

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

NEVBERÎ DÎVÂNİ

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Sevim BİRİCİ

HAZIRLAYAN
İhsan ŞEHİTOĞLU

ELAZIĞ-2017

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

NEVBERİ DİVÂNI

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Sevim BİRİCİ

HAZIRLAYAN
İhsan ŞEHİTOĞLU

Jürimiz, 18/09/2017 tarihinde yapılan tez savuma sınavı sonunda bu doktora tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. Yrd. Doç. Dr. Sevim BİRİCİ
2. Prof. Dr. Hasan KAVRUK
3. Prof. Dr. Süleyman ÇALDAK
4. Prof. Dr. Ali YILDIRIM
5. Prof. Dr. Bahir SELÇUK

Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..... tarih ve ..... sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Doktora Tezi****Nevberî Dîvânı****İhsan ŞEHİTOĞLU****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı****Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı****Elazığ - 2017, Sayfa: IX+1192**

Bu tezde Klâsik Türk Edebiyatının Azerî sahası temsilcilerinden 20. yüzyıl şairi Nevberî'nin Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar Enstitüsünde iki cilt halinde bulunan S-464/9417 ve S-465/9418 numaralarıyla kayıtlı Dîvânı çalışılmıştır.

Çalışma giriş bölümünün akabinde iki bölümden meydana gelmiştir. Giriş bölümünde Nevberî'nin hayatı, eserleri ve edebî şahsiyeti üzerinde durulmuş; birinci bölümde Dîvân'ın incelenmesi yapılmıştır. Bu bölümde "Nevberî Dîvânı'nın İncelenmesi" ana başlığı altında şiirlerin nazım şekilleri, şiirlerde kullanılan kafiye ve redif çeşitleri, şiirlerin vezinleri ve son olarak eserin dil özellikleri incelenmiştir. İkinci bölümde yazma nüshanın tanıtımı ve metin kuruluşunda takip edilen usul hakkında bilgilendirmenin ardından metin transkripsiyon alfabesiyle verilmiştir. İncelemenin sonuç kısmından sonra da eser içerisindeki çoğunlukla Azerbaycan Türkçesinde yer alan kelimelerden oluşan sözlük oluşturulmuştur.

Hazırlanan bu doktora teziyle Nevberî Dîvânı'nın Türk edebiyatı literatürüne kazandırılarak 20. yüzyıl Klasik Türk Edebiyatı ile ilgili yapılacak araştırma ve değerlendirme çalışmalarına kaynak oluşturmak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Dîvân Geleneği, Nevberî Dîvânı, Çeviriyazı.

ABSTRACT

Doctoral Dissertation

Divan of Nevberi

İhsan ŞEHİTOĞLU

Fırat University

Institute of Social Sciences

Department of Turkish Language and Literature

Field of Ancient Turkish Literature

Elazığ - 2017, Page: IX+1192

Registered in the Institute of Manuscripts of Azerbaijan National Academy of Sciences under the name of Mehmed Fuzuli as S-464/9417 and S-465/9418 numbered books consisting of two volumes, Divan of Nevberi, who is a 20th century poet representing Classical Turkish Literature's Azeri field, is studied in this dissertation.

Following the introduction part, the study consists of two chapters. The life, works, and literary identity of Nevberi are emphasised in the introduction part; and, the analysis of the Divan is made in the first chapter. In this chapter; verse types of the poems, rhyme and repeated word types used in the poems, meters of the poems, and finally language properties of the work are analysed under the main title of "The Analysis of Divan of Nevberi." In the second chapter, after the manuscript copy is introduced and the information about the method followed in the construction of the text is provided, the text is given with transcription alphabet. Following the conclusion part of the analysis, a dictionary is created for the words found in the work and used mostly in Azerbaijani Turkish.

With this doctoral dissertation, it is aimed to bring the Divan of Nevberi in the literature of Turkish Literature, and to provide a source for the research and evaluation studies to be carried out about 20th Century Classical Turkish Literature.

Key Words: Classical Turkish Literature, Divan Tradition, Divan of Nevberi, Transcriptions.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖN SÖZ	VI
KISALTMALAR	VIII
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	IX
GİRİŞ	1
I. NEVBERÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ, EDEBÎ KİŞİLİĞİ	1
I.1. Hayatı.....	1
I.2. Eserleri	3
I.2.1. Dîvân	3
I.2.2. Fuzûlî Gazellerine Tahmisler	3
I.3. Edebî Kişiliği	4
I.3.1. Şairin Şiire ve Şaire Bakışı	5
I.3.2. Şairin Etkilendiği Şahsiyetler.....	17
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. NEVBERÎ DÎVÂNÎ'NİN İNCELENMESİ	21
1.1. Nazım Şekilleri.....	21
1.1.1. Gazel.....	21
1.2. Vezin Özellikleri	23
1.3. Kafiye	24
1.3.1. Yarım Kafiye	24
1.3.2. Müreddef Kafiye	24
1.3.3. Tam Kafiye	25
1.3.4. Zengin Kafiye	25
1.3.5. Tunç Kafiye	26
1.3.6. Cinashlı Kafiye	26
1.4. Redif	27
1.4.1. Ek Halinde Redif	27
1.4.2. Kelime Halinde Redif	28
1.4.3. Ek ve Kelimededen Oluşan Redif	28

1.5. Dil Özellikleri.....	29
---------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

2. NEVBERÎ DÎVÂNÎ	33
2.1. Nüsha Tanıtımı.....	33
2.2. Metin Kuruluşunda Takip Edilen Usul	34
2.3. Metin	36
SONUÇ	1172
SÖZLÜK.....	1174
KAYNAKLAR	1179
EKLER	1181
Ek 1 Orijinallik Raporu	1181
Ek 2. Orijinal Metin	1182
ÖZ GEÇMİŞ	1192

ÖN SÖZ

Klasik Türk edebiyatı şiiri, sözün mânâ, âhenk ve vezinle buluşmasında şairlerin gönül dünyalarını mekân edindir. Çoğu kez bir umman olarak nitelendirilen şair gönlü, dile gelmekten alıkonulamayan aşk duygusunun tesiriyle taşıp dil sahiline şiirler döker. Taşkın bir gönlün eşsiz inci tanesi ya da şairimizin ifadesiyle yeni yetişmiş meyve olarak nitelendirilen bu şiirler okuyuculara sözlü ya da yazılı olarak ulaşır. Yazılı aktarımda el yazma dîvânların kültürel öğelerin taşıyıcılığında önemi oldukça büyüktür. Bu dîvânların gün yüzüne çıkartılıp okuyucuların ve araştırmacıların istifadesine sunmak, şairi ve şiirlerini geleceğe taşımada rol almak son derece önemlidir.

Azerî sahası Türk edebiyatı yüzyıllar içerisinde büyük ve öncü şairler yetiştirmiştir. Fuzûlî ve Nêsimî bu şairlerin başında gelir. Bu şairler sadece kendi yetiştikleri saha içerisinde kalmayıp şiirin ve sanatın sınırları ve duvarları aşan gücünün etkisiyle bütün Türk dünyası edebiyatına mal olmuş isimlerdir. Nevberî mahlası ile şiirler yazan Kerbelayî Kara Meşhedî Süleymanoğlu Aliyev, Fuzûlî'yi bir üstat gibi görmüş, her fırsatta Fuzûlî'ye hayranlığını dile getirmiş ve onun cazibe çemberi içerisinde Fuzûlî'nin üç yüz dört gazeline tahmisler yazmıştır. Tahmisler yazmakla kalmayan Nevberî, bin sekiz yüz on dokuz şiirden müteşekkil Nevberî Dîvânı adıyla oldukça geniş kapsamlı bir eser ardında bırakmıştır.

Nevberî Dîvânı, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar Enstitüsünde iki cilt halinde bulunmaktadır. Eserin birinci cildi üç yüz elli beş varak ikinci cildi ise iki yüz otuz beş varaktır. Çalışmamızın temelini oluşturan bu esere yönelik esas amaç: Klasik Türk Edebiyatının 20. yüzyılda Türk edebiyat dünyasının zengin bir sahasını oluşturan Azerbaycan'da varlık bulduğunu göstererek Nevberî ve Dîvân'ının bilim insanlarının incelemelerine sunmaktır.

Çalışma giriş bölümünün akabinde iki bölümden meydana gelmiştir. Giriş bölümünde Nevberî'nin hayatı, eserleri ve edebî şahsiyeti üzerinde durulmuş; birinci bölümde Dîvân'ın incelenmesi yapılmıştır. Bu bölümde Nevberî Dîvânı'nın incelenmesi ana başlığı altında şiirlerin nazım şekilleri, şiirlerde kullanılan kafiyeler ve redif çeşitleri, şiirlerin vezinleri ve son olarak eserin dil özellikleri incelenmiştir. İkinci bölümde yazma nüshanın tanıtımı ve metin kuruluşunda takip edilen usul hakkında bilgilendirmenin ardından metin transkripsiyon alfabesiyle verilmiştir. İncelemenin

sonuç kısmından sonra da eser içerisindeki çoğunlukla Azerbaycan Türkçesinde yer alan kelimelerden oluşan sözlük oluşturulmuştur.

Tez konusunun en başından itibaren yardımını esirgemeyen engin hoşgörüsü, nezaketi ve bilgi donanımıyla destek bulduğum danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Sevim BİRİCİ'ye, kıymetli hocalarım Prof. Dr. Ali YILDIRIM'a, ve Prof. Dr. Bahir SELÇUK'a, el yazma nüshaların Azerbaycan'dan temin edilmesinde yardımcı olan arkadaşım tarih araştırmacısı Erhan ÇAĞLAYAN ve eşi Yegane ÇAĞLAYAN'a, kadim dostum Yrd. Doç. Dr. İsa IŞIK'a ve ismini anmadığım diğer dostlara, ağabeyim Ahmet ŞEHİTOĞLU'na ve diğer ağabeylerime, son olarak varlık bulduğum andan itibaren dualarına beni de katmaktan kendisini alıkoyamayan anneme teşekkür ederim.

KISALTMALAR

- AÜ.** : Ankara Üniversitesi
C. : Cilt
DTCF : Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
F.D. : Fuzûlî Dîvânı
G. : Gazel
H.z. : Hazreti
h.zl. : Hazırlayan
N1 : Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar
Enstitüsünde kayıtlı Nevberî Dîvânı adlı el yazma eser 1. cilt
N2 : Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar
Enstitüsünde kayıtlı Nevberî Dîvânı adlı el yazma eser 2. cilt
s. : Sayfa
S. : Sayı
TDK : Türk Dil Kurumu

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا (ā)	A, a, Ā, ā
ا (ā)	A, a, E, e, Ī, ī, I, ı, U, u, Ü, ü
ء	ʾ
ب	B, b, p
پ	P, p
ت	T, t
ث	Ṭ, ṣ
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	H, h
خ	H, h
د	D, d
ذ	Z, z
ر	R, r
ز	Z, z
س	S, s
ش	Ş, ş
ص	Ş, ş
ض	Ž, ž, Đ, đ
ط	Ṭ, ṭ
ظ	Z, z
ع	ʿ
غ	Ġ, ġ
ف	F, f
ق	Q, q
ك	K, k, ñ
گ	G, g
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
و	V, v, o, ö, u, ü, ū
ه	H, h, a, e, i
ی	Y, y, ı, i, ī

GİRİŞ

I. NEVBERÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ, EDEBÎ KİŞİLİĞİ

I.1. Hayatı

Nevberî mahlasıyla dîvân geleneğini yirminci yüzyılda temsil eden şairimizin asıl adı “Kerbelayî Kara Meşhedî Süleymanoğlu Aliyev’dir.” Nevberî hakkında bilgilerimiz oldukça sınırlı olup kendisi hakkında yaptığımız araştırmalara rağmen biyografik ve tarihi kaynaklarda bir bilgiye rastlanmamıştır. Bakü’de 2012 yılında yayımlanan “Fuzûlî Gazellerine Tahmisler” adlı çalışmanın giriş bölümünde şairle ilgili şu bilgiler yer almaktadır:

“Nevberî, 1885 yılında Azerbaycan’ın şairler meskeni olarak bilinen Şuşa şehrinde tüccar bir ailenin çocuğu olarak doğmuştur. Türkçenin yanı sıra Arapça, Farsça ve Rusçayı iyi derecede bilen Nevberî ilköğrenimini doğduğu şehirde almıştır. Genç yaşta çeşitli yabancı ülkeleri ziyaret eden Nevberî’nin ziyaret ettiği ülkeler arasında İran, Irak ve Suudi Arabistan da vardır. Nevberî yirmili yaşlarda iken ilkin doğup büyüdüğü Şuşa şehrini terk edip Berde şehrinde ikamet eder. Otuzlu yaşlardan sonra ise Bakü’ye yerleşen Nevberî, Bakü’ye yerleştikten sonra bir süre devlet ticaret sisteminde çalışmaya başlar. Ömrünün geriye kalan kısmını Bakü’de geçiren Nevberî, 1967 yılında Bakü’de vefat etmiştir” (Nağıyeva ve Nureliyeva, 2012: 3-4).

Nevberî Dîvânı içerisinde şairin özel yaşamına dair bilgi oldukça sınırlıdır. Şair, asıl adı içerisinde yer alan “Kara” sözcüğünü Dîvân içerisinde şöyle ifade eder:

Ol zamân kim ‘ aşğdan giydüm muhabbet hırkasın

Adımı pozdı Qaradan eyledi Nevber meni (G. 1718/7)

‘ Aşk-ı cânân dilime tâze vü ter Nevber olup
Lîk hilâatde adım K̄ara felekden yazılup (G. 109/6)

Eğitim yaşamına yönelik Nevberî, “*Öğrenimim az olsa bunda ne var ki sözlerim düzenlidir bu sözlerim aşk ehline haz, cahillere dert olur.*” diyerek sınırlı bir eğitim aldığını ifade eder:

Muntazamdır sözlerim tadrîsim az olsa n'ola
Hazz olur ‘ aşk ehline bu sözlerim nâ-dâna derd (G. 195/3)

Kerbelayî Kara Meşhedî Süleymanoğlu Aliyev, mahlas olarak “Nevberî” ismini seçmiştir. şair bir nâ-tamâm gazelin dışında bütün şiirlerinde mahlas kullanmıştır. Dîvân boyunca şair, mahlasını Nevber, Nevbâr ve Nevberî biçimlerinde kullanmıştır. Ancak şairin sıklıkla tercih ettiği Nevberî biçimidir.

Gülşen-i ruhsârına **Nevber** cefâ-keş bāğbân
Zahmetine bir ‘ ivaz itdiñ ‘ aâ göster maña (G. 79/6)

Mecnûn gidüp koyupdur ‘ aşk âteşin cihânda
İmdi firâk odına vâriş şalupdı **Nevbâr** (G. 381/7)

Cân bahâ-yı vaşldır âmâde kııl ey **Nevberî**
şanmuram müşkil bunu cân virmek âsândır maña (G. 20/7)

Farsça kökenli “nev” ve “ber” sözcüklerinin birleşiminden oluşup turfanda çıkan meyve ve çiçek (Devellioğlu, 1997: 828) anlamına gelen nevber sözcüğüne nisbet eki -î getirilmesiyle oluşun Nevberî mahlası, yeni yetişen meyve ve çiçeğe mensup anlamlarına gelmektedir. şairin meyvesi de çiçeği de şiirleridir dolayısıyla şair bu mahlası kullanırken edebiyat dünyasına yeni ve taze şiirler yazma hedefini de ortaya

koymaktadır. Şairin, bu mahlası seçmesindeki temel neden kanaatimizce şiirde mahlasıyla bütünleşerek söz meydanında yenilik oluşturmak iddiasıdır. Bir beyitte şair, şiir yazma kabiliyetini meyveye benzeterek *“Ömür bahçemin ağacı meyve verdi yüküm/meyvem budur ki ismim Nevbâr oldu”* ve yine bir makta beytinde de şair, *“Şiirlerim tazedir cihanda kadrimi artırıp beni var etti böylece adıma Nevber dediler.”* der:

Dıraht-ı bâğ-ı ‘ömrüm bâr virdi

Budur bārim ki ismim oldu Nevbār (G. 224/8)

Қadrimi artuқ idüp dehrde var itdi meni

Tāzedir şi‘rlerim adıma Nevber didiler (G. 444/7)

I.2. Eserleri

Nevberî hakkında yapmış olduğumuz araştırmalar neticesinde şairin iki eserinin olduğunu tespit ettik. Bunlar Dîvân’ı ve Fuzûlî Gazellerine Tahmisler’dir.

I.2.1. Dîvân

Nevberî Dîvânı toplamda bin sekiz yüz on dokuz şiirden oluşmaktadır. Şiirlerin tamamı aruzun çeşitli kalıpları kullanılarak gazel nazım biçimiyle yazılmıştır. Dîvân, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar Enstitüsünde iki cilt halinde bulunmaktadır. Eserin birinci cildi üç yüz elli beş varak ikinci cildi ise iki yüz otuz beş varaktır.

I.2.2. Fuzûlî Gazellerine Tahmisler

Nevberî’ye ait “Fuzûlî Gazellerine Tahmisler” adlı ikinci eser Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar Enstitüsünde S-464/9417 ve S-465/9418 numaraları ile kayıtlıdır. Tahmis bilindiği üzere bir gazelin ya da bir kasidenin her beytinin önüne aynı vezin ve kafiyede üç mısra eklenmesi suretiyle meydana getirilen bentlerden oluşmuş nazım şeklinin adıdır. Eserde Fuzûlî’nin üç yüz dört

gazeline tahmis yapılmıştır. Bu eser 2012 yılında Bakü’de Cennet NAĞİYEVA ve Tahire NURELİYEVA tarafından Azerbaycan Türkçesi yazı diline aktarımı yapılarak neşr edilmiştir. Hazırlanan bu eserin ön sözünde eseri hazırlayıp neşr edenler Nevberî’nin Ali Şîr Nevâyî’nin birçok gazeline de tahmis yazdığını belirtirler. Ancak yapmış olduğumuz araştırmalar sonucunda şairin böyle bir eserine ulaşamadık.

I.3. Edebî Kişiliği

Nevberî, 20. yüzyılda Dîvân geleneğini devam ettiren bir şairdir. Şiirlerinin tamamını gazel nazım şekliyle yazdığından o, bir gazel şairidir. Şair nazirecilikte mahirdir. Başka şairleri şiirlerine nazire yazmaya davet eder. Şiirlerinin nazireye mazhar olduğunu ifade edecek kadar öz güveni yüksektir.

Nevberî velût bir şairdir. Dîvân’ındaki 1819 gazel bunu kanıtlar niteliktedir. Arapça, Farsça ve Türkçe bilen şair, bu üç dile ait kelime ve kelime guruplarından istifade etmiştir. Böylelikle zengin bir kelime dağarcığına sahiptir. Şair, şiirlerinde yer yer tekrara düşer. Bu tekrarlar isim tamlamaları, dize, beyit bazen de birkaç kelimesi değiştirilmiş şiirin tamamı şeklindedir. Bu tekrarlar klasik tekrar olarak algılanacağı gibi şairin mükemmeli arama peşinde olduğunun da göstegesidir.

Şairin şiirlerindeki en önemli motivasyon unsurlarından birisi sevgili ve sevgiliye dair sözlerdir. Dert, keder ve hicran şairi olan Nevberî, şiirlerinde kavuşma hasreti içerisindedir. Şiiri ve sözü değerli gören şair, şiirde mânâyı oldukça önemser. Lirik bir aşk şairi olan Nevberî ne tam bir mecazî aşk tutkunu ne de tam bir mutasavvıftır. Onun şiirlerinde aşk olgusu bazen mecazî bazen ilahîdir.

Nevberî; Fuzûlî, Nesîmî ve Hallac-ı Mansûr gibi şahsiyetlerin düşüncelerinden etkilenmiştir. Fuzûlî’yi bir üstat olarak gören şair şiirlerinde Fuzûlî’nin izleğinde yol almaya çalışmıştır.

I.3.1. Şairin Şiire ve Şaire Bakışı

20. yüzyıl Dîvân geleneği temsilcilerinden Nevberî'nin edebî kişiliğiyle ilgili edebiyat tarihi kaynaklarında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Nevberî Dîvânı'ndan hareketle şairin şiir ve şaire dair düşünceleriyle ilgili bazı tespitlerde bulunulmaya çalışıldı.

Şair için dünyada kendisinin değerini artıran yegâne unsur şiirdir. Şiirlerinin “taze” olduğunu söylerken aynı zamanda şirinin farklı olduğunu da belirtmektedir. Nevber sözcüğünü aşağıdaki dizelerde tevriyeli olarak kullanan şair şiirlerinin yeni ve taze olduğunu nazarlara sunar:

Şadrimî artuğ idüp dehrde var itdi meni
Tâzedir şi' rlerim adıma Nevber didiler (G. 444/7)

Şiirden ancak anlayanların haz alabileceğini söyleyen şair, şiiri anlamak için rumuzdan haberdar olunması gerektiğini belirtir (G. 264/7). “Rumuz” sözcüğü gizli ve kapalı söylemi ifade eder. Şaire göre şiirden haz almanın yolu şairin sembolik olarak ifade ettiği gizli ve kapalı söylemi çözümlenmeye bağlı olduğu için şiirin lezzetini cahiller alamaz. Ona göre şiirin lezzetini ancak bilgili arifler alabilir:

Lezzet-i şi' ri yakîn fehm idebilmez nâ-dân
Ondaki hazzı dahı ' ârif-i dâna aparur (G. 409/5)

Şairin yukarıdaki mısraları şiirin nasıl olması gerektiğiyle ilgili bazı ipuçları vermektedir. Şaire göre şiir alelade söylenmiş sözler olmadığından sıradan insanların anlayabileceği sözler değildir. Cahiller ondan bir şey anlamazlar. Şiiri anlayacaklar ancak bilginler ve ariflerdir. Buradan hareketle Nevberî'ye göre şiirin her kesime değil yüksek zümreye hitap eden bir söz kümesi olduğunu söyleyebiliriz. Yine, bu da şairin âlim ve arif olması gerektiğini ifade eder. Şiir sıradan sözlerden oluşmadığı için remizlerle örülü şiir kendini ancak bilenlere açan bir muamma olarak karşımıza çıkar.

Nevberî, şiirlerinin kalitesini ortaya çıkarmada mihenk taşı olarak arifleri görür. Şairin arif dünyasında elbette şiirden anlayan edipler önde gelir. Nitekim aşağıdaki beyitte Nevberî, şiirinin edipler elinde değer kazanacağını ve takdir göreceğini ifade eder:

Virsem eger edîb eline nazmı Nevberî

Hayret gözi ile diĸkat ider bu maĸâleme (G. 1491/7)

Nevberî, kimi zaman şiirde kendini emsalsiz bir şair olarak görmekten uzak durmaz. O, şiiri değerlendirebilecek arifler elinde şiirinin yegâne şiir olarak kalması gerektiği inancındadır. Öyle ki ona göre arifler onun şiirlerini gördükten sonra diğer bütün şiirleri parçalamalıdır.

Nevberî düşse eger nazmıña ‘ arif nazarı

Ondan özge yazulan nazmı gerek pârelesin (G. 1265/5)

Nevberî şiirinin ehl-i irfan elinde değer bulunduğunu ifade ederken Dîvân’ını anlamayan ve buna değer biçemeyen sarraflara ihtiyaç olmadığını söyler (G. 1583/4). Şair, şiirini irfan sahiplerine bırakırken şiirinde irfan görünmeyince değerinin bilinmeyeceğini de ifade eder (G. 1371/8).

Nevberî, şiirinin çok üst düzey bir şiir olduğunu da ifade eder. Fakat şiirini tarif etmekten de imtina eder. Şair mübalağa sanatından yararlanarak şayet şiirini tarif etmeye çalışsa ariflerin hayrette kalacağını bildirir:

Nevberî yahşî degül şi‘ rimi ta‘ rîf eylesem

‘ Urefâlar diyecek yoĸdı bile nâzım olam (G. 1174/7)

Nevberî şairliğini âlim ve arif olmaya bağlarken aynı zamanda şiirde ilhama inanır (G. 353/6), (G. 825/6). Şaire göre bir şair hem bilgili olmalı hem de şairlikte istidat sahibi olmalıdır. Başka bir deyişle Nevberî, kendi şiirinin irfan ehline hitap

ettiğini ifade ederken şiirinin etkili olmasında ilhamın da büyük pay sahibi olduğu kanaatinde dir.

Şairin şiirlerinde genel olarak arifleri muhatap aldığı görülür. Şair, şiirlerinin arifleri arasında nazar-ı dikkate alınmasını arzulamaktadır. Şiirlerinin arifler ve âlimler arasında tartışma konusu olmasını ve çığır açacak nitelikte olmasını ister. Şiirlerinde remizlerin bulunduğunu belirten Nevberî, şiirlerinin tam olarak anlaşılabilmesi için remizlerdeki anlamların aydınlanması gerektiğinden söz eder. Yoksa şair yanlış anlaşılacaktır. Şair şiirinin batınının anlaşılabilmesi için remiz çözümlemesini gerekli görür. Bu şiirlere zahirî bir nazarla bakanlar bunları yanlış yorumlayacak ve bunlara hezeyan diyebilecektir:

Alsun nazar-i diğkate şi'rim 'urefâlar

Remzini bilüp şi' rime hedyân dimesünler (G. 441/6)

Şiirlerini anlayabilenlerin ancak arifler olduğunu sıkça belirten şair, ariflerin bu şiirlere dikkatlice bakıp tahlil ettiklerinde bu şiirlere “dür ve güher” diyeceklerinden emindir:

'Urefâlardı bilen remzini bu şi' rlerün

Bağdılar kıymetine dürr ile gevher didiler (G. 444/6)

Görüldüğü üzere şair şiirinin arifler arasında anlaşılabilceğini dile getirirken bu arifler arasında kuyumcu hassasiyeti de aramaktadır. O, şiirlerinin içerindeki gizli mânâları birer define olarak görürken bu anlamlara ulaşan arifleri birer mihenk taşı olarak görür. Zira arifler bu şiirlere dikkatlice baktıklarında bu sözlerin inci ve mücevher olduklarını ifade etmişlerdir. Şiirde mânâ arayan bu ariflerin tavrı denizde inci arayan gavvaslar yahut harabelerde hazine arayan hazine avcılarının tavırları gibidir. Buradan hareketle şairin şiirde şekil ve mânâyâ dair bazı tespitlerini de yapmak mümkündür. Şair şiirde mânâyı oldukça önemsemektedir. Fakat mânâ kendisini herkese

gösteren kolaylıkta olmamalıdır. Belli bir bilgi birikimine sahip insanlar ancak bu anlamlara ulaşabilirler. Nevberî gerçek bir şiir okuyucusunun şiirinin hakkını vereceğinden emindir.

Sıradan şiir peşinde koşmadığı kendi ifadelerinden anlaşılan Nevberî, kendi şiirleri için kimi zaman oldukça iddialı söylemlerde bulunur. Şair, şiirlerini “ebnâ-yı rüzgâra” yazmıştır. “Ebnâ-yı rüzgâr” tamlamasını zamanın çocukları şeklinde düşünürsek şairin bundan kendisine bir rehberlik pozisyonu seçtiği anlaşılmaktadır. O, kendisini zamanın şairleri için de bir öncü olarak görmektedir. Ayrıca şair “ebnâ-yı rüzgâra” şiirler yazdığını söylerken güzel sıfatını da kullanır. Güzel şiirler yazdığını söyleyen şair şiirlerini bezm-i edîbe yani edipler meclisine yazdığını belirtir. Şairin “bezm-i edîb” içerisinde gördükleri ariflerden oluşan sakinlerdir:

Ebnâ-yı rüzgâra güzel şi'rler yazup

Bezm-i edîbe Nevberî dîvân esirgemez (G. 554/8)

Nevberî şiirinin en önemli malzemelerinden birisi dert ve kederdir. Şairin sözlerinin rağbet görmesinde ve nazımının güzelliğinde gönlündeki ıstırapın etkisi oldukça fazladır:

Nevberî dâğ-ı dilim bu şi'rden ma' lümdur

Sözlerim merğûb hem mazmûnda nazımım kaşenk (G. 728/7)

Yukarıdaki beyitten hareketle şairin lirik bir şair olduğunu, bir aşk şairi olduğunu söyleyebiliriz. Şair, sözlerinin rağbet gördüğünü “sözleri merğûb” şeklinde ayrıca şiirinin estetik olduğunu “mazmûnda nazımım kaşenk” ifadesiyle dile getirir. Şiirinin rağbet görmesi, nazımının güzel olması şairin gönlündekini dışa vurmasıyla ilgilidir. Birinci dizide geçen “dâğ-ı dilim” ifadesi şairin gönül yarasının resmini tasvir eder.

Nevberî şiiirlerinin en yoğun konusu aşktır. Bu anlamda onun şiiirinin en büyük ilham kaynaklarından biri sevgilidir. Sevgilinin sözleri şairin ilham kaynaklarından birisidir. Nevberî, şiiirindeki sözlerin bir karışımdan oluştuğunu ifade eder. Bu karışımda Nevberî'nin ve sevgilinin sözleri bulunmaktadır. Şair bu karışımı petekte duran bala benzetir:

Kelâmıma karışdırdım nigârın sözlerin Nevber
Anıñçün şî' rimi baldan dutulmuş şâna beñzetdim (G. 1106/7)

Şair “rumûzat-ı şiiirini” öğrenmek isteyenleri bu sahada derin derin tefekküre davet eder.

Kim bilmek istiyorsa rumûzât-ı şî' rimi
Fıkr eylesün bu sâhâda hayli derin derin (G. 1150/7)

Şair, kendi şiiirinin nazire yazmaya mazhar olacak nitelikte ve güzellikte olduğunu düşünür. Nevberî; şairleri, arifler meclisini süsleyen bu güzel şiiirlere nazire yazmaya davet eder. Şairin aşağıdaki beyitte kullanmış olduğu “ohşamak” sözcüğü benzetmek anlamındadır. Bu sözcük şairleri nazire yazmaya davetin ifadesidir.

‘Urefâ bezmine koy sözlerim olsun zînet
Ohşasunlar bile bir vezni güzel eş'ârı (G. 1639/6)

Şair, mektebî eğitime yönelik aşağıdaki beyitte öğreniminin az olduğunu belirtir; fakat buna rağmen söz meydanında mahir olduğunu ve aşk ehlini şiiirleriyle mutlu kılarken cahilleri ise üzdüğü iddiasındadır.

Muntazamdır sözlerim tedrîsim az olsa n'ola
Hâzz olur 'aşk ehline bu sözlerim nâ-dâna derd (G. 195/3)

Aşk ehlinin şairin yukarıdaki ifadelerinden haz alması şairin arif ve âlim tanımlamasını da yansıtmaktadır. Şairin arif ve âlim olarak gördükleri sadece mektep tahsiliyle âlim ve arif olanlar değil aynı zamanda aşk ehli olanlardır. Şairin aşk ehline bu denli yaklaşması Fuzûlî'nin aşağıdaki dizelerini hatırlatmaktadır:

‘ İlm kesbiyle rütbe-i rif at
 Ārzū-yi muḥāl imiş ancak

‘ Aşk imiş her ne var ‘ âlemde
 ‘ İlm bir kıl ü kâl imiş ancak (Gölpınarlı, 2005: 187)

Nevberî, sözlerinin şerhe kabil olmadığını ifade eder. Öyle ki dünya kâtipleri onun sözlerini açıklamaktan aciz kalırlar. Şiirlerinin yüz bin varaklı kitap içinde şerh edilse de anlatılamayacağını ve tamamlanamayacağını belirtir. Bu da şairin şiirinin derin anlamları barındırdığını ifadesidir.

İtmâma yitürmez sözümü kâtib-i dünyâ
 Bir cildde yüz min varakı kılsa mücelled (G. 200/6)

Şair, söz söyleme sahasında üstün niteliklere sahip olduğu iddiasındadır. Ne kadar yazsa da sözlerinin tükenmez olduğunu ifade eden şair, tecâhül-i ârif sanatından yararlanarak sözlerinin kaynağının gönül mü yoksa umman mı olduğunu sorar.

Ne kadri vaşfiñi yazdım tükenmez oldı sözüm
 Gönül midür bu veyâ söz dolu bir ‘ummândır (G. 362/2)

Yukarıdaki beyitte geçen soruya ne “gönül” ne de “umman” cevabını değil de her iki kavramı da içine alan “gönül ummanı” tamlamasını kullanmak yerinde olacaktır. Şairin Dîvân'ının büyük bir yekûn oluşturması şairin söz söylemede gönül ummanının

ne kadar geniş olduğunu ispatlar niteliktedir. Şairin şiirlerine sayısal olarak bakıldığında da Nevberî'nin şiir yazmada ve söz söylemede zorlanmadığını söylemek yerinde bir tespit olacaktır. Şair kendi ifadesiyle iyi bir tahsil görmese de büyük bir ilham gücüne sahiptir. O, aşk mektebinde pişerek hamlığını gidermiş bir aşk ehlidir.

Nevberî, şiirlerinin dert ehlini hayran edecek nitelikte olduğunu bildirir. Bu söylem şairin tematik söylemiyle ilgili ifadesinin yansımasıdır. Nitekim şair Dîvân'ıyla âlemde şöhret bulacağına inanır:

Ehl-i derdi sözleriñ ey Nevberî hayrân idir

‘Âleme meşhûr olar manzûm dîvânım benim (G. 897/9)

Nevberî'nin hazırlamış olduğumuz metin içerisinde 1121 numaralı “sözüm” redifli gazelinden de onun şiiri ve sözleriyle ilgili önemli çıkarımlarda bulunabiliriz:

a) Şair, şiirlerinin “cânân” konulu olduğunu. Ayrıca şiirlerinin âb-ı hayât bağışlayacak kadar etkili olduğu düşüncesindedir (G.1121/1).

b) Şair, sözlerinin Hakka ulaşmak bağlamında telaffuz edildiğini, sözlerinin Hazret-i Muhammet ve rûkn-i iman bağlamında olduğunu belirtir (G.1121/2). Şairin Dîvân'ında Hz. Muhammet'e yazılmış 1323 numaralı şiiri naat türündedir. Şairin bu anlam doğrultusunda tasavvufî kavramlardan yararlanarak şiirler yazdığı görülür.

c) Şair, sırlarını cahillere vermek istemediğini bu bağlamda şiirlerinin cahillerin anlamayacağı şekilde rumuzlarla örtülü olduğunu ifade eder. O, sözlerinin gonca gülde koku gibi gönlünde saklı olduğunu belirtir (G.1121/3).

d) Şair, şiirlerini çiçeklere teşbih ederek şiirlerinin oldukça latif ve estetik olduğunu ima eder. Bunlar gül bahçesine gül, dağlara lale, bağa servi ağacı, aşkın gül bahçesinde susam ve reyhan hükmünde intizamlı ve mütenasiptir (G.1121/4).

e) Şair, şiirlerinin her safhada ihtiyaç sahiplerinin ihtiyacına dua hükmünde olduğunu ifade edere. Ona göre şiirleri deryalarda inci, çöllerde su, gökyüzünde güneş hükmündedir (G.1121/5).

f) Onun şiirleri şaire göre arif olanlara zevk ve ferahlık, cahillere ise gönül zehri verirken karanlık kalpleri de aydınlatan parlak güneş gibidir (G.1121/6).

g) Şair sözlerinin Yemen incisi kadar değerli olduğunu belirtirken la'l-i Bedaḥşan kadar da nadir bulunduğunu ifade eder (G.1121/6).

Nevberî'nin kendi şiirine yönelik poetik düşüncelerini âdeta özetler nitelikte olan "sözüm" redifli şiirin tamamını aşağıda vermeyi uygun gördük:

Açmuşam tevḥīde dil her laḥza cānāndır sözüm

Mürde dillerçün benim bir āb-ı ḥayvāndır sözüm

Haḫḫa mülḫaḫḫ olmağa bir mīm ü lām lāzım gelür

Mīmdir ism-i Muhammed rükn-i imāndır sözüm

Virmerem cāhillere aṣlā rumūz-ı 'aşkıımı

Ġonça güldü 'ıtr tek gönülümde pinhāndır sözüm

Gülşene güldür hemān dağlara lāle bāğa serv

Gülsitān-ı 'aşḫda sūsendi reyḫāndır sözüm

Gevher-i ḡalṫāndır deryāların şaḫrāya şu

Āsümāna bir güneş dünyāya insāndır sözüm

'Ārife zevḫ ü feraḫ cāhillere bir zehr-i dil

Tīre ḫalbi nūr iden mihr-i dirāḫşāndır sözüm

Gevher ü dürr-i Yemen la'l-i Bedaḫşān Nevberī

Dehrde kem-yāb olan la'l-i Bedaḫşāndır sözüm

Nevberî, aşağıdaki beyitte söz cevherinin ana maddesi olarak ciğer kanını gösterir. O, şiirlerini aşk acısıyla yanan bir ciğerden süzülen kandan oluşan bir cevher olarak görür. Şairin örtülü derya olarak tanımladığı ciğer ve gönül denizinde pişen söz, şiir cevheri olarak sahile vurur.

Çatre çatre cigerim kanı sözüm gevheridir
Çadrsız bilme onu örtülü deryâdadı bu (G. 1538/8)

Nevberî şiirinin en önemli özelliklerinden birisi de şiirlerinin düzenli olmasıdır. Şair, şiirinin sevgilinin saçları gibi düzenli olduğunu ve şiirlerinin parlak kelimeler üzerine inşa edildiğini belirtir. Ayrıca bu ifade şairin şiirlerini yazarken kelime seçimindeki hassasiyetini de ifade eder:

Muntazamdır Nevberî nazmıñ mişâl-i zülf-i yâr
Nazm-ı şâ'ir bir kelâm-ı âbdâr üstündedir (G. 215/7)

Şair sözlerinin latif ve tatlı olduğu iddiasındadır. Bu iddianın ispatı olarak da şiirlerini gösterir. Bu sözleri baldan daha tatlı olarak tavsif eder.

Ey Nevberî sözün şîrîndi şehdden
Nazm ile yazdığın eş'ârdır şübût (G. 141/7)

Şairin en büyük ilham kaynaklarından birinin sevgili ve sevgiliye dair sözler olduğunu belirtmiştik. Şair kendi tabiatının hoş olmasını hüsn-i talil yoluyla sevgilinin güzelliğine ve intizamlı oluşuna bağlar. Sevgilinin edebindeki munazzımlık yani tanzim edicilik şairi nazma yönlendirmiştir.

Çalma hayretde niçün çab'-ı revânım hoşdur
Nazm uşûline meni kıldı munazzım edebiñ (G. 765/3)

Şair kendisini şeker seven bir papağan olarak vasıflandırır. Sözlerinin bu kadar tatlı olmasının sebebi şiirdeki sözlere şeker katılmış olmasıdır.

Ṭūṭī-yi ṭab^c -1 dilim şekker sevendir Nevberī

Ḳand ü şekker ḳat olup bu nazmda güftârıma (G. 1427/9)

Yukarıdaki beyitte şiirinin tatlı olduğunu ifade eden şairin şiirlerini tarif ederken duyuları kullandığını görmekteyiz. Onun şiiri tatlıdır ve aynı zamanda şairin başka beyitlerde de ifade ettiği üzere güzel kokuludur.

Aşağıdaki beyitte sevgiliyi gül yüzlü olarak vasıflandıran şair, kendi şiiri için güzel sıfatını kullanır. Ona göre o güzel yüzlü sevgili şairin şiirine baksa onu beğenir. Çünkü bu şiir güzeldir. Güzel olan şiir estetik şiirdir.

Nevber bu güzel nazma nazâr salsa o gül-rû

Taḥsîn eylüyor çünkü melâḥatlı eşerdir (G. 279/9)

Bir başka beyitte şair, şiirin nasıl nazma çekildiğiyle ilgili bilgiler vermektedir. Şiirin malzemesi dildir, sözdür. Şair, şiirin malzemesi olarak gördüğü kelamı inci ve mücevher olarak görür. Yani söz başlı başına değerlidir. Söz hazinesini daha da değerli kılmak için yapılması gereken gönüldeki madenin mezkûr inci ve mücevhere işlenmesidir.

Kim çeküp nazma bu eş^c ârı nişân Nevberī vir

Munca dürr ü gühere dilde olan ma^c deni yaz (G. 469/7)

Bu durum bir heykeltıraşın taşı yontmasına benzer. Heykeltıraş taşı yontarak eserine ruh vermeye çalışırken şairin yaptığı da gönül madeninden duyguların söze aktarılmasıyla gerçekleşir. Şair yukarıdaki beyitte söz ve mânâ arasındaki ilişkiden söz

etmektedir. Söz malzemedir; ama onu harekete geçiren şairin gönlündekini bu malzemeye işlemesidir.

Nevberî, dünyada kalıcı olmanın dünyaya kalıcı bir şeyler bırakmakla mümkün olacağını bilir. Şairin serveti şiirleridir. Şair, her ne zaman dünyadan göçerse göçsün meclislerin süsünün kendi şiiri olacağına inanır. Şairin aşağıda ikinci mısradaki kullandığı Nevbâr ifadesi tevriyelidir. İlk olarak şairin mahlasını çağrıştıran bu sözcük ikinci olarak yeni bir meyve anlamında kullanılmıştır. Bu anlamda şairin şiir sahasında kendisini orijinaliteyi bulmuş birisi olarak değerlendirdiğini söyleyebiliriz.

Dehr her-çend alup Nevberî sizden aparar
Zînet-i bezm gine nazmda Nevbâr olacaķ (G. 679/7)

Şair başka bir beyitte şiir yazarların çok olduğunu; fakat kendi şiirinin bambaşka olduğunu ifade eder.

Nevberâ çoĥdı yazan şi'r velî bî-mazmûn
Ėayr-ı şâ'irde bile nazmda mîzân olu mu (G. 1505/7)

Nevberî, şiiri maddi unsurların üstünde görür. Bazen şiirlerini değerli taşlara benzetir bazen de şiirinin la'l ve gevherden daha değerli olduğunu ifade eder. O, tek bir şiirinin bin yuvarlak mücevherden daha değerli olduğu iddiasındadır. (G. 651/7).

Ey Nevberî inanma disünler bu şi'rdir
Bir la'ldir ki baĥr-ı diliñ eylüyüp sebîl (G. 825/7)

Şairin yukarıdaki beyitte la'l kelimesini kullanması oldukça mânidardır. La'l kırmızı renkli bir taştır. Bu taş şairin gönül deryasında yürek kanından rengini almaktadır. Dolayısıyla deryanın içinde la'l olarak bulunanlar gönül deryasının dışına şiir olarak zuhur etmektedir. Şair şiirinin rengi hakkında da okuyucuyu

aydınlatmaktadır. Onun şiirinin rengi kırmızı la'l rengine olup şiirleri yürek kanıyla ve ıstırapla beslenmiştir.

Söz söylemede mahir olduğunun şuurunda olan şair her sözünün bir inci tanesi kadar değerli olduğu kanısındadır. Şair, yüzyıl tükenmeyecek bir hazineye sahip olduğunu ifade eder. Bu hazine söz hazinesidir.

Her sözi bir dürr olur ağzın açanda Nevberî

Eyle bir gence dūçār olmuş tükenmezdir yüz il (G. 806/6)

Şair, şiirini la'l gibi kıymetli taşlara benzetirken aynı zamanda güzel koktuğunu da söyler. Fakat şiirdeki bu güzel kokuları herkes alamaz. Şair bu kokuları sadece ariflerin alabileceği düşüncesindedir.

Gül kimi 'ırlıdır la'l kimi pür-ķıymet

Sözümün rāyiķası meşām-ı 'irfāna geler (G. 402/6)

Ayrılık ateşinin tesiriyle gönlü yanık olan Nevberî'nin şiirlerinden öd ağacı ve amber kokusu gelmektedir.

Yandırıp dur dilimi âteş-i hicrān bu sebeb

Sözümün rāyiķası 'ūd ile 'anber kimidir (G. 418/7)

Yukarıdaki beyitte şair, ayrılık ateşinin ortaya çıkardığı kokudan bahseder. Bu durum şairin şiirlerinde yoğun olarak kullanılan hicran temasını ön plana çıkarır. Nevberî'nin birçok şiirinde hicran psikolojisiyle söylenmiş şiirler bulunmaktadır.

Şair, şiirlerinin gönlün gül bahçesinde kokular yaydığını ifade eder. Gül suyu kokusu gibi güzel kokan bu şiirler meclislerde itibar görmektedir (G. 1370/8). Aşağıdaki mısraları irfan meclisinde bulunan gül yüzlü sevgiliye ithaf eden şair, söz cevherinin güzel kokulu olmasına dikkat çeker.

Mu‘aṭṭar bir kelām ile çeküp söz cevherin Nevber

Bu nazmı bezm-i ‘irfānda olan gül-rūya vir gitsün (G. 1266/6)

I.3.2. Şairin Etkilendiği Şahsiyetler

Divan Edebiyatı Azerbaycan’da Fuzûlî’nin cazibesi altında gelişmiş ve onun sihir halkasından dışarı çıkamamıştır. (Hacızade, 1997: 125). Fuzûlî’yi bir üstad gibi algılayan şair, en çok Fuzûlî’den etkilenmiştir. Nevberî’nin Fuzûlî’nin şiirlerine yazmış olduğu tahmisler ve Dîvân’ında Fuzûlî isminin değişik vesilelerle büyük bir hayranlık ve öykünmeyle dile getirilmesi bunun göstergesidir. Nevberî Dîvânı’nda “Fuzûlîye Hasr Olunmuş Bir Gazel” başlıklı bir şiirin yanında “Fuzûlîye Nazire” başlıklı bir şiir de bulunmaktadır.

“Fuzûlîye Hasr Olunmuş Bir Gazel” başlıklı “olsaydım” redifli şiirde Nevberî, Fuzûlî ile aynı dönemde yaşama arzusunu ve ona köle olmayı dile getirir. Fuzûlî’ye öykünen şair halkın dilinde Fuzûlî gibi şiirlerinin ezberden okunma arzusunu da ifade eder (G. 1033/1). Fuzûlî’nin fikirleriyle donanmış bir aşk sayyadı olmak istediğini (G. 1033/2) söyleyen şair, mübalağa da yaparak Fuzûlî’nin elinde kalem yahut mürekkep olmak istediğini belirtir (G. 1033/3). Nevberî bununla da kalmaz Fuzûlî’nin şiirinde şeker olmak istediğini (G. 1033/5), şairin şiir yazarken ışığından istifade ettiği mum gibi eriyip kül olmak istediğini de belirtir (G. 1033/6). “Olsaydım” redifli şiirin makta beytinde şair, Fuzûlî’ye hayranlığını dile getirirken şair kendi şiir sanatındaki nihayî hedefine yönelik bilgi de verir: O, Fuzûlî gibi “nev-ber” olmak istediğini dillendirir. Onun bu söylemi Fuzûlî gibi şiire yeni bir yüz ve yeni bir çehre katmak isteğinin en açık ifadesidir (G. 1033/8).

Üzerindeki tesirini şairin samimi ifadeleriyle dile getirdiği “Fuzûlîye Hasr Olunmuş Bir Gazel” başlıklı “olsaydım” redifli şiirini aşağıda vermeyi uygun bulduk:

Fuzûlîye Haşr Olunmuş Bir Ğazel

N’ola hem-‘aşr olup senle saña men çāker olsaydım

Cihānda sen kimi hālkın dilinde ezber olsaydım

*Çıhup şeh-bâz-ı fikriñle olaydım ‘aşk seyyâhı
Vücûdında olan bâzû ‘ivâzdan men per olsaydım*

*Çekende nazma eş‘ârı dutanda hayret eyyâmın
Eliñde bir kalem ya kim mürekkeb tek ter olsaydım*

*Açanda gülşen-i tab‘iñ muhabbet şâhesinde gül
O gülşen devrine men de tikan tek mi‘cer olsaydım*

*Virende şekker ü hâra lebiñ inzâma şehdiyyet
Ona mülhâk olup men de sözüñde şekker olsaydım*

*Çekende rişte-i nazma kelâm-ı dürr-i şehvârı
Huzûrında duran şem‘ tek yanup hâküster olsaydım*

*Fezâ-yı dilde cevlâna getürdikce hayâlâtın
Rikâb-ı tevsen-i fikre dayanmış mehter olsaydım*

*Diyirdim hayli mes‘ûdam gelüp yanıñda cân virsem
Fuzûlî sen kimi men de cihânda Nevber olsaydım*

Nevberî'nin şairlerinin en önemli köşe taşlarından birisinin Fuzûlî olduğunu söyleyebiliriz. Şair bir beyitte kendisini Fuzûlî okulunun bir talebesi olarak görmektedir. O, Fuzûlî'nin bir talebesi olarak öğrenürken onun muallimliğinde yeninin peşinde olduğunu zikreder (G. 420/9) Şairin Fuzûlî'yi muallim olarak görmesi kendi ifadesiyle âlem-i ervahta Fuzûlî'nin kendisine talim-i ders vermesine dayanır (G. 570/7). Şairin Fuzûlî'ye hayranlığı aşk mesabesindedir. Öyle ki şair Fuzûlî'nin yaşadığı yerleri âdeta kutsal bir belde olarak düşünüp oralara gitme arzusunu dile getirir. O,

Fuzûlî'nin çektiği havadan teneffüs etmek için Bağdat şehrine gitmek arzusundadır (G. 591/7).

Nevberî'yi etkileyen önemli şahıslar arasında Hallac-ı Mansur ve Nesîmî de bulunur. Nevberî, kimi zaman Mansur'la başlayıp Nesîmî'yle devam eden bir silsilenin takipçisi ve devamı gibi görünür. Nevberî de yer yer Mansur'un düşüncelerini dillendirmekten ve onun gibi yaşama arzusu içerisinde olduğunu ifade etmekten geri durmaz:

Ḥaqqı di Mañşūr tek söyle ene'l-Ḥaḡ yārine

Olmasañ anıñ kimi başdan giçüp dār isteme (G. 1412/3)

Mansur gibi Hakkı söylediğini ifade eden Nevberî (G. 320/3), aşk yolunda ene'l-Hak dediğini de belirtir (G. 718/4), (G. 507/2).

Şairin Mansur'u örnek aldığını ifade ettiği aşağıdaki mısralar şairin fikir dünyası ve şiir düşüncesiyle ilgili bilgiler de vermektedir. O, doğru yolda olmak isteyen, Hakkı diyen ve Mansur gibi ölümü göze almak isteyen birisidir.

Doğru yolda şābit ol egri yola ḡoyma ḡadem

Ḥaqqı di Mañşūr tek gör başın üste dārını (G. 1677/7)

Hallac-ı Mansur'un en önemli takipçilerinden biri de Nesîmî'dir. O, söylemleriyle Hallac-ı Mansur'un yeniden vücut bulmuş hali gibidir. Bu anlamda Nesîmî de Nevberî'nin düşünce dünyasının önemli simalarından birisidir. Nevberî, şiirlerinde Nesîmî'yi örnek göstererek ene'l-Hak söyleminin takipçisi olduğunu ifade eder:

Ene'l-Ḥaḡ söylüyor Nevber vefālı görse dildārın

Hirās itmez Nesîmî tek gele ortaya ser-dārı (G. 1676/7)

Nevberî, söz meydanında da Nesîmî'yi kendisine örnek olarak alır. Mert olandan merdane sözlerin çıkması gerektiğini söyleyen şair, bu uğurda gerekirse insanın Nesîmî gibi baş vermesi gerektiğini belirtir:

Ḥaqqı inkâr itmedi cildin Nesîmî'nin soydular

Gitse de başı çıkar merdânedan merdâne söz (G. 487/6)

Nesîmî'nin Hak dediğini ve Hakkı söyleyenlerin dâra mahsus olduğunu (G.630/9) söyleyen Nevberî, Nesîmî'nin yolunda olduğunu (G. 1405/4), ene'l-Hak söyleyenlerin candan geçmesi gerektiğini ifade eder (G. 1712/4).

Nevberî, Nesîmî'yi örnek bir şahsiyet olarak gösterir. Aşağıdaki beyitte şair, Nesîmî'nin yolunda olan kişilere karşı iyi niyet ve dua temennisini dile getirir:

Nesîmî tek olan 'âşık nesîm-i şubḥ tek olsun

Dimâğına onun yetsün şabâdan rû-yi dildârı (G. 1712/5)

Görüldüğü üzere Nevberî'nin şiirinin oluşmasında Fuzûlî, Nesîmî ve Mansur gibi şahsiyetlerin büyük etkisi bulunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. NEVBERÎ DÎVÂNÎ'NİN İNCELENMESİ

1.1. Nazım Şekilleri

Nevberî, Dîvân'ında sadece gazel nazım şeklini kullanmıştır. Bu durum mürettep dîvânlardan farklılık arz eder. Mürettep dîvân farklı nazım şekillerinin belli bir tertip doğrultusunda olduğu dîvândır. Fakat Nevberî Dîvânı adı altında hazırladığımız bu çalışmada sadece Nevberî'nin gazelleri bulunmaktadır. Esere “Nevberî Dîvânı” ismini vermemizin temel nedeni eserin orijinal el yazma nüshasında bu ismin verilmesinden kaynaklanmaktadır.

1.1.1. Gazel

Gazel, kadınlar hakkında söylenen âşıkane ve güzel söz anlamına gelmektedir. Özellikle kadın, aşk, güzellik, şarap, tabiat gibi konularda yazılmış belirli biçimdeki şiirlerin adıdır (Dilçin, 1986: 78). Beyitlerle kurulan tek kafiyeli kısa bir biçim olan gazelin kaynağı İslamiyet öncesi Arap şiirine dayanmaktadır. Gazel, Arap edebiyatından İran edebiyatına, İran edebiyatı üzerinden de Türk edebiyatına geçerek Türk edebiyatı içerisindeki özel yerini almıştır. Dîvân şiirinin teşekkülünden itibaren görülmeye başlayıp Tanzimat'tan sonra Batı etkisinde gelişen Türk şiirinin yerleşmesine kadar yüzyıllarca çok yaygın olarak kullanılmış olan gazel, şairlerin duygularını aktarmaya uygun olması yönüyle en çok tercih edilen nazım biçimi olmuştur.

Nevberî Dîvânı'nda toplam 1819 gazel bulunmaktadır. Gazellerin tamamında şair Türkçeyi kullanmıştır. Nevberî'nin gazellerinde bariz bir şekilde en çok tercih ettiği beyit sayısı yedidir. İkinci sırayı altı beyitli gazeller, üçüncü sırayı ise sekiz beyitli gazeller alır. Dîvân içerisindeki gazellerin beyit sayılarına göre dağılımı şöyledir:

1. 5 beyitli 37 gazel
2. 6 beyitli 376 gazel
3. 7 beyitli 901 gazel
4. 8 beyitli 366 gazel
5. 9 beyitli 92 gazel
6. 10 beyitli 26 gazel

7. 11 beyitli 11 gazel
8. 12 beyitli 3 gazel
9. 13 beyitli 2 gazel
10. 14 beyitli 1 gazel
11. 17 beyitli 2 gazel

Dîvân'da nâ-tamâm gazel sayısı ikidir. Nâ-tamâm gazellerden birinde şair mahlasını kullanmış diğerinde ise kullanmamıştır. On yedi beyitten oluşan iki gazel ise gazel-i mutavveldir.

Şair, gazellerinde kafiye oluşturmada Osmanlı alfabesindeki sıralamaya sadık kalarak gazel yazmıştır. Harflerin gazel sayısı şu şekildedir:

Elif (ا) harfinde: 91, bâ (ب) harfinde: 46, te (ت) harfinde: 30, se (ث) harfinde: 6, cim (ج) harfinde: 4, ha (ح) harfinde: 3, hı (خ) harfinde: 10, çim (چ) harfinde: 1, dal (د) harfinde: 11, zal (ذ) harfinde: 5, râ (ر) harfinde: 259, ze (ز) harfinde: 91, sin (س) harfinde: 18, şin (ش) harfinde: 54, sad (ص) harfinde: 9, dâd (ض) harfinde: 7, tı (ط) harfinde: 7, zı (ظ) harfinde: 1, ‘ayn (ع) harfinde: 9, ğayn (غ) harfinde: 7, fe (ف) harfinde: 10, kaf (ق) harfinde: 22, kef (ك) harfinde: 39, ge (گ) harfinde: 1, nazal ne (ڭ) harfinde: 40, lam (ل) harfinde: 98, mim (م) harfinde: 265, nun (ن) harfinde: 226, vav (و) harfinde: 44, he (ه) harfinde: 131, yâ (ی) harfinde: 274.

Gazellerine el yazma nüshanın iki cildinde de besmele ile başlayan Nevberî, bazı şiirlerine açıklayıcı mahiyette çeşitli başlıklar bırakmıştır. Hazırladığımız metin içerisinde 746 ve 1563 numaralı şiirlerde “*İtâb-nâme*”, 1147 ve 1364 numaralı şiirlerde “*İbret-nâme*”, 1033 numaralı şiirde “*Fuzûlî’ye Hasr Olunmuş Bir Gazel*”, 1583 numaralı şiirde “*Fuzûlî’ye Nazîre*”, 913 numaralı şiirde “*Muhtereme Hanım Nâtüvâne Nazîre*”, 1323 numaralı şiirde “*Hazreti Muhammed Aleyhisselama Hasr Olunmuş Bir Manzûme*”, 1661 numaralı şiirde de “*Münâcât*” başlığı kullanılmıştır.

Şairin şiirleri içerisinde yek-avaz ve yek-âhenk gazel özelliği taşıyan şiirlerin bulunmasının yanı sıra Halk şiiriyle Dîvân şiiri müştereklerinden kabul edilen mürâca’aya da muhavereli (dedim-dedi) şiir olarak bilinen bir gazel de vardır.

1.2. Vezin Özellikleri

Nevberî, bütün şiirlerini arûz vezniyle kaleme almıştır. Kullandığı vezinler Türk edebiyatında yaygın olarak kullanılan vezinlerdir. Şair, arûzun remel, hecez, muzârî ve müctes bahirlerini daha fazla tercih etmiştir. Dîvân'daki şiirlerin bahirlere göre vezinlerin tasnifi şu şekildedir:

BAHİRLER	VEZİNLER	ŞİİR SAYISI
REMEL	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	619
	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	345
	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	1
HAFİF	Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün	1
HECEZ	Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün	183
	Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün	146
	Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün	22
	Mef' ülü Mefâ' ilün Fe' ülün	1
KÂMİL	Mütefâ' ilün Fe' ülün Mütefâ' ilün Fe' ülün	5
MUZÂRÎ ¹	Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün	231
	Mef' ülü Fâ' ilâtün Mef' ülü Fâ' ilâtün	97
	Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün	1
MÜCTES	Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün	162
RECEZ	Müfte' ilün Mefâ' ilün Müfte' ilün Mefâ' ilün	5

¹ Muzârî bahiri bölümü üçüncü sıradaki aruz kalıbı Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün Fe' ülün şeklinde olması gerekirken şair, bu kalıbın son tef'ilesini kullanmayıp kalıbı kısaltarak Müstef' ilün Fe' ülün Müstef' ilün şeklinde kullanmıştır.

1.3. Kafiye²

Dize sonlarında ses tekrarlarının kullanılması kafiyei oluşturur. Kafiye de asıl amaç; şiirde ahenk oluşturmaktır. Dîvân şiirinde kafiye ve redif gibi unsurların kullanımını daha çok gelenek belirler. Bu anlayışta kafiye daha çok göze hitap eder (İsen, 2006: 197). Nevberî'nin şiirlerinde bu anlayış kendisini belirgin bir şekilde göstermektedir.

Nevberî'nin şiirlerinde yer alan kafiye çeşitleri şunlardır:

1.3.1. Yarım Kafiye

Kafiyenin yalnız revî harfi ile yapılan kafiye çeşididir. Tek harf ve bir harekeden oluştuğu için bu adı almıştır.

‘ Aşk sultānı menem tāc u serīrim var benim

Sefer-i pūr-ḥaṭara çoḥ hünerim var benim (G. 943/1)

Var mı bir ‘ āşık disün cānāndan ğam çekmedim

Gūşe-i dilden göze hicrānda nem çekmedim (G. 964/1)

Yukarıda ilk beyitte geçen “serîr” ve “hüner” kelimelerindeki “-r” sesleri ile ikinci beyitte geçen “gam” ve “nem” kelimelerindeki “-m” sesleri mücerred kafiye örnektir.

1.3.2. Müreddef Kafiye

Revīden önce “ridf” adı verilen “elif, vāv, yâ” hurûf-ı imlâlarından birinin gelmesiyle oluşan kafiye çeşididir. Nevberî, şiirlerinde bu kafiye çeşidini sıkça kullanmıştır.

² Kâfiye çeşitlerini modern kafiye sistemine göre uyguladık. Bunun yanında klasik kafiye sistemi içerisinde yer alan müreddef kafiye de yer verdik; çünkü müreddef kafiye metinlerin doğru okunmasında elzem konumdadır.

Gün kimi raḥṣān yüze cānān salan demde niḳāb

‘ Aṣḳ emlākın dutur ‘ uṣṣāḳlardan inḳılāb (G. 100/1)

Yār kūyından meni maḥrūm idüpdür bir raḳīb

Görüm olsun hem ona men çekdiğim zaḥmet naṣīb (G. 129/1)

Yukarıda ilk beyitte geçen “nikāb” ve “inkılāb” kelimelerindeki “-âb” sesleri ile ikinci beyitte geçen “rakīb” ve “nasīb” kelimelerindeki “-îb” sesleri müreddef kafiye örnektir.

1.3.3. Tam Kafiye

Dize sonlarında redif dışında bir sesli bir sessiz iki harfin benzerliğiyle oluşan kafiye çeşididir.

Ḥadden ziyāde derdim ger itseler kitābet

Deryā mürekkeḳ olsa itmez ona kifāyet (G. 140/1)

Rūḥ ‘ āleminde ‘ aṣḳım Ḳaysa idüp şirāyet

Cevr ü cefāya dözdi gösterdi çoḡ mahāret (G. 158/1)

Yukarıda ilk beyitte geçen “kitābet” ve “kifāyet” kelimelerindeki “-et” sesleri ile ikinci beyitte geçen “sirāyet” ve “mahāret” kelimelerindeki “-et” sesleri tam kafiye örnektir.

1.3.4. Zengin Kafiye

Dize sonlarında redif dışında ikiden fazla harfin benzerliğiyle oluşan kafiye çeşididir.

Zihī aḥsen te‘ ālāllah ne şūretdir didim yā Rab

Beşer ḥürī melāḥatda bu ḳudretdir didim yā Rab (G. 117/1)

Āyinedir vücūduñ ‘ aks aldı sende şūret

Her göz ki tāb kılmaz bu hūсне hūsn-i kudret (G. 146/1)

Yukarıda birinci ve ikinci beyitte geçen “sūret” ve “kudret” kelimelerindeki “-ret” sesleri zengin kafiye örnektir.

1.3.5. Tunç Kafiye

Kafiyeli kelimelerden birinin harflerinin diğer kelimenin içinde tamamen yer almasıyla oluşan kafiye çeşididir. Nevberî, şiirlerinde bu kafiye çeşidini oldukça az kullanmıştır. Tunç kafiye zengin kafiye içerisinde de ele alınabilir.

Feryād-ı āh-ı nāleme ağyārdir sebab

Bu iftirādı söylemeler yārdir sebab (G. 127/1)

Yukarıdaki beyitin ikinci dizesinde geçen “yār” sözcüğü birinci dizede geçen “ağyār” sözcüğüyle tunç kafiye oluşturmaktadır.

Gitse bu gönlümde kabre ārzū-yı vaşl-ı yār

Qabrde gözyaşımı her yan tōker bī-ihtiyār (G. 221/1)

Yukarıdaki beyitin birinci dizesinde geçen “yār” sözcüğü ikinci dizede geçen “ihtiyār” sözcüğüyle tunç kafiye oluşturmaktadır.

1.3.6. Cinaslı Kafiye

Bir edebî sanat olarak da kabul edilen cinas, ses bakımından aynı, anlamca farklı kelimelerden oluşan kafiye çeşididir. Gazellerin matla beyitlerinde cinaslı kafiye kullanılması yaygın olmasına karşın Nevberî şiirlerinde bu kafiye çeşidini pek kullanmamıştır.

Dil yüzüñ eṭrâfına şavt eyelüyen pervânedir

Yandısa öz cânını şem^ç -i ruḥa pervâ nedir (G. 212/1)

Yukarıdaki beyitin birinci dizesinde geçen “pervânedir” sözcüğü ikinci dizede geçen “pervâ nedir” sözcükleriyle cinaslı kafiye oluşturmaktadır.

‘İṭrîñi bâd-ı şabâdır maña her dem getüren

Ḳurumuş naḥl-i ümîd-i dil içün dem getüren (G. 1249/1)

Yukarıda birinci ve ikinci beyitte geçen “dem” sözcükleri cinaslı kafiye oluşturmaktadır.

1.4. Redif

Dize sonlarında kafiyeden sonra gelen anlam ve görevleri aynı olan ek ve kelimelere redif denir. Redif, şiirde kafiyenin bütünleyicisi ve zenginleştiricisi olarak kabul edildiği için özellikle kelime halindeki rediflere Dîvân şiirinde sıkça yer verilir. Nevberî de şiirlerinde daha çok kelime halindeki redifi kullanmayı tercih etmiştir. Bu redifli kelimeler hem isim hem de fiil soylu sözcüklerden oluşur. Redif, şiirde ses ve anlamın odak noktasıdır. Böyle bir odak noktası şiirin kendi içinde varlık bütünü sağlar (Macit, Soldan, 2011: 203). Dîvân şiirinde nazirecilik geleneğinin yaygın olması beraberinde kaçınılmaz olarak dîvânlar arasında ortak redifleri doğurur. Nevberî de kendisinden önce yaşamış ve etkilendiği şairlerle ortak redif kullanım yolunu seçmiştir. Şiirlerinde çoğunlukla Türkçe kelimelerden redif oluşturan Nevberî, bazı kelimeleri birçok defa redif olarak kullandığından bazı dizelerinde tekrara düşer. Nevberî’nin şiirlerinde geçen redif çeşitleri şunlardır:

1.4.1. Ek Halinde Redif

Eş görevli eklerin tekrarlanmasıyla oluşan redif çeşididir. İsim ve fiillere gelen her türlü çekim ve yapım ekleriyle bu redif çeşidi oluşturulabilir.

Meni ser-mest iden meysiz seher-dem zülf-i hoş-bûdur
Onu irsâl iden luţfen şabâdan yâr-i meh-rûdur (G. 214/1)

Ne kadar gül beden ol mâh-liķâ yârdadır
Bûlbûl-i bâğ kimi nâle dil-i zârdadır (G. 217/1)

Yukarıda ilk beyitte geçen “hoş-bûdur” ve “meh-rûdur” kelimelerindeki “-dur” ekleri ile ikinci beyitte geçen “yârdadır” ve “dil-i zârdadır” kelimelerindeki “-dır” ekleri ek halindeki redife örnektir.

1.4.2. Kelime Halinde Redif

Kafiyeli seslerden sonra gelen bir veya birden çok kelimeyle yapılan redif çeşididir.

Hasret-i rûyuña göz kaçresî peydâ şâhid
Sitem ü cevri ü gamîñ dilde hüveydâ şâhid (G. 196/1)

Şâm-ı firâķa dilde egerçi melâl var
Ref -i melâl eylemege ihtimâl var (G. 208/1)

Yukarıda ilk beyitte geçen “şâhid” kelimeleri ve ikinci beyitte geçen “var” kelimeleri kelime halindeki redife örnektir.

1.4.3. Ek ve Kelimedeki Oluşan Redif

Kafiyeli seslerden sonra gelen ek ve kelime guruplarıyla oluşan redif çeşididir.

Cigerim kanı gözüm yaşına imdâda gelüp
Hânedan ses işidüp dışra beri dâda gelüp (G. 114/1)

Vaşlıñdan özge bu dil-i nâ-çâra yoğ ‘ ilâc
Âteş söner dilimde olan nâra yoğ ‘ ilâc (G. 176/1)

Yukarıda ilk beyitte geçen “-a gelüp” ve ikinci beyitte geçen “-a yoh ilâc” ifadeleri ek ve kelime halindeki redife örnektir.

1.5. Dil Özellikleri

Nevberî Dîvânı, 20. yüzyıl Azerbaycan Türkçesinin dil özellikleri ile yazılmış bir eserdir. Türkçenin şiveleri içerisinde Azerbaycan Türkçesi, Türkiye Türkçesine en yakın şivedir. Dîvân boyunca Azerbaycan Türkçesi varlığını korumasının yanı sıra Dîvân’da Arapça ve Farsça kelimeler de sıkça kullanılmıştır. Bu sebepten Nevberî Dîvânı kelime hazinesi bakımından oldukça zengindir. Arapça, Farsça ve Türkçe sözcük ve tamlamalardan istifade eden şair, eserinde vezin ve anlam doğrultusunda ihtiyaç duyduğu bu üç dile ait sözcük ve isim tamlamalarını başarılı bir şekilde kullanmıştır. Şairin çoğunlukla tercih ettiği tamlamalar Türkçe ve Farsça tamlamalardır. Şairin Arapçaya oranla Farsçayı daha iyi bildiğini söyleyebiliriz. Çünkü eser içerisinde çoğunlukla Arapça sözcüklerin yazımında hatalar bulunmaktadır. Bu durum şairin Arap dili imlasına tam da hâkim olmadığını göstermektedir. Yine eserde Arapça şiir bulunmazken Farsça bir beyit yer almaktadır. Farsça beyit el yazma nüshasının birinci cildinin sonunda müstakil olarak yazılmıştır.³

Şair, yaşadığı dönemin dil özelliklerini şiirlerinde başarılı bir şekilde yansıtmıştır. Şairin şiirlerinde kullandığı Azerbaycan Türkçesine ait bazı kelimelerden örnekler şunlardır:

Çaşmak (G. 756/3), nisgil (G. 8/6), yüngül (G. 525/4), dözmek (G. 158/1), çulkamak (G. 298/4), daldanmak (G. 421/1), danmak (G. 785/6), calanmak (G. 585/6), birbaş (G. 1693/2), kömek (G. 1647/5), pelmek (G. 445/6), olgılan (G. 154/3), olmagılan (G. 327/8), aparmak (G. 61/7), tapmak (G. 115/5), yırkalanmak (G. 1635/7), tapdak (G. 1140/6), hörümçek (G. 605/2), calak (G. 1584/7), el üzme (G. 1546/6), cele (G. 1582/5).

---

³ Berg-i sebzest tuhfe-i dervîş
Çi koned bî-nevâ hemân dâred

Yukarıdaki kelimelerden bazıları eser içerisinde birçok yerde geçmektedir. Bu sözcükler ve anlamları çalışmamızın sözlük bölümünde verilmiştir.

Nevberî Dîvânı'nda genel olarak tespit edilen Türkçe sözcüklerin ses özelliklerine yönelik durumları aşağıda belirtilmiştir:

Türkçede kelime başında “t-d” değişimi pek yaygındır. Türkçe sözcüklerin başındaki “d” sesinin “t” sesine dönüşmesiyle oluşan bir ses özelliğidir Dîvân'da çoğunlukla “d” sesinin kullanımı vardır:

darak (G. 700/4)

dırnak (G. 202/6)

dürlü (G. 1224/4)

dutmak (G. 1251/5)

dadlanmak (G. 415/3)

Türkçenin ilk dönemlerinden itibaren bazı kelimelerin başındaki “m” sesi zamanla “b” sesine dönüştüğü görülmüştür. Eserde “m” sesinin kullanımı tercih edilmiştir:

munca (G. 446/6)

men (G. 448/1)

min (G. 452/7)

Türkçe kelimelerde kelime içi ses dönüşümlerinden “h-k” dönüşümü eserde değişim göstermeden eski halini koruyarak kullanılmıştır:

yıhmaz (G. 153/3)

yahmak (G. 178/6)

yoh (G. 644/5)

Türkçe kelimelerde kelime içi ses dönüşümlerinden “n-m” dönüşümünün değişimi yaygınken “konşu” kelimesi değişim göstermeden eski halini koruyarak eserde iki yerde görülmektedir:

konşu (G. 1165/2), (G. 1183/5)

Bir sözcük içinde iki ses biriminin yer değiştirme durumu olarak bilinen göçüşme (Karaağaç, 2012: 129) metatez adıyla da bilinir. Eser içerisinde göçüşmeye uğramış sözcükler şunlardır:

körpü (G. 57/3)

örgenmek (G. 542/2)

örgetmek (G. 1194/4)

kiprik (G. 708/2)

Türkçenin belirli dönemlerinde bir kelimenin aynı hecesindeki ünlü sesinde hem “e” sesiyle hem de “i” sesiyle yazım şekli bulunmaktadır. Dîvân’da, bugün “e” sesi kullanımıyla söylenen birçok kelimenin “i” sesi ile yazılmış şekliyle karşılaşılmaktadır:

didi (G. 750/7)

gice (G. 756/4)

virme (G. 549/5)

itmek (G. 557/4)

idüp (G. 559/1)

Dîvân’da Türkçe kelimelerde çoğunlukla ünlü uyumu görölmesine karşı ünsüz uyumu görölmemektedir:

kurutdı (G. 589/4)

rahatdır (G. 628/6)

karışdı (G. 662/2)

kalmışdır (G. 773/6)

emlakdan (G. 777/2)

Nevberî Dîvânı’nda Türkçedeki bazı eklerin kullanımına yönelik bugün Türkiye Türkçesi yazı dilinde bulunmayan kullanımlar bulunmaktadır. Bu eklerin eser içerisindeki özellikleri ile birlikte aşağıda gösterilmiştir.

Dîvân’da –up/-üp zarf-fiil eki dur- yardımcı fiili ile birleşerek öğrenilen geçmiş zaman çekimi görevinde kullanılmıştır:

olupdur (G. 778/3)

eyleyüpdür (G. 456/3)

Tükçede aynı görevdeki iki ekin sözcük içinde art arda gelmesi durumuyla oluşan ek yığılması haline şu örnekleri verebiliriz:

dilersense (G. 160/7)

idersense (G. 181/6)

Günümüz Azerbaycan Türkçesi yazı dilinde emir kipinin ikinci tekil şahıs çekiminde -gil, -gilen ve -ginen ekleri kullanılmaktadır (Sarıkaya, 1998: 283). Dîvân boyunca kullanılan ikinci tekil şahısta emir kipi “-gilen” şeklindedir. Bu ek eserde sıkça kullanılmıştır:

göstergilen (G. 188/2)

salgilen (G. 197/7)

eylegilen (G. 200/5)

Eserde Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan “-gaç/-geç” zarf-fiil eki kullanılmıştır:

görgec (G. 175/1)

Dîvân’da dikkat çeken bir diğer özellik ise şairin bazı Türkçe kelimelerde vezne uydurma endişesiyle ünsüz ikizlemesi ya da ses düşmesi yoluna gittiği görülmüştür:

ollam (G. 17/4)

kıllam (G. 46/4)

lekke (G. 49/1)

iderle (G. 23/3)

kelme (G. 54/1)

Nevberî, şiirlerinde söz ve anlam ile ilgili edebî sanatları yeri geldiğinde başarılı bir şekilde kullanarak Klasik Türk edebiyatının mazmunlarından da istifade etmiştir. Böylelikle şairin Dîvân geleneğini kendi çağında başarılı bir biçimde yazı diline aktardığını söyleyebiliriz.

İKİNCİ BÖLÜM

2. NEVBERÎ DÎVÂNİ

2.1. Nüsha Tanıtımı

Yapılan araştırmalar sonucunda yurt içindeki kütüphanelerde herhangi bir kaydına rastlayamadığımız Nevberî Dîvânı'nın tek el yazma nüshası Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar Enstitüsünde iki cilt halinde bulunmaktadır.

Yazma nüshanın birinci cildinin özellikleri şöyledir: Eserin ön kapağı üzerinde S-466/9416 kayıt numarası birinci varakta ise C 466/21971 kayıt numarası vardır. Birinci cilt 355 varak olup ölçüsü 19-28 cm'dir. Eserin yazı stili nestaliktir. Sayfa satır sayısında birlik olmadığından satır sayısı on ile on dört arasında değişmekte; ancak çoğunlukla eserin satır sayısı on dördtür.

Birinci cilt kapağı yeşil renkli mukavvadır. Eserin istinsah tarihi ve müstensihi hakkında bilgi yoktur. Eser kapağının iç tarafında kahverengi yüzey üzerine yapıştırılmış beyaz bir kâğıt üzerinde Latin harfleriyle "Nevberî Dîvânı (I. C.) Nureliyeva Tahire 15. 10. 2014" ifadesi yazılıdır. Eserin iç kapağına 165. varak içerisinde ilk iki beyti yazılıp eksik bırakılan bir şiirin altı beyti yazılmıştır. Esere besmele ile başlanmış ve her varaga bir numara verilmiştir. Farsça sadece bir beyit bu cildin sonunda Türkçe şiirlerden bağımsız olarak yazılmıştır. Yazma eserin birinci cildinin ilk beyti ve son beyti şöyledir:

İlk beyit: İbtidâ maħlûkdan Ğallâkadır ğamd [u] şenâ
Kâr-ı ğayra eyledim bi'smi'llâğ ile ibtidâ

Son beyit: Nevberî te 'şîr-bağş olmaz sözüm câhillere
Ğazzımı ancak dutar bu sözlerin ğâş ile 'âm

Yazma nüshanın ikinci cildinin özellikleri şöyledir: Eserin ön kapağı üzerinde S-467 kayıt numarası birinci varakta ise C 467/21972 kayıt numarası vardır. İkinci cilt 235 varak olup ölçüsü 19-28 cm'dir. Eserin yazı stili nestaliktir. Sayfa satır sayısında

birlik olmadığından satır sayısı on ile on dört arasında değişmekte; ancak çoğunlukla eserin satır sayısı on dördttür. İkinci cilt kapağı kahverengi mukavvadır. Eserin istinsah tarihi ve müstensihi hakkında bilgi yoktur. Eser kapağının üzerine yapıştırılmış beyaz bir kâğıt üzerinde Farsça “Cild-i dovvom Dîvân-ı Nevberî” ifadesi yazılıdır. İkinci cilde de besmele ile başlanmış ve her varâğa bir numara verilmiştir. Yazma eserin ikinci cildinin ilk beyti ve son beyti şöyledir:

İlk beyit: Men nice el götürüm sen kimi bir meh-rûdan
Yüzümi dönderüm ol tâğ-ı kemân-ebrûdan

Son beyit: Didim şarrâfa vir kıymet kelâm-ı Nevbere el-ħağ
Onun her satırına kıymet bahâ yüz min direm yazdı

2.2. Metin Kuruluşunda Takip Edilen Usul

a) Metin hazırlanırken çeviriyazıda ve dipnotlarda yazım birliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bu konuda büyük ölçüde İsmail Ünver’in “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” başlıklı makalesi dikkate alınmıştır.

b) İki cilt halindeki el yazma nüshanın varaklarına numaralandırma sistemi yapılmıştır. Bu numaralar kurduğumuz metin içerisinde varak sayfa başına denk gelen her beyitin sol tarafına yazılmıştır.

c) El yazma nüshanın ikinci cildindeki varak numaralandırma sistemini birinci cildin bittiği yerden devam ettirilmeyip numaralandırma ikinci ciltte yeniden başlatılmıştır.

ç) Metinde her şiire numara verilmiştir. El yazma nüshanın ikinci cildindeki şiirlerin numaraları birinci cildin bittiği yerden devam etmiştir.

d) Metinde şiir numaralarının altına şiirin vezni yazılmıştır. Şiir içerisinde farklı vezinle yazılmış dizeler dipnotta belirtilmiştir.

e) Metinde özel isimler büyük harfle yazılmıştır. Özel isimlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmamıştır.

f) Dipnotların ilk kelimeleri özel isimler dışında küçük harfle başlamıştır.

g) Aynı beyitte birden çok düzeltme yapıldığında dipnotta farklı düzeltmeler arasına “//” işareti bırakılmıştır.

h) El yazma nüshada -ub, -üb şeklinde yazılmış olan zarf fiil eki çeviriyazıda -up, -üp şekliyle aktarılmıştır.

1) Atıf vâvları ayrı yazılmıştır.

i) Eserin bazı yerlerinde atıf vâvları ile izafet terkipleri birbirine karıştırılmıştır. Bunlar düzeltilerek dipnotta belirtilmiştir.

j) Farsçadaki vâv-ı ma'dûle “~ā” şeklinde yazılmıştır.

k) Metin içerisinde başlıkları oluşturan kelimeler kalın harflerle ve ilk harfleri büyük harf olarak yazılmıştır.

l) Metin içerisinde vezin ve anlam eksikliklerini gidermek için metne eklenen ses, hece ve kelimeler köşeli parantez [ ] içerisine alınmış ve bu durum dipnotta belirtilmiştir.

m) Hakk, dürr, kadd gibi sonu çift ünsüzle biten kelimelerin sonundaki bu harfler dize içerisinde vezne göre çift veya tek olarak yazılmıştır.

n) Farsça kelimelerde bir ön edatla bir sözcüğün birleşmesi sonucunda ortaya çıkan kelimelerin yazımında ön edat ile sözcük arasına kısa tire “-” işareti bırakılmıştır.

o) Türkçe kelimelerde vezin gereği de olsa uzatma işareti kullanılmamıştır.

ö) Arapça terkipler şu şekilde yazılmıştır: şırâte'l-mustaķīm, ümmü'l-fesād

p) El yazma nüshada bazı kelimelerde yazımda dikkatsizlikten kaynaklanan hatalar görülmüştür. Özellikle h/h, h/h, z/z, ğ/k, t/ṭ harfleri yazımda birbirine karıştırılmıştır. Kelimelerin doğru yazımları esas alınıp yapılan yanlışlıklar dipnotta belirtilmiştir.

r) Bazı Arapça kelimelerin başında bulunan harf-i tarif, tireli “-” olarak yazılmıştır.

s) El yazma nüshada şair vezni uydurma endişesiyle bazı kelimelerdeki medli hecelerin ardına “aşkıda, yârıda, cismide, hicride” örneklerinde görüldüğü gibi ünlü ses getirmiştir. Biz kelimelerin dil içerisindeki doğru yazılışlarını kullandık. Buna yönelik yapmış olduğumuz düzeltmeleri dipnotta belirttik.

ş) Arap harfli alfabede bulunup da bugünkü Türkiye Türkçesi yazı dilinde karşılığı olmayan harfler için çeviriyazıda, ilmî eserlerde kullanılan transkripsiyon sistemi kullanılmıştır. Kullanmış olduğumuz transkripsiyon sistemi, çalışmamız içerisindeki “Transkripsiyon Alfabeti” başlığı altında belirtilmiştir.

2.3. Metin

Bi'smi'llāhi'r-Raḥmani'r-Raḥīm

1

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 2a 1. İbtidā maḥlûḳdan Ḥallâḳadır ḥamd [u] şenâ
Kâr-ı ḥayra eyledim bi'smi'llāh ile ibtidâ
2. Hansı dilde 'aşḳ ola itmez ferâmûş yâri
Bir bile dilde olar tâ var nefes zıkr-i Ḥudâ
3. Ḳudret izhâr eyleyüp ḳâdirlük işbât eyledi
Merdüm-i çeşme virüp feyz-i na'iminden ziyâ
4. Ḥilḳat-i dünyâ olup âb ile âteş ḥâk ü bād
Âsümândır bî-sütün arzı müdevver der-hevâ
5. Gündüze gün nûrıdır şâma hemânâ tîrlik
Anı hem ba'zân eder nûr-ı ḳamerle rûşenâ
6. 'Aşḳ bir deryâdı kim gözden nihândır sâḥili
'Âşḳ ol 'ummânda bir çizginen keştî-nümâ
7. Şûret-i yâri dutar gözden gönül âyînesi
Şâf sîm endâmına eyler dil ü cânın fedâ
8. 'Aşḳdur râġıb iden cânâna şâdıḳ dilleri
Nevberî sen 'aşḳı dut dildâra ol muḥliş gedâ

2

Meḫ'ülü Fā' ilātü Meḫ'ülü Fā' ilün

1. Bîmâr-ı 'aşḳ olupdı gönül yoḳ 'ilâc oña
Merhem degül lüzûm-ı devâ ihtiyâc oña
- 2b 2. Zülfün ḥayâli gönlümü zulmet-serâ ḳılıp
Olmaz daḫı ḳoyulsa münevver sirâc oña

^{1/1} maḥlûḳdan: maḥlûḳıdan// [u]: ḥadd N1

^{1/6} 'ummânda: 'ummânıda N1

3. Dil âteşiyle yandımasun ehl-i ʿâlemi
Sakf eylüyüpdî sîneni dil mişl-i sâc oña
4. Mecnûn itirdi ʿaşkıdan idrâk u hûşını
Kuşlar maḥalli başı olupdur ağaç oña
5. Menden ezel giyüpdiyse ʿaşkın libâsını
İmdi onun başında menem ṭurfe tâc oña
6. Cānān musahḥar eyledi iklîm-i cānımı
Teslîm idende Nevberî cān virdi bâc oña

3

Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilün

1. Çatlıyar bağrım bahâr-ı bâğ u gülzâr olmasa
Seyr-i gülşen kılmamam manzûr dil-i yâr olmasa
2. Neyleri kıymaz yakîn pîr-i muğân mey-ḥâneye
Onların âvâzesi gönlüm kimi zâr olmasa
3. Bâğbândan bülbülün feryâdını şordum didi
Dâd u feryâd eylemez gülde eger ḥâr olmasa
4. Bilmez idim ğam nedir ğam-ḥâne olmazdı dilim
Reşk iden bu sâḥada bî-raḥm ağyâr olmasa
5. Gönlümü sînem kabûl itmezdi bir dem âh ilen
Onda ger zevk-i ruḥ-i dildâra dîdâr olmasa
6. Göz gerek her dem göre bir mâh-rû dildâr üzün
Manzarı bî-hüdedir gül-berg-i ruḥsâr olmasa
7. Tâb-ı hicrân itmedi Mecnûn kaçup şahrâlara
ʿAşkî da mensûḥ olardı imdi Nevbâr olmasa

4

Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilün

- 3a 1. Cemʿ olar gönlüm eger zülfüñ perîşân olmasa
Göz sirişkin saḥlayar hicriñde giryân olmasa

---

^{2/4} ʿaşkıdan: ʿaşkıdan N1

2. Men de bir ābāda meyl arturmak isterdim eger
Meskenim kūyuñda bir vīrāne külhān olmasa
3. ‘Aşk bīmārı dime dermān ilen şıḥḥat tapar
Şerbet-i la‘l-i leb-i cānānı dermān olmasa
4. Şor şabādan ḥālīmı her gün seniñ yanıñdadır
O saña söyler ğamım ger sende ‘unvān olmasa
5. Yād kılmaz Nevberī bir kimse ondan bī-ḥaber
Tā elinde bir bile manzūm dīvān olmasa

5

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

1. Virdüm dil ile cānı cānāne menden olsa
Hicrān şebinde gelmem efgāne menden olsa
2. Zülfün siyāhı kılam her gün elimle çin çin
Dutmaz elinde cānān bir şāne menden olsa
3. Şart eyledik ki kıoyusun cānān vişāl vaḳtın
Şādıḳ olar nigārım peymāne menden olsa
4. ‘Aşk ehline ‘abeşden dīvāne söyledirler
Cümle olardı men tek dīvāne menden olsa
5. Ruḥsār odıyla şem‘in vardır ḥarīḳa farkı
Cān yandırmazdı şem‘e pervāne menden olsa
6. Mescid kıapansa ğam yoḥ kim menba‘-ı riyādır
Ol hem dönüp olardı mey-ḥāne menden olsa
7. Nevber cihānda ‘aşkın rencine kılmayan tāb
Kıoymazdı hīç ayakın meydāne menden olsa

6

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

- 3b 1. Tāḳat kıalar mı dilde dildāra bend olanda
Ārām cānda kıalmaz dil yāra bend olanda

2. Çoḡ söyledim ṭabībe el çek veremli dilden
Şiḫḫat mizāc olmaz ruḥsāra bend olanda
3. Bülbül gül istüyende şahrāda bend alar mı
Pür-beste olsa durmaz gülzāra bend olanda
4. Reng-i ruḡu kızarmaz ‘uṣṣāḳ-ı bī-nevānın
Ḳanı şuya dönermiş dildāra bend olanda
5. Āteş dutupdı cānım ol şem‘-rū yüziñden
Pervāne sālīm olmaz odlara bend olanda
6. Ḥāl-i siyāhı bildi ruḥsār-ı ale zīnet
Bu resmi örgenüpdür gül ḥāra bend olanda
7. Cānān vişāli Nevber Ḥaḳdandı bu muḳadder
Bir nāzenīn o ṭıfla gehvāre bend olanda

7

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Neḡr ḳıldım cānımı ey nāzlu cānānım saña
Neḡr olupdur ḥilḳat-i evvelde bu cānım saña
2. Ṭa‘ ne daşdır ḳoyan vīrāne bu cān mülkünü
Tapşırur ta‘ mīrini bu ḳalb-i vīrānım saña
3. İl şemātet eylüyor hicriñde vīrān göñlüme
Şekve onçün eylüyor bu çeşm-i giryānım saña
4. Zāhidin fikri meni mihrāba da‘ vet itmedir
Añlamur kim bağlanup dīn ile īmānım saña
5. Secde itmem her yeten ra‘ nā büt-i sīmīn-tene
İbtidā baş egdim ey serv-i ḥırāmānım saña
- 4a 6. Çāreme ‘āciz ḳalup yüz döndürüp menden ḥekīm
Ḥaşr olup ḥilḳat demi bu derde dermānım saña
7. Ġamze peykānı töker her laḫza Nevber ḳanımı
Kim ḥelāl itmiş benim ey māh-rū ḳanım saña

8

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘ Ārızıñ mişli dime ħande açılķan gül ola
Muntazam zülf kimi bāğı da bir sünbül ola
2. Dağa vezn itme dilim derdini göñlüm ğamını
Ķoyma mīzāna niçün dağ gerek yüngül ola
3. Bī-sütün dağı dime tāb eylüyor miñnetime
Tāb ider onda eger mendeki dil tek dil ola
4. Derdimi bār eyleme merkebe tābın götümez
Ķafle lāzımdı ğamım bārına min maħmil ola
5. Reh-güzārında onun Ķabre meni defn eyleyüp
Tā ki ħāk-i güzeri çeşm-i terimden gil ola
6. Çoħdı ğam söylemürem gizli dutup ekşerini
Ķorħuram yār işide ğamdan ona nisgil ola
7. Müşkil işdir didiler Nevberī ħülyā-yı nigār
Müşkil oldur ki onun zıķri dile müşkil ola

9

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bir ħayāl eyler kifāyet vaşl-ı cānāndan maña
Biledir Ķısmet nidim rüz-ı ezel ondan maña
2. Ŧa‘ ne daşın başıma yağdırdı her yandan raķīb
Raħm iden yoħdur bile ħālimde bir insān maña
3. Şabrımı firķat kesüp hicrān Ķarār-ı şāmımı
Yaħşı dīvān itdiler firķatle bu hicrān maña
- 4b 4. Pūça virdim ‘ ömrümün āteş-i hicrānı ilen
Neye lāzımdır daħı bundan sora bu cān maña
5. Gül yüzüñ yād eyledim gülşende baħdım güllere
Virmediñ ruħsārıña baħmaķa sen imkān maña

6. Her ʃabībe yüz dutup dāğ-ı dile sürdim ʿilāc
Nabzımı dutdı didi nāfi⁶ degül dermān maña
7. Olmadı feryād-res ol māh-ı tābān dādıma
Çaldı ancak Nevberī men çekdigim efgān maña

10

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Yārdan raḥm u mürüvvet bī-nihāyetdir maña
Ġamzesinden oḡ dile yetdükce rāḥatdır maña
2. Merdüm-i çeşmimdeki taşvīr zīnetdir dile
Ḥayretim vaḡtinde bu taşvīr ḥācetdir maña
3. Her seḡer-dem bŷy-i ḡoş dutdum nesīm-i şubḡdan
ʿİṡr-i zŷlf-i yārdan ḡayli ʿināyetdir maña
4. İltifāt eyler maña peygām-ı yār ilen şabā
Dil feraḡnāk olduḡu ondan beşāretdir maña
5. Şabrdan ma⁵ nā budur her kāre ta⁵ cīl itmemeḡ
Bāver itdim şāḡib-i şabrım zāmānetdir maña
6. Vaşl-i fikrin gönlüme her dem salur gözden ḡayāl
Fikr-i vaşl-i yārdan ḡŷlyā kifāyetdir maña
7. Cān devām itmez onun bir şāniye hicrānına
Şaḡlaram bir nev⁷ ilen çŷnkim emānetdir maña
8. Cānıñı ḡoy yandısun ey Nevberī hicrān odı
Neylerem cānānsız bu cān ne ḥācetdir maña

11

Mefʿŷlŷ Mefāʿilŷ Mefāʿilŷ Feʿŷlŷn

1. Ġamdır dimerem dilde hezārān ġamım olsa
Ġam zāʿil olar sen kimi bir hem-demim olsa

^{10/3} şubḡdan: şubḡıdan// yārdan: yārıdan N1

^{10/5} şabrdan: şabrıdan N1

^{10/6} yārdan: yārıdan N1

^{10/8} cānānsız: cānānsız N1

- 5a 2. Müşkil nedi dünyâda muhâl emr ne şey'di
Müşkil açular hâll eylüyen âdemim olsa
3. Her yirde olam senle olur fikr ü hayâlim
Guşsa yimerem ' aks-i ruhuñ bâhemim olsa
4. Solgun güle bülbül bu kadar nâle kılanda
Gül çehreñe ' aybımdı ger ondan kimim olsa
5. Ceyhun kuruyar âteş-i âhımla ser-â-ser
Kuvvetdir ona gözde tükenmez nemim olsa
6. Nevber maña bu za' f tenim itdirir töhmet
Kûy-i ser-i cânâna yeter her demim olsa

12

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Gülşen-i dehrden ol gönça dehen besdi maña
Başıma sâye salan serv-i revân besdi maña
2. Şoḥbet-i ehl-i ğarâz eylüyüp ikrâh meni
' Aşk daşından olan rıtl-ı girân besdi maña
3. Baḥtiyâr olsa başım şevketi firdevse yeter
Men gedâyem ser-i kûyuñda mekân besdi maña
4. Yârdan imdi nedir dildeki pünhânı taleb
Şoḥbeti olsa onun mûnis-i cân besdi maña
5. Ser-i kûyuñda koyup cennete gönderme meni
Manzarım olsa hemân serv-i revân besdi maña
6. Hâtır itdüm taleb-i vaşlıña cân naḫdini men
Bu ticâretde olan nef' -i girân besdi maña
7. Yârdan şekve iden kesde ne inşâf olacak
Nevberâ dilde olan sırr-ı nihân besdi maña

---

^{12/1} dehrden: dehriden N1

^{12/2} ğarâz: qarâz N1

^{12/4} yârdan: yâridan N1

^{12/7} yârdan: yâridan N1

13

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ža' fııkdan bir muıavvâdır vücüdım gūyiyâ
Âh-ı pey-der-pey çeküp pîrâhenim dutmuş hevâ
- 5b 2. Tâbı yoıdur cānumun aşıâ firâı u miıhnete
Şabr kıılmaı müşkil iş hem ' ömr kûteh cān fenâ
3. Perde-i dil ibrişim mişlinde nâzik ıa' ne oıı
Tîr-i müjgān ğamzededen diğer ıarafdan müdde' ā
4. ' Ārıız-ı gül-nārîñi münşak idüp ebrûlarıñ
Dehr görmez sen kimi bir dil-ber-i mu' ciz-nümâ
5. Lerze endāmım dutur esdikce kūyuñdan nesim
Ķorıuram daıun ola ruhsārîña zülf-i dü-tâ
6. Ğulda çoıı taışîr olar bezi-i seıhâ sultānda
Olsa Nevberden ıaıâ olsun gerek sende ' aıâ

14

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bāıa girdim gül görem tâ kim gönül ārām ola
Gülü görcek başıma az kaldı rüzım şām ola
2. Nice olar gül göre bir göz gül üzlü yârsız
Tâb ider mi sölyüyün tâ kim bile hengām ola
3. İımerem mey bāde-i la' liñ müyesser olmasa
Sākî-i gül-ıehrenün destinde zerrîn cām ola
4. Firıate tâb itmüyüp şahrâlara yüz koydı Ķays
Az ıalup adım benim anıñ kimi bed-nām ola
5. Ķayd-ı zülfüñ boynuma saldım bu ümmîd ile kim
Kâfir olsa zülf-i ğam şâyed gözün İslām ola

---

^{14/2} yârsız: yârisız N1

6. Bilmemişdim muttaşıl hicrân-ı yâri ‘aşkda
Zan idirdim ‘âkıbet hicrâna hem itmâm ola
7. Derd-i ‘aşkın çâresi Nevber diyorlar vaşldır
Müşkil oldur derd ola dermâni bî-encâm ola

15

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Qurbân olsun cânımız cânâna olmuş cân rızâ
Olsun Allâh nezrimün maqbûline cânân rızâ
- 6a 2. Qanımı bilmiş benim ‘aşkıında cânânım helâl
Cân bu teklife olar dil-şâd her bir an rızâ
3. Tîr-i müjgân kim delür gözdür viren fermânını
Cenk itmez fevc eger tâ olmasa sulţân rızâ
4. Men de bir dermân didim âşıklara cânân lebin
Olmuyup rencide ger dirse buna Lokmân rızâ
5. Cism ile cânım onun hem rûh ile qanım onun
Dil rızâdır bu işe cânım rızâdır qan rızâ
6. Men kimem fikrim nedir nolmuş temennâ-yı dilim
İsterem kâm-ı dili olsa şeh-i hûbân rızâ
7. Nevberâ dut dâmen-i yâri çekil bir kûşeye
Şabr itseñ yâr olar kâm-ı dile her an rızâ

16

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şûrete revnaq virir itseñ eger zînet oña
Eyle bir munşif tapulmaz kim qoya kıymet oña
2. Perçem ü gîsûlarıñ yüzden kenâr it il göre
Başse dursa min güzel hûsnüñ vire ruşat oña
3. Göz açar her şubh-dem âyine görsün şüretiñ
Tâ vire şüretdeki şehlâ gözün hayret oña

---

^{14/6} ‘aşkda: ‘aşkııda N1

4. Şâne her gün zülfünü açsun diler bād-ı şabā
‘İtr-bār eyler diyü zülfün kıoyar minnet oña
5. Ğamze peykânın gönül dışkıardan pîşdâr kııl
Kıanlu kıapuñdan gelür elbette kıoy hürmet oña
6. Seyr-i şahrâ itmede Mecnûna vâriş olmuşam
Mürşidimdir her kıadem gütdükçe min rahmet oña
7. Nevberâ cân u dilim bir gözlerimdendir hıacîl
İhtiyâţ eyler öle göz hem kıala hıasret oña

17

Mef’ülü Fâ’ilâtün Mef’ülü Fâ’ilâtün

- 6b
1. Cânân olar müşerref kıâbil hıızurım olsa
Olmaz dağı muşarreb dilde kıuşurım olsa
  2. Ğâfil degül o menden ondan menem kenâre
Görmek muhâl olmaz başda şu’ürım olsa
  3. Zindâna tâb kıılsam başımda tâcı görrem
Şabra taşammül itsem kıalb-i şaburım olsa
  4. Hürmetlü ollam ilde üftâdelikle bî-şek
Bî-kıadr-i kııymet ollam kıibr u ğururım olsa
  5. Çekdim kıalem cihânun emlâkına menâle
Bâkı degül kı menle min min kürurım olsa
  6. ‘Aşkı-ı nigâra uydum terk eyledim cihânı
Azdır bu haşda dilde bî-had sürurım olsa
  7. Sen kı hıızur-ı şâha yetmek dilersin ey dil
Hoşdur mı Nevber elde bir pây-ı mürım olsa

18

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1. Ol periveşden maña virmez hıaber bād-ı şabā
Âşinâlık lıţfunı kesmiş nedendir âşinâ

---

^{16/5} dışkıardan: dışkıarıdan N1

2. Rūyına gün söyledim yārin ğurūb itdi güneş
Ayı tutdum hātıra kıldı onu pinhān Sühā
3. Dutmadı temessül bir hilkatde yārin şüreti
Görmedim dünyāda men bir hūb-rū ondan sivā
4. Ahsen ol naĳkāşa kim taşvīr idüpdür şüretin
Āfitāb-ı rūyına ebri kı lup zūlfün dü-tā
5. İstemem görsün onu aĳyār ĳan olsun göñül
Dīni yoĳdur kim yüzün göstermege virse rızā
- 7a 6. ‘Anberin zūlfi kimi yoĳdur Ĵotan müşginde bū
Kim berāberdür dise ĳaĳķında itmişdir cefā
7. Şādem ey Nevber virem cānım fezā-yı ‘aşķda
Ĵalk söyler kim ser-i kūyuñda oldı cān fedā

19

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ol gün ki düşdüm ‘aşķa olup āşinā saña
İtdim cihānda varım ile cān fedā saña
2. ‘Ālem bilür fedāsıyam ol ĳara gözlerin
Taĳsīn maña diyirle hamu merĳabā saña
3. Min derd gelse cānıma sendendi ĳoş gelür
Men istemem zamānede yetsün bedā saña
4. Cevr ü cefānı eylüyerem ĳayr ile ‘ivaż
Dil-teng olup da istemirem bir belā saña
5. Yüz virme tā raķīb ser-i kūyuña gele
Görme revā muĳarreb ola her gedā saña
6. Bir tuĳfedir bu ĳüsñ bu ĳulķ bu ĳāşiyet
Nı metdi kim ‘aķā buyurupdur Ĵudā saña

---

^{18/7} ‘aşķda: ‘aşķıda N1

7. Derd-i dilime çâre tapulmaz ʔabībden
Derdim ‘ ilâcı sendedi rāci‘ devâ saña
8. Nevber seni firâķ mükedder-dil itmesün
Cânân görüpdi cevr ü cefânı revâ saña

20

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kec-nigâhıñ ey perî bir âfet-i cândır maña
Her müjeñ bir cân alan hün-rîz-i peykândır maña
2. Zülf-i pür-çiniñ yüzüñ devrinde reyhândır güle
‘ Ârızıñ bir gülşen ü gülbün gülistândır maña
- 7b 3. Çırpunur sensiz dilim her dem zamîr-i sînedede
Şu‘ le-i âh-ı dilim bir şem‘ -i süzândır maña
4. Şem‘ veş cân yandırıp hâkister ollam ‘ âķibet
Şu viren bu âteşe bir çeşm-i giryândır maña
5. Bî-ķaberdür neylüyüm bîmâr-ı hâlinden ʔabīb
Vaşl-ı cânânım dil-i bîmâra dermândır maña
6. Kıt‘ a-i zılmâķda mişl-i Skender gezmerem
Cân-fezâ gül-gün lebiñ bir âb-ı hayvândır maña
7. Cân bahâ-yı vaşldır âmâde kıl ey Nevberî
Şanmuram müşkil bunu cân virmek âsândır maña

21

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Olardım hayli men râķat ğamiñ dilden kenâr olsa
Kıalar mı dilde bir ğuşşaya yanında ğam-ğüsâr olsa
2. Ğam ile miķnetin cânân ķesâbın istiyor menden
Diyün mümkün olar bilmek eger encüm-şümâr olsa

^{19/7} ʔabībden: ʔabibiden N.1

^{20/6} zılmâķda: zılmâķıda N1

^{20/7} vaşldır: vaşlıdır N1

3. Gözüm yaşı ne kadar ahsa firâkın âteşi sönmez
Niçün dirler ki şu ile söner her yirde nâr olsa
4. Dilim sâkindi gîsûda dağı ondan kenâr olmaz
Lüzümü yoğdı zincirin esîre ‘ itibâr olsa
5. Fiğân u nâleni gönlüm ney ile âşikâr itdi
Hâzîn şavtıyla dâd eyler gönülde âh u zâr olsa
6. Hâyâlâtı kifâyetdir nigârın şâm-ı hicrâna
Dile hayli tesellidir ümîd-i vaşl-ı yâr olsa
7. Mükedder olmazam gâmdan nihân dutsam hâlâyıkdan
‘ Azâb-ı kalb olar her gâh raqîbe âşikâr olsa
8. Dime kim şâd olar sensiz dil-i maḥzûnım ey cânân
Açılmaz Nevberin kalbi eger yüz min bahâr olsa

22

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 8a
1. ‘ Aşk zâhir olmaz er gâmdan gönül kıan olmasa
Göz sirişkin saḥlıyar gönlünde tûfân olmasa
  2. Zinde kıalmaz bir demi bu taḥta-yı cism-i za‘if
Gerçi şâm-ı hicrde hülyâ-yı cânân olmasa
  3. Her zamân pervâne-i dil şavt ider ruḥsârıñı
Şu‘ lesiyle odlanup tâ cânı sûzân olmasa
  4. Mışra Yûsuf şehriyâr olmazdı çâha düşmese
Gul olup tâ bir zamân dil-teng-i zindân olmasa
  5. Yetmez idi vaşlıña aşlâ Züleyhâ Yûsufun
Çâk-ı câma eylüyüp rüsvâ-yı devrân olmasa
  6. Terk-i cân itmezdi Mecnûn terk-i cânın Kûhken
Ellerinde Leylîye Şîrîne ‘ unvân olmasa
  7. Gerden-i minâya bir kıurbân gerekdir Nevberî
Hacc bâtıldır eger Mînâda kıurban olmasa

---

^{22/2} hicrde: hicride N1

23

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. İtse ne kıadri bār-1 cefādır şafā baña
Hoşdur cefanı görse nigārim revā baña
2. Düşdüm fezā-yı ' aşkıda bir Leylī zevkine
Mecnūn olup bu sāhada bir reh-nümā baña
3. Ağlar meni görünce cihān ehli ser-be-ser
Her yan iderle vā esefā āh u vā baña
4. Kaşñ sücüdı kıalbime her dem feraḫ virür
Mihrāb tã' ati gelür ammā riyā baña
5. Tāc ü libās ü taḫt-1 selātın ne ḫācetim
Efdāldi cümlesinden ' ivaż bu riyā baña
- 8b 6. Faqrın libās-1 köhnesi atlas yirindedir
Zerrin libās-1 şāhlar itmez vefā baña²⁴
7. Nevber ne ğuşşa dehr-i deninün metā' ina
Onlar maķām-1 ' aşkıdadır müdde' ā baña

24

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün

1. Men kimi kimdir olan tırfe ḫarīdār saña
Aça min zevk ile bu dehrde bāzār saña
2. Erguvān lāle yaban nergise teklif eylüyor
Tā içüp beñziye ol nergis-i ḫumār saña
3. Deli dīvāneye hoş gör seni dīvāne işi
Kaysa tōhmet eylemek ey dil olar ' ār saña
4. Min cefā görse gönül şekveni senden eylemez
Bāver itme güzelim ger dise aġyār saña

^{23/2} ' aşkıda: ' aşkıda N1

^{23/6} şāhlar: şāhılar N1

^{23/7} ' aşkıdadır: ' aşkıdadır N1

^{24/1} dehrde: dehrde N1

5. 'İtrîñi bâd-ı şabâ gülşene gülzâra seper
Kim dimez zülfüñ açan vaqtinde 'aţţâr saña
6. Birce imdâd dile bâd-ı şabâdan görünür
Şeb-i hicrân ğamını eylüyor izhâr saña
7. Ey sözüm añlasalar remziñi Nevber kimiler
Munşif-i ehl-i ħired söylemez eş'âr saña

25

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Bir perî-peyker melek manzar cemâli meh-liķâ
Saldı 'aşkın başıma oldu benimle âşinâ
2. 'Āşık oldum dil-berin gül-berg-i ter ruĥsârına
Merĥabâ ey dil saña aĥsentü bârek merĥabâ
3. Yandırıp dur âteş-i 'aşkıyla cānân cānımı
Sîm ħalayın pāk idüp itdi onu ħâliş tılâ
- 9a 4. Zâhir oldu sırrlar çoĥlardır ondan bî-ĥaber
Ĥilķat-i evvelde men cānâna oldum cān fedâ
5. Gül yüzinden bir varak nergis onun ĥayrânıdır
Ķoydı zîbâ-şüreti her gülde bir neşv ü nüma
6. Bülbülün her na'mesi bir zıķr bir tesbîĥdir
Berg-i gül Ĥallâķına zıķr eylüyüp eyler şenâ
7. Ķays Leyliden niçün dünyâda yüz döndümedi
Çünkü bilmişdir onu 'aşķ 'âleminde bâvefâ
8. Terk ķıl ey Nevberî sen bu cihân emlâkını
Kim beķâ mülkündedir kām-ı murâdıñ cā-be-câ

26

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Saña ey dil didim zülf-i siyehde âşiyân dutma
Bu ef'iden ĥazer eyle onu çoĥ miĥribân dutma

2. Ayakından öpüp yârin ğam-ı hicrânı izhâr it
Ġama cânında yir virme nigârından nihân dutma
3. Dutup dâmen-i cânânı muhâbbet âşikâr eyle
Gidüp ğam-ĥâneler küncün dil-i zâre mekân dutma
4. Şabâdan gözleme himmet esen her semte bir yeldir
Gice tâ şubĥa dek nâlân olup gündüz figân dutma
5. Kebûdın câmeden görsen açuĥ göġsün kifâyetdir
Budur mi' râcî ' uşşâkın tarîk-i âsumân dutma
6. Temennâ-yı dil-i zârı nigâra ' arz-ı ĥâl eyle
Görende başını salma aşâĥa çeşmi yan dutma
7. Rumûz-ı ' aşkıñı Nevber nihân dut ' aşkı yoĥlardan
Ferâmûş eyleme pendim ĥasâretle ziyân dutma

27

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Kimse görmez bu cihân mülkünde bir zevĥ ü şafâ
Âşinâdan merĥamet görmez rakîbinden vefâ
- 9b 2. Mülk ü mâl ü devlet-i dünyâ fenâdandır fenâ
Her ĥadar hem-râĥ ola senle olar âĥir fenâ
3. ' İşret-i dünyâyı bil bir zehrdir aĥu mişâl
Cân kimi zevĥi onun âĥir olur tenden cüdâ
4. Her zamân yâda salun bu lâ'ubâli sözlerim
Görmüyün bir kimsenün ĥaĥĥında siz zulmü revâ
5. Mâl-ı devlet maĥv olur âĥir çıĥar tenden nefes
Çoĥ çetin cânıñ çıĥar senden el üzmez müdde' â
6. Añla bu dünyâda kim maĥlûĥdır Ĥallâkı kim
Kemterîn bir ĥul kimi sultânıña ĥıl ilticâ
7. Faĥr elinden dutgilan ey Nevberî tâ kim saña
Eksik olmaz bil yakîn ehl-i seĥâvetden seĥâ

---

^{27/5} maĥv: mahv N1

28

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Hansı ‘ aşık ki seniñ ‘ aşkın olup kısmet oña
 Çalem-i levh-i kazâdan koyulup minnet oña
2. ‘ Aşk dīvaneleri çölleri âsûde gezer
 Çünkü cânânı virüp dehrde hürriyet oña
3. Gül açıldı yüziñe beñzedi nergis gözüñe
 Ğonca rû-benddedir tâ kim ola ‘ işmet oña
4. Āteş-i hicriñe kim söylese sūzandır ğalağ
 Bile âteşde yanan ‘ aşıkı var lezzet oña
5. Dil-i maḥzûnıma bir nev‘ i kııldım sâkit
 Neylüyüm ğamzeñ oñu virmüyor emniyyet oña
6. Nevberî derdine dermân dile cânânıñdan
 Şire-i la‘ l-i leb-i yârdadır şerbet oña

29

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Dünyâyı dolan birce qadem onda dayanma
 Fânîdir onun mekrine dil virme inanma
- 10a 2. Meh-rûları bî-mihrdir ey dil sağın ondan
 Pervâne kimi şavt eylüyüp nârına yanma
3. El urmagılan perçem u ğisûya ilandır
 Mârın sen ile ülfetini sehldi şanma
4. Pinhân ğamıñı sine-i zârında nihân dut
 Dildârıña izhâr-ı ğam it ondan uşanma
5. Muḥtâc elini şâha taraf açmağ ‘ abeşdir
 Doydur gözüñi ehl-i ğinâyâ yaşalanma

---

^{28/2} dehrde: dehrde N.1

^{28/3} rû-benddedir: rû-benddedir N1

^{28/6} yârdadır: yârdadır N1

6. Dut serv kimi addiñi bir yirde arâr it
Egri arafa Şu kimi sen ama calanma
7. Her zâdı bura dehrde sen ehl-i mezâk ol
‘ İrfânluu bilmek dile señ hîç zâdı anma
8. ‘ AŞın yükünü Nevberî bâr eyleme câna
Tâb eylemegi ‘ uhdesine alsa inanma

30

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Gül tek yüzüñdi zülf-i siyâhıñ nikâb oña
Beñzer bulutda gizli olan âftâb oña
2. Âhü hemîşe gözlerine iftiâr idir
Süzgün baıŐlu olmaına yo cevâb oña
3. Mey-gün dudakı doldumusan Şehd-i la‘l ilen
‘ ÂŐı diyüpdî ‘ aşda gül-gün Şarâb oña
4. Mihrâbı egri baladı mi‘ mâr aşı tek
Bâ‘ iş budur ki secde ılar Şeyh-i Şâb oña
5. Göñlümde minetin yükü sengîndi kâfdan
am add görseñ ‘ âŐıı itme ‘ itâb oña
6. ‘ AŞ ehlinün merâmı haıatdi Nevberî
Hicrâna Şabr eylese çodur Şevâb oña

31

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

- 10b 1. Cürmüm nedirse söylegilen bermelâ baña
Munca fiâna virmemüsen bir Şadâ baña
2. Gül-gün dudak bâdesini tök piyâleme
Vir nûş idim ki tâ vire zev ü Şafâ baña

^{29/7} dehrde: dehrde N.1

^{30/3} ‘ aşda: ‘ aşıda N1

^{30/5} kâfdan: kâfıdan N1

3. Kūy-i serinde meskenim olsa şehen-şehim
Hārım kapuñda saħla disünler gedā baña
4. İl düşmen olsa eylemerem zerrece hirās
Şāmil iderse luřfunı her-gāh Hūdā baña
5. Bülbül fiğānı şāh-ı gül üstünde zıkrdir
İmdād idir fiğānıyla ol bī-nevā baña
6. Bāb-ı ricāya el açular resmdir bu kim
Vācib du‘ā kabūli saña ilticā baña
7. Sensen maña bu derdi viren çāre sendedir
Nevber diler vişāliñi görseñ revā baña

32

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Sensiz ey dil-ber cihān bir teng zindāndır maña
Teng olan zindānda bilmem bu ne cāndır maña^{31/6}
2. Yoħ cihānun kıymeti sensiz yanımda mū kadar
Dilde mihrin olmasa cān mülkü vīrāndır maña
3. İşiğın toprağına hayli muħabbet beslerem
Turfе bir gülzārdır gülşen gülistāndır maña
4. Her ħabāb üzre olan ‘ aksim maña bir ğam-güsār
Bu kadar şüret ki var bir fevc-i meydāndır maña
5. Gerdiş-i devrān degül bu ‘ ömrde manzūr-ı dil
Mümkin olsa vaşl eger bu devr devrāndır maña
- 11a 6. Bā‘ iş-i giryem daħı hicrān olupdur muttaşıl
Kim diyor senden sivā bu çeşm-i giryāndır maña

---

^{31/6} resmdir: resmidir N1

^{32/1} zindānda: zindānda N1

^{32/3} gülzārdır: gülzārdır N1

^{32/5} ‘ ömrde: ‘ ömrüde N1

7. Her zamān bir ʿāşıkın adı çekilmiş dehrde
Nevberā ʿāşık diyen dünyāda her yandır maña

33

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Şüretiñ tek bilmürem gönlüm seven naqqāş ola
Ġayzla gözden baħup hem ƙan töken bir ƙaş ola
2. Ġadden artuƙ derdimi çekmez terāzū ƙursalar
Baş baş vezn eylemez dünyā ʿayarı daş ola
3. Munca kim endūh u ğam senden yetüpdür gönlüme
Olma rāzī ğamlarım iller içinde fāş ola
4. Āsitāneñ ħidmetin her nā-kese görme revā
Virme ruħşat her yeten bī-imtiħān ferrāş ola
5. Her yeten Mecnūn degül her ħüb-rū Leylī mişāl
ʿĀşık u maʿşūƙalar lāzım gelür sırdaş ola
6. Faħr ƙıl ey gül seniñ kim Nevber olmuş ʿāşıkın
Ārzūsın eylüyen çoħdır onun ey kāş ola

34

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Yār üzün her kim diler görsün gerek Mecnūn ola
Fıkr-i dünyā ser-be-ser anıñ gözünden dūn ola
2. Baĝlaya mihr-i dilin bir māħ şüret dil-bere
Bir yüze mihrin sala bir dil-bere meftūn ola
3. Şıdƙ-ı dilden dil vire muţlaƙ gül üzlü yārine
Ġam onu ħam-ƙad ide Mecnūn sözünde nūn ola
- 11b 4. Görmek ister yār üzün ƙılsun münevver dil gözün
Merdüm-i çeşme gerek dilden zıyā efzūn ola
5. Keşti-yi ʿaşƙa kiçik rūd-ħāneler kāfi degül
Nīl deryāsı gerek ya ƙulzüm-i Ceyħun ola

^{32/7} dehrde: dehrde N1

6. Kana dönsün dil gerek hasret kalunca rüydan
Lâle mişlinde onun dil bütesinde hün ola
7. Tâb-ı hicrân itmüyen cânâne yetmez Nevberî
Şabr lâzımdır buna hem tâli^ç i meymün ola

35

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. 'Âkıl ü dānā biler dünyānı fānī cān fenā
Bu fenā emlakda müşkildi bulmağ āşinā
2. Kim gelüb dünyāya o evvelce giryān olmuyup
Var mıdır işbāt iden bir yağşı kâbil müdde^ç ā
3. Miñnet ü endüh u ğam dünyā için bī-hüdedir
Munşifāne kıl nazar ferşiyile birdir bu riyā
4. Fağr-ı dil-i dervişde vardır kanā^ç at sofrası
Şāh-ı zālinden güzel ehl-i şadākat bir gedā
5. 'Aşğ vācibdir onu şevğ ile ta^ç līm eylüyün
'Aşğdan yoğdur yakīn ehl-i cihāna bir bedā
6. Zāhid ister cānını tūfāndan itsün hālāş
'Āşığın fikri budur itsün cihān ehlin rehā
7. Nāleli dilden eger neyler şadāsın dutmasa
Nevberî olmaz onun şavtında bir sūzān şadā

36

Mefā' ilün Fe' ilâtün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Neler getürdi saçıñdan seniñ şabā başıma
Yığıldı nāleden ağıyār u āşinā başıma
- 12a 2. Cünün hāletime virdi ses sese eţfāl
Düşürdiler here bir nev^ç ilen şadā başıma

^{35/1} emlakda: emlakıda N1

^{35/4} dervişde: dervişide N1

^{35/5} 'aşğdan: 'aşğıdan N1

^{35/6} tūfāndan: tūfānıdan N1

3. Dilimde āh u tazārru^ç gözümde hūn-ābe
Getürdi ney kimi dil şūr ile nevā başıma
4. Cihān gözümde uçup oldu her taraf vīrān
Daraldı munca vesī^ç dehr ile semā başıma
5. Gözümde bir şanemin al reng ruhsārı
Olupdı çehreleri kırmızı livā başıma
6. Atıldı başıma her yan sitemle ta^ç ne daşı
^ç Azīz cānım olan oldu müdde^ç ā başıma
7. Uzundı zūlf-i hayāli bu rāh-ı ^ç aşk tavīl
Geler bu yolda benim Nevberī haṭā başıma

37

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Olsa ^ç ālem düşmenim bir sen kifāyetsen maña
Bir tükenmez genç olan ehl-i şadāqatsen maña
2. Dutsa cānım āteş-i hicrān şebinde çevremi
Ey gözüm yaşı dayan ol günde hācetsen maña
3. Gönlüme min yol didim kan virme eşk-i çeşmime
Ġamlı günde sen daḡı hayli ġanīmetsen maña
4. İtmediñ sākıt gözüm hūn-ābeni hicrānda
Görmedin cānān yüzün ḡalbe küdüretsen maña
5. Çoḡ hevālanma ^ç abeş ey dil ḡabāb-ı baḡr tek
Ġhım ile yırtılan cāna bir āfetsen maña
6. Sūd yoḡdır Nevberī bu devre-i nā-sūddan
Ey benim faḡriyyetim bir genc-i devletsen maña

---

^{37/4} hicrānda: hicrānda N1

^{37/5} baḡr: baḡr N1

^{37/6} nā-sūddan: nā-sūdıdan N1

38

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sensiz ey gül dehrde ašlā gerekmez ten maña
Cān seniñdir sen benim āhir qalarsan sen maña
- 12b 2. Qabrimün eṭrāfını muṭlaq demir bend eylüyün
Dışra āhim ıhımağa māni^ç ola āhen maña
3. Dime kim sensiz aar bāğ u gūlistān gōñlümü
Maḥz-ı beytü'l-ḥazīndir her gūlbün-i gūlŝen maña
4. Derdimin dermānını bilmez ṭabībān-ı cihān
Onlarun virdükleri dermān olur dūŝmen maña
5. Derdimün dermānını dil ḥ'āhiŝ eyler yārdan
Virse dermān derdime bir āre kılam men maña
6. Penbe-i dāğ-ı cūnūn egnimdedir dāim libās
Hem kefen mişlindedir qabr ire pīrāhen maña
7. Munca feryādım meni āhir yaḡar ey Nevberī
Bilmüyenler derdimi tā eylemez şiven maña

39

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cānım olsun benim ol dil-ber-i meh-rūya fedā
Her ṭarafdan tōkülen gül yüzüne mūya fedā
2. Ğamze peykānına dil ŝevqini her dem yetürür
Dile bu zevqi viren nergis-i cādūya fedā
3. Didiler tūr-i müjeñ ıḡdı kemān ebrūdan
Cānım olsun dile oḡ gönderen ebrūya fedā
4. şerbet-i la' l-i lebiñ derdime dermān didiler
Ne güzel nüŝhadı bu ondaki dārūya fedā

---

^{38/1} dehrde: dehrde N1

^{38/5} yārdan: yāridan N1

5. Hansı üstād vürüp ğamzede peykānına şu
Teşne-i vaşlñ olan dildi hemān şuya fedā
6. Dilimin dadı ile doldudı mey-hāneni ney
Hamu ser-hoş yıhulup oldu bu hāy-hūya fedā
7. Bister-i ğamda gözüm gözledi cānān yolunu
İtdi āhir nefesin kāmēt-i dil-cūya fedā
8. Fikriñ ile giceler min def a yā-hū diyoram
Nevber olsun bu kadar itdigi yā-hūya fedā

40

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 13a
1. Yādñ ile her zamān çeksem nefes cāndır maña
Külhen olsa meskenim kūyuñda rıdvāndır maña
  2. Fikriñ ile ğam dirin kıcsam ferahdır gönlüme
Olsa min derd ü belā ' aşkıñda şāyāndır maña
  3. Ğālība Mecnūn bilüp bir men kimi dīvāneni
Özini timşāl idüp çāk-ı girībāndır maña
  4. Men hayāl āyīnesin hayretde dutdum hūsnüñe
Şüretiñ hayrānı men āyīne hayrāndır maña
  5. ' Aşkı yohlar koy meni bī-dīn hesāb itsün ne ğam
Kim seniñ hoş manzarıñ bir dīn-i imāndır maña
  6. Mest-i mey-gün-i lehim meyden degül ser-hoşluğum
Munca ser-hoşluğ dahı bir şevket-i şāndır maña
  7. Yaşşı düşdüñ Nevberī sen de haķıķat rāhına
' Aşkdan bir doğruluğ rāhı nümāyāndır maña

41

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gözğü karşıñda durup her şubh hayrāndır saña
Şüretiñ āğuş ider şevk ile kırbāndır saña

---

^{40/7} ' aşkdan: ' aşkıdan N1

2. Şâne şimşād ellerin öpsün dözer min zaḥmete
Zülfüne sayḳal viren dil-bende fermāndır saña
3. Dün tebessüm birle sen seyr-i gülistān eylediñ
Ġonça gül baġrın yarup gül-berg-i ḥandāndır saña
4. Perçem ü ġisūda dil bir mūya bend olmuş nidim
Ḥükm-i cānān ey gönül ḥükm-i Süleymāndır saña
5. Yiri var min yol başım degse melāmet daşına
Yoḡ şu'ūrı kim hele ginden nigeḥbāndır saña
- 13b 6. Eylüyüp bir dem tekellüm Nevbere açsan dudak
Her söze bir cān ide ḳurbānıñ erzāndır saña

42

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Şâne toḡunur gönlüme zülfüñ dariyanda
Cānım sıḡulur onları til til sariyanda
2. Oldum giceler şubḥa kimi zār u zārıncı
Sultānlar ider raḥm ḡulāmı zāriyanda
3. Cān rīştesi bir bir ḳırılup āḥ çeken dem
Rengim saralur zülf dura kec yariyanda
4. Ḳanım tökülür 'ārızıma eşk ile bāhem
Müşkilde ḳalub derdime dermān arıyanda
5. Düşdü naẓarım yāre imān virmedi aḡyār
Baḡdım güle gülşende görüñdi ḥārı yanda
6. Sensiz dime kim bir demi dil-şād olu Nevber
Şādān olu o kes ki onun var yāri yanda

43

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Cānım olsun benim ol nergis-i şehlāya fedā
Ṭāḳ-ı ebrūda olan manẓara-ı aya fedā

2. Ser-i kūyuñda ahan eşk-i revānı gözümün
Hāneñe karşı duran meveli deryāya fedā
3. Dutma yan ‘arızıñı koy baħum ol gül yüziñe
Tā olum sende olan manzar-ı tersāya fedā
4. Güle saldım nazarım ‘arızıñı yād idüben
Servi görcek didim ol kāmēt-i dil-cūya fedā
5. Yüziñi yād eylüyüp gülşeni aldım başıma
Nāleyle geldim olup bülbül-i şeydāya fedā
- 14a 6. Sünbülün nazmı salur hātıra müşgīn saçını
İtdi bu hāl meni zülf-i semensāya fedā
7. Nevberī oldu cünün deşt ile şahrāda gezer
Olub ol Qays düşen qorħulu şahrāya fedā

44

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Dil yārdadır ğuşşa niçün māldır onda
Bir günki degül hafta degül sāldır onda
2. Göz merdümi ‘aksini görüp yārin üzünde
Zanneylüyor öz ‘aksini bir hāldir onda
3. ‘Ağyārımı koy qalsun eyle buħl u hāsedde
Baħtımdı sa‘ādetlü bu hoş fāldır onda
4. Göñlüm kuşu ruhsāra yetüp mişl-i kebüter
Qalbinde olan zevq heves bāldır onda
5. Leylīde hani sende olan hūsn ü melāħat
Holvāri onun sendedi mişqāldır onda
6. Şeydā-dil olan bülbül-i bāğım ser-i kūda
Bu nāle dil-i zārda bir hāldir onda

---

^{44/1} yārdadır: yāriededir N1

^{44/6} zārda: zārıda N1

7. Mecnûn eyelüyüp Nevberî bir Leylî melâhat
Dünyâ ne kadar var ise bu kâldır onda

45

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Saña bir ' aşıkı itmez benim tek bu cihân peydâ
Mecâz eyler olur mümkün cihânda her zamân peydâ
2. Göñül mecrûhdur tende dem-â-dem gamze tîrinden
Onu dışra çeküp baħsañ ne oħ var ne kemân peydâ
- 14b 3. Høşam kim dâğ-ı hicrânîñ dil-i meşûra sâkindir
Açulsa lâle tek bağrım olur dâğ-ı nihân peydâ
4. Semâ ehline göstermiş kaşın terkîbini gerdün
İdir her ayda bir egri hilâlin âsumân peydâ
5. Mükerrer şerbet-i la' liñ ' ivaż kılmış ne kim serdür
Şarâb-ı telh ta' amını idüp pîr-i muğân peydâ
6. Fiğânı yoħdı Mecnûnın benim feryad-ı zârım tek
Ne sâkitdir idüp bir kuş başında âşinâ peydâ
7. Men-i nâ-çarı hayretden çiharub halk yâdından
Ne bir yirden sorağım yoħ ne bir nâm u nişân peydâ
8. Ne kadri ğayz idüp cânân men-i zâra ' itâb itsen
Menim mişlim saña olmaz cihanda mihribân peydâ
9. Saña ey Leylîveş mende muħabbet ħadden artuğdur
Seni Leylî meni Mecnûn idüp devr-i zamân peydâ
10. El üzme yârdan Nevber vişâline ümîd ol kim
Daħı bir de bu dünyâda olabilmez bu cân peydâ

46

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pertev-i ruhsârdan 'aşkıım olupdur ibtidâ
'Ârızından nür-i haq göz merdüminde bir ziyâ
2. Berg-i gülde nüzhetiñ nergis göziñden bir mişâl
Bülbül-i şeydâ-dilin gönüm olup inler nevâ
3. Bağluyupdur 'aşqda gönüm muhabbet kaflerin
Göz töküp ser menzile icrâsı dildendir şadâ
4. Şem' veş ruhsârını pervâne tek şavt eylerem
Şubh-dem zülf 'ıtrını kıllam şabâdan ilticâ
5. Göz açupdur âsumân hürşid ile meh şanmuyun
Dür-bîndir kim olur gök ehline 'arız-nümâ
- 15a 6. Her seher gerden çeküp ister seni görsün güneş
Görmüyüp itmiş özün divâneler 'âlem-nümâ
7. Bir hilâli çarh eger gökde kaşın terkîbine
Oğşamaz ebrûlara min bâr devr itse semâ
8. Bilmiş oldum bülbülün dâdı haqîkat zikridir
O da gülden hiss idir meşâme-i nâm-ı Hudâ
9. Hilkatiñ Hallâka bir işbât-ı kudret-i delîl
Ham kaşın kaddiñ sehî rüyuñdır şems ü vedduhâ
10. Yâr üziyle Nevberî sen haqqı işbât eylediñ
Âferin idrâkıña ahsentu bârek merhabâ

47

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bilse idim hansı yir âhir olur medfen maña
Ol mekânda baş açup şiven kııldım men maña

---

^{46/1} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{46/3} 'aşqda: 'aşkıda N1

2. Gözlerimden şu sepüp kirpikle cārüb eyelüyüp
Gül saçardım tâ ola kabır üzre bir gülbün maña
3. Kabrimün etrâfına naşb eyelüyerdim gül çiçek
İbtidâdan hoş gelür gülzâr ile gülşen maña
4. İstedi zâhid meni bî-râha terğîb eylesün
Men tarîk-i ‘aşqdan el çekmedim ahsen maña
5. Hâşıla geldi benim bārım cihânda Nevberî
Yağşı oldun mihribân ey mâh-rüyüm sen maña

48

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Şem‘ veş ruhsâr odun pervâneler söyler maña
Zülfüde mesken dutup dil şâneler söyler maña
2. Min yire dağun olub pergâle-i dil sînde
Cism-i vîrân olduğun vîrâneler söyler maña
- 15b 3. Hâsretiñden bulmuşam bir şüret-i tağyîr-i hâl
Men cünün olmağımı dîvâneler söyler maña
4. Hâlimi hicrânda bi’l-merre râhat görmürem
Keşret-i feryâdımı bî-gâneler söyler maña
5. Eyle ser-mest olmuşam ol nergis-i mestândan
Bir de hûşa gelmerem mey-hâneler söyler maña
6. ‘Ömre emniyyet degül tâc ile taht-ı salţanat
Bu sözi vîrân olan kâşâneler söyler maña
7. Çekdim el ey Nevberî tesbîh ile şeccâdeden
Çün riyâdır ondaki şaddâneler söyler maña

---

^{47/4} ‘aşqdan: ‘aşkıdan N1

^{48/5} mestândan: mestânıdan N1

^{48/7} şeccâdeden: şadcâdeden N1

49

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hansı nā-dān söylemiş men bilmürem meh-rū saña
Ay yüzinde lekke var ol şahşdır bed-gū saña
2. Sünbüle teşbīh iden gīsūnı inşāf itmüyüp
Bir leṭāfetdir yüzün devrindeki gīsū saña
3. Kec-nigāhın ğayzlı cellāda beñzer kıan içen
Jeng dutmuş tığdır kıanlar töken ebrū saña
4. Doğrudur süzgün bağar şahrāda āhū-yi Ḥotan
Gözüni görse yakīn eyler ḥased āhū saña
5. Kıoy öc alsun bülbülün feryādı her gün bāğda
Men çeküm ey mäh-rū şām u seher yā-hū saña
6. Gözleriñden kıorḥuram ez-bes ki çoğdur fitnessi
Her bağış min sihrdir hardandı bu cādū saña
7. Ża' f-ḥālet olmusan Nevber firāķ-ı yārda
Şüret almaz rū-be-rū dursan eger gözgü saña

50

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Dil istiyor nigārına izhār-ı ğam kıla
Cānānı rāzī olmasa meyl-i 'azm kıla
- 16a 2. Göñlüm hevesle nāvek-i müjgānıñ istiyor
Fevc-i 'azīm idüp özine bir ḥaşem kıla
3. Āhım semāya yetmese pür-nūr olar güneş
İster müdām bile günü müft kem kıla
4. Dutdı elim kıalem ğayemi yazdı kāğıza
Mecbūr olupdı derdimi yāre raķam kıla

^{49/1} şahşdır: şahşdır N1

^{49/5} bāğda: bāğda N1

^{49/6} sihrdir: sihrdir N1

^{49/7} yārda: yārda N1

5. Dutma kulağa her ne dise vâ⁶² izin sözün
Men bâver itmerem sözüne ger kısem kıla
6. Nirde bulum ⁶³ adâleti düzgün bir âdemi
Mâbeynimizde doğruluk ile hüküm kıla
7. La⁶⁴ l-i lebiñ meyinden içen hüşı neylüyor
Ser-hoş gerek vücūdını dünyâ[ya] lem kıla
8. Yâ Rab ne kadri şabr eylesün hasta Nevberî
Mümkün degül mi yâri raķıbe sitem kıla

51

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Ey şâne uşan turre-i tarrâre tohunma
Küstâh olup ol zülf-i ruḥ-i yâre tohunma
2. Yırtar sînemi deksen ona nâhun-ı reşkim
Zülf içre olan bu dil-i bîmâra tohunma
3. Yoḥ çâresi bir dil ki idüp ğamzesi mecrûḥ
Sînemdeki bu zaḥmda oḥlara tohunma
4. Ser-mest olusan men kimi ey şubḥ nesîmi
Ser-geşte gidüp nergis-i ḥammâra tohunma
5. Salma öziñi aline ol ⁶⁵ arız-ı aliñ
Güş eyle maña gül kimi ruḥsâra tohunma
6. Şekker lebinün şehdini mey itme meges tek
Ol ğonça leb-i la⁶⁶ lide esrâra tohunma
- 16b 7. Dür eylesesin ⁶⁷ aşığıñı kûy-i seriñden
Ġayz itme daḥı bu dil-i Nevbâra tohunma

---

⁶² [ya]: - N1

^{51/3} zaḥmda: zaḥmıda N1

^{51/6} la⁶⁴ lide: la⁶⁴ lide N1

52

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Cân söylerem ey dil saña cānānı tapanda
Ārām olaram ol ŧeh-i ħübānı tapanda
2. Pervāneye timŧāl iderem men seni ey dil
Cān yandımaġa 'arız-ı cānānı tapanda
3. Töhmet eylemem nāle vü feryādına hergiz
Efġānıña bir külbe-i aġzānı tapanda
4. Ruġsārına tök gözde olan ħanlı siriŧkim
Ol ġonġa lebi fikrde pinhānı tapanda
5. Tapdum seni men faġr eyledim Ĥızr benim tek
Faġr eyledi zılmātda ħayvānı tapanda
6. Terk eyler isen Nevberī bu miġneti āġir
Mecnūn kimi sen 'aŧġda Leylānı tapanda

53

Mef'ülü Fā'ilätü Mefâ'ilü Fā'ilün

1. Gün tek yüzüñdi zülf-i siyāġıñ niġāb oña
Allam ŧabādan 'ıtrını sepsen ġül-āb oña
2. Açma yüzüñ niġāb gerekdir zihī gerek
'Āŧıġ dilinde yoġdı muġābilde tāb oña
3. Men' it raġībe bezmiñi ġoy baġrı ġatlasun
Her ne suāl eylese virme cevāb oña
4. ŧāmım ŧeġerle olsa berāber nedir 'aceb
Ĥayrettedir hemīŧe gözüm yoġdı ħ'āb oña
5. Ġīsūya māil olduġumuz dil belāsıdır
Ruġsārına düşende virir renc-i tāb oña

---

^{52/4} fikrde: fikride N1

^{52/5} zılmātda: zılmātda N1

^{52/6} 'aŧġda: 'aŧġda N1

- 17a 6. Şanma biter yazılsa yüzüñ vaşfi kâğıza
Kâfi degül bu bârede min min kitâb oña
7. Mey-ḥâneler kapandı yüzü üste döndi cām
Güyâ toḥundı la‘ le olan intiḥâb oña
8. Meyde ne gördi Nevberî mey-ḥânedden görüp
Yoḥsa virüpdi yâri lebinden şarâb oña

54

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Çeşm-i mest-i yârdan gâlib olur ḥayret maña
Olmuyor bir kelme söz izḥârına kudret maña
2. Ğamze peykânın dutar gönlüm ta‘ aşşuḳ birle kim
Zaḥm-ı müjgândır diyü her dem virir lezzet maña
3. Her seḥer tîzden bir oḥ senden naşîb olsun dile
Bu sa‘ âdetdir diyün ḳoysun gözün minnet maña
4. Bir ḳadem mey-ḥânedden dıḣra ayak ḳoymam niçün
Pîr-i mey-ḥânem ider ḥadden füzün ḥürmet maña
5. Mest-i ḥâlet ḳalmaḳum hoşdur maña mey-ḥânedde
Hûşyâr olsam yeter aḡyârdan töhmet maña
6. ‘Ömrünü şarf eylüyüp bir daḡı deldi Kûhken
Āhsız ‘âcizleri siz virmüyün nişbet maña
7. Genc-i sînem dürrine munşif ḥarîdâr olmadı
Ehl-i ḥayra yoḥdı kim lâyıḳ vire ḳıymet maña
8. Nevbere kim söylese dîvâne lâyıḳdır niçün
Bu cünün ḥâlin virür ḥayretde key şüret maña

---

^{54/1} yârdan: yâridan N1

^{54/5} aḡyârdan: aḡyâridan N1

^{54/6} âhsız: âhısız N1

55

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Cân geler ten ki eger sîned e dil zâr olsa
İstirâhat olu mu hânede bîmâr olsa
- 17b 2. ‘Andelîb arturacağ bâğda öz nâlesini
Gülü âğûşa çeküp ‘işret iden hâr olsa
3. Hâsret-i rûy-i nigâr ile dutulmuş dilimi
Açabilmez dağı min gülşen ü gülzâr olsa
4. Yârim öz bâr-ı gâmın koydı benim gerdenime
Çekerem menzile dek min bu kadar bâr olsa
5. Gevher-i genc-i dilim sîned e pinhândı hele
Zâhir eylerdim eger yahşî harîdâr olsa
6. Seni zincîre çeküp sahlamağ olmaz ebedâ
Boynumu bend eylüyen turre-i tarrâr olsa
7. Götürüp kayd elini Nevberî öz cânından
Yâre mülhağ olur ger bahtı ona yâr olsa

56

Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilün

1. Şubhımı rüşen kılan mihr-i münevversen maña
Gice min zulmâtına bir mâh-ı enversen maña
2. Şu‘le-i ruhsârdan her gün olur rüşen maña
Merdüm-i çeşmim dutar ‘aksiñ müyessersen maña
3. Olsun ‘âlem düşmenim sen mihrîbânımsan ne ğam
Hûb-rû gül-peyker ü sîmalı dil-bersen maña
4. Ğuşşalanma ey gönül kim ğam dolup pergâleñe
Hicrde gözden gelen kıymetlü gevhersen maña

---

^{55/2} bâğda: bâğıda N1

^{56/2} ruhsârdan: ruhsâridan N1

^{56/4} hicrde: hicride N1

5. Dut hayāle ey gözüm hayretde yārin şūretiñ
‘ Aks-i yāri dutmağa kâbil muşavversen maña
6. Sen melāhat bāğınun ra‘ nā güli ğonca lebi
Kāmet-i mevzūn ile serv-i şanavbersen maña
7. Kim başımdan olmasun bir dem melāmet daşları
‘ Aşkımin iklīmine bir saht sengersen maña
8. Şehriyār-i dehrden efzūn olar faħriyyesi
Söyler olsan Nevbere bir ğul-i kemtersen maña

57

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 18a
1. Yā Rab meni ol dil-ber-i meh-rūdan ayurma
Murğ-i dilimi perçem u ğisūdan ayurma
  2. Zülmeḡde geçen günlerimi Hızra ḡesāb it
Bu mürde dili zinde kılan şudan ayurma
  3. Rıḡvān yüzüdür körpü ona turrede bir mū
Cennet dilüyen ‘ aşıkı bu mūdan ayurma
  4. Zāhidler idir secdeni mihrāba riyādır
Dil ḡa‘ atini secde-i ebrūdan ayurma
  5. Ğülşende virir kumrī benim nāleme kū-kū
Hem-derdim olan kumrī-yi kū-kūdan ayurma
  6. Vir nuḡk ki taḡrīr eylesün zıkr-i nigārı
Dil ḡāhişini kelme-i yā-hūdan ayurma
  7. Bīmār eylüyüp Nevberī cānānı ne pinhān
Bu ḡasta dili lāzımı dārūdan ayurma

58

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Zehre dönsün bāde ney sensiz ḡarām olsun maña
Vir içim la‘ liñ meyin tā iḡtirām olsun maña

---

^{56/8} dehrden: dehriden N1

2. Çoğ güvārādır maña mey-gün dudağın bādesi
Būse gül yüzden meze itdikce kām olsun maña
3. Şöhret-i ‘aşkı̄m gerek dutsun cihān emlākını
K̄ays tek şöretlenen meşhūr-i nām olsun maña
4. Görmesün cāniñ belā gönder tamāmın cānıma
Miñnet ü endūh u ğam dilde tamām olsun maña
5. K̄oy götürsün zülfünün ‘ıtrın seher bād-ı şabā
Tā nesīm-i şubh̄dan ‘ıtrıñ meşām olsun maña
- 18b 6. Men ba‘ır-i ‘aşkıñam bār eyle mihriñ gönlüme
Zülfüden bir turre-i tāriñ licām olsun maña
7. Rūşen eyle gönlümü hürşidveş ruhsārdan^{58/7}
K̄oy siyeh gīsularıñ leyl-i zılām olsun maña
8. Nevberī dīvāne kıl Mecnūñ tapa tāze hayāt
Deşt-i şahrāda gezüm hatm-i kelām olsun maña

59

Meḫ̄ülü Fā‘ilātün Meḫ̄ülü Fā‘ilātün

1. Olmazdı halk mağrūr dünyāda menden olsa
Cümle olardı men tek üftāde menden olsa
2. Olmazdı fakra ašlā dünyāda emr-i müşkil
Ehl-i ğanī yeterdi imdāda menden olsa
3. Tā gök belāsı nāzil olmazdı yiryüzine
Güş eylüyerdi sulṭān feryāda menden olsa
4. Kūy-i ser-i nigārı terk eylemezdi Mecnūn
İtmezdi ‘ömrü zāyi‘ şahrāda menden olsa
5. Bāl ü perin şemender yandırdı nār-ı şem‘e
Taklīd iderdi ‘aşığ üstāda menden olsa
6. Gül hār ilen olanda cānān raḳībe māl
Gelmezdi bülbül-i dil feryāda menden olsa

^{58/7} ruhsārdan: ruhsāridan N1

7. Dutmak için Fuzûlî dem çekdiği hevâdan
Nevberî çihup giderdi Bağdâda menden olsa

60

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Mûnisim hicrânda şeb tâ seher gamdır maña
Şükr kim bî-had gamıñ her şâm hem-demdir maña
2. Fikr-i vaşlıñ münhasır olmuş benim efkârıma
Bu mağal sekînetim bir bezm-i mâtemdir maña
- 19a 3. Zâ' f idüpdür guşşadan bir mürcekdir kuvvetim
Kaṭresi gözyaşımın tûfâna bâhemdir maña
4. Yârdan min cevri ola şâkirdi gönülüm incimez
Cevrini kim eylese luṭfi onun kemdir maña
5. Merḥamet bir dem idüp cânâna hoş sâ' atdı bu
Gösterüp ruḥsârıñı her şeyden ekremdir maña
6. Eşk-i çeşmim eyelüyor kaṭ' -ı tarîk ol mehveşe
Biledirmiş gözyaşı dehşetlü kulzumdür maña
7. Kûy-i cânân Nevbere bir Ka' be-i dildir yakîn
Beyt-i Haḫ mişlinde o hayli mükerrerdir maña

61

Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. İzhâr kıl nihân gamıñı yâre bermelâ
Her laḫza söyle derdiñi dildâra bermelâ
2. Müjgân ḫadengi cânâ ganîmetdi yârdan
Eyle onu kaḫbül dil-i zâra bermelâ
3. Cân naḫdini nazarda dutup meyl-i yâr kıl
Sevḫ eyle dâḫil ol bile bâzâra bermelâ

^{60/1} hicrânda: hicrânıda N1

^{61/2} yârdan: yârıdan N1

4. Tahtü'l-ḥanek de zāhīde bir mekr ü ḥīledir
Boynuñu baġla ʿaşqda zünnāra bermelā
5. Gülden ne sūd gülşeni gezme heder yire
Sal bir nazar nigārda ruḥsāra bermelā
6. Dilden ʿubūr eyledi sensiz қаtār-ı ğam
Tuş oldu dil ḥarāmī-yi ṭarrāra bermelā
7. Mecnūn ğamın aparmadı ḳalbinde āḫire
Taḥvīl virdi onları Nevbāra bermelā

62

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

- 19b
1. ʿUmūma fāş olan derdim degül cānān saña peydā
Taşavvur eyleme olsun ona sensiz devā peydā
  2. Güzergēhde kemīn itmek yüzüñ görmek ğanīmetdir
Baḫup ol māh-ruḥsāra dilim eyler şafā peydā
  3. Ḥayāl itme ki hicrānıñ dil-i ʿuşşāka zaḫmetdir
Saña menden muḥabbetdir maña senden cefā peydā
  4. Meni deşt ü beyābāna salan derd-i firāvāndır
Bu ḥāletden hirāsım var ola başda hevā peydā
  5. Fiġān u nāle ḳılmaḳdan seni āġāh itmekdir
Olan ilden nihān derdim saña belki ola peydā
  6. Ğulām-ı dergehiñ olsun rızā vir Nevbere āḫir
Seniñ tek şāh-ı ḥübāna gerek olsun gedā peydā

63

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün

1. Zehr nūşı yārdan olsa güvārādır maña
Sīneme sehl-ābdır ḳandāb-ı ḥārādır maña

^{61/4} ʿaşqda: ʿaşqıda N1

^{61/5} heder: ḥeder//nigārda: nigārıda N1

^{63/1} yārdan: yārıdan// sehl-ābdır: sehl-ābıdır N1

2. Dutabilsem bādeni cānān elinden bezmde
Āb-ı hayvān-ı dilim ol bezm-i dildārdır maña
3. Fikrini dilden kenār itsem qalar hālī dilim
Her şeb-i hicrānda hūlyāsı yaradır maña
4. Neyden al aḥvālīmi hicriñde ya pervāneden
Birce onlar bu dil-i sūzāna dārādır maña
5. Lem^ç a lem^ç a qan yudur göñlüm firāq-ı yārda
^ç Ayşım için hūn-ı dil rızqım müdārādır maña
6. Yāre pinhān söylese bühtān dimeden ger raqīb
Bu nihāndır bilmesün kim āşikārādır maña
7. Hoş gelür cānān ilen külhānda olsa meskenüm
Dut ḥesāba Nevberī mülk-i Buḥārādır maña

64

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 20a
1. Bu hicrim āḥir olar vaşl ile sürür maña
O Leylīveşden olan qābil-i ḥuzūr maña
  2. Enīs olar mı gören Qayşveş vuḥuş u tuyūr
Fiğān u nāledi bā^ç iş olupla dūr maña
  3. Libās-ı ^ç ārdan ^ç ūr olmaram var idrākım
Metā^ç nengi buraḥsam olar quşūr maña
  4. Sücūdın Ādem añup terk kılsam İblīsem
Recīmlīk getirür bir bile gurūr maña
  5. Sen olmusan feraḥım ibtidāi ḥilqatden
Virir mi zevq ü feraḥ cennet içre ḥūr maña
  6. Ne yirde olsam uçar murğ-i dil seniñ ṭarafa
Hezār bāl ile çatmaz uçan tuyūr maña

^{63/2} bezmde: bezmide N1

^{63/3} hicrānda: hicrānıda N1

^{63/5} yārda: yārıda N1

^{64/3} ^ç ārdan: ^ç āriden N1

7. Işıqlanur dil-i tārım vişāl ilen Nevber
İder zulām-ı firāķı ışık bu nūr maña

65

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey perī-peyker yüzüñ bir āfet-i tendir maña
Hem-nişin olsan eger bir şevket-i şandır maña
2. Tır-i müjgān naşbdır hicriñde saķf-ı sīneme
Genc-i ' aşķım hıfzına iķlīm-i āhendir maña
3. Neylürem cān u dili olsañ mene kem iltifāt
İstemem sensiz onu bī-fā 'ide tendir maña
4. Yetmese dāmāniña ey mäh-rü her geh elim
Çäre yoķdur derdime sensiz mu' ayyendir maña
5. Ol şadālar kim gelür her dem der-i mey-ķāneden
Ney dutupdur mātemim feryād u şivendir maña
- 20b 6. Cennet-i ruhsāra el urmaķ ķaķā-ender-ķaķā
Ĥāl-i hindü ravza-yı rüyuñda bir dendir maña
7. Mümkünimdir her zamān cānān yüzün dutsun ķayāl
Her gözüm bir sāķir-i mähirdi pür-fendir maña
8. İktifā eyler gönül her gün ķayāle Nevberī
Vaşl düşvār olduķu gün mişli rüşendir maña

66

Me' ulü Me' ilü Me' ilü Fe' ulün

1. Feryād idirem gül yüzüñü yād kılanda
Bülbülde güle bāģda feryād kılanda
2. Nālem eylüyor bülbülü mecbūr sükūta
Men senden ötür āh çeküp dād kılanda

^{65/7} sāķir: sāķir N1

^{66/1} bāģda: bāģıda N1

3. Vırān eylediñ gönlümü cevr ü sitemiñle
Hıyırñ ne olur gönlümü ber-bād kılanda
4. Hılkatde niçün rahme dilin olmadı rāzī
Hālīk seni bu hüsñ ile icād kılanda
5. ‘Uşşāka terahhüm nazarın kesme ‘azizim
Haq rāzī olur ‘aşıka imdād kılanda
6. Nevber de düşüp çöllere sensiz o zamān kim
Mecnūna cünūnluk laqabın ad kılanda

67

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Berg-i gül rüyuñ kimi virmez dile zevk ü şafā
‘İtrda müşg-i Hotan zülfünden itmez iktifa
2. Gül degül kıabil duta bergin berāber hüsñüñe
Onda yoñ rüyuñdaki bu nüzhet-i ‘ıtr-i ‘alā
3. Görme bu dünyāda sen bir miñnet ü endüh u ğam
Ğam ğam üsten cānıma gelsün belā üsten belā
- 21a 4. Yāri görsem ğayr ile bülbül mişāli gülde hār
Cān hālāşı yahşıdır pinhān ola hāk içre tā
5. Āh kim menden nefes dutdı figān itdikce ney
Virmeseydim men nefes çılmazdı neyden bir şadā
6. Zülf ayakından öper gönlümdür ondan bī-naşīb
Dutmadı kıdrim benim ol māh-rū bir mūya tā
7. Kıays olan şahrālara Nevber dañı eyler heves
Āh kim yoñdur ona bu sāhada bir reh-nümā

68

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kīmyā-yı ‘aşk ile cān riştesin kıldım tılā
Artuq oldu kıymetim şöretlüyem ‘ālem-nümā

---

^{67/1} ‘ıtrda: ‘ıtrıda N1

2. Turre-i cânân maña şöhret viren bir silsile
Zülfüden bir müyını bend eyledi Mecnûna tâ
3. Gül görende ‘arızın gülzârda yâd eylerem
Bülbül-i şeydâ kimi gülzâra salam min şadâ
4. Giriyeden kör olsa göz itmez mükedder hâtırım
Tütüyâ-yı hâk-i pâyiñden tapar âhir ziyâ
5. Menden almaz mihrini üftâde olsam yârime
‘Aşk olar her qalbde sulţân olsun ya gedâ
6. Yoğdı bir irşâd olan küy-i ser-i dildârıma
Bu ta‘accübdür ki yoğ ‘aşıklara bir reh-nümâ
7. Ehl-i ‘irfânı koyar hayretde bu manzûmeler
İl diyor ey Nevberî ahsentu bârek merhabâ

69

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kâm-i dil cânândan ancak hayâl olmuş maña
Bu hayâlâtım şeb-i hicrân melâl olmuş maña
- 21b 2. Vaşl-ı nâ-mağdûrına teskîn-i dildir bu hayâl
Her şeb-i hicrân gamıñ tâ şubh mâl olmuş maña
3. Ğam enîsimdir gice münis güne fikr ü hayâl
Ğuşşa vü Ğamla giçen evkât-ı hâl olmuş maña
4. Gül yüzüñ hâtırladır gülşende gül nâlân dile
Berg-i gülde hâr hem mânend-i hâl olmuş maña
5. Ğaybetinde yârimin eyler tekellüm dil faşîh
Rû-be-rû geldikte dil ağzımda lâl olmuş maña
6. ‘Arızımdan fâş olur dīvânelikden bir nişân
Qays bir dīvânedir lâkin mişâl olmuş maña

---

^{68/3} gülzârda: gülzârıda N1

^{68/5} qalbde: qalbide N1

^{69/1} cânândan: cânânıdan N1

7. Miḥnet ü endūh u ğam dünyāda dil taẓyīkidir
Nevberā onlar hamu gönülümde māl olmuş maña

70

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hüm-i mey tek âteş-i dilden kıvam itsem n'ola
Mey kimi tapdağ olup başda maḳām itsem n'ola
2. İltifātın görmüşem pīr-i muġānın her zamān
Hürmetini saḫluyup tā ihtirām itsem n'ola
3. Neş'e-i la' l-i leb-i cānānı dutdum ḫaṭıra
Men bile mey-ḫānede evşāf-ı cām itsem n'ola
4. Firḳati elden salup pūça virüpdür cānımı
Vaşl ile bu firḳate men intikām itsem n'ola
5. Hāşılıım feryād olup dāim firāḳ-ı yārda
Kām için şabr eylüyüp derde devām itsem n'ola
6. Terk-i mey itdim salup rāzī şerī' at ḫākimin
La' l-i nābı nūş idüp anı ḫarām itsem n'ola
7. Vā' izin hedyānına gūş itmüyüp cānān disem
Nevberī bu zıkr ile ḫatm-ı kelām itsem n'ola

71

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 22a 1. Her zamān kim yād olur ruḫsār-ı cānānım maña
Onda imdād eylüyor feryād-ı efgānım maña
2. Gözyaşı ārām olur āh ile şām-ı hierde
Yaşa imdād eylüyor dilden gelen ḳanım maña
3. Derd-i bī-dermānıma cānān dudaḳın yazdılar
Olmadı mümkün dil-i bīmāra dermānım maña

---

^{70/5} yārda: yārıda N1

^{71/1} hierde: hieride N2

4. Hicriñe táb eyelüyüm şabr u qarârım gelmüyor
Sâ‘ atım bir il geçür bir aydı her anım maña
5. Herkes öz devrin sürüp şādān giçürmiş ‘ömrünü
‘Aks-i devrān eyledi ‘ömrümde devrānım maña
6. Çāresiz kaldum idüp āhir kalemde iltimās
Derdimi yazsun qala illerde dīvānım maña
7. Çāre bulmaz Nevberin derdine ašlā bir hekīm
Belki çāre eyelüye bir luţf cānānım maña

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Bir de virse bādeni ol server-i hūbān maña
Eyle billem tāzeden virmiş gine bir cān maña
2. Her şeb-i hicrān maña mihmān olur derd ile ğam
Ne olar gelse özi ol māh-rū mihmān maña
3. Mümkün itmey men gidüp ol māh-rūya cān virem
Ĥatırım bu sāhāda olsa eger imkān maña
4. Zülfünün ‘ıtrın seher bād-ı şabādan dutmuşam
Bu meşāmı virmeyüp bir sūsen ü reyḥān maña
5. Neyle bāhem doldurdım feryādımı mey-ḥāneye
Meykede pīri didi şavtımda ḥoş-elḥān maña
- 22b 6. Qays olup şahrā gezen Ferhād dağlar dāmenin
Çoḥdı derdim teng olup ey māh-rū her yan maña
7. Şām-ı hicrānın şeb āhengi menem bülbül güne
Gör nice zaḥmet virür ol nev-gül-i ḥandān maña
8. Nevberā çoḥ gözledim ol māh-rūdan bir ḥaber
Hātif-i ğayb olmadı kâşid ne bir insān maña

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kām-ı dil cānāndan bu cāndan hoşdur maña
Derd-i cānān cismde dermāndan hoşdur maña
2. Vaqt vaqt ile gelüp cānımda derdin yirleşüp
Bī-ḥaber dāḥil olan mihmāndan hoşdur maña
3. Ğamze peykānın dilim şevkiyle basmış bağıma
Zahmı anıñ ḥikmet-i Loqmāndan hoşdur maña
4. Kūy-i cānān meskenim olsa eger aġyārsız
Ravza-yı ḥuld-i berīn rıdvāndan hoşdur maña
5. Yāri virsünler maña alsunlar ol dem cānımı
Ol perīveş dil-berim ḥūrāndan hoşdur maña
6. Yandısam cān u dili cānānımın ruḥsārına^{73/5}
Ol şemender yandığı şem' dāndan hoşdur maña
7. Qorḥutur zāhid meni kim vardır nār-ı cahīm^{73/7}
Onda yanmağ āteş-i hicrāndan hoşdur maña
8. Nevberī müşkil dile ol māvveşdendir diyü
Yārimin düşvāri her āsāndan hoşdur maña

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bülbül efgān eylemez gülşen gülistān olmasa
Nuḥka gelmez tūṭiler tā şekkeristān olmasa
- 23a 2. Dād u feryād itmesem sensiz maña ' ayb itme kim
Cism feryād eylemez tā onda bir cān olmasa

^{73/1} cānāndan: cānānıdan// cāndan: cānıdan// cismde: cismide// dermāndan: dermānıdan N1

^{73/2} mihmāndan: mihmānıdan N1

^{73/3} Loqmāndan: Loqmānıdan N1

^{73/4} aġyārsız: aġyārsız// rıdvāndan: rıdvānıdan N1

^{73/5} ḥūrāndan: ḥūrānıdan N1

^{73/6} şem' dāndan: şemdānıdan N1

^{73/7} vardır: varıdır// hicrāndan: hicrānıdan// qorḥutur: qorḥuzur N1

^{73/8} āsāndan: āsānıdan N1

3. Ayırluğdan bir ölüm eydir ne ĥacet zindelik
Cân ne lâzım ‘ âşıķa yanında cânân olmasa
4. Āteş-i hicrân ilen yansun fütâd olsun gerek
Ĥâlîş olmaz bir tılâ nâr içre sūzân olmasa
5. Şu‘ le-i ruhsâra cân yağdım şem‘ e pervâne tek
Yandımadım cânımı şem‘ -i şebistân olmasa
6. Bükmez idi kâmetim kec-devr olan çarĥ-ı felek
Cânımı pür-pîç iden ger nâr-ı hicrân olmasa
7. Kec-nigâh-i yârdan ġamġindi ġönlüm eyle kim
Bir de şâd olmaz o nev-gül-rüy-i ĥandân olmasa
8. Çatlıyar ey Nevberî baġrım melâl ü ġuşşadan
Mümknim dutġun dile seyr-i beyâbân olmasa

75

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Gözlerimdir hicride ġan yaşıyla aġlar saña¹⁰²
Muttaşıl aġlar ġözüm bir ġün olar ġurbân saña
2. Bâġa geldin ġül derüp bülbül seni ġörmüş nihân
ġülden a‘ lâ ‘ ârıznı ġördi olup nâlân saña
3. ġonçaveş pergâle-i ġönlümdi ġanıyla dolan
Onu ĥandân eylemek mümkün olur her an saña
4. Leylî sîmâsın saña Mecnûn men olsam yoġ ‘ acerb
‘ Aşķ şahrâsında var minlerce ser-ġerdân saña
5. ġonça tek aġzın yumup ġönlüm fiġân eyler benim
Derdini izĥâr idir aġyârdan pinhân saña
6. Ĥıfz kılsun ĥüsninüñ ġencin ġöñül vîrânedir
ġenc-i rüyüñdur sebep ġönlüm olup vîrân saña

^{74/7} yârdan: yârıdan N1^{75/1} hicride: hicride N1^{75/5} aġyârdan: aġyârıdan N1

- 23b 7. Terk-i cān it Nevberī fikriñde vaşl-ı yār ise
Cism ile cāndan ‘azīz olsun gerek cānān saña

76

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Mümkün olsaydı dimek bu derdimi pinhān saña
Eylemek āsān olardı derdime dermān saña
2. Giryē kılmazdı gözüm hicrān şebinde āh ilen
Merdüm-i çeşmim töker ḥasret deminde ḳan saña
3. Ğamzeden min oḡ dile yetse gönül mesrūrdur
Zaḥmdār itmeklige virmiş gözün peykān saña
4. Çoḡ çetindir ‘āşıkı maḳtūl itmek tīg ilen
Kec-nigāh olmuş iden bu müşkili āsān saña
5. Ğonçanun ağzın yumur gülşende gül-gūn leblerin
Nergise virmiş gözün ḥayret olup ḥayrān saña
6. Bülbül ister ḥande-gül ‘āşık gül-üzlü yārini
Bülbül-i dildir olan şeb tā seḫer nālān saña
7. Nevber itmez bir bile il ḫa‘ ne senden vāḫıma
Derdini her gün yazar tekmil ider dīvān saña

77

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Bu ḥüsn kim ‘aḫā eylüyüpdür Ḥudā saña
‘Āşık olup men itmelüyem cān fedā saña
2. Altun nedir ki şarf ola bezm-i vişāliñe
Ḳıymet-i vişāl lāyıkı cāndır bahā saña
3. Gelsün tamām-ı derd ü belā ḡuşşa cānıma
Olmam rızā yetişmege cānān bedā saña

4. Ey dil hemîşe ‘âdet eylesen teşekküre
Kim yârdan yetüpdî bu cev̄ ü cefâ saña
- 24a 5. Rencîde olma cev̄ ü cefâ-yı nigârdan
Cânân görüpdî cev̄ ü cefânı revâ saña
6. Zevk u heves yoğumdî ki men şehriyâr olam
Dil h̄‘âhişi budur kim olam bir gedâ saña
7. Ey Nevberî ne ğuşsa ki eyyâm-ı hicridir
Bir ğün yeter ki gösteri cânân vefâ saña

78

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Cânım sıhulur ğülde yatan h̄‘âra bağanda
Feryâda gelen bülbül-i nâ-çâra bağanda
2. Gül yüzde olan h̄‘âl-i siyehfâmı görende
Şeydâlanuram ‘ârız-ı dildâra bağanda
3. Teşvîşe salur fitneli gözler meni her dem
Gönlüm dutulur turre-i tarrâre bağanda
4. Ğayret meni bir h̄‘âle salur bâğ u çemende
Göz yâda düşür nergis-i humâra bağanda
5. Bülbülleri ğayretde koyur nâleli gönlüm
Sâkit dayanur mende dil-i zâra bağanda
6. Ğamĝin oluram yüzde görem zülfi perîşân
Gönlüm açulur gül kimi ruĝsâra bağanda
7. Mecnûn ĝamını iller idüp dilde ferâmüş
Ol kışsa degül kışsa-yı Nevbâra bağanda

⁷⁷⁴ yârdan: yâridan N1⁷⁷⁵ nigârdan: nigâridan N1⁷⁷⁷ hicridir: hicridir N1

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Raḥma gel ey mäh-rū mihr ü vefā göster maña
Şoñra min yol cānım al cev̄ ü cefā göster maña
2. Dāimā mülk-i dili vīrāne қоysañ zulmdür
Onu ābād eylüyüp zevķ ü şafā göster maña
- 24b 3. Qara günler göñlüme zülf-i siyāhıñdan yetür
Gün kimi ruḥsārdan rüşen ziyā göster maña
4. Mihribān bildim gözün müjgānı deldi bağrımı
Bu mıdur ḥāhın maña ya müdde' ā göster maña
5. Bezl-i cān itdim seniñ ḥünī müjeñ peykānına
Bārī bir aḥsen diyüp ya merḥabā göster maña
6. Gülşen-i ruḥsārına Nevber cefā-keş bağbān
Zaḥmetine bir 'ivaz itdiñ 'aṭā göster maña

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül ağıyar iderse her zamān töhmet saña
Ġam yeme cānāndan āḥir yeter şöhret saña
2. Bağrını müjgān oḥu şad pāre kılsa ğam yeme
Cānı vir cānānıña besdir bu faḥriyyet saña
3. Kec-nigāh-i yārdan kıлма perişān göñlüñi
Bir teraḥḥum manzarı eyler qopar minnet saña
4. Āteş-i hicrānına elbette itme i' tirāz
Biledir taqđirden taqşım olan kısmet saña

---

^{79/3} ruḥsārdan: ruḥsārıdan N1

^{79/5} bezl: bezl N1

^{80/1} cānāndan: cānānıdan N1

^{80/3} yārdan: yārıdan N1

^{80/4} taqđirden: taqđiriden N1

5. Cevr-i yāre şabr kıl vaşlıña t̄alibsen eger
Bu fenā dūnyādaki ğamlar ne h̄acetdir saña
6. Şem' e cānın yandıdı gördüñ mi sen pervāneni
Yanmasañ pervāne tek ruhsāra ğayretdir saña
7. Nevberī pervāneden örgeñ t̄avāf-ı 'ārızı
Besdir ol pervāneden yetse hemīn 'ādet saña

81

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ey dil nigārdan yete yüz min cefā saña
Sen dut h̄esāba cev̄r ü cefānı şafā saña
- 25a 2. Ehl-i vefā bilüp ona sen bī-vefā dime
Mihrin virüp kifāyet ider bu vefā saña
3. Hicrānına taḥammül eyle şabr firḳate
'Aşk 'āleminde şabrıñ ider iktifā saña
4. Olduñ marīz-i 'aşk t̄abībe ne iḥtiyāc
Nāfi' degül t̄abībden alsañ devā saña
5. Sultān-ı 'aşksın ne ki ḥaḳan-ı dehr-i dūn
Virmez sürür isteme dār-ı fenā saña
6. Kūy-i ser-i nigārda min nāle eylediñ
Bülbül işitdi dādıñı dutdı nevā saña
7. Kör olsañ ey gözüm bu ḳadar girye zārdan
Ḥāk-i deri kifāyet ider t̄utiya saña
8. Çekdiñ bu ḳadri Nevberī dildār ḥasretin
Hicrānı oldu düşmen-i cān müdde' ā saña

---

^{81/6} nigārda: nigāride N1

^{81/7} zārdan: zāridan N1

82

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Min men kimi sitem-zede mu' tād olar saña
Şirîn dudağsın ki nebāt ad olar saña
2. Bî-mişldir zamâne-ārā hüsni-şüretiñ
Şirîn göre bu şüreti Ferhād olar saña
3. Ebnā-yı dehr cümle nıgehbān-ı şüretiñ
El-ħağ şebih-i hüsni-peri-zād olar saña
4. Ey nevgül-i zamâne ne ĩurfe cemālsen
Kim bahsa bu ' izārına dil-şād olar saña
5. Her bir nazarda ğayz ile min cān alar gözün
Sen şāhsen ki bile de cellād olar saña
6. Gül-berg-i rüya ğat olunupdur şeker lebiñ
Gül ğand olupdı la' l-i lebiñ dad olar saña
7. Görse Nebāt Berdeī Nevber bu şi' riñi
Taħsīn idüp her āyine dil-şād olar saña

83

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün

- 25b
1. Olmasun dehrde bir müstebidi şāh ebedā
Görmege yoğdı gözüm onda nām ikrāh ebedā
  2. Dilimi çeksin eger zāhire hürriyyet olar
Olmaram zılm eylüyen şāha ğayr-ħāh ebedā
  3. Fağr tıynet sevirem her ne ki var fağrları
Ħağğıdır dilde sözüm doğrudı bu rāh ebedā
  4. Tāze terdir dilimün ğülşeni hem tāze ğayāt
Güllerim olmayacağ zerdlenüp kāh ebedā

---

^{83/1} dehrde: dehrde N1

^{83/3} fağrları: fağrılar N1

5. Açaçağ şâhedeki gönça olan güllerimiz
Nazarın kesmeyecek bizden o Allâh ebedâ
6. Gicecek devrimize ʿ izzet ilen şânlu hayât
Biz ile olmuyacağ ğam dağı hem-râh ebedâ
7. Nevberî fağra gelür çünkü ʿ umûmın ğuludur
Tapabilmez onu ğam ğuşsa ilen âh ebedâ

84

Mefʿülü Fâʿilâtü Mefâʿilü Fâʿilün

1. Bîmâr-ı ʿ aşğ olupdı gönül yoğ ʿ ilâc oña
Merhem degül lüzûm-ı devâ ihtiyâc oña
2. Zülfün hayâli gönlümü zulmet-serâ kılup
İtmez dahi koyulsa münevver sirâc oña
3. Dil âteşiyle yandımasun ehl-i ʿ âlemi
Bu sağf-ı sîne mâil olup mişl-i sâc oña
4. Mecnûn itirdi ʿ aşğdan idrâk u hûşını
Kuşlar mağalli başı olupdır ağaç oña
5. Mecnûn giyüpdi egnine ʿ aşkın libâsını
Men olmuşam başında onun turfe tâc oña
- 26a 6. Cânân musahğar eyledi iklîm-i cânımı
Teslîm olanda Nevberî cân virdi bâc oña

85

Mefâʿilün Feʿilâtün Mefâʿilün Feʿilün

1. Firâkıñ âteşine tâb olar mı bu cânda
Yanar şabâha kimi od içinde hicrânda
2. Vecâhetiñi görürse perî taʿ accüb ider
Diyir olar mı bu talʿ at benât-ı insânda
3. Marîz-i ʿ aşkın olan bir devâyaya meyl itmez
Bu nevʿ i ğasta dilin yoğ devâsı Loğmânda

---

^{84/4} ʿ aşğdan: ʿ aşkıdan N1

4. Menim tek ‘aşık olan Kūhkendi Qays ile
Virüpdî cān biri dağda biri beyābānda
5. Ğamım füzūnter olupdır ḥesāb-ı encümden
Ne şaya gelmedi qadri ne vezni mizānda
6. Serir-i salṭanatı tāk u taḥṭı istemürem
Olaydı kāk mekānım qarīb-i cānānda
7. Dime ki Nevberī öldün türāba döndi tenin
Hemīşe söylenir ismin ḥuzūr-i ‘irfānda

86

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Bu ‘aşkın āteşi bir gül-‘izārdandı maña^{86/1}
Bu dağ-ı sine gül-üzlü nigārdandı maña
2. Aturlar başıma her yan melāmetin daşını
Cefā [vü] cevri-i rakībın kenārdandı maña
3. Başımda qalmadı ḥuşım ne fehm ü idrākım
Bu mest ḥāleti çeşm-i ḥumārdandı maña
4. Dilimde dağ-ı nihānım ‘umūma fāş olmağ
Qapuñda eyledigim āh u zārdandı maña
- 26b 5. Sen olma rāzī düşem Qays tek beyābāna
Cünün olup çöle düşmek bu ‘ārdandı maña
6. Dime ki men diyoram sen maña cefā kıldıñ
Degül bu senden ‘azizim kenārdandı maña
7. Açıldı Nevberī derdim ‘umūma fāş oldu
Şehirlik bu dil-i dağdārdandı maña

^{86/1} ‘izārdandı: ‘izāridandı// nigārdandı: nigāridandı N1

^{86/2} [vü]: -yı// kenārdandı: kenāridandı N1

^{86/3} ḥumārdandı: ḥumāridandı N1

^{86/4} zārdandı: zāridandı N1

^{86/5} ‘ārdandı: ‘āridandı N1

^{86/6} kenārdandı: kenāridandı N1

^{86/7} dağdārdandı: dağdāridandı N1

87

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Saña ey dil-ber-i meh-rû olar yüz min cünün peydâ
Velî olmaz benim tek bir belâ-keş bağı hün peydâ
2. Gündüz ruhsârîni açsan güneş garba gurûb eyler
Hâlâyık i' tirâf eyler ki olmuş tâze gün peydâ
3. Dolanup rişte-i cânım ğamiñdan pîç pîç olmuş
Onu cerrâh keşf itse olar yüz min düğün peydâ
4. Eli ruhsârîña yetmez olar kim câmdan düşmüş
Maña ruhsârdan olmuş şarâb-ı la' l-gün peydâ
5. Târîk-i ' aşkda yoğdur ne âsîb u ne zağmet^{87/4}
Olarsa ' aşık-ı zâra eger bir reh-nümün peydâ
6. Çeküp Mecnûn beyâbâna başın hayli ferâgatdir
Hayâl âyînesi itmiş ona Leylî yüzün peydâ
- 27a 7. ' İlâcî derdimin yoğdur ciger dâğına merhem yoğ
Açulsa sîne sakfından olar derdim füzün peydâ
8. Ne dil-berdir ki kaytarmaz dil-i nâlânın ' uşşâkın
Ceres hâlî ola dilden olar mı ondan ün peydâ
9. Saña ey Nevberî cânân ne kadri cevri ide şabr it
Hirâs eyle yaqîn bil kim raqîb eyler yekün peydâ

88

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Dün şabâ açdı kapum bâb-ı necât oldu maña
Kıldı ihyâ meni bir tâze hayât oldu maña
2. Meni hayretde görüp mest-i hayâl eylediler
Halk-ârâ şüribiligim ilde şebât oldu maña

^{87/4} câmdan: cāmıdan// ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{87/5} ' aşkda: ' aşkıda N1

3. Çoğ mübârek seherim oldu dilim ferhunde
Bu şeb-i kâdrde bir kâm-ı berât oldu maña
4. Şeb-i hicrânda dil olmuş idi ğam-dîde
Şubh-dem bād-ı şabâdan harekât oldu maña
5. Ne ta' accübdi ki men bir bu kadar dil-şâdam
Müstehağ bildi meni buse zekât oldu maña
6. Müjde viridi maña bu devleti bir hâtif -i ğayb
Kaşı rıdvân yüzüne doğru şırâf oldu maña
7. Ser-i küyuñda olan külheni dilden sevirem
Yâr önünde diyirem bir sekenât oldu maña
8. Nevberî dilde nedir bir bu kadar dürr ü güher
'Aşğdan dürr-i sühan yoğsa berât oldu maña

89

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 27b
1. Yâ Rab meni ol dil-ber-i meh-rûdan ayurma
Murğ-i dilimi perçem u gîsûdan ayurma
  2. Gül tek yüzüne dâd-ı dilim koy ucalansun
Gülşen gülünü kumrî-yi kû-kûdan ayurma
  3. Mihrâb-ı ruğ-i yâre sücûdımı kabûl it
Dil tâ' atını tâğ olan ebrûdan ayurma
  4. Sâde dilimin murğını tuş eyle tuzaka
Bu 'aşıkı sen nergis-i cādûdan ayurma
  5. Gülşende gülün 'ıtrına artuğ hevesim var
Dil h'âhişini bir bile hoş-bûdan ayurma
  6. İklîm-i ta' aşşuğda dilim bir tüke bend it
Zülf içre olan murğ-i dili mûdan ayurma

^{88/3} kâdrde: kâdrde N1

^{88/4} hicrânda: hicrânda N1

^{88/8} 'aşğdan: 'aşkıdan N1

7. Men teşnesiyem la' l-i leb-i āb-ı hayātın
Bu teşne dili zinde kılan şudan ayurma
8. Nevber ne güzel sözler ile yāre yanaşdıñ
İdrāk-ı seri bir bile mevzū' dan ayurma

90

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Min bār olaydı cān-ı ' azīzim fedā saña
Çurbānıñ olmağ isteyüp eyler ricā saña
2. Virme raķıbe dil ki riyādır dilindeki
Şāyeste olma halk disün bī-vefā saña
3. Her bir nefesde Hālıķa zıkr ü şenāda ol
Gülden laţif şūreti kılmış ' aţā saña
4. Berg-i gülün nezāket ü ' ıtrına yoğ sözüm
Ruhsārıñ ile bahşē durup müdde' ā saña
- 28a 5. Cevr ü cefāña tāb idirem vaşl-ı hāţırı
Men itmerem cefāya muķābil cefā saña
6. Cennāt-ı ' Adn hūr-i cinān öz yirindedir
Dār-ı cihānda eylemişem iktifā saña
7. Kūy-i seriñde terk-i fiğān eyledim dahı
Tā yetmesin fiğān dilimden ezā saña
8. Servī berāber itmerem ol ķad ü ķāmete
Her kim berāber itse idüpdür cefā saña
9. Nevber teşekkür it dile hicrāna tāb idir
Söyler şamīm-i dilden ona merķabā saña

91

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ey dil bu ķadri itdi nigārın cefā saña
Cevr ü cefāya şabr eylediñ merķabā saña

^{89/8} mevzū' dan: mevzūdan N1

2. Min şām-ı hicri şubḥ eylediñ āh u zār ilen
Bir ḥayr-ḥāhıñ olmadı virsün şadā saña
3. Dutduñ ṭarīḳ-i ‘aşḳı ki virsün feraḥ dile
Bu rāh-ı pür-ḥaṭarda toḥundı ḥaṭā saña
4. Şād ol hemişe yāri ferāmūş itmediñ
Munca ki gördi hicrde cevri revā saña
5. Mecnūnın ‘aşḳı ‘aşra muḳaddem ḥesāb olur
‘Aşḳ ibtidāsı onda olup intihā saña
6. Taḡyir yoḥ muḳadder olan ḥayr ile bede
Uḥrāsı ḥayr evveli ‘aşḳın bedā saña
7. Bīmār oldıñ ‘aşḳ-ı nigār ile hicrde
Bir nüşḥa üzre vaşl-ı nigārın devā saña
8. Şād ol gönül ki zülf-i nigār oldu meskenin
Nevber teninde çoḥ yetüşüp āh ü vā saña

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 28b
1. Seni Ḥudā-yı cihān ḥayli mihribān yaradup
Sebeb vücūduñ olupdur bile cihān yaradup
  2. Güle nezāketi sen virmüsen açanda yüzüñ
Çemende itmege bülbül güle fiḡān yaradup
  3. Teşekkür elf teşekkür gönül açuḡda degül
Melāli çoḥdı ki tende onu nihān yaradup
  4. Olupdı dehrde ‘aşıḳ hezār elf hezār
Mürūr-ı dehre bu ḥālī zamān zamān yaradup
  5. Raḳīb ‘aşıḳa düşmen çemende bülbüle ḥār
‘İlāve şāḥe-i gülde güle tikān yaradup

^{91/4} hicrde: hicride N1

^{91/7} hicrde: hicride N1

^{92/4} dehrde: dehrde N1

6. Gülüne hasret ile şâheden bahar bülbül
Gülün düşünde siyeh hâr için mekân yaradup
7. Esîr-i miñnet-i hicrân men olmuşam Nevber
Dilimde şâm-ı firâk-ı nigâr kıan yaradup

93

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Yâr eger şimşâd eliyle câma doldursa şarâb
Nûşına ta' cîl idüp ' aşıkıar eylerler şitâb
2. Gösterüp ruhsârda hâl-i siyâhın dânesin
Murğ-i dil bu dâneye sînemde eyler ıztırâb
3. Câm dut cânândan nûş eyle ' aşkın bâdesin
Cân-fezâdır cur' ası mişl-i bahâr-ı âftâb
- 29a 4. Müskirâta uymuyun tende dile nâfi' degül
Kim pozar kıan devrini cân mülkünü eyler harâb
5. Renk alupdur berg-i gül ruhsâr-ı al-i yârdan
Gözlerinden bir nişân gülzârda zanbakıda âb
6. Ka' be-i ruhsârına züvvâr olan gönlümdi kim
Hâl-i hindüni öper hem Nevberî eyler şevâb

94

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. ' Ârızında zülf-i ham gül şâhesinde çün gurâb
Oynağa gelmiş yüzün zevkiyle dil eyler şitâb
2. Gülşen-i hüsnün revân bir çeşmeye muhtâcdır
Kim onun sîr-âbına giryân gözümdendir serâb
3. Târ iderdi tirelik yevmiyyede dünyâ yüzün
Dutmasaydı pertev-i hüsnün ziyâsın âftâb

^{93/2} ruhsârda: ruhsârıda N1

^{93/3} cânândan: cânâmıdan N1

^{93/5} yârdan: yâriden// gülzârda: gülzârıda N1

^{94/2} muhtâcdır: muhtâcıdır N1

4. Virmeseydi göz eger ebre buḥār-ı gön̄lümü
Yir yüzine ebrden düşmezdi tā bir kaṭre āb
5. Ehl-i cennet kūyın̄a ol gūne gelmek istiyor
Ehl-i dūzaḥ nice kim rıḍvāna eylerler şitāb
6. Dūd-ı āhım āteşi ebr ile bāhem olmasa
Olmaz idi ra^ç ddan raḥşān olan berḳ-i seḥāb
7. ‘Aşḳ eliyle Nevberī sen yaḥşı dutduñ ḥāmeni
Doldurup tuḡraları āḥir ki ḳıldun bir kitāb

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Gine hicrān ocaḳın yandırdı yār itdi ‘itāb
Dindidimse ne ḳadar virmedi men zāra cevāb
2. Şişe tek sınsa gön̄ül eylemek olmaz ki rüfū^ç
Onu peyvend eylemez birbirine sīm u nişāb
- 29b 3. Yār elinden ne ḳadar görse cefā ‘aşıḳa ḥoş
Līk dil yarasına eylüeybilmez dil tāb
4. Perdederlikde çıḥar zāhire bātında olan
Zindegānluḳ pozular olmasa ortada ḥicāb
5. Rükñ lāzımdı ola onda ‘imāret bāḳī
Raḥnedār olsa binā’ muṭlaḳ olar ḥāne ḥarab
6. Beñzemez dil yarası tende ḳılınc yarasına
Ondadır cism ‘azābı bu virir rūḥa ‘azāb
7. Sa‘ y ḳıl Nevberī sen yaḥşı tekellümde bulun
Dimesünler söziñe zehr disünler şeker-āb

^{94/4} ebrden: ebriden N1

^{94/6} ra^ç ddan: ra^ç dıdan N1

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Cānān firāķı gönlüm ivin ķana dönderüp
Hicrānı cān bināsını vīrāne dönderüp
2. Peykān-ı ğamze eyledi sīnem delik delik
Şan-şan olan bu gönlümü bir şāne dönderüp
3. Dutġun dilimdi ħayli perīşāndı ħāletim
Zülf-i siyāha yār bugün şāne dönderüp
4. Şabr itme ki firāķına āsān ħesāb idir
Gözyaşını firāķda 'ummāna dönderüp
5. Gül-gün yanaġ gonça dehen nesteren buġaķ
Cānān yüzini şahn-ı gülşene dönderüp
6. Dāġ-ı dilim ħarāretidir cānımı yaġan
Hicrān yataķım āteş-i sūzāna dönderüp
7. Vaşl-ı nigāra Nevberī māildi bu sebeb
Şıdķ-ı dil ile yüz reh-i cānāna dönderüp

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. Rūşen itmiş menzirim cānān yüzü çün āftāb
Elde fırsat var iken sāķi getür cām-ı şarāb
- 30a 2. Ğuşşa ğam dilden gidüp gönlümdedir āsüdelik
Vaķt-i 'işretidir daġı eyyām-ı ħoş 'ömr-i şebāb
3. Cām-ı mey gerdişdedir muķrib ayaķı raķşda
Gönlümüz mey nūşına zevķ ile eyler çoġ şitāb
4. Zülf-i müşġin oynuyar cānān yüzünde şevķden
Şāħe-i gülde nice raķşa gelür müşġin ġurāb

^{96/4} firāķda: firāķıda N1

^{97/3} raķşda: raķşıda N1

^{97/4} şevķden: şevķiden N1

5. Meclis-i mey-hânemiz hâlî olup ağıyardan
Göze karşı yâr özü eyler tecellâ bî-niķâb
6. Giçdi eyyâmı ğamın hâlâ ki   işret devridir
Bir daķı mundan şora olmaz gönül mülki ĥarâb
7.   Aşķ râhı biledir kim ibtidâsı renc olur
Ĥâr-ı cevrin çekmüyen g l-bergden dutmaz g l-âb
8. Nevberâ şabr iledir yârin vuş li   aşıķa
Şabr kıl hicrânına cânândan al intiķâb

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Bu gice şem  -i ruķ-i yâr  avâfın dil idüp
Nice pervâne yaķup âteşe cismin k l idüp
2. Yaş ile ağlamasam giryeme nokşân d ğ  bu
Ĝam ğubârı gözümün yaşını dilde gil idüp
3. Ża' flık veznde bir dutdı ĥabâb ile meni
Ne onu veznde artuķ ne meni yüngül idüp
4. Girye kıldım giceler k y-i ser-i yârda men
Didiler yâr işidüp dâd-ı dilim nisgil idüp
5.    zri yoķdur ki gülün ĥârı çeküp âğ şa
Munca zulm u sitemi bülbüle ĥandân g l idüp
6. İncime dâd eyle kim mende ser-i k yu nda
G l yüzün  unki meni bülbül-i şeydâ-dil idüp
7. Tâbı yoķdur dilimün hicri ne t l olsa vişâl
  Āşıķa yâri gören vaşlı niķ n müşkil idüp

^{97/5} ağıyardan: ağıarıdan N1

^{97/7} g l-bergden: g l-bergiden N1

^{97/8} cânândan: cânanıdan N1

^{98/3} veznde: veznide N1

^{98/4} yârda: yârıda N1

- 30b 8. Hüsni cānāna virüp Nevbere hem zevk-i vişāl
Birini gül yaradup Hāḡ birini bülbül idüp

99

Meḡ ūlū Fā' ilātū Meḡ' ilū Fā' ilün

1. Sākī piyāle dut ki gönül ḡan ilen dolup
Gönlüm ḡayāl-i ' arız-ı cānān ilen dolup
2. Gülşende güldi lāledi reyḡāndı nesteren
Gülşen tamām nev-gül-i elvān ilen dolup
3. Feryāda geldi gülde ḡumārān u ' andelīb
Bāḡ-ı çemen ḡuyūr-ı ḡoş-elḡān ilen dolup
4. Belḡise nişbet eyle vecāhetde ḡüsnüni
' Aşḡında bil ki dehr Süleymān ilen dolup
5. Düşmez yüzüñ kenārına bi'l-merre küfr-i zülf
İslām olupdı ' arızın ĩmān ilen dolup
6. Dil cūybār-ı dīdeme ḡanın feşār idir
Göz ḡan çanaḡıdır diyesen ḡan ilen dolup
7. Ağlar gözümden incime şām-ı firāḡda
Ġuşşāñ dilime dīde-i giryān ilen dolup
8. Vaşf-ı ruḡuñ nihāyetine yoḡdur intihā
Her memleket bu bārede dīvān ilen dolup
9. Ser-ḡoş görüp de Nevberī mey nüş bilme kim
Başı şarāb-ı nergis-i mestān ilen dolup

100

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gün kimi raḡşān yüze cānān salan demde niḡāb
' Aşḡ emlākın dutur ' uşşāḡlardan inḡılāb

^{99/7} firāḡda: firāḡıda N1

^{100/1} ' uşşāḡlardan: ' uşşāḡılardan N1

2. Vaşfiña ey mäh-rū şanma ki men itdim şürū^ç
Menden aqdem yazılup evşafiña yüz min kitāb
3. Niçe gündür görmürem ruhsarıñı fikrim budur
H̄āb idüm şāyed seni görsün gözüm eyyām-ı h̄āb
- 31a 4. H̄asret-i ruhsārdan ašlā tükenmez ğamlarım
Ĝuşşamı dağun ider la^ç liñdeki gül-gün şarāb
5. Baht-ı nā-mes^ç üdümü görcek müneccim söyledi
Mişl-i zülf-i yārdır ya şağ-ı gülde bir ğurāb
6. ^ç Ārızıñ devrindedir zülfüñ mişāl-i şāhmār
Kim onun havfıyla dil eyler tenimde ıztırāb
7. Vezn kılsañ derdimi mizāna yoğdur ihtiyāc
Keşret-i ğuşşam idüp cism-i za^ç ifim çün habāb
8. Bir haţādır Nevberī gül-gün yanağa mey didim
Lāyıkımdır her qadar cānān maña virse ^ç azāb

101

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gönlüme munca ğamı bir dil-ber-i meh-rū virüp
Baht-ı nā-mes^ç üdümü ol müşğ-bū ğisū virüp
2. Bend-i iqlīm-i belā olmağım ondandır benim
Sāhire sihr örgeden bir nergis-i cādū virüp
3. Qaddi ham olmağımı zann itme sen āşārıdır
Ecr-i t̄ā^ç atdir onu lütfen kemān-ebrū virüp
4. Āh-ı dilden şu^ç le-i āhım qurutmuş yaşımı
H̄ün-i dil maḥlūt olup eşkime gül-gün şu virüp
5. Qaysı zincīre çeküp gezdirdiler şahrāları
Boynumun zincīrine cānān saçından mū virüp

^{100/4} ruhsārdan: ruhsarıdan N1

^{100/5} yārdır: yārıdır N1

^{101/2} sāhire: sāhire// sihr: sihr N1

6. H̄asta h̄āl olmağımı c̄ānāna izh̄ār itdiler
Şerbet-i la' l-i leb ü ' annābını dārū virüp
7. Müşg-bār eyler şabā dirler ki nāf-ı Çinden
Bu gālađdır kim ona gīsū-yı c̄ānān bū virüp
8. Nevberā şādem ki men z̄ikr eylerem c̄ānān sözün
Mihr-i c̄ānāndır onu men sevdiğim yā-hū virüp

102

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 31b
1. Çek kenāra zūlfüñi dođsun cihāna āftāb
Zulmet-i gīsūlara yođdur dil-i zārımda tāb
  2. Erğuvāñi gül yüzün devrinde müşgīn turreler
Şāh-ı gülde oynađa gūyā gelüp müşgīn ğurāb
  3. Ğam ğubārıdır dutan ğözyaşımın sensiz yolun
Doldurup āhım yili ğöz kaťresin eyler ğabāb
  4. Ğözü yaşlu şūretiñ cevlān iderken ğātıra
Mevce gelmiş baħrda şūret dutadım āftāb
  5. Şūret-i zībā meni nā-çār eyler büt-perest
Bu ğühāhı eylerem c̄ānān şevābına ğesāb
  6. Defter-i ' aşkı maña Mecnūn virüp bildi emīn
Añlayupdur men onu āħir yazup kalem kitāb
  7. Nevberī sen bu fenā dünyāñı şat bir dirheme
Dirhemi virseñ çeker bu bey' den dirhem ' azāb

103

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Tīre kıldun ğöñlümü saldın yüze müşgīn nikāb
Rūz-i rūşen tār olar itse ğurūbın āftāb

^{102/4} ğātıra: ğātıra// baħrda: baħrıda N1

^{102/7} bey' den: bey' iden N1

2. Gösterüp t̄abān yüzüñ şād eyle tudġun göñlümü
Olma rāzī göz kıala ħasret ciger olsun kebāb
3. Men gelerdim yanıña reşk-i raķībim olmasa
Ĥatırım ister seni dil s̄inede eyler şitāb
4. Nice min ‘ aşıkları mihriñ çeküpdür k̄uyuña
Ĥayli zībā ħüsn isen besdir saña bu intiġāb
5. ‘ Ārızıñda ter dutup gül-bergde şeb-nem kimi
Onu görcek bildiler dutmaķ olar gülden gül-āb
6. Ağlayan demde düşer ‘ aks-i ‘ izārıñ ħatıra
Yaşlu gözde şüretiñ emşālidir berķ-i seġāb
- 32a 7. Derdimi şahrāya dil tökmek dilerdi kıoymadım
Maşlaġat oldu yazam ġamnāk dilden bir kitāb
8. Gözlerimden şormuşam kıanlu sirişkim menba‘ ın
Söyledi ey Nevberī pergāle-i dildir serāb

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Lezzet-i dīdārdan raķş eyllüyor yüzde niķāb
Reşkden titrer dilim bu ħāle yoġdur mende t̄ab
2. Gün kimi raġşān yüzüñ şevķi düşende ħatıra
Şanki şām-ı t̄ireni r̄uşen kıılır berķ-i seġāb
3. Micmer-i s̄inemde bir āteş yaġur hicrān şebi
Anıñ için dil gözüm yaşın töker mişl-i kebāb
4. Derdimi yazdı kıalem titre[k] elimle k̄āġıza
Bir yire cem‘ eyledim āġir ki itdüm bir kitāb
5. Raġm kııl bu faķr-dil-i ‘ uşşāķa eyle bir naķar
Resmdir raġm eyllüyor faķr ehline ‘ ālī-cenāb

^{103/5} gül-bergde: gül-bergide N1

^{104/1} dīdārdan: dīdārıdan// reşkden: reşkiden N.1

^{104/4} [k]: - N1

^{104/5} resmdir: resmidir N1

6. Açma gül ruhsârını ağıyar durmuş rû-be-rû
Dil buna râzî degül ortaya salma inķilâb
7. Hûb-rûlar manzarını men^ç eylügen zühhâda baĥ
O köhne zann itdüğün Nevber bilür ^ç ayn-ı şevâb

105

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Mevsim-i güldi gelün dolduralım cāma şarâb
Çekelim başa kadeĥ tâ olalım mest ü ĥarâb
2. Bâde-i la^ç l-i leb-i yâr ile sermest olalım
Neşe^ç-yi zevk-i ruĥ-i yâre idek biz de şitâb
3. Dotalım yâr etegin ĥayli ricâlar idelim
Salmuya ^ç ârızına luĥf ile bir günde niķâb
- 32b 4. Yalvaraķ yâr bizi yandımasun hicr odına
Dilimiz eylemesün âteş-i hicriyle kebâb
5. Ter dutan ^ç ârızına yaĥşı temâşâ idelim
Şeb-nemâsâ dayanup gül kimi ruĥsârda âb
6. Her tarafından tøkülüp ^ç ârızına zülf-i siyeh
Ķorĥuram kim vire o gül kimi ruĥşârına tâb
7. Ķatre katre düzülen rûyına dür-dâneleri
Gösterüp ^ç âşıkına eylügen bir ĥayr u şevâb
8. Munca kim ĥuşşa vü ĥam çekdi gönül besdi bize
İdelim ĥuşşaları ĥamları dilden nâ-yâb
9. Nefes âsûde alup bir kâdar ârâm olalım
Nevberâ daĥun olur âĥiri bu ^ç ömr-i ĥabâb

106

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘Ālem-i rūḥda mihrin dilime kısmet olup
Bir belā oldı benim başıma bu tōhmet olup
2. Günde bir yara deger ğamzeñ oḡundan dilime
Men bilen kim hele bu ḡasta dile ḡürmet olup
3. Āhı yoḡmuş ki virüp ḡuşlara mesken başını
Bu da Mecnūndı ona ‘ālem-ārā şōhret olup
4. Men nidim rūḡ sevüp ‘ālem-i ḡudsīde seni
Ülfetiñ ḡālū belādan dilime kısmet olup
5. Resmdir ‘āşık olan yārine düşvār yeter
Budı bā‘ iş ki gözüm gül yüzüne ḡasret olup
6. Āh çekdikce ğamım dāğ ile şaḡrāya düşüp
ḡaysa bir ḡişşe biri Kūhkene şervet olup
7. Dāğ-ı hicrānı özüm sīnede gizlin dutaram
Dil-i maḡzūnıma bu ḡayli füzūn zaḡmet olup
8. Nevber adı çekülen bezmde efsūs olacak
Bir-bire ḡalk diyir çoḡdan ona raḡmet olup

107

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 33a 1. ‘Ārız-ı yār gine bir meh-i tābāna dönüp
Ne dirāḡşāndı bu kim mihr-i dirāḡşāna dönüp
2. Ğonça gül meşeldi ya piste-i Demġandı lebi
Yüzi ġülşende açan nev-ġül-i ḡandāna dönüp
3. Ser-i kūyunda onun dād eylüyor murġ-i dilim
Dilimün nālesi bir bülbul-i nālāna dönüp

---

^{106/1} rūḥda: rūḡıda N1

^{106/8} bezmde: bezmide N1

4. Baħuram gül yüzüne doymuyor ondan nazarım
Teşne-i dil diyesen şu gören ‘ atşāna dönüp
5. Hāceti yoħ yüzünün zīnete meşşātalara
Öz özinden kızarup la‘ l-i Bedaħşāna dönüp
6. Gözyaşımdır tökülen hierde dil ıanı ile
Tökülen dāmenime dāne-i mercāna dönüp
7. Men diyirdim ki dönüp meykedeler mescid ola
Görürem mescid özi rindli mey-ħāne dönüp
8. ‘ Aşķ-ı cānān meni de Nevberī bir semte atup
Kūhken dağa düşüp Qays beyābāna dönüp

108

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Merhem irmez āteş-i dāğ-ı derūnım ey ıabīb
Tā düzelmez kām̄et-i mānend-i nūnım ey ıabīb
2. Derd-i bī-dermānım̄un ħikmetde yoħdur çāresi
‘ Ārızım̄dan bellidir ħāl-i cūnūnım̄ ey ıabīb
3. Derdime dermān virir luıf eylese cānān eger
Yārimin semtine yoħ bir reh-nūmūnım̄ ey ıabīb
4. Ağlamaıdan kör olan göz merdūmine yoħ ğamım̄
Baħmasun onsız benim dehre ‘ uyūnım̄ ey ıabīb
- 33b 5. Hāyret itme eşkimi gül-gūn görende hierde
Çūn olup gözyaşıma maħlūı ħūnım̄ ey ıabīb
6. Nirde ıalmış bilmezem bu tālī‘ -i baħt-ı zebūn
Bes haçan mes‘ ūd olur baħt-ı zebūnım̄ ey ıabīb
7. Yazma dermān derdime nāfi‘ degūldir Nevbere
Hālet-i nez‘ im yetüp ğıçdı ıurūnım̄ ey ıabīb

^{107/6} hierde: hierde N1^{107/7} rindli: rindili N1^{108/5} hierde: hieride N1

109

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bu kadar nâle dil-i zâre felekden yazılup
Vaşl-ı cānāndır ona çâre felekden yazılup
2. Bülbüle gülden öter nâle vü feryād u figān
Hem gülün kısmeti ol hâre felekden yazılup
3. Çâre yoğdur cigerim dāğına sa' y eylemeyün
Miñnet-i yâr dil-i zâre felekden yazılup
4. Ser-i kuyunda meni yârim idüp ser-gerdān
Olmuşam dehrde āvâre felekden yazılup
5. Ğamze peykānlarını sīneme ursa yiri var
Dil rızâdır kim ona yara felekden yazılup
6. 'Aşğ-ı cānān dilime tâze vü ter Nevber olup
Lîk hilkatde adım Kâra felekden yazılup

110

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Sûziş getirür çeşm-i terimden hūn-âb
Bu ne âteşdi ki ondan tökülür muttaşıl âb
2. Bâde-i la' l-i leb-i yâr düşeli ortaya
Yüzü koylu kapanup cām hārām oldu şarâb
3. Müjeñ oğlarını bu sīneme birden gönder
Birbebir urmağ ile başıma yetişmez bu hâb
- 34a 4. Yüzünün zevki virür bu dil-i tārīkime nūr
Rūşen eyler nice kim zulmet-i şāmı meh-tâb
5. Āh-ı serdi dilimün bağrı getürmüş mevce
Birbirine toğuyup sâhile cem' itdi hâbâb

---

^{109/4} dehrde: dehrde N1

^{110/5} bağrı: bahrı N1

6. Meni Mecnûn eylüyen muṭlaḳ özü bilmelidir
Leylî mişlinde o hem ‘aşḳda bilsün âdâb
7. Munca kim dâd u fiğân Nevberî eyler giceler
Nefesin tenge salup cânını eyler bî-tâb

111

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Zülf-i müşgîn tökülüp ‘arızıña ter çekilüp
Gül virüp dışra gül-âb ‘ıtr-ı mu‘aṭṭar çekilüp
2. Muntazamdır müjeler gözlerinün devrinde
Ceng-i sulṭân ḳoruyup ‘arşaya leşker çekilüp
3. Sa‘y idirdim ki tenim vaslıña hicrân ḳoymur
Aramızdan diyesen şedd-i Skender çekilüp
4. Bir zamân Ḳaysın adı şöhre-i şehri olmuş idi
İmdi adımdı hamu dillere ezber çekilüp
5. Kec-nigâh oldı benim cânımı bu derde salan
Ḳam ḳaşnıdan ile bil üstüme ḳançer çekilüp
6. Ḳabrimün üstüne tök bir def‘a zülf-i siyehi
Nevberin üste disünler ḳara mi‘cer çekilüp

112

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Vaşf-ı ruḳsârıña bu tûṭı-yi ṭab‘ım dil açup
Sözlerimden görünür gülşen-i dilde gül açup
2. Açuram ḳollarımı gerdeniñe salmaḳ için
Şanki bâl-i perini şâḳ-i güle bülbül açup
- 34b 3. Baḳt-ı bedler pozulup ḳâric-i defterdir olar
Defter-i hicri maña devr-i felek bu il açup
4. Niçe gündür ki gözüm âb-ı zülâlin itirüp
Ġam ğubârı ḳarışup yaşıma gözden gil açup

---

^{110/6} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

5. †İtr hoş gitdi maña şubḥ-ı nesîmi seḥerin
Gerdeninden bilürem şubḥ-ı nigârım hil açup
6. Mihriñi besledi dil şâhesi virdi şemerin
Gevher-i dürc-i dehendir ki bile kâmil açup
7. Vaşlıñı itmegilen Nevber-i maḥzûna dirîg
Boş yola salma kapuñdan ki elin sâil açup

113

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Kaṭre kaṭre †arızın devrinde ter peydâ durup
Şehli günde baş açup bir lâle-i ḥamrâ durup
2. Ḥam kaşın süzgün gözüñ üstünde durmuş gâlibâ
Elde ḥançer ğayzlı cellâd-ı bî- pervâ durup
3. Tîr-i müjgân istiyor †uşşâkdan ḳan almağa¹⁶⁸
Şaf nizâm ile çeküp bir leşker-i †uzmâ durup
4. Ğonçaveş ḥamrâ lebiñ memlû olan peymânevâr
Câmı meyle doldurup bir sâgar-ı şahbâ durup
5. Ey gönül âyînesi dut yârimün taşvîrini
Bil ğanîmet ḳarşuda bir şûret-i zîbâ durup
- 35a 6. Şabr ḳıl hicrânına olsun firâḳa tâḳatiñ
†Aşḳda Mecnûn gezen bir ḳorḳulu şahrâ durup
7. Nevberâ her gün ḳalem yazsa tükenmez derdiñi
Derd ü ğamdan sîned e bir mevclî deryâ durup

114

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Cigerim ḳanı gözüm yaşına imdâda gelüp
Ḥâned e ses işidüp dıḣra beri dâda gelüp

^{113/2} ğayzlı: ğayzılı N1

^{113/3} †uşşâkdan: †uşşâkıdan N1

^{113/6} †aşḳda: †aşḳıda N1

^{113/7} mevclî: mevcili N1

2. Şâne şimşād elini öpdi ki zülfüñ darasun
Acıgım bād-ı şabā ile bu üstāda gelüp
3. Yār kec bağdı maña ğayzlı gözden görünür
Çatl fermānı diyen ğayzlı cellāda gelüp
4. Meclis-i ‘aşğda mest itmek için ‘āşığı yār
Doldurup leblerine bādeni āmāde gelüp
5. ‘Aşğ āhır meni de dāğ ile şahrāya çeker
Dimüyün ‘aşğ odı bir Çays ile Ferhāda gelüp
- 35b 6. Bağla dīvāneni bir mū ile ‘ālem tanusun
Çoy disünler ki salup boynuna kıllāde gelüp
7. Hacc-ı kübrānı idüp Nevberī ‘aşkıñda tamām
Cān fedā eylemege gerden-i Mīnāda gelüp

115

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Rūşen itdi ‘ālemi tābān yüzüñ çün āftāb
Çıhdı vağdet zāhire ehl-i cihān buldu şevāb
2. ‘Aşğ cāmın doldurup luğf ile virdüñ ‘āşığa
Bāde-i la‘l-i lebiñ oldı bize tāhir şarāb
3. Cennete bir mū ilen zāhid cehennemden giçür
Hāğ yolun sen tek şırātın bilmedi hāne harāb
4. Raḥmetiñ bārānıdır her yan yağan gülşenlere
Bāğbānlar şevğ ile gülden dutar ‘ıtr-ı gül-āb
5. Servi boy çekdi qadiñ yadıyla tapdı şöhreti
Bu sebebden artırup qadrini aldı intiḥāb
6. Ol melek kim şūretiñ taşvīrine maḥkūm olup
İftihār itdi çeküp bir şūret-i ‘ālī-cenāb
7. Ḥamdulillāh Nevberī bildi seni tāhir vücūd
Eyleyüp taḥkīk kim bir bāb-ı ḥācetdir bu bāb

---

^{114/4} ‘aşğda: ‘aşkıda N1

116

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ebrveş müşgîn saçın hürşid-i hüsnünde niķāb
Niçe gündür ķahr idüp çıķmur cihāna āftāb
2. Terpedir bād-ı şabā hürşid yüzde turreñi
Nev-bahār eyyāmı tek raķşendedir berķ-i seķāb
- 36a 3. Gizli dut ruķsārın her gün niķāb altında sen
Gösterüp her ' aşıkā salma cihāna inķılāb
4. Sineñi gördüm seniñ bildim onu bāb-ı necāt
Bāb-ı raķmetdir iden her bir du' ānı müstecāb
5. Bāde-i la' l-i lebiñ ' uşşākı ser-mest eyelüyor
Baķlanup mey-ķāneler ķalkā ķarām olsun şarāb
6. Sine-i sūzānımız olmuş nice āteşgede
Cān yanur gönlüm olur āteş üzer büryān kebāb
7. Ferş-i dünyā Nevberī bir būriyādır zāhide
Bu riyānı terk idüp ey Nevberī eyle şevāb

117

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Zihī aķsen te' ālāllah ne şüretdir didim yā Rab
Beşer hürī melāķatda bu ķudretdir didim yā Rab
2. Dayandı Bī-sütün gökler yazılcaķ ismi cānānın
Bu isme ism-i ' azamdan melāķatdir didim yā Rab
3. Cihānın gerdiş-i devri onun varıyladır vāzıķ
Hemīn bu gerdişi ķarķın muķabbetdir didim yā Rab
4. Onıñla cümle dünyānın ķayātı ' ayşı var oldı
Muķadder bir güne cānım emānetdir didim yā Rab
5. Onu her kim ki zevķ ile sevürse cānına cāndır
Nigārın sevmüyen bir cān ne ķācetdir didim yā Rab

6. Saña ey Nevberî yârin hayâli besdir ‘âlemde
Hârîm-i kûyuña yetsem sa‘âdetdir didim yâ Rab

118

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

- 36b 1. Dil âteşine eşk-i revânım seher naşîb
Şeb-nem mişâli berg-i güle şubhter naşîb
2. Çarhın her ayda kaşîña nişbet hilâli var
Kaşîñ hilâli ‘âşîka olmaz meger naşîb
3. Göz muntazırdı ‘ârızîña reh-güzârda
Yoğ şübhesi görür seni olsa eger naşîb
4. Hicrân odıyla şubha kimi yandıdıñ meni
Virsün nesîm-i şubh dile bir haber naşîb
5. Derdi belâsı cânıma gelsün nigârimün
Bi’l-merre olmasun diline bir keder naşîb
6. Bülbül ne kadri dâd eylesün bâğ-ı zârda
Ol bî-nevâya tâ ola gül-berg-i ter naşîb
7. Ümmîd-i nağli Nevberî açdı şüküfesin
Ey kâş olaydı ‘âşîka ondan şemer naşîb

119

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şâh-ı gülde eylüyor feryâd ile dâd ‘andelîb
Bâğa her yan ses salur itdükçe feryâd ‘andelîb
2. Nâlesi gülden midir ya kim gül üste hârdan
İstiyor feryâdına menden mi imdâd ‘andelîb
3. Şâhe-i gülde üzün itmiş hayâdan mı nihân
Gül ‘arûsına meger olmuş mı dâmâd ‘andelîb

^{118/3} reh-güzârda: reh-güzârıda N1

^{118/6} zârda: zârıda N1

^{119/2} hârdan: hâridan N1

4. Üzini gözden nihân sahlar şadâsı âşikâr
Destgâhın eylüyor gülşende bünyâd ‘andelîb
5. Berg-i gülden çehre-i cânânı yâd itdikce men
Geh meni ğamgîn ider geh eylüyor şâd ‘andelîb
- 37a 6. Nevberin mişlinde o geh şâd u geh ğamgîn olur
Gâhî maĥbûs-ı kafesdir gâhî âzâd ‘andelîb

120

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Gül yañağ üzre teriñ kaçreleri mişl-i gül-âb
Bu sebebdır kim onu ‘arıza sepmekdi şevâb
2. Lebinün şehdini söz virdi gönül şîşesine
Ĥoş gelür aniñ içün ĥazm-ı ta‘âma şeker-âb
3. Şerbet-i la‘l-i lebin bâdesini nüş eylüyen
İçmedi meykedenün bâdesini bildi ĥarâb
4. Mümkün olmaz gözünü bağlamağa bir nazârın
Vâcib oldu bu sebeb sen kimi meh-rûya niķâb
5. Maĥfiliñ şem‘i kimi bil cigerim yandıķunu
Rû-be-rûda uyanur men ne idem hicriñe tâb
6. Kât idün firķat odın ķadr-i cehennem oduna
O zamân artuķ olur ehl-i cehennemde ‘azâb
7. Üç ĥurûf ‘aşķda var yoĥdı nihâyet ğamına
Hey ķalem ehli yazur neşr eylüyor ehl-i kitâb
8. Ğamını menden alup virme onu ğayrılara
Ne ķadar cevır eylesen Nevberedir luķfa ĥesâb

121

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Āteş-i hicrânına yoĥdur daĥı cânımda tâb
Gelmesiñ çıĥmaz yaķın dilden ĥarîķ-i iztirâb

---

^{120/7} ‘aşķda: ‘aşķıda N1

2. Ser-firâz it ‘âzim ol bu zâr-ı giryânım taraf
Her kâdem gütdükçe var a‘ mâliîne bî-ğad şevâb
3. Micmer-i sînemdedir bir şu‘ lever hicrân odı
Bu od üzre dil nice sığa çekilmiş bir kebâb
- 37b 4. Bâde-i mey-ğâneni itdim ‘ivaż mey-gün lebe
Vâcib oldı bâdeden bi’l-merre itmek ictinâb
5. ‘Ârızın evşâfına mümkün degül virmek hitâm
Çurtarabilmez onu her kim ki yazsa min kitâb
6. Gül yüzünde dâne-i dürr-i ‘arağdan bildiler
Mümkün olur çekmege gül yaprağından hem gül-âb
7. Nevberî il tündhulanmış şehâb-ı tîreden
Ebr netsün kim seni gördükde çılmaz âftâb

122

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Olmasaydı merdüm-i çeşme cehâletden hicâb
Kâinâtın her yirin görmüşdi mişl-i âftâb
2. ‘Âlem-i ervâhdan efsûs düşdüñ toprağa
Palçıka düşmüş nice bir mâh-rûdan dürr-i nâb
3. Terk-i cennet eylüyen Âdem atamdır men nidim
Bâ‘ iş oldur kim çekür dünyâda insânlar ‘azâb
4. Göz görüpdür gül yüzün müştâğ-ı dildir vaşlıña
Bilmürem sende nolur munca suâle bir cevâb
5. Ayı görcek yâd idüp ruhsârını itdüm hayâl
Tîz onun hem devrini dutdı teessüf kim şehâb
6. ‘Âşık-ı bî-çâreye eyle terağhum resmdir
Ehl-i fakra rağm ider elbette her ‘âlî-cenâb
7. Diyebilür derdini Nevber seniñle rû-be-rû
Nâ-‘ ilâc olmuş yazup derdini itsün bir kitâb

---

^{122/2} ervâhdan: ervâhiden N1

123

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Zülfün açduqça şabā ' ıtrlar ondan götürüp
Bu perīşānluqı dil her seher ondan götürüp
- 38a 2. Qoymusan ney lebini şehd-i mükerrer lebiñe
Ehl-i Çin neyde bilüp var şeker ondan götürüp
3. Ay yüzünden götürüp nūr-ı güneş birle yaqın
İftirādır bu güne kim kamer ondan götürüp
4. ' Ālī qadr eyledi mey hāmırını maḥmūr gözün
Mest-i hāl eylemegi bahtver ondan götürüp
5. Lāle bağrında kara hāle ta' accüb eyleme
Hasret-i la' liñ olan dil ciğer ondan götürüp
6. Dariyar şāne töker zülfüñi çin çin yüzine
Sünbül öz nazmını bir muhtaşar ondan götürüp
7. Nevberin turfe dehen olmağını bilme ' aceb
Nazm bāğında gezüp bir semer ondan götürüp

124

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Doldurup āh yeli eşk-i terim kıldı habāb
Şüret-i yār düşüp eyledi ol şuyı gül-āb
2. Gözğü dalında gider zervaraq-ı hātırımın
Yoḥsa her şışesiniñ şüretiñe itmez tāb
3. Ka' be ruhsāriña men şevq ile züvvār oluram
Secdegāh-ı serime tāk-ı qaşındır mihrāb
4. Mey merāmı dilimin bādesidir la' l-i lebin
Mey-i engūr velī fitnelidir āb-ı şarāb
5. Meni zāhid çağurur mescide bu hayli ' acib
Bilmürem orda haçan gördi meni hāne harāb

---

^{123/1} ' ıtrlar: ' ıtrlar N1

6. Dehr hūbānları cümle seniñ meftūnıñ
Her biri gerdenine zūlfini salmış ıullāb
7. Gül kimi ‘arıza mı ‘āşık olup zūlf-i siyāh
Devr-i gülde diyesen şavt eylüyor ıara ğurāb
- 38b 8. Firkatiñ āteşini şanma cehennem odı tek
Ĥālıķı raħmılıdır orda bile olmaz ‘azāb
9. Nevberī görse yüzüñ şāniye kāfidir ona
Müşkil olar nazara çoğ toğuna berķ-i seĥāb

125

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kıoydı sūzān sīneme ĥikmet elin her yan ıabīb
Bilmedi dāĝ-ı dil-i maĥzūnıma dermān ıabīb
2. Dutdı elde fıkr ile ğamdan müşevveş nabzımı
Oldı müddet ĥālet-i maĝşūşıma ĥayrān ıabīb
3. Āh-ı pey-der-pey çeküp sūzān derūn-ı sīneden
Görmedi rāĥat nefes dutmaķımı bir an ıabīb
4. Bildi kim ārāmı yoĝ hicrāndandır cānımın
Neylesün bilmür söne bu āteş-i hicrān ıabīb
5. Dildeki pinhān verem ma‘lüm olunmaz nabzdan
Añladı bu derd ile āĥırde virrem cān ıabīb
6. Zūlfenddir söyledim munca perīşānluķ dile
Bu perīşānı didi dözmek degül āsān ıabīb
7. Keşret-i ğamdır iden Nevber müşevveş ĥālimi
Serserī ğüftārımı tebden bilmür nā-dān ıabīb

---

^{124/6} hūbānları: hūbānıları N1

^{124/8} raħmılıdır: raħmılıdır N1

^{125/2} maĝşūşıma: maĥşūşıma N1

^{125/4} hicrāndandır: hicrānıdandır N1

^{125/5} nabzdan: nabzıdan N1

^{125/6} zūlfenddir: zūlfüdüdür N1

126

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Arızın gördi gözüm dil vaşlıña eyler şitāb
Anın için dilde var şām u seherde ıztırāb
2. Zevk-i ruhsarıyladır oynağa gelmiş turreler
Şāh-ı gülde resmdir gülzârda oynar gurāb
3. Tîre-i şebden dili bir nev' ilen kırtarmuşam
Ne olar luḫfa gelüp ruhsârdan açsan niḫāb
- 39a 4. Ğamze peykânın sitem yayında besdir dutduğun
Bir güleş ruhsâr ilen 'uşşāka baḫ eyle şevāb
5. Sen yüz açsan giceler meh-tāba olmaz ihtiyāc
Ger dolansañ baş açuḫ çıḫmaz cihāna āftāb
6. Āteşin ruhsârını gördükçe cânım od durur
Kaṫre kaṫre göz töker yaşın nice odda kebāb
7. Şabr-ı cāmın zehr bil nüş eylesen ey Nevberī
Biledir fermān bize ḫükm eyleyüp 'ālī-cenāb

127

Mef'ülü Fā' ilātü Mef'ülü Fā' ilün

1. Feryād-ı āh-ı nāleme aḡyārdır sebeb
Bu iftirādı söyleseleler yārdır sebeb
2. Hicrān nedir firāḫdan āyā ḡaraż nedir
Onlar tamām olmalıdır vardır sebeb
3. 'Aşkın nedir yürekde olan bu ḫarāreti
Hicrān şebinde ḫasret-i ruhsârdır sebeb
4. Şabr itmüyor taḫammüli yoḫ dilde ıztırāb
Bu ḫāle ḡamla miḫnet-i dildārdır sebeb

^{126/2} resmdir gülzârda: resmidir gülzârıda N1

^{126/3} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{127/2} firāḫdan: firāḫıdan// ḡaraż: ḫaraż N1

5. Cānān yüzünde zülf tuzakımı bil ki var
Hāl-i siyāh dānesi āşārdır sebep
6. Cānān diyor ki şabr eyle dil tāb itmüyor
Her ne belā yetüşse günehkārdır sebep
7. Ruhsāra meyl idüpdi düşüp dām-ı zülfüne
Bu mehle ki o turesi tarrārdır sebep
8. Ey Nevberī naşihatı dut soñra ğayr vir
Her nāşihın naşihatına vardır sebep

128

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şubḥ-dem hūrşidveş tábān yüze saldıñ niķāb
Perçem-i ğisūlarıñ eṭrāfdan tīre seḥāb
- 39b 2. Kaṭre kaṭre göz töker her yan sirişkim 'ārıza
Dāmen-i rüsvādadır bu dürr-i töhmet bī-ḥesāb
3. Açmağa ruhsāriñi bir dem rızālanmaz gönül
Korḥuram bu ḥālden düşsün cihāna inķılāb
4. Tāķatim yoḥdur yüzüñ gösterme cān elden gider
Rū-be-rū olmaķa yoḥ ruhsār odına mende tāb
5. İtmesün bir māh-rū ruhsāriña karşı ğurūr
Çünkü ḥüsne sendedir dünyāda ḥatm-ı intiḥāb
6. Munşifāne her güzel baḥsa seniñ ruhsāriña
Ḥayretiñ mebhüt ider şüret kimi virmez cevāb
7. Nehr-i cārī olmağa gülzāra bā' işdir yaşım
Sākit olsa gözyaşım gülzāra yetmez kaṭre āb
8. Zāhid ister cenneti dildār kūyın Nevberī
Yā güneḥ bilsin onu zāhid veyā 'ayn-ı şevāb

---

^{128/1} eṭrāfdan: eṭrāfıdan N1

^{128/3} ḥālden: ḥālıden N1

129

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yār kūyından meni maħrūm idüpdür bir raķīb
Görüm olsun hem ona men çekdigim zaħmet naşīb
2. Tāk-ı ebrūdan yüzün dönderdi zāhid kıbleye
İztirāb içre meni koydı bu hāl-i mużtarib
3. Onda men sehv eyledim gīsūya virdim gönlümü
Neylüyüm kim ğamze-i ħūn-ħ̄ardandır bu firīb
4. Bir meges tek ħasret-i rüyıñ meni itdi za' if
Cānımın bu cismden iħrācı oldı 'an-ķarīb
5. Şādem ondan boynumu bend eyelüyüp zünnār-ı zülf
Münkir-i Ħaķdan gine rağbetlidir ehl-i şalīb
6. Virmüyün aġyāra dil gizlin dutun esrārı kim
Derd-i dil izhārına bī-gāneden eydür ħabīb
7. Hem-nişin-i gül olup hoş-büy dut ey Nevberī
Ħār u ħas bī-ıtr olur bī-behredir hem nā-necīb

130

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 40a
1. Yār üzün gülzārda görmek göze olsun naşīb
Bülbül olsun bir güle gül-rūya men de 'andelīb
  2. Ehl-i zevķin rağbeti uyġun degül telĥ-i meye
Kim leb-i şirınse de kılmaz dilin telĥe ķarīb
  3. Gül yüzün zevķin bilen gülzārdan gül istemez
Çünkü gül daġun olar bād-ı şabādan 'an-ķarīb
  4. Āh odı cān yandırır şönmez bu āteş şu ilen
Bu nice oddur onu şu şöndimez ħayli 'acīb

^{129/3} ħūn-ħ̄ardandır: ħūn-ħ̄arıdandır N1

¹⁹⁰ [cismden]: cismiden N1

^{130/1} gülzārda: gülzārıda N1

^{130/3} gülzārdan: gülzārıdan N1

5. Yāre mümkündür demek ilden nihān derd-i dili
Ortalukda olmasa māni‘ eger reşk-i raķīb
6. Şüret-i Leylī geler şahrā seven Mecnūna hoş
Dil sevür göz dutduğun mecbūr olar ķalbe ḥabīb
7. K̄ayd-ı vaşl-ı yārini Nevber salupdur ķalbine
Çarḥ-ı devrānı onu kırmaz ide mekr ü firīb

131

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Gül yüze her yan düşüp müşgīn saçın üstün niķāb
Çek kenāra virmesün ruḥsārīna ol turre tāb
2. Tār-ı zülfündür iden ḥasret gözüm ruḥsārīna
Ebr-i zulmātındadır gūyā ki ķurş-i āftāb
3. Ol leb-i mey-gūn meni mu‘ tād idüpdür meylere
Rind-i mey-ḥāne maña teklif idir cām-ı şarāb
4. Reh-güzārīn tozını her şubḥ-dem pāk itme ki
‘Uhdesine göz alup töksün ona her günde āb
5. Ser bürehne çıḥmasan ḥürşid-i ḥāver tek seḥer
Eylesem celb-i nazar cānımda ķalmaz hiç tāb
- 40b 6. Ğamlu dilden ol ķadar mümkündi yazmaķ ğam sözün
Münşiler cem‘ eylese anı yazarlar bir kitāb
7. Nevberī cānānīna yalvar ḥulūş-i ķalb ile
Pākdil vaķt-i seḥer eyler du‘ ānı müstecāb

132

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ḥarīķ-i tābdan ol gül-‘ izārım açdı niķāb
Taşavvur it ki güneşden çekildi tīre seḥāb
2. Çemen çemen dolanup gülsitāna yetdikde
Nigār güllere ķarşı idirdi nāz u ‘itāb

---

^{132/1} tābdan: tābıdan N1

3. Siyāh zülfi tökende nigār gül-rūya
Onun bu hāletine cān u dilde almadı tāb
4. ‘ İzār-ı alini ter dutdı tā harāretten
Gülün damağına degdı mu‘ aarın bu gül-āb
5. Benefşe secdeye düşdi kemāl-i şev ile
İtirdi sūsen özün nergis oldu mest-i arāb
6. aranfil ‘ ıtr dutup müşg-bū buāından
Gök ala gözleri yārin yetürdi zanbaa āb
7. Dil açdı tevide bülbul şenā-yı “lem-yezele”
uzū‘ u uşū‘ ile her dem diyirdi yā Vehhāb
8. Yazanda Nevberī vaşfın fera getürdi alem
Elinde yetdi itāma [e]vşāf-ı yāre kitāb

133

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Nesīm-i şub eline urre-i nigār düşüp
Aar bükere onu her yan mişāl-i mār düşüp
2. Apardı güllere ‘ ıtr-ı buā-ı dil-berimi
Fiğanı bülbul-i bāđa bu āh u zār düşüp
- 41a 3. umār gözlerinün ayretin görüp nergis
Maām-ı ayrete hem nergis-i umār düşüp
4. Yüzünde āl-i siyehden maāle yetdi güle
Bu reşk-i güldür onun bergi üzre ār düşüp
5. Na‘īm-i cennet-i rüyı naşīb-i āl-i abeş
Nedendi hind eline bile itiyār düşüp
6. Güleninde yār bize nīm-rū açup yüzini
Şu‘ ā-yı üsni dile āftābvār düşüp

---

^{132/6} aranfil: alanfir N1

^{132/8} [e]: - N1

7. Olupdı reh-güzeri Nevberin şikârgâhı
Sa' âdetidir ele bir bile şikâr düşüp

134

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Menden el çekdi hekim bîmâr olan cânım görüp
Nâ-^ç ilâcım bildi yoğ hikmetde dermânım görüp
2. Pozdı ol dem nüshanı gayz ile pâmâl eyledi
Âteş-i hicrândan bu qalb-i süzânım görüp
3. Gördigiçün nabzdan hayli müşevveş hâlimi
Fikre gitdi bir zamân hâl-i perîşânım görüp
4. Âh-ı pey-der-pey ona itdi nümâyân hâlimi
Dildeki pinhân olan âşâr-ı hicrânım görüp
5. Qoy disünler 'âşıkım bir mâh-rû dildâra men
Göz ona şarf itdigi la' l-i Bedağşânım görüp
6. Çâk-ı sînemden geçüp min nâvek-i peykân dile
Halk bağsun yarama çâk-ı girîbânım görüp
7. Nevberî munca figân itme firâq-ı yârda
Tâ perîşân olmasun ol mâh-ı tâbânım görüp

135

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Çemende nâzlu nigârım elinde lâle dutup
Gözüm görür bunu yoğsa gönül hayâle dutup
- 41b 2. Görende yâr meni 'ârîza niqâb dutur
Semâda meh yüzünü dut hesâb-ı hâle dutup
3. Görende şehd-i lebin dil dolandı zenbûra
Açupdı bâl ü perin sür' at ile bâle dutup

^{134/2} hicrândan: hicrânıdan N1

^{134/3} nabzdan: nabzıdan N1

^{134/7} yârda: yârıda N1

4. Vişāle vaqt-i mu' ayyen qoyupdı yār velī
Günün mürürını ammā qarār sāle dutup
5. Felek ne qadri ğam u miḥnet ü elem vardır
İdüpdi bār benim adıma havāle dutup
6. Fezā-yı ' aşqda Nevber bulupdı mey-ḥāne
Olupdı mest o meyden ele piyāle dutup

136

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gözüme qarşı benim bir gül-i ra' nā dayanup
Serv tek kāmeti bir şüret-i zībā dayanup
2. ' Aşq zevkiyle meni āhiri Mecnūn eylüyor
Rū-be-rū Qaysa diyin şüret-i Leylā dayanup
3. Ser-i kūyunda olan nālemi görcek didiler
Güle feryād eylüyen bülbül-i şeydā dayanup
4. Ney alupdur dilimin dādını sūzān diline
Şavtını bezme salup saz ile hemtā dayanup
5. Gerdiş-i meyde meni sākī ferāmūş eylüyüp
Çünkü yanımda benim bir leb-i ḥamrā dayanup
6. Ḥayretim artuq olup qoydı taḥayyürde meni
Cānı cismimden alan bir gözü şehlā dayanup
7. Nevberā men de gerek cān virüp ol yāre yetem
Başıma imdi benim bir bile ḥülyā dayanup

137

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 42a
1. Girye qılma ey gözüm gönlümde tūfān fikrin it
Seyl-i eşk ile olar cān mülkü vīrān fikrin it
  2. Yaş töküp ruḥsārıma pozsañ ḥayātım qaşrını
Eylüyorsan cānımı ḥāk ile yeksān fikrin it

---

^{135/6} ' aşqda: ' aşkıda N1

3. Cānımın tenden cüdā olmağının fikrindesen
Raḥm idüp cān cismden çıḥmağa āsān fikrin it
4. Bend olupsan ey gönül bir māh-ı tībān yüzlüye
Firḳatinde ol mehin āsīb-i hicrān fikrin it
5. Düşmüşen Yūsuf kimi sen bir zenaḥdān çāhına
Dışra çıḥsañ bir daḥı taḫyīḳ-i zindān fikrin it
6. Vaşl-ı cānān isteseñ elbette el çek cāndan
Yāre ḳurbān virmege naḳdıyye bir cān fikrin it
7. Nevberā cānıñ fenā olmağa bāver itgilen
Menzil-i tārik için bir şem' -i sūzān fikrin it

Mef'ūlü Fā'ilātün Mef'ūlü Fā'ilātün

1. Gönümde ḥadden artuḳ dildāra var muḥabbet
Yarsañ dilim görürsen kim yāre var muḥabbet
2. Her yan neḫāre ḳılsam cānāndı rü-be-rüda
Ḥadden ziyāde dilde ruḥsāra var muḥabbet
3. Dil şād olur hemişe seyr-i çemen ḳılanda
Gül-rü nigārim ile gülzāra var muḥabbet
- 42b 4. Men bir ḡulām nigāra olsa eger ḫarīdār
Şādān yüz ile dilde bāzāra var muḥabbet
5. Meyden ne ḫāşılım var mey-ḫāneden uzaḳım
Çeşm-i ḫumār-ı mest ü ḫumāra var muḥabbet
6. Salmaz meni nazardan ol yār-i mihrībānım
Onda benim mişālim nā-çāra var muḥabbet
7. Giryān göz ile baḫdım ol māh-rü nigāra
Dutḡun dilimde māh-ı envāra var muḥabbet

^{137/3} cismden: cismiden N1

^{137/6} cāndan: cāndan N1

8. Hâl-i siyâha Nevber dil-bend olup yüzünde
Hem hâl-i müşg-bûya hem yâre var muhabbet

139

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. 'Aşkıımı cânânıma eşk-i revân eyler şübüt
Miñnet-i hicrânını gönlümde kıan eyler şübüt
2. Her yeten dildârıma dil virse de itmez kıabül
Men kimi hicrândan bî-tâb olan eyler şübüt
3. Ka' be-i ruhsârına zâ'ir olan kimse yaqîn
Niyyet-i iħrâm ile terk-i cihân eyler şübüt
4. Kûy-i dil-berdir dilim zâhid ne ħâcet Ka' beye
Dil zamîrinde olan şâhir mekân eyler şübüt
5. Yârdan mihr istedim o istedi menden göñül^{139/5}
'Aşkıımı cânânıma mihr-i nihân eyler şübüt
6. Nevberî cânın virir cânâna yoħdur minneti
'Aşkıı ma' şûkına teslim-i cân eyler şübüt

140

Meş'ülü Fâ' ilâtün Meş'ülü Fâ' ilâtün

1. Ĥadden ziyâde derdim ger itseler kıtâbet
Deryâ mürekkebe olsa itmez ona kıfâyet
- 43a 2. Pergâle-i dilimde müjgândan min oħ var
Dilde ne tâbdır bu cânımda ne diyânet
3. La' l-i lebin meyiyle ser-ħoş ħařaya düşmez
Bir kimse görmüyüpdür bu bâdeden şerâret
4. Mest olduqumdan âħir kıayd-ı cihânı bilmem
Ehl-i türük-ı dehre bir câm ider kıfâyet

^{139/2} hicrândan: hicrânıdan N1

^{139/5} yârdan: yârıdan N1

^{140/2} müjgândan: müjgâmıdan N1

5. Tenge düşüpdî sînem derd-i nihân elinden
Bîmâr olan maħalde müşkildir istirâhat
6. Şöhretli oldu Mecnûn divâne olduğundan
Yetseydi vaşl-ı yâre şöhret ona ne hâcet
7. Men yâre cân virende Hâtem durup baħurdu
Nevberdeki seħâvet itmeyüp ona sirâyet

141

Müstef' ilün Fe'ülün Müstef' ilün

1. Dil tenden ayrulup dildârdır şübüt
Cânım onıñdır hem vardır şübüt
2. Hicrinde dil yanar gözyaşını töker
Kânlu sirişk ona âşârdır şübüt
3. Gitmez hayâlden fikr-i vişâl-i yâr
Dilden huţür iden efkârdır şübüt
4. Pinhân olan ğamı göz âşkâr ider
Ĥasret kalan göze ĥün-bârdır şübüt
5. Āyîne ' aks alar durduĥda rû-be-rû
Mir'ât-ı dildeki ruĥsârdır şübüt
6. Ĥâl-i siyâhdır reşk-i dilim olan
Āĝuş iden gülü ol ĥârdır şübüt
7. Ey Nevberî sözün şîrîndi şehdden
Nazm ile yazdıĝun eş' ârdır şübüt

142

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

- 43b 1. Naşîb olar mı vişâl-i nigâr yâ kışmet
Bu bülbül-i dile bir gül-' izâr yâ kışmet

^{141/3} hayâlden: hayâliden N1

^{141/6} siyâhdır: siyâhıdır N1

^{141/77} şehdden: şehdiden N1

2. Baħar mı dil-berimün gözlerine bir de gözüm
Gider mi gözde olan intizār yā kışmet
3. Sirişk-i çeşm-i revānım dutar mı bir ārām
Olar mı huşk ola bu cūybār yā kışmet
4. Diyülse var şemeri serv-i bāğ-ı dil-cūnın
Bu söz ğalağdı vire serv bār yā kışmet
5. Aparamuyun tenimi defngāha dil-bersiz
Ķabūl itmedi belki mezār yā kışmet
6. Gözüm baħarsa ölerken nigār-ı meh-rūya
Gider bu dilde olan āh u zār yā kışmet
7. Gözümü bağlasa cānān bu hem sa' ādetdir
Bunıñla Nevber ider iftiħār yā kışmet

143

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Şırāt-ı cenneti bir mūya virdiler nişbet
İşāredir onu ğisūya virdiler nişbet
2. Her aybaşında bir egri hilālin olmaķını
Kemāna beñziyen ebrūya virdiler nişbet
3. Nežāre olmadı ğayfā bahāsı gözyaşımun
Bu dürr-i bī-bedeli şuya virdiler nişbet
4. Nazar salanda salur ğayrete vuhūşatı
Onun bu gözlerin āhūya virdiler nişbet
5. Görende ' aşıkı bağlar kemend-i zülfe gözü
Bu siħr-i māhiri cādūya virdiler nişbet
- 44a 6. Meni mükedder idir munşif olmuyan nā-dān
Niçün gülü bile gül-rūya virdiler nişbet
7. Ğudāfız eyledi Nevber refiķ-i yār ile
Tamāmısı onu ğoş-ğūya virdiler nişbet

144

Mef'ülü Fâ'ilâtün Mef'ülü Fâ'ilâtün

1. Müşkil şanursan ey dil vaşl-ı nigârı heyhât
Hâllâl-ı müşkilâta âsândı her mühimmât
2. Bî-hûde bilme dâdın gülşende 'andelîbün
Her nağme bir şenâdır min şükrdür maqâlât
3. Beyt-i Hudâ gönüldür Ka'be bir ayrı hâne
O şöhret-i hâlâyık bu menba' -ı rumûzât
4. Mey-hâneni berâber dutma mesâcid ile
O tefriqa maḥalli bu cây-i ittiḥâdât
5. Cânân yoluna yüz dut cânında râḫat olsun
Olsun kenâr-ı dilden hicrindeki zeḫamât
6. Gül bergi bir delîldir işbât-ı lâ-yezâla
Ey Nevberî bu ḫaḫda ḫâzırdı min 'alâmât

145

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Gidüp mey-hâneye pîr-i muḡânın iḫtirâmın dut
Öpüp sâķî ayakından şarâb-ı nâb-ı câmın dut
2. Rumûz-ı 'aşķ ile dolmuş piyâle dest-i sâķîden
Leb-â-leb doldırup câmı leb-i mey-günfâmın dut
3. Cünün-ı 'aşķ-ı Leylîni bilüp Mecnûn şitâb eyle
Onu görmek sa'âdetdir rikâbın öp licâmın dut
- 44b 4. Serîr-i salṫanat zevķi hevâ-yı nefs-i şâhândır
Palas-ı faķr ile külḫen ferâḡat küncü nâmın dut
5. Libâs-ı fâḫiri ednâ giyerse kıymet arturmaz
Ten-i 'irfânı şad pîne libâs ile kelâmın dut
6. Yetürme başını hergiz ḫayâl-i şûriş-i dehre
Hevâ-yı vaşl-ı cânâna heves kııl tâ ki câmın dut

7. Hēsāb it cevri-i cānānı hemīşe luḡfa ey Nevber
Ne ḡadri zindesen ḡalkın selāmın vir selāmın dut

146

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Āyinedir vücūduñ ' aks aldı sende şūret
Her göz ki tāb kılmaz bu ḡüsne ḡüsn-i ḡudret
2. Emriñdi ḡükm-i ḡālīḡ nehyiñ ' umūm ḡayrı
Kim yād iderse ismiñ efḡalteriñ ' ibādet
3. Fāş eylediñ ḡudānı maḡlūḡa meh yüzüñden
ḡur'an sözüñ kitābı tā ḡaşr ider kifāyet
4. Her kim muḡibbiñ olsa dūnyāda sūd onuñdur
' Uḡbāda hem bu sūda virmez ona ḡasāret
5. Nevber ne yaḡşı ḡül-ḡiñ bāḡı seyāḡat itdiñ
ḡül bergidir ḡemende ruḡsāriña şebāḡet

147

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. İtdi bed-baḡt özünü ḡıızr içüp āb-ı ḡayāt
ḡülüşürler ona bu ḡabrdeki ehli memāt
2. Felegin devr-i kecin bilmedi öz ' ömrüne ḡoş
İḡtiyār eyledi bu dārda itsün sekenāt
- 45a 3. Yine bir ' aşık olup yāre fedā itmedi cān
Cānı cānāna virüp ondan alaydı ḡasenāt
4. Hey dolansa bu cihān küresini men bilürem
Bir ḡünü şād ḡiḡe dehrde heyhāt heyhāt
5. ' Āşīḡın cānı fenā ismi cihānda bāḡi
Bundan artuḡ ne olar ḡalka pesendide şifāt

^{147/1} ḡabrdeki: ḡabrideki N1

^{147/2} dārda: dārıda N1

^{147/5} dehrde: dehrde N1

6. Yazgilen Nevberī sen halka naşihat sözünü
Yazılıp senden ezel kâğıza kat-ender-ka

148

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Müdde' i birbirine oldu hayāt ile memāt
Mevt gālib görünür āhire mağlūb hayāt
2. Āh kec-fikrlerin hāline efsūs efsūs
Yāre cān vir müyen öz küfrini eyler işbāt
3. Münkiri dutsa eger baħrda bir mevc-i belā
Yār idüp Hālķını istiyücek rāh-ı necāt
4. Gizleme sīm ü zeri şarf eyle muhtāclara
Vācib olmuş fuķarā ehline senden hayrāt
5. Gör mezār içre hamu nefsleri 'ūr beden
Hānmānı ķuru yir mūnis-i cānı haşerāt
6. Koyma dutsun eliñi dehrde ķirkāb 'amel²¹³
Yıgma şanduķa zeri faķre virüp al haşenāt
7. Sen ki bākī dögüsen dār-ı cihān içre yaķın
Zehrdir añlayana bu içilen ķand u nebāt
8. Bu ne cāndır ne cihān tā bu ne emlāk u menāl
Cümlesi 'ākıbetin puç olu az şübhede yat
- 45b 9. Şāh u a' yān ile hān faķr u gedā vü dervīş
Hamusı ķayda muķayyed hamusı mültemesāt
10. Zāhidin secdesine baħma açup ķalbini gör
Tā' at-ı halk- nümā eyleme git uyguda yat
11. Tahtı vir şāha ķuru topraķa koy dervīşi
Onlara topraķ olar 'ākıbetin ferş ü bisāt

^{148/3} baħrda: bahrida N1

²¹³ dehrde: dehrde N1

12. İkiyüzlü kâğıda sırrını yazma ebedâ
 Kalemın iki dili var karadır kalb-i devât
13. Gidecekdir hamu ey Nevberî sen de pes ü pîş
 Olma güm-râh ile git tâ bulasan râh-ı necât

149

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ey gönül terk-i cihân it sevgilü cānānı dut
 Yā unut cānānıñı cān u dil ü dünyānı dut
2. Baḡma bu zāhidlerün zühd ü riyā vü mekrine
 Sen ṭarîk-i 'aşḡ ile doḡru gidüp rıḡvānı dut
3. Cennete doḡru olan mūdūr şırāṭe'l-mustaḡīm
 'Ārız-ı cānānda sen ṭurre-i reyḡānı dut
4. 'Ālemi gör bî-'amel cāhilleri gör bî-şu'ūr
 Hiç birinden olmuyup 'irfāndan 'unvānı dut
5. Vā' izin va'zın işit taḡlîl kıl maḡşūdını
 Aşl-ı maṭlab bellidir sen ondaki ḡedyānı dut
6. İsteme sulṭānluḡu dünyāda ol dilden ḡanī
 Ḳayd-ı iḡlîmi burah yevmiyye rızḡa nānı dut
7. Tāc-ı zerrinden yeter başa nihāyet min belā
 Bu belānı isteme faḡriyyet-i āsānı dut
8. Baş götürmez Nevberî mîzāna ḡoysañ derdimi
 Muḡliş-i cānān olup sen ondaki dāmānı dut

150

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 46a 1. Terk-i cān eyle gönül çıḡ sīneden dildārı dut
 Ey revān rūḡım dile meh-rū olan bir yāri dut

^{149/3} cānānda: cānānıda N1

^{149/4} 'irfāndan: 'irfānıdan N1

2. İgne mişli ‘ür olup elvân beze dünyâları
Lîk zülf-i yârdan ardınca müşgîn târı dut
3. Baht-ı nâ-mes‘ üdiña şabr eyle ondan ğam yeme
Sen muқаşşır firqat-i cānānda ruhsârı dut
4. Nāle-i bülbül dime bî-hüdedir gülzârda
Dādiña imdād iden ol bülbül-i nâ-çâr-ı dut
5. Zülfüne bend olmusan oldukça eyle āh u zār
Kim saña hüküm eyledi bu kırhulu şahmârı dut
6. Sen diyâr-ı ‘aşqda şabr eylüyüp menzil gözet
Hayli ta‘ cîl eyle señ ser-kaflde efsârı dut
7. Cān metā‘ından geçüp cānāndan kām iste señ
İlticātya dil açup sen dāmen-i dildârı dut
8. İl içündür Nevberî zāhid-nümālar t̄ā‘ati
Secde ham-ebriyadır kalbiñde bu ikrârı dut

151

Me‘ülü Fā‘ilātün Me‘ülü Fā‘ilātün

1. İmdi ki kara bahtsen zülf-i siyāhdan dut
Zulmāt-ı ebrden giç t̄a kırş-ı māhdan dut
2. Baht-ı muht̄-i ‘aşqa dil revzakın revān it
Görsen ki ğarq olursan el at giyāhdan dut
3. Bî-şübhe bilme hācet olmaz revā beşerden
Muht̄aclardan el çek hācet ilāhdan dut
4. Cānān yolunda olmaz ‘aşıklarun zevāli
Her ne belā görüsen ol bed-nigāhdan dut

---

^{150/2} yârdan: yârdan N1

^{150/3} cānānda: cānānıda N1

^{150/4} gülzârda: gülzârıda N1

^{150/6} ‘aşqda: ‘aşkıda N1

^{150/7} cānāndan: cānānıdan N1

^{151/1} siyāhdan: siyāhıdan// ebrden: ebriden// māhdan: māhıdan N1

^{151/2} baht: baht// giyāhdan: giyāhıdan N1

^{151/3} muht̄aclardan: muht̄acıardan// ilāhdan: ilāhıdan N1

- 46b 5. Nevber dilersen olmak sultān bilād-ı aşğa
Faḳriyyetin bināsın muḥkem sipāhden dut

152

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Olsa eger melālim ehl-i cihāna kısmet
Eyler 'umūm-i ḥalka derd ü ḡamım kifāyet
2. Āhım kimi olarsa Ferhādın āhı dilde
Ol vaḳt Bī-sütūna tīşe degüldi ḥācet
3. Mecnūnın āh u zārı nālem kimi degüldür
Feryād olan maḥalde ḳuş eylemez sükūnet
4. Müjgān ḥadengi gözden şān şān idüpdi gönlüm
Dışra çeküp baḥarsan bi'l-merre yoḡ cerāḥat
5. Bir od dutupdı gönlüm hicrānıñ āteşinden
Raḥm eyle kim bu nāra yoḡdur dilimde ṭāḳat
6. Yandır benim vücūdım ḥākisterimi saḡla
Āteş-perestler tek ḳoy bir yire emānet
7. Nevber saña ne ḥayrı cānānsız bu cānın
Bāzār müşterisiz tüccāradır ḥasāret

153

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Bīmār-ı derd-i aşğa dermān virdi şıḫḫat
Niçün ṭabībi itmek nā-ḥaḳ yire mezemmet
2. Şöndürmedi sirişkim dilden ḡam āteşini
Daş içre gizli nāra şu eylemez şirāyet
- 47a 3. Ferhāda dāḡ virdi Mecnūna zevḳ-i şaḫrā
Yārin melāli mende onlarda istirāḥat

^{151/4} nigāhdan: nigāhiden N1

^{151/5} sipāhden: sipāhıdan N1

^{152/6} āteş-perestler: āteş- perestiler N1

^{152/7} cānānsız: cānānsız N1

4. Her şubh-dem götürdi âyîne feyz-i hüsnüñ
Bir şîşe tek yanında yoğdur bu zâra kıymet
5. Olsaydı âh-ı men tek bî-çâre Kûhkende
Yağmağa Bî-sütünü çekmezdi renc ü zağmet
6. Çıhmışdı zevk-i Leylî Kaysun meger başından
Sâkit görüp de anı kuşlar idüp sükûnet
7. El çekme dâmeninden ey Nevberî nigârın
Muğkem dutup burahma menden saña vaşıyyet

154

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dut nigârın dâmenin ey dil bu dünyânı unut
Doğru bir cânânı tâp cismiñde cânı unut
2. Görme bülbül nâlesin gülşende bağma güllere
Yârdan ğayrı hamu dünyâda eşyânı unut
3. Genc-i Kârûn isteme efsürdelikdir salţanat
Olgılan dilden ğanî bî-rağm sultânı unut
4. Yâ naşîb olsun saña uğrâya kısmet bir kefen
Sen kifâyet kıl buna ğayrı temennânı unut
5. Cân degül bâkî olan dehr ile bâhemdir fenâ
İ' tiğâd-ı pâk idüp Nevber bu vîrânı unut

155

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Şarâb-ı nâb-ı mey-gümü leb-i cânândan nüş it
Düşüp ser-mest toprağa ser-i küyunda künuş it
2. İdüpdür katliñi cânân havâle nergis-i meste
Ona merdâne dur karşı dili peykânına tuş it

---

^{154/2} yârdan: yârdan N1

^{155/1} cânândan: cânânıdan N1

- 47b 3. İle feryād kı̇l gönlüm ki dünyānı fiġān dutsun
Fiġān-ı bülbül-i zārı gülistān içre hāmūş it
4. Niyāz-ı rāz ile yāri getür cāy-i ser-endāza
Ayağından öpüp yārin dolan başına āġūş it
5. Töküp gözyaşını her dem kızarmış sīne sacına
Diliñden şu^ç lever nār-ı şeb-i hicrānı hāmūş it
6. Riyādır vā^ç izin va^ç zı kulağa dutma bī-hūde
Gidüp pīr-i muġān pendin mişāl-i Nevberī ġūş dut

156

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Hicriñde yandı cānım cānān cefānı terk it
Firġatdı cān belāsı munca belānı terk it
2. Ey murġ-i dil pozuldı ġülşen saraldı güller
Pervāz kı̇l çemenden bu āşiyānı terk it
3. Cān naġdini itirdiñ ey tācir-i vücūdım
Besdir kifāyet eyler munca ziyānı terk it
4. Min bārlar işitdim minberde va^ç z olupdur
Dirler fenā cihāna sen bu fenānı terk it
5. Beş ġünlük ^ç ömr içinde min ġuşşa vü elem var
Çek bir ġalem cihāna bu penc şānı terk it
6. Raġbet nedir bu sende ey dil ki ġan içürsen
İkrāh olursan āġir tā nūş-i ġanı terk it
7. Dut dāmen-i nigārı vird eyle zıkr-i yā-hū
Bu ġırz-ı mu^ç teberdir ġayrı du^ç ānı terk it
8. Nevber nigārın ^ç aşġın muġkem dutup diliñde
Cānandan nefes dut ġayrı hevānı terk it

---

^{155/3} hāmūş: ġ^çāmūş N1

^{156/4} bārlar: bārılar N1

^{156/8} cānandan: cānanıdan N1

157

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

1. Ey dil teşekkür eyle seni yâr kıldı mest
Mey-gün leb ile nergis-i humâr kıldı mest
- 48a 2. Virdi meyün havâlesine gamlı gönlünü
Gül-gün şarâb u bâde-i ruhsâr kıldı mest
3. Yıhmaz yire vücüdünü bâr-ı girân-ı gam
Gamdan kenâr eyledi gam-h'âr kıldı mest
4. Hüşîñ eliñden almadı ümmü'l-fesâd-ı mey
İdrâk-i hüş-i fehmiñi hüşyâr kıldı mest
5. Gönderdi 'ıtr-ı zülfünü her gün nesimden²³³
Zülfi siyâh turreşi tarrâr kıldı mest
6. Gül-berg-i rüyını güle bülbül kılip 'ivâz
Güldür bahâne 'arız-ı gül-nâr kıldı mest
7. Ey Nevberî bu bâdeni terk itme kim seni
Bir cām virdi Aḥmed-i Muhtâr kıldı mest

158

Mef'ülü Fā'ilätün Mef'ülü Fā'ilätün

1. Rûh 'âleminde 'aşkıñ Kıysa idüp şirâyet
Cevr ü cefâya dözdi gösterdi çoḡ mahâret
2. Dâğ-ı firâkı Mecnûn dutdı nihân dilinde
Şabr eyledi firâk-ı Leylîsine nihâyet
3. Bî-ḳaydlar cihânda meşğül-i ḡaflet oldı
'Aşḡ ehline çetindir dünyâda istirâhet
4. İl ḫa' nesinden âḫir şahrâya çekdi başın
Mecnûna Leylîsinden görsenmedi 'inâyet

---

^{157/5} nesimden: nesimiden N1

^{158/3} bî-ḳaydlar: bî-ḳaydılar N1

5. Çāk eyledi girībān dīvāne-ser dolandı
 ‘Aşkın ziyāde kıldı dergāh-ı bāb-ı hācet
6. Hadden ziyāde kıldı cānāna şevk ü zevkin
 Gösterdi dilde anıñ hicrānına diyānet
7. Mecnūn kimi benim de Nevber melāl-i ‘aşkım
 Eفزūnter oldı hadden tapdum cihānda şöhret

159

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 48b 1. Nigāra derd-i dil ızhārına ey nuṭṭ takrīr it
 Dilin imkānı takrīre yetüşmür hūme taḥrīr it
2. Sen ey āhım ‘abeş yirden hevā-yı āsumān dutma
 Toḥun ol seng-dil yārin dil-i saḥtına te’sīr it
3. İlāc-ı derdimi cānān ṭabībān-ı cihān bilmez
 Özüñ bu derd-i pinhāna devā kııl çāre tedbīr it
4. Meni dīvāne ser kıılma vişāliñden idüp maḥrūm
 Müsel sel zūlf-i müşgīni men-i rüsvāya zincīr it
5. Gözüm içre muşavver kııl münevver şūretiñ ‘aksin
 Raḳībün reşkini artır onu mağmūm-ı dil-gīr it
6. Temāşā-yı ruḥ-ı zībā doyurmaz ‘aşığın çeşmin
 Ğubār-ı reh-güzār ile onu ey māh-rū sīr it
7. Uçurdupdur belā seyli gözüm yaşıyla cān mülkūn
 Hārābe kıoyma bu mülkü onu bir nev‘i ta‘mīr it
8. Taḥammül eyle ey Nevber ecel peymānesin dutma
 Hele şabr it bu niyyetden dayan bir kıadri te’ḥīr it

160

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ey murğ-i ṭāirim yüzüñi aşiyāna dut
 Zūlf-i nigāra yetmegiñe bir bahāne dut

2. Cānān yüzünde kaçre-i ter dürr-i şāf tek
Gül bergi üzre şeb-nemi ondan nişāne dut
3. Efsūnger ol ki tā dutasan yār zülfünü
Bu ej[de]hāya eyle füsūn ‘āşıkāne dut
4. Sırrın faķīhe söyleme gonca dehānının
Ger söylemek dilerseñ özüñ nokta dāne dut
5. Kān oldu mu didim kaçıñna egri māh-ı nev
Ġamzeñ oġunu vur dilime kaçanı kaçana dut
- 49a 6. Her şubġ-dem rükūda du‘ ā-yı seġer kılup
Ümmīd elin tazarru‘ ile āsumāna dut
7. Nevber vişāl-i yāri dilersense ġātır ol
Vişāl-i nigār kıymetini bezl-i cāna dut

161

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Giryān gözümün yaşını seyl-āb ġesāb it
Ruġsārını bu āb ile sīr-āb ġesāb it
2. Şu söyleme gözden tökülen eşk-i zülāle
Bu kaçrelere dür diyüp nāb ġesāb it
3. Endūh-i dilim bilme ki şaġrāya daġıldı
Cān mülküni bu ġamlara erbāb ġesāb it
4. Ĥam-ķaddim ile mūy-ı sefidem dime pīrem
‘Aşk ile dolan gönlümü bir şāb ġesāb it
5. Bu ‘āşıkı sen devlet-i aġyāra deġişme
Sīm ü zer-i dünyāları çirkāb ġesāb it
6. Dil memleket-i ‘aşķdır ey serv-i ġırāmān
Ol şehre benim gözlerimi bāb ġesāb it

---

²³⁵ [de]: - N1

^{160/6} tazarru‘: tazarru‘ N1

^{160/7} bezl: bezl N1

^{161/6} ‘aşķdır: ‘aşķdır N1

7. Gül yüzlüsen ey gönca dehen serv-i dil-ārā
Gül-gün dudağın rengini ‘annāb ḥesāb it
8. Bī-gāne bilüp ‘āşıkıñı kovma kapuñdan
Maḥbūbe-i dilsen meni aḥbāb ḥesāb it
9. Dervīş-dil ol Nevberī sen şāh-ı cihān ol
Karbās donu hırka-yı sincāb ḥesāb it

162

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ey gönül terk-i cihān it ‘ālem-i ervāḥa git
Bu fenānı terk idüp bir istirāhatgāha git
- 49b 2. ‘Ālem-i ma‘nād[a] ol mülḥaḳ ḥaḳıḳat yārine
Ṭā‘ata gerden koyup sen de ḥuzūr-i şāha git
3. Pūça virme ḥile-i dehr ile bār-ı ‘ömrüñü
Gel bu zindānı buraḥ bir menba‘-ı işlāḥa git
4. Ḥalka zaḥmet virmegi it nefsine muṭlak ḥarām
Kec-ṭarīḳi terk idüp doğru olan bir rāha git
5. Fikr-i vaşl-ı yār ile her laḥza şād it gönülünü
Giceler zevk-i ruḥ-i dildarı yād it māha git
7. Yār elinden dutmuyan kesden şadāḳat gözleme
Mişl-i Nevber sen daḥı ne şöhrete ne cāha git

163

Meḥ‘ülü Fā‘ilātü Meḥ‘ilü Fā‘ilün

1. Ey dil nigāri cümleden ‘ālā-maḳām dut
Her bir zamānda dil-beriñe iḥtirām dut
2. Sulṭāmıdur diliñde olan ‘aşḳ mülkünün
Bu pādişāh-ı ‘aşkıña ḡul tek licām dut
3. Eskime nefse her yetüren ḥüb-rūdan ot
Cānāndan sivāyını nefse ḥarām dut

---

^{162/2} [a]: - N1

4. Mey-ḥāne-i muḥabbeti elden burahma sen
Mey-gün dudak-ı yâr ile memlû cām dut
5. Ğam-ḥānelerde ğam yeme luḥf-i nigâr var
Ol mâh-rûya gönlünü muḥliş ğulâm dut
6. ‘İrfânlar yanında otur terbiyet götür
Şoḥbet-serâda sa‘y-ı ṭurfe kelâm dut
7. Mecnûndan kifâyet ider ḥarf-i mim bes
Leylî adın kitâbet iden vaḳte lâm dut
- 50a 8. Nevber rumûz-ı ‘aşkı nihân saḡla sîned
Virme cevâb nâ-kese eṭvâr-ı ḥâm dut

164

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün

1. Ruḡsâra yandı cânım pervânedan ḡaber dut
Zülfünde murġ-i dildir hem şânedan ḡaber dut
2. Men hardayam dilerseñ sevdâ-yı ‘aşkıñ ile
Şaḡrâları dolan gel külḡânedan ḡaber dut
3. Mest olmuşam inanma mey-ḡāne meylerinden
Şîrîn leb ile dolmuş peymânedan ḡaber dut
4. Bezmiñde bir piyâle ‘aşḡ ehlini doyurmaz
Tekmîl-i nûş-mesti ḡum-ḡānedan ḡaber dut
5. Menden saña yetişmez dünyâda renc ü tōhmet
Başında varsa anı bî-ḡānedan ḡaber dut
6. Ser-ḡoş dime yıḡılsam maḡmûr-i çeşm olan dem
‘Ādî şarâb mestin mey-ḡānedan ḡaber dut
7. Ḥâl-i dil-i faḡîri külḡen dolan soraḡ it
A‘yânların mekânın kâşānedan ḡaber dut

^{163/3} cânāndan: cânānıdan N1

^{163/6} ‘İrfânlar: ‘İrfânılar N1

^{163/7} Mecnûndan: Mecnûnıdan N1

8. Cānān benim nigārım men Nevberem nigāra
Mende olan bu nāmı cānāneden haber dut

165

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Derd-i 'aşka ey hekīm dermān virebilmez necāt
Bilebilseñ hikmetiñ bir sāyeveşdir bī-şebāt
2. Çekme bī-cā zaḥmeti dermān degül nāfi' dile
Çāresi vardır eger cānān iderse iltifāt
- 50b 3. Fikr-i vaşl-i yārdır hıfz eyleyen cān u dili
Vaşla ümmid olmasa cān eylemez bir dem ḥayāt
4. Çoḡ ta' accüb eyleme sīnemde āh-ı serdime
Keşret-i tebdir olan cānımda āşār-ı şebāt
5. 'Āşika mümkün olar her şāniye taḡyir-i ḥāl
Ḥasret-i cānān virir rengine her dem bir şifāt
6. İgne mişli dāimā ardımcadır zülf-i siyāh
Ondaki bir tār ilen elvān bezenmiş kā'ināt
7. Āḥir-i māh-ı şıyām oldu mu' ayyen 'ıyd-ı Fıtır
Nevbere ol māh-rū virsün gerek vaşlı zekāt

166

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Her laḡza maña yār idir izḡār-ı muḡabbet
Gözden görünür dilde var āşār-ı muḡabbet
2. Gülcek gül açur ḡonca kimi piste dudaḡı
Mey-gün lebidir 'āşika esrār-ı muḡabbet
3. Gözden görürem mihrini dildār-ı 'azizin
Hem leḡce-i şirinden iḡrār-ı muḡabbet
4. Bir menzil-i rāḡatdı nigārın ser-i kūyı
Bu yirdir olan 'āşika bāzār-ı muḡabbet

5. Her seng-i melâmet kim atar başıma ağıyâr
Oldur benim eṭrâfıma dīvâr-ı muḥabbet
6. Hâl-i siyehi al yañak üzere nigârın
Gül bergine çespîdedir ol hâr-ı muḥabbet
7. Şan^ç ân yine şöhretli olup ^ç aşk rehinde
Tersâya uyup bağladı zünnâr-ı muḥabbet
8. Mecnûnı cihân hardan alar Leylîni hardan
Halkın gözüne görsene dîdâr-ı muḥabbet
- 51a 9. Virseydi eger Nevberî cānânına cānın
Fahır eyler idi onda daḡı var muḥabbet

167

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Qudsiden cān özünü eyledi cānāna ḡarîş^{167/1}
Bunu cānânı bilüp oldı o hem cāna ḡarîş
2. Cān özün yandımağa ^ç arîz-ı cānânı tapup
İtdi pervâne özün şu^ç le-i şem^ç dāna ḡarîş
3. Yaşıma damcı diyüp ḡatre ḡesâb itme onu
Merdüm-i çeşmim olup dildeki ^ç ummāna ḡarîş
4. Hîkmet-i ṭıbbda yoḡ çāresi derd-i dilimin
Neylüyüm ḡasta dilim olmadı dermāna ḡarîş
5. İftirâ söylemüyün başımı ser-ḡoş görelî
Dil idüpdür özünü nergis-i mestāna ḡarîş
6. Meskenim olsa ser-i kûy-i nigârım dimerem
Gönlüm olsun benim ol mülk-i Süleymāna ḡarîş

^{167/1} ḡarîş: ḡarîş N1^{167/2} ḡarîş: ḡarîş N1^{167/3} ḡarîş: ḡarîş N1^{167/4} ḡarîş: ḡarîş N1^{167/5} ḡarîş: ḡarîş N1^{167/6} ḡarîş: ḡarîş N1

7. Nevberī saldı özün çāh-ı zenaḥdāna bilün
Olmuşam men de bile z̄ulmet-i zindāna ḥarīṣ

168

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ḥāra kısmetdise gül bülbüle efgāndır ' abeṣ
Yār aḡyārın ola ' aşıḳa hicrāndır ' abeṣ
2. Vaşlını yār bize virmege yoḥdur hevesi
Munca düşvāri ḥesāb eylemek āsāndır ' abeṣ
- 51b 3. Ḥūb-rūlar nazarı olsa cehennem sebebi
Cennet içre dolanan ḥūrī vü ḡilmāndır ' abeṣ
4. Gülşenün seyri nedir olmasa cānānım eger
Her ṭarafdan açulan nev-gül-i ḥandāndır ' abeṣ
5. Yāri öz ' aşıḳını çāh-ı zenaḥdāna salup
Onlara dehrdeki ḥabs ile zindāndır ' abeṣ
6. Virmeṣe va' desini vaşla ḳonaḳ eylemese
Merḥamet beslemüyen dil-bere miḥmāndır ' abeṣ
7. Cānı cānāna viren Nevberī tek olmalıdır
Bez̄l-i cān itmüylene dehrde cānāndır ' abeṣ

169

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Eylüyüp mey-gün dudak ile mey-i gül-nār baḥṣ
Çeşm-i şehlasıyla hem ol nergis-i ḥumār baḥṣ
2. Men sücüd itdim kemān-ebrūya menle eyledi
Secde mihrāb-ı ḥama ol ' ābid-i dīndār baḥṣ
3. Seyr-i bāḡ itdiñ seni gülzār görcek reşḳ idüp
Gül biterdi eylesin ruḥsār ile gülzār baḥṣ

^{167/7} ḥarīṣ: ḥarīṣ N1

^{168/5} dehrdeki: dehrdeki N1

^{168/7} bezl: bezl// dehrde: dehrde N1

4. Ser-nigün oldu benefşe nesteren şermende hâl
Kalmadı bir gül ola tâ kâbil-i ruhsâr baḡs
5. Hind tarrârı keser şahrâda tüccârın yolun
Anıñ ile eylemiş hem turre-i tarrâr baḡs
6. Murğ-i dilçün cân ivin hicrânda virdim kafes
Gönlüm ile eylüyüp hem bülbül-i nâ-çar baḡs
7. Yazdı çoḡlar kâğıza hâl-i dil-i maḡzûnını
Yazdı divân eylüyüp onlar ile Nevbâr baḡs

170

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şeb-i hicrân melâline firâk-ı yârdır bâ' is
Fiğân-ı bülbüle gülden 'ilâve ḡârdır bâ' is
- 52a 2. Yanur pervâneler şem'e dil-i 'uşşâk ruhsâra
Helâkına onun âteş buna ruhsârdır bâ' is
3. Cihânda şöreti Mecnûn tapupdur ḡüsn-i Leyliden
Ġamım ondan füzûn oldu buna hem vardır bâ' is
4. Meni ser-ḡoş ḡesâb itse ḡalaḡdır zâhidin fikri
Menim tek mest-i maḡmûra gözü ḡumârdır bâ' is
5. Müdârâ hier ile eyler tenim vaşlıñ ümîdiyle
Dile hicriñde bu tâbı viren efkârdır bâ' is
6. Şeb-i târikimi rûşen idüpdür şu' le-i âhım
Onu rûşen kılan Nevber cigerden nârdır bâ' is

171

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ġurrelendi berg-i gül ruhsârıñ ile kıldı baḡs
Nazm-ı sünbül turre-i tarrârıñ ile kıldı baḡs

2. Mey kıvâma hummda geldi dil-i ser-hoş kimi
Neş'esiyle nergis-i humârın ile kıldı baḡş
3. Nuḡḡ ta' limin alup ḡuḡı leb-i şîrinden
Leḡcesin şîrîn idüp güḡtârîñ ile kıldı baḡş
4. Keşret-i bârân nedir gerdûna sordım söyledi
Ebr hem bu dîde-i ḡun-bârîñ ile kıldı baḡş
5. Gerden-i dîvâneye zincîri tertîb itdiler
Pîç olup ol ḡurre-i ḡarrârîñ ile kıldı baḡş
6. Çoḡ sevîrsen Nevberî şîrîn Fuzûlî nazmını
Ġâlibâ ol hem seniñ eş'ârîñ ile kıldı baḡş

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Feryâd-ı 'andelîb ruḡ-i yârdan ḡadîş
Cân-sûz naḡme 'ârîz-ı gül-nârdan ḡadîş
- 52b 2. Ḥâl-i siyâh 'ârîz-ı alinden eylüyor
Gül bûtesinde mest yatan ḡârdan ḡadîş
3. Bî-hûde bilme şavt-ı neyi bezm-i yârda
Dildâra eylüyor bu dil-i zârdan ḡadîş
4. Câm içre mey ḡabâbı açur ḡurfe bir dehen
Söyler 'umûma nergis-i ḡumârdan ḡadîş
5. Mey-ḡânelerde ney deheninden ki yaş töker
Zâhir kıılır bu dîde-i ḡun-bârdan ḡadîş
6. Pür-pîç ü tâb-ı zülfe el urmaḡ ḡaḡâ ḡaḡâ
Ol ḡurrelerdi 'âşîḡa yelmârdan ḡadîş

^{171/2} hummda: hummıda N1

^{172/1} yârdan: yârıdan// gül-nârdan: gül-nârıdan N1

^{172/2} ḡârdan: ḡârıdan N1

^{172/3} yârda: yârıda// zârdan: zârıdan N1

^{172/4} ḡumârdan: ḡumârıdan N1

^{172/5} ḡun-bârdan: ḡun-bârıdan N1

^{172/6} yelmârdan: yelmârıdan N1

7. Hicrāna cān yanursa da hākister olmuyor
Çoğdur ve lîk ondaki āzārdan hadîş
8. Her ‘āşıkın hikāyesidir bir zamān zamān
Bu devrenün hikāyesi Nevbārdan hadîş

173

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kim cünūnlukdan kıoya ‘aşk ‘āleminde başa tād
Şöhreti anıñ tapar Mecnūn kimi ilde revāc
2. ‘Aşk bīmārına men şıḥhat vişāli bilmüşem
Ondadır şıḥhat dil-i mecrūḥ-i bīmāra ‘ilāc
3. Sākit olmuş gör nice Mecnūn maḳām-ı ‘aşqda
Kim yuva başın dutup kuşlar onu bilmiş ağac
4. Müdde‘ī şorsa niçün dil bend olur gīsūlara
Ḥāl-i hindū dānesi murğ-i diledir ihtiyāc
5. Şu‘le-i āh-ı dilim rüşen kıılır hicrān şebīn
‘Aybı yoğdur olmasa yanmağa yanımda sirāc
- 53a 6. Cān gerek kıurbān ola yārin kıad ü mīnāsına
Ḥaccı tekmiñ eylemez tā kesmese kıurbānı ḥāc
7. Nevberī ğamnāk olar ağyārı görse yār ilen
Çünkü bu ‘āşıkların kıalbi olur nāzik mizāc

174

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Var mı dünyāda gören firḳat-i dildāra ‘ilāc
Ḥükemālar bili mi bu ğama bir çāre ‘ilāc
2. Faḥr idermiş niye bes hikmete Loḳmān göresin
Mümkin itmezdi eger ‘aşklı bīmāra ‘ilāc

---

^{172/7} āzārdan: āzārıdan N1

^{172/8} Nevbārdan: Nevbārıdan N1

^{173/3} ‘aşqda: ‘aşkıda N1

3. Şöndümez bu cigerim âteşini eşk-i terim
Gözyaşıyla olu mu dilde olan nâra ' ilâc
4. Bildi Mecnûn ğaminun ğuşşasınınun çâresini
Seyr kılmakdı hemân deştde âvâre ' ilâc
5. Çüb-i neyde ne görüp derdini dil nâya didi
Bir çetenden olu mu ğamlu dil-i zâra ' ilâc
6. Gör ne şürîde olup bülbül ider nâle vü zâr
Nâle kılmazdı eger mümkün ide hâra ' ilâc
7. Sehldir Nevbere cân yâre fedâ eylemegi
Tapabilseydi eger reşk iden ağyâra ' ilâc

175

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Şâd olur ğamlu gönül ' arız-ı yâri görgec
Mest-i hâlet yıhulur çeşm-i humârı görgec
2. Hâk-i âyîne meger ' âşık-ı miskîn gilidir
Ki basur baĝrına ruhsâr-ı nigârı görgec
3. Ney dudakına dudak koydı diyü nâleli dil
Geldi feryâda o hem bu dil-i zârı görgec
- 53b 4. Gice efzûnter olur âteşi günden dilimün
Niye dirler ki söner âteşe târı görgec
5. Ser-kaţâr eylediler ' aşk diyârına meni
Aldı Mecnûn eline başda mehârı görgec
6. İhtirâ' eylediler târ-ı dilimden tilini
Dutdılar baĝladılar turrede târı görgec
7. Sâyeveş izleriñi öpmege hâzırdı dilim
Bûs idersen yürüyen yirde ğubârı görgec
8. Nevberî hal-i siyeh nâleye salsa ne ' aceb
Bülbül efgân eylüyor güldeki hârı görgec

---

^{174/4} deştde: deştide N1

176

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Vaşlıñdan özge bu dil-i nā-çāra yoḡ ' ilāc
Āteş söner dilimde olan nāra yoḡ ' ilāc
2. Her derde çāre olsa müyesser degül dile
Loḡmān da gelse dāğ-ı dil-i zāra yoḡ ' ilāc
3. Ser-ḡoşların muvaḡḡitidir zevḡ ü neş ' esi
Ser-mest-i la' l ü nergis-i ḡumāra yoḡ ' ilāc
4. ḡoşdur teşādüfī hamuya ḡüb-rūların
Sīmāları bed ile bed-efkāra yoḡ ' ilāc
5. Zincīr saḡlamaz urula bend bendime
Her kim dutulsa ḡurre-i ḡarrāra yoḡ ' ilāc
6. Yanmış söner düşerse şuya ya şu āteşe
Göñlümdeki bu nār-ı şerer-bāra yoḡ ' ilāc
7. Ferhād gitdi Ḳays ile bāhem zemāneden
Nevbet yetüpdü imdi de Nevbāra yoḡ ' ilāc

177

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

- 54a
1. Ey şem' -i şām u tīre-i dil-āftāb şubḡ
ḡūrşīdveş ' izārīña dutma niḡāb şubḡ
  2. Hicrān şebinde çekdi dilim odlu odlu āh
Bu āteş ile cānımı kıldı kebāb şubḡ
  3. Bildirmedim melāl ü ḡamı derdsizlere
İtdim onu kitābet ile bir kitāb şubḡ
  4. Vird eyledim vişāle du' ā-yı seḡergehi
Bildim ki çoḡ du' ālar olar müstecāb şubḡ
  5. Eyler mükedder ehl-i dili ol niḡāb tek
Mihrin yüzünde pelmeli dutḡun seḡāb şubḡ

6. Hāk-i şifâdı hasret olup ağlayan göze
Öpse nigâr ayakımı her gâh türâb şubḥ
7. Ey Nevberî şabâdı pozan zülf-i yâriñi
‘İtrını dutmağa eylüyüpdür şitâb şubḥ

178

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kıldı ḥ̣âb-ı nâzdan dildârımı bîdâr şubḥ
İtdi zülfünden onun ‘ıtrıyla ‘anber-bâr şubḥ
2. Zülmet-i şebden idüp rüşen ser-â-ser gülşeni
Göstere tâ bülbüle gül nâz ile ruhsâr şubḥ
3. Terk-i ebrûnı idüp mihrâba ḥam olmuş diyü
Zâhid eyler ol sebep min bâr istiğfâr şubḥ
4. Yaḥma cânım ey şeb-i hicrân mürâ‘âtım gözet
Sen unutma her günün şâmına âḥir var şubḥ
5. Hicr odıyla bağrıma min dâğ koydı hasretiñ
Neylüyüm kim lâle tek itmez onu izhâr şubḥ
- 54b 6. Maḥfiliñde şem‘ tek ruhsâra yaḥdım cânımı
Şusañ ey gül-ruḥ bunu itmez daḥı inkâr şubḥ
7. Yüziñi görsün diyü züvvâr olupdur âftâb
Añlayup bilmişdir o tîzden durar züvvâr şubḥ
8. Raḥt-ı ḥ̣âb içre güneş çâk-ı giribânıñ görüp
Yaḥa yırtup yüz sürer dîvârına nâ-çâr şubḥ
9. Odlu gögsümde çıḥan âteş baş aldı göklere
Nevberî çıḥsun gerek her ḥânelerden nâr şubḥ

179

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dıtdı bağı her taraf bülbüllerün efgânı şubḥ
Gonça gül bağrım yarup gördükde bu nâlânı şubḥ

^{178/1} nâzdan: nâzıdan N1

2. Her ʔarafda gül açup bâğ oldu elvân lâlezâr
Göz açup nergis göre bir güşeden cânânı şubḥ
3. Nergisi ḥayret dutup oldu benefşe ser-nigün
Ĝafleten çün gördiler ol nergis-i mestâmı şubḥ
4. Gicemi târîk iden zülf-i siyâhın fikridir
Yatmadım tâ eyledim bir nev^ç ilen hicrânı şubḥ
5. Ney şadâsı gönlüme hicrân şebi te^ʔşîr idir
Şavt-ı ney ḥâmüş ider nâr-ı dil-i sūzânı şubḥ
6. Men nesîm-i şubḥdan allam dimâğa^ç itr-ı ḥoş
Dür ider çünkim sabâ ol zülf-i müşg-efşânı şubḥ
7. Yaḥmasaydım cânımı hicrân şebinde âteşe
Men tapardım derdime ey Nevberî dermânı şubḥ

180

Mefâ^çilün Fe^çilâtün Mefâ^çilün Fe^çilün

1. Ğapuñdan özge benim bir yire penâhım yoḥ
Yüziñden ayrı dile ĝayrı kıbleğâhım yoḥ
- 55a 2. Raḳîb reşkden ister töke dilim ʔanın
Ḥesâb idir ki siper itmek için âhım yoḥ
3. Maḥâl terk eylüyem rindler ḥarâbatı
Ki ondan ayrı benim ĝayr-ı resm ü râhım yoḥ
4. Ezîyyet itme ki ḥalka men^ç âdet itmemüşem
Bu ḥaḳda men bileli zîmmetim günâhım yoḥ
5. Şu^ç â^ç-ı ʔal^ç at-ı rûyîñ ziyâ virür gözüme
Gicem günüz kimidir tîre ḥ^çâbgâhım yoḥ
6. Ne ʔadri yâr işiginde fiğân itdim Nevber
Ne nehy eylüyenim var dâd-ḥ^çâhım yoḥ

---

^{179/6} şubḥdan: şubḥıda N1

^{180/2} reşkden: reşkiden N1

^{180/3} rindler: rindiler N1

181

Meʿûlü Fâʿilâtü Meʿûlü Fâʿilün

1. Deryâ-yı ʿaşka düşme ki onda kenâre yoḥ
Cân ğarḳ olar ḥalâşına bi'l-merre çâre yoḥ
2. ʿAşḳ ibtidâda ʿâşıḳa elbette hoş gelir
Bu işde bir tevekkül veyâ istiḥâre yoḥ
3. Kûy-i nigâra gitmegilen bî-ḥaber şağın
Ondan saña bu bârede her-gâh işâre yoḥ
4. Dil virmüsen devâm eyle âsîb-i firḳate
Bil mihribân onun kimi bir mâh-pâre yoḥ
5. Ağyârdan nihân dolanup reh-güzârda
Gizlin danış nigârın ile âşikâre yoḥ
6. Müjgân oḫıyla yaralıdır Nevberin dili
Dışra çeküp nezâre idersense yare yoḥ

182

Meʿûlü Fâʿilâtün Meʿûlü Fâʿilâtün

1. Kûyînda mesken itsem rıḍvâna ḥâcetim yoḥ
Cân ile dil seniñdir bu câna ḥâcetim yoḥ
- 55b 2. Bir külhên-ı ferâğat hoş renc-i salṭanatdan
Dervîş-i münʿ imem tâ sulṭâna ḥâcetim yoḥ
3. El çekmirem olunca dildâr dâmeninden
Cânândan sivâ-yı ḥübâna ḥâcetim yoḥ
4. Elden giden metâʿ ım pas altda ḳalmaram men
Bâzâra dâḫil olmam bir yana ḥâcetim yoḥ
5. Ğamze ḥadengi besdir töksün hemîşe ḳanım
Dutma eliñde tîğ-i bürrâna ḥâcetim yoḥ

^{181/5} ağyârdan: ağyârıdan// reh-güzârda: reh-güzârıda N1

^{182/3} cânândan: cânânıdan N1

6. Men şîşe içre sâkin pür-‘ ıtr olan gül-âbam
Bağdâda İşfahâna Kâşâna hâcetim yoḡ
7. Gözyaşım ile bitdi Nevber dıraḡt-ı ‘ aşkıım
Şâḡım şükûfe virdi bārâna hâcetim yoḡ

183

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dil-ber-i meh-rûdaki perçem-i gîsûya baḡ
Gör ne Ḥotan gözlüdür sen bile âhûya baḡ
2. Şubḡ dil-i şâd ilen bâḡı dolan dut hevâ
Fikr-i ḡad-i yâr ilen serve dayan şuya baḡ
3. Şerbet-i la‘ l-i lebi ‘ aşıkâ âb-ı ḡayât
Mürdeni ihyâ iden bir bile dârûya baḡ
4. Çeşm-i ḡumâra dutulan zülfe esîr olgilen
Dilleri teşḡir iden nergis-i cādûya baḡ
5. Evvel-i mâh-ı rebî‘ yetdi naḡar aya sal
Soñra ruḡ-i şâh ilen bir daḡı meh-rûya baḡ
6. Ḥamdır eger gökde ay aḡdır onun manḡarı
Yârimin aḡ yüzdeki zil ḡara ebrûya baḡ
7. Nevberîñi dutma kim ḡadrda ‘ irfândan
Yazdıḡı eş‘ ârı gör dutduḡu mevzû‘ ya baḡ

184

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 56a 1. Kime dutum yüzümü bir penâhgâhım yoḡ
Sen olmasan maña bir ḡayr kes penâhım yoḡ
2. Ḥarîm-i kûyuña dil şevḡ idir özün yetüsün
Ne çâre itmeli ḡâhen delîl ü râhım yoḡ
3. Ḳaşîñ çekende ḡılınc sînemi siper idirem
Şufûf-ı ḡamzeñe fâik gelen sipâhım yoḡ

^{183/7} ḡadrda: ḡadrıda// ‘ irfândan: ‘ irfânıdan// mevzû‘ ya: mevzûya N1

4. Fiğān ki gitdi hāzer munca nāle vü zārım yoḡ
Melāl-i gönlüme bir yār-i dād-ḡāhım yoḡ
5. Ne yirde qaldı bu ḡālī^{183/3} udül idüpdi neden
Düşüpdı burc-i bedde onda iştibāhım yoḡ
6. Yüzini gösterüp ol māh-rū benim gözüme
Özü muḡaşşır olupdur benim günahım yoḡ
7. Sirişk-i çeşm ile yoḡsa sönüpdür āh-ı ciger
Bilüpdı Nevberī cānān cigerde āhım yoḡ

185

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Derd-i aşkın çāresi bir vaşdır dermān yoḡ
Olmasa mümkün eger bu cisme sensiz cān yoḡ
2. ḡayret üzre kim göre bu şüret-i taḡyirimi
Söylüyor kim aksdir terpenmege imkān yoḡ
3. Ne ta^{183/3} accüb Ḳays ola sākıt fiğān u nālesiz
Şiddet-i ḡamdır onu ḡāmūş idüp efgān yoḡ
4. Yūsuf-i Ken^{183/3} ān olup zindān-ı Mışır içre esir
Men de göz dustaḡıyam āsūde dil zindān yoḡ
5. Rām idüp vaḡşileri Mecnūn yıḡupdur başına
Neylesün dīvānedir dīvāneye dīvān yoḡ
- 56b 6. Zülf-ārā Nevber dilin pinhān idüpdür ḡamzeden
Ḥāḡ-ı ebrūda bu gün bir ḡorḡulu peykān yoḡ

186

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Netmüşem yāre gören menle onun arası yoḡ
Kec-niḡāh ile baḡur raḡımlı nezzāresi yoḡ

---

^{183/3} ḡāmūş: ḡāmūş N1

^{186/1} raḡımlı: raḡımlı N1

2. Yaralanmış dilimün kanını katdı cigere
Çıharup bahsañ onun hîç birinün yaresi yoḡ
3. Şem^c -i cānānı görür bes niye giryāndı gözü
Göz niçün ağlamasun görmege bir çāresi yoḡ
4. Gülşen-i ḡüsnuñe bu gözdi aḡar şuyı viren
Bāḡ-ı şāhında bile zevḡli fevvāresi yoḡ
5. Dürr tek ter düzülüp ^carız-ı gül-nāra nice
Berg-i gül şeb-nemünün hîç bile dür-dānesi yoḡ
6. Yandırur men kimi öz cānını pervāne oda
Ne ḡadar aḡtaralar yirde onun ḡarası yoḡ
7. ^cAyb iden olsa benim nāleme sensiz giceler
Şübhesizdir kim onun sen kimi meh-pāresi yoḡ
8. Dehr her devrde bir ^caşığı āvāre ḡılar
Nevbere baḡ dime bu devrnenün āvāresi yoḡ

187

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her kimün dünyāda sen tek sevgilü cānānı yoḡ
Hîç onun dünyāsı dīni āḡire imānı yoḡ
2. ^cAşḡ ile cān besleyüp meşhūr-i devrān olmuyan
Bir muḡavvādır onun şüret mişāli cānı yoḡ
3. Kūy-i cānān bir güzel me'vāsıdır ^caşıkların
Anı kim terk eylese uḡrāda hem rıdvānı yoḡ
- 57a 4. Ey gönül sen de dolan sergeşte bu şahrāları
Ḥānmānı terk eyle Mecnūn kimi şahrānı yoḡ
5. ^cĀlemi taḡḡir idüp yum zāhidin seccādesin
Dāḡil-i mey-ḡāne ol kim ol yirin şeyḡānı yoḡ

---

^{186/4} zevḡli: zevḡili N1

^{186/8} devrde: devride N1

6. Cān u dilden gönlünü bir mäh-rū dildāra vir
Nevberī tek yāri dut fānī olan dünyānı yoḡ

188

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yum gözüñ dünyādan ey dil mäh-rū cānāna baḡ
Dāḡil-i mey-ḡāne ol meyle dolu peymāne baḡ
2. Aḡ gözüñ göstergilen bir nev-gül-i ḡandān kimi
Şevḡmend-i 'ārızıñ bu bülbül-i nālāna baḡ
3. Raḡm idüp sal bir nazār bu 'āşıḡ-ı ruḡsārıñā
Zülfde maḡbūs olan miḡnet-keş-i zindāna baḡ
4. ḡulfe-i ḡāl-i siyāḡıñ şerbet-i la'l-i lebiñ
Nüşā-yı bīmārda bu ḡayd olan dermāna baḡ^{188/3}
5. Nergis-i mestiñ meni bi'l-merre ser-mest eylüyüp
Fikr vir sen bu meyün sākīsine mey-ḡāne baḡ
6. Mihr-i dilden Nevberī şarf eyle dūr ü gevheri
Onlara ḡıymet viren bu meclis-i 'irfāna baḡ

189

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gör hilālin ḡurresin şoñra kemān ebrūya baḡ
Āftāba reşk olan bu şüret-i meh-rūya baḡ
2. Seyr-i bāḡ it nergisi ḡayrān görürken yum gözüñ
Yār üzün gör ondaki dil-bend iden cādūya baḡ
3. Bülbül-i şeydā güle ḡülşende feryād eylüyor
Gül ona bir derd-i ser sen dil-ber-i gül-rūya baḡ
- 57b 4. Öldürür peykān dile degse velākin ḡamzeden
Yetse min oḡ öldümez sen bu 'acāyib ḡūya baḡ

^{188/3} zülfde: zülfüde N1

^{188/4} bīmārda: bīmārıda N1

5. Rīşte-i cāna düzüp ey Nevberī göz dürrini
Göster öz cānānīña ‘ arz eyle bu incüye baḡ

190

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

1. Göñül dehr fenādır fānīden giç
Fenā mülküdeki bu cāndan giç
2. Melāl-i ‘ aşk-ı cānāndır diliñde
Marīz-i ‘ aşksın dermāndan giç
3. Vefā resmin gözetme ḡüb-rūdan
Vefāsı olmuyan cānāndan giç
4. Ma‘īšet vaḡşilerle ḡoşdı Ḳaysa
Mezākı olmuyan insāndan giç
5. Dehān ḡonçadır bir sırr çāhı
Açılmış bir gül-i ḡandāndan giç
6. Ğanī-dillik maḡām-ı salṡanatdır
Ṳama‘ kārı olan sulṡāndan giç
7. Göñül Nevber saña nefrīn idüpdür
Kemān-ebrūdaki peykāndan giç

191

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Çulḡayup eflāki āhım şiddetinden tīre dūd
Ebr dutsa ḡün yüzün şevḡ eylemez ondan vürūd
- 58a 2. Ḳāmetim ḡamdır ḡesāb itme kühen-sāl ‘ ömrümü
Ḳamlanup ol ḡāmet-i dil- cūya itmekden sücūd

^{190/1} cāndan: cānıdan N1

^{190/2} dermāndan: dermānıdan N1

^{190/3} cānāndan: cānānıdan N1

^{190/4} insāndan: insānıdan N1

^{190/5} ḡandāndan: ḡandānıdan N1

^{190/6} sulṡāndan: sulṡānıdan N1

^{190/7} peykāndan: peykānıdan N1

3. Besdir işbātūñ seniñ bī-miṣl-i ṣun^ç -1 ıudrete
Tİre bir toprakdan halk eyleyüp sen tek vücūd
4. Rİze rİze doğranup çarha çekilsün rāzİdir
Şāne olup zülfünün ^ç ıtrın duta ağac-ı ^ç ūd
5. Hām kaşıñdır cānımı yağma kılan hicrān günü
Görmek olmaz egriden bu resmdir sevdāda sūd
6. Her müneccim yoğluyup iķbāl-i bahtım söyledi
Tāli^ç ün hoşdur velī māni^ç olur ıalb-i ḥasūd
7. Düşdi Mecnūn çöllere ey Nevberī men düşmedim
Bilmüyüpdür ^ç aşkda vardır mu^ç ayyen bir ḥudūd

192

Fā' ilātūñ Fā' ilātūñ Fā' ilātūñ Fā' ilūñ

1. ^ç Āşık öz cānın sevür bir vaşldır senden murād
Kıayd-ı vaşlıñ olmasa āyāndır tenden murād
2. Gül görende ^ç arız-ı gül-nārıñı yād eylemem
Ġayr bir manzūr yođ bu seyr-i gülşenden murād
3. Hıaylı kudret gösterüp kādİrlİk işbāt eyledi
Kāinātın ḥilķati mevcūd olup senden murād
4. Sırrımı bildim niçün pervāne cānın yandırur
Yād-ı ruḥsārıñı ol şem^ç üzre rüşenden murād
5. Göz seni görmez gice her yan töker ruḥsāra yaş
Eşk-i bülbüldür olan gülşende şeb-nemden murād
6. Āteş-i hicrāñıña yandıķca min dād eylemek
Bülbül-i şeydā-dilün feryādıdır menden murād
7. Gülşeni seyr eylesem gül-rüy-i aliñdir ğaraż
Nevbere ancak budur bu seyr-i gülbünden murād

---

^{191/4} toprakdan: toprakıdan N1

^{191/5} resmdir: resmidir N1

^{191/7} ^ç aşkda: ^ç aşkıda N1

^{192/7} ğaraż: karaż N1

193

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 58b 1. Ey aşı kemân kiprigi o gözleri şayyâd
Yoh sen kimi bir âfet-i cân ayzlı cellâd
2. oyma sanı şub demi şâne dolansun
Men oruram ondan dilimi eylesün âzâd
3. Şekker deheniñ şehd-i lebin urfe maalıñ
Şirîn harekâtıñdır iden gönlümü Ferhâd
4. Şahrâları men fikr ü hayâliñle dolannam
‘Aşıñ meni dîvânelige eyledi mu‘ tâd
5. Kûyuñdan ırâ olmaım ‘ayb itme nigârim
Dîvâne serem ‘aql maña olmuyor irşâd
6. Hılatde eger şekl ü şemâildesen insân
Men söylüyerem şüretiñe şekl-i perî-zâd
7. Her kim vire dil Nevberî bî-mihr nigâra
Söz yoh ki idüp dehrde âbâdını ber-bâd

194

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Atdı şayyâd-ı gönül ‘aşda cânâna kemend
Özi hem dâma düşüp oldı ırılmaz tüke bend
2. Tâb itmez ala ger başına ‘aşın yükünü
İştirâk itse eger af ile küh-i Elvend
3. Şür tek şayhası yoh nâlemi hem-sâye bile
Neyden ancak ki olar nâzik ola şavt-ı bülend
4. Birce âh ile niçün ays uzun yandımadı
İddi‘ â-yı dilimi gör kime eyler rîş-and

---

^{193/8} dehrde: dehrde N1

^{194/1} ‘aşda: ‘aşıda N1

^{194/2} şür: şür N1

5. Ne şîrindir dudakîñ şehd-i muşaffâdı meger
Süt emen vaqtde sen yoħsa atuplar süte end
6. Zâhîde birce baħun aşıkı tenķid eylüyor
Bâde-i aşkı şanur şîre-i engür-i Merend
- 59a 7. Düşse idi güzeri bir def a kûy-i serine
Olmaz idi bu adar Nevberî senden gilemend

195

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Halk olupdur hilat-i evvelde bu insâna derd
Fikr-i vaşl-ı yârdır diger arafdan câna derd
2. aşk bîmârı degül bî-gânedden şîhat-pezîr
at ider aġyârlar cânânsız dermâna derd
3. Muntazamdır sözlerim tedrîsim az olsa n'ola
Hazz olur aşk ehline bu sözlerim nâ-dâna derd¹⁹⁴
4. Farksız gördüm baħup mey-ħâne ile mescidi
aşıa mescid olur zâhidlere mey-ħâne derd
5. Tökdi Mecnûn çöllere derdin beyâbânlar gezüp
Payladı bād-şabâ ol deştden her yana derd
6. Hâne-i iblîsdir Nevber dili âlemlerin
Baġlu oysunlar onu olsun bu hem şeytâna derd

196

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Hâsret-i rûyuña göz atresi peydâ şâhid
Sitem ü cevr ü ġamîñ dilde hüveydâ şâhid

---

^{194/5} vaqtde: vaqtide N1

^{195/2} aġyârlar: aġyârılar N1

^{195/3} hazz: hazz N1

^{195/5} beyâbânlar: beyâbânılar// deştden: deştiden N1

^{195/6} iblîsdir: iblîsidir N1

2. Gül görüp yādīñ ile bu ucalan nālemden
Dād u feryāda gelen bülbül-i şeydā şāhid
3. Tār-ı zülfüñ kimi bu tîre gönül nişbetine
İl başında dolanan zulmet-i yeldā şāhid
4. Atdı ğamzeñ dilime gizlüce peykân-ı sitem
Tāk-ı ebrū-yi ħamiñ bu oĥa ‘ amda şāhid
5. Yüziñi gördi gözüm gönlümü bend itdi ona
Gizli bāzārımıza örtülü sevdā şāhid
- 59b 6. Nevberī oldı cünün Qays kimi oldı şehīr
Zülfüñe baĝlu olan gerden-i rüsvā şāhid

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Sākit ol ey dil seniñ munca figāniñdan ne sūd
Āteş-i hicrān ilen yanmış bu cāniñdan ne sūd
2. Sa‘ y idüp tā dut ele ol mäh-rū dāmānını
Şem‘ tek ginden yanar kalmış zebāniñdan ne sūd
3. Reh-güzārında durup baĝ şüret-i cānāniña
Dāmen-i rüsvādaki eşk-i revāniñdan ne sūd
4. Hem-celis-i bezm olup öp leblerinden cām tek
Ĥumm tek ĥum-ĥānede dolmuş miyāniñdan ne sūd
5. Dotalım ey bāĝbān gülşende çoĥdur gül çiçek
‘ Andelībiñ olmasa bu gülsitāniñdan ne sūd
6. Sen şeh-i ĥübānsın tā men de taşdıķ eyledim
Raĥm yoĥdur sendeki bu cāh u şāniñdan ne sūd
7. Ney kimi ün salgilen şahrālara ey Nevberī
Güşe-i ğam-ĥānede gizlin figāniñdan ne sūd

198

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Şarāb-ı nūşı dili ğamdan eylüyor āzād
Özine hayli ider şāribini mey-i mu' tād
2. Nihānī içme şarābı günāh-ı şeyḫ kimi
Öziñi vir şaf-ı rinde her ançı bād-ā-bād
3. Fiġān-ı bülbül ile hem- nefes fiġān eyle
Gül üzlü yāri sen it bülbül eylesün gülü yād
4. Şerār-ı āh ile yaḫ Bī-sütün reh-güzeri
Şeker lebine seni Şīrīn eylesün Ferhād
- 60a 5. Ḥayāl-i vaşl olar ' aşıkun server-i dili
Fırākı ile geler nāleye dil-i nā-şād
6. Özine görme revā Ḳays tek cünün ḫālin
Ḳalar seniñ de başında zamānede irād
7. İtirme hūşı başından vişāli derk eyle
Cünün-ı ' aşka men oldum muḫarrik-i irşād
8. Hemişe Nevberī ' acz it nigāra kām iste
Gül üzlü yāre eyle bülbül-i dili dāmād

199

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Oldum daḫı men bir gül-i ra' nāya muḫayyed
Şimşād beden ḳāmet-i Tübāya muḫayyed
2. Ferhād kimi ' aşkda Şīrīn lebi tapdum
Mecnün kimi bir şüret-i Leylāya muḫayyed
3. Dehri biraḫup dāmen-i dildāra yapışdum
Zāhidler olur dīn ile dünyāya muḫayyed
4. Zincīr-i cünün oldı maña zülf-i nigārım
Gīsüdur olan bu dil-i rüsvāya muḫayyed

---

^{199/2} ' aşkda: ' aşkıda N1

5. † Aşķ âteşine Âdem idüpdür meni vâriş
Evvelde odur şüret-i Havvâya muķayyed
6. Dil ķat eyledi gözyaşına kırmızı kanı
Cânânım olup lü'lü'-i lâlâya muķayyed
7. Sermâye itirmez bile bāzârda hergiz
Her kim ki olur bir ķad-i mînâya muķayyed
8. Nevber diseler terk-i nigâr eyle cevâb it
Şan†ân ne için oldu bu tersâya muķayyed

200

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

1. Ey dil bu cihân mülküne çoķ olma muķayyed
Bu dâr-ı cihân çünkü degül senle mü'ebbed
- 60b 2. Bu fânî cihân içre bir aķ gün gören olmaz
Beş gündür onun devri o da cümle müsevved
3. Cem† eylüyüben sîm ü zeri bilme vefâlî
Dîvâr-ı hâsetle onu itme müsedded
4. Miskîne terahķhum eyle sen fakre tevâzu†
Vâcibdi saña şer† de bu emr-i müekked
5. Rıdvan dimesün kūy-i ser-i yâre ezelden
Sa† y eylegilen tâ olasan orda muķalled
6. İtmâma yitürmez sözümü kâtib-i dünyâ
Bir cildde yüz min varaķı kılsa mücelled
7. Kıanımı töken olsa müjeñ tîĝi ne bâkim
Kıuvvet tapı dil kıanımı kıldıkca mücedded
8. Ey Nevberî sen yâre yetür şevķ dem-â-dem
† Aşķdır olan yâr vişâline Muķammed

---

^{199/7} bāzârda: bāzârıda N1

^{200/4} şer† de: şer† ide N1

^{200/6} cildde: cildide N1

201

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Yoğdur cihānda men kimi bir zār-ı derdmend
Sinem olupdı micmer-i āteş dilim sipend
2. Gülşen yüziñde dāne-i hāl-iñ firib-i dil
İtdiñ onıñla murğ-i dili dāma şevkmend
3. Hāl-i siyāhı zülf tuzakına koydı yār
Boynuma saldı zülf-i siyāhın idüp kemend
4. Cānım za'if kırtara bilmez bu dāmdan
Elbette sehldir eylemek za'fi dāma bend
5. Raḥm itmedi o mähveşim bu esirine
Ağyār ḥaqlıdır eylese ana riş-ḥand
6. Ḥadden füzündi miḥnet ü guşşam azalması
Raḥm itmez oldu 'aşıkça ol serv-i ser-bülend
7. Ser-ḥoş idüp yıḥar yire ağyār gözleri
Yoğdur cihānda bir bile 'ayyār-ı ercümend
- 61a 8. Şirine duydu nazmımı zevk-i muḥabbeti
Kāt eyleyüpdü Nevberī dilden kelāma ḫand

202

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Eyledi gülzārda feryādı bülbül menden aḫz
Gül görüp ruḥsārıñı 'ıtrın kılpdur senden aḫz
2. Gözyaşı şöndirmedi cānımda hicrān āteşin
Yoḫsa munca āteşi gönüm idüp külḥenden aḫz
3. Dām-ı gīsūya meni gözdür giriftār eylüyen
Eylüyüpdür siḫrini bir sāḫir-i pür-fenden aḫz

---

^{201/4} dāmdan: dāmıdan N1

^{202/1} gülzārda: gülzārıda N1

^{202/3} siḫrini: sihrini// sāḫir: sāḫir N1

4. Sīnemi müjgān oḡu delse ta' accüb itmüyün
O daḡı ta' līm alup mecrūḡ iden āhından aḡz
5. Nāleme āhın gider ney nālesi bülbül sesi
Neyle bülbül itmüyüp mey-ḡāneden güşenden aḡz
6. Sīnemi dırnaḡlarım hicrān šebi eyler ḡırāş
İtmiş o ta' līmi hem Ferḡād-ı Kūhkenden aḡz
7. Ārzü eyler göñül pistān-ı yāre yüz ḡoya
Ġālibā itmiş bunu Nevbere pīrahenden aḡz

203

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yanmasa hicrāna dil vasl-ı nīgār olmaz lezīz
Açmasa gül bülbüle bāḡ-ı bahār olmaz lezīz
2. Sāḡiyā men içdigim meyden maña peymāne dut
Olmasa göz neş'e-i meyden ḡumār olmaz lezīz
3. Remz-i pinhān ḡüşe-i gözden nümāyān olmasa
Her sözün izḡarı dilden āşikār olmaz lezīz
- 61b 4. ḡāl-i hindü 'arız-ı gül-nārı mesken itmese
Fikr-i bī-cā itmüyün güllere ḡār olmaz lezīz
5. Āteşin ruḡsārıña pervāne tek dil yanmasa
Olmasa hicrāndan göz eşk-bār olmaz lezīz
6. Leyl-i tārīki münevver ḡılmasa nūr-i güneş
Gün kimi ruḡsārda hem zülf-i tār olmaz lezīz
7. İtmese ḡūfān benim göñlümde deryālar kimi
Düşmese ḡūfāna bu Nevber kenār olmaz lezīz

---

^{203/5} hicrāndan: hicrānıdan N1

^{203/6} ruḡsārda: ruḡsārıda N1

204

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Getür ey kâşid-i hoş-rû maña dildârdan kâğız
Göñül şādān olar gelse gül üzlü yârdan kâğız
2. Marîz-i 'aşk olan cāna mu'ālicden nedir çāre
'İlâc oldur ona gelsün 'ilâcı vârdan kâğız
3. Şeb-i hicrānını 'āşık giçirdür rûz-i rûşen tek
Eline ğafleten düşse meh-i envârdan kâğız
4. Mey-i engür-ı mey-hâne ider ser-mest mey-hârı
Bu meyden hoşdı ger gelse gözü humârdan kâğız
5. Mu'ālic el götür tenden ki bîmâr-ı nigârimdir
Dirîğ eyler niçün bilmem bile bîmârdan kâğız¹⁰⁹
6. Şifâdır kâğızı yârin ğubâr-ı hâk-i pâ ile
Bükülse ger dile dermân-ı ğubâr yârdan kâğız¹¹⁰
7. Ğalaṭ sözdür ola dermân marîz-i 'aşka hikmetde
Gerek gelsün saña Nevber o meh-ruhsârdan kâğız

205

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Göñlüm itdi nâlesin bir bülbül-i şeydâdan aḥz
'Aşk zevḳin eyledim Mecnûn kimi rüsvâdan aḥz
- 62a 2. Ḥam ḳad oldum ḥumm tek ḳaldum teh-i mey-hânede
Ḥâlet-i mestânemi itdim mey-i şahbâdan aḥz
3. Şem' veş ruhsârîña dūr itme ki pervâne tek
Eyledim zülfün dönen ol gerden-i mînâdan aḥz

^{204/1} dildârdan: dildârıdan// yârdan: yârıdan N1

^{204/2} vârdan: vârıdan N1

^{204/3} envârdan: envârıdan N1

^{204/4} humârdan: humârıdan N1

^{204/5} bîmârdan: bîmârıdan N1

^{20/6} yârdan: yârıdan N1

^{204/7} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

4. Tîre zülfünden gice mihr yüziñdendir günüz
Dünye senden eylüyüp ya sen bu dünyâdan aḥz
5. ‘Aşkı taḥşîl itmede Mecnûn mu‘ allimdir maña
Sen de kıl resm-i vefâ ta‘ lîmini Leylâdan aḥz
6. Ney kimi feryâdımı men salmuşam şahrâlara
Aḥtarurmuş Kays onu âhir kılup şahrâdan aḥz
7. Cânım içre Nevberî yâre muḥabbet beslerem
Men bu zevki eyledim bir şûret-i zîbâdan aḥz

206

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Nigâra şerḥ-i ḥâl eyler elimle bu kalem kâğız
Cihân içre ‘azîz olsun kalemle muḥterem kâğız
2. Kalar dil nuḥḥdan yâri görende ‘arz-ı ḥâl itmez
Yazar bir nev‘ ilen eyler ğam u derdin raḥam kâğız
3. Ğubâr-ı ḥâḥırî dilden siler endûhı maḥv eyler
Gül üzlü yârdan gelse virir ‘uşşâka dem kâğız
4. Tökülmez eşki ruḥsâra olar maḥzûn dil-i şâdân
Feraḥdır yâr peygâmı idendir ref‘ -i ğam kâğız
5. Gelende söndürür dilden ḥarîḳ-i âteş-i hicri
Perîşân dilleri eyler meserret muntazam kâğız
6. Göñül oynaḳa gelmişdir diler kim pîşvâz itsün
Gelür gûyâ nigârından götürmüş bir ḳadem kâğız
7. Ümîd-i Nevberî ḳalmış şabâya bir de mektûba
Gözün yolda ḳoyup itme ‘azîzim sen de kem kâğız

---

^{206/2} nuḥḥdan: nuḥḥıdan N1

^{206/3} ḥâḥırî: ḥ‘âḥırî// yârdan: yârıdan// maḥv: mahv N1

207

Mütefâ' ilün Fe'ülün Mütefâ' ilün Fe'ülün

- 62b 1. El üz ey tabîb menden ki benimde ser yoğumdur
Onu virmüşem nigāra hele bir haber yoğumdur
2. Cigerim verem dutupdur eriyüp vücūd-ı za' fim
Sīnemi açup da bahsañ görüsen ciger yoğumdur
3. Seni ey nigār-ı meh-rū alaram bahā-yı cānā
Saña sīm ü zer ne hācet dime sīm ü zer yoğumdur
4. İderem hayāl-i vaşlıñ nefesim tutur taḥayyür
Giceler bu hāletimdir nefes-i seher yoğumdur
5. Ne idim raqīb bilmem dimesün dilimce bühtān
Sañadır gilayem ancaḳ ona bir teher yoğumdur
6. Götürür ğubār-ı rāhıñ tökülen sirişk-i çeşmim
Seni ğarḳ-ı eşk kıllam dime eşk-i ter yoğumdur
7. Sañadır bu nāle ey gül ki idir müdām Nevber
Bu dıraḫt-ı 'aşḳ-ı dilde daḫı bir şemer yoğumdur

208

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Şām-ı firāḳa dilde egerçi melāl var
Ref' -i melāl eylemege iḥtimāl var
2. Gönlüm maḥall-i ğuşşa vü ğamdır firākda
Ümmid-i vaşlıñ ile dile özge ḫāl var
3. Cānān yüzünde ḫāl-i siyeh dāne tek degül
Ḥasret ḳalan dilimde hemān ḳara ḫāl var
4. Tenhā meni ḫesāb eyleme şām-ı hicrde
Senle dilimde bāhem olan bir hayāl var

---

^{208/2} firākda: firākıda N1

^{208/4} hicrde: hicride N1

5. Yoḥ ra‘ betim şarāba ki ümmü’l-fesāddır
Cānān lebinde bāde-i gül-gün ḥelāl var
- 63a 6. Yetmek kemāle ‘ aşqda şanma ki sehldir
Müşkil bu işde ḥaylidir emr-i muḥāl var
7. Şahrā-yı ‘ aşq vāhimeli kūh-i sehmnāk
‘ Āşıklara bu sāḥada bī-ḥad melāl var
8. Cān terk idüp de Nevberī cānāna yetgilen
Fevt itme vaqt-i fırsatı elde mecāl var

209

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Gözüm giryān olur sensiz gönül ḳan olduğundandır
Perişān ḥātırım zülfün perişān olduğundandır¹¹⁷
2. Ne şahrāda yirim yoḥdur ne kūh ile beyābānda
Melāl-i Ḳaysdan derdim ferāvān olduğundandır¹¹⁸
3. Ser-i kūyuña mümkün yoḥ gelem ma‘ zūr dut çünkim
Raḳībim eşk-i çeşm ile nigāhbān olduğundandır
4. Hirāsım küfr-i zülfünden su ’āl itseñ niçün yoḥdur
Göz ile Ka‘ be-i rüyin müselmān olduğundandır
5. Ser-i kūyuñda feryādım ucalanmaḳdan budur ḥāşıl
Göze gül-berg-i ter rüyin nümāyān olduğundandır
6. Güle bülbül fiḡān itmür maña āheng dutmuşdur
Dilimde nāle vü feryād u efgān olduğundandır
7. Meni meşhūr iden Nevber degüldür tāk ile taḥtım
Ġamım meşūr olan elde bu dīvān olduğundandır

^{208/6} ‘ aşqda: ‘ aşkıda N1

^{209/1} ḥātırım: ḥātırım N1

^{209/2} Ḳaysdan: Ḳaysıdan N1

210

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Cism sensiz güzelim terk-i cihân itmelidir
 H̄asretiñ āhı onun bağrını an itmelidir
2. Zülf-i ullābını sal boynuma zincire ‘ivaż
 ‘Aş dīvānesi bir nām u nişān itmelidir
- 63b 3. Salma ser-geşte idüp deşt ü beyābāna meni
 Ser-i kūyuñda göñül murğı mekân itmelidir
4. Biri ser-geşte diyor ‘aşıa dīvāne biri
 Here öz fikri ile ann u gümān itmelidir
5. Herkese söylemüyüp dildeki hicrān ğamını
 Mihr-i cānānı göñül dilde nihān itmelidir
6. H̄asret ile gözünün yaşımlı ruhsāra tōküp
 Derdini derde salan yāre ‘ayān itmelidir
7. Reh-güzārında durup Nevberī feryāda gelüp
 Özini ‘aş ile rüsvā-yı cihān itmelidir

211

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gözüme arşı duran şūret-i cānānımdır
 Onu ‘aks etdirenim dīde-i hayrānımdır
2. Ğam nedir ğuşsa nedir ‘aşda bilmezdi göñül
 Onu ğam-hāne iden zülf-i perīşānımdır
3. Gözyaşımlı ğara virir cānımlı hicrān gicesi
 urudan eşk-i teri bu dil-i sūzānımdır
4. Merhem olmaz cigerim dāğına dermān dilime
 Şerbet-i la‘li onun derdime dermānımdır
5. Men ğulām olmuşam ol server-i hūbān şehine
 Fahrdır dilde bu hem rahmlı sulţānımdır

^{211/2} ‘aşda: ‘aşıda N1

6. Ğayriler sīm ü zere arħayun olmuş ki benim
Vaşl-ı cānāna bahā naqd-i dil ü cānımdır
7. Nevberī ħūn-i ciger eşkimi gül-gūn eyledi
Bu sebep gözden aħan ʿārifeye al ƙanımdır

212

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Dil yüzüñ eṭrāfına şavt eyelüyen pervānedir
Yandısa öz cānını şemʿ -i ruħa pervā nedir
- 64a 2. ʿAşƙ derdi nabzdan olmaz muşahħaş ey ħekim
Bile derdin rāciʿ i bir māh-rū cānānedir
3. Leylī sīmā bir şanem aldı elimden iħtiyār
Dil firāƙ-ı yārda Mecnūn kimi dīvānedir
4. Āhıma tāb eylemez dağlara salsan sīneden
Tīşe ile dağ çapan Ferhād işi efsānedir
5. Şāh-ı ʿaşƙ-ı gül-ruħum ħācete degül taht ile tād
Külĥen-ı kūy-i ser-i cānān maña kāşānedir
6. Cān bahā-yı vaşldır ʿuşşāƙ itmez vāhime
Cān viren cānānına bu sāħada merdānedir
7. Bāde-i laʿ l-i lebi ser-ħoş idüpdür Nevberī
Meyle dolmuşdur gözü ʿaşƙ ehline ħum-ħānedir

213

Mefʿülü Fāʿilātün Mefʿülü Fāʿilātün

1. Ħayret meni dutanda mestāne söylüyorlar
Şahrālara düşende dīvāne söylüyorlar
2. Şemʿ -i ruħun tavāfın şavt eyledikce gönüm
Pervāne ad idüp de her yana söylüyorlar

^{211/5} rahmılı: rahmılı N1

^{212/2} nabzdan: nabzıdan N1

^{212/3} yārda: yārıda N1

^{212/6} vaşldır: vaşlıdır N1

3. Men ‘ aşıkım bilürler tağyār-i şūretimden
Ne bir ‘ ilāc idirler ne ana söylüyorlar
4. Artursa dāğ-ı hicrān cān ile dil melālin
Ġamgīn görünce ana ġam-ḡāne söylüyorlar
5. Gözden aḡan sirişkin tuğyānını görenler
Ġarḡ eyelüyüp vücūdın tūfāna söylüyorlar
6. Feryādsız dayansam kūy-i serinde yārin
Ağyār ḡann iderler bī-gāne söylüyorlar
7. Yoḡ eylesem vücūdım cevr ü sitem elinden
Zulm eyelüyüpdī Nevber cānāna söylüyorlar

214

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 64b
1. Meni ser-mest iden meysiz seḡer-dem zūlf-i ḡoş-būdur
Onu irsāl iden luḡfen şabādan yār-i meh-rūdur
  2. Sitem peykānı men semte taşavvur itmürem gözden
Onu maḡzūn dile peyvend iden ḡūn-ḡār-ı ebrūdur
  3. Çemen seyrinde görmüşler nigārın ‘ arız-ı alin
Gelüp feryāda bülbüller dil-i ḡumrīde kū-kūdur
  4. Sirişkimdir revān gözden olan ḡaddiñ ḡayālidir
Muḡarrer bāğda servin ayağına revān şudur
  5. Dutuldum fitneli gözden tuzaḡ zūlfe bend oldum
Firībim ḡāl-i pā-bendim müselsel ḡayd-ı ġīsūdur
  6. Ne şūretsen yüzüñ ‘ aksi muşavverdir dil-i zāre
Çeke ‘ ekkās min şūret diyebilmez ki o budur
  7. Sözüñ ey Nevberī benzer nihān bir genc-i dürrine
Kelāmıñ bezme lāyıḡdır mezāḡ ehline dil-cūdur

215

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ol müjeñ kim nazm ile sīmīn ' izār üstündedir
Beñziyor hāşā ki kim şahrāda qar üstündedir
2. Nāle vü feryādımun ruhsārı güldür bā' işi
Bülbülün feryādı hem bir lālezār üstündedir
3. Terk-i 'ār itdi meger 'ūr oldı Mecnūn 'aşqdan
'Ūr olmağ yoğsa bir bī-mihr yār üstündedir
4. Hāl-i hindū reşk ider gönlümde ruhsār üzre kim
Berg-i gülde bülbülün feryādı hār üstündedir
5. 'Āşıka mey-gün lebin bir çeşmedir āb-ı hayāt
Kim onıñ ser-çeşmesi gīsū-yı tār üstündedir
6. Vaqt-i hicrān 'āşıka vaşl-ı hazān bülbüllere
Şūra gelmek bülbüle bir nev-bahār üstündedir
- 65a 7. Muntazamdır Nevberī nazmıñ mişāl-i zülf-i yār
Nazm-ı şā' ir bir kelām-ı ābdār üstündedir

216

Mef'ülü Fā' ilātü Mef'ülü Fā' ilün

1. Ey dil melāl ü ğuşşanı bād-ı şabā bilür
'Arz eylüyor nigārıña şubḥ u mesā bilür
2. Sīneñ açup tabībe nişān virme dāğını
Dāğ-ı dil-i nihānıña cānān devā bilür
3. Üftādelik maqāmına kim yetse şāh odur
Her-çend şeh-nümālar o şāhı gedā bilür
4. Qahr eylemez nigārına 'āşık ne incimez
Feryād u āh u zārını resm-i şenā bilür
5. Dil hardadır ne men bilürem sen de bī-ḥaber
Dirler onun maḥallini zülf-i dü-tā bilür

---

^{215/3} 'aşqdan: 'aşkıdan N1

6. Kūy-i seriñde nāle meni hayli şād idir
Çünkü melāl ü guşşa hurūcın bükā bilür
7. Nevber hevā-yı ʿ aşq ile şahrā dolangilen
ʿ Aşq ehli deşt-i vahdeti cāy-ı şafā bilür

217

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ne kadar gül beden ol mäh-liķā yārdadır
Bülbül-i bāğ kimi nāle dil-i zārdadır
2. Kim ki görmek dilüyor tende ciger dāğların
Dāne-i hāl-i siyeh ʿ arız-ı gül-nārdadır
3. Bāde mesti degülem il maña töhmet eylesün
Başımın neşʿesi bir gözleri hāmārdadır
- 65b 4. Dilimi hardan alum halka nişān virmek için
Pāre pāre bölünüp turre-i tarrārdadır²¹⁷
5. Götürüp başımı men deşt ile şahrā gezürem
Gine dillerde sözüm küçe vü bāzārdadır
6. Būte-i gülde yatar hār figān bülbülde
Bu güneş anlamuram gülde veyā hārdadadır
7. Nevberī istemürem yār ile ağıyarı görem
Bu teşādüf gine ol çarḥ-ı cefā-kārdadır

218

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Yaş töken vaḳte gözüm ʿ arız-ı cānāna düşür
Āftāb ʿ aksi ḥesāb eyle ki ʿ ummāna düşür

^{217/1} yārdadır: yārdadır// zārdadır: zārdadır N1

^{217/2} nārdadır: nārdadır N1

^{217/3} hāmārdadır: hāmārdadır N1

^{217/4} tarrārdadır]: tarrārdadır N1

^{217/5} bāzārdadır: bāzārdadır N1

^{217/6} hārdadadır: hārdadadır N1

^{217/7} kārdadır: kārdadır N1

2. Yār gelsün yanıma cānımı kurbān dimüşem
Her kadem zaḥmetinün renci dil ü cāna düşür
3. Murğ-i dil evc eyelüyor göklere eyyām-ı ḥayāl
Dolanur her ṭarafı zülf-i perīşāna düşür
4. Ḥāb-ı nāzıñda seni celb eyelüyor gözde ḥayāl
Onda evvel nazarı çāk-ı girībāna düşür
5. Kūçe bāzārı gezer ‘ādeti pozkūn deliler
‘Aşq dīvāneleri kūh u beyābāna düşür
6. Baḥr-ı dilden görünür gözlerime kavş-i kuzeh
Ağluyan demdeki göz ol leb-i ḥandāna düşür
7. Nevberī nazmıñı ger görse seniñ ehl-i nazār
Gözleri şankim onun gevher-i ğalṭāna düşer

219

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Men didim vaşlıñ olar ‘āşıka āsān maqđūr
Bu ḥayāl ile dil-i zārımı itdim mesrūr
- 66a 2. Bu ḥayāl itme ki ‘ayb itmege ser-ḥod degülem
‘Aql başımda degül çoḥdı hele mende kuşūr
3. Cānı vir yāriñe ol feyz-i bekā müsteḥaķı
‘Āşıka ḥilķat-i evvelde bu olmuş manzūr
4. Faḥre gelme ki tenin senden öter oldı ‘azīz
‘Āķibet cismiñ olur maķberede tuḥfe-i mūr
5. Bu cihān āyinedir ḥüb u bedi görmek için
Añluyar sözlerimün remzini erbāb-ı ḥuzūr
6. Çoḥları zāl-ı felek dehrde mağlūb eyelüyüp
Yaḥşı fikr eyle bunu başına cem‘ eyle şu‘ūr

---

^{218/3} evc: ‘evc N1

^{218/6} baḥr: bahr N1

^{219/6} dehrde: dehrde N1

7. Bülbülün nâlesi mâhûr benim nâlem râst
O meni râst görüp nağmesini eyledi şûr
8. Nevberî yârin üzün görmelidir alb gözü
Bu ma'îşet gözüdür olmasa insân olu kûr

220

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Gündüz muabil ârızına âftâb olur
Anı gice 'iva eylüyen mâh-tâb olur
2. Zevk ü feradı albime düşsen hayâlime
Rencide-dil gözümden olan onda h'âb olur
3. Gül-berg-i ter yüzündeki terden düşündiler
Tâb arturanda âb ile gilden gül-âb olur
4. Ser-mest-i çeşm-i la'l-i leb-i yâr olan menem
Zâyi' iden zekâveti başdan şarâb olur
5. Gözyaşını tökende dil âhın çeken zamân
Menfûh olur hevâ ile atre habâb olur
6. Meydir hevâsı dûr eylüyen fikr-i yârdan
Bâ' iş budur ki nûş-i meye ictinâb olur
- 66b 7. Hicrân şebinde âteşe yanma 'aceb degül
Tenhâ olanda şuba kimi dilde tâb olur
8. Göster niâbıdan yüzini mâh-ı nev mişâl
Hürşidveş açılmaa dilde 'itâb olur
9. Artu iden vecâhetini ara zülfdür
Ebr içre mâhı görmege dilde şitâb olur
10. Gösterme gün kimi yüzini ehl-i 'âleme
Zî-ıymet eylüyen onu halka niâb olur

11. Nevber bu k̄adri itme ta' arruz nigārdan
 H̄übāna baḥsa nāzıra bī-ḥad şevāb olur

221

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gitse bu gönlümde k̄abre ārzū-yı vaşl-ı yār
 K̄abrde gözyaşını her yan töker bī-iḥtiyār
2. Her k̄adar sa' y eyledim pinhān idem ilden ğamı
 Giryē zāhir eyledi gözyaşı kıldı aşikār
3. Dām-ı zülfe düşdügüm günden beri āsüdeyem
 İḥtiyārı sendedir her anıda leyl ü nehār
4. Açmasa gül nāleye gülşende salmaz bülbülü
 'Aşkın feryādına bā' iş olur bir gül-'izār
5. 'Aşka düşdüm bilmedim bir an rāḥat şāmını
 Fikriñ ile gözlerim tā şubḥ olup encüm-şümār
6. 'Aşk bāzārında men ḥarc eyledim varyiyeti
 Sūdmemdem destime yetdi benim dest-i nigār
7. Terk-i mey ile ḥürmetim vācib olur zāhidlere
 Bāde-i la' l-i leb-i cānānımı bildim tahār
8. Nevberin mey-ḥāneler baĝlansa yoḥdur ğuşşası
 Anı ser-ḥoş eylüyüp la' l-i leb ü çeşm-i ḥumār

222

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā'ilü Fā' ilün

- 67a 1. Bāĝ içre şāḥ-ı gülde oḥur bülbül-i şabūr
 Bed gözden istiyor ola güller çemende dūr
2. Ey gül açulmusan ki saña naĝme-gū ola
 Şeydā-dil 'andelibiñe sen eyleme ğurūr

^{220/11} nigārdan: nigārıdan N1

^{221/1} k̄abrde: k̄abride N1

3. Zâhid tefâhür eyledi kaşır ile hûriye
Kaşırım nigâr küyü durur yârim onda hûr
4. Cânân ğaybetine benim yoĝ şikâyetim
Tâ ğaybet olmasa olu mu lezzet-i huzûr
5. Şâd oldı ğayrılar tarab u ‘ayşda müdâm
Vaşlın ğayâli oldı maña mâye-i sürûr
6. Ğam ğuşşa çekme dut ele ‘aşkın piyâlesin
Kim nehy ide bu bâdeni ‘arz it hüve’l-Ğafûr
7. Feryâda gelmürem ser-i küy-i nigârda
Rencide yâr olanda olur sâbit-i kuşûr
8. Nevber şikâyet etmegilen zülf-i yârdan^{222/7}
Zulmâtdan tülû‘ eylüyor her şabâh nûr

223

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Virdi şükûfe şâh-ı dile bâğzâr-ı ‘ömr
İtdi şemer şükûfelerin nev-bahâr-ı ‘ömr
2. Hoşdur hemîşe ‘aşıkâ şahrâ-yı seyr-i bâğ
İster giçe hemîşe bile rûzgâr-ı ‘ömr
3. Cânânsız ğayât idirem bilmürem ğayât
‘Āşık firâk devrini itmez şümâr-i ‘ömr
4. Ebsem ki fevte vir müyesen nev-civânluĝu
Olmaz ğesâb zindelige ihtiyâr-ı ‘ömr
- 67b 5. Dut bâdeni nigârın elinden seĝer-demi
Mümkin degül müdâmın ola i‘tibâr-ı ‘ömr
6. Mümkin olursa devlet-i dîdâr-ı ğüsn-i yâr
Ol dem ğesâb itki saña virdi bâr-ı ‘ömr

---

^{222/5} ‘ayşda: ‘ayşda N1

^{222/7} nigârda: nigârda N1

^{222/8} yârdan: yârdan// zulmâtdan: zulmâtdan N1

7. Gözyaşıdır ahan yüzüme hasretim zamân
Nevber çetindir ‘âşıka bu intizâr-ı ‘ömr

224

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün

1. Dile mesken olupdur zülf-i tarrâr
Degül ondan benim yârim haberdâr
2. Berâberdir Yemenler gevherine
Dehânından çıhan lafz-ı güher-bâr
3. Lebin sırrın bilir gülşende gonça
Güle mübhem kalur dâim bu esrâr
4. Gözünden bâre dutdum hûşa gelmem
Dime başım olar dünyâda hüşyâr
5. Seni uyguda gördim menle bâhem
Hezâr efsûs oldum şubh bîdâr
6. Ne hâcetdir maña dermân-ı merhem
Marîz-i ‘aşk-ı cânânem ne bîmâr
7. Zâ‘if eyler meni cânân firâkı
Hayâl eyler bağanlar ‘aks-i dîvâr
8. Dıraht-ı bâğ-ı ‘ömrüm bâr virdi
Budur bârım ki ismim oldı Nevbâr

225

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Her-çend şöhet-i heme kes yârdan gelir
Ba‘zân olar ki hayr hem ağıyardan gelir
- 68a 2. Ağıyardan nihâniñi dut yârdan nihân
Şadme vücûda âgehî esrârdan gelir

^{225/1} yârdan: yâridan N1

^{225/2} ağıyardan: ağıyarıdan// yârdan: yâridan// esrârdan: esrâridan N1

3. Mey-ḥāne şürbler yiridir mescid ‘ aşıkun
Neş’e vücūda nergis-i ḥumārdan gelir
4. Bīmār hemīşe zūlmet-i zūlf içre gönlüñü
Nūr-i güneş şabāḥa şeb-i tārđan gelir
5. Bülbül ne ḳadri dād eylūye şānıdır gülün
Töḥmet düşünde mest yatan ḥārdan gelir
6. ‘ İrfān bezmi ḳalmayacak ḥālī ḥazẓdan
Lezzet edīb bezmine Nevbārdan gelir

226

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Müjgān ḥadengi sīnemi gözden nişān dutar
Dil ḥavf idüp özini serāsime yan dutar
2. Fermān-ı yāre yoḥdı ‘ itāb u menemligim
‘ Aşık nigārın emrine başıyla cān dutar
3. Mecnūn ne ḡam çekürdi ki şaḥrā-nişīn imiş
Töksem ḡamımı rüy-i zemīn āsumān dutar
4. Kūyiñda nāle itmegime olma dil-ḡamīn
Bülbül gelende şūra reh-i gülsitān dutar
5. Şām-ı firāk ‘ aşıḳa renc-i dil olsa da
Bu ḡam degül ki yāri ona imtiḥān dutar
6. Nevber ḥayāl eyleme maḥv oldı cān u ten
Bu sözlerini ḳadrda ehl-i cihān dutar

^{225/3} şürbler: şürbiler// ḥumārdan: ḥumārıdan N1

^{225/4} tārđan: tārıdan N1

^{225/5} ḥārdan: ḥārıdan N1

^{225/6} ḥazẓdan: ḥazẓıdan// Nevbārdan: Nevbārıdan N1

^{226/7} maḥv: mahv// ḳadrda: ḳadrıda N1

227

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān kim gön'lüme zevk-i vişālîñ yād olur
Ğuşşa vü ğamdan gönül pergālesi āzād olur
- 68b 2. Şām-ı hicrān zaḥmetin dutmağ hayāl-ı ḥātırım
Rükn-i ten seylāb-ı eşk ile uçur ber-bād olur
3. Geh hayālim gözgüsü ' aynen durur ruḥsārıñı
Bağrına dil basmağa bu şüreti mu' tād olur
4. Seyr-i bāğ itdiñ seni gördim görüp bülbül gülü
Mende āh u zār-ı dil bülbülde min feryād olur
5. Murğ-i rüḥım çırpunur sīnemde hicrāñıñ şebi
Şubḥ-dem kuş nice bir ḥabsden āzād olur
6. Dāda gelmiş kimsenün feryādına bir kes yeter
Bes benim feryādıma kimden gören imdād olur
7. Leylī Mecnūnı idüp rüsvā-yı devrān sen meni
Şükr kim hem Nevbere dīvānelikden ad olur

228

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Ey dil bu kadar sende ki feryād u fiğān var
Feryād u fiğān zaḥmetine sende ne cān var
2. Bu vaşl-ı hayāl ile ne çoḥ fikre gidirsen
Taḥdīre ne tebdīl olacağ ḥükm-i resān var
3. Māni' di seniñ ḥ'āhişiñe reşki raḳībin
Cānān çeke bu reşke ḳalem ḥayli gümān var
4. ' Āşık ki çekür renc onu bilme sebebsiz
Bu örtülidir ' aşğda min sırr-ı nihān var

^{227/2} ḥātırım: ḥ'ātırım N1

^{227/5} ḥabsden: ḥabsiden N1

^{228/4} ' aşğda: ' aşğda N1

5. H̄ayret meni lāl eylūyo ruḥsārımı görcek
Bülbül güle min nağme oḡur onda zebān var
6. Bir būse ṭaleb eyledim ondan didi ebsem
Gül düşme o sevdāya bahāsında ki ḡan var
7. Ey Nevberī meşhūr-i cihān imdi men oldum
‘Aşḡ āteşinün sūzişine dilde nişān var

229

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 69a
1. Şevḡe geldi dil bugün bülbül kimi şeydālanur
Leylī-sīmā dil-bere Mecnūn kimi rüsvālanur
  2. Hūş başımdan çıḡur hicrān şebinde ḡāh geh
Fikr-i vaşl-ı yār ile ser-cem‘ olur peydālanur
  3. Cem‘lenür gönümde ḡam efvācı ki hicrān ḡüni
Geh gönül yādınla ḡam terkin ḡılur tenhālanur
  4. Ol ḡadardan bir ḡazā taḡdīr olur gelsin başa
Onda göz merdümleri bī-nūr olur a‘ mālanur
  5. Dil ki bir yāri sevir başdan çıḡar idrāk u hūş
Meyl-i tersā eylüyor Şan‘ān kimi tersālanur
  6. El çekür dünyā vü mā-fihāda her aḡsāmdan
‘Aşḡ-ı yār ile dolursa kāsesi sevdālanur
  7. Bir zamān şöhret tapur ḡays ile miskīn Kūhken
İmdi de bāzār-ı ‘aşḡa Nevberī imzālanur

230

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Feryād u āh u zār ile dil yāre yalvarur
Bülbül mişāli nev-gül-i gülzāra yalvarur

---

^{229/3} cem‘lenür: cemenür N1

^{229/6} aḡsāmdan: aḡsāmıdan N1

2. Dil bend-i dām-ı turre-i gīsū-yı yārdır
Maḥbūs olan meges kimi bir tāra yalvarur
3. La‘l-i lebiñ meyiyle serim nīm mestdir
Tekmīl ḥāle nergis-i ḥammāra yalvarur
4. Ağyār gelmesün ser-i kūy-i nigārıma
Bülbül bu ḥaḫda gülde olan ḥāra yalvarur
5. Ğamzeñ ḥadengi vāhimeye saldı göñlümü
Gözletsün anı turre-i ṭarrāra yalvarur
- 69b 6. Nevber hemīşe vaşlıña yetmek diler diyü
‘Āciz ḫalıpdı neylesün ağyāra yalvarur

231

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ğam itme dilim sevgilü dildār seniñdir
Bir gonça dehen ‘arız-ı gül-nār seniñdir
2. Ḳan ağladıkun besdi firāḫında nigārın
Yaş ile dolan dīde-i ḥün-bār seniñdir
3. Ferhād ile Mecnūn götürüp gitdi metā‘ın
‘Aşḫ ‘ālemine imdi de bāzār seniñdir
4. Hicrān ṣebinün her nefesi tīşe-i cāndır
Feryād eylügen dād-ı dil-i zār seniñdir
5. Hicrānına döz firḫatine eyle taḥammül
Cān yandırıcı āh-ı şerer-bār seniñdir
6. Güller açulup gülşen-i ḥüsnünde nigārın
Sünbül kimi o turre-i ṭarrār seniñdir
7. Nergis kimi ḥayrāndı gözü güldür ‘izārı
Bu ḥāl-i siyeh gül kimi ruḥsār seniñdir
8. Nevber ğama yol virme ki ğam āfet-i cāndır
Efsūs eyle kim bu dil-i bīmār seniñdir

232

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Yoğdur yüziñe nişbet olan mäh-ı münevver
Rüyiñdı güzel gökde olan mähdan enver
2. Ta' cül nedir vaşlıña bilmem ki dil eyler
Vaşlıña yeter firqatiñe olsa müşekker
- 70a 3. Olmaz yüziñe nişbet olan şüret-i zibâ
Ger çekse onu diqqat-i sa' y ile muşavver
4. Gül bergine beñzer diyülür al yañaqıñ
Olmaz dağı gül-bergi seniñ rüyiña benzer
5. Mihrin hanı zülf-i siyehi devr-i ruğunda
Hâşâ ola hürşid-i cihân senle berâber
6. Ne müşg-i Hotan zülfüne beñzer ve ne Tâtâr
Zülf' ıtrını tebdil eylemez 'ıtr-ı süsenber
7. Bildir lebinün bâdesini pîr-i muğâna
Koy kalsun o da meykedeler içre mükedder
8. Mecnündı viren 'aşk kemiyetine tekâpü
O gitdi meni koydı bu devrâna mu'ahhar
9. Meftûniñ olur kim seni görse bile zibâ
Hayrânıñ olar cümle cihân ehli çü Nevber

233

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ey şâm-ı tîre şubhıña rüşen seher yatur
Devr-i felekde hüküm-i kazâ vü kader yatur
2. Sînemde çoğdı derd ü gam u miñnet ü elem
'Ummân tehinde gevher ile la'l-i ter yatur

3. Ğavvâş yoĥdı baĥr-ı dilim gevherin duta
Gönlümde ĥayli kıymeti zengîn güher yatur
4. Saĥı-ı semâda ebr idi sînemde düd-ı âĥ
Aĝzımda âĥ şu' lesi gökde kamer yatur
5. Faĥr eyle kıoyma rûy-i zemîne ayaķıñı
Senden şerefli ĥâkde nev' -i beşer yatur
6. Ser-menzile yetişmemüsen nîm-i râhdır
Dil maķşadına yetmege sengîn sefer yatur
- 70b 7. Kem-yâbdır zamânenün ehl-i şadâķati
Her ĥayr-ĥ'âĥa ĥayr muķâbilde şer yatur
8. Her bir nefes ki ' ömrüne noķşandı Nevberî
Bil kim saña bu râhda her dem zarar yatur

234

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

1. Her-çend kâ-m-ı vaşlda yârin şafâsı var
Firķat zamâni ' âşıkâ yüz min cefâsı var
2. Bî-mihr olduķun ne biler sâde dil olan
Zann eylüyor ki ' âşıkâ mihr ü vefâsı var
3. Şaĥrâ-yı ' aşkı emn bilür bâ-ĥaber degül
Fikr eylemür bu râh-ı ĥaţardır ĥaţâsı var
4. ' Uryân görende ' âşıkı zann itme ' ürdür
Dîvânelikden egnine töhmet libâsı var
5. Sultân maķâm-ı ' aşķda muĥliş gedâ olar
Cânândan onun da vişâle ricâsı var

---

^{233/3} baĥr: bahr N1

^{233/5} ĥâkde: ĥâkide N1

^{233/6} râhdır: râhıdır N1

^{233/7} kem-yâbdır: kem-yâbıdır N1

^{233/8} râhda: râhıda N1

^{234/1} vaşlda: vaşlıda N1

^{234/5} ' aşķda: ' aşķıda// cânândan: cânânıdan N1

6. Şâm-ı firâkı şubh iderem bir de şâm olur
Bu firqatin ne vaqti vü ne intihâsı var
7. Her-çend kim vişâli gönül sehl zann idir
Bilmez mi vaşl-ı yârda hem cân bahâsı var
8. Ey dil ne hâtır eylemüsen vaşl-i yâr için
Kâm-ı vişâle fikr eyle ne iddi'âsı var
9. Ey Nevberî tevekküle her lahza tekye kııl
'Âşıklarun dilinde sehergeh du'âsı var

235

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. 'Âşıklara bî-ğaydlar âvâre diyorlar
Bî-çâredir onlar ona bî-çâre diyorlar
- 71a 2. Mest itme ki mey-hâne degül şöhrete lâyıq
Ser-hoş eylüyen nergis-i hammâra diyorlar
3. Gözden tökülen eşk-i tere rûd-ı revân tek
Tuğyân eylüyen vaqtde fevvâre diyorlar
4. Gîsü kıara ebrü kıara müjgân siyeh hâl
Dehrin bu sebeb beş gününe kıara diyorlar
5. 'Âşıklara bu 'aşk diyârında riyâ yoğ
Bu töhmeti bir 'âbid-i dîndâra diyorlar
6. Ney nâlesine dildi viren şavt-ı hazîni
Cân-süz ona hem bu dil-i bîmâra diyorlar
7. Her kim dise gülşende olur bülbül-i şeydâ
Şeydâ-dil olan bir de bu Nevbâra diyorlar

---

^{234/7} yârda: yârıda N1

^{235/1} bî-ğaydlar: bî-ğaydılar N1

^{235/3} vaqtde: vaqtide N1

236

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gine sensiz güzelim ğamlı gönül ğamla giçür
Yüziñe ħasret olan dīdelerim nemle giçür
2. Raĥt-ı ħ̣ābımda dile firĥatiñ āteş ħalıyor
Nefesim şubĥa kimi āh-ı dem-ā-demle giçür
3. Şu' le-i āh-ı dilim oldu şebāngāha çerāĝ
Gice zūlmātına dil şu' leli bu şem' le giçür
4. Rind-i mey-ĥāne dutup neyle benim mātemimi
Bura ' işret yiridir bes niye mātemle giçür
5. Gicemün nālesini hicrde bilmek dileseñ⁶⁵
Bil ki cān-sūz dilim neyde olan demle giçür
6. Gāh nālem dayanur neyde olan şavt-ı zīle
Gāhī ümmīd-i vişāl ile ĥazīn bemle giçür
7. Tōhmetiñ daşı dil-i Nevbere bir ħal' adı kim
Şervet-i ' aşkı hemān ħal' a-i muĥkemle giçür

237

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 71b
1. Cānım cefā [vü] cevr ü ĝamın mübtelāsıdır
Göñlüm melāl ü miĥnetinün āşināsıdır
  2. Vaslıñ ĥayāli dilde feraĥ rencdir firāk
Cānım ' azābı hicr şebi göz bükāsıdır
  3. Her māh-rū vefāsına bil bağlamaz gönül
Kim gösterir vefālı onun meh-liĥāsıdır
  4. ' Aşĥ ' āleminde şāh u gedā devri bir giçer
Sulţān-ı dehr dil-ber-i meh-rū gedāsıdır

^{236/5} hierde: hieride N1

^{237/1} [vü]: -y1 N1

^{237/2} rencdir: rencidir N1

5. Bî-hûde bilme bâğda feryād-ı bülbülü
‘Āşıkıların firâkdaki mâcerâsıdır
6. Kâm-ı vişâle ‘âşıkı maḥrûm itme kim
İtmek faḳîre merḥamet Allâh rızâsıdır
7. Nâlem şümârsız olmadı yanında yârimün
Bu zikrler dilimde seḫergeh du‘âsıdır
8. Ney nâlesin taşavvur eyle dâd-ı Nevberî
Cânâna ‘arz-ı ‘acz ile dil iltimâsıdır

238

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Miḥnet-i hicrânına cânân nihâyet vir müyor
Dil ona tâb eylüyor ondan şikâyet vir müyor
2. Ğamze peykânın dil-i mecrûḫdan kem itme ki
Ṭa‘nına bâ‘iş olar gönlüm şehâdet vir müyor
3. Dâd u feryâd eylemek kûyında yârin muttaşıl
Renc-i yâri gönlümüz özine ‘âdet vir müyor
4. Ḥâhiş itmür gönlümüz sulṭân-nişin kâşâneni
Bu maḫal ‘aşḫ ehline bir istirâḫat vir müyor
- 72a 5. Ṭâḫ-ı ebrû-yi ḫam-ı cânândır ṭâ‘atgehim
Ğayrı dergeh ‘âşıkâ iḳbâl-i ḫâcet vir müyor
6. ‘İzzet ü şöhret olan ṭavḫ-ı cünündür boynuma
Zevḫ-i dünyâ ‘âşıkâ şân u şerâfet vir müyor
7. Munca kim dâd eyledim kûyında ol cânânımın
Seng-dildir kim ona nâlem şirâyet vir müyor

^{237/5} bâğda: bâğıda// firâkdaki: firâkıdaki N1

^{237/7} zikrler: zikriler N1

^{238/2} mecrûḫdan: mecrûḫıdan N1

^{238/5} cânândır: cânânıdır N1

8. Min cefā cānāndan Nevbāra yetse hoşdurur
Yār cevri ‘ aşıka rūhen eziyyet vir müyor

239

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Cevr ü cefānı cānıma cānān revā bilür
Cevr eylügen nigārı gönül āşınā bilür
2. El çekdiler ‘ ilāc-ı tenimden tabībler
Dil derdine vişāl-i nigārı devā bilür
3. Dirhemle tapdı dehrde Hātem seḫāveti
Cān virmegi nigārına cānım seḫā bilür
4. Min yara degse sīneme peykān-ı ğamzeden
Şanma gönül nigārı dile müdde‘ ā bilür
5. Dervīş-i dildi dehrde şāh-ı cihān velī
Ehl-i ḫassās onları nā-ḫaḫ gedā bilür
6. Neydir dutan firāḫda āheng hicride
Bī-ḫaydlar ḫulaḫı meni bī-nevā bilür
7. Fikr ü ḫayālīm itdi meni yāre muttaşıl
Nā-fehmler nigārımı menden cüdā bilür
8. Bāzār-ı ‘ aşka zer getüren sūd ḫılmadı
Nevber bahā-yı vaşlıña cānım bahā bilür

240

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Nigār-ı meh-cebīnimün leb-i la‘ li şarābımdır
Sitārem nergis-i mesti ‘ izārı āftābımdır
- 72b 2. Semā rūyında encümler yazılmış bir varaḫdır kim
Ḳoyulmuş noḫtalar her yan yazılmış bir kitābımdır

^{238/8} cānāndan: cānānıdan N1

^{239/3} dehrde: dehrde N1

^{239/5} dehrde: dehrde N1

^{239/6} firāḫda: firāḫıda// hicride: hicride// bī-ḫaydlar: bī-ḫaydılar N1

3. Gül-i handāna meylim yoĥ ınara da kuşum onmaz
Yüzi gül-berg-i ter yārin siyeh zülfü ğurābımdır
4. Gözüme karşı ruhsārı şübüt-ı kudret-i Hāķdır
Sücüdüm tāk-ı ebrūya dem-ā-demler şevābımdır
5. Serir-i salţanat taĥtı dil-i şāhāna hoşdursa
Menim kūy-ser-i cānān-ı dil-ārā cāy-ı ħābımdır
6. aşın tākınadır secdem dem-ā-dem ible terk eyle
Ona sensiz yüzüm dutmaķ şamimī ictinābımdır
7. Fiĝān u nāle-i bülbul degül bī-hūde ey Nevber
Menim gül-rū nigār ile olan bākī ħesābımdır

241

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşl-ı cānān 'āşık-ı bī-çāreye cān görsenür
Bāde-i la' l-i lebi bīmāra dermān görsenür
2. oĥ çetindir 'āşıkā hicrān şebi göz ħasreti
Gerçi bu bī-ķayd olan eşĥāşa āsān görsenür
3. Zülf-i cānānı şabā her gün perişān eylüyor
Bā' iş oldur kim benim ħālim perişān görsenür
4. Hāķluyam ger sīnemi dırnaķ ile itsem ħırāş
Çünkü cānānım seĥer çāk-ı girībān görsenür
5. 'Ārızı devrindeki ol müşg-bū ĝisūları
Ebr içinde gizlenen bir māh-ı tābān görsenür
6. Yaş ile dolmuş göz içre şūreti cānānımın
Mevclenmiş baĥrda mihr-i dırāĥşān görsenür
7. Vaşl-ı yāri her gice yād eyledikce Nevberī
Ķatre ķatre gözyaşı ruhsārda ķan görsenür

---

^{241/6} baĥrda: bahrıda N1

^{241/7} ruhsārda: ruhsārıda N1

242

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 73a 1. Halka halka zülf-i cânân boynumun zincîridir
Bu nigârın turre-i tarrârının tedbîridir
2. Ğonce esrâr-ı lebin dutmuş dil-i pür-ĥûnına
Ħande gülde her varağ evşâfinun tefşîridir
3. Dutmadım mey cāmını herkes güvâhımdır benim
Mest-i ĥâlim doğrudur mey-gün lebin te'sîridir
4. 'Arızın gördüm diyü dil mâil oldu ĥüsnüne
'Özri vardır gönlümün kim bu gözün tağşîridir
5. Sözlerim kıymetlidir zerle yazılsun kâğıza
Çoğ ta' accüb itmüyün bu gönlümün iksîrisidir
6. Çekmez 'aşık 'ömrde aşlâ ma' išet kaydını¹⁷⁸
Gönlünün tazıyîki bir ağıyârlar tağķîridir
7. Virdi Mecnün yârine cânın diyâr-ı 'aşķda¹⁷⁹
Nevberin munca taĥammül itmesi te'ĥîridir

243

Mef'ülü Fā' ilātü Mef'ülü Fā' ilün

1. La' l-i lebiñ şarâbına dil teşne-kâmdır
'Aşķın meyın ĥesâb eyleme kim ĥarâmdır
2. Devre getir piyâleni şimşâd eliñle sen
Bu merĥametdi 'aşık için iĥtirâmdır
3. Sâķî özün piyâle gözün bâdedir lebiñ
Dil ĥ'âhişi piyâle-i meyden tamâmdır
4. Mey-ĥâneden kenâre meni saldı gözleriñ
La' l-i lebin şarâbı bir özge merâmdır

^{242/6} 'ömrde: 'ömrüde// ağıyârlar: ağıyârlar N1

^{242/7} 'aşķda: 'aşķıda N1

5. Devr-i ruḥunda pīç olan şāh-mār-ı zülf
Ḥāl-i siyāh dānesi tezvīr-i dāmdır
- 73b 6. Egmiş benefşe ḳaddini mihrāb-ı ḳaşına
Ḳaddiñ ḥayāli servide ḥāl-i ḳıyāmdır
7. Tāb eylügen firāḳıña ḥāşıl ider murād
Nevber mişāli şabr eylügen nīk-nāmdır

244

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Cevr ü cefānı cānıma cānān revā görür
Rencide dil degül ki onu āşınā görür
2. Müjgān ḥadengi yetse sa'ādetdi gönlüme
Ḳanın verem kenāre idende şafā görür
3. Yoḥdır dilimde miḥnet ile ḡam nihāyeti
Hicrān seven bu miḥneti bī-intihā görür
4. Men nāşihın nāşihatine dutmaram ḳulaḳ
Ehl-i başiret onları ehl-i riyā görür
5. Cān naḳdini nigāra viren yetdi maṭlebe
Gönlüm zamāne Ḥātemini bī-seḥā görür
6. 'Aks-i merāmım oldu felek vaşl-i yārda
Bu ḡam degül ḥayālini dil iktifā görür
7. Mescid maḥall-i tefriḳa mey-ḥāne cāy-ı emn
Pīr-i muḡān orda gözüm bī-riyā görür
8. Yārin vişāli olmasa dünyānı neylürem
Nevber cihānı yārdan ayrı fenā görür

---

^{244/4} yārda: yārıda N1

^{244/8} yārdan: yārıdan N1

245

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cānım ol şem' -i ruḥun zevḳli pervānesidir
Leylī sīmā şanemün ' aşık-ı dīvānesidir
2. Giceler yandı cānım āteş-i hicrānı ile
Oda yanmış ne bilür tā ne ḳadar yanasıdır
- 74a 3. Mest-i ḥālet yıḫuyup yirde ḳalup mest-i ḫarāb
Kūy-i cānān dilimin zevḳli mey-ḫānesidir
4. Ḳaldı vīrāne gönül mülkü onu bilmediler
Bu uçuk hansı şehin zulm ile vīrānesidir
5. Külḫenim içre meni ölsem eger defn eyelüyün
Ḳoy disünler ki bunun medfeni külḫānesidir
6. Terk-i yār eylemedim men de düşüp şahrāya
' Aşkıma söylemüyün Ḳayslar efsānesidir
7. Nevberī viridi gözün dil-ber-i meh-rūya maḳām
Merdüm-i çeşmim onun ḫādimi göz ḫānesidir

246

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ḥazān te' şiri men ' azm-i gülistān itdügümdendir
Saralmış gülleri ḫālim perişān itdügümdendir
2. Görende gönceni çekdi ḫayāle göz lebiñ ' aksin
Açılmış gülleri çāk-ı girībān itdügümdendir
3. Taḫayyür ' ālemin dutdum görende nergis-i mesti
Bu ḫayret nergis-i bāğı peşimān itdügümdendir
4. Maña Mecnūn diyülmezdi ḡamım ilden nihāh dutsam
Cünūnvār olmaḳım ' aşkıım nümāyān itdügümdendir

---

^{245/1} zevḳli: zevḳili N1

^{245/6} Ḳayslar: Ḳaysılar N1

5. Niçündür za^ç f-1 ten sorsañ hayâl-1 hasret-i rüyîñ
Ciger pergâlesin hasret çeküp kan itdügümdendir
6. Ne vâcibdir dile her dem gözüm yaşına kan virsün
Firâk-1 hüsn-i yâr ile perişân itdügümdendir
7. Ser-i küyîñ tavâf eyler gönül her şâm ser-gerdân
Vişâl-i rüyîña zevkin ferâvân itdügümdendir
8. Gözüm merdümleri hasret çekür ruhsârîñi görsün
Hemîşe reh-güzârîñda nighbân itdügümdendir
- 74b 9. Açıldı lâle tek gönülüm nümâyân oldu dil dâğı
Onu hicrân-1 yâr ile hirâsân itdügümdendir
10. Bu zer ile bu gevherler ne yirdendir diseñ Nevber
Firâkîñda gözüm yaşın töküp kan itdügümdendir

247

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Nesîm-i şubh zülfüñden cihâna ^ç anber-efşandır
Hotan deştinde ahûlar saçîñ ^ç ıtrına hayrândır
2. Seher-dem zülf-i pür-çîniñ dutupdur gül yüzüñ devrin
Budur bâ^ç iş gönül zülfüñ hayâliyle perişandır
3. Açıldı bâğda lâle miyânında siyeh hâli
Taşavvur kıl dilim dâğın nice onda nümâyândır
4. Gözim nergisde bir hayret görüp yâd eyledi çeşmiñ
Ta^ç accüb oldu kim nergis gözüñ mişlinde hayrândır
5. Tabîbim el çeküp gitdi ^ç ilâcım gayr-1 mümkindir
Ne bilsün kim lebiñ şehdi dil-i bîmâra dermândır
6. Riyâhın çemeni hergiz ^ç ivaż itmez saçîñ ^ç ıtrın
Onun emşâli ne süsen ne sünbüldür ne reyhândır
7. Ta^ç accüb itmüyün vaşf-1 nigârı nazm idir Nevber
Ona bu tab^ç -1 mevzûnı viren himmetlü cânânımdır

^{247/3} bâğda: bâğıda N1

248

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Hoşdi gülden maña bu hüsn-i dil-ārā-yı nigār
Zevkimi artuq idir şehd-i şekerhā-yı nigār
2. Tökülür gül yüzünün devrine zülf-i siyehi
Sünbüle ta‘ ne ider zülf-i çelipā-yı nigār
3. Deheni gonça lebi ‘arızı gül serv kıaddi
Yir-be-ir hoş görünür manzara a‘ zā-yı nigār
4. Külhen olsaydı yirim kūy-i ser-i cānānda
Ravzā-yı huld-i berin menzileti cāy-ı nigār
- 75a 5. Serv bahş eylese bu kıad ile elbette kıabih
Ona min ta‘ ne ider kıamet-i Tübā-yı nigār
6. ‘İtr-ı hoş gitdi maña şubh-ı nesimi şehirin
Oldı meşşām dile zülf-i semensāy-ı nigār
7. Leblerinden tökülen sözdü viren cisme hayāt
Cān virür mürde dile lafz-ı Mesihā-yı nigār
8. Kıalem-i levhde var bir kıaderi taqdürün
‘Aşkın cānı olur vaşla temennā-yı nigār
9. Çekdi Nevber bu kıadar hicride cānān ğamını
İtmedi ana nazār nergis-i şehlā-yı nigār

249

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘İyd-ı Nev-rüz oldı cānān kıldı meyl-i lālezār
Geldi ol serv-i revān bir güşede dutdı kıarār
2. Bülbül-i şüridenün dutdı kıulağa nālesin
Her dem āsūde nefes dutmaķı itdi ihtiyār

---

^{248/8} levhde: levhıde N1

^{248/9} hicride: hicride N1

3. Surh rengin lāleler ‘āşık dilinde kan kimi
Dāğ basupdur bağırama gönlüm mişāli dāğdār
4. Gonça gül mişli lebi gül-bergi yüzden bir varak
Hayret-i çeşmin görüp nergis gülü oldu humār
5. Şāh-ı gülde bülbül-i nālān olupdur nağme-gū
Berg-i gülde nāz ile mesken dutup ser-mest hār
6. Nevberī ol dem töküp gözyaşını ruhsārına
Kıl taşavvur gülşene cārī olupdur cūybār

250

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şāneni urma dağı zülf-i perīşāna seher
Olma rāzī ki döne dil cigerim kana seher
2. Yetmediñ dādıma sen bir defa‘ hicrān gicesi
Raḥm kıl bārī baḥup dīde-i giryāna seher
- 75b 3. Hāhiş itseñ bile sen nālemi kūyuñda gice
Dut kulağ gülşen-ārā bülbül-i nālāna seher
4. Yāda düşdükce yüzüñ zevki mükedder dilime
Hasret ile baḥuram nev-gül-i ḥandāna seher
5. Kaṭre kaṭre tökülür gözyaşı hicrān gicesi
Keşret-i guşsa onu dönderür ‘ummāna seher
6. Uygu gelmür gözüme birbirde degmez müjeler
Salmağ ister nazarın çāk-ı girībān seher
7. Bāgbān yādıñ ile serve nazar itse ne sūd
İş budur kim baḥasan serv-i ḥirāmāna seher
8. Dime ser-ḥoş eylüyüp Nevberī engūr meyi
Ona cānānı virüp bir dolu peymāne seher

251

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

1. ‘Îlâc-ı derdiñi dildârdan şor
Diliñ dermânını ol yârdan şor
2. Şeb-i hicrân ilen zevk-i vişâli
Marîz-i ‘aşk olan bîmârdan şor
3. Ne lezzet var yüzün nezzâresinde
Bu hâli mâil-i ruhsârdan şor
4. Gözüm müştâkıdır gül tek cemâlin
Onu hasret kıoyan ağıyârdan şor
5. Gönül yanıñdadır cânân hemîşe
Mağallin turre-i tarrârdan şor
6. Lebiñ mişli güvârâ yoğdı bâde
Diseñ vardır eger mey-ğârdan şor
7. Yañağıñdan ‘aceb lezzet çekür hâl
Onu gül bütesinde ħârdan şor
8. Kaşîñ mişlindedir mihrâb-ı mescid
Sücûdın men kimi dîndârdan şor
- 76a 9. Lebiñ sırrın ne bilsün zevki yoğlar
Bu sırrı zevki ana vardan şor
10. Yüzüñ Ka‘be tavâfindan girâmî
Onun feyzini bu züvvârdan şor

^{251/1} dildârdan: dildârıdan// yârdan: yârıdan N1

^{251/2} bîmârdan: bîmârıdan N1

^{251/3} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{251/4} ağıyârdan: ağıyârıdan N1

^{251/5} tarrârdan: tarrârıdan N1

^{251/6} mey-ğârdan: mey-ğârıdan N1

^{251/7} ħârdan: ħârıdan N1

^{251/8} dîndârdan: dîndârıdan N1

^{251/9} vardan: varıdan N1

^{251/10} züvvârdan: züvvârıdan N1

11. H̄arābātī olar küllhen ğanīsī
Bu rāḫat meskeni Nevbārdan şor

252

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Her zamān kim yüzüne zülf-i siyeh ḫāil olur
Nefesim tenge düşür ğuşşaya dil māil olur
2. ‘Aşğ mülkünde bu gün miḫnet ü ğam şāhı menem
Ne kadar olsa ğamıñ gönlüm ona nāil olur
3. Gerçi şāhım gine var dilde kuyūdāt-ı vişāl
‘Aşğa her kim ki düşer şāh ise ger sāil olur
4. Mihr-i rüyuñdur iden ḫayli münevver dilimi
Āftāb bile dime tıreligi zāil olur
5. Günümü tıre iden perçem-i ğisūlardır
Ol zamān kim yüzüne zülf-i siyeh ḫāil olur
6. Cısr-i cennet yüzüne turre-i tarrārıñdır
Bu sebebdir ki şırāta dilimiz ḫāil olur
7. Mescidi zāhide vir Nevbere mey-ḫāneleri
Here bir fi‘ li bilüp ḫayr ona fāil olur

253

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Sensiz dilimin nālesi her şām seḫerdir
Gözyaşı töken ‘arızıma dıde-i terdir
2. Gözden ḫurudur eşk-i teri āteş-i āhım
Dildir göze imdād eylügen ya ki cigerdir
- 76b 3. Bilmezdi benim dilde olan derdimi bir kes
Zāhir eylügen derd-i dili eşk-i başardır

^{251/11} Nevbārdan: Nevbārdan N1

^{252/1} ḫāil: hāil N1

^{252/5} ḫāil: hāil N1

4. Munca ki ğama ŧāhib olup örtülü sīnem
Ol gence berāberdi ki pür-dür ü güherdir
5. Müŧkildi gözüm yaşımı hicriñde urutmaq
Rūd-hāne degül nehr degül başqa teherdir
6. Menden döğü bu āh u fiğān ile tazarru⁶
Hicriñde olan hūkm-i Hūdādan bu aderdir
7. Sensiz dağı bu zindeligim ⁶ ayn-ı haadır
Her bir nefesim sūd degül cāna zararlıdır
8. Men bād-ı ŧabā gözlüyoram her demü Nevber
Cānāndan o her ne dise doğru haberdır

254

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Dil ārzü-yı vaŧl-ı nigār itdi sehvdır
Yağŧı bilür ki haŧret-i rü ile mağvdır⁴⁰²
2. Terk eylemez olunca der-i āsitānıñı
Rāh-ı fenāda ün seg-i aŧğāb-ı Kehfdir
3. Bülbül nevāsı berg-i güle ⁶ arz-ı hāldır
Ebŧārı yoğ olanlara bu la⁶ b u lehvdır
4. Āh u fiğāndı Nevberī cānānsız iŧim
Dehrin mürürü ⁶ ömrüme onsuz bu nehvdır

255

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün

1. Eline ŧāne alup yār onu ğisūya eker
Cānımı derde salar dil ciğerim ŧuya eker
2. Tığdır aŧı dime an töküben jenglenüp
Vesmedir zīnet iün yār onu ğisūya eker

^{253/6} tazarru⁶ : tazarru⁶ N1

^{253/8} cānāndan: cānānıdan N1

^{254/1} mağvdır: mahvdır N1

- 77a 3. Dānedir h̄āric iden Ādemi rıdvān cādan
Meni de hırş u t̄ama^ç dāne-i hindūya çeker
4. Nergise bāğda göz mest-i humārını virüp
Hayretini bilürem deştdē āhūya çeker
5. Titreyor el ayaķım harda görende gözünü
Gör ne s̄āhirdi meni nergis-i cādūya çeker
6. Z̄a^ç f idüp öyle tenim Nevberī şūret-keş onu
Hayli āsānluķ ile bārīk olan mūya çeker

256

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey hoş ol ^ç uşşāka kim fikr eylemez ^ç ālem nedir
^ç Ālem-i nā-sūdda insān çeken bu ğam nedir ^ç
2. Göz açup görsün gerek cānān yüzün peymāneden
Añlasun bilsün dil-i bīmārına merhem nedir
3. Kıoymasun bir şāniye mey-hā[ne]den dışra ķadem
Bilmesün dünyāda bu hūzn ü ğam u mātem nedir
4. Bāde-i gül-gün duta bezm içre dest-i sākīden
Nūş idüp bilsün ki bu mahlūķ olan Ādem nedir
5. Virmesün bir kimseye elden ziyād ile kemi
Fikr itsün vezn iden mīzānda bu kem nedir
6. Şatmasun bir dirheme inşāf ile vicdānını
Añlasun çirkāb olan dünyāda bu dirhem nedir
7. Cām-ı Cemşīd eylesün muṭlaķ göñül pergālesin
Yoķ lüzūmı bilmegin dünyāda cām-ı Cem nedir

---

^{255/3} hırş: hırş N1

^{255/4} bāğda: bāğıda// deştdē: deştdē N1

^{255/5} s̄āhirdi: s̄āhirdi N1

^{256/1} nā-sūdda: nā-sūdıda N1

^{256/3} [ne]: - N1

^{256/5} mīzānda: mīzānıda N1

8. Rāhdan çihmişlarun ardınca gitme Nevberī
Sen de bir fikre gidüp gör ma' nī-yi Zemzem nedir

257

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ta' ne daşın çevreme cem' eyledim dutdum hişār
Bu hişār içre giçür āsūde ' ömrüm bahtiyār
- 77b 2. Miñnet ü endüh u ğam çevremde durmuş fevc fevc
Derd ü ğam sulţānıyam kudretli fevcim bī-şümār
3. ' Aşkdan gül-gün devā başımda dutmuş dil-berim
Mülk-i ' aşka olmuşam eñ muhterem bir şehriyār
4. Vaşl-ı cānāndır olan dünyāda hūlyā-yı serim
Gönlümü itdim cihān fikr ü hayālinden kenār
5. Ğamlı gönlüm derd ile dolsun ne ğamdır bu maña
Ğam yataķı olmaķı gönlüm idüpdür ihtiyār
6. Kara gündür ' aşıķa zūlf-i siyeh hūlyāları
Yād itdüke onu muţlak döner şāma neħār
7. Hılķat-i evvelde men bildim ki cānāndır ğaraż
Cān yete cānānına hılķatden olmuş bu qarār
8. Cān cihānı terk idür ey Nevberī fikriñ nedir
Cānı vir cānānıña ondan şora kıl iftiħār

258

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bilmüşem ' aşıķa bu vaşl muħāl olmalıdır
Cān bahāsıyla dile kām-ı vişāl olmalıdır
2. ' Āşıķa zann eyleme sehl cünün rütbesini
' Aşķ dīvānesine ' aķl-ı kemāl olmalıdır

^{256/8} rāhdan. rāhıdan N1

^{257/3} ' aşkdan: ' aşkıdan N1

^{257/7} ğaraż: qarar N1

3. Şöhret-i 'aşkı duta cümle cihân dâiresin
Gün-e-gün mişli gice kûrş-i hilâl olmalıdır
4. Gülşen-i 'ömrü gerek berg-i hazân tek sarala
Kara bağrında onun bir kara hâl olmalıdır
5. Yâr elinden içe mey mest ola mādām-ı hayât
Nevberî şartı budur bâde helâl olmalıdır

259

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Giceler hâtırıma ol meh-i tâbân dolanur
Nice kim gökde kamer deşt ü beyâbân dolanur
- 78a 2. Hâsret âhı gözümün yaşını kem kıldıkıçün
Ciger imdâd eyelüyor gözlerime kan dolanur
3. Yine her lahza gönül bile perişandı diseñ
Dile hülyâ-yı ser ü zülf-i perişân dolanur
4. Sîne-çâk olmağumun bâişidir sîm-endâm
Menzili halvet idir çâk-ı girîbân dolanur
5. Serve nişbet virememe kâddini ol sîm-tenin
O kıyamında kalur yâr-i hırâmân dolanur
6. Ne diyüpdür göresin yâre dilimden ağıyâr
Kec-nazardır maña çoğ menden o hem yan dolanur
7. Şormadı hâl-i dil-i zârımı ol gonça-dehen
Nevberin ğamlı koyup 'ârızı hândân dolanur

260

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Serv görse kâddiñi ger nüş ider ey gül-'izâr
Görse gül ruhsârıñı maħcub olup itmez mi 'âr
2. Ser-nigün eyler başın nergis görürse gözleriñ
Hem benefşe haţtıñı gördükde lâbüd şermsâr

---

^{259/1} hâtırıma: h'âtırıma N1

3. ‘Iyd-ı nev-rüz eylesem ‘ayb itme bayram olmasa
Ten durupdur gün kimi ruhsârın üzre zülf-i târ
4. Pîçtâb-ı zülfüdür devr-i ruhuñda ya ki bir
Gülşen içre kıvrılup uyguya gitmiş şâhmâr
5. Hâl-i hindü çehre-i aliñde olmuş bir hâsed
Gülsitân içre çeküp âgûşa gül bir kıra hâr
6. Men ta‘accüb eylerem gül şâhesinde bülbüle
Şâhe-i gülde durup eyler niçün feryâd u zâr
7. Nevberî sende nedir munca melâl ü derd ü ğam
Oldı giryân gözleriñ arâmsız leyl ü nehâr

261

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 78b
1. Dutulur ğuşşaya dil ğamla dolu göz nem olur
Tökülür berg-i güle kaçreleri şeb-nem olur
  2. Fikr-i cânân ki düşür hâtıra hicrân gicesi¹³
Dil-i maḥzûnıma tâ şubḥa kimi hem-dem olur
  3. Tâk-ı ebrû-yi ḥamıñ secde-i tã‘atgehi dil
Kâmetim kaç kimi kûy-i seriñde ḥam olur
  4. Dile derdiñ yığuşur ğamları ihzâr eylüyor
Gelüp onlar da benim ğamlı dilimde cem olur
  5. Ney-i mey-ḥâne nevâ şavtnı gönümünden alır
Ehl-i mey-ḥâne pozur ‘işretini mâtem olur
  6. Nefesim tenge düşür terk eylüyor şavtnı ney
Nâlesi ḥayli ḥazîn şavtı muḳarrer kem olur
  7. Doldurur sâkî kadeḥ bâde virür yâr eline
Nûş idir yârim onu ğamlu dilim ḥurrem olur
  8. Nevberî geh itirür başını bir mest kimi
Geh görüsen ki gelür hûşa gehî serssem olur

^{261/2} ḥâtıra: ḥâtıra N1

262

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān kim hâṭırım vaşl-ı nigârı yâd idir
Dil binâsın rüknden vîrân koyup ber-bâd idir
2. Geh meni Mecnûn kimi şahrâya tuş eyler hayâl
Gâhî dağ dırmandurur şîrîn lebe Ferhâd idir
3. Derd ü ğam cûşa gelür gönümdeki tuğyândan
Geh görürsen bir vesî' dünyânı dil bünyâd idir
4. Eyle feryâda gelür hicrân şebinde sîne
Kim işitse neylerün şavâtına îrâd idir
5. Geh mükedder hâṭırım dutğun ider dil gözgüsün
Şûret-i yâri dutup gâhî meni dil-şâd idir
- 79a 6. Mey dutar mey-hânede birce elimden câm ilen
Ġuşşa vü ğamdan alup ğamgîn dilimi şâd idir
7. Dutdurar geh gönümü tarrâr zülfün târına
Hoş nazarla gönümü geh habsden âzâd idir
8. Nevberî her-çend kim cânân işitmez nâlemi
Bir gün olar işidüp rahma gelir imdâd idir

263

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Melâl ü miḥnete bu ṭab' -ı tâbi' nefsi-râmımdır
Şebât u şabrîma esbâb cem' iyyet-i tamâmımdır
2. Şeb-i hicrânîña yansam seher âhıyla hâmuşam
Men-i nâ-kâm içün fikr ü hayâlîñ dilde kâmımdır

^{262/1} hâṭırım: h̄'âṭırım// rüknden: rükñiden N1

^{262/3} tuğyândan: tuğyânıdan N1

^{262/5} hâṭırım: h̄'âṭırım N1

^{262/7} habsden: habsiden N1

^{263/2} hâmuşam: h̄'âmüşam N1

3. Ne kārım var benim Mecnūn gezen şahrā-yı vaḥdetde
Ser-i kūyuñdaki küllhen müzeyyen bir maḳāmımdır
4. Şarāb-ı nāb-ı mey-gūn-ı leb-i la^ç liñle ser-mestem
Bu meyden ğayrı bir bāde ele dutsam ḥarāmımdır
5. Düşerdim çöllere sensiz gezerdim deşt ü şahrānı
Velī senden uzak olmak ḳabīḥ-i neng ü nāmımdır
6. Çekerdim rişte-i nazma ser-ā-pā cism-i endāmıñ
Yüzüñ evşāfına ṭab^ç -ı revān dilde müdāmımdır
7. Nizāma durdı sünbüller saçıñ terkībini görcek
Menim de Nevberī onlar ^ç azizimdir girāmımdır

264

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Zevḳ-i vişāli hicr ile bīmār olan biler
Renc-i firāḳı münḥarīḳ-i nār olan biler
2. Dil ḳana döndüğün ne biler ḥüsnden ḳabīḥ^{164/2}
Bu ğuşşanı bir ^ç arız-ı gül-nār olan biler
- 79b 3. Zülfün nedir eziyyeti bīmār olan dile
Dil-bend-i zülf-i ṭurre-i ṭarrār olan biler
4. Bī-ḳayddan su 'āl eyleme nār-ı firḳati
Hicrān şebinde anıñ ile var olan biler
5. Mey-gūn lebin mezāḳına ^ç aşıḳdı cān viren
Bu neş'eni ḥumāra ḥaberdār olan biler
6. Ḥ'āba giden bilir mi kevākib seyāḥatın
Anı firāḳ-ı yār ile bīdār olan biler
7. Mazmūn-ı şī^ç ri añlamayan ḥazz alan degül
Her şī^ç rde rumūza ḥaberdār olan biler

^{264/2} ḥüsnden: ḥüsnüden N1

^{264/4} bī-ḳayddan: bī-ḳaydıdan N1

^{264/6} seyāḥatın: seyāḥatın N1

^{264/7} mazmūn: mazmūn// şī^ç rde: şī^ç ride// ḥazz: ḥazz N1

8. Bīmār-ı ʿaşk-ı yâr olanlar ider feraḥ
Nevber bu zevḳi ʿaşka giriftâr olan biler

265

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Ey hoş ol dil ki onun sen kimi meh-pâresi var
Dili bīmâr degül ğamlarınun çâresi var
2. Nâleme kat eylüyor bülbül-i nâlân sesini
Hem onun men kimi bir nev-gül ile arası var
3. Çâre yoḥdur cigerim dâġına merhem dilime
Saġalan yara degül kimde ki dil yarası var
4. Çoḥ da faḥr eylesün ḥîlesine söyle raḳîb
Ġamîni men çekürem ḥayli onun arası var
5. Ölmesem çıḥmayacak kâse-i serden ʿaşkıñ
Baḥr-ı gönlümde onun dâimî fevvâresi var
6. Ġamze peykânı degüp şân şân idüpdür tenimi
Nevberin bu oḥıyla sînede min yarası var

266

Mefʿülü Mefâʿilü Mefâʿilü Feʿülün

1. Ey gül seni men görmege zevḳ ü hevesim var
Bir bülbül-i şeydâ kimi cân-süz sesim var
- 80a 2. Sevdâña düşen vaḳtde dil murġun uçurdım
Dil sendedi ten mendedi bir boş ḳafesim var
3. Feryâdımı terk eylemerem batmasa nuṭḳım
Feryâd u fiġân itme ki cânda nefesim var
4. Dâdım götürüp başına şaḥrâları kûhı
Ser-ḳâfilede baġlu baʿîrem ceresim var

---

^{265/5} baḥr: bahr N1

^{266/2} vaḳtde: vaḳtde N1

5. ' Aksini dutur şam u seher gözde hayalim
Hâtır kimi bir tünd tekâpü feresim var
6. Yâd eylüyoram Nevberî gül-rüy-i nigârı
Feryâdına bülbül kimi bir dâd-resim var

267

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Her gün darasun tellerini şâneye hoşdur
Gün gecdi timâr eylemege şaniye hoşdur
2. Cânım yüzünün şu'lesine yanmağı ister
Şem'e dolanup yanmağı pervâneye hoşdur
3. Dîvâne-i 'aşkıñ olana peşm idi dünyâ
Töhlmet daşınun âsibi dîvâneye hoşdur
4. Men ser-hoş olup eylemişem hırka mey-âlûd
Bu 'âdetim ol sâķi-i mey-hâneye hoşdur
5. Nevber dağı fikr eyleme ölsen ne gamıñ var
Şi'riñ hamu 'irfâna kütüb-hâneye hoşdur

268

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Şavt-ı ceresde dil kimi vardır derâ-yı zâr
Gönlüm gelür terennüme mişl-i şadâ-yı târ
2. Bülbüllerün figânına güller degül sebeb
Feryâda gitdi onları cevr ü cefâ-yı hâr
- 80b 3. Şâm-ı firâķa tâb eylemek zehrdir dile
Bal eylüyor bu zehri vişâl-i şafâ-yı yâr
4. Rüşen gün arķasında muķarrerdi tîre şâm
Zülf-i siyâhı şâmdurur rüyı ay 'izâr

---

^{266/5} hâtır: hâtır N1

^{267/1} timâr: timâr N1

5. Çoğ istedim cünūnlukū şahrā dolanmağı
Başımdan eskik olmadı bir dem livā-yı ‘ār
6. Nālān dilimden olmadı ikrāh göz nemi
Ġamgīn dilimde Nevberī gūyā ki çay var

269

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Bilmedim ‘aşka düşen demde gönül kıana döner
Dil bināsından uçar mülk-i Süleymāna döner
2. Eridir mum kimi hicr odı fūlād-ı dili
Nār-ı fırkatle ciger cismde büryāna döner
3. Gülmegin yüz itirir göz dağı şādān bağuşın
Cism-i hālīn degüşür hāl-i perīşāna döner
4. Terk-i ‘išetle ider hāneden ü ilden ‘udül
Dile ġam ferici geler cān ivi bir hāna döner
5. Ne biledim ki dilim āteş-i ruhsāra yanar
Görmüş idim ki şemin başına pervāne döner
6. Olaceymiş yüzü gül ġonça lebi serv kıadi
Göz görüp bunları dil bülbül-i nālāna döner
7. Bilmedim hāl-i siyeh Nevbere dil dāğı olar
Göz revākında gözün merdümi giryāna döner

270

Mef‘ülū Mefā‘ilū Mefā‘ilū Fe‘ülūn

1. Kıan yaşı tōken dildi dime dīdelerimdir
Ġūn-ābe viren gözlerime dil cigerimdir
2. Āh-ı cigerim odludur eyle hāzer ondan
Yüz dutma sen ol semte ki rāh-ğüzerimdir
- 81a 3. Dönderdi dime faşl-ı hāzān bergini zerde
Ġuşk eylüyen ol yaprağı āh-ı seherimdir

---

^{269/2} cismde: cismide N1

4. Tāb-ı dil-i sūzāndı viren āhıma şu^ç le
Berķī ki çıḡar ebrden āh-ı şererimdir
5. Ğam terk eylemez gönlümü tā çıḡmasa cānım
Berg berg yapuşan ellerine bu kemerimdir
6. Nevber ne^ç aceb tāb eylediñ āteş-i hierde
Düşdükde ona söylediñ Allāh kerīmdir

271

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Munca kim eşk-i revān bu çeşm-i giryānım töker
Şübhe yoḡdur kırtarar gözyaşını kånım töker
2. Kātre katre dürr olan yaşım dönüp ḡun-ābeye
Zerre göz virmiş nihāyet la^ç l-i ḡalḡānım töker
3. Tīredir gönlüm nice ebr-i bahārın zūlmeti
Berķ-i āhım ra^ç dıdır ruḡsāra bārānım töker
4. Ḥāzır itmek istiyor cānān devā-yı derdimi
Gāhī de nādım olup topraķa dermānım töker
5. Saḡlayardım Nevberī pinhān dilimde derdimi
Meclis-i^ç irfāna ḡam bu ḡamlı dīvānım töker

272

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Zevķ-i vişāl-i yār ile dil iftiḡār ider
Ḥüzn ü melālī ḡüşe-i dilden kenār ider
2. Gül şāḡesinde bülbül-i zāra ta^ç accübem
Yāri yanında sırrı nedir āh u zār ider
3. Hātif yitürdi ḡuşuma cān-sūz bir şadā
Ol ḡārdan şikāyetin izḡār-ı yār ider

---

^{270/4} ebrden: ebriden N1

^{272/3} ḡārdan: ḡārdan N1

- 81b 4. Zevk arturar çemende güle yād ider seni
Bā' iş budur ki dil heves-i bāğ u zār ider
5. 'Aşkı gönül dutardı nihān līk gözyaşı
Ruhsārıma ahar tökülür āşikār ider
6. Āh-ı dilimdi gözyaşını huşk iden velī
Şām u seher 'izārıma çeşmim nişār ider
7. Leylī olupdı Kaysı iden 'aşkda cünün
Nevber bu hāli şevk ile hem ihtiyār ider

273

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Noldı bilmem ol meh-i tābānıma menden kuşūr
Kim idir menden özün ol mäh-r[ū] her lahza dūr
2. Ol şeh-i hūbān meni kemter gulām itmez hesāb
Ya vücūdım lāyıkı yoğdur ola kābil-i hużūr
3. Keşret-i ğamdan düşüp Mecnūn dağı şahrālara
Bir bile hālet dağı menden gerek itsün zuhūr
4. Dağ ile şahrā-nişin Ferhād ile Mecnūnadır
Özlerin rüsvā iden birbirlerinden bī-şu'ūr
5. Şāh-ı hūbān söylüyen cānāna cān virsün gerek
Ol Süleymāna nice pā-yı meleḡ bezl itdi mūr
6. Her tarafından miḡnet-i hicrān ile ğamdır gelen
Bir ümīd-i vaşl olur ancaḡ viren ḡalbe sürūr
7. Tā' at-ı cānāna men gerden dutup baş egmüšem
Hādīm-i şāh olmaḡım faḡrımdı bu mende ġurūr
8. Nevberā her lahza kim yād eylerem cānān lebin
Aḡıdar göz eşkden ruhsārım üzre āb-ı şūr

---

^{272/7} 'aşkda: 'aşkıda N1

^{273/1} [ū]: - N1

^{273/5} bezl: bezl N1

^{273/8} eşkden: eşkiden N1

274

Mefā'ilün Fe'ilâtün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Yüzün tek hansı bāğın surh-reng lālesi var
Gözün mişāli meger nergisin piyālesi var
- 82a 2. Yüziñi vaşf eylügen çoğdı min kitābet ile
Bu hağda herkesin öz zannınun mağālesi var
3. Yüziñe gün diyenün 'özri yoğdı şübhesine
Günün başında meger müşg-bū külālesi var
4. Şarāb-ı la' li ħarām eylügen fağh degül
Tamām-ı müctehidin çoğ güzel mağālesi var
5. Ta' accüb eylemüyün şāh-ı gülde 'andelibe
Dilim figānın işit bülbülün ne nālesi var
6. Yüziñde ter ki durup berg-i gül olar şemtāl
Onun da şubğ çeninden yüzinde jālesi var
7. Dime ki Nevberī dilden dağı tükendi ğamıñ
Nigārdan hele çoğ ğamların ħavālesi var

275

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gül faşlıdır ayağa dur ey sākī cām vir
Yorğun kümeyt-i 'aşğ-ı nigāra licām vir
2. Elden burağma ħazz-ı güli nev-bahārda
Doldur piyāle 'aşığa mey şubğ u şām vir
3. Peymāneni mükemmel idüp vir ki nüş idem
Kūy-i ser-i nigārda bir ħoş mağām vir
4. Menden yetür nigāra muğabbet selāmını
Andan cevāb 'aşığ-ı zāra tamām vir

^{274/7} nigārdan: nigārıdan N1

^{275/2} ħazz: ħazz// nev-bahārda: nev-bahārıda N1

^{275/3} nigārda: nigārıda N1

5. Pîr-i muğân men ile berâberdir ey faķih
Men ser-ħoşam naşihâtı ğayra müdâm vir
6. Bed-ħ`âb idüpdi cismimi ħülyâ-yı vaşl-ı yâr
Ser-ħoş idüp de gözlerime zevķ-i tâm vir
7. Nevber hevâ-yı vaşl-ı nigâr ile şâdlan
Ta' n-ı raķibe şabr ile sen intikâm vir

276

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

- 82b
1. Baħır o ğara gözün men taraf ħumâr ħumâr
Meni bu ħâliñ idir ğamlara dūċâr dūċâr
  2. Firîb-i dânedi ħâliñ yüziñde zülf tuzak
Bu dâm ilen dili ister ide şikâr şikâr
  3. Dime ki seyr idirem bâĝ-ı ğülşen ü ğemeni
Aċar mı ğöñlümü sensiz ğülü bahâr bahâr
  4. Ğöñülde besliyorum ħan içinde mihr-i ruħuñ
Muħabbetiñ dolanur cânımı damar damar
  5. Dilimde ħan dime gevher gözümde dürr-i sirişk
Gelen ħademlerine eylerem nişâr nişâr
  6. Ol âhüveş gözinün manzarına cân ħurbân
Olaydı kâşki cânım benim hezâr hezâr
  7. Kesüpdi şabr u ħarârım leyâl-i hicrânıñ
Dutar mı hicride Nevber dili ħarâr ħarâr

277

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Tarîķ-i `aşķı dutan pâk-i dâmen olmalıdır
Cefâya şabr eylüyüp cevre ħ`âhen olmalıdır
2. Raķib ta' nesine sınımaya mişâl-i dıraħt
Cefâ ċeken bedeni mişl-i âhen olmalıdır

3. Vücūdın eylemüye şürezâr bir mevķi^ç
Dıraht-ı bâğ-ı nigâra o gülşen olmalıdır
4. Göñül diler ki disün dil-berine dil ğamıñı
Dehen açanda dili mişl-i sūsen olmalıdır
5. Keder virüp dile hicrân ħarâb idübdî firâķ
Bu yirde söz koyup onlar ki şiven olmalıdır
6. Soruşdı Nevberiden bir faķih ^ç aşķ meyın
Cevâb virdi onu nūş iden men olmalıdır

278

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 83a
1. Gülşene yâr gelüp açdı ^ç izârın didiler
Artırup nâlesini bülbül-i zârın didiler
  2. Gösterüpdür güle yüz ğonçaya gül-ġün lebini
Nergise gözlerinün mest-i ħumârın didiler
  3. Berg-i gül bahş eyledi yâr ona gösterdi yüzün
Ġayzın arturđı bu iş bād-ı bahârın didiler
  4. Tünd-ħü oldı şabâ berg-i gülün ğurresine
İtmegin berg-i gülün ħâke nişârın didiler
  5. Ĥâl-i hindüsü onun çehre-i alinde nice
Bûte-i gülde yatan nâz ile ħârın didiler
  6. ^ç Āşıkı bend eylügen hansı melâĥatdı ğörün
Göz midür yoħ didiler turrede târın didiler
  7. Bezm-i ^ç irfânda söz yetdi bu endâzına kim
Yaĥşı nâzım kim olar Nevbârın didiler

279

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

1. Rūşen yüzüne karşı ġicem mişl-i seĥerdir
Hicriñle ġiçen şâm dile ġuşşa u kederdir

---

^{278/7} ^ç irfânda: ^ç irfânda N1

2. Sākī maña bir cām-ı leb-â-leb vire dutmam
Cām içre dolu sensiz olan bâde zeherdir
3. Gözyaşım aḥup hicrde ırmaqlara doldı
Gülzârıñı sîr-âb eylügen dîde-i terdir
4. Bülbülleri ḥadsiz sevirem söyle niçün kim
Feryâdları mende olan nâle teşerdir
5. Men ‘aşkluyam devr-i felekden feraḥım yoḥ
Yârin yüzi ḥürşîd maña kaşı kamerdir
- 83b 6. Hicrân tenimi yandıri elden sali fırkat
Ağyârım iden ta‘ ne bulardan da beterdir
7. Meyden meni ikrâh eylügen oldu dudaqıñ
Bu tâze degül çoḥdan olan köhne ḥaberdır
8. Pîrâhenimün gögsünü gül-gün görüp añla
Gözden tökülen eşk degül ḥün-i cigerdir
9. Nevber bu güzel nazma nazâr salsa o gül-rû
Taḥsîn eylüyor çünki melâḥatlü eşerdir

280

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Eyle ser-mest ol gönül ḥiss eyleme ‘âlem nedir
Bilme bu çirkâb olan sîm ü zer ü dirhem nedir
2. Düşme bu kec-devr olan dehr-i denî ḥülyâsına
Mest olup âsûde ol dünyâda bilme gam nedir
3. Yâri dut ey dil saña bir gamlı günde yâr ola
Yaḥşî fikr it görgilen bu ḥilkat-i âdem nedir
4. Sen riyâset taḥtını eyle ‘ivaż bir külhene
Faḥrlar ḳalbinde gör gamla dolan ḳulzüm nedir

---

^{279/3} hicrde: hicride N1

^{280/4} faḥrlar: faḥrılar N1

5. Ehl-i temkîn ol gönül cevri-nigâra şabr kıll
Lehçesi şîrîn olup güftârda bil sem nedir
6. Olma râzî hayl-i ğam cân mülkünü itsün yatağ
Ġam sipâhı bilmesün bu kal' a-i muhkem nedir
7. Ġurrelenme Nevberî sen elde it vağ' ı mağâm
Ġilkatiñ toprağıdır ħulğunda senden kem nedir

281

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Güft ü gû-yi cân u dil ħilkatde cânân üstedir
Söylüyor cânân bahâ-yı vaşlını cân üstedir
2. Şerbet-i la' l-i lebi bîmârına dil şihhati
Şihhat-i derd-i dil-i ' aşık bu dermân üstedir
- 84a 3. Çâk idübdür pîrehen Mecnûn düşüp şahrâlara
Mağşadı Leylîdeki çâk-ı girîbân üstedir
4. Ġod-nümâ zâhidlerün mağz-ı riyâdır tâ' atı
Bile töhmet onların dünyâda her an üstedir
5. Ağladan mey-gün lebi göz neş' esidir güldüren
Çün onun cezbiyyeti ol leb-i ħandân üstedir
6. Hüşımı cem' eylemek başa degül mümkün maña
Fikr-i vaşlı yârimin bu kalb-i vîrân üstedir
7. Nevberin geçdi dağı Ferhâd u Kays efsânesi
İmdi nevbet sen yazan mağzûn dîvân üstedir

282

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ne revâ zülfüñ geze her şubħ-demde şâneler
Tâ ona ħasret kala dil-bend ola dîvâneler

---

^{280/5} güftârda: güftârıda N1

^{280/7} vağ' ı: vağı N1

^{281/5} cezbiyyeti: cezbiyyeti N1

2. Teşnedir gönlüm eme mey-gün dudağın bādesin
Çana dönsün meyleri bağlansun ol mey-ḥāneler
3. Şu' le-i ruḥsārīña yansam ta' accüb yoḥ bu kim
Resmdir yansun gerek şem'e dönen pervāneler
4. Leylīye Mecnūn olan bir Çaysdır lâkin saña
Tapular açsañ yüzüñ min men kimi dīvāneler
5. Bezm-i ' işretde seniñ fikriñle başım neş'eli
Ḥālīme mebhūt olar meyle dolar peymāneler
6. Kāināta virseler bir қадри ḡuşşamdan eger
Doldurar ger olsa min bu ḥānelerce ḥāneler
7. Sałtanat taḥtı meni te'min itmez Nevberī
Ḥoş gelir ancak maña cānān viren külḥāneler

283

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Sızıldar ney kimi gönlüm ḡamıñdan āh u zār eyler
Yeter zevḡ ehline nālim dem-ā-dem ḡam-ḡüsār eyler
- 84b 2. Göñül sīnemde saḥlardı nihān derdin ḥalāyıḡdan
Gözüm her yan tōküp yaşın malālim āşikār eyler
3. Marīz-i ' aşḡ-ı cānānım bilür ḥāl-i perīşānım
' İlāc-ı derdim itmekden ' ivaz derde dūçār eyler
4. Didim şayyād olup şaydın idem ol ṭurfe āhūnın
Ne āhūdur bu men bilmem ki şayyādın şikār eyler
5. Esīr-i bend olan ' āşıḡ nigārın zūlf-i tārında
Eger şabr eylese aniñ ḥalāşın ḡül-' izār eyler
6. Belā-yı ' aşḡa tāb itmez cihānda olmuyan ' āşıḡ
Cünūn-ı ' aşḡ olan yüz min belānı iḥtiyār eyler

---

^{282/3} resmdir: resmidir N1

^{282/4} Çaysdır: Çaysdır N1

7. Ne hâcetdir ki hem Nevber düşe şahrâya Mecnûn tek
 alar yanında c n n nigr n c n niş r eyler

284

Fe' il t n Fe' il t n Fe' il t n Fe' ilün

1. Al ya na üzre siyeh d ne-i h l olmalıdır
 Cigerim d gına bu d ne miş l olmalıdır
2. Keşret-i eş k-i terim na l-i  m dim urudar
 Şarşar-ı  hı dilin   omre zev l olmalıdır
3. Derd   g mdan dilimi itmedi c n n h l ş
   Aş lı s nede min hüzn   mel l olmalıdır
4. Her yeten ays olumu kim ona Mecn n diy le
 Resm-i div nelige   a l-ı kem l olmalıdır
5. Vaşl-ı c n nı   abeş sehl heş b eylemüyün
   Aş k-ı ş dika bu vaşl muh l olmalıdır
6.   Aş  meydanına kim girse g ma t b eylemez
 Hierine ş br eylüyen Rüstem-i Z l olmalıdır
7. Renc-i   aş  ile  len Nevber  hasretle gider
   Aş kın ecrine bir k m-ı viş l olmalıdır

285

Mef'  l  F ' il t  Mef ' il  F ' ilün

1. Şad şükr muttaşıl der-i mey-h ne b zdir
 Rind ile hoşdı günlerimiz h l s zdir
- 85a 2. Her bir adeh ki n ş idirem y rin   aş na
 Verdim hemişe p r-i muğ na niy zdir
3. Bu meyde var gur r u tekebbür ki mest idir
 Efs s ola ki n ş ideni hayli azdır
4. Mecn n dilinde g m yükü min b r b rbend
 Leyl n   aş  olduğuna ser-fir zdir

5. Men bāz tek tiküp gözümü ğayra baĥmaram
Cānān yüzini görmek için dīde bāzdır
6. Şerĥ eylüyüm ne nev^ç ile zülf-i nigārımı
Kūteh degül bu kışşa nihāyet dırāzdır
7. Ol maṭlab iki dilde onu gizli dutmusan
Cānāna söyle Nevberī āgāh-ı rāzdır

286

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Menim yārim ne muḥtāc-ı gül ü serv ü şanavberdir
Yüzi önünde gül erzel ḳadinden serv kemterdir
2. Ne mezhebdir dutup cānān ki ol mezheb ṭarīḳiyle
Ona ḳanım ḥelāl olmuş beşān şīr-i māderdir
3. Mukaddem yoĥdı bir kışşa cihānda ^ç aşḳdan ğayrı
İşitsem kimseden billāh inanmam nā-mükerrerdir
4. Gelende naḳş-ı ğamgīnden meye ālūde it gönlüñ
Muşahḥaşdır ğama meyden devā ḳılmaḳ muḳarrerdir
- 85b 5. Niçün men el çeküm pīr-i muġānın mey sarāyından
Maña himmet bu yirdendir keşākeş rükni bu derdir
6. Giçen gün va^ç de-i vaşlın virüp sar-ḥoş zamānında
Bu gün fikri nedir bilmem gine gözler muḥammerdir
7. Faḳīrin āb-ı rüyını ḳanā^ç atla tökem hey hāt
Bunu şāhāna ^ç arz eyle ki rüziler muḳadderdir
8. Füzündür farḳı bu ābın hemānā Hızır ābından
O şuyın meskeni zulmet bunun Allāhü ekberdir
9. Şikeste-dil ḥarīdārı bizim bāzārda çoĥdur
Özini kim fūrūş itse onun bāzārı diġerdir

---

^{286/3} ^ç aşḳdan: ^ç aşḳıdan N1

^{286/7} ḳanā^ç atla: ḡanāatla N1

^{286/9} bāzārda: bāzārıda N1

10. Giçür ' aşıkların devri mürür-ı dehr devriyle
Bu dehrin ' aşığı imdi olan meşhür Nevberdir

287

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Hoşem ki gūşe-i mey-hāne hānegāhımdır
Bu hāne ğam gününe yāverim pehāhımdır
2. Egerçi çeng şabūhī terāne raħm itmez
Şeher-dem āh-ı dilim zıkr-i şubhāhımdır
- 86a 3. Na'im-i şāh u gedādan gönül ferāğatdır
Gedā-yı bārgelim yār-i pādīşāhımdır
4. Hayāl-i yārim olupdur hemīşe dil feraħı
Hayāl ğayrı yoħumdur Hudā güvāhımdır
5. Gedā-yı kuyı olam saltanatdan efďaldır
Cefālī sāyesi hoşdur ki ' izz ü cāhımdır
6. Hemīşe bu kapuya şadmāne yüz koydum
Karārgāhı onun dest-i tekyegāhımdır
7. Ecel hadengi meger ' ömr haymesin uçura
Huşuyla el götümek ğayr-i resm-i rāhımdır
8. Ger ihtiyārı degül Nevberī günāh itmek
Edeb yoluyla di kim bu güneħ günāhımdır

288

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Dil serā-perde-i muħabbetidir
Gönül āyinedār-ı tal' atıdır
2. İki gün istemem bu dünyānı
Ki başım bir ayak minnetidir

---

^{287/2} terāne: terāne N1

^{287/3} bārgelim: bārigelim N1

3. Devr-i Mecnûn giçüp benimdi bu gün
Herkesin penç rûz nevbetidir
4. O harem kim şabâdı maḥrem-i râz
Bu şabânın huşûşî ḥürmetidir
5. Ğam nedir cânımın felâketine
Ğarazım yârimün selâmetidir
6. Gûşe-i çeşmdir ḥayâl-i nigâr
Mihre dil cā-yı ḥâş ḥâlvetidir
7. Ne kadar gonçadan gül açsa çemen
Eşer-i bûy-i yâr şöḥbetidir
- 86b 8. Dildir âlüde vuşlat-ı yâre
Hamu ‘âlem güvâh-ı ‘işmetidir
9. Sîne şandukıdır muḥabbetine
Nevberin ‘aşk hem ḡanîmetidir

289

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ḥâlimizden ‘aşkda her kimse kim âḡâhdır
Destimiz resm-i teşekkürden ona kûtâhdır
2. Bâde-i ‘aşkı güneḥ ‘âşık olanlar bilmüyor
Onu işbât eylügen eşḡâşlar gümrâhdır
3. Çoḡ gedâlar ‘aşkdan dutmuş dile şeh rütbesin
Bu fezâ-yı ‘aşkda her kim gedâdır şâhdır
4. Yâr kûyi ‘âşığa bir câydur dârü’l-emân
Bu maḡal ‘âşıklara gülşende nüzhetḡâhdır
5. Dil maḡall-i derdidir ‘uşşâka dil-berden gele
Sînesi şanduk-i ḡam bâḡrı maḡall-i âhdır

^{288/5} ḡarazım: karazım N1

^{289/1} ‘aşkda: ‘aşkıda N1

^{289/2} eşḡâşlar: eşḡâşlar N1

^{289/3} ‘aşkdan: ‘aşkıdan// ‘aşkda: ‘aşkıda N1

6. Derd-i ‘aşkın çâresin bilmez tabībân-ı cihân
Dil-ber-i meh-rüyesi bu derdden âgâhdır
7. Mâl ü devletden güzel bir ma‘rifetdir bir edeb
Şân ü şevket şöhret-i dünyâ içündür câhdır
8. Nevberî dindirmeseñ dinmez sevür sâkitligi
Evvelinden şöhbet-i bî-câdan o ikrâhdır

290

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Söylese her kim men-i miñnet-keşe peygâm-ı yâr
Her ne varım var onun cânım fedâ-yı nâm-ı yâr
2. Bir kafesde bülbül-i şeydâ kimi nâlândı dil
Ġut-i dildir gönlüme şekker-i dil bādâm-ı yâr
- 87a 3. Dâm-ı zülfünde onun hâl-i siyehdir dânesi
Şükr kim hem-sâyedir ruhsârına bu dâm-ı yâr
4. Hüşyâr olmaz dağı cânân elinden mey içen
Her kimin kim cür‘asın doldırsa meyle câm-ı yâr
5. Eyledim bu nâmede cânâna şerh-i hâlimi
Derd-i serdir eylemek bundan füzûn ibrâm-ı yâr
6. Men vişâli istedim gönderdi cânânım firâķ
Ĥâhişimden el çeküm koy hâşıl olsun kâm-ı yâr
7. Çeşm-i bîmâra eger dermân diyülse tütüyâ
Ondan efđaldır maña hâk-i der-i aķdâm-ı yâr
8. Nevberin bu derdine dermân virebilmez şifâ
Çâre yoĥdur derdine tâ kılmasa encâm-ı yâr

291

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Bir cânı görmüşem ki onun cân bahâsıdır
Her bir kademde cânına kurbân bahâsıdır

2. Şekker dudağa şoḥbet-i şīrīne ḥarf ḥarf
Şīrīn kelāma la‘ l-i Bedāḥṣān bahāsıdır
3. Kūy-i serinde bir nefes almaḡ nigārimun
Min sāl ‘ ömr mülk-i Süleymān bahāsıdır
4. Gül-berg-i ter yañaḡına çeşm-i ḥumārına
Gözden gelen firāḡda bu ḡan bahāsıdır
5. Dil durmuyor tenimde döner şem‘ -i rūyına
Pervānenün de āteş-i sūzān bahāsıdır
6. Zūlf-i siyāhı dāne-i ḡāline mekrdir
Cān naḡdi bu tuzaqda her ān bahāsıdır
7. Eyller fiḡān u nāleni ḡülşende ‘ andelīb
ḡül manzarına bülbülün eḡḡān bahāsıdır
8. Nevber aḡıtma gözyaşını şām-ı hicrde
ḡülzārlarda serv-i ḡırāmān bahāsıdır

292

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 87b
1. Göñül sürürü muḡahhar şarābdan ḡörünür
Ḥayāt-ı ‘ ömr dile bile ābdan ḡörünür
  2. Bu ḡanlı gözyaşımın ḡösterem mi teşbīhin
Od üzresince çekilmiş kebābdan ḡörünür
  3. Ḥayāl ilen dimürem münteşirdi vaşf-ı ruḡuñ
Yüzüñde oynaḡa gelmiş niḡābdan ḡörünür
  4. Ġubār-ı ḡātırımın ḡākidir olan mir ‘āt
Odur ki şūret-i ḡüsnüñ türābdan ḡörünür

^{291/4} firāḡda: firāḡıda N1

^{291/6} tuzaqda: tuzaqıda N1

^{291/8} hicrde: hicride// ḡülzārlarda: ḡülzārılarda N1

^{292/1} şarābdan: şarābıdan// ābdan: ābıdan N1

^{292/2} kebābdan: kebābıdan N1

^{292/3} niḡābdan: niḡābıdan N1

^{292/4} ḡātırımın: ḡātırımın// türābdan: türābıdan N1

5. Günâh söyledi zâhid nazâr-ı şûretiñi
Maña bu nevc i günehler şevâbdan görünür
6. Hemîşe saħlar idim derdimi nihân ilden
Ne çâre kim yazılup bu kitâbdan görünür
7. Tabîb zann eylüyor za' f-ħâl u ħasta-dilem
Ĥarâret-i bedenim ıztırâbdan görünür
8. Ĥarîm-i kuyıñı cennet bilüp gelir Nevber
Onun da çünki necâtı bu bâbdan görünür

293

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dil perişân olduğun her şubħ-dem gîsü biler
Bülbül-i şeydâ-dilin feryâdını gül-rû biler
2. Ĥasta ħâl olmuş gönül şân u seħer hicrânda⁴⁶
Derdinün dermânını ħâl-i siyeh hindü biler
3. Mest-i ħâl olmağımı mey-ħâne bilmezdir ne mey
Men ne mestem ħalimi ol nergis-i cādü biler
4. Yaralanmış gönümünñ tâ şıħhati mümkün degül
Bu cerâħât bâ' işin müjgân ile ebrü biler
5. Eşk-i seyl-âbı neden şöndürmedi dil âteşin
Bes niçün dirler odu şöndürmegi bir şu biler
- 88a 6. Āh çekdim giceler hicrânda yâ-hû didim
Āhımı sen bilmeñ zıkr itdügüm yâ-hû biler
7. Remz-i pinhândır yeten göz güşesinden Nevbere
Yârimin fikrini bu fehm itdigim duyğu biler

^{292/5} şevâbdan: şevâbıdan N1^{292/6} kitâbdan: kitâbıdan N1^{292/7} ıztırâbdan: ıztırâbıdan N1^{292/8} bâbdan: bâbıdan N1^{293/1} hicrânda: hicrânıda N1^{293/6} hicrânda: hicrânıda N1

294

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ne çekir ‘ aşığı bu hierde cânân ne bilür
Cânımın zaḥmetini rāḥat olan cân ne bilür
2. Şahn-ı gülşende olan bülbül-i şeydâ dâdın
Kulağın gonça yumup nev-gül-i ḥandân ne bilür
3. Hikmetin aḥzi niçün ḥākimi mağrūr kıılır
Ḥaber alsan ne diyor ‘ aşıka dermân ne bilür
4. Dil perîşândır onu ṭurre-i cânândı bilen
Bu perîşân dilimi ‘ arız-ı ḥandân ne bilür
5. Vâ‘ izim vaşfa çekür cenneti ḥürîlerini
Sendeki ‘ işveleri ḥürî ü gılmân ne bilür
6. Cân taleb eylemüsen çoḥdan aparduñ onu sen
Sende dil olmağını sîne-i süzân ne bilür
7. Sürmeli gözleriñi sen niye gösterdiñ ‘ abeş
Sürme lâzımdı göze ehl-i Şfahân ne bilür
8. Nevberâ sa‘ y eyle bir ‘ arife göster söziñi
Nazmınun kıymetini cāhil ü nâ-dân ne bilür

295

Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilün

1. Ney midir dâd eylüyen yoḥsa dil-i zârım mıdır
Nâlesi öz kuvvesi ya kim benim varım mıdır
2. Şür-i gavğâya salan bülbülleri güldür mi ya
Bâ‘ iş-i gülzârda rüyın açan yârim midir
- 88b 3. Maḥfil-i cânânımı rüşen iden şem‘ dir veyâ
Giceler dilden çıḥan âh-ı şerer-bârım mıdır

---

^{294/1} hierde: hieride N1

^{295/2} gülzârda: gülzârıda N1

^{295/3} şem‘ dir: şemdir N1

4. Gülşen içre yârimün pâyına düşdi sarı gül
Berg-i güldür mi düşen ya zerd-i ruhsârım mıdır
5. Nezr itdim cânımı yârin vişâline velî
Pîrehende bilmürem cânım benim varım mıdır
6. Mümkün olmaz eylemek dildârsız bir dem hayât
Muttaşıl ‘ömr eylemek tenhâ benim kârım mıdır
7. Kûy-i cennetdür maña ruhsârı hoşdur Ka‘ beden
Cân fedâ itmek ona ey Nevberî ‘ârım mıdır

296

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Hevâ-yı ‘aşk başımda cünûn nişânesidir
Gönül degül bu harâbe gam âşiyânesidir
2. Yürek midir dögünen bilmürem bu sînemde
Şadâ-yı neydi mi ya muṭribün ṭerânesidir
3. Dilim dilim yüregim parçalandı sînemde
Ḥesâba dut onu zülf-i nigâr şânesidir
4. Sitem ḥadengini gamzeñ atur dil-i zâra
Ne cürmü var dilimün bu neyün bahânesidir
5. Firâk alup dilimi virdi nâr-ı hierâna
Mu‘ayyen oldu ki cânım onıñla yanasıdır
6. Muḥabbetime ‘ivaż yârdan cefâ görürem
Bu ‘işvekâr haçan ḥayrı şerri ḳanasıdır
7. Ḥesâb itme ki gündür ṭulû‘ iden dehre
Şerâr-ı âh dil-i zârımın zebânesidir
8. Tükenmez eşkimi gözden gören diyor Nevber
Bu Zinderüd veyâ Nîl rûdhânesidir

297

Mef'ülü Fā' ilātün Mef'ülü Fā' ilātün

1. Min ğam kitābı görseñ ser-mihr-i defterimdir
Ğamgīn sözün tamāmı sīnemde ezberimdir
- 89a 2. Her bir nefes ki çeksem min il ' ibādet allam
Ebrū-yi ħam niçün kim tã' atgeh-i serimdir
3. Baħr-ı muħiṭ-i sīnem mevci idende tuġyān
Gözden ' izār-ı eşkim tökmek müyesserimdir
4. Gülzārda dolanmağ her gün merām-ı dildir
Servi görende yādım serv-i şanavberimdir
5. Vaşlñ müyesser olsa men zār-i nā-tüvāna
Ĥuld-i berīn muķābil kūy-i seriñ yirimdir
6. Āyīne-i ħayāle düşdükce ' aks-i rüyñ
Şüret-keşim ħayālim fikrim muşavverimdir
7. Qoy bilsün ehl-i ' ālem kim men cünün-ı ' aşqam
Adım ne dirse Nevber kāğızda ħaṭlarımdır

298

Mef'ülü Fā' ilātü Mef'ülü Fā' ilün

1. Eṭrāfımız tamām çemen ü lālezārdır
Cānānsız velī dilimiz ğam-güsārdır
2. Bir cām-ı mey mişālidi her lāle erguvan
Nergis mişāl-i nergis-i cānān ħumārdır
3. Sākī dutup elinde ķadeħ līk sīnemiz
La' l-i lebin şarābı içün dāġdārdır
4. Bülbül nevāsı çulķayup eṭrāf-ı gülşeni
Ĥandān gülün düşünde yatan mest ħārdır

---

^{297/3} baħr: bahr N1

^{297/4} gülzārda: gülzārıda N1

5. Nazmın pozubdı bāğda sünbüllerin şabā
Zülfi salur hayāle gönül tār-mārdır
6. Gül-gün yañağ sende benefşe hacıldır
Başın dutup aşāka zihī şermsārdır
7. Bārın virüp zuhūra çemen açdı gönça gül
Bārıñ seniñ de Nevberī bu āh u zārdır

299

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

- 89b
1. İnsānıñ i'tibārı dünyāda var ilendir
Variyyeti cihānıñ bir i'tibār ilendir
  2. Zülmet müdām qalmaz hem rüşenā müdāmın
Devr-i felek hemīşe bile qarār ilendir
  3. Qışda çemen gül açmaz sūsen benefşe açan
Her gönça bir gül olsun fazl-ı bahār ilendir
  4. Qoy çulqasın fiğānı gülzārı 'andelībün
Min bār nāle kılsa gül vaşlı hār ilendir
  5. Bāzār-ı 'aşqa ey dil yaḥşı tedārik eyle
Cāndır bahāsı yārin bilme dīnār ilendir
  6. Pergāle-i cigerde qan içredir muḥabbet
'Aşıqların anıñçün qalbi nigār ilendir
  7. Uymuş cünūna gönülüm ey Nevberī benim de
Ser-mest-i 'aşq-ı yārem meylim diyār ilendir

300

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Şubḥ u mesā hayāliñ dutgun dile feraḥdır
Ümmīd-i vaşlıñ ile 'uşşāq pādīşehdir
2. Cānān yüzünde gördim bir yirde mihr ü māhı
Sehv itmürem ki qaşı ḥāver yüzünde mehdır

3. Munca figān u nālem dirler işitdi yārim
İmdāda yetmez oldı bilmez mi kim günehdir
4. Gül şāhesinde bülbül feryādına ta' accüb
Durmuş güle muqābil bilmem ne cāh u cehdir
5. Zülf-i siyāhı yārin t̄ali' nümūnesinden
Ruhsārı üzre h̄ali bahtım kimi siyehdir
6. Zāhid meni çağırdı mihrābı egri gördim
Men dutduğum t̄arīkat zannımca doğru rehdir
- 90a 7. Kiprikleriñ bir oğdur ' uşşāq-ı bī-nevāya
İqlīm-i h̄usne dāir çoğ mu' teber sipehdir
8. Feryādına ceres tek min dād-resin varımdır
Zann eyleme ki Nevber tenhādı bī-penehdir

301

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. O turreler ki yüze pīçtābdan tōkülür
Günün kabağına zulmet seḫābdan tōkülür
2. Dilimde yoğdı ḫased bir niḫābadır ḫasedim
Bu reşk gönlüme ancak niḫābıdan tōkülür
3. Sirişk-i h̄ün-ı dilim şanmuyun rızādandır
Esende el yire kaṭre şarābdan tōkülür
4. Yüzüñ ziyāsı idir gönlümü benim rüşen
Niçün ki nūr yire āftābdan tōkülür
5. Suāl itse nigārım nedir bu ateş-i dil
Aevlü od bu suāle cevābdan tōkülür
6. Dutar mı Nevberī nāşih nāşihatın ḫāşā
Riyālı olduğı va' zı ḫiṭābdan tōkülür

^{301/1} pīçtābdan: pīçtābıdan// seḫābdan: seḫābıdan N1

^{301/3} şarābdan: şarābıdan N1

^{301/4} āftābdan: āftābıdan N1

^{301/5} cevābdan: cevābıdan N1

302

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dāne-i hāl-i siyāhı dil-ber-i meh-rūda gör
Boynuña dīvānelik zincirini gīsūda gör
2. Çeşm-i şehlānı eger görmek hayālîñ var ise
Git Hotan şahrāsına teşbîhini āhūda gör
3. Nāf-ı āhū-yi Hotan müşgin şabādan dutgilen
Ondan a' lā 'ıtrı sen ol zülf-i ' anber-būda gör
- 90b 4. Pıçtāb-ı zülfdür murğ-i dilim çün āşiyān
Gönlümün ser-menzilin gīsūdaki bir mūda gör
5. Dām-ı tezvire düşüp miskin hamāmāsā gönül
Bu tuzakın dānesin hāl-i siyeh hindūda gör
6. Ey gözüm ārām olup bir lahza h'āb itseñ n'ola
Rāzī eyle Nevberī cānān yüzün uyguda gör

303

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Nuṭṭdan koydı meni hayret-i ruhsār-ı nigār
Şüretimdir nice bir şüret-i bī-cān-ı dīvār
2. Miḥnet ü derd ü ğamın yoḥdı dilimde ḳadri
Ne terāzūlar onu vezn idebilmez ne şümār
3. Gerd-i ğamdır bürüyen gönülümün āyīnesini
Eşk-i çeşm ile gerek pāk ola ondan bu ğubār
4. Ğamze peykānına dil hayli ta' aşşuḳ yetürür
Bilmürem kim ona bu h'āhişinün hayrı ne var
5. Ger disem fikriñ ile bir giceni yatmamuşam
Bāver it bu sözüme kim yatabilmez bīmār

^{301/6} hiṭābdan: hiṭābıdan N1

^{302/2} teşbîhini: teşbîhini N1

^{302/4} zülfdür: zülfidir N1

^{303/1} nuṭṭdan: nuṭṭıdan N1

6. Serve nişbet dimerem kâmetiñ ey nañl-i ümîd
Kim görüpdür güzelim serv vire bâğda bār
7. Saldı ğavġaya başın durdıķı yirde Nevber
Mihrîni virdi dile kalmadı şabr ile qarār

304

Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün

1. Göñül feryādını sensiz gice nālān ceresden şor
Vücūdım za' fını bilmek dilersenñ bir megesden şor
- 91a 2. Gözüm ruhsārıña hasret kılup dil āh u zār itdi
Bu kâdri dād u feryādı özün tek dād-resden şor
3. Zülāl-i şerbet-i la' l-i lebi menden su'āl eyle
Şarāb-ı telh-i ta' mını gidüp bir mey-peresden şor
4. Eşer āhında yoñmuş kim el atdı tışeye Ferhād
Yıñan kimdir bile daġı onu şahir nefesden şor
5. Müjeñ peykānı zañmını dutar sīnem sevür göñlüm
Ne raġbetdir onu dilde olan zevk ü hevesden şor
6. Temennā eylemür göñlüm yüzün öñünde gün nūrın
Bu zevki şevki ruhsāra olan āġāh kesden şor
7. Melāl ü ġuşşadan Nevber gice rāhat yatabilmür
Onu bu hāl-i maġşüşin uyaķ olmuş 'asesden şor

305

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Her seher şāne çekür zülfünü cānān darıyor
Riše-i cānım ile telleri çin çin sarıyor
- 91b 2. Dām-ı ġisūya düşüp göñlümü bend itmiş özi
Gice yanında yatan uğrunu gündüz arıyor
3. Munca feryād-ı dilim dutmadı cānān kulaġa
Bir soraķ eylemedi kimdi ki bile zārıyor

---

^{303/6} bâğda: bâğıda N1

4. Qoymadı mähveşim ‘āşık-ı miskîne maḥal
Bilmürem bes o kimin derd-i diline yarıyor
5. Yüzine ḥasret idir bülbül-i dil ‘āşıkını
Gül kimi yoḥsa o hem vaşlına ḥār aḥtarıyor
6. Va‘ de virmişdi güle Nevbere cānān bu gice
Niye gelmür ki gice nişfdan ötmüş qarıyor

306

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Gözleriñden her ne oḥ gelse dil-i bīmāradır
Mestdir başım ḥaṭā göñlüm kimi ḥüşyāradır
2. Zevki yoḥlar neylüyor yārin sitem peykānını
Bile oḥun lezzeti şevk ile zevki vāradır
3. ‘İṭri zülfüñden durur her gün seḥer tizden yükün
Ya Ḥotan şahrāsına ya sür‘ ati Tātāradır
4. Gözyaşımıdır qoymayan dünyā yüzünde rükn-i şāf
Görse her kim söylüyor tuḡyān iden fevvāredir
5. Saldı pinhān bir nazar Nevber ḥirāmān qaddiñe
‘Avf kıl taqşirini bu sirqat evvel bāredir

307

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. ‘Ārızıñla baḥş idüp gülşendeki gül-berg-i ter
Tüñlendi şabā itdi onu zīr ü zeber
- 92a 2. Ğonça dirler aḡzıñā ḥālā ki men ḥayretdeyem
Qoy disünler neylüyem nişbetdi lākin muḥtaşar
3. Dün ḥayālīñ itmedi bi’l-merre rāḥat göñlümü
‘Āqibet bir nev‘ ilen tāb eyledim açdım seḥer

---

^{305/6} nişfdan: nişfidan N1

^{306/1} mestdir: mestidir N1

4. Mest-i mey hūşa gelir vardır mu' ayyen sâ' ati
Bâde-i la' l-i lebi nūş itse gelmez hūşa ser
5. Қаşıña mehdır diyen seçmez mi ağdan қарanı
Onu ancak söylüyor men tek özinden bī-ḥaber
6. Nevberīden ummasun zāhid hidāyet rāhını
Çeksün el o gösteren ḥayrın dalında çoḥdı şer

308

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil hemīşe şabr idüp cev̄ ü cefāya tāb ider
Göz sirişkin saḥlamaz ruḥsārımı pūr-āb ider
2. Cism-i naḥlin istiyor āhim ḳurutsun hicre^{308/2}
Merdüm-i çeşmim ona yaşın töker sīr-āb ider
3. İstemür baḥsun gözüm sensiz cihān ḥübānına
Yād olan dem ' arızıñ nezzāre-i meh-tāb ider
4. Cāmı dutmazdır elim ney ursalar dırnaḳıma
Lebleriñden her zamān meyl-i şarāb-ı nāb ider
5. Ḥasretiñdir ' ömrümü kūtāh iden hicrānda
Kām eger mümkün ola bu iḥtiyārı şāb ider
6. Pāre pāre göñlümü cem' eylüyor cānān eger
Birbire kirpik ḳoyup tā şubḥ olunca ḥ'āb ider
7. Ḳūt-ı dil olmuş dile cānān ḥayāl-i ' arızıñ
Miḥnet-i hicrān dil-i Nevbārıñı bī-tāb ider

309

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Bī-çāre bülbülün gine gülzāra meyli var
Ḥandān gülün vefāsına baḥ ḥāra meyli var

---

^{308/2} hicre: hieride N1

^{308/5} hicrānda: hicrānda N1

^{308/7} ḳūt: ḡūt N1

- 92b 2. Gül-rū nigāra bülbul-i şeydā olup dilim
Efsūs kim onun daḡı aḡyāra meyli var
3. Mey-gūn dudak bādesiz yād idir göñül
Mey-ḡānelerde bāde-i gül-nāra meyli var
4. Dil teng olupdı sīnede āh u fiḡāndan
Ġāretger uğru ṡurre-i ṡarrāra meyli var
5. Göñlüm kuşu o şem^c-i ruḡu görmek istiyor
Pervāne tek onun da bile nāra meyli var
6. Raḡbetsiz itdi göñlümü mey-ḡāneye gözüm
Ser-ḡoş dil[in] ki nergis-i ḡammāra meyli var
7. Derd ü ḡam-ı cihānı yıḡup itdiler su^ʔāl
İzhār itdi cümlesi Nevbāra meyli var

310

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Ruḡ-i aliñ ḡayālātı şeb-i hicrān enīsindir
Taḡayyürde ḡalan göñlüm ḡayāle hem-celisindir
2. ḡabāb-ı eşkimün dürrin yetürdi güñlere āhın
Semālar saṡḡı bu dürre açılmış bir tilsimdir
3. Mey ü mey-ḡāne vü muṡrib piyāle sākī-i ḡoş-rū
Olan mey-ḡāne ovbāşı muḡarreb bir re^ʔisindir
4. Dime kim ebrdir gökde dutan ruḡsār-ı ḡürşīdi
Semā rüyında āhımdan çekilmiş dūd u hisimdir
5. Libās-ı faḡr egnimde ḡanīler tirmesinden ḡoş
ḡayāl-i^c arız-ı aliñ serimde surḡ-ı feysimdir
6. Müjen peykānı geldikçe fedā kıllam dil ü cānı
Bu ḡalb-i ḡātemiyyetden olan bezl-i ḡasīsindir

^{309/4} fiḡāndan: fiḡānıdan N1

^{309/6} [in]: e N1

^{310/4} ebrdir: ebridir N1

^{310/6} bezl: bezl N1

7. Gelüp kûyînda dād itsem mebādā olma rencide
 Fiğānım ilticā dādım lisān-ı mültemisimdir
- 93a 8. Göñül beytü'l-muqaddesdir muhabbet onda deyrānī
 Hamu 'āşıklar ey Nevber muṭī' olmuş Qaysımdır

311

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Çırağ-ı menzil-i 'āşık münevver rûy-i cānāndır
 Perişān eyelüyen göñlün siyeh gīsū-yı cānāndır
2. Şırāṭ-ı cenneti dirler nice bir mû kimi ince
 Yüzi 'uşşāka cennetdir şırāṭı mûy-i canāndır
3. Sücüdün eyelüyor zāhid bir egri ṭāğ-ı mihrāba
 Menim ṭa' atgeh-i secdem kemān ebrū-yı cānāndır
4. Diyorlar Qaysı çekmişler cünün ḥāliyle zincire
 Maña tavğ-ı cünün ammā mu' atṭar mûy-i canāndır
5. Cefā [vü] cevri-i rāh ile ne lāzım Ka' beye varmağ
 Ṭavāf-ı Ka' be-i ḥüsne merāmım kûy-i cānāndır
6. Didim pinhān ḥalāyıkdan nigāra göñlümün derdin
 Menim de Nevberī fikr ü ḥayālim sū-yı cānāndır

312

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Nedendir va' de-i vaşlıñ nigārā lenglenmişdir
 Ona şabr eylemür göñlüm tenimde tenglenmişdir
2. Çeküpsen qaşına vesme didim 'ālem maña güldi
 Diyorlar 'āşığın qanın töken dem jenglenmişdir
3. Ser-i kûyînda feryādım görüp rencide-dil olma
 Seniñ bezmiñdeki neyden dilim āhenglenmişdir

^{310/8} Qaysımdır: Qaysımdır N1

^{311/5} [vü]: -y1 N1

4. Durar mı nâlesiz bülbül çemende güllü gülşende
Açılmış her taraf güller gülistân renglenmiştir
- 93b 5. Emîn olma kemân ebrû müjeñle sînemi delsün
Atılmış ta‘ ne daşıyla hişârı senglenmiştir
6. Degül ey Nevberî ‘ âķil viren cānānı dünyāya
Cihān ‘ ifrite ‘ avretidir bezenmiş renglenmiştir

313

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘ İşretiñ bezmi seniñ her gice mensiz de giçer
Şād-ruħlar ıarabı ğamlı gelensiz de giçer
2. Men didim yāre gidek menle diyār-ı Hıtana
Didi oynatma meni āhū Hıtansiz de giçer
3. Ağzına ğonça didim dinmedi bir söz dimedi
Bir işāret eyledi ğonça sūħansiz de giçer
4. Didim ey gül men ile seyr eyle bāğı çemeni
Söyledi perver-i gül bāğ u çemensiz de giçer
5. Nāleye geldi dilim hem-dem ona olmadı ney
Oldu ma‘ lūm maña nāle çetensiz de giçer
6. Dil-i mecrūħıma yoğ dehrde bir çāre iden
Dād u feryāda gelen dāda yetensiz de giçer
7. ‘ Aşķ pīrāheni ey Nevberī besdir bedene
‘ Āşķ ‘ aşķ ile ölen vaķte kefensiz de giçer

314

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Her oğ ki egri ķaşıñ ğamzeden kemāna dutar
Men-i şikeste dili bu oğa nişāna dutar
2. Fiğān ilen dutaram yüz hemīşe reh-ğüzere
Fiğānı bülbül özün şaħn-ı ğülsitāna dutar

- 94a 3. Ricā ilen dilerem dāmen-i vişāli ele
O virmeyüp gine de cūr-be-cūr bahāne dutar
4. H̄ayāl-i zūlf-i perişān huṭūr ider dilden
Ġarīb murġ yeten naḥli āşiyāna dutar
5. Meges-ṭabī‘ at olup şireni sevür gön̄lüm
Yüzini sende olan şehd-i la‘l-i şāna dutar
6. Marīz-i ‘aşq idi Nevber gelübdi dergehiñe
Sitem görürse yüzün onda āsumāna dutar

315

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Gözüm munca tökürsen yaş olarsan cūybār āḥir
Ser-i rāhın gil eylersen gelebilmez nigār āḥir
2. Gön̄ül sīnede teng itdiñ nefesgāhım şeb-i hicrān
Olasan mı demī rāḥat dutarsan mı qarār āḥir
3. Rızālansaydı cānānım öperdim zīr-i pāyından
Nice kim būs ider her gün onu gīsū-yı yār āḥir
4. Ceres tek nāleye geldi gön̄ül ney tek nevālandı
Haçan ondan gider bilmem bu qadri āh u zār āḥir
5. ‘İnān-ı iḥtiyār elden virüpdür yār-i meh-rūya
Selāsıl zülfe bend oldı gön̄ül bī-iḥtiyār āḥir
6. Dayandı Nevber-i maḥzūn ser-i kūyında cānānım
Kaçup şahrāda bend aldı idüp Mecnūn firār āḥir

316

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün

1. Sāye-i serv-i qadiñ her gün ayaqıñdan öper
Telleriñ her yan düşüp gül-gün yañaqından öper
- 94b 2. Şubḥ tizden gün yüzün sürter der ü dīvārıña
Raḥt-ı ḥāb içre o hem şūḥāne sākıñdan öper

3. Rāzīyem igne dele hiller mihekler bāğrını
Eşkim efzūnter olur niçün buhağınđan öper
4. Dutmusan şimsād ele zūlün açanda şāneni
Rağşa gelmiş tellerin birbir darakınđan öper
5. Gönlüme reşk arturur güftāra geldikce lebiñ
Kelme kelme her sözün şīrīn dudağınđan öper
6. Zūlf tek Nevber ıulun salsaydı mīnā boynuna
Ġonça mişlinde leb-i mey-gūn siyāğınđan öper

317

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Firāğ-ı yārda gönlüm fiğān ilen doludur^{317/1}
Veremlidir cigerim ġamlı ıan ilen doludur
2. Gönlüm diler ki disün dil-berine dil ġamını
Dudağ dudağā dek ağızım beyān ilen doludur
3. Ġesāb idir meni sālīm řabīb řāhirden
Bağarsa gönlüme dāğ-ı nihān ilen doludur
4. Yürek sözün diyebilmür düşüpdī tenge dilim
Dehende ġayrı nedir kim zebān ilen doludur
- 95a 5. Ġurüb töker yire ġamzeñ ġadengi 'aşğ ehlin
Fezā-yı 'aşğ hemān üstüh'ān ilen doludur
6. Göz iġtiyārım alar kipriğın ider mecrūġ
Bu ġüsn şehri ne çoğ ġükümrān ilen doludur
7. Merāmı güldüğü bülbül ider fiğān u nevā
Ġül istiyorsa cihān gülsitān ilen doludur
8. Nigārın 'aşğınını dilde nihān dut ey Nevber
Bu bezm ġālī degül nüktedān ilen doludur

---

^{317/1} yārda: yārıda N1

^{317/5} üstüh'ān: üstühān N1

^{317/8} nüktedān: nuğtedān N1

318

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Perçeminde zülfünün min lāle-gün dil görsenür
Şahn-ı gülşendir yüzün her semtden gül görsenür
2. Kıan ilen dolmuş gözüm kaçımdır onda ser-nigün
Rūd-i Ceyhundur onun üstündeki pol görsenür
3. Şāneden şordım saçın ünsiyyetin ' arz eyledi
Şāh-ı mārın ülfeti üns ile müşkil görsenür
4. Şem' tek dil yandığı yāre feraḥ-efzādı çoḡ
Parça parça dil yanur cānāna kandil görsenür
- 95b 5. Yandırupsan cānımı ol şem' veş ruḡsārına
Şem' i yandırmak saña her-çend yüngül görsenür
6. Nevberiden müddet-i tazıyık-i ' aşkı şormuyun
Kim onun her sâ' ati ' aşk ehline il görsenür

319

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Zülf-i ḡam birle kaçın ḡatırı ḡaddim ḡam idir
Çeşm-i nem birle hemān cān ivini ḡulzüm idir
2. Dile dem birle dolur āteş-i hicrān ḡamın
Cism ḡam birle daḡı meyl-i fenā her dem idir
3. Yār ḡam birle maña her sitemi gördi revā
Dil ḡasem birle ona raḡbetini muḡkem idir
4. Dilde zem birle idir ta' neler aḡyārlarım
Şabr-ı kem birle gönül ḡuşşalanur min ḡam idir
5. Cām-ı Cem birle çeküp başıma ' aşkın meyini
Neş'e dem birle başım mestini mustaḡkem idir

---

^{318/2} semtden: semtiden N1

^{319/1} ḡatırı: ḡ'atırı N1

^{319/4} aḡyārlarım: aḡyārlarım N1

6. El kalem birle yazur kâğıza vaşf-ı ruhuñu
Nuṭk-ı fem birle diyor ‘ākibetin sersem idir
7. Qaş-ı ham birle müjeñ göñlüme saldı zaferi
Bu heşem birle göñül qal‘ asını berhem idir
8. Bu raqam birle didi Nevberī yāre gamını
O sitem birle binā-yı sitemi muḥkem idir

320

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Başa peymāne çeküp ser-ḥoş olup yāriñi gör
Mest-i ḥālet yıḥuyup şüret-i dildārı gör
- 96a 2. Varı bulmaq dilersen itmegilen işbāt-ı vücūd
Yoḥ iken sen bu fenā dehrdeki varıñı gör
3. Ḥaḫ sözün ḥavfı nedir söylüeni olsa ğayūr
Sen de Manşūr kimi ḥaḫkı diyüp dārıñı gör
4. Mendil-i ‘aşkıñ ile pāk eyle dil gözgüsünü
Rū-be rūda dayanup şüret-i ruḥsārıñı gör
5. ‘Aşkıñ qaddi kimi ‘aşkıñ egilmiş qafı
Qafdan sengin olan arḥadaki bārıñı gör
6. Nevberī gitdi seni almağa bir cān kelefı
Yūsufi şüret ile sen de ḥaridārıñı gör

321

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gördi deryā seni ey dil-ber-i gül-gün ruḥsār
Reşkden ğayza gelüp gevherini atdı kenār
2. Açdı gül yaprağını çehreñe teşbīḥ eylesün
Ḥāl-i hindū ‘ivaızı bağrına basdı qara ḥār

^{320/2} dehrdeki: dehrdeki N1

^{320/5} qafdan: qafıdan N1

^{321/1} reşkden: reşkiden N1

3. Gitdi devrân revîşin yoḥsa ruḥ-i zülfünden
Günü rûşen gicesi zülf-i siyâhın kimi târ
- 96b 4. Gice gündüz bir olup fâş idir il bayramını
Ten düşür zülf özüne her güne bir ‘ıydıñ var
5. ‘Ârızın gündi seniñ zülf-i siyâhındı gice
Bu sebebdır kim olur dehrde hem leyl ü nehâr
6. Rind düzgün diyülüp Nevberî mey-ḥâneçiye
Gör ne pür-fendi virüp meylere eczâ-yı ḥumâr

322

Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilün

1. Başımda zevk-i vişâlin ḥayâli çoḥ görünür
Cünün olmaḳımın ihtimâli çoḥ görünür
2. Nihâyetin ne bilüm miḥnet ü melâl ü ğamın
Şikeste gönlümün âḥir melâli çoḥ görünür
3. Esüpdı şarşar-ı hicrân ümîd gülşenine
Bahâr-ı ‘ömrümün ey gül zevâli çoḥ görünür
4. Yaḥamdan el götümez oldı rind-i mey-ḥâne
‘Azîz dutmaluyam ‘ömr sâli çoḥ görünür
5. Her aybaşında olur bir hilâl-i çarḥ-ı felek
Nazargehimde nigârın hilâli çoḥ görünür
6. Berâber eylemeyün Ḳays ile benim ğamımı
Niçün ki Nevberin ondan melâli çoḥ görünür

323

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

1. Cânândan zamândı ki virmür şabâ ḥaber
Göndermüyor niçün bize ol dil-rübâ ḥaber

---

^{321/5} dehrde: dehrde N1

^{323/1} cânândan: cânânıdan N1

- 97a 2. Hem-sâyelerde zâra gelüp âh u zârdan
Munca fiğândan niye yetmez saña haber
3. Zülfün hayâli dar eylüyor dehri başıma
Başından almuşam başıma bir kara haber
4. Ney şavtını kulağa dutanlar biler gamım
Çün onda var gönülde olan pür-belâ haber
5. Cânân sözünden ayrı maña lâf söyleme
Hâcet degüldür ‘aşığa ondan sivâ haber
6. Pervâne yandı şem‘e diyorlar tavâfda
Bu bir işâredir olup ondan maña haber
7. Nevber inanma yârdan ağıyar söz dise
Yârin dilince çoğ diyorlar iftirâ haber

324

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Dil delür sînemi bir şûret-i zîbâdan ötür
Dögünür şubha kimi ol qadi ra‘nâdan ötür
2. Girmüşem meykedeye men de harâbâtî kimi
Yâr la‘linde olan bâde-i şahbâdan ötür
3. Salmuşam gerdenine ‘aşqda bir tavq-ı cünün
Qays olam men de gerek şûret-i Leylâdan ötür
4. Âhımı salsam eger dağlara tâbın getümez
Dağılup her birisi toz kimi şahrâdan ötür
5. Almaram ‘aşkı koyup başıma dünyâ gamını
Yârdan el götümem bir bile dünyâdan ötür

^{323/2} zârdan: zârıdan// fiğândan: fiğâmıdan N1

^{323/6} tavâfda: tavâfıda N1

^{323/7} yârdan: yârıdan N1

^{324/3} ‘aşqda: ‘aşkıda N1

^{324/5} yârdan: yârıdan N1

6. Cānımın fikri nedir terk eylemür cism ü teni
Sahluyor yoḥsa uzun örtülü sudan ötür
7. Virmerem cānımı ger gelse de min bār melek
O da hem gelmeyecek bile muḳavvādan ötür
- 97b 8. Terk-i inṣāf eylüyor Nevbere zāhid didi kim
Terk-i dīn eyleme sen zūlf-i çelīpādan ötür

325

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Libās-ı köhnesi faḳrın özine dībādır
Ne ḡuşṣa eylesün āḫir hemīn müheyyādır
2. Nedir bu dehr lüzümü ki 'ömrü beş gündür
Onun da her gününün iḳtizāsı ḡavgādır
3. Ne aḡniyāsı ḡanīdir ne kāsibi dervīş
Ne kūri derk edebilmez ne gözlü bīnādır
4. Ne nefis-i sālimi yoḥdur ne şarf-ı şeyṭānı
Ne zāhirinden eşer var ne 'aynı rü'yādır
5. Muḡammem olma sen ey dil degül müdām ḡayāt
Nefesden ayrı düşen cism bir muḳavvādır
6. Zevāl-i ism yoḥuñdur cihānda ey Nevber
Hemīşe bu eşeriñ dehrde hüveydādır

326

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Virdi fermān gözleriñ zūlfüñde dil olsun esīr
Göñlümün taḳşīrine bilmem ne oldı münḡaşır
2. Ġamze bir gün sehv idüp tīrin bize itdi ḡüzeşt
Ḥükm ile her gün urup tā ḳoymasun bir gün kesīr
3. Ḥayli feryāda gelüp kūyiñda itdim āh u zār
Bir ḳulaḳa dutmadun sen raḡm-dil sen ya cebir

- 98a 4. Eyle ser-mestem mey-i gülgün-dudağ-ı yârdan
Durmağa yoḥ tākātım çalsa ger İsrâfil nefir
5. Ger niḳâb açsañ saña men cânı ḳurbân eylerem
Ka‘ beden örtüñ açan bir nezr ḳurbânın kesir
6. Bil seḫîdir Nevberî dildârınun dut dâmenin
Boş yola salmaz eger sultân görürse bir faḳîr

327

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Gözyaşını tükendirüp âḫirde dil gider
Şu çeşmeden ḳutarsa mu‘ ayyendi gil gider
2. Yağmaya virdi varını dil rāh-ı ‘aşḳda
Bu ḫāneye bir uğru gelirse ḫacîl gider
3. Ağyârdan ne bāk durup reh-güzârda
Yetmez murādına yolu kim bî-delîl gider
4. Yâ Rab tükenmez oldı niçün sâ‘ at-ı firâḳ
Anıñ mürûr-ı sâ‘ ati güyâ bir il gider
5. Olsaydı vaşla râzî nihâyet ḳoyup ğama
Ref‘ -i rücû‘ a şevḳ ile cânım kefil gider
6. Ğamgîn yüz ile küyına gelmekde var ğaraż
‘ Âlî bināya ḫādım olanlar zelîl gider
7. Zülfüñ mişâli bil ki perîşandı ḫâtırım
Bâ‘ iş budur ki eşḳ-i terim mişl-i Nîl gider
- 98b 8. Bâd-ı şabāya olmagılan tünd-ḫû niçün
Nevber tarafından ol ḳapuya bir vekîl gider

^{326/4} yârdan: yâridan N1

^{327/2} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

^{327/3} ağyârdan: ağyâridan// reh-güzârda: reh-güzârida N1

^{327/6} ğaraż: ḳaraż N1

^{327/7} ḫâtırım: ḫâtırım N1

328

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Vaşlñ hayāli gönlüme her laḫza kāmıdır
Hicrāna şabr eylemegim ihtirāmdır
2. Göz ḫasret ile dil ğam ile āşınālanup
İşret dilime ḫāb gözime ḫarāmdır
3. Her bir ḫadeng-i ğamze dile yir-be-ir yetür
Sīnem bu zaḫma bir ḫedef-i istiḫāmdır
4. Mey-ḫānelerde ğün ğiçirüp nūş-ı mey ḫılup
Elde müdām nergis-i bādāmī cāmıdır
5. Bād-ı şabānı çoḫ sevürem kūydan gelir
Gīsūya degse nūkhet-i zūlfün meşāmdır
6. Ḫülyā-yı salṫanat nedi başa salum onu
Külḫen maḫal-i emndir āli-maḫāmdır
7. Şām ile şubḫ farkımı men bilmedim henüz
Şāmım bir oldı rüz ile rüzım da şāmdır
8. Cānān ğamın tamāmını teslīm idüp maña
Nevber dilinde miḫnet ile ğam tamāmdır

329

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Bir dil ki güzeller özine ḫāne ḫılurlar
Bā' iş ne olur kim onu vīrāne ḫılurlar
2. Bu Leylī-şıfatlar niye bir Ḫaysı görende
Mecnūn eyleyüp dehrde dīvāne ḫılurlar
3. Mey-ġün dudaḫın bādesine māil idirler
Mey mey didirüp dāḫil-i mey-ḫāne ḫılurlar

- 99a 4. Şem^ç den götürüp ^ç ârıza yandıрмаğ uşūlin
Ruhsâr odına ^ç âşıkı pervâne kıılurlar
5. Âsūde dili va^ç de-i vaşl ile duturlar
Ġam dolduruban anı da ġam-ġâne kıılurlar
6. Nevber ne disūn karşıdadır ġîle tızağı
Zūlfi tor idüp ġâli ona dâne kıılurlar

330

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Mey merāmım neş^çe-i la^ç l-i leb-i dildârdır
Söyledim aġmer ona kaşdıım ^ç izâr-ı yârdır
2. Râz-ı pinhânım gide kabre özümle râzîyem
Çünkü bu ehl-i cihân bir kâşif-i esrârdır
3. Men kimem menden şora ehl-i cihân añlar meni
Sîne sağfı dūr ilen memlū olup pūr-bârdır
4. Çoğ telâţumla ġiçūr baġr-ı dilimden mevcler
Ġorġulu tūfândan cân u dilim bîzârdır
5. Geçdi Mecnūn devresi Ferhâdlar efsânesi
İmdi de adım benim her vağtde izkârdır
6. Bu ġabâbın cism ile saġt-ı havâya tâb[1] yoğ
Bilürem zâl-ı felek teslîme kuvvetdârdır
7. Terk-i cân it Nevberî tâ kim yetüş cânânıña
Bir bile hicrân çeken dil cândan bîzârdır

^{329/4} şem^ç den: şemden N1

^{330/4} telâţumla: telâţumla// baġr: baġr// mevcler: mevciler// tūfândan: tūfânıdan N1

^{330/5} Ferhâdlar: Ferhâdlar// vağtde: vağtide N1

^{330/6} [1]: - N1

^{330/7} cândan: cânıdan N1

331

Mefā'ülün Mefā'ülün Mefā'ülün Mefā'ülün

1. Dolupdur mihr-i yār ile gönül baħr-ı leṭāfetdir
Dürr-i sîr-âb-ı gözyaşı hamu ḥalka kifāyetdir
- 99b 2. Ciger kan ile gözyaşı döküpdür la'ı-i ḥamrāya
Tükenmez genc var onda cevāhir bî-nihāyetdir
3. Virür yağmaya cān naḳdın nigārın nergis-i mesti
Nigāhı ḳaşd-ı cān eyler bu yirde ḳatlı ğāretdir
4. Gözüm bir bile yaş tökme bahār eyyāmı bārān tek
Ḳanā' at eyler kim eşkiñ şeb-i hicrāna ḥācetdir
5. Menim reng-i ruḥum hicrān melāli reng reng eyler
Diyorlar bu cünūnlıḳdan olan resmî 'alāmetdir
6. Çıḥup pergāle-i dilden tenimde devr ider ḳanım
Hemîşe cānı ḥıfz eyler bilür yāre emānetdir
7. Ḳıyāmet doğrudur ana benim de i'ṭikādım var
Şeb-i hicrānı 'uşşāḳın 'ilāve bir ḳıyāmetdir
8. Gül üzlü yārdan munca cefānı kim çeker Nevber
Biḥamdillāhi ve'l-minne hele cānım selāmetdir

332

Mef'ülü Mefā'ülü Mefā'ülü Fe'ülün

1. Bî-çāre gönül ḥasret-i yār ile ğam eyler
Bî-hüde çeküp ğuşşanı cāna sitem eyler
2. Dil ḳanı gelür cūşa daḥı firḳat odıyla
Ter başa çıḥar şuya döner gözde nem eyler
3. Ebrūlarını gökde ḳamer nişbeti bilmek
'Āşıḳları bu fikr-i gümān mişli ḥam eyler

---

^{331/1} baħr: bahr N1

^{331/8} yārdan: yarıdan N1

4. Gülzâr-ı melâhatda olan çehre-i ali
Dil bülbülünün nağmesini zeyl-i bem eyler
5. Feryâd u fiğân keşreti bülbüllere zağmet
Gül hâra virür vaşlını ana kerem eyler
6. Men la‘l-i leb-i yâre heves salmuşam ammâ
Çoğlar heves-i bâde-i câm ile cem eyler
7. Dil derdini izhâr idebilmez ki nigâra
Cânânını âgâh-ı gamından kalem eyler
- 100a 8. Nevbere olan mihr ü şadâkat ona besdir
Sâkit dayanup du[r]mağ onu muhterem eyler

333

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün

1. Âhûda bu gözün tek süzgün nigâh yoğdur
Taḥkîki ḥayli düzgün bir iştibâh yoğdur
2. Müjgân şufûfi dutmuş göz devrini ser-â-ser
Fağfûr-ı Çinde manzûm bile sipâh yoğdur
3. ‘Aşq ‘âleminde men tek üftâde bir gedâ yoğ
Bezî-i sehâda sen tek dünyâda şâh yoğdur
4. Muḥkem dime ḥişâr-ı zülf-i siyâhı rûya
Şubḥun nesîmi sâkit sînemde âh yoğdur
5. Hâlîm görüp perîşân hoş-ḥâldir raḳîbim
Bir melce-i ümîdim bir ḥayr-ḥ‘âh yoğdur
6. Eyler raḳîb ḳalbim Nevber mükedder ammâ
Ağyâra yâr önünde cây-ı penâh yoğdur

---

^{332/8} [r]: - N1

^{333/2} fağfûr: faḥfûr N1

^{333/3} bezl: bezl N1

^{333/5} melce: melce‘ N1

334

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mey hayālimden geçür yārin mey-i şahbāsıdır
Ārzūsı gön̄lümün mey-gün leb-i hamrāsıdır
2. Secde kılam men nihān yārin kemān ebrūsına
Zāhide āvāzesi tā' at riya da' vāsıdır
3. Jeng dutmuş kan töken yārin muḳavves ḳaşları
Çünki göz cellādınun bu ḥancer-i bürrāsıdır
- 100b 4. Şekve kıldım yardıma müjgān oḥundan söyledi
Men bu işden bī-ḥaber şāyed gözün fetvāsıdır
5. Vesmedir ḳaşındaki şordım nigārim söyledi
Raḥmdār itmiş seni ebrūdaki kan pasıdır
6. Müstebid sulṭānların fikri ḡalaṭ fi' li ḡalīz
Fikri sālīm birce bu ' aşıḳların ḥülyāsıdır
7. Ḥil' at-i şāhānenin rencine degmez zilleti
Çün libās-ı āfiyet dervīşler kirbāsıdır
8. Dil ki feryād eylüyor bī-hūde bilme nālesin
O daḥı bir gül-ruḥun meftūnı hem şeydāsıdır
9. Ney şadāsın gūşe dut mey-ḥāneden şām u seḥer
Bir ḥaber dut rindden gör hansı ' aşıḳ yasıdır
10. Gitdi Mecnūn dehrden hem Kūhken Ferhād ile
İmdi de bu Nevberin ḡavgāsınun gūyāsıdır

335

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 101a 1. Yavaş toḥun ser-i zülfe sen ey nesīm-i seḥer
Edeb ri' āyet eyle nāz ile yatup dil-ber

---

^{334/9} rindden: rindiden N1

^{334/10} dehrden: dehriden N1

2. Hārīr pīrāhen içre beyāz sīm endām
Laṭīf sīne-i mermer muḳaṣṣereyn memeler
3. Yeten zamānda huzūr-i nigāra ta' zīm it
Şağın oṭağına girme icāzesiz ḥodser
4. K̄abağca izz-i duḥūla dil ricā eyle
Selām-ı taḥiyatın zıkrini eyle ezber
5. Emāndı ğaflet idüp serserī toḥunma ona
Müzeyyir itme onu inciyür melek manzar
6. Uyat liyākat ile ol mihr-i gül endāmı
Dilimce söyle selāmı müzekker ol ḥoşter
7. Nigāra ' arz eyle bu derdimi ' ilāc itsün
Di kim gözüm yaşına kat olupdı ḥūn-i ciger
8. Melāl ü miḥnetine söyle intihā virsün
Cefā [vü] çevre dayanmur firāğda Nevber

336

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

1. Ğam-ı yāri dil-i bīmārdan şor
' İlāc-ı derd-i ' aşkı yārdan şor
2. K̄ara günler çekür ' aşık ğamiñda
Bunu ol ṭurre-i ṭarrārdan şor
3. Nefes gitse ḳalur şuret-i vücūdım
Şebīhim şuret-i dīvārdan şor
4. Alar lezzet yüziñden ḥāl-i hindū
Yatan gül būtesinde ḥārdan şor

^{335/8} [vü]: -y1// firāğda: firāğıda N1

^{336/1} bīmārdan: bīmārıdan// yārdan: yārıdan N1

^{336/2} ṭarrārdan: ṭarrārıdan N1

^{336/3} şebīhim: şebīhim// dīvārdan: dīvārıdan N1

^{336/4} ḥārdan: ḥārıdan N1

5. Sücüdüm her seher kaç u kemāna
Onun terkin kılan küffārdan şor
- 101b 6. Dudağım degmüyüp cām u şarāba
Harābım nergis-i humārdan şor
7. Ne dīnim var ne imānım riyādan
Riyānı ‘ābid-i dīndārdan şor
8. Göñül şeydālanup zevk-i ruḥıñdan
Bu zevki bülbül-i gülzārdan şor
9. Çeküpdür gam çekenler çıḥdı gitdi
Ġamıñ kimdir çeken Nevbārdan şor

337

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Fıkr ü hūşım her zamān bir māh-rū dil-berdedir
Ortamızda hāil-i maḥşūd olan bir perde var
2. Gün kimi rūyın açup eyler münevver göñlümü
Baḥmasam bir gün eger ruḥsāra dil pejmürdedir
3. Göñlümü bend eylüyen zülf-i siyāhıñdır seniñ
Eyleme inkār onu ger sende yoḥdur nirdedir
4. Berg-i gül gördim düşüp bir cūybār-ı gülşene
Beñziyor ol şūret-i yāre ki çeşm-i terdedir
5. Bī-sütümü her yeten yıḥmaz ki olsun nāmdār
Kūhken Ferhād olar anıñ eli dil-berdedir
6. Mihr-i cānān dildedir sākin müdām u muttaşıl
Her şeb-i hicrānda ḥülyāsı menle serdedir

---

^{336/5} küffārdan: küffārıdan N1

^{336/6} humārdan: humārıdan N1

^{336/7} dīndārdan: dīndārıdan N1

^{336/8} gülzārdan: gülzārıdan N1

^{336/9} Nevbārdan: Nevbārıdan N1

^{337/6} hicrānda: hicrānıdan N1

7. Vâ' izin va' zı riyâ hem bî-şemerdır sözleri
Herze vü hedyânlar bir mescid ü minberdedir
8. Her zamân bir ' aşığı ser-geşte bir meh-rû kılar
İmdi de ser-geştelik devrânı bu Nevberdedir

338

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 102a 1. Gönlüm melâl ü miñnet ü ğam pâymalıdır
Cânım ' azâb-ı hicride başım belâlıdır
2. Âhım şerârı oldı benim cânımı yağan
Hâkisterim henüz bir âteş hevâlıdır
3. Feryâdım ' arşa yetdi yetişmez nigârim
Gönlüm nevâsı şavt-ı ceresden nevâlıdır
4. Vaşl-ı nigâra cânımı virsem rızâ mıdır
Yoğsa vişâl kıymeti cândan bahâlıdır
5. Hicrânı ile ğam dilimi mesken eylüyor
Girmez yatağa ğamze oğundan yaralıdır
6. Ülfet ğam ile dutdı dilim ğam dil ile hem
Nirden bular ' aceb budı kim âşinâlıdır
7. Ğamdır yığan vücūdımı şâm-ı firâkda
Ğuşşam nihâl-i gülşen-i ' ömrüm zevâlıdır
8. Zâhid dime ki Nevberî mest ü ħarâbdır
Men içdigim şarâb-ı tahûrin ħelâlidir

339

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Nergis-i mestin ħumârından başım ħammârdır
Ser-hoşam bu bâdeden fikrimde vaşl-ı yârdır

^{337/7} herze: herze// hedyânlar: hedyânlar N1

^{338/1} hicride: hicride N1

^{338/7} firâkda: firâkıda N1

2. Āh çeksem Bī-sütūn pāmāl olar bir anıda
Tīşe urmağ ‘āşık-ı bī-āha muṭlağ ‘ārdır
3. Vaşl-ı yāri ibtidā dutdum ḥesāba sehl men
Şoñra gördim kām-ı dil ‘āşıklara düşvārdır
4. Āteşi cennet kılar maḥbūb ḳalbine ḥabīb
Bu meşel İbrāhime gülzār olan bir nārdır
- 102b 5. Dāğ-ı hicrān sīneden olmur rızā gitsün göñül
Ey ḥoş ‘āşık onun göñlünde hicrān vardır
6. Ṭa‘ ne daşından çeküp eṭrāfıma dutdum ḥişār
Şu‘ le-i āhımla bu menzil maña envārdır
7. Her zamān ‘aşğ ehli var bir ḥūb-rū vardır diyü
Māil-i ruḥsār olan bu devrede Nevbārdır

340

Meḥ‘ülü Fā‘ilātün Meḥ‘ülü Fā‘ilātün

1. Zāhid şanur vücūdın ṭāhir özini dīndār
Pinhānı ma‘şiyetden aşla degül ḥaberdār
2. Mest eyleseydi her-gāh her bir ḥarām mey tek
Ma‘lūm olardı onda dünyāda kimdi ḥūşyār
3. Zāhid ḥesāb idir kim mey-ḥāne mestiyem men
Nūş itdi kim mey içre pinhāndı ḥayli esrār
4. Pā-beste dürd-i mey tek ḥumun tehinde ḳalmağ
Eydür neinki olmağ dünyāda merdüm-āzār
5. Meyden ki men el özüm mey-ḥāne menzilimdir
La‘ l-i leb-i nigārım cām içre nāb-ı gül-nār
6. Gülşen gülün görende dutğun dile feraḥdır
Bā‘ iş budur ki her gün seyrengehimdi gülzār
7. Nevber çıḥup şikāra bir ṭurfe āhū dutsun
Nā-geh özi ḥabersiz dāma olup giriftār

341

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gönlümün h̄āhişidir manzar-ı ruhsâr-ı nigâr
Gözümün hasretidir 'arız-ı gül-nâr-ı nigâr
2. Def alarla dimüşem zâhide şürbî degülem
Meni medhûş eyleyüp nergis-i humâr-ı nigâr
- 103a 3. Çürüyüp h̄ake döne zâhire virmez ebedâ
Toprakım şayı eger olsa da esrâr-ı nigâr
4. Virdi tâlâna gönül mülkünü hicrân gicesi
Yâda düşdükce siyeh turre-i tarrâr-ı nigâr
5. Murğ-i rûhımdı gören dâne-i hâl-i siyehi
Zülf-i dâmına düşüp oldı giriftâr-ı nigâr
6. Gördi âgûş eylüyüp hârını gül gülşende
Hâl-i hindünü 'ivaz itdi yüze hâr-ı nigâr
7. Ne olardı göresen bir def a gül faşında
Bâdeni elde duta şevk ile Nevbâr-ı nigâr

342

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Va' de-i vaşlıñ ile gamlı gönül hurrem olur
Ferahından gine göz girye kıılır pür-nem olur
2. Geh idir h̄âtırımı şâd u ferahñâk vişâl
Firqati yâda salur bûte-i dilde gam olur
3. Gâhî düzgün danuşur şöhet-i cânânı dilim
Geh görüsen ki çadır söyledigi sersem olur
4. Göz tesellisin alur gülşen-ârâ güllerden
Yâda düşdükce yüzün dilde gine mâtem olur
5. Hayli râhatdı beden 'âlem-i hayretde niçün
Gerdiş-i hün-ı dilim cismde ol dem kem olur

---

^{342/2} h̄âtırımı: h̄âtırımı N1

6. Dile her oḡ ki yeter ġamze-i ḡün-ḡ'ārından
Bitişir birbirine yaraları muḡkem olur
7. Ğarḡa gözyaşı virür Nevberī hicrān gicesi
Mūra tūfāndır eger ḡānesine ŧeb-nem olur

343

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ol serv-i ḡāmetin bize her laḡza nāzı var
'Āşıḡların bu nāza ŧamīmī niyāzı var
- 103b 2. Faḡr eylesün nigār gerek serv-i ḡaddine
Ḗāmet boyu ayaḡına zūlf-i dirāzı var
3. Mihrin dilimde besledigim menden olmuyup
Her bir işin ḡuşūŧi olan kārsāzı var
4. Vaşl-ı nigārı sehl ḡesāp itme ey göñül
Bāzār-ı 'aşḡ-ı yārda hem cān-güzārı var
5. ŧāne saḡında ŧubḡ gezüp sayḡal eylüyor
Bī-ḡāre göñlümün buna çoḡ iḡtirāzı var
6. Dil lāl olur görende seni nuḡḡdan düşer
Ḗoş-baḡt odur ki dil-berine dil-firāzı var
7. Nevber ġamın açup diyebilmür ḡalāyıḡa
Dildāra 'arz ider ne ki ḡalbinde zārı var

344

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün

1. Ey ḡoş ol 'āşıḡa ḡayretde olup yāri görür
Göz yumar dehrden ol yār-i vefādārı görür
2. Muttaşıl fāriḡ olar dehr-i denī fikrinden
Ḗeşm-i maḡmūrı ile nergis-i ḡammārı görür

^{342/5} cismde: cismide N1

^{343/4} yārda: yārıda N1

^{343/6} nuḡḡdan: nuḡḡıdan N1

^{344/1} dehrden: dehriden N1

3. Dil-berin silsile-i zülfüne bağlar dilini
Yoğ ider varını öz cânı olan varı görür
4. Her kemân kaşı birağ ğamzeden atdıqça dile
Sinesin karşı dutar çünkü kemândarı görür
5. Dūzağı vaşf eylüyor zâhid elem menba' ıdır
Gitmerem orda gözüm 'âbid-i dîndarı görür
6. Mescide yoğ hevesim çünkü riyâlar yiridir
Kim onun va' zına meyl artusa ol nârı görür
7. Dikkat ile nazarın celb eylüyen sözlerime
Rû-be-rû şanki durup şûret-i Nevbârı görür

345

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 104a
1. Ne ğam ey mâh-rû sen tek nigâr-ı meh cebînim var
Enîsim mûnisim cânım vefalı hem-nişînim var
  2. Muğavves tāk-ı ebrûya sücûd eyler dil-i 'âşık
Sa' âdet râhına yetdim buna 'ayne'l-yağînim var
  3. Elimde dâmen-i himmet farahnâkam dilim mesrûr
Saña yetcek diyü bildim benim dünyâ vü dînim var
  4. Ser-i kûyında bend aldım olup râhat dil ü cânım
Göze karşı duran sen tek cemâl-i nâzenînim var
  5. Eger cân nağdi hem virsem vişâle hayli mes' üdam
Menim var ondan evlâter ki cân-ı kemterînim var
  6. Yüzüñ menden nihân dutma degül bed merdüm-i çeşmim
Emîn ol ey şanem ondan ki çeşm-i pâk-bînim var
  7. Kâra günden çeküp dışra meni Nevber iden sensen
Özüñ tek bil meni cânân ne buğz ile ne kînim var

346

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. urtarar amdan dili ul-nār mey dil-ād ider
Yār mihrin dutmaa cān u dili mu' tād ider
2. Zehr tōkse cāmıma cānān eger nū eylerem
Zehre āk olsam meni cānān eli āzād ider
3. Cān bahāsın saluyor bir nev' ilen fikr-i viāl
Āh kim firat onu amlandırıp ber-bād ider
4. Yādına salmur meni cānān ta' accüb bundadır
Derd ü am göndermei h'āhi iden dem yād ider
5. Yaımı gözden eger āhım urutsa yo ' aceb
an ile dolmuş dilim gözyaına imdād ider
- 104b 6. ul ' arūsı ' ay için ul-gūn giyüp ulzārda
Ad olupdur bülbül-i bī-āreni dāmād ider
7. Nevberā her kim vire ul mili hāra valını
Ol zamān bil kim o hem bī-mihrlikden ad ider

347

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ma' den-i dilden sözüm bir lü 'lü-yi ehvār olur
La' l ü gevher sengdür söz dürr-i kıymetdār olur
2. Cevr ü ahrın o dise lufındur onlardan ziyād
Merametlidir özüñ kim ābil-i dīdār olur
3. Geh gözüñ fikrin ekür hayrān olur göz merdümi
Artırur gāhī ama' göz māil-i rusār olur
4. am-gūsārım yo diyim adden füzündür amlarım
Heri pinhān eylesem rusārdan izhār olur

---

^{346/6} ulzārda: ulzārıda N1

^{347/4} rusārdan: rusārıdan N1

5. Bāde-i ğaflet idüp ser-mest ehl-i ‘ālemi
Bāde-i la‘l-i lebi nūş eylügen hüşyār olur
6. Her şanem vālih idir büt-hānede bir ‘āşığı
Men tapan zībā-şanem cān kātili hūn-h‘ār olur
7. Nevberī ğamdan hāzer itmez ki vardır ğam-güsār
Cevrini çekmiş onun cānān ona ğam-h‘ār olur

348

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Seher-dem zülfünün ‘ıtrı maña bād-ı şabādandır
Bihamdillāh ki bu himmet nigār-ı meh-liķādandır
2. ‘İlāc-ı derdim it menden teraḥḥum kıl nazār kesme
Hirās it ḥalk söylerler nigārı bī-vefādandır
- 105a 3. Göz açdım bu cihān içre seni gördüm dutup mihrin
Aramızdan geçen sevdā ezel kālū belādandır
4. Qabūli telḥ-i dermānın degül h‘āhiş mizācımda
‘İlāc-ı derd-i dil sende olan şīrīn devādandır
5. Güle beñzer didim rüyñ lebiñ ğonca güle lākin
Özümde i‘tirāf itdim ki bu sözler ḥaḩādandır
6. Ne kādri ğam çeküp sensiz şeb-i hicrānda yansam
Sezā-yı cism-i cānımda niçün kim āşinādandır
7. Günehdür eylesem ta‘cīl vişāle şabr terkiyle
Vuşūli ‘āşığın yāre muķadder bir ḩudādandır
8. Disem bī-mihrdir cānān ğalaḩ sözdür ḩaḩadır bu
Bu ķasem sözler ey Nevber tamāmen iftirādandır

---

^{348/6} hicrānda: hicrānda N1

^{348/8} bī-mihrdir: bī-mihrdir N1

349

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān kim 'ārızıñ maḥzūn dile manzūr olur
Şu'lesinden türelük ğamgīn dilimden dūr olur
- 105b 2. Rāḥat-efzādır dile hicrān şebi fikr-i vişāl
Firḫat-i yāre salan demde göñül rencūr olur
3. Çāk-ı dāmen olmuşam çāk-ı girībānıñ görüp
Buḥl iden ḥāsīd gözü buḥl-i ḥasedden kūr olur
4. Bir melekdir evveli İblīs āḥirde recīm
Ṭā' ata gerden koyan Ādem melek meşhūr olur
5. Cem' kılmak isteseñ ğamdan perişān göñlümü
Ṭālī' -i baḥtım hemān cem' iyyete me'mūr olur
6. Ḥāşıl oldu maḥlebim men şubḥ-dem itdim du' ā
Ṭā' atimün ecri dir kim kām-ı dil maḥdūr olur
7. Olmuyup birden bire dīvāne Mecnūn 'aşḫda
Laḫza laḫza 'aḫldan dīvānelik maḫhūr olur
8. Yār ucundan Nevberī her ḫadri çekse derd ü ğam
Kāma yetse şübhe yoḫ dil dāimā maḡrūr olur

350

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Ārız-ı gül-nārdan bir dem nikābı it kenār
Ser bürehne gün kimi bī-'ayb sen çıḫ aşikār
2. Tār-ı ğīsūdur olan baḡrım da cānım rīştesi
Kim nesīm-i şubḫdan titre[r] tenim çün sīm-i tār
3. Tīredir göñlüm ivi görmez diyü ruḫsārıñı
Ne olar ey māh-rū leyl-i dilim itsen nehār

^{349/7} 'aşḫda: 'aşḫıda// 'aḫldan: 'aḫlıdan N1

^{350/1} gül-nārdan: gül-nārıdan N1

^{350/2} şubḫdan: şubḫıdan// [r]: - N1

4. Ten düşür ruhsârîna her gün siyeh gîsûlarıñ
Gice gündüz bir olan vaqte olur ʿıyd-ı bahâr
5. Telh-i mey nûş virir sensiz kerâhet gönlüme
Bâde-i şîrîn seniñ laʿl-i şeker-bârînda var
6. Ney dilimden ün dutup maḥzûn dil eyler ʿâlemi
O da men tek ḡamlanup dâd ile eyler âh u zâr
- 106a 7. Nevberî terk eylemez kûy-i seriñ bir şâniye
Pâsbân-ı dergeh it illerde olsun baḥtiyâr

351

Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilün

1. Serv reşkin kâmet-i serv-i ḥırâmânîñ biler
Ḥande güller şermini gül-rûy-ı ḥandânîñ biler
2. Gül açılmaz çehrene nişbet ola gülzârda^{351/2}
Bunu ancak pertev-i laʿl-i Bedaḥşânın biler
3. Mısr çâhı Yūsufa ʿaşq-ı Züleyhâ dâmıdır
Ḥabsgâh gönlümü çâh-ı zenaḥdânîñ biler
4. Dil şikârîndır olup tîr-i müjeñle zaḥmdâr
Bu nâ-ḥaḡ ḡanı hemân peykân-ı müjgânîñ biler
5. Mâh u mihrin gerdişi itmez münevver gönlümü
Onu raḥşân eylemek ruḥsâr-ı tâbânîñ biler
6. Ejdehâ sâkin olar her yirde olsa defn-i genc
Bu sözün taşdıḡını zülf-i perişânın biler
7. Nevberâ her gülşenün bir bülbül-i şeydâsı var
Gül kimi yârin yüzün dâd ile efgânîñ biler

352

Mefʿ ülü Fâʿ ilâtü Mefâʿ ilü Fâʿ ilün

1. Şimşâd elinde yârimizin meyle câm var
Ḥadden ziyâde bizde ona iḥtirâm var

^{351/2} gülzârda: gülzârıda N1

2. Almış eline cām-ı şarābı nigārımız
Bizde heves bu nev^ç i şarāba müdām var
3. Minberde vā^ç izin yiri hoşdur velī bize
Mey-ḥāne içre ḥayli şerefli maḳām var
4. Cān u dil ile dutmaluyuk mey piyālesin
Ondan ḡalīz şeyḥde fi^ç l-i ḥarām var
- 106b 5. Cevr ü cefāya tāb idelim şabr-ı firḳate
Çünkim cefā-yı dil-bere āḥirde kām var
6. Zāhidlerin riyālıdı zühd ile ṭā^ç atı
Onlar da her ḥalāyıḳa bir cūr kelām var
7. Ḥumma dayak olupdı vücūdım ne ḡam maña
Ḥün-ı dilim mişāli hem onda kıvām var
8. Mey-ḥānelerde men görürem rüy-ı dil-beri
İrfān içinde Nevbere bir nīk nām var

353

Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün

1. Ḳaradır müşḡ-i Ḥotan rüyıñda ḥālīñ gösterir
Āftāb āyinedir ḥalkā cemālīñ gösterir
2. Öldümekdir maḳşadıñ^ç uşşāḳı ya raḥm eylemek
Hansı birin maşlaḥat fikr ü ḥayālīñ gösterir
3. Berg-i gül ḥumrālıḳı gül-berg-i rüyıñdan dutup
Görmüyen ruḥsārıñı ḥalkā mişālīñ gösterir
4. Şabr bir dervāzedir ey gül yataḳ-ı vaşlıña
Kim taḥammül eylese ana vişālīñ gösterir
5. Virmüyen cān naḳdini çeksün vişālīñden elin
Gözleriñden bellidir bu ḥālī ḥālīñ gösterir
6. Nevberā kimdir saña ta^ç līm iden bu sözleri
Yohsa bu ilhāmıdır zevḳ-i kemālīñ gösterir

^{352/4} şeyḥde: şeyḥide N1

354

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Nigâr seyr-i çemenden elinde lâle gelür
Mişâl idüp onu yoḥsa 'izâr-ı ale gelür
2. Bilüpdi ğuşşa vü ğamlar mekân-ı 'unvânım
Çatar ilen düzülüp üstüme havâle gelür
3. Diyorla birbire 'âlem ki 'aşqdır marazı
Odur ki ḥâli onun gün-be-gün maḥâle gelür
- 107a 4. 'İlâcı yoḥdı bunun çâresi degül mümkün
Nigârı yanına gelse olar ki ḥâle gelür
5. Melâmetin yiri yoḥdı marîz-i 'aşka niçün
Bu töhmet ondan 'ivaż yâr-i gül-cemâle gelür
6. Görüpdi gül yüzüni ter dutan zamânda meger
Seniñle bahşedur yüzinde jâle gelür
7. Heves meni aparur meykede ayakına
Yavaş yavaş diyesen Nevberî kemâle gelür

355

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Açıldı şubḥ nigârın elinde şânesi var
Baḥupdı şüretine gözgüde tarânesi var
2. Âmândı perçem-i zülfe toḥunma ey şâne
Kıl ihtiyâṭ kim onda dil âşiyânesi var
3. Vişâle ḥ'âhi ne ḥ'âhi mu'ayyen itdi bir il
Yetişdi vaḳt-i mu'ayyen gine bahânesi var
4. Gelüp i'âdet idenler marîz-i ḥâletini
Nihâni birbire dirler ölüm nişânesi var

---

^{353/6} ilhâmdır: ilhâmdır N1

^{355/1} terânesi: terânesi N1

5. Mükedder olma dilim yoĥ seni salan yāre
Yeter zamāna saña herkesin zamānesi var
6. Açıkdı mültemisin rüyına du‘ā ħapusu
Hemīn bu ‘ālem-i ‘aşkın bir āsitānesi var
7. Şu‘ā-yı şem‘ ile cānın yaĥarsa pervāne
Dilin firāĥda Nevber daĥı zebānesi var

356

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Egerçi hicr odına yanmaĥım cefā görünür
Size cefā görünürse maña şafā görünür
- 107b 2. Firāĥı zan eyleme cānıma virür zaĥmet
Nigārın ‘āşıkā cevri nice vefā görünür
3. Açıkdı bāb-ı teraĥĥum ricāya el götürün
Bu bābdan hamunun ĥāceti revā görünür
4. Ĥadeng-i ĥamzeni atmaz nigār her yetene
Atar o ‘āşıkā kim onda iştihā görünür
5. Marīz-i ‘aşĥ-ı nigāram devāya ĥācet yoĥ
‘İlāc-ı derdime cānān lebi devā görünür
6. Yataĥımı döşüyün meykede bucaĥında
Bu ‘aşĥ mestine meyden gine şifā görünür
7. Nigāra ‘arz eyledim dildeki nihān derdi
Tamāmı düzgün olup şayı cā-be-cā görünür
8. Ne ĥadri olsa nigārın dilinde ĥahr u ĥazab
Müdām Nevberīden cān u dil fedā görünür

---

^{355/7} firāĥda: firāĥıda N1

^{356/3} bābdan: bābıdan N1

357

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hâyâl-i çeşmdir yoḥsa duran karşımda yârimdir
Meni ser-ḥoş iden meydır veyâ çeşm-i ḥumârımdır
2. Göñülde ârzü gözde müdâmın ḥasret-i ruḥsâr
Mürû[r]-ı 'ömrüme anım gözümde intizârımdır
3. Firâķ-ı hicr-i cānāna dayandım dağ kimi durdım
Cefâ [vü] çevre şabr itmek şübüt-ı cism-i zârımdır
4. Ser-i kūyında cān virmek ezel günden merâķımdır
Rızâ virse buna yârim benim bile kararımdır
5. Eger mey-ḥāneden gelse kulaķına şadā-yı ney
O yirde dād iden neyler dilimle dil-figārımdır
6. Saña dil virdigim günden elimde ihtiyārım yoḥ
Velî birce nefes dutmaķ hevādan ihtiyārımdır
- 108a 7. Düyorlar vaşl-ı cānāna bahādır 'aşķın cānı
Onun yanındadır cānım nice söylüm ki varımdır
8. Diraḥt-ı 'aşķımı Nevber yetürdim şāhdār itdim
Şüküfemdir ğam u ğuşşa melāmet daşı bārımdır

358

Mef'ülü Fā'îlätü Mefâ'îlü Fā'îlün

1. Göñlüm zebān-ı ḥāl ile cānānı dindirür
Dil sīnede ḥesāba dutup cānı dindirür
2. Āhım hevāsı baḥra telāṭum virür benim
Virmiş sükūta 'ālem-i 'ummānı dindirür
3. Bülbül güle teraḥḥum ile nağmeler oḥur
Öz nālesiyle nev-gül-i ḥandānı dindirür

^{357/2} [r]: - N1^{357/3} [vü]: -y1 N1^{358/2} baḥra: bahra// telāṭum: ṭelāṭum N1

4. Belk̄isden haber getirür Hühüd-i şabā
Şahrā tuyūrı kalb-i Süleymānı dindirür
5. Gönlüm bu kadri kim eyelüyor vaşlıña telāş
Çanın alupdur ağızına öz kanı dindirür
6. Bir kelme yāre söz dimüşem ilde söylenür
Hādım ne cür'et itdi ki sultānı dindirür
7. Bāğ içre serv her tarafa baş egir niçün
Bilmiş dilim o serv-i hırāmānı dindirür
8. Nevber düşüp hayāle nigārın danışdıra
Eş'arı ile ol şeh-i hūbānı dindirür

359

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Mey-hānelerde rinde maḥşūş hıdmetim var^{358/4}
Bu faḥrdır tükenmez māl ile devletim var
2. Ol māh-rūya meylim ḥadden füzündı çünkim
Naḫdiyyāten elimde cān kimi şervetim var
- 108b 3. Ağyardan habersiz gelsün diyün nigāra
Olsun emīn ki cā-yı maḥşūş-i ḥalvetim var
4. Çoysun ḫadem göz üste öpsün gözüm ayakın
Bu nezr-i evvelimdir kerrāta niyyetim var
5. Ğamdır dutan yaḥamdan hicrān gününde gūyā
Cāna şerik olupdur ḡamla şerāketim var
6. Dām-ı belādı zülfü ey dil ona dolanma
Baḫ gör saña ne yahşı menfī naşīhatim var
7. 'Arz eyelüyün nigāra gelsin bizim diyāra
Ey Nevberī onıñla ḫodmānī şoḫbetim var

^{358/4} Belk̄isden: Belk̄isiden N1

^{359/1} maḥşūş: maḥşūşı N1

^{359/3} ağyardan: ağyarıdan N1

360

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Açıl ey gönça gül ol bülbülü feryāda getür
Eyle feryād ile bu gönlümü hem dāda getür
2. Ey çemen yaḥşı bezen al yaşıl elvān giyünüp
Bülbülü nāleye sal min bir iki dāda getür
3. Nergis-i mest-i ḥumār ile çemen güllerine
Çadeḥ-i lāle ilen surḥ-i mey-i bāde getür
4. Ser-nigün eylegilen ğamda benefşe kadini
Koy ḥacāletde onu yārime üftāde getür
5. Bāğ-ı zār-ı çemeni nāz ile gezsün gül-rū
Ṭālī' ü baḥtın onun taḥt-ı Şüreyyāda getür
6. Bāğbān faḥr eylesin daḥı serv-i çemene
O ḥurāmān ki degül az diliñi şāda getür
7. Olma mağrūr sen ey Nevberī bu şi'rlere^{360/7}
Ḥakk-i işlāḥını bir māhir üstāda getür

361

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Açdı cānān yaḥsın bāb-ı necātım görünür
Mihribān saldı nazar vaşla şebātım görünür
- 109a 2. Geldi güftāra dilim tūṭī-maḳāl oldı zebān
Şekker-i la' l-i lebi ḳand-i nebātım görünür
3. Göz götürmek dilemür merdümekin yārinden
Gözde bir zevḳ ü feraḥ dilde neşātım görünür
4. Giçdi ğam devri gelüp ḳa[r]şuya eyyām-ı sürür
Şādem ondan ki benim şānlu ḥayātım görünür

^{360/5} Şüreyyāda: Şüreyyāda N1

^{360/7} şi'rlere: şi'rilere N1

^{361/4} [r]: - N1

5. 'İtr-ı hoş dutdı şabâ zülfün açan demde nigâr
Getürüp 'ıtrı maña vaşla berâtım görünür
6. Pertev-i rüyı dil-i târikime nûr virür
Ki habîb âl-i habîbe şalavâtım görünür
7. Nevberî rûh vedâ' eylemek ister tenimi
Gelse cânânım eger tâze hayâtım görünür

362

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Rumûz-i leblerinün gönça gülde pinhândır
Odur ki bağı onun dopdolu kızıl kıandır
2. Ne kadri vaşfını yazdım tükenmez oldu sözüm
Gönül midür bu veyâ söz dolu bir 'ummândır
3. 'İlac-ı derdime dermân viren degül ki şabîb
Lebiñde ancak onun çâresi nümâyândır
4. Ne emr sen idesen hükümüñe mu'tî' oluram
Negin ki sendedir ol hâtem-i Süleymândır
5. Vefâña yoğ dise bir bâver itmerem ebedâ
Bu söz benimce cefâdır haqıñda pinhândır
6. Başımda yoğdı ne hüşım ne fehm ü idrâkım
Cünûn-ı 'aşk olanun meskeni beyâbândır
7. Mezîd-i meşreb-i zühhâd olan dilime bağun
Ki imdi şürbi olup hâbgâhı mey-hândır
8. Niçün vişâlini yârim koyupdı ferdâya
Ne sehv eyledi Nevber o hem peşimândır

363

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

- 109b 1. Şarâb-ı 'aşk-ı nigârı gönül helâl bilür
Sözüm hılâf degül şâhib-i kemâl bilür

2. Mezâk-ı nergis-i mesti değışme bâde ilen
Bu bâde zevkını ancak bir ehl-i hâl bilür
3. Terennümi diledir ‘andelîb nağmesinün
Mezâkı yoğlar onu başka kıl ü kâl bilür
4. Açup zebân tesellî diyorlar şabr eyle
Göñül bu ‘aşk odunun şönmegin mağâl bilür
5. Yüziñde hâl-i siyâhiñ olup ciger dâğı
Veremli göñlüm onu cânıma zevâl bilür
6. Kõnupdı murğ-i dilim serv-ğad buğakına
Egerçi rîşesi bilmez onu nihâl bilür
7. Bir ay koyupdı kararın vişâle yâr velî
Giçüpdî vaqt-i mu‘ayyen bu ay sâl bilür
8. Tağayyür ‘âlemine Nevberî heves yetürür
Bu hayret ‘âlemin o bir de gül-cemâl bilür

364

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Meni bu hâle salan miğnet ü melâliñdir
Tenimi hasta kılan hasret-i cemâliñdir
2. Melâliñ ile göñül az kalup verem getüre
Ne dem nihâyet-i firğat ne dem vişâliñdir
3. Melâl ü ğuşsa yetüp yârdan saña ey dil
Ğamın ziyâdı seniñ şevket ü celâliñdir
4. Sücüdün eyledi zâhid bir egri mihrâba
Menim de secde-i tã‘atgehim hilâliñdir
5. Mükedder olma meni öldüren zamânda niçün
Bu cân senindir ‘azîzim kanım helâliñdir
- 110a 6. Meni hemîşe tağayyür çekür vişâle taraf
Dilimi menden alan cezbe-i vişâliñdir

---

^{354/3} yârdan: yâridan N1

7. Te'essüf eyleme Nevber cefāya düşmegile
Cefā [vü] cevri nigārın huşūşī mālīndır

365

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Her 'āşıkın ki sen kimi āhū balası var
Ne ğuşşa ğam dilinde ne başda belāsı var
2. Terk eyleyüp mi yār gören cevr ü zulmini
Ya kim onun bir ayrı cefā ihtirāsı var
3. Sulţān-ı ğam menem ki dutup dehri şöhretim
Başım üzerinde cevr ü cefānın livāsı var
4. Cānāndan ne kıdri yete 'āşıkā cefā
'Uşşākına bu cevr ü cefānın şafāsı var
5. Cān bir tarafdı miñnet ü ğamlar da bir taraf
Bî-çāre gönlümün ne kıdar müdde'āsı var
6. Dest-i ricā ne vaqte dutar luţf-i dāmenin
Bu maţlebin yakīn ki sehergeh du'āsı var
7. Nevber dilinde mihr-i muħabbet müdāmdır
İşbātına elinde müdellel esāsı var

366

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Göñül ğam itme ki derd ü ğamında çāresi var
Nigār-ı hoş-nazarından murād işāresi var
- 110b 2. Menimle baħş eylese ħaqlıdır semāda felek
Kıaşına nişbet onun egri māh-pāresi var
3. Dilin maħalli tükenmez muħiţdir 'aşka
Tamām-ı kıulzüm-i dehrin tehī kenāresi var

^{364/7} [vü]: -y1 N1

^{365/4} cānāndan: cānānıdan N1

4. Egerçi meh dimüşem kara çaşa sehv degül
Kara gün içre ilünde ayunda karası var
5. Bu kadar derd ü belâya dūçar kılma meni
Hirâs eyle gönül âhmun şerâresi var
6. Ne men ğamından el üzmem ne ğam elin menden
Menim ğam ile ğamın da benimle arası var
7. Ne şekve Nevberî ğamdan nigârdandı saña
Onun da men tarafa marhamet nezâresi var

367

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Ne ider hasta gönül onda ki kuvvet yoğdur
Ona bu cevri iden kesde mürüvvet yoğdur
2. Mihribânım maña çoğ ' işve vü nâz ile bağur
Kim bu inzâra diyor onda muhabbet yoğdur
3. Yüz hicâb ile tapar ' işmeti pür-kıymet olar
' Afuvvet ' işmeti yoğlar da bir ' işmet yoğdur
4. Cânımı cevr ile ya luğf ile talğif eylesen
Cân seniñdir bilesen tâ bize minnet yoğdur
5. Bâdenün men de harâm olduğuna mu' terifem
Bâde-i ' aşğda bir şerr ü şerâret yoğdur
6. Virme her nâ-kese dil gözle şadâkat yolunu
Bâver itme ona kim onda şadâkat yoğdur
7. Dîni dünyâya virür zâhid onu men de bilür
Kim kime söyle disün sende diyânet yoğdur
8. Nevberî genc-i diliñ dürr ile gevherle dolup
Şarf itseñ ne kadar onda nihâyet yoğdur

---

^{366/7} nigârdandı: nigârdandı N1

^{367/5} ' aşğda: ' aşğda N1

368

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

- 111a 1. Bu kıadr cevr ü cefânın bekâsı yoĥdı meger
Melâl ü miĥnetün intihâsı yoĥdı meger
2. Heder gider mi benim munca dâd u feryâdım
Bu 'aşķ 'âleminün ked-ĥudâsı yoĥdı meger
3. Niçün kıabûle geçürmez ricâ vü mültemisi
Onun dilinde ġamın ilticâsı yoĥdı meger
4. Vefâlî bildim onu bilmedi rüsüm-ı vefâ
Vefâlî olmaġa elde esâsı yoĥdı meger
5. Didim ki rüşen olar tîre-dil cemâlinden
Bu âftâb-ı zamânın zıyâsı yoĥdı meger
6. Livâ-yı merĥameti sâyebân ider başıma
Ĥaşemli pâdişehin bir livâsı yoĥdı meger
7. Didim vişâline cânân rızâ-yı dil virsün
Dilinde Nevberî lafz-ı rızâsı yoĥdı meger

369

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Her semte göz baĥur ona dildâr görsenür
Gönlümde var feraĥ kim ona yâr görsenür
2. Ney nâlesi hemîşe dili ġam-güsâr ider
Çün kim dilinde âh-ı dil-i zâr görsenür
3. Bâzâr-ı 'aşķa kıoydı nigârım metâ' -ı ĥüsn
Çoĥdur gelen bu sevķe ĥarîdâr görsenür
4. Gül bergine baĥanda düşür ĥâtıra yüzün
Zann eylerem ki dîdeme ruĥsâr görsenür

---

^{368/2} heder: ĥeder N1

^{369/4} ĥâtıra: ĥ'âtıra N1

5. Ser-mest idir vücūdımı meysiz piyālesiz
Bādemî cām-ı nergis-i hammār görsenür
- 111b 6. Bî-gāneler diyorlar nigārın vefāsı yoḡ
Onlara yoḡdı lîk maña var görsenür
7. Āsūde itmişem dilimi kayd-ı dehrden
Gönlüm siyāh zülfe giriftār görsenür
8. Faşl-ı bahār gül açular bāḡ-ı dehrde
Dünyā tamām-ı ḡalka çemenzār görsenür
9. Dehrin hemīşe devrine ‘āşık gereklidir
İmdi zamāne ‘āşıkı Nevbār görsenür

370

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Olma ḡāfil ey göñül faşl-ı bahār elden gider
Ṭurfe ḡülşen ḡonça gül hem lālezār elden gider
2. Şād u ḡurrem dut nefes vir göñlüñe zevḡ ü feraḡ
Ġam ṭalāḡın vir daḡı bu rüzḡār elden gider
3. Sārbāniñ Ḳaysdır bağlan ḡaṭar-ı ‘āşıkına
Ġāfil olmak ‘aybdır kim bu ḡaṭar elden gider
4. Ser-ḡoş ol bir dem mey-i ḡülfām-ı la‘l-i yār ilen
Fā‘il-i muḡtār isen bu iḡtiyār elden gider
5. İmdi ki sen ey göñül düşdüñ cünūnluk meşḡine
Leyliden el çekme kim ol ḡül-‘izār elden gider
6. Çoḡ uzundur bu şeb-i hicrān ḡazer ḡıl Nevberī
Şubḡa dek gözden yuḡu dilden ḡarār elden gider

---

^{369/7} dehrden: dehriden N1

^{369/8} dehrde: dehrde N1

371

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ey şabā luḫfa gelüp ‘ıtr-ı der-i yāri getür
Apar endūh u ğamı müjde-i dildārı getür
2. Maḫfil-i yāri gezüp ḫalveti bir zülfe toḫun
Nefes-i yārdaki nūkhet-i Tātārı getür
- 112a 3. Ḥayli müddetdi gözüm görmedi cānān yüzini
Çek ḫayāl-i gözüme gül kimi ruḫsārı getür
4. Resmī dīvāneliġün kaydı ne ḫācetdi maña
Boynuma silsile-i ṭurre-i ṭarrārı getür
5. Ey çemen bülbülü sen şükr eyle āsūdelige
Bu esīr-i ḫafese müjde-i gülzārı getür
6. Sāde-dil olmasdır şīvesi cān-bāzların
Sa‘y idüpsen ḫaber-i dil-ber-i ‘ayyārı getür
7. Seyr idende acıdır ‘āşıḫa hicrānda şabr
Şekker ü la‘l-i leb-i yār-i şeker-bārı getür
8. Dehre dīvāne gerekdir diseler söyle belī
Zülfiñe bend eylüyüpsen daḫı Nevbārı getür

372

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Āhı dilden çekürem demle yire ğam tōkülür
Ġam degül tek tōkülen derd ile bāhem tōkülür
2. Āteş-i hier dilim yandıdı ḫuşk oldı gözüm
Bu sebebdendi yaşım ‘arıza kem kem tōkülür
3. Ġam ġubārı ḫarışup yaşına giryān gözümün
Gile döndürmiş onun ḫaṭreleri kem tōkülür

---

^{371/2} yārdaki: yārıdaki N1

^{371/6} cān-bāzların: cān-bāzılarn N1

^{371/7} hicrānda: hicrānda N1

4. Yādīñ ile güle gözyaşımı her dem sepürem
İl şanur kim gice gül bergine şeb-nem tökülür
5. Āteş-i āhım ilen dīg-i dilim cūşa gelür
O buḫār ile benim gözlerime nem tökülür
6. Oldı dīvāne meger Nevberī Mecnūna mişāl
Ki onu başına hem kūçede ādem tökülür

373

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Merdüm-i çeşmim benim dilden gelen kan içredir
Şanki cānım zevraḳı bir ḳanlu 'ummān içredir
- 112b 2. Ḳanlu gözyaşım virür rengin gül-i ḫamrāların
Lāleni gül-gūn idüp şaḫn-ı gülistān içredir
3. Neyde yoḫ şavt-ı ḫazīn gönlümden almışdır onu
Ol şadā kim neyde var bu ḳalb-i vīrān içredir
4. Derdimin dermānını bilmez ṭabībān-ı cihān
Çāre-i derd-i dilim çāk-ı girībān içredir
5. Ey kemān-ebrū nişān peykāna dutma sīnemi
Gönlümü aḫtarma kim zūlf-i perīşān içredir
6. Vaşfa gelmez şūretiñ ta' rīfine çatmaz beyān
Vaşf-ı ruḫsārīñ seniñ min cild dīvān içredir
7. Salmusan bu Nevberī sen bir belā şaḫrāsına
O da bir Mecnūn olup deşt ü beyābān içredir

374

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Gönlüm o şem' -i rūyīña pervāne görsenür
Yandırmaḡa vücūdını merdāne görsenür
2. İdrākını itirdi görüp Ḳays Leylini
Sen tek niḡāra men kimi dīvāne görsenür

3. Rıd̄vān yüzinde ḥālī nigārın “kemā-hüve”
Cennetde Ādemīn gözüne dāne görsenür
4. Q̄albinde mihri olmasa ‘uṣṣāqa dil-berin
Firqat yoluyla her biri bir yane görsenür
5. Fikr ü ḥayāl-i yār ile ‘āṣıq kucar dizin
Her naḥl sāyesi ona bir ḥāne görsenür
6. Külḥenler içre ‘ömr ferāgat giçür diyü
Dervīṣ-dil olanlara kāṣāne görsenür
7. Dutgun olur hemīṣe fuādım seḥer demi
Cānān elinde zülfe degen ṣāne görsenür
- 113a 8. ‘Āṣıqlarun memātı hemān demdi Nevberī
Cānān yanında ‘ārız-ı bī-gāne görsenür

375

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ne zībādır bu cān yā Rab hamu ḥübāndan ḥoṣter
Ḥarīm-i kūy-ı cennetdür yüzi ğilmāndan ḥoṣter
2. Ona cān virmek āsāndır müyesser olsa ‘uṣṣāqa
Bahā-yı vaṣlı cānānın olupdur cāndan ḥoṣter
3. Leb-i ‘ināb-ı ḥamrāsı dil-i ‘uṣṣāqa kuvvetdir
Marīz-i ‘aşkına olmaz bile dermāndan ḥoṣter
4. Muqaddem ḥükm-i cānāndır maña ḥükm-i selāṭinden
Nice bir ḥükm olur āyā dile Qur’āndan ḥoṣter
5. O ḥūrīler ki cennetde gezer sensiz çemenzārı
Ne cennetdir ki ḥūrīsi olar insāndan ḥoṣter

^{375/1} ḥübāndan: ḥübānıdan// ğilmāndan: ğilmānıdan N1

^{375/2} cāndan: cānıdan N1

^{375/3} dermāndan: dermānıdan N1

^{375/4} Qur’āndan: Qur’ānıdan N1

^{375/5} insāndan: insānıdan N1

6. Cihânın cümle evrâkın değışmem târ-ı gîsûya
Saçın ʿıtrı maña hoşdur gül ü reyhândan hoşter
7. Dil açdı Nevberî yâ-hû diyüp dilden seni dutdı
Olar mı ğayr bir meh-rû ona cândan hoşter

376

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Sebze-püş oldı çemen nev-gül-i handân açulur
Gül temâşasına bir ʿarız-ı cânân açulur
2. Bülbülün zemzemesi yâre terennüm yetürür
Bâğda maʿreke-i bülbüle destân açulur
3. Dil eser nâle kimi lerzeye düşmüş bedenim
Ter dutar yârin üzün çâk-ı girîbân açulur
- 113b 4. Zülf-i müşgîni açup bâğda ruhsâra töker³⁷⁴
Perçem-i zülfi nice deste-i reyhân açulur
5. Her tekellüm ki ider ğonça dudak ile nigâr
Tengdir ağzı niçe piste-i Demġan açulur
6. Vâdî-yi ʿaşkda var ʿâşıkâ her nevʿ-ı maġal
Kühken daġa düşer Ķaysa beyâbân açulur
7. Hüsni Yûsuf getirür renc-i Züleyhâ başına
Yûsufin baġtına da Mışrda sultân açulur
8. Örtülü saġlagilen Nevberî derd-i diliñi
Salma dilden dile kim fâş olu her yan açulur

---

^{375/6} reyhândan: reyhâından N1

^{375/6} cândan: cânından N1

^{376/2} bâğda: bâġıda N1

^{376/4} bâğda: bâġıda N1

^{376/6} ʿaşkda: ʿaşkıda N1

^{376/7} Mışrda: Mışrıda N1

377

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Göz gö[r]meseydi 'ârız-ı cānānı her seher
Kimden alardı cismine bu cāmı her seher
2. Her bir nefes ki 'âşık alur yāridir viren
Ey hoş dili ki buldı mesihānı her seher
3. Zūlmāt-i zūlf-i yārdan ol tapdı 'ākıbet
La' l-i leb-i nigārda hayvānı her seher
4. Mūsāya Tūr hācet olur yāri görmege
'Āşık hāqīkī gözle görür anı her seher
5. Vırān idüpdi gönlümü ol zūlf şānesi
Dağun idünce zūlf-i perīşānı her seher
6. Bülbül figānı virdi şeb āhenge şāmlar
Gülzār saldı nāle vü figānı her seher
7. Nevber gice şabāha kimi hicr-i yār ilen
Doldurdu yaşa dīde-i giryānı her seher

378

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ney tek figān idende gönül yāre hoş gelür
Dād u figānı 'âşığın ağıyāra hoş gelür
- 114a 2. Bülbül figānı şāhe-i güllerde her zamān
Āğüş-i gülde hūşa giden hāra hoş gelür
3. Yād eyledikçe vaşlını her şām-ı hicrde
Ġam bisterinde bu dil-i bīmāra hoş gelür
4. Ser-hoş olup türāb-ı mezelletde kalduğum
'Ārim da gitse nergis-i humāra hoş gelür

---

^{377/1} [r]: - N1

^{377/3} yārdan: yāridan// nigārda: nigārda N1

^{377/6} şāmlar: şāmılar N1

^{378/3} hicrde: hicride N1

5. Her dem batup qaraya qalem elde ğam yazar
Dimez durup da şafha-yı tũmãra hoş gelũr
6. Ney koydı ğam gũnũnde dudağın dudağıma
Mađzũn dilin nevãısı da ol zãra hoş gelũr
7. Dil cismde dayanmadı nağl-i mekãn idir
Menzillerũn tebeddũli zũvvãra hoş gelũr
8. Nevber dili hemişe periřãana meyl ider
Efsũrde ħãli turre-i tarrãra hoş gelũr

379

Fe' ilãtũn Fe' ilãtũn Fe' ilãtũn Fe' ilũn

1. Neylũrem cãnı eger yãri maña virmeseler
şoğbete lafz-ı şeker-bãrı maña virmeseler
2. Didiler ğamze oğun çek giri gũnder yãre
Çekmerem tã o kemãndãrı maña virmeseler
3. řũret-i yãrime her gũnde nağar salmaluyam
Ĥãcetim gũl dũgũ ruđsãrı maña virmeseler
4. Dil naşığat gũtũmũr hem ne de olmur ãrãm
Tã kim ol ãhũ-yı Tãtãrı maña virmeseler
5. Urmaram gerdenime silsile dũvãne kimi
Zũlf-i tarrãrdaki tãrı maña virmeseler
6. Mest-i mey olmamuşam olmaram ařlã dağı men
Bãde-i nergis-i ĥumãrı maña virmeseler
- 114b 7. Dilimi menden alup Nevberĩ dildãr aparup
Rãđat olmam o dil-i zãrı maña virmeseler

---

^{378/7} cismde: cismide N1

^{379/5} tarrãrdaki: tarrãrıdaki N1

380

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

1. Ey dil seninle zindelige ğam şerīkdir
Hicrān şebinde gözlerine nem şerīkdir
2. Sīne maḥall-i süknet-i ğamdır melāl ilen
Ġuşşa dil ile süknete bāhem şerīkdir
3. Kaş u gözün ne teşne diler kıanım içmege
İmzā virüple birbire muḥkem şerīkdir
4. Men yāre cān virende dutup reşk-i Hātemin
Güyā ki menle cānıma Hātem şerīkdir
5. Gözyaşımın serābı tükenmez muḥitdir
Girye zamānı dildeki kıulzüm şerīkdir
6. Āyīne-i dilimde muşavverdi şüreti
Cānānım oldu cisme mücessem şerīkdir
7. Mecnūn gidende 'aşk-ı dilin virdi Nevbere
Bu cān ilen o zāt mu'azzam şerīkdir

381

Mef'ülü Fā'ilätün Mef'ülü Fā'ilätün

1. Derd ü melāl ü ğuşşa yanında her kıadar var
'Unvānım ile gönder ana menem ḥarīdār
2. Dil kıanı la' le döndi gözyaşı dürr-i nāba
Meşhūr olup 'umūma tapdı revāc-ı bāzār
3. Mecnūn ğam u melālın tapşırđı men faķīre
Bildı ki men yetürem ser-menzile girān-bār
4. Görseydi şüretiñi Çinde nigār-ı çini
Ḥayret onu iderdi mānend-i şekl-i dīvār
- 115a 5. Görse seni Züleyḫā Yūsufdan el çekerdi
Bī-iḥtiyār 'aşkın senle iderdi izḥār

6. Dutğun dile ne h̄acet mihr ile meh ʔulū¹
Rūšen iderdi bu mülkü pür-nūr sende ruhsār
7. Mecnūn gidüp koyupdur ¹ aşğ âteşin cihānda
İmdi firāk odına vāriş ʔalupdı Nevbār

382

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Mey mizācım ʔalebi nergis-i mestāniñadır
Cām-ı maqşūd-ı dilim ol leb-i ʔandāniñadır
2. Ğamze peykānı tapur gönlümü sinemde nidem
Dil penāhı gine ol zūlf-i perīşāniñadır
3. Ne belā çekse başım bā¹ işi gözdür ki görüp
Dilimi māil idüp fikri seniñ yanıñadır
4. Başıma cem¹ eylüyem hūş ile idrākı maḥāl
Ḥayreti her birinün nergis-i ḥayrāniñadır
5. Çoḥ salur her ʔarafa göz naḫar-ı diḫḫatini
Naḫarı men bilürem çāk-ı girībāniñadır
6. Göñül İskender olup ʔulmet-i gīsūda gezir
Ğaraḫı zindelige çeşme-i ḥayvāniñadır
7. Bir ʔabībe dimedi Nevberī derd-i dilini
Şıḫḫat-ı ümīdi ona la¹ lde dermāniñadır

383

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nükhet-i zūlfüñ nesīm-i şubḫdan cān tāzeler
Şād olup gölüm ciğer pergālesin ʔan tāzeler
2. Rāziyem kūy-i seriñ olsun müdāmın meskenim
Bu perīşān gönlümü ol rūy-ı ḥandān tāzeler

---

^{382/7} la¹ lde: la¹ lide N1

^{383/1} şubḫdan: şubḫıdan N1

- 115b 3. Dil perişandır gözüm hasret alup ruhsârîna
Dil amın göz hasretin âk-1 girîbân tâzeler
4. İstürem merhem oya sensiz mu' âlic yarama
âreme 'âciz alup her günde dermân tâzeler
5. Dil maall-i am dise uşşañ ne ister bilmürem
Yosa mihmân-hânedir her günde mihmân tâzeler
6. Sen gelende ulşene bülbül ekir ulden nazâr
Min cüre dâd eylüyor min nev' i efgân tâzeler
7. Sözlerim bir la' ldir sorsa nigârım söyleyün
Genc-i dilden Nevberî la' l-i Bedaşân tâzeler

384

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Ey hoş ol göz ki ider 'ârîz-1 cânâna nazâr
ona ül tek dudaa nergis-i humâra nazâr
2. Şub-dem şev ile dut dil-berün reh-üzârın
Eyle önlün kimi ol zülf-i perişâna nazâr
3. önlüne virme heder hüzni ile onda mien
uşe-i eşm ile ıl âk-1 girîbâna nazâr
4. Leblerinde nazâr it âb-1 hayât dilie
Diat-i tâm yetür ondaki dermâna nazâr
5. Mesken it küy-i serin cânîna râat bulasan
Salma âşüblü bir hâne-i şâhâna nazâr
6. Nevberî bulsa eger âb-1 hayât-1 lebii
Eylemez Hızr içen eşme-i hayvâna nazâr

---

^{384/3} heder: eder// mien: mihen N1

^{384/5} âşüblü: âşüblü N1

385

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Olma ey dil şem^ç tek hürşid yüzden bî-haber
Sen nesîm-i şubh tek hem-râh-ı mihr ol her seher
- 116a 2. Zâhir eyle derdiñi cânâna handân-gül kimi
Gonça tek ağzıñ yumup olma onun tek hün ciger
3. Dil binâsın şabr ile müstaḥkem it hicrânda
Şabrdır miftâh iden beyt-i vişâl-i yâre der
4. Koyma gam yağmasını girsün gönül emlâkına
Derd elinden cânıñı itme cihânda der-be-der
5. Gönlüñü bir mâh-rû dildâra vir mihrin dutup
Koy disünler yoḥdı bu dünyâda sen tek baḥtver
6. Bülbül-i şeydâ kimi feryâda gel gülzârda³⁸⁵
Kim ola bir gonça tek bûy-i muḥabbetden eşer
7. Dutma câm-ı mey ele tâ bilmesen şahbâ nedir
Görmüyüpdür Nevberî^ç aşkın meyinden bir ḥaṭar

386

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Her zamân kim naḫarım^ç ârız-ı cânâna düşer
Şerer-i âh-ı dilim şu^ç lesi her yana düşer
2. Menim âh-ı dilime bâ^ç iş olur lâle-^ç izâr
Bülbülün nâlesi bir nev-gül-i handâna düşer
3. Geldi cânân çemene servi hacil itdi ḫadı
Serv ayaḫına onun ḫayli hacilâne düşer
4. Şûretimde ne görüp il maña dîvâne diyor
Resmî dîvâne olan deşt ü beyâbâna düşer

---

^{385/3} hicrânda: hicrânıda N1

^{385/6} gülzârda: gülzârıda N1

5. Men de feryād idirem yār ser-i kūyında
Bülbülün gülden öter dādı gülistāna düşer
6. Deheni yāda salup ğonçaya saldım nazarım
Bilmedim ğonça kimi bûçe-i dil kana düşer
7. Nevberī tāze ilün tāze vü ter meyvesidir
Bil ğanīmet bunu kim bu ele bir dāne düşer

387

Mefā'ilün Fe'ilâtün Mefā'ilün Fe'ilün

- 116b
1. Hemīşe şām u seher dilde yār şöhetidir
Bu kıanlı ğönlüm onun menzil-i muhabbetidir
  2. Egerçi ravza-yı rıdvān degüldi mücrim için
Menim dilimdeki cennet nigār raḫmetidir
  3. Piyāle meyle ber-ā-ber nigār destinde
Muhabbet 'āleminün zīnet-i laḫāfetidir
  4. Nedir menāl-i cihān ğaşb ide ḫayāl-i gözüm
ḫayāl-i dehr-i ma'īšet dilin nedāmetidir
  5. Cünün o kesdi ki söyler cihānda cānım var
Bu cism yār-i 'azīzün 'azīz emānetidir
  6. Ne sūd yetmedi el dāmen-i vişāle henüz
Yetüpdı başa ecel 'ömrümün nihāyetidir
  7. Kifāyet eylemerem cānımı virem yāre
Bu mende ḫātem-i Ṭāyi dilin seḫāvetidir
  8. Ne sūd Nevberī yoḫ müşterī bu gevherime
ḫarīd iden onu kimdir kimün ne ḫācetidir

388

Mef'ülü Fā'ilâtü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Maḫmūr çeşm-i yārem sāķi şarāb vir
Bir cām-ı meyle gözlerime zevķ-i ḫāb vir

2. Sekr it feza-yı ʿ aşkdaki mihr-i tevsenün
Leng itme dil kemīnine ɗarb-ı rikāb vir
3. Gülşende ağla ʿ ıtr-ı gülü yaşa ɗat kıl
Dil şīşesinde bezm-i nigāra gül-āb vir
4. Āsūde kıl ʿ izārınñı tāb-ı niḳābıdan
Çoḡ germdir havā özünñe refʿ -i tāb vir
- 117a 5. Munca fiḡān u nāleme tāb itmediñ n'ola
Bu derdmend ʿ aşkıñña bir ḥoş ḥʿāb vir
6. Nevberden alma feyz-i nazar gül cemālīñe
Aḡyāra zem̄m ü tōhmet ü renc ü ʿ itāb vir

389

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Gözüm revāḳı seniñ dāim āşiyāneñdir
Şerefle koy ɗademiñ ol yire ki ḥāneñdir
2. Vişāl-i gül saña ey bülbül-i sitem-dīde
Naşīb olar o seniñ yār-i ʿ āşıkāneñdir
3. Muḳaşşıram ne idüm ʿ özrime bahānem yoḡ
Ḥalāş-ı cānım iden ḥāk-i āsitāneñdir
4. Ne çāre itmeyecekdir bu çarḥ-ı şuʿ bede-bāz
Naşīb-i vişālīñi āḥir seniñ bahāneñdir
5. Bütün şanemlere dil virmek ʿ ādetimde degül
Bu mihri genc-i dile sen koyan nişāneñdir
6. Diyorla Nevberī ḥasret göçürdi dünyādan
Onu bu ḥāle salan şūret-i yegāneñdir

---

^{388/2} ʿ aşkdaki: ʿ aşkıdaki N1

^{388/4} germdir: germdir N1

390

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Meylimiz her şāniye zevk-i ruḥ-ı cānānedir
Cānımız şem^c -i ruḥa şavt eylügen pervānedir
2. Gönlümüz olmuş bizim mey-gün dudağ üftādesi
Virдимiz pīr-i muğāndır şuğlımız mey-ḥānedir
3. Kaṭre kaṭre gözyaşı bī-cā degül ruḥsārda
Baḥrda nisyāndan bünyād olan dūr-dānedir
- 117b 4. Cennetin ḥilkaṭdeki icādını bilme ^c abeş
^c Āḳibet hem bu yirün bir kışmeti insānedir
5. Dil midir cismimdeki ya kana dolmuş bir kaḍeḥ
Bu muḥabbet kālesi cānān dutan peymānedir
6. Dehrden yüz döndürüp ey dil yetiş cānāniña^{390/6}
Yārdan ḡayrı hamu zevk-i cihān efsānedir
7. Nevberī cānānsız dehrin saña ḡayrı nedir
Bil ki bu kāşāneler āḡir hamu vīrānedir

391

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān kim ^c āriż-ı cānān dile manzūr olur
Rūḥ cismimden çıḡur idrāk başdan dūr olur
2. Lāl idir ḡayret meni yāda düşende şūreti
Nuṭqsız bir şūret-i dīvārdan mezkūr olur
3. Bir nefesde çekmege cānımda imkān ḡalmuyor
Dilime bir kelme söz icādı nā-maḡdūr olur
4. Serserilikden sevūr gönlüm beyābān seyrini
^c Aḡl başımdan çıḡur dīvānelik meşhūr olur

^{390/3} ruḥsārda: ruḥsārıda// baḥrda: bahrıda// nisyāndan: nisyānıdan N1

^{390/6} dehrden: dehriden// yārdan: yārıdan N1

^{391/2} dīvārdan: dīvārıdan N1

5. Mihr-i cānān cismden çılmaz velākin cān çıhar
Biri nā-mümkin olar ammā biri maqđūr olur
6. Nevbere zāhid ider ta' rīfini hūrīlerün
Dil sevün yār 'āşıka ra' nāterin bir hūr olur

392

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Hıyali müddetdi ki büt secdesi āyīnimdir
Kāfirem ya ki müselmān bu benim dīnimdir
2. Yüzüni görmege her ' uzv-ı benim bir göz olur
Bu nazar birce benim çeşm-i cihān-bīnimdir
3. Mihr-i cānān bu sözü 'āşıka ta' līm eyelüyor
Şoşbet-i ehl-i cihān ' izzet-i taşsinimdir
- 118a 4. Faırlık devletini almaya menden virenim
İki dünyāda benim çünkü bu te'mīnimdir
5. Faıırım oldur ki özüm şāh-ı cihān olmamuşam
Taht ile sultānım bu dil-i miskīnimdir
6. Yüzi kıblemdi benim egri kaşı mihrābım
Ma' bedim tāt at için turreci çin çinimdir
7. Derdimi yāre didim emr eyledi sahlā nihān
Bu ' ināyetdi saña sīret-i muşsinimdir
8. Şanmuyun hatm eyledi Nevberī gül kimi sözün
İbtidādır hele bu evvel gül-i çinimdir

393

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Merāmıñız nedi vā' iz bu kadri dād nedir
Degülse ' aşkı nigārın bu dāda ad nedir

---

^{391/5} cismden: cismiden N1

^{392/7} sīret: şiret N1

2. Yetürmüyüpdü dudağ kāmına meni ney tek
Bu ğamlı dil hele bilmür ki ‘ömr-i şād nedir
3. H̄arābe yirde ne var girme bu h̄arābe dile
H̄arābe yir ne biler zīnet-i fütād nedir
4. H̄arīm-i kūyında külhen nigār virse yirim
Taşavvur eylemerem taht-ı Keykubād nedir
5. Dilimi yārim ile h̄ayli müttehid bilürem
Su’āl eyleseler bilmem ittiḥād nedir
6. Vücūdı h̄ilḳatimün āb u āteş ü gildir
Hevāsı ‘aşḳ degülse vücūda bād nedir
7. Vişāl-i yār egerçi merām-ı gönlümdür
Ne dildi hansıdı cānān dile murād nedir
8. Melāl-i Nevberī dilde ba‘īrler yüküdür
Ne şübhe var buna bir ğayr-ı i‘tikād nedir

394

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 118b
1. H̄udūd-ı ğayzıña koy dil saña ‘itāb eylüyor
‘Udül itme ki senden gönül şitāb eylüyor
  2. Götürme mihr ü muḥabbet seni seven dilden
Bu ayrılık işini yüzdeki niḳāb eylüyor
  3. Seni şeh eylemüšem mülk-i dil tapa revnaḳ
‘Adāleti yoḡ olan mülkünü h̄arāb eylüyor
  4. Maḳām-ı sultānıñ re’yi zulme döndürseñ
Muṭi‘-i bārgēhi ehl-i inḳilāb eylüyor
  5. Güzel yüzini hemīşe ḫabībe dutmalıdır
Bu ecre ḫacca muḳābil olan şevāb eylüyor
  6. Güzelde raḫm u mürüvvet olarsa h̄ayli güzel
Onu hemīşe cihān ehli intiḫāb eylüyor

7. Dutan naşihatimi cânıma koyar minnet
O minnet ecrini Nevber yazup kitâb eylüyor

395

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Şu'â-yı şu'le-i rüyîñ niķâbıdan tökülür
O zerredir ki yire âftâbdan tökülür
2. Ciger yanar tökülür kıan ile gözüm yaşı
Od üzre kaçre-i hündur kebâbdan tökülür
3. Dutuldı dil ki töke 'arıza gözüm yaşın
Çemende güllere şeb-nem seħâbdan tökülür
4. Açık yüzün ne hayâsı raķıbden çekine
Yüze hayâ ile 'işmet niķâbıdan tökülür
5. Tarâvetin ne lüzümü bu hüsn-i ruhsâra
Letâfet 'arıza hüsnü'l-meâbdan tökülür
6. Marîz-i 'aşkıñ olan 'aşıkâ tarahhum kıl
Şifâ necâtı marîze bu bâbdan tökülür
- 119a 7. Maħall-i miħnet ü ğamdır fezâ-yı 'aşķda dil
Söz ile Nevberî derdim kitâbdan tökülür

396

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Göñlüñü dâim hayâl-i dil-ber-i meh-rûda gör
Boynuña dîvânelik zincîrini ğisûda gör
2. Girye kıl gözyaşını ruhsâra her dem kıl nişâr
Şûret-i cânânıñı gözden gelen bu şuda gör

^{395/1} âftâbdan: âftâbıdan N1

^{395/2} kebâbdan: kebâbıdan N1

^{395/3} seħâbdan: seħâbıdan N1

^{395/4} raķıbden: raķıbiden N1

^{395/5} meâbdan: meâbıdan N1

^{395/6} bâbdan: bâbıdan N1

^{395/7} 'aşķda: 'aşķıda// kitâbdan: kitâbıdan N1

3. Sen nesīm-i şubḥdan eyle temennā ʿ ıtr-ı yār
Müşg-i āhū ʿ ıtrını zülfündeki bir mūda gör
4. İstiyorsan görmege mende ciger dāğın eger
Mişlini rüyıñdaki ḥāl-i siyeh hindūda gör
5. Ḥāhiş itseñ bilmege çeşm-i ḥumārın ḥayretin
Git Ḥotan şahrāsına bir muhtaşar āhūda gör
6. Rāḥat olmursan niçün ey dil zamīr-i sīnede
Rāḥatı sen çekdigün şubḥ u mesā yā-hūda gör
7. Çoḥ telesme yār üzün görmekden ötri ey gözüm
Bir demi ḥāba gidüp cānānıñı uyguda gör
8. Nevberā hicrānda āsūde bilme ḥālīñi
Ṭaʿ ne-i aḡyārdan cān u dili ḡayḡuda gör

397

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ey şabā bir güzer it bŷy-i der-i yāri getir
Apar endŷh u ḡamı mŷjde-i dildāri getir
2. Nişbet āhŷya onun gözlerini virseñ eger
Şŷbheden çıḡmak içün āhŷ-yi Tātārı getir
3. Maña mecnŷn dimŷsen ḥāzır eyle silsilemi
Müşg-bŷ zŷlfüdeki ṭurre-i ṭarrārı getir
- 119b 4. Nişbetin virme güle çehreñi beñzetme güle
Git gülistāna özüñ nev-gŷl-i ḡandānı getir
5. Bāde-i laʿ l-i lebi dutma berāber mey ile
Sözŷme şāhid olan nergis-i mestānı getir
6. Nirdedir mihr ŷ muḡabbet onu göz derk eylemez
Ḥāhişñ görmek ise Ḳays-ı dil-figārı getir

---

^{396/3} şubḥdan: şubḥıdan N1

^{396/8} hicrānda: hicrānda// aḡyārdan: aḡyārıdan N1

7. Gülde olsaydı vefâ bülbüle itmezdi cefâ
Buna münkirsen eger gülde yatan hârı getir
8. Bir vefâ ehlini tap şora mene göster onu
Nevberin yanına bir yâr-i vefâdarı getir

398

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Pertev-i ruhsâr-ı cânânım niķâb altındadır
Kırş-ı mâh-ı âsumân güyâ seķâb altındadır
2. 'Ârızı bir ħande-gül müşgîn saçı reyĥân-ı bāĝ
'Ârızında ter durup ez bes ki tâb altındadır
3. Gün kimi erzân degül ruhsârı ehl-i manzara
Manzarı kıymetlidir çünkim niķâb altındadır
4. Maĥrem-i râzı olup aĝyâra dil virem n'ola
Ġamlı dil aĝyârdan bî-ĥadd 'itâb altındadır
5. Başa çıĥmış bâdeden ser-ĥoşlanupdur sözlerim
Dürr ü gevher sîne de 'âlî-cenâb altındadır
6. Lâyık-ı zerdîr sözüm her yan yazılsun kıt'alar
Kıymeti nâ-yâbdır çünkim kitâb altındadır
7. Serserîlikden dime tuĝyân idüpdür Nevberî
Baĥ sözün elfâzına gör kim ĥesâb altındadır

399

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Munca kim 'aşķ âteşi hicrânda cânımdadır
Şübhesi yoĥdur onun ĥâmüşü cânânımdadır
- 120a 2. İstemem terk eylesün cânım dili vardır sebep
Çünki cânânın ĝamı bu ķalb-i vîrânımdadır

^{398/4} aĝyârdan: aĝyârıdan N1

^{398/6} nâ-yâbdır: nâ-yâbıdır N1

^{399/1} hicrânda: hicrânıda N1

3. Merdüm-i çeşmim töker ruhsāra eşk-i lāle-gün
Gözümün taqşiri yoḥ dilden gelen anımdadır
4. ana ğarķ olmuş dilim nirdendi an ile arīs
Bā' işi an yudmağun bī-raḥm-ı sultānımdadır
5. Mevclenmiş şuya baḥ şavķın salanda āftāb
Ana nişbet 'arızın bu çeşm-i giryānımdadır
6. Hūş başımdan gidüp idrākı terk itsem n'ola
İhtiyārı onların bāde-fürüşānımdadır
7. Terk-i 'aşķ itmek dile ey Nevberī düşvādır
Terk-i cān itmek velī her laḥza imkānımdadır

400

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Perde perde dilimin rāz-ı nihānı vardır
La' l tek sözlerimün kıymeti kānı vardır
2. Çeşmesin bu gözümün ey gül-i ḥandān itime
'Arızın gülşenine āb-ı revānı vardır
3. Bil ğanīmet gözümün yaşını ey serv-i revān
Aḥmasa gülşeniñe ḥayli ziyānı vardır
4. aşlarıñ kim oḥ atur ḥayli mahāret yetürüp
Sındısun söyle kimün elde kemānı vardır
5. Dile ḥoş geldi sözüm sen ki abūl itdiñ onu
Sen bilürsen sözümün remz-i nihānı vardır
6. 'Aşķ rāhı hilelik açmadı bir kimseye rāz
Herenün albde bir zann ü gümānı vardır
7. Hırķası örtmüyecek zulmini zālim olanun
Şübhe yoḥ Nevber onun dād-sitānı vardır

401

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 120b 1. Dil şeb-i hicrānda bi'l-merre ārām olmuyor
Min firīb ü mekr idem murğ-i dilim rām olmuyor
2. Herkese bir kām-ı dil oldı müyesser 'ömrde
Vaşl-ı cānānım dil-i maḥzūnıma kām olmuyor
3. Terk-i cān mümkün degül her vaqt imkān eylemek
Bir ümīd-i vaşl için terkine imzām olmuyor
4. 'Aşık öz cānānına oldukça ikrām eylüyor
'Aşıka cānāndan bir luḫ u ikrām olmuyor
5. Derd-i bī-pāyānımın cānān ḥesābın bilmüyor
Vezni yoḫ mizānda yazdıḫca itmām olmuyor
6. Āh ile efsūs kim cān virmese 'uşşāklar
Zindelikde onlara bir şöhret-i nām olmuyor
7. Beng-i ḫāl ile düşüp Nevber ayakdan lāmdır
Kim şübüt eyler ki bengī beng artup lām olmuyor

402

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. 'Aqıbet müşkil iş āsān olu sāmāna geler
Mürde-dil zinde olup bir de daḫı cāna geler
2. Ey şabā bir ḫaber it girye kılan Ya' kūba
Yūsuf-ı Mışr gine 'izz ile Ken' āna geler
3. Firḫat-i Yūsufa hem şabr-ı Züleyḫā eylesün
Çāhdan dışra çıḫar ḫizmet-i cānāna geler

---

^{401/1} hicrānda: hicrānıda N1

^{401/2} 'ömrde: 'ömrüde N1

^{401/3} imzām: imzām N1

^{401/4} cānāndan: cānānıdan N1

^{401/5} mizānda: mizānıda N1

^{401/6} 'uşşāklar: 'uşşākılar N1

^{402/3} çāhdan: çāhıdan N1

4. İtmesün faşl-ı hazân bülbülün efsürde dilin
Faşl-ı gül nevbeti hem bâğ-ı gülistâna geler
5. Cânda hicr âteşinün âşibi mādām degül
Âfet-i âh-ı şerer bir dağı hicrâna geler
- 121a 6. Gül kimi 'ıtrlıdır la' l kimi pür- kıymet
Sözümün rāyihası meşām-ı ' irfâna geler
7. Nevberî bahşer duran kimdi bu eş' arıñ ile
Bir Fuzûlî eşeri sendeki dīvâna geler

403

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Yârsız bâğ u bahâr u sâğar u şahbâ nedir^{402/5}
Olmasa cânân eger bu ' işret-i dünyâ nedir
2. Bâde-i la' l-i leb-i cânân müyesser olmasa
Hakk-i hürmet eylüyen ol bâde-i hamrâ nedir
3. Terk-i mey kı l söylüyor zâhid özidir mürtekib
Bu heder teklîfden onda ğaraž ' amda nedir
4. Adımı eyler çekür rüsvâlık ile birbire
Müdde' iler sorun kim ma' nî-yi rüsvâ nedir
5. Göz yumup ' aksin dutar yârin hayâlim veh ' aceb
Bilmürem gözden sivâ yâri gören bînâ nedir
6. ' Aşkı yoğlar deriden inkâr-ı ' aşkın ' âlemin
Bes benim başımdaki bu ' âlem-i kübrâ nedir
7. Kaysa Leyliden danış Ferhâda Şirîn şöhetin
Kây-ı dünyâni burağ bu şöhet-i bîcâ nedir
- 121b 8. Yâri virsünler maña emlâk-i dehri neylürem
Ondan ayru bilmürem bu ' işret-i dünyâ nedir

^{402/5} âşibi: âsibi N1

^{402/6} ' ıtrlıdır: ' ıtrlıdır N1

^{403/1} yârsız: yârisiz N1

^{403/3} heder: heder// teklîfden: teklîfiden// ğaraž: kâraž N1

9. Nevberā fahr eyleme yoğdur seniñ tek dād iden
Gülşen içre dād iden bes bülbül-i şeydā nedir

404

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bu fenā devrāndan bī-ħad kelāmım vardır
Ğuşşa vü endūhdan dutğun dilim bızardır
2. Eyle vīrāndır göñül ta' mīrine yoğdur ' ilāc
Ya Süleymāndan қalan vīrāneye āşārdır
3. Şeyhlerden gözleme ey dil diyānet dīnine
Tapgilan Şan' ānı gör boynundaki zūnnārdır
4. Mest şanma ' āşıkı ser-ħoş degül ħāne ħarāb
Nergis-i mestāndan bī-ħuş olup ħammārdır
5. Bağluyupdur gerdenin zūlf-i siyāhın tārına
Ĥayli muħkemdir bu bir aşlā kırılmaz tārdır
6. Ĥār gül bergindedir ħāl-i siyāh ruħsārda⁴²
' Āşıkā ħam ħāldir bülbüllere ħam ħārdır
7. Nevberin eş' arını nazm-ı ' acāyib kıl kıyāş
Señ özün inşāf ile gör kim ne kıymetdārdır

405

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Göz қабақında gine şūret-i zībā dolanur
Hūş u idrākım itir başıma dūnyā dolanur
2. Şiddet-i ħamla gine āhı ciğerden çekürem
Kec-nigāh ile baħur nergis-i şehlā dolanur
- 122a 3. Feraħ-efzādı bu gün ' arız-ı cānān ile mey
Cām-ı zerrīn pür olup sāğar-ı şahbā dolanur

^{404/1} devrāndan: devrānıdan// endūhdan: endūhdan N1

^{404/4} mestāndan: mestānıdan N1

^{404/6} ruħsārda: ruħsārıda// ħāldir: ħālidir N1

4. İhtiyārī degülem dil meye saldı hevesin
Mey hubābında göze şüret-i ra' nā dolanur
5. Servi hayretde koyup bir qadem olsun yirimiz
Çünkü bāğ içre bu gün serv-i dil-ārā dolanur
6. Saz ile ' aşık oğur bezmde cānān sözünü
Ney-zeni şūr dutup saz ile hemtā dolanur
7. Dem-be-dem artuq olur neyde terennümlü şadā
Ġālibā bezmde bir bülbül-i şeydā dolanur
8. Nevberī bilme dahı hātırı efsürde ola
Hem onun gözlerine nūr-i tecellā dolanur

406

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey saçıñ sünbül yüzüñ gülşen gülünden hūbter
Tāk-ı ebrū-yi hamıñ mihrāb ile mehden eşer
2. Dün seher mey-hāneden geldi kulāka şavt-ı ney
Bāde baḥş itmiş leb-i mey-gün ile dutdum haber
3. Cām gelmiş faḥre kim cānān ona koymuş lebin
Nüş idünce ol melek-simādan olmuş behrever
4. Men de sensiz dil-berim dīvānelik fikrindeyem
' Aşq olar dünyālara dīvānelikden münteşer
5. ' Arızıñdan dūr eyle müşgīn saçın kullābını
Görmesün hūrşidveş ruḥsār-ı zulmetden ḥaṭar
6. ' Āşık-ı bī-çārenün bī-hūde bilme nālesin
Nāle-i şebden şağın dutgun dil āhından seher
7. Gönlüm oldı miḥnet ü endūh u ğam leşkergehi
Ḳal' adır cānım ğam u endūhiña sīnem siper

---

^{405/6} bezmde: bezmide N1

^{405/7} bezmde: bezmide N1

^{405/8} hātırı: h'ātırı N1

- 122b 8. Ğam ğubārıdır dutan ey Nevberī ruhsārımı
 Ƙorğuram hicrān çeken cānım gide āĥir heder

407

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşl-ı yār ile dilim bir laħza şād olmağ diler
 Yār dil endühını ĥadden ziyād olmağ diler
2. Nār-ı hicrān cānımı yandıрмаğ ister muttaşıl
 Āh bu cān rīştesin kırmağa bād olmağ diler
3. Yār menden el çeküp hicrāna tapşurmış meni
 Ĥāhenim yüz dönderüp aqvām yād olmağ diler
4. Tek-be-tek ol ğamze-i ĥün-ĥāra cān teslimine
 Bend bend a' zālarım cisme fu'ād olmağ diler
5. Ta' nelerden başıma azdır cihānun daşları
 Saĥt olup toprağlar her yan cemād olmağ diler⁴⁷
6. Ey felek devr itme sen nā-ħağ murādım ' aksine
 Çekme zaĥmet gönlümüz tā nā-murād olmağ diler
7. Āteş-i hicrāndan şekve ne ĥacet Nevberī
 Zer mişāli dil yanup āĥir fütād olmağ diler

408

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ğülşen-i dünyādan öt ey dil melāmet bāğıdır
 Diğğat eyle sal nazār gör kim fenā toprağıdır
2. Lālenün bağrındaki ĥāl-i siyāha kıll nazār
 Ĥāl-i hindūdan yeten ĥalbe nedāmet dāğıdır
3. Bağlama ümmīdiñi her gün nesīm-i şubħa kim
 Her gice dilden çığan hicr āhınun yığnağıdır

^{406/8} heder: ĥeder N1

^{407/5} toprağlar: toprağılar N1

^{407/7} hicrāndan: hicrānıdan N1

4. Kārvān-ı ğam gider feryād ider her dem ceres
Pūç olan bu rāhda cism ile cān evrākıdır
- 123a 5. Ol tikanlar kim gülün şāhında bittmiş bil yaķın
Sīne yırtan hierde ‘āşıķlarun dırnaķıdır
6. Saçıla ‘ummāndan mecmū‘ olan kefdır dime
Göz bulaķından yüze memzūc olan göz yaķıdır
7. Zūlf şevķim arturur ruhsāra her gün Nevberī
Bil ki zūlfün aşl adı mihr ü muħabbet bāĝıdır

409

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Başdan idrākımı ol şūret-i zībā aparur
Cānımın ũāķatini ķāmet-i ra‘ nā aparur
2. Āh u zārı dilimin dil-berime hoş görünür
Lezzet ü zevķ-i gülü bülbül-i şeydā aparur
3. Meni teşvīķ eylüyor bāĝa figān-ı bülbül
Nālemi yaķşı görüp dādına hemtā aparur
4. Dilden almaz ğam ile derdi hayālāt-ı vişāl
Onu dirler ki ğamı bāde-i ħamrā aparur
5. Lezzet-i şı‘ri yaķın fehm idebilmez nā-dān
Ondaki ħazzı daķı ‘ārif-i dānā aparur
6. Yūsuf öz cānımı bir çāha buraħmaz ebedā
Çāhdan Mışra onu ‘aşķ-ı Züleyhā aparur
7. Nevberī zāl-ı felek ħāk ile yeksān eylese
Dehr durduķca onu zinde bu imzā aparur

---

^{408/4} rāhda: rāhıda N1

^{408/5} hierde: hieride N1

^{408/6} ‘ummāndan: ‘ummānıdan N1

^{409/5} ħazzı: ħazzı N1

^{409/6} çāhdan: çāhıdan N1

410

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ' Aşk-ı yâr ile dolan naḥl-i dilimde bār var
Açmuyan her düğmede min örtülü esrār var
- 123b 2. Deşt ile şahrâ gezen ser-geşte bir dīvāneyem
Bu fezâ-yı ' aşkda gönlüm seven dildâr var
3. Genc-i sīnemden hele bir kimse āgâh olmuyup
Dürr ü gevher inciler min la' l-i kıymetdâr var
4. Derd ü miḥnet ğuşşalar ḥüzn ü melâl hemm ü ğam
Her birinden isteseñ gönlümde min ḥalvār var
5. ' Uhdeme aldım ğam u hicrānıñı şevk ile men
Vir nihâyet hicriñe ginden baḥan aġyâr var
6. Şal-i tırme vâ' ize tezvîr ü mekr ü ḥiledir
Pīneli elbāsda min ' aşk-ı dīndâr var^{410/6}
7. Āteş-i hicrāna dil yanmağa çoḥ eyler heves
Şem' odı pervāneye Nevbār içün ruḥsâr var

411

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ğamla dil memlû olup yâ Rab ona hem-dem yetür
Bu dil-i mecrûḥıma cānāndan merhem yetür
2. Yârimiz da' vet idir bezmine şādān dilleri
Ḳalb-i şād ile meni ol meclise bāhem yetür
3. Sünbülü kat eylüyor deste gül ile bāġbān
Sen de gül ruḥsārıña müşġīn saçın perçem yetür
4. Zülf-i ḳullābın seḫer şāne perişān eyledi
Sayḳalına gözümün yaşıyla nem her dem yetür

---

^{410/2} ' aşkda: ' aşkıda N1

^{410/6} elbāsda: elbāsıda N1

^{411/1} cānāndan: cānānıdan N1

5. Öldüme^{411/5} çok sehlidir her bir kesi cânân eger
 Kıadır iseñ mürde-dil cismine cân vir dem yetür
6. İstifâde eylemek lâzımdı her evkâtdan
 Yetmege ser-menzil-i ma^{412/6}şşudıña her dem yetür
7. Dime kim Nevber ba^{412/7}hur bî-izn gül ruhsârıma
 Göz mu^{412/7}şşırdır onu ta^{412/7}şşırlendir zem yetür

412

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 124a 1. 'Aşk 'âlemini tâ ki dilim kıldı musah^{411/5}har
 İdrâkim ona gâlib olup oldı muzaffer
2. Göz hırelenür gün kimi ruhsârıña karşı
 Düşvâr olu göz görmege hürşid-i münevver
  3. Rûyında seniñ ço^{411/5}hdı melâhât çekebilmez
 Bâdâmî gözün hayretini hîç muşavver
  4. Kıoydı meni âvâre gözün kâşdını bil hem
 Ra^{411/5}hm ile ba^{411/5}hur men tarafa yo^{411/5}hsa muşahher
  5. Ta^{411/5}kdır ka^{411/5}zâdandı maña munca melâmet
 Kim kâdir olar eylûye tebdil-i muşadder
  6. Şarrâf-ı suhen olsa eger kıymetim artar
 Men sözlerimi eylemişem la' le muşavver
  7. Menden kabağa Kıays düşüp 'aşkda Nevber
 İl döndi giri piş-i ka^{411/5}tar oldı muah^{411/5}her

413

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Tâk-ı ebrû-yi hamıñ secde-i tâ' at yiridir
 Bu ne mihrâb güzel ya^{411/5}şşı 'ibâdet yiridir

---

^{411/5} sehlidir: sehlidir N1

^{411/6} evkâtdan: evkâtdan N1

^{412/6} muşavver: muşavver N1

^{412/7} 'aşkda: 'aşkıda N1

2. Āsitānında olan cümle du‘ ālardı abūl
İltimās ehline bu dergeh-i hācet yiridir
3. Ey gözüm şarf eyleme yaşıñı her şām u seher
Vaşl vaktine kemī saħla anā‘ at yiridir
4. Hicr ile vācib olup cāna mūdārā eylemek
Firati takatine dilde diyānet yiridir
5. ‘ Aş avası olan başda ne mümkindi yuva
ays bu meralede hayli melāmet yiridir
- 124b 6. Yār vaşlın dilüyen ‘ aşda Hātem-dil olar
Terk-i cān itmelüyüm ünkü seāvet yiridir
7. Vaşla talibdi dilim olsa eger cān talebi
Müşterī Nevberīdir yahşı ticāret yiridir

414

Mef‘ūlü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ūlün

1. Āyīnede ba şūretiñe dut meni ma‘ zūr
Mümkin dögü göz şāniyecek senden ola dūr
2. Gülşende saña men bauram güllere bülbül
Men şūr ouram senden öter o güle māhūr
3. Yodur şemeri gönlüme sensiz nedi hācet
Ne mülk-i Süleymān ne de devlet-i fafūr
4. Töhmet yiri var aysa niün öllere düşdi
Īrādına men müşterikem olsa da rencūr
5. Ma‘ şūasını terk eylüyüp deşti dolandı
Bir bile haā şāhibini kim dutu ma‘ zūr
6. Sındırma gönül şīşesini hayli etindir
Ta‘ mīr eylemez kimse onu ger ola maşūr

---

^{413/6} ‘ aşda: ‘ aşıda N1

^{414/3} fafūr: fafūr N1

7. Hicriñ meni bir hâle salup ‘ âleme fâşem
‘ Aşk ile olup Nevberî Mecnûn kimi meşhûr

415

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Hâyâl-i vaşl ile gönüm ferahla şādlanmıştır
Fırâk-ı yâr yâdı ile gine nâ-şādlanmıştır
2. Uçurmuşdı ğamiñ cânım binâsın seyl-i eşk ile
Dağı ta‘ mire yoğ çârem gönül ber-bādlanmıştır
- 125a 3. Lebiñ şehdine kat olmuş kelâmiñ her tekellümde
Sözün şeker kimi şîrîn lebinden dadlanmıştır
4. Füzundur rağbetim yâre ta‘ aşşuk ondan efzûnter
Saña ey sûret-i Şîrîn dilim Ferhādlanmıştır
5. Hâyâliñden degül hâlî başım kuşlar yuva dutsun
Bu nâme Kays mâlıdır ‘ aceb irādlanmıştır
6. Seni ey dil virüp Nevber vefalı nâzlu dildâra
Edâ itmekde öz farzın cihânda adlanmıştır

416

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Mey ne lâzımdır maña gönüm benim mey-hânedir
Derd ü ğam pâymalıyam maḥzûn dilim ğam-hânedir
2. Çekmürem dünyâ ğamın tâ rağbetim yoğdur ona
Terk-i idrâk eylüyüp Mecnûn kimi dîvânedir
3. Bir daşı la‘l eylüyor tadrîc ile şevk-i güneş
‘ Ārıız-ı cânân dilim la‘l eylemiş bir dânedir
4. Dil teni terk eylüyüp imdi seniñ yanıñdadır
Oldu mu‘ tâdıñ dağı cân mülküne bî-gânedir
- 125b 5. Sen serîr-i salḫanat taḫtında hûbân şâhısın
Hûb-rûlar tã‘ ati sen tek güzel sulḫânadır

6. Dîn ü îmân besliyor zâhid riyâdan cennete
Kıymet-i cennet meger zâhiddeki îmânadır
7. Cân u dilden ğul gerek olsun muṭî^c -i bârgeh
Muḥlişin ḥâliş dili bir raḥm-dil sulṭânadır
8. Pâk yir bulmağ gerek tâ lâyıḳ-ı ta^c zîm ola
Kûy-i cânân Nevbere ṭâhir^c ibâdet-ḥânedir

417

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Açup müşgîn saçıñ cânân şabâya virme hoş-bûlar
Ḥotan deşinde her günde şabânı gözler âhûlar
2. Nihân saḥla gözün siḥrin onu seḥḥâra örgetme
Ḥarâb eyler cihân mülkün onu örgense cādûlar
3. Esen evḳâtda şubḥun nesîmi gül yüze tizden
Ġurâbâsâ geler raḳşa yüzüñ devriñde gîsûlar
4. Seni gördim güzergehde nihânî bir naḳar saldım
Müjeñ tîrini ḳahr eyle kemâna dutdı ebrûlar
5. Seni sulṭân-ı ḥüsn itdi cihânun cümle ḥübânı
Kenîz-i âsitâneñdir siyeh gîsûlı meh-rûlar
- 126a 6. Şeb-i hicrânlar göñlüm çeker tâ şubḥa dek yâ-hû
Yaḳın itmiş mücerrebdir seḥer vaḳtinde âhûlar
7. Meni ser-ḥoş iden meydîr leb-i mey-gün ḥayâliyle
Gidüp mey-ḥâneye başın itirmiş câm-ı mey-cûlar
8. Ne bühtân söz diyüp bilmem dilimden yâre aḡyârım
Yoḡ olsunlar görüm Nevber cihânda cümle bed-gûlar

---

^{416/7} muḥlişin: muḥluşin N1

^{417/2} siḥrin: sihrin// seḥḥâra: sehhâra N1

^{417/3} evḳâtda: evḳâtıda N1

^{417/6} hicrânlar: hicrânılar N1

418

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Yâr özi gülşen-ârâ tâze gül-i ter kimidir
Nergisin manzarası çeşm-i muḥammer kimidir
2. Çırpınur gönlüm ile gitmege cānān ṭarafa
Uçmağa zevke gelen bāl-i kebūter kimidir
3. Ḥayli şādem ki dilim doldıdı peykān-ı müjeñ
Genc-i dil gevherinün devrine mi‘cer kimidir
4. Göz çanağı dime kim dürrlerin şandukı
Kān içünde yüregim kırmızı gevher kimidir
5. Şavt ider şem‘-i ruḥuñ devrine pervāne-i dil
Yandı yoḥ yirde gülü bāl-i semender kimidir^{418/5}
- 126b 6. Berg-i gül tek dutalım nāzık olur perde-i dil
Sırrıñı saḥlamağa sedd-i Skender kimidir
7. Yandırıp dur dilimi āteş-i hicrān bu sebeb
Sözümün rāyiḥası ‘ūd ile ‘anber kimidir
8. Çoḥ ta‘accübli degül Qays ki dīvāne olup
O da rüsvā-yı cihān olmada Nevber kimidir

419

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. İmdi ki bī-raḥm olup menden idirsen vaşlı dūr
Kāni‘em ancaḥ seniñ fikriñ ide dilden ‘ubūr
2. Mihr-i yāri saḥlamaḥ mümkün degül dilde nihān
Evvel āḥir ol daḥı öz ḡaybetin eyler zuhūr
3. ‘Aşḫ-ı Mecnūn ‘aşkıñın yanında bile görseñür
Bir ḡavī heykel filün yanında durmuş za‘f mūr

---

^{418/4} dürrlerin: dürrilerin N1

^{418/5} semender: şemender N1

^{418/6} sedd: şedd N1

4. Göze karşı yâr üzün men görmesem ‘aybım degül
Bâ‘ iş oldur eylüyüp hayret meni mânend-i kûr
5. Âftâb-ı hüsn ile gam zulmetin dilden götür
Resmdir rüşen ider târik olan zulmâtı nûr
6. Vâdî-yi eyemen hayâl itme diyâr-ı hüsni
Kârvân-ı gam ider havf ile bu yirden ‘ubûr
7. Nevberiden pend alan imdi oña nâşih olup
İ‘ tirâf eyler özi başında yoğ ‘aql u şu‘ür

420

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün

- 127a 1. ‘İlâc-ı derd-i cânım yârdandır^{420/1}
Bu derdin çâresi dildârdandır
2. Hâzîn şavt ile feryâd u figânım
İşitse kim diyor bîmârdandır
3. Yıhıldım mest toprağa ne meyden
Harâbem nergis-i hammârdandır
4. Siyeh hâlî yüze nokşân diyorlar
Yatan âgüş-i gülde hârdandır
5. Niçün perçem düşür zülfün ‘izâra
Bu ‘âdet zülfüne şehmârdandır
6. Metâ‘ -ı hüsniñe çoğdur harîdâr
Revâcî her şeyün bâzârdandır
7. Menim dâdım seniñ vaşlıñ hayâli
Figânı bülbülün gülzârdandır

^{420/1} yârdandır: yâridandır// dildârdandır: dildâridandır N1

^{420/2} bîmârdandır: bîmâridandır N1

^{420/3} hammârdandır: hammâridandır] N1

^{420/4} hârdandır: hâridandır N1

^{420/5} şehmârdandır: şehmâridandır N1

^{420/6} bâzârdandır: bâzâridandır N1

^{420/7} gülzârdandır: gülzâridandır N1

8. Yüziñde hâl-i hindûdan şikâyet
Melâmet gönlüme ağıyardandır
9. Fuzûlî Nevbere oldı mu' allim
Onun ta' lîmi hem Nevbârdandır

421

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Ğamzeden yaralı dil zülfün-ârâ daldanur
Sâye-i merhamet zülf ile gönüm dolanur
2. Bir ğalağ nokta düşüp kâğıza beñzer yüziñe
Nokta her yirde ğalağ olsa dil ile yalanur
- 127b 3. Şeb-i hicrânı seher itmegi âsân dimüyün
Cânıma ol gice şubha kimi od kalanur
4. Bilürem merhametiñ yoğdı seniñ ağıyâra
Onu yanında gören vaqtdde gönüm bulanur
5. Ter virür isti havâ 'ârıza gül şeb-nemi tek
Yoğsa gülzâr-ı melâmet bu ter ile şulanur
6. Gülşeni seyr eylügen demde görüp bülbül-i zâr
Güle bağıdıca ona gül tek özüñ duygulanur
7. H'âce hasretde gözüm Nevberî hicrân gicesi
Zülfüden 'ıtr dutan demde seher uyğulanur

422

Mef' ülü Fâ' ilâtün Mef' ülü Fâ' ilâtün

1. Pergâle-i dilimde min ğuşsa vü elem var
Mim cevr ü miñnet ü ğam ağıyardan sitem var

^{420/8} ağıyardandır: ağıarıdandır N1

^{420/9} Nevbârdandır: Nevbâridandır N1

^{421/4} vaqtdde: vaqtide N1

^{422/1} ağıyardan: ağıarıdan N1

2. Ğam-hānedir vücūdım baħr-ı belādı ƙalbim
Sultān-ı berr ü baħrem çevremde fevc-i ğam var
3. Girdim fezā-yı ‘aşƙa ümmīd-i vaşlıñ ile
Hiç bilmedim bu yirde ‘aşƙ ehline sitem var
4. Gülşen güline baħdım rüyıñ mişāli olmaz
Beyt-i Ğudāda sen tek hāşā ki bir şanem var
5. Mey-gün dudak öñünde mey-hāneler ƙapansun
La‘ liñdeki şarāba mey-hāne yoħ ne Cem var
6. Fetvā virüpdı ƙaşa müjġān oħun götürsün
Cān almaġa gözün tek bir mu‘teber ħakem var
7. Men cān viren zamānda gel başım üste bārī
Bīmār-ı ‘aşƙa sende dirler ki ħoş ƙadem var
- 128a 8. Aħtarmuyun cihānı Nevber daħı tapulmaz
Ancağ nişāne ondan manzūm olan rağam var

423

Me‘ülü Fā‘ilātü Me‘ülü Fā‘ilün

1. Dil şavt-ı ħüsn-i yārime pervāne görseñür
Āşüfte ħāli ‘aşƙda dīvāne görseñür
2. Mescid degül ‘aƙīdeme uyğun vüşük-ı dil
Ondan şerefli ‘aşıƙa mey-hāne görseñür
3. Dil yārdan sivāyisini imtinā‘ ƙılır
Cānāna cānı virmege merdāne görseñür
4. Şüret idir vücūdımı ħayret seħer demi
Cānān elinde zülfe degen şāne görseñür
5. Ğālın görende dilde hirāsım ziyād olur
Rıdvān yüzinde gözlerime dāne görseñür

---

^{422/2} baħr: baħr// baħrem: bahrem N1

^{423/1} ‘aşƙda: ‘aşƙıda N1

^{423/3} yārden: yārdan N1

6. Cān titrüyor görende onu lāl olur dilim
Cādū gözün mehābeti bu cāna görsenür
7. Cān gelmeyüp cihāna ola derde mübtelā
Bu imtiḥāndı Nevberī cānāna görsenür

424

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Kādem ḳoysañ gözüm üste 'azīzim cāna minnetdir
Ġubārı merdüm-i çeşme güzer itse ğanīmetdir
2. Keremdir gönlüme gözden müjeñ peykānı geldikçe
Veremden ḳan aḳup gitse dil-i bīmāra şıḫḫatdır
3. Dil-ārādırsa sulṫāna serīr-i salṫanat taḫtı
Ġanī dervīşe bir külḫen ḫayātında kifāyetdir
4. Gözüm ḫasret çekir görsün seni ey nev-gül-i gülşen
Terahḫum ḳıl yüzüñ görsün seni görmez ne müddetdir
- 128b 5. Nedir bākım eger virsem yolunda cān vişālīñçün
Mu' ayyendir ki cān naḫdı vişāl-i yāre ḳıymetdir
6. Ḫarām oldı şarāb-ı telḫ lebiñ şehdi olan yirde
Ki hicrān-ı telḫ kāmınun ' ilācı şehd-i şīrindir
7. Açılmaz gözlerim hergiz raḳībin ṫa' ne daşından
Bu ḫālim ḫoş mıdur söyle ne inşāf [ne] mürüvvetdir
8. Nigārın dāmenin Nevber dutup derdiñi izḫār it
Maḳām-ı ilticā yetmiş eliñde vaḳt-i fırşatdır

425

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Meni rüsvā eylügen dehrde cānān ğamıdır
Āşikārā eylügen ğamlarımı göz nemidir

---

^{424/7} [ne]: - N1

^{425/1} dehrde: dehrde N1

2. Eyle ālūde olup ğamlara dil el götümez
Giceler şubħa kimi ğuşşa vü ğam hem-demdir
3. Baħr-ı dilden tükenen bilme gözüm kaçtrelerin
Göz bulağına gönül seyl-i belā kılzümüdür
4. Ĥārı āġūşa çeken gülleri bülbül kimi gör
Fikr vir naġmesine nālesi gül mātemidir
5. Ney şadāsın işidüp yād eyle ğamġin dilimi
Ki onun nālesi de ğamlı dilim hem-demidir
6. Şabr itdikce gönül artuğ olur ğuşşa vü ğam
Ġama kim tab eylese şābiti dil muħkemidir
7. Cānı cānāna virüp Nevberī cānın kıtarup
Cümle ‘uşşāklarun dehrde bu Ĥātemidir

426

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 129a
1. Munca kim miħnet tutur gönülüm meġer deryā mıdır
Ġam yemekden doymuyor murġ-i dilim ‘anķā mıdır
  2. Kıayd-ı vaşl-i yārdır her laħza fikrimden geçen
Munca efkār eylüyen gönülüm benim dünyā mıdır
  3. Dün ser-i kūyında min dād eyledim feryād ilen
Bilmedim gönülümde ya bir bülbül-i şeydā mıdır
  4. Bāde-i la‘l-i lebiñ zevķi meni rüsvā idüp
Men miyem rüsvā meni ser-ħoş iden rüsvā mıdır
  5. Gözyaşımdır dildeki pinħān ğamı fāş eylüyen
Bilmürem derd-i dilim dildārıma peydā mıdır
  6. Ġamzeden bir oħ vurar her gün de cānān sīneme
Sehv idir mi dil-berim ya itdiği ‘amdā mıdır

---

^{425/3} baħr: bahr N1

^{425/7} ‘uşşāklarun: ‘uşşākılarun// dehrde: dehrde N

^{426/2} yārdır: yāridır N1

7. Söyledim cānāna kıl vaşlıñ müyesser söyledi
Sehv itme Nevberī vaşlım meger helvā mıdır

427

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Ey 'aşqdan habersiz Kaysa dime cünündür
Mürşid-i 'aşqdır o bī-rāha reh-nümündür
2. Leylī onun gözünde bir nūr ider münevver
Cānān yüz ile haqqı zāhir iden 'uyündür
3. Terk-i cihān idüpdür şahrā dolanmağ ile
Bildi fenā bu dārı uhrāsı feyekündür
4. Sen 'aşkın bilürsen kadriñ nedir yanında
Dil-ber kime diyorlar 'aşık kime yağundur
5. Dut yārdan muḥabbet olsun seniñ mu'iniñ^{427/5}
Ger bulmasañ nigāri bir dā[d]-res yoğundur
- 129b 6. Dut būte-i diliñde 'aşq ile istiḳanı
Pergāle-i diliñde bil kim bu ḥūn ne ḥündür

428

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Ne revādır gül yüze ḥasret ḳala dīvāneler
'Ārız-ı gül-nārınun ḥazzın ala bī-gāneler
2. Ḥīlenün dāmı olup zülf-i siyāhiñ 'āşıḳa
Ḥāl-i hindūdur olan tezvīr-i dāma dāneler
3. Ārzū-yı zülf iden gönlüm hele ḥasret çekür
Her seḫer sayḳal virür zülf-i siyāha şāneler
4. Bezm-i 'işretgāhda mezkūr olur cānān lebi
Sındırup peymāneni bağılandı çoğ mey-ḥāneler

^{427/1} 'aşqdan: 'aşkıdan N1

^{427/5} yārdan: yāridan// [d]: - N1

^{428/1} ḥazzın: ḥazzın N1

^{428/4} 'işretgāhda: 'işretgāhıda N1

5. H̄erce gitmez vā' izin pend riyāsı yoĥdı ġam
Ney şadāsıyla dolup gül-gün meye peymāneler
6. Zīneti meşşāṭalar maşrūf ider çirkinlere
Ġāza ile sürmesiz hoşdur güzel cānāneler
7. İstirāḫatgāhlar maḫşūşdur sulṭānlara
Men kimi dervīş diller menzili külhānelerdir
8. Ahd u peymān itmüsen Nevberle ' işretgāhda
İzn vir baḫsun yüze bu nergis-i mestāneler

429

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Dil-i zārımda endūh u melālīñ bī-nihāyetdir
Ġama mūnis olan gönlüm ḫayāl itmege rāḫatdır
2. Ḫayāl-i ' arızıñ dilde zamīr-i sīnede fikriñ
Muḫabbet beslenür dilde daḫı cānım ferāḡatdır
3. Ḫarīm-i kūy-i yārimde müyesser olsa bir külḫen
Berāber ravza-yı rıḫvān dilimçün istirāḫatdır
- 130a 4. Raḫībın ṭa' ne daşıyla yeten renc ile zaḫmetdir
Dilim āsūdedir tende dime başım selāmetdir
5. Belāya rāzīdir gönlüm eger cānāndan gelse
Onu[n] renci dil-i zāra yetişdikce beşāşetdir
6. Seḫer-dem ġamze peykānı cigerde ḫūt-i cānımdır
Gelerse ġamzedden her gün peyāmı cāna minnetdir
7. Ḫadem ḫoysañ gözüm üste ġubārı tūtiyādır kim
Şifā-yı derd-i çeşmimdir bu türbet yaḫşı türbetdir
8. Gidek ey Nevberī pinhān ḫarīm-i kūy-i cānāna
Demī bu yirde eglenmek dile ḫayli ġanīmetdir

^{428/7} istirāḫatgāhlar: istirāḫatgāhılar N1

^{428/8} ' işretgāhda: ' işretgāhıda N1

^{429/5} cānāndan: cānānıdan// [n]: - N1

^{429/6} ḫūt: ġūt N1

430

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Kıldı ol gönça-dehen seyr-i gülistân seher
Goncalardan gül açup oldıla handân seher
2. Lâlenün bağrına dâğ koydı leb-i mey-günü
Bülbül-i gam-zedeni eyledi nâlân seher
3. Sebzyâtı çemenün oldı onun pâ-büsi
Nergis-i mesti kılup nergis-i hayrân seher
4. Müşg-bü turrezinün dutdı şabâ râyihasın
Hotana doğru olup hayli şitâbân seher
5. Dime şeb-nemdi düşen güllere hasret yaşıdır
Gözlerimden kim olup gülşene ceryân seher
6. Gice bir nev' ile dil zülfde pinhân oldı
Ahtarup şâne onu tapdı perişân seher
7. Nevberî sahlar idi guşşasını dilde nihân
İtmeseydi gözünün yaşı nümâyân seher

431

Mef' ülü Fâ' ilātü Mef' ülü Fâ' ilün

1. Her berg-i gül mişâl-i ruh-i yâr görsenür
Gönça çemende çün leb-i dildâr görsenür
- 130b 2. Cânândan sivâyine meyl eylemez gönül
Mihrim şübütü dildeki ikrâr görsenür
3. Dervîş-dil menem ki ganîler ganîsiyem
Hülyâ-yı saltanat maña düşvâr görsenür
4. Dâr-ı cihânı mû kadarı bilmedim niçün
Ondan 'azîz turre-i tarrâr görsenür

---

^{430/6} zülfde: zülfüde N1

^{431/2} cânândan: cânânıdan N1

5. Reşk-i raķībim artuķ olur Şabrımı görüp
Mağlb olan bu kārda aĖyār görsenür
6. Cān u dilim gözüm dudaķım yār söylüyor
A‘zālarım nigāra ĥarīdār görsenür
7. Fikrim viŐāl-i yārdır ey Nevberī henz
Ėamgīn dilimde āh-ı Şerer-bār görsenür

432

Mefā‘iln Mefā‘iln Mefā‘iln Mefā‘iln

1. Cnnluķ ĥāli ryumdan hamu ĥalka nümāyāndır
Ėayālim seyr-i Őaĥrā v ĥarābāt u beyābāndır
2. Libās-ı faķrı dervīŐin gznde raĥt-ı Őāhāne
FerāĖat knc ‘uŐŐāķa berāber tāk-ı eyvāndır
3. Belādır başa sultānlıķ mrr-ı ‘mr beş gündür
Ėarīm-i ky-i dil-berde olan ‘uŐŐāķ sultāndır
4. Ser-ā-ser cism  cān iĥre muĥabbet beslemek eydir
Niĥn kim ‘āfiyet cāna ĥayāl-i ry-i cānāndır
5. Rumzāt-ı leb-i yāri yumuĥ bir Ėonĥadan Şordım
Didi bāĖ iĥre güllere hele bu sırr-ı pinhāndır
6. Ėubāb-ı eşk-i menfĥım ĥeker yirden göge cismim
Havādan pr olan cānın göge mi‘rācı āsāndır
7. Nigārım güldi gülşende aĥıldı her tārāf güller
Kelām-ı Nevberī her yan dağıldı ĥazız-ı ‘irfāndır

433

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 131a 1. Nigārım dāmeninden dut gönül meh-rya ĥoĥ yalvar
Dil-i maĥznnı maĥbs iden Ėisya ĥoĥ yalvar

---

^{431/5} kārda: kārıda N1

^{431/7} yārdır: yārıdır N1

^{432/7} ĥazız: ĥazz N1

2. H̄ayāl-i h̄atırı dilden gice gözyaşı pāk eyler
Ahan gülzāra güllerçün zülālın şuya çoḡ yalvar
3. Gözüñ sihriyle dil murgı düşüp gīsūya bend oldı
H̄alāşın h̄āhiş eylersen gözü cādūya çoḡ yalvar
4. Ne müddetdir naşibiñ yoḡ gönül müjgān ḡadenginden
Ricā kıl nergis-i meste kemān-ebrūya çoḡ yalvar
5. Mebādā āh-ı nāliñden ola dil-teng hem-sāye
Ṭariḡ-i āsumān ile gönül yā-hūya çoḡ yalvar
6. Şirāṭ-ı cenneti naşib virürler ince bir mūya
Düşen eṭrāf-ı ruḡsāra selāsil mūya çoḡ yalvar
7. Sitem peykānına tāḡat getürdiñ merḡabā Nevber
Dayan şabr eyle başıñda olan ḡayḡuya çoḡ yalvar

434

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 131b
1. Mecnūn olup itdim seni Leylāya berāber
Saldıñ meni Mecnūn ile şahrāya berāber
  2. Tār oldu gözüm zülf-i siyāhiñ kimi şāmım
Dutḡunluḡudur bir şeb-i yeldāya berāber
  3. Açsañ yüzüñü gündüzüme mihr-i dirahşān
Çıhsañ giceler rüyüñ olar aya berāber
  4. Serve ḡadiñi oḡşadabilmem ki revāndır
Serv olumu bu ḡadd-i dil-ārāya berāber
  5. Gül rüyile nergis gözüne muḡtaşar oḡşar
Sünbül ki degül zülf-i muṭarrāya berāber
  6. Ğonça deheniñ baḡtına durmuş ki yumuḡdur
Gülşen gülüdür 'arız-ı ḡamrāya berāber

---

^{433/2} h̄atır: h̄ātırı N1

^{433/3} sihriyle: sihriyle N1

7. Yoḥ Kūhkenün āhı benim āh-ı dilim tek
Nevber özini itmez o rüsvāya berāber

435

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Her kimsenün benim tek gül-rū nigārı vardır
Gönlüm kimi onun da min āh u zārı vardır
2. Āh-ı dil-i derūnım yandırdı daḡı daşı
Her kūhsāra baḡsañ āhım şerārı vardır
3. Derdime çāre itmür ol māh-rū nigāрім
Dermān virer mi bilmem her ihtiyārı vardır
4. Cānān firāķı ile ey dil mükedder olma
Her ilde bir zemistān şora bahārı vardır
5. Ger tökseler melālīm baḡr-ı muḡiṭe sığmaz⁷⁰⁴
Gönlüm maḡall-i ġamdır muḡkem ḡişārı vardır
6. Ey dil ne ġam çekürsen ġam da yeter tamāma
ġam-keşlerinde āḡir bir ġam-güsārı vardır
- 132a 7. Ol serv-i ḡad nigārı bī-bār bilme Nevber
Mermer döşünde anın bir çift enārı vardır

436

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Gird-i rāhiñ tütüyā-yı çeşm-i bīmārım durur
Derd-i çeşmim var ise dermānı hem varım durur
2. Men seni ey māh-rū ḡālū belādan sevmüşem
Cān u dildendir sözüm ol gün ki iḡrārım durur
3. Şavtını mey-ḡānede maḡzūn dile ḡüzn arturur
Ondaki şavt-ı ḡazīn dād-ı dil-i zārım durur
4. Başımı ser-ḡoş görüp ḡann eyleme meydendi bu
Bā' işi ol nergis-i şeḡlā-yı ḡumārım durur

^{455/5} baḡr: bahr N1

5. H̄asret-i rūyîñ meni gündüz perîşân eylüyor
Zulmet-i zülf-i siyeh ‘ ömre şeb-i tārım durur
6. Rūy-i cānān gülşenim reyḥān u sūsen ṭurreler
Ḳadd-i servim çehresi bir gül-i gülzārım durur
7. Bend-i tār-ı zülf idüp murḡ-i dilim itdi esîr
İftihār ile didi Nevber giriftārım durur

437

Mef’ulü Fā’ilätü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Müddetdi virmez oldu şabā yārdan ḥaber
Maḥmūr-ı meste nergis-ı ḥumārdan ḥaber
2. Āteş içinde ḳaldı tenim şām-ı hicrde
Yoḥdur viren nigārıma bu nārdan ḥaber
3. Yetmür nigāra dād u fiḡānım çi fā’ide
Dutmur nigār āh-ı dil-i zārdan ḥaber⁷⁰⁷
- 132b 4. Gelmür ṭabīb derd-i dilim başım üstüne
Yoḥdur viren nigāra bu bīmārdan ḥaber
5. Bülbül baḥup çemende güle nāle eylüyor
Nālān menen ki yoḥ maña ruḥsārdan ḥaber
6. Zincîri Ḳays tapdı cünūnluk ‘ ilācına
Men dutmuşam o ṭurre-i ṭarrārdan ḥaber
7. Maḥrūm olan zamānede dīdār-ı yārdan
Dutsun ‘ azāb ḥasreti Nevbārdan ḥaber

^{437/1} yārdan: yārıdan// ḥumārdan: ḥumārıdan N1

^{437/2} hicrde: hicride// nārdan: nārıdan N1

^{437/3} zārdan: zārıdan N1

^{437/4} bīmārdan: bīmārıdan N1

^{437/5} ruḥsārdan: ruḥsārıdan N1

^{437/6} ṭarrārdan: ṭarrārıdan N1

^{437/7} yārdan: yārıdan// Nevbārdan: Nevbārıdan N1

438

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şafâ-yı lezzeti dehrin dil-i ' irfâna ağudur
Çemenzârı gülistânı ser-â-ser mekr-i cādûdur
2. Degül bülbüllerin şavtı feraḥ-efzâ dil-i zâra
Figân kim eylüyor bülbül gül ile ḥâra bed-gûdur
3. Ṭarîḳ-i ' aşḳdan ḡayrı ṭarîḳi dutma ey zâhid
Gözünde ' arifün dünyâ taşavvur ḳıl ki bir mûdur
4. Didiñ cennet didim doḡru şırâṭa i' tirâf itdim
Yüzi cennetdi cānânın şırâṭım mû-yi gīsûdur
5. Ḥayât-ı Ḥızr dutmuşdur binâsın âb-ı hayvândan
Müdâmin ' ömrüme ḡayyım leb-i cānândan şudur
6. Buraḡ gitsün bu ḡülyânı ki dūzaḡda ' azâb olmaz
Olar kim yâre mâildir dilinde zıkr-i yâ-hûdur
7. Cihân terkin ḳıl ey Nevber dayan dildâr-ı meh-rûya
Saña imdâd iden âḡir görürsen yâr-i meh-rûdur

439

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

1. Eṭrâfımız tamâm çemen-i lâlezârdır
Cānânsız velî dilimiz ḡam-güsârdır
- 133a 2. Bir cām-ı mey mişâlidî her lâle erguvan
Nergis-mişâl nergis-i cānân ḡumârdır
3. Sâḳî dutup elinde ḳadeḡ lîk sînemiz
La' l-i lebin meyinden o ter dâḡdârdır
4. Bülbül figânı çulḳayup eṭrâf-ı ḡülşeni
ḡül bûṭesinde ḡ'âba giden mest-i ḡârdır

---

^{438/3} ' aşḳdan: ' aşḳıdan N1

^{438/5} cānândan: cānânıdan N1

^{439/1} lâlezârdır: lâlezârdır N1

5. Bād-ı şabā esünce pozup nazm-ı sünbülü
Pejmürde zülf-i yâr kimi târmardır
6. Gül-gün yanağı yoḥsa benefşe görüp diyü
Başın dutup aşaka o hem şermsârdır
7. Bârin zuhûra virdi bahâr açdı yâsemen
Bârîñ seniñ de Nevberî bu âh u zârdır

440

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ruḥ üzre nokta koymuşlar 'ibâdet yüzde ḥâlîndir
Meh ü ḥürşidden enver seniñ tâbân cemâlîndir
2. Ciger âhın bilüpdür ney şadâsı sūznâk olmuş
Onun cân-sūz olan dâdı dile yetmiş melâlîndir
3. Benefşe ser-nigün nergis muḥammerdir gözün mişli
Dağıtmış bergini güller çemende pâyimâlîndir
4. Dudaḫıñ sırrını bilmiş çemenzâr içre her gonça
Dimez bülbüllere râzın olup dil-beste lâliñdir
- 133b 5. Yañaḫıñ surḥ reşkinden beyâbâna kaçup lâle
Onu şahrâda ser-gerdân koyan gül-reng aliñdir
6. Yüziñe sehv idüp Nevber dise güldür ḫaṭâ bilme
Ona rencide-dil olma senin vizr ü vebâlîndir

441

Mef'ülü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün

1. Eşk-i terimi dilde görüp ḫan dimesünler
Ḥâl-i dil-i maḫzûnıma cân cân dimesünler
2. Baḫsunlar açup dilde olan baḫr-ı muḫîte
Dünyâdaki deryâlara 'ummân dimesünler

---

^{440/1} ḥürşidden: ḥürşididen N1

^{441/2} baḫr: bahr N1

3. Görsünle benim çāk-1 girībānımı iller
Mecnūna daḥı çāk-1 girībān dimesünler
4. Billsünle ṭabībān-1 cihān ‘āşık-1 zārım
Bī-cā yire bu derdime dermān dimesünler
5. Men eylemişem secdeni ebrū-yi nigāra
Koy ḥalk men-i zāra müselmān dimesünler
6. Alsun nazar-i diḳkate şı‘rim ‘urefālar
Remzini bilüp şı‘rime hedyān dimesünler
7. Hicrān odı koy Nevberī dūnyāda kül itsün
Yandırdı onu āteş-i nīrān dimesünler

442

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

1. Bir ses gelür semādan gūyā ki cān fenādır
Cānım virür cevābın cümle cihān fenādır
- 134a 2. İns ile cinn yekser enfās-keş-i nebābāt
Ḥūrşid ü māh u encüm hep āsumān fenādır
3. Faşl-ı bahār vaḳti dut ḥātıra ḥazānı
Bil kim giçer bahārın her gülsitān fenādır
4. Bülbül-mişāl ‘ömr it bağ içre şāḥ-1 gülde
Fahr itme ḥānevāde hem āşiyān fenādır
5. Şād ol cihānda ey dil çekme gam-ı zamānı
Feryāda gelme hergiz āh u fiḡān fenādır
6. Bir nāzenīn nigārın vaşlına meylin olsun
‘Āşık olandı zinde bī-‘aşk olan fenādır
7. Ma‘şūkadan yetişmir ‘āşıklara nedāmet
Cānānsız cihānda sūd u ziyān fenādır
8. Taḳrīr yoḡ dilimde izḥār-ı derdim itsün
Yāre disün ki sensiz bu zindegān fenādır

9. Nevber olup cihānda Mecnūn mişāli meşhūr
 ‘Āşıkdı dehre bākī ğayr-ı nişān fenādır

443

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Dil benimdir dil-berüme şüretin kurbānıdır
 Göz hemīşe hasret-i ruhsārınun giryānıdır
2. ‘Aks-i ruhsārı viren gözdür zamīr-i sīneye
 ‘Aklıdır ser-geştesi idrāk onun hayrānıdır
3. Bāde-i la‘l-i leb-i-mey-gün şarābımdır benim
 Hāl-i hindū dānesi derd-i dilim dermānıdır
4. Bülbülün feryādını dutdum kulağa bāğda¹⁷
 Gördüm ol hem men kimi bir nev-gülün nālānıdır
5. Cenneti bildim ser-i kūyında rıdvāndır adı
 Āteş-i dūzah onun ‘uşşākınun hicrānıdır
6. Rūd-ı Ceyhūn ğālibā dutmuş gözümde bir serāb
 Bu tükenmez yaşımdın dil menba‘-ı ceryānıdır
- 134b 7. Nevberā sen bilme bu dünyānı gözde mū kadar
 Şāhidiñ elde Süleymān mülkünün vīrānıdır

444

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Māil-i hüsnūñ olup dil saña dil-ber didiler
 Onu medhūş eylüyen zülfiñe ‘anber didiler
2. Yād-ı ruhsārıñ ile güllere saldım nazarım
 Onda kim ‘arızıña berg-i gül-i ter didiler
3. Müşgin āhū-yi Hotan çöllere tökdi bu sebeb
 ‘İtr-ı gīsūnı ona hayli mu‘aṭṭar didiler
4. Vesmeli kara kaşıñ hançer-i bürrāna dönüp
 Kan töken jeng dutan tige berāber didiler

^{443/4} bāğda: bāğıda N1

5. Gözlerimden tökülen hierde bu kıanlı yaşı
Surlı reng olduķuna gevhler-i aħmer didiler
6. ‘Urefālardı bilen remzini bu Şi‘ rlerün
Baħdılar kıymetine dürr ile gevhler didiler
7. Kıadrimi artuķ idüp dehrde var itdi meni
Tāzedir Şi‘ rlerim adıma Nevber didiler

445

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Vaşl-ı nigār āşıķ-ı zāra ħayāldir
Āsān ħasāb eylesün çoħ muħāldir
2. Ümmid-i vaşl olupdı ki şād eylesün dili
Reng-i ruħı firāķda efsürde ħāldir
3. Ħoşdur ħemende ‘āşıķa āvāz-ı ‘andelīb
Mazmün nağme zıkr ü şenā zü’l-celāldir
4. La‘ liñ meyine var hevesim sāde-dil menem
Mey-ħāne-i dilimde bu bāde ħelāldir
5. Giryān gözümde aħdı yüze dürr tek yaşım
Sensiz aħan ‘izārıma eşķ-i zülāldir
- 135a 6. Zülfün düşüpdür ‘arıza ebr-i siyāh tek
Saħı-ı semāda pelmeye dāħil hilāldir
7. Zāhid diler ki terk eylüyem ‘aşķ-ı yārimi
Başdan hevā-yı ‘aşķ ħurūcı muħāldir
8. Pergāle-i nefesgehi āh ile dolduran
Āğyārdan yeten dile ta‘ n u melāldir
9. Āğyār senle ħār ile gül hem-nişin ola
Nevberle ‘andelīb hemān vaķt lāldir

---

^{444/6} Şi‘ rlerün: Şi‘ rilerün N1

^{444/7} dehrde: dehrde// Şi‘ rlerim: Şi‘ rilerim N1

^{445/7} ağyārdan: ağyārdan N1

446

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bir perīveş şüretin hūlyāsı başımdan giçer
Ol perīnün kāmēt-i Tūbāsı başımdan giçer
2. 'Aşq sevdāsındayam fikrim vişāl-i yārdır
Vādī-yi 'aşkın hamu dünyāsı başımdan giçer
3. İbtidādan men der-i mey-ḥāneyi terk itmüšem
Dil-berin mey-gün leb-i ḥumrāsı başımdan giçer
4. Hırka-yı şāhāneye gönlümde vardır imtinā'
'Āriyet elbāsınun kirbāsı başımdan giçer
5. Günde gördim yārimi ümmīdvārım hem gice
Raḥt-ı ḥ'āb-ı hicride rü'yāsı başımdan giçer
6. Munca āh u nāleden manzūr ḳalbim yārdır
Ol perīnün şüret-i 'alāsı başımdan giçer
7. 'Āşık-ı dünyāları bir ḳafleye cem' itseler
Ser-ḳaṭāra Nevberin imzāsı başımdan giçer

447

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Her ilün tāze bahārında gül ü gülşeni var
Bülbülünde güle min nağme ile şīveni var
- 135b 2. Dimüyün Ḳays maña ol kimi rāḥat degülem
Çünki şahrāda onun rāḥat olan meskeni var
3. Göz olupdur bu ḳadar ḡuşsa melālin sebebi
Dilime fāş eyledi dil-berimin gülşeni var
4. Aparum harda gören başımı topraḳa çeküm
Cānımın harda gören 'āḳibetin medfeni var

---

^{446/2} yārdır: yāridır N1

^{446/3} mey-ḥāneyi: mey-ḥānı N1

^{446/5} hicride: hicride N1

5. Zülfe bend eylüyecek gönlümü dildâr yaqîn
Cân kırtarmazdır onun gözlerinün min feni var
6. İlticāya dil açup Nevberî vaşlñ dilüyor
O yaqîn eyledi kim sende ricā dāmeni var

448

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şem' veş ruhsārîña şavt eylesün pervāneler
Hāsretin çeksün onun koy men kimi dīvāneler
2. Tök yüzün eṭrāfîña gīsü-yı ' anberfāmîñi
' İṭrını dutsun şabā zülfün açan dem şāneler
3. Müskirātı bāde-i la' l-i lebiñ itdi ḥarām
Ser-nigündür cāmlar baqlu qalup mey-ḥāneler⁷²⁴
4. Hāl-i hindü eylüyüp meftün meni ruhsārîña
Rām ider şahrā kuşun dām u tuzaka dāneler
5. Yār öñünde meskenim bir külḥen olsa rāzīyem
Neme lāzımdır benim sulṭān-nişin kāşāneler
6. Ğam derin ğam-ḥāne kuçdım melāl ü ḥüzn ile
Yāda düşdükce giçen bezm ile ' işret-ḥāneler
7. Dāmen-i imdādını dutdum nigārın Nevberî
Var ola feryādıma imdād iden cānāneler

449

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Hāsretiñden giceler ḥasta dilim dād eylüyor
Ün çeker şubḥa kimi dād ile feryād eylüyor
- 136a 2. Gözyaşındır eylüyen ḥālî ğamıñdan dilimi
Giryē ğamdan kıtarup ğuşşadan āzād eylüyor
3. Dil-firīb ile durur sīne-i zārımda hele
Vaşl ümīdi onu bu ḥālete mu' tād eylüyor

^{448/3} cāmlar: cāmılar N1

4. Dün güzergehde maña luṭf ile saldı nazārın
Manzarı cāna diyor yār seni yād eylüyor
5. Ḳuruyan gözlerime āh çeken demde dilim
Merḥametdir ki ona ḳan ile imdād eylüyor
6. Gül yüzün ḥasretidir Nevberi şeydā-dil iden
Bülbül-i bāğ kimi her gice feryād eylüyor

450

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Girye itmekden gözüm merdümleri ḳan içredir
Ser-nigün ḳaşım hemān bir ḳanlı 'ummān içredir
2. Ele bir şey gelmedi cānımdan aḥtardım dili
Hātif-i ḡaybım diyor zülf-i perīṣān içredir
3. Çāresiz zānn itdiler derdim ṭabībān-ı cihān
Bilmiyorlar çāresi çāk-ı girībān içredir
4. Ol peri-şüret maña dil-ber olupdur ḳudsiden
İmdiki bu devrde ol şūḥ insān içredir
5. Mihrini mümkün degül başdan çıḥarmaḳ yārimün
Bu muḥabbet rīṣesi dilde olan ḳan içredir
6. Her zamān bir 'āşıkın adı düşer dilden dile
Nevberin de 'aşḳı bu ḥāzırki devrān içredir

451

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Sākī dur ayak üste bize bāde dolandır
Ser-mest eylüyüp bezmde üftāde dolandır
- 136b 2. Doldur maña bir cām onun la'l-i lebinden
Şīrīne onu hem meni Ferhāda dolandır

---

^{450/4} devrde: devride N1

^{451/1} bezmde: bezmide N1

3. Zülf-i siyehin eyle benim boynuma zincîr
Mecnûn kimi bir deşt ile şahrâda dolandır
4. Çek bir tarafa turre-i tarrârî yüzünden
Şimşâd eliñi ‘arîz-ı hamrâda dolandır
5. Zâhid bu degül kıble ki sen secde idirsen
Men secde iden kıbleye seccâde dolandır
6. Tahtü’l-hanekin tolıca doğru ‘amelin var
Nevber kimi sen nefsinî üftâde dolandır

452

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Her zamân kim yüziñe zülf-i perîşân tökülür
Yüregimden cigerim küşesine kan tökülür
2. Ebrveş zülf düşen vaqtde raḥşân yüziñe^{452/2}
Gözümün yaşı benim ‘arîza her yan tökülür
3. Aç kulaḫ baḫr kimi sâhile eşk-i terim
Ġaflet itme gözümün yaşı çü nisân tökülür
4. Ġonçaveşler leblerini Ġonça görüp gülşende
Feraḫından açılup yapraḫı ḫandân tökülür
5. Ġamımı töksem eger deşt ü beyâbâna dolar
Ḳaderi yoḫdur onun ḫayli ferâvân tökülür
6. Ḳays eger gelse benim yanîma Ġamnâk demî
Nâleli dilden onun başîna efĠân tökülür
7. Nevberî yâri buraḫ firḫate tâbîñ yoḫ ise
Ḳıl ḫazer başîna min âteş-i hicrân tökülür

---

^{452/2} vaqtde: vaqtide N1

^{452/3} baḫr: bahr N1

453

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Sal boynuma gīsūları dīvāne disünler
Ruhsārīña yandır dile pervāne disünler
- 137a 2. Müjgān oḡuna sīnemi her laḡza niṣān dut
Şān şān eyle koy gönlüme bir şāne disünler
3. Fāş eyle cihān ehline bu dāḡ-ı nihānım
İller danışup birbire her yana disünler
4. Müjgān oḡuna vāhimesiz sīnemi açdım
Tā kim maña bu 'aşḡda merdāne disünler
5. Artır dil-i maḡzūnıma min ḡuşşa vü ḡamlar
Koy bir def'alık gönlüme vīrāne disünler
6. Nevber ḡamına Ḳays ḡamın dutma muḡābil
Lāyıkdır ona dehrde efsāne disünler⁷³⁰

454

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Şöhret-i 'aşḡım dutup dünyāni gün tek āşikār
Görmüyen dünyāda yoḡ ḡurşīd üzün vaḡt-i nehār
2. Nālemi saldı ceres şeb tā seḡer şahrālara
Nāḡe-i pür-bār tek gönlüm çekir bir renc-i bār
3. Bir ser-i mūdān dutup gönlüm mişāl-i 'ankebūd
İstiyor kim eylesün zūlf-i siyāh içre ḡarār
4. Ağlamaḡdır 'ādetim her dem şeb-i hicrānda
Gözlerimdir ḡülşen-i rüy-i nigāra cūybār
5. Ṭālī' ime bed diyüp āḡir mūneccim söyledi
Bundan efzūnter hele başında ḡavḡā ḡayli var

---

^{453/4} 'aşḡda: 'aşḡıda N1

^{453/6} dehrde: dehrde N1

^{454/4} hicrānda: hicrānda N1

6. Nevberā şabr eyleyüp tā yetgilen kām-ı dile
Her kesi ta' cİL ide fi' linde muṭlaḡ şermsār

455

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Sūz-i dilimi gör ki benim neyde ses eyler
Feryād u fiġānım tenimi bī- nefes eyler
- 137b 2. Dutma dilimin nālesine nāle-i Ḳays
Feryād-ı dil-i zārımı nālān-ı ceres eyler
3. Yād eylüyerem her gice ruḡsār-ı niġarı
Pervāne nice şu' le-i şem' e heves eyler
4. Rūyiñ getirür bülbülü bāġ içre fiġāna
Yāda saluban gül yüziñi dād-res eyler
5. Bilmiş ki görür ' arızını bülbül-i nālān
Müşṭāķiñ olup ol daḡı meyl-i ḡafes eyler
6. Cānān bu ḡadar renc ü melālin ' ivazında
Bir buse bile ġam-keşe elbette bes eyler
7. Bed baḡtların ṡāli' i itmekde teraḡķi
Baḡtım da benim Nevberī her günde ne[h]s eyler

456

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Gül yüzüñ devrine zülfün tökülüp çin çin[dir]
Meh yüzün ebr dutan vaḡte cihān müşġindir
2. Gözleriñ nergise rūyiñ güle benzer deheniñ
Ġonçaya ey güzelim gör ne güzel gül-çindir
3. Ṣāḡ-ı ebrü-yi ḡamı terk eyleyüpdür zāhid
Egri mihrāba ider secde seni bī-dindir

^{455/7} baḡtların: baḡtların// [h]: - N1

^{456/1} [dir]: - N1

^{456/3} eyleyüpdür: eylüpdür N1

4. Nāfin āhū-yi Ḥotan tōkdi beyābān çölüne
Zülfünün' ıtrını o bildi ki çoḡ müşgīn var
5. Ḳafi mīzāna benim derdim için ḳoyma niçün
Veznde derd-i dilim nişbet ona sengīndir
6. Bilmürem men ne sebep Nevberī bu ḥūbların
Luṭfi yoḡ 'āşıkına 'ādeti buḡz u kīndir

457

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 138a
1. Her ḥabāb-ı eşkde bir şūretim dutmuş ḳarār
Derd ü ḡam sulṭāniyam ḳudretli fevcim bī-şümār
  2. Şu' le-ver āh-ı dilim başımda zerrīn tācdır
Cāy-ı rāḥat külḥenim hem bārgāḥım kūy-i yār
  3. Ḥūb-rū cānānimun mey-gūn dudaḳıdır meyim
Nūş iden munca meyi dünyāda olmaz ḥūşyār
  4. Dil sövir mesken duta dāyim diyār-ı vaḥdeti
Göz ḳabaḳına gelüp tā cilvelensün ḥüsn-i yār
  5. Ṭāḳ-ı ebrū-yi ḥamı cāy-ı 'ibādetdir maña
Başını zāhid döger mihrābda dīvānevār
  6. Çeşm-i 'āşıḳdır gören bu manzarı gülzārda
Ġonçalar aḡzın yumup oldı benefşe şermsār
  7. Mihr-i rüyıñdır sebep zülf-i siyāḥıñ bāhemi
Ḥalk olupdur gerdiş-i devrāna bu leyl ü nehār
  8. Göz görüp ruḥsārıñı mihrin virüpdür göñlüme
Bu muḥabbet Nevbere gözden yetüp bī-iḥtiyār

---

^{456/5} veznde: veznide N1

^{456/6} ḥūbların: ḥūbıların N1

^{457/1} eşkde: eşkide N1

^{457/5} mihrābda: mihrābıda N1

^{457/6} gülzārda: gülzārıda N1

458

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Göñül bu şâm-ı hicrânın elinden âh u zâr eyler
Olur bed-ḥâb göklerde gice encüm-şümâr eyler
2. Giceler dūd-ı âhımla sirişk-i ḥasretim gözden
Töker gülşenlere şeb-nem güle her yan nişâr eyler
3. Ne ğafletdir ki 'atṭārân unutmuş 'ıtr-ı gīsūnı
Şabâ tizden gelüp ondan mükemmel 'ıtr-bâr eyler
4. Gezende yâr gülşende görüp gül ḥâl-i hindūnı
Onıñla bahş idüp ḥârı özine ihtiyâr eyler
- 138b 5. Niçün faḥr eylüyor diḥkân dıraḥt-ı serv-i bî-bâra
Görürse ḳaddiñi servin ḥıyâbandan kenâr eyler
6. İşt señ Nevberin dâdın 'azîzim olma rencide
Gülistân içre bülbüller müsellemdir fiğân eyler

459

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Mihr-i rüyiñ ey şanem göñlümde hem cânımdadır
Ġayrıdan şorma onu çünkim benim yanımdadır
2. Dutmuşam 'aks-i ruḥıñ giryân olan dem göñlüme
Şu içinde şüretiñ bu çeşm-i giryanımdadır
3. Şâd olup faḥr itgilen ey dil-ber-i meh-rû niçün
Kim seniñ vaşf-ı ruḥuñ meşhûr dīvanımdadır
4. Nâle-i neyden yeten ğamdır mükedder ḥâtıra
Nâlesi dilde olan feryâd u efğanımdadır
5. Yârdan dutdum ḥaber virsün dil-i maḥzûndan
Söyledi ḳorḥma dilin zülf-i perîşanımdadır

---

^{459/4} ḥâtıra: ḥâṭıra N1

^{459/5} yârdan: yâridan// maḥzûndan: maḥzûnıdan N1

6. Āh çeksem Bī-sütūn tābın götürmez āhımın
Dağı yılıhmağ āh ile ancağ benim şānımdadır
7. Göz götürdim dehr ile dünyādaki emlākdan
Birce ey Nevber gözüm ruhsār-ı cānānımdadır

460

Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn

1. Bağmuşam mülk-i dile onda hele ğam yiri var
Her kadar ağlasa göz men bilürem nem yiri var
2. Dotalım dil doludur miḥnet-i hicrānıñ ile
Gine gönder ğamını sīnede kılzüm yiri var
- 139a 3. Dil temennāsına bağ buse diler dil-berden
İtürüpdür başını ḥayli ona zemm yiri var
4. Şāne çoğ gezdi tapa gönlümü zülf içre velī
Tapa bilmez dilimi turrede muḥkem yiri var
5. Derdimi nāya didim 'āleme fāş itdi onu
Onda bildim başımın 'aşqda sersem yiri var
6. 'Ālemin ḥīlesine Nevberī çoğ mu' terizem
Görmüşem onları ol yirde ki dirhem yiri var

461

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilūn

1. Cevr ü cefānı cānıma cānān revā görür
Rencīde olmuram ki onu āşinā görür
2. Peykān-ı ğamze yetse sa' ādetdi gönlüme
Gitdikce kan vermeli dil ondan şafā görür
3. 'Aşq-ı nigārı dutdı gönül cisme cān kimi
Vaşlına nāil olmadı ondan belā görür

---

^{459/7} emlākdan: emlākıdan N1

^{460/5} 'aşqda: 'aşkıda N1

4. Nāşih viren naşihata men gūş dutmaram
Ehl-i başiret onları ehl-i riyā görür
5. Cān naqdini nigāra viren yetdi maṭlebe
‘Āşık zamāne Hātemini bī-sehā görür
6. ‘Aks-i murādım oldu felek vaşl-ı yārda
Nā-çārdır hayāli gönül iktifā görür
7. Mescid maḥall-i tefrika mey-ḥāne cāy-ı emn
Pīr-i muḡānı orda gözüm bī-riyā görür
8. Cānāna vāşıl olmasa dūnyānı neylüyor
Nevber tamām-ı ḥilkati onsuz fenā görür

462

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 139b
1. Şeherim eşki ciger dāğı için merhemdir
Eyle kim şubḥ düşen berg-i güle şeb-nemdir
  2. Günüzüm āh u figān u ḡam u endūh-i nigār
‘Āriziñ fikr ü dilim şoḥbetine hem-demdir
  3. Göz bulağından aḡan ‘āriza bu eşk-i terim
Rūd-ı Ceyḡundı veyā mevce gelen ḡulzümdür
  4. Ġamze peykānı dile luṭf idi şevḡ ile onu
Cān kimi beslemege cismde bu sīnemdir
  5. Dil-i maḡzūnı özüm ḡamlarıña tuş eyledim
Ona her ḡadri sitem yetse gine ḡurremdir
  6. Nevberī yāre özüñ virmelüsen cān naqdin
Bir mu‘ayyen günü var vaḡtı onun mübhemdir

---

^{461/6} yārda: yārıda N1

^{462/4} cismde: cismide N1

463

Mef'ülü Fā' ilätü Mefā'ilü Fā' ilün

1. Cānān lebinde 'āşıka t̄āhir şarāb var
Nūşında kaçre şayınca ana şevāb var
2. H̄ürşid ü meh t̄ulū'ına yoĥ mende ihtiyāc
Yanımda māha reşk viren āftāb var
3. Ağyārdan niķāba dutan demde 'ārızın
Mihrin yüzinde eyle taşavvur şehāb var
4. Vaşf-ı niġārı men degülem ilde vaşf iden
Bu bārede yazılmış olan min kitāb var
5. Servi muķābil eylemedim ķadd ü ķāmete
Ra' nā ķaddiñe haşr olunan intiķāb var
6. Dil çoĥ sevür sükūneti z̄ulmāt-ı z̄ülfüde
Bilmiş hayātı hayy eylüyen onda āb var
- 140a 7. Zāhid güneş bilürse şarābın şurūbını
Nevberde anı sākıt iden bir cevāb var

464

Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

1. Dil mükedder dīde giryān reng-i rüyım ġam-ġüsār
Harda olsa meskenim eķrāfi çulķar āh u zār
2. Kār vān-ı ġam ġiçür şahrā-yı dilden her gice
Dil ceres tek eylüyor şahrāda feryād u nizār
3. Sensiz oldu menzirim mātem-serā-yı hüzn ivi
Eşk-i seylābı aķar ruķsārıma bī-iķtiyār
4. Bülbülün feryādına güldür sebep lākin benim
Her gice feryādıma bā' iş olur bir gül-'izār
5. Töhmet-i ağyār olur rencūr iden cān u dili
Ta' ne daşdır çeken eķrāfıma muķkem hişār

---

^{463/3} ağyārdan: ağyārıdan N1

6. Genc-i gizlin t̄ahire ıhıdı zam̄ir-i s̄ineden
Dilde pinh̄an ğamı ruhs̄arım itdi āshik̄ar
7. Men zah̄ire itdigim d̄ürrin açıldı ma' deni
Kaatre kaatre eşkden d̄ürrler oldı niş̄ar
8. Gözyaşı oldı viren ümm̄idimün naħline şu
Töhmet-i aġȳar olup ey Nevber̄i başımda b̄ar

465

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. C̄an-s̄üz ney miş̄ali gönlümde min en̄in var
Dilde ħayāl-i vaşl u meh-r̄uya nāzen̄in var
2. Dil-ber didim dilimi aldı apardı menden
Mende didi maħall-i ġis̄ü-yı ç̄in-be-ç̄in var
- 140b 3. Ey m̄ah ġurrelenme sen t̄iz ç̄ıhup batursan
Kaarşımda ġün dev̄amı meh-r̄uya meh-cebin var
4. Aġȳara iz̄n virme k̄üy-i serin dolansun
Kaoy men gelim ki mende ne buġz var ne k̄in var
5. R̄üyüñdi kıble kaşıñ mihr̄ab-ı secdegāhım
Zāhiddir ondan ikr̄ah onda ne r̄ah [ne] d̄in var
6. Nevber ħes̄ab itme ās̄andı ȳar vaşlı
Bu r̄ah-ı p̄ür-ħaṭardır bu yolda çoħ çetin var

466

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

1. Z̄ülf-i siyāhın 'arıza tökdükce ȳarımız
Dil teng olur karaya batur r̄üzġarımız
2. Mey-ħane mesti 'aşıka töhmet ider niçün
Ser-mest idüpdi bizleri çeşm-i ħum̄arımız

^{464/7} eşkden: eşkiden// d̄ürrler: d̄ürriler N1

^{465/5} [ne]: var N1

3. Tāb ü tüvān firķate yoĥ hicrine devām
Şabr eylesün ne nev^ç ile bu cism-i zārımız
4. Zülfi öper ayağını hem şāne ellerin
Yoĥdur yanında mü ķadarı i^ç tibārımız
5. Gül būtesinde ĥār olur reşk-i ^çandelīb
Ĥāl-i siyāh dānesi gül yüzde ĥārımız
6. Dil micmerinde od ķoyup cism-i ^çāşıķa
Āhın yeliyle şu^ç le çekür munca nārımız
7. Cān ķalmuyupdı cismde hem elde vāridāt
Cānān yolunda şarf olunup cümle varımız
8. Ğam-ĥāne oldı hicrde bu Nevberin dili^{466/8}
^çİşret maĥalli ile daĥı yoĥdı ķārımız

467

Fā^çilātün Fā^çilātün Fā^çilātün Fā^çilün

- 141a
1. Bulmadı senden devā bu derd-i bī-dermānımız
Ey şeh-i ĥübān nedir ĥükmüñdeki fermānımız
  2. Va^ç de-i vaşlıñ bize düşvār id[i] ey māh-rū
Saĥt olupdur bes niçün bu sehl olan āsānımız
  3. Çāk-ı sīnemdir olan bu āh-ı āteş-bār ilen
Göklere yetdi bizim bu āh ile fiġānımız
  4. Gitdi Mecnūn bir menem ^çālemdeki rüsvā-yı ^çaşķ
Bu fezā-yı ^çaşķda boş ķalmuyor devrānımız
  5. ^çAşķ bāġında olan naĥl-ı vefā-perver bizik
Serv-i ķadde şu virir bu dīde-i giryānımız
  6. Dergeh-i vaşl-ı nigāra el açan miskīn mişāl
Evvel āĥir şarf olur vaşl-ı nigāra cānımız

---

^{466/7} cismde: cismide N1

^{466/8} hicrde: hicride N1

^{467/2} [i]: - N1

^{467/4} ^çaşķda: ^çaşķıda N1

7. ʿĀşıkı maʿ şūkası öldürse ondan şād olar
Fahır ider Nevber ki maqbūl oldu bu kırbānımız

468

Mefʿūlü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Sensiz hevesim bāgda cānān güle düşmez
Ruhsārīna beñzer gül-i hamrā ele düşmez
2. Gül şevki degül bülbülün efgānına bāʿ iş
Güldürse niçün şāhe-i gülden güle düşmez
3. Gönlüm giceler sīnede ağlar saña pinhān
Āhım kırudar eşkimi gözden gile düşmez
4. Boynumdaki zincir degül tār-ı tiliñdir
Dünyā delisi men kimi dilden dile düşmez
5. Ğamzeñ ne kıadar atdıysa peykān gözüm aldı
Müjgān oĞunun zaĞmına nevbet dile düşmez
- 141b 6. Bir baĞr-ı muĞıñ oldu maña ʿ aşkı maĞalli
ʿĀşık ne kıadar baĞsa gözü sāhile düşmez
7. Dünyānı alar başına mizānda derdim
Bir zerre kıadar vezn ü terāzū meyle düşmez
8. Mecnūndan al Nevberī taʿ līm-i cününü
Kim gitse bu rāh ile delilsiz çöle düşmez

469

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Çek kıanım Kıays adına defter-i ʿ aşkıa meni yaz
Leylünün a[d]ımı poz server-i Ğübān seni yaz

^{468/1} bāgda: bāğıda N1

^{468/6} baĞr: bahr N1

^{468/7} mizānda: mizānıda N1

^{468/8} Mecnūndan: Mecnūnıdan N1

^{469/1} [d]: - N1

2. Bülbülün nâlesine gülşen-ârâ dutma kulağ
Halkı hayretde kıoyan mendeki bu şiveni yaz
3. Diseler öldi seniñ rüyıña hasret kıalanıñ
Kefen olsun ona kıoy cismde pîrâheni yaz
4. Kim dözer söylemeler munca firâkıñ odına
Mendeki şabırı diyüp sen de dil ü âhını yaz
5. Güle şeb-nem yüze ter kimdi viren söylemeler
Şeb-i hicrânda yeten göñlüme sensiz çeni yaz
6. Murğ-i dil dâma düşür perçem-i gîsüda niçün
Gül kimi yüzde olan hâl-i siyehden dağı yaz
7. Kim çeküp nazma bu eş'ârı nişân Nevberî vir
Munca dürr ü gühere dilde olan ma' deni yaz

470

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Nefes almak dilemür cismde cânım sensiz^{469/3}
Terk-i cân itmelidir rûh-i revânım sensiz
- 142a 2. Kesmek olmaz ki benim dâd eşiginden sesimi
Deşt ü şahrâkı dutup âh u figânım sensiz
3. Zülfünün 'ıtrı olur şubh meni zinde iden
Yohsa kıalmaz ki benim nâm u nişânım sensiz
4. Dime sensiz açuram şubhını hicrân şebünün
Fikr-i vaşlıñdır olan vird-i zebânım sensiz
5. Cismi hâlî görürem harda[d]ı bes rûh-i revân
Bir yire gitmesine yohdı gümânım sensiz
6. Hâne-i dehrde yoh cây-ı nişîmen dilime
Deşt ü şahrâda olan imdi mekânım sensiz

^{469/3} cismde: cismide N1^{470/1} cismde: cismide N1^{470/5} [d]: - N1^{470/6} dehrde: dehride N1

7. Āh-ı pey-der-pey ile dildeki kıanım kıurudı
Ölsem efsūsım odur giçdi zamānım sensiz
8. Ta' ne daşıdı benim başıma ilden tōkülen
Nevberin dādına yet yoħdur emānım sensiz

471

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Göñül meh-rūların mihrin zamīrinden kenār itmez
Özün topraķa yār eyler velākin terk-i yār itmez
2. Maña muṭribile sākīnün ḥadişin söyle ey zāhid
Ḥayālīm ğayrı bir naķşı dilimde bir kıarār itmez
3. Nigārım mişli ḥūrī var diyüp sen iddi' ā itme
Ki ' aķlım bile bī-ma' nī kelāma i' tibār itmez
4. Göñül murĝun dutup cānān muḥammer çeşm-i mestiyle
Ki her şayyād öz şaydın bu nev' ile şikār itmez
5. Terahḥum kııl dil-i zāra ki müştāk-ı vişālīndir
Kıapuñdan ğayrı dergāha ricālanmaz güzār itmez
6. Firākīñ şāmına söyle bu kıadri olmasun maĝrūr
O hansı tül-i şebdir kim onu ḥālīķ nehār itmez
- 142b 7. Ta' accüb yoħ zemistānda açılsa bestenī güller
Ḥaķīķat gülşenün Nevber bile bir gül bahār itmez

472

Mef'ülü Mefā'ılı Mefā'ılı Fe'ülün

1. Sen tek güzelim dehrde bir cān olabilmez
Bir ğonça leb-i ' arızı ḥandān olabilmez
2. Āhū gözü bu sendeki göz tek güzel olmaz
Gül-gün dudakın rengi de mercān olabilmez
3. Ḥayret meni ḥayrān eylüyor zülfe baḥanda
Ḥālīm kimi ol zülf-i perīşān olabilmez

---

^{472/1} dehrde: dehrde N1

4. Nālīm götürür gülşeni men dāda gelende
Gülşende bile bülbül-i nālān olabilmez
5. Eṭrāf-ı ser-i kūyını ser-geşte dolannam
Āvāre қalan men kimi insān olabilmez
6. Şahrāya düşüp Қays gezir kühda Ferhād
Men sākın olan küh u beyābān olabilmez
7. Çoğlardı yazan derdini kâğızlara Nevber
Ġam çekme maẓmūnda dīvān olabilmez

473

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Hicrān gicesi men çekürem āh-ı ciger-süz
Қan aғluyoram ḥasret-i ruḥsār ile her rüz
2. Olsaydı eger mümkün ola 'āşıқа vaşlı
Ruḥsārı olar bezmime bir şem' -i şeb-efrüz
- 143a 3. Hem-ḥ'ābım olur her giceler fikr-i vişāli
Zann eylesün kim gidürem uyguya yalқuz
4. Bir def' a olur ilde cihān ḥalқınun 'ıydı
Tendir yüzüne zülfi maña göndedi nevrüz
5. Titre[r] dilimün perdesi ol mehveşi görcek
Bir bād-ı ḥonekden nice kim çeşmede yarpuz
6. Redd eyledi cān terki ile ḡamları Mecnūn
Āsūdedir o mende қalur ḡuşsa-yı cān-süz
7. Remz ile didim derdimi o bilmedi Nevber
Olmupdı hele remzde o tecrübe-āmüz

---

^{472/6} kühda: kühıda N1

^{472/7} maẓmūnda: maẓmūnıda N1

^{473/5} [r]: - N

^{473/7} remzde: remzide N1

474

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Sensiz güzelim ğamlı gönül şād olabilirmez
Sen gelmeseñ o ğuşşadan āzād olabilirmez
2. Vā' ız maña ta' rīf eylüyor hūrını lākin
Sen hūsnde bir hūr-i perī-zād olabilirmez
3. İmdādıma yet teng-dil itdi meni hicrān
Sensiz maña bir kimseden imdād olabilirmez
4. Hübān-ı cihān dursa hamu göz kabağında
Dil senden ötüp onlara mu' tād olabilirmez
5. 'Aksiñdi düşen āyīne-i hātıra ey gül
Gülşen gülü bu hātıra bünyād olabilirmez
6. Feryādımı gülşende duta ğuşına bülbül
Taşdıķ eylüyor kim bile feryād olabilirmez
7. 'İrfān eline yetse eger bezmde şı' rim
Diķķatle baħan kimsene irād olabilirmez
8. Cevr ü sitemi Nevberiñe görme revā kim
Zālīm olanun hānesi ābād olabilirmez

475

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 143b
1. Gönül bu cism-i zārımda şeb-i hicrān karar itmez
Vişāliñ olmasa mümkün bu hāli ihtiyār itmez
  2. Gözüm sensiz tökür yaşın dilimde āteş-i hicrān
Ġamım tuġyānı olmazsa gözüm yaşın nişār itmez
  3. Gönüldür saħlıyan pinhān hamu ilden nihān derdim
Hoşam ondan ki bu hāli raķībe āşikār itmez

---

^{474/2} hūsnde: hūsñude N1

^{474/5} hātıra: h'ātıra N1

^{474/7} bezmde: bezmide N1

4. Gicem tārīk-i zülfünden günüm kara firāqından
Muḳarrer bile tārīki cihāna rūzgār itmez
5. Eser bād-ı şabā her gün deger ol müşg-bū zülfe
Mu‘aṭṭar dehri zülfün tek yaḳın müşg-i Tatār itmez
6. Maña aḡyārdan yetse cefālar incinir gönlüm
Hevesden gönlümü salmaz meni senden kenār itmez
7. Seni ey Nevberī cānān dime nā-mihribān bilmiş
Saña gösterdigi cevri raḳībe i‘tibār itmez

476

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Yüz dutup mey-ḡāneye ey nev-civānān pīrimiz
Cem‘ olun tā kim görek imdi nedir tedbīrimiz
2. Biz olaḳ mey-ḡānede pīr-i muḡān hem-şoḡbeti
Bile yazılmış bizim rüz-i ezel taḳdīrimiz
3. Biz nice yüz döndürek zāhid kimi rū Ka‘ beye
Yüz dutun cānān ṭaraf tā olmasun te’ḡīrimiz
4. ‘Aḳl eger bilseydi kim rāḡatlanur dil zülfde
Ḥoş gelderdi ‘aḳla bu dīvānelik zincīrimiz
5. Ḥüb-rūsan neylüyem dildir saña meylin salan
Ortalıḳda senle dil nolmuş bizim taḳşīrimiz
- 144a 6. Ḥüb-rūlar Nevberī zāhir idir Ḥaḳḳ ḳudretin
Elde vardır bu söz[e] bir āyeden tefsīrimiz

477

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Cihānda kūy-i cānān tek olan ‘ālī-maḳām olmaz
Dutar lāyık dili mihri o her bir ḳalbe rām olmaz

---

^{475/6} aḡyārdan: aḡyārıdan N1

^{476/4} zülfde: zülfüde N1

^{476/6} [e]: - N1

2. Şehîd-i ‘aşk olan kimse degül t̄alib ‘ivaż-ı h̄ûna
Bile maqtûla dünyâda kifâyet intikâm olmaz
3. H̄am olmazdı kad-i ‘âşık mişâl-i harf-i kaf-ı ‘aşk
Cünûn harfinde nun egri vü ne Leylîde lâm olmaz
4. Cünûn tâ olmasam ‘âşık geze şahrâda Mecnûn tek
Ona illerde bir şöhret ne nâm u ihtirâm olmaz
5. Ne sâkîsin lebiñ bāde onun peymānesi çeşmiñ
Lebiñ rengiñde bir bāde gözün mişlinde cām olmaz
- 144b 6. Ne bahşim var şerî‘ atla ki mey halka harâm oldu
Maña cānān dudağında olan bāde harâm oldu
7. Gerek Mecnûn kimi Nevber ola şahrâ-yı dīvāne
Bu şûret olmasa onda cünûn hāliyle nām olmaz

478

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Zamāndır merdüm-i çeşme gül üzlü yār görsenmez
Niķāb altında pinhāndır göze ruhsār görsenmez
2. Şeb-i hicrān hayālîme düşür ‘aks-i ruḥı şādem
Bu tenhālik zamānında bize aḡyār görsenmez
3. Yüzini bāğda görsem güle salmam nazar aşla
Gül üzlü yār olan yirde göze gülzār görsenmez
4. Güli tenhā göre bülbül olar sâkit dili şādān
Gözüme bûte-i gülde siyeh bir hār görsenmez
5. Şemer serve nedir bilmem ki tavşife olar lâyıķ
Menim serv-i revānım tek düşünde tār görsenmez
6. Kim itdi nergise nişbet nigārın nergis-i mestin
Ġalaḡdır çeşm-i cānān tek o hem h̄ammār görsenmez
7. Ne reyḡān zülfe beñzerdir ne gül ruhsār-ı cānāna
O gülzār ile gülşende bile ‘aḡḡār görsenmez

8. Nigârın dâm-ı zülfünde gönül bir mûya bend oldu
Ne maḥbûsa bile zindân ne bile dâr görsenmez

479

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Âh kim çarḥ-ı felek re 'yimce devrân eylemez
Olşa inşâfi onun gönülüm perîşân eylemez
- 145a 2. 'Aşkıdır derdim benim hikmetde yoḥdur çâresi
İtmese cânân eger bir çâre Loḳmân eylemez
3. Ḥasta-ḥâl olmuş dilim 'aşka düşen günden beri
Bu 'aceb bîmârdır kim meyl-i dermân eylemez
4. Ḥârî bülbül görmüyüp olsa gül ile hem-nişîn
Munca feryâda gelüp gülşende efgân eylemez
5. Ey 'abeşden ḳan töken bil kim seni bu ḳan dutar
Cânının ḳadrin bilen nâ-ḥaḳ yire ḳan eylemez
6. Nevberî 'âşıḳların ḳaydı vişâl-i yâr olur
Vaşl-ı cânân olmasa raḡbet dil ü cân eylemez

480

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dil merâmın ḳalmadı cânândan ḥâşıl henüz
Olmadı kūy-i ser-i dildârına vâşıl henüz
2. Pendimi il ḳaytarup imdi virürler kendime
'Âḳıl-i dünyâ iken men olmuşam câhil henüz
3. Cân virüpler yârine Ḳays ile bâhem Kûhken
Men hele bu sâḥada cân virmege ḡâfil henüz
4. Dil temennâsın didim dervîş tek terk eylüyem
Ṭâlib-i vaşl-ı nigâram olmuşam sâil henüz

---

^{479/2} 'aşkıdır: 'aşkıdır N1

^{480/1} cânândan: cânânıdan N1

5. Gökleri seyr eylüyor seyr-i sülükum her zamān
Bir ḥabābım veznde mişkālden yüngül henüz
6. Gülde bitmez ‘arızıñ timşāline gülzārda
Olmuyup rüyıñ kimi gülşende ašlā gül henüz
7. Yāri görcek Nevberī durdı yanında lāl tek
Derd-i dil izhārına ağzında yoḥdur dil henüz

481

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Olmasun cānān ḥayāliyle perīşān göñlümüz
Ġuşşa vü ğamdan ‘abeş tā yudmasun ḳan göñlümüz
- 145b 2. İtmesin onsuz göñül tā raġbet-i bāġ u çemen
Gül görende itmesün yād ile efgān göñlümüz
3. Baġrımız şahrāda bir lāle görüp dāġlanmasun
İtmesün pinhān ğamın ḥalḳa nümāyān göñlümüz
4. ‘Āşık ister yār ile āsūdelensün dehrde
İstemür bir müstebid sulṭān ne zindān göñlümüz
5. Vaşlı şād eyler dilim hicrānı yārin ğam-gūsār
Gāh olur bir ğamlı ğul gāhī de sulṭān göñlümüz
6. Çāremiz bir vaşldır yoḥ ğayrı bir kesden ‘ilāc
Ḥāhiş itmez kimseden derdine dermān göñlümüz
7. Nevberī sa‘ y eylüyüp yāre yetiş āsūde ol
Bu cihān mülkün bilür āḥırde vīrān göñlümüz

482

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Her muşavvir şūret-i cānānı taşvīr eylemez
Piçtāb-ı zūlfünü yüzde girihgīr eylemez

^{480/5} veznde: veznide// mişkālden: mişkāliden N1

^{480/6} gülzārda: gülzārıda N1

^{481/4} dehrde: dehrde N1

2. Tek-be-tek ruhsârına âsân degül düzmek tilin
Halka halka gerden-i mînâya zincîr eylemez
3. Diġkat itse her kadar çeksün muġavves қаşların
Ol kemân ebrûsına müjġânını tîr eylemez
4. Tîġe nişbet eylese ebrûnı şü müşkil vire
Nâzîrânın ġalbine bi'l-merre te'sîr eylemez
5. Dursa Mânî ġabrden dutsa nigârdan meded
Hiç birinün şan' atı ġalkı nazargîr eylemez
6. Çâresi yoġdur dilin ey Nevberî dildârsız
Kimse bu ber-bâd olan vîrânı ta' mîr eylemez

483

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

1. Dâġ-ı dil-i maġzûnımı Loġmân bile bilmez
Ĥikmet ne kadar bilse de dermân bile bilmez
- 146a 2. Fehm itmeyecek nabzdan âsâr-ı muġabbet^{482/5}
Gezdirse elin cânıma her yan bile bilmez
3. Fikrin ne kadar virse dil ü cânâ ser-â-ser
Pergâle-i dil dâġ idi hicrân bile bilmez
4. Kâġızla ġalem olmasa ger ġuşşa şerîki
Derdimi cihân içre bir insân bile bilmez
5. Bir ġonçalı yâr aġzını ġonça deheniñ tek
Bu 'işveni her nev-gül-i ġandân bile bilmez
6. Dil yanıġu bir daşda olan âteşe beñzer
Şöndürmek onu Nevberî 'ummân bile bilmez

^{482/5} ġabrden: ġabriden// nigârdan: nigârıdan N1

^{482/6} dildârsız: dildârsız N1

^{483/2} nabzdan: nabzıdan N1

484

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Öyle za' fem şüretim 'akkās taşvīr eylemez
Şüreti her 'āşığın men kimi tağyīr eylemez
2. Kimse çekmez men çeken derd ü melāl ü miḥneti
Bilmürem āhım niçün cānāna te'sīr eylemez
3. Miḥnetim ḥadden füzün derd-i dilim ondan ziyād
Dil daḥı bu ḥālimi cānāna taqrīr eylemez
4. Eyle bendem zülfde bir mūya ayrılmaz kimi
Her yeten dīvāneye bu ḥükmi zincīr eylemez
5. Āh u nālem giceler dil-teng idir hem-sāyemi
Şükr kim nālem dil-i cānānı dil-gīr eylemez
6. Min kitāb-ı ğam yatur bir gūşesinde gönlümün
Kātībān-ı dehr onun cildini tefsīr eylemez
7. Kūhken tek Nevberī pāmāl idersem Bī-sütün
Ḥāk-i pāy-i yār tek göz merdümin sīr eylemez

485

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Doymadı ğamzeñ ḥadenginden dil-i şad pāremiz
Merhem-i dermānın bitmez saġalmaz yāremiz
- 146b 2. Cānımız rencīdedir bu baḥt-ı nā-mes' üddan
Yoḥsa burc-ı 'aḳrebe dāḥil olup seyyāremiz
3. El götürmez derd ü ğam bilmem niçün bu cāndan
Yoḥdı bir derd ehli kim ondan bulunsun çāremiz
4. Göz revān eyler yaşın görcek sitem peykānını
Ḥūn-ı dildir baş viren bu yāreden fevvāremiz

---

^{484/4} zülfde: zülfüde N1

^{484/6} tefsīr: tefsīr N1

^{485/2} nā-mes' üddan: nā-mes' üddan N1

^{485/3} cāndan: cāndan N1

5. Hâl-i hindû nişbeti baht-ı zebûnımdır siyâh
Ağ olur mu ey felek söyle bu baht-ı kıaramız
6. Dil temennâsın bilür cânân vişâlidir onun
Çâre yoğ ey Nevberî bî-rağmdır meh-pâremiz

486

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Açulmasun seher-i şubh yâri görmese göz
Cihâna bağmasun aşlâ nigârı görmese göz
2. Çemende gül görüben yâr üzün idende hayâl
Olardı hayli güzel gülde hârı görmese göz
3. Ne mey piyâleye dolsun ne câm gerdişden
Egerçi nergis-i mest-i humârı görmese göz
4. Dilinde şabrı tükendi firâğ-ı rûyî ile
Nolurdu hicride bu intizârı görmese göz
5. Yüziñi görmüşem ey gül niğâba yoğdı lüzüm
Nihânı derk eylemez âşikârı görmese göz
6. Çek âftâb yüziñden kenâra turreleri
Düşer kıarağulu leyle nehârı görmese göz
7. Ne sūd manzara-yı ğayrdan saña Nevber
Gezende gülşen-ârâ gül-^ç izârı görmese göz

487

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ey şabâ menden yetür ol mâhir ü cânâna söz
^ç Ārızı gül gözleri nergis saçı reyğâna söz
- 147a 2. Kîmyâ-yı aşldır insâna ^ç aşkı dil-berin
Sîm ü zer dürr ü cevâhir her biri bir dâne söz

^{485/6} bî-rağmdır: bî-rağmıdır N1

^{486/4} hicride: hicride N1

^{486/7} ğayrdan: ğayrıdan N1

3. 'Āşıkı yirden çeker ma' şūkası mi' rācına
Çıļmasun burdan kenāra düşmesün her yana söz
4. İddi' ā-yı ' örf iden muṭlaḳ gerek fāhim ola
Hükmdür hikmet midir āyāndır Qur'āna söz
5. Secdeden insān kaçur İblīs tek dergāhdan
Anlamazdır neylüyem kim ' arz idir subhāne söz
6. Haḳḳı inkār itmedi cildin Nesīmīn soydular
Gitse de başı çıļar merdāneden merdāne söz
7. Nevberī āyīne-i ḳalbiñde her şuret ki var
Yāriñ oldur dem-be-dem tā sen de söyle ana söz

488

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Gözüm min yol göre ruhsāriñi didārdan doymaz
Harīş-i cīfe-i dünyā olan tek vardan doymaz
2. Şu' ā-yı ḥüsnüñe göñlüm özün min bār yandırsa
Gine kerrāt şavt eyler şemender nārdan doymaz
3. Güle ' aşık olan bülbül çeker elbette gül cevrin
Ne gülşenden ayak çekmez ne renc-i ḥārdan doymaz
4. Şeb-i hicrānda ney tek nevālansa şınıḳ göñlüm
Nefes teng olsa da cānım fiḡān u zārdan doymaz
- 147b 5. Gezende şāne zülfüñde üzüldi rişte-i cānım
Daraḳ ister rehā ḳılsun dilim ol tārdan doymaz
6. Ne türbetdir ser-i kūyiñ dil-i ' uşşāḳı cezb eyler
Ne ' aşık ondan el çekmez ne o züvvārdan doymaz

---

^{487/5} dergāhdan: dergāhıdan N1

^{488/1} didārdan: didārıdan// vārdan: vārıdan N1

^{488/2} nārdan: nārıdan N1

^{488/3} ḥārdan: ḥārıdan N1

^{488/4} hicrānda: hicrānıda// zārdan: zārıdan N1

^{488/5} tārdan: tārıdan N1

^{488/6} züvvārdan: züvvārıdan N1

7. Götürmüş mâyemi ğamdan melek-hilkat zamânımda
Budur kim Nevberî gönlüm fiğân u zârdan doymaz

489

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Kurtarmaz oldu yâr saçından gılayemiz
Ammâ kurtardı cismde cân tende mâyemiz
2. Cânım gider firâk-ı ruḥ-i reng-i al ilen
Yir üzre tâ görünmüyecek bir de sâyemiz
3. Taḥmîrimiz dutuldu ezel ḥâk-i 'aşqdan
Şîr ü muḥabbet ile emzidirdi dâyemiz
4. Dünyâya mihr salmamuşuk varına ne ğam
Biz 'âşıkız ki bir kes ile yoḥ kinâyemiz
5. Mest ü ḥarâb-ı nergis-i mest olmuşuk ezel
Mey-ḥâneler bucağıdı dârü'l-ḥimâyemiz
6. Ey Nevberî ne ğam bize emlâk-ı dehrden^{489/6}
Zevk ehliyüḥ oḥundi şerâfetle âyemiz

490

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Perişânluk nedir cânân siyeh zülfüñde çîn bilmez
Seniñ tek bir melek-manzar onu düzmek çetin bilmez
- 148a 2. Reyâhînlerde çoḥ gezdım Ḥotan deştinden âgâham
Mu'atṭar zülfünün 'ıtrın Ḥotanda nâf-i Çin bilmez
3. Baḥursan mihribân gâhî gehî ğayz ile bir gözden
Bu dostdur ya ki düşmendır bir 'âşık niyyetin bilmez
4. Gözüñ önündedir nâlem ruḥ-i aliñ ḥayâliyle
Yaḳîn mestânelikdendir ki 'âşık ḥasretin bilmez

^{488/7} zârdan: zârıdan N1

^{489/1} cismde: cismide N1

^{489/3} 'aşqdan: 'aşkıdan N1

^{489/6} dehrden: dehriden N1

5. Meni mey-hāneden dışra eker ma‘bed gehī zāhid
Nice gāfildi gr Hkdan arīk-i rāh-ı dīn bilmez
6. Mjeñ peykānının zahmı yzñ zevkiyle lezzetdir
Olar kim zevki yoğlardı bu zahmın lezzetin bilmez
7. Seni ey Nevberī mağfī aparsa kyına cānān
Emīn olsun ki bu sırrı ne bir insān ne cinn bilmez

491

Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn

1. Yārimūn ruhsārına dnyāda ŝuret beñzemez
Kdret-i şuret budur kim ana şan‘at beñzemez
- 148b 2. Dotalım kim ekdiler zlf-i siyāhın peremin
Bu yakındır ‘aksa bir zīb ü arāvet beñzemez
3. Trfe ekse yārimin āhya benzer gzlerin
Hi ŝehlā bir gze ŝuretde hayret beñzemez
4. Yağşı diğkat eylese mihrāb-ı ebr-yi ħama
İ‘tirāf eyler oņa ak-ı ‘imāret beñzemez
5. Āteŝ-i hicrān meni yandırır odsız yoğ ‘aceb
Bu ile āteŝdi kim ana ħarāret beñzemez
6. Eşk-i eŝmimden hevā sirkat idp ekmiŝ gge
Ktresin itmiş şadef bārāna kıymet beñzemez
7. Zāhidān eskik bilr hicr āteŝin nīrāndan
Hk kim mnkir ola ana ŝadākat beñzemez
8. Nevberī munca gāmin ŝerħine mnŝi neylesn
Bu tkenmez gŝadır ana kitābet beñzemez

---

^{490/7} ne cinn: ne bir cinn N1

^{491/7} nīrāndan: nīrānıdan N1

492

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Āh kim cānān dil-i maḥzūnımı şād eylemez
Munca feryādım görür bir laḥza imdād eylemez
2. Rük-n-i cān vīrān olup hicrān elinden neylüyem
Bu nice sulṭāndır öz mülkün ābād eylemez
3. Her perīveş şūreti maḥzūn dile zevḳ artımaz
Her yeten şeydālanup tā men kimi dād eylemez
4. Kūhken 'āciz ḳalup āḫırde dutdı tīşeden
Āhı olsaydı ona āh ehli irād eylemez
5. Virdi cānān mihrini dutdum onu cānım kimi
Çıḫmasa cānım onu gönlümden āzād eylemez
6. Men ki mest oldum daḫı bir nergis-i mestāneden
Mey dilim iḡvā idüp şūrbına mu' tād eylemez
7. Söylüyün cānānıma gönlüm perīşān itmesün
Bile hoş manḫar binā illerce ābād eylemez
- 149a 8. Duydı senden Nevberī dūnyā yetüp vaḳt-i sefer
Olmuyan 'āşık cihān mülkünde bir ad eylemez

493

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gözyaşın tökmese dil ḡuşşadan āzād olmaz
Ġamlı dil ağlamasa şoñra dili şād olmaz
2. Ḥüzn ile nāle iden vaḳtde görmüş dilimi
Yoḫsa kim neyde bile ḫüznlü feryād olmaz
3. Pertev-i ḫüsn-i ruḫıñ oldı göñül cāzibesı
Bir bile cāzibede ḳuvveli fülād olmaz
4. Çekdi il menden elin başımı sevdālı görüp
Bildiler 'aşḳa düşen 'āşıkā imdād olmaz

^{493/2} vaḳtde: vaḳtide// ḫüznlü: ḫüznülü N1

5. 'Aşk bāzārına min cān koyular naqd-i metā'
Müşteri çoğdur onun sevğine kāsād olmaz
6. Dām-ı zülfe dolanan bilme ki cānın kıtarar
Kim ki bu dāma düşer kayddan āzād olmaz
7. Ğayza gelmiş gözünün üste kılinc mişli kaşın
Bir bile kan tökücü ülkede cellād olmaz
8. Dün biçüpdür tenime 'aşkda hayyāt-ı cihān
Kaddimin kadarıca tā bile üstād olmaz
9. Dil-i vīrānımı kim gördi didi Nevberī bu
Öz bināsından uçup bir dağı ābād olmaz

494

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

1. Düşdüm hayāl-i vaşlıña kaldım 'ilācsız
Men pādīşāh-ı mülk-i ğamem taht u tācsız
2. 'Aşk 'ālemin musahhar idüp faqr-ı hāletim
Kūy-i ser-i nigārdayım ihtiyācsız
- 149b 3. Nālim ceresdi bār-ı ba'irim metā'ı ğam
Āhım şerārı şu'le-i āhım sirācsız
4. Şihhat mizācı 'aşk marizinde yoğ nidim
Bī-fā'ide devāmı ne itsün mirācsız
5. Hicrān deminde vir maña cānān necāt elin
Çıkmaz şabāha yoğsa dil-i zār nācsız
6. Zehr-i firākı hoşlamıyan neylüyor vişāli
Olmaz cihānda Nevberī şīrinler acısız

---

^{493/6} kayddan: kaydından N1

^{493/8} 'aşkda: 'aşkıda N1

^{494/2} nigārdayım: nigāridayım N1

495

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Eyle pejmürdedi dil bir de daḥı şād olmaz
Hicr-i cānānı çeken ğuşşadan āzād olmaz
2. Hansı mi‘ mār uçuk gönlüme baḥdıysa didi
Bu binā senden uçup bir daḥı ābād olmaz
3. Gül gören demde yüzün yāda salup dād eyledim
Bülbül-i bāğda hem bir bile feryād olmaz
4. Māh-rūlar meni tā bend-i ruḥ-i al eylemez
Onlarun ḥüsnüne dil māil-i mu‘ tād olmaz
5. Seni müstaḥsin idüp ḥūblar içre Ḥālık
Bile kudretlü olan ‘ālem-i üstād olmaz
6. Sen beşersen mi veyā cennet-ārā bir ḥūrī
Bu leṭāfetde daḥı ḥūr-i perizād olmaz
7. Ecel ancak götürür dād işiginden sesimi
Nālemi kesmek için ğayrı bir imdād olmaz
8. Nāşihin pendisi benim ğuşıma yetmez ebedā
Vā‘ izün va‘ zı daḥı Nevbere irşād olmaz

496

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Oldı mesken dil-i dīvāneye şahrā sensiz
Çāresiz derdi dilim eyledi peydā sensiz
- 150a 2. Seyr-i gülşende meger gördi seni bülbül-i zār
Şekveler itdi güle bülbül-i şeydā sensiz
3. Vaşl ümīdiyle didim ḥuşımı bir cem‘ iderem
Fırqatīn ‘aqlım alup eyledi rüsvā sensiz

---

^{495/3} bāğda: bāğıda N1

^{495/5} ḥūblar: ḥūbılar N1

4. Men de dīvāne olup çöllere düşsem ne ʿaceb
Dehr bir Kaysı ider derdine peydā sensiz
5. Şüretiñ çeke dile besdi hayālim nidirem
Göze karşı dura min şüreti zibā sensiz
6. Yiri var ki başıma seng-i melāmet töküle
Gezirem dağı daşı çölleri tenhā sensiz
7. Saña māildi gönül vaşlıña varın yoğ ider
Onu meftūn eylemez her gözü şehlā sensiz
8. Nevberā sen diliñi guşşadan āzād eyle
Başa yetmez bu kadar dehrde gavgā sensiz

497

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Neyde nālem kimi bir sūzılı āvāz olmaz
Dilimin nālesine nālesi dem-sāz olmaz
2. Ne terennüm yetürür nāleme āvāze-i tār
Ne de hemtā men ilen dāda gelen sāz olmaz
3. Dilimin dil-beri tā olmasa ney sāz ile tār
ʿAşqda sırr-ı dilim dādına hem-rāz olmaz
4. Āhı gönlümden alup gitmeseler gülzāra
Goncalardan gül açup bergleri bāz olmaz
5. ʿAndelībün gözüne hār görünmez ger ola
Bāğdan ʿömrü boyu dışraya pervāne olmaz
6. Söyle cānāniña ey Nevberī nāz eylesün
Māh-rūlarda bile ʿişve ile nāz olmaz

---

^{496/8} dehrde: dehrde N1

^{497/3} ʿaşqda: ʿaşkıda N1

^{497/5} bāğdan: bāğıdan N1

498

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 150b 1. Ol perī-şüret men-i maḥzūn dili yād eylemez
Hicrde ber-bād olan cān mülkün ābād eylemez
2. ' Ārızın bülbül görüp feryāda gelmişdir meger
Berg-i gülçün bir bile dād ile feryād eylemez
3. Āh-ı serdim Bī-sütün dağın yıḡar bir ānda
Özini gönülüm benim bī-āh Ferhād eylemez
4. Kaysa bu irāddır kuşlar başın dutmuş yuva
Mübtelā-yı ' aşk olan Mecnūna irād eylemez
5. Hıyali şādem zülfünü cānān virüp mesken dile
Bu yakīnimdir onu zülfünden āzād eylemez
6. Naẓmunun noşşānına olma mükedder Nevberī
Her yeten nāẓım bile eş' ārı bünyād eylemez

499

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Şeb-i hicrānda cānān çeküp başım neler sensiz
Hābersiz olmusan şāmı nice itdim seher sensiz
2. Gözüm ḡasret ḡalup başım melāmet daşına yetdi
İdüpdür ḡasret-i rüyıñ meni ḡünīn-ciger sensiz
3. Ġamıñdan serv tek ḡaddim egildi bār-ı miḡnetden
Müsellemdir ki ' uşşāğın ḡadin miḡnet bükler sensiz
4. Hıyālim gözgüsü her dem dutar ' aks-i ruḡ-i alin
Zamīrim şüret-i ḡüsnüñ dile her dem çeker sensiz
5. Ne ' ömr-i Hızra meylim var ne şāhın taḡt u tācına
Cihān terk itmege şādem ḡayāt itsem eger sensiz

---

^{498/1} hierde: hieride N1

^{498/3} ānda: ānıda N1

^{499/1} hicrānda: hicrānıda N1

6. Dime Mecnūn olup tenhā gezen deşt ü beyābānı
Onun mişlinde hem Nevber olupdur der-be-der sensiz

500

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 151a 1. Göñül egerçi vişāl-i nigārına yetmez
‘Udül idüp dağı ondan kenāra hem gitmez
2. Gözün hemīşe tiker reh-güzār-ı cānāna
‘İlāve hūbların rüyına nazar itmez
3. ‘İlāc-ı derd-i dili yārdan olar hāşıl
Bu yara merhem ü gayrı tabīb ile bitmez
4. Kıoya vücūdını hattā menāl ü devletini
Vişāl-i yārine cānın fedā kıla yetmez
5. Maḥall-i kūy-i ser-i dil-beri olur manzūr
Olarsa cebr ile gayrı tarīkden ötmez^{500/5}
6. Faķīrlere de ğaniden tefāvüt oldu bu kim
Olar da mişl-i ğaniler faķrı incitmez
7. Hümāya kuşlar içinde şerāfet ondandır
Sümük tenāvül ider Nevberī kuş incitmez

501

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Fiĝān ki dāĝ-ı dil-i zāra çāre kılmadıñız
Ne ğuş nāleme ne āh u zāre kılmadıñız
2. Mu' ayyen olmadı vaķt-i vişāl rāḫat olam
Bu ḫaķda ‘ aşıķ-ı zāra işāre kılmadıñız
3. Münecim istemüyor baḫtına disün mes'ūd
Melāl ü miḫneti dilden kenāre kılmadıñız

^{500/2} hūbların: hūbıların N1

^{500/3} yārdan: yārdan N1

^{500/5} tarīkden: tarīkiden N1

4. Ne fâl-ı hayra inandın ne reml ü remmâla
Kitâba bâver idüp istihâre kılmadıñız
5. Unutduñuz ki yeter faşl-ı nev-bahâre hazân
Teşekkür ile tefâhür bahâre kılmadıñız
- 151b 6. Ğurûr-ı hüsni cemâl oldunuz ‘inâyetsiz
Bu ğamlı Nevbere bir dem nezâre kılmadıñız

502

Mef’ülü Mefâ’ilü Mefâ’ilü Fe’ülün

1. Feryâdıña ey bülbül-i dil dâd-res olmaz
Bu nâlede nâkûs ü ne bir ceres olmaz
2. Ney çübına ger koyma[sa] dil ‘âşık-ı nâlân
Cân yandıran ol çübdan ihrâc-ı ses olmaz
3. Hicrân eridüp cân u dilim öyle za’îfem
Mizânda vezn olsun ona bir meges olmaz
4. Hâsret kurudup cânımı ham-ğadd eyelüyüpdür
Şahrâda ona beñzer olan hâr u has olmaz
5. Her günde dile ğamze bir oğ urmasa muṭlak
Kem olsa biri sine-i mecrûha bes olmaz
6. Bulmuş o perî çehreye dutmaz men ilen hû
Ünsiyle meger hürî olan hem-nefes olmaz
7. Düşdiyse eger Nevberiden Qays muḳaddem
Bu kâfilede yol gidene pîş ü pes olmaz

503

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1. Qalmuşam men vâdî-yi ‘aşk içre ser-gerdân henüz
Qays tek geşt eylerem şahrâları her yan henüz

^{502/2} [sa]: -// çübdan: çübıdan N1

^{502/3} mizânda: mizânıda N1

2. Āyine feyz-i naẓar dutdı ruḥ-i cānāndan
Mendedir ḥasret ƙalan bu dīde-i giryān henüz
3. Münḥaşırdır gönlümün rāḥatlığı bir luṭfuna
Rāḥat olmak gönlüme onsuz degül imkān henüz
4. ‘Arz iden öz derdini cānānına buldı devā
Bulmadım men bu nihān derd-i dile dermān henüz
- 152a 5. Derdini Nevber yazur şām u seḥer kāğızlara
Parça parça saḥlıyor yoḥ elde bir dīvān henüz

504

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Pīrlikten bu cihān bir de meni şāb eylemez
Fırƙat-i hicrāna bu cān ile dil tāb eylemez
2. Göz yumanda yatmuram āgūş idir ‘aksiñ ḥayāl
Yoḥsa kim sensiz gözüm hicrān şebi ḥ‘āb eylemez
3. Şūretiñdir ƙūt-i dil āyineye her şubḥ-dem⁵⁰³
Yoḥsa bir şīşe seniñ ruḥsārına tāb eylemez
4. Olmasa dilden meded hicriñde göz seylābına
Göz zülālin ƙatreni ƙan ile ḥūn-āb eylemez
5. Men ezel zann eyledim kim āteşi şu şöndürür
Āteş-i hicrānı ḥāmūş itmegi āb eylemez
6. Zevƙ-i vaşlıñdır iden rüşen dil-i tārikimi
Tīre-i pinhānı rüşen bu meh-tāb eylemez
7. Maḥv olup gitsem benim dünyāda āsārım ƙalar
Bu eşerler Nevberī dünyāda nā-yāb eylemez

^{503/2} cānāndan: cānāndan N1

^{504/3} ƙūt: gūt N1

^{504/7} maḥv: mahv N1

505

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Hicrân gicesi âhîre yetmez seher olmaz
Her kadri nigeh maşrıka kıllam eşer olmaz
2. Yoğsa töküp 'arızına zülf-i nigârın
Meh-tâbı şehâb alsa şafağdan haber olmaz
3. Cân mülkünü vîrâne koyup hasret-i rüyı
Âbâd eylesün mülkünü bile şehir olmaz
- 152b 4. Ebrû-yi hamı mâh-ı cebînde müsâvî
Nâ-fehm diyor mu' ciz-i şakku'l-kamer olmaz
5. Gevherlere ger feyz-i nazâr virmese la' li
Bâzâra düşüp kıymeti çoğ mu' teber olmaz
6. Âdem atamız firqate kılsaydı taḥammül
Onda bize de firkat odından ḥazer olmaz
7. Gösterse eger 'aşıka ma' şûka şadâkat
Ağyardan 'uşşâka nihâyet ḥaṭar olmaz
8. Nevberdi seniñ 'aşkıñ ile dehre müsâ' id
Nişbet ona bir şâh-ı cihân bahtver olmaz

506

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Gülzârda ruḥsârıña benzer gül açılmaz
Gîsû-yı siyehfâm kimi sünbül açılmaz
2. Dil ḥ'âhiş idir derdini izhâr ide yâr
Görcek yüzini olsa bend ağzım dil açılmaz
3. Bir ḳorḥulu deryâdı dile 'aşḳ muḥîti
Kim düşse bu deryâya ona sâhil açılmaz

---

^{505/7} ağyardan: ağyardan N1

^{506/1} gülzârda: gülzârda N1

4. Menzilleri gitdikce ceres dādı kesilmez
Ser-menzile ger yetmese bu maħmil açılmaz
5. Zindān-ı belādan yetüşür taħt-ı selātin
Kim baħt eylüyor Yūsufa bu müşkil açılmaz
6. Mecnūna cünün söylemek ey Nevberī kecdir
Bu kayddan elbette olan ʿāķil açılmaz

507

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Dādım ne sebep bilmürem ol yāre yetişmez
Feryād u figān sevgilü dildāra yetişmez
- 153a 2. Mañşür kimi men de didim yāre eneʿl-Ĥaķ
Başım neye bes zülfde bir tāra yetişmez
3. Men de görürem ʿayn-ı zamān sırr-ı nihānı
Her kişverin eli bir bile esrāra yetişmez
4. ʿAşķın odına kim yana dünyāda benim tek
ʿUķbāda onun cismi daķı nāra yetişmez
5. Her şubķ nigāri şoruram bād-ı şabādan
Anıñ haberi bu dil-i nā-çāra yetişmez
6. Ney kimi delüp sīnemi müjgān oķu Nevber
Āsībi niçün bu dil-i bīmāra yetişmez

508

Mefʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Kūyıñda bir ķademde dayanmur ayaķımız
Hicrānıñ ile dilde gider ķabre dāģımız
2. Düşdük fezā-yı ʿaşķa muķayyed vişāliñe
Bāʿ iş nedir sorulmaz olupdur soraķımız

---

^{506/6} kayddan: kaydından N1

^{507/2} zülfde: zülfüde N1

3. Hicrân bizimle itmedi bir dem muşâlağa
Tâ mahfiliñde hoş görüne ittifaķımız
4. Şöhret tapup zamânedede ‘aşķ ile adımız
Men görmedim dudakıña degsün dudakımız
5. ‘Aşķa düşende şöndi bilüpler çerâģımı
Haķdan yanupdı rûz-i ezelden çerâķımız
6. Nevber firâķı dutdı muķaddem vişâlden
Hicrâniña çoķ oldu bizim iştiyâķımız

509

Mef’ülü Mefâ’ilü Mefâ’ilü Fe’ülün

1. ‘Aşķa düşenün dâdına kimse yeten olmaz
Her yara biter ‘aşķ yarası biten olmaz
- 153b 2. Dutdum bu seher ‘ıtrıñı men bād-ı şabâdan
Bildim ki bile ‘ıtrda nâf-i Hötan olmaz
3. Koy vaşf eylesün hürini zâhid nedi baħşim
Her ķadri laţif olsa gine bile ten olmaz
4. Sûzân dilimin nâlesidir neydeki feryâd
Bu ğamlı şadânı yetüren bir çeten olmaz
5. Bir bûseni cânân bize luţf itse yüzünden
Bu merħametın ecri nihâyet iten olmaz
6. Nevber neye taķdır kazâdan sıhulursan
Şabr eyle yeter vaşla gönül ğafleten olmaz

510

Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilün

1. Kim hayât üzre olan dehr-i fenânı bilmez
O yakîn sehvededir hükmi Hudânı bilmez

^{508/6} vişâlden: vişâliden N1

^{509/2} ‘ıtrda: ‘ıtrda N1

^{510/1} sehvededir: sehvededir N1

2. Müstebid şāhların saltanatı tîz pozular
Kim ki mağrûrdur ol renc-i gedānı bilmez
3. Şi' rler kim yazılır baṭındadır ma' nāsı
Ġayrılar onda olan remz-i nihānı bilmez
4. ' Aşq ḥaḳdır ki ona māil olur ehl-i mezāk
' Aşka ālūde olan ḳayd-ı cihānı bilmez
5. Menim efgānıma sen bülbüle bā' iş güldür
Sen kimi bāğda gül āh u fiğānı bilmez
6. Lāle mişinde açık olmadı dāğı dilimün
Yār özü ḳoyduḳu bu dāga nişāne bilmez
7. Nevberin gönlüne min oḅ toḅunupdur gözden
Ḳan dutup yār gözün tökdüğü ḳanı bilmez

511

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Dil-i mecrūḥıma dermān nigār eyler ṭabīb itmez
O hem kem luṭf olup bizden bu dermānı naşīb itmez
- 154a 2. Ṭabī' atda yaḳīn vardır mizāc-ı telḥ-i şehdiyyet
Ne zehri bir şeker itmez necībi nā-necīb itmez
3. Ne ḳadri sa' y ide ' ālim yetürmez ' ilme nā-dānı
Ne ' ālim bī-' ulüm olmaz ne meḥūli edīb olmaz
4. Dolanduçca cihān çarḥı özün pīr eylüyor lākin
Kūhen-sāl ile pīrānı şuyūḥı bir de şāb itmez
5. Cihāna cān gelüp Nevber virülsün yār-i meh-rūya
Onu cānānına ' āşık virür mekr ü firīb itmez

---

^{510/3} şī' rler: şī' riler N1

^{510/5} bāğda: bāğıda N1

^{511/3} meḥūli: meḥūli N1

512

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1. Dili dil-ber ğamından şād kılmaz
Melâl ü ğuşşadan āzād kılmaz
2. Ne kâdri ney delinse sîne yarsa
Dil-i zârım kimi feryād kılmaz
3. Cihânda ħüb-rûlar yoĝ gözümde
Meni ruĝsârına mu' tād kılmaz
4. Nazargâhımda min min ħûr dursa
Göñül minden birinde yād kılmaz
5. Meni düz yoldan egmez pend-i zâhid
Düzi egri yola irşād kılmaz
6. Yıĝar min Bî-sütûnı āh-ı sînem
Bu zû[r]i tîşe-i Ferhād kılmaz
7. Dilimden dutmasa neyler nevâsın
Ĥazîn şavt ile onlar dād kılmaz
8. Şaĝalmaz dâĝ-ı dil Nevber cihânda
Eger dil-ber ' ilâcın yād kılmaz

513

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Saldıñız ' âşıkları ' aşka ola ħurbânıñız
Oldular ħurbân daĝı imdi nedir fermâniñiz
- 154b 2. Min belâya tuş olup çekdirdiñiz cevr ü cefâ
Derdiñiz çoĝdur dil-i ' uşşâka yoĝ dermâniñiz
3. Şübhesizdir men seniñ rencûr olan bîmârıñam
Āh ola kim ħâlimi şormaĝa yoĝ imkâniñiz
4. Açmuyor sensiz dil-i ĝamĝinimi ĝülşen ĝülü
Ārzümendim naşîb olsun leb-i ħandâniñiz

5. Ebrveş müşgîn saçın târik idir ruhsârın
Çek kenâra zülfünî çıhsun meh-i tâbânın
6. Nevberî zâl-ı felek yılmazdı âhir yıhdı ğam
Âteşe yaħdı onu şeb tâ seher hicrânın

514

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Olabilmez maña bir kimsene cânândan 'azîz
Cânımı virdim ona tâ ne olar cândân 'azîz
2. Giderem bir gice mihmân ona Allâha penâh
Hürmet eyler kim olar dehrde mihmândan 'azîz
3. Yûsufâsâ düşerem çâh-ı zenaħdânına men
Olaram men de ona Yûsuf-i Ken'ândan 'azîz
4. Virerem dâmenimi men de Züleyhâ eline
Giderem ħabse nedir 'aşkda zindândan 'azîz
5. H'âhişimdir ki kıanım ğamze oĥûyla töküle
Ne olar ey güzelim cismdeki kıandan 'azîz
6. Nevberâ dâĝ-ı dilim merheme tâlib döĝü çoĥ
Yaranı ĥoş dutaram cânıma dermândan 'azîz

515

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Hürdür gönlüm anıñçün meni sultân sevümez
Men cemiyet ĝuluyam ĝul olanı ĥân sevümez
- 155a 2. Şüretim birdi gözüm doĝru baĥar devletime
İkiyüzlü olanı ĥâkim-i devrân sevümez
3. Müstebid kıalb yoĥumudur degülem kıan içici
Vaĥşî ĥayvân eylügen 'âdeti insân sevümez

---

^{514/2} dehrde: dehrde N1

^{514/4} 'aşkda: 'aşkıda N1

^{514/5} cismdeki: cismdeki N1

4. Bülbülem hâzır idüp şâhede gül meskenimi
Zâğ olsam meni de bâğ-ı gülistân sevümez
5. Ma'rifet pâyesidir saltanatı 'irfânın
Câhili bî-edîbi dehrde 'irfân sevümez
6. Nevberî sen de cihân mülkünü terk itmelüsen
Resmdir kim bu cihân dâimî bir cân sevümez

516

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Hâsretiñden Qays tek şahrâ seven dîvâneyiz
Âteşin ruhsârîña şavt eyelüyen pervâneyiz
2. Rindler bezmin seven pîr-i muğânın muhlişi
Terk-i mescid eyelüyen mey-ğâneye hem-ğaneyiz
3. Bâde-i la' l-i leb-i cânânî şahir bilmüşüz
Tâlib-i câm-ı leb-â-leb mâil-i mey-ğaneyiz
4. 'Âşık-ı rüsvâ bizik cânân yanında müttehim
Meyl-i dünyâ bizde yoğ diger ne şahib-ğaneyiz
5. Raht-ı dünyâdan bize bir pîrehendir iktifâ
Muhtaşar âsîbden ber-bâd olan kâşaneyiz
6. Virmüşik dildâra dil bî-gânelerden bî-ğaber
Zinde hâlâ Nevberî tâ bilmürem ferdâ neyiz

517

Mef'ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Yoğdur 'ilâc derd-i dil-i zâra yârsız
İtmez tabîb 'âşıka bir çâre yârsız

---

^{515/5} dehrde: dehrde N1

^{515/6} resmdir: resmidir N1

^{516/2} rindler: rindiler N1

^{516/5} âsîbden: âsîbiden N1

^{517/1} yârsız: yârsız N1

- 155b 2. Nāşih ne kıadri virse naşihat kabūli yođ
Yetmez kıulaķa sōylese min bāre yārsız
3. Her gūn gider gūzergeh-i cānānı gōzlyor
Ađyārdan yeter ona min yara yārsız
4. Her bir nefesde āh ķeker kıan yudar dili
Gōzden tōker sirişkini ruhsāra yārsız
5. Bađmaz gōzū cihāna yođ ister vūcūdını
Meyl eylemez ne gūlşen ū gūlzāra yārsız
6. Ney tek nefes virende geler āh u nāleye
Dādın salandı kūķe vū bāzāra yārsız
7. Dīvānedir mi Nevberī kim ğamların yazur
Min min raķamla şafha-yı tūmāra yārsız

518

Mef'ūlü Mefā'īlü Mefā'īlü Fe'ūlün

1. 'Ārif seni on dōrt gicelik aya değişmez
Min ĥūrīleri sen kimi ra' nāya deđişmez
2. Mađmūr gōzūñ mesti olan hūşa geler mi
Mey-gūn lebiñ bāde-i ĥamrāya deđişmez
3. Ruhsārıñı 'āşık eylemez güllere nişbet
Ra' nā kıadiñi kıāmet-i Tūbāya deđişmez
4. Reyĥān ile sūnbül olumu zūlfıñe timşāl
'Āşık oları zūlf-i semensāya deđişmez
5. Bu resmdi kıurbān kesūler kūh-i Mīnāda
Dil kıāmetiñi min bile mīnāya değişmez

---

^{517/2} yārsız: yārsız N1

^{517/3} ađyārdan: ađyāridan// yārsız: yārsız N1

^{517/4} yārsız: yārsız N1

^{517/5} yārsız: yārsız N1

^{517/6} yārsız: yārsız N1

^{517/7} yārsız: yārsız N1

^{518/5} resmdi: resmidi N1

6. Mey-gün lebiñi Nevber ider her zamân ârzü
Şehd-i lebiñi şekker-i hârâyâ değışmez

519

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Dâğ-ı dil-i mecrühıma bir çäre tapulmaz
Dünyâda ciger yarası tek yara tapulmaz
- 156a 2. Dermân diledim derdime âh itdi tabîbim
Pinhân didi bir çäre bu bîmâra tapulmaz
3. Zülfün doladım boynuma kıvrıldı sarıldı
Efsün didiler bir bile şeh-mâra tapulmaz
4. Mecnûn gine bir bâdiyeni eyledi menzil
Sirişte olan men kimi âvâre tapulmaz
5. Hÿlyâ-yı ser-i zülfiñ ile kara gün oldum
Men tek gicesi gündüzi hem kara tapulmaz
6. Şordım olu mu bir bile gül-çehre cihânda
Her yan didiler bir bile meh-pâre tapulmaz
7. Bahtım yine bed-burca özün eyledi dâhil
Yoğsa ona hoş-burcda seyyâre tapulmaz
8. Qalbiñ o kadar Nevberî dildâra yağundur
Kim senle ona fâşıla bir ara tapulmaz

520

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. İtmedi sâkit sirişkin dîde-i pür-nem henüz
Kılmadı cân ğam u endühı dilden kem henüz
2. 'Älem-i ervâhdan âlûde oldum 'aşkıña
Olmadan dünyâdaki bu hilkat-i Âdem henüz

^{519/3} doladım: dolandım N1

^{519/7} burcda: burcıda N1

^{520/2} ervâhdan: ervâhıdan N1

3. İbtidā virdi maña sākī lebiñ peymānesini
Dutmamış Cemşid ü Cem destinde meyle cām henüz
4. Gönlüm oldı hicrde mātem-serā-yı miḥnetiñ
Olmamış ehl-i cihān bezminde bir mātem henüz
5. Dil dutupdur mihriñi ol dem ki ašlā cismimin
Üstüḥānı olmuyup bāhem diğer muḥkem henüz
6. Ğamlı dilden ün çeküp feryāda gitdim neyleri
Perde-i müsiķārda yoḥken şadā-yı bem henüz
7. Naķd-i cānın Nevberī teslīm idüpdür yārine
Bezī ü baḥşı bilmeden dünyādaki Ḥātem henüz

521

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 156b 1. Vaķt-i taķdīrde bir şāniye te'ḥīr olmaz
Bir kesin fikri ile def' ine tedbīr olmaz
2. Bu binālar hamusı muṭlaķ olar vīrāne
Bir ' imāret ebedī dehrde ta' mīr olmaz
3. Ḥilķat-i nev' -i beşer tekye idüpdür ölūme
Vaķt geldikde gider şāniyecek dīr olmaz
4. Dehr-i devr ile civān ' ömr-i ' azīzin itürür
Yaḥşılıķdur ebedī tāze civān pīr olmaz
5. Sałtanat fikrin iden sehv ḥayālin düşüner
Ebedī kimse fenā dehre cihāngīr olmaz
6. İtmüyün ḳalbiñizi şīre-i ḥamr ile necīs
Ki du' ā vaķti hemān nefside te'şīr olmaz

---

^{520/4} hicrde: hicride N1

^{520/5} üstüḥānı: üstüḥānı N1

^{520/6} müsiķārda: müsiķārıda N1

^{520/7} bezl: bezl N1

^{521/1} taķdīrde: taķdīride N1

^{521/2} dehrde: dehrde N1

^{521/6} nefside: nefside N1

7. oymuyun gerdeni bu dehr-i deni fikrine o
 Ual gerdenine dehrde zincir olmaz
8. A gözü seyr eylüyor Nevberi toprak-ı mezr
 To olar mi' de veli ins gözü sir olmaz

522

Mef'l F'iltn Mef'l F'iltn

1. Gönlümde min amım var töksem cihna Őımaz
 Őer eylesem dil ile uŐŐam beyna Őımaz
2. D-ı dil-i nihnım meŐrdur dilimde
 Őeyd-yı dil fignı bir lsitna Őımaz
3. Hdden ziyde derdim dermn abib virmez
 Hyrettedir mu'alic zann  gmna Őımaz
4. Düşdüm arık-i 'aŐa Mecnneyem muallid
 Divne-i zamnem derdim zebna Őımaz
- 157a 5. Şekker kimi szmdr baldan Őirin kelmım
 tkndi hlviyetden bu Şehd Őna Őımaz
6. amze virüp hdengi ebr-yi cn-sitna
 Dil anını tken o ayrı kemna Őımaz
7. Bir bd-ı tnd-i berrem eŐt eyleyem cihnı
 Bir tevsenem ki ser-oŐ başım 'inna Őımaz
8. Gönlümde am ubrı mnend-i rik-i Őar
 Bar-ı muit-i sinem nehr-i revna Őımaz
9. Geldim cihnda Nevber kŐeye Őıındım
 Ger oysalar cihnı bu cism-i cna Őımaz

---

^{521/7} dehrde: dehrde N1

^{522/2} meŐrdur: meŐridur N1

^{522/8} bar: bahr N1

523

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hâyâliñle ğanî göñlüm murâd u kâma ğam kılmaz
Ġamın pinhân dutar ilden onu şerh-i raķam kılmaz
2. Raķîbin ta' ne daşıyla melâmet itdügündendir
Yüzine ķatre-i çeşmin töker bir lahza kem kılmaz
3. Dilimden her ķadar bühtân dise dildâra aĝyârım
Özün bî-ķadr ider yârin yanında muhterem kılmaz
4. Cefâ [vü] cevri cānânın dem-â-dem cāna minnetdir
Ne dil bu ğamdan incinmez ne bu cānım verem kılmaz
5. Ne gelse başıma âhîr muķadder bu ķazādandır
Rızâ-yı göñlüm olmuşdur maña cānân sitem kılmaz
6. Durupdur ter hacâletden çemende berg-i güllerde
Ne vâcibdir onu şeb-nem seherĝâhında nem kılmaz
7. Gözüñ müjĝân oĝun her dem virir hün-h'âr-ı ebrüya
Yarar pergâle-i göñlüm cerâhat yoĝdı dem kılmaz
8. Fezâ-yı 'aşķa Nevberdir şehihşeh ğam sipâhıyla
Hemîşe ķal' a-i 'aşķı bu sultân bî-ħaşem kılmaz

524

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 157b
1. Sûdı yoĝdur 'âşıķa 'ömr eylemek cānânsız
Bir muķavvâ mişlidir sâkit dayanmış cānsız
  2. Dâmen-i yâri dutup fâş eyle pinhân derdini
İltimâs it ķalmasun derd-i diliñ dermânsız
  3. Bülbül-i şeydâ-dil ol gülşende bir ħandân güle
Nâleye gelme 'abeş bir nev-gül-i ħandânsız

^{523/4} [vü]: -y1 N1

^{524/2} dermânsız: dermânsız N1

^{524/3} ħandânsız: ħandânsız N1

4. Aç başâretden gözüñ gör ‘arız-ı cânânıñı
Gözleriñ ma‘yûbdur ol şûret-i cânânsız
5. Hük-m-i yâri bil nedir icrâ eyle fermânını
Nâkış-ı fermân olan giçmez yakîn dîvânsız
6. ‘Ârife nâ-dânların irâdı ‘ayb itmez niçün
Dâr-ı dünyâ olmuyup ‘irfân ile nâ-dânsız
7. Görmüyenler Nevberî baḡsun rumûz-ı şî‘rine
‘Afv-ı noḡşân eylesün bir kimse yoḡ noḡşânsız

525

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün

1. Zülfüñ kimi çemende ḡoş-büy-i sünbül olmaz
Rûyiñ leṭâfetinde gülzârda gül olmaz^{525/1}
2. Kûyiñda dâda geldim bülbül kimi dil açdım
Nâlem mişâli maḡzûn feryâd-ı bülbül olmaz
3. Pervâne yetdi şem‘e yandı kül oldı cânı
Ruḡsâr odına yandım cânım niçün kül olmaz
4. Gitdi havâya âhım yirden vücûd-ı za‘fım
Vezn-i ḡabâb men tek mîzâna yüngül olmaz
5. Vaḡt-i vişâli ḡoydı inşâf idüp bir aya
Bu ay tükenmez oldı bu ḡadr ṭül olmaz
- 158a 6. Ruḡsâr-ı yâre ḡalvet bir kûşeden baḡurdım
Pinhân baḡanda yâre ‘uşşâḡda dil olmaz
7. Müşkil gününde Nevber dut dâmen-i nigârı
Yâriñ kimi cihânda ḡallâl-i müşkil olmaz

^{524/4} cânânsız: cânânısız N1

^{524/5} dîvânsız: dîvânısız N1

^{524/6} nâ-dânsız: nâ-dânısız N1

^{525/1} gülzârda: gülzârıda N1

526

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Gül açdı bāğda bülbül bahârdan giçmez
Çiçeklemiş çemen-i lālezârdan giçmez
2. Dutaşdı bāğ-ı çemen bülbülân nağmesine
Çemen bu dād ile gülşen bu zârdan giçmez
3. Gelüpdi rağşa gurābân bu tāk-ı güllerde
Siyāh turre-i cānān 'izârdan giçmez
4. O kâdri gül güle sünbül dayandı sünbüle kim
Hesāba gelmüyüp onlar şümârdan giçmez
5. Sirişk-i çeşmimi gözden kûrutdı āh-ı ciger
Ġubâr-ı dil bu şuşuz cüybârdan giçmez
6. Diyâr-ı 'aşkda yoğ 'aşıkā hirās niçün
Giçer hayâtdan ammâ nigârdan giçmez
7. Şarâb-ı la' l-i nigāra heveslidir Nevber
Mezāk-ı nergis-i mest ħumârdan giçmez

527

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Ne zamân kim saña feryād u figānım gelmez
Onda bil kim nefes-i cāna gümānım gelmez
2. Yandırarken tenimi hicrde āhım şereri
Kûrudar gözyaşını eşk-i revānım gelmez
- 158b 3. Men gören demde seni hayret alur lāl oluram
Derdimi söylemege nuṭka beyānım gelmez

^{526/1} bāğda: bāğıda// bahârdan: bahâridan// lālezârdan: lālezâridan N1

^{526/2} zârdan: zâridan N1

^{526/3} 'izârdan: 'izâridan N1

^{526/4} şümârdan: şümâridan N1

^{526/5} cüybârdan: cüybâridan N1

^{526/6} 'aşkda: 'aşkıda// nigârdan: nigâridan N1

^{526/7} ħumârdan: ħumâridan N1

^{527/2} hicrde: hicride N1

4. Müje peykânı deler bağırımı kim görse diyir
Ne cerâhat yiri var hem ne de kıanım gelmez
5. Cân bahâsıyla seniñ vaşlıñı alsaydım ele
Mâye-i cism ü dil ü câna ziyânım gelmez
6. Virmüşem yâre özüm ‘aşkıda cân ile dili
Dutup ünsiyyet ona bir dağı cânım gelmez
7. Hele ey Nevberî men reh-güzer-i yârdayam
Yetmese yâre elim nâm u nişânım gelmez

528

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Nice ğamġin ġiçür ħâlim onu cânân ġümân itmez
Ĥoşam ondan ki bu ħüzni özinde imtiĥân itmez
2. Dilim takrîre ‘âcizdir kıalem neşr eylemez ħâlim
Melâl ü ġuşşamı herġiz kıalemle dil beyân itmez
3. Melâl ü miĥnet ü ġuşşañ salup tenge dil-i zârım
Menim tek bülbül-i şeydâ ġelüp şûra fiġân itmez
4. Gice tâ şubĥa dek hicrân seĥerden şâma dek firķat
Çeken ‘âşık meġer ġözden töküp başın revân itmez
5. Ėöñül murġı hirâs eyler üzün devrinde zülfünden
Ĥaĥâ zanna gelen yirden mürûrın kârvân itmez
6. Nigâra miĥribân oldu hemîşe Nevberî çünkim
Vefâsız olduġun zannen ġöze dutmaz ġümân itmez

529

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Terk eylemez vücûdın ‘âşık fenâya virmez
Dehr-i fenânun ‘ayşın zıkr ü şenâya virmez

---

^{527/6} ‘aşkıda: ‘aşkıda N1

^{527/7} yârdayam: yârıdayam N1

- 159a 2. Meh-rüyeler yüzine mihr ü muḥabbet artar
Bed-rüya nâzır olmaz manzûrı zâye virmez
3. Kûy-i ser-i nigârın cennet bilüp ezelden
Bu türbet-i ‘azîzi saḥ-ı semāya virmez
4. ‘Uḳbâda bâğ-ı cennet cennetdi öz yirinde
Kerbübelânı gönülüm min bile cāya virmez
5. Zâhidlerün yanında beytü’l-Ḥudâdı Ka‘be
‘Âşık maḥall-i yâri bile sarāya virmez
6. Sındırma ḳalbi çünkim beytü’l-Ḥudâ bu yirdir
Dil rāzîdir bu ḳula ğayrı rızāya virmez
7. Bâḳıl bilüpdi Nevber münkirler iddi‘âsın
Her ‘uzv ola ḳulaḳı bile şadāya virmez

530

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. ‘Aşk şahrâsına kim düşse nihâyet bulmaz
Ġamına miḥnetine hicrine ğâyet bulmaz
2. Ne ḳadar görse cefâ yâr-i vefâdarından
Cânına cevr ü ğam-ı yâri kifâyet bulmaz
3. Dil temennâ eylese mesken ide zülfün eger
‘Ömrü olduḳca yaḳîn dilde beşâset bulmaz
4. Secde-i sehvedir fikri namâz eylüyenün
Ḳaşa baş egmeseler aşl-ı ‘ibâdet bulmaz
5. ‘Âşıkun düşse dili ‘aşḳda hicrân eline
Kec-ḥayâl eylemeyün cânını rāḥat bulmaz
- 159b 6. ‘Aşḳda virmese kim yâre şadâḳat elini
Yârdan hem özi de mihr ü şadâḳat bulmaz

^{530/4} sehvedir: sehvidedir N1

^{530/5} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

^{530/6} ‘aşḳda: ‘aşḳıda// yârdan: yâridan N1

7. Rūy-i cānānı göre ‘āşıkı hayret götürür
Her kadar sa‘y eylese dilde feşāhat bulmaz
8. ‘Aşğ deryāsına cān zevrağını salma şağın
Vartalı bahra düşen cānı selāmet bulmaz
9. Cānı cānān dilüyor Nevber emānet bil onu
Yāriñe virseñ onu sende hıyānet bulmaz

531

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Cihānın varını ‘āşık gözünde mū kadar bilmez
Hamu hūbān-ı dünyānı gönül meh-rū kadar bilmez
2. Sücūdın eyelüyor her dem kemān ebrū-yi cānāna
Şavāb-ı tāk-ı mihrābı kemān-ebur kadar bilmez
3. Nedir reftārı ol servin ki tavşife ola lāyık
Gönül min serv-i bālānı kad-i dil-cū kadar bilmez
4. Ne güldür beş gün ‘ömr eyler ki meftūnı olup bülbül
Dilim zevk-i gülü hergiz ruḥ-i gül-rū kadar bilmez
5. Berāber mi olar müşğ-i Ḥotan gīsū-yı cānāna
Onu gīsūdaki muzmer olan hoş-bū kadar bilmez
6. Gözün siḥriyle murğ-i dil giriftār oldı gīsūda
Bu seḥḥārı dilim şābık geçen cādū kadar bilmez
7. Ḥarık-ı āteş-i āhım cihān bahrını huşk eyler
Firākıñda olan cārī gözünden şu kadar bilmez
8. Ṭabībān-ı cihān yazsa mariz-i ‘aşka min nüşḥa
Onu Nevber daḥı sende olan dārū kadar bilmez

^{530/8} bahra: bahra N1

^{531/6} siḥriyle: siḥriyle// seḥḥārı: seḥḥārı// şābık: şābık N1

^{531/7} bahrını: bahrını N1

532

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Buraḥ ey cism-i cān murğun ona senden ƙafes ƙıḥmaz
Giriftār itmüsen anı düşüp tenge nefes ƙıḥmaz
- 160a 2. Meni bâzâr-ı ruḥsâra nigârım pasbân dutmuş
Bilür menden sivâ kesden bu bâzâra ʿases ƙıḥmaz
3. Ḥesâb itme gözüm yaşın kiçik bir nehr-i cārîden
Berâber dutma Ceyḥuna muḳâbilde Aras ƙıḥmaz
4. Ḥesâbâtın bilür cānân dilimde tîr-i müjgânın
Ferâmüş eylemez anı yādından bir ʿades ƙıḥmaz
5. Göñül taʿcilden el çek düşüben vādî-yi ʿaşğa
Tekâpûdur nefes tengi bu menzilden feres ƙıḥmaz
6. Fiğân ile diyor bülbül ki ḥârî dūr iden gülden
Hezâr efsûs bu dâda ona bir dâd-res ƙıḥmaz
7. Cefâ [vü] cevre ey Nevber dayandı sen kimi Mecnûn
Nigârın imtiḥânından selâmet ğayrı kes ƙıḥmaz

533

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Giceler vaşlıñ ḥayâliyle giçer evḳâtımız
Bu olur kām-ı dile yetmeklige işbâtımız
2. ʿAşḳ şahrâsında biz ḥayrân-ı ser-gerdân olup
Yetmedik ser-menzile yolda yoruldı atımız
3. He ḳadar renc ü belâ geldi göñül faḥr eyledi
Cāna minnetdir niçün ʿâlî-neşebdir zâtımız
4. Hicr-i yâre ḥilḳat-i evvelde biz olduḳ rızâ
İbtidâdan ḥayrdır tâ intihâ ḥayrâtımız

---

^{532/5} taʿcilden: taʿcilden N1

^{532/7} [vü]: -y1 N1

5. Dil ki virdik bir melek-sīmāya bizden gitdi dil
Anı giri almağa olmaz daḥı kerrātımız
6. Egnimizde pīrehen ‘aşk âleminde sākiniz
Ehl-i ‘aşkın kıddine biçmiş onu ḥayyātımız
- 160b 7. Kıdrimiz ḥadden füzün olmaḳ içündür Nevberī
Ḥayli ‘ālī-kadrdır cānān yanında zātımız

534

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Olmasa yār ğamı cānıma dil ğam getümez
Munṭazır olmasa göz ‘arızıma nem getümez
2. Ḥāl-i hindüdür olan cennet-i ruḥsāra firīb
Ṭāqat u şabrını bu dānenün Ādem getümez
3. Menle Mecnūnı eger kıoyımsa mizān gözüne
‘Aşkımdan özini mü kıadarı kem getümez
4. Neydeki şavt-ı ḥazīn gönlümün āvāzesidir
Yoḥsa ney kıadır olup ḥüzn viren dem getümez
5. Ğam u endüh ile bir nev‘i ğiçer evkıatım
Ğam seniñdir ki dilim ğuşşası çeküp hemm getümez
6. Ṭa‘n-ı ‘ağyār iledir ğuşşası endühi dilin
Ğayrıardan bu kıadar ğiryeli mātem getümez
7. Cānidur ‘aşkımun vaşlıña ḥilkıatde bahā
Nevberī sehv kıilup sevķiñe dirhem getümez

535

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ğülşen ğülü rüyñ kimi ḥandān olabilmez
Ğonça deheniñ mişli açılķan olabilmez
2. Zülfün yüziñe şubḥ düşen demde perişān
Gönlüm kimi ol zülf-i perişān olabilmez

- 161a 3. Dīvâne dilimdir ki idüp vaşla cesâret
Bilmişdi ki dīvâneye dīvân olabilmez
4. Sünbül özini zülfe berâber nice dutsun
Zülfün kimi o rāyiḥa-efşân olabilmez
5. Râḫat olumu cismiyle cân dil vire menden
Dil yarasına tıbbda dermân olabilmez
6. Ğonça deheniñ sünbül-i ter zülf-i mu‘aṭṭar
Rüyîñ kimi bir şaḥn-ı gülistân olabilmez
7. Gül ḥandelenir gül deheniñ ḥande idende
Ağzîñ kimi bir piste-i Demġan olabilmez
8. Oldı seniñ endüh u ġamiñ Nevbere kısmet
Nişbet ona ġam-dîde bir insân olabilmez

536

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Gözüm yaşı kimi Ceyḥun zülâl aḥmar revân gitmez
Onıñ mişlinde gözyaşı hemîşe mişl-i kıan gitmez
2. Fiġanı terk kıl ey dil ceresvâr olma şaḥrâda
Ḥarâmiler yatan yoldan şadâlı kârvân gitmez
3. Melâl ü miḥneti ilden nihân dutmaḫ degül mümkün
Gözümden eşk-i ter dilden şadâ-yı el-amân gitmez
4. Fezâ-yı ‘aşḫdan ey dil saña mümkün degül kaçmaḫ
Ayaḫıñdan tükenmez yir başdan âsumân gitmez
5. Marîz-i ‘aşḫıñam cânân ‘inâyetle teraḫḫum kıl
İki dostun arasında bu kıadar imtiḫân gitmez
6. Temennâ-yı dilim ḥâşıl olar kûyînda cân virsem
Ne menden incimez rûḫım ne senden bed-gümân gitmez

---

^{535/5} tıbbda: tıbbıda N1

^{536/4} ‘aşḫdan: ‘aşḫıdan N1

7. Gül ile hârı bir yirde görende dād ider bülbül
Raķıbin yâr ile Nevber görende şādmān gitmez

537

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

- 161b 1. Göñül bir māh-ruhsârı hayālinden kenār itmez
Ġamın pinhān dutar dilde raķıbe āşikār itmez
2. Naşihatdan nedir hāşıl olupdur 'aşk ile başım
Hevā-yı 'aşk olan yirde naşihatlar qarār itmez
3. Meni da'vet idir zāhid riyā-yı tāk-ı mihrāba
O bilmez mi ki 'aşk ehli riyānı ihtiyār itmez
4. Düşende yāda ruhsârı taḥayyur lāl idir nuḥkım
Dilim ārām olan demde gözüm yaşın revān itmez
5. Yanında yārimün ḥadden ziyāde i' tibārım var
Melāl ü miḥneti menden sivāya i' tibār itmez
6. Göñül şayyādıdır lākin baḥar ginden şikārgāha
Bir āhū-yi Ḥotan ister her āhūnı şikār itmez
7. Eger ḥār olmasa gülde mişāl-i ḥāl-i cānān tek
Ne Nevber reşkin arturmaz ne bülbül āh u zār itmez

538

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Ḥoş geler cāna cefā olsa rızā dil-berimiz
Şekve itmez ebedā bu dil-i ğam-perverimiz
2. Neylemek çāre nedir yoḥdı kazā tebdili
İbtidādan yazılup ğuşşa ilen defterimiz
3. Bülbülü nāleye gül salmadı ḥār oldu sebeb
Bizi de derde salup dil-ber-i gül-peykerimiz
4. Bir mezemmet yiri yoḥ 'aşık ile zincire
Ḥoş görür boynumuza anı cünündür serimiz

5. Terk-i 'aşk eylemegi siz sehl hesâb eylemün
Perveriş anıñ ile tapdı et ile derimiz
- 162a 6. Tek ü tenhâ giçürür 'âşık-ı hicrân gicesin
Yoh tesellî virenim hem-çü ne bir yâverimiz
7. Yâri yâda saluruğ Nevberî dil kıana dönür
Tökülür şubha kimi 'arıza eşk-i terimiz

539

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Efsûs elim dâmen-i dildâra yetişmez
Gîsü kimi ol 'arız-ı gül-nâra yetişmez
2. Ser-hoş meni zann eylügen âgâh degüldür
Kim 'aşk meyi tâlib-i mey-h'âra yetişmez
3. Bülbül dil açup gülşen-ârâ geldi figâna
Feryâdı onun dâd-ı dil-i zâra yetişmez
4. Ceyhün nedi ya rûd-i Aras şöhreti olsun
Onlar dağı bu dîde-i hün-bâra yetişmez
5. Şîrîndi şeker Hind ile Çin kıand-ı nebâtı
Yârimde olan lafz-ı şeker-bâra yetişmez
6. Cân nağdi ile 'âşık olur yâre harîdâr
Bu tîğ dağı dirhem ü bâzâra yetişmez
7. Rûsvâ-yı cihân oldu dutup tîşeni Ferhâd
Âh-ı dili yoh 'aşkıda Nevbâra yetişmez

540

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Ne müddetdir kim ol meh-rû bizim semte güzer kıılmaz
Neden rencîde-hâtırdır bu ekrâfa nazar kıılmaz

^{539/7} 'aşkıda: 'aşkıda N1

^{540/1} hâtırdır: h'âtırdır N1

2. Gözüm yaşı yumaz ğayzın dilinden mäh-rū yārin
Nice bir seng-i hārādır ona yaşım eşer kılmaz
- 162b 3. Vücūdım şem‘ tek yandı tükendi rīşte-i cānım
Nesīm-i şubh hālinden nigāri bā-haber kılmaz
4. Nişāne dutdı peykāna dil-i mecrūhımı cānān
Bu nā-hoş hālidir gönlüm ona sīnem siper kılmaz
5. Beyābān seyrini Mecnūn götürdi Kūhken dağı
Felek bir ‘āşıkı men tek cihānda der-be-der kılmaz
6. Özündür firqatin şāmı siyeh gīsū-yı cānān tek
Gözüm rāhat yulhu görmez ne şāmı hoş seher kılmaz
7. Çeküp āh-ı ciger Nevber figān itdise de cānān
Figāna i‘ tinā itmez ne āhimdan hāzer kılmaz

541

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Eger bilsem ki cānānım yüzün menden dolandırılmaz
Ümīd ollam vişāline dili hicrānı yandırılmaz
2. Zamāndır kevkeb-i bahtım dayanmış burc-i ‘aķrebde
Felek çarhı sönüp yoħsa ki bu devri dolandırılmaz
3. Şabādan iltimās itdim disün cānāna dil derdin
O da hāl-i dil-i zārım tabīb-i derde kıandırılmaz
4. Nigārın ğamze peykānı idüpdür sīnemi şān şān
Şikārın nīm-cān itmiş gine tīrin dayandırılmaz
5. Yüzüm mey-hāneye dönmez şarāb-ı telhe meylim yoħ
Meni cānān dudakınun şarābından uşandırılmaz
6. Ğubār-ı hātırım mesken dutupdur gūşe-i dilde
Aħan vaķtinde ruhsāra gözüm yaşın bulandırılmaz
7. Bu ķadri dādım ey Nevber bu ķadri āh u feryādım
Şübūt-ı ‘aşķım olmaz mı niķün yāri inandırılmaz

---

^{541/6} hātırım: hātırım N1

542

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. K̄ara gözlülerin fikri hayâlimden kenâr olmaz
Ne zulmetdir şeb-i yeldâ dilim mişlinde târ olmaz
- 163a 2. Men örgendim ezel günden cihânda rindler kârın
Ne itsem nengden 'ürem ne kılsam hîç 'âr olmaz
3. Muḥâsibden suâl itme melâl ü guşşamın kâdrin
Semâ saḥḥındaki yıldız ḥesâbâtı şümâr olmaz
4. Gelirsem kûyîna bî-ḥod nigârım olma rencide
Saña gönlün viren şahşın elinde iḥtiyâr olmaz
5. Şabâdan şorgilen ḥâlim nice sensiz şabâḥ itdim
Nihândır derd sînemde açulmaz âşikâr olmaz
6. Çemende arturur bülbül figân u nâlesin men tek
Güle gül-rûlara söyler ki gûyâ i' tibâr olmaz
7. Vişâl-i yâre meylîñ var firâka şabr kıլ Nevber
Firâka dözmüyen hergiz vişâle kâmkâr olmaz

543

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Mescidi mey-ḥâneye itdi mübeddel pîrimiz
Sehl olup imdi bizim müşkil olan tedbîrimiz
2. Âşikârâ nûş idek mey-ḥâne içre meyleri
Bile yazılmış bizim rûz-i ezel taḥdîrimiz
3. Ka' be-i ruḥsârına karşı durup yâri görek
Görmesek yârin yüzün işbât olar taḥşîrimiz
4. Şükr ola yoḥdur gören bir mescid içre bizleri
Çekilüp mey-ḥâneler dîvârına taşvîrimiz
5. Yârimiz keşf eylesün âyât-ı 'aşkın sırrını
Tâ bizim de ḥayr ola bu âyeden tefsîrimiz

^{542/2} rindler: rindiler// nengden: nengiden N1

6. Mest olup meyle salağ bir mäh-rû dildâra şevk
Bilmezik dünyâ ğamın ‘aşk iledir taħmîrimiz
- 163b 7. ‘Aql itirsin merkez-i idrâkı şevk u zevkden
Gerden-i rüsvâyadır zülf-i siyeh zincîrimiz
8. Āhımız sensiz giçer eflâkdan eyle hâzer
Virmesün âfet size âteşli āh-ı tîrimiz
9. Nevberâ şanma kesüp cānān bizden iltifāt
Ana yetmez mi bizim bu nāle-i şebgîrimiz

544

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

1. Āh kim çarḥ-ı felek re`yimce devrān eylemez
Ağladar şādānları giryānı şādān eylemez
2. Yār ilen bir gūşeni ḥalvet iden ḥoş-baḥtlar
Men kimi ğamnāk olup ḥālin perīşān eylemez
3. Tīşe-i āh ile kırmaz cismden cān riştesin^{543/7}
Dil bināsın ğuşşadan tālān u vîrān eylemez
4. Āteş-i hicrāna yol virmez mükedder ḥāṭıra
Cān ivin şeb tā seḥer hicrinde sūzān eylemez
5. Tökme nā-ḥağ kanımı ḥükm-i ḳaderden ḳıl ḥāzer
Hansı ḳātildir ḳader ḳanına ğaḷṭān eylemez
6. ‘Andelībün bāğdan gelür şadāsı ğālibā
Niçe gündür dil-berim seyr-i gülistān eylemez
7. Olma sen ey Nevberī cānāndan rencide-dil
Gelmese ma‘ zūr dut vaḳt ile imkān eylemez

^{543/7} zevkden: zevkiden N1

^{543/8} eflâkdan: eflâkıdan N1

^{544/3} cismden: cismiden N1

^{544/4} ḥāṭıra: ḥāṭıra N1

^{544/6} bāğdan: bāğıdan N1

^{544/7} cānāndan: cānānıdan N1

545

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Degül manzûrımız cānān cihān içre bu cān sensiz
Dağılsın pāy-māl olsun bu cān ile cihān sensiz
- 164a 2. Ne kâdri men nefes çeksem ümîd-i vaşl bâ' işdir
Yağındır iştiyākım yoğ hayāta bir zamān sensiz
3. Ser-i kūyiñ dolanmağdan seni görmekdi manzûrım
Gözümde yoğdı bir gülşen ne bāğ u büstān sensiz
4. Dutup ülfet vuğuş ile tıyûra beslerem rağbet
Gelüp kuşlar binā kılsun başımda āşiyān sensiz
5. Düşüp deşt ile şahrāya cünün-ı ' aşk olan Kaysam
Kazānın kâtibi yazmış meni bî-ğānmān sensiz
6. Gözüm her yan töker yaşın saraldı reng-i ruhsārım
Sirişkim rûd-i Ceyhûn tek ' izārıma revān sensiz
7. Ser-i kūyiñda bir külğen benimçün salţanat tahtı
Ne hācetdir olup sulţān dutam ' ālî-mekān sensiz
8. Gice gündüz seniñçündür fiğān u nāleye zārım
Dime her kûçede Nevber çeker āh u fiğān sensiz

546

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Gülşende gül piyālede mey elde tārımız
Giçsün hemişe yār ile bu rûzgārımız
2. Bülbül gelüpdü şāhe-i güllerde nāleye
Elden gidüpdü nağmesine ihtiyārımız
3. Kū kū idir çemende kumārān dem-be-dem
Cām-ı şarābı elde dutup gül-' izārımız
4. Yoğ guşşamız nigār iledir fikr ü hūşımız
Hicrānı itdi vaşla mübeddel nigārımız

5. Sūsen susup benefşe sūkūt üzre muttaşıl
Açmış yañaq-ı surhını ol zülf-i tārımız
6. H̄ayret dutupdı nergisi görcek nigārımı
H̄ayrān baḡanda nergis-i mest ü ḡumārımız
- 164b 7. Yā Rab dolandı gün ḡadarın il devāmına
Çünkim gelüpdi yanımıza nāzlu yārımız
8. Nevber ne ḡoşdı yār ile ülfet bahārda
Dutmuş ḡarār tende dil-i bī-ḡarārımız

547

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dil firāḡın odunun ḡāḡat-ı tābın getümez
Āferin gönlümedir ḡekve ' itābın getümez
2. Dil yanup dinmeyecek āteşe pervāne kimi
Yansa min bār gine ḡayra ḡesābın getümez
3. Bilürem bād-ı ḡabā yāre selāmım yetürür
ḡahr idüp yār meger redd-i cevābın getümez
4. Vādī-yi ' aşḡda leng itdi murādım ḡuşunu
Bā' iş-i ' aşḡım olan dānesin ābın getümez
5. Görse ' atḡar eger yüzde mu' atḡar teriñi
Daḡı bāzāra çeküp ' ıḡr-ı ḡül-ābın getümez
6. Cānımı aldı vire ' aşıḡa cānın ' ivazın
H̄aḡḡa beddir diyesen ḡaḡḡ ḡesābın getümez
7. Yine Nevber ḡamını birbebir iḡhār eylüyor
Ne ' aceb cem' eylüyüp ḡuşsa kitābın getümez

---

^{546/8} bahārda: bahārıda N1

^{547/4} ' aşḡda: ' aşḡıda N1

548

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ol gün ki düşdi yâr eline ihtiyârımız
Dilden kesildi tākāt u şabr u qarârımız
2. Ahtarmuyun metâ'-ı ğamı sevķ-i dehrden
Dolmuş melâl ü ğuşşa vü ğamla kenârımız
3. Kıoymaz ki ğam zamâneye bir lahza göz açam
Târ oldu zülf-i yâr kimi rüzğarımız
- 165a 4. İl içre öĝdü hürmetimi mey piyâlesi
Virmür şarâb nergis-i mest ü humârımız
5. Fikr ü hayâle kâni' olup eyledim sükût
Şahrâya düşmek istedim yoĝumu 'arımız
6. Ağ gün dilerken oldu kara Nevberin günü
Netmek ki bile h'âhiş idüpdür nigârımız

549

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Kemend-i zülfdan cânân dil-i zârım kenâr itmez
Ne itsün bilmüyor hâlin esîre i' tibâr itmez
2. Tızaķ-ı zülfe ruhsârı siyah hâlin kıoyup dâne
Ki her şayyâd olan kesler bile âsân şikâr olmaz
3. Göñül la' l-i Bedaĝşâmı dutup pergâle-i dilde
Yeten hübâna bu la' li vişâl için nişâr itmez
4. İlün devr-i mürûrında şeb-i yeldâsı bir gündür
Velâkin yâr özün terk-i siyâh u zülf-i târ itmez
5. İder cân terkini 'âşık düşende 'aşķ-ı cânâna
Vişâl-i yâre cân virmek her 'âşık ihtiyâr itmez
6. Ne kıadri ğam gelir cânâ ona aĝyârdır bâ' iş

---

^{548/2} dehrden: dehriden N1

^{549/1} zülfdan: zülfüden N1

- Bu cevri ‘ aşıkça menden yakın itdim ki yâr itmez
7. Diyorlar Nevbere şabr it olur kām-ı diliñ hâşıl
Firâk-ı yâre bu cânım ne şabr u ne karâr itmez

550

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. K̄at olup gön̄lüm k̄anı gözyaşına gül-gündi göz
Keşret-i h̄ün-âbeden rûd-h̄âne-i Ceyhundi göz
- 165b 2. K̄aş egilmiş üstüne göz merdümüdür noq̄tası
Kelme-i Mecnûndan âhîr yazılmış nûndı göz
3. Dil temennâ eylüyor gözden göre cânân yüzün
Bilmürem nirden dile bu bârede medyûndı göz
4. Bu temennânı gözüm mümkün degül icrâ ide
H̄acletinden neylesün şermendedir maḥzûndı göz
5. Neylesün cânân eger bî-raḥm olup dutsa niḳâb
Âh-ı ḥasretdir ona k̄anın k̄atan pür-h̄ündi göz
6. Dil gine ısrâr ider bir nev‘ i görsün yârini
Virmiş isti‘ fâ dile bu emrden me‘zûndı göz
7. Nevberî göz hem gön̄ül cânânıma müştâkdır
Düz getürmür sözleri dil enderûn birûndı göz

551

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Dil virmüşem nigârıma men ihtiyârsız
İnşâfdır mı imdi k̄alam vaşl-ı yârsız
2. Bülbül mişâli bir güle şeydâ-dil olmuşam
Gülzâr-ı ‘ aşkı seyr idirem gül-‘ izârsız

^{550/2} Mecnûndan: Mecnûnıdan N1

^{550/6} emrden: emriden// me‘zûndı: me‘zûndı N1

^{551/1} ihtiyârsız: ihtiyârsız// yârsız: yârsız N1

^{551/2} gül-‘ izârsız: gül-‘ izârsız N1

3. Pergāle-i dilim diliyor tār-ı zülfünü
Çıkmaz şadāsı çenglerün olsa târsız
4. Bâğ-ı bahār-ı ʿömre toğundı hazân yili
Nağl-ı ümîd şāhesini kıldı bârsız
5. Mey-ğāneler bucağı mağall-i sükūnetim
Hūşım başımda kalmadı çeşm-i humârsız
6. Bir defʿa koy elim eylesün şāneni ʿivaż
Olmam rızā ki zülfüni kılsun tîmârsız
- 166a 7. Şāhem belā-yı ʿaşqda fevcim sipāh-ı ğam
Olmaz diyār-ı ʿaşq yakın şehr-i yârsız
8. Kūy-i seriñde nāle-i Nevberden incime
ʿAşkın marîzi olmayacak āh u zârsız^{551/8}

552

Mefʿülü Fāʿilâtü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Bir bülbül-i sitem-zedeyem āşiyānesiz
Şahrā-yı ʿaşq-ı yârda bir Qays-ı hānesiz
2. Giryān göz ile kūy-i ser-i yāre gelmişem
Mümkün degül bu sāhaya gelmek bahānesiz
3. Olsun gerek başımda benim Qays tek yuva
Dīvāne-i zamāne olar mı nişānesiz
4. Murğ-i dilim yüzüñde görüp hāl-i dānesin
İnşāf kıll ki kuş kıla bilmez ki dānesiz
5. Bir günde koy elimle idüm zülf-i saykıalın
Revnağ virendi zülfe elim ʿıtr u şānesiz

---

^{551/3} târsız: târisiz N1

^{551/4} bârsız: bārisiz N1

^{551/5} humârsız: humārisiz N1

^{551/6} tîmârsız: tîmārisiz N1

^{551/7} ʿaşqda: ʿaşkıda// yârsız: yārisiz N1

^{551/8} zârsız: zārisiz N1

6. Āh-ı dilimden eyle hāzer şubhlar demi
 aldırsun şikāyet elin āsumānesiz
7. Ğamzeñ hadengi oyma dil-i Nevbere yete
 Virmün rızā tklmege nā-a bu ane siz

553*

Fe' ilātn Fe' ilātn Fe' ilātn Fe' iln

1. Nefes almak dilemr cismde cānım sensiz
 Tklr 'arızıma ek-i revānım sensiz
2. Bu adar dād eyledim olmadı feryāda yeten
 Gelmedi dād-res  gayra gmānım sensiz
3. Terk-i 'iretle skn eylemšem hzn ivini
 Sākit olmaz daı bu āh u fiğānım sensiz
4. Hevesin zlfe salup cismden ayrıldı gnl¹⁵
 Durmadı tende daı rh-i revānım sensiz
5. Dilim ağızım dudaım şām u seher yār diyor
 Gimemidir hele bu 'mrde anım sensiz
6. Rāzīyem klhen ola menzile bāhem sen ilen
 Olmuya salanatım tāc u niānım sensiz
7. Nevberī ays kimi āiri mecnn eylediñ
 Det  şahrālar olup imdi mekānım sensiz

554

Mef' l Fā' ilāt Mefā' il Fā' iln

- 166b 1. Bir bse geri 'āıa cānān esirgemez
 'Āı onun muābiline cān esirgemez

^{552/6} şubhlar: şubhılar N1

* Bu şiirin 3, 4, 5, 6 ve 7. beyitleri, 166a ve 166b nolu varaklarda yer almayıp birinci cilt kapağının i tarafına yapıtırılan bir kāğıt zerine yazılmıtır.

^{553/1} cismde: cismide N1

^{553/4} cismden: cismiden N1

^{553/5} 'mrde: 'mrde N1

2. Gül tek yüzün görende dilim geldi nâleye
Gül den figâmı bülbül-i nâlân esirgemez
3. Derdim ‘ ilâcı sendedir ey mâh-rû tabîb
Bîmâr-ı ‘ aşka dil-beri dermân esirgemez
4. Mest-i humâr-ı nergis mestiñ men olmuşam
Mey-ğ̃âra sâkî bir dolu peymân esirgemez
5. Gül-bergter yüzüñdeki ħâli görüp de gül
Ĥâra vişâli bir gül-i ħandân esirgemez
6. Cânândan men eylemüsem vaşlını taleb
Dutmuş murâdım ‘ aksini hicrân esirgemez
7. Gözden şikâyet eylemese ħaklıdır gönül
Ondan hemîşe ħamzesi peykân esirgemez
8. Ebnâ-yı rûzgâra güzel şi‘ rler yazup
Bezm-i edîbe Nevberî dîvân esirgemez

555

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Çâk-ı sînem göñlümü tîr-i cefâdan saĥlamaz
Fânûs-ı bî-pîrechen şem‘ i havâdan saĥlamaz
2. Gizledüp ruĥsârını aĝyârdan göster maña
Ehl-i ‘ işmet rüyını şâhib-ĥayâdan saĥlamaz
3. İktifâ bir bûsedir ‘ aşq ehline dildârdan
Pâdişâh-ı ĥüsn olan luĥfun gedâdan saĥlamaz
4. Men seniñ bîmârıñam söyle mu‘ âlic neylesün
Mümkin olsa şîĥĥate derdim devâdan saĥlamaz
- 167a 5. Merdüm-i çeşmim dime ĥün-âbını terk eylüyor
Dil ki ħamgîndir onu hicrân bükâdan saĥlamaz

^{554/6} cânândan: cânânıdan N1

^{554/8} şi‘ rler: şi‘ riler N1

^{555/2} aĝyârdan: aĝyârıdan N1

^{555/3} dildârdan: dildârıdan N1

6. İzn vir cānān ğam-1 pinhānımı fāş eylüyüm
 Āşinā sırr-1 nihānın āşinādan sahlamaz
7. Cān bahā-yı vaşldır ey Nevberī cānān dise
 Tālib-i vaşl-1 metā' in bu bahādan sahlamaz

556

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Her hūb-rū vefāda Leylī-mişāl olmaz
 Da' vā-yı 'aşk idenler Mecnūn-ħışāl olmaz
2. Sākindi çāh-1 dilde şāf u zülāl-i mihriñ
 Cezb eyelüyen anıñ tek gökde hilāl olmaz
3. Kaş egridir nihāyet cezzāb-1 cān dildir
 Cezb eyelüyen anıñ tek gökde hilāl olmaz
4. Kāmildi Kaş bildi doğru tarīk-i 'aşkı
 'Āşık degülse onda bile kemāl olmaz
5. Naql-i mekān eyler 'āşık cihānda ölmez
 Cismi gider velākin isme zevāl olmaz
6. Min sāldan ziyāde elden gidüpdi Mecnūn
 Kimdir cihānda 'āşık bilmek muħāl olmaz
7. 'Āşıklarun ħesābı maşşerde bī-ħaţardır
 Dünyā tecemmülātı ondan suāl olmaz
8. Nevber nigāra cāniñ teslīm eyle vefāda
 Aşsentu bu ħayāle bile ħayāl olmaz

557

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 167b 1. Vesmedār ebrūlarıñ saldı dil-i zāra hirās
 Oħşayor ol tige kim kanlar tøküp dutmuşla pas

^{556/2} cezb: cezb N1

^{556/3} cezzāb: cezzāb// cezb: cezb N1

^{556/6} sāldan: sālidan N1

2. Ney kimi maḥzūn dilim feryāda gelmiş ğālibā
Vaşldan maḥrūm olan dildir dutup sīnemde yas
3. Penbe-i dāğ-ı cūnūn endāmım örtüp ser-be-ser
Ḳabr ivine bir kefen dūnyā ḥayātıma libās
4. Būsedir cānāndan dermānı pinhān derdimün
Ḳahr itmez mi eger men ondan itsem iltimās
5. Ḳısmet itsem derdimün ehl-i cihāna zerresin
Derdsiz ḳalmaz hemān dūnyāda merdüm ü ünās
6. Ṭa' ne-i aġyārdan tenge gelüp itdim sūkūt
Çün vefā resminde yoḡ senden elimde bir esās
7. Nevberī cānın ḳoyup yārin bahā-yı vaşlına
Sīm ü zer lāyık degül onlardan erzel esginas

558

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. İtdim ne ḳadri kām-ı dili senden iltimās
Sen itmediñ bu āh-ı dil-i zārdan hirās
2. Pinhāndı dilde ḥayli zamāndır nihān sözüüm
Dil büttesinde ḳaldı nihān dutdı anı pas
3. Zer tek saraldı reng-i ruḡum ḥasretim zamān
Fırḳat odıyla sen onu itdiñ nice nuḥās
4. Netdim saña nedir günehim söyle rü-be-rü
Ma'lüm olur ki yoḡdı cihān içre ḥaḳ-şinās
- 168a 5. Müjgān oḡı ile oldı ser-ā-ser yaralu ten
Oḡ keşretiyle egnime giydim diyor libās
6. Mey-ḥāne içre çeng ü ney ü def şadālanur
Nevber 'azāsı ordadı onlar dutupla yas

^{557/2} vaşldan: vaşlıdan N1^{557/4} cānāndan: cānāndan N1^{557/5} derdsiz: derdisiz N1^{557/6} aġyārdan: aġyārıdan N1

559

Meḫ'ülü Fā' ilätü Meḫ'ülü Fā' ilün

1. Dil guşşalandı tā kim olup neyle hem-nefes
Maḫzün idüpdi dilleri nālān olan bu ses
2. Doldurdu bezm-i ' işreti dil-süz nālesi
Efsūs ola tapulmadı bu zāra dād-res
3. Şaḫrāya düşdi Ḳays ne şāḫib-kemāl imiş
Māni' olan ḫayāline yoḫ orda ḡayrı kes
4. Leylī sevürdi ' aşığı Mecnūn fiḡānını
Baḡlatdı nāḫenün başına ol sebeb ceres
5. Pervāz idüpdi murḡ-i dilim boş ḡalup beden
Ölse bir ' andelīb yaḡın boş ḡalar ḡafes
6. İlden nihān dutardı dilim dāḡı sīnede
Fāş eyledi cihāna onu keşret-i heves
7. Nevber ḫayāl itmez idi bend olar dili
Baḡlandı yār zülfüne mānend-i bir meges

560

Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

1. Saldıñ ey dil hierde feryād ile her yana ses
Ḫayf ola kim yetmedi bu dād iden cānāna ses
2. Ḳaysa men dād eyledim feryādıma ses virdi Ḳays
Resmdir virsün gerek dīvāneye dīvāne ses
- 168b 3. Yoḫ sadāsı neylerün men virmesem ana nefes
Nāle-i dād-ı dil-i zārım virüpdür ana ses
4. Men seni yād eylüyüm gülzārda bülbül gülü
Men gelende nāleye bülbül virür eḡāna ses

---

^{560/1} hierde: hieride N1

^{560/2} resmdir: resmidir N1

5. ‘Aşkıdır cânımdaki dermāna yoḥdur ihtiyāc
Yārime derdi disün tā yetmesün Loḳmāna ses
6. Ḥāba gitmez gözlerim hicrān şebinde şubḥa dek
Fikriñ ile çarpunur göñlüm düşürdür cāna ses
7. Āh-ı dilden Nevberī mevce gelür baḥr-ı dilim
Düşdi men ğarḳa giden deryāda her bir yana ses

561

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Çün işitdi nāle-i cān-süzümü ḳalb-i ceres
Ḥayli maḥzūn şavt ile şahrālara doldurdu ses
2. Nālesinden bellidir güyā diyor yā Ḳays Ḳays
Bu şadāsıyla virür ‘aşıḳlara ta‘līm-i ders
3. Ser-ḳaṭarından gelür āvāz-ı Leylī ğālibā
Nāle-i Ḳaysa olur şavt-ı ceresler dād-res
4. Nāḳeye Leylī diyüp pinhānī bir söz remz ile
Raḥm it ey nāḳe meni Mecnūn ile ḳıl hem-nefes
5. Olma rāzī Leylīni ol zār u nālān görmüye
Bī-nevādır vaşlıma çoḥdan olupdur mültemes
6. Gör nice bī-ḥāl idüp hicrān onu Nevber kimi
Bir meges ḳadrince bil raḥm eyle kim cāndır meges

562

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Zülf-i müşgiñden ider gerden-i mīnāya heves
Mende efzūnter olur zülf-i semensāya heves
- 169a 2. ‘İṭri bār itdi şabā sen dariyan demde saçıñ
Ḥotana dutdı yüzün saldı o şahrāya heves
3. Ḥüb-rūsan ki seniñ çehreñe benzer gül açur
Hem virür ṭurfe yüzün bülbül-i şeydāya heves

4. Sd viren demde katup kandı sde dye yaķn
Dili Őrn olasan eyledi ol dye heves
5. Terk-i dn itmelüyem bir tke mn Çalup
‘İtr-ı zlfndi viren bu dil-i rsvya heves
6. Cn cnnna vir Nevber frŐat var iken
Tcre nki virir naķd ola sermye heves

563

F‘iltn F‘iltn F‘iltn F‘ilün

1. Ney degül kbil vcdndan ola iķrc ses
Olmasa bir nleli dil ann ile hem-nefes
2. rz eyler gönül Őrn dudaķn Őehdni
Resmdir kim Őrne mŐtķ olar miskn meges^{563/2}
3. Nlesinden teng-dil t olmasun hem-syeler
Ddn Őaķrlara salmaķa dil eyler heves
4. Terk-i feryd eylemez vaşl-ı nigra yetmese
Yol giderse muttaŐl düşmez Őadsndan ceres
5. ‘Őķ ol bir LeylveŐ dildra ey dil Kays tek
Őndan el götür aķvmdan peyvendi kes
6. Virme dil b-mihr olan yr ile olma Őn
Vir gönül ol yre kim mŐklde olsun dd-res
7. Nevber kimdir iden muķtc mŐklden ķalŐ
Htef-i gybm diyor ol hķ kesdir hķ kes

564

Fe‘iltn Fe‘iltn Fe‘iltn Fe‘ilün

1. Bilmedi ķl-i dil-i zrm cnn efss
Bildise bes ne in itmedi dermn efss

---

^{563/2} resmdir: resmidir N1

^{563/5} aķvmdan: aķvmdan N1

- 169b 2. Kıoymadı bu cigerim dāğına merhem ne için
Özü bu dāğı kıoyup sīneme her yan efsūs
3. Düşdi şahırlara ün dād-ı dil-i zārımdan
Bildı ney dād-ı dil-i zārımı nālān efsūs
4. ‘Andelībe niye gül itmedi teslīm-i vişāl
Bilmemiş mi ki olur āhıri handān efsūs
5. Reh-güzlerinde meni yıhđı süründirdi nigār
Olmadı rāzī olam bir gice mihmān efsūs
6. Meni ruhsār odına yandıdı pervāne kimi
Bir def a söylemedi hayf idi bu cān efsūs
7. Gözlerim nūrı gidüp keşret-i eşk-i ter ile
Görme ki ‘arızını olmadı imkān efsūs
8. Tökdi her şām u seher Nevberī gözden yaşımı
Bilmedi yāri onu dīdesi giryān efsūs

565

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Vişālīñ şād ider gönlüm firākıñ hātırim me’yūs
Biri handān ider lākin biri nālān nice nākūs
2. Güle hasret kalur bülbül çekür āğūşa gül hārı
Biri feryāda māildir biri dildārına me’nūs
3. Yañakıñdan öper hālīñ ayakıña düşer gīsū
Biri maşdar-nişin olmuş biri efsürde-dil me’yūs
4. Gözüñ ğayzına tābım yoğ lebiñ şehdi dile dermān
Biri hadden füzün hūn-rīz biri hikmetde Cālīnus
5. Hayāl-i vaşl ider şādān firāk eyler dili ğamgīn
Biri rüşen kıalar gün tek bir[i] menfūh çün fānūs

---

^{565/1} hātırim: hātırim N1

^{565/5} [i]: - N1

6. Ğanî hÛsnüñ alar gönlüm perîřān eylüyor zülfüñ
Biri Hātem sehāvetde biri zālim ç Daġyānus
- 170a 7. Ser-i kynda yir virseñ uru topraa hoşndam
Degüldür Nevbere hācet ne taht u tāc-ı Keykāvus

566

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gz degldirse maall-i hayme-i cānān ne bes
arası āteř yiri kiprikler onda hr u has
2. Gönlümü dışra çeküp feryādsız oyduñ meni
Bir de dād itmez daġı gönlün viren hl ceres
3. Hüsn-i bāzārın maña tāpřurdu cānān dād idem
Resmdir salsun gerek bāzāra feryādın 'ases
4. Dil fiġānından düşüp gülden cdā bülbül kimi
Nudan maħrm olar hicrān çeken evāt kes
5. Al gözüm merdmlerin oy bu cihāna baħmasun
Yaħřıdır sensiz gözüm merdmlerinden bir 'ades
6. Cān viren vate gelüp ābına dutsañ aġzıma
řādlu omadān salmaram āyne ařlā nefes
7. Gl-ruħum sākıt durup gl řāhesinde gl kimi
Bülbül-i řeydā-dile gülzārda gülden ne ses
8. Gönlüme düřvārdır zülfünden ayrlsun neçn
Bir hrmcek tornı müşkil ıra 'āciz meges
9. Bir aār-ı nāeye bār eylerem endhmı
Yetmez ser-menzile bu bārı her lāġar feres

^{566/2} feryādsız: feryādsız N1

^{566/3} resmdir: resmidir N1

^{566/4} nudan: nuıdan N1

^{566/7} gülzārda: gülzārda N1

10. İbtidā ‘ aşık menem menden şora Ferhād u Qays
Çarhı dönmüş dehrden dünyāya geldik pīş ü pes
11. Tīz-per-i şehbāzdır neyden hāzer itmez dilim
Tuş idüpdür yārimün müjgānına anı heves
12. Sen terāzūya ayak dehr ile qoyma Nevberī
Kim dayandırılmaz onu bu gerdişinden hīç kes

567

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

- 170b 1. Ey perīveş küyīna gönlüm salar her dem heves
Qahr iderseñ istemez cānım çeke sensiz nefes
2. Nuṭṭdan salmış meni hayret ‘ azīzim eyle kim
Quru cismim ġālibā bülbülsiz olmuş bir kafes
3. Çoḡ uzun deryādı bu ‘ aşkın görünmez sāhili
Cism-i ‘ aşıqdır olan bu baḡrda ser-geşte ḡas
4. Ḥoş degül cānānsız gülşen tikandır gülleri
‘ Aşıka cānānıdır bübüllere gül dād-res
5. Būy-i zülfünden yetüp gülşende reyḡān sūsene
İñlese her kim onu aṣlā dimez meṣṣāma bes
6. Ğamlı dilden virmüşem şavt-ı ḡazīni neylere
Doldurup dünyāları cān-sūz olan bu ġamlı ses
7. İtmese cānān eger bir çāre öz bīmārına
Nevberā itmez onun derdine dermān hīç kes

568

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Yetmese ser-menzile düşmez şadāsından ceres
Vaşlīñ için gönlümüz feryād ider tā var nefes

^{566/10} dehrden: dehriden N1

^{567/2} nuṭṭdan: nuṭṭıdan N1

^{567/3} baḡrda: bahrıda N1

^{567/4} cānānsız: cānānısız N1

2. H̄āba gitmez gözlerim bāzār-ı ‘ aşk-ı yārda
H̄üsünün maḥfūzıdır ey māh-rū gönlüm ‘ ases
3. Vaşl-ı kaydından meni cānānım āzād itmese
Ġayrlardan dādıma müşkildir olsun dād-res
4. Tīşe-i ğamdır kesen hicriñde ‘ ömrüm rīşesin
Vaşlını ḥātırlyup sevdāña salduḡca heves
5. Bilmedim hicrān odı ḥākister eyler cānımı
Cism-i cāna bulmaram hicrānda rāḡat nefes
- 171a 6. Nevbere dildārdan yetse ne ḡadri hemm ü ğam
Ondan artuḡ miḡnete dildārdandır mültemes

569

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Şanma ki şubḡdur uyanup dād idir ḡoros
Āheng ile fiġānıma imdād idir ḡoros
2. Bilmiş ki yāre idirem şekve hicrden
Feryādımın muḡābili feryād idir ḡoros
3. Her ğün seḡer nigārım açur zūlf-i müşg-bū
Ḥoş-būy ilen hemişe dilin şād idir ḡoros
4. ‘ Āşıkларun müezzini dir kim ḡaber virür
Ebrū-yi yār secdesini yād idir ḡoros
5. Sesler niyāz-ı dil-bere āvāz-ı ‘ āl ilen
Ġafletde ḥ‘āb idenleri bīdār idir ḡoros
6. Her dem çalar ḡanaḡlarını ḡarb-ı tām ilen
‘ Āşıklarını uyatmaġa imdād idir ḡoros

---

^{568/2} yārda: yārıda N1

^{568/3} ġayrlardan: ġayrırlardan N1

^{568/4} ḥātırlyup: ḥ‘ātırlyup N1

^{568/5} hicrānda: hicrānıda N1

^{568/6} dildārdan: dildārıdan// dildārdandır: dildārıdandır N1

^{569/2} hicrden: hicriden N1

7. Nevber dağı kifāyet ider ğaflet uygusu
Bil kim seni haķıķata irşād idir ğoros

570

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dād u feryādın salur şahrāya gönlüm tek ceres
Nāķeler menzil kesüp bu şavta eylerler heves
2. Cismden çıhmaķ diler rüĥ-i revān yārin görüp
Gül gören bülbül kimi tā ihtiyār itmez ķafes
- 171b 3. Yüz koyup şahrālara āhirde Mecnün bildigim
Leyliden ğayrı ona bir kimse olmaz dād-res
4. Āh yirden cismimi şahrāya saldı kāh tek
Tünd-bādın tābını müşkil getürsün ğār u ğas
5. Her ķadem şavtı gelür pervāz idir gönlüm ķuşu
Eyle zann eyler gelür cānān ayakından bu ses
6. Dil dutulmuş perçem-i ğisūya nālāndır nice
‘Ankebūdın tārına şan kim düşüp ‘āciz meges
7. Rūĥıma mülĥaķ idüp rüĥın Fuzūlī ğālibā
‘Ālem-i ervāĥdan itmiş maña ta‘līm-i ders
8. Nevberī ney tek figān eyler der-i mey-ĥānede
İstiyor pīr-i muğān feryāda olsun dād-res

571

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey göñül sen bu fenā dünyāya salma çoĥ heves
Bī-bekādır sa‘y eyle bu dehrden peyvendi kes
2. Dār-ı dünyādan saña bir şey gerekmezdir yaķın
Yaĥşı baĥ gör ey gözüm āhir fenādır zī-nefes

^{570/2} cismden: cismiden N1

^{570/7} ervāĥdan: ervāĥıdan N1

^{571/1} dehrden: dehriden N1

3. 'Āşık-ı şeydā-dil ol bir mäh-rū cānānı tap
Murg-i rūḥa beş güne bu cism-i zārıñdır kafes
4. Bağla bār u bendiñi eyle tedārik düş yola
Mihr-i cānānıñ saña olsa müyesser besdi bes
5. Hūş u gūşıña kulağ vir mūsikī ālātına
Kışsa-yı cānāndır onlarda nālān şavt u ses
6. Tār bend bend olup sīmin dutupdur turrenden
Nālesinden bellidir gūyā düşüp tāra meges
7. Her gören söyler maña Nevber nedir bu gözyaşın
Rūd-i Ceyḥundur meger ya rūd-i Nīl veyā Aras

572

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 172a
1. Ey dil dimüsen 'aşkda cānāna muḳaddes^{571/5}
Cānān da diyor sende olan cāna muḳaddes
  2. Şem'in ışığı nūrlıdır pāk u muḫahhar
Dönsün başına şevk ile pervāne muḳaddes
  3. Mey-ḥāneden 'uşşāka olur dil-beri zāhir
Zāhidlere mescid bize mey-ḥāne muḳaddes
  4. İbrāhimi od yandımadı bu ne ta' accüb
Bī-vāhimedir söyledi Sübhāna muḳaddes
  5. Yandırır eger 'āşıkı hicrānı kül itmez
Cānānına cān virmek olur ana muḳaddes
  6. Ger kanımızı ğamze oḫu tökse şehīdiz
Çünkim dimüşik şāh-ı şehīdāna muḳaddes
  7. Kuds 'āleminün 'ahdına inkār ne ḥācet
Ordan diyülüp 'ahd ile peymāna muḳaddes

---

^{571/5} cānāndır: cānāndır N1

^{572/1} 'aşkda: 'aşkıda N1

8. Çehreñ kimi bir gül ki leṭāfetde bulundı
Her gülden odur bāğda dihḳāna muḳaddes
9. Nevber gözüne gerd-i rehiñ ḥāk-i şifādır
Bildi bu tozu dīde-i giryāna muḳaddes

573

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her şeb-i hicrān maña tā şubḫa dek ğamdır enīs
Gözlerimden tökülen ruḫsārıma nemdir enīs
2. Derd ü miḫnet dildedir gözde ḥayāl-i 'arızıñ
Şanma kim tenhā giçür vaḳtim maña kemdir enīs
- 172b 3. Āteş-i hicrān meni yandırdı tā kim şubḫa dek
Şu' le-i şem' e yanan pervāne bāhemdir enīs
4. Men sürünem mār tek kūy-i ser-i cānānıma
Piç piç olmaḳıma ol zülf-i perçemdir enīs
5. Şubḫa dek hicrān şebi cān-süz olan feryādıma
Neydeki şavt-ı ḥazīn āvāze-i bemdir enīs
6. Bir nazarda virmüşem cānāna dilden cānımı
Bu seḫāvetde maña şöhretli Ḥātemdir enīs
7. Çeşm-i ḥün-efşānıma rūd-ḥāneler olmaz kıyāş
Ancaḳ ancaḳ birce bu seyl-āba ḳulzümdür enīs
8. Bezm-i 'ayşı dil-berin sensiz giçer mi Nevberī
Maḫfilinde yādımın men tek yanan şem' dir enīs

574

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Raḫm ḳılsun 'aşıḳa cānāndandır iltimās
Ol şeh-i ḥübāna nālāndandır iltimās

^{572/8} bāğda: bāğıda N1

^{574/1} cānāndandır: cānānıdandır// nālāndandır: nālānıdandır N1

2. Nāle vü zār itmesem ol māh-rū salmur naẓar
Ol melek-manẓar meh-i tābāndandır iltimās
3. Yoĥdur ‘āşık derdine ‘ilm-i ṭabābetde ‘ilāc
‘Ārız-ı ḥamrādaki dermāndandır iltimās
4. Yandı cānım yaĥmadı cānān murādım şem‘ini
Server-i ḥübān olan sulṭāndandır iltimās
5. Ol şehindir mülk-i dil öz mülkün ābād eylesün
Bu temennā ol şeh-i ḥübāndandır iltimās
6. Derdini cānānına yazsun gerek ṭumār ilen
Yāre izhār eylesün Nevbārdandır iltimās

575

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 173a
1. Dil ki ser-geşte-i ‘aşk-ı ruḥ-i cānān olmuş
Ḥasretinde o mehin laḥtalanup ḳan olmuş
  2. Yaĥa yırtup eyledim sīnemi hicriñde ḥırāş
Didiler kim bu da bir Ḳays-ı beyābān olmuş
  3. Āh-ı dildir ḳurudan gözdeki ḥasret nemini
Şām-ı hicrānda dil āh ile sūzān olmuş
  4. Gülşen-i ‘ārızıña murğ-i dil oldı şeydā
Dād u feryāda gelüp bülbül-i nālān olmuş
  5. Fikrim ile aluram her gice āġuşa seni
Ġayra düşvār olan göñlüme āsān olmuş
  6. Ḳays sākıt dayanup virdi serin murğa mekān
Rām olmaz ki maña dilde min efgān olmuş

^{574/2} tābāndandır: tābānıdandır N1

^{574/3} dermāndandır: dermānıdandır N1

^{574/4} sulṭāndandır: sulṭānıdandır N1

^{574/5} ḥübāndandır: ḥübānıdandır N1

^{574/6} Nevbārdandır: Nevbārıdandır N1

^{575/3} hicrānda: hicrānda N1

7. Nevberî derd-i dilim başa yetişmez ki benim
O kadar yazdım onu âhîri dîvân olmuş

576

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Müje peykânını çeşmiñ kemân ebrûlara düzmüş
Onun şaydı olan gönüm hayâtından elin üzmüş
2. Güzeller genc-i nigâh ile alır min 'aşîkın cânın
Ona men dil viren günden yaqîn itdim bu söz düzmüş
- 173b 3. Götür rû-bendi rûyından dise her kim raqîbîndir
Hayânî 'işmeti zayı' iden rû-bendsiz yüzmüş
4. Gönüldür qal' a-i muhkem muhâbbet dilde sâkindir
Tereddüd râhı bu şehre olan dervâzeler gözmüş
5. Ne Mecnûndur ki Leylîni koyup şahrâ-neverd oldu
Ser-i kûy-i nigârımda dayandım men olar sözmüş
6. Gönül şahrâsına sensiz düşür min kârvân-ı ğam
Bu şahrâyı gönül Nevber ne vüs'atlı olan dözmüş

577

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Eyle bir derde dil-i zâr giriftâr olmuş
Ki onıñ çâresi bu dehrde düşvâr olmuş
2. Gicemün nâlesine virdi şeb-âheng şadâ
Bülbül-i bâğ-ı seher nâleme hemzâr olmuş
3. Hâl-i hindûsı olup mekr ü firîbi dilimin
Bend iden gerdenimi turre-i tarrâr olmuş
4. Maña ağıyarım olup cevır eylüyen bülbüle hâr
Bu iki bahtı kara şöhre-i bâzâr olmuş
5. 'Aşk ser-mesti olan hûşa gelir mi ebedâ
Onu ser-mest eylüyen nergis-i hammâr olmuş

^{577/1} dehrde: dehrde N1

- 174a 6. ays tek istemürem deşt ü beyābān dolanam
Meskenim şubh u mesā reh-güzer-i yār olmuş
7. h-1 zār-1 dilimi yāre haber yoğdı viren
 Ařıķı yāre diyin yoğdı ki bīmār olmuş
8. Meni rüsvā-yı cihān Nevberī cānānım idüp
Başıma munca vesī dār-1 cihān dar olmuş

578

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Kemend-i zülfiyle cānān göñül murğun řikār itmiş
 Aceb řayyād mähirdir mahāret ařikār itmiş
2. Giçen gün ğafleten gördi nigārın mäh-1 ruhsārın
Şeb-i tārīki hicrānın dile rüşen nehār itmiş
3. Reh-i mey-hāneni dutdum leb-i mey-gün yādıyla
Menim tek ehl-i taķvānı řarāb-1 nāb hār itmiş
4. Nigāra naķd-i cān virdim hayāl-i hām idüp çoğlar
Açupdur kīse naķdiyye zer ü sīmin niřār itmiş
5. Ne çođ mağrūr olur Leylī ki bir aysı cünün itdi
Menim tek minleri yārim cünün-1 rüzgār itmiş
6. Onun vaşlına çoğlardır düşen bī-cā temennāya
 Abeş onlar dil-i zārın bu yolda bī-ķarār itmiş
- 174b 7. Düşerdi çöllere Nevber beyābān-gerd Mecnün tek
O şanmış töhmet-i ilden hayā kılmış hem ār itmiş

579

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Bīmār-1 derd-i  aşqa nigārın devāsı hoş
hū bađıřlı gözlerinin i tināsı hoş
2. Vaşlı-1 ruğ-i nigār ile gül görse göz eger
Bülbül kimi fiğāna gelirse nevāsı hoş

3. Cānāndan gelirse cefā hoşdur ‘ aşıkça
İtmek ricā raqībden anıñ cefāsı hoş
4. Dilden kesen ümīd-i vişālin ‘ alākasın
Ser-geşteler vücūdına cānın fenāsı hoş
5. Ol penbeler ki dāğ-ı cünūn üzre kim durup
Oldı cünūn-ı ‘ aşka ta‘ aşşuq libāsı hoş
6. Her kārın ibtidāsı ki çoğ renc olur dile
Rencīde olma çünkim olur intihāsı hoş
7. Yād-ı ruḥ ile gül yetürür gönlüme feraḥ
Ġamnāka bāğ u gülşen ü şahrā havāsı hoş
8. Nevber ne salṭanatdı bu ne taḥt u tācdır^{579/4}
‘ Āşıklarun başında cünūnluq livāsı hoş

580

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Eşk-i çeşmim itmedi hicrān odın dilden hamūş
Āteş-i dildir viren giryān gözün şuyına cūş
2. Ülfetin ma‘ nāsımı dünyāda bir Qays añladı
Durdı sākıt tā onun ünsiyetin dutdı vuḥūş
- 175a 3. Bāde-i gülfāmı dut sākī elinden şevq̄mend
Fırşatı fevt eylemez eyyām-ı gülde bāde-nūş
4. Bāde-i nābı dutan hūşyārdır kim nūş idir
Ser-hoş oldur kim onu nūş itmüyüp eyler fūrūş
5. Nāle-i bülbül degül bī-cā yire gülzārda
Nālesinden bildirür kim gül olupdur ḥāra tuş

^{579/3} cānāndan: cānānıdan// raqībden: raqībiden N1

^{579/8} tācdır: tācıdır N1

^{580/2} vuḥūş: vuhūş N1

^{580/5} gülzārda: gülzārıda N1

6. Sâkit ol Mecnûn kimi ey dil diyâr-ı ʿaşqda
Tâ seni râhat görüp dutsun yuva başında kuş
7. Doldurup ey Nevberî dâd-ı diliñ şahrâları
Rağmsız cânân seniñ feryâdıña dutmaz mı gûş

581

Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün

1. Seniñ ʿaşkıñla bu gönüm ezel günden kaderlenmiş
Mükedder hâtırım ğamla dolup sensiz kederlenmiş
2. Cünün zincirine gerden viren dünyâda Qays oldı
Düşüp şahrâlara men tek cünündür der-be-derlenmiş
3. Vefâ gösterdi Leylisi tarîk-i ʿaşqda Qaysa^{580/6}
Hamu hûbân-ı dünyâya vefâda tâc serlenmiş
4. Mükedder hâtırımdan el götürmezdir ğubâr-ı ğam
Murâdım naḥli bâr üste gelüp ğamla şemerlenmiş
5. Meger lâle dilim dâğın görüpdür bâğ-ı gülşende
Cefâlar çekdigim görmüş o da hünin cigerlenmiş
- 175b 6. Fezâ-yı ʿaşkı her ʿâşık dolanmaz sen kimi Nevber
Bu yolda ḥayli ʿâşıklar ḥarâmiden ḥaṭerlenmiş

582

Mefâʿilün Mefâʿilün Feʿülün

1. Gönül hicrân elinden kana dönmüş
Binâsından uçan vîrâne dönmüş
2. Yüzüñ devrindeki zülf-i muʿaṭtar
Gül ile kat olan reyḥâna dönmüş
3. Âḥir gözyaşı şanma katre katre
Serâbı hicrden ʿummâna dönmüş

^{580/6} ʿaşqda: ʿaşkıda N1

^{581/1} hâtırım: ḥâtırım N1

^{581/3} ʿaşqda: ʿaşkıda N1

^{581/4} hâtırımdan: ḥâtırımdan N1

4. Gözüm yaşım töker her yan berâber
‘Ayârı gönülümün mîzâna dönmüş
5. Döner eṭrâfiña pervâne-i dil
‘İzârîñ şu‘ ledir şem‘ dâna dönmüş
6. Ne şûretdir teâl-allâh ne zîbâ
Bu şûret şûret-i hûrâna dönmüş
7. Dem-â-dem dâd ile feryâd iden dil
Çemende bülbül-i nâlâna dönmüş
8. Gözüñ devrindeki müjgân şufûfî
Muḳavves ḳaşî da peykâna dönmüş
9. Yanar gönülüm firâḳa çâre çâre
Ḥîrâsetde gönül büryâna dönmüş
10. Ḥalâş olmur dilim zülf-i siyehden
Zenahdânîñ çehî zindâna dönmüş
11. Yazupdur ḡamların Nevber kitâba
Mükemmel muntazam dîvâna dönmüş

583

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 176a
1. Ḥîlḳat-i insân içün şîrîn olan bir cân imiş
Câna şîrînter olan bir hûb-rû cânân imiş
  2. Mû kimi nâzik bilür zâhid şîrâṭ-ı cenneti
Ṭurre-i dil-berdi mû kûy-i seri rıḍvân imiş
  3. Bu cihân mülkü fenâ eyvânına bir bâbdır
Cism-i insân beş güne bu dârda mihmân imiş
  4. Rûy-i cânân Ka‘bemiz örtük ona yüzde niḳâb
Cân viren ‘âşîḳ ona maḳbûl olan ḳurbân imiş

^{582/3} hierden: hieriden N1

^{582/9} ḥîrâsetden: ḥîrâsetden N1

^{583/3} dârda: dârıda N1

5. Münkir olmam cennete ikrār itdim var cahīm
 ʿĀrızı rıdvāndır dūzah daḥı hicrān imiş
6. Rindler bezmindedir lāyık itāʿ at Nevberī
 Mescidi vāʿ izlerin vaʿ zı riyā hedyān imiş

584

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Çemende gül açup bülbül ona feryādın artırmış
 Seni yād eylügen gönlüm onıñ tek dādın artırmış
- 176b 2. Şadā-yı neyle muṭribler gelüp raqşa hevālandı
 Bu ḥāle el çalup sāķī muğannī dādın artırmış
3. Meni bend eylüyüp gīsū velākin Qays dīvāne
 Cünün zincirine gerden virüp irādın artırmış
4. Nebāt-ı kandan şirinterindir leḥce-i dil-ber^{583/6}
 Lebi güftāra geldikce tekellüm dādın artırmış
5. Görüp teʿşiri yoḥ āhın dutupdur tişeden Ferhād
 Özine güldürüp ḥalkı ʿaceb irādın artırmış
6. Göñül ğamgindir sensiz firāq-ı şām-ı hicriñde
 Şabā hoş-büy-i zülf ile damağın dadın artırmış
7. Gözüm yaşı yuyup dilden ğubār-ı ğamlarım Nevber
 Olup āsūde çünkim bu dilin āzādın artırmış

585

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Ne müddetdir göñül senden yüzün cānān dolandırmış
 Seni şām-ı firāqında ruḥ-i gül-nāra yandırmış
- 177a 2. Çekünce āh-ı pey-der-pey kurutduñ eşkimi gözden
 Melāl ü miḥnet-i hicrān onu bir de şulandırmış

---

^{583/6} rindler: rindiler N1

^{584/4} kandan: kandan N1

3. Dil-i bīmārıma dermān sitem tīrin diyüp cānān
Ururdur sīneme peykān dilime ğam alandırımış
4. Nigārım gūře-i gözden maña pinhānī remz ile
Viřāl-i vaqtini lufen dil-i mazūna andırımıř
5. Meřāma řub-dem dutdum řabādan ıtr-ı gīsūnı
Meni mihrine ol meh-rū bu ıtr ile inandırımıř
6. řarāb-ı la-ı mey-gūnı dile řer en elāl oldu
Bunu bilmek daı Nevber meyin cāmın calandırımış

586

Fā ilātūn Fā ilātūn Fā ilātūn Fā ilūn

1. Geldi nāleñ ey gönül ol māh-rū cānāna oř
Sen de o feryāda gel ünkü gelüpdür ana oş
2. Sal ceres tek nāleñi řām u seer řarālara
ün gider kār vāndan şavt-ı ceres her yana oş^{586/2}
3. Ney alan dem bezmden ser-ořları dūr itmüyün
Ney řadāsıyla olur ser-oşlara mey-āne oş
- 177b 4. řem veş ruřsārıña yandı şemender tek dilim
şem gelir pervāneye şem e gelir pervāne oş
5. řāh-ı hūbān ük müne ey dil hemiře ol muı
ul itā at eylese mula gelir sulāna oş
6. āl-i hindūnı dile dermān diyüpler řād olup
şıate ümmīdvār olmuş baur dermāna oş
7. Gülsitān ire seni Nevber hemişe yād ider
řāe-i gülde baar her nev-gül-i andāna oş

---

^{586/2} kār vāndan: kār vānıdan N1

^{586/3} bezmden: bezmiden N1

587

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ezel günden dilim yâre olup urbân fedâlanmış
Cefâ [vü] cevrine râzî firâına rızâlanmış
2. Ser-i kûyında feryâdın ceres tek arturar her dem
Nevâ-yı nâleni ney tek salup her yan nevâlanmış
3. şeb-i hicrân tâ bile şabâdan meramet gözler
Bilür zülf-i nigâr ile o odan âşinâlanmış
4. Dilimle sen müdârâ it olupdur mûnisiñ cânân
Düşende aş-ı cânâna gönül tenden cüdâlanmış
5. Bilüpdür serv kim anı virürler addiñe nişbet
Feradan büy eküp âir urûrından hevâlanmış
6. Dime bî-hüdedir nâlem  abeşdir dâd u feryâdım
Dem-â-dem şâm-ı hicriñde gelüp derde nevâlanmış
7. Fezâ-yı aşda Nevber özü ürmetlü sultândır
Seniñ yanında miskindir viřâliñçün gedâlanmış

588

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. O âl-i hindüveş ül-gün yanaıñ üzre yan düşmüş
Cigerde âliñe nişbet aradan bir nişân düşmüş
- 178a 2. Güle ülşende ül-rûya nazâr saldu men ü bülbül
Nigârımdan maña nâle ona ülden fiân düşmüş
3. Ezelden mihrیبân olmuş kemân-ebrû ile gönüm
Nedendir bilmedim âir ki ortaya bu an düşmüş
4. Uzundur menzili aşın amı adden füzûn yârin
Melâl ü minet ü amdan dile bir kârván düşmüş

---

^{587/1} [vü]: -y1 N1

^{587/7} aşda: aşıda N1

5. Kıabül itmez niçün bilmem şanemler secdesin zâhid
Menim hayırdı bu tã' at ona hayli ziyân düşmüş
6. Fezâ-yı 'aşkda 'âdet olupdur renc-i 'uşşâka
Ne çäre eylemek âhir ki bile imtiñân düşmüş
7. Ne yirden Nevberî tapdı bu 'âlî rütbeni bilmem
Ona cânân-ı meh-rûyı nihâyet mihribân düşmüş

589

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Derd ü ğam u melâliñ pâyâna yetmez olmuş
Senden niçün terağğum bu cânâna yetmez olmuş
2. Feryâd keşretinden hem-sâyem oldu dil-teng
Men neylüyüm ki dâdım cânâna yetmez olmuş
3. Şöhretlenüp cihânda la' l-i lebiñ şarâbı
Bu söz nedendi rind-i mey-ğâne yetmez olmuş
4. Âhım odı kûrutdı gözyaşını gözümden
Eşkim benim anıñçün 'ummâna yetmez olmuş
5. Çoğdan kesüp şadâsın gülzârdan şeb-âheng
Feryâd u âh u zârım hem ana yetmez olmuş
6. Ol mâh-rûya Nevber bir ğul-ı kemterindir
Efsûs ola bu niyyet sultâna yetmez olmuş

590

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

- 178b
1. Mey-ğâne içre 'âşık başa ayak çekmiş
Meyle dolu ayakı ser-ğoş sayak çekmiş
  2. Durmuş nigâr önünde yüzde niğâb mâil
Tâze gelin mişâli başa dudak çekmiş

---

^{588/6} 'aşkda: 'aşkıda N1

^{589/5} gülzârdan: gülzârdan N1

3. Levhe kalem meh ile bir çekdi kara kaşı
Kaşın siyâh rengin mâh üzre ağ çekmiş
4. Gönlüm dem-i seherde oldu harâb dutgun
Bildim ki yâr durmuş zülfe darağ çekmiş
5. Derdi gamı nigârın mihmândı gönlüm içre
Dil onlara tevâzu‘ âhın çerâğ çekmiş
6. Mecnûna ğayzım artur idrâkini itirmiş
Bir tıflıdan mezâr-ı yâre sorak çekmiş
7. Nevber diyorla mi‘ mâr mihrâbı düz tiküpdür
Ebrû-yi yâri görmüş mihrâba tāk çekmiş

591

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Ğam-ı cānân ile gönlüm özini âşinâ kılmış
Bu cāna hayli minnetdir ki cānâna vefâ kılmış
2. Dil-i mecrûhıma cānân urar min ğamze peykânın
Bu hem minnet olur cāna ki cānânı sehâ kılmış
3. Lebiñ geldikce güftâra dil-i maḥzûnı şād eyler
Vişâlin vaḳtine şabr u taḥammüldeñ devâ kılmış
4. Göñül râzî degül çeksün sitem peykânını dilden
Göz aydınlık virür cāna ki hoş gelmiş şafâ kılmış
5. Ğamıñ tenhâ degül dilde çıḥup bîzâr olup gitsün
Melâli ğuşşayı derdi özine aḳrabâ kılmış
6. Nigârın vaşlına ‘âşık gerekdir naḳd-i cān vîrsün
Temennâsın bilüp yârin merâmın cā-be-câ kılmış
- 179a 7. Ta‘ accüb itmüyün gönlüm dutup ârâm sînemde
Tesellîsi tevekküldür ḥayâle iktifâ kılmış
8. Münâcât-ı dil ey Nevber ḳabûl olmuş seher-demde
Ḥulûş-i ḳalb ile cānım nigârıma ricâ kılmış

^{590/6} tıflıdan: tıflıdan N1

592

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

1. Ğamından ğamlı gönlüm kıana dönmüş
Yanup hicriñde dil büryāna dönmüş
2. Uçurdup dil bināsın seyl-i eşkim
Göñül ber-bād olan vīrāna dönmüş
3. Dayanmur dil ten-i zārımda sensiz
Gidür ta' cıl iden mihmāna dönmüş
4. Yüzüñ zevki hayālime düşüpdür
Dilim bir bülbül-i nālāna dönmüş
5. Yeten peykāna bir cān virdi cānım
Müjeñ şayınca cismim cāna dönmüş
6. Dilim zülfüñ sevür ruhsārı cānım
Biri küfre biri imāna dönmüş
7. Gelüpdür Nevberī gönlüm figāna
Gül üste bülbül-i nālāna dönmüş

593

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ne kıadri sen meni kıılsañ melāl ü miħnete tuş
Muħabbet āteşini dilden eylemez ħāmüş
2. Dime havāya gider men çeken ciger āhı
O yildi kim toħunup dīg-i kıalbe eyler cüş
3. Siyāħ turreleriñden çöker dile zulmet
Kederledir dilimi ħātırım ider mağşüş
- 179b 4. Ħumār-ı nergis-i mestiñ müdebbir oldu dile
Gerekdi bāde dutup dāimā olam mey nüş

^{593/1} ħāmüş: ħ'āmüş N1

^{593/3} ħātırım: ħ'ātırım// mağşüş: mağşüş N1

5. Dili mükedder iden güldi şāhe-i gülde
Kenāre bülbül idüp hārı eylüyüp āgūş
6. Sücūd-ı kāmēt-i ham birle tāk-ı ebrūya
Olupdı vācib ona dem-be-dem idem künuş
7. Taşavvur eylediler mest-i hāletim lākin
Kelām-ı ğayr-ı kese virmüyüpdı Nevberī gūş

594

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Oldu cānım ğamze-i hūn-ḥārdan oḥlara tuş
Nāvek-i müjgāndan oldı dile min yara tuş
2. Kūyūna feryād ile gelsem nigārım ḥaqluyam
Bülbül-i şeydā olar feryād ile gülzāra tuş
3. Nergis-i mestiñ meni ser-mest-i maḥmūr eylüyor
Olmuşam mey-ḥāne-i 'aşkıñda bir mey-ḥāra tuş
4. Gözyaşım seylābına ğarḳ oldı cānım ser-be-ser
Mihr-i dildendir olan gözyaşına fevvāre tuş
5. Ne revādır bülbül-i bī-çāre feryād eylesün
Şāhesinde gül daḥı olsun siyeh bir ḥāre tuş
6. Men baḥum ginden seniñ gül-berg-i aliñ çehreñe
Ḥāl-i hindū hārveş olsun o gül-i ruḥsāra tuş
7. 'Āşıkıñ ḳan āğlasun şubḥ u mesā hicrānda
Vaşlıñ olsun ğafleten ginden gelen āğyāra tuş
8. Gerdiş-i çarḥ-ı felek bir 'akdir 'āşıklara
Āfet-i cānı onun olsun dil-i Nevbāra tuş

^{594/1} hūn-ḥārdan: hūn-ḥārdan// müjgāndan: müjgāndan N1

^{594/7} hicrānda: hicrānda N1

^{594/8} 'akdir: 'aksidir N1

595

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şubḥ-dem ‘arızını görmek için çıhdı güneş
Görmüyüp gül yüziñi vaqt-i ğurūb eyledi ğeş
- 180a 2. Āsümān māhı olup bahşin için çarḥa revān
İncelüp yaya dönüp oldu kemān kaşına veş
3. Ḥayretim gözgüsüdür gözde dutan şüretiñi
Bu leḫāfetle onu çekmeyecek şüret-keş
4. Daraḫ ister dilimi zülfüden āzād eylüye
Bu sebebdır ki düşüp o[r]talıka keş-hā-keş
5. ‘İṭr sep tilleri düzmek için vaqt-i seḫer
Dariyan vaḫte onu dutmuya tā şāne ‘aṭeş
6. İstedim daşa çalum āhımı yoḫ yoḫ didiler
Alışar cismiñ alar daşından āhınıñ āteş
7. Öldüseñ bir def‘ alık cānıma minnetdi bu kim
‘Āşıka luḫf eylüyor öldüse anı mehveş
8. Ğul ḫabūl eylegilen Nevberī bu [r]esm idi kim
Māh-rū dil-ber için ḫārım olar ḫara Ḥabeş

596

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Mestāne gözüñ mestine mey-ḫāneye ser-ḫoş
Mesrūr eylügen göñlümü peymāneye ser-ḫoş
2. Men her giceler dāda gelüm zülfün elinden
Āsūde onu sayḫal iden şānıma ser-ḫoş
3. Ğīsūda meni bend eylediñ bir tüke muḫkem
Zincīre viren boynumu dīvāneye ser-ḫoş
4. Ḥūbān-ı cihān içre daḫı yoḫdı bu şüret
Nāz ile onu reste iden āyīne ser-ḫoş

5. Görsem seni men dindimesem ‘aşk ile mestem
Müşkildi ki ma‘şukasını tanıya ser-hoş
6. Ey Nevberī hoşdur saña bu künc-i harābāt
Rāhat eylüyen cānımı külhāneye ser-hoş

597

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 180b 1. Men göreydim bir dağı ol mäh-rū cānānı kāş
Çaydım olmaz ger onun hükümüne maḥkūm olsa baş
2. Ḥāhişi oldur çığa dil-teng olupdur sīnede
Hovlnāk eyler elim sīnem bu ḥāliyle ḥırāş
3. Göz kurup mīzān benim hicrān gününde yaşıma
Eskik kaṭresi ger dutsalar mīzāna baş
4. ‘Azm-ı bāğ itdiñ saña gül-bergin kıldı nişār
Başña yüz min çiçek her şāhedden oldu şābāş
5. Bī-sütün pāmāl olar āh çeksem sīneden
Kūhken netmiş hūner fūlād ile çapdıysa daş
6. İstedim şahrāların seyrin idem dīvānevār
İtmedim ‘aşkım niçün olsun benim ‘ālemde fāş
7. Āteş-i āhiñ yaḥar ey Nevberī ḥuşk u teri
Olma rāzī kim yana nā-ḥaḳ kıru yanında yaş

598

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Şabādan gül yüziñde zūlf-i müşgīn bī-ķarār olmuş
Dolanup gerden-i mīnāya bir dehşetli mār olmuş
2. Yüzünde müşg-bū zūlfüñ günün devrinde ebrāsā
Perişāndır dilim tende gözümde eşk-bār olmuş
3. Seni menden kenār itmek raķībe ğayr-i mümkindir
‘Adāvetle çıḥup bir söz özü senden kenār olmuş

4. Yüziñde dâne-i hâliñ harâc-ı mülk-i Fağfûrî
Yañaqıñ surh-i la' l ile Bedaḥşân la' li var olmuş
5. Ḥayâlim gizli dutmaqdır dilimde ' aşq-ı cânâni
Ne çâre ğamlı hâlimden ' umûma âşikâr olmuş
- 181a 6. Bilür ehl-i cihân yekser ser-i zülfüñde pâ-bendim
Yüziñde hâl-i hindûya gönül murġı şikâr olmuş
7. Nesim-i şubḥ zülf ' ıtrın seḥer tizden maña virdi
Hemân bu ' ıtr ile Nevber cihânda baḥtiyâr olmuş

599

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Şabâ bir yâr-i meh-rûdan dil-i zâra ḥaber virmiş
Perişân eylüyüp zülfün dile bir derd-i ser virmiş
2. Gönül bî-vâhıma olmur nigârın egri kaçından
Bu bed nâmı ona dirler semâ üzre kamer virmiş
3. Dönen bâğ içre men gördim gezende nergisi ḥayrân
Ona çeşmiñ bu ta' lîmi diyorlar muḥtaşar virmiş
4. Yüzüñ devrindeki terden ta' accüble ḥayâl itdim
Gice şeb-nem dutup gülşen seḥer gül-berg-i ter virmiş
5. Menim mi' râcıma yetmez ezel menden geçen ' âşik
Maña cânânım ' aşqında ' acâyib bâl ü per virmiş
6. Dilim râzî degül menden onu hicrâna yandırdım
Ezelden bu muḥadderdir kaçâ yazmış kader virmiş
7. Gine ey Nevberî şabr it yetersen vaşl-ı cânâna
Ne itmek kim seniñ baḥtın dıraḥtı bile ber virmiş

600

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ğâlibâ ḥalim şabâ izḥâr-ı cânân eylemiş
Zülfünü hâlim kimi yârim perişân eylemiş

2. Tîr-i müjgândır töken hicrân gününde kıanımlı
Mülk-i cânı kıasret-i ruhsârı vîrân eylemiş
- 181b 3. Āh kim devr-i felek ‘ aksine devrân eyledi
Min menin tek ‘ āřıkın bağrın yarup kıan eylemiş
4. Aldı bařımdan benim ol māh-rū idrākımı
‘ Ālemi bu hālime mebhūt u hayrân eylemiř
5. Ğonça gül tek ağzınun sırrı nihân kıalmaz dağı
řubķ-dem bād-ı řabā min Ğonça Ğandān eylemiş
6. ‘ Āřık ol ey dil eger āsüdelik fikrindesen
‘ Ařķ her bir ‘ āřıkı mülkünde sultān eylemiş
7. Nevberī dil virme her bī-mihr olan meh-rūlara
Hansı ‘ āřık derdine bī-mihri dermān eylemiş

601

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. İl maña mecnūn diyor eťfāl atır bařıma dař
şann idirler ağrımaz dīvānenün cisminde baş
2. Dil yanar ruhsārıma her laķza Ğozyaşın tōker
Ğüb-i terdir bir başı yansa berinden geli yaş
3. řāne çekdiñ zülfüne terindi cânım riştesi
Eylüyordu rūķımı zülfe toĞundukça Ğırāř
4. Ğamlarımdan bir varaķ Mecnūna Ğostersem eger
ķahr idüp öz Ğamların řaĞrālara eyler řābāř
5. řāk-ı ebrū-yi Ğamıñ altında devr eyler Ğözün
ĞarĞa virmiş Ğālibā elmāası Ğöz eyler tıraş
6. Olmasaydı māili Ğönlüm leb-i mey-Ğününun
Eylemezdi Nevberī mey-Ğānede ferşin firāř

602

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Göñül melâl ü ğam u miñnete mekân olmuş
 H̄arīş-i ğamdı neçün bilmürem bu kıan olmuş
- 182a 2. Vücūdım eyle za' if eylüyüp ğam u miñnet
 Tenim gözünde cihân ehlinün nihân olmuş
3. Yüziñde ğazâ degül kıandı gül yañakıñda
 H̄ayâdan 'arızınun rengi erğuvan olmuş
4. Nihânî derdini dil saħlayardır sīnem-ārâ
 'Umūma zāhir iden derdimi fiĝân olmuş
5. Şadâ-yı nâle-i neydir dilimde özü hem
 O bend bend olup menle hem-zebân olmuş
7. Ğam ile miñnete t̄alib cihânda az tapular
 Dilimi nerm görüp menle miħribân olmuş
8. Dimün ki çarħ-ı felek devrin eyler 'aşıksız
 Mişâl-i Nevberî 'aşıq zamân zamân olmuş

603

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dâĝ-ı hicrân görmüyüp göñlüm eger kıan olsa hoş
 Ğam yetünce cânıma cân mülkü vīrân olsa hoş
2. Görmüyüp dildârını aĝyâr ile bir perde göz
 Raħt-ı h̄'âb-ı hicride tâ şubħ giryân olsa hoş
3. Mümkin olmazsa eger cânâna yetmek âşıka
 Kıays tek Mecnün olup çāk-ı girībân olsa hoş
4. Min ili nâ-kâm olup kıabr içre yatmaқdan velî
 Bir gice 'aşıq seniñ yanıñda miħmân olsa hoş
5. Sûdı yoħdır 'aşıka sensiz sulţânın taħtınun
 Sen olan mevķi' e bir âsûde külhen olsa hoş

---

^{603/3} hicride: hicride N1

- 182b 6. Şūr olar adın dimek cānāna gizlin dil ğamın
 7. Nevberī ikrāhdır hem şöhet-i nā-ehliden
 Hem-nişin-i bezm ona bir ehl-i ‘irfān olsa hoş

604

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Gözüm yaşın firākıñda töküp sensiz revān itmiş
 Ğamıñ cānımda yir dutmuş özine bir mekān itmiş
 2. Vişāl-i ğayr-ı maḳdūsı ‘ivaż itdüm ḫayālāta
 Tökülmüş üstüme derd ü melālīñ ḳaşd-ı cān itmiş
 3. Nesīm-i şubḫa dil derdin diyüp ‘acz ile yalvardı
 Saña izḫār-ı ğam ḳılsun ona ḫālīn beyān itmiş
 4. Çıḫup ilden kenār oldum dolandım deşt ü şaḫrānı
 Meni ser-geştelik ḫālī ‘umūma bā-nişān itmiş
 5. Gezir fikrim semāvātı vücūdım ḫākda ḫayrān
 Niçün men bilmürem fikrim ḫarīḳ-i āsumān itmiş
 6. Gözüm yaşına ḳat oldu firākıñda ciger ḳanı
 Revāḳ-ı çeşmimi ḫasret çeken vaḳtinde ḳan itmiş
 7. Dem-ā-dem ğamze peykānın burahmış nergis-i mestin
 Belā-keş Nevbere peykān toḫunmuş şān şān itmiş

605

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ceres tek göñlümün āvāzesi dünyāya ses salmış
 Ḳaḫār-ı ğam bile şavta ḳulak dutmuş heves salmış
 2. Göñül virdi özün zevḳ-i ruḫuñdan dām-ı ğisūya
 Hörümçekler kemendine ḳazā gūyā meges salmış
 183a 3. Yüzüñ bir gül görüp bülbül gülistānı gezen demde
 Seni görüp diyor rāzī olup meyl-i ḳafes salmış

^{604/5} ḫākda: ḫākıda N1

4. Hālâş olmaz dilim murğı seniñ tarrâr zülfünden
Figân u dâd iden gönlüm harayı dâda ses salmış
5. Dutupdur çevremi her yan ğamiñdan mevc-i tuğyâni
Götürmüş cismimi gŷyâ havâ deryâya ħas salmış
6. Temennâ eylüyüp Mecnŷn fŷnŷn-ı ‘ aşkı Nevberden
Onun da ħalbine Nevber be-ħadri bir ‘ ades salmış

606

Fâ‘ ilâtŷn Fâ‘ ilâtŷn Fâ‘ ilâtŷn Fâ‘ ilŷn

1. Yandı gönlüm gözlerim her yan töker ruħsâra yaş
Raħm itmez dâdıma aşlâ benim ol bağrı daş
2. Merhem itme sķnemŷn dâğına hergiz bitmesŷn
Ķoy gelŷp cerrâħlar bu yaranı itsŷn ħırâş
3. Cân bahâ-yı vaşldır kem virseler itme ħabŷl
Bu ħasâretdir eger la‘ le değişseñ başa baş
4. Göz muħaşşırdır ona töhmet virer her dem göñŷl
Salmusan sen bunların ortasına bir iħtişâş
5. Dŷn çemen seyrinde gül rŷyîñdan oldu şermsâr
Reşkden yaprağların gŷlzârda itdi şâbâş
6. Min şanem zŷlfi siyeh imzâ ħoyup ħağ yazdılar
Her biri bir nevede ħapuñda dursun ħarabaş
7. Yârsız cânâ degŷl ħâcet ħayât-ı dŷnyevî
Bir tapaydım ħıızrı men töhmet vireydim ana kâş
8. Şişe ħadriñ artımaz bir dŷrr-i ebyaz tek eger
Çarħdan çarħa giçŷp min bâr eger olsa tıraş

---

^{606/2} cerrâħlar: cerrâħılar N1

^{606/3} ħasâretdir: ħasâretdir

^{606/5} reşkden: reşkiden// gŷlzârda: gŷlzârıda N1

^{606/7} yârsız: yârisız N1

^{606/8} çarħdan: çarħıdan N1

9. Nevberā cānānsız sen bu hayātı isteme
Maḥfil-i cānānda sa‘y eyle kı l raḥtūñ firāş

607

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 183b 1. Şeb-i hicrānın āhından dil-i zārım hevā dutmuş
Kādem şavtı işitdikce hayālin bir saña dutmuş
2. Muḥammer gözleriñ gördim dolu bir cām-ı mey güyā
Şarāb-ı la‘l-ı mey-gūnı muḥammer göz baña dutmuş
3. Giçen gün ‘işretiñ bezmi neyi feryāda mindirdi
Onu bildim diyü derdim açup ağzın saña dutmuş
4. Rikābıñdan öpüp olsam hevesle bir cilvegiriñ
Diyorlar bu şehinşāhın licāmından gedā dutmuş
5. Kaşññ ṭākı olan yirde ne ḥācet secde mihrāba
Onun her semtiden gönlüm sücūdın iktifa dutmuş
6. Sirişk-i ābımı gözden töküüp başımdan aşurdım
Bu derdin keşretindendir dilimden furtına dutmuş
7. Töküp şahrālara Mecnūn ğamın dīvāne-serlikden
Tapup cem‘ eyledim onlar göñül mülkün binā dutmuş
8. Çıharmışdır meger Mecnūn hevā-yı ‘aşkı başından
Onu ḥālī görüp kuşlar gelüp orda yuva dutmuş
- 184a 9. Koyupdur Leylīni Mecnūn olup vaḥşilere mūnis
Bu kāfidir cūnūnluğdan vuḥūşı āşinā dutmuş
10. Menim de Nevberī gönlüm melāl-i yār ilen dolmuş
Ġam u derdine yir virmiş tamāmım cā-be-cā dutmuş

^{606/9} cānānda: cānānıda N1

^{607/9} vuḥūşı: vuhūşı N1

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

1. Dirler figān u nālemi dildār bilmemiş
Bu 'āşıkı cefāya giriftār bilmemiş
2. Virmiş şabāya turredeki 'ıtr-ı 'anberi
Gönderdi dil devāsını ağıyār bilmemiş
3. Feyz-i ruḥiyle şubḥ-dem āyine cān tapur
'İsā demī ḥayātda güftār bilmemiş
4. Āyine-i dilimde olup ḥakk şureti
Ressāmlar bu sāḥada bir kār bilmemiş
5. Dil bezmine tevāzu' olup gonça lebleri
Gül berginün nezāketini ḥār bilmemiş
6. Cān tazeler nesīm-i seḥer 'ıtr-ı zülfüden
Nāf-i Ḥotan 'anberini Tātār bilmemiş
7. Fettān gözün ḥumārı meni mest idüp hele
Ney neş'esini mürşid-i mey-ḥ'ār bilmemiş
8. Men ibtidādan olmuşam ol yāre müşteri
Sūd-i ziyānı tācir-i bāzār bilmemiş
9. Virdim felek demine gice āhın āteşin
Ehl-i cihān muḥerriḳat-i nārı bilmemiş
- 184b 10. Saldım nevā-yı nālemi eṭrāf-ı gülşene
Dād u figānı bülbül-i gülzār bilmemiş
11. Kıoydum ḳadem diyār-ı cünūna merāḳ ilen
Dīvānelik ṭarīḳini deyyār bilmemiş
12. Çoḫ ḥoşladım cününluḳu bildim kemāl nedir
Bir kimse onda bu şıfatı var bilmemiş

---

^{608/3} ḥayātda: ḥayātıda N1

^{608/4} ressāmlar: ressāmılar N1

13. İtdim nişâne gönümü müjgân hadengine
Ta' lîm-i tîri dehr-i kemândârı bilmemiş
14. Oldum fedâsı Nevberî dînârı dengesiz
Tüccâr kıadr-i dirhem ü dînâr bilmemiş

609

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Âh çeksem sînemi dırnağ ile itsem hırâş
Men emînem durmasun dünyâda bir daş üste daş
2. Olsa min cânım birin cânândan itmem dirîğ
Her ser-i müyüm kıadar cismimde her-gâh olsa baş
3. Baħr tek tuğyân idir derd ile ğamlar sînde
Zevrak-ı cismim atur gâhî ayağın gâhî baş
4. Kıymetin ta' yînine olsaydı bir munşıf eger
Her müjeñ peykânına bir cân dise kıurbân baş
5. Yoħdı min cânı olan men tek vişâle müşterî
Tâ vire cânın saña ey mâh-rû bî-ihtîşâş
6. H'âhiş itdim yârdan bir bûse dil terpetmedi
Bilmedim ne añluyam göz tullayup terpetdi kıaş
7. Yandı cânım Nevberî şeb tâ seħer hicrânda
Şem' tek cânım yanar gözden geler ruħsâra yaş

610

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

- 185a 1. Perîşân zülf-ârâ rûħ-i revânım âşiyân dutmuş
Özü pejmürdedir onçün perîşânı mekân dutmuş
2. Dil-i şad-pâremi cânân cem' eyley gözlerin yumsa
Onun her pâresin müjgân hadengi yanbayan dutmuş

^{609/2} cânândan: cânânıdan N1

^{609/3} baħr: bahr N1

^{609/6} yârdan: yârıdan N1

^{609/7} hicrânda: hicrânıda N1

3. Cihân kaydın çekenlerden ‘abeşdir şormuyun hâlim
Ki ‘âşıklar ğam u derdin o keslerden nihân dutmuş
4. Kemân ebrûsı tek men de hâam oldum ğuşşa vü ğamdan
Menim ğam çekmüyen yârim kad-i servin revân dutmuş
5. Yañaķıñ surhuna güller şebâhet itdi yapraķın
Dili şūrîde bülbüller hevâ-yı gülsitân dutmuş
6. Gice tâ şubha dek nâlem degül bî-hûde gülşende
Meni öz gülsitânına nigârim pâsbân dutmuş
7. Ğamım tuĝyânını Nevber görüpdür Kûhken yoĝsa
Hirâsından kaçup daĝa penâhgâha mekân dutmuş

611

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 185b
1. Penbe-i dâĝ-ı cünün itdi nihân derdimi fâş
Kûçelerden atılır başıma min ta‘neli daş
  2. Gözyaşım şöndümedi dildeki hicrân odını
Çoĝ ta‘accübdî bu kim şöndümesin âteşi yaş
  3. Aĝtarur dil yüziñi gülleri zembür kimi
Şîre-i şehd-i lebi dutmaĝa eyler o telâş
  4. Göz devâdiyle müjem hâmesi ‘aksiñi çekür
Meni hayretde koyur bir bile mâhir naķķâş
  5. Dutmadıñ hîdmet idem çâker ayakında meni
Az mıdır men kimiler devrüberiñde karabaş
  6. Şâĝe-i gülde tiken bilme ki dırnaķlarıdır
Yüziñi görcek ider bergini anıñla hırâş
  7. Vaşl-ı fikri ile diliñ Nevberî şâd eylegilen
Kâm-ı dilçün bu kadar eyleme bî-hûde telâş

---

^{610/5} şebâhet: şebâhet N1

612

Meḥ'ülü Fā' ilätü Meḥ'ülü Fā' ilün

1. Çeşm-i zamâne sen kimi bir cānı görmemiş
Ġam gūşesinde men kimi nālānı görmemiş
2. Dirler ki gül açanda olur kūr ' andelīb
Bu söz ġalaḫdı dād eylemez anı görmemiş
3. Nergis-mişāl nergis-i cānān ḫumārdır
Ne mey içüp ne sāġar-ı şahbānı görmemiş
4. Seylāb-ı eşk virdi fenāya vücūdımı
'Ummāna düşmüyüp ne de ḫūfanı görmemiş
5. Dīvāne söylüyor maña ehl-i cihān velī
Zincīr ilen bu gerden-i rüsvānı görmemiş
- 186a 6. Bülbül niçün fiġānına maġrūr olur gören
Nevber dilinde nāle vü eġġanı görmemiş

613

Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilätün Fe' ilün

1. Vaşl-ı cānāna zamān olduġu mübhem ḫalmış
Cānıma āteş-i hicrān gözüme nem ḫalmış
2. 'Aşġdan başa neler geldigini añlamuram
Başda sevdā-yı ruḫ-i yār ile sersem ḫalmış
3. Cānımı alsa onun ḫaydına ġamġin degülem
Şākir ollam ki dilim yār ile bāhem ḫalmış
4. Munca kim ġamzeñ ruḫu sīnemi şān şān eyleyüp
Merḫabālar dilime kim hele muḫkem ḫalmış
5. Ġamımı ḫişmet idüp ehl-i cihānı arasañ
ḫalka yeten bir neferi bilme ki bī-ġam ḫalmış
6. Ġam dünyānı yıġup tökdüle bir deryāya
ḫaysa bir kāse düşüp göñlüme ḫulzüm ḫalmış

---

^{613/2} 'aşġdan: 'aşġıdan N1

7. Cān temennā ola ger vaşlına hāzırdı bu cān
Nevberī bezlde çün vāriş-i Hâtem kalmış

614

Mef'ülü Fā'ilâtü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Vaşlıñ dilimde şūr başımda hayāl imiş
Dilden giçen hayāl-i vişāliñ muhāl imiş
2. Gülşende sen gezende yüzüñ görmüş 'andelīb
Gül şöhetinden ayrı olan kıl ü kāl imiş
3. Dürrin bahāsın artırar öz āb-ı cilvesi
Kıymetli gözyaşımı ki āb-ı zülāl imiş
- 186b 4. Sākī gözündi cām lebiñ mey mezāk ruḥ⁰⁰⁸
Mey-hāne bezmiñ 'işret ü 'ayşñ helāl imiş
5. Āsān hesab idirdi gönül vaşla yetmegi
İşbāt idüpdi hicriñ onu çoḥ muhāl imiş
6. Nevber niçün nihān ğamıñı itdiñ aşikār
Kışmet saña kazā vü kaderden bu hāl imiş

615

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Niķāb-ı 'işmeti dutmuş yüzine ol mehveş
Taşavvurımda budur kim seḥāba girdi güneş
2. Sirişki gözlerimün şöndümez dil āteşini
Gerekdi şu tökülen sāhada şöne āteş
3. Ğamıma karşı ğamın Kays koysa mizāna
Muķābilinde olar vezn daşı bir haşhaş
4. Nigāra cān virürem kām-ı dil vişāle 'ivaż
Ne şöhet artudı Hâtem ki oldı dirhem-baḥş

^{613/7} bezlde: bezlide N1

^{614/4} mezāk: mezāk N1

^{615/2} sāhada: şāhada N1

5. Revân yaşım meni ğarķ-i muhîṭ-i ğam kılmaz
Batar mı Nevberî ʿummân yüzündeki ḥas u ḥaş

616

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilün

1. Faşl-ı güldür zevķ-i dil hem-şoḥbet-i cânandı hoş
Gül olan gülzârda evķât-ı mey nüşândı hoş
2. Bir feraḥdır her zamân bād-ı şabâdan ʿâşıķa
Zülf-i cânân müşg-bû hem nûkhet-i reyḥândı hoş
3. Ğonçalardan gül açup yüzden götürmüş perdeni
Şâḥ-ı gülde bülbülün gülden dili şādandı hoş
4. ʿAşk bîmârı olan dermâna raĝbet beslemez
Şekker-i laʿl-i leb-i cânân dile dermândı hoş
- 187a 5. Eylüyüp yârin gözü gülşende ḥayrân nergisi
Çünkü cânânın gözü anıñ kimi ḥayrândı hoş
6. Şaḥn-ı gülşen gül aça mâtem-serâdır bülbüle
Berg-i gülde ḥâb-ı ḥâra gül-i ḥandândı hoş
7. Ger temennâ eyleseñ görmek meni baḥ şîʿ rime
Gör nice bu Nevberî tertîb iden dîvândı hoş

617

Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün

1. Göñül vaşlıñ ḥayâliyle tenimde derdmend olmuş
Ḥadeng-i ğamzeden ney tek delinmiş bend bend olmuş
2. Zebân açdıķca güftâra mezâķ-ı şûḥ u nâz ile
Lebiñ şehdi ḥalâvetden mükerrer şehd ü ḳand olmuş
3. Güle baḥdun gülümsündüñ açıldı şâḥede güller
Yüziñe ḳarşu gül bergi ʿumûma rîş-ḥand olmuş
4. Ḳadiñ yanında yoḥ servin liyâķı hiç tavşîfe
Seni görcek çeküp ḳaddin nihâyet ser-bülend olmuş

^{616/1} gülzârda: gülzârıda N1

5. Vişâliñ Bî-sütûn dağı anıñçün tîşe dırnaķım
Düşüpdür ‘aşķ-ı Şîrine mişâl-i Kûhkend olmuş
6. Meni bir mâh-rû dil-ber dutup gîsûya bend itdi
Degül zincîr boynumda siyeh zülfü kemend olmuş
7. Şeb-i hicrân yataķıma koyupdur micmer-i âteş
Bu âteşle yanup Nevber vücûdı bir sipend olmuş

618

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Her-çend gönül vaşl-ı temennâsına düşmüş
Bu hayli muhâl işdi ki hülyâsına düşmüş
2. Görmek dilemür gökde mâhı gözüm onçün
Bir mâhveşin şüret-i zîbâsına düşmüş
- 187b 3. Bâğ içre olan serv nazar salmazam aşlâ
Ol serv-ķadin ķamet-i ra‘nâsına düşmüş
4. Maħbûbına ķuds ‘âlemi gönlün viren ‘aşķ
Hilķatde onun olduķu dünyâsına düşmüş
5. Gönümde bu gün tañtanalı zevķ ü ferah var
H‘âb içre dilin dil-beri rû‘yâsına düşmüş
6. Kıoymuş seħere Nevberî dildâr vişâlin
Her bir gününün va‘desi ferdâsına düşmüş

619

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Müjgâniñ ilen sîneme min yara dayanmış
Sînemden ötüp bu dil-i bîmâra dayanmış
2. Dün hayret ile durmuş idim reh-güzeriñde
Her yan didiler burda bir âvâre dayanmış
3. Cân naķdini dil elde idüp vaşl-ı bahâsı
Bu maţlab için kûy-i ser-i yâre dayanmış

4. Yoğ derd ü ğamın keşretine dilde hirāsım
İhrāc-ı ğama göz teki fevvāre dayanmış
5. Mağzūndı neyün nālesine itme ta‘accüb
Anıñ dili göñlüm kimi bir zāra dayanmış
6. Hūlyāsını başdan giçirüp zūlf-i siyāhın
İkbālimün iqlimine bir kıra dayanmış
7. Şordım didiler şönmeyecek āteş-i hicrān
Dil ‘aşkıda bir yandırıcı nāra dayanmış
8. Dil zūlfe penāh eyledi hūn-h̄ār göziñden
Muħkemi yiri turre-i tarrāra dayanmış
9. Şan‘ānı dolandır nazar-ı kıalbiñe zāhid
Tahtū’l-ħanekin āhiri zūnnāra dayanmıř
10. Yandırma meni āteş-i hicrāna ħazer kıl
Vehm eyle dilim āh-ı şerer-bāra dayanmış
- 188a 11. Ser-ħoş meni zann etme ki men ħumma dayaķam
Mestāne dilim nergis-i mestāne dayanmış
12. Ğam kıāfilesi her dem ider bir yiri menzil
Min kıafle-i ğam bu dil-i Nevbāra dayanmış

620

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bā‘ış-i āh-ı dilim ‘ārız-ı gül-nār olmuş
Şāhidim ħāl-i dilimdir ki bile zār olmuş
2. Ney dilim nālesini aldı dilimden diline
Dimüyün nāle-i ney öz özüne var olmuş
3. Perçem-i zūlfde men göñlümü pinhān eyledim
Menzilimden diyeseñ ğamze ħaberdār olmuş

---

^{619/7} ‘aşkıda: ‘aşkıda N1

^{620/3} zūlfde: zūlfüde N1

4. Dām-ı gīsūya düşüp dil sebebi dāne-i hāl
Murğ-i dil hîle tuzakına giriftār olmuş
5. Hüb-rûlar nazarın men^ç eyelüyen zâhide bağ
Egri bir yoldadı bu bes yine dīndār olmuş
6. Dil şikār itmek için dutdı nigārın güzerin
Özü de dāma düşüp zülfe giriftār olmuş
7. Hamu ^ç irfāna virün müjde edībāne haber
Zīnet-i bezmleri defter-i Nevbār olmuş

621

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ol zamān kim eyledim cām-ı mey-i cānānı nüş
^ç Aklıdan dūr olmuşam terk eyledim idrāk u hüş¹⁰¹
2. Sevğ-i ^ç aşka bāde-i la^ç l-i lebi virmiş revāc
Eli koyunda çalup mey-hānelerde mey-fürüş
3. Āteş-i hicrān dil ü cānım yağup kıldı tılā
Çün muhabbet āteşi itdi dil ü cānımda cüş
- 188b 4. Nāşihā ^ç aşkın sözün söyle benim tek ^ç aşıkā
Ġayr bir söz söyleyüp herze danışma ol hamüş
5. Dil sevür cānānını cān tek ġamın āğüş idir
Bahtver bil ^ç aşığı olsa eger min derde tuş
6. Mihr-i cānānı gönül pinhān idüp dut sīnede
Yārdan bühtān diyen ağıyāra aşlā itme güş
7. Nevberā sen fikriñi cānāna eyle münhaşır
Külhen-i kūy-i ser-i cānānda ol hırça-püş

---

^{621/1} ^ç aklıdan: ^ç aklıdan N1

^{621/6} yārdan: yarıdan N1

^{621/7} cānānda: cānānıda N1

622

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Firâk ile duta kıddim kemân-ebürü hamıñ kılınış
Onıñla ittifaq itmiş selâsil perçemiñ kılınış
2. Lebiñ sırrın bilen yoğdur rumûzından olan âgeh
Bi-ğamdillâh meni ' aşkıñ bu hâle mahremiñ kılınış
3. Dudağıñ bağısine gônça şabânı tünd-ğūlatdı
Onun ħandân idüp bergin nişâr-ı mağdemiñ kılınış
4. Melâmet daşına başım degür her lağza her sâ' at
Rağbin ta' nı bâ' işdir seniñ luğf-ı kemiñ kılınış
5. Meni âhim ħabâbâsâ götürse yirden eflâke
Ta' accüb itme ey dil-ber bunu nefû-i demiñ kılınış
6. Mebâdâ bilsün ağıyarım ki luğfuñdan naşibim yoğ
Onun dil-şâd olmağın seniñ ħâñircem' iñ kılınış¹⁰¹⁶
7. Tarîk-i ' aşq-ı cânândır kemâl-i ma' rifet Nevber
Seni râğib hemîn râh bu ħalb-i muğkemiñ kılınış

623

Mütefâ' ilün Fe' ulün Mütefâ' ilün Fe' ulün

1. Maña secde-i nigârım şeb ü rûz vâcib olmuş
Bu sücûda dil ciger ħan ferağıyla râğib olmuş
- 189a 2. Gönül arturur merâğın duta dil-berin sorağın
Ona ħaysdan bu ħâlin ħarekâtı câzib olmuş
3. Ne ħadar cefâñı çeksem seni çoğ vefalı billem
Ğam u miğnet ü melâliñ dil ü câna şâhib olmuş
4. Gice gündüzüm berâber ola ger ta' accüb itme
Gözüme ' izâr-ı mihriñ niçe gündi ħâyib olmuş

^{622/6} ħâñircem' iñ: ħ' âñircemiñ N1

^{623/5} ħaysdan: ħaysıdan N1

5. Gün ü gün olur füzūnter dil-i zārda ta' aşşuḳ
Ki onun hevāsı zevḳi dilime bir āsīb olmuş
6. Dime Nevberī uşandı ğam u derd keşretinden
Bu ḳadar cefā ḫaḳında o vişāle ṭālib olmuş

624

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Gözüm her gün töküḳ yaşın ruḫ-i zerdimi ter ḳılmış
Fırāḳ-ı ḫasret-i rüyiñ meni ḫūnīn-ciger ḳılmış
2. Ḫayāl-i vaşl-ı nā-maḳdūr olupdur bā' iş-i kerīm
Melāliñ çöllere salmış soraḳıñ der-be-der ḳılmış
3. Ğubār-ı ḫātırım dutmuş gönül āyīnesin ḡamdan
Raḳībīn ṭa' nesi sensiz dil-i zāra keder ḳılmış
4. Hemīşe ṭa' neler daşı atıldı başıma sensiz
Maña her ğuşşadan artuḳ melāmīler eşer ḳılmış
5. Ḫaṭāsından degül baḫtım düşüpdür neḫs olan birce
Murādım naḫlini şarşar semūmı bī-şemer ḳılmış
6. Şabā' anber yükün dutmuş çekende zülfüne şāne
Zihī inşāfı yoḫdur kim marīziñ bī-ḫaber ḳılmış
7. Yavuḫdur egnime men de giyem dīvāne elbāsın
Meni Mecnūn kimi ' aşḳıñ daḫı dīvāneler ḳılmış
8. Niçün ey Nevberī durdım fenā bu dehr mülkünde
Ḫoş ol Ḳays ile Ferhāda ezel menden sefer ḳılmış

625

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 189b 1. Yüzüñ görsün gözüm cānān zamāndır ārzūlanmış
Gidüpdür ḫasret eyyāmı seniñle rū-be-rūlanmış

¹⁰¹⁸ [zārda]: zārıda N1

^{624/3} ḫātırım: ḫātırım N1

2. Perīşān olmaķı zūlfūn yaķīn bād-ı şabādandır
Gice zülfe eli yetmez seher-dem tünd-ĥūlanmıř
3. Saraldup ‘ömrümün bergin şerār-ı âteş-i hicrān
Ona gözyaşını sepdim gögermiş bir de şulanmış
4. Saçın ‘ıtrın şabā dutdı Ĥotan semtine ‘azm itdi
Hemān şahrāda āhūlar tamāmen müřg-būlanmıř
5. Sücüdüm tāk-ı ebrūya müdāmındır dilim tāhir
Şeb-i hicrān siriřkiyle tenim yekser vuzūlanmıř
6. Müjeñ peykānı zaĥmından gönül şad-pāredir cānān
Hirās itme dağılmaz bu ĥadeng ile rüfülanmış
7. Ne müddetdir ki ĥasretle ĥalupdur Nevberī sensiz
Gice ĥāb içre rü’yāda seniñle güft ü gūlanmıř

626

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Maña ol māh-rū dil-ber firāķında sitem ĥılmıř
Gözüm yařın tōküp gönlüm ona maĥlūt dem ĥılmıř
2. Urar her gün bir oĥ cānān dil-i maĥzūn u mecrūĥa
Ferāmūř itmüyor řadem bize luť-ı kerem ĥılmıř
3. Ĥayālim dutdı ruĥsārın ĥoyup göz merdümün ĥayrān
Muĥavvā eylüyüp cānān meni zībā şanem ĥılmıř
4. Fiĥān u nālemi dilden dutup ney geldi feryāda
Şadāmı bezm-i ‘irfāna ĥıĥarup zeyl-i bem ĥılmıř
5. Şabādan rāzī olsun mı gönül ya eylesün şekve
Dağıdup turre-i yāri yüzüne ĥam-be-ĥam ĥılmıř
6. Rızālandı gelem kūya velī aĥyārdan pinhān
Yazup bir nāmeni pinhān ona bile raĥam ĥılmıř
- 190a 7. Viřāl-i yāre māildir gönül ey Nevberī řād ol
Meni dünyāda cānānım ‘aziz ü muĥterem ĥılmıř

---

^{626/6} aĥyārdan: aĥyārıdan N1

627

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şeb-i hicrânda şuglım figân u âh u zâr olmuş
Ġamiñdan cân gelüp tenge melâlim bî-şümâr olmuş
2. Müyesser olmuyor hergiz ğamı ilden nihân dutmağ
Açup giryân gözüm derdim 'umûma âşikâr olmuş
3. Dime sensiz giçür şâm u nehârım yekke vü tenhâ
Ġayâliñ ey melek-simâ men-i nâ-çara yâr olmuş
4. Günüz hayretde ser-gerdân gice sūzân hicriñde
Semâlarda kalup sensiz gözüm encüm-şümâr olmuş
5. Saralmış reng-i ruhsârım sirişkim keşretindendir
O kıdri yaş gidir gözden bulakı cūybâr olmuş
6. Ser-i kūyiñdan el çekmem düşüp şahrâya Mecnūn tek
Onun geçmişdeki hâli benimçün imdi 'âr olmuş
7. Figân u dâdım ey Nevber idüp hem-sâyemi dil-teng
Gice gündüzde feryâdım hemişe ber-karâr olmuş

628

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Gelüp dâda gönül ney tek firâkıñda nevâlanmış
Saña meylin salan günden ğamıyla âşinâlanmış
2. Ġişâr-ı muhkem itmişdir özine ta'ne daşından
Muhabbet kal'ası dilde şişâr ile binâlanmış
3. Zebân-ı ilticâ gönülüm açupdur mâh-rû yâre
Şeh-i hūbân bilüp yâri ona gul tek ricâlanmış
- 190b 4. Muhabbet cāmını dutmuş leb-â-leb dest-i yârinden
Çeküp ser-hoş olan başa hemân meyden hevâlanmış
5. Çemen seyrinde cânânı gözüm görmüş elinde gül
İtirmiş hūş u idrâkın ona cânım fedâlanmış

---

^{627/1} hicrânda: hicrânıda N1

6. Muḳaṣṣır gözdi kim gördi niġârı dil düşüp derde
Özi hayretde râhatdır gönül ġamdan cefalanmış
7. Mükedder olmaram ġamdan ne çünkim yârdan gelmiş
Ḳazâdan bu muḳadder ona gönülüm rızâlanmış
8. Dime Nevber gelüp tenge cihânda keşret-i ġamdan
Ḥayâtın istemür sensiz anıñçün âhvalanmış

629

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Baḫr-ı 'aşḳ içre düşen olmalıdır bir ġavvâş
Varṫa-yı ġamdan ide cânını bir nev' i ḫalâş
- 191a 2. Tîr-i müjġân ile gel eyleme mecrûḫ dili
Yârdan kim alacaḳ bu tök[ül]en ḳana ḳışâş
3. Yanmasa 'aşḳ odına zer kimi pergâle-i dil
'Āşîḳun cân u dili olmayacaḳ ḫâliş u ḫâş
4. Yandım hicr odına cânımı pervâne kimi
Bu işim oldı benim yâre nihâyet iḫlâş
5. Āteş-i 'aşḳ dilim hicrde yandırdığıçün
Dūd-i dil 'ivec eyleyüp oldı havâda raḳḳâş
6. Kîmiyâ oldı beden çünki yanup hicr odına
Zer mişâlinedir o ḳalmadı bir ḳal u raşâş
7. Dürre ḳıymet viremez câhil ü nâ-dân u 'avâm
Onu ta' yîn eylüyor kimde ki var fehmü'l-ḫâş
8. Nevberî zann eyleme ḫâliñi bilmür cânân
Seni cânân özine yaḫşı bilür ḫâdim-i ḫâş

---

^{628/7} yârdan: yâridan N1

^{629/1} baḫr: bahr N1

^{629/2} yârdan: yâridan// [ül]: - N1

^{629/5} hicrde: hicride N1

630

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1. Dilim cânım olup dildâra maḥşûş
Hamu varyiyetim ol yâre maḥşûş
2. Menim feryâd u zârım yâr içündür
Fiğânı bülbülün gülzâra maḥşûş
3. Muḥabbet menba' ı pergâle-i dil
Gözümde her naẓar dildâra maḥşûş
4. Cünün zinciridir zülf-i semensây
Bu gerden turre-i tarrâra maḥşûş
5. Ziyâsı şem' den efzûndı rûyın¹⁰²⁶
Gönül pervânedir bu nâra maḥşûş
6. Kemân-ebrüyadır 'âşık sücûdî
Mehârib 'âbid ü dîndâra maḥşûş
- 191b 7. Ḥarîdârı olur efzûn metâ' ın
Mu' ayyen kıymeti bâzâra maḥşûş
8. Muḥabbet lezzetin bilmez ki ser-ḥoş
Bu lezzet 'âşık-ı hûşyâra maḥşûş
9. Nesîmî Ḥaḫ diyüp başın itirdi
Ene'l-Ḥaḫ söylüyenler dâra maḥşûş
10. Dime her nâ-kese zâr-ı nihânı
Ḥesâb eyle onu esrâra maḥşûş
11. Açulma gonça gül tek olma ḥandân
Olarsan gül kimi bir ḥâra maḥşûş
12. Ciger dâğın açup gösterme ḥalkâ
Görürler onda var bir ḫara maḥşûş
13. Giçürmiş devrini Ferhâd ile Ḳays
Cünunluḫ devridir Nevbâra maḥşûş

^{630/5} şem' den: şem' iden N1

631

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Qoymadı hicrân ola endüh u ğamdan cân ħalâş
Belki cân terk eyleye cismi ola ondan ħalâş
2. Arturar feryādını bülbül çemende gül göre
Dād u feryād eylemez olsa gülistāndan ħalâş
3. Dil esîr olmağ diler zülfünde lâkin hem esîr
Bir de zindân istemez olduğda zindāndan ħalâş
4. Derd ü ğam deryāsına kim düşse görmez sāhîlin
Ona çoğ düşvârdır olmağ bu tûfāndan ħalâş
5. İldırım tek başıma saldıñ şuā'-ı aşkıñı
'Aşık olmaz bile bir ra' d-ı dirahşāndan ħalâş
6. Nezr idüpdür Nevberî cānın vire cānānına
Görüm onu olmasun bu nezr kırbāndan ħalâş

632

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

- 192a 1. Göñül eyle hemîşe yāre ihlâş
Bize vâcibdir ol dildāra ihlâş
2. Temennā eyleseñ mey-gū dudakı
Eyle ol nergis-i ħammāra ihlâş
3. Heves itseñ fiğān u āh u zāra
Eyle bir bülbül-i gülzāra ihlâş
4. Güle ginden nazār salmağ güzeldir
Neinki eylemek bir ħāra ihlâş
5. Gerek 'aşık ola hicrinde şābir
Velākin itmeye ağıyāra ihlâş
6. Marîzin şihhati āsān bir işdir
Tabîb itse eger bīmāra ihlâş

---

^{631/4} düşvârdır: düşvârdır N1

7. Mu'âşırda olarsa zevk-i şî' re
Olar hem eylüyor Nevbâra ihlâş

633

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Bülbül alaydı gülde olan hârdan kışâş
'Âşık firâk-ı yârda ağıyardan kışâş
2. Cân naqdini nişâr eyleyüp hâk-i pâyını
Almağ bu nev' i mümkün olar yârdan kışâş
3. Göz nûrdan 'alâkasını kesmek istemez
Tâ almasa nezâre-i ruhsârdan kışâş
4. Bilmiş ki dutdurup dilimi zülfe dil-berim
Aldı darağ turre-i tarrârdan kışâş
5. Faşl-ı bahâr gülşeni çoğ gurrelendirir
Tâ bilmüyor hazân ali gülzârdan kışâş
- 192b 6. Ney tek gelüp nevâya gönül Nevberî uşan
Aldı figân u nâle dil-i zârdan kışâş

634

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Olmadı ğamnâk dil hicrânda ğamdan hâlâş
Ağluyan göz olmadı şubh u mesâ nemden hâlâş
2. Seyl-i eşkimdir viren tûfâna cism ü cânımı
Cân olur mı bir bile dehşetli kûlzümden hâlâş
3. Nâle terkin kıldı ney sâkitdir ol mey-hânedede
Olmadı kûy-i seriñ feryâd-ı nâlemden hâlâş

^{633/1} hârdan: hâridan// yârda: yârida// ağıyardan: ağıyarıdan N1

^{633/2} yârdan: yâridan N1

^{633/3} nûrdan: nûridan// ruhsârdan: ruhsarıdan N1

^{633/4} tarrârdan: tarrâridan N1

^{633/5} gülzârdan: gülzâridan N1

^{633/6} zârdan: zâridan N1

^{643/1} hicrânda: hicrânıda N1

4. Seh v kıldım onda kim terk eyledim rūḥ ʿ âlemin
Bes haçan cānım olar bu devre-i ḥamdan ḥalāş
5. Bir meges tek bend olup dil ṭurre-i ṭarrârda
Veh zihî düşvârdır olmağı perçemden ḥalāş
6. Terk-i cān itsem n'ola ümmîd vişâliñden kesüp
Şâdem ondan cān olar feryâd u mâtemden ḥalāş
7. Nevberâ gam eyleme âḥir yeterseñ yâriñe
Çünkü çoḡ maḥbûs olup zindân-ı muḥkemden ḥalāş

635

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Cismden bir nev' ilen olsaydı her-gâh cān ḥalāş
Âh u zâr u nâleden ol vaḡt olar cānân ḥalāş
2. Keşti-yi cānım fenâ deryâsına olsaydı ġarḡ
Dûd-ı âh-ı sînenen bî-şek olar devrân ḥalāş
3. Nâle-i bülbül eger maḡtû' ola gülzârdan⁶³⁷
Töhmet-i ilden olar ol dem gül-i ḥandân ḥalāş
4. Bir de görsem yâr üzün râḡat olardı gözlerim
Ḥasret-i ruḡsârdan bu dîde-i giryân ḥalāş
- 193a 5. Dâmen-i cānânı ger ʿ acz ile dutsa Nevberî
Fırḡat-i hicrândan cānın ider âsân ḥalāş

636

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şûret-i ḡâl-i dilim pozḡun ḡafesden ḡıl ḡıyâş
Cism-i cānım terkibin miskîn megesden ḡıl ḡıyâş

^{634/5} ṭarrârda: ṭarrârıda N1

^{635/1} cismden: cismiden N1

^{635/3} gülzârdan: gülzârıdan N1

^{635/4} ruḡsârdan: ruḡsârıdan N1

^{635/5} hicrândan: hicrânıdan N1

2. Dād u feryādım düşer şubḥ u mesā şahrālara
Nāḫeler boynundaki nālān-ı ceresden ıl ıyāş
3. Yetmediñ imdādıma her-çend kim dād eyledim
Dāda yetmek resmini feryād-resenden ıl ıyāş
4. Munca raġbet besledim aşlā meni yād itmediñ
Bī-vefālīḫ raġbetin bir ġayrı kesden ıl ıyāş
5. Cānı urbān eyledim mihriñ dutan günden beri
Bu kimi urbānı sen zevḫ ü hevesden ıl ıyāş
6. Salṭanat taḫtındayam çāh-ı zenaḫdān içre men
Rütbe-i sulṭānluḫı bālānı pesden ıl ıyāş
7. Ğuşıñā ney nālesin mey-ḫāneden hūş ile dut
Dil dudaḫımdan ıḫan cān-sūz sesden ıl ıyāş
8. Vaşlıñı ‘āciz dilim ‘acz ile eyler iltimās
Emr bilme ḫāḫişin bir mültemisden ıl ıyāş
9. ‘Ālem-i ervāḫdan Nevber virüp göñlün saña
İddi‘ ā-yı ‘aşḫımı ṭāhir nefesden ıl ıyāş

637

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ğuşşadan ġamdan eger olsa idi cān ḫalāş
Dād-ı dilden olunar bir dem-i cānān ḫalāş
- 193b 2. Bister-i ġamda olan ḫayli zamān bīmārın
Cānı ıḫsun ki ola nüşḫa-yı dermān ḫalāş
3. Ğam dilimden yapuşup ġuşşa girībānımdan
Kāşki ġamdan ola çāk-ı girībān ḫalāş
4. Āḫımun şiddetidir baḫrlara mevc viren
Sākit itsem olacaḫ mevcden ‘ummān ḫalāş

---

^{636/9} ervāḫdan: ervāḫıdan N1

^{637/4} baḫrlara: bahrılara// mevcden: mevciden N1

5. HıŖk ider āhım odı deŖt ü beyābān çölünü
 Āhı terk ile olar deŖt ü beyābān hālāŖ
6. Nevberī oldı ‘aceb ğuŖŖa vü ğam pāmālı
 Onu bu ğamdan ider sevgilü cānān hālāŖ

638

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. GülŖende ğonça la‘l-i leb-i yāredir ‘ivaż
 Gül berg-i terde çehre-i dildāredir ‘ivaż
2. ĀğuŖ-ı gülde hār siyeh hāl niŖbeti
 Cānān yüzünde hāl hemān hāredir ‘ivaż
3. Ŗeh-mār-ı bāĝ u gülŖen ü gülzār-ı hüsnde¹⁰⁴⁷
 Devr-i ruhuñda turre-i tarrāredir ‘ivaż
4. Bāzār-ı ‘aŖka girme ki var cān hāsāreti
 Cāniñ bahā-yı vaŖlına dīnāredir ‘ivaż
5. Yārimle bir nefes çeker olsam nedir ğamım
 Ol sā‘ atin hāyatı iki dāredir ‘ivaż
6. Seyl-i revān siriŖkime beñzer Ŗelāleler
 Tuĝyān iden zamānda fevvāredir ‘ivaż
- 194a 7. Ey Nevberī seniñ de dutar dehri Ŗöhretiñ
 ĞiçmiŖ Fuzūlī imdiki Nevbāredir ‘ivaż

639

Müfte‘ilün Mefā‘ilün Müfte‘ilün Mefā‘ilün

1. İtdi Ŗeher Ŗabā yili hālimi ol nigāra ‘arż
 Rāz-ı dil-i derūnımı Ŗöyledi āŖikāre ‘arż
2. Güldeki hāra ğöŖerüp hāl-i siyāhı dil-berim
 Eyledi zevk ü lezzet hāl-i siyāhı hāra ‘arż

^{638/3} hüsnde: hüsñüde N1

^{638/6} zamānda: zamānıda N1

3. Yārīñe söyle derdi ki def' ine çāre eylesün
Çünkü 'abeşden eylemek derd-i dili kenāre 'arz
4. Şubḥ-ı nesīm dāmenin 'acz ile dut daḥīl düş
Zülfe disün kara günün zahmet-i şāmı yāre 'arz
5. Saḥla zamīr-i sīnede sırrıñı gayra söyleme
Koy seni firqat öldüsün eyle onu mezāra 'arz
6. Āb-ı ḥayātı Hızra vir saḥla elinde bādeni
'Aşḫ meyın mezākımı eyleme hūşyāra 'arz
7. 'Aşḫ nedendir 'aşığı bī-ḥod idir düşen kimi
Kimdi bu sırrdan iden Nevbere bir işāre 'arz

640

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gönlümün munca ḡamı ey gül vişālīndir ḡaraż
Gözde bu ḡasret ki var ḡüs-n-i cemālīndir ḡaraż
2. Şevḳ-i ḡüsñüñdür iden her gün münevver göñlümü
Tār olan evḳātıma hindü-yi ḡālīndir ḡaraż
3. Beñzemezdir küllihim dünyāda bir şūret saña
Şūret-i zībā olan 'aql-i kemālīndir ḡaraż
- 194b 4. Şāneveş sīnemde var bī-ḡadd sitem peykānları
Her oḡa bir cān virem ḡanım ḡelālīndir ḡaraż
5. Cismden cānım çıḡup zülfünde dutmuş āşiyān
Naḡd-i cānım 'aşḫda maḡşūş mālīndir ḡaraż
6. Düşdi firşat dün gice yād eyledim ruḡsārıñı
Virmedi firqat emān dilde ḡayālīndir ḡaraż

---

^{639/7} sırrdan: sırrıdan N1

^{640/1} ḡaraż: ḡaraż N1

^{640/2} ḡaraż: ḡaraż N1

^{640/3} ḡaraż: ḡaraż N1

^{640/5} cismden: cismiden// 'aşḫda: 'aşḫıda// maḡşūş: maḡşūşı// ḡaraż: ḡaraż N1

^{640/6} ḡaraż: ḡaraż N1

7. Nevberiden merhâmet kem itme kim bîmârdır
Ondaki manzûr-i dil ruhsâr-ı aliñdir ğaraż

641

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Cānı vir cānāniña bir buse dut ondan 'ivaż
Kem dise 'afvv eylesün öz luţfuna cānān 'ivaż
2. Gözyaşı hicrānda her gün ahar ruhsârıma
Bu tükenmez yaşım itmez ki bir 'ummān 'ivaż
3. Tuḥfedir pā-yı meleḡ sultāna bir mürçeden
Sen de cānın tuḥfe kıl tā kim vire sultān 'ivaż
4. Cān daḡı bir gün gider gelmez cihānın mülküne
İtmesün 'ākil gerek uhrāsına devrān 'ivaż
5. Hind ile Çin mülküne yārin deġişme ḡālını
Devlet-i Çin eylemez ḡāl ü ḡaḡ-ı cānān 'ivaż
6. Gözyaşın ruhsāra tōk koy doldusun dāmāniñi
Kim bu dürri eylemez bir gevher-i ğaltān 'ivaż
- 195a 7. Saltanat ḡülyāsına ey Nevberī virme gönül
Şehlerin kāşānesin eyler saña küllḡen 'ivaż

642

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Qaldı ḡasret gözlerim ruhsârıña cānım mariz
Muntazırdır rüyiña bu çeşm-i giryānım mariz
2. Hüşim aldıñ fikrimi celb eylediñ ruhsârıña
Serserilikdendi bu gönümdeki ḡanım mariz
3. Terk-i mescid eyledim minnet ḡoyup mey-ḡāneye
Eylüyor zāhid maña işbāt imānım mariz

^{640/7} bîmârdır: bîmârdır// ğaraż: ḡaraż N1

^{641/2} hicrānda: hicrānda N1

4. Görmedim bir şāniyem zevk ü farah virsün dile
Hier elindendir olan her sâ' atim anım marîz
5. Āh-ı dildendir dime huşk oldu göz hūn-ābesi
Dil marîz-i 'aşkıdır hem çeşm-i ceryānım marîz
6. Berg-i gül mişli solup rüyım melāl ü hierden
Revnağından gül düşüp bāğ-ı gülistānım marîz
7. Yazdım ey Nevber gamı hicrānı derdi kâğıza
Olmasun dünyāda bir şî' r-i ğazel-h'ānım marîz

643

Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün

1. Hüsni cemālî yārimün dutdı cihānı tūl-i 'arz
İtdi hacil gök günün şa' şa' alı bu māh u arz
2. Olmaz onun berāberi hüsüne nūr-i āftāb
Alsa da nūrı aydan nūrına āftāb qarz^{643/5}
3. Herkesin ārzūsı var bahmağa hūb-şūrete
Dergeh-i yār secdesi şāh u gedā oldu farz
- 195b 4. Gelse tabīb koymuyun çāre-i derdim eylesün
Şihhata uygun olmuyor dilde olan nihān marāz
5. Qan eylüyüpdî bāğrımı miñneti şām-ı hierde
Eylemerem kışāş eger buse vire nigār 'ivaż
6. Ay dimüşem 'izārına müdde' iye haber virün
Eylüyerem şübüt ona olsa 'inād-ı mu' teriz
7. Men öperem ayağımı Nevberī yār-i mehveşin
Rāzī olar eger bunu eylügen olsa yāre 'arz

---

^{642/5} 'aşkıdır: 'aşkıdır N1

^{642/6} hierden: hieriden N1

^{643/2} aydan: ayıdan N1

^{643/5} hierde: hieride N1

644

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gül-berg-i ter çemende ruḥ-i yāredir 'ivaż
Bülbüllerin fiğānı dil-i zāradır 'ivaż
2. Gül-gün yañaq üzere siyeh ḥāl dānesi
Āğüş-ı gülde mest yatan ḥāradır 'ivaż
3. Ney nālesi müeşşir olur dād-ı dildir o
Şavt-ı ḥazīni nāle-i bīmāradır 'ivaż
4. Manzūr-ı çeşm serv-i revān ḳadd-i yārdır
Ra' nā ḳadiyle ḳāmet-i dildāradır 'ivaż
5. Cānım fedā-yı yār eylesem yoḥ ḥasāretim
Gīsū-yı müşg-būdaki bir tāradır 'ivaż
6. Āyīne ḥākı yanmağa virdi rızā-yı dil
Renc-i ḥarīki manzar-ı ruḥsāradır 'ivaż
7. Mey-ḥ'ār olma Nevberī var onda min maraž
Bilme o neş'e nergis-i ḥammāradır 'ivaż

645

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 196a 1. Dün itdiler nigār ile bāremden iḥtilāṭ
Söylendi çoḥ müzākere çāremden iḥtilāṭ
2. Ḥall etmekde oldusa dāğ-ı derūnımı
Ṭulānī giçdi dildeki yaremde iḥtilāṭ
3. Ölmek nişānı oldu yekūn ḥall-i meşele
Ḳaş u göz ile oldu işāremden iḥtilāṭ
4. Taşdıḳ idildi 'aşḳ ile cānım marīzdir
Cān-süz dilde āh-ı şerāremden iḥtilāṭ
5. Ta' yin olundu defnime tābūt-ı reng-i sūd
Āşār-ı baḥt nām-ı sitāremden iḥtilāṭ

6. Hakk eylesünle baş daşıma ‘aşk-ı Nevberī
Olsun cihānda dildeki yaremden ihtilāṭ

646

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

1. Kām-ı dil olar ‘aşkda cānāna musallaṭ
Hicrān odı fırkat vire mi cāna musallaṭ
2. Mescidleri vir zāhide mey-ḥāne bizimdir
Āḥirde olar mescide mey-ḥāne musallaṭ
3. Min derd ü belā geldi gönül çıḥdı kabaḳa
Anlar dile ḡālibdi dilim ana musallaṭ
4. Ḥārı alır āḡuşına gülşen gül açanda
Feryādı olur bülbül-i nālāna musallaṭ
5. Şirine virür süreti Leyliye melāḥat
Ferhādı daḡa Ḳaysı beyābāna musallaṭ
- 196b 6. Geh göreni teşḥir eylüyor ḥükm-i Süleymān
Nevber geh olur mūr Süleymāna musallaṭ

647

Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün

1. ‘Āşık-ı nālān içün bir mihribān cānāndı şarṭ
Cān u dilden birbirin dutmaḡa evvel ḳandı şarṭ
2. Bir def’ a geldimse bu dünyānı min yol görmüşem
Bilme ki ünsiyyetin ādābını insāndı şarṭ
3. ‘Aşksız nirden biler bīmār-ı ‘aşkın rencini
Nabzdan fehm eylemek derd-i dili Loḳmāndı şarṭ
4. Olmasa dermān eger bīmārına netsün ṭabīb
Her marīzün şıḥḥat-i emrāzına dermāndı şarṭ

^{646/1} ‘aşkda: ‘aşkıda N1

^{647/3} ‘aşksız: ‘aşksız// nabzdan: nabzıdan N1

5. İbtidādan Nevberī sen bir gedā-yı nefssen
Şāh ile dervīşler erzākına bir nāndı şart

648

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ol zamān kim eylüyüp cān u dili dildār zabt
Miḥnet-i hicrān ile derdin idüp bīmār zabt
2. Zevk-i gül bülbülleri şeydā idir gülzārda
‘İtrını ancak idir gül bütesinde ḥār zabt
3. Bend idüpdür gönlümü bir müy ile tarrār-ı zülf
Naḫd-i cān sermāyesin hem eylüyüp ruḥsār zabt
4. Cismden cānım çıḥup zülfünde düşmüşdür karar^{647/5}
Eylüyüpdür gönlümün iḳlīmını ol yār zabt
5. İl meni ḥayrān görüp ser-ḥoş ḥesāb eyler meni
‘Aḳl u ḥuṣım eylüyüp ol nergis-i ḥammār zabt
- 197a 6. ‘Aḳl hem-rāḥım ola olmazdım aṣlā men cünün
Hūṣımı itdi mey-i la‘l-i leb-i gül-nār zabt
7. Şükr kim Nevber virüp ol māh-rū cānāna cān
Ḥaḳḳı vardur yārınün vaşlın ide Nevbār zabt

649

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Olupdur yārimün mihri dilimde ḳan ilen maḥlūt
Dolanup reg-be-reg ḳanım olupdur cān ilen maḥlūt
2. Meni ser-ḥoş bilen meyden ḥaṭā eyler niçündür kim
Şu‘ūrımdır olan mey-gün leb-i cānān ilen maḥlūt
3. Berāberdir gice gündüz maña hicrān-ı yār eyler
Nehārım tār-ı zülfi tek gicem hicrān ilen maḥlūt

^{647/5} dervīşler: dervīşiler N1

^{648/2} gülzārda: gülzārıda N1

^{648/4} cismden: cismiden N1

4. Diyirler genc-i vîrâne sevündür i' tirâf itdim
Olupdur dürr gözyaşım dil-i vîrâne ilen maḥlûṭ
5. Soruşdum yârdan söyle lebiñ şîrîndi ya şekker
Didi şekker olup men söz diyende şan ilen maḥlûṭ
- 197b 6. Gözüm yaşın görüp gül-gün ta' accüb itme Nevber
Olup bu kaçre cânânın gamında kan ilen maḥlûṭ

650

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. 'Aşk-ı nigâr mülk-i dil ü cânı kıldı zabṭ
Cân ile dilde ṭâ' at-ı cânânı kıldı zabṭ
2. 'Aşk 'âlemin musahḥar idüp dutdı ser-be-ser
Nâmım tamâm illeri dünyânı kıldı zabṭ
3. Gül tek yüzün ḥayâlîme dutduḡca murğ-i dil
Nâlem tamâm şahn-ı gülistânı kıldı zabṭ
4. Feryâd u âh u zâr-ı dilim dutdı gülşeni
Dâdım fiğânı bülbül-i şeydânı kıldı zabṭ
5. Aldım nigîn-i 'aşk-ı nigârı taşarrufa
'Aşkıım cihânda mülk-i Süleymânı kıldı zabṭ
6. Gözyaşımın yolun dutabilmez gubâr-ı gam
Her dem tökünce yaşımı dâmânı kıldı zabṭ
7. Gam dizlerin kucaḡladı Nevber melâl ilen
Şâm u seherde âteş-i hicrânı kıldı zabṭ

651

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Her taraf efvâc-ı gam kıldı dil ile cânı zabṭ
Cân gelüp fâiḡ ona itdi gam-ı cânânı zabṭ

2. Gülşen-i ruhsarda menzil dutup zülf-i siyâh
 K̄ara ğuldur ecrine kim eyelüyüp rıdvânı zabt
- 198a 3. Z̄evki yoĥlar eylemez hicrân şebinde nâleler
 Gön̄lümün zevkine baĥ kim eyelüyüp hicrânı zabt
4. Yârsız mümkün degül ‘ aşıklara ‘ ayş u sürür
 Eylüyüpler ibtidâ cân u dile efgânı zabt
5. ‘ Āşık-ı cānân olan muṭlağ özin rüsvâ ider
 Şöhreti tâ kim ider bu kûre-i dünyânı zabt
6. Gevheri la‘ li berâber dutmuyun eş‘ arıma
 Tek-be-tek şi‘ rim ider min gevher-i ğaltânı zabt
7. Gözyaşımın Nevberî baĥr-ı muḥîṭ eyler ḥazer
 Seyl-i eşkimdir iden hicrânda ‘ ummânı zabt

652

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Her belâdan eylesün Ḥallâğ-ı ‘ âlem yâri ḥıfz
 Āfet-i devrândan ol mâh-rû dildârı ḥıfz
2. Düşmesün zülf-i siyeh cānânımın ruhsârına
 Tîre-i zulmâtdan itsün o gül ruhsârı ḥıfz
3. Bülbül-i şeydâ kimi kûyında dâd itsem n’ola
 Ḥâtırım ister ide ol nergis-i ḥammârı ḥıfz
4. Zülfde pinhân olar nev‘ ile bîmâr-ı dil
 Târım itsün zülfde pinhân olan bîmârı ḥıfz
5. Bulmasunlar egriler bir yol metâ‘ -ı ḥüsnüne
 Bir ‘ ases tek eylerem şayḥa çeküp bâzârı ḥıfz

---

^{651/2} ruhsarda: ruhsarıda N1

^{651/4} yârsız: yârisız N1

^{651/7} baĥr: baĥr// hicrânda: hicrânıda N1

^{652/1} devrândan: devrânıdan N1

^{652/2} zulmâtdan: zulmâtıdan N1

^{652/3} ḥâtırım: ḥâtırım N1

^{652/4} zülfde: zülfüde N1

6. Bâde-i la' l-i lebi der-best idüp mey-hâneni
Sâķī-i dildir iden ser-mest bu mey-h'ârı hıfz
7. Eyle mestem Nevberī havf u hirâsı bilmürem
Çünkü cānānım ider bu mest olan Nevbārı hıfz

653

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 198b 1. Şöhret-i ' aşķım olup cümle cihān içre şuā'
Mihr-i cānāndır olan dildeki ķan içre şuā'
2. Gözyaşımıdır eylügen ' aşķımı maħlūķa ' ayān
Dilde pinhān ğamı eşk-i revān içre şuā'
3. Bildi şehlā gözinün hayretin āhū-yi Hōtan
Örgenüp senden onu oldı cihān içre şuā'
4. Şûret-i yār düşüp nehr-i gülistāna yakın
Berg-i gül reng dutup oldı zamān içre şuā'
5. Reşk idüp müşğ-i Hōtan turre-i ' anberfāma
Nāf salmış kim ola ' ıtr-feşān içre şuā'
6. Hāķ-ārā şöhet olup birbire Mecnūn şābıķ
Nevberī imdi olup cān cihān içre şuā'

654

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Āteş-i dāğ-ı dil-i zārını kıl yāre rücū'
Tökülen eşk-i ter-i dīdeni ruhsāra rücū'
2. Gözü yağma eylüyor cānını zülf-i imānı
Onların cürmünü kıl turre-i tarrāra rücū'
3. Müje peykānı olup zaħm eylügen cān u dili
Cāninun derdini it sen dil-i bīmāra rücū'
4. Dilime salmagilen hāl-i siyāhın ğamını
Bu ğamı eylegilen gülde yatan hāra rücū'

- 199a 5. Meni görmek dilüyen hayret alan demde meni
Eylesün celb-i nazār şūret-i dīvāra rücū^ç
6. Qoydı hicrān bu kadar ğamları ‘ aşık diline
Ne sebep itmedi bu ğamları aġyāra rücū^ç
7. Āhını daġa niçün salmadı Ferhād görün
Onu men eylüyerem āh-ı şerer-bāra rücū^ç
8. Tākāt u tāb eylüyor Nevberī her nev^ç i ğama
Eyle derd ü ğamıñı ġuşşanı Nevbāra rücū^ç

655

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gözlerimden yüzüme ahdı firākıñda dumū^ç
ġam olan kāmetimecin secdesidir yāre rücū^ç
2. İtmerem nāle niçün karşıda durmuş aġyār
Tāk-ı ebrūlarıñı eylüyerem maġfi ġuzū^ç
3. Olmuşam teng-nefes dāda çağırduġca seni
Ses dutulmuş görünür şavt u şadām içre ġuşū^ç
4. Didiler yār benim cānımı almaġ dileyor
‘ Aybı yoġdur ger onun virse rızāsın marzū^ç
5. Keşret-i āh u fiġān saldı nefesden dilimi
Dil-i maġzūndadır ġuşşa vü ğamlar mecmū^ç
6. Zıkr-i yār ile gerek āġire yetsün nefesim
Şāni^ç i zıkr eylüyor şubġ u mesāda maşnū^ç
7. Nevberī açdı bu gün yārine ġam defterini
Pāre pāre dilini itmedi cānānı rüfū^ç

656

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. İtme ey dil bu kadar firqat-i yār ile nizā^ç
Qoruġuram ġasret ile eylüyesen cānı vedā^ç

^{655/5} maġzūndadır: maġzūnidadır N1

- 199b 2. Her kadar şabr eyleseñ sende taḥammül yiri var
Tünd-ḥû olmagilen bed giçünende evzâ^ç
3. Ebr-i nisân kimi tök ^çârıza gözden yaşını
Gülşen-i ^çârız-ı yâre ola tâ kim neffâ^ç
4. Nefes almak dilemür cismde cânım sensiz
Vaşlıñ ümmîdi diyor eyle memât ile vedâ^ç
5. Ğamlı dilden ğamımı şordılar inkâr eyledim
Vehm itdim ki olar ilde dilim derdi şua^ç
6. Serve baḥdıķda göze oldu ḳadiñ medd-i naḳar
Ḥaşâlillah ki ola ḳaddiñe nişbet o şücâ^ç
7. Dâmen-i yâriñi dut Nevberî eller vâriken
Derdini yâre diyüp çâresini eyle ricâ^ç

657

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Maḥfiliñ rüşen ider her gice ruḥsâr ile şem^ç
Müdde^çî zülf ile rû oldu şeb-i târ ile şem^ç
2. Hicr odıyla alışup yandı cânım döndi küle
Rişte-i cân eridüp o gice bu nâr ile şem^ç
3. Āh-ı fânûs kimi şöndidi vaşlıñ ışıkın
Şönecekdir bu gice āh-ı şerer-bâr ile şem^ç
4. Dilime od ḳalanup yandırur elde ḳalemi
Ellerimden od alar defter-i tûmâr ile şem^ç
5. Yandırurdur dilimi âteş-i hicrân giceler
Rû-be-rûda dayanup dîde-i ḥûn-bâr ile şem^ç
6. Oldı pîçide dilim yüzde siyeh ḥâli görüp
Ḳıvrular cismde cân âteş-ârâ mâr ile şem^ç

---

^{656/4} cismde: cismide N1

^{657/6} cismde: cismide N1

7. Yandukun birbirine fâş eyledi şem^ç ile dil
Derd-i dil söylediler birbirine Nevbâr ile şem^ç

658

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 200a 1. Menle bâhem şubha dek yaşın töker ağlar şem^ç
Menden efzūnter ider nezāre-i ruḥsār şem^ç
2. Yandı cānım âteş-i hicrāna cānım şubha dek
Âh çekdikce olup âhımdan âteş-bār şem^ç
3. Kıoymadı tenhā meni bir dem şeb-i hicrānda
Salmadı gözden meni olsun hemîşe var şem^ç
4. Şem^ç göz tek yaşını men tek töker dāmānına
Ġālībā dilden dutup yanmaķına bir nār şem^ç
5. Dil ucundan odlanup pā-bestedir şem^ç dānına
Men de bendem zūlfde âteş maña ruḥsār şem^ç¹⁰⁷⁴
6. Âteş-i hicrān yaḥar şeb tā seḫer cān rīştesin
Bir de var olsun onu oldı maña ğam-ḫ'ār şem^ç
7. Şu^ç le-i ruḥsārı men pervāne şavt eyler şem^ç i
Cān fedā itmekdedir pervāne hem Nevbār şem^ç

659

Mef' ūlü Fâ' ilātü Mefā' ilü Fâ' ilün

1. Olsaydı sende dār-ı fenā şavtı istimā^ç
Men tek iderdiñ anıñ ile ūlfet inķıṭā^ç
2. Yoḫ salṭanat ḫayāli başımda ne mülk ü māl
Bildim binā-yı salṭanatın rüknidir nizā^ç
- 200b 3. Olma ḫarīş mülke ne māl ü ne devlete
Ḥasretle sen idersen onu^ç āķıbet vedā^ç

^{658/3} hicrānda: hicrānda N1

^{658/5} zūlfde: zūlfüde N1

^{658/7} şem^ç i: şemi N1

4. Bezl-i nigâr eylegilen naqd-i cânıñı
Düşmez kesâda vaqt-i revâcı yeten metâ^{659/4}
5. Ğam tüşesiyle rişte-i cân üzme cismden
İtmek gerekdi cisme ğam u ğuşşadan defâ^{659/5}
6. Cân-ı nigâra Nevberî vaşlın taleb idüp
Mecnûn kimi zamâne de it nâmıñı şua^{660/1}

660

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Dil hicre cevr ü sitem-i yâredi kıñı^{660/2}
Cevr ü sitemin ecrine dildâredi kıñı^{660/2}
2. Ruşsâr odına men yanuram her şeb-i hicrân
Pervâne dili şem^{660/2} deki nâredi kıñı^{660/2}
3. Şönmez cigerim âteşi deryâ da tökülse
Eflâke yeten âh-ı şerer-bâredi kıñı^{660/2}
4. Kûyiña gelüp incime her günde dolansam
Göz merdüminün manzarı dîdâredi kıñı^{660/2}
5. Gül reşk eyledi hâam-ı siyehfâmıñı görcek
Âġuşa alup nâz ile bir hâredi kıñı^{660/2}
6. Ümmîd-i vişâl ile giçür ' aşıkun ' ömrü
Senle çekülen adına bî-çâredi kıñı^{660/2}
7. Cân naqdini Nevber getürüp sevķ-i vişâle
Bilmiş bunu kim vaşl bile vâredi kıñı^{660/2}

661

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Âh çekdikce olur dilde olan kıñ zâyı^{661/1}
Bu kıñara kıñla olur ' âkıbetin cân zâyı^{661/1}

^{659/4} bezl: bezl N1

^{659/5} cismden: cismiden N1

^{660/1} hicre: hicride N1

^{660/2} şem^{660/2} deki: şem^{660/2} deki N1

- 201a 2. ‘Aşq derdini niçün bilmedi Loqmân Hekim
Vaşldır çâre ona itmeye dermân zâyi⁶
3. Maña ser-hoş diyülüp zâhidedir vird-i zebân
İftirâ söylüyüben eyledi imân zâyi⁶
4. Hârî ağuşda gül eyledi ser-mest-i humâr
Bülbülün dâdı hâzer itdigi efgân zâyi⁶
5. Hoşdur ey dil saña bir külhen-i âsûde niçün
Hem Süleymân olu hem mülk-i Süleymân zâyi⁶
6. Dime ey dil ki seni hâbse salup sîne-i teng
Şabr kııl çünkim bir günü zindân zâyi⁶
7. Hoş giçer kûy-i ser-i yârda menzil eylemek
Onda Nevberden olar hâl-i perişân zâyi⁶

662

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Yetişdi başa ecel gelmedi nigâr dirîğ
Gider mezâra gözümde bu intizâr dirîğ
2. Firâķ-ı şâmını men şubh kıılmadım râhat
Karışdı birbirine şâm ile nehâr dirîğ
3. Ecel piyâlesine zehri doldurup virdi
Fenâya virdi hayâtım firâķ-ı yâr dirîğ
4. Gubâr-ı reh-güzerin virmedi koyam kefene
Ki belki kabr meni itmüye feşâr dirîğ
5. Fiğân-ı bülbülü görcek gelir fiğâna dilim
Gül üzlü yâre men itmem fiğân u zâr dirîğ
6. Cenâzemi giçürün reh-güzâr-ı yârimden
Görende söylesün ol nergis-i humâr dirîğ

---

^{661/4} ağuşda: ağuşıda N1

^{661/7} yârda: yârıda N1

- 201b 7. İcāze virdür öpem zülf tek ayakından
Yanında mû kadarı yoğdur i' tibār dirîğ
8. Hıyāl-i vaşlı olupdur hemîşe fahr-ı dilim
Ne sūd yetmedi başa bu iftihār dirîğ
9. Raqīb ta' nesine táb itmedi Nevber
Bu hāle eyler olup hayli bî-şümār dirîğ

663

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Olma rencide eger sensiz men itsem seyr-i bāğ
Gülü görcek çehreñi yād eylerem ey gül yañağ
2. Kec-nigāhıñdır koyan her lahza min dāğı dile
Çoğ ta' accübdür durur bir bu kadar dāğ üste dāğ
3. Her gören zannetmesün bu hāl ile ihyā meni
Bî-cerāhat mürdeyem cismimde her endām şağ
4. Bāverim yoğ sen kimi dünyāda sīmīn-cān ola
Görmüyen ruhsārīñi menden gelüp dutsun sorağ
5. Āteşin ruhsārīña yanmağdır 'ādet 'āşıka
Yandırar görse özin pervāne her yirde çerāğ
6. Derd bî-şāhib qalup āhirde tapdı gönlümü
Boş görüp ğamlar onu itdi özine bir yatağ
7. El götürme Nevberī cānāndan virseñ de cān
Feth-i iqlīm-i vişāl-i yāriñe cāndır yarağ

664

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. İtmese bir būseni menden eger cānān dirîğ
Men de ondan itmezem büse 'ivağdan cān dirîğ
2. Yir yüzünde bir nefer nā-dān tapulmazdı eger
İtmeseydi terbiye nā-dāndan 'irfān dirîğ

---

^{663/7} cānāndan: cānānıdan N1

- 202a 3. ʿ Aşqda Mecnūn kimi kim nefsin ıslāh eylese
Anıñ ile eylemez ünsiyyeti hayvān dirīg
4. Baħr her gūn sāhile açsa kulaq dutmaz ki dürr
Eylese bir kaṭre ū ondan eger nisān dirīg
5. Faqr qalmazdı yaqīn dūnyāda aqlā bir nefer
İtmese çirk-āb el faqr ehline sulṭān dirīg
6. Secde itmek Ādeme oldı melekçūn vācibāt
Bed giçüp hāli idüp bu secdeni ūeyṭān dirīg
7. Ol ūeh-i hūbān seni salmaz nazardan Nevberī
İtmez āħir vaşlını senden ūeh-i hūbān dirīg

665

Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilūn

1. Qoydı cānān dilime zevq-i ruħundan bir dağ
Tārīk olmuş ivini rūşen idüp koydı çerāğ
2. Ĥam qaşı oldu benim ʿ ömrümü ġāret eylūyen
Sūd olmaz ki yaqīn egri olanda ortağ
3. Zūlfini dām eyledi ʿ aşığına fitne gözü
Dānedir hāl-i siyeh ʿ arıza ġīsūsı ṭuzağ
4. Menzirim kūy-i seri oldı dil efgānehine
Būlbūl-i ġam-zedenūn nālegehi ġülşen ü bāğ
5. Gözlerimden tökülür dürr dilimden gevher
Yārime būy bāğdır rīşte-i cānım ona bāğ
6. Yār kūyında gerek cismimi topraq eylūyem
Nevberī cān vire ger bu qaṭudan çekmez ayağ

^{664/2} nā-dāndan: nā-dānıdan N1

^{664/3} ʿ aşqda: ʿ aşqıda N1

^{664/4} baħr: bahr N1

^{665/5} bāğdır: bāğıdır N1

666

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Soldı gülşen zerd olup her şâhelerde berg-i bâğ
Bâğ revnağdan düşüp pāmāl olundı cümle tığ
- 202b 2. Döndi bir vîrāneye elvān yaşıl giymiş çemen
Ġālibā bir hānmān vîrānedür sönmüş çerāğ
3. Yas kurmuşlar kimi bâğ içre durmuş bâğbān
Tünd-bād-ı şarşarı sındırdı güllerden buğ
4. Bir nişāne kalmadı bâğ içre gülden bülbüle
Mesken itdi gülşen ü gülzārlarda sūd zāğ
5. Nevberī gülşende gül açmağa lāzımdır bahār
Bir havā-yı mu' tedil olmağ hemānā bād-ı şağ

667

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Koydı hāl-i siyehiñ lāle kimi bağrıma dağ
Şu' le-i āhım olup tîre dil-i zāra çerāğ
2. Seyr-i gülistānda farah yoğdı eger sensiz ola
Gül yüzüñsüz ne çemen zevk virir qalbe ne bâğ
3. Serv bâğ içre kadiñ mişli hırāmān yirimiz
Bed nazardan hāzerim çoğdı yaman gözden ırağ
4. Bile şîrîn dudağa men dağı Ferhād olaram
Āhım ile yağaram karşıma gelse min dağ
5. Yandı cānım giceler firqat-i hicrān oduna
Kurulup micmere-i sinede şönmez bu ocağ
6. Mest-i hālet gezürem nergis-i hāmārîñ için
Bile ser-hoşluk ile kimden idüm anı şorağ
7. Miñnet ü guşsa vü ğam bildiler ' unvān-ı dilim
Onlarun hayli ne bu sâhada dil oldı yatağ

¹⁰⁸⁷ [gülzārlarda]: gülzārlarda N1

8. Dâne-i hâle idüp murğ-i dilim zevk ü heves
Âh kim bilmedi bu dâneye gīsünü tuzag
9. Serseri ger diseler Nevbere el-ḥaḫ yiri var
Keşret-i ğamdır iden munca onu ḥabṭ-ı dimâğ

668

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 203a 1. Dutdum ey dil-ber seniñ aḥvâliñi gülden sorağ
İtr-ı zülfün müşğ ile reyḥân ü sünbüldeñ sorağ
2. Bilmüyenler nâlemin cân-süz olan aşvâtını
Eylesünler gülsitân şeydâsı bülbüldeñ sorağ
3. Emr-i müşkildir maña bu ḥâl ile kâm-ı dilim
Ey gönül sen dut bunu ḥellâl-i müşkilden sorağ
4. Tünd-i şarşardan gönül ḥâl-i nigârı sorma kim
Dut onun aḥvâlini bir şubḥ hoş dilden sorağ
5. Ḥummlar mey-ḥâñede ser-ḥoş idebilmez meni
Neş'eyi la' l ile dut bir câm-ı yüngüldeñ sorağ
6. Nevberi kim bilmese dutsun nigârından ḥaber
İtmesün bî-câ yire bî-ḳayd olan ilden sorağ

669

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Ḳadem ḳadem gidirem mâh-rû nigâra ṭaraf
Yüzimi dutmuşam ol yâr-i gül-î izâra ṭaraf
2. Ne müddet oldu ki men olmadım şarâb ile mest
Dûrum gidüm diyoram nergis-i ḥumâra ṭaraf
3. Ḥoşam ki düşmemüşem bu cihân tuzâḳına
Gerekdir imdi gidem dâm-ı zülf-i yâra ṭaraf
4. Cünûnluḳun eşeri fâş ider îzârımdan
Biraz ḳalup ki gidem Ḳays olan diyâra ṭaraf

^{668/5} ḥummlar: ḥummılar N1

- 203b 5. Raķıbi yoħdı gözüm görmege ser-i kyda
 evirsin anıñ zn Hlıķım mezra araf
6. Feraħla bülbül oħur řħ-ı glde naġmeleri
 Skta raġbeti artur baħanda ħra araf
7. Hirs albe yetr pıtb-ı gsdan
 Bu resmdir hamu orħar gidende mra araf
8. Hrret-i bedenim oldu teşin yüzden
 Muķarrer oldu gidem Nevber bu nra araf

670

Fe' iltn Fe' iltn Fe' iltn Fe' ilün

1. Hsret-i la' l-i lebiñ itdi dil-i zrı za' if
 teş-i ħım idir bu ten-i bmrı za' if
2. Hm adim bişidir ķ-ı kemn-ebrlar
 Keşret secde ider ' bid  dndrı za' if
3. mze peyknı töker anını maħzn dilimin
 Ne şbt ile bilm bile kemndrı za' if
4. Mh-r manzarını zhid idir ' řıķa men'
 avli btldır onun fi' li bed efkrı za' if
5. Doludur dürr ile bu snede pergle-i dil
 şıkr eylüyerem olmasa bzrı za' if
6. Dm-ı gsda dutup gönlümü ħabs itdi nigr
 urrelendi kim idüp bile giriftrı za' if
7. şmlar hicr odına Nevber ķat getürüp
 Vħıma eylemedi bildi bile nrı za' if

---

^{679/7} resmdir: resmidir N1

^{670/7} şmlar: şmılar N1

671

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Zāhid ister ki meni celb ide imāna taraf
Gine dutdum yüzümü men reh-i mey-ḥāna taraf
- 204a 2. Āteş-i dūzaḡ ile virdi dil-i zāra hirās
Va‘ de virdi apara cennete ḥūrāna taraf
3. Yandırurdur meni çoḡ ateş-i hicrān didim
Yāre doḡru gidirem ol şeh-i ḥübāna taraf
4. Ne naşīḡat yiridir ḡilḡaten Ādemdir atam
İbtidādan o dutup yüz reh-i şeyḡāna taraf
5. ‘Aşḡ çoḡ ‘ābid ile şeyḡi idüp ser-gerdān
Gūşe-i çeşmiñ ile baḡ daḡı Şan‘ āna taraf
6. Terk idür dāneleri gülden öter bülbül-i zār
Gelür efgāna gidir şaḡn-ı gülistāna taraf
7. Gūş dutmam daḡı men zāhidin efsānesine
Giderem şevḡ ile men Nevberī cānāna taraf

672

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ḡilḡat-i dünyā vü mā-fihāya insāndır şeref
Cānluya her vardan eşrefterin cāndır şeref
2. Cismde bir dırnaḡun noḡşānı nāḡışdır velī
Ondan evlāter olan cisme revān ḡandır şeref
3. Herkesin başında var bir nev‘ ilen fikr ü ḡayāl
‘Aşḡ ancak Ḳaysdan dehre nümāyāndır şeref
4. Nāşīḡā ‘aşīḡlarun fikrinde yoḡdur bir bedā
Ḳünkü maḡşad onlara bir vaşl-ı cānāndır şeref

---

^{671/1} vardan: varıdan N1

^{671/2} cismde: cismide N1

5. Şiše kıadrin artımaz min bār ger olsa tıraş
Dürrlerde āb ilen meşhūr olan kāndır şeref
6. Şāh odur kim tābi‘i āsūde-ḫāl olsun müdām
Müstebidler zıddına maḥbūsa zindāndır şeref
7. İtme ḫāric Nevberī inşāfiñi mizāndan
Şāha bir ‘ādil şıfat tüccāra mizāndır şeref

673

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

- 204b
1. Tapdı şöret gözleriñ devrinde müjgān muttaşif
İntizāmı leşkerün sultānadır artık şeref
  2. Ḥüsninün bāzārı çoḡ meşhūr olupdur dehrde
Men de cānım riştesin bāzārına gitdim kelef
  3. Eşk-i seyl-ābım cihān deryāsına saldı ḫurūş
Tünd-ḫū emvācdan eṭrāfına cem‘ itdi kef
  4. Olmaram Mecnūn kimi rüsvālanup zincire bend
İstemem anıñ kimi dīvāneye olmaḡ ḫalef
  5. Her müselmānım diyen bir ismi kāfi bilmesin
O çalur bī-cā yire şeypürsüz bir ḫuşk def
  6. Kaṭre kaṭre yaşımı bī-hūde kerim şanmuyun
Sāḫile māhī açup gūşın dutar ondan şadef
  7. Zann itme Nevberī ol māh-rūnı bī-vefā
El götürme yārdan ger olsa da cāniñ telef

---

^{672/5} dürrlerde: dürrilerde N1

^{672/7} mizāndan: mizānıdan N1

^{673/2} dehrde: dehrde N1

^{673/3} emvācdan: emvācıdan N1

^{673/7} yārdan: yārıdan N1

674

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ehl-i tevhîdem diyüp ey dil ' abeşden urma lâf
Şıdķ-ı dil olsun gerek ecsâmda bir alb-i şâf
2. Ğul hata itse eger külliyeten her kârda
Şübhe yoğ sultân onun taķşirini itmez mu' âf
3. Sehv-i nîsânın gine bir merkezi bir haddi var
Şu düşende kürden ondan gelir bûy muzâf
4. Bir uru ism ile sen aşıla müselmân olmadın
Çünkü bu ism eylemez dîn ü tarikatdan kefâf
5. Dîni te'mîn eylüyen ağkâma tâbi' olmasa
Hâne-i vîrânedir olmuş binâsından şikâf
6. Kimse görmez ' aksini bağsa muğammer toprağa
Tâ kıvâm ila ona ger virmese bir reng-i şâf
- 205a 7. Sâde dillerdir yeten ey Nevberî maķsûdına
Bu mükerrer söylenüp yoğdur sözümde iğtilâf

675

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bâr-ı ' aşķı yüklesen tabın getürmez kûh-i Ėâf
Ėam idüpdür afını ' aşķın sözü yoğ iğtilâf
2. Ėam ad oldum men dağı ' aşķa düşen günden beri
Nehy itmekden bunu eydür abûl-i i' tirâf
3. Mağfil-i cânânda bir şem' tek yansam n'ola
Başıma cân yandıran pervâneler eyler tavâf
4. Tîr-i müjĖân eylüyüp zağm ile şân şân gönlümü
Gözleriñ bî-rağmdır kim cevrine itmez kefâf

---

^{674/1} ecsâmda: ecsâmıda N1

^{674/2} kârda: kârıda N1

^{675/3} cânânda: cânânıda N1

5. Olma eymen kabrde feryâddan râhatlanam
Kabrimün saḳfın ider dilden çıḳan âhım şikâf
6. ‘ Afv itsün cürmümi cânânıma itdim du‘ â
Bî-eşerdır her du‘ â ger maḥrûma degse şefâf
7. ‘ Arz eyle cânânıña ey Nevberî derd-i dili
Sırr-ı dilden söyleme bî-gâneye bir kelme lâf

676

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Ğuşşa vü ğamdır iden hicrânda cânım za‘ îf
Cânımı elden salup hicrân-ı cânânım za‘ îf
2. Fıkr-i ğisûdur benim ḥâlim perîşân eylügen
Ol perîşân zülfüden ḥâl-i perîşânım za‘ îf
3. Şubḥ-dem virmez dile ney tek hevâdan düşmüşem
Bu sebebdendir olup kûyuñda efgânım za‘ îf
4. Nuṭṭdan koydı meni ḥayret gelügîr eyledi¹⁰
Nâr-ı cân-süzüm idüp bu çeşm-i giryânım za‘ îf
- 205b 5. Şâdlanmak arturar ḳanı dil-i maḥzûnda
Ğuşşadır pergâle-i dilden iden ḳanım za‘ îf
6. Odludur gögsüm ona ḳoyma tekebbürle ayak
Şöndürüpdür âteşin zannitme külhânım za‘ îf
7. Âhdan mevce gelür ey Nevberî deryâ-yı dil
Çekmüyende âh olur sînemde ‘ ummânım za‘ îf

^{675/5} kabrde: kabride// feryâddan: feryâdıdan N1

^{676/1} hicrânda: hicrânıda N1

^{676/4} nuṭṭdan: nuṭṭıdan N1

^{676/5} maḥzûnda: maḥzûnıda N1

^{676/7} âhdan: âhıdan N1

677

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Bâr-ı aşka tâbı yoḡ kim ḡaddini ḡam ḡıldı ḡaf
Kelme-i aşkı yazup baḡ kafına ḡıl i' tirâf
2. Ğam yataḡıdır dilim derd ü belâ şahrâsı cân
Mülk-i dil vüs' atlıdır munca ḡama eyler kefâf
3. Eşk-i çeşmimdir yuyan dilden ḡubâr-ı ḡamları
Şûret-i cânânımı aydın dutar bu ḡalb-i şaf
4. Mey-perestler bilmüyüp ser-ḡoş neden olmaḡ gerek
Câmdır ḡül-ḡün lebi mey ondaki ḡamra şefâf
5. Vaşlı erzândır onun uşşâḡına cân naḡdine
Naḡd-i cânı vaşḡün her aşık eyler inşirâf
6. Töhmet-i aḡyârdır dil-ḡir iden aşıkları
ḡasret âhı tîşe-i dildir ne ḡâcet ḡayrı lâf
7. Ma' bedinden zâhidi da' vet idün mey-ḡâneye
Söylesün inşâf ilen hansıdadır şer' e ḡilâf
8. Nevberî terk eylemiş âḡir riyâ-yı mescidi
Şâḡib-i mescid onun bu cürmüni itsün mu' âf

678

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Derde düşdüm yetmedim ol mâh-rû cânâna ḡayf
Yâr ider mi bilmürem bîmâr olan bu câna ḡayf
- 206a 2. Çârem için gitdiler nâ-ḡaḡ yire ehlim ḡabîb
Zaḡmet-i bî-câsına hem yazdıḡı dermâna ḡayf
3. Āh u zârı gönlümün dil-teng idir hem-sâyemi
Yâr işitmür her gice men çekdigim eḡḡâna ḡayf
4. Āteş-i hicrân meni yandırdı şem' pervâneni
Bir diyen yoḡdur men ü pervâne-i süzâna ḡayf

5. Şâm-ı hicrân şubha dek kıan yaş ile ağlar gözüm
Mihribânım yoğ disün bu dide-i giryâna hayf
6. Aç kıulağ dut yaşımı giryân gözümden dürrdür
Eylüyorsun ol şadef mâhisi tek bârâna hayf
7. Dut ğanîmet hüsniün devriyle ‘ aşık kıadrini
Vaqt olar ey gül diyirsen bülbül-i nâlâna hayf
8. Nevber olmuş ‘ aşıkıñ ey mâh-rû cânân seniñ
Derdini sensiz yazup cem‘ itdigi dīvâna hayf

679

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Ne zamâne kimi göz muntazır-ı yâr olacağ
Ne kıadar dilde gören âh-ı şerâr-bâr olacağ
2. Dil müdarâ eylemür firkıat-i yâr ile nidim
Hierde nev‘ -be-nev‘ derde giriftâr olacağ
3. Ney nefes dutmağ ile bezmde feryâda gelür
Ne kıadar var nefesim tende dilim zâr olacağ
4. Gül didim ‘ arızına hâl-i siyeh fâmına hâr
Gül gelüp bahşede didi mende dağı hâr olacağ
5. Leb-i mey-gûna didim arturaram zevkı ü heves
Bu temennâda olan söyledi mey-hâr olacağ
- 206b 6. Kıafi mizân ğamıma vezn götürmek diledim
Meni kıoysañ didi ğam hayli girân-bâr olacağ
7. Dehr her-çend alup Nevberî sizden aparar
Zînet-i bezm gine nazmda Nevbâr olacağ

^{679/2} hierde: hieride// nev‘ : nev‘ i N1

^{679/3} bezmde: bezmide N1

^{679/7} nazmda: nazmıda N1

680

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Cânımdır olan 'aşkda dildâra ta' alluğ
Her 'uzv-ı tenim oldu hamu yâre ta' alluğ
2. Āğüş-ı güle hârı virür çarh-ı cefâ-cû
Hâli hem idir gül kimi ruhsâra ta' alluğ
3. Ney betni dime hâric idir şavt-ı hazîni
Neylerde olan nâle dil-i zâra ta' alluğ
4. Ebrû-yi hamın tã' atı oldu maña vâcib
Mihrâb-ı riyâ 'âbid ü dîndâra ta' alluğ
5. Dil sîneden ayrıldı dutup zülfde mesken¹¹⁰
İtdi özini turre-i tarrâra ta' alluğ
6. Gül yüzde görüp hâliñi gül artıdı reşkin
Āğüşını gül eyledi bir hâra ta' alluğ
7. Feryâd eyle Qaysın dolanup devr-i zamânı
'Aşk 'âlemdir imdi de Nevbâra ta' alluğ

681

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Haçan bu ğamlı dilimden ğamıñ kenâr olacak
Ne vakte dek gözümün kaçresi nişâr olacak
2. Düşüpdî 'akrebe yoğsa sitâre-i bahtım
Ne kadri ğuşşalı dil sînedede feşâr olacak
3. Mağall itmeyi hardan bulum ki yoğdı raķib
Yüzümde nûr-i beşâşet yanımda yâr olacak
- 207a 4. Kemîngehinde durup gözledim bir âhûnı
Ne dem bu âhû gelüp avçıya şikâr olacak

---

^{680/1} 'aşkda: 'aşkıda N1

^{680/5} zülfde: zülfüde N1

5. Bahār-1 ʿömrüme bilmem hāzān müddetini
Dıraht-1 vaşla haçan faşl-1 nev-bahār olacağ
6. Tükenmez oldı sözüm ilde halk-1 bed-gūdan
Zuhūrı doğruluğun kimden āşikār olacağ
7. Kıyāmete men ilen bir bu ğam gider dilde
Ki dehr halkı maña orda hem dūçār olacağ
8. Tüketme Nevberī hergiz tevekküli dilden
Yağın ki nağl-1 saʿ ādet şüküfe dār olacağ

682

Mefʿülü Fāʿilätü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Biʿsmiʿllāh ibtidādan olupdur binā-yı ʿaşğ
Şabr u taħammül oldı gönülde devā-yı ʿaşğ
2. Virdim nigāra mesken ide dil bināsını
Cān u dil oldı sevgilü yāre serāy-ı ʿaşğ
3. Bülbül nevāsı gülşen-ārā gül degül ğaraž¹¹²
Maʿ şūqa zıkridir ki idir iddiʿ ā-yı ʿaşğ
4. Neyden yeter qalbe hāzīn şavt ile şadā
Zāhir ider ʿumūm-ı cihāna şadā-yı ʿaşğ
5. ʿAğlın yirine mihr ü muħabbet koyupdı Qays
Şanma cünündı Leylīde görmüş vefā-yı ʿaşğ
6. Elden gidüpdi Nevberī efsār-ı ihtiyār
Oydı nigār-ı mehveşe virdi rızā-yı ʿaşğ

683

Fāʿilätün Fāʿilätün Fāʿilätün Fāʿilün

1. Dil-berā aḫvālīmi her gün şabādan dut sorağ
Gör nice maḫzūn giçür hicriñde bed senden ırāğ

^{681/8} dilden: diliden N1

^{682/3} ğaraž: qaraž N1

^{682/6} elden: elinden N1

- 207b 2. Ğuşşa vü endüh u ğamdır cânımı elden salan
Serv tek qadim büküp başım kı lup gerdün ayak
3. Çoĝ gezüp aĝtarmuşam şâyed görem emşâliñi
Her kime yetdim didi nâ-ĝaĝ yire dutma soraq
4. Ğamze peykânın düzüp sînemde manzûm eylediñ
Yan yana durmuş olup ol müşg-bû zülfe daraĝ
5. Baĝr-ı sînemde gezür endüh u miĝnet mevc ile
Göz töker ruĝsârıma eşkin nice sızkın bulaq
6. Dışra çekseñ göñlümü onda görürsün yâremi
Zaĝmdâr olmuş nice müjgân oĝıyla bî-yeraĝ
7. Şem^ç niy[e] lâzım maña ey Nevberî tâ şubĝa dek ¹⁵
Şu^ç le-i âĝ-ı dilim hicrân şebi olmuş çerâĝ

684

Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün

1. Perişân zülfi cânân tek perişândır dil-i ^çuşşâĝ
Ezelden ĝam türâb ile dutulmuşdur gil-i ^çâşık
2. Yazılsa min kitâb-ı ĝam benim şerĝ eylemez ĝâlim
Ğutarmazdır bilinmezdir tükenmez nisgil-i ^çâşık
3. Ğayâl-i vaşl-i yâr ile ĝiçer min ĝamlı şaĝrâdan
Öter min ĝorĝulu yirden dayanmaz maĝmil-i ^çâşık
4. Sirişk-i ĝün-ı dil gözden töker her yan gice gündüz
Saralmışdır daĝı bir de gögermez sünbül-i ^çâşık
5. Beyâbân seyrine meylin dem-â-dem arturar göñlüm
Olar tûlânî her sâ^ç at ĝiçer ĝüyâ il-i ^çâşık
6. Münecimler olur kâzib inanma remline Nevber
Mu^ç ayyen vaĝti var vaşlın bunu bilmiş dil-i ^çâşık

---

^{683/5} baĝr: bahr N1

^{683/7} [e]: - N1

685

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bağlanup sīnemde hatm oldu benim dīvān-ı 'aşk
Ġarķa virdi cānımı bu dildeki tūfān-ı 'aşk
- 208a 2. Kūhken Ferhād olup Ķays ile bāhem 'uzv-i ğam
Ĥilķatimde ğuşşalı geldim cihāna cān-ı 'aşk
3. Vaşla ümmīd olmasa hicrāna tāb itmez göñül
Fāşdır şabr eylemek hicrānadır dermān-ı 'aşk
4. Mey merāmı göñlümün ruşsār-ı dil-berdir ğarāz
Şāhidim gül-gūn lebi hem dil-ber-i mey-ķān-ı 'aşk
5. Faķr-tıynet bir gedā olmaķ güzeldir şāhdan
Pāsbān-ı dergehi cānāndır sultān-ı 'aşk
6. Olsa her ķadri ğamıñ gönder dil ile cānıma
İt dil-i maķzūnımı bir ķal' a-i vīrān-ı 'aşk
7. 'Aşķ bāğından benim Nevber ne oldu ķāşılım
Ġuşşa vü ğam ķeyline cānım olupdur cān-ı 'aşk

686

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şöndüme hier odını göñlümü dut āteşe yaķ
Resmdir kim ķoyular ķāneye ortadan ocaķ
2. Bilme eşkimi heder hemķü ğubār-ı dilimi
Gil ider göz müjeler zaķmına salmaķa suvaķ
3. Ķekecekdir ķara ğün kim ki saķıñdan yapuşur
Görmez aĝ ğün başına salsa gelin ķara duvaķ

---

^{685/3} fāşdır: fāşdır N1

^{685/4} ğarāz: ķarāz N1

^{685/5} şāhdan: şāhıdan// cānāndır: cānānidır N1

^{686/1} resmdir: resmidir N1

^{686/2} heder: ķeder N1

4. Büyüyüp guşşañ ile ʿāleme sıǵmaz ki başım
Harman-i ʿaşkıña gil olmaǵa lāyık bu çanak
5. Sendedir mihri gönül dil-ber-i meh-peykerinün
Yoh lüzümü onu sen ğayrıdan itmekde sorak
6. Keşret-i eşk-i terim soldudı Nevber berimi
Bāǵa artuǵ şu viren dutdurabilmez ki calak

687

Mefʿülü Fāʿilātün Mefʿülü Fāʿilātün

1. ʿAşķ ʿāleminde şehdir ʿālī-mekāndır ʿāşık
Mey-ḥāne ḥādıminden pīr-i muǵāndır ʿāşık
- 208b 2. Bī-ķadr şanma Kaysı jülide-mū cünündür
Baḥ Leylī gözlerinden gör kim ne cāndır ʿāşık
3. Āsān degül koparmak bir tīşe ile daǵı
Ferhādı kıl taşavvur daǵlar çapandır ʿāşık
4. Min ilden artuǵ oldı aḥvāl-i Kays lākin
Güyā dünən doğulmuş tāze civāndır ʿāşık
5. Vaşl-ı nigāra hicrān bir şedd-i muḥkem oldı
Hicrāna tāb iderse vaşlı tapandır ʿāşık
6. Aşlı muḥabbetinde şöhretlenen Keremdir
Pervāne tek od aldı gözden nihāndır ʿāşık
7. Hicrāna tāb itdi vaşla muķayyed oldı
Her gün şabāḥa koydı vakte inandır ʿāşık
8. Ser-ḥoş görünce vāʿ iz ʿuşşāķa vaʿ z itdi
Zan eyledi ki vaʿ zın fehmi itdi ķandı ʿāşık
9. Gülşen seyāhatından maķşūd refʿ -i ğamdır
Nevber taşavvur itme ğamdan uşandı ʿāşık

688

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Âdem ü Havvâ olup evvel binâ-yı derd-i ' aşk
Bâ' iş oldur tâ ebed yoĥ intihâ-yı derd-i ' aşk
2. Alma menden miĥneti ĥadden füzün it ĥuşşamı
Mümkin olsa her ĥadar gönder belâ-yı derd-i ' aşk
3. Ĥasta dilden eyleme eskik ĥadeng-i ĥamzeñi
Tır-i müjĥân ile it cānım fedâ-yı derd-i ' aşk
4. Sâkit olmaĥ sehldir zannitmüyün şeydâ-dile
Doldurupdur cān ivin her yan nevâ-yı derd-i ' aşk
5. Ney ĥulaĥına nihân şavtıyla ĥuşşam söyledim
Ün çeküp feryâd ile virdi şadâ-yı derd-i ' aşk
6. Ĥaydı yoĥlardır atan seng-i melâmet başıma
Yetdi onlardan dile bî-ĥadd cefâ-yı derd-i ' aşk
- 209a 7. Her ĥabîbe söyledim daĥ-ı dil-i maĥzūnımı
Söyledi ey Nevberî yoĥdur devâ-yı derd-i ' aşk

689

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çâk-ı sîneñdir olan ĥacât-ı dergâhım açık
Ellerim dergâhıña himmetlügen şâhım açık
2. Çek kenâra zülfüñi ol mâh-rû ruĥsârdan
Yetmüsen on dörde çıĥ eflâke ey mâhım açık
3. Kûhkenler tîşesi daĥı delüp tökmez yire
İtmese imdâd ona daĥlar yıĥan âhım açık
4. Zâhidin zühdi ele almaz riyâdan cenneti
Olmasa şâmil ona da' vetde ıslâĥım açık
5. Bilmiş idi kim döner âteşgede bir ĥüşene
Doĥrunu od yandımaĥ şâhidi İbrâhim açık

6. Genc-i Qārūn dengidir bezlimde Hâtem gönlüme
Hayli efzūn Nevberī ondan benim cāhım açık

690

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Zihī düşvârdır ey dil muhabbet 'âlemin bulmağ
Düşüp bu rāh ile gitmek güzergāhı emīn bulmağ
2. Fezā-yı 'aşkıdır gülşen ser-ā-ser gönçalar güller
Ġanīmetdir bu şahrānun nefesgāha demin bulmağ
3. İtirmiş şanmuyun Mecnūn başından hūş u idrākı
Zihī düşvârdır 'aşka düşüp anıñ çemin bulmağ
4. Muḥīṭ-i 'aşka tā düşdüñ el üz bi'l-merre sâhilden
Çetindir bile deryādan çılıp bir de zemīn bulmağ
- 209b 5. Çeküp serv-i revān qaddin dutur müjgān oḡun qaşa
Ne ġam var bile şayyāda ne ḡācettir kemīn bulmağ
6. Saña müşkildür ey Nevber ḡāḡīķī āşinā tapmağ
Vefā resmiyle üns itmek şadāqat hem-demin bulmağ

691

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Doldu[r]updur mey ile sākī dutup elde ayak
Rū-be-rūda dayanup yār yaman gözden ırak
2. Ḥal-i hindūsı ġalaṭ düşdi lebün devrinde
Noḡta her yirde ġalaṭ düşse gerekdir yalamağ
3. Müje peykānı gelüp eyledi mecrūḡ dilim
Şübheli olsañ eger dıṣra çeküp gönlüme bağ
4. İl meni 'ūr görüp söylemesün dīvāne
Ādem evvelde gelüp dār-ı cihāna çıplağ

^{689/7} bezlimde]: bezmide N1

^{691/1} [r]: - N1

5. Dil özün silsile-i zülfde pā-bend eyledi
Emr-i müşkil pozula rābıtalı bile tifağ
6. Kayaş şahrāya düşüp men gezirem bāğ u çemen
Men de dīvāne o hem her birimiz başka siyāk
7. Kaşına ger meh-i nev söylese Nevber ne ‘ acerb
Keşret-i girye ona zāhir idir qaranı aq

692

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

- 210a
1. Hānde itseñ şād olar ğamlı dilim ey gül yanağ
Gönlümü maḥzūn idüp acıtma sen kaş u kabak
  2. Hātırım āyinesi gözden dutupdur ‘ aksiñi¹²⁵
Almağa kâdir degül ‘ aks-i ruḥuñ dilden firāk
  3. Şişe-i gönlüm durur ḥüsnuñ ziyāsın arturan
Yağşı saḥla şişeden nūr arturar her dem çerağ
  4. Aç lebiñ ruḥsarıñı dönder açılğan bir güle
Menle sen şirīn danış qoyma dudak üste dudak
  5. Tökmüsen hicrān odın bī-çäre ‘ aşık üstüne
Şiddetinden az qalup cānımla odlansun yatağ
  6. İmtihān itdiñ meni hier ile kıldıñ nīm cān
Qalbi giçmiş kuş kimi min bār dutduñ baş ayak
  7. Hārman-ı ḥüsnuñdeki ol ḥāl-i hindū dānesi
Gönlümü anbar idüp ser kâsesin kılmış çanağ
  8. Göz dayandırmaz yaşın Nevber şeb-i hicrānda
Ḥasretiñ eyler onu bu giryeden bi’l-merre aq

^{691/5} zülfde: zülfüde N1

^{692/2} ḥātırım: ḥātırım N1

^{692/8} hicrānda: hicrānda N1

693

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ' Aks-i devrân eyledi râyımla çarḥ-ı kec-revaḳ
Bükderüp bu rîsmân cânımı itdi yumaḳ
2. Ḳara gündür eylügen mû-yı ser ü rüyüm sefid
Ġuşşa-yı cânāndan yetdi dile āḥir bucaḳ
3. Her nefes onsuz maña bir mevt-i dildir hicride
Saḥluyor ancaḳ meni ümmîd-i zevḳ-i iştiyâḳ
4. Pây-mâl olsam n'ola cânân yolunda dürd tek
Mey başa çıḫmaz eger tâ görmese renc-i ayak
5. Bâġ-ı gülşendir maña ruḥsârını yâd itdiren
Gül degül manzûr-ı dil dolsa gül ile her buḫaḳ
6. Bî-sütünü Kûhken bir tîşe ile yıḫmadı
Ḳuvvet-i bâzûlara āḥ-ı dilin virdi dayaḳ
7. Vur müjeñ peykânını her gün dil-i maḫzûnıma
Bu işe dil râzîdir tâ zülfüne olsun daraḳ
- 210b 8. Şem' tek cânım yanup ḥâkisterimden yoḫ eṣer
Sen bile odlanmaḳı pervânelerden dut sorak
9. Ḥam ḳaşm ḥülyâsıdır bu Nevberin ḳaddin büken
İḳtibâs ondan idüp hem urdılar mihrâba ḫâḳ

694

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün

1. Olup dil-bend bir dildâra ' aşık
Tapabilmür buna bir çâre ' aşık
2. Dirîġ itmez nigârından vücûdın
Ezel günden virüp dil yâre ' aşık

---

^{693/2} cânāndan: cânānıdan N1

^{693/3} hicride: hicride N1

3. Devâsın istemür hergiz tabîbin
Özün oğşatmuyor bîmâra 'âşık
4. Şeb-i hicrânda dil-teng olupdur
Yazur derd-i dilin tûmâra 'âşık
5. Nigârı görme ki ağıyarı mâni'
Bağar ginden der ü dîvâra 'âşık
6. Atarlar başına seng-i melâmet
Çıhanda küçe vü bâzâra 'âşık
7. Gezer şahrâda sevmez hân mânı
Heves eyler düşe dağlara 'âşık
8. İtirdi 'aqlını ser-hoş mişâli
Diyorlar İmdi de Nevbâra 'âşık

695

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 211a
1. Arturar her dem gönül ol mâh-rû dildâra zevk
Vaşl ümîdiyle ider hâdden füzûn ol yâra zevk
  2. Tâk-ı ebrûya bağup mihrâb-ı tâkın kırdular
Hoşlanur ta' mîrine her dem virir mi' mâra zevk
  3. Gün yüzüñ görsün çıhar her şubh-dem bâm üstüne
Kûyîña yüz sürmege eyler der ü dîvâra zevk
  4. Zîr-i pâ-yı türbetiñ gönder devâ-yı derd-i çeşm
Bir bile türbet virir gözden olan bîmâra zevk
  5. Âsitân-ı dergehiñ bir menba' -ı dâru'l-şifâ
Hâdden artuğ renc ola bu yol virir züvvâra zevk
  6. Vaşldan 'âşıklara eyler kifâyet bir hayâl
Bu hayâl ile yeter rûha ferağ efkâra zevk

---

^{694/4} hicrânda: hicrânıda N1

^{695/6} vaşldan: vaşlıdan N1

7. Gül virir zevk ü feraḥ feryād iden bülbüllere
Māh-1 ruḥsārīñ virir hicrān çeken Nevbāra zevk

696

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Arturdı dil şuā^c -1 ruḥ-1 yāra iştiyāk
Pervāneler mişāli ider nāra iştiyāk
2. Mey-nūşlar ne zevk görüpler şarābda
Onlarda yoḥdı nergis-i ḥammāra iştiyāk
3. Ney nālesin dilimdir iden bezm zīneti
Anıñ şadāsı virdi dil ü zāra iştiyāk
4. Şatdım libās-1 nengimi erzān nigārıma
Yārim feraḥla itdi bu bāzāra iştiyāk
5. Gözdür salan görünce seniñ mihrini dile
Gönlüm odur ki eyledi ruḥsāra iştiyāk
- 211b 6. Kūy-i seriñde nālemi efzūnter eyledim
Bülbülde saldı gülşen ü gülzārda iştiyāk
7. Vaşl-1 nigāra Nevberī cān vir ki resmdir
Ḳurbān virir her ^cıydda dildāra iştiyāk

697

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Dolupdı ğamla dilim bir vefālı hem-dem yoḳ
Veremlidir cigerim çāresine merhem yoḳ
2. Fezā-yı ^caşḳda Ḳays iddi^c ālı bir ^caşıḳ
Onun da var ğamı lākin ğamıyla bāhem yoḳ
3. Ğamını ehl-i cihānın ḳoyun terāzūya
Melālim ol ğama nişbet ^cāyārda kem yoḳ

^{696/2} mey-nūşlar: mey-nūşlar// şarābda: şarābıda N1

^{696/7} resmdir: resmidir// ^cıydda: ^cıydıda N1

^{697/2} ^caşḳda: ^caşkıda N1

^{697/3} ^cāyārda: ^cāyārıda N1

4. ‘ Araḡ durupdı yüzünde niḡāb-ı tābımdan
Çemende gül varaḡında bu nev‘ ŧeb-nem yoḡ
5. Miŧāl-i ŧuret idüpdür vücūdımı ḡayret
Menim kimi ḡam u miḡnet çeken bir ādem yoḡ
6. Gözüm yaŧın ḡurudar ḡasretiñde āh-ı dilim
Ne ḡadri aḡlıyorum gözde görsenen nem yoḡ
7. Oturmuŧam ḡam ivinde mükedder ey Nevber
Gören kim olsa diyor ḡüzn ivinde mātem yoḡ

698

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Artır ey dil her zamān ol māh-rū dildāra ŧevḡ
Merdüm-i çeŧmiñdedir nezzāre-i ruḡsāra ŧevḡ
2. Terk-i mey ḡıl tā seni cānān gözünden salmasun
Dem-be-demler artuḡ it ol nergis-i ḡammāra ŧevḡ
- 212a 3. Yāre teslīm itgilen mihrin dutan dem cānıñı
‘ Aŧḡ bāzārında yoḡ sım ü zer ü dīnāra ŧevḡ
4. Vaŧla ümmid olgilen ruḡsārıñā gül-nār ḡıl
Artuma hicrānda cān yandıran odlara ŧevḡ
5. ŧem‘ veŧ ruḡsārınun eyle ḡavāfin her gice
Murḡ-i dil pervānedir ḡoy eylesün bu nāra ŧevḡ
6. Zāir-i kūy-i seri ol māh-rū bir dil-berin
Rāh-ı maḡŧaddır viren her laḡza bu züvvāra ŧevḡ
7. Ṭāḡ-ı ebrū-yi ḡamından oldu mihrāb iḡtirām
Secdesi her dem virir bir zāhid ü dīndāra ŧevḡ
8. Aldı göñlün ‘ ankebūdāsā saḡıñdan Nevberī
İbtidādan artırup zülfüñdeki bir tāra ŧevḡ

699

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 212b 1. Tâ ki düşdi başıma bir Leyliden sevdâ-yı ' aşk
Olmuşam Mecnûn kimi dünyâda men rüsvâ-yı ' aşk
2. Bile dirler bâdeni dağun idendir guşşanı
Derd ü ğam cem' eylüyor men dutduğum mînâ-yı ' aşk
3. Şâhlar ğavġası bir iqlim içündür beş güne
Bî-temennâ ' aşıkun başında var ğavġâ-yı ' aşk
4. Baħr u ' ummân-ı cihân âhir dayanmış sâhile
Yoħ kenârı men düşen pür-mevc olan deryâ-yı ' aşk
5. Düşme ey dil Kays [tek] bu kôrħulu şahrâlara
Cân fenâsıdır hemân ' aşk ' âlemi şahrâ-yı ' aşk
6. Her yeten ' aşık çekebilmez bu ' aşkın yayını
Saħtdır fülâddan Mecnûn çeken bu yay-ı ' aşk^{690/6}
- 213a 7. Nevberî faħr itgilen [hem] sen de ' aşka [dut] heves^{690/7}
Leylî-simâ yârdan maħşûş olan bir pây-ı ' aşk

700

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Herçi fikr eylüyoram olmaġa küyiñdan uzak
' Aşk koymur ki gidem senden ıraħa bir ayak
2. Dâm-ı zülfüñde gönül murġını bend eylemüsen
Şanma âsân açula çoħ dolaşuħdur bu tuzak
3. Bed nazardan ġazer it her kese gösterme yzüñ
Vehm idüp ey güzelim saħla yaman gözden ıraħ

^{690/3} şâhlar: şâhılar N1

^{690/4} baħr: bahr N1

^{690/5} [tek]: - N1

^{690/6} saħtdır: saħtıdır// fülâddan: fülâdıdan N1

^{690/7} [hem]: -// [dut]: -// yârdan: yâridan N1

4. Dil temennâsı budur zülfüni el saykal ide
Bir seher-dem ne olar urmasañ ol zülfe darağ
5. Şem^c -i ruhsârîñ olan maḥfile zulmet ne ider
Ötme bu manzaradan ḥayli güzeldir bu yatağ
6. İstedim vaşlıñı yoğ söyleyüp açdıñ lebiñi
Sen belî söyle yete tâ ki dudağ üste dudağ
7. Çâresiz derde salup Nevberî ḥülyâ-yı vişâl
Şedd-i muḥkemdir olan ortada hicrân u firâğ

701

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 213b 1. Qays tek şahrâları men de dolannam hovlnâk
Baş açık jülîde-mû zincîr-bend u sîne çâk
2. Nergis-i ḥammârınun mey neş'esi başımdadır
Râğîb-ı mey-ḥâneni koy nüş itsün âb-ı tâk
3. Qaysı Leylîdir salan dîvâne deşt-i vaḥdete
‘Aşk şahrâsında men ser-geşte ondan derdnâk
4. Dün ser-i küyında men gizlin baḥurdım yârime
Baḥdı cânân men taraf dutğun yüz ile ḥışmnâk
5. El götürmür cândan bilmem neydi bu derd ü ğam
Yâ idüpler cism ile ḥilkatde onlar iştiyâk
6. Nevberîden cân taleb itse nigârı vaşçün
Bu talebden eylemez gerden çeküp bi'l-merre bâk

702

Mef'ülü Fâ' ilâtü Mefâ'ilü Fâ' ilün

1. Ref^c -i melâl itme ki bâğ u çemen gerek
Yâd-ı meşâm-ı zülfün için yâsemen gerek
2. Cevr-i nigâra incimerem merḥametlidir
Gül bûtesinde ḥâr şaḥında tiken gerek

---

^{701/5} cândan: cāndan N1

3. Ayrılmaz olmuşuk dem-i hilkat seniñle men
Ünsiyyeti berâber iden iki ten gerek
4. Peymâne-i lebiñde leb-â-lebdi surh meyi
Ol bâde-i muhabbeti men tek için gerek
- 214a 5. Düşdüm belâ-yı ‘aşkıña ey mäh-rü emân
Bu ‘âşıkun harayına sen tek yeten gerek
6. Vaşl-ı nigârı her yetüren sehl bilmesin
Hicrâna tâb eylemege Ehrimen gerek
7. Dil istese vişâl-i nigâra yetişmegi
Fâl-ı hümâ-yı fâli‘ i hoş encümen gerek
8. Cânân ilen tekellüme Nevber gelen degül
Anıñla rû-bu-rû suhene gül dehen gerek

703

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Hemîn bu dârda devr-i zamân gidir gidecek
Bu çeşmedir ki bir âb-ı revân gidir gidecek
2. Tûlû‘ -ı mihr eylüyüp şarqdan döner garba
Bu hâlet ile meh-i âsumân gidir gidecek
3. Gül üste hârı görüp bülbülü taşavvur kıl
Bu gül-i bâğda dâd u figân gidir gidecek
4. Kim aldı dehrde ‘ömrün ele kabâlesini
Türâbdandı türâba bu cân gidir gidecek
5. Felek kemâna koyup her nüfusa tîr-i ecel
Onun eliyle bu rûh-ı revân gidir gidecek
6. Misâfir-i sefer olmuş tamâm-ı ehl-i nefis
Bekâ diyârına bu kârvân gidir gidecek

---

^{703/1} dârda: dârıda N1

^{703/2} şarqdan: şarqıdan N1

^{703/3} bâğda: bâğıda N1

^{703/4} dehrde: dehrde// türâbdandı: türâbıdandı N1

7. Ceres şadāsı gelür ser-kaṭār-ı kâfileden
Bu kârvân ile pîr ü civân gidir gidecek
8. Unutma Nevberî kim fânîdir fenâ cânîñ
Mu'âşırînda olan ins ü cân gidir gidecek

704

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Âdemi 'âlî-maḳâm eyler hemîşe sâdelik
Bir güzel ḥaşlet olur insânlara üftâdelik
- 214b 2. Ğurrenden düş ey gönül 'âlî-maḳâm ol ḥalk-ârâ
Nefsîni üftâde dut ondan yeter âzâdelik
3. Ehl-i ğayzın ḥarşıdır câna belâ-yı nâġihân
Kem zebân it başıñı tâ olmasun kıllâdelik
4. Vaḥşilerden eylemek her şaḥşa vâcibdir ḥazer
Bu şıfatdan dürdur ḥilḳatde âdem-zâdelik
5. Ol ṭarîḳi dut ki yet ser-menzil-i maḳşûdña
Seni maḳşad[d]an koyar ser-geşte vü bîcâdelik
6. Sen bilürsen kim seni Nevber melek maġlûb ider
Ḥâzır ol kim yaḥşıdır her bir kese âmâdelik

705

Müfte' ilün Mefâ' ilün Müfte' ilün Mefâ' ilün

1. Lâle çemende baş açup mey dolu bir piyâle tek
Bâde çıḥup yañaḳıñda surḥlanupdı lâle tek
2. Ḥasret-i gül-' izâr olup bâ' iṣ-i çeşm-i ḥûn-feşân
Çeşme-i çeşmi ' âşıkın yaşa dutup şelâle tek
3. Ney kuru çûpdur özi virmesem ana men nefes
Dâdı onun dilimdedir hicr şebinde nâle tek

---

^{704/5} [d]: - N1

^{705/3} çûpdur: çûpidur N1

- 215a 4. Dāire-i ruḥuñ durur gözde ḥayāl-i ḥayretim
Devre-i māhı dūr iden şām zamānı ḥāle tek
5. Dil ki ba‘īr-i ‘aşqdır bār-ı melāl ü miḥnete
Vir ona bār-ı sīneñi bel‘ eylesün nevāle tek
6. Gerçi raqībler çekür derdiñi men çeken kimi
Müşterek olmuşam ğama derdiñe hem vişāle tek
7. Öldüme ḥasta Nevberī derdine bir ‘ilāc kııl
Söyle benimle dil-be-dil fikriñi bu suāle tek

706

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Āteş-i ruḥsār-ı cānān nārdandır sūznāk^{705/6}
Dil daḥı merdānedir yandukça itmez hīç bāk
2. Çāk-ı sīnem ‘illeti aşlā degül ilden nihān
Raḥt-ı ḥ‘āb-ı nāzdan cānān durupdı sīne-çāk^{706/2}
3. Reh-güzārın terk idem müşkildi mecbūram velī
İtmüşem bir sehv ile ol māh-rūnı ḥuşmnāk
- 215b 4. Toprak olsa peykerim pā-būsı ollam yārimin
Ḥilqatımdır ḥākden pākım ne olsam bir de ḥāk
5. Cān hele tāqatlidir bu keşret-i derd ü ğama
Gözde ḥasret kaṭresi hicrāndan dil derdnāk
6. Kıoy dolansun başıña pervāneye dönmüş dilim
Āteşin ruḥsār ile yandır onu olsun helāk
7. Nāleli dilden neye ün virmeseydi Nevberī
Virmez idi bir çetin bir bile şavt-ı sūznāk

^{705/6} raqībler: raqībiler N1^{706/1} nārdandır: nārıdandır N1^{706/2} nāzdan: nāzıdan N1^{706/4} ḥākden: ḥākiden N1^{706/5} hicrāndan: hicrānıdan N1

707

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gayra dil virsem gerek ağızımda lâl olsun gerek
‘Ahde şābit olmasam ‘ömre zevāl olsun gerek
2. Lālenün bağırdadur hicrāndan bir kıanlu dāğ
Ana nişbet yārimin rüyunda hāl olsun gerek
3. Her yeten Mecnūn kimi zincire bend itmez özün
Bu işe gerden kıoyan ehl-i kemāl olsun gerek
- 216a 4. Derdime her kimseden dermān temennā eyledim
Āh çekdi söyledi çāre muhāl olsun gerek
5. Ebrveş gīsū yüze noqşān yetürmez eyle kim
Her günün adınca bir tīre leyāl olsun gerek
6. Tāk-ı ebrū-yi hamıñ zīnet virür ruhsārıña
Her ayun başında bir tāze hilāl olsun gerek
7. Dutgılan şımşād ele pervāz idendir murğ-i dil
Bülbül-i şeydā-dile mesken nihāl olsun gerek
8. Bir mu‘ ayyen vaqt kıoy maḥzūn dil olmuş Nevbere
‘Āşıkā ma‘ şükadan vaqt-i vişāl olsun gerek

708

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vesme dutmağdan degül maqşūdı ebrūdan kıaşımıñ
Bildirür ‘aşk ehline kim kıan tōküp dutmuşla jeng
- 216b 2. Kıaşa kim kiprik yeter çoğ da ta‘ accüb itmüyün
Şayd iden şayyādlar muḥlaq dutar yaya hadeng
3. Kec-nigāhın gözde yoğ taqşīri öz bahtımdı bu
Āşinālardan olar ba‘ zān terahḥum ba‘ zı ceng

---

^{707/2} hicrāndan: hicrānıdan N1

^{708/2} şayyādlar: şayyādılar N1

4. ‘Aşk şahrâsı degül vâsi’ ne yoğdur vüs’atı
Ger mağall-i ‘aşk ola ‘âlem hamu dil onda teng
5. İtme ki ruhsârîñi ta’rife yoğdur ihtiyâc
‘Ârızın güldür gözüñ nergis yañağıñ lâle reng
6. Devr-i rüyînda olan gîsû salur kalbe hirâs
Anı kim görse diyor gülzârda yatmış peleng
7. Râzî olsañ cânımı dîdâra qurbân eylerem
Tuğfedür mürçeden sulţâna pâ-yı mür-ı leng
- 217a 8. Dâne-i hâl-i siyâhîñ Nevberî bî-hüş idüp
Neş’ e virmez ol kimi esrâr u tiryâk ile beng

709

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

1. Çekmiş zebâna şu’le-i âhım çerağ tek
Bandım firâka rişte-i şem’üzre yağ tek
2. Eşkim yolun dutupdı ğubâr-ı dilim gelir
Toprağ ile dutulmuş olan bir bulağ tek
3. Zülfünde mû-be-mû dolanar şâne her seher
Yoğ hâtırım yanıñda seniñ bir darağ tek
4. Nâz ile ham kalanda qadiñ bile görsenür
Gül keşret ile qaddiñi egmiş bu tığ tek
5. Yandırdı yağıdı cânımı hicrânîñ âteşi
Olmaz cihânun âteşi süzân firâğ tek
6. Senden meni kenâr eyleyüp tâlî’-i zebün
Bed giçmemişdi Nevbere devrân bu çâğ tek

^{708/6} gülzârda: gülzârıda N1

^{708/7} mürçeden: mürîçeden N1

^{709/3} hâtırım: h’âtırım N1

710

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Didiler yâr gelüp derdime dermân idecek
Ġamımı ref^c eylüyüp gönlümü şādān idecek
2. Gülsitān içre gezüp bir gül-i ħandānı derüp
Nergisi gözlerinün mestine ħayrān idecek
- 217b 3. Ġonçadan gül açular o leb-i ħandānı görüp
Bülbülü gül yüzünün zevķine nālān idecek
4. Gülü daġun eyleyüp bāġda şermende ider
Gösterüp serve kadın bāġda lertzān idecek
5. Lāleye gösterecek dāne-i ħāl-i siyehi
‘Āşıkın baġrı kimi baġrın onun kan idecek
6. Sünbüle gösterecek perçem-i zülf-i siyehi
Ona rîş-ħand eyleyüp töhmet-i reyġān idecek
7. Gögsünün bendin açar bāġda esdikce nesīm
Reşk iden ġonçaları çāk-ı girībān idecek
8. Nevbere raġm eyleyüp gösterecek ‘ārızını
Āġiret ħayrı için ‘āşıkā iġsān idecek

711

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 218a 1. Resmdir meh-rūlara zülfün perişān eylemek
‘Āşık-ı bî-çāreler ħalbin sıġup kan eylemek
2. Bir ħadeng-i ġamzedir vīrān iden cān mülkünü
‘Ādet olmuş onlara ābādı vīrān eylemek
3. Yüzü güldür yārimün ġonca lebi nergis gözü
Bes ne ħacetdir bize seyr-i gülistān eylemek

---

^{710/4} bāġda: bāġıda N1

^{710/7} bāġda: bāġıda N1

4. Gösterüp ruhsârını şermende eyler gülleri
Vâcib olmuş gülleri hâk ile yeksân eylemek
5. Sünbüle virmek nişân ‘ anber-feşânı turesin
Ser-nigün başın idüp bâğ içre lertzân eylemek
6. Gözlerinden nergisi hayret dutup Nevber kimi
Hasret-i ruhsâr idüp gülşende giryân eylemek

712

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Zülfüñ düşüpdür ‘ arıza müşgîn gurâb tek
Çek bir kenâra zülfüñi çih âftâb tek
- 218b 2. Dutgun dile toğundı gine âhım âteşi
Görsendi şüretiñ göze berç-i seḫâb tek
3. Vîrâne kıldı gönümü hicrân şebinde gam
Oldı ḫarâb aṣl-ı binâdan ḫarâb tek
4. Mey doldurup dudakıña ruhsâr-ı lâle-gün
Sâkî elinde cām leb-â-leb şarâb tek
5. Titrer müjeñ şufüfini görcek gönül nice
Baḫrın yüzünde mevce düşen bir ḫabâb tek
6. Pîr-i muğâna ḫürmet iden Nevberî kimi
İkrâm idün hemîşe ona şeyḫe şâb tek

713

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Cihân kaydın unut ey dil hemîşe yâr kaydın çek
Dil-i tenhâya hem-dem bul ona dildâr kaydın çek
2. Metâ‘ -ı cânıñı şarf it hemân bâzâr-ı ‘ aşç içre
Cihânda igne tek ‘ ür ol velî bir târ kaydın çek
3. Ne şâh ol mülk-i dünyâya vü ne sulṫâna muḫtâc ol
Ne Ḳârün gencini cem‘ it ne bir dînâr kaydın çek

4. Olup ser-hoş dağı bilme nedir dünyā vü mā-fihā
Yanaş mey-hāne-i ‘ aşka gözü hammār kaydın çek
- 219a 5. Libās-ı fakırdan birce kifāyet pīrehendir kim
Ona sa‘y eyleyüp her dem ölen de var kaydın çek
6. Gülistān seyrine gitme yanında olmasa cānān
Ne gül gör yād-ı ruhsār it ne hāl ü hār kaydın çek
7. Tabībān-ı cihān bilmez ciger dāğına bir merhem
Ten-i mecrūhda Nevber dil-i bīmāra kaydın çek

714

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Göñül bu kadri ğam-ı āh u zārdan el çek¹¹⁶³
Kūyını kara iden zūlf-i tārdan el çek
2. Enīs-i miḥnet olup olma mūnis-i hicrān
Nigāra yetmek için cümle vardan el çek
3. Başında sahlama hergiz vişāl hülyāsın
Muḥāl ü müşkil olan vaşl-ı yārdan el çek
4. Cünün reh-beri Qaysı hemişe yād eyle
Bu havfnāk ḫatarlı diyārdan el çek
5. Gice şabāḫa kimi olma ḫ‘ābdan maḫrūm
Bu çeşm-i ḫasret-i encüm-şümārdan el çek
6. Nişāne sīneñi itme ḫadeng-i müjgāna
Emāndı Nevberī bu sehv kārdan el çek

^{713/5} fakırdan: fakırdan N1^{713/7} mecrūhda: mecrūhıda N1^{714/1} zārdan: zārıdan// tārdan: tārıdan N1^{714/2} vardan: varıdan N1^{714/3} yārdan: yārıdan N1^{714/4} diyārdan: diyārıdan N1^{714/5} ḫ‘ābdan: ḫ‘ābıdan// şümārdan: şümārıdan N1^{714/6} kārdan: kārıdan N1

715

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 219b 1. Meyl-i cānān itse dil terk-i cihān itsün gerek
Hem cihān terkiyle bu cism ile cān itsün gerek
2. Ṭa' ne-i aġyāra dil tāb eylemez bārīkdir
Toprak altında özün ilden nihān itsün gerek
3. Qan dime pergāle-i gönlümde devrān eylüyor
Dil muḥabbet ābını cisme revān itsün gerek
4. Bülbül-i şeydā gerek gülzāra pervāz eylesün
Şāḥ-ı gülde dil açup dād u figān itsün gerek
5. 'Aşıkı derde salan ma' şūqaya lāzım gelür
Ḥasret-i ruḥsār idüp bir imtiḥān itsün gerek
6. Hicr ivinde Nevbere āḥir kifāyetdir sükün
Rāḥat-efzā bir yire naql-i mekān itsün gerek

716

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Var mıdır bir derd kim rencūr ol hicrān tek
Hansı bir şeydi yana hicrān odıyla cān tek
2. Derd-i 'aşkın çāresin bilmez ṭabībān-ı cihān
Çoḡ mu' ālieler gidüp bu dehrden Loḡmān tek
3. Ebrveş zülf-i siyeh tārīk idüpdür gönlümü
Ḥiddetinden gözlerim ḥamrālı yanmış qan tek
- 220a 4. Her ḥabāb üstünde bir şūret salupdur peykerim
Çevremi leşker dutup ceng eylüyen sultān tek
5. Çāre bulmaz derdime dünyāda ašlā bir ḥekīm
Başım üste gelmese ol māh-rū tābān tek
6. Nevberā ser-ḥoş ki sen mest-i ruḥ-i cānānsen
Şöhret-i 'aşkın dutar dünyā yüzün Şan' ān tek

^{716/2} dehrden: dehriden N1

717

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ta' n-ı ağıyar hacir şışe kimi dil nāzik
Ebrīşim mişli gönül perdesi yüngül nāzik
2. Seyr-i gülzârda men eylemişem nezzâre
Oğşadupdur özini zülfüne sünbül nāzik
3. Rāzīdir kim çeküle igne ile rīştelere
Dolana tā ki seniñ gerdeniñe hil nāzik
4. Asılup devr-i ruḥ-i aliñe zülf-i siyehiñ
Sarılup boynuña çün mār-ı selāsıl nāzik
5. Kec-nigāh ile benim bağrımı ḳan eylemişem
Hoş baḫup yahşı danış birce def' a gül nāzik
6. Ey dil āheste fiğān eyle ki yār incimesün
Gör nice nāle idir şāḫede bülbül nāzik
7. Nevberin cennetidir kûy-i nigārı zāhid
Sen diyen cennete var ḳorḫulu bir pol nāzik

718

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ğonça gül tek perdeni ey māh-rū ruḫsāra çek
Ḳoyma ağıyarım göre ruḫsārıña bir çāre çek
2. Bağla gülşen ḳapusun ey dil-ber-i ra' nā ḳadim
Gül kimi rûyıñ açup bu bülbül-i gülzāra çek
- 220b 3. Yandıma cān u dilim pervāneveş ruḫsārıña
Az meni ḫasret ḳoyup ruḫsārıñ üzre nāza çek
4. 'Aşḳda Mañşūr tek men de ene'l-Ḥaḳ söyledim
Bu güneḫkārı dutup gīsūya bağla dāda çek

---

^{717/2} gülzârda: gülzârıda N1

^{718/4} 'aşḳda: 'aşḳıda N1

5. Bağla boynum zülf ile rüsvâ-yı ʿâlem kııl meni
 ays tek řaħrâya sal hem kûçe vü bâzâra çek
6. Bûlbûl-i şeydâ-dil it Nevber dilin gül-rûyuña
 Dâd u feryâda getir şeydâ-dilin bâğlara çek

719

Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün

1. Gözümde adri dünyânın degül zülfünde bir mücek
 arârı yoğdı çeşmimde sirişkin bir aar şucek
2. Meni fettân gözün dutdı siyeh zülf içre bend itdi
 Degül her sâhirün siħri bu efsûn bu câdücek
3. Mühendis âķ-ı ebrûnı aşın âķına beñzetdi
 Onun bâtıldı bu fikri o kecdir nişbet ebrücek
4. Görüp aysın başın râħat gelüp uşlar yuva dutdı
 Degülmiş ondaki ğayğu benim başımda ğayğucek
5. Niçün fülâd ile dağı apurmuş Kûhken yoħsa
 Eşer yoħmuş mı âhında dilimde zıkr-i yâ-hücek
- 221a 6. Ğamım taķsım ola Nevber cihân ehline kâfidir
 Tökülse dehre yir almaz ğamımdan ħâlî bir mücek

720

Mefʿülü Fâʿilâtü Mefâʿilü Fâʿilün

1. Ey dil daħı cihânda kifâyetdi zindelik
 Cânânsız bu yirde ne ħâcetdi zindelik
2. Terk it cihânı onda olan mâl u devleti
 Cânânı tap ki ondan ʿibâretdi zindelik
3. Giçdi mürûr-ı ʿömrüne devrân melâl ile
 Endûh u ğamla câna ħıyânetdi zindelik

4. Ağyardan degir başıña ta' ne daşları
'Aşk 'âleminde bil ki felâketdi zindelik
5. Bülbül mişâli bir gül-i gülzâra meyl kııl
Bu mümkün olsa hayli sa' âdetdi zindelik
6. Her kim civân giderse cihândan 'azîz odur
Bîzâr ehliñ olsa nedâmetdi zindelik
7. Cânân elinde olsa eliñ Nevberî eger
Min ilde 'ömrüñ olsa beşâşetdi zindelik

721

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. İtdiñ men-i sitem-zedeni hâr ey felek
Kıldiñ ğam u belâya giriftâr ey felek
2. Cevr ü cefâ-yı yâr ile gün virmediñ maña¹⁷⁴
Yoħsa benimle bir ğaraziñ var ey felek
- 221b 3. 'Aşk 'âleminde zindeligi râħat añladım
Ol yirde hem tapuldı bir ağyar ey felek
4. Efsürde eylemekde 'acebdir mahâretiñ
'Aşk ehline revâ mı bu refâr ey felek
5. Re'yimce bir dolandımadıñ devr-i çarħıñı
Bir laħza olmadıñ maña ğam-ħ'âr ey felek
6. Boynumdan açmadıñ girihin bâr-ı miħnetin
Bâr üste artudiñ daħı min bâr ey felek
7. Saldıñ melâl ü miħnet ü endüha Nevberi
Koyduñ hemîşe sen onu ağlar ey felek

---

^{720/4} ağyardan: ağyardan N1

^{721/2} ğaraziñ: ğaraziñ N1

722

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ğarķ idüpdür tenimi keşret-i seyl-âb-1 sirişk
Bu kadar aħsa meger tende koyar tâb-1 sirişk
2. Gice gündüzde olur eşk-i revân ‘arızıma
Haçan olmuş men ile bilmürem aħbâb-1 sirişk
3. Hÿ‘âbı yoħdur giceler gündüze açmaz gözümü
Bir qarâr ile aħar şâm u seħer âb-1 sirişk
4. Bir emân virmedi göz açmağa yârin yüzüne
Şiddetinden özini eyledi ħün-âb-1 sirişk
5. Yaħamı virdi benim her gice hicrân eline
Olmadı râzî gele gözlerime ħÿ‘âb-1 sirişk
6. Ne günüm gün ne gicem giçmedi râħat ne seħer
Koymadı günde görem gün gice meh-tâb-1 sirişk
7. Dürr mişlinde olup Nevberî geh la‘l kimi
Gehî rengin deĝişür eylüyor ‘inâb-1 sirişk

723

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Müjde ey dil ki daħı miħnet ü ĝam gelmeyecek
Mihribân oldu saňa yâr-i sitem gelmeyecek
- 222a 2. Luţfunı şâmil idüp açdı murâdım ħapusun
Gözüm aydın gözüme bir daħı nem gelmeyecek
3. Merħamet itdi saňa yâr bugün saldı nazar
İltifâtı daħı bu ‘aşıkça kem gelmeyecek
4. Oda yandırmayacaķ cānıñı pervâne kimi
Âteş-i hicri dile mişl-i Kerem gelmeyecek
5. Şeh-i ħübân virecek ‘aşıkça himmet elini
Şulħ idir ma‘reke-i ‘aşka ħaşem gelmeyecek

6. Ğadeġan eylũyecek kũy-i serin ġayrılara
Yār olan bezme olar birce ġadem gelmeyecek
7. Nevberĩ olmayacaġ bir daġı giryān ũ melũl
Gözũnũn yaşına ġat olmaġa dem gelmeyecek

724

Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilũn

1. ' Aşġ şahrāsın gezen āġır cũnũn olsun gerek
' İlm-i ' aşġa sĩnesi dāru'l-fũnũn olsun gerek
2. Serv-i ġāmet dil-berin her kim dũşe ġũlyāsına
ġaş tek ġam ġad olup mānend-i nũn olsun gerek
3. Ŧa' ne daşın dem-be-dem aġyārdan itsũn ġabũl
İl gözũnde ġār olup ġadri zebũn olsun gerek
4. Dem-be-dem çeksũn ciger āhın firāġ-ı yārda
Muttaşıl pergāle-i ġalbinde ġũn olsun gerek
5. Mest olup tā bilmesũn dũnyā [vũ] mā-fihā nedür
Yārdan ġayrı olan eşġāşa dũn olsun gerek
6. ' Ābide nāşih olup zũhhādı teblĩġ eylesũn
Fırġa-yı gũm-rāh iġũn bir reh-nũmũn olsun gerek
7. Terk-i ' işret eyleyũp sākĩn ola ġam-ġānede
Mihnet ũ derd ũ ġamı ġadden fũzũn olsun gerek
- 222b 8. Ezber olsun dillere Nevber kimi bu dehrde
' Āleme meşhũr olup ġayyu'l-ġurũn olsun gerek

725

Mef' ũlũ Fā' ilātũ Mefā' ilũ Fā' ilũn

1. Dutdı murādım ' aksini kec olan felek
Yaşın revāne eyledi ruġsāra merdũmek

^{724/3} aġyārdan: aġyārdan N1

^{724/3} yārda: yārda N1

^{724/5} [vũ]: -yı// yārdan: yārda N1

^{724/8} dehrde: dehrde N1

2. Gözyaşımı revâne idir mişl-i Zinderūd
Hübân-ı İşfahân apararlar senek senek
3. ‘Aşk âteşiyle yandı tenim kâl kalmadı
Hâliş olan tılâya ne lâzım durur mihenk
4. Hayretde koydı gözlerimi şūh gözleri
Hakkāk-i çeşm eyledi ruhsârı dilde hakk
5. Āyîne-i dilimde muşavverdi şūreti
Ādem şıfatda lîk melâhatda bir melek
6. Dil mesken itdi perçem-i gīsū-yı ‘anberi
Gönlüm seniñdi sen de onun yoğdı bunda şekk
7. Pîr-i muğân dutupdı meger mâtemim benim
Mey-ğâneden kulağa yetür şavt-ı nây-ı cenk
8. Hoş-ğulğ bildi mâil olupdur dilim saña
Müjgân şafında bilmedi hūn-rîz var hadenk
9. Hâdden ziyâde oldu ğamıñ baħr-ı sînde¹⁸⁰
Gönlüm olupdı Nevberî bu ğamlara nehenk

726

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Nuṭṭdan düşsün dilim bi’l-merre lâl olsun gerek
Şūretim nâzırlara şūret hayâl olsun gerek
2. Ehl-i zevke sözlerim ma‘nâda virsün hayreti
Söylesünler nâzımı ehl-i kemâl olsun gerek
- 223a 3. Vaşlı âsân bilmüşem düşvârdan düşvâr imiş
İtdüğüm bu ârzü hayli muhâl olsun gerek
4. Derd ü ğamdan olmadım âsûde olsun mümkünim
Kūyîña gelmeklige mende mecâl olsun gerek

^{725/4} hakkāk: hakkāk// hakk: hakk N1

^{725/9} baħr: bahr N1

^{726/1} nuṭṭdan: nuṭṭıdan N1

^{726/3} düşvârdan: düşvâridan N1

5. Şüret-i tağyīrimi gördükde olma bed-gümān
Reng-i ʿāşık hierde tağyīr-i hāl olsun gerek
6. Terk-i mey itdüm dime bildim onun eşrārını
Laʿ lden nūş itdigim meyleler hēlāl olsun gerek
7. Nevberī itme hāzer başında çoğdur kıl ü kāl
Resmdir hem ʿāşıkā kıl ü kāl olsun gerek

727

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Dil hayālātını bir kāmēt-i dil-cūya virek
Hūn-ı dil mecraʿını gözden ahan şuya virek
2. Cigere cānda gerek dāğlana bir dāğ çeküle
Bu dāğın nişbetin ol dāne-i hindūya virek
- 223b 3. Sīneni tenge salan miḥnet-i cānāndı yaqın
Bir siper mişli onu kan tōken ebrūya virek
4. Dil perīşānluğuna çāre tapulmaz ne idek
Aparağ biz de onu perçem-i gīsūya virek
5. Dām-ı gīsūda olan mişl-i kebūter dilimiz
Ebedī hükümünü ol nergis-i cādūya virek
6. İncelen mūya dönen Nevberī cān ile dili
Turre-i yārda bir bārık olan mūya virek

728

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bu vesīʿ dünyānı sen itdiñ benim başıma tenk
Lāzım olmuşdur çekem devrān-ı kec-rūdan etek
2. Vir nihāyet cevriñe gözden sitem peykānına
Ne tükenmezdür gözün devrinde müjgān-ı ḥadenk

---

^{726/5} hierde: hieride N1

^{726/6} laʿ lden: laʿ liden N1

^{726/7} resmdir: resmidir N1

^{727/6} yārda: yārıda N1

3. ʿ Ārız-ı gül-nārîna mey arturup saldım heves
Bilmedim ruhsârda kullâb-ı zülfüñdür pelenk
4. Dil murâdın itmedi dildârdan hâşıl henüz
Hîâhişim ʿ aksinedür bu çarh-ı kec-devr-i felek
5. Mümkün olmur giryeden sâkit idem göz merdümin
Tâ naşîhat dutmuyor kör olsun eyle merdümek
6. İstemem dutsun kulağ feryâdına bî-ğaydlar
Onlara kâr eylemez nâkûsdan da gelse henk
7. Nevberî dâğ-ı dilim bu şiʿ rden maʿ lümdür
Sözlerim mergüb hem mazmûnda nazmım kaşenk

729

Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilâtün Fâʿ ilün

1. Oldı cânım âteş-i hicrâna sūzân şemʿ tek
Olmuşam hem-şoşbet-i pîrân ü rindân şemʿ tek
- 224a 2. Āteş-i hicrân yağur âh ile cânım rîştesin
Gözlerim yaşın töker dāmâna her yan şemʿ tek
3. Olmadı hâşıl benim senden murâd-ı maşşadım
Pây-e-i ʿ aşkım olup yanında noşşân şemʿ tek
4. Kesdi şabrım rîştesin hicrânda mikrâz-ı gam
İtmek için bezmiñi her şâm-ı nûrân şemʿ tek
5. Yaşını ruhsâra göz tökmezdi hicrân yağmasa
Āşikâr olmazdı hem bu râz u pinhân şemʿ tek
6. Gice gündüz fikrden uyguya gitmez gözlerim
Oldı bîmâr dilim hicriñde giryân şemʿ tek

^{728/3} ruhsârda: ruhsârıda N1

^{728/4} dildârdan: dildârıdan N1

^{728/6} bî-ğaydlar: bî-ğaydılar// nâkûsdan: nâkûsıdan N1

^{728/7} şiʿ rden: şiʿ riden// mazmûnda: mazmûnıda N1

^{729/4} hicrânda: hicrânıda N1

^{729/6} fikrden: fikriden N1

7. Söylemezdim var ğamım ašlâ tamâm-ı ˆ ömrde
Yârimün ruhsârına olsam nigebân şemˆ tek
8. Qalmuyup dilde daĥı sensiz qarâr-ı tākātım
Maĥrem-i bezm itgilen Nevberî cânân şemˆ tek

730

Fâˆ ilâtün Fâˆ ilâtün Fâˆ ilâtün Fâˆ ilün

1. Neş ˆesidür başımın ĥâl-i siyâhıñ beng beng
Qısmetim ol ĥâlden ey kâş olaydı deng deng
2. Tuş idüpler başımı sensiz melâmet daşına
Qaydı yoĥlardır atan her bir tarafdan seng seng
3. Çarĥ-ı kec urmuş düğün bu baĥt-ı nâ-mesˆ üdîma
Bu düğünler bağlanup aġyâr eliyle teng teng
4. Mihribân bildim gözüñ ümîdvâr oldum ona
O benimle eylüyor müjgân oĥula ceng ceng
5. Taˆ neler daşın yığup eṭrâfîma dutdım ĥişâr
ˆ Aşķıña bir qalˆ adır muĥkem ĥişârı seng seng
6. Vesmelenmiş qaşlarıñ ˆ uşşâka remzin qandırur
Tîğlerdir kim dutup qanlar dutuplar jeng jeng
- 224b 7. Qaysdır şaĥrâ gezen Ferhâd daġlar dâmenin
Men ser-i kûyındayam onlarda yoĥdur neng neng
8. Zî- nefesden ĥâlî bir şaĥrâ gidende kârvân
Qâfile-sâlâradır hem-dem şadâ-yı zeng zeng
9. Menzil-i maqşûdına yetmez ki her taˆ cîl iden
Nâil-i maqşad olar Nevber giderse leng leng

^{729/7} ˆ ömrde: ˆ ömrüde N1

^{730/71} ĥâlden: ĥâliden N1

^{730/7} Qaysdır: Qaysıdır N1

731

Meʿûlü Fâ' ilâtü Meʿâ' ilü Fâ' ilün

1. Salma ʿ izâr-ı aliñe zülfüñ niķâb tek
Bî-ʿ ayb sen cihânı dolan âftâb tek
2. Gül-berg-i ter yüzüñde durup kaçre kaçre ter
Gülden çekilmiş ʿ ıtr-ı muʿ attar gül-âb tek
3. Mey-ĥâñede ayaķı dutup başa çekmüšem
Yoķ lezzeti şarâb-ı mey-i laʿ l-i nâb tek
4. Tâbın getürdi derd ü ğamın ħalb-i muĥkemim
Ėuşşa idüpdi cism-i zaʿ ifim ĥabâb tek
5. Dil defterinde oldı musatţar tamâm-ı ğam
Sînem dutupdur üstünü cild-i kitâb tek
6. Her-çend pîrlik maña zulm itdi Nevberî
Ėiss eylerem vücüdümü men bir şebâb tek

732

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ėarķ-ı deryâ-yı ğamım bir gevher-i ğaltân tek
Genc-i dil memlûdur dürr ile bir ʿ ummân tek
2. Naĥl-i ümmîdim çiçek vaķtinde bârından düşüp
Eşk-i çeşmimdir onu ĥoş-âb iden bârân tek
- 225a 3. Geh yüzüñ meşûr olur mâvi niķâba ğonçaveş
Geh görürsen açılır bir nev-gül-i ĥandân tek
4. Ėat idüp zehri dilim dermânına virseñ eger
Nüş kılam cânıma nâfiʿ olan dermân tek
5. Ėafleten gülzârda olsam seniñle rû-be-rû
Ėavf idersen avçıya karşı gelen cîrân tek
6. Vaʿ de-i vaşlıñ maña aslâ muʿ ayyen olmadı
İtmediñ ĥürmet maña bî-vaķt gelen miĥmân tek

---

^{732/5} gülzârda: gülzârıda N1

7. Nevbere her adri am senden yete memnundur
Pīšvāz eyler amı bī-rū cisme cān tek

733

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Cān bahā-yı vaşldır vaşlın bahāsı cān gerek
am ekir tenhā gōñūl hem-dem ona cānān gerek
2. Derd hoşdur yārdan gelsin ne kim ayārdan
Derd eken derdi viren bilsūn ona dermān gerek
- 225b 3. Şem' veş ruşsārını her laza devr eyler gōñūl
Şem' e bir cān yandıran pervāne-i sūzān gerek
4. Menzil-i tenhā seniñ eyler mūkedder hāırın
Bezm-i ' işretinde saña bir şād-rū mihmān gerek
5. Kim diyor rıdvān olar mesken mūdāmın hūrīye
Onların hem-şobeti rıdvānda insān gerek
6. Dūrr ü gevher sengdir inzārda parla-nümā
Banı pūr-ma' nā olan söz gevher-i alān gerek
7. Yāri oyma Nevberī tenhā otursun am eker
Hem-demi bir sen kimi hoş-ab' u hoş-elān gerek

734

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Ey beşer şūret seniñ fermān-beriñ hūr u melek
Cān fedā itmek iūn āmādedirler tek-be-tek
2. Dutmuyor ārām-ı dil tenden ıup gitmek diler
Zev-i vaşlın bu vesī' dūnyānı itmiş baa tenk

^{733/1} vaşldır: vaşlıdır N1

^{733/2} yārdan: yāridan// ayārdan: ayāridan N1

^{733/4} hāırın: h'ırın N1

^{733/5} rıdvānda: rıdvānıda N1

⁷³³ sengdir: sengidir// inzārda: inzārıda N1

- 226a 3. Dil misâfirdir seniñ hilkat deminden kûyîña
Bâ' işi nolmuş idüp ta' ciline tebdîl-i lenk
4. Pâre pâre gönlümü cem' eylemek âsândır
Birbire peyvest ider gönderse gamzeñ min hadenk
5. Dil diler kim gözlerim taşşirin alsun boynuma
İ' tirâf itmür gözüm öz cürmine bir vezn-i denk
6. Yâri görcek gözlerim kırbân virüp merdümlerin
İki kırbândan şora eyler gine cânımla cenk
7. Gülşen-i ruhsârıñı hâlî burahmaz murğ-i dil
Bülbül-i şeydâ kimi kûyînda eyler dâd u henk
8. Mest-i çeşmiñdir çeküp mey-hâneden Nevber ayak
Yas dolup pîr-i muğân âvâze gelmiş nây u çenk

735

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 226b 1. Dehre Mecnûn olanun şûret-i Leylâsı gerek
Leylîveş bir şanemün ' aşık-ı rüsvâsı gerek
2. Dehri zâhid burahur ' aqlın itirmiş mi meger
Añlamur ins olanun her iki dünyâsı gerek
3. Yâri ay yüzlü olup zülf-i siyâh ile güzel
Hâver-i hüsn olanun bir şeb-i yeldâsı gerek
4. Meni engür meyi mest eylemez la' l kimi
Mest kıлмақа lebin şehd-i muşaffâsı gerek
5. Zînet olmaz yüze bir gâze-i meşâtte ilen
Hilkatinden güzelün şûret-i zîbâsı gerek
6. Kıddine fahr eylese serv onun vecdi nedir
Bir hırâmân yirişi kâmet-i ra' nâsı gerek

---

^{734/4} âsândır: âsânıdır N1

7. Nevberin baħr-ı dili dürr ile gevher yiridir
Devleti çoħ olanun ħaylice ħülyāsı gerek

736

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. İndi ki oldu ħamıñ dilde olan ħana Şerik
Sen de gel menle olaħ cismde bu cāna Şerik
2. Bağladı zülf-i siyeh tārına tāhir dilimi
Getürüp küfri özi eyledi imāna Şerik
3. Ciger öz ħanımı gözyaşına ħat itdi diyü
Faħra geldi ki olup dīde-i giryāna Şerik
4. Ĥüriler öz başına cenneti neylür dolana
Ādem er onlar ile olmasa rıdvāna Şerik
5. Dīnimi ħāret idüp zülfi gözü imānım
İkisi el bir olup oldula tālāna Şerik
- 227a 6. Yüzde ħāl-i siyehi derdime dermān didiler
Şerbet-i la' liñ özün itdi bu dermāna Şerik
7. 'AŞk Őaħrāsına men ħoymuŐam evvelce ħadem
Ĥays hardan özünü itdi bu nālāna Şerik
8. Őāhlar tekye ider taħt-ı selāfine veli
Faħrlardır men ile menzil-i külĥāna Şerik
9. Bülbülün nālesine güldi sebab Nevbere sen
O gelüp hardan olup dildeki eĝāna Şerik

737

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Düşmenim ħaddsiz olup itse maña ħaŐd-ı helāk
Sen maña dost olan vaħte nedir düşmene bāk

^{735/7} baħr: bahr N1

^{736/1} cismde: cismide N1

^{736/8} Őāhlar: Őāhılar// faħrlardır: faħrlardır N1

2. Vaşlñ ümmīdi olup gönlümü mesrūr eyelüyen
Yoḥsa hicrān eyelüyor gönlümü ḥākister ü ḥāk
3. Her seḥer ʿ ıtr saçıñ bād-ı şabādan ki yeter
Yādñ [ile] iderem onda girībānımı çāk
4. Dime kim ḥ̄āb iderem bir gice rāḥat sensiz
Yuḥu gelsün gözüme ey gül inanma ḥāşāk
5. Sen uran zaḥm-ı dile ḥoşdur ʿ abeş merhemden
Zehri virseñ içerem ḡayrıdan almam tiryāk
- 227b 6. Bāde-i laʿ liñ ile başımı mest eylemüšem
Neme lāzımdı benim Nevberī āb-ı mey-i tāk

738

Mefʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. ʿ Aşķ ʿ āleminde ʿ aşıķa zevķ u heves gerek
Feryād u āh u nālesine dād-res gerek
2. Yārin firāķı elden alur tāb u tākati
Renc-i firāķı ref eyelüyen hem-nefes gerek
3. Gül şāḥesinde görmese gül ʿ andelīb eger
Feryād u āh u zārına künc-i ḳafes gerek
4. Gögsün açup nigār eyelüyor seyr-i gülşeni
Bāb-ı ricā açıķdır ona mültemis gerek
5. Men tek fiḡān u nāleye yoḥ tābı bir kesin
Bārı girān olanda baʿ ire ceres gerek
6. Żaʿ f-ı tenim ne ḥāceti var vezn itmege
Mizānda vezn Nevbere tek bir meges gerek

739

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Şām-ı hicrān ḡuşşadan dil olmasaydı derdnāk
Āh-ı dilden şubḥ-dem olmazdı gül tek sīne çāk

2. Seyl-i eşkimdir yuyan gerd-i ğubār-ı rāhıñı
Gezdigüñ yirler gerek olsun ğademġāhıñda pāk
3. Ğam dile şāhib olup bes ġuşşalar nirden gelüp
Ğarışup ġam ħülyana itmişler onlar iştirāk
4. Ğoş nigāhıñdır açan ġamdan dutulmuş göñlümü
Vāy dil aġvāline ger baġsañ ana ħışmnāk
5. Āşinādır göñlümüz derd ü ġam ile hicrde
Gelse ġamlar fevc ile dil eylemez bi'l-merre bāk
- 228a 6. Hicriñe yansam tōküp gözyaşını ruġsārıma
‘Aşġ terkin itmerem olsam da bu yolda helāk
7. Ney dilimden ün dutup feryādımı aldı dile
Dem götürdi sīneden virdi şadā-yı derdnāk
8. Āh ħoymaz ħabrimin ta‘ mīr dursun ber-karār
Eylüyor Nevber onu āhım şerārı çāk çāk

740

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey dil bu ħadar āh-ı dil-i zārdan el çek
Cān ħātilidir āh-ı şerer-bārdan el çek
2. Ğam ġuşşaya bu cānımı elbette tanıtma
Ğülyāda olan yandırıcı nārdan el çek
3. Cān tīşesidir dilde olan āh-ı ciger-süz
Hicrānda bu dīde-i ħün-bārdan el çek
4. Cān u dile mūnis eyleme miġneti ebsem
Ğan ħaralıyan ġuşşalı efkārdan el çek

---

^{739/5} hicrde: hicride N1

^{740/1} zārdan: zārıdan// şerer-bārdan: şerer-bārıdan N1

^{740/2} nārdan: nārıdan N1

^{740/3} hicrānda: hicrānıda// ħün-bārdan: ħün-bārıdan N1

^{740/4} efkārdan: efkārıdan N1

5. Cān naḳdini şarf eyleme bu fikr-i cihāna
Bir hem-demi tap munca fenā dārdan el çek
6. Mey-ḥāneye git bāde dutup nāya ḳulaḳ vir
A' mālī riyā 'ābid u dīndārdan el çek
7. Cān gelmeyecek Nevberī bir de bu cihāna
Ferḥunde-dil ol dīde-i ḥūn-bārdan el çek

741

Mef'ūlü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ūlün

1. Gīsūnı açup zūlf-i siyāhın yüze tökdün
Āhū-yi Ḥotan sīnemi müşgiñ düze tökdün
- 228b 2. Bildiñ ki gözüm nūrın alup keşret-i giryem
Gerd-i rehiñi ḥāk-i şifadır göze tökdün
3. Hicrān gicesi hemm ü ḡamı miḥneti derdi
Yıḡdun hamusun ḡayz ile üstümüze tökdün
4. Ref' eylemediñ dilde olan hemm ü melāli
Başımdan aşurdıñ ḡamıñı tā düze tökdün
5. Bir raḥma gelüp göñlümü alsañ ne olardı
Manzūr ile bir kāse şuya bir kūze tökdün
6. Derd-i diliñi Nevberī kāğızlara yazdıñ
Sīneñdeki hicrān odımı kāğıza tökdün

742

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Fiḡān kim bilmediñ cānān seniñ kimdir ḥarīdārīñ
Dutup cān naḳdini elde gezen çārsū-yı bāzārīñ
2. Der-i mey-ḥāneden dūrem ḥesāb itme ki mey-ḥ'ārem
Meni ser-mest iden olmuş siyeh gün çeşm-i ḥammārīñ

^{740/5} dārdan: dārıdan N1

^{740/6} dīndārdan: dīndārıdan N1

^{740/7} ḥūn-bārdan: ḥūn-bārıdan N1

^{741/1} sīnemi: sīnemi ki N1

3. Saña gönlün viren şahşa ne hâcetdir cihân kaydı
Onun manzûrıdır ancak göre bir def' a ruhsârîñ
4. Naşîhat virse min zâhid ki ' aşık terk-i ' aşk itsün
Naşîhatdan ona hoşdur seniñ şîrîñ güftârîñ
5. İnanđı va' de-i vaşla dözer âsîb-i hicrâna
Eger olsa seniñ düzgün mu' ayyen va' de ikrârîñ
6. Metâ' -ı nengden ' ârî beyâbân-gerd Mecnûn tek
Girîbân çâk ider ' aşık olupdur ' aşk-ı bîmârîñ
7. Dutam ilden nihân derdim zihî müşkildi meşhûrem
O olupdur fâş ' âlemde ' umûma derd[i] Nevbârîñ

743

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 229a
1. Min hayâlâta salur fikrimi bir mû-yi seriñ
Meni hayretde koyur mû kimi ince kemerîñ
  2. Raht-ı h' âb içre yatup h' âb-ı ferâgatda gice
Bir dimür sen ki görüm hardadı bu der-be-derîñ
  3. Her zamân fikre salur şüretiñi gözde hayâl
Bâhemimsen giceler yoğdur öziñden haberîñ
  4. Sen meleksen dimürem hasret-i rûyiñdı melek
Sehv idüp kimse melek söylemesün yoğdı periñ
  5. Gerçi bî-hûşa maķâvvî olu hikmetde gül-âb
Neye ayırdı meni hûşdan ' ârızda terîñ
  6. Nevberîden haberîñ yoğdı ki min dâd eylüyor
Tuţuşup nâlesine şâm u seher devrüberîñ

---

^{742/6} nengden: nengiden N1

^{742/6} [i]: - N1

^{743/5} hûşdan: hûşıdan N1

744

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Meni ey Leylives yârin salup 'aşka cünün kıldıñ
Elif tek kıddimi egdiñ mişâl-i harf-i nün kıldın
2. Terahhum itmediñ aşı ne kadri iltimâs itdim
Göñül pergâlesin maḥzûn idüp hicriñde ḥün kıldıñ
3. Firâk-ı hicr-i şâmında çeküp her dem ciger âhın
Sezâ-yı riş-ḥand oldum celî kıdrim zebün kıldıñ
4. Bilürsen kim temennâdır şarâb-ı la' l-i gülfâmıñ
Maña göstermediñ câmın ğamım ḥadden füzün kıldıñ
- 229b 5. Maña yüz gösteren sensen iden meftün ruḥsârıñ
Maḥşûrım noldı men bilmem men-i nâ-çarı dün kıldıñ
6. Bu 'aşkı ibtidâsından saña cânın virüp Nevber
Bu sevdâni kabûl itdiñ koyup imzâ yekün kıldıñ

745

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Ey perî-şüret meni hicrân odıyla yandıdıñ
Kaşa müjgân oḥların dutduñ dilim oḥlandıdıñ
2. Bezm-i vaşlıñdan meni maḥrûm idüp kıldıñ kenâr
Bister-i ğamda dilim tâ şubḥa dek odlandıdıñ
3. Olmadıñ râzî gelüp küy-i seriñde dâd idem
Bülbülâsâ göñlümü gülşende şeydâlandıdıñ
4. Göñlümü saldıñ 'aceb sevdâ-yı vaşlıñ 'aşkına
Güşe-i çeşmiñle sen 'aşkın rumûzın kıandıdıñ
5. İmdi nolmuş netmüsem taḥşîr-i ḥükmüñ 'aksine
Cânımı yağma iden ğam ḥülyâna tâlândıdıñ
- 230a 6. Tâ' ata gerden koyan bir ğul kimi emre muḥî'
Âteşin ruḥsârıña pervâne tek fırlandıdıñ

^{745/5} ḥülyâna: ḥülyana N1

7. Nevber oldum men saña sen bilmediñ bārım nedir
Hierde rüsvā idüp dünyälara adlandıdıñ

746

‘İtāb-nāme

Mef’ülü Fā’ilätü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Dilden tükendi keşret-i zevk-i muhabbetiñ
Zehre dolandı dilde olan şehd ü şerbetiñ
2. Naḥl-i ümīd-i bāğ-ı dilim virmedi şemer
Efsürde kıldı bergini bād-ı semiyyetiñ
3. Hoş günde sen feraḥla baḥardıñ ‘izārıma
Pejmürde dil olanda kenār oldu himmetiñ
4. Kec bir nazarla sındımusan ḳalb şışesin
Efzūnter oldı başıma ṭa‘n u melāmetiñ
5. Şādān günümde başıma pervānevār idiñ
Kem ṭālī‘im zamānı kem oldı ‘ināyetiñ
6. Tażyık-i dehr beş günedir tāb itmediñ
Geldi zuhūra dilde mecāzı muhabbetiñ
7. Olsa ne ḳadri cevır ü cefā [vü] sitemle ğam
Te’ḥıre salma ‘aşıḳa aḳşam ni‘metiñ
8. Nevber seg ile ülfet eyle kim vefālıdır
Kes bī-vefā nigārdan elbette ülfetiñ

747

Fā’ilätün Fā’ilätün Fā’ilätün Fā’ilün

- 230b 1. Cānımın ḥülyāsı bir fikr-i vişālīñdir seniñ
Hier odına yandımaḳ ‘umde ḥayālīñdir seniñ
2. ‘Aşḳ-ı yār ile dolan başımda yoḫ dünyā ğamı
Tirelik göñlümde bir hemm ü melālīñdir seniñ

^{745/7} hierde: hieride N1^{746/7} [vü]: -y1 N1^{746/8} nigārdan: nigārdan N1

3. Cān-nümā āyīnede gördim selāmetdir ciger
Gūşesinde lekke var taşvīr-i hāliñdir seniñ
4. Men hayāl itdim olar vaqt-i vişāliñ ‘ anqarīb
Her günüm bir ay kadar her māh sālīñdır seniñ
5. Şāh-ı mülk-i miñnetim fevc-i melālim bī-şümār
Ġam sipāhı çevreme cāh-ı helāliñdir seniñ
6. Bir riyādır secde-i mihrāb-ı ham ey Nevberī
Secdegāh-ı tã‘ atim tãk-ı hilāliñdir seniñ

748

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Her zamān pergāle-i gönümde sākindir ġamiñ
Dürr-i eşkimdir olan gözden nişār-ı maqdemīñ
2. Ġamze peykānın dirīġ itme dil-i mecrūhdan¹²⁴
Qoy dilim derdine bu peykānlar olsun merhemiñ
3. Āfet-i cān u diliñ olsun maña senden naşīb
Olmasun dünyāda bir endüh u miñnet hem-demiñ
4. Şarşar-ı bād-ı hazān gülzār ile yol bulmasun
Revnaqından düşmesün bāġ-ı hayāt üzre demiñ
5. ‘ Arızīñ eṭrāfımı zülf-i siyāh itsün hişār
Muḥkem olsun ḥüsnüñe dāim hişār-ı muḥkemiñ
6. Yād itdükce seni gözden dutur ‘ aksiñ hayāl
Düşmüyor dilden seniñ ey māh ism-i a‘ zamīñ
7. ‘ Ayš u ‘ işretdir dile yārin hayāli Nevberī
Yādıña firqat düşen demdir seniñ de mātemiñ

749

Mef‘ ulü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ulün

- 231a 1. Ruḥ üzre olan noqtadır ol yüzdeki hāliñ
Bu ḥāle seniñ olmasun ey yār melāliñ

^{748/2} mecrūhdan: mecrūhdan N1

2. oymur meni bir rāhat olam Şam u seher
Hasret gōzū hayretde oyur albi hayālīñ
3. ul-gūndı donīñ cehrāyı gōynek gūlū cārat
Odlara meni yandıdı bu kisvet-i hālīñ
4. Saldım başıma vaşl-ı hayālātını lākin
BaŐa yetūŐen olmadı bu fikr-i muhālīñ
5. Min yara yetūp gōnlūme hūn-hūar gōziñden
Bā' iş kim olup oldu seniñ menle cidālīñ
6. Her lahza teŐekkūr idirem pīr-i muĝāna
Kim virdi maña cām-ı leb-i la' l-i helālīñ
7. Ğam fevci gelūp eyledi bu gōnlūmū mesken
Kūuk dilime sıĝdı avī cāh u celālīñ
8. Őukr eyle sen ey Nevberī cānāna el adıñ
' Aĝyārlara olmadı hācāta suālīñ

750

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Sem maña ey māh-rū dil-ber vefā gōstermediñ
Derde saldıñ cānımı derde devā gōstermediñ
2. Būlbūl-i Őeydā-dili ruŐsārīña hasret oyup
Harda feryād eylesūn mātem-serā gōstermediñ
3. Tōkmūsen ĝisūları hūrŐid-i hāver hūsnūñe
Tār olan bu gōnlūme rūŐen ziyā gōstermediñ
4. Ey gōñūl dād eylediñ āheste cānān bilmedi
Ney kimi feryād idūp ĝamĝin Őadā gōstermediñ
- 231b 5. Dil temennāsınca oĝ hūn-hūar gōzden urmadiñ
Bu dil-i mecrūhıma muĝkem binā gōstermediñ
6. Dāmen-i himmet ekūp senden kenār itdiñ meni
' ĀŐı-ı nālāniña bābū'r-ricā gōstermediñ

^{749/8} ' aĝyārlara: ' aĝyārılara N1

7. Nevbere hadden füzûn atdıñ sitem peykânını
O teşekkürle didi cevr ü cefâ göstermediñ

751

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. İmdi ki seniñ menle degül fikr ü hayâliñ
Cânımda nedir munca olan renc ü melâliñ
2. Başım burañup cümle kıyûdât-ı cihâni
Ser-kâsesine doldumusan fikr-i vişâliñ
3. 'Aksiñi dur ayîne-i qalb gözümden
Dilden ğamımı hâric ider şevq-i cemâliñ
4. Lâle cigerim dağını dutdı dile basdı
Gül çehre yañaq üzre gören vaqtde hâliñ
5. Hübân-ı cihân içre benim bir sözüm olmaz
Tâ düşmese ortaya seniñ qâl u maqâliñ
6. Dur karşıma şor zevq-i ruñ-i aliñi menden
Göz görmese dil virmeyecek sorq u suâliñ
7. Nevber bu kadar itdi fiğân dâd işiginden
Bir dem dimediñ kim nicedir hicrde hâliñ

752

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ey dil niğâra derdimi taqrîr kılmadıñ
Ey hâme sen de ğamları taqrîr kılmadıñ
2. Efsûs kim bu qadri fiğânım işitmediñ
Bî-mihrsen ki derdime tedbîr kılmadıñ
- 232a 3. Añsen gönül bu qadri ğam u âh u zâr ilen
Hem-sâyemi fiğân ile dil-gîr kılmadıñ

^{751/4} vaqtde: vaqtide N1

^{751/7} hicrde: hicride N1

4. Dīvâne eylediñ meni ey yâr bes niçün
Boynuma zülf-i târını zincîr kılmadıñ
5. Şûret-keş olmusan benim ey nâşî gözlerim
Ruhsâr-ı yâri göñlüme taşvîr kılmadıñ
6. Ey dil cefânı yâr saña virdi merhabâ
Rencîde itmediñ onu taqşîr kılmadıñ
7. Cân eyledi taleb ona virdiñ rızâ-yı dil
Mes'ûdsen ki Nevberî te'ÿîr kılmadıñ

753

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Zülf-i siyâhı rûya müşgîn niķâb saldıñ
Bir sâye-i teraĥĥum ĥürşîde bâb saldıñ
2. Ser-mest-i la' liñ oldum redd itme tâ' atimi
Ser-ĥoş meni bu ĥâle itdiñ şevâb saldıñ
3. Rû-bend ĥarâretinden yüzden niķâbı götdüñ
Bâzâr-ı 'aşka tâze bir inķilâb saldıñ
4. Bir nev' ilen durardı dil sînem içre râĥat
Ġayz ile baĥdıñ ana bir ıztırâb saldıñ
5. Bir micmer-i pür-âteş hicrânıñ itdi ĥâzır
Bu âteş üzre her gün dilden kebâb saldıñ
6. La' l-i lebiñ şarâbın yâd eyledikce her gün
Mey-ĥâneye yöñeldim yâda şarâb saldıñ
7. Peymâneni leb-â-leb 'aşkıñda başa çekdim
Ser-ĥoş ki ehl-i zevķi mest-i ĥarâb saldıñ
8. Nevber yüzün dutupdur kûy-i ser-i nigâra
Ĥavf u ĥatardan anı bî-ictinâb saldıñ

754

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 232b 1. Ne sitemkâr olup 'âşığa hûn-ḥ'âr gözün
 Ḥaberiñ var mı dil-i zârımı oḥlar gözün
2. Senden izn aldı mı bu sînemi dutsun hedefe
 Yoḥsa kim eyler özi bu işi tekrâr gözün
3. Hara terpendi gönül bir oḥa ḳurbân oldu
 Zülfüne gitdi peneh oldu ḥaberdâr gözün
4. Ḳoymadı râḥat ola sînde bir şâneye dil
 Ona bu vüs' ati gin dehri ḳılup dar gözün
5. Artırup şöhretini dehrde âhû-yi Ḥotan
 Manzara ḥoş görünür âhûya oḥşar gözün
6. Perçem-i zülf-i siyâhıñdı olan dil yataḳı
 Dilimi birce tüke itdi giriftâr gözün
7. Giceler şubḥa kimi Nevberî feryâd eyledi
 Bir def' a söylemediñ kim neye aḡlar gözün

755

Mef' ülü Fâ' ilātü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Şân şân idüpdi sînemi müjgân gözleriñ
 Tîr-i müjeñle ḳaşı kemândâr gözleriñ
2. Şaḡ yir dilimde ḳalmadı peykân gamzeden
 Olsun hemîşe söylüyoram var gözleriñ
3. Başım olardı mâlik-i idrâk hûşına
 Mest ü ḥarâb itmese ḥammâr gözleriñ
4. Munca oḥun ḥesâbını bilmez kemân ḳaşıñ
 Şayın diyor mı söyle ḥesâbdâr gözleriñ
5. Ser-ḥoş idüpdi başımı bir beng ḥâl ilen
 Heyhât bir de eylüye hûşyâr gözleriñ

6. Bir yirde ber-ķarār degül zār olan gönül
İtmiş kemend zülfe giriftār gözleriñ
- 233a 7. Cānān bilürse gözyaşını Nevberī ‘aceb
Şormaz nedendi bir bile ağlar gözleriñ

756

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Cezbeli hüsniñ ile ‘aşığı mestān eylediñ
Kime dutduñ yüziñi vālih ü hayrān eylediñ
2. Güle ruhsārıñ açup bāğda leb-gonça güle
Ġonçanı gül kimi sen çāk-ı girībān eylediñ
3. İçdigim meydi disem bil ki lebiñ bādesidir
Söz diyende çaşuram başımı sekrān eylediñ
4. Fikriñ ile gicemi şād u şabāḥ eyelüyoram
Vaşlıñ ümmīdini bu fikrime mihmān eylediñ
5. Derdimi añlamusan şoḥbet-i şīrīndi devā
Ḥoş-dānişsen bilerem derdime dermān eylediñ
6. Şormadıñ ḥāl-i dilim bile perişāndı neden
Onu sen zülf-i ḥayāl ile perişān eylediñ
7. Men didim vaşlı virüp gönلümü ābād idesen
Tīşe-i ġamla gönül mülkünü vīrān eylediñ
8. Çekdi Nevber ġamiñi dāimī hicrān gicesi
Āteş-i firķat ile cānımı sūzān eylediñ

757

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Gönder bu cefā-dīdeye peygām-ı vişālīñ
Ref ile olan dildeki endūh ü melālīñ
2. Maḥrūm eyleme gönلümü luṭf-ı nazarıñdan
Başımda benim olmalıdır sāye-i bālīñ

---

^{756/2} bāğda: bāğıda N1

3. Gönlümü alup hoş-dil ile bir meni dindir
Şirindi şekerden de seniñ turfe maqālîñ
- 233b 4. Mey-gün yañaqın rengini berg-i güle virdiñ
Gonça güle hamrālığı virdi leb-i aliñ
5. Bādām-ı muqaşşer kimi endām-ı laṭifiñ
Dil Ka‘ besî rüyıñdı Hacer Esvedî ḥālîñ
6. Hicrānıñ ile ‘ömrümü gel virme fenāya
Ref‘ eylegilen cānda olan renc ü melālîñ
7. Baḥdım yüziñe kipriği göz qaşına virdi
Menle ne içün oldı bile cenk ü cidālîñ
8. Bir söz dimediñ gönlüme olsun da tesellî
Bāremde nedir söyle görüm fikr ü ḥayālîñ
9. Mey-ḥānedan ikrāh meni la‘ liñ idüpdür
Ondan meni dūr eyledi şaḥbā-yı ḥelālîñ
10. Cānāndan ey Nevberî çoḥ itme gilaye
Çünkü onı hoş görsenür efsürde bu ḥālîñ

758

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Bilme kim açar yüzde olan bend-i niḳābıñ
Qısmet kimedir söyle görüm nāzlı ḥ‘ābıñ
2. Sen ḥürî misen yoḥsa ki ḡilmān-ı behiştî
Ekliñ ne olur ‘ayşa nedir şerbete ābıñ
3. ‘Āşık dilini tapşumusan nergis-i meste
Bu şive ile artumusan kadr-i şarābıñ
4. Min oḥ dilime ḡamze urup itmedi pervā
Bī-çāre dil-i zāra bu mu oldı şevābıñ

---

^{757/10} cānāndan: cānānıdan N1

^{758/2} nāzlı: nāzılı N1

5. Dutmaz kulağın nâle vü feryâdımı hergiz
Ma' lûm olunur kim ucadır 'âlî-cenâbın
6. Ey dil çoğ uzak yirdedi ser-çeşme-i maşşad
Şarf itme heder âhın ile kuvvet ü tâbın
7. Hicrân odı var Nevberî bu 'aşq ocağında
Cân yandır ona kalmaya tâ bâkî hesâbın

759

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 234a 1. Terpetdi şabâ şubh demi zülfde tâbın
Gülşende güle yâsemene yetdi şevâbın
2. Uygu gözüme gelmedi ki anın içündür
H'âbına kimin şirket ider nâzlı h'âbın
3. Mestâne gözüñ mesti alup hüşı başımdan
Ma' lûm olunur neş'e gider gözde şarâbın
4. Bu bâdiyenün hayli uzundur ser-i tûlı
Vehm ile gönül zâyi' olar sa'y u şitâbın
5. İnşâf ile bir söyle mürüvvetlü nigârım
Müddet ne kadar 'aşıkadır gayz u 'itâbın
6. Hâtifden işitdim didi ey Nevberî ahsen
'Âriflere hoş geldi bu manzûm kitâbın

760

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Nedir ey dil di görüm 'aşqda hülyâ-yı serin
Cân hâlâş itme ki bu gamdan olar mı tçheriñ
2. Tuş olduñ bu kadar ta'n u melâmet daşına
Bir hişâr eylemüsen seng ile bu devrüberiñ

^{758/6} heder: heder N1

^{759/1} zülfde: zülfide N1

^{759/2} nâzlı: nâzılı N1

^{760/1} 'aşqda: 'aşkıda N1

3. 'Aşk bāğında biten naḥl-ı ümīdiñ ḳurudı
Keşret-i āh u fiğān ondan olupdur şemerīñ
4. Zūlmet-i zūlfüden içmek dilediñ āb-ı ḥayāt
Çoḥ emīn olmagilen ḳorḫuludur bu seferiñ
5. Görmedim şād seni vaşl-ı nigār ile gönül
Onu gördim tökülür 'arızıña eşk-i teriñ
6. Aḥter-i baḥt niçün olmadı ḥoş birce revān
Ḳaldı 'akrebde ne çoḥ ḫālī' -i bedde ḳameriñ
7. Seng-dil yāre niçün olmadı āhm eşeri
Ne sebep olmadı bu āh-ı cigerde eşeriñ
- 234b 8. Dime ey Nevberī kim derdiñi bilmür dildār
Özidir derde salan yoḥ mudur ondan ḥaberiñ

761

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ğamlı dilden ey güzel aşlā ḥaberdār olmadıñ
Bilmediñ aḥvālimi āgāh-ı bīmār olmadıñ
2. Cānımı ḳoydum seniñ cānān metā' -ı vaşlıña
Bu metā' a müşterī müştāḳ-ı bāzār olmadıñ
3. Ey gönül müştāḳsan cān virmege cānānıña
Merḥabā meşşāḫa-yı dehre giriftār olmadıñ
4. Ḳan yudup şabr eyledün yārin şeb-i hicrānına
Tāb-ı miḥnet eylediñ rīş-ḫand-ı aḡyār olmadıñ
5. Dūrdan gördüñ gözüm cānānımın ruḫsārını
Şükrilillah sen daḫı maḥrūm-ı dīdār olmadıñ
6. Sen ki bī-ḫod olmusan ol nergis-i mestāneden
Faḫra gel kim mest olup nā-fehm bīdār olmadıñ

7. Vehm itdiñ yārimün rıd̄vān yüzünde h̄alden
El urup bu dāneye Ādem kimi h̄ār olmadıñ
8. H̄ayret aldı şūret-i yāri görende Nevberī
Raḥm u inşāf itmediñ ana hevādār olmadıñ

762

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil bināsın 'aşqda ey şūḡ ma' mūr itmediñ
Miḥnet-i hicrāndan endūhdan dūr itmediñ
2. Gülsitān-ı ḡüsñüñe lāzım gelirken bāḡbān
Sen meni bu ḡülşen-i ruḡsāra me' mūr itmediñ
3. Munca kim ḡözyaşını hicrānda itdim revān
Keşret-i feryādımı yanında manzūr itmediñ
- 235a 4. Başı üzre salmadıñ ol serv-ḡaddın sāyesin
Sen meni aḡyārımın yanında maḡrūr itmediñ
5. Bir zamān ḡöz açmadım endūh u miḡnetden nidim
Bu dil-i maḡzūnımı şādān u mesrūr itmediñ
6. Şāh-ı mülk-i miḡnetiñ oldum fezā-yı 'aşqda
Kām-ı dil göstermüyüp 'aşq üzre Manşūr itmediñ
7. Munca kim yaşın töker ruḡsāra gözden Nevberī
Şevḡ-i vaşl ile ḡözün bir laḡza pūr-nūr itmediñ

763

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dün ḡayāliñle yatup uyguda gördim şūretiñ
Bir açılmış ḡül kimi fermūde gördim şūretiñ
2. Ol ḡadar ḡözyaşını tökdüm ki raḡt-ı ḡ'ābıma
ḡarḡ olup ḡözyaşına ol şuda gördim şūretiñ

^{761/7} h̄alden: h̄äliden N1

^{762/1} 'aşqda: 'aşqıda// hicrāndan: hicrāndan// endūhdan: endūhdan N1

^{762/3} hicrānda: hicrānda N1

^{762/6} 'aşqda: 'aşqıda N1

3.   Çarşu durduñ 'âlem-i rü'yâda bu hasret-keşe
        Şükr ola kim bir zamân âsüde gördim şüretiñ
4.   Her yire bağdım seni gördim neye saldım nazar
        Her der ü dīvârda her sūda gördim şüretiñ
5.   Dil ğubârından yapup âyîneni âyîne-sâz
        Dil tozu mağlûṭ olan çorçuda gördim şüretiñ
- 235b 6.   Men Ḥotan şahrâsını seyr eyledim ey Nevberî
        Nergis-i mağmûr olan âhûda gördim şüretiñ

764

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1.   Salma gözgüye seher cezbeli feyz-i nazariñ
        Maña ağyârdır ol yoğ mudur ondan ğaberiñ
2.   Men-i ser-geşteni sen eylemüsen âvâre
        Bir sorak eyle de gör harda çalup der-be-deriñ
3.   Yandıdñ cânımı sen her gice hicrân odına
        Şakluğ ile açula üstüne her gün seheriñ
4.   Çaşña meh didiler mihr-i dirahşân yüziñe
        Nice gün sen ki durup yüzde muğâbil çameriñ
5.   Mâhveş 'ârızınun devrine ğisû tökülüp
        Dutulup mâh-şifat ebrlere devrüberiñ
6.   Nergis oğşar göziñe ğonçaya nişbetdi dehen
        Şeb-nem-i gül kimidir 'ârızıñ üstünde teriñ
- 236a 7.   Nevbere 'aybı nedir âteş-i hicrâna yana
        'Âķibet meskenidir ğuld-i berîn kûy-i seriñ

---

^{763/4} dīvârda: dīvârıda N1

^{764/5} ebrlere: ebrilere N1

765

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şâdem ondan ki bahursan maña hândandı lebiñ
Güle mi yoğsa çatur hilkaten aşl u neşebiñ
2. Ser-hoşam söyleseler doğrudı mest itdi gözüñ
Rağs-ı dīvāneligim hâtır-ı bezm-i tarabiñ
3. Qalma hayretde niçün tab^ç -ı revānım hoşdur
Nazm uşūline meni kıldı munazzım edebiñ
4. Dāne-i hāli koyur hile tuzakına gözüñ
Dām-ı gīsūya meni dutdudı zülf-i ‘arebiñ
5. Saña insān mı diyüm yoğsa ki bir cism-i laţif
Hūr u ğilmāndı meger hilkat-ārā ümm ü ebiñ
6. Ten durup zülf-i siyeh gün kimi rağşān yüziñe
‘Iyddır çünki berāber görünür rüz u şebiñ
- 236b 7. Bu leţāfetdeki sen nāz ile ten-perversen
Ne olur mezra^ç a-i dehrden ekl ü şerebiñ
8. Nevberī şanma ki ‘aşkın odına şöndürür āh
Bile āsānluğ ile ref^ç ola renc-i ta‘abiñ

766

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Lāl idir hayret meni her dem görende şūretiñ
Cismimi bī-rūh idir yāda düşende firqatiñ
2. Cāna minnetdir müjeñ peykānı sīnemden giçe
Eyleme menden dirīğ anı çoğ olsun himmetiñ
3. Pūç itmez cānımı devrān firākıñ olmasa
Öldürür ancağ meni ey māh-ı tābān hasretiñ

---

^{765/2} hâtır: hâtır N1

^{765/7} dehrden: dehriden N1

4. Düşmese ger sâye-i zülfün ölüde başıma
Mağşere menle gider ağyârlardan töhmetiñ
5. Şekker-i la‘l-i lebiñ meşrûbdur hâdden lezîz
Menden özge kim bilir ey şehd-i hâra kıymetiñ
- 237a 6. Vaşşî bir âhû kimi aşlâ maña râm olmadıñ
Ey Hötan gözlüm seniñ bes kimledir ünsiyyetiñ
7. Nevberî hicrân seni yandırdı yağıdı bilmediñ
Rû-be-rû âyîne dursan görünmez şüretiñ

767

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. ‘Andelîb gönlümü ey gönça şeydâlandıdıñ
Nâleye gitdiñ onu ‘âlemde rüsvâlandıdıñ
2. Saṭr-ı evvel defter-i ‘aşka yüzün bi’smi’llâhı
Hakk adıyla ‘aşkıyı dünyâda esmâlandıdıñ
3. Şâhmâr-ı zülfüne sinemde efsûn ‘ilmi var
Sen bu siḥri faş idüp ağyârı pervâlandıdıñ
4. Şubḥ-dem gîsü açup ḥayli uzatdıñ derdimi
Çîn-be-çîn itdiñ onu bir kadar kışşâlandıdıñ
5. Keşret-i feryâddan hem-sâye yir virdür maña
Luṭfa geldiñ kim meni kûyında me’vâlandıdıñ
6. Bilmez idim ağzınun sırrın muḥabbet bilmemiş
Mübtelâ-yı ‘aşk idüp bu sırra dâñâlandıdıñ
7. Nevberî adım koyup çekdiñ kara günden meni
Nâil-i vaşl eyleyüp Nevberle imzâlandıdıñ

^{766/4} ağyârlardan: ağyârlardan N1

^{766/5} meşrûbdur: meşrûbıdur N1

^{767/3} siḥri: siḥri N1

^{767/5} feryâddan: feryâdıdan N1

768

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 237b 1. ‘Ārız-ı ale meni bülbül-i nālân itdiñ
Cigerim gūşesine dāğ koyup kıan itdiñ
2. Gözgüye karşı durup şâne çekirdiñ tiliñe
Meni görcek yüziñe zülfî perîşân itdiñ
3. Dile dermân didiler şehd ü şeker tek lebiñi
‘İvazında dilime zehri nümâyân itdiñ
4. Nev-bahâr oldu gidüp seyr-i gülistân eylediñ
Ġonçanı bir gül idüp gülleri ħandân itdiñ
5. Kıâmetiñ servi ħacil eyledi boy çekmegine
Gösterüp kıâmetiñi servi peşimân itdiñ
6. Gördi bülbül yüziñi baħmadı gülşen gülüne
Onu da dâda salup men kimi nālân itdiñ
7. Mümkün olmur gözümün yaşını ârâm eyelüyüm
Ġamlu dil nâlesini ħayli ferâvân itdiñ
8. Nevber elbette seni cân kimi âġuşa çeker
Vaşl va‘ diyle onun göñlünü şādân itdiñ

769

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Yüzüñ devrin dutup cânân siyeh ġisü-yı pür-çiniñ
Kıara ġullar kimi dutmuş serâyın devlet-i Çiniñ
2. Ĥotan âhūsı reşkinden tökür nâfin beyâbâna
Şabâdan deşti doldurmuş mu‘ aġtar zülf-i müşġiniñ
3. Meni da‘ vet idir zâhid sücûda egri mihrâba
Didim yâ-hû degül doġru seniñ bu dîn ü âyiñiñ
- 238a 4. Sükût-ı kıalb-i ‘uşşâķa ne ħâcet tã‘ atin faġrı
Ne sūd ondan yeter ħalka ki vardır çeşm-i ħod-biniñ

5. Deli dīvāneye munca naşîhat virme ey zâhid
Diyir mi ‘aklı başında ki vardır ‘aklı Mecnûnîñ
6. Açık sînem hadeng ile olupdur revzen ü revzen
Nedir taqşîriñ ey Nevber ne imiş kalb-i maḥzûnîñ

770

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Niçün dağun idir cānān açan demde şabā zülfüñ
Perişān olduğum yoḥsa şübüt eyler saña zülfüñ
2. Düşür ruḥsārîña gîsû günün devrinde ebrāsā
Kara günlük virir çîn çîn töküldükce maña zülfüñ
3. Mürûr-ı ‘ömrüme devrān siyeh giçmezdi bir sâ‘ at
Olupdur kat ḥülyāma şeb-i hicrān kara zülfüñ
4. Yaḥup yandırdı hicrānın vücûdım bûte-i ğamla
Çıhardan kalı mı dilden olupdur kîmiyā zülfüñ
- 238b 5. Cünûnluḡ ḥālîni menden ḥaber virmiş saña gûyā
Görüpdür tavḡ-ı zincîrin cünûnıma revā zülfüñ
6. Dutupdur zülf ile gönülüm şamîmiyyetle ünsiyyet
Yaḡîn ḥilḡatden olmuşdur benimle āşînā zülfüñ
7. Tükenmez fikrdir Nevber ḥayāl-i turre-i dil-ber
Zihî müşkil bir işdir bu idersem iddi‘ ā zülfüñ

771

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Şimşād ele dut şāneni til til darar zülfüñ
Koy vursun eyle gönülümüz[e] min yara zülfüñ
2. Giçsün gicemiz ğuşşañ ile kara bu bir ğam
Bir ğamda bu kim gündüzüm eyler kara zülfüñ

---

^{770/7} fikrdir: fikridir N1

^{771/1} [e]: - N1

3. Hÿlyâsını saldım başıma hayli uzundur
Bilmem aparar başımı âhir hara zülfüñ
4. Başım büyüyüp gördigün ‘ âlemlere sıgmur
Cânımı sıhup çekdi қaranluқ dara zülfüñ
5. Dün geldi şabâ yanıma ‘ ıtr almadım ondan
Yoğsa ki yığur ‘ anberini anbâra zülfüñ
6. Göñlüm dileseñ mende degül sendedi cânân
Yoğ yoğ dime bir yağşı bağ ağtar ara zülfüñ
7. Mın yara yetüp Nevbere peykân müjeñden
Hükümünü virüp göz kimi bir serdâra zülfüñ

772

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 239a
1. ‘ Abeşdir salma ey gâfil cihân gavğâsına başıñ
Degül bu kec revâ kıla seniñ hem-re’y yoldaşıñ
  2. Metâ‘ -ı dehrden el çek libâs-ı ‘ ârdan ‘ ũr ol
Ne şâh-ı muhteşem olma ki olsun ğul u ferrâşıñ
  3. Қadem қoy vâdî-yi ‘ aşқа disünler tâ mübârek bād
Kitâb-ı ‘ aşqda olsun seniñ ser-ğatğ u nağğâşıñ
  4. Olup dîvâne çığ ilden қoy iller derdiñi çeksün
Terâzû-yı muğabbetde nigâra қoygilen daşıñ
  5. Revâğ-ı salтанat zevğın ‘ imâret şevğini terk it
Misâfir ol reh-i yâre bu yolda ağrımaz başımız
  6. Żamîr-i sînede Nevber nihân dut ‘ aşğ esrârın
Niçün hem sırr olan yoğdur şamîmî қalb yoldaşıñ

^{772/2} dehrden: dehriden// ‘ ârdan: ‘ ârıdan N1

^{772/3} ‘ aşqda: ‘ aşkıda N1

773

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. ' Aceb şayyâddır cânân seniñ bu ' aşq şâhîniñ
 Çonan dem sîneme naşîb eyledi dırnaq temkîniñ
2. Gerekmez şayd iden demde saña âlât-ı şaydiyye
 Kemân қаşa müjeñ peykân kemendiñ zülf-i pür-çîniñ
3. Saçıñ pür-pîç ü tâbından seher-dem ' anberînfâmem
 Sen ey cânân kesâd itdiñ metâ' ın nâfe-i Çiniñ
- 239b 4. Saña tersâ diyen gümreh meger görmez yüzü қаşıñ
 Biri Ka' be biri kıble bu âyîniñ bu hem dîniñ
5. Göziñden min def' a gelse sitem peykân incinmem
 Menim mihr arturar қalbim seniñ artarsa da kîniñ
6. Bu қадrı reh-güzâriñda durup Nevber çekür һaşret
 Niçün һayretde қalmışdır dimürsen çeşm-i ğamġiniñ

774

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Sen maña yüz gösterüp ey mâh-rû şâd itmediñ
 Munca kim dâd eyledim feryâda imdâd itmediñ
2. Perçem-i ġisûya bend itdiñ dil-i mecrûhımı
 Habsden bîmâr olan maġbûsı âzâd itmediñ
3. Bir ziyâfet virmüşen bayram günü şâdân dil
 Bes niçün aşlâ men-i bî-çâreni yâd itmediñ
4. Sen қарâr itdiñ duta mülk-i dili ' aşkıñ vağan
 Hâyf ola ta' mîr idüp bu mülkü âbâd itmediñ
5. Ğam ğam üsten gönderüp feryâda getdiñ göñlümü
 Dâdıma ġuş itmediñ dîrsen ki feryâd itmediñ

---

^{773/1} şayyâddır: şayyâdıdır N1

^{774/2} һabsden: һabsiden N1

- 240a 6. Dil bināsın rüknden hūnābeli eşkim yudı
Sen ona luṭf eyleyüp ta' mīrini yād itmediñ
7. Göñlümü derdin bilüp anıñ devāsın virmediñ
Bister-i ğamda yatan bīmāra imdād itmediñ
8. Bār-ı ğamdır Nevberī arḥañdaki cismiñ za' īf
Bu girān bārı çeküp dād ile feryād itmediñ

775

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ey meh men-i sitem-zedeni şād kılmadıñ
Zülf içre bend olan dilim āzād kılmadıñ
2. Bir koymadıñ ki rāḥat olam şād kalb ilen
Vīrāne mülk-i cānımı ābād kılmadıñ
3. Kūy-i seriñde bir bu kadar itdim āh u zār
Raḥm itmediñ fiġānıma imdād kılmadıñ
4. Āhū baḥışlı gözleriñe itdim iştiyāk
Şayd olmadıñ ne sen meni şayyād kılmadıñ
5. Bir tār-ı zülfe bağlamadıñ bu cününüñi
Meşhūr-ı dehr eylügen ad kılmadıñ
6. Bir şāmı şubḥa koymadıñ āsūde ḥāl olam
İşbāt eyle bir gice feryād kılmadıñ
7. Meşhūr-ı dehre Nevberī itdiñ çi fāide
Ḥoş-ḥāl onu raḳībini nā-şād kılmadıñ

776

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

- 240b 1. Ey gül-^ç izār vālih ü ḥayrānıñam seniñ
Bu serv-ḳadd ü ḳāmete ḳurbānıñam seniñ

^{774/6} rüknden: rükniden N1

^{776/1} vālih: vāliḥ N1

2. Mecnûna ‘aşkı Leylî virüp gül yüzüñ maña
Bir çâre eyle çāk-ı girîbânîñam seniñ
3. Sen bâğ-ı ‘ömr-i ‘âşıkā bir hānde gül mişāl
Men pür-şikeste bülbül-i nālânîñam seniñ
4. ‘Aşkıñ olupdı cānıma bir nāgihān belā
Muhtāc-ı derd-i ‘aşkıma dermānîñam seniñ
5. Dut bir nazarda men eylügen āh u nāleni
Hāsret olan ‘izārîña giryānîñam seniñ
6. Hübān-ı dehr içinde sen olduñ şehenşehirim
Muhlîş gulām habîb-i derbānîñam seniñ
7. Sen bezm-i ‘ayşımın görelî rûh-ı cān-fezā
Men Nevberem bu bezme ğazel-h’ānîñam seniñ

777

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Māil-i vaşlîñ menem ey māh-rû cānān seniñ
Cānı teslîm eyledim olsun dağı bu cān seniñ
2. Göz götürdim dehr ile onda olan emlākdan
Yaş töken hicrānda bu dīde-i giryān seniñ
3. Gül işitmez nālesin gülzārda bülbüllerin
Sen işit feryādımı bu bülbül-i nālān seniñ
4. Gözyaşım sîr-āb ider ruhsārınun gülzārını
Berg-i gül tek ‘ārızîñ sîr-āb iden dihķān seniñ
5. Şem‘ veş ruhsārîña şem‘ dir muķābil her gice
Āteş-i hāsret yağan bu ‘âşık-ı sūzān seniñ
- 241a 6. Cür’etim yoğdur gelem bî-izn menzilgāhîña
İzn hāşıl itmege bu bārede fermān seniñ

^{776/7} ğazel-h’ānîñam: ğazel-hānîñam N1

^{777/2} emlākdan: emlākıdan// hicrānda: hicrānıda N1

^{777/3} gülzārda: gülzārıda N1

7. El çeküpdür neylüyüm menden tabībim gelmüyor
Cāna ‘aşkıñ derd olup vaşlıñ ona dermān seniñ
8. Terk-i cān itmek yaqīn olmuş muqadder herkese
Nevber ölse ‘aşqdan ‘ālem diyor bu kan seniñ

778

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Göñül hoş-hāldir senden ona her kadri ğam virseñ
Olar rencide ey gül-ruḥ kaderden kadri kem virseñ
2. Kūrutmuş yaşımı gözden cigerden ḥasretim āhı
Zihī mesrūr olar göñlüm müjeñ tiriyle dem virseñ
3. Göñül sultānı maḡlūbıñ olupdur çoḡ za‘if olmuş
N’olar müjgān şufufından ona tāze ḥaşem virseñ
4. Elimde dutmaram cān şarābını sen yaqın eyle
Velī nūş eylerem şimşād eliñ birlikde sem virseñ
5. Olar āsūde dil tende vişāliñ vaqtini bilse
Mu‘ayyen ana ḥaṭṭıyla yazılmış bir raqam virseñ
6. Eger sensiz ecel peyki delüp sīnem dilim yarsa
Dirillem bir de sen gelseñ nefesgāhıma dem virseñ
- 241b 7. Vişāliñe emīn ollam suāl itdikde men senden
Olar ferḥunde dil Nevber cevābına ne‘am virseñ

779

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şabr kıl hicrāna ey dil vaşl-ı cānān isteseñ
Nā-ümīd ol vaşldan dünyāda ger cān isteseñ
2. Derdsiz bir cān için dermān ne lāzımdır tabīb
Dermend ol şıḥḥat-i derdiñe dermān isteseñ

---

^{777/8} ‘aşqdan: ‘aşkıdan N1

^{779/1} vaşldan: vaşlıdan N1

3. Mülk-i vîrân olmasa âbâd itmezler onu
   Aşık ol her-gâh dil-i âbâdı vîrân isteseñ
4. Bülbül-i şeydâ-dil ol ahtar gül üzlü bir nigâr
 Dâd u feryâd itgilen gülşen gülistân isteseñ
5. Zülfi zulmetdir lebi cânânımın âb-ı hayât
 Git bile zulmâta sen ger âb-ı hayvân isteseñ
6. Dil perîşân olmasa elbette olmaz şâdmân
 İt perîşân gönlünü ger anı şâdân isteseñ
- 242a 7. Açgilen her şubh-dem ey şuh sineñ bendini
 Nevberî Mecnûn kimi çâk-ı girîbân isteseñ

780

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Mest idüpdür başımı ol çeşm-i hammârîñ seniñ
 Bend idüpdür gönlümü gîsûda bir târîñ seniñ
2. Hâl-i hindû dânesin men' eyledin murğ-i dile
 Bu mıdır habs itdügün murğ ile refârîñ seniñ
3. Sînemün zahmına koy merhem mebâdâ çılmasun
 Revzeninden yarımın bîrûna âzârîñ seniñ
4. Eyle maḥv ol ey göñül hayretde bi'l-merre ki tâ
 Qalmasun bu dehrde bir nâm-ı âşârîñ seniñ
5. Ey dilim derdi seni cânâna müşkildir dimek
 Çoḥ çetindir mâh-rû dildâra izhârîñ seniñ
6. Faḥra gelme Nevberî dildârsız ne zindelîk
 Yoḥluḡ eydir olmasa bir mihribân yârîñ seniñ

^{780/4} maḥv: mahv// dehrde: dehrde N1

^{780/6} dildârsız: dildârsız N1

781

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 242b 1. Bu beş gün 'ömri gönül 'ayş için ğanīmet bil
Eliñde var iken 'işret maķāmı fırsat bil
2. Hāsīs olma uzaķ [dur] hāsīs dünyādan
Uzat faķīr eliñ virmegi seķāvet bil
3. Hevesle aç ķapusun 'ārifān-ı dünyānın
Edīb ü ārife lāyık 'ayārı kıymet bil
4. Dime ki dāimīdir sīm ü zer tükenmeyecek
Eliñe düşdüğü günden ona nihāyet bil
5. Faķīre zūlm eylüyen zālīme şerīk olma
Naşīhat itmegi vācib ona naşīhat bil
6. Eķall-i 'ömrde men görmüşem hārābını çoķ¹²⁴
Bu dār cümle fenādır onu kifāyet bil
7. Düş 'aşķ-ı yāriñe ol Nevberī sen āsūde
Tārīķ-i 'aşķa taraf da' vet-i hidāyet bil

782

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Gel ey nigār bizim meclisi münevver ķıl
Dimāğım 'ıtr-ı ruķ-i al ile mu'atķar ķıl
2. Şarāb-ı la' l-i lebiñ ser-ħoşı ayulmayacaķ
Hūmār-ı çeşmiñ ile başımı muħammer ķıl
3. Hārīm-i kūyiña da' vet hemīşe eyle meni
Raķībi ķoyma gele bezmiñe mūkedder ķıl
4. Vefālı kimdi saña cān-feşānı yaķşı tanı
Nazarda dut bunu sen kayd-ı sīne-defter ķıl

---

^{781/2} [dur]: - N1

^{781/6} 'ömrde: 'ömrüde N1

- 243a 5. Kime düşe nazariñ mihr ile dolan dilden
Onıñla ƒal' a-i mihr-i dili münevver ƒıl
6. Suâl olunsa eger mihrیبān saña kimdir
Nezāre-i gūşe-i ƒeşm ü işāre Nevber ƒıl

783

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Uyġu gelmez gözüme ' aksiñi dutduġda ġayāl
Basaram şüretiñi baġrıma āyine mişāl
2. ' Ārıziñ üzre ƒara ġāldir işbāt eylügen
Ĥasretiñ ƒoydı ciġer gūşesine bir ƒara ġāl
3. Mey ġarām oldı onu men daġı taşdıġ idirem
Bāde-i la' l-i lebiñ ' āşıƒa her demde ġelāl
4. Taparam kūy-i seriñ rāhını gellem yanıña
' Aƒl hem-rāhım olup ġuşşā dile virse mecāl
5. O muƒavves ƒaşıña oġşadabilmez özini
Her ayun başı üzün göstere maġlūƒa hilāl
6. Görse bu şüretiñi Mışr Züleyġası eger
İder iƒrār ki yoġ Yūsuf-ı Ken' ānda cemāl
7. Kim mezemmet eylese Nevbere var ġaƒƒı onun
' Ālem-i ' aşƒda o terk eyleyüp ' aƒl-ı kemāl

784

Me' ūlü Fā' ilātü Me' ūlü Fā' ilün

1. Ġamġin olar firāƒda bu ƒan olan göñül
Ābād olar mı bir de bu vīrān olan göñül
2. Düşvārdır ki bir de tapar biker ġāletin
Müjġān oġıyla sīnede şān şān olan göñül

---

^{783/7} ' aşƒda: ' aşƒıda N1

^{784/1} firāƒda: firāƒıda N1

3. Sâkit olar mı gül kimi yüzün kenâr olan
Bülbül-mişâl râğıb-ı efgân olan gönül
- 243b 4. Yâd eyledikce zülf-i perîşânı şubh-dem
Sâmân olar mı hâli perîşân olan gönül
5. Hûşa gelir mi Leylî-şîfatdan kenâr olan
Ser-geşte-i diyâr u beyâbân olan gönül
6. Hâsret qalup vişâle peşîmân degül midir
Hicriñde gam sipâhına ‘unvân olan gönül
7. Mecbûr ider sükûta qumârân-ı gülşeni
Gül-berg-i ter ‘izârîña nâlân olan gönül
8. Nevber devâsı yoğdı marîz-i muhâbbetin
Şihhat tapar mı derdi ferâvân olan gönül

785

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Âteş-i hicriñ ile şubha kimi yandı gönül
Âh-ı dilden od alup âhiri odlandı gönül
2. Tîğ-i ebrû-yi hamîñ parçaladı dil cigerim
Müje oğları ile sînede oğlandı gönül
3. Gizlenüp perçem-i gîsûda özin itdi nihân
Zülfe gitdi penehin turre-i pinhândı gönül
4. Dinebilmez ki onun hayret alup devrüberîn
Göz taḥayyürde qalup hayli perîşândı gönül
5. İlde rüsvâ eylügen munca fiğân oldu maña
Bülbül-i bâğ kimi bir güle nâlândı gönül
6. Tenge hem-sâyelerim geldi fiğânımla gice
İtdiler şekve günüz nâlesini dandı gönül
7. Vaşlına yâr eger Nevberî cân itse taleb
Cân ile bâhem onun vaşlına qurbândı gönül

786

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Mey-gün lebin şarābı olup ihtiyāc-ı dil
Mey-ḥāneler dolanmadadır nā-^ç ilāc-ı dil
- 244a 2. Virmün ṭabībe çārem için zahmeti ^ç abeş
Onda yakīn tapulmayacaktır ^ç ilāc-ı dil
3. Yoğdur ṭabīb virdiği dermāna rağbetim
Dermān olar mı ^ç āşıka şıḥḥat-mizāc-ı dil
4. Yandırmuyun çerāğı giçirdin şu^ç āsını
Āh-ı dilim olupdı tenimde sirāc-ı dil
5. Ğamdır şerik cānıma ğuşşañ şerik-i ten
Hicrān şebinde cān virüp onlara bāc-ı dil
6. Hicr āteşiyle yandı cānım şām u şubḥa dek
Sīnem olupdı āteş-i hicrāna sāc-ı dil
7. Mağlūb olupdı Nevberī dil ḥüsn şāhına
Mecbūrdur ki virsün ona cān ḥarāc-ı dil

787

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Ey gönça dehen gel maña sen mūnis-i cān ol
Pergāle-i gönümde olan kırmızı kan ol
2. Vir bādeni mest eyle maḥmūr göziñden
Çıḡ başıma mey mişli özün ^ç ālī-mekān ol
3. Mihrāb-ı ^ç ibādet serime egri қаşıñdır
Ḥükm eyle ki baş secdeye koy mişli-i kemān ol
4. Mesken maña bir külḥeni vir kūy-i seriñde
Men bende-i fermān-ber özün şāh-ı cihān ol
5. Ğayz itmegilen kūy-i seriñ gerdişin itsem
Ağyārıma bu bārede sen tünd-zebān ol

6. ‘Aşkıñ meni rüsvâ-yı cihân itdigi besdir
İl töhmetine karşı maña beytü’l-emân ol
7. Nevber seni cânından ‘azîz istedi cânân
Sen luḡfa gel ol mürde dilin cismine cân ol

788

Mefā‘ilün Fe‘ilâtün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 244b 1. Dimünki gülden ötr[i] eylüyor figân bülbül
Olupdı vaşf-ı ruḡ-i yâre tercümân bülbül
2. Görüp leḡâfet-i nüzhet yüzinde dil-berimin
Virür terennüm ile güllere nişân bülbül
3. Bilür ki yâr gelür şubḡ-dem gülistâna
Odur ki mesken ider bağ u gülistân bülbül
4. Çeküpdi naşş-ı ruḡ-i yâri yoḡsa berg-i güle
Ki görcek anı olur ḡayli şâdmân bülbül
5. Saçın niḡâmını görmüş niḡâm-ı sünbülde
Diyirdi sünbüle beh beh zamân zamân bülbül
6. Nevâ-yi naḡmeye dutmuş tamâm-ı gülzârı
Açupdı gülşen-ârâ tâze dâsîtân bülbül
7. Figâna Nevberî gitdi firâkı bülbül tek
Olupdı Nevber ile dâda hem-zebân bülbül

789

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefā‘ilü Fâ‘ilün

1. Şādân olar mı hicride ḡam-ḡâr olan göñül
Şiḡḡat tapar mı ‘aşḡ ile bîmâr olan göñül
2. Meyl eylemez devâ-yı ḡabîbe ne merheme
Mecrûḡ-i tîr-i ḡamze-i ḡûn-ḡâr olan göñül

---

^{788/1} [i]: - N1

^{789/1} hicride: hicride N1

3. İtmez tabībe derdini izhār cān vire
Zevk-i vişāl-i yāre giriftār olan gönül
4. Müşkil di cān rehā eylemek tār-ı zülfüden
Pā-bend-i dām-ı turre-i tarrār olan gönül
5. Hūşa geler mi cem‘ ide idrākı başına
Mest-i ḥarāb-ı nergis-i ḥammār olan gönül
6. Gözyaşı ile derdini fāş eyler ‘āleme
Şandūk-ı sır ü menba‘-ı esrār olan gönül
- 245a 7. Ney tek gelüp nevāya sızıldar figān ilen
Renc-i firāk-ı yār ile zinhār olan gönül
8. ‘Ācizliğin bürūza virüp yāre yalvarur
Dil-teng-i ṭa‘n u töhmet-i ‘ağyār olan gönül
9. Ālūde-i mey eyledi endām ü ḥırkanı
Zāhid gözünde ṭāhir ü dīndār olan gönül
10. İzhār derdin eyledi giryān olan gözü
Nevber ne çāre itmeli nā-çār olan gönül

790

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Çekdiñ firāk-ı yārda cevr ü cefā gönül
Göstermüsen nigārıña resm-i vefā gönül
2. Bildirmediñ raķībe onun dāğ-ı hicrine
Aḥsentu elf merre ola merḥabā gönül
3. Şubḥ eyledün firāk-ı şebin āh u zār ilen
İtdiñ firāk-ı yārda ney tek nevā gönül
4. Min cevr min sitem yetüp ondan saña henüz
Sen olmadıñ şikāyet ile müdde‘ā gönül

^{790/1} yārda: yārıda N1^{790/3} yārda: yārıda N1

5. an aqladıñ şabaa kimi şâm-1 hierde
Bir görmediñ vişâl ile zevk ü şafâ gönül
6. Cânân seni ço eyledi hierinde imtiân
Şabr itdiñ itmediñ ona sen bed-du‘ â gönül
7. Saldı seni ta‘ aşşu-1 zevk-i vişâline
Hasret koyup ‘ izârına şub u mesâ gönül
8. Bir şormadı ne nev‘ i giçür hâl-i Nevberî
oşdur bu hâlden olasan sen fenâ gönül

791

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Gül oldı yâr yanında besî harâb u hacîl
Mezâ-1 la‘ l-i lebinden olup şarâb hacîl
- 245b 2. Başını dutsun aşâa benefşeler yiri var
İdüpdür onları yârin yüzünde tâb hacîl
3. Ciger yanur tökülür an ilen gözüm yaşı
Bu anlı atrelerimden olur kebâb hacîl
4. Keremlidir ki suâl itmez ‘ aşıın günehin
Suâle ‘ özr tapulmaz olar cevâb hacîl
5. Görür mi yâr üzünü h‘âba gitse merdüm-i çeşm
Görünmez olsa olar göz yanında h‘âb hacîl
6. Dönüpdü gözyaşı dürrü revâ-1 çeşmimde
Onu görürse olar dürr-i la‘ l-i nâb hacîl
7. Hicâba dutdı yüzün artırıpdı kıymetini
Semâda başı açık oldı âftâb hacîl
8. Bu vaşf-1 Nevberîden raşa geldi elde alem
Sükûta virdi özün oldı hem kitâb hacîl

---

^{790/5} hierde: hieride N1

^{790/8} hâlden: hâliden N1

792

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Mükemmel oldu cemāliñ mişāl-i bedr-i kemāl
Nazargehimde dūr olsun raķibe reşk ü melāl
2. Dilimden ayrı dili bende urma gīsūda
Diyorlar onda saña şehr içinde bir dellāl
3. Raķibi koy ki ħased bağrını delüp yarsun
Yetürdi kām-ı dile gönlümü göz ile ħayāl
4. Ne çoğ diyüp danuşurlar nigār şöhetini
Maña yetüpdü vişāl-i nigārdan aĥvāl
5. Melāl ü miĥnet-i cānān ħayāl-i guşşa vü ħam
Tamāmısı yetüşüp Qaysdan maña el-ĥāl
6. Nigār olupdı benim men nigāra ħurbānem
Nedir ħalāyık içinde bu ħadar ħāl u maķāl
7. Bu cān benimdi disem yārda olan kimdir
Nigārdan gerek olsun bu ħaķda doğru suāl
- 246a 8. Eger benim ħamıma şerĥ virmek isteseler
Dolar tamām-ı mekātib cihānda māl-ā-māl
9. Cünün-ı aşķa ne lāzım naşihat-ı uķalā
Tesellidir diline Nevberin ħayāl-i vişāl

793

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Yād eyledikce vaşlıñı şādān olur göñül
Hicrān düşende ħātıra al ħan olur göñül
2. Ta' mīr idir şikeste dili va' de-i vişāl
Nevmīd-i vaşl-ı yār ile vīrān olur göñül

^{792/4} nigārdan: nigāridan N1

^{792/5} Qaysdan: Qaysıdan N1

^{792/7} yārda: yārıda// nigārdan: nigāridan N1

^{793/1} ħātıra: ħātıra N1

3. Gonça görende lebleriñi hâtıra salur
Güldür yüzüñ şebâheti handân olur gönül
4. Kûy-i seriñ raķı̄bime mesdûd olan zamân
Ginden harîm-i kûya nıgehbân olur gönül
5. Gülşende gül görende yüzüñ yâd olur dile
Hasret kalandâ bülbül-i nâlân olur gönül
6. Hânde tebessüm ile görende dudakıñı
Şehd-i lebiñi doldumağa şân olur gönül
7. Nevber firâķ-ı yârda her şâm tâ seher
Ėam bisterinde nâr ile sûzân olur gönül

794

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Vaşldan birce hayâle iktifa eyler gönül⁷⁹³
Gird-i râhın çeşmime hâk-i şifa eyler gönül
2. Sâyeveş yirden gider her bir kadem gütdükce yâr
Geh ayakından öper gâhî ricâ eyler gönül
- 246b 3. Katre katre yaşını dâmâna tökdi şem^c tek
Yandırır pervâne tek cânın fenâ eyler gönül
4. Zâ^c f-hâlet cânını dil gördiğün hicrde
Özini hicrândan bir dem cüdâ eyler gönül
5. Koydı hayretde meni şeydâ-yı bülbül nâlesi
^c Ėķibet bilmiş o da zıkr ü şenâ eyler gönül
6. Çırpunar bir kuş kimi gördikde hâlin dânesin
Bu tuzaka bend ola cânın fedâ eyler gönül
7. Yârime yalvarmuşam ey Nevberî şâm u seher
Vaşlına yetmeklige çoķ ilticâ eyler gönül

^{793/3} hâtıra: h'âtıra// şebâheti: şebâheti N1

^{793/7} yârda: yârıda N1

^{794/1} vaşldan: vaşlıdan N1

^{794/4} hicrde: hicride// hicrândan: hicrândan N1

795

Meʿûlü Fâ'îlâtün Meʿûlü Fâ'îlâtün

1. Cânım didim seniñdir cânân didi yemîn kıl
Cismim seniñ teniñdir and iç didi emîn kıl
2. Men eyledim ƙasem yâd cânânım oldu dil-şâd
‘Arz eyledim nigâra dil-ḥâhişin hemîn kıl
3. Oldı rızâ merâma virdi icâze kâma
Emr itdi ƙoyma şâma gel bûs-i meh-cebîn kıl
4. Ƙoy başını diz üste bir baḡ bu çeşm-i meste
Zülfimi eyle deste ruḥsâra çîn-be-çîn kıl
5. Açdı dilim yaresin tâ istüyem devâsın
Çâk eyledi yaḥasın gösterdi merhemîn kıl
6. Ey Nevberî nigârın öp nergis-i ḥumârın
Dut elde zülf-i târın ruḥsârına kemîn kıl

796

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Her zamân ol dil-ber-i meh-rûnı yâd eyler gönül
Sünbül-i ter müşg-bû gîsûnı yâd eyler gönül
- 247a 2. Ğam Ğam üstün yârdan gelse muḥabbet beslerem
Rağbetin cânânına ḥadden ziyâd eyler gönül
3. Düşmüşem şahrâlara bir Leylîveş dildârçün
Ƙays tek şöhretlenüp dünyâda ad eyler gönül
4. Her firîbe allanup mekrine bâver itmüşem
Vaşl-ı nâ-maḥdûrına çoḡ i' timâd eyler gönül
5. Bezm-i vaşlı yâd olur her dem dil-i nâ-şâdîma
Ney kimi her dem nefes çekdikce dâd eyler gönül
6. Şubḥ-dem Nevber dutup bād-ı şabâdan ‘ıtrını
Ğurresinden ḥâtırın her laḥza şâd eyler gönül

---

^{796/2} yârdan: yâridan N1

797

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nāle [vü] feryād ile sensiz nevālanmış gönül
Derd-i bī-dermān ilen hem āşınālanmış gönül
2. Gördi min cevr ü cefā bu dehr-i kec-reftārdan
Rağbetin dāim saña salmış vefālanmış gönül
3. Kec-nigāhıñdan dutup cāna sitem peykānını
Cān fedā itmekde hem hayli seḫālanmış gönül
4. Giceler tā şubḫa dek encüm-şümār eyler gözüm
Āh-ı pey-der-pey çeküp sensiz hevālanmış gönül
5. Dürd-i mey tek zīr-i pā olmuş der-i mey-ḫānede
Mey kimi peymānede gün tek ziyālanmış gönül
6. Āşık oldı bir leb-i ḫandāna maḫzūn ḫalb ile
Nevberā faḫra gelüp hem iddi' ālanmış gönül

798

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşla yetsem ḫorḫuram kim dutmuya ārām dil
Şādluḫumdan gözyaşı ruḫsārıma olsun sebīl
- 247b 2. Ġam ḡubārı eşkime maḫlūt olup dutsun yolun
Eylesün her dem tereşşuḫ gözlerimden āb u gil
3. Ḥayret alsun nuḫkımı düşsün dilim taḫrīrden
Derdimin izḫārına aḡzımda dil olsun ḫacīl
4. Ḥasret ile ḫan olan gönülüm görende yārımı
Şevḫden bī-ḫiss olup düşsün ayaḫına daḫīl
5. Ḳoymasun dildārıma izḫār idem dil derdini
Nice kim a' yāna derdin söylüeybilmez zelīl

^{796/6} ḫāḫırın: ḫ'āḫırın N1

^{797/1} [vü]: -i N1

^{797/2} reftārdan: reftārından N1

^{798/4} şevḫden: şevḫiden N1

6. Gelmesün hūşa baḡam ol nergis-i mestānene
Mest itsün başımı bengī-perest tek muttaşıl
7. Nevberī cānāna sen dāim şenā zikrinde ol
Gün-be-gün sâ' at-be-sâ' at ay-be-ay il-be-il

799

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pīçtāb-ı zūlfūñ aç tā olmasun vīrāne dil
Eylemez ta' mīr onu mi' mār-ı dünyālar yüz il
2. Nīm rū dutma yüzüñ gizlin niķāb altında sen
Gösterüp ruḡsārīñi it meh ile mihri ḡacīl
3. Dil nice eylesün bilmem ki zehr-i hicriñe
Zehre döner ḡaḡresin görse onun deryā-yı Nīl
4. Reh-güzārīñ gerdeni bir āh-ı serdim pāk ider
Kūçeni ter itmege gözyaşını eyler sebīl
5. Ḥār görmez ' arızīñ çespīdedir gül bergine
Doğru sözdür söylemiş merdüm ağarmazdır baḡıl
6. Yoḡ rızāsı gönlümün şāne toḡunsun zūlfūñe
Onu kim icād idüp olsun eli dünyāda şil
7. Cānı vir cānāniña mes' ud olarsan Nevberī
Cānını cānāndan artuḡ seven kesdir rezīl

800

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 248a 1. Aç niķābıñ dil-berim meh-rūları eyle ḡacīl
Olmasunlar ḡarşuña geldikde çoḡ maḡrūr-ı dil
2. Şāne çek ruḡsārīña tōk çin-be-çin gīsūları
Ḥūb-rūlar zūlfīñi görsünle zūlfünden tehvīl

^{799/7} cānāndan: cānānıdan// rezīl: rezīl N1

^{800/2} tehvīl: taḡvīl N1

3. Tāk-ı ebrū-yi ḥamīñ görmekten ötri mäh-ı nev
Men kimi ser-geştedir çarḥ-ı felekde muttaşıl
4. Cism táb itmezdir yaḳın munca fiḡān u nāleye
Her şeb-i hicrānadır dilde olan şabr-ı kefil
5. İsterem her gün görem ey mäh-rū görmek seni
Āh gönülüm ḥāhişi müşkildi çoḡ āsān degül
6. ‘Aşḳ şahrāsında men [hiç] cā-yı rāḥat görmedim
Ḳaysdır bu rāhda men tek olan düşkün ‘alil
7. ‘Aşḳ-ı cānān sehldir Nevber firāḳı olmasa
Tāb-ı hicrān eylemez olsa demirden bir gönül

801

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Gül kimi ruḥsārınun devrindedir hindū-yı ḥāl
Gönlüme ondan yetür min ḡuşşa vü renc ü melāl
2. Dil seniñle dilleşir sensiz şeb-i hicrānlar⁷⁸⁹
Bu ta‘accübdür olur görcek seni aḡzımda lāl
3. Cem‘olar gönülüm eger zülfüñ perişān olmasa
Dil perişāndır sebep zülfüñ virir ḥüsne zevāl
4. Lāle baḡrın görmüşem baḡrın benim baḡrım kimi
Men kimi ḥünin-ciger olmaḳına var ihtimāl
5. Ḳoyma gelsün bezmiñe aḡyārımı ey ḡonça gül
Olma ḥandān tā ola ḥāra müyesser hem-vişāl
- 248b 6. Ger ṭabībe Nevberī izḥār-ı ḡam kılsa yaḳın
Satır-i evvel nüshada ḳayd eylüyor dermān muḥāl

^{800/6} [hiç]: -// Ḳaysdır: Ḳaysıdır// rāhda: rāhıda N1

^{801/2} hicrānlar: hicrānılar N1

802

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Virme ey ğāfil şağın bī-mihr olan dünyāya dil
Dehr fānīdir ona cāniñ saña elde delīl
2. Faqr mülkünde tapup şöhret olasan şāh eger
Müstebid olsañ olar illerde bu nāmiñ rezīl
3. Görmesün sulţān gerek zūlmü revā faqr ehline
Kim olarsa faqr ile nāmı olar ilde 'adīl
4. Cīfe-i dünyānı sen elden faķire şarf eyle
Yıgma Ķārūn tek onu gencīneye urma ķufl
5. Göz götürme faķrdan dehr-i denīden çek etek
Faqr iķün Hālık seni itmiş özünden bir vekīl
6. Ğaflet ile göz yumup muhtācdan kesme nazār
Bil 'alīlün ķadrini tā olmamış sen de 'alīl
7. Cism fānīdir burağ dehr-i fenānı Nevberī
'Āķibet toprakşan olsa eger 'ömrüñ yüz il

803

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çoğ dolandım görmedim bir sen kimi ra' nā güzel
Eyle bil dünyāda yoğ senden sivā aşlā güzel
2. Göziñi oğşatdılar nā-ħağ Hōtan āhūsına
Olmaz āhūlar gözü süzgün bile şehlā güzel
3. 'Ārız-ı ħamrāya gül bergin nice teşbīh idim
Gülde yoğdur hem bile bir ķehre-i ħamrā güzel

---

^{802/2} rezīl: rezīl N1

^{802/5} faķrdan: faķrıdan N1

^{802/6} muhtācdan: muhtācıdan N1

^{803/3} teşbīh: teşbīh N1

- 249a 4. ‘Ayb itme kerīme ḥadden füzūn hicrānda
Miḥnet ü endūhdan sīnemde var deryā güzel
5. Rağbetim Ḳaysa olur günden güne ḥadden ziyād
O benimçün söylüyor seyr itmege şahrā güzel
6. Müdde‘iden iltimās itdim dutaḳ inşāfa yol
Rū-be-rū dursa saña min ḥüb-rū rüsvā güzel
7. Bī-ḥaber senden olan ey Nevberī bilmez ḡamiñ
Ḡamları virmiş saña ol māh-rū ‘amda güzel

804

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bir zamān ḡuşşa vü ḡamdan ḡöñül āsūde degül
Men kimi kimse yaḡīn bir bile ḡayḡuda degül
2. Başımdı dutdı hevā hara mi‘ rāc eyledim
Bedenim yirde vü ne gökde vü şuda degül
3. Pāre pāre cigerim ḡamze oḡundandı yaḡīn
Göz muḡaşşırdır ona bu güneḥ ebrūda degül
4. Zāhidin gözleri yoḡ söyleme vardır güzelim
Nazarı çünkim onun sen kimi meh-rūda degül
5. ‘İtr-i hoş gitdi şabā zülfüñ açan demde seḥer
Bile hoş ‘ıtr yaḡīn Çindeki āhūda degül
6. Āşiyān virdi başın ḡuşlara Mecnūn ne ‘aceb
Ki onun başı yaḡīn men kimi ḡayḡuda degül
7. Dil-i bīmārım için çāreye ḡayrāndı ḡabīb
Bu nice ḡastadı kim gözleri dārūda degül
8. Mū-be-mū şāne gezüp zülfüñi tā virdi ḡaber
Tapmadı eyle bilür ḡöñlümü ḡīsūda degül
9. Şabr ḡıl Nevberī bir vaḡt ide belki cānān
İmdi aḡyār durup ḡarşuda āsūde degül

^{803/4} hicrānda: hicrānda// endūhdan: endūhdan N1

805

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 249b 1. Olma rāzī dil-berim hicrānda yansun göñül
Raḥt-ı ḥ'āb-ı hicrde od dutsun odlansun göñül
2. Miḥnet-i gül bülbüle zevki onun ḥāra naşīb
Bunu bir yol ḥiss idüp koy añlasun ḳansun göñül
3. Müşg-bū gīsuları ruḥsārına itmiş kemīn
İstiyor kim ṭurre-i ṭarrāra tālānsun göñül
4. Tır-i müjgānın virer her gün kemān-ebrūlara
Eyleyüp cānān ḳasem her günde oḳlansun göñül
5. Cevrden cānānıma āḥir şikāyet eyledim²⁹⁶
İller meşhūrdur ondan nice dansun göñül
6. Nevberā cānāndan min cevri ola şabr itgilen¹²⁹
Cān gelüp dünyāda bir cānāna saḥlansun göñül

806

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşl ümīdi olmasa ger 'āşıḳa manzūr-i dil
Āteş-i hicrān onun cānın yaḥup eylerdi kül
2. Bir ḥaber virseydi ger zülf-i siyāhından şabā
Men düşerdim her gice şubḥın ayaḳına daḥil
3. Düşmeseydi cilve-i ḥüsni dil-i tārīkime
Gün ziyāsiyla göñül olmazdı rüşen bu ḳabīl
4. Māh üzün nişbet virür ruḥsārına nergis göze
Māh-ı tābānı yüzün göz nergisi eyler ḥacil
5. Āteş-i hicrān meni ḥākister eyler yandırıp
Vaşl ümīdi olmasa her-gāḥ dil-i zāra kefil

^{805/1} hicrānda: hicrānıda// hicrde: hicride N1

^{805/5} cevrdan: cevriden N1

^{805/6} cānāndan: cānānıdan N1

6. Her sözi bir dürr olur ağızın açanda Nevberī
Eyle bir gence dūçār olmuş tükenmezdir yüz il

807

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 250a 1. Men yaqīnlik eyledim zāhid seniñdir ihtimāl
Sende var buhl-i ḥased mende olan zevk-i vişāl
2. Fikr ü zikriñdir riyā bir cübbe vü destār için
Yoḥla evvel başıñı soñra ona destār sal
3. Bağlayup rıdvān derin fi' liñle ümmīd olma kim
Bu riyāyı t̄ā' ata almağ onu müşkil maḥāl
4. Şıdk-ı dilden kāfidir bir dem nigārın secdesi
İl-nümā olmağ için t̄ā' at ne lāzım māh u sāl
5. Reh-beridir 'āşıkun öz dil-beri doḡru yola
Bu ṭarīk ile giden 'āşıklara yoḥdur zevāl
6. Nevberī çekdim cefā her-çend rāh-ı 'aşqda
'Āķibet dildārdan dutdum dile kām-ı vişāl

808

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yüzüñ güldür lebiñ gonça gözüñ nergis saçıñ sünbül
Ṭarāvet birledir her yan yüzüñ devrinde t̄āb-ı mül
2. Nevā-yı nağme-i bülbül eger güldür bi'smi'llāh
Açupdur şāḥda güller hemān gülzārda bülbül
3. Temennā-yı vişāl itdim 'ivaż cān istediñ menden
Nedir fikriñ bu sevdāda çoḥ eylersen ağır yüngül
4. Gice t̄ā şubḥa dek oldı niḡebāniñ şem' -i sūzān
Yanur t̄ā şubḥ cānım tek ḳalur şem' dānda bir kül

^{807/6} 'aşqda: 'aşkıda// dildārdan: dildārıdan N1

^{808/2} şāḥda: şāḥıda// gülzārda: gülzārıda N1

^{808/4} şem' dānda: şem' dānıda N1

5. Saña cān vir müyen ‘ aşık ne sūdī iddi‘ āsında
Çetin sevdādı bu sevdā bu bāzārın yolu müşkil
- 250b 6. Düzülmüş kār vān-ı ğam dolupdur deşt ü şahrālar
Hara baḥsañ kaṭār ile gidir ğam bār ile maḥmil
7. Ḥayāl itme çekür Nevber cihānda salṭanat kaydın
Libās-ı ḥüsrevān sengīn libās-ı faḫrdır yüngül

809

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Getdi ‘ aşkıñ başıma min ğuşşa vü renc ü melāl
Eyle za‘ f itdi tenim dutmaz onu gözden ḥayāl
2. Harda olsañ menle señ çeşmimdedir ‘ aks-i ruḥuñ
Sen benim yanımdasan her yirde olsañ māh u sāl
3. Ḥakkdir ‘ aksiñ benim levḥ-i dilimde ey şanem
Ḥakk olan bir şūrete gerdūn virebilmez zevāl
4. Mest idüpsen başımı la‘ l-i leb-i mey-gūndan
Bu şarābı ‘ aşıka ḥāzık ṭabīb itdi ḥelāl
5. Çeşm-i ḥasretidir töken ruḥsārıma ḥünābeni
Senle şādān günleri itdikce dil cezb-i ḥayāl
6. Ḥayli müşkildir zihī düşvār Nevber şabr ide
Ḥavf ider kim koymasun firḫat gele vaḫt-i vişāl

810

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

1. Bülbülün dādını gülzārda menden ḥaber al
Gülü de bülbülü de ḥārı da menden ḥaber al
- 251a 2. Cān metā‘ ile bu gün yāre ḥarīdārem özüm
Cān viren yāre ḥarīdāri de menden ḥaber al

^{809/4} mey-gūndan: mey-gūndan N1

^{810/1} gülzārda: gülzārda N1

3. Şubha dek āh çeküp her gice yā-hū diyoram
Çekdigim yā-hūnı hem yāri de menden haber al
4. Tır-i müjgānı virer kaşınā şayyād gözün
Bu oğu yayı kemāndārı da menden haber al
5. Āh u zār-ı dilimi cānıma şıḥhat bilürem
Şıḥhat-i āh-ı dil-i zārı da menden haber al
6. Yoḡ iken varım olup varı yoḡ itsem ne ‘aceb
Bu fenā dārı yoḡu varı da menden haber al
7. Dām-ı gīsūya dil-i zārımı maḥbūs eylüyüp
Dām ile dāma giriftārı da menden haber al
8. Nevberī derd ü ḡamıñ hierde bīmār eylüyüp
Bister-i ḡamdaki bīmārı da menden haber al

811

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kim bilād-ı ‘aşḡda ḡüsn-i nigāra itse meyl^{810/8}
Añlasun kim vardır onda zenaḡdān çāhı veyl
2. Baḡr-ı ‘aşḡın sāḡilün görmek çetindir ‘aşıḡa^{811/1}
Muttaşıl ser-geştedir bu baḡrda ḡaşāk-i seyl
3. Mezra‘ ı bir mihrdir vaḡt-i der-i kām-ı vişāl^{811/2}
Renc-i bī-pāyānına ser-kālesinden olsa keyl
4. Rezmḡāhı ḡuşşadır ḡamlar şufūf ile ḡaşem^{811/3}
Her tarafından fevc-i ḡam bī-ḡadd ferāvān ḡeyl ḡeyl
5. Vaşl ümmīdi virer teskīnligi maḡzūn dile^{811/4}
Giceye gündüz tesellī gündüzün teskīni leyl

---

^{810/8} hierde: hieride N1

^{811/1} ‘aşḡda: ‘aşḡıda// vardır: varıdır N1

^{811/2} baḡr: bahr// baḡrda: baḡrıda N1

^{811/3} mihrdir: mihridir N1

^{811/4} ḡuşşadır: ḡuşşadır N1

- 251b 6. La' l ü gevherdir dilim cânân salup ana nazar
La' l idüp bir daşı ey Nevberî şevk-i Süheyl

812

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. O gün ki meyl-i vişâl-i nigâr kıldı gönül
Cihân varını gözden kenâr kıldı gönül
2. Apardı başını saldı muhîṭ-i hülyâya
Sirişk-i çeşm ile kanın nişâr kıldı gönül
3. Hâyâl-i vaşl-i ruḥ-i yâr ile olup râhat
Gice şabâha kimi iftiḥâr kıldı gönül
4. Düşüp hevâ-yı ser-i zülf-i 'anber-efşâna
Özin kemend-i nigâra şikâr kıldı gönül
5. Burahdı cām-ı şarâbı uşandı meykedededen
Özini nergis-i mest-i humâr kıldı gönül
6. Mebādâ kılmaya ḥalkı fiğânı nâ-râhat
Sükûta Nevberî tâ ihtiyâr kıldı gönül

813

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Bâde-i la' l-i lebin neş'esini kıandı gönül
Kana döndi o zamân imdi gine kıandı gönül
2. 'Aşkıñı âteş ile yazdıla dil bûtesine
Hicrden bir od alup şu' lelenüp yandı gönül
3. Didiler şabr iledir 'aşıkâ eyyâm-ı vişâl
Şabra tâb eylemedi bir de alavlandı gönül
4. Āh çekdikce nefes âteşi yandırdı teni
Per-i pervâne kimi şu' leye odlandı gönül
5. Yaşımı kırmızı bir reng ile gördikde didim
Kıandımı söyledi yoḥ öz kanını dañdı gönül

---

^{813/2} hicrden: hicriden N1

- 252a 6. Ta' ne daşı o kadar hierde degdi başıma
Dil bināsından uçup imdi de vīrāndı göñül
7. Eşkdir söylümüyün kim tökülür dāmenime
Dürrdür gözden ahan la' l-i Bedaḥşāndı göñül
8. Giriyeni göz eylemür Nevberī sehv itmegilen
Göz bulağıdır onun sīnede giryāndı göñül

814

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Olsaydı dilde zehr-i şabra eger taḥammül
Vaşl-ı nigāra yetmek olmazdı hiç müşkil
2. Göz tökmese sirişkin hicrān şebinde her geh
Bīmār-ı 'aşk olan dil şubḥı açardı yüngül
3. 'Āşıklara çetindir dözmek firāḳ-ı yāre
Tā olmasa vişāl-i cānāna bir tevekkül
4. Rencūr olma cānān kūyında dāda gelsem
Feryād ider hemīşe gül şāḥesinde bülbül
5. Yirden göge götürdi āhım ḥabāb-ı eşkim
Āsān çihar semāya elbette vezni yüngül
6. Hicrān-ı yāre Nevber tāb ü diyānet eyle
Şabr eyleseñ firāḳa mümkün olar tevaşşul

815

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

- 252b 1. Bu vesī' dünyāda yoḥ men zār tek bir teng dil
Çünkü raḥm itmür dilim feryādına ol seng dil
2. Bağırama ḥāl-i siyeh naşb eylüyüp bir kanlu dāğ
Başımı ser-ḥoş idüp gūyā alupdur beng-i dil

---

^{813/6} hierde: hicride N1

^{813/7} eşkdir: eşkidir// dürrdür: dürridür N1

3. Rūy-i zerdimdir tapan şöhret nice berg-i hazān
 an yudup hicrāndan bir lāleveşdir reng-i dil
4. Dil nice tāb eylesün munca firā ü miħnete
 Hāy u hūyım başıma düşmüş fiğānım zeng-i dil
5. Nāle-i neydir dile hem nāle-i bülbül geđā
 Herkes eyler zev ile bir nāleni āheng-i dil
6. Her yeten zībā şanem mu‘ tād itmez gönlümü
 Kimse yodur yār tek menle ola hem-reng-i dil
7. Tıre itme Nevberı āyıne-i idrākıñı
 Sa‘ y ıl ondan gide nā-dānlu ile jeng-i dil

816

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Nāle ıldı bülbüle āgūşa çekdi ħārı gül
 Geh ızardı şāħede geh ħacletinden sarı gül
2. Bülbüle mesken virür güller tıkanlu şāheni
 Ħāra gül bergin virür gülzāra salmış zārı gül
3. Men de şeydā bülbülem feryādıma cānān sebeb
 Dāda gitdi gönlümü hicrānda ruħsarı gül
- 253a 4. İltimās itmiş yaın bād-ı şabādan dil-berim
 ‘İtr-ı zülfünden duta bu gülşen ü gülzārı gül
5. Ğonalıktan atluyup gül olmaında fikri var
 Göz aupdur görmege gülşen gezende yārı gül
6. Gösterüpdür nergis-i meste muħammer gözlerin
 Bu sebebden nergisin adı olup ħammārı gül
7. Ğurresinden gül seniñ ruħsarıñ eyle baş idir
 İşidüp kimden gören nā-mu‘ teber güftārı gül

---

^{815/3} hicrāndan: hicrāndan N1

^{816/3} hicrānda: hicrānda N1

8. Nevberā izhār-ı ğam itmekde manzūruñ nedir
Ĝam kifāyetdir dađı bir ĩadri sen de bārī gūl

817

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil vişāl-i yāre vāşıldır dađı maĥzūn degūl
Giryeden sākitlenüp ceryānda Ceyĥun degūl
2. Her perī-şūret özün Leylāya nişbet virmesün
Her yeten jūlīde-mū dīvāneler Mecnūn degūl
- 253b 3. Genc-i gizlin durmuyup senden saña ey ĩalbi kōr
Durmaĝa a' mālara ĩarşu o hem medyūn degūl
4. Eylüyüp cānān meni da' vet ziyāfet bezmine
Ĝuşşadır aĝyārıma bu meclise me'zūn degūl
5. Aĝniyā dervīşdir ĩünkim odur dilden ĝanī
Kim onun dil ĥāhişi gencīne-i Ĝārūn degūl
6. Bend idüpdür gerdenim cānān siyeh ĝisūlara
Ĝadr-i Mecnūn ' aşĝda menden dađı efzūn degūl
7. Ĝan olup gönlüm benim Nevber firāĝ-ı yārda
Ĝan ile dolmuş dile kim söylüyor gūl-gūn degūl

818

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ğam ĩaşıñdır bedrveş tábān yüziñde bir hilāl
Mu' ciz-i şaĝĝu'l-ķamer bundan bilüp ehl-i kemāl
2. Ol siyeh ĝisūları ĩoyma tōkülsün ' arıza
Rūzigār-ı ' ömrümi tārīk idüp vīrsün zevāl
3. Sendedir meylim cihān ĥübānı min min beslese
Şāniye ĝiĝsün benim sensiz ĥayālindir muĥāl

^{817/1} ceryānda: ceryānda N1

^{817/6} ' aşĝda: ' aşĝıda N1

^{817/7} yārda: yārıda N1

- 254a 4. Harda olsañ dil-berim bil kim benim yanımdasın
Çünkü çekmiş şüretiñ âyîne-i kâlbe hayâl
5. Maḥv idüpdür miḥnetiñ ser-kâsesin idrâkdan
Bilmerem nâmım nedir ger eyleseñ menden suâl
6. Firqat ile dil yanar tâ şubḥa dek hicrânda
Ḥasretiñ bir gün daḥı râḥat olam virmez mecâl
7. Ney kimi Nevber diliñ feryâdını dünyâya sal
Tâ yetişsün ‘âşık-ı ‘âlemlere senden bu ḥâl

819

Mef’ülü Fâ’ilâtün Mef’ülü Fâ’ilâtün

1. Gözgüye ‘aks virmez şüret olanda hâil
Baḥsañ ona görünmez ne şekl ne şemâil
2. Kim eylese temennâ göz göre şüret olsun
Sa’y eylesün ki olsun evvel o perde zâil
3. Hardan alur ziyânı göz zerremi bebekden
İdrâkiñ derk it bir kesden olma sâil
4. Feyzin götürse fâiz göz nûrdan düşerse
Ezyâsına olar mı kâdir hamu kabâil
5. Nevber bu niyyet ile âyîneye nazâr sal
Şekden çıḥup görersen aydın olar mesâil

820

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1. Ey yüzüñ Raḥmân sözüñ Qur’ân diliñ Allâha dil
‘Ârıziñ cennet teriñ ḥürî dehâniñ selsebîl
2. Ḥâmil-i tevḥîd olan maḥlûḳa vaḥdet kâşifi
Koymuşam bu dehrden ‘uḳbâya dek ism-i cemîl

^{818/5} maḥv: mahv// miḥnetiñ: mihnetiñ// idrâkdan: idrâkıdan N1

^{818/6} hicrânda: hicrânıda N1

^{819/4} nûrdan: nûrıdan N1

^{819/5} mesâil: meşâil N1

- 254b 3. Meh yüziñdendir olan dehre münevver gün münîr
Gice vü gündüz ışıķ ‘ aşıkıların devrine il
4. Mıhrını dutdum dile çün sendedir feyz-i beķā
Zerre mihriñ her kimün ķalbindedir deryā-yı Nîl
5. Vaşfıña kāfî degül ger yazsalar min min kitāb
Münşiler nāşir olup mektüb iderse muttaşıl
6. Dāmeniñden ‘ acz ile Nevber dutupdur raķm ķıl
Çünki düşmüş ģāk-i pāy-i dergeh-i şāha daķıl

821

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ĥaķķın izhārı olup ‘ arızıñ dil-ber-i dil
Şāhidim çoķdı buna elde olan aya delîl
2. Oldı zāhir bize bu āyîne-i rüyıñdan
Dilde var oldı hemān vaķdete bir zevķ-i cemîl
3. Dil diler merķametiñ göz taleb eyler yüziñi
Bu şorāķ ile olup vaşlıña onlar māil
4. Şāh u a‘ yān u gedā ģükmüñe fermān-ber olup
Onlara senden olar ģall-i maķāl ü müşkil
5. Merķabā göñlümüze oldı rızā tevķide
Dutmadı ortaya perde-i şirket māil
6. Dözerem her ne ķadar olsa melāl ile miķen
Vaşķün dilde gerek dāim ola şabr-ı tavîl
7. Mihriñi terk eylemez Nevberî cān terk eylese
Defngāhına onun olsa da ģāzır maķmil

---

^{820/2} dehrden: dehriden N1

^{821/6} miķen: mihen N1

822

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 255a 1. Çıımadı āhım ilen dışraya derd ü ğam-ı dil
El çeke yārim eger derdi olar bāhem-i dil
2. Göz zülālin itirüp imdi gelür yaş ile ıan
Gile dönmüş kuruyup hierde bu ılzüm-ı dil
3. Eriyüpdür bedenim şem' -i ruıuñ tábından
Çatre ıatre tókülür dāmene gözden nem-i dil
4. Berg-i gülde gözümün ıatresi inci kimidir
Eyle bil berg-i güle şubı düşüp şeb-nem-i dil
5. Hier daşın başıma urdı felek netmiş idim
İtdi mecrūı aıup ıalması ařlā dem-i dil
6. Kıoymadı řād görem gerdiş-i ıarıı-ı felegi
Ğamını miınetini yārin idüp bāhem-i dil
7. Nevberin ıekdigini ' ařıda Mecnūn ıekemez
Yārinün ayruluıı oldu ona mātem-i dil

823

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Eyles viřāle her gice gündüz řitāb-ı dil
Saldı bu ĥasta cānıma bir inıılāb-ı dil
2. Gözyaşım ile dāmene dil ıanı damluyor
Odsız olupdı ĥayli ta' accüb kebāb-ı dil
3. şordım ne ıoı telāř eylüyor cism-i za' fda
Ĥiddetlidir suālime virdür cevāb-ı dil
4. Mektüb idüpdi ğamlarını levı-i sinede
Derd ü ğam u melāli yazup bir kıtāb-ı dil

---

^{822/2} hierde: hieride N1

^{822/7} ' aşıda: ' aşııda N1

^{823/3} za' fda: za' fıda N1

5. Fıkr ü hayâlim oldu onun guşsa vü gamı
Hayli çetindi başa yete bu hesâb-ı dil
- 255b 6. Bârâna döndi seyl-i sirişkim firâkda
Âhım şerârı sînede berğ-i şehâb-ı dil
7. Ceyhuna hem firâkda dönmezdi gözyaşı
Seylâbını dayandırabilseydi tâb-ı dil
8. Câm-ı mey ile büseleşüp içmedi şarâb
Mey-gün dudağı yârimin oldu şarâb-ı dil
9. Terk eylemezdi kûy-i seriñ dil ne çâre kim
İster ki virmesün saña nâlem ‘azâb-ı dil
10. Gülzâr-ı dilde gül tek açılmış gönül sözü
Söz cevherine Nevberî virmiş gülâb-ı dil

824

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Dîvâne eylüyor meni bu keşret-i hayâl
Mecnûn olanda eylemüyün bâ‘ işin suâl
2. Sen bilmediñ ne çekdi başım şâm-ı hierde
Tâ şubh olunca reng-i ruhum oldu hâl hâl
3. Âhım şerârı yandıdı âhir vücûdımı
Cân rîştesi tükendi hayâta virüp zevâl
4. Çıkmaz olunca mihri dilimden nigârımın
Şükrâ ki yoğ gözümde cihân ile mülk ü mâl
5. Şârî‘ şarâba hamr diyüp söyledi harâm
Viridi icâze la‘l-i leb-i yâredir helâl
6. Derd ü gam-ı nigârımı cem‘ eyledim dile
Gönlümde oldu mihr-i nigârım huşûşî mâl

^{823/6} firâkda: firâkıda N1^{823/7} firâkda: firâkıda N1^{824/2} hierde: hieride N1

7. Nevber ne hâcet oldu cihânın ğamı dile
Fikr-i vişâl-i yâr kifâyetdi mâh u sâl

825

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 256a 1. İsbât-ı mihr kıлмаğa çoğ vardır delîl
Karşı gelende yâr ile taqrîre gelse dil
2. Hicrân odıyla yanmağa dil eylemezdi tâb
Vaşlın ümîdi olmasa her-gâh ona kefil
3. Yûsuf mişâli çâh-ı zenaḥdâna meyl kıl
Âḥir olar 'azîz olanun evveli zelîl
4. Vaşl-i nigâr şöndüri hicrân odın niçün
Gülşen görüpdî âteş-i Nemrûdı hem Ḥalîl
5. Yalvar nigâra 'acz ile izhâr-ı derd idüp
Elden buraḥma dâmen-i dildârı düş daḥîl
6. Bu şi'rdir mi yoḥsa ki bu la'l-i sînedir
Hâtif yetürdi ḳalbime yainki Cebra'îl
7. Ey Nevberî inanma disünler bu şi'rdir
Bir la'ldir ki baḥr-ı diliñ eylüyüp sebîl

826

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ser-i bâğ itdiñ olup ḥandân heme gülzâr-ı gül
Birbiriyle baḥş idir gülzârda ruḥsâr-ı gül
2. Şanma kim şeb-nem düşüp gülzârda gül bergine
Görmüyüp ruḥsârıñı tâ şubḥa dek aḡlar gül

---

^{825/1} vardır: varıdır N1

^{825/6} Cebra'îl: Cebra'îl

^{825/7} baḥr: bahr N1

^{826/1} gülzârda: gülzârıda N1

^{826/2} gülzârda: gülzârıda N1

3. Hâliñi güller görüp seyr eylüyende gülşeni
Reşkden âgûş idüp ol hâle nişbet hâr-ı gül
4. Zülfe nişbet virdiler sünbülleri reyhân ile
Ağzına gül gonçası ruhsârına oğşar gül
5. Bülbülün her nağmesi çoğ hoş gelür ‘ aşıklara
Nâlesinden bellidir kim söylüyor esrâr gül
- 256b 6. Dün çemen seyrinde men hayretde gördim bir gülü
Koymuşam adın onun bir nergis-i hammâr gül
7. ‘ Aşık ile bülbülün bir farkı yoğdur Nevberî
Onların feryâdına bâ‘ iş olan hemvâr gül

827

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Koy dolansun başına her gice pervâne gönül
Toğuna şem‘ -i ruha od götürüp yana gönül
2. Meni şahrâya çeken oldu seniñ zevk-i ruhuñ
Senden el çekmeyecek olsa da dîvâne gönül
3. Heves-i la‘ l-i lebiñ zevkimi arturdu meye
Terk-i takvâdır olup tâlib-i mey-hâne gönül
4. Gamiñi miñnetiñi guşşaları karşıladı
Oldı ahÿâl-i gam ü guşşaya gam-hâne gönül
5. Görebilmem dahı bu dehrde şâdân dilimi
Toğuyup çünkü özün zülf-i perişâna gönül
6. Dil-i mecrûhıma kim sensiz ‘ ilâc eylüyecek
Kime gitsün güzelim derdine dermâna gönül
7. Parça parça ola dil derdini ağyâra dimez
Sineni sağf eylüyüp ondaki pinhâna gönül

---

^{826/3} reşkden: reşkiden N1

^{827/5} dehrde: dehrde N1

8. Berg-i gül baḥṣe durup ʿārız-ı gül-nārın ile
Onu zem eyleme ki gitdi gülistāna gönül
9. Dutmusan ḡamze oḡun ḡayz ile ebrūlarıña
Günde min yol toḡunur ondaki peykāna gönül
10. Nevberdi virdi ḡamın ʿaşḡda hicrān eline
Eriyüp tāb eylemez āteş-i hicrāna gönül

828

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 257a 1. Yārimin serve muḡābil ḡad-i raʿ nāsı güzel
Güle nişbet bire min ʿārız-ı ḡamrāsı güzel
2. Berg-i gül mişli yüzü ser-be-ser endāmı laḡif
Müşḡ-i āhū-yı Ḥotan zülf-i semensāsı güzel
3. ʿAvaşı şūḡ-i dil-ārā deheni piste mişāl
Leb-i mey-gündaki şehd-i muşaffāsı güzel
4. ʿĀşık-ı zāra feraḡ zevḡ-i ruḡı ḡonça lebi
Her birisinden olan buse temennāsı güzel
5. ʿAşḡ şahrālarınun her tarafındandı ḡaḡar
Dile cānānımızun ḡorḡulu şahrāsı güzel
6. Baḡluyup şūfi bilin pūç riyā ḡā atına
ʿĀşıkın vaşl-i ruḡ-i yār ile ḡülyāsı güzel
7. Defter-i ʿaşrda yoḡ Ḡays ile Ferḡādın adı
İmdiki devremize Nevberin imzāsı güzel

829

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān kim şoḡbete maḡlūḡ olur lafz-ı vişāl
Dil tekellümden düşür ḡüyā olur aḡzımda lāl

---

^{827/10} ʿaşḡda: ʿaşḡıda N1

^{828/7} ʿaşrda: ʿaşrıda N1

2. Göz çekür levh-i dile cânân yüzün taşvîrini
Her şeb-i hicrân durur yârin yüzün gözde hayâl
3. ‘Âşıkı maḥv eylemez ölmek diyâr-ı ‘aşqda
Cân fenâ olsa onun ismine virmez bir zevâl
4. Bir kıra gün zülfüden çekse gönül gamgîn degül
Rûzigârın târ idir diger taraf hindü-yi ḥâl
5. Dil özün bir nev‘ ilen saḥlardı saḥf-ı sînede
Günde bir yol gamzeden peykân geleydi lâ-maḥâl
- 257b 6. Vaḥt ta‘yîn itmedi cânân gönül hicrânına
Ḳoymadı müddet ona bir vaḥt gün mâh ile sâl
7. Şîre-i engürdan mey-ḥânedan çekdim ayak
Bâde-i la‘l-i leb-i cânânımı bildim ḥelâl
8. Şevḳ ü zevḳim ‘âḳibet rüsvâ-yı dehr eyler meni
Cân zevâlidir olan ey Nevberî renc ü melâl

830

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Mihriñi muḥkem dutup elden yire ḳoymaz gönül
Lezzet ü zevḳ-i ruḥ-i dîdârdan doymaz gönül
2. Senden ayrı dil-bere göz merdümi salmaz nazâr
Her yeten sîmîn-tene müştâḳ olup uymaz gönül
3. Remz-i pinhânlar ki var çeşmiñde ser-ḥoşdur başım
Bu nihâhı mest olan sâ‘atde hem duymaz gönül
4. Mihriñ ile doldırup gönülüm ciger pergâlesin
Terk-i cân itse gine bu perdeni soymaz gönül
5. Bir bir üstün naşb ola gamzeñ oḥu ḥoşdur dile
Düşse her-gâh birce oḥ dilden yire ḳoymaz gönül

^{829/3} maḥv: mahv// ‘aşqda: ‘aşqıda N1

^{829/7} engürdan: engürıdan N1

^{830/1} dîdârdan: dîdârıdan N1

6. Dutmasa ger şūretiñ gözden zamīr-i hātırım
Giceler bir sâ'ati rāhatlanup uyumaz gönül
7. Reşkden aġyār eger min iftirālar söylese
Bāver itmez Nevberī cānāndan soyumaz gönül

831

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān zevk artırup vaşl-ı nigār ister gönül
Bu vişāli yārdan bī-ihtiyār ister gönül
- 258a 2. Zevk-i ruhsār ile dil gülzāra meylin arturar
Özini her gülbün-i gülşende var ister gönül
3. Şoḡbet-i cānān dil-i maḡzūnımı şād eylüyor
Yār ilen bāhem giçen bir rūzigār ister gönül
4. Baġrına āyīneveş dutmuş nigārın şūretin
Levh-i dilde yārinün ' aksini var ister gönül
5. Bir ışık gün görmedi zūlf-i siyāh-ı yārdan¹³⁴
Meh yüzünden zulmet-i ḡalbe nehār ister gönül
6. Āfet-i devrāndan cānāna āfet yetmesün
Özine ondan ' ivaz min āh u zār ister gönül
7. Bülbülün manzūrı gül Nevber ḡayālinde nigār
Dād u feryād eylüyüp bir gül-' izār ister gönül

832

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gel tarīk-i ' aşkı dut rāh-ı sa' ādetdir bu yol
Bu yolu terk eyleme kim ḡayli rāhatdır bu yol

^{830/6} hātırım: ḡātırım N1

^{830/7} reşkden: reşkiden// cānāndan: cānānıdan N1

^{831/1} yārdan: yārıdan N1

^{831/5} yārdan: yārıdan N1

^{831/6} devrāndan: devrānıdan N1

2. Fahırıdır ‘ aşıkların renc ü belâ bu rāhda
‘ Aşksızlarçün velî hayli melâmetdir bu yol
3. ‘ Aşk bir ‘ âlemdi kim dâim ferâgat gūşesi
‘ Āşık-ı şādıklara hayli selâmetdir bu yol
4. ‘ Aşk uşūlin bilmüyen çeksün ayakın bezmden
Kıydsızlarçün dahı dâim pür-âfetdir bu yol
5. Bahtverdir bu yola şevk ile kim kıoysa ayak
Görse min renc ü belâ ana şerâfetdir bu yol
6. Vardır min cāddesi her cāddesinde min tarık
Doğrusundan kim gide ‘ ayn-ı laţâfetdir bu yol
7. Nevberâ ser-hoş ki sen bildiñ bu rāhın sermedin
Kim vişâl-i yârdan âhir ‘ ibâretdir bu yol

833

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 258b 1. Urma ey âfet-i cān zūlf-i perişāniña el
İtme vîrān dilimi yahşı degüldir bu ‘ amel
2. Nergis-i mestdeki ğamzeye ruşşat virme
Dil kıanın tökmegilen başa yetişmezden ecel
  3. Āşinâdır dile göz ğamzeñe eyle ğadeĝan
Olmasun rāzî düşe o taya bu ceng ü cedel
  4. Vaşla cān t̄alibisen onda sözüme yoĝdı benim
Men bu cānı idürem naĝd-i vişâl ile bedel
  5. Ne ĝarazdır men ilen men ki ħabīb-i diliñem
Yoĝsa aĝyār eyleyüp reşk yüzi ile engel

^{832/2} rāhda: rāhıda// ‘ aşksızlarçün: ‘ aşksızlarçün N1

^{832/4} bezmden: bezmiden// kıydsızlarçün: kıydsızlarçün N1

^{832/7} yârden: yârdan N1

^{833/2} mestdeki: mestideki N1

^{833/5} ĝarazdır: kıarazdır N1

6. Senden ayrı degülem zülf-i perişanıña bah
 Koymuyorsan niye bu ‘ aşık-ı nālāna maḥal
7. Derdi izhār eyledim söylemediñ çāresini
 Sır sözün yāre diyün ḥalk dimiş bundan ezel
8. Āteş-i firḳatiñe Nevberī yandırmagilen
 Sen ḥesāb itme onun cismini çüb u şendel

834

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Yārdan ḡayrı gözüm bir gül-ruḡa nāzır degül
 Ondan ayrı bir kesin ismine dil zākir degül
2. Merdüm-i çeşmim töker hicrinde ḳan yaş dāmene
 Herçi dikḳat itseler bu ḳatresi zāhir degül
3. Murg-i rūḡım bir ḳafes küncünde nālān ‘ andelīb
 Beste-per maḥbūsdur gūyā ki bu ḫāir degül
4. ‘ Āşık-ı miskīn saña cān u dilin eyler nişār
 ‘ Avf idüp ma‘ zūr dut ḡayrı şeye ḳādir degül
- 259a 5. ‘ Āḳıbet bir gün yeter ol dāmen-i himmet ele
 Bu temennāda dilin var himmeti ḳāşır degül
6. Men ezelden zülfüñi pür-piç görcek söyledim
 Ḥālīmın ḫāli perişān olduḡu āḫir degül
7. Munca kim tāb eyledi Nevber ḡam-ı hicrānıña
 Şābit eylersen mi dil hicrānıña şābir degül

835

Mef‘ ulü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ulün

1. Cānān maña sen raḡm eyleyüp mūnis-i cān ol
 Evvel ḳademiñ başıma ḳoy şāh-ı cihān ol
2. Ey ḡonça dehen şoḫbet ile ḳalbimi şād it
 Şekker söziñe nişbet özüñ şehd-i revān ol

---

^{834/1} yārdan: yāridan N1

3. Ey dil ne dilersen ki nedir sende temennā
Bağ leblerine vākıf-ı esrār-ı nihān ol
4. Cānāndı gelen dut eteginden eli būs it
Besdir dahı az tālīb-i feryād ü figān ol
5. Dildār seniñ senden onun ‘ ayş siziñdir
Virdi saña öz vaşlını mağrūr-ı zamān ol
6. Şöhretdi saña Nevberī bu iller içinde
Kām-ı dile yet mertebede ‘ ālī-mekān ol

836

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gice tā şubha kimi dāda gelüp yatmadı dil
Eteginden götürüp hicr daşın atmadı dil
2. Yārimin ‘ aksini göz virdi hayāl ile dile
Gine bu şüret ile hīç meni allatmadı dil
- 259b 3. Her kadar sa‘ y eyledim h̄‘āba gidüp rāhat olam
Bu firībāne söze h̄‘āhişini şatmadı dil
4. Āteş-i āhım ile gözyaşı gözden kurudı
Tenimi eşk-i ter-i çeşm ile ıslatmadı dil
5. Çoğ telāş eyledi kim menzil-i maqşūda yete
Yorulup yolda qalup maṭlebine çatmadı dil
6. Çoğ mezemmet yiri var Kaysa beyābān dolanup
Meni Mecnūna dahı yahşı ki oḥşatmadı dil
7. ‘ Aşğ sevdāsına çoğ şevk ile saldı hevesin
Dehr-i meşşātasına Nevberī uğratmadı dil

837

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. H̄asretiñden ey şanem bi’l-merre kan olmuş gönül
Ün dutup dilden hevā-yı sineden dolmuş gönül

2. Zülf bend itdiñ onu inşāfa gel kı1 i‘ tirāf
Sende yoħdur mende yoħ söyle görüm nolmuş göñül
3. Cān kıtarmağ olmadı ol ğamze-i ħūn-ħ̃ardan
Zülfde mesken duta çoğ maşlahat bilmiş göñül
4. Gül diler sensiz benim bu ħālet-i maħzūnıma
Hansı yirde bilmürem maħzūnlara gülmüş göñül
5. Ğamlı sīnemdir viren dil kıanının tażyıkini
Āh u zār-ı sīneden tenge dağı gelmiş göñül
6. ‘Aşkın öz kıafin egüp ħayli girāndır bār-ı ğam
Bu kıadar kim ğam çekür Nevber meger kelmiş göñül

838

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ey māh-rū niķābı yüziñden kenār kı1
Minnetdi cāna gül yüziñi āşikār kı1
- 260a 2. Kıoy bir kıadar nezāre idüm māh-rūyıña
Yulduzlar içre faħra gelüp iftiħār kı1
3. Tapşurma sen vişāliñi kimdirse bī-sebāt
Hicrān şebın şabāħ idene i‘ tibār kı1
4. Kıoy reşkden raķīb dili kıan ilen dola
Şād it meni raķīb dilin pür-figār kı1
5. Dil meskeni ne yirdedi sen ħālisen ona
Zülfüñdedir işāre virüp āşikār kı1
6. Mey-ħāneden üzüldi elim zevķ-i la‘l ile
Vir nüş idim cihānda meni baħtiyār kı1
7. Rüs-vā-yı dehr olmaķı Nevber unuttılen
Mecnūn kıabül eyledi ondan sen ‘ār kı1

^{837/3} ħūn-ħ̃ardan: ħūn-ħ̃arıdan// zülfde: zülfide N1

^{838/4} reşkden: reşkiden N1

839

Mef'ülü Fā' ilätü Mefā'ilü Fā' ilün

1. Hürşid-i hüsne zülf-i siyāhıñ nikāb kı1
Ebre çekil tamām-ı cihānı hārāb kı1
2. Gül şāhesinde güllere nāz ile kı1 nazar
Nergis gülün ayağ ile zīr-i türāb kı1
3. Gül-berg-i ter yüziñde durup kaçre kaçre ter
Sen bu ter ile güllere şeb-nem gül-āb kı1
4. Zülf ile kı1 muķāyese 'ıtr-ı benefşeni
Bağşe durarsa hiddet ü kahr u 'itāb kı1
5. Ebrularıñdı kätıl-i 'uşşāk ey şanem
Kānlar tōküp kı1ıncıñı kana hizāb kı1
6. 'Acz ile Nevberī diliyor hācet-i dilin
Sen de onun bu hācetini müstecāb kı1

840

Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilätün Fā' ilün

1. Hālimizden zāhid-i zāhir-perest āgeh degül
'Aşķ rāhı doğrudur 'aşıķları gümreh degül
- 260b 2. Yār üzün görmeklige 'uşşāķa yoğdur imtinā'
Bu kapu 'aşķ ehline bağlu olan dergeh degül
3. Bārgāh-ı 'aşķda dervīş-diller şāhdır
Şöhret-i dünyā seven perver-nümā-yı şeh degül
4. Her kadar renc ü belā vü miñnet ü āsīb degül
Nūş-i cāndır 'aşıķa taķdīrden ikreh degül
5. Cān taleb itse eger cānına minnetdir dağı
Cān virer cānānına 'aşıķ eli kūtāh degül

---

^{840/3} 'aşķda: 'aşkıda N1

^{840/4} taķdīrden: taķdīriden N1

6. Nevberī ebrū-yi ham ta^ç zīmine müştâkıdır
Secde-i mihrâb ona bir tã^ç at-ı dil-h^çâh degül

841

Mef^çülü Fã^çilâtü Mefã^çilü Fã^çilün

1. Sâkı şehirdi cãmı leb-â-leb şarâb kııl
Sır-âb idüp kadehle bizi kãm-yâb kııl
2. Bu ^çâlemi harâbelige dönmeden ezel
Sen hâlimi şarâb-ı leb ile harâb kııl
3. İtdi tülü^ç maşrıq-ı sâgardan âftâb
^çİşret maqâmı yetdi gönül terk-i h^çâb kııl
4. Men tövbe itmedim ki dağı tövbe sındıram
Sen cãm-ı ^çaşkı meyle müdâmın pür-âb kııl
5. Ey dil göz aç kadehde meye bir habâb tek
Bu gerdişin binâsını benzer habâb kııl
6. Gül faşlı geldi cãm-ı meye etgilen heves
Eyyâm-ı ^çayş u ^çişrete dâim şitâb kııl
7. ^çAşq ^çâleminde incime hün-h^çâr gamzeden
Fikriñ vişâl-i yâr ise hicrâna tâb kııl
8. Her bir nefesde Nevberī fikr-i nigâr idüp
^çÖmrün yetür tamâma bu nev^ç i şerâb kııl

842

Mef^çülü Fã^çilâtü Mefã^çilü Fã^çilün

- 261a 1. Ey dil hemîşe dil-beriñe ihtirâm kııl
Her şâm u şubh u zöhrde zıkr-i selâm kııl
2. Cãnân virüpdü cãn saña dut kıadr ü hürmetin
Ta^ç zım ana şubh u nehâr ile şâm kııl

^{840/6} müştâkıdır: müştâkıdır N1

^{842/1} zöhrde: zöhrde N1

3. Vaşl-ı nigâr haqqına vir naqd-i cânîni
Hâtem-dil ol bu dehrde bir nîk nâm kııl
4. Cevr ü sitem degül yetüßen yârdan saña
Bu luţfdur firâkına şabr it devâm kııl
5. ‘Âriflere bu dehr-i fenâ ‘ayşı zehrdir
Bu zehri nüş itmegi nefse harâm kııl
6. Kem kıılma hırş u nefis ile ‘âlî-ţabî‘ atıñ
‘İrfân içinde zâtıñı ‘âlî-mağâm kııl
7. ‘Aşık olup hemîşe girân eyle rütbeñi
Hübân şehine kendiñi muhliş ğulâm kııl
8. Mest ü humâr u nergis-i mest ol ki Nevberî
Terk-i şarâb ez mey-i humm ile câm kııl

843

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Virdi mesken göz revâkın şüret-i yâre hayâl
Dil muhabbet terkini itsün maḥâl-ender-maḥâl
2. Merdüm-i çeşme gönül hicrân günü minnet koyar
Kanı maḥlûţ eylemez yaşın töker şâf-i zülâl
3. Vâcib olmuş doğruya egriden itmek ictinâb
Ham kaşındır eylügen aḥvâlimi tağyîr-i ḥâl
- 261b 4. Gözleriñ peykân virür her dem kemân ebrûlara
‘Ârız-ı gül-nârîña baḥmağa hem virmez mecâl
5. Hayli müşkil giryeden göz merdümin âzâd idem
Ağluyor sensiz nice bir suda men kûdek mişâl
6. Men naşîhat virdigim imdi maña nâşîḥ olup
Zann iderler ğâlibâ menden ‘udül itmiş kemâl

---

^{842/3} dehrde: dehrde N1

^{842/4} yârdan: yârdan N1

7. Şubha dek dil derdini izhâr-ı yâr eyler velî
Rû-be-rû gelsem olar bi'l-merre dil ağzımda lâl
8. Bir haţâdır eylemek bûse taleb ruhsârdan
Kim hayâsından lebi eyler dem-â-dem tabh-ı hâl
9. Zinde qalmaz Nevberî bir şâniye dildârsız
Olmasa her-gâh dil-i zârında ümmîd-i vişâl

844

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Gül açar mı dilimi 'arızını dutsa hayâl
Gül ü gülşendi viren yâdıñ kalbe melâl
2. Ham kaçınından şerefin artıdı gökde meh-i nev
İki günlükdür onun dil ferahı vaqt-i hilâl
3. Seni bülbül güle min nev' ile ta'rif eylüyor
Gülde yoğdur o diyor sendeki merţüb-ı cemâl^{844/3}
4. Saçını sünbüle hem nergise söyler gözünü
Nâlesinden götürüp bu sözi bir ehl-i kemâl
5. Kad-i şimşadıñ ile serve mezemmet yetürür
Var ise söz bu olar gülşen-ârâ kâl u maķâl
6. Yâd itdikce seniñ vaşlıñı hierân gicesi
Şiddet-i ğamdır iden Nevberîni hâl-be-hâl

845

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Piyâle dut ele gül faşlı bî-riyâ ey dil
Nesîm-i şubhla ol hem-dem-i şabâ ey dil
- 262a 2. Dimem ki il boyu çek başa mest olup bâde
Şarâb-ı mevsim-i gül şoñra pârsâ ey dil

---

^{843/8} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{844/3} merţüb: mertüb N1

3. Bu pîr-i sâliñ eyler seni havâle meye
İçüp de muntaşır ol raḥmet-i Ḥudâ ey dil
4. Dilersen er bilesen sırr-ı ğaybı çün Cemşîd
Ol onda hem-dem-i cân-ı cihân-nümâ ey dil
5. Egerçi kâr-i cihân gonça mişli örtülüdür
Nesîm-i şubḥ kimi ol girih-küşâ ey dil
6. Faḳîhe tâ' at idüp ḥaş dil mürîd olma
Öziñe eylegilen rindi âşinâ ey dil
7. Vefâlı yâre ümîd ol cihânda ey Nevberî
Niçün kim ondan olur ' âşîka vefâ ey dil

846

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

1. Gel ey güzelim sen de maña münis-i cân ol
Maḥrûm bu dil-i zârîma âġâh u nihân ol
2. Doldır maña vir bir niçe peymâne leb-â-leb
Şâd eyle meni sen daḡı hoş nûr-i cihân ol
3. La' l-i leb-i mey-gündadır âb-ı ḡayâtım
Ey zindeligim âb-ı dil-i zâra revân ol
4. Ey dil öziñe mesken eyle zülf-i nigârı
Çıḡ sîneden ey rûḡ-i revân naḡl-i mekân ol
5. Ḳan oldu göñül ḡasret-i la' l-i lebiñ ile
Ey dil bu muḡabbetle ona mihr-nişân ol
6. Ey ġuşsa dili terk eyle sen bir niçe sâ' at
Cânân gelen vaḡtde bir yirde nihân ol
7. Nevber buraḡ endûh u ġamı ġuşşanı derdi
Ârâm eyle öz ḡalbiñi ' irfân-ı zamân ol

---

^{846/3} mey-gündadır: mey-günidadır N1

^{846/6} vaḡtde: vaḡtde N1

847

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 262b 1. Faşl-ı gül ' ömr-i civân ü sâgar u şahbâ güzel
Dil-ber-i sîmîn beden mînâ-ğad ü ra' nâ güzel
2. Nâle-i neyde terennüm şavt-ı çeng ü nây ü def
Raqs iden raqqâşeler hem dil-ber-i ra' nâ güzel
3. Nîm mest ü baş açuğ ellerde zerrîn câmlar
Remzli göz kaçdan pinhân olan ma' nâ güzel
4. Dilde min zevk ü ferağ âvâz-ı ney kalbe sürür
Güllerin hânendesı bir bülbül-i şeydâ güzel
5. Erğuvânî gül açâ hem süsen ile nesterîn
Seyr iden bu gülşeni bir kâmet-i Tübâ güzel
6. Dâmen-i sebzın açâ gülşen mu' aţtar güllere
Hayret-âver manzara her yan ferağ-efzâ güzel
7. Zevk ile Nevber yaza dildârına mihr-i dilin
Sevgilü cânânına gönderdiği tuğrâ güzel

848

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dürd tek ey dil harâb-ı bâde ol
Mey kimi her zevkli me'vâda ol
2. Sâkî tek bezmi dolan elde kadeğ
Pîr-i mey-hâne kimi üftâde ol
3. Alma zînet şürete meşşâţadan
Hilķati bir şüret ile sâde ol
4. Ta' neler daşından itme el-ğazer
Cân u dilden yâriñe dil-dâde ol

^{847/3} câmlar: câmlar// remzli: remzili// kaçdan: kaçıdan N1

^{848/1} zevkli: zevkili N1

5. Yār sırrın söyleme ağyārına
Merd olup merdâne merdüm-zāde ol
6. Her zamān ta' zīm kıl cānānına
Dimürem ālāyış-i seccāde ol
- 263a 7. Firqatāsā olma ehl-i tefriqa
'Aşq-ı cānān tek dil-i şeydāda ol
8. Hās kimi geşt eyleme deryāları
La' l tek zīr-i teh-i deryāda ol
9. Dutma istihzā yüzün bī-keslere
Dād-res imdād-res feryāda ol
10. Beng tek maḥlūka virme derd-i ser
Neş'e-i mey tek mey-i şaḥbāda ol
11. Zāg tek 'ālemde olma zişt-rū
Hüsñ tek bir şūret-i zībāda ol
12. Bezm-i 'işretde dolan bir cām tek
'Aşq tek sen de dil-i şeydā[da] ol
13. Zehr virme mār u 'aḳreb nişi tek
Şehd şūret şekker ü ḥārāda ol
14. Ser-nigün ol cāmda mişl-i ḥabāb
Mihr tek bir nergis-i şehlāda ol
15. Āstīn-i pīreñen tek elden öp
Pāy būs itmekde bir lebāde ol
16. Şāḥede olma tikān tek rencli
'İtr tek berg-i gül-i ḥamrāda ol
17. Nevberī tek ḥayr-ḥ'āh ol herkese
Nīk baḥt her iki dūnyāda ol

---

^{848/12} [da]: - N1

^{848/14} cāmda: cāmıda N1

^{848/16} rencli: rencili N1

849

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Göz görüp ruhsârîni vaşla dil oldu nâil
Perde-i reşk-i raķīb ortadan oldu zâil
2. Hicr-i devrin giçürüp yetdi dile devr-i vişâl
Dil-i pejmürdemizin oldu murâdı hâşıl
- 263b 3. Āşiyân virdi kuşa başını Mecnûn ne ' aceb
Cân fedâ eyler idi Leylîye olsa ' âķil
4. ' Aşķ deryâsına cân zevraķını salmaluyam
Ĝarķ olar ya kim ona ķarşu gelür bir sâhil
5. Bî-sütün tâb eylemez âh-ı şerer-bâr-ı dile
Eylemez neş'e seni olsa da başdan zâil
6. Tâķ-ı ebrû-yi hâmin secdesi vâcibdi maña
Boş kayıtmaz el açu bu ķapudan her şâil
7. Cânı cânâna virer Nevberî yoħdur aparau
Viri mi yâre onu olsa eger ' Azrâil

850

Mef' ulü Fâ' ilātün Mef' ulü Fâ' ilātün

1. Tâ gördi gül olupdur gülşende hânde bülbül
Feryâd u dâda geldi bâĝ-ı çemende bülbül
2. Men kimi nâle ķıldı gülşende ' aşıķâne
Anıñ kimi dil açdım gül-rûya men de bülbül
3. Düşse eger güzârîñ gülzâra bir nazâr ķıl
Dut hâlimi nazarda feryâd idende bülbül
4. Göster güle cemâliñ ķahr ile yapraķın ķır
Yansun gülün eliñle bergin üzende bülbül
5. Āĝuş-i gülde hârın mestâne görse hâlin
İñşâf idün ķalar mı dünyâda zinde bülbül

6. Nevber vefalı yâri kimdir gören cihânda
Gördüñ mi hâr cevriñ gülden çekende bülbül

851

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Vaşlıña göñlüm ider her şâniye her an meyl
Gözlerim yaşın töker ruhsârıma mânend-i seyl
- 264a 2. La' l-gün ruhsârınun rengi degüldür gâzeden
Sen açan vaqte yüzün ana düşüp şevk-i Süheyl
3. Derdimi vezn eylemez mîzân sengîndir zihî
Ölçmek olmaz âsumân saḥḥın iderse ana keyl
4. Dil perişândır seniñ zülf-i perişanıñ kimi
'Ömrüme gün 'arızın zülf-i siyâhın tîre leyl
5. Ḥayret eyyâmında men ğam güşesin dutdum maḳâm
Kârvân-ı ğam giçür şahrâ-yı dilden ḥeyl ḥeyl
6. Gül görüp ruhsârını me'vâ gözün zanbaḳ gülü
Gül tapup ḥamrâlıkı zanbaḳ alupdur reng-i Nîl
7. Nevberî sensiz heves salmaz gülistân seyrine
Yâd-ı ruhsâr eylüyen demde ider gülzâra meyl

852

Mef'ülü Fâ' ilâtü Mefâ'ilü Fâ' ilün

1. Ey dil hemîşe dil-ber-i meh-rûya mâil ol
Devr-i ruḥunda perçem-i gîsûya mâil ol
2. Ser-geşte olma 'aşḳ maḥallinde kâmsız
Çoḥ teşnesen lebinde olan şuya mâil ol
3. Seccâde salma mescide itme 'ibâdeti
Cânân yüzünde ḥâḳ olan ebrûya mâil ol
4. Cādügerin ḥılsımını sındır 'itâb ilen
Sâḥir olan o nergis-i cādûya mâil ol

^{851/5} şahrâ: şahrâ N1

5. Gül hārlandı bülbüle bī-cādı cāh u ceh
Sākit dayan kāmārīde kû-kûya māil ol
6. Қағ eyleme ümīdiñi vaşl-ı nigārdan
Renc-i nigāra şabr ile yāhūya māil ol
7. Mūdūr şırāt cennete Nevberā kııl i' tirāf
Rıdīvān yüzünde dil-berinün mūya māil ol

853

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 264b 1. Bir hayāl ile şeb-i hicrān şafalanmış gönül
Bu hayāle vaşldan tā iktifalanmış gönül
2. Ğamze peykānı dil-i nālānı mecrūh eylüyor
Bend bend itmiş onı ney tek nevālanmış gönül
  3. Kārvān-ı ğam giçür şahrā-yı gönlümden müdām
Bir ceres tek yol giden demde şadālanmış gönül
  4. Vādī-yi hayretde men dāim vişāle muntazır
İntizār olmaқına haddsiz rızālanmış gönül
  5. Dāmen-i luţfi meger yetmez eline 'āşıkun
Yoḡsa yāre yād olup ya bī-vefālanmış gönül
  6. Tāb-ı hicrān itmedi yandı firāқın nārına
Āteş-i hicrāndan hem āh u vāhlanmış gönül
  7. Laḡza laḡza Nevberī meyl arturup cānānına
'Acz ile dāmen dutup her dem ricālanmış gönül

---

^{852/4} sāḡir: sāhir N1

^{852/5} hārlandı: hārılandı N1

^{852/6} nigārdan: nigārıdan N1

^{853/1} vaşldan: vaşlıdan N1

^{853/6} hicrāndan: hicrānıdan N1

854

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşl-ı cānān ʔālībi olduñ gönül pīrāhen ol
El ayakın öpmege sen āsitān-ı dāmen ol
2. Ża' f-ten olduñ ' aceb fikr ü Һayāl u ğuşşadan
Vādī-yi Һayretde dur şabr eyleyüp tā kim men ol
3. ' Āşık-ı cānān olan çoğdur ne men tek cān fedā
Ārzümü eylüyen çoğdur nigārim gel sen ol
- 265a 4. Һüb-rūlar ҡalbine āh-ı dilin te'şiri yoğ
Dut dudağ altında dil sākit dayan bir sūsen ol
5. Dürr ü gevher cem' eyle hoş leğceli dildārdan
Doldı dil şandukına zengin olan bir ma' den ol
6. Dāne dāne cem' idüp mürçe tek rızık-ı beķā
Tā sūkūnet menziliñ dolsun ki şāhib-Һarman ol
7. Seyr-i deryā ҡılmağa ğavvāşdan olmaz hüner
İstiyorsan fülkde deryā gezen bir yelken ol
8. Cānı vir cānāniña Һātem saña reşk eylesün
Ad ҡoyup ' ālemde sen Nevber kimi müstāhsen ol

855

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ne ğamlı ğuşşalıdır ey felek ne şād gönül
Һayāt-ı cānına hem itmür i' timād gönül
2. Tüvānı yoğ giceler raht-ı Һ'āb-ı hicrāna
Haçan müyesser olar bilmürem murād gönül
- 265b 3. Firāķa ʔāķati yoğ hicrden olup bīzār
İder şabāħa kimi Һasretiñde dād gönül

---

^{854/5} dildārdan: dildārıdan N1

^{854/6} mürçe: mürıçe N1

^{854/7} ğavvāşdan: ğavvāşıdan// fülkde: fülkide N1

^{855/3} hicrden: hicriden N1

4. Dutar mı yâr eteginden suâlin elden idir
İnanmuyup ona da itmür i' timâd gönül
5. Nigâr gelmedi ne virmedi bize ruḥṣat
Ḳalupdı ortada bilmür ne ḳoysun ad gönül
6. Dilimde zıkr ü şenâdır nigâr-ı meh-rûya
Dimün ki dil-berine oldu bed-nihâd gönül
7. Yazur nigâra ğamın Nevberî kitâb ile
Onıñla derdini eyler ona güşâd gönül

856

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Baḫt-ı nâ-mes' üd ile mümkin degül kâm-ı vişâl
Baḫtı bed ' aşıklara çâre ne itsün gül-cemâl
2. Mest idüpdür ḫârı gül ḫayli mu' aṭtar sinede
Ḫayretinden şâḫede bülbül ḳalupdur nuṭḳı lâl
3. Yoḫ nihâyet ' aşḳda ey dil melâl ü miḫnete
Âteş-i hicrân daḫı itmez diliñden intikâl
4. Ğam tozun maḫlûṭ idir göñlüm sirişk-i çeşmime
Ḳoymuyor giryân gözüm yaşın töke bir dem zülâl
5. Kec-nigâh ile dime ümmidsiz ḳoyduñ meni
Vaşl-ı cânândan maña ancaḳ kifâyetdir ḫayâl
- 266a 6. Yâd-ı ruḥsâr eylüyüp her gün güle sallam nazar
Bed giçer ancaḳ maña mağrib zamân ile ḫayâl
7. Ṭa' neler daşına yoḫ tâbı dil-i bîmârimun
Bile gitse ğuşsa merg eyler meni Nevber bu ḫâl

857

Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Sâḳî getir piyâleni yetdi zamân-ı gül
Bir câm-ı meyle tövbemi sındır miyân-ı gül

---

^{856/3} ' aşḳda: ' aşḳıda N1

2. Gül-reng-i ‘ârız ile berâber piyâle dut
Tövbe dübâre itmeli faşl-ı hazân-ı gül
3. Gülşende gül çiçekler açup sebzdir çemen
‘İtrın dağıtdı her tarafa gülsitân-ı gül
4. Âb-ı hayât-ı Hızr bize âb-ı hoş-güvâr
Virşün mey ile mürde dile tâze cân gül
5. Fırşatdı vir piyâleni terk eyle miñneti
Olma rızâ ki kılmaya nâm u nişân-ı gül
6. Gül-gün yañağ-ı dil-beri gül görmüyüp meger
Nâ-ñağ yire özinden olup bed-gümân gül
7. Cân söylüyordı bülbüle gül Nevberî eger
Olsaydı min teşekkür iderdi zebân-ı gül

858

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Neyün nevâsın işit gönümün nevâsını bil
Dudağ dudakıma koy derdimin devâsını bil
- 266b 2. Eliñi koy başıma hiss kııl harâretini
Özüñ tefekkür idüp hâl-i mâcerâsını bil
3. Öziñe ‘âşık ararsan vefâya diğkat vir
Fedâ-yı cân eylüyen ‘âşıkın seğâsını bil
4. Apar onun dilini sağla dâm-ı gîsûda
Hâkîkat ‘âşıkıdır şıdkımı riyâsız bil
5. Mihenk-i kalbiñe çek ‘âşıkın dilin muğlak
Tılâ-yı hâlişini simîni reşâsını bil
6. Zamîr-i sinedir kalbler nihân yirde
Hayâliñ âyinesiyle o kalb pâsını bil
7. Ölerde Nevberî yâd it dime ki bilmemüşem
Ne günde öldi vefâtı ne günde yasını bil

859

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Māhı görcek 'arızın aldı yüzine tabh-ḥāl
Çarḥda ser-geştedir āvāre ḳalmıř māh u sāl
2. Cenge durmuş mu yüzün şevḳ ile nūr-i āftāb
Ref' için zerrātını tır eylüyüp düşmen ḥıřāl
3. Şubḥ tızden aḥtarur ruḥsārın gün şāma dek
Nıyyetin pūç eylüyor anın ğurūb ile leyāl
4. Vaşlın müşkil bilüp hicrānına cān tapşıdım
Cānı düşmenden ḥalāş itmek maḥāl-ender-maḥāl
- 267a 5. Ğonçadan bir gül açup feryāda gitdi bülbülü
Dutdı şaḥn-ı gülşeni āvāz-ı kū-kū ḳıl ü ḳāl
6. Ḳorḥuram aġyārdan bir mekr ide ya kim firīb
Vaşl kāmından ḳala bu gönlüme ancaḳ ḥayāl
7. Ğam ğubārın silmedi eşk-i revānım sīneden
Bu sebebden tökmüyor gözyaşını şāf u zülāl
8. Sīneme peykān urar ḳaş ile göz merdümleri
Ḳanım olmuş onlara māder ḥalībinden ḥelāl
9. Secde ḳılmaḳ egriye mihrāb tek düzgün degül
Ka'be-i ḥüsn-i nigārı düz bilür ehl-i kemāl
10. Pāk dilden Nevberī cānānına yā-hū diyor
İltimāsın müsteḥab eyler Ḥudā-yı zü'l-celāl

860

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hicr elinden bilme kim rencīdedir senden gönül
Dād ile feryād iden bızārdır menden gönül

^{859/1} tabh: tabh// çarḥda: çarḥıda N1

^{859/6} aġyārdan: aġyārıdan N1

- 267b 2. Gül yüzün görmez ider gülşenlere gönlüm heves
Yād-ı ruhsār eyelüyor gülzār u gülşenden gönül
3. Munca kim endūh u ğam miḥnet seniñ hicriñde var
Tābına olsun gerek cān içre āhenden gönül
4. Vaḥṣī kuş tek çırpunur sīnem kafesdir gūyiyā
İstiyor āzād olup çıḥsun daḥı tenden gönül
5. Va^ʿ de-i vaşlıñ virüp maḥzūn dile virrem firīb
Añluyupdur ḥīlemi çoḥdan çıḥup fenden gönül
6. Ḥāl-i hindū ḥ^ˆāhişin eyler zamīr-i ḥātırım
Cennet-i ruhsārda ḥavf eyelüyor denden gönül
7. ^ʿĀlī bir kāşāneye Nevber daḥı salmaz heves
Zevḳ alar yanındaki āsūde külḥenden gönül

861

Fā^ʿilātūn Fā^ʿilātūn Fā^ʿilātūn Fā^ʿilūn

1. Saldı ^ʿaşkıñ başıma zevḳ-i ruḥuñdan min ḥayāl
Fikr-i vaşlıñdır iden ancak meni ferḥunde-ḥāl
2. Cān yetüpdür ağızıma endūh u ğamla ğuşşadan
Āh-ı pey-der-pey olup cān-ı ^ʿazīze bir zevāl
3. Ādemi rıḍvāndan iḥrāc iden bir dānedir
Ḳorḥuram ol tek meni ruhsārdan men^ʿ ide ḥāl
4. Gülde ḥārı görmüşem hem bülbülün feryādını
Kim meni āġāh ider itsem bu ḥāletden suāl
5. Tökdi Mecnūn derdini bilmiş ki imdi men varam
Gönlümü muḥkem görüp derdini itdi intiḳāl
6. Yād ider ey māh-r[ū] her şāniye Nevber seni
Raḥm idüp āḥir ona ta^ʿyīn ḳıl vaḳt-i vişāl

^{860/6} ḥātırım: ḥ^ˆātırım// ruhsārda: ruhsārıda N1

^{861/3} rıḍvāndan: rıḍvānıdan// ruhsārdan: ruhsārıdan N1

^{861/6} [ū]: - N1

862

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 268a 1. Menden ayrı durmuyor şâm u seher fikr ü hayâl
 Ğuşşa vü ğamdır viren reng-i ruha tağyîr-i hâl
2. Kem başından olmasun bir mû tamâm-ı   ömrde
 Kaydım olmaz bu cihân sensiz olarsa pây-mâl
3. Hâl-i hindû reşk ider bağrında dâğı lâlenün
 Ol zamândan kim görüp ruhsârîñ üzre kara hâl
4. Tünd-hû gördim seher bād-ı şabânı kûyında
 Şarşarından yetmesün gîsû nizâmına zevâl
5. Ğuşşa vü ğamdır salan düşkün meni hicrânda
 Yoğsa devrân itmüyüp bu kıddimi kaşîñ mişâl
6. Her günüm bir ay giçer ayım bir il kadrinedir
 Hiere gün bir ay olur ay müddeti hicriñde sâl
7. Nevberâ dâğ-ı dil-i mağzûnîñi cânâna di
 Yoğla bir hoş sâ' ati yârîñ olanda şad-hâl

863

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her gece kûy-i seriñde âh u zâr itsün mi dil
 Gözyaşın tâ şubha dek her yan nişâr itsün mi dil
2. İzn var mı söylesün ilden nihân derdin saña
 Dâğ-ı pinhân-ı dilin tâ âşikâr itsün mi dil
3. Men' kıılma kûyîñi ya izn vir göç itmege
 Hâsretiñ dil teng idüp meyl-i mezâr itsün mi dil
- 268b 4. Lâleveş ruhsârîña ister nigâh itsün gözüm
 Görmese kanın yüze gözden nişâr itsün mi dil

---

^{862/2}   ömrde:   ömrüde N1

^{862/5} hicrânda: hicrânıda N1

5. Lem‘a lem‘a kan yudan gönlüm dilerse ‘arızıñ
Vaşlıña bāver idüp ya i‘tibār itsün mi dil
6. Reh-güzārıñ hākini ter eylesün mi gözlerim
Kiprigim cārüb idüp pāk-i ğubār itsün mi dil
7. İzn var mı Nevberī mey-hāneden çeksün ayak
Rağbet-i la‘l-i leb ü çeşm-i humār itsün mi dil

864

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Arızıñ devrindeki zülf-i perişānıñ güzel
Ġonça gül tek lebleriñ gül-rüy-i handānıñ güzel
2. Telhdir līmū onu pistāna nişbet virmerem
Şekker-i la‘l-i lebiñ çāh-ı zenaḥdānıñ güzel
3. Taht u tāt-ı salṭanat bir muhtaşar devrāndır
‘Aşka ancak ser-i kūyında külhānıñ güzel
4. Turfe güller yıĝmusan gülzār tek endāmıña
Lālezār-ı dehrden güllü gülistānıñ güzel
5. Derdimün dermānı dermān-hānede mümkün degül
Nüşa-yı rüyıñdaki meşhūr dermānıñ güzel
6. Pend-i zāhid bir şemer virmez ta‘aşşuḡ ehline
Cümlesinden Nevbere bir remz-i pinhānıñ güzel

865

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Aşḡ derdi dildedir kim çāresi mümkün degül
Merhem ile sağ ola dil yarası mümkün degül
2. Her yeten Mecnūn kimi şahrāya düşmez ‘aşḡdan
Olmasa bir Leylīnün āvāresi mümkün degül

---

^{864/4} dehrden: dehriden N1

^{865/2} ‘aşḡdan: ‘aşḡıdan N1

- 269a 3. aradır ebrularıñ ay nişbet olmaz aşıña
Serseriler söylüyüp ay arası mümkün degül
4. öndümez hicrân odın deryâ tökülse gönlüme
Olmasa hãmüşına meh-pâresi mümkün degül
5. Arızından bûseni dil hãmüş eyler dil-berim
Cânınun ondan sivâ keffâresi mümkün degül
6. Gözyaşımdır gülşen-i ruhsârı sır-âb eylüyen
Bâgbânıñ olmasa fevâresi mümkün degül
7. Aşık u ma şukanun albi berâber olmalı
Birbirinden fark ide ger âresi mümkün degül
8. Nevberî mest eylemez mey-hânelerde hummlar
Olmasa ol nergis-i hammâresi mümkün degül

866

Mef'ulü Fâ'ilâtü Mef'ülü Fâ'ilün

1. Dil-ber didiñ ne şekvedi dildârdan göñül^{865/1}
Dil aşıa ibâret olar yârdan göñül
2. Mey-hâneden ne sûd maña mey harâmdır
Ser-hoş gerekdi nergis-i humârdan göñül
3. Nâzikdi mü ğırılmayacak râh-ı aşda
Bağlan siyâh-ı zülfde bir târdan göñül
4. Gün tiz batar ziyâsına çoğ itme i tibâr
Nürânî ıl zamiriñi ruhsârdan göñül
5. Zâhid şanur ki secdesi imâna rükndür
Düzgündi secde şıd ile irârdan göñül

^{865/4} hãmüşına: hãmüşına N1

^{865/8} hummlar: hummlar N1

^{866/1} dildârdan: dildârıdan// yârdan: yârıdan N1

^{866/2} sûd: sûdi// humârdan: humârıdan N1

^{866/3} aşda: aşıda// zülfde: zülfüde// târdan: târıdan N1

^{866/4} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{866/5} irârdan: irârıdan N1

6. Tâ' at gerek huṭūr ide dil tek maḥallden
Olsun 'ayān sīne kimi ġārdan göñül
7. Cānānı tap ki cānın onundur seniñ degül
Örgen bu remzi sen daḡı Nevbārdan göñül

867

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 269b 1. Getürmüyor ne idim hicr odına tāb göñül
Ciger yanıp küle döndi olup kebāb göñül
2. Ne itdi şabra taḥammül ne ṭāḡat-ı hicrān
Vişāle yetmek içün eylüyor şitāb göñül
3. İtirmedi özini ġamzeden gelende ḡadeng
Bu zaḡm-ı rencine aḡsen getürdi tāb göñül
4. Töküpdü 'arızına zülf-i 'anber-efşānı
Gül üste şankim açup bāl ü per ġurāb göñül
5. Varaḡ varaḡ ġamını neşr idüpdü ṭümāra
Sirişk-i çeşme olup hicrde serāb göñül
6. Melāl ü derd ü ġam u miḡnete rızā virdi
Ne yaḡşı ġayza gelüp itmedi 'itāb göñül
7. Gezirdi Nevberī ser-ḡoş elinde peymāne
Lebiñden özge meyi bilmedi şarāb göñül

868

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Devr-i ruḡuñ ṭavāfına pervānedir göñül
Tīmār-i zülf-i 'anber içün şānedir göñül
2. Min cānım olsa ġamzeñe tek tek fedā olar
Men neyleyüm ki cismde bir dānedir göñül

^{866/6} maḥallden: maḥalliden// ġārdan: ġārdan N1

^{866/7} Nevbārdan: Nevbārdan N1

^{867/5} hicrde: hicride N1

^{868/1} ṭīmār: ṭīmār N1

3. Teklîf itme devlet ü câh ile salţanat
Fikri hemîşe zülf-i perişânedir gönül
4. Genc-i dilimde gizlidi zengin hâzîneler
Vîrânı genc hoş dutu vîrânedir gönül
5. İdrâkımı başımdan alan fikr-i vaşldır
Terk eylüyüpdî hüşımı dîvânedir gönül
- 270a 6. Hicrân şebini bilme ki âsân idir şabâh
Titrer nice çemende esen nâledir gönül
7. Bir yirde yoğ kararî dilin Nevberî nidim
Manzûr-ı çeşmi ‘arîz-ı cânânadır gönül

869

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Hoşdur nazarda gerçi dile bâ-şafadı gül
Ma' zür dutma bülbüle ehl-i cefâdı gül
2. İnşâf ile bahanda güle çoğ cefâdı bu
Bülbül kenâr-ı hâre velî âşinâdı gül
3. Bülbül figâni çulqayur etrâf-ı gülşeni
Ma' lüm olur ki bülbül için müdde' âdı gül
4. Âgûşa çekdi hârı onu kâm-yâb idüp
Feryâd u dâd-ı bülbül-i zâra rızâdı gül
5. Gülden danışma söyle vefâdâr gonçadan
Yüz gösterür raķibe 'aceb bî-hayâdır gül
6. Cânân gerekdi gonça kimi perdedâr ola
Bî-mihrlîk nişân ile her yan şadâdı gül
7. Nevber yanında kıymeti çoğdur nigârınun
Gülşen gülünde yoğdı vefâ bî-bahâdı gül

^{868/2} neyleyüm: neylüm// cismde: cismide N1

^{868/6} nâledir: nânedir N1

870

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1.   Çana dönsün guşşadan bir lâlezâr olsun mı dil
Göz hemîşe ağluyup hem ğam-ğüsâr olsun mı dil
2.   Raĥt-ı ĥ'âb hicrde tâ şubĥa dek kıan ağluyup
Âteşin ruĥsâr ilen hem dâğdâr olsun mı dil
- 270b 3.   Mübtelâ-yı derd olup olsun mı ğamla âşinâ
Fırkıat-i cânânda dil-tengvâr olsun mı dil
4.   Çoy dayansun zülf-ârâ bir nev' ilen gözden nihân
Yoĥsa cân terk eylüyüp ondan kenâr olsun mı dil
5.   Şevk-i zevkın arturup dildârına ĥadden füzün
Cismden ĥâric olup kıurbân-ı yâr olsun mı dil⁴⁰⁴
6.   Şayd ola şayyâd iken düşsün zenaĥdân çâĥına
Cân alan bir nergis-i meste dūçâr olsun mı dil
7.   Gözyaşın ruĥsârıma tökmekde taķşir eylese
Çan ile bâhem ğelüp gözden nişâr olsun mı dil
8.   Her zamân dildârimun ruĥsârını yâd eylüyüp
ĥasret-i ruĥsârdan bî-iĥtiyâr olsun mı dil
9.   Sen ki dil-bersen apar dilden ne ĥâcet Nevbere
Râzisen mi dil-berim yanında var olsun mı dil

871

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1.   Vaşl zevk ile olup ' aşķ ile me'mûr ğöñül
Oldı bir şîşe kimi hicrde maķşûr ğöñül

---

^{870/2} hicrde: hicride N1

^{870/3} cânânda: cânâmıda N1

^{70/5} cismden: cismiden N1

^{870/8} ruĥsârdan: ruĥsârıdan N1

^{870/9} apar: aparar N1

^{871/1} hicrde: hicride N1

2. Bir melek manzara dil saldı şitâb ile heves
Ġâlibâ gördi gözü cennet-ârâ hür gönül
3. Leylîveş bir şanemün ‘aşkıını saldı başına
Kays tek itdi özün ‘âleme meşhûr gönül
4. Şağalan yâre degül dildeki ‘aşkın veremi
Belki cânân dudakın eylûye maqdûr gönül
5. Yârimi yâda salan vaqtde dil-şâd oluram
Bu ferahdan gözüme hayli saçur nûr gönül
6. Her kadar çekse cefâ ‘aşkda dil şâdlanur
Kec-hayâl olma ola cevriñe rencûr gönül
7. Çâre yoğdur ki idir Nevberî kuyıında figân
Bu figânı eylüyor her gice mecbûr gönül

872

Me’ûlü Fâ’ilâtü Mef’îlü Fâ’ilün

- 271a 1. Kân ağluyor vişâliñe me’yûs olan gönül
Feryâd idir firâkda nâkûs olan gönül
2. Kâm-ı vişâle yetmedi âsûde olmadı
Hicrân şebinde sinede maḥbûs olan gönül
3. Feryâdını yetürmedi gûş-i nigârına
Her günde reh-güzârda câsûs olan gönül
4. Bir dem müyesser itmedi cânân vişâlini
Dâim makâm-ı ‘acizde pâ-bûs olan gönül
5. Ġamdan elin götürmez olup şâm-ı hicrde
Sensiz melâl ü miḥnete me’nûs olan gönül

---

^{871/5} vaqtde: vaqtide N1

^{871/6} ‘aşkda: ‘aşkıda N1

^{872/1} firâkda: firâkıda N1

^{872/3} reh-güzârda: reh-güzârıda N1

^{872/4} ‘acizde: ‘acizde N1

^{872/5} hicrde: hicride N1

6. Üftâde kıldı Nevberî halkın yanında çoğ
Mey-hâne içre rind ile câlis olan gönül

873

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. İtmese vaşlın eger ' aşıkâ cānān müşkil
Olmaz ' uşşâka fedâ itmek ona cān müşkil
2. ' Āşıkun derdine yoğ ' ilm-i tabābetde ' ilāc
Şihhate uygun ide ' aşığı dermān müşkil
3. Aḥmasa gözden eger ḳanlı yaşım baḥrlara
Teh-i ' ummān getüre ḥaşıla mercān müşkil
4. Va' de-i vaşlın eger virmese ' uşşâka nigār
Saḥlasun ḳatresini dīde-i giryān müşkil
5. Açmasa yār üzünü bāğda gülşen gülüne⁴¹⁶
Şāḥ-ı gül ḡonçasını eylūye ḥandān müşkil
- 271b 6. Mihr-i dil bağlamuyan vaşl-ı nigārı görmez
Mücrime ḳısmet ola ravza-yı rıdvān müşkil
7. Sen kimi bir güzeli māder-i gītī göremez
Çarḥ-ı devvār eylūye min def' a devrān müşkil
8. Gülşenün hardan olar sen kimi bir ḡonça gülü
Zülfīne nişbet ola sūnbül ü reyḥān müşkil
9. Vaşfiñı Nevber eger yārsa eger ' ömrü boyu
Ḳurtara vaşf-ı ruḥuñ min bile dīvān müşkil

874

Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilün

1. Oldı sen tek bir gül-i ra' nā yüze şeydā gönül
Hardan itdi bilmürem sen tek gülü peydā gönül

^{872/6} cālis: cālus N1

^{873/3} baḥrlara: bahrılara N1

^{873/5} bāğda: bāğıda N1

2. Hâklıdır başım çeküp ilden aparsun çöllere
 ays tek itsün meni bu sâhada rüsvâ gönül
3. Dâğlasun asret çeküp amdan ciger pergâlesin
 Derd ü amla eylesün cân u dili imlâ gönül
4. Âhı tışe eylesün hicrân gününde cânı dağ
 oygılan itsün özin Ferhâd ile hemtâ gönül
5. Reh-güzârında durup asretle olsun bağı an
 an yudup cân mülküne olsun dağı a' dâ gönül
6. Zağmlansun amzeden min yara-yı hûn-rîz ile
 Gülşen-i yâre özün itsün gül-i ra' nâ gönül
7. Tav-ı zincîr-i cünün Mecnûnadır şöret viren
 oymak ister Nevberî bu şörete imzâ gönül

875

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Gönül bir Leylives cânân amında ays tek 'ür ol
 Dolan ser-geşte şahrâda alâyıkdan ıhup dür ol
- 272a 2. ayâl-i vaşl-ı cânân it cihân kaydın ıhart başdan
 Ümid-i vaşl-ı yâr ile hemîşe şâd u mesrûr ol
3. avâle itgilen âhın mişâl-i Kûhken kûha
 Dağıt Ferhâdveş kûhı müdâmın dehre meşhûr ol
4. Seniñ 'aşkıñı koy iller disünler birbirde dâim
 Düşüp dilden dile sen de nice Mecnûn mezkûr ol
5. Götür göz bî-vefâlardan vefâlî yâre cân bezl it
 Gözüñ bağsun velî dilden cihân hûbânına kûr ol
6. Cefâya şabr idüp dâim nigâra ıl teşekkürler
 Şebât u şabrda ey dil diyânet birle Manşûr ol

---

^{875/5} bezl: bezl N1

^{875/6} şabrda: şabrıda N1

7. Mebdā Nevberī yāre eziyyet virme āh ile
Fiġān u dādı gizlin dut dil-i zār ile rencūr ol

876

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Cānānımın vişālını men bilmedim maḥāl
Hicrānı tūl çekdi tükenmür bu māh u sāl
- 272b 2. Kām-ı dile vişālını düşvār bilmedim
Ancaḡ vişālden dile maḡdūr olur ḡayāl
3. Rıdḡvān yüzünde dāne-i ḡālin hirāsı var
Ādem mişāli gönümü salmış hirāsa ḡāl
4. Şer' en ḡarām herkesedir müskirāt-ı mey
La' l-i lebiñ şarābına şari' diyor ḡelāl
5. Cānān ḡapuñda izn-i duḡūl oldu ḡācetim
Efsūs kim buyurmadınız kelme-i te' āl
6. Vaşl-ı nigāra Nevberī ḡāzırdı naḡd-i cān
Çün şevḡ-i 'aşḡ-ı yārda dünyāda yoḡ suāl

877

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Yā Rabb maña vişāl-i nigāri naşib ḡıl
Kām-ı dilin vişālını sen 'anḡarib ḡıl
2. Artır hemişe ḡüsn-i nigāra ḡelāveti
Renc-i firāḡa bu dil-i zārı şekib ḡıl
3. Olma rızā yüzüm döne mey-ḡāne semtine
ḡül-ḡün olan lebin meyine mürtekib ḡıl
4. Ādem burahdı dāne-i buḡdaya cenneti
ḡāl-i siyāhı murḡ-i dile sen ḡarib ḡıl

5. Dür itgilen hemîşe meni nâ-necîbden
Yâ kim tamâm-ı ehl-i cihânı necîb kııl
6. Müstaḥkem eyle ḳalb ivini râh-ı ‘aşḳda
Ağyârımı refîḳ ü raḳîbi ḥabîb kııl
7. Dil mu‘teḳiddi ‘aşḳda zünnâr-ı yârine
Hem-şoḥbet-i zamânemi ehl-i şalîb kııl
8. Nevber egerçi küfrden almaz ṯarîḳ-i dîn
O dutduḳu ṯarîḳe nigârın ḳarîb kııl

878

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 273a 1. Mey ḥarâm oldu lebiñ bâdesi ‘uşşâḳa ḥelâl
Mundadır zevḳ ü feraḥ ondan olur ḳalbe melâl
2. Terk-i mey eyledigim zâhide minnetdi niçün
Bâde-i la‘l-i lebiñ câmı elimde meh ü sâl
3. Zülf-i zülmâtım olup şehd-i lebiñ âb-ı ḥayât
Bu şuya mâil olan câna yetişmez ki zevâl
4. Yuḥu yoḥdur gözüme söyleme kim ḥ‘âb eylediñ
Ḥayretimdir bu sükût eyledigim gözde ḥayâl
5. Âḥ kim bilmemişem ‘aşḳda tedbîr nedir
Gelmedi ḳarşu maña gözledigim rûz-i vişâl
6. Gözleriñden diledim merḥamet ‘aksin görürem
O da müjgânı virüp ḳaşa ider menle cidâl
7. Nevberî ḥüblarun mihrine allanma niçün
Vaşl-ı Leylîdir olan ‘aşḳda Mecnûna maḥâl

^{877/5} nâ-necîbden: nâ-necîbiden N1

^{877/6} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

^{877/7} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

^{877/8} küfrden: küfriden N1

^{878/5} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

^{878/7} ḥüblarun: ḥübılarun// ‘aşḳda: ‘aşḳıda N1

879

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Açup gül tek yüzün cānān görüp gül-rūya bend oldum
Gelüp bülbül kimi dāda fiğāna şevkmend oldum
2. Şadā-yı nālemi saldım ser-ā-ser bāğ u gülzāra
Mişāl-i bülbül-i şeydā tanındım ser-bülend oldum
3. Delindi şafha-yı sīnem müjeñ peykānı zaḥm ile
Nevāya çüb-i neyler tek kesildim bend bend oldum
- 273b 4. Belāya başımı saldım düşende ʿaşk-ı dildāra
Devāsız derde tuş oldum nihāyet derdmend oldum
5. Ḥayāl itdim ki bir nevʿi gezem gülzār-ı ruḥsārı
Tutuldum dām-ı gīsūya giriftār-ı kemend oldum
6. Naşīhat virdigim kesler maña oldu naşīhat-gū
Ḥiredmend olduğum ḥālda sezā-yı rīş-ḥand oldum
7. Cefā vü cevri-i cānānım ziyād itdikce men Nevber
Ḥarīk-i hicre tāb itdüm belāya zevkmend oldum

880

Mefâ'îlün Fe'îlātün Mefâ'îlün Fe'îlün

1. Gönülde vaşlıña ey gül o ḳadri var heves
Dutupdı her ṭarafı ʿandelībvar sesim
2. ʿîlāc-ı derdime yoḥdur ṭabībden çāre
Sen olmasañ kim olur ḡamlı günde dād-resim
3. Marīz-i ʿaşka ne ḥācet ṭabīb dermānı
Yoḥumdı yārdan özge ʿilāca ḡayrı kesim
4. Diyār-ı ʿaşkda men bir baʿîr-i ser-geşte
Fezā-yı ʿaşkda her yan şadālanur ceresim

---

^{880/3} yārdan: yārdan N1

^{880/4} ʿaşkda: ʿaşkıda N1

5. Çetindi terk eylesün dād ile fiğānı gönül
Bu mende dāimīdir her kadar ki var nefesim
6. Fiğānı terk eylemez ey gül ‘ andelīb-i ruḥuñ
Megerki ḥālī kıala rūḥdan bu cān kıafesim
7. Gönül ki dād eylüyor busedir temennāsı
Lebinde şireye māil olupdı cān meskenim
8. Güzergehinde durardım yüziñi görmek için
Mecāl Nevbere virmez raķīb-i nā-teresim

881

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 274a 1. Āh ey dil seni ‘ aşk ile ğam-ḥ‘ār eyledim
Seni bir çāresi yoḥ derde giriftār eyledim
2. Māni‘ oldum giceler uyguya ḥasret kıaldıñ
Fikr-i vaşl ile seni her gice bīdār eyledim
3. Maña görsendi ki sen olmalusan ğamla enīs
Ġama bu ḥālī diyüp anı ḥaberdār eyledim
4. Reh-i mey-ḥāne dutan şeyḥden ‘ ibret götürüp
Başımı mest-i leb-i nergis-i ḥammār eyledim
5. Elimle almamuşam ser-ḥoş iden cām meyini
Lā‘ ubālī bu yola düşmege men ‘ār eyledim
6. Terk-i cān eylüyen Nevberī çıḥmam aradan
‘ Aşk-i yār ile hemān yoḥluķumu var eyledim

882

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Vaşl-ı yāre yetmüšem göñlümde kāmımdır benim
Pādişāḥān-ı cihān imdi ğulāmımdır benim

^{880/6} rūḥdan: rūḥıdan N1

^{881/5} şeyḥden: şeyḥiden N1

2. Bezmime hâcet degül mundan şora rüşen çerâk
Meclisim pür-nür iden mâh-ı tamâmımdır benim
3. Mey ne lâzımdır maña mey-hâneye yoĥ hâcetim
Mey dolu cânân lebi memlû-yi cāmımdır benim
4. Şerbet-i la' l-i leb-i cânânımı nüş eylerem
Bundan özge bādeler şer' en hārāmımdır benim
5. Bezmime doldurmuyun nā-ħaĥ yire 'ūd ile dūd
Müşg-bū zülfi onun her gün meşāmımdır benim
6. Giĥdi Mecnūn devri hem yāddan çıĥupdur Kūhken
Nevberī meşhūr olan dünyāda nāmımdır benim

883

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 274b
1. Ser-i kūyında durup bes ki figān eylemişem
Özümü 'aşk ile rüsvā-yı cihān eylemişem
  2. Ğam elinden aparup Ğays beyābāna başın
Külĥen-i kūy-i ser-i yāri mekān eylemişem
  3. Nāmdārān çekür başına ğavgāda siper
Müje peykānına men sine-nişān eylemişem
  4. Şām-ı hicrānda men eylemişem baĝrımı ħan
Ķan dutup yoĥsa benim gönlümü ħan eylemişem
  5. Bāĝ-ı ĥüsnünde olan serv-i revān ħāmetine
Gözyaşın serv-ħad-i yāre revān eylemişem
  6. Elimi cāndan üzen tül-i firāĥ oldu benim
Ğamıñı miĥnetiñi dilde nihān eylemişem
  7. Dime Mecnūndı gezen tekce beyābān çölünü
Nevberī men de hemān yirde mekān eylemişem

884

Mütefâ' ilün Fe'ülün Mütefâ' ilün Fe'ülün

1. Bu ne nâz u ğamzedir kim eylüyor niġâr her dem
Ki bu ' işve ile eyler meni dil-figâr her dem
2. Meni mest idir o mâh-rû gözünün ħumârı ile
Maña ğayz ider baġanda o gözü ħumâr her dem
3. Didim ol ğazâlı bir nev' özüme şikâr kıllam
O maña firîb virdi eyledi şikâr her dem
4. Yüzine idüp neẓâre ona diġkat ile baġdım
Didi baġma sen bu semte bile âşikâr her dem
5. Ĥaber aldı ol perîden niye ħara günde ħaldım
Didi ħünkü târ idüpdür onu zülf-i târ her dem
- 275a 6. Men-i zâra ħıl tarahġum dimüşem o gül-' izâra
Didi kim raġîb olanda olaram kenâr her dem
7. Elim açdım iltimâsa diledim vişâl-i yâre
Didi Nevberâ gel itme meni şermsâr her dem

885

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Şitâb itsem vişâliñe olur artuġ dile tâbım
Ĥayâlât-ı vişâliñdir dil-i maġzûna aġbâbım
2. Dime sensiz dil ü cânım ferâġatdır şeb-i hicrân
Döner bir zehre nüş itsem muġallel ħand-i şehd-âbım
3. Ne hoşdur devre-i ' ömre ki olsun senle hem-zânû
Leb-i mey-gündan olsa elimde bâde-i nâb
4. Fünûn-ı ' aşġ dârında tapan şöhret müderris men
Belâ dâġın ħeken Mecnûn benim e' laġı tüllâbım

5. H̄arām eyler maña hicrān ʿā-ām-ı k̄ūt-i lāhūtī
Ciger kanı olup eklim şurūbım gözde h̄ün-ābım
6. Raķībın cevri ʿādetdir nice ʿaķrebde ʿarb-ı nīş
Bile bir zehrli nīşe gerek dilde ola tābım
7. Menim dīvāne olmaķım bu vech ile olur şābit
Gice hem-şoķbetim aydır perīler dāķil-i h̄ābım
8. H̄ayāl itdim ki men Nevber diyim cānāna dil derdin
Ne ʿāre durmuyor başda heves ü fikr-i nā-yābım

886

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Servim revān ʿadīndi yüzün ʿurfe gülşenim
Dil ʿaşretiñde nāle iden bülbülüm benim
2. Eyle ferāmūş eylemüşem cism ü cānımı
Yoķdur yanan giyāh ile odlansa h̄armanım
- 275b 3. Yandı ʿizār-ı aliñe bir kimse bilmedi
Pervāne mişli ʿıķmadı bir yana şīvenim
4. H̄ākistere dönerdi dilim gerçi daş ola
Hicrān odına tāb eyledi ʿalb-i āhenim
5. Āgāh iderdi derd-i dilimden nigārımı
Olsaydı ger bu sāhada bir doğru h̄āhenim
6. ʿoķ yandırur vücūdımı ol āftāb-rū
Bir sāye salmuyor başıma zūlf-i sūsenim
7. Kūy-i seriñde olmasa nālem dime ʿaceb
Pervāz iden ʿuşam ki benim yoķdı meskenim
8. Dāĝ-ı cününüm üzre duran penbe Nevberī
Ölsem benim kefenli olar ʿabrde benim

---

^{885/5} k̄ūt: ĝūt N1

^{885/6} zehrli: zehrili N1

^{886/8} ʿabrde: ʿabride N1

887

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hâyâl-i fikr-i yâr ile düşüp derde şadâlandım
Gelüp feryâda hicrinde sınık ney tek nevâlandım
2. Ne gam bilmezdi ne gönlüm harîk-i âteş-i hicrân
Bu sevdâya düşen günden gam ile âşinâlandım
3. Enîsim gamlar olmuşdur maña mûnis hâyâlâtım
Belâya tuş olup cânım 'aceb zevk ü şafâlandım
4. Düşende 'aşka fikr itdim ger ollam hem-dem-i cânân
Olupdur 'aksine fikrim füzün hâdden belâlandım
5. Ne gam bilmezdi bu Nevber ne hülyâ guşsa ne miñnet
Düşündüm 'aşk-ı cânâna men 'işretten cüdâlandım

888

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Hâyret alur nuḡkımı hülyâ olur hem-şoḡbetim
Ġuşsa vü ġamdan olur metrük 'ayş u 'işretim
- 276a 2. 'Aks alur âyîne-i gönlümde cânân şüreti
Fikr-i yâr ile olur şeb tâ seḡer ünsiyyetim
3. Gözlerimdir şubḡa dek hicrânda encüm-şümâr
Hün-ı dil eklim olur hün-âb-ı ḡasret şerbetim
4. Reh-güzzerden bir ḡadem dil istemür ḡoysun kenâr
Deş ü şahrâda gezen Mecnûna artır ḡayretim
5. Dil şitâb eyler çıḡup tenden gele pîşvâziña
Baş ayaḡımı 'ivaz ḡılmaḡa artur sür'atim
6. Ka'bedir kûy-i seriñ ḡible yüzüñdür 'aşıḡa
Rükn-i imânım budur gülzâr-ı ḡüsñüñ cennetim
7. Şavt itmek istiyor Nevber yüzüñ pervânevâr
ḡoy dolanum başıña icrâ olunsun niyyetim

---

^{888/3} hicrânda: hicrânıda N1

889

Meḥ'ülü Fā'ilātün Meḥ'ülü Fā'ilātün

1. Yād eylüyor nigārın her bir nefesde gönlüm
Mecnūndan artuḡ olmuş zevḡ ü hevesde gönlüm
2. Dutmuş kulaḡ her yan şeyḡe çeken feresvār
Yār istiyor özine bu şavt u sesde gönlüm
3. Teng olmuş ana sīnem saḡfin deler ki çıḡsun
Şahrāyı kuş mişāli ḡalmıḡ ḡafesde gönlüm
4. Zūlf-i siyāha salmıḡ gönlüm özün megesvār
Oldı esīr-i ḡisū bir mūya beste gönlüm
5. Bir şışedir ki anı sındırdı ḡa' ne daşı
Aḡyār ḡa' nesinden oldı şikeste gönlüm
6. Olduñ ' aceb vefāsız bī-raḡm ü bī-mürüvvet
Efsūs tuş olundı bī-raḡm deste gönlüm
7. Ümmīd-i vaşl-ı yār ol ey Nevberī nihāyet
Şihḡat tapar nigārın vaşl ile ḡasta gönlüm

890

Meḥ'ülü Fā'ilātü Meḡā'ilü Fā'ilün

- 276b
1. Ey gül-' izār sende olan rūya māilim
Çeşm-i ḡumāra ḡan töken ebrūya māilim
  2. Bāl ü per açdı murḡ-i dilim dut şikārıñı
Pür-piç ü tāb-ı zūlfüde bir mūya māilim
  3. Dutmaz dilimi dehrde seḡḡār siḡr ile
Cezzāb-ı çeşm-i nergis-i cādūya māilim
  4. Yetmez elim ne çāre saña ḡoy ḡotan gezüm
Āhū baḡışlusan diyü āhūya māilim
  5. Hicriñde şāmı şubḡ idürem vāşıtam budur
Tā şubḡ vird ü zıkr ile yā-hūya māilim

^{890/3} dehrde: dehrde// seḡḡār: sehhār// siḡr: sihr N1

6. Serve baħanda yāda düşür serv-ķāmetim
Hātır-cem⁶ ol ki ķāmet-i dil-cūya māilim
7. Nevber ⁷ ilāc derdime kılmaz benim ħekīm
Şıħhat viren nigārda dārūya māilim

891

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Her lahza dönüp başına pervāneye döndüm
Ser-geşte olup āhiri dīvāneye döndüm
2. Gezdim ser-i kūyiında seniñ bir de kayıttdum
Ser-ħod degülem bir de giri tā niye döndüm
3. Sayķal iderem zülfiñi eyyām-ı ħayālāt
Til til dolanup zülfün-ārā şāneye döndüm
4. Şādān dili ğamgīn eyledim ⁴ aşķa düşende
Doldu ğam ile cism ⁴ azā-ħāneye döndüm
5. Ser-mest eyledim başımı la⁵ liñ meyi ile
Maħmūr olan ser-ħoş-i mey-ħāneye döndüm
- 277a 6. Geldim ser-i kūyiında durup muntazır oldum
Şaħrāda esen bād ile bir nāneye döndüm
7. Şevķ virdi saña yetmek için şevķ ile Nevber
Meşhūr-i cihān olmada merdāneye döndüm

892

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Ra¹ nā yüzüñi nev-gül-i gülzāra deĝişmem
Şehlā göziñi nergis-i ħammāra deĝişmem
2. Sünbül diyenün zülf-i siyāha nedi fikri
Min sünbülü zülfüñdeki bir tāra deĝişmem

^{890/6} ħātır: ħātır N1

^{890/7} nigārda: nigārıda N1

3. Sen hūrī maña kūy-i seriñ ravza-yı rıdvān
Cennet bālāsın sen kimi dildāra degişmem
4. Lāle saralar nergis olar hāk ile yeksān
Gülşen çiçegin ‘arız-ı gül-nāra degişmem
5. Bu ülkelerin rāh-zeninden ne hirāsım
Mekrin olarun sen kimi ‘ayyāra degişmem
6. Hübān-ı cihān lāyık olar olsa keniziñ
Dırnağıñı onlardaki ruhsāra degişmem
7. Manzūm olunan şi‘r cihān içre füzündür
Nā-ṭab‘-ı revān şā‘iri Nevbāra degişmem

893

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Dilimde sensiz olar āh u zārı bilmemüşem
Yolunda bir bu kadar intizārı bilmemüşem
2. Günüm gicemle berāber siyāh zülf kimi
Bu hāle dek hele rüşen nehārı bilmemüşem
- 277b 3. Çemen dolanmuşam ey gül hayāl-i rüyñ ilen
Gözüme karşı duran lālezārı bilmemüşem
4. Dutupdı çevremi ğam ğuşşalar şaf-ender-şaf
Olan civār-ı tenimde hişārı bilmemüşem
5. Ne mevtler kimi mevtlem ne hayy tek ihyā
Nihānı derk eylüyüp aşikārı bilmemüşem
6. Şabāya neylemişem yārdan haber virmez
Onun dilinde bu şabr u qarārı bilmemüşem
7. Ne ser-hoşam ki ayılmağ hayāli yoğ serimin
Humār ü nergis ü mest-i humārı bilmemüşem

---

^{893/5} mevtler: mevtler N1

^{893/6} yārdan: yārdan N1

8. Firāk her ne maña eylese revādı niçün
Yağın ki kadr-i vişāl-i nigārı bilmemüşem
9. O bülbülem ki benim nuṭkıımı dutup hayret
Yetüpdı faşl-ı hazānım bahārı bilmemüşem
10. Giçüpdı nāle vü zārım çemende bī-hüde
Gülün düşünde yatan mest hārı bilmemüşem
11. Düşüpdı çöllere Nevber mişāl-i Qays nedim
Melāhat-i ruḥ-i Leylī nigārı bilmemüşem

894

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Hübāna dönse ehl-i cihān yoḥdı rağbetim
Bir mäh-rü nigāradır ancak muḥabbetim
- 278a 2. Kem ṭāli' imdi ya göresen baḥtdır zebün
Ya kim vişāle yetmege yoḥdur liyākatim
3. Bilmez ṭabīb dildeki dāğ-ı muḥabbeti
Ger bilse hem sağalmaz olur dāğ-ı ḥasretim
4. Nāşih diyor ne çoḥdı güzel terk-i yār kıl
Dönmür ne çāre mäh-liḳādan irādetim
5. Men terk-i menlik eylemişem yāre dil virüp
Yoḥdur dilimde kibr ü ğurūr u meniyyetim
6. Munca firāk zaḥmetine eylüyor kefāf
Bir buse yār üzünden eger olsa kısmetim
7. Ölmek maña ne ğuşşadı ondan melül ola
Ey Nevberī hemişe diyor ḥalk şoḥbetim

895

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. Bir perīveş sım-ten ruḥsārı mähımdır benim
Ḥasret-i rüyındaki āhım güvāhımdır benim

2. Rāzīyem bir küllhene ҡurb-ı civār-ı yārda
Emrine ʔābi^ç ғulām ol pādişāhımdır benim
3. Fevc-i ғamdır leşkerim endūh ü derd ile miḥen
Rezmgāh-ı hicrime muḥkem sipāhımdır benim
4. Zülfi dağun olmağın bād-ı şabādan görmesün
Terpeden ol ʔurreni şiddetli āhımdır benim
5. Gün meni ҡorḥuzmasun öz lezzet-i tāb ile çoḥ
Zıll-ı serv-қadd-i yārim ḥʔābgāhımdır benim
6. Raḥt-ı ḥʔāba iḥtiyācım yoḥdı şām-ı fırқate
Reh-güzārı ḥiştī-ḥʔāba tekyegāhımdır benim
7. Zāhidin fikrince men gümrahem ey Nevber velī
^ç Aşq-ı cānān bir sa^ç ādet-baḥş-i rāhımdır benim

896

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 278b
1. Besdir ey dil tā benim feryād u eḡgān itdigim
Kāfidir hicrānda dil būḥesin ҡan itdigim
  2. Gül görüp ruḥsārını yād eyledim gülzārda
Yeter ey dil dem-be-dem seyr-i gülistān itdigim
  3. Çoḥlarun imdādına yetdüm maқam-ı iḥtiyāc
Çāresiz ҡoydı meni derdine dermān itdigim
  4. Herkese mümkin ҡadar göstermüšem imkānını
İmdi menden dūr olur işkālın āsān itdigim
  5. Dād u feryād eyledim bir bülbül-i şeydā kimi
Tā kifāyetdir dil-i maḥzūnı nālān itdigim
  6. Pend-i nāşihden ҡulaқ yumdum naşihat almadım
Bī-şemerdir pendden ḥālīm perişān itdigim

^{895/2} yārda: yārıda N1^{895/3} miḥen: mihen N1^{896/1} hicrānda: hicrānıda N1^{896/2} gülzārda: gülzārıda N1

7. Ne cevābım var benim ey Nevberī gözle dile
Birini ğamgīn birin ḥasretde giryān itdigim

897

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çoḡ sevir feryādımı ol nāzlu cānānım benim
Yaḡşıdır kim incimür feryād iden cānım benim
2. Ḥoş gelir gülşende men dād eylesem bülbül fiġān
Güle bülbül nālesi gül-rūya efgānım benim
3. Nüşşama yazmış ḥekim la⁶ l-i leb ile toḡm-ı ḥāl
Yaḡşı bilmiş derdimi uygundı dermānım benim
4. Bister-i ğamdır meni ḥasret kıoyan kūy-i sere
Zā⁶ flıḡdan elde yoḡ du[r]maġa imkānım benim
5. Kıaysdan devrān doyup çekdi türāb-ı zūlmete
Tā yetüp dīvānelik devrine devrānım benim
- 279a 6. Her seḡer āşüftedir zūlfün ta⁶ accüb eyleme
Saña izḡār eylüyor ḥāl-i perişānım benim
7. Aldı Mecnūn töhmet-i aġyār elinden dāmenin
Elde kıalmışdır hele çāk-ı girībānım benim
8. Ka⁶ be-i ruḡsārına kıurbān didim cān naḡdini
Ey ḡoşa maḡbūl ola bu nezr-i kıurbānım benim
9. Ehl-i derdi sözleriñ ey Nevberī ḡayrān idir
Āleme meşḡūr olar manzūm dīvānım benim

898

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kıoydı ḡasret gelmedi ruḡsārına yārim benim
Rūşenālıḡ bulmadı ondan şeb-i tārim benim

^{896/6} pendden: pendiden N1

^{897/4} zā⁶ flıḡdan: za⁶ flıḡdan// [r]: - N1

^{897/5} Kıaysdan: Kıaysıdan N1

2. Neyle bâhem koymuşuk ğamdan dudak üste dudak
Ün virür sūrâhlardan nâle vü zârım benim
3. Gülsitân fahr eylesün gül mevsimi solkun güle
Hanedir handân lebi gül-rüy-i ruhsârım benim
4. Meyle ser-hoş olmaram nâ-geh vire baş ağrısı
Başımı mest eylüyüp ol çeşm-i hammârim benim
5. Kalmayup yağmalara bir şey³ ki ğâret kıлмаğa
Aldı elden varımı ol turre-i târım benim
6. Düşdi Mecnûn çöllere aġyâr ta^ç nından velî
Kûy-i cânân terk ider ey Nevberî^ç ârım benim

899

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Ğam-ı zamâne[yi] men çekmegi girân görürem
Bu âşikâr idi halka dime nihân görürem
2. Çetindi pîr-i muġân şöhetini terk eylemek
Elinde cām onun âb-ı erġuvan görürem
- 279b 3. Hüdâya bendeligi ehl-i^ç aşğdan bilürem
Meşâyiḡanda men ġayrı bir nişân görürem
4. Hümâr-ı nergis-i mestem gidüpdür idrākım
Ruḡ-i nigârı ḡayâlen zamân zamân görürem
5. Hevâ-yı zevḡ-i ruḡ-i yârdan dolan başıma
Dile miyân-ı ser-i zülfüde mekân görürem
6. Çemende güllere baḡcak düşür ḡayâle yüzüñ
Dilimde Nevberî bâ^ç iş budur fiġân görürem

^{898/2} sūrâhlardan: sūrâhılardan N1

^{899/1} [yi]: - N1

^{899/3} ^ç aşğdan: ^ç aşkıdan// meşâyiḡanda: meşâyiḡanıda N1

^{899/5} yârdan: yarıdan N1

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Başımdan aldı hüş ile idrākı dil-berim
Olmaz dübâre bir dağı onlar müyesserim
2. Oldum enīs-i fikr ü hayâl-i nigâr ilen
Burc-i sa'âdete yetüşüp imdi aḡterim
3. Kūy-i serinde āh-ı ciger-sūz u derdnāk
Arş-ı felekde lem' alanur dūd-i aḡgerim
4. Ḥoş-ḥâlem ol ki olmamuşam şırf büt-perest
Sındırdı tökdi onları ḥâke peyemberim
5. Lâ söylüyende artudım Allāh adın ona
Bu kelme oldu pāk eylügen cism-i eṡherim
6. Her ḥükm kim bize yetüşüpdür ilāhdan^{900/6}
Sermāye-i vücūda ziyād oldu gevherim
7. Mihrin virüpdü gönümūze görmemiş onu
Bâl u per açdı ana taraf dil kebūterim
8. Aḡkāmını yetürdi bize pāk bir vücūd
Bir hoş haber virüpdü maña ol süḡhanverim
9. Doldurdu pīr-i meykede cāmım şarāb ilen
Şad şükr ola ki cāmıda ṡahirdi sāḡarım
- 280a 10. Cān virmek ol nigārıma bir sūd olur maña
Yārim olar makām-ı teḡḡâyüfde yāverim
11. Cibrīl egerçi bāl ile eflākı seyr idir
Seyr-i sülük mendedi yoḡ bāl ü şeh-perim
12. Zūlmâtdan necât virüp itdi rüşenâ
Tire olan ḡayālimi ḡürşid-i ḡāverim

^{900/6} ilāhdan: ilāhıdan N1^{900/9} cāmıda: cāmıda N1^{900/12} zūlmâtdan: zūlmâtıdan N1

13. Hāmdā ki men abūl eyledim dīn-i eteri
İslāma dōndi albdeki Çirk ũ kāfirim
14. Yodur dilimde ayrı hevā-yı muabbeti
Kūy-i ser-i nigārda ferŐ oldu bisterim
15. Mihr-i ru-ı dilimdedi taŐvīri eŐmde
Doldı hevā-yı vaşlı ile kāse-i serim
16. Yol dorudur aıatı Őādıdı gōsteren
Oldı delīl-i rāh bize doru reh-berim
17. Nevber muabbet artı resūl ile āline
Bā-ı muabbetinde virer Őāeler berim

901

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Vaşlı-ı cānānım ayāt-ı cāvidānımdır benim
Cānına urbān olan her laza cānımdır benim
2. Yandısa hicrānına bir kesle itmem uft ũ ū
unki bu cānāndan sırr-ı nihānımdır benim
3. Ayırı olsam cism ile fikren yanında āzıram
Kūlen-i kūy-i ser-i yārin mekānımdır benim
4. İbtidā dil-bend olup ol turre-i tarrārına
Mur-ı rūa mūŐ-bū zūlf āŐiyānımdır benim
5. Būlbūl-i Őeydā-dilin bā ire gōrseñ dādımı
Fi'l-meşel hicrānda dād u fiānımdır benim
- 280b 6. üllū bir ūlzārda sensiz seyāat ılmaram
Reh-ūzār-ı mademiñ bā-ı cinānımdır benim

---

^{900/13} albdeki: albideki N1

^{900/14} nigārda: nigārıda N1

^{900/15} eŐmde: eŐmide N1

^{901/2} cānāndan: cānānıdan N1

^{901/5} hicrānda: hicrānıda N1

^{901/6} ūlzārda: ūlzārıda N1

7. Nevberī men neylürem mey-ḥānelerde bādeni
Bāde-i la' l-i lebi mümkün her anımdır benim

902

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Seyr-i gülşen kılmamam ḡamlardan āzād olmaram
Şāḥede gül görmesem yādıñla men şād olmaram
2. Yād-i ruḥsār eylüyüp gülşenleri seyr itmesem
Bülbül-i şeydā kimi feryāda mu' tād olmaram
3. Merdüm-i çeşmim virer seyl-āba cism ü cānımı
Rüknden vīrān olan vīrānem ābād olmaram
4. Düşmedim şahrālara Mecnūn kimi ser-geşte ḥāl
Men oniñ tek lāyıkı töhmetle irād olmaram
5. Dāne-i ḥāl-i siyāḥıñdır benim şabırım kesen
Çünkü Ādemdir atam men ki perizād olmaram
6. 'Aşka zevḳ arturmayan zāhidlere ḥayfım gelür
Ḥayfıma efsūs idüp zühhāda irşād olmaram
7. Rütbe-i taḥt-ı selāṭin ihtiyācımda degül
Saltanat taḥtı kimi āḥirde ber-bād olmaram
8. Men daḥı ey Nevberī topraḳa dönnem 'aḳıbet
Ḳadrimi 'irfān bilen vaḳtinde bünyād olmaram

903

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Egerçi dehrde sensiz melāl ilen gezirem
Ḥarīm-i kūy-i seriñde ḥayāl ilen gezirem
- 281a 2. Düşende ḥātıra ḳaşıñ kemān mişālinde
Semā yüzünde bir egri hilāl ile gezirem

^{902/3} rüknden: rükniden N1

^{903/1} dehrde: dehrde N1

^{903/2} ḥātıra: ḥātıra N1

3. Dime ki bir demi durram kıyām-ı rāhatda
Soraqıñ ile seniñ mäh u sāl ilen gezirem
4. Güzergehiñde dolannam yüziñi görmek için
Gözün ħumārını bu ihtimāl ilen gezirem
5. Dutupdı ʿ aksimi her қаtrede ħabāb-ı sirişk
Yanımda fevc-i girānım celāl ilen gezirem
6. Kime ki men yetürem şekve itmege sensiz
Gine sükūta gidüp nuṭq-ı lāl ilen gezirem
7. Mişāl-i Қays bürehne serem girībān-ı çāk
Ĥarīm-i kūy-i seriñde bu ħāl ilen gezirem
8. Çemen gezende ğubār-ı dilim gidir dilden
Revaq-ı gözdeki eşk-i zülāl ilen gezirem
9. Egerçi ʿ aşqda Mecnūn itirdi resm-i rāhı⁴⁰⁴
Men ol diyārda Nevber kemāl ilen gezirem

904

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. ʿ Aşqdan cānımdadır bir nār-ı sūzān ey ħekīm
Āh-ı dildir eylügen derdim nümāyān ey ħekīm
2. Dutma nabzım vehm kıl āteş dutarsan nabzdan
Cānıma bir od salup hicrān-ı cānān ey ħekīm
3. Yaħa yırtmaqdan dime dīvāneyem lākin elim
Yāre yetmez eylüyor çāk-ı girībān ey ħekīm
4. Ĥāl-i hindūdan dilim şerbet temennāsındadır
Nüşħa yazsañ yazmasan bir ğayrı dermān ey ħekīm
5. Nergis-i mest-i ħumārından serim mağşūşdur
Sehv zann itme serim meydendi sekrān ey ħekīm

^{903/9} ʿ aşqda: ʿ aşkıda// diyārda: diyārıda N1

^{904/1} ʿ aşqdan: ʿ aşkıdan N1

^{904/2} nabzdan: nabzıdan N1

^{904/5} mağşūşdur: mağşūşdur N1

- 281b 6. Dil-berim bir mäh-peykerdir ki men meftûnyam
Kim ona hizmet ider cennetde hürân ey hekim
7. Nevberî bîmâr iden şanma ki ğayrı derdidir
Çâresi bir vaşldır ger olsa imkân ey hekim

905

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Nigâr kûyî maḥall-i ziyâretimdi benim
Ṭavâf-ı hâne-i Ka'be ne hâcetimdi benim
2. Ne rind-i meykede-bâzem ne bâde düşkünüyem
Şarâb-ı la'li-i nigârın kifâyetimdi benim
3. Maḥall-i murğ-i dilin pîçtâb-ı zülf-i nigâr
Muḳayyed ol ki yanında emânetimdi benim
4. Ne taḥt-ı salṭanatım yoḡ ḡayâl-i ğuşşam ola
Maḥall-i yârda mesken ferâġatımdı benim
5. Ne hâcetimdi benim zulmet içre âb-ı ḡayât
Ki bir içim şu lebiñden sa'âdetimdi benim
6. Müyesser olmasa Nevber vişâl-i yâr eger
Raḡîbden bu dem-â-dem şemâtetimdi benim

906

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. 'Âşık oldum daḡı men terk-i cihân itmelüyem
Fikr-i vaşl-ı ruḡuñı mûnis-i cân itmelüyem
2. Dâmen-i vaşla elim yetmese ey Leylîveşim
Men de şahrâda nice Ḳays mekân itmelüyem
3. Yüziñi görmeye göz olmuya teskîn dilime
Dâġlanup lâle kimi baġrımı ḡan itmelüyem

^{905/3} muḳayyed: muġayyed N1

^{905/4} yârda: yârıda N1

^{905/6} raḡîbden: raḡîbiden N1

- 282a 4. Görmesem gül yüziñi men seniñ ey lāle ‘ izār
Bülbül-i bāğ kimi dād u fiğān itmelüyem
5. Şām-ı hicriñde yanup men küle dönsem de gine
Ġamıñı miñnetiñi dilde nihān itmelüyem
6. Olmasa mümkün idem sākıt eger gözyaşımı
‘ Aşkıımı illere men onda ‘ ayān itmelüyem
7. Görmesem serv-i revān kāmeti giryān göz ile
Serv ayakına kimi eşki revān itmelüyem
8. Şiddet-i ‘ aşk ile men Nevberī Mecnūna dönüp
Vādī-yi ‘ aşkda bir nām u nişān itmelüyem

907

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Dehrin hamu emlākını cānāna değışmem
Meh-rūlarını ol şeh-i ħübāna değışmem
2. Gülşen gülünü deste dutup göndere hergiz
Min deste gülü bir leb-i ħandāna değışmem
3. Neyde dilimin nālesi cān-sūz enindir
Dād-ı dilimi min ney-i nālāna değışmem
4. Şahrāya düşen kâfileden şavt-ı ceresdir
Ġangīn dilimin nālesini ana değışmem
5. Öz dīnini tersāya viren şeyḫ men olmam
Tāhir dilimin ‘ aşkıını Şan‘āna değışmem
6. Ḥoş manzar olan cümle-i ħübān-ı cihānı
Bir manzara-yı çāk-ı girībāna değışmem
7. Kāşāne-i şāhānede min renc ü ezā var
Aḫtātların rāḫat-ı külḫāna değışmem

---

^{906/8} ‘ aşkda: ‘ aşkıda N1

^{907/7} aḫtātların: aḫtatların N1

8. Vâ' iz maña ta' rîf eylüyor bâğ-ı cinânı
Kûy-i seriñi ravza-yı rıdvâna değışmem
- 282b 9. Gözyaşı dilimden aparur ğamlı ğubârı
Bir çatresini kılzüm ü 'ummâna değışmem
10. Elden sala ger cânımı hicrân ile fırkat
Hicriñde ölen cânımı min cânâna değışmem
11. Fahr itme ki mağdûr degül Nevbere vaşlıñ
Nâ-mümkin olan vaşlıñı devrâna değışmem

908

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Bimâr-ı derd-i 'aşkam cânandır 'ilâcım
Yoğdur tabibe hâcet dermâna ihtiyâcım
2. Cür'et idüp tabibâ el koyma sînem üzre
Gönlümde od kalanmış kızmışdı sîne sacım
3. Sultân-ı mülk-i 'aşkam ğam haylidir sipâhım
Artdıka ğam dilimde efzün olar harâcım
4. Hoş manzarıñdı cânân 'uşşâka göz ziyâsı
Nûr-i muhabbetiñdir dilde yanan sirâcım
5. La' l-i lebiñ şarâbı olsun dile güvârâ
Özge meyin kabûlin itmez benim mizâcım
6. Deryâ-yı 'aşka düşdüm mevc-i belâya ğarķam
Bir sâhile çıhardım olsaydı yâr nâcım
7. Cânân ğamını Nevber dutdım dil ile cânâ
İklîm-i 'aşkı teslîm itdim bu oldu bâcım

909

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. İmdi ser-geşte-i devrân olan Mecnûn menem
Leylî-şûret dil-berin ruhsârına meftûn menem

- 283a 2. Cān talebkārı olan vaşla ‘ivaz meh-peykerin
Ortalukda koyduğu cān şartına medyūn menem
3. Güşe-i ğam-hānede şeb tā seher ğamgīn olan
Dem-be-dem kan yaş töken ruhsārına maḥzūn menem
4. Cūybār-ı çeşm ile deryālara şu dolduran
Zinderūd ile Aras rūd-hāne-i Ceyhūn menem
5. Ğamlı gönlümden viren mey-hānede nāya nefes
Dolduran mey-hāneye feryād ü dād ün menem
6. Bir terāzū olsa ger miqdār-ı ‘aşkı vezn iden
Kaysın ‘aşkıdan olan miqdārda ötkün menem
7. Dād u feryād eylüyen kūy-i ser-i cānānında
Nevberī yaşın töken ruhsārına her gün menem

910

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Tā fezā-yı ‘aşkda dutdı hevā pīrāhenim^{909/6}
Māh-şüret gün-be-gün bārīkter oldı tenim
2. İhtiyāt itmek gerek ḥākisterimden her zamān
Nāzdan ḥālī ḥesāb itme ki olsun külḥenim
3. Ta‘ ne daşın başıma yağdırdı her yandan raḳīb
Seng-sār-ı töhmetim memlū olupdur dāmenim
- 283b 4. Bülbül-i şūrīdeyem nuḫkımda min min nağmeler
‘Aşk bāğında açup gül nev-‘arūs-ı gülşenim
5. Savurup āhım yili pür-bār olan sünbülleri
Dāne-i ümmīd ile memlū olupdur ḥarmanım
6. Men de mecbūram olam Mecnūn kimi şahrā-nişīn
Ḥābgāha olmadı yārin yanında meskenim

^{909/6} miqdārda: miqdārıda N1

^{910/1} ‘aşkda: ‘aşkıda N1

^{910/2} nāzdan: nāzıdan N1

7. Āteş-i ruhsârına yansam eger pervâne tek
Küle dönsem cism ile çıhmaz figân u şivenim
8. Nevberî dildârımı ʿişretde dâim isterem
Derd ü ğamla âteş-i hicrâna koy olsun benim

911

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Ğam ile miḥnetiñi dilde nihân saḥluyuram
Men de bu ḥâlet ile dehrde cân saḥluyuram
2. Bâġbân faḥr eylese servine yoḥdur yirişi
Feraḥ-efzâ dilime serv-i revân saḥluyuram
3. Niye düşdüm diseler deşt ü beyâbân çölüne
Kaysdan bâkî olan dehre nişân saḥluyuram
4. Bülbül-i ğam-zedenün dâdını gülşende görüp
Dilde gül-rûdan öter dâd u figân saḥluyuram
5. Ğayzlanmış kaşının kaşdını dilden soruram
Dilde müjgân oḥuna anı kemân saḥluyuram
6. Dimerem derd ü ğam u ğuşşamı cânâna diyün
Onlarun ekşerini dilde nihân saḥluyuram
7. Hâkḳ-ı Nevberde nedir fikriñi söyle didiler
Didi koynumda olan yahşî mekân saḥluyuram

912

Meʿülü Fâʿilâtü Meʿülü Fâʿilün

1. Giçdi ḥayâl-i vaşl ile mesrûr olan demim
Hicrân şebinde âhım olup câna hem-demim
- 284a 2. Tanbûr u çeng ü nây ü defi ḥâzır itdiler
Mey-hâne içre pîr-i muġân dutdı mâtemim

---

^{911/1} dehrde: dehrde N1

^{911/3} Kaysdan: Kaysıdan N1

3. Tūfān dilimde olduđu gözden ‘ayāndır
Mevce gelüpdi sīnede deryā-yı ıulzümim
4. Ney dādını dilimden alup bezmi dolduran
Sūzān dil ile men ona virdikce ğam demim
5. Tākāt dizimde ıalınadı kūyīnda durmađa
Şavt eylüyerdim ol yiri olsaydı her demim
6. Başım toğundı hierde seng-i melāmete
Hadden ziyāde eyledi il ta‘ nesi ğamım
7. ‘Aşđ ‘ālemine şāh benim yāverim olar
Şahrāda ıays kūhda Ferhād ü ādemim
8. Seyl-āba dehri yaşıla virmiş olardım er
Eskilmeseydi āteş-i āh ile göz nemim
9. Men ıara ıaşa meh dimüşem doğrudur velī
Ağı ıaranı sığmuyor idrāk-i sersemim
10. Dutmazdı Nevberī meni zāl-i felek nidim
Saldı meni kemendine ol zülf-i perçemim

913

Muhtereme Hanım Nātüvāne Nazīre***Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün***

1. Yetişdi başa ecel gelmedi nigār ölürem
Gider dilimde mezāra bu āh u zār ölürem
2. Tamām-ı halk bilüpler ki ‘aşđ düşkünüyem
Bu şübhe mendedi bilmem bilür mi yār ölürem
3. Nigār gelmese ondan idüm mi ıat‘-ı nazar
Gözümde yoğdı cihān bāğ-ı lālezār ölürem
- 284b 4. Melāl ü miñnet-i hierān getürdi tenge meni
Mezāra gitmelidir gözde intizār ölürem

---

^{912/3} ‘ayāndır: ‘ayāndır N1

^{912/6} hierde: hieride N1

^{912/7} kūhda: kūhıda N1

5. Cenâzemi bir ayak sahluyun ser-i kûda
Gine tesellîdi gönlüm dutar qarâr ölürem
6. Qoyun ğubâr-ı rehin qoynuma kefen içre
Ki belki qabr meni itmesün feşâr ölürem
7. Varaq varaq yazular kâğıza ğamım Nevber
Olar ‘umûma nihân derdim âşikâr ölürem

914

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bir def a açsañ yüzün ‘aşq ehline itseñ kerem
Şâd olar qalbim dahı men bilmerem dünyâda ğam
2. Şorsalar menden niçün ğamgîn dil olduñ neden
Söylerem bir mâh-rû dildârdan gördim sitem⁴⁸¹
3. Eyle dutğundur dilim güyâ ki zulmet-ğânedir
Döndürüp menden yüzün bir âftâb-ı muhterem
4. Şükr kim tenhâ degül dil derdimün izhârına
Ğam şerîkimdir benim elde olan kâğız qalem
5. Ney dutupdur nâlesin mağzûn dil-i nâ-şâddan
Bu sebebden zil olur âvâzı gâhî gâh bem
6. Huşk ider âh-ı dilim rûd-ğâne-i dünyâları
Bes niçün men bilmürem âh ile artur gözde nem
7. Qoy tökülsün Nevberî peykân ile hûn-ı diliñ
Qanı gitse az olar mecrûha âsîb-i verem

915

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Ey dehr hürmetim dut beş gün saña qonaqam
Menden qıl istifâde bir gün şönen çeraqam

---

^{914/2} dildârdan: dildârıdan N1

^{914/5} nâ-şâddan: nâ-şâdıdan N1

- 285a 2. Oldu hemîşe kârîñ tezvîr ü mekr ü hîle
Çoğ itmüşem tecrübe zann eyleme uşakam
3. Şordım ki var mı sende mihr ü vefâdan âşâr
Yoh yoğ sözün işitdim hâlâ ki bî-sorağam
4. Menden şadâkat ister cānān kasemler olsun
Şâdıkdır ana kalbim yanında rûyi ağam
5. Ham kıddim ile her gün ebrûya secde kıllam
Mihrâb tek oldum tã' atgehinde tãğam
6. Meşşâtası cihānun virdi cihāna zînet
Allanmaram emîn ol dil virmez irakam
7. Tâc-ı serimdir âhım kûy-i seriñ mekânım
Men şâh-ı mülk-i Çinem hem vâlî-yi ' Irâğam
8. Dervîş-i bî-temennâ Hâtem-dilem şehâda
Cānın viren nigāra miñnet-keş-i firâğam
9. Nevber yetişdi bārım oldu na'îm-i ' âlem
Bağsunla sözlerime görsünle ne siyâğam

916

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Gönlümü bir bâhir ü dildāra şeydâ kılmuşam
Dile hem-dem bir kıad-i ra' nānı peydâ kılmuşam
2. Gönlümün âyînesin pâk eyledim jengârdan
Üstüh'ân-ı kellemi ' aşğ ile imlâ kılmuşam
3. Gözyaşıyla âh-ı dil yârin şeb-i hicrânına
Âh-ı dile gözyaşın gözde müheyyâ kılmuşam
4. Kıalmuyup başımda yir bir noğtacek efsâneye
Mihrîbān cānānımın mihrine me'vâ kılmuşam
5. Kāinātın bir kıalem çekdim fenâ dünyāsına
Dünyeni ' aşıklarun yanında rüsvâ kılmuşam

^{916/2} jengârdan: jengâridan// üstüh'ân: üstühân N1

- 285b 6. Faqr-ṭinet olmaķı rŭhım ķabŭl itmiş ezel
 řŏhret-i dŭnyāya men eñ ibtidā ķılmuřam
7. Terk-i ‘aşķ itmek maña ey Nevberī mŭmkin degŭl
 Dest-i ḥaṭṭımla ona mŭhr ile imzā ķılmuřam

917

Fā‘ilātŭn Fā‘ilātŭn Fā‘ilātŭn Fā‘ilŭn

1. oĥ dolandım sen kimi bir dil-ber-i meh-rŭ gŏrem
 Serv-ķāmet bir şanem ḥoř-ḥilķat ũ ḥoř-ḥŭ gŏrem
2. Gŏzleriñden bir niřān virmez Ḥotan āhŭları
 Tay olar mı nergis-i řehlāya bir āhŭ gŏrem
3. Ey kemān-ebrŭ dil-i ‘āřık řikāriñdir seniñ
 Sāḥir-i eřmiñ kimi mŭřkildi bir cādŭ gŏrem
4. Başımun ġavġāsını dŭnyāda bir sensen bilen
 Rāzi olma bir daĥı mundan şora ġayġu gŏrem
5. Mendedir yārin ġamı dŭnyāya yoĥdur iḥtiyāc
 Ḥořdur ondan yārimŭn zŭlfŭnde mŭřġin mŭ gŏrem
6. Gŏzyařımdır eylŭyen ḥalķa nŭmāyān derdimi
 Ḥuřk olar mı Nevberī giryān gŏzŭmden şu gŏrem

918

Mef‘ŭlŭ Fā‘ilātŭ Mefā‘ilŭ Fā‘ilŭn

1. Yetmez niġāra dād u fiġānım benim benim
 Āḥir ıḥar firāķ ile cānım benim benim
2. Dutdı hevā-yı vaşl-ı niġārı dilim dilim
 Cānānım oldu vird-i zebānım benim benim
3. Ser-geşteyem diyārda ḥayrān cŭnŭn cŭnŭn
 Meřḥŭr olupdı nām u niřānım benim benim

- 286a 4. Qaldım firāq-ı yārda āhır zebūn zebūn
 Āhır düşüpdı tenge bu cānım benim benim
5. Ğam qoymadı nihān duta derdin ciger ciger
 Zāhır olundı derd-i nihānım benim benim
6. Müşkildi Nevberī ki vişāle yetem yetem
 Hicrāna yoħdı tāb ü tūvānım benim benim

919

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Olaydı kāş müyesser o yāri bir de görem
 Ecel yetünce o çeşm-i ħumārı bir de görem
2. Bu ħāl-i cān-küniş ü intizār vaqtinde
 Geler mi yanıma ol gül-ı izārı bir de görem
3. Yumulmamış dehenim derdimi diyem yāre
 Ğamını ref' eylüyen ğam-güsārı bir de görem
4. İdem şikāyet hicrān ü firāqdan şekve
 Çıħunca rūħ bedenden nigārı bir de görem
5. Tenimde āteş olan zahmet-i şeb-i hicrān
 'İlāc-ı derdime ol tacedārı bir de görem
6. Ne çāre itmelüyem Nevberī bu derd-i dile
 İder mi şād men-i dil-figārı bir de görem

920

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Şām u seħer yoluñda qaldı gözüm ħayālim
 İllerde başa töħmet oldı bu ğamlu ħālim
2. Ağyārdan şemātet aħbābdan mezemmet
 İnşāfdır mı āyā giçün mi bile ħālim

^{918/4} yārda: yārıda N1

^{919/4} firāqdan: firāqıdan N1

^{920/2} ağyārdan: ağyārıdan// aħbābdan: aħbābıdan N1

- 286b 3. Virmür ʃabīb dermān yoḥdur ʿilāc-ı derdim
Berg-i ümīd solḳun efsürdedir nihālīm
4. Bīmār-ı ʿaşḳ-ı yārem dermāna yoḥdı ḥācet
Göstermese ʿizārın ol yār-i gül-cemālīm
5. Āh ile pūça virdim āḥir ḥayāt-ı ʿömrü
Yoḥdur ḥayāta sensiz dünyāda ihtimālīm
6. Gülşende gül görende yādım olur ʿizārıñ
Gül den murād rüyıñ manzūr idir ḥayālīm
7. Bir dād-res yoḥumdur Nevber bu ğamlı ğünde
Āsān ola ʃetindir bu maḳşad-ı maḥālīm

921

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Her yeten zībā şanem olmaz niġārım tek benim
Gül açılmaz bāġda bu gül-ʿizārım tek benim
2. Bülbül-i şeydā yaḳın şeydā-dil olmaz men kimi
Nālesi olmaz onun feryād u zārım tek benim
3. Ḳays ile Ferhād özün ʿālemde rüsvā itdiler
ʿĀrı yoḥdur onların dünyāda ʿārım tek benim
4. İtmüyün nā-ḥaḳ yire munca mezemmet ʿāşıḳa
İhtiyārı elde yoḥ bu ihtiyārım tek benim
5. Yiri yoḥ pīr-i muġān taʿrif itsün bādesin
Neşʿesi yoḥ bādenün ʃeşm-i ḥumārım tek benim
6. Ṭaʿne daşından dutup eṫrāfıma muḥkem ḥişār
Sedd-i İskender degül muḥkem ḥişārım tek benim
7. Bārsızdır Nevberī bāġ-ı serv-i bī-şemer
Ḳaddi olmaz ḳāmet-i raʿnā-yı bārım tek benim

^{921/1} bāġda: bāġıda N1

^{921/6} sedd: şedd N1

^{921/7} bārsızdır: bārsızdır N1

922

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dilimi aldıñ didiñ ey mäh-rü dildârıñam
Çâresin kıl bu dilin âhir seniñ bîmârıñam
- 287a 2. İl cünün söyler maña boynumda bir zincîr yoğ
Men esîr-i perçem-i gîsü-yı ' anber-bârıñam
3. Nâvek-i müjgâniña sînemde yir virmüş göñül
Ey perî-şûret-i kıtil nâvek-i hûn-h'ârıñam
4. Rağbetim mey-hâneden dönderdi la' liñ bâdesi
Ser-hoşam lâkin hârâb-ı nergis-i hâmmârıñam
5. Seyr-i gülşen itmegim cânân degül gülden murâd
Gül bahâne mâil-i gül-berg-ter-i ruhsârıñam
6. Nâle-i neydir iden sâkit dilim feryâdını
Ney şadâsıyla diyor ğam eyleme ğam-h'ârıñam
7. Uyku görmez gözlerim Nevber şeb-i hicrânlar
Yâra izhâr eylerem şeb tâ seher bîdârıñam

923

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dün gice tâ şubha dek küyiñda feryâd eyledim
Şubh ancak göñlümü ğamlardan âzâd eyledim
2. Günü gördüm ' arız-ı gül-nârıñ oldı hâtırım
Bu firîb ile dil-i nâ-şadımı şad eyledim
3. Yatmaram tenhâ gice mûnis hayâliñdir maña
Ġamdan uçmuş göñlümü fikriñle âbâd eyledim
4. Eşk-i çeşmim şöndümür göñlümdeki hicrân odın
Yaş ile doldu gözüm hicrâniñi yâd eyledim

---

^{922/3} kıtil: kıtil N1

^{922/7} hicrânlar: hicrânılar N1

^{923/2} hâtırım: h'âtırım N1

5. Mülk-i cânı virmüşem yağmaya ol günden ki men
Gönlümü hüsni-ruh-i zibāya mu' tād eyledim
6. Kūhken dađı çapup bir tīşe ile līk men
Bī-sütün 'aşkıña dırnađı fūlād eyledim
7. Giçdi aysun devresi Ferhādlar efsānesi
İmdi men bu devrde ey Nevberī ad eyledim

924

Mef'ūlü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ūlün

- 287b
1. Cānān giceler şem' -i şebistāniñ olaydım
Tā şubha kimi her gice mihmāniñ olaydım
  2. Yaniñda durup gel gidene hidmet ideydım
Ġul kimi seniñ hādım-i derbāniñ olaydım
  3. Ka' be yüzüne hāl-i siyāhiñ hāceriñdir
Mīnā ad-i mevzūniña urbāniñ olaydım
  4. Ey serv-i sehī kāmēt-i Tūbā adi mermer
Ol bāđ-ı letāfetdeki dihqāniñ olaydım
  5. Ser-hoş diseler doğrudı men mest-i arābam
Pīrāhen-ārā āk-ı girībāniñ olaydım
  6. Sen tekye idüp bālişe nāz ile baheydiñ
Men Nevberī tek şı' r-i ğazel-ġ'āniñ olaydım

925

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Ey melek-manzar yüzüñ gördikde artur ayretim
ayretimden şūret-i dīvāra beñzer şūretim
2. Dehr hūbānı benim itmez muayyed gönlümü
Olabilmez her yeten gül-rūlar ile şoġbetim

^{923/7} Ferhādlar: Ferhādılar// devrde: devride N1

^{924/6} ğazel-ġ'āniñ: ğazel-ġāniñ N1

3. Men giriftâr-ı ğamam bir mâhveş dîvânesi
 Һayrı şerri menledir ğayrıya yoһdur rağbetim
4. Dâmen-i dildâra el urmağ hasâretdir maña
 Һ`âhiş-i dildir velî bu sâhada yoһ cür`etim
5. Yâr mihrin gönlüme kâlû belâdan salmuşam
 Һayli müddetdir benim cânân ile ünsiyyetim
- 288a 6. Ğam şerik olmuş dile yoһdur elimde ihtiyâr
 Eyle ikrâham ki öz cânıma yoһdur rağbetim
7. Âteş-i hicrân ile cânım yanıp dur ser-be-ser
 Gün-be-gün artur dil-i zârımda derd ü miһnetim
8. Defngâhım zir-i pây-ı reh-güzârıñ olsa ger
 Toprağa dönse benim peydâ ider gül türbetim
9. Mey temennâsındadır mey-һâneden ser-һoş dilim
 Nevberî kimdir bilen meyden merâm u niyyetim

926

Mef`ülü Fâ`ilâtü Mefâ`ilü Fâ`ilün

1. Kûy-i seriñde nâle vü feryâd eyledim
 Mecnûn mişâli men dağı bir ad eyledim
2. Bildim mağall-i `aşğda vâfidi derd ü ğam
 Mağzûn dilimi ğamlara mu`tâd eyledim
3. Mey-һâneler bucağı ferâgat olur diyü
 Şâhâne kaçrı fikri de ber-bâd eyledim
4. Ney nâlesin kulağa dutup dâd çekmüşem
 Şâm-ı firâğa miһnetiñi yâd eyledim
5. Ferhâd egerçi tişe ile Bî-sütün yarup
 Dırnağımı bu sâhada fülâd eyledim
6. Feryâd idende Nevbere imdâd itmediñ
 Bî-mihrsen ki men saña irâd eyledim

---

^{926/2} `aşğda: `aşğıda N1

927

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dutmuyor ārām dil seyr-i gülistān itmesem
Gül görüp yādıñla men çāk-ı girībān itmesem
2. Dād u feryād ile men dil-gir idüp bülbülleri
Onları gönülüm kimi gülşende nālān itmesem
- 288b 3. Miḥnet-i hicrāndan bi'l-merre şād olmaz gönül
Gözümün yaşın töküp ruḥsāra giryān itmesem
4. Virmesem cān naḫdini yağmaya rāh-ı aşḫda
Rāzī olmam cānımı cānāna ḫurbān itmesem
5. Dehr ivi vīrānedir aşḫlara cānānsız
Cān fenādır men eger tā meyl-i cānān itmesem
6. Olaram ser-geşte-i sevdā-yı zülfi yārimün
Özümü Mecnūn kimi rüsvā-yı devrān itmesem
7. Nevberī dünyā nedir men bilmürem cānānsız
Doymaram cānānıma bu cānı ḫurbān itmesem

928

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nāleden bülbülleri gülşende nālān eyledim
Yādıñ ile gül görüp çāk-ı girībān eyledim
2. Ḳurudupdur āteş-i āh-ı dilim gözyaşını
Yalvarup pergāle-i dilden onu ḫan eyledim
3. Kec-nigāhıñ ḡuşşasın şām u seḫer saldım dile
Derdimi aḡyārdan bu nev' i pinhān eyledim
4. Yiri vardır daş gele tāk-ı felekden başıma
Nūh revāḫın ḫünki men āhımla vīrān eyledim

---

^{927/3} hicrāndan: hicrānıdan N1

^{927/4} aşḫda: aşḫıda N1

^{928/3} aḡyārdan: aḡyārıdan N1

5. Her gice tâ şubha dek yandırdı hicrânıñ meni
Şubh olunca rahtımı bir odlu külhân eyledim
6. Her kadar cevr eylediñ bu cânıma itdim qabul
Tâb idüp ağıyârimun hâlin perîşân eyledim
7. Yüz dutup vaqt-i seher cânâna yâ-hû söyledim
Şâkirem ey Nevberî kim zıkr-i cânân eyledim

929

Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün Mefâ'ılün

1. Cünün-ı aşq sulţanı menem fevcim belâ-yı ğam
Serir-i salţanat tahtım ğam-ı cânân ile bâhem
- 289a 2. Libâs-ı faqr egnimde melâmet daşı başımda
Hişârim ta' ne daşından dutupdur çevremi muhkem
3. Sırışkim keşreti gözden saraldup reng-i ruhsârim
Kurutmuş naql-i ümmîdim burûcın dîde-i pür-nem
4. Fiğânı bülbülün dâdı degül bî-hûde gülşende
Çeküp âğûşa gül hârı dutup bülbül güle mâtem
5. Önermezdir ciger dâğın tabîbân-ı cihân yekser
Tapulmazdır ona dermân şağatmazdır onu merhem
6. Seni derd öldürür Nevber onu bî-derdler bilmez
Ne bilsün ğamlu dil derdin hayâl-i yârdan bî-ğam

930

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Göz hayâl ile dutur aksîni hayrân oluram
Nefesim tenge düşür şûret-i bî-cân oluram
2. Raht-ı hûbım od alur âh-ı şerer-bârımdan
Hasret-i rûyîñ ile her gice giryân oluram
3. Bâğ u gülşen dolanup güllere sallam nazârim
Gül görüp yâdıñ ile çâk-ı girîbân oluram

---

^{929/6} yârdan: yârdan N1

4. Bülbul-i ğam-zedenün dādını allam kulağa
Ondan efzūnter özüm bāğda nālān oluram
5. Tavq-ı zincir-i cünün ahtaruram gerdenime
‘Aşq-ı rüyıñda seniñ Qays-ı beyābān oluram
6. Öyle za‘f itdi tenim āyine şuret dutamaz
Bir habāb altda düşem mañzara pinhān oluram
7. Yüziñe şubh düşer çünki perişān zülfüñ
O perişāndı diyü men de perişān oluram
8. Meni rüsvā-yı cihān eyledi endüh ü ğamıñ
Cān virende bilürem men kimi qurbān oluram
9. Nevberī dād eylemez yārin elinden ebedā
Cān virende bilürem men kimi qurbān oluram

931

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 289b 1. Nigāra yetmek için cism ü cāndan giçerem
Hayātı istemerem bu cihāndan giçerem
2. Cefānı cānıma kıllam qabul hicrinde
Diyār-ı deşti gezüp hānmāndan giçerem
3. Ne hāşıl oldu maña bu hayāt-ı fāniden
Hayāt-ı ‘ömrüme sensiz her andan giçerem
4. Bu hāle dek yoluña hasret ile göz dikdim
Mu‘ayyen olsa vişāliñ fiğāndan giçerem
5. Saraldı berg-i ümidim dırahtı virmedi bār
Bahār-ı ‘ömrde faşl-ı hazāndan giçerem

^{930/4} bāğda: bāğıda N1

^{931/1} cāndan: cānıdan// cihāndan: cihānıdan N1

^{931/2} hānmāndan: hānmānıdan N1

^{931/3} andan: anıdan N1

^{931/4} fiğāndan: fiğānıdan N1

^{931/5} ‘ömrde: ‘ömrüde// hazāndan: hazānıdan N1

6. Degül nigâr muķaşşır zamâne düşkünüyem
Enīs-i ğamlar olup şādmāndan giçerem
7. İdüpdi tekye fenāya hayātım ey Nevberī
Muvakķati tikülen āşiyāndan giçerem

932

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Men de hicriñde seniñ miñnet ü ğam düşkünüyem
Gelen ' uşşākların devrine bir ğam günüyem
2. Ney durur nālemi bu dilden alur şām u seher
Men neyün dem vireni şavt u şadāsı ünüyem
3. Ğadeĝan itdi maña kūy-i seriñ reşk-i ' adū
Men de zālīm olan raħmsızun sürgünüyem
4. Çeşm-i hūn-ābem ile gülleri sīr-āb idirem
Berg-i güllerde olan renglerin gül-gūnuyam
5. Ğafleten düşdi benim başıma sevdā-yı vişāl
Bir kavī sāhir olan çeşm-i Hōtan vurgunuyam¹⁵¹⁰
- 290a 6. Nevber oldum yine men bārımı gizlinde dutum
Şi' rim ile ' urefā meclisinün uyĝunuyam

933

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ğam-ı ' ālem ķadarı dilde ğamım var benim
Munca ğam keşretine bir ' ademim var benim
2. Men de rāzī degülem gelmege ' işretgehiñe
Seni ğamgīn iderem bed ķademim var benim
3. Zülmet-i şebde ser-i kūyını gün tek görerem
Āh tek şu' le çeken dilde şem' im var benim

^{931/6} şādmāndan: şādmānıdan N1

^{931/7} āşiyāndan: āşiyānıdan N1

^{932/1} ' uşşākların: ' uşşākılarn N1

^{932/5} sāhir: sāhir N1

4. Dil-be-dil ğamlarımı söylüeyilmem öziñe
Şerh-i ğam eylemege bir kalemim var benim
5. İstiyor kan vire dil gözyaşına istemürem
Seni var ol diyoram gözde nemim var benim
6. Fevc-i ğamdır bürüyen çevremi hicrân gicesi
Korhusuz pâdişehem çoğ haşemim var benim
7. Āsümân üzre olar Nevberî bir tâze hilâl
‘ Ārızî üzre iki mâh-ı ğamım var benim

934

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Kûy-i seriñde meskenim olsa şâhen-şehem
Dil-şâd ollam onda yir ü ' arşa kâkâhem
2. Şâhem didim hayâle getürme ki hüküm idem
Ednâ ğulam kapuñda olan türbet-i rehem
3. Göz yummam şabâha kimi şâm-ı hierde^{934/3}
Koymaz bu çeşm-i merdümi kipriklerim behem
4. El dutmuşam du' âya ki sen hem-dem ol baña
Pâk nefesle men dağı maqbül-i dergehmem
- 290b 5. Ağyardandı şekve ki men olmuşam ba' id
İtmiş meni yanıñda seniñ hayli müttehem
6. Şöhretlidir bu Nevberî enzam-ı şî' rde^{934/6}
Satı-ı semâya tâze çığan enverin mehem

935

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Egerçi hierde men miñnet ile ğam çekürem
Velî hayâl-i ruğ-ı aliñ ile dem çekürem

^{934/3} hierde: hieride N1^{934/5} ağyardandı: ağyâridandı N1^{934/6} şî' rde: şî' ride N1^{935/1} hierde: hieride N1

2. Raķīb ta' nesidir eyelüyen meni dil-gır
Taşavvur eyle ki sensiz nice sitem çekürem
3. Göñülde men görürem derd ile ğamın hışmın
Ĥayāt-1 ' ömre Mesīhī-nişān kalem çekürem
4. Ĥadeng-i ğamzeñi def' eylemek degül mümkün
Dime ki ĥavf idirem ya ki bir kadem çekürem
5. Cigerden āhım olur göñlüme viren tazıyık
Sirişk ' ivaż gözüme nem yirine dem çekürem
6. Egerçi Kays görüp min melāl Leyliden
Ĥayāl itme men ondan melāli kem çekürem
7. Ne şāh-ı muĥteşemem Nevberī [ne] bir miskīn
Ne t̄alibem zere ne kayd-ı bir direm çekürem

936

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Seĥer-dem āh-ı cigerden şabāya virmelüyem
Bu āh ilen ĥaber ol meh-liķāya virmelüyem
2. Melāl ü miĥnet ü ğamdan cānım k̄utarmayacaķ
Belālı başımı sensiz fenāya virmelüyem
- 291a 3. Selāmı bād-ı şabādan nigāra gönderürem
Selām ü tehniyeti āşināya virmelüyem
4. Dolupdı ğuşşa dile gözlerim sirişk ile
Özümü maĥzen-i beytü'l-'azāya virmelüyem
5. Taĥammül itmeli oldum ĥarīķ-i hicrāna
Nigār cevrimini dilden rızāya virmelüyem
6. Bahā-yı vaşlına cānān iderse cān t̄alebi
Fezā-yı ' aşķda cān meh-liķāya virmelüyem

---

^{935/3} hışmın: hışmın N1

^{935/7} [ne]: - N1

^{936/6} ' aşķda: ' aşķıda N1

7. Nigāra hoş görünür çekdiğim cefā Nevber
Rızā-yı gönlümü cevr ü cefāya virmelüyem

937

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Men de feryād idirem ney kimi tā var nefesim
Çıhacağ dād-ı dilim sineden oldukça sesim
2. Nāleni bülbül ider bir güle men gül-rūya
Güle bülbül kimi var 'arız-ı yāre hevesim
3. Bend-i ser-kafe idüp kâfile-sālār meni
Seslenür deşt ü beyābānda her yan ceresim
4. Gicemün nālesine virdi şeb āheng şadā
İştirāk-ı ğam idüp oldu benim dād-resim
5. Zevk-i 'aşkıñ meni de saldı beyābān çölüne
Gitdi Mecnūn benim menzile yetmür feresim
6. Kime izhār eylüyem munca ferāvān ğamımı
Yetüren yārime bu derd-i dili yoğdı kesim
7. Hevesim artuğ olur şehd-i muşaffā lebine
Ne hayāl eyledi gör Nevberī bu cān megesim

938

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Zülf-i siyāh-ı yārime dünyāya virmerem
Kadd-i nigāri serv-i dil-ārāya virmerem
- 291b 2. Feryādımın şadāsını neyden dutun sorağ
Nālem fiğānı bülbül-i şeydāya virmerem
3. Mey-gün lebiñ şarābımı dil h'āhiş eylüyor
Gül-gün dudağı bāde-i hamrāya virmerem
4. Olsun eliñ elimde müyesser vişāl ilen
Sen tek nigāri min ruḥ-ı zībāya virmerem

^{937/3} beyābānda: beyābānıda N1

5. Çoğdur güzel melâhâti yoğdur seniñ kimi
Hübân-ı dehri nergis-i şehlâya virmerem
6. Ehl-i ğaraždı kavş қаşıñ mâha oğşadan
Ebrû-yi ham mezâķını min aya virmerem
7. Nevber figân u nâlemi bülbül eylemez
Mey-ğâne içre dâd-ı dilim nâya virmerem

939

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dutdı her yan çevremi hicrân günü endüh u ğam
Şubha dek ruhsârıma giryân gözümdeñ ağdı kan
2. Müddeti sa' y eyledim dilden kenâr olsun ğamiñ
Fikrimün ' aksin dutup gitmez kenâra bir қadem
3. Ğul hağasız resmdir olmaz huğur-ı şâhda¹³²⁰
Şâhda lâzım gelür ' afv itmege olsun kerem
4. Secde itmek isterem ol Ka' be-i ruhsârıña
Қара ğul tek her taraf zülf-i siyâhıñ onda ham
5. Hürmet arturmaz ten-i insâna libâs-ı harîr
Cisini herkes gerek halk içre itsün muğterem
6. Terk-i ' aşğ it Nevbere zâhid dise terk eylemez
' Âlem-i ervâğdan dildâra ' arz itmiş ne' am

940

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Der-i mey-hâneleri men de ğuşâd istiyoram
Bâb-ı hâcetdi bura қalbe murâd istiyoram
- 292a 2. Yoğ diyen dost deri dögmege râzî degülem
Hâceti hağıl iden bâbda zâd istiyoram

^{938/6} ğaraždı: қараždı N1

^{939/3} resmdir: resmidir// şâhda: şâhıda N1

^{939/6} ervâğdan: ervâğıdan N1

^{940/2} bâbda: bâbıda N1

3. Dil-i maḥzūnıma çoḡ renc virür firkat-i yâr
Va' de-i vaşlı ile göñlümü şād istiyoram
4. Hansı gündür göresen va' de-i vaşlına qarâr
Âşikârâ eylesün ol güne ad istiyoram
5. Qalem aldım elime yazmağa derd-i dil için
Yârdan rahmlı men-i zâra fuâd istiyoram
6. Gözümü kara iden zülfidir ol gonça lebin
Yüzini sîm kimi şâf fütâd istiyoram
7. Nevber olmuş eylügen hicrde feryâd u figân
Bülbülâsâ dilime nâle vü dâd istiyoram

941

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Baḥuram gül yüzine ḥayli feraḥnâk oluram
Hûşımı başa yığup şâhib-i idrâk oluram
2. Gözleriñden tøkülür şevk-i muḥabbet dilime
Vaşlıña eyemen olup hicriñe bî-bâk oluram
3. Dâğ-ı hicrânıñı bu ğamlu dilimden çıḥarup
Pâ-yı būs eylemege men bir avıc ḥâk oluram
4. Feraḥımdan çıḥuram seyre semâ-yı felege
Bu ḥayâlât ile men sâyir-i eflâk oluram
5. Meni ser-mest görüp eyledi nefret zâhid
Zann idüp mürtekib-i şîre-i tiryâk oluram
6. Şubḥ olunca yanuram âteş-i hicrânıñ ile
Muttaşıl ol gice men dîdesi nemnâk oluram
7. Nevberî görmemişem yârimi aġyârım ile
Görsem aġyârı ser-i kûyda ğamnâk oluram

---

^{940/5} yârdan: yâridan N1

^{940/7} hicrde: hicride N1

^{941/7} kûyda: kûyıda N1

942

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 292b 1. Râzisen mi güzelim bir gice mihmānıñ olam
 ‘Ömr boyunca seniñ hādım-i derbānıñ olam
2. Dolanam şem‘ -i ruḥ-i aliñe pervāne kimi
 Āteş-i şem‘ -i ruḥ-i aliñe sūzānıñ olam
3. Açmusan gül yüziñi tāze açan ğonça kimi
 İzn var mı saña men bülbül-i nālānıñ olam
4. Qaysı Mecnūn eylüyen Leyli olupdur meni sen
 İsterem beste-dil ü zülf-i perişānıñ olam
5. Salmusan çöllere bu ‘āşık-ı rüsvāñı niçün
 Qoymuyorsan dolanup başıña qurbānıñ olam
6. Gözğü tek men de baḥam ‘ārız-ı gül-nāra seḫer
 Şubḫdan şāma kimi vālih ü ḫayrānıñ olam
7. Nevber oldum saña men bāğ-ı muḫabbetde veli
 Qoymadıñ bir gicelik şem‘ -i şebistānıñ olam

943

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘Aşq sultānı menem tāc u seririm var benim
 Sefer-i pür-ḫaḫara çoḫ hünerim var benim
2. Dime kim hier yaḫar cānımı ḫākister ider
 Şöndüren hier odını eşk-i terim var benim
3. Zülmet-i zülf-i ḫayāl ile gicem tīre olur
 Yād-ı ruḫsārıñ ile ḫoş seḫerim var benim
4. ‘Aşq bāğında benim şāhelidir naḫl-ı dilim
 Şevk-i mihrim yetürüp çoḫ şemerim var benim
5. Dāğ-ı hierānı dil ü cānıma cān tek basaram
 Ona yir virmek için dil cigerim var benim

^{942/6} şubḫdan: şubḫıdan N1

- 293a 6. Bed-naẓardan hāzer it oyma baa arızına
Meni maħrūm eyleme ho nazarım var benim
7. Gice ayı güne gün var idi ar-ı felegin
Yār üzünde güneim hem amerim var benim
8. Dime kim öldüdi am Nevberī maħv oldu teni
İller azından olan min eerim var benim

944

Mef'ulü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Zev-i viāl-i yār ile dilden feraliyem
Sākindi dilde nār-ı firāın am ehliyem
2. Gönlüm uzaqı zülf-i siyāh oldu dāne hāl
Bend olmuşam bu dāmda odan celehliyem^{943/8}
3. Nāā-ı un' üretimi na iden kimi
Mehd-i gül üzlü yārime ondan belehliyem
4. Men ir-i māder ister iken leblerin emüp
Ol demde başladım elim ile imehliyem
5. Āb-ı hayāt emesine rabet itmedim
Gül-gün arāb-ı la' l-i leb ile adehliyem
6. Züvvār-ı küyiñ olmaa gönlüm heveslenür
A' rāf kūh ' aına geldim ki lehliyem
7. Bildim ki ho gelür saa feryādı gönlümün
Bülbül miāli gül yüzie cāh u cehliyem
8. Nevber gerekdi pā-yı nigāra oyam yüzüm
' Acz ile derd-i dil diyüp anı etekliyem

---

^{943/8} maħv: mahv N1

^{944/2} dāmda: dāmıda N1

945

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Dil-bend-i zevk-i 'arız-ı yâr oldum ey hekim
Sen bilmüyen belāya dūçar oldum ey hekim
- 293b 2. Naḥl-ı hayāt-ı 'ömrümü ḥam kıldı bār-ı ğam
Tā bister-i firākda zār oldum ey hekim
3. Bī-ḥisslik maḳāmına ḥayret salup meni
Maḥmūr-i mest-i çeşm-i ḥumār oldum ey hekim
4. Seng-i melāmet atdıla her yan raqıbler
İl ta' nesıyle dehrde ḥār oldum ey hekim
5. Dil virmüşem nigāra enīs-i ğam olmuşam
Hicrān şebinde dāḥil-i nār oldum ey hekim
6. Nevber diyüp nigār benim dutdı bārımı
Men de dıraḥt-ı 'aşqda bār oldum ey hekim

946

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Çin çin düzülen tellerine şāne ne lāzım
Şem'-i ruḥa men dönmeli pervāne ne lāzım
2. Kūy-i ser-i cānānda küllḥen yirim olsun
'Aşq ehline zer ğurfeli kāşāne ne lāzım
3. Cānāna disün derd-i dil-i zārını 'aşıq
İzhār eylemek bu işi Loḳmāna ne lāzım
4. Gülşen gülü her-çend dile zevk ü feraḥdır
Gül manzarı bu dīdesi giryāna ne lāzım
5. Zülf' ıtrını āhū-yi Ḥotan müşgine göster
Göstermek onu sünbüle reyḥāna ne lāzım

^{945/2} firākda: firākıda N1

^{945/4} raqıbler: raqıbiler// dehrde: dehrde N1

^{945/6} 'aşqda: 'aşkıda N1

^{946/2} cānānda: cānānıda N1

6. Men eylemişem hırkamı zâhid meye âlûd
Ser-mest meni itmege mey-ḥâne ne lâzım
7. Sîr-âb eylüyor Nevberî gözyaşıla bâğıñ
Gülzâr-ı ruḥ-i aliñe rûd-ḥâne ne lâzım

947

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Men de bir Leylîveşin dehrde dîvânesiyem
Şem' -i ruḥsârı tavâf itmede pervânesiyem
- 294a 2. Cân taleb itse onu vaşlına ḥâtırdı bu cân
Men de 'aşk 'âleminün Ḥâtem-i merdânesiyem
3. Cevr şabr eyleyüp firḳate tâb itmelüyem
Bilmürem hicr odına 'âķibetin yanesiyem
4. Kec-nigâhında olan gizli rumûzâtları
Ġayra nâ-mümkin olan maṭlebi men ḳanesiyem
5. Merdüm-i çeşmim-ârâ ' aksidi yanında dilim
Şanmuyun men o mehin siz kimi bî-gânesiyem
6. Ḳaysa ḥâl-i dilimi söylüyen olsa o diyer
'Āşık ol Nevberîdir men ilün efsânesiyem

948

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ġuşşa vü ğamdır iden her dem dil-i zâra hücüm
Āteş-i hicrân onu nerm eyleyüp mânend-i müm
2. Şem' -i ruḥsârın tavâf itmekdedir pervâne-dil
Āteşin ruḥsârına yanmaḳ olupdur ârzüm
3. Men ser-i kūyında feryâd itmürem vechi budur
Dimesün aġyâr bu feryâd idir mânend-i büm

^{947/1} dehrde: dehride N1

^{947/4} rumûzâtları: rumûzâtıları N1

^{948/1} ğamdır: ğam ider N1

4. Hâtemmiyyet şöhretin dünyâlara kıllam ‘âyân
Cânımı bezl eylerem ger vaşlına bilse lüzûm
5. Men düşerdim çöllere Mecnûndan mâfevķter
Lîk mani‘ dir maña iller içinde âbrûm
6. Gelmişem bir gicelik kûyında mihmân olmağa
Hürmetim dutsun gerek ilde budur ‘âdet rûsûm
7. Tâli‘ im şordım münecim söyledi hayretdeyem
Hansı burca Nevberî dâhil olupdur bu nücûm

949

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

1. Ra‘ nâ yüziñi min gül ü gülzâra değışmem
Bülbül sesini dâd-ı dil-i zâra değışmem
- 294b 2. Mey-ĥâneni terk eylemegim oldu bu yüzden
Min bâdeni men nergis-i ĥammâra değışmem
3. Zincîr-i cünûn boynuma lâyıķdı urulsun
Her řavķı bile şurre-i şarrâra değışmem
4. Ĥâl-i siyehin dânesine meylimi saldım
Bu ĥâli hemân gülde yatan ĥâra değışmem
5. Dîvâne olup dehrde dilden dile düşmem
Kûy-i seriñi deşt ile dağlara değışmem
6. Kûy-i seriñi ravza-yı rıđvân ‘ivaż itmez
Ĥâk-i deriñi ravza-yı gülzâra değışmem
7. Ümmîd-i viřâliñdir iden Nevberî zinde
Mecnûn ģamını dâd-ı dil-i zâra değışmem

---

^{948/4} bezl: bezl N1

^{948/5} Mecnûndan: Mecnûnıdan N1

^{949/5} dehrde: dehrde N1

950

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nuṭṭıdan saldı meni ruḥsāra karşı ḥayretim
Derd-i dil izhārına güftāra yoḥdur ḳudretim
2. Bāde-i la' l-i leb-i mey-gününün ser-mestiyem
Şükr kim mey-ḥānede meyden kesilmiş raḡbetim
3. Deşt ü saḥrālar gezüp dutdum taḥayyur dāmenin
Şanmuyun Mecnūn meni anıñla yoḥ ünsiyyetim
4. Kūhken delmiş n'ola bir tışe ile Bī-sütün
Men ḳoparam āh ile fūlāda yoḥdur ḥācetim
5. Seyr-i şaḥrādan merām oldur çekem rāḥat nefes
Fikriñe meşḡul olar eyyām-ı vaḥdet ḥayretim
6. Baḥabilsem rüyıña cān virmek āsāndır maña
Olma rāzī gitme[ge] gözde mezāra ḥasretim
7. Rāzīyem bir külhene görse gözüm ruḥsārıñı
İbtidā-yı ' aşḳdan Nevber olmuş niyyetim

951

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 295a
1. Alup ḳarārımı elden gözün o ḥāle ḳasem
Ḥayāt-i ' ömrüme bu sendeki vişāle ḳasem
  2. Gice şabāḥa kimi yatmuram ḥayālīñ ile
Fırāḳıñ āteşine yandūḳum o ḥāle ḳasem
  3. Götürmerem elimi dāmen-i vişālīñden
Meni muḳayyed iden ḥüsne gül cemāle ḳasem
  4. Fırāḳın āteşidir yandıran dilim cigerim
Bahār-ı ' ömre yeten hicride zevāle ḳasem

^{950/1} nuṭṭıdan: nuṭṭıdan N1

^{950/6} [ge]: - N1

^{950/7} ' aşḳdan: ' aşḳıdan N1

^{951/4} hicride: hicride N1

5. Salupdı murğ-i dilim dām-ı zülfe dāne-i hāl
O fitne gözde olan cezbeli hişāle kāsēm
6. Qarār u şabrımı aldıñ yoğumdı táb ü tüvān
Gice şabāha kimi itdigim hayāle kāsēm
7. Bu ‘aşq hastesinün sendedir ‘ilāc-ı dili
Yüzünde hāle gözün üsteki hilāle kāsēm
8. Şarāb-i la‘l-i lebiñdir devāsı Nevberinün
Vişāl hāl eylüyen müşkil ü maḥāle kāsēm

952

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ārzū-yı vaşl idüp hicriñde nisgillenmüšem
Ġam ġubarı kāt olup gözyaşına lillenmüšem
2. Ney kimi sūrāḡ olup ġamzeñ ḡadenginden tenim
Her delikden bir şadā virmiş dilim dillenmüšem
3. Ġonça lebden her sözüñ ġüftāra gül tek açulur
Men hevā-yı ‘aşqdan şeydā-yı bülbüllenmüšem
4. Kār vān-ı ġam dutup eṭrāfdan devrüberim
Ġālib-i bāziçeyem ‘aşq ile men gillenmüšem
5. Gözleriñ nergis lebiñ ġonça yañağıñ ḡande gül
Bāġbān-ı ḡüsnüñem güller açup güllenmüšem
- 295b 6. Cismden ġöñlüm çıḡup mesken idüpdür zülfüñi
Rāḡat olmuş cān ivi bir kādri yüngüllenmüšem
7. Şāh-bāz-ı ‘aşq-ı dil çıḡmış semā edvārına
Murğ-i zerrin-bāl tek bir şayd için millenmüšem
8. Firqāt ü hicrāniña bir günde olmazdım rızā
Qalmuşam ġam-ḡāneler küncünde men illenmüšem

---

^{952/3} ‘aşqdan: ‘aşkıdan N1

^{952/4} eṭrāfdan: eṭrāfidan N1

^{952/6} cismden: cismiden N1

9. Çāre yoĥdur Nevberī hicrāna cānān gelmese
Bir devāsız derd ile dil ĥasta müşkillenmüsem

953

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. K̇aṫ -i ümmīd eyledi menden devā virmez ĥekīm
Şiĥhatimden bir cevāb-ı iktifā virmez ĥekīm
2. Nice gündür nabzıma el koymuyor ĥayrettedir
Añluyup teslīm olur cānım ġeđā virmez ĥekīm
3. Şönmez oddur ġālibā bilmiş benim cānımdaki
Dönderüpdür rüyını bilmüş şifa virmez ĥekīm
4. 'Aşk-ı cānāndır bilüp ĥālim perīşān eylügen
Dil ki maĥzūndur ona zevk ü şafā virmez ĥekīm
5. Ğamlı dilden ġuşşanı iĥrāc kılmaz ĥikmeti
Ĥayretinden lāl olup aşlā şadā virmez ĥekīm
6. Dāġ-ı dil ĥāl-i ciger merhem k̇abül itmez diyü
Ĥastaya dermān ilen renc ü ezā virmez ĥekīm
7. Cānımı cānān alup cismimdi ĥālī bir k̇afes
Añlu[yu]pdur boş k̇afes k̇uşşuz şadā virmez ĥekīm

954

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Dāġ-ı dil-i derūnıma bir çāre bilmedim
İzhār idüp nigārıma yalvarabilmedim
- 296a 2. Āh ile yar diyorla maña dāġ-ı sīneni
Efsūs ola ki āhım ile yara bilmedim
3. Gezdim çemende bāġda gördim şelāleler
Fevvāre-i gözüm kimi fevvāre bilmedim

^{953/7} [yu]: - N1

^{954/3} bāġda: bāġıda N1

4. Kūy-i nigāra git didiler bul ‘ilācīnī
Aġyārdan emān eyleyüp varabilmedim
5. Ža‘ f eyleyüp o ħadri beden sāye salmuram
Sāye salar mı ŧuret-i dīvāra bilmedim
6. Hicrān odiyla cānımı ħākister eyledim
Āhım daġıtdı bu külü daġlara bilmedim
7. Gīsūnı mesken itdi göñül Nevberī velī
Derd-i dilin diyüpdi mi dildāra bilmedim

955

Mef‘ūlū Mefā‘ilū Mefā‘ilū Fe‘ūlūn

1. Dāġ-ı dil-i pinhānımı dildāra diseydim
Hicrān odunun āsībini yāra diseydim
2. Dil ħ‘āhişidir mesken ide zūlf-i siyāhı
Bu fikrimi ol ŧurre-i ŧarrāra diseydim
3. Şād oldu dilim yetcek ona ġamze ħadengi
Bu şād ħaberi ġamze-i ħūn-ħ‘āra diseydim
4. Mey-ħāneni ber-bād eylüyor bāde-perestler
Maġmūr gözün mestini onlara diseydim
5. Hicrān odını yandırıcı bilmedim evvel
Yandıрмаġımı bu dil-i bīmāra diseydim
6. Mihrābdan efđaldi ħaşnī secdesi min ħat
Ġafletde yatan ‘ābid-i dīndāra diseydim
7. Min ħaccdan artuġdı ŧavāf-ı ser-i kūyīn
Bī-hūde giden Ka‘ beye züvvāra diseydim
- 296b 8. Bülbül yüziñi görse ħemende güle baġmaz
Bu ħāletiñi bülbül-i gülzāra diseydim

^{954/4} aġyārdan: aġyārıdan N1

^{955/6} mihrābdan: mihrābıdan N1

^{955/7} ħaccdan: ħaccıdan N1

9. ' Aşq âteşini şöndümedi keşret-i eşkim
Tökme yaşını dide-i hün-bāra diseydim
10. Nevber de düşüp çöllere Mecnūn kimi olsa
Rāhat olumu il ona āvāre diseydim

956

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Giyüp gül-gün gelüp gülzāra ol gül-reng ruhsārim
Hacālet çekdirüp berg-i gül-i hamrāya dildārim
2. Pozup sünbül nizāmını dağıtdı ' ıtrını süsen
Açanda müşg-bū zülfün çemenzār içre ol yārim
3. Sirişk-i hasretim ahdı gülistān cūybārına
Kopardı servi seylāb-ı sirişk-i çeşm-i hün-bārim
4. Mükedder hātırım ğamdan dutuldu sine teng oldu
Figān-ı bülbüle nişbet figān itdi dil-i zārim
5. Nihāndır ğamlarım dilde tükenmezdir ğam u miḥnet
Diyirdim derdimi yāre eger olsaydı dil varım
6. Kādem mey-hāneye kıoysa yakīn sākīni mest eyler
Yüzü kıoylu kıapar cām-ı helālin çeşm-i hammārım
7. Ba' ir-i ' aşqam ey Nevber degül sengīn ğamım bāri
Yetürem menzile yārin elinde olsa efsārim

957

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Dü-tā kıldı sücūdına benim ol kıaşı ham kıaddim
Dimün kim ğuşsa vü miḥnet egüpdür ya ki ğam kıaddim
2. Zamānlar var idi serve baḥardı ser-firāz ile
Kemānāsā egilmişdir şanevber tek ' alem kıaddim
- 297a 3. Kıaşıñ tākına baş egdim dem-ā-dem her gice gündüz
Heveslendim bu mihrāba egildi kem-be-kem kıaddim

^{956/4} hātırım: hātırım N1

4. Kemān ebrūya yalvardım dayandır ğamze peykānın
‘ İnādından götürmez el görüp heyl-i sitem kıddim
5. Sücüdüm hayli tūlānī olupdur tāk-ı ebrūya
Ona meylin salup dāim gice tā şubḥ-dem kıddim
6. Şanemler secdesi vācip olupdur büt-perestlerde
Bu kavli mu‘ teber bilmiş dutupdur muḥterem kıddim
7. Ne zībāsen ki fāş itdiñ ‘ umūma secde-i tāk‘ at
Egüpdür secdeye Nevber benim de bu şanem kıddim

958

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Diyirdim derdimi dildārıma rü’yāda olsaydım
Dutardım dāmen-i luḥfun onun āmāde olsaydım
2. Düşerdim ḥūşe-i mey tek ayak altına dürdāsā
Çıhardım başa men mey tek eger üftāde olsaydım
3. Meni ḥayret dayandırmış ser-i kūyında cānānın
Diyorlardı maña Mecnūn gidip şahrāda olsaydım
4. Raķībin reşkidir māni‘ olan yoḥsa gelerdim men
Açardım ‘ acz elin yāre eger āzāde olsaydım
5. Yetişmez dādıma kimse maña imdād elin virmez
Virerlerdi eger men de yeten imdāda olsaydım
6. Fezā-yı ‘ aşkda men de belā girdābını gördim
Çıhardım sâhile muḥlaḥ özün deryāda olsaydım
7. Cünündür lik Mecnūn tek degül sımāsı Nevbārın
Maña divāne dirlardi hemān sımāda olsaydım

959

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘ Aşk dersin ‘ ālem-i ma‘ nāda ezber kılmuşam
SİNEMI VASF-ı ruḥ-i cānāna defter kılmuşam

---

^{958/6} ‘ aşkda: ‘ aşkıda N1

- 297b 2. Āteşin ruhsârına odlanmaķı örgermüšem
Cânımı şem^ç-i ruḥ-i yâre şemender kılmuşam
3. Terk-i mihrâb eylüyüp baş egmüşem ebrûlara
Özümi zâhidlerin yanında kâfir kılmuşam
4. Zülf-i tendir ^çarıza beşşâş-i ^çıydımdır benim
Gice ile gündüzi imdi berâber kılmuşam
5. Şâhmâr-ı zülfini ruhsârdan dūr itmüşem
Durabilmez çünki men tâ vird-i manzar kılmuşam
6. Bir tükenmez devlet-i ^çuzmâdı bu sevdâ-yı ^çaşķ
Şükr kim bu devleti elde müyesser kılmuşam
7. İstemür cânân kıara olsun günüm tek adımı
Ḥâtırın manzûr idüp imzâmı Nevber kılmuşam¹⁵⁵

960

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Egmeseydi meni ğam kıaddi kemân olmaz idim
Müje peykânlarına munca nişân olmaz idim
2. İtmeseydim başımı tuş melâmet daşına
İller içre hamuya vird-i zebân olmaz idim
3. Virmeseydim dilimi Leylî şıfat yâr eline
Men de Mecnûn kimi şahrâya revân olmaz idim
4. Sevdîñ ey dil sen özün miñnet ü endûh ü ğamı
Yohsa men tâlib-i ğam âh u fiĝân olmaz idim
5. İtmese ğam meni yoh ğul-i beyâbân kimi
Ḥalkdan men de onun mişli mihân olmaz idim
6. Terk-i şahrâ eylüyüp şabr idebilseydim eger
Ser-i küyînda olup naķl-i mekân olmaz idim

^{959/5} ruhsârdan: ruhsârıdan N1

^{959/6} ^çuzmâdı: ^çuzmâdı N1

^{959/7} ḥâtırın: ḥâtırın N1

^{960/5} ḥalkdan: ḥalkıdan N1

7. Ta' ne-i halk meni saldı beyābān çölüne
Yohsa men öz özüme düşmen-i cān olmaz idim
8. Yār üzün görmemişem Nevberī şeydā-diliyem
Görse idim bu kadar nāle-künān olmaz idim

961

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 298a 1. Her ḥabāb-ı eşkde peydā olan şüret benim
Mülk-i ğam sulṭānıyam leşker benim devlet benim
2. Yandırar ğayret meni 'aşk 'āleminde şem' tek
Her şeb-i hicrānlar āteş dutan şervet benim
3. Koydı ḥayretde meni cānānımun süzgün gözü
Şüret-i cānān ile bu gözdeki ḥayret benim
4. Şabr kıllam firḳate vaşlına kıllam iftiḥār
Zaḥmetim bī-cā degül bu fetḥ ile nuşret benim
5. Yandı cānım 'ūd tek 'ıtrım dutupdur 'ālemi
'Anberindir sözlerim ḥayli bahā kıymet benim
6. Göz temennā eylüyor görsün gül üzlü yārimi
'Arız-ı cānān benim hem gözdeki ḥasret benim
7. Āfet-i devrāndan Nevber ḥazer kılmaz niçün
Kim ṭarafdārım durur ol ma' den-i raḥmet benim

962

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bir melek manzara men 'aşkda cānān dimüşem
Vaşlına cān dileyüp ḥāhişine cān dimüşem
2. Ğul kimi dutdum onun 'acz ile himmet etegin
Ṭā' ata sācid olup yārime sulṭān dimüşem

^{961/1} eşkde: eşkide N1

^{961/2} hicrānlar: hicrānılar N1

^{961/7} devrāndan: devrānıdan N1

^{962/1} 'aşkda: 'aşkıda N1

3. Dil salur nâlesini deşt ü beyâbân çölüne
Bu ceres tek dilime hierde nâlân dimüşem
4. Ne temennâdadı dil h̃âhişini şordı nigâr
Remz-i çeşm ile oña çâk-1 girîbân dimüşem
5. Râzîsen mi seni mest eylemege meyle didi
Men cevâbında onun nergis-i mestân dimüşem
- 298b 6. Fitneye dutdı gözün fitnessine virdi firîb
Özine alladıcı çeşmine fettân dimüşem
7. Müttehim eylemişem dil-bere ağıyârları
Ġarazın añlamuşam cevri ni her yan dimüşem
8. Nevberin dilde olan şab' -1 revân gülşenine
Bir mu' aţtar gül açan şahn-1 gülistân dimüşem

963

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şu' â' -1 şem' -i ruhsâra şemendervâr men yandım
Tenim hâkistere döndi şerâr-1 nâra odlandım
2. Ne seyldir âteş-i hicrân yaħar mı cism-i ' uşşâkı
Onun hâşiyetin ' aşka düşenden şora men kıandım
3. Diyorlardı ki Mecnûnı beyâbâna salup Leylî
Ĥaķıķat râhıdır gördim hemân râh ile yollandım
4. Ĥayâl itdim ki âsândır muħabbet bâdesin içmek
İçenden şora ol câmı onu bir zehr tek şandım
5. Ümîd-i vaşl-1 yâr oldum cefâ [vü] cevre şabr itdim
Bu kıadri tûl-i hicrân firâķ-1 yâre allandım
6. Ġam-1 yâri nihân dutdum dil-i maħzûn-1 zârıma
Onu her kim suâl itdim kıasem yâd eyleyüp dañdım

^{962/3} hierde: hieride N1^{962/7} ağıyârları: ağıyârları// Ġarazın: kıarazın N1^{963/2} hâşiyetin: h̃âşiyetin N1^{963/5} [vü]: -y1 N1

7. H̄ayāl itdim bu āhūnı kemīngehde dutam Nevber
Özüm de tīr-i müjgān-ı kemān ebrūya oĥlandım

964

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Var mı bir 'āşık disün cānāndan ğam çekmedim
Gūşe-i dilden göze hicrānda nem çekmedim
2. Dimesün Mecnūn benim ĥadden füzündür ğamlarım
Men de bir dil-ber ğamın Mecnūndan kem çekmedim
- 299a 3. Şöhret için bezl eger H̄ātem idüp ammā ki men
Vaşl-ı yāre cān virüp ortaya dirhem çekmedim
4. Ney kimi ün salmuşam şahrālara şām u seher
Sensiz aşlā bir feraĥ-efzā dile dem çekmedim
5. Tīr-i müjgān açdısa revzen dilime sīneden
Yaramun āsībinün ref' ine merhem çekmedim
6. Bāde-i la' l-i lebi cām ile çekdim başıma
Ķayd-ı taĥt u salţanat Cemşid ne Cem çekmedim
7. Men fezā-yı 'āşkıñı seyr eyledim tevsen-süvār
Sīne-bendın bend idüp zīn içre muĥkem çekmedim
8. Āteş-i āh-ı dilim gözden ĥurutdı yaşımı
Hier odın şöndürmege ey Nevberī nem çekmedim

965

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. O günden kim nigār ile olupdur āşinā göñlüm
' İvaz zevĥ ü şafāsından görür cevr ü cefā göñlüm
2. Düşende 'āşkına yārin vişālin sehl bilmişdim
İdermiş sāde dillikden maĥali iddi' ā göñlüm

^{964/1} cānāndan: cānānıdan// hicrānda: hicrānda N1

^{964/2} Mecnūndan: Mecnūnıdan N1

^{964/3} bezl: bezl N1

3. Şeb-i hicrānda sensiz bu qadri āh çelmekden
Hirāsım çoğdur āhımdan dutup āteş yana gönlüm
4. Görende ‘anberīn zülfi özine āşiyān dutdı
Mekānın hoş görüp itdi özün menden cüdā gönlüm
5. Perīşān itdi aḥvālim perīşān turre-i dil-ber
Firāk-ı hicr-i yār ile görür her gün belā gönlüm
6. Ğam-ı cānānı evvelce qabūl itdi dil-i zārım
Özüm de rāzīyem Nevber buna virdi rızā gönlüm

966

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Lebiñ ḥayālile vaşf-ı şarāb yazmaluyam
Bu ḥağda sa‘y eylüyüp bir kitāb yazmaluyam
- 299b 2. Gerekdi bezm-i meye zāhidi özüm çağıram
Bu bāde-nūşına min şeyḥ ü şāb yazmaluyam
3. Kim itse terk meyi meh-liqālar ‘aşqında
O şaḥşī deftere ehl-i ‘azāb yazmaluyam
4. Piyāle içre qalan qatre-i mey-i nābını
İçenler ecrine bī-ḥadd şevāb yazmaluyam
5. Bu meydi mest eylügen Qaysı ‘aşq-ı Leylide
Odur ki men onu ‘ālī-cenāb yazmaluyam
6. Dutan kim olsa benim vaşf-ı meyde irādım
Ona kifāyet iden bir cevāb yazmaluyam
7. Gerek bu bezm-i meye Nevber eylesün ta‘cıl
Ferāmūş eylese ana ‘itāb yazmaluyam

967

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Görseürsen gözüme māil-i ruḥsār oluram
Zülf-i dāmına düşüp ḥüsne giriftār oluram

2. Hoş gelür nâle maña şahñ-ı gülistân içre
Gülde hârı görürem bülbüle ğam-h'âr oluram
3. Berg-i gül yâd eylüyor 'arız-ı cânânı maña
Âh-ı dilden çekürem nâr-ı şerâr-bâr oluram
4. Nergis-i mesti görüp hâtıra sallam göziñi
Meni hayret götürür şüret-i dīvâr oluram
5. Gülü gülşende görüp çâk-ı girībân idirem
Vardan yoğ oluram şora gine var oluram
6. Çâk-ı dâmen idirem men dağı dīvâne kimi
'Ûr idüp 'ariyeti dehrde bî-'âr oluram
7. Terk-i ruhsâr eyleyüp yüz duturam şahrâya
Gine dil tenge düşür mâil-i gülzâr oluram
8. Gâhî bir h'âba gidir Nevberî göz yâri göre
Görmüyen demde onu men gine bîdâr oluram

968

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 300a
1. Besdir ey baht-ı siyeh munca siyeh rûzım benim
Çoyma olsun kara gün hicrânda rûzım benim
  2. Burc-i 'aķrebden çekil ey t'ali' -i baht-ı zebûn
Gir sa'âdet burcına olsun dil-efrûzım benim
  3. Ey gönül munca hâzân faşlında dutma sen qarâr
Bil mürûr-ı 'ömrde varımdı nev-rûzım benim
  4. Hâneñi fülâddan cânân yapup olma emîn
Bezm ider fülâdıñı bir âh-ı dil-sûzım benim

---

^{967/5} vardan: varıdan N1

^{967/6} dehrde: dehrde N1

^{968/1} hicrânda: hicrânıda N1

^{968/3} 'ömrde: 'ömrüde N1

^{968/4} fülâddan: fülâdıdan N1

5. Kıoyma Őāmin Őubhına cānān vaşlın vaıktini
Őāyed olsun tapmasun ferdānı imrūzım benim
6. Elde mıkrāzın dutup mevt-i ecel maıhkūmesi
Muntazır bir vaıktedir muılaı kefen-dūzım benim
7. Duzludur bu sōzlerim ta' mında var terkīb-i duz
Tıfl iken dāim sepūp ĥadden fūzūn duzım benim
8. Sōzlerim ĥayrān ider ey Nevberī 'ārifleri
Āb-ı germi serd ider ĥayretdeki buzım benim

969

Mefā'ilūn Fe'ilātūn Mefā'ilūn Fe'ilūn

1. HemıŐe zevıı-i viŐāl-i ĥayāl ilen giıırem
Şeb-i firāı-ı niġārı bu ĥāl ilen giıırem
2. Ćemen gūlūnde nezāket olar mı rūyın tek
O gūl nezāresini gūl-cemāl ilen giıırem
3. Mizācı telı-i meyūn nūŐı nā-gūvārādır
İııup de bāde-i la' liı ĥelāl ilen giıırem
4. Firāı bir gūn olar tūl olsa bir niıe gūn
Men ayruluı demini māh u sāl ilen giıırem
- 300b 5. Ćubār-ı ġamdır iden ġōzyaŐın bile dutġun
Ĥayāle dutma ki āb-ı zūlāl ilen giıırem
6. Cūnūn diyorla maına kūıeler gezen eıfāl
Dalımca deste-be-deste celāl ilen giıırem
7. DūŐende 'aŐıa didim Nevberī olam rāıat
Ĥayālīm 'aksinedir kıl ü kıāl ilen giıırem

970

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hālîmi zülfüñ kimi cānān perîşān eyledim
Giryeden gözyaşımı hicrānda an eyledim
2. Dāġ-ı dil-i hicrānda merhem abül itmez nidim
Āh-ı pey-der-pey eküp bu dāġa dermān eyledim
3. Silmedim āyîne-i dilden ġubār-ı rāhıñı
Hāk-i pāyiñdir onu göñlümde pinhān eyledim
4. Eyle za' fem mūr ile bir vezndir mīzānımız
Cismimi hūn-ābeden mūr ile yeksān eyledim
5. Gül görende yād olur gül-berg-i ruġsārıñ maña
Hasetiñden gül kimi āk-ı girībān eyledim
6. Derdimi ey Nevberī yazdım diyü kāġızlara
Cem' idüp āhirde bir meġhūr-i dīvān eyledim

971

Me' ulü Fā' ilātü Me' ulü Fā' ilün

1. Yoġdur yüzüñden ayrı temāşāya hācetim
addiñden özge serv-i dil-ārāya hācetim
2. Hicrān ūebinde nāleye mu' tād olmuūam
Olmaz emende bülbul-i ūeydāya hācetim
3. Bu hālet ile men de zamāne cünūnıyam
Zülfüñ olupdı gerden-i rüsvāya hācetim
- 301a 4. eūm-i humār idüpdi men-i zārı nīm mest
Tekmīle vardı bāde-i hamrāya hācetim
5. Dervīū-i mün' imem der-i devlet-serāyide
Yoġdur libās-ı alas ü dībāya hācetim

---

^{970/1} hicrānda: hicrānda N1

^{970/2} hicrānda: hicrānda N1

6. Vaqt-i vişâli söyle nigârım maña bu gün
Te'ḥîre koyma tâ ola ferdâya ḥâcetim
7. Bâzâr-ı 'aşka Nevberî sermâye cân koyup
Rûz-i ezel olupdı bu sevdâya ḥâcetim

972

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Dün raḥt-ı ḥ'âb-ı hierde cânânı görmüşem
Dermânı olmuyan dile dermânı görmüşem
2. Ḥasret koyup firâka dūçâr eylügen meni
Ol serv-ḳadd ü ḳâmet-i Ṭübânı görmüşem
3. Efsürde-ḥâl iden dilimi kec-nigâh ilen
Devr-i ruḥunda zülf-i perîşânı görmüşem
4. Ser-ḥoş iden vücūdımı meysiz piyâlesiz
Bādāmî naḳş u nergis-i mestânı görmüşem
5. Mişli teşâdüf itmedi yârin nezâreme
Her şehri her ḳariyyeni her yanı görmüşem
6. Gülşende olmuşam güle nişbet degül yüzi
Oḥşatma zülfe sünbül ü reyḥânı görmüşem
7. Nevber şebât u şabrda fülâda döngilen
Bî-şabr olan hezâr peşimânı görmüşem

973

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Men 'inân u iḥtiyârım yâre elden virmüşem
Gönlümü ḥilḳat demi dildâra elden virmüşem
- 301b 2. Tîr-i müjgânın dutup yârim helâkim ḳaşdına
Cânımı ol ğamze-i ḥûn-ḥ'âra elden virmüşem

---

^{972/1} hierde: hieride N1

^{972/7} şabrda: şabrıda N1

3. Dutmaram mey cāmını pīr-i muġān olsun emīn
Zevķimi ol nergis-i ħammāra elden virmüşem
4. Virmerem bī-mihr olan dildāra naķd-i cānımı
Bir vefālı dil-ber-i ‘ ayyāra elden virmüşem
5. Merdüm-i çeşmim naẓar dünyāya salmaz yārsız
Rūşenā-yı dīdemi ruġsāra elden virmüşem
6. Elde bir şey ’ kalmadı variyyet ü emlākdan
Onları bir turre-i țarrāra elden virmüşem
7. Dāmeninden dutdılar Ƙaysın idüp ‘ aşķı taleb
‘ Arz kıldı ‘ aşķı men Nevbāra elden virmüşem

974

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ūlün

1. Şabā menden yetür yāre selāmım
Beyān it māh-ı ruġsāra peyāmım
2. Öper zülfi ayakından dem-ā-dem
Yanında mü ķadar yoġ iġtirāmım
3. Dutup sākī elinde cām-ı bāde
Ona meylin salupdur fikr-i ħāmım
4. Muġammer nergis-i mest-i ħumārı
Leb-ā-leb doldurupdur meyle cāmım
5. Gelür cūşa sözüm dil būtesinde
Kelām-ı şāfa dönmüşdür kelāmım
6. Eger olsa vücüdım to‘ me-i mūr
Olar ķurbān nigāra nīk nāmım
7. Olup ‘ ömre berāber şām u rüzım
Firāķ-ı yārdan tārīk şāmım

---

^{973/5} yārsız: yārsız N1

^{973/6} emlākdan: emlākıdan N1

^{974/7} yārdan: yārıdan N1

8. Ümîd ancak meni sâkit idüpdür
Vişâl-i yârdan bu oldu kâmım
- 302a 9. Firîbim dâne-i hâl-i siyâhı
Nigârın perçem-i gîsûsu dâmım
10. Cünûnam söylüyüp itmün mezemmet
Menim Mecnûn olup çünki imâmım
11. Nedir Nevber cihânın penc rûzı
Yeter başa olar ‘ömr-i tamâmım

975

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Fe‘ûlün

1. Olup şân şân mişâl-i şâne gönlüm
Uyup şehd-i leb-i cânâna gönlüm
2. Salupdur boynuma zincîr-i zülfi
Düşüp şahrâlara divâne gönlüm
3. Yanupdur âteşin ruhsâr-ı ale
Tavâf itdikce bu pervâne gönlüm
4. Dûcâr olmuş ğam u derd ü melâle
Olupdur ğamlara ğam-hâne gönlüm
5. Dönüp Ceyhuna yaşım ğam gününde
Virer kan dîde-i giryâna gönlüm
6. Firâkın âteşi çekmiş zebâna
Yanupdur âteş-i hicrâna gönlüm
7. Dutup ülfet ğam ile ğuşşa ile
Dönüp bir hâne-i vîrâna gönlüm
8. ‘Îlâcımdan kalup ‘âciz tabîbân
Dağı uygun degül dermâna gönlüm
9. Vişâli sehl bildim müşkil oldu
Hesâb itdi onu âsâna gönlüm

---

^{974/8} yârdan: yârdan N1

10. Meni bir Leylî-sîmâ itdi Mecnûn
Virüpdür cânını cânâna gönlüm
11. Rızâlanmaz ğamıñdan tenge gelsün
Şebât u şabrda merdâne gönlüm
- 302b 12. Töker gözyaşını hicriñde Nevber
Serâbın dönderüp ‘ummâna gönlüm

976

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Nâle vü feryâd olup hicrânda kârım benim
Neyde maḥzûn seslenür ğamgîn dil-i zârım benim
2. Ğonça leb şîrîn zebân güftârı hoş endâmı sîm
Ṭurfe bir maḥbûbedir meh-rû olan yârim benim
3. Kûy-i dil-ber ravza-yı rıdvândır bâb-ı necât
Ḳudsiden de biledür bu kavle ikrârım benim
4. Men libâs-ı faqr ilen hoş-ḥâlem ey şâh-ı cihân
Bir libâse ḳâni‘em kirbâse yoḡ ‘ârım benim
5. Külḥen olsun meskenim kûy-i ser-i cânânda
Bu ḳabûlimdir ḳabûl eylerse dildârım benim
6. Ḥürmetini saḥlaram pîr-i muġân-ı ‘aşkımmın
Mest idüpdür başımı ol çeşm-i ḥammârım benim
7. Bu cihân mülkün dutup durmam geçendir kârvân
Ser-ḳatâr-ı ‘aşḳda bend olmuş efsârım benim
8. Âstîn tek öpmege ḥâṭırdı Nevber yâr elin
İzn virse luṭf ile ol mihribân yârim benim

^{975/11} şabrda: şabrıda N1

^{976/1} hicrânda: hicrânıda N1

^{976/5} cânânda: cânânıda N1

^{976/7} ‘aşḳda: ‘aşkıda N1

977

Meʿülü Fāʿilätü Meʿülü Fāʿilün

1. Cām-ı şarābı başa çeküp nüş kılmadım
Ser-mest olup vücūdımı bî-hüş kılmadım
2. Hāk-i mezellet içre düşüp olmadım rezil
Mey-nüşlar ne ƣadri didi güş kılmadım
3. Zevƣ artıdım hemîşe leb-i laʿl-i yārime
Hāmra leb-i nigārı ferāmüş kılmadım
- 303a 4. Doldurmadım hevā [vü] hevesle vücūdımı
Tāc-ı ğurūrı başıma ser-püş kılmadım
5. Vācibdir egrilerden ola halka ictināb
Mihrāb egridir ona künuş kılmadım
6. Zāhid meni mezemmet idir ʿāşıkam diyü
Efsāne sözle hālimi mağşüş kılmadım¹⁵⁶
7. Virdim nigāra Nevberī bu naƣd-i cānımı
Hassās tek metāʿımı āğüş kılmadım

978

Feʿilätün Feʿilätün Feʿilätün Feʿilün

1. İtmediñ çāre dil-i zāra nigāрім gidirem
Nāleden tenge düşüp bu dil-i zārım gidirem
2. Eriyüp mūm kimi hicrde fülād göñül
Kesilüp tāb ü tüvān şabr u ƣarārım gidirem
3. Yiri var daş töküle ƣarĥ-ı felekden başıma
Çün bināsın dağıdup āh-ı şerārım gidirem

^{977/2} mey-nüşlar: mey-nüşlar N1

^{977/4} [vü]: -y1 N1

^{977/6} mağşüş: mağşüş N1

^{977/7} hassās: hassās N1

^{978/2} hicrde: hicride N1

4. Meni ser-mest eylemez dehrde mey-ḥāne meyi
Mest idüp başımı ol çeşm-i ḥumārım gidirem
5. İsterem Ḳays kimi men de beyābāna düşem
‘Aşḳ başımdan alup neng ile ‘ārım gidirem
6. Zevḳ alar ḡamlı dilim bāḡ-ı çemen seyrinden
Lāleden yāda düşer lāle-‘izārım gidirem
7. Dād u feryād iderem bülbül-i şeydā kimi men
Sarulup soldı gülüm bāḡ-ı bahārım gidirem
8. Nevberī tāb eylemez hierde endūh u ḡama
Açılup ḳāfileden çünki mehārım gidirem

979

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ol zamān kim dil-ber-i meh-rūya men dil virmüşem
Göz revāḳın yārime der-best menzil virmüşem
- 303b 2. Miḥnet ü ḡam doldurup hierinde dil şandukına
Sīnemi derd ü ḡam-ı dildāra maḥmil virmüşem
3. Murḡ-i rūḥım bend olup bir turre-i tarrārına
Mende bir şey ḳalmuyup her zārı tekmīl virmüşem
4. Cān emānetdir onu cānāna lāzımdır virem
Şükrilillah men onu dildāra taḥmīl virmüşem
5. Dutmuyor tenzilden yārin ribā-ḡārān gözü
Ġamze-i ḥūn-ḡārına min bār tenzīl virmüşem
6. Ḳays ile Leylīni men ‘ilācı gördim ‘aşḳda
İstirāḡatḡāhda onlara ta‘ṭīl virmüşem
7. Ney ne ḳābildir ola onda şadā-yı zil ü bem
Sūz-i dilden nāya men āvāze-i zil virmüşem

^{978/4} dehrde: dehrde N1

^{978/8} hierde: hieride N1

^{979/5} tenzilden: tenzīliden N1

^{979/6} ‘aşḳda: ‘aşḳıda// istirāḡatḡāhda: istirāḡatḡāhıda N1

8. ʿAhdım oldur Nevberī cān virmege cānānıma
ʿAhda şābitdir dilim çünkim ona dil virmüşem

980

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Vişāl-i zevk başımda hayāldir bilürem
Bu rāh-ı maqşada yetmek maḥāldir bilürem
2. ʿTariḳ-i ʿaşḳda vardır vişāl-i kām velī
Maḳām-ı hicrde şabr-ı ihtimāldir bilürem
3. Ḥarāmdır mey onun ḥikmetine muʿterifem
Şarāb-ı laʿl-i nigārim ḥelāldir bilürem
4. Ḥayāt-ı ʿömre vişālin hayāli şıḥhatdir
Şerār-ı āh hayāta zevāldir bilürem
5. Yüziñde ḥāl-i siyāhın mişāli dāğ-ı dilim
Sebeb cigerdeki ḥāle o ḥāldir bilürem
6. Tekellüm eylüyoram yārim ile ğaybetde
Gelende rü-be-rü bu nuḳḳ lāldır bilürem
7. Firāḳ-ı yārda ḥasret çetindir ey Nevber
Seni bu ḥāle salan gül cemāldir bilürem

981

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

- 304a 1. Maḳām-ı ḳālū belādan nigāradır meylim
O yirden ʿāşıḳam ol gül-ʿizāradır meylim
2. Fezā-yı ʿaşḳda bir ārzülü şayyādım
Ḥotan ğazālı kimi bir şikāradır meylim
3. Şarāb-ı nergis-i mesti itirmez idrākım
Fesādkār meyinden kenāradır meylim

^{980/2} ʿaşḳda: ʿaşḳıda// hicrde: hicride N1

^{980/7} yārda: yārıda N1

^{981/2} ʿaşḳda: ʿaşḳıda N1

4. Şeb-i firâkda âhım çerâkı şu^ç le çeker
Işık iden gicemi bu şerâredir meylim
5. Günüm münevver olur âftâb-ı rüyından
Gicem karangusuna zülf-i târedir meylim
6. Nigârı görmek için her zamân her sâ^ç at
Mürûr eylediği reh-güzâradır meylim
7. Çemen seyâhatime ^ç ayb dutma kim sensiz
Hayâl-i rüyîñ ilen lâlezâradır meylim
8. Zamâne el götüsün gam-keşide Nevberiden
Nigâr gelmedi imdi mezâradır meylim

982

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Göz revâkın koy gelüp ol mâh-rû dutsun maķâm
Merdüm-i çeşmim ona itsün doyunca ihtirâm
2. Sâybân olsun ona bu ser-nigün ebrûlarım
Kara gul tek her müjem cânânıma olsun gulâm
- 304b 3. Perde-i çeşmimde men râhatladım cânânımı
Ol şeh-i hûbâna bu göz perdesin virsün maķâm
4. Koy gönül dil-şâd ola bu bârede fahriyyeden
Söylesünler bahtver öz dil-berinden aldı kâm
5. Şu^ç le-i âh-ı dilim cânânıma olsun çerâķ
Rüşen olsun rüz tek ol mâh-rûya vaķt-i şâm
6. Gönlüme virsün gözüm her lahza göz aydınlıķı
Kim kadem koymuş ona nâz ile bir serv-i hırâm
7. Ey gözüm mümkün kadar cânâna hıdmet eyle kim
Nâm-ı bed beddir cihânda nâm-ı nîk nîk-nâm
8. Koy raķıbin çatlasun gamdan ciger pergâlesi
Nevberî cânânına ihlâşını itsün tamâm

983

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yār üzün men āftāb-ı 'ālem-ārā bilmüşem
Pertev-i ruhsārını gün tek mücellā bilmüşem
2. Salmuşam maḥfi nazār cānānımun ruhsārına
Mihrini yārin dil ü cānımda peydā bilmüşem
3. Yoḡ cihānda yār tek meh-rū olan bir dil-i zār
'Ayb ile noḡşāndan yāri müberrā bilmüşem
4. Cān virür mey-gün lebi neyler gönül āb-ı ḡayāt
Mürdeni iḡyā iden yāri Mesīḡā bilmüşem
5. Gözyaşımıdır fāş iden ḡalkā ḡam-ı pinhānımı
Özümü bu yaş ile rüsvā-yı dünyā bilmüşem
6. Mülk-i dünyādan nazār çekdim salup dildārıma
Vaşl-ı yāri gönülüne ancak temennā bilmüşem
- 305a 7. Firḡat-i cānānda gözden tükenmezdir yaşım
Bu sirişkin menba' ın gönülümde deryā bilmüşem
8. Çekmişem dünyādan el hem ḡırḡa-yı şāhāneden
Faḡr kurbāsın ten-i 'uryāna dībā bilmüşem
9. Nevberī faḡr eyle kim cānāna virdiñ gönülümü
Mihr-i yār ile dili sīnemde imlā bilmüşem

984

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Tā ki men 'aşḡda bir kişvere sulḡān oldum
Dehrden el götüren terk-i dil ü cān oldum
2. Lebine bāde didim sākīye dutdum yüzimi
Dāimā pey-revī-yi mezheb-i rindān oldum

^{983/3} noḡşāndan: noḡşānıdan N1

^{983/7} cānānda: cānānıda N1

^{984/1} 'aşḡda: 'aşḡıda// dehrden: dehriden N1

3. ʿ Aşķ şahrāsına men ĥod-ser olup gelmemüşem
Vāşıl-ı merĥamet-i himmet-i cānān oldum
4. Dağılup mişl-i ĥayālāt beyābān çölüne
Zerre zerre tōkülüp ĥāk-i beyābān oldum
5. Ĥālet-i mestligim bilme ki meydendi benim
Bāde-i laʿl-i leb-i yār ile sekrān oldum
6. Tövbe itdim ki daĥı terk eylüyem cām-ı meyi
Men bu sehvi düşünüp ĥayli peşimān oldum
7. Şubĥ-dem dergehiñe zār u niyāz ile gelüp
Ṭāʿ atim ecrine men dāĥil-i rıdṽān oldum
8. Şükriḷillah ki seniñ vasfiña açdım dilimi
Raĥmetiñ bāʿiş olup şāĥib-i dīvān oldum
9. Terk-i cān eylemegim Nevberī sūdımdı benim
Şādmendem ki daĥı vāşıl-ı cānān oldum

985

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. İstiyor yazsun ĥalem cānāna bir tūmār-ı ĥam
Eylesün izĥār kim göñlünde bī-ĥadd var-ı ĥam
- 305b 2. Her kimin düşse gözü dünyāda ĥamgīn rüyıma
Şübhesizdir kim bilir göñlümde var āşār-ı ĥam
3. Cismden her bir maraž iĥrāc olar āsān velī
ʿ Āşık-ı bī-çāreden çıĥsun gerek düşvār-ı ĥam
4. Müntakıldir göñlüme ĥāl-i siyehden bir keder
Berg-i gülde bülbül-i nā-çāra olmuş ĥār-ı ĥam
5. Vaşla karşı hicr var ey dīde-i ĥūn-bārlar
Fırķat-i dildārdır dutĥun dile miʿmār-ı ĥam

---

^{985/3} cismden: cismiden N1

^{985/5} ĥūn-bārlar: ĥūn-bārılar// dildārdır: dildārıdır N1

6. Manzar-ı ruhsâr açar ğamdan dutulmuş gönlümü
Bir tarafından ğuşşadır hem turre-i tarrâr-ı ğam
7. Yâr ilen ülfet ider ağyâr güller hâr ilen
Bülbül efgân eyelüyor bir ğüşede Nevbâr-ı ğam

986

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Oldum helâk fırkat-i cânâna dözmedim
Hâkister oldum âteş-i hicrâna dözmedim
2. Şabırım tükendi keşret-i endüh ü ğuşşadan
Dil tenge düşdi şiddet-i efgâna dözmedim
3. Bir külhen içre bister-i ğam oldu hâşılım
Renc ü ' azâb ü zillet-i sulţâna dözmedim
4. Çoğ gözledim nigârımı cân virdigim zamân
Âhir bu kadri derd-i ferāvâna dözmedim
5. Şarşar toğundi ğülşen-i ' ömrüm bahârına
Şâhem saraldı âfet-i devrâna dözmedim
6. Ağyâr koymadı dolanam kûy-i yârda
Hem ta' ne vü şemânete bühtâna dözmedim
7. Ümmîd kesdim el götürüp cism ü cândan
Göndermege bu hastaya dermâna dözmedim
- 306a 8. Oldum rızâ melâmet-i zincîre Nevberî
Pür-piç ü tâb-ı zülf-i perîşâna dözmedim

987

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Haber getürmege senden şabânı gözlemüşem
Raķibe kaĥr eyelüyüp âşinânı gözlemüşem

---

^{986/6} yârda: yârıda N1

^{986/7} cândan: cânıdan N1

2. Marîz-i ‘aşkıñ olup çekmedim cihân gâmasını
Ümîd-i şîhâte her gün devânı gözlemüşem
3. Raķîb çoĸ danuşur haķķımızda gûn-â-gûn
İnanmaram ona senden vefânı gözlemüşem
4. Kıaşñ ħayâli ile gözlerim semânı gezer
Şabâĥa dek kamer ü âsumânı gözlemüşem
5. İştîmüşem ki çıĥur seyr-i gülşene cânân
Çemen çemen dolanup gülsitânı gözlemüşem
6. Bahâneni gül idüp gül yüzüñ ħayâliyle
Kenâr-ı bâġda ġonça dehânı gözlemüşem
7. Cefâya tâb eylüyor cevriñi çeker Nevber
Mürüvvet eyle ki senden seĥânı gözlemüşem

988

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Cânımı kıoydu cefâ mîzânına cânân benim
Bir tarafından vaşl onun diġer tarafından cân benim
2. Ğayz ile dutdı kemân-ebriya peykân-ı sitem
Ğöñlüme menşüb olan peykân nigârın kıan benim
3. Kıaysdan doydu cihân itdi vücudın ĥâksâr
İmdi de Mecnûn benim ‘aşķ ‘âlemi her yan
- 306b 4. Bülbül-i şeydâ güle feryâd ider gülzârda
Âĥ u zârım bâ‘ işi bir nev-gül-i ĥandân benim
5. Ney diler feryâdına imdâd iden olsun dilim
Sûz-i dilden ün viren neylerdeki eġġân benim
6. Bezm-i yâri yâd idüp maĥzûn olan bîmâr-ı dil
Eşk-i seylâbın töken bu dîde-i giryân benim

---

^{987/6} bâġda: bâġıda N1

^{988/3} Kıaysdan: Kıaysıdan N1

^{988/4} gülzârda: gülzârıda N1

7. Nevberī kimdir bilen bīmār-ı derd-i ‘aşkıdır
Onları sâkit iden bu elde[ki] dīvân benim

989

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Gice tâ şubha dek sensiz ucaldı göklere âhım
Ser-i kuyıñdır ey cānān hayālāta qarārgāhım
2. Dime senden olup gāfil gezer deşt ü beyābānı
Arar her semtden cānān seni bu kalb-i seyyāhım
3. Günüm rüşendi rüyıñdan gicem târık zülfüñden
Şeb-i tārā münevverdir çaşıñ tek gökdeki māhım
4. Gözüm gördi seni gül-rū muhabbet bağladı göñlüm
O günden olmuşam hādım saña muhlis menem şāhım
5. Ğamıñ deryāsına ğarķam necātım vaşl keştisi
Ħalāşım sendedir her gāh muķadder kılsa Allāhım
6. Belā-yı derd ü ğam hoşdur maķām-ı ‘aşķda cāna
Tārık-i ‘aşķı tâ dutdum sa‘ādetlü olup rāhım
7. Ne ķadri yandısa cānım nigāra āteş-i hicrān
Gülistāna döner āhır bu āteşgāh-ı İbrāhim
8. Dime izhār-ı derd itdim kenāra iltimās ile
Bunu Nevber ķabül itmez riyādan vardır ikrāhım

990

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefâ‘ilü Fā‘ilün

1. Baḡsam ne ķadri ‘ārız-ı gül-rūya doymaram
Olsam esīr-i turre-i ğisūya doymaram
- 307a 2. Şarf eylesem hayātımı bāzār-ı ‘aşķda
Cān eylesem mübādile bir mūya doymaram

^{988/7} [ki]: - N1

^{989/2} semtden: semtiden// seyyāhım: seyyāhım N1

^{989/6} ‘aşķda: ‘aşķıda N1

^{990/2} ‘aşķda: ‘aşķıda N1

3. Başımdan aşsa miḥnet ü endüh ü derd ü ğam
Düşsem fezâ-yı ʿ aşqda ğayġuya doymaram
4. Ursa ḥadeng-i ğamzesini tek-be-tek dile
Bir gün bir oḡ kem eylese ebrûya doymaram
5. Bend eylese dutup dili zülf-i siyâhına
Düşsem tılsım-ı nergis-i cādûya doymaram
6. Bağlansa gerdenim maña dīvâne söylenüp
Olsam düçâr şehrde hây hûya doymaram
7. Derd-i dilim devâsıdı Nevber vişâl-i yâr
Tâ yetmüyünce bir bile dârûya doymaram

991

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Pervâne kimi şu' le-i ruḥsârı dolandım
Bâl ü per açup ʿ ârız-ı gül-nârı dolandım
2. Bülbül kimi feryâda gelüp gülşeni gezdim
Bâġ u çemen ü gülşen ü gülzârı dolandım
3. Mecnûn didiler adıma dīvâne şayıldım
Şahrâları hem kûçe vü bâzârı dolandım
4. Düşdümse eger bende siyeh târ-ı tilinde
Gisûlar-ârâ turre-i tarrârı dolandım
5. Ḥayy eyledim öz cânımı âb-ı lebi ile
Men Ḥızr kimi dehr-i fenâdârı dolandım
6. Mest eylemirem başımı mey-ḥâne meyi ile
Mey-ḥânem olan nergis-i ḥammâra dolandım
7. Keşf oldı maña yârimün esrâr-ı dehânı
Ey Nevberî men ʿ âlem-i esrârı dolandım

---

^{990/3} ʿ aşqda: ʿ aşkıda N1

^{990/6} şehrde: şehrde N1

992

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 307b 1. O dem kim dil virüp dildarım ile āşinālandım
 uyūdāt-ı cihān terkin idüp ondan cüdālandım
2. Mükemmel bir abāb oldum hevā-yı aş-ı yār ile
 ekünce āh-ı pey-der-pey firāında hevālandım
3. Dil-i mecrūda uşa vü am eyle birbire degdi
 Toundı alb-i mazūna ceres mili adālandım
4. Mezā-ı ev-i rusārı ayāl itdikce am yuddım
 Mey-i um-āne tek men de ıvām ile nevālandım
5. Gūlistān ire gūl görmüş fiānı andelibāsā
 Görüp rusār-ı cānānı viāline recālandım
6. Dime dūr olmuşam senden amıdır mūnis-i cānım
 Bi-amdillāh eb-i hicrān amıla mūbtelālandım
7. Gelüp kūy-i nigārımda ricāya el eküp durdım
 Ne mes'ūd olmuşam Nevber nigāra ilticālandım

993

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

1. Sını ney tek sızıldar amlı önlüm
 Ucaldar nālesini bemli önlüm
2. Hevā-yı nergis-i mest ile yārın
 Sūrūr ile dolupdur demli önlüm
3. Cūnūn ālim tapup illerde öhret
 Olupdur aysdan örkemli önlüm
4. Alāa salamaz āb ile āte
 Enīs-i nārdır bu nemli önlüm

^{992/3} mecrūda: mecrūıda N1

^{993/3} aysdan: aysıdan N1

5. Misâfir menziline herdem eyler
Yetişmür menzile herdemli gönlüm
- 308a 6. Müjen peykânı itdi pâre pâre
Perâkende olupdur cem' li gönlüm
7. Oturmuş Nevberî ğam-ğâne içre
Firâķ-ı yârda mâtemli gönlüm

994

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

1. Mecnûn kimi şahrâda gezer bu deli gönlüm
Dermânı içün kûyîña bir gün geli gönlüm
2. Cem' eylemürem hûş ile idrâkı başımda
Hardan başına tapdı bile engeli gönlüm
3. Muḥkem yapuşup ḥâl kimi 'ârız-ı ale
Emmek diliyor la' l-i lebiñden zeli gönlüm
4. Derd-i dilime nüshada kayd oldu vişâliñ
Kûyîña gelüp elde durup nüshalı gönlüm
5. Sevdâ-yı ser-i zülf ile 'ömrüm bile gitse
Şanma kim olar şâd benim ğuşşalı gönlüm
6. 'Aybım ola Ferhâda ele tîşe götürmüş
Âh ile hemân dağı ser-â-ser deli gönlüm
7. Müjgân oḡu öz hişşesini götdi dilimden
Cem' olmayacak bir yire bu hişşeli gönlüm
8. Zinetdi sözüm Nevberî bezm-i 'urefâya
Efzûn-ter olar kıdrda bu rütbeli gönlüm

---

^{993/6} cem' li: cemli

^{993/7} yârda: yârıda N1

^{994/8} kıdrda: kıdrıda N1

995

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Yetüp vişāliñe men iftiḥār itmemüşem
Ġam u melāli dilimden kenār itmemüşem
2. Doyunca baḥmamuşam ey nigār gül yüziñe
Nezāre nergis-i mest-i ḥumār itmemüşem
- 308b 3. İtirmüşem gözümün nūrını gözüm nūrı
Yanıñda gözlerimi şermsār itmemüşem
4. Melāl ü miḥnet ü ğamdan şikāyet eylemürem
Sirişk-i alimi ğayra nişār itmemüşem
5. Zāmīr-i sīnede aşkın rumūzı pinhāndır
Raķībe sırr-ı dili āşikār itmemüşem
6. Fiġāna gelmemüşem gülşen içre bülbül tek
Baḥup da gül yüziñe āh u zār itmemüşem
7. Nihāndı sīnede derdim miyān-ı ḳalb içre
Bu derd-i faşını men ihtiyār itmemüşem
8. Gedā-yı kūy-i seriñ olmaġa rızā oluram
Serīr-i salṭanata i'tibār itmemüşem
9. Meni sen eylemüsen Nevberī bu faḥrımdır
Dilimi ġayrı kese bī-ḳarār itmemüşem

996

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Dil perişāndır onu zülf-i dü-tādan görürem
Bile gitse özümü ehl-i fenādan görürem
2. Yile virdim dilimi ney kimi hicrān gicesi
Bunu gönümde olan dād ü nevādan görürem
3. İncidüpdür gözümün yaşı gözüm merdümünü
Men onun ḥasretini māh-liḳādan görürem

4. Meni dīvāne ider ‘ākibetin hāl-i künün
Hiss idüp hâletimi başda hevâdan görürem
5. Hoş günümdür bu hele yâr cefâsın çekürem
İtse ağıyâr cefâ anı cefâdan görürem
6. Açılan demde kapum zann idirem yâr gelür
Kimse yoğdur onu men bād-ı şabâdan görürem
- 309a 7. Nevberî birce ceres yâda salur kâfilede
Hâlime yandukunu gamlu şadâdan görürem

997

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Ne mes‘üd olmuşam yârân nigâra hem-nişin oldum
Şönüp hicr âteşi dilden harâretten serin oldum
2. Ğubâr-ı dergehın şâhir bilüp şâ‘at iden demde
Öpüp koydum gözüm üste mükedder dil gamın oldum
3. Sücüd-ı yâre her günde muhabbet zevkin arturdım
Buniñla küfrden çığdım cihânda ehl-i dîn oldum
4. Dem-â-dem gerden-i şâ‘at egüp mihrâb-ı ebrüya
Yaniñda ol şehinşâhın gulâm-ı kemterin oldum
5. Firâķ-ı hicr-i yâr ile gözümden emdigim geldi
Gine şabr eyleyüp vaşl-ı nigâra dür-bîn oldum
6. Diyorlar şabrdır fâtiħ olan dervâze-i ‘aşķa
İnandım hayli düzgündür bu kavle men emîn oldum
7. Meni firdevsde kudret melek şüretli halk itdi
Ne cürm itdim ki men Nevber gelüp ehl-i zemîn oldum

---

^{997/3} küfrden: küfriden N1

^{997/7} firdevsde: firdevside N1

998

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 309b 1. Murādım cāmını sākī elinde ser-nigün gördim
Revān gözyaşımı dilden sirişk-i lāle-gün gördim
2. Ecel peymānesin sensiz felekden dutmağa şādem
Ne şāmım şām tek giçdi ne bir mesrūr gün gördim
3. Murādım ' aksini dutdı felek bilmem nedir kaçdı
Onun menle mülākatın hemīşe vājgün gördim
4. Açılmaz mı benim yā Rabb kelāf-ı rīşte-i bahtım
Onu her yana dönderdim ser-ā-ser bir düğün gördim
5. Gözüm yaşını kan ile görende men suāl itdim
Didi dilden suāl eyle baḥup deryā-yı ḥūn gördim
6. Fezā-yı ' aşkda men de dolandım mişl-i dīvāne
Hara baḥdım özüm mişli müşevveş bir cünün gördim
- 310a 7. Maña nāşih diyor Nevber ḥayāl-ı ' aşkı terk eyle
Onu bī-' aql dīvāne ferāsetden zebūn gördim

999

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bī-ḥaberdir yārdan bād-ı şabādan küsmüşem
Merḥametsizdir maña ol bī-vefādan küsmüşem
2. Ol şeh-i ḥübān niçün şormaz gedālar ḥālını
Ne rücū' ım yār ile baht-ı qaradan küsmüşem
3. Terk-i dünyā eylüyüp meyl-i nigār itdim diyü
Bī-vefādır bu cihān dār-ı fenādan küsmüşem
4. Manzar-ı ruḥsārdan maḥrūm idir göz merdümin
Gül yüze her yan düşen zülf-i dü-tādan küsmüşem

---

^{998/6} ' aşkda: ' aşkıda N1

^{999/1} yārdan: yarıdan N1

^{999/4} ruḥsārdan: ruḥsarıdan N1

5. H̄āhişim oldur olam cānān ilen bir gūşede
Çoḡ sitemler görmüşem cevr ü cefādan küsmüşem
6. Bu nefes t̄āhir degül olmaz du‘ ā te‘şirsiz
Men nefes dil-gīriyem şanma du‘ ādan küsmüşem
7. Dil-berā Nevber seniñ yādıñla her dem şād olur
Bilme kim senden yeten bī-ḥadd belādan küsmüşem

1000

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Dolur dolur boşalur ḡan ile dolan göñlüm
Muḡabbet ‘ālemine āşinā olan göñlüm
2. Ğam u melālīñe cān tek cānımda yir virdi
‘Aziz ḡonaḡlarınun ḡadrini bulan göñlüm
3. Çoḡ istiyor duta mesken miyān-ı gīsūda
Yeter mi maḡlebine niyyete dolan göñlüm
- 310b 4. Saraldı berg-i ḡazān tek şerār-ı āh ile
Firāḡ odı ile yanup gül kimi solan göñlüm
5. Ḥesāb itme ki tenhā giçür şeb-i hicrān
Vişāl şoḡbetini yādına salan göñlüm
6. Rızāsı yoḡdı ki ḡamlar dilimden ayrılısun
Melāl ü miḡnetinün ḡaydına ḡalan göñlüm
7. Ricā ider saña Nevber unutma ‘āşıḡıñı
Dutupdı dāmeniñi hicriñe yanan göñlüm

1001

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. O dem ki ma‘reke-i ‘aşḡıñā ‘ālem çekdim
Ḥayāt-ı ‘ömre Mesīḡi-nişān ḡalem çekdim
2. Murādım ‘aksini dutdı hemişe zāl-ı felek
‘Adāveti var idi cūrbecūr sitem çekdim

^{999/6} te‘şirsiz: te‘şirisiz N1

3. Firāk-ı yâr ile yahdı vücūdım âteş-ârâ
Gice şabâha kimi hasret ile ğam çekdim
4. Ümîd-i vaşla dilim bâver itmüyor ne idim
Vefâsı yoĥdı ki men   aksine raĥam çekdim
5. Ĥadeng-i ğamzesidir ĥatlime viren fermân
Melâl ü miĥnetini cengine ĥaşem çekdim
6. Ne ĥadar ğamzede oĥ var dutup dile Nevber
Hirâs itmedim aşlâ ne bir ĥadem çekdim

1002

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

1. Yoruldu vaşl-i nigâra şitâb iden gönlüm
Getürdi   acz daĥı hicre tâb iden gönlüm
- 311a 2. Oturdu ğuşe-i ğamda sürür terk ile
Firāk sâ' atini il ĥesâb iden gönlüm
3. Düşüpdi müşkile ĥalmış zebün u ser-gerdân
İcâb-ı ğayrılarını müstecâb iden gönlüm
4. Şalâĥ-i süknetini bildi dâm-ı ğisûda
Cehûl-i ehl-i cihâna   itâb iden gönlüm
5. Özine ĥiddet idir el çekür ĥayâtından
Gelüpdi tenge özün intihâb iden gönlüm
6. Varaĥ varaĥ ğamını doldurupdı tûmâra
Edîb-i bezm-i cihâna kitâb iden gönlüm
7. Taĥayyür   âlemi vaĥdet maĥâmı Nevbere ĥoş
Ĥayât-ı   ömrünü fânî ĥesâb iden gönlüm

1003

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dolandım şem' -i ruĥsâr-ı nigâra od dutup yandım
Alışdım bir şemender tek dutuşdum nâra odlandım

2. Ümîd-i vaşl-ı cānānı tesellā-yı dil itmüşem
Vişāl-i yār tebdîli firâķ-ı hierdir ķandım
3. Fezā-yı   aşķda baķtım felek kec-devrine saldı
Devām itirdirdi öz devrin onıñla men de firlandım
4. Tenim āhım Őerāriyle dönüp h kister olmuşdı
T k p ruhsāra gözyaşın gine bir nev  i ıslandım
- 311b 5. H yāl itdim ki vaŐlıñla yeter   ömrüm benim başa
Niçün bilmem bu düŐvāri ki men āsān olan Şandım
6. C n nluķ tācını men de cihānda ķoymuŐam başa
Ne mes   d olmuşam Mecn n giden rāh ile yollandım
7.  asem yād eyledim Nevber ki cānāna vir m cānı
Bi-ķamdillāh ki cān virdim h lāfa yetmedi andım

1004

Mef l  Fā ilāt n Mef l  Fā ilāt n

1. Gönlüm olur perišān itdükce zülfi derhem
 h-ı der n-i s nem eyler h yātı berhem
2. D rdāneler   araķdan durmuş nigār  z nde
G yā seher t k lm Ő berg-i gül üzre Şeb-nem
3. İtdim ķab l   aşķı Mecn n ilen berāber
Devr   zamāne gitdi menden onu muķaddem
4. Ruhsār noķtasıyla rıd vān dānesinden
B -had belāya düşdi  oķ renc gördi  dem
5. İkrāh olma ğamdan bas bağrına cefānı
Derdi kenār itme sağla dil ile bāhem
6. Sen cānıñnı fedā ķıl cānāna z r-i pāda
B -h de Şöhret aldı dirhem vir nce H tem
- 312a 7. Derdi diliñde sağla ağyār bilmesün ķoy
Gizlin dut anı Nevber g nl ñde sağla muķkem

---

^{1003/3}   aşķda:   aşķıda N1

1005

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hūmm-i mey tek âteş-i dilden gine cūş eyledim
Mühr vurdım ağızıma şabr ile hāmūş eyledim
2. Tā' ne daşın başıma yağdırdı her yandan raķīb
Zehr cāmı tek onun āsībini nūş eyledim
3. Bir müddet hayretde men kaldım itirdim rāhımı
Fikrimi semt-i reh-i cānānıma tuş eyledim
4. İmtihān itdi meni min bār çekdirdi 'azāb
Dönmedim bu fikrden kūyında künuş eyledim
5. Rind ile hem-bezm olup bildim meyün esrārını
Dehr-i kaydın kāse-i serden ferāmūş eyledim
6. Derd ü ğamla ğuşşanı yıgdım dil-i nā-şādıma
Miḥnet-i hicrānıñı cān kimi āġūş eyledim
7. Tā' ata gerden koyup hükme muṭī' olmaķımı
Gūşıma ey Nevberī dāim bināġūş eyledim

1006

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yārdan dāġ-ı dil-i zāra şifā istemüşem
O ḥesāb itdi ki men cevr ü cefā istemüşem
2. Didim ol yāre elin bir def' a koysun başıma
Bu temennānı dile men ebedā istemüşem
3. Tökerem gözyaşını 'arızıma şām u seḥer
Vaşl-ı cānānı hemān eşke bahā istemüşem
- 312b 4. Meni görcek yüzine ḳahr eyleyüp saldı niķāb
Ona men zıkr ü şenā ḥayr u du'ā istemüşem

^{1005/1} hāmūş: h'āmūş N1

^{1005/4} fikrden: fikriden N1

^{1006/1} yārdan: yāridan N1

5. Viridi mihrin dilime itmedi izhâr-ı vefâ
‘İvâz-ı renc ü ezâ mühr ü vefâ istemüşem
6. Yâra cân naqdi ile varımı bezl eylemişem
Hâteme mende olan bezl-i sehâ istemüşem
7. Nûrını göz itirüp giryeden ey Nevberî men
Yâr üzün görmek için bir de ziyâ istemüşem

1007

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Düşende ‘aşka vişâli maḥâl bilmemişem
Maḥâl-i emr nedir tâ be-ḥâl bilmemişem
2. Karâr koydı vişâle nigâr bir niçe gün
O gün mürûrını men mâh u sâl bilmemişem
3. İtirmüşem başımı fehm ü ‘aqlıdan dürem¹⁰⁰⁶
Cünûn başında olar mı kemâl bilmemişem
4. Alupdı zevk-i maḥabbet başımdan idrâkı
Bu çağa dek bile bir kıl ü kâl bilmemişem
5. Bahâr-ı ‘ömrümü Nevber pozupdı şarşar-ı ğam
Haçan yetüpdü bu câna zevâl bilmemişem

1008

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Hevâ-yı ‘aşka tâ düşdüm ğam u derde dūçâr oldum
Fezâ-yı ‘aşkda şâhım nazarda gerçi ḥ’âr oldum
2. Atıldı başıma sensiz melâmet daşı min yirden
Ne oldu bilmürem cürmüm ki bile seng-sâr oldum
- 313a 3. Kime zulm âteşin bilmem cihânda men revâ gördüm
Günâhım ecridir yoḥsa ki men maḥkûm-ı nâr oldum

^{1006/6} bezl: bezl N1^{1007/3} ‘aqlıdan: ‘aqlıdan N1^{1007/4} çağa: çağa N1^{1008/1} ‘aşkda: ‘aşkıda N1

4. Gerek Mecnûn ilen bâhem geleydik dâr-ı dünyâya
Onu ta' cîl iden görcek özüm ondan kenâr oldum
5. Düşende ' aşka bilmezdim gider şabr u karar elden
Fırâka şabr itmekden uşandım bî-karâr oldum
6. Ne hâletdir bu men bilmem ki hâlim gün-be-gün beddir
Tenim hicrân za' if itdi dağı bî-ihtiyâr oldum
7. Gidüp mey-hâneye Nevber içüp bir câm mest oldı
Nazarda mest u bātında velâkin hüşyâr oldum

1009

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. ' Aşk-ı yâre ' âlem-i ma' nâda me'mûr olmuşam
Tâli' im hoşdur ki men dil-şâd u mesrûr olmuşam
- 313b 2. Kıl ü kâl-i dehrden dürem bi-hamdillâh ki men
Devlete göz tikmüyüp emlakdan dūr olmuşam
3. Men ki derdi cânıma cânândan itdim kabûl
Şabrda Eyyüb tek dillerde meşhûr olmuşam
4. Leylî-şüret dil-bere Mecnûn kimi zevk artırup
Fırkate tâb eyleyüp vaşlına manşûr olmuşam
5. Kûh-i şabrım nerm olup hicrân odıyla mûm tek
Yandırıp dur cânımı gâyetde rencûr olmuşam
6. Tâc u tâht-ı salţanat dünyâ ne hâcetdir maña
Zülf-i iklîmin dutup men Çine fağfûr olmuşam
7. Zülm-i salţanattır iden dünyânı vîrân Nevberî
Men de her zâlim olan sulţâna mağhûr olmuşam

^{1009/2} dehrden: dehriden// emlakdan: emlakıdan N1

^{1009/3} cânândan: cânânıdan// şabrda: şabrıda N1

^{1009/6} fağfûr: fağfûr N1

1010

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Nesīm-i şubḥ ile men kūy-i yāre gitmelüyem
Nigārı görmek için ol diyāra gitmelüyem
2. Virürle lāleye nişbet ' izār-ı cānānı
Bu söz ḥaḳīkatine lālezāra gitmelüyem
3. Ḥayāl ilen duturam şūretin gice yārin
Seḥer selāmı için āşikāra gitmelüyem
4. Yetüpdü Ḳays visāle maḳām-ı ma' nāda
Murāda yetmek için ol diyāra gitmelüyem
5. Heveslenüpdü gönül müşg-i zülf-i ḥoş-būya
Diyor meni buraḥ ol zülf-i tāra gitmelüyem
6. Raḳīb reşki meni ḳoymuyor vişāle yetem
Şikāyet itmege çeşm-i ḥumāra gitmelüyem
7. Nigārdan meni Nevber raḳīb idüpdür kenār
Odur ki men daḫı ondan kenāra gitmelüyem

1011

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 314a
1. Nigārın çeşm-i ḥammāri olupdur raḥne-i dīnim
Yüzi ḳıblemdir ol māhın kemān-ebrūsı āyīnim
  2. Yüzün görcek gönül sevdi gözümde hayli memnūnam
Dile minnet gerek ḳoysun benim çeşm-i cihān-bīnim
  3. Meni zāl-ı felek salmaz kemend-i çarḫ-ı gerdūna
Velī bir mūya bend eyler nigār-ı zülf-i pür-çīnim
  4. Ṭabībe raḡbetim yoḫdur niçün dermāndan ikrāhım
Temennā-yı vişāl eyler dil-i bīmār-ı miskīnim
  5. Dil-i Ferḥādımı bir gün yıḫar ḡam tīşesi ḫāke
Ne ḥāşıl men ölen şora gele baş üste Şīrīnim

^{1010/7} nigārdan: nigārdan N1

6. Gine firdevs olar mesken melāke nāmını allam
Virende cānı cānānım olarsa şem‘ -i bālīnim
7. Muḥammer gözlerin ‘ aksin çekebilmez muşavvirler
Ḥayālīmdir benim Nevber olan şüret-keş-i Çinim

1012

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

- 314b 1. Ey māh-rū ‘ ilāc it hicriñde ıandı gönlüm
Munca melāl ü ğamdan āḥir uşandı gönlüm
2. Ḥayli hirās idirdim āhım şerāresinden
Āḥir od aldı ondan hicriñde yandı gönlüm
3. La‘ l-i lebin şarābın ümmü’l-fesād bilmem
Bu re’yi doğru bildi kavle inandı gönlüm
4. Sāḳī meni doyurmaz mey-ḥāne meyelerinden
Cāmın götürdi gitdi ḥumma dayandı gönlüm
5. Çıḡ reh-güzāra görsün ḥasret gözüm cemālīñ
Senden bunu temennā eyler haçandı gönlüm
6. Mey-ḥāneye dutar yüz rinde iṭā‘ at eyler
Terk-i şarāb idüpdür ḥayli zamāndı gönlüm
7. Yā hū diyüp dil açdı Nevber şenā [vü] zikre
Bu zikri terk kıılma ebsem emāndı gönlüm

1013

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Koy tökülsün sīneme perçem-i gīsū güzelim
Onu sayḳal eylesün ‘ ıṭr ile her gün öz elim
2. Naḥl-ı ümmīd-i dili perveriş it bār vire
Olma rāzī ki döne berg-i ḥazāna ḥezelim
3. Firḳatiñ egdi civān ḳaddimi pīr itdi meni
Söyle inşāfiñ ile ḥam ḳad imiş mi ezelim

---

^{1012/7} [vü]: -y1 N1

4. Ne revâdır ki töke her gice hûn-âb-ı sirişk
Ne kadar hasret olup gözyaşı gözden süzelim
5. Kıoyma yaşsun dilimi âteş-i hicrân giceler
Olma râzî ki bile cism ile cândan bizelim
6. Maña Nevber dimüsen ‘ âleme meşhür eylüyüb
şöhretim artuğ ider eldeki şîrîn ğazelim

1014

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 315a
1. Hıoş kademsen güzelim ğel ki ser-i pâda ölüm
Bir nazar eyle maña kadr ile bâlâda ölüm
  2. Vařlıñ ecrine maña öl disen âhir ölürem
Bu sa‘ âdetdi maña kıoy bu teķâzâda ölüm
  3. ‘ Aşkımun bâ‘ işidir serv-i kadiñ sîm teniñ
Yiri ey serv-i revân kâmet-i ra‘ nâda ölüm
  4. ‘ Ömrlerdir ki müjeñ zaşmına kıurbân oluram
Luşf ile bir nazar it nergis-i şehlâda ölüm
  5. Firķatiñ ğamlı idir ğönlümü dil-şâd-ı vişâl
Hansı bir hâlet ile hansı müdâvâda ölüm
  6. Dil temennâ eylüyor cân vire maķřûda yete
Hıayli h‘âhiş idirem kıoy bu temennâda ölüm
  7. Nevberî artuğ ider zevķini her ğünde saña
İzn vir men de ğelüm sen yürüyen câda ölüm

1015

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Fikr ü zıkrım dâimâ dildâr ilen olsun benim
Cândan şîrîn olan bir yâr ilen olsun benim

^{1014/4} ‘ ömrlerdir: ‘ ömrülerdir N1

^{1015/1} cândan: câmıdan N1

2. Külhēn olsa meskenim kūyında yārin rāzīyem
 ʿİzzetim bu şevket-i der-bār ilen olsun benim
3. Mey hūmārın neylürem kim derd-i serdir şubh-dem
 Mest-i hālim nergis-i hūmmār ilen olsun benim
4. Qabre girrem girmerem nā-ehl olan bir meclise
 Şoḥbetim ʿirfān iden güftār ilen olsun benim
5. İndiden minnet çeküp sākīden itmem iltimās
 Lezzetim bir laʿl-i şekker-bār ilen olsun benim
- 315b 6. ʿAndelībe söyledim āsūdedir künc-i qafes
 Söyledi koy zahmetim gülzār ilen olsun benim
7. Şordılar kim yaḥşıdır ünsiyete cānān didi
 Ülfet ü ünsiyetim Nevbār ilen olsun benim

1016

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Men de bir meh-peyker-i raʿnā qadin pā-būsiyam
 Dām-ı gīsūya düşüp maḥzūn olan maḥbūsiyam
2. Düşmüşem şahrālara feryād ile cānān diyem
 Men giçen ʿāşıqların bu devrde cāsūsiyam
3. Hāl-i hāzır bilmedi hāl-i dil-i maḥzūnımı
 Şoñ gelen ʿāşıqların hüzn-āver ü efsūsiyam
4. Qadri yoḥ bir ʿāşıqam bu devrde rüsvā-yı il
 Bī-başāret ḥalklar inzārınun menḥūsiyam
5. Dādını şordım dilin cānān ğamında söyledi
 Men muḥabbet deyrinün āvāzeli nāqūsiyam
6. Nevberī menden ezel fānūsı ʿaşqın çoḥ sönüp
 Men de bir gün gerdişin ḥāmūş olan fānūsıyam

---

^{1016/2} devrde: devride N1

^{1016/4} devrde: devride// ḥalklar: ḥalkılar N1

1017

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Men gedāyam bir şeh-i hūbān elinden dutmuşam
Vaşlına cān virmüşem cānān elinden dutmuşam
2. Qatlime fermān vire cānān muṭī' em tā' ata
Çünkü men bir raḥm-dil sultān elinden dutmuşam
3. Vaşlına cānānımın vaqt-i mu' ayyen bilmedim
Nā- ilācım firqat-i hicrān elinden dutmuşam
- 316a 4. Ğamze-i hūn-h̄ārına tapşurmuşam göz luṭfına
Qaşd-ı cānım eyelüyen dīvān elinden dutmuşam
5. Küfr-i zülfünden alup gönlümü tapşurdım göze
Faḥr kıllam imdi men imān elinden dutmuşam
6. Sehl şanma gönlümün ğamla müdārā itmegin
Ref' -i ğam çün dīde-i giryān elinden dutmuşam
7. Neylüyüm pīr-i muġān mey-hāneye koymur meni
Men de Nevber nergis-i mestān elinden dutmuşam

1018

Mef' ulü Fā' ilātü Mef' ilü Fā' ilün

1. Dindirme aġlaram güzelim ḥayli ğamluyam
Hicrān sıḥupdı gönlümü ğamdan sitemliyem
2. Gözyaşım ile hicrde ıslandı dāmenim
El urma sen bu dāmene ebsem ki nemliyem
3. Hadsiz yetüpdü sīneme peykān-ı ğamzeden
Şāhem diyār-ı ' aşqda ḥayli ḥaşemliyem
4. Āvāzını dilimden alur şavt-ı zil ü bem
Ma' lüm olur ki dilde ḥazīn şavt-ı bemliyem

---

^{1018/2} hicrde: hicride N1

^{1018/3} ' aşqda: ' aşkıda N1

5. Virseñ icāze kūyiña gellem seher seher
Luṭf u ' ināyet eyle ki men hoş qademliyem
6. La' l-i lebiñ şarābına Nevber heveslidir
Nūş eylesem bu bādeni billem ki demliyem

1019

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 316b 1. Yazma nā-ħaqqdan dil-i ' uşşāqa dermān ey ħekīm
Derd-i ' aşqa tıbbda yoħdur bir imkān ey ħekīm
2. Sehl şanma dildeki düşvār olan bu derdimi
Ġayr-ı mümkündür ola pinhān nümāyān ey ħekīm
3. Çoħ çetindir çāreme iqdām idüp sen qoyma el
Bu qadar düşvārımı zann itme āsān ey ħekīm
4. Virme dermān ' aşıqa dermānınız nāfi' degül
İdebilmez derdime bir çāre Loqmān ey ħekīm
5. Vaşl-ı yāre yetmedi bu ' aşıkun kūtāh eli
Çāresi yoħdur qalup ginden nigeħbān ey ħekīm
6. Hiç sāmān eylemek olmaz perişān ħālını
Pozqun olsa bir qafes olmaz ki sāmān ey ħekīm
7. Dil bināsı Nevberin tā rüknden vīrānedir
Yārsız ta' mīr ola müşkil bu vīrān ey ħekīm

1020

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. İsterem şem' -i ruħa cānımı pervāne idem
Cānı yandırıluyam yanmağa pervāne idem
2. Zülfiñi düzmek için gül yüzünün çevresine
Elime ' ıtr sepüp telleriñe şāne idem
3. Nār-ı hicrāndı benim ħālimi efsürde iden
Az qalup tuş dilim āteş-i sūzāna idem

^{1019/7} rüknden: rüknidenden// yārsız: yārisız N1

4. Deşt ü şahrâya heves şalmağa şäkirdi gönül
 ays tek men de gerek adımı dıvâne idem
5. Ser-i küyînda alup bülbül-i şeydâ-dil olam
 Manzarın gözlerimün arız-ı hândâna idem
- 317a 6. Deli gönülüm dileyor her gice dönsün başıña
 Şevk u zevk ile nazar äk-ı girîbâna idem
7. Teşnedir Nevberî çoğ la' l-i lebiñ bâdesine
 âre oldur dilimi mâil-i mey-hâne idem

1021

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Firâkıñ âteşini sūznāk bilmez idim
 Olar mı aşkıdan helāk bilmez idim^{1021/1}
2. ıyâş itdüm özümden olupdı sînesi äk
 abaca aysı da men sîne-äk bilmez idim
3. Bağanda gözleriñe merhametli bildim onu
 Bu hâle dek onu men hışmnāk bilmez idim
4. Cefanı sende görende raibe men ne didim
 Onıñla eylüyesen iştirāk bilmez idim
5. Düşüpdü hâtırıma lâle-gün dudak meyi
 ıvaz ider mi onu âb-ı tāk bilmez idim
6. Dilimi eylemüsen derd ile ğamla mu' tād
 Oları Nevberî dil-i derdnāk bilmez idim

1022

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Sînemün üstüne tök perçem-i ğisū güzelim
 oyma kim abre gide dilde bu ârzū güzelim

---

^{1021/1} aşkıdan: aşkıdan N1

^{1021/5} hâtırıma: hâtırıma N1

2. Dutabilmezdi meni cādūger-i dehr velī
Dutdı āsānluḡ ile nergis-i cādū güzelim
3. urumur gözlerimin yaşı gözümden ne idem
Naḥl  m din urudar bir bu adar Şu güzelim
- 317b 4. M jeñ oḥlarını göz virdi kem n-ebr ya
Hedefe dutdı dilim ġayz ile ebr  güzelim
5. Vaşlı senden diledim ġayra yüzüm dutmamuşam
Hedere oyma gide dildeki y -h  güzelim
6. Salmadım gerdenime   aşıda zincir-i c n n
Baġlayup gerdenimi zülfde bir m  güzelim
7. Niye n -ḥa yire bu Nevber  gitsün otana
Beñzemezdir saña hem ordaki  h  güzelim

1023

Meʿ l  Fa'‐il t n Meʿ l  Fa'‐il t n

1. Luḥfun kesüpdi menden ol m h-r  nig rım
Efl ke yetdi her dem hicrinde  h u z rım
2. aşıl degül mur dım maş d-ı r hım itdi
B -rahm s rb na tapşurdılar meh rım
3. Bir reh-n m  tapulmur olsun bu z ra irş d
Bir ġamlu  olde aldım n -fehm r hd rım
4. Őaḥr ları dolandım ol m h-r dan ayrı
Gicem güne ber ber Őama dönüp neh rım
5. T b itmedim fir qa hicr n Şebi bir ayrı
ġamdır Şerik   ömre ġam-ḥ ne cism-i z rım
6. Ey Nevber  nig rın cevri saña Őaf dır
Men r z yem bu ḥ le r z  olarsa y rım

^{1022/4} hedefe: edefe N1

^{1022/5} hedere edere N1

^{1022/6}   aşıda:   aşıda// zülfde: z lfude N1

^{1023/2} s rb na: s r b na N1

1024

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Seni bu hüsni ile bî-mihr gümân itmez idim
Bilmez idim ğamiñi râġıb-ı cân itmez idim
- 318a 2. Gözünün kan içici olduğunu bilmez idim
Sînemi ğamze-i hûn-h̄'ara nişân itmez idim
3. Gözyaşımdır ğamını halka nümâyân eyelüyen
Yoğsa dil derdini bu halka 'ayân itmez idim
4. Seni çoğ gözlemüşem âhiri bilmem ne idüm
Hedere gözlerimi men niġerân itmez idim
5. Dutabilseydim eger gözde sirişkin yolunu
Onu ğamġin yüzüme munca revân itmez idim
6. Bilmedim kısmet olur Nevberî gül hârlara^{1024/6}
Yoğsa bülbül kimi men dâd u figân itmez idim

1025

Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün

1. Mülk-i cânı 'aşkla hilqatda me'mûr itmüşem
Özümü rüsvâ idüp illerde meşhûr itmüşem
2. Tâ' at-ı cânânımı hükmi Süleymân bilmüşem
Tuğfe-i şâhâneye cân nağdini mûr itmüşem
3. Mülk-i Çin'in şervetin bir hâle men itdim 'ivaż
Vaşl zevkiyle dilim sulţân-ı faġfûr itmüşem
4. Dehr-i nâ-mes'üddan bildim sa'âdet yoğ maña
Kahr idüp ondan dağı men gönlümü dûr itmüşem

^{1024/4} hedere: hedere N1

^{1024/6} hârlara: hârlara N1

^{1025/3} faġfûr: faġfûr N1

^{1025/4} nâ-mes'üddan: nâ-mes'üddan N1

5. Hâtırıma salmuşam hâl-i lebiñden bir nemek
Reşkden gözyaşımın ta' mın dahı şūr itmüşem
6. Göz açup cânân yüzün gördim cihānda rüz u şeb
Şebpere gözlülerin göz merdümin kūr itmüşem
7. Dil tekebbür olmuyup hılkatda men lâkin onu
Bir kadar zevk-i ruḥ-i yâr ile maḡrūr itmüşem
8. Durmaram men bu cihān mülkünde Nevber dâimā
Meskenim kûy-i ser-i cânānı manzūr itmüşem

1026

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 318b 1. Vaşl-ı yâri bilmüşem kim müşkil işdir fikr-i hām
Hayretimden kalmuşam ser-ḥoş metālî mest-i lâm
2. Fikr kıldım eylüyem dildârıma izhâr-ı ḡam
Olmadı mümkün demek şarf oldı gün tâ yetdi şām
3. Hicr kıymur göz açam firkat kesüp ârāmımı
Belki vaşl-ı yâr ala hicrân gününden intiḡām
4. Nâ-murād ister meni çarḥ-ı felek men neylüyem
Kāmdan kıoysa meni âyâ yeter mi ana kām
5. Murḡ-i dil çıḡmak için sīnemde her yan çırpunur
Per açup gūyâ ki öz şayyâdını görmüş hümām
6. Yâr elinden bâdeni zevk ile men nüş eyledim
Nevberî bu bâdeni men bilmerem fâsid ḡarām

1027

Mef' ulü Mefâ' ilün Fe' ulün

1. Ey tâb ü tüvân ü cism ü cânım
Cânımdan 'azîz mihrیبânım

^{1025/5} hâtırıma: ḡâtırıma// reşkden: reşkiden N1

^{1026/4} kâmdan: kāmıdan N1

^{1026/5} hümām: ḡümām N1

2. Luṭf eyle maña keremli şāhım
Ancaḡ sañadır benim gümānım
3. Zülfiçre dilim dutupdı mesken
Fāş oldu saña ġam-ı nihānım
4. Şāne toḡunan zamānda zülfe
Bil ondadı bu dil āşiyānım
5. Ārām eylesem sirişki gözden
Sākit dayanardı dilde ḡanım
- 319a 6. Ġam oldu salan meni bu ḡāle
Ġam-ḡāne olupdı cism ü cānım
7. Varam meni sen ḡesāba dut yoḡ
Cismimdi ḡalan ḡafes nişānım
8. Zāhid maña çoḡ naşīḡat eyler
Īmānına döndere Īmānım
9. Ey Nevberī men taḡammül itsem
Cānāna yeter bu ḡasta cānım

1028

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān kim 'ārız-ı gül-nārīnı yād eylerem
Bülbül-i şeydā kimi min dād u feryād eylerem
2. Gül görende 'ārızın yād eylüyüp ḡıllam fiḡān
'Andelībi nāleme gülşende mu' tād eylerem
3. Kūhken 'āciz ḡalup tīşe dutupdur līk men
Bī-sütün pāmālına dırnaḡı fūlād eylerem
4. Çoḡ perīşān eylüyor zülfiçre perīşān ḡālimi
Vaşl ümīdiyle onu bir nev' ilen şād eylerem
5. Terkiçre kuy-i yār idüp Mecnūn düşüp şāḡrālara
Men bile dīvāneye elbette Īrād eylerem

6. Yaşımı gözden eger huşk eylese āh-ı dilim
Eşk-i çeşm-i hasrete kan ile imdād eylerem
7. Olmuşam bir dil-ber-i Leylivesin divānesi
Deşt ü şahrālar gezüp Mecnūn kimi ad eylerem
8. Ğam uçursa Nevberī hicrinde rükn-i cānımı
Vaşl-ı yār ile onu men bir de ābād eylerem

1029

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Didim ey gül yüzünün bülbül-i şeydāsı menem
Didi gülşen gülünün tāzesi ra' nāsı menem
- 319b 2. Didim ey serv-i revān bir yiri qurbānıñ olum
Didi bāğ-ı dilünün serv-i dil-ārāsı menem
3. Didim ey gonça açıl nev-gül-i handān kimi sen
Didi her gonça lebün sırr-ı mu' ammāsı menem
4. Didim inşāf ile bir dindi benim hālimi şor
Didi derdiñ bilürem ' aşkın eṭıbbāsı menem
5. Didim imdi nedi bu cismde zāhir marāzım
Didi çoḡdan bilürem kalb-i temennāsı menem
6. Didim ey gül ne idüm gönlüm açıl sun ğamdan
Didi ol hasta dilin her gice hülyāsı menem
7. Nevberin eşki didim şöndümedi hier odını
Didi ' aşk āteşinün şönmede deryāsı menem

1030

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ne kadar gice men āh u fiğān itmelüyem
Firqatiñde yüzüme eşki revān itmelüyem
2. Niçe hicrān şebini āh-ı şerer-bārım ile
Dilimün derd ü ğamın şem' e beyān itmelüyem

3. Men gerekdir ğamını gizli dutam tâ diyesen
Külbe-i hüznede men hayli mekân itmelüyem
4. Ne kadar tuş olaram ğamze-i hūn-hūār oğuna
Dil-i mecrūhı hemān zaĥm ile kan itmelüyem
5. Zaĥmdan döndi dilim cismde zenbūr ivine
Doldurup şehd-i leb-i yār ile şān itmelüyem
6. Ta' ne daşıyla benim her tarafım oldu ħişār
Bu ħişār içre dil-i zārı nihān itmelüyem
7. Nevberā men bu kadar fikr ü hayāl eylüyürem
Yoĥsa bu fikrimi men āfet-i cān itmelüyem

1031

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 320a
1. 'Aybdır kim hicriden men terk-i 'aşķ-ı yār idem
Özümü rüsvā-yı il hem şöhre-i bāzār idem
  2. Bāde terkin itmedim taķvādan ammā ħorĥuram
Mest olanda sırrımı 'ālemlere izĥār idem
  3. Zülf ucundan dutmuşam tâ kim yetem ruĥsārīña
'Ankebūdāsā dilim pā-bend-i zülf-i yār idem
  4. Bülbül-i şeydā-dilim bir gül-ruĥa dād eylerem
Ķorĥum oldur yārimi feryāddan bīzār idem
  5. Vaşl-ı cānān şabradır ta' cīl itme ey göñül
Şabra şābır olmuyup āsānımı düşvār idem
  6. Ğamları cem' eylüyüp yıġdım dil-i maĥzūnıma
Şoñ gelen 'uşşāķlar 'unvānına ğam bār idem

^{1030/3} hüznede: hüznide N1

^{1030/4} mecrūhı: mecrūhı N1

^{1030/5} zaĥmdan: zaĥmıdan// cismde: cismide N1

^{1031/1} hicriden: hicriden N1

^{1031/4} feryāddan: feryādıdan N1

^{1031/6} 'uşşāķlar: 'uşşāķılar N1

7. Nevberā fikrim budur kūy-i ser-i cānānda
Gözümü bir nev' ilen men nāzır-ı ruhsār idem

1032

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

1. Yoğdur ' ilāc derdime dilden veremliyem
Yaram sağalmaz olduğuna hayli ğamlıyam
2. La' l-i lebiñ şarābdı ser-hoş iden meni
Fahırım budur ki bāde-i yār ile demliyem
3. Sīnem delindi ney kimi peykān-ı ğamzedem
Feryādım ince ney kimidir zil ü bemliyem
4. Hātem metā' -ı dehr ile şöhret tapup velī
Cān virmüşem nigāra men ondan keremliyem
5. Dil bütesinde āteş-i hicrān gözümde nem
Bir çübter misāli yanan vaqte nemliyem
- 320b 6. Cevr ü cefā-yı yār ile sīnem dolup daşır
Derd ü melāl ü miñnet elinden sitemliyem
7. Yağsun cihānı qorğuram āhım şerāresi
Sūzān-dil ile pāk nefesden qasemliyem
8. Gelmiş cihāna min büt-i zībā şanem-perest
Onlar mişāli men dağı zībā şanemliyem
9. Mihrāb-ı kecle fağr eylügen zāhide diyün
Tā' atgeh-i nigārda ebrū-yi ğamlıyam
10. Devrüberimde fevc ile ğam miñnet ü elem
Şāhem ğam ile Nevberī bī-ğadd ğışmlıyam

^{1031/7} cānānda: cānānda N1

^{1032/9} nigārda: nigārda N1

1033

Fuzûliye Hâşr Olunmuş Bir Ğazel***Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün***

1. N'ola hem-^ç aşr olup senle saña men çäker olsaydım
Cihânda sen kimi halkın dilinde ezber olsaydım
2. Çıhup şeh-bâz-ı fikriñle olaydım ^ç aşk seyyâhı
Vücûdîñda olan bâzû ^ç ivâzdan men per olsaydım
3. Çekende nazma eş^ç ârı dutanda hayret eyyâmın
Eliñde bir kalem ya kim mürekkeb tek ter olsaydım
4. Açanda gülşen-i tab^ç iñ muhabbet şâhesinde gül
O gülşen devrine men de tikan tek mi^ç cer olsaydım
- 321a 5. Virende şekker ü hâra lebiñ inzâma şehdiyyet
Ona mülhâk olup men de sözüñde şekker olsaydım
6. Çekende rişte-i nazma kelâm-ı dürr-i şehvârı
Huzûriñda duran şem^ç tek yanup hâkister olsaydım
7. Fezâ-yı dilde cevlâna getürdikce hayâlâtın
Rikâb-ı tevsen-i fikre dayanmış mehter olsaydım
8. Diyirdim hayli mes^ç üdam gelüp yanıñda cân virsem
Fuzûli sen kimi men de cihânda Nevber olsaydım

1034

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Hicr odından cânımı bir lahza râhat bulmadım
Gönlümü endühdan aşlâ ferâgat bulmadım
2. Gezmüşem ^ç aşk ^ç âlemin başdan başa şürîde-dil
Baht-ı nâ-mes^ç üdîma bir gün sa^ç âdet bulmadım
3. Ğamları cem^ç eyledim hicrânda maḥzûn dile
Her belâ bu cânıma geldi kifâyet bulmadım

---

^{1034/1} endühdan: endühıdan N1

^{1034/3} hicrânda: hicrâmıda N1

- 321b 4. Virmedi göz açmağa imkân raķībün ʔaʕ nesi
 ʔaʕ ne-i aġyārdan ašlā nihāyet bulmadım
5. Yār elinden dutmuşam muħkem yire yetmiş elim
 Ğayrı bir dergāha yüz dutmaķı ħācet bulmadım
6. Mesken itdüm kūyını göz çekmüşem ħübāndan
 Başka yire göñlüme bir istirāhat bulmadım
7. Nevberem cānān diyüp sildi qaradan adımı
 Qara günde qalmadım ilden Őemātet bulmadım

1035

Mefāʕilün Mefāʕilün Mefāʕilün Mefāʕilün

1. Çemenzār içre gül gördüm gül üzlü yāri yād itdim
 Güle baħduqca ey gül-ruħ leb-i gül-nārı yād itdim
2. Şanemler secdesin vācib bilüp mihrāb terkiyle
 Selāsil boynuma zülfü salup zünnārı yād itdim
3. Qadem mey-ħāne-i ʕ aşka qoyup cānān ħayāliyle
 Leb-ā-leb cām-ı zerrinde mey-i ħammārı yād itdim
- 322a 4. Elimden dutmadı sākı yıħıldım ħāke mestāne
 Őalāħ-ı ʕ aql terkiyle o gül-ruħsārı yād itdim
5. DüŐerdim kūh u saħrāya nice Ferhād ile Mecnūn
 Raķībün ʔaʕ ne daşından uşandım ʕ ārı yād itdim
6. Heveslendim ceres Şavtın qulaķa Őevķ ilen dutdum
 Giçen ser-ķaflede Mecnūn dutan efsārı yād itdim
7. Revā görmez ki cānānım maña ey Nevberı cevri
 Göñül virdikde men onda olan reftārı yād itdim

---

^{1034/4} aġyārdan: aġyārıdan N1

^{1034/6} ħübāndan: ħübānıdan N1

1036

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Eylediñ perçem-i gīsūda giriftār dilim
Oldum āsūde daḡı söylemerem var dilim
2. Göz revāqına çekür şūretiñi dilde ḡayāl
Yaş töker 'arızıma sīnede aḡlar dilim
3. Miḡnetiñ bā' iş olup cismde yoḡ táb ü tüvān
Bu sebebdendi çekür āh-ı şerer-bār dilim
4. Göz baḡur gülşene dil ḡayli tesellī götürür
Gül yüzüñ manzarına oldı heveskār dilim
- 322b 5. Dād elinden gicenün āteş-i hicrānı töker
Cem' ider çevresine āteşi nā-çār dilim
6. El-ḡazer itdi gözüm ḡasret-i ruḡsārıñdan
Ḳat ider gözyaşına ḡatre-i ḡün zār dilim
7. Şemer-i mihr ü muḡabbet yetüşüp Nevberide
Virdi 'aşḡ ehline min tāze vü ter bār dilim

1037

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. 'Aziz cānımı ḡurbān nigāra virmelüyem
Ölüp dir[il]meli olsam dü-bārā virmelüyem
2. Yürekde saḡladığım ḡalkdan nihān ḡamımı
Fiḡān u nāle ilen āşikāre virmelüyem
3. Żamir-i sīnede ḡayli 'aziz besledigim
Dil iḡtiyārını çeşm-i ḡumāra virmelüyem
4. Cevāhirāt-ı sūḡanla dolupdı baḡr-ı dilim
Telāḡum ile çıḡardup kenāra virmelüyem

^{1036/3} cismde: cismide N1

^{1037/1} [il]: N1

^{1037/2} ḡalkdan: ḡalkıdan N1

^{1037/4} baḡr: bahr// telāḡum: telāḡum N1

5. Nigâr hardadı men de o yirde olmaluyam
Hemîşe zevk-i dili ol diyâra virmelüyem
6. Raķıbden ğamımı saħluyup dilimde nihân
Sürür-ı kalb ile yâre işâre virmelüyem
7. Çemende bülbüle ta' lîm idem figâni gerek
Dilim nevâsını ol bî-ķarâra virmelüyem
8. Götürdi her müje dilden rüsûm-ı ħişşesini
Nigâra dil cigeri pâre pâre virmelüyem
9. K̄ara ğün ile ğiçür Nevbere firâķ ğünü
Bu ħaķda bir ħaber ol ğül-‘ izâra virmelüyem

1038

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Senden ayrı ey perî bî-ihtiyâr ağlar ğözüm
Yaş töker ârâmsız leyl ü nehâr ağlar ğözüm
- 323a 2. Yâd ider her laħza dil ğülşende ğül tek ‘âriziñ
Mevsim-i ğülde nice ebr-i bahâr ağlar ğözüm
3. Geh töker hicrânda pinhân yaşın ruħsarıma
Reh-ğüzârînda durup geh âşikâr ağlar ğözüm
4. Gice vü ğündüzleri ârâm olup dutmaz ķarâr
Rûzigârın ğerdişin tâ bir ķarâr ağlar ğözüm
5. Ğöz töker her dem yaşın ğamdan ‘izâr-ı zerdime
Bâ‘ işi oldur olup senden kenâr ağlar ğözüm
6. Muntazır ķoyduñ meni ey bî-mürüvvet ğelmediñ
Ķaldı ħasret ‘ârıza tâ intizâr ağlar ğözüm
7. Nevberî sen dime feryâdını terk eylüyor
Her ķadar kim miħnetiñ ğöñlümde var ağlar ğözüm

---

^{1037/6} raķıbden: raķıbiden N1

^{1038/3} hicrânda: hicrânıda N1

1039

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey perī-şüret seni gördükde hayrân olmuşam
Men de bir şahrâ gezen Mecnûn-ı devrân olmuşam
2. Leylîveş ruhsârîña müştâk olup oldum cünûn
İl içinden çıkmuşam Kays-ı beyâbân olmuşam
3. Tavk-ı zincîr-i cünûn boynumdadır gîsûlarıñ
Zülf ile hû dutmuşam onçün perîşân olmuşam
4. Derdmend olmuş dilim bağrımda hicriñden verem
Çâresiz bu derdime her lahza giryân olmuşam
5. Hâli itmiş hûndan dîl bûtesin endüh u ğam^{1039/5}
Ahdı gözden 'ârıza ser tâ be-pâ kan olmuşam
6. Gül görüp yâd eyledim gül-berg-i ter ruhsârîñi
Bülbül-i şeydâ kimi gülşende nâlân olmuşam
7. Men de bir şey' kalmuyup yağma idüpdür gözleriñ
Tuş olup men turre-i tarrâra tâlân olmuşam
- 323b 8. Nevberî efsürde hâl itdi melâl ü miñnetiñ
Derd-i dil ref' itmege imdi ğazel-h'ân olmuşam

1040

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Men de bu memleket-i 'aşkda sulţân-ı ğamem
Vâriş-i miñnet ü ğam şâhib-i hicr ü elemem
2. Külhen-i kûy-i seriñ 'aşıkadır kaçır-i mülük
Çine fağfûr dime şanma ki şâh-ı 'Acemem
3. Bilmüşem dehri fenâ ondaki her zâdı fenâ
Hem özüm nâm-zed-i mülk-i diyâr-ı 'ademem

^{1039/5} hûndan: hûmıdan N1

^{1039/8} ğazel-h'ân: ğazel-hân N1

^{1040/1} 'aşkda: 'aşkıda N1

^{1040/2} fağfûr: fağfûr N1

4. Zerrenün zerresiyem haşlet-i fakriyyet ile
Her ne kemdirse cihân içre men ondan da kemem
5. Serv tek bî-şemer öz kıaddime fâhîr degülem
Şâh-ı pür-bâr kimi başın egen kaddi hamam
6. Dehr öz devrine bir ‘ aşıkı meşhûr eylüyor
Men de ‘ aşkın sözünü neşr eylüyen bir kalemem
7. Nevberem yâre özüm derdimi izhâr iderem
Ėayrıdan derd-i dile çâre temennâ dilemem

1041

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Perde-i çeşmim benim ol mâh-rû yâre hıyâm
Bu hıyâma kiprigim etrâfdandır istikâm
2. Örtüğü göz perdesi ağı nigâra hı‘âbgâh
Koy gelüp ol mâh-rû dutsun gözüm içre maķâm
3. Tekyegâh olsun kaçım ol mâh-rû cânânıma
Kaçıma dirseklenüp râhat bula vaķt-i menâm
4. Perde-i çeşmim ona uygu demi örter gözüm
Kaķuluklardır onu her dem salarlar vaķt-i şâm
- 324a 5. Giryesiyle gözlerim cânân yoluna şu seper
Pâk ider gerd-i rehin cânâna eyler ihtirâm
6. Merdüm-i çeşmim olar gözde gözetçi yârime
Kim ona yol bulmuya ağyâr Ėayrı vesselâm
7. Göz çanaķı ikidir biri kimindir sorsalar
Şağ gözüm cânânımun şolunda hı‘âb itsün Ėulâm
8. Nevberî cânânıña göz perdesin virdiñ maķâm
Çoğ Ėüzel ihlâş ile itdiñ nigâra ihtirâm

---

^{1041/1} etrâfdandır: etrâfdandır N1

1042

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Sensiz tökülür 'ârızıma eşk-i revânım
Fâş oldu cihân ehline bu dâğ-ı nihânım
2. Çıhdı giceler göklere âh-ı dil-i zârım
Bu hayli ta' accüb ki benim çıhmadı cânım
3. Cânân cigerim dâğına merhem yine virmez
O yahşî bilür gayrı kese yoğdı gümânım
4. Derd-i dilimi sevgilü cânâna diyordım
Hayfâ ki onu görcek olur beste zebânım
5. Ta' ne daşını çevreme bir sedd çekerdim
Kat itsem eger gam tozuna eşk-i revânım
6. Bülbülleri nâlân iderem gülleri handân
Gülzârda sensiz ucalan demde figânım
7. Hicrânî ile tâ yetüdüm 'ömrümü başa
Ey Nevberî hicr ile benim giçdi zamânım

1043

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Bir doyunca ser-i küyînda figân eylemedim
Yüzüme eşk-i ter-i çeşm-i revân eylemedim
- 324b 2. Olmadîñ râzî gelüp dâd ışiginde oturam
Miñnet-i derd-i dil-i zârı beyân eylemedim
3. Tökmedim gözyaşımı gird-i reh-i reh-güzere
Yüregim h'âhiş iden yirde mekân eylemedim
4. Virmediñ izn çekem başımı şahrâya çöle
Kays tek dehrde bir nâm u nişân eylemedim

---

^{1042/6} gülzârda: gülzârıda N1

^{1043/4} dehrde: dehrde N1

5. Koymadın dâğı delem ‘aşkıda Ferhâd kimi
Tîşemi başa urup kâtil-i cân eylemedim
6. Nevberâ tâb eyledim bir bile hicrân odına
Cânı cânânıma virmekte ziyân eylemedim

1044

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Ol melek-manzarı men dün gece handân gördim
Güle nişbet yüzünü zülfünü reyhân gördim
2. Gerdişe girdi meyi bir dolı peymâne ilen
Gönlümü gözlerinün mestine hayrân gördim
3. Nâzırânın gözünü hâlet-i hayretde koyup
O perî-şûreti bu hale nigezbân gördim
4. Çekdi göz hâtırıma cenneti hürîlerini
Yârımı hürî hemân mevzi‘i rıdvân gördim
5. Güle beñzer yüzini şübhe yoğ ammâ dehenin
Şanki bir gonça vü yâ piste-i Demğan gördim
6. Nevberâ şâd olubân başıma çekdim ayakı
Zevke geldim özümü şi‘r-i gâzel-h‘ân gördim

1045

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Her gün olur ziyâde vaşl-ı nigâra meylim
Artur ferağ dilimde oldukça yâra meylim
- 325a 2. Saldı hayâl-i vaşlı sevdâ-yı ‘aşkı başa
Başım da gitse gitmez ondan kenâra meylim
3. Müddetdi fi‘l-hâkîkat mey-hâneden ırakam
Hilâkat deminden oldu çeşm-i humâra meylim

^{1043/5} ‘aşkıda: ‘aşkıda N1

^{1044/4} hâtırıma: h‘âtırıma N1

^{1044/6} gâzel-h‘ân: gâzel-hân N1

4. Senden meni ayırmaz kimse ecelden ayru
Kūy-i seriñde öllem vardır mezāra meylim
5. Hakk olsa bir muhabbet dilden çıhar mı hāşā
Yoğdur yüziñden ayrı bir gül-^ç izāra meylim
6. Sensiz kara gün oldum ğamlandı hasta göñlüm
Dilde dem-ā-dem artur āh-ı şerāre meylim
7. Ey Nevberī melālim her-çend yār bilmez
Bā-in heme nigāra artur dü-bārā meylim

1046

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Her seher hātif-i mey-hāneden āġāh oluram
Mey-i şahbādan içüp dehre şehinşāh oluram
2. Cāmı meyle çekürem başa göñül zevke gelür
Remz-i pinhānı kalup sırrdan āġāh oluram
3. Ayak altında kalur küngüre-i tāk-ı felek
Sīneden ^ç arşa yeten āh ile hem-rāh oluram
4. Ucaluğdan düşürem bir eyle efsürdelige
Kādem altında kalup huşk olan kāh oluram
5. Rind-i mey-hāne ile zāhide diğkat idirem
Doğruya muhliş olup egriden ikrāh oluram
6. ^ç Āşıkāne bağuram her tarafa yol dolanur
Hayret üzre dayanup men dağı gümrāh oluram
7. ^ç Aşk rāhında yüzüm dutdı haqīkat tarafa
Nevberī men bu sebep zāhide bed-h^çāh oluram

---

^{1046/2} sırrdan: sırrıdan N1

^{1046/4} efsürdelige: efsürdegile N

1047

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 325b 1. Dimüyün çoḥdı dil-i zārda min yara disem
 Ḥayli efsūs eylüyor men bunu dildāra disem
2. Munca kim cevr ü cefā gönlüme yārdan yetüşüp
 Ne diyor yārim eger men bunu aḡyāra disem
3. Baḥr-ı sīnemde olan gevher-i la' lin birini
 Kıymet eyler mi gören tācir-i bāzāra disem
4. Bu ḳadar cevr ü cefā çekdi göñül gül-rūdan
 Gül bitürmez bu sözi gülşen ü gülzāra disem
5. Şöndümez hicr odını cümle ṭabībān-ı cihān
 Ne virer vaşl-ı nigārı bu oda çāre disem
6. Bī-sütünü daḡıdar āh-ı şerer-bār-ı dilim
 Doldurar baḥrları dīde-i ḥün-bāra disem
7. Bī-ḥaṭar giçmez olu ḳāfile-sālār yükü
 Onu da ḡāret ider ṭurre-i ṭarrāra disem
8. Āşiyān virdi başın ḳuşlara Mecnūn didiler
 Ona min töhmet ider men bunu Nevbāra disem

1048

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Men ki ' aşḳında seniñ munca nedāmet çekürem
 Öz özümden uşanup ḥayli ḥacālet çekürem
2. Şanma kim cebren olup ' aşḳ yükü boynumda
 Dilimin ḥāhişidir bār-ı şadāḳat çekürem
3. Bülbülün nālesidir göñlümü nā-rāḥat iden
 Güli āḡuşa çeken ḥāra beḥālet çekürem

---

^{1047/1} zārda: zārıda N1

^{1047/3} baḥr: bahr N1

^{1047/6} baḥrları: bahrıları N1

4. Dile yol virme ğama çünki o cān uğrusudur
Cānı ondan hele kim nev' i selāmet çekürem
- 326a 5. Ne sözüm var olu bu haqq kıyāmet sözüne
Firkat-i yār ile men renc-i kıyāmet çekürem
6. Fikr-i yār ile daħı şāmı şabāh eyelüoram
Şubħ-dem baħtıma bir rāh-ı sa' ādet çekürem
7. Dūzağ ehline diyün sūziş-i hicrān odını
Bilsün onlar ki nice renc-i ħarāret çekürem
8. Nevberī ' aşğ ile men imdiki bu devrimize
Çaysdan ehl-i cihān içre ' alāmet çekürem

1049

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Eyle ser-mest olmuşam aşlā cihānı bilmürem
Hūş u idrākım gidüp cism ile cānı bilmürem
2. Terk-i firdevs eyelüyüp imdi peşimān olmuşam
Gelmüşem bu dādda sūd u ziyānı bilmürem
3. Cānı buldum bilmürem nirden bulum cānānımı
Kimden itmek yaħşıdır bile ricānı bilmürem
4. Gül dudak ile maña yarım tekellüm eyelüyüp
Ħayf kim onda olan sırr-ı nihānı bilmürem
5. Gösterür kec-rāhı bu ' ālemlerin fetvāları
Egriler bā' işdi men rāh-ı revānı bilmürem
6. Vācib olmuş tã' atı nefse kemān-ebrūların
Kec olan mihrābda zevk ü şafā bilmürem
7. Söylüyor zāhid maña istiğfār ile tövbe kııl
Zāhidin fikri nedir Nevber men anı bilmürem

---

^{1048/8} Çaysdan: Çaysıdan N1

^{1049/2} dādda: dādıda N1

^{1049/6} mihrābda: mihrābıda N1

1050

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Min gül açsun gonçadan gülzār ü gülşen neylüyüm
 'İtr ile dolsun gül ü reyḥān u sūsen neylüyüm
- 326b 2. Gül yüziñdir göñlümün aşl-ı merām-ı maqşadı
 Rū-be-rūda durmadıñ ey mäh-rū men neylüyüm
3. Vaşl ḥāşıl olmasa ger bülbül-i şeydā kimi
 İtmüyüm mi dād ile feryād u şiven neylüyüm
4. Gözlerim her gün kalur cānān yolunda muntazır
 Cān olur hicrāndan bir odlu külḥen neylüyüm
5. Āteş-i āh-ı dilim ḥuşk eylese gülşenleri
 Bāğı āhim eylese vīrāne gülbün neylüyüm
6. Ṭa' ne daşına dilim ağıyārdan tāb eylemür^{1050/6}
 Yoḥdı bir āyine tek rüyımda āhen neylüyüm
7. Yandurursan Nevberī qārūre-i hicrāñına
 Şu' le-ver nārım idür dünyānı rüşen neylüyüm

1051

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Çoḥdandı men o şuret-i zībānı görmürem
 Efsūslar o gül-ruḥ-i ra' nānı görmürem
2. Gül-zar ü bāğı seyr idirem ḥaḩdır i' tirāf
 Ra' nā yüzünde zülf-i semensānı görmürem
3. Müşkil-güşādı mu' teḩidem yār bes niçün
 Düşvār olan vişālde āsānı görmürem

^{1050/4} hicrāndan: hicrānıdan N1

^{1050/6} ağıyārdan: ağıyārıdan N1

^{1051/1} efsūslar: efsūsılar N1

^{1051/3} vişālde: vişālde N1

4. Reftârı yoĥdı bâġda servin ne ĥâşılıım
Ana baĥum ki kâmet-i Tûbânı görmürem
5. Kim görse şûretimi maña nîm cân diyor
Şiddetlenüpdî za' f-ı tenim cânı görmürem
6. Ĥayret meni götürdüğün ondan bilür gönül
Men göz önünde nergis-i şehlânı görmürem
7. Gülzâr-ı ' aşĥ içinde biten gül çiçeklerim
Gelmiş ĥuşûla sünbül ü reyĥânı görmürem
- 327a 8. ' Aşĥ âteşine Nevberî kim saldı bilmedim
Bes men niçün bu sâĥada cânânı görmürem

1052

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. İmdi de ser-geşte-i devrân olan Mecnûn menem
Leylî-şûret dil-berin ruĥsârına meftûn menem
2. Cân talebkârı olan vaşla ' ivaz gül peykerin
Ortamızda koyduĥu cân şartına medyûn menem
3. Güşe-i ġam-ĥânedede şeb tâ seĥer ġamġin olan
Dem-be-dem yaşın töken ruĥsârına maĥzûn menem
4. Cûybâr-ı çeşm ile deryâlara şû dolduran
Zinderûd ile Aras rûd-ĥâne-i Ceyĥun menem
5. Ģamlu gönülünden viren mey-ĥânedede nâya nefes
Dolduran mey-ĥâneye feryâd ü dâd ü ün menem
6. Bir terâzû var ise miĥdâr-ı ' aşĥ-ı vezn iden
Ĥaysun ' aşĥından olan miĥdârda ötkün menem
7. Dâd u feryâd eylüyen kûy-i ser-i cânânda
Nevberî yaşın töken ruĥsârına her gün menem

^{1051/4} bâġda: bâġıda N1

^{1052/6} miĥdârda: miĥdârıda N1

^{1052/7} cânânda: cânânıda N1

1053

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Yüziñe nişbet eger ol meh-i pervîni didim
Olma rencide ki men bu sözü taḥmîni didim
2. Ne melâḥatlidi kim dehrde şöhret qazanup
Şüretiñ zann eyleme ‘arız-i Şîrîni didim
3. Her seher müşg-i Ḥotan bād-ı şabâdan yetüşür
Ey Ḥotan gözlüm inan turre-i müşgini didim
- 327b 4. Dil nedendir ki bile ‘aşqda ğam virür olur
Bî-ğamı söylemedim ‘aşq-i miskîni didim
5. Yine göz her yetene mihr ile salmur nazarm
Yüziñi söylemedim şüret-i ğayrını didim
6. Ne güzel şayd eyelüyüp turfe kebüter özine
Şâh-bâzı dimedim bu dil-i şâhîni didim
7. Men şabâdan diledim Nevberî hoş-büy-i nesîm
Sünbülün ‘ıtrını yoḡ zülf-i reyâḥîni didim

1054

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bilmürem bu dil-i biçâre ne tedbîr eyelüyüm
Ne qadar dâda gelim nâle-i şebgîr eyelüyüm
2. Dil-i dîvâneye bir çâre bunu añlamuşam
Zülf-i cânâni onun boynuma zincîr eyelüyüm
3. Zülf-i yâr ile giçen ḥâl-i perîşân dilimi
Niçe meclis ola tâ men onu taqrîr eyelüyüm
4. Rind-i mey-ḥâne ile pîr-i muġân hem-râzım
Men ki zâhid degülem ḥîle vü tezvîr eyelüyüm

---

^{1053/2} dehrde: dehrde N1

^{1053/4} ‘aşqda: ‘aşkıda N1

^{1053/7} reyâḥîni: reyâhîni N1

5. Görmesem şüretiñi bilme ki senden dūrem
Mümkinimdir dilime ʿ aksiñi taşvīr eylüyüm
6. Sındıma ʔalbimi çün şīşeye beñzerdi göñül
Sınsa ol şīşe onu men nice taʿ mīr eylüyüm
7. Söz virüp yārim onun yanına pinhānī gidem
Nevberī men nice bu daʿ veti te ʾhīr eylüyüm

1055

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. İçüp laʿ liñ meyin ser-ḥoş yıḥılsam dut ki maʿ zūrem
Saña maʿ lūmdur cānān şarāb-ı cāmdan dūrem
- 328a 2. Lebiñden neş ʾedār oldum ḥarāb-ı bāde-i şāfem
Dem-ā-dem içsem ol meyden cihānda ḥayli mesʿ ūdem
3. Binā-yı cānımı te ʾmīn iden meydīr muḥabbetdir
Fezā-yı ʿ aşḫda şāhem bilād-ı Çin-i faḡfürem
4. Kemān ebrūların tīri dile yetdükce şād ollam
Göñül ḥoş-ḥāldir senden ḥayāl itme ki rencūrem
5. Fiḡān u nāle vü zārım ser-i kūyınḡda ḥiss itseñ
Özümnden bilme bu dādı fiḡān u dāda mecbūrem
6. Deli dīvāne oldum kim ötem nā-ehl-i dünyādan
Olam ser-geşte-i şahrā bu rüsvālıḫda maḡrūrem
7. Öten ötdi giçen giçdi hani Ferhād ile Mecnūn
Yetüpdür vaḫtim ey Nevber mecālislerde meşhūrem

1056

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün

- 328b 1. Men belā-yı ʿ aşḫ ile rüsvā-yı devrān olmuşam
İllere meşhūr olup dil-bend-i cānān olmuşam

^{1055/1} maʿ lūmdur: maʿ lūmıdur// cāmdan: cāmıdan N1

^{1055/3} ʿ aşḫda: ʿ aşḫıda N1

^{1055/4} ḥoş-ḥāldir: ḥoş-ḥālidir N1

2. Giryeden göz açmadım bir lahza fahrımdır benim
Sen kimi bir dil-berin hicrinde giryân olmuşam
3. Men nesīm-i şubhdan bildim perīşān turreñi
Zülfüne nişbet özüm hāl-i perīşān olmuşam
4. Dutmadım men nāşihün pend-i riyāsın gūşıma
Öz özümden rāzīyem mesrūr u şādān olmuşam
5. Virmedim aġyār[a] yol bilsün merām u h̄āhişim
Sırrım ile dil kimi sīnemde pinhān olmuşam
6. Her seher vaḳti du‘ā cānānım eyler müstecāb
İlticāya el dutup çāk-ı girībān olmuşam
7. Bir zamān Mecnūn idi ‘unvān olan ‘āşıklara
İmdi ‘āşıklara ey Nevber[ī] ‘unvān olmuşam¹⁰⁵⁷

1057

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Aşḳ-ı yār ile dolan cām-ı şarāb-ı la‘lfām
Bezmi-i ‘işret dil-ber-i hoş-rū leb-ā-leb meyle cām
2. Bir şeker-leb dil-ber-i meh-rū olan endāmı sīm
La‘l-i mey-gūn neş’esi zevḳ ü şafā başda müdām
3. Gūşe-i ruhsārda hāl-i siyāhın dānesi
Murğ-i rūḫa perçem-i gīsūları tezvīr-i dām
4. Zūlmet-i zülf-i siyāhında lebi āb-ı ḫayāt
Tūṭi dildir şekker ü la‘l-i lebine teşnegān
5. Güne ide reşḳ ruḫ-i zībāsına vaḳt-i seher
Müşg-bū gīsūsına ḫayrān ḳala yeldā-yı şām
- 329a 6. Āteşin rüyı yaḫa ‘āşıḳ dilin şām u seher
Dil zamīr-i sīnede tā bulmaya rāḫat maḳām

^{1056/3} şubhdan: şubhdan N1

^{1056/5} [a]: - N1

^{1056/7} [ī]: - N1

^{1057/3} ruhsārda: ruhsārda N1

7. Terk-i idrāk eyelüyüp ‘ uşşâkı dâim mest ola
Cismi tâkatdan düşe metrük ola tende nizâm
8. Yâr küyından gelen her dem nesim-i cân-fezâ
‘ Āşıkâ ma‘ şūkadān pinhân yete ondan selâm
9. Nevberî cânāndan dutmaz bu hicrân cürmini
Yârine yetse alar hicrân deminden intikâm

1058

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. ‘ Aşk ‘ âleminde men dilimi yâra virmüşem
Ser-mest olanda gönlümü dildâra virmüşem
2. Ser-geştelikte men de cünün-ı zamāneyem
Dâr-ı cihâni turre-i tarrâra virmüşem
3. Derd ü gam u melâl ile hem renc ü miḥneti
Cem‘ eyelüyüp tamâm-ı dil-i zâra virmüşem
4. Vaşl-ı nigâra vaqt-i mu‘ ayyen lüzümü yoḥ
Ḥilḳatde men vücūdımı ol yâra virmüşem
5. Bülbül figâni gülşeni dutmuş gül istiyor
Men de ḥayâlim ‘ arız-ı gül-nâra virmüşem
6. Ḥâl-i siyâh-ı hindveşi gül-‘ izârda
Güyâ ki men elimle gülü ḥâra virmüşemü
7. Cânāndan soruşdula vaşlıñ kiminkidir
İtdi işâre vaşlımı Nevbâra virmüşem

1059

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Men terk-i zevḳ-i serv-ḳad-i yâr itmerem
Dil ḥ‘âhişi bu oldı onu ḥâr itmerem

^{1057/9} cânāndan: cânānıdan N1

^{1058/6} ‘ izârda: ‘ izârıda N1

^{1058/7} cânāndan: cânānıdan N1

- 329b 2. Gül-berg-i ter yüzünde olan kara hâl tek
Gül bûtesinde hârı da inkâr itmerem
3. La' l-i lebin meyine girov hırkâmı koyup
‘Üryân ü mest hâletime ‘âr itmerem
4. Kûyî tavâf eyler ‘ivaż hacc-ı ekberi
Beyt-i Hudâya şavtımî tekrâr itmerem
5. Yâd-ı ruḥ-i nigâr iledir seyr-i gülşenim
Yoḥsa ki men seyâḥat-i gûlzâr itmerem
6. Āh-ı cigerci eşkimi gözden nişâr iden
Göz merdümün ‘abeş yire ḥûn-bâr itmerem
7. Zîbâ şanem ne çoḥdı cihân içre lîk men
Her bî-vefâya raġbet-i dîdâr itmerem
8. Dil senden özge dil-bere meftûn olan degül
Ḥâhiş onundı ‘aksine ısrâr itmerem
9. Ger dâmen-i vişâle yete Nevberin eli
Kıllam kâsem ki nâle diger bâr itmerem

1060

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Mülk-i ‘aşkın men de bir meşhûr olan sultânıyam
Server-i ḥübân olan ma‘şûkamun derbânıyam
2. ‘Andelîb-i gülşenem olmaz kafes küncü yirim
Āşiyânım şâḥe-i gülde olarsa kâni‘yem
3. Āḥdı Mecnûn şu kimi ‘aşk âleminde durmadı
Lîk men bu vâdî-yi ‘aşkın duran ‘ummânıyam
4. Şanmuyun ser-ḥoş meni bile görende ḥâlimi
Doğrudur mestem velî nergis gözün mestânıyam
5. Nâle-i ney yandırmaz men olmasam bezm ehlini
O benim cânımdı men ol nây-i ḥuşkun cânıyam

^{1060/2} kâni‘yem: kâniyem N1

- 330a 6. Baħr-ı dildendir benim zāhir olan gevherlerim
Genc-i sīnemdir dolu dürr ile gevher kānıyam
7. Cān u dilden kim vire ey Nevberī cānāna cān
Men onun kemter ğulāmı kemterīn derbānıyam

1061

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gözüm kan yaş töküp işrāf ile kıлма ħarām
İt kanā' at yaşıña hicrānda çoħdur maķām
2. Māil itmişdir seni cānān ğamında giryeye
İstiyor bu nev' ile tā senden alsun intiķām
3. 'Aşık olduñ şabr kııl ta' cīle yoħdur ihtiyāc
Çarħ-ı gerdün her işin vaķtinde koymuş bir nazār
4. Ħāl-i hindü dānesi ruħsārda tezvīridir
Dāmıdır zülf-i siyeh bu dāma gönlümdür hümām
5. Kāfile-sālārı gör bend it kaķāra başıñı
Sa' y kııl tā yetmesün nā-ehl eline bu licām
6. Virme fırsat ħīle-i tezvīre düşsün murĝ-i dil
Dāne-i tezvīr içün ac murĝ mişli olma ħām
7. Muħterem dut nefsiñi eksilme her bir nākese
Olma alçaķ sen nice bāzārı satķın bir ğulām
8. İhtirāmın dutgilan her yirde pīr ü sālikin
Nevberāsā sen de bul maħlūk içinde ihtirām

1062

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ğam-ı hicrānıñı ilden hemīşe men nihān dutdum
Ħabābāsā havālandım şu üstünde meķān dutdum

^{1060/6} baħr: bahr N1

^{1061/1} hicrānda: hicrānıda N1

^{1061/4} ruħsārda: ruħsārıda// hümām: ħümām N1

- 330b 2. Dil-i mecrûhıma ğamzeñ ħadenginden necât olmaz
Gine geldi dile degdi onu her ħadri yan dutdum
3. Didim murġ-i dile nolmuş çıĥup cismimden ayrıldıñ
Didi men zülf-i cānānı özüme āşiyān dutdum
4. Kime men neyledim bilmem işim müşkilde bend oldı
Kimin ħaĥķında bed oldum ki ecrine yeman dutdum
5. Meni da'vet idir zāhid sücūda egri mihrāba
Onun re'yini nehy itdim kemān ħaşa gümān dutdum
6. Lebiñ şehdin dile dermān olan zanneyledim el-ħaĥ
Bu zannım ħayli düzgündür ħayāt-ı cāvidān dutdum
7. Yüzüñ yādıyla gülşende baĥar ħandān güle Nevber
Ĥayāl itme ki men sensiz şafā-yı gülsitān dutdum

1063

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Giceler şubĥa kimi ĥırz-ı du'ā itmelüyem
Dāmen-i yāri dutup vaşla ricā itmelüyem
2. Ėuşşa cānım eridüp derdim 'ilācım gezürem
Dile bir nüşĥa bulup ana devā itmelüyem
3. Cān temennā eylese vaşlına cān virmelüyem
Bu temennāya dil ü cānı fedā itmelüyem
4. Dile minnetdi gözüñ ğamze ħadengin yetüre
Bu oĥun yarasına şükr ü şenā itmelüyem
5. Būseni dil dilüyor 'arız-ı gül-nārıñdan
Söyledi yārim onu men de 'atā itmelüyem
6. Cān viren vaĥte onun adını alsam dilime
Şeref-i ismi ile cānı rehā itmelüyem
7. Şūret-i yāri gönül gözgüsüne dutmaluyam
Nevberā derd-i dili onda cüdā itmelüyem

1064

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 331a 1. Cânâna nezr cânımı kırbân özüm didim
 Kırbândı yâre cism ile bu cân özüm didim
2. Bâlâ-yı kıadr itmek için ilde yârımı
 Ra' nâ kıadine serv-i kırâmân özüm didim
3. Derd-i dilimi hicrde kıadden füzün görüp
 Vaşlın ' ilâc-ı derdime dermân özüm didim
4. Gül şâhesinde kıande olan tâze gül kimi
 Ruşsâr-ı yâre nev-gül-i kıandân özüm didim
5. Ğonça lebin görende dayandım sükûtda¹⁷²¹
 Kıamrâ dudâkıa piste-i Demĝan özüm didim
6. Mey-kâneden kıulaķa gelen [ney] şadâsına¹⁷²²
 Oldı şerik bu dil-i süzân özüm didim
7. Zevķ-i dilim hemişe benim kıüsn-i yârdır
 Göz manzarına ķâk-ı giriĝbân özüm didim
8. İtmez ' ilâc-ı derdime dermân ilen kıekim
 Bilsün bu remzi kıikmet-i Loķmân özüm didim

1065

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Men de bir rindem ki terk-i câm u sâĝar itmerem
 Bâde-i la' l-i lebi meyle berâber itmerem
2. Derdiñe pergâle-i göñlümde min ĝam-kâne var
 Men ĝamı fâş eylüyüp âĝyâra izhâr itmerem
3. İstüyüpdür nâleme bâ' iş nedir bilsün kıaķib
 Lîk men her bir yeten nâ-ehle bâver itmerem

^{1064/3} hicrde: hicride N1

^{1064/5} sükûtda: sükûtda N1

^{1064/6} [ney]: - N1

- 331b 4. Terk-i mey itdim disem mey-hâne bağlansun gerek
Mürşid-i pîr-i muğânın hâtırın ter itmerem
5. Mâhveşler vaşfına gûş itmerem senden sivâ
Her yeten zîbâ ruhu başım çün efser itmerem
6. Ğarķ-i deryâ-yı ğam-ı yârem ki bir ğavvâş tek
Gönlümü bî-dürr ü bî-mercân gevher itmerem
7. Ger leb-i cânândan bir cām-ı mey nûş eylesem
Hilķatim ğayr iledir zî-nefse men şerr itmerem

1066

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Āteşin ruhsârîna pervâneveş yanmış perim
Pâye-i şem' -i ruhuñ devrindedir ğākisterim
2. Gözyaşındır ķāmet-i ra' nāñi sîr-āb eylügen
Ol ķadd-i dil-cūya şu her gün virer eşk-i terim
3. Men ğulām-ı dil-berem kūyında ğādım kemterîn
‘ Ālî-ķadrem bā' işi ‘ ālî-mekāndır dil-berim
4. Hırķa-yı kirbāsıdır egnimdeki dervîş-i dil
Pādişāh-ı mülk-i ğam başda muğabbet efseriyem
5. Külğenim devrindedir ta' ne daşından bir ğişār
‘ Ayn-ı rāğatdır maña külğen ferāğatdır yirim
6. Hūşım olsa başımın çoğdan iderdim çāresin
Hūş ile idrākdan ğālî olup sensiz serim
7. Ney kimi sūrāğ idüp ğamzeñ ğadengi sînemi
Çığmaķ ister per açup murğ-i dile her yan derim
8. Öyle za' f olmuş tenim ey Nevberî endūhdan
Harda dursam ol yire bir sāye salmaz peykerim

^{1065/4} hâtırın: h'âtırın N1

^{1065/7} cânândan: cânānıdan N1

^{1066/6} idrākdan: idrākıdan N1

^{1066/8} endūhdan: endūhıdan N1

1067

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

- 332a 1. Devr-i ruḥunda yārin zülf-i siyāhı gördim
Dutgun seḥāb içinde pür-nār māhı gördim
2. Sulṭān-ı ḥüsn-i çeşmiñ fağfūr-i Çin mişāli
Etrāfına düzülmüş müjgān sipāhı gördim
3. Ebrū-yi ḥam tarīk-i ḥüsne nazār salanda
Egri yol ile baḥdım bir doğru rāhı gördim
4. Te'sīr-i baḥş-ı āha var sâ'at-i mu'ayyen
Men çekdigim cigerden te'sīrli āhı gördim
5. Başa niçün yetüşmez dil itdigi temennā
Taḳdīre yoḥdı tebdīl ḥükm-i ilāhı gördim
6. Men reh-güzār-ı yāre tenhā gidüp dayandım
Dilde koyan muḥabbet 'izzetlü şāhı gördim
7. 'Aşḳ 'ālemin ser-ā-ser Nevber musaḥḥar itdi
Sulṭān-ı 'aşḳ olanda murğ ile māhı gördim

1068

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Ḥayāl-i vaşl ile her dem dutur ḥayāt dilim
Bunıñla firḳat odından tapur necāt dilim
2. Melāl ü miḥnete çoḥdur taḥammüli dilimün
Ümīdvārem ide şabrımı şebāt dilim
3. Özümde salṭanat-ı 'aşḳda şehinşāhem
Libās-ı faḳr ile sen zann kılma lāt dilim
4. Lebiñde kevşeri bulmuş yüziñde rıdvānı
Ḳabül itmeyecek bir de müsḳirāt dilim

---

^{1067/2} fağfūr: faḥfūr N1

^{1068/3} 'aşḳda: 'aşḳıda N1

5. Ruḥuñ meni o yire çekdi çâresiz ҡaldım
Süvâr-ı fil olurken olupdı mât dilim
- 332b 6. Lebiñde şehd-i mükerrer olupdı cezbe-i dil
Budur ki ḥayli sever ҡand ile nebât dilim
7. Şu şöndümez cigirim âteşin benim Nevber
Yanupdı hicr odına çünki ҡat ҡat dilim

1069

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Faqr-ḥaşlet mün' imem dervîşler sultānıyam
Mübtelâ-yı 'aşk olan 'âşıklarun dermānıyam
2. 'Aşqdan ser-geşte bir Mecnūn olanlar cismine
'Ālem-i ma' nādaki Ferhād u Mecnūn cānıyam
3. Bülbül-i şeydâ-dilem bir gül-'izārın 'âşığı
'Āriz-ı gül-nārınun şām u seḥer nālānıyam
4. Gencdir sīnem nihān memlū-yi gevher dürrler
Men bu gencin ḥāfızı maḥrūb olan vīrānıyam
5. Gözyaşım şām u seḥer gözden gele bilme 'aceb
Bu tükenmez eşkimin pür-mevc olan 'ummānıyam
6. Ka' be yüzlüm zülfünü örtük ḥacer ḥāle salup
Men bu ḥacc-ı ekberin maḥbūl olan ḫurbānıyam
7. 'Ahdim oldur men daḥı vaşl-ı nigāra cān virem
Her zamān ḥ'āhiş ide men bende-i fermānınam
8. Bilme müşkil Nevberī vaşl-ı nigārīñ sehldir
Şabr her dem söylüyor men müşkilün āsānıyam

---

^{1069/1} dervîşler: dervîşiler N1

^{1069/2} 'aşqdan: 'aşkıdan N1

^{1069/4} dürrler: dürriler N1

^{1069/6} ḥacer: hacer N1

^{1069/8} sehldir: sehlidir N1

1070

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Aşk ser-gerdānıyam endūh u ğamdır hem-demim
Fıkr ü zıkrım yārdır olsun niçün dilde ğamım
2. Ney nevālanmaz ona sūzān dilim dem virmese
Ḳābil-i feryād olar imdād ide ana demim
- 333a 3. Birce Mecnūn cānını cānāna teslīm eyledi
‘Aşk rāhında odur cevır ü cefāya bāhemim
4. Doldurar mey-ḥāneni ney nālesi şām u seḥer
Ġālibā pīr-i muġān ḳurmuş o yirde mātemim
5. Ḥuşk ider deryāları āh-ı şerārım āteşi
Olmasa imdād iden deryāya sızḳın göz nemim
6. İhtiyār elden gidüp başdan itirdim hūşımı
Mihriñi bā-in heme saḥlar bu ḳalb-i muḥkemim
7. Ḥayretiñden çöllere düşdüm cünün zannitdiler
Ḥaḳlıdırlar beñziyor Mecnūna ḥāl-i sersemim
8. Reh-nümāsı vardır her bir cününün Nevberī
Olmadı lākin benim yol gösteren bir adım

1071

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ḥayāl-i vaşlıñı dilden kenār itmemüşem
Gönülde ğayrı şanem ihtiyār itmemüşem
2. Ḥayāl-i vaşlıñ olupdur tesellisi dilimün
Bir aydı dil-bere göz i‘tibār itmemüşem
3. Olupdı seng-i melāmet dili mükedder iden
‘İlede bir güzele āh u zār itmemüşem
4. Bir özge dil-bere hergiz muḥabbet arturuban
Sirişk-i alimi gözden nişār itmemüşem

---

^{1070/8} vardır: vardır N1

5. Oturmuşam ğam ivinde ħayāl-i rūyîñ ile
Cünûn olup daĥı meyl-i diyâr itmemüşem
6. Didim ki şād oluram men vuşûl-i vaşl ile
Henüz men özümü baĥtiyâr itmemüşem
7. Ğamım sitâre şayundan ziyâde olmalıdır
Bu zanndır ki nücûmı şümâr itmemüşem
- 333b 8. Diyorla şavt-ı ney sūznâk nâlem tek
Fiġânımı neye men âşikâr itmemüşem
9. Qarışdı ğam qanıma bend bend cânımda
Bu qanı vaşl ile dilden kenâr itmemüşem
10. Nazar hemîşe salar Nevberî nigâr özine
Nezâre ğayrı yüze ey nigâr itmemüşem

1072

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Râĥat olmaz dil ser-i kūyında feryâd itmesem
Bülbül-i şeydâ kimi gül-rūyîña dâd itmesem
2. Murġ-i rûĥım bir demi cânımda ârâm olmuyor
Şâm-ı hicrân vaşlıñı ey mâh-rû yâd itmesem
3. Leblerin şîrîndir şîrîn lebinden göñlüme
Çatluyar baġrım dili aşkıñda Ferhâd itmesem
4. Cism-i cânımdan dilim bi'l-merre ayrılmağ diler
Râĥat olmaz men onu cismimden âzâd itmesem
5. Tâb-ı hicrân itmerem ümmîd-i vaşlıñ olmasa
Bir nefes de çekmerem ruĥsârıñı yâd itmesem
6. Göñlüme hicrân günü bir nev^ç ilen virrem firîb
Sâkit olmaz tâ onu ümmîd ile şād itmesem
7. Kūhken netmiş hüner daġa urupdur tîşesin
^ç Ārım olsun men onu âĥ ile ber-bâd itmesem

---

^{1072/3} şîrîndir: şîrînidir N1

8. Nevber olmam cānımı cānāndan itsem dirġ
Cān virüp cānānıma Mecnūn kimi ad itmesem

1073

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Vaşlıñı yād eylügen demleri ġam görmemişem
ġamzeden bir niçe gündür ki sitem görmemişem
- 334a 2. Āya kem-yek dilüyor bir günedir farkı onun
‘ Ārızında olan ay kaçını kem görmemişem
3. Gün buluġ altda қalar müddetidir bir niçe gün
Mıhr-i tābān yüziñi ilde ki hem görmemişem
4. Dilimi sīnede sākıt eylüyor merdüm-i çeşm
Şād olup gördi yüzün ‘ arızıma nem görmemişem
5. Oġşaduplar қaleme kaçını kecdir bu ġayāl
Hele men imdiye dek egri қalem görmemişem
6. Māh-ı nev nişbeti hem қаşa ne çendān ki olar
Onu da қаş kimi cezbeli ġam görmemişem
7. Didiler yār gelür nāz ile ‘ uşşāқа taraf
Bu ne gelmekdi bile şavt-ı қadem görmemişem
8. Hind sulţānı gözün fevc-i müjeñdir ġaşemi
Men bile şāh ne de bile ġaşem görmemişem
9. Yāri luţf eyler eger Nevbere olmazsa raķīb
Men ki ondan hele bir tōhmet ü zem görmemişem

1074

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. İncime cānān gelüp kūyiñda feryād eylesem
Cevr ile bī-dādiñi yanıñda men yād eylesem

^{1072/8} cānāndan: cānānıdan N1

2. Bir hayâl-i vaşldır sâkit iden maḥzûn dili
Bu sa' âdetdir onu bir nev' ilen şâd eylesem
3. Nergis-i mestiñ olup metrûk iden idrâkımı
'Ârım olsun dil meye 'ömrümce mu' tād eylesem
4. Eylese âhım odı gözyaşımı ruḥsâra kem
İzn var mı bu ciger kıyıyla imdād eylesem
5. Dil eger sīnemde teng olsa şeb-i hicrânlar
'Ayn-ı rāḥatdır onu cismimde âzād eylesem
- 334b 6. Terk-i feryād itmerem başım yuva olsun kuşa
Kalmasun adım eger Mecnûn kimi ad eylesem
7. Neylürem gülşen gülün Nevber gül üzlü yârsız
'Ömrüm olsun gül kimi onsuz gülü yād eylesem

1075

Meḥ'ülü Fā'ilâtün Meḥ'ülü Fā'ilâtün

1. Şubḥ eylüyor hayâlim şâmı seniñle bâhem
Efsûs ola ki olmur cânım teniñle bâhem
2. Gülzâr-ı ḥüsnüñ içre bir turfe gül açılmış
Koy bu güli üzüm men menle seniñle bâhem
3. Rıdḩvâna hoş diyorlar sensiz cihânım olsun
Cennet berâber olmaz rû gülşeniñle bâhem
4. Koy men öpüm yüziñden sen dişle leblerinden
Tâ birbirle qarışsun kıanım kıanıña bâhem
5. Nirden işitdi bülbül Nevber fiğân u dâdiñ
Feryâda geldi gül çün bu şiveniñle bâhem

---

^{1074/2} vaşldır: vaşldır N1

^{1074/5} hicrânlar: hicrânlar N1

^{1074/7} yârsız: yârsız N1

1076

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Tāb-1 hicrān eylesem her laḫza men dād itmerem
Sākit itsem gönlümü kūyında feryād itmerem
2. Vaşl-1 nā-maḫdūrīnī virrem tesellī gönlüme
Mümkin itsem gönlümü fiḫatde nā-şād itmerem
3. Dil bināsın 'aşḫda ta' mīr itsem muṭlaḫā
Ol binānı tīşe-i āhımla ber-bād itmerem
4. Gül düşünde ḫārdır ondan kenāra 'andelīb
Men onun feryādına gülşende īrād itmerem
- 335a 5. Dil-berimdir bir melek-şūret beşer ḫilḫat diyü
Cevrine mu' tād olup meyl-i perī-zād itmerem
6. Nevberā cānān ḡamı ber-bād idüpdür gönlümü
Ḥoş durur vīrānı o tā men de ābād itmerem

1077

Meḫ'ülü Fā' ilātü Meḫ'ülü Fā' ilün

1. Yoḫdur firāḫ-1 yār ile gönlümde bir ḡamım
Vechi budur ki yār ḡamı oldu bāhemim
2. Virrem cihānı ondaki emvāli bir tüke
Bir mūy-i zūlf-i yāre budur ḫalb-i Ḥātemim
3. Heng-āver oldu nāleme ṭanbūr çeng ney
Mey-ḫānelerde oldu benim bezm-i mātemim
4. Yād eyledikce 'arız-1 gül-nār-1 dil-beri
Gözden sirişk cārī olur ḫalbden demim
5. Ṭa' ne daşıyla doldurup eṭrāf u çevremi
Muḫkem ḫiṣār içinde durur ḫalb-i muḫkemim

^{1076/2} nā-maḫdūrīnī: nā-maḫdūrīnī N1

^{1076/3} 'aşḫda: 'aşḫıda N1

^{1076/4} ḫārdır: ḫārdır N1

^{1077/4} ḫalbden: ḫalbiden N1

6. Şabırım tüketme ey dil-i mecrūh guşşadan
Bir gün yeter sa'ādete bu ṭālī' -i kemim
7. Menden el üz mu'āleceden el götür ṭabīb
Sende 'ilāc derdime yoḥdur ne merhemim
8. Bār-ı ğam egdi ḳaddimi Nevber firākda
Başı yetür ayaḳa olan serve bāhemim

1078

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bilmedi ḫālim perişān olduḳun cānān benim
Cānımı elden salar bu derd-i bī-dermān benim
- 335b 2. Bülbül-i gülzārdır feryādımı ḫisseylüyen
Nāle terkiyle olur feryādıma ḫayrān benim
3. Ey felek tā ḳaldı mı bir guşşa gönlümden kenār
Gönder itsün var ise bu gönlümü vīrān benim
4. Āteş-i hicrān meni yandırır aşlā yoḥ ğamım
Evvel āḫir yārimün ḳurbānıdır bu cān benim
5. Bir zamān Mecnūn ile Ferhād olup dil ezberi
İmdi de ey Nevberī meşhūr olan 'unvān benim

1079

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gitdi cānān başıma 'aşḳında min ğavḡā benim
Mürde ḳıldı cānımı ḡāh eyledi iḫyā benim
2. Çekdi başım min belā hicrānda aḡyārdan
Derd ḳalmup görmüye cān u dilim aşlā benim
3. Ḳucdurup ğam dizlerin ḫayretde ḳoydı muttaşıl
Ḳāmetim ḫam eyledi ol ḳāmet-i Ṭübā benim

^{1077/8} firākda: firākıda N1

^{1079/2} hicrānda: hicrānıda// aḡyārdan: aḡyārıdan N1

4. Kıoydı giryān gözlerim ĥasretle gül ruĥsārına
Eyledi pinhān olan derd-i dilim peydā benim
5. Kıaysa bir zincİR ilen Mecnūn diyüp ad itdiler
Bir tük ile bağlanan bu gerden-i rüvā benim
6. Kıaradan tebdİL idüp cānān maña Nevber didi
Sen benim ol söyledi kıoy olmasun dūnyā benim

1080

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Kıara dađdan kıabrimi ta' mİR idūn muĥkem benim
Kıara baĥt olmađımı bilsūn hamu ālem benim
- 336a 2. Āh-ı sūzım kıabrimūn toprakımı itsūn Őikāf
Ağlasunlar yarama gördikde bİ-merhem benim
3. Pūça virdi 'ömrümü hicrān gününde āh-ı dil
Bağım ũste gelmediñ gel kıabrime her dem benim
4. Cān virende salmadı bir sāye kıaddiñ bağıma
Sāye salsun kıabrime ol turre-i perçem benim
5. Kıabre menle ĥam gider kıoymaz ĥamiñ tenhā meni
Orda hem senden yeten endūh u miĥnet ĥam benim
6. Her zamān ney Şavtını dutsañ kıulağa eyle bil
Ondadır Şavt-ı ĥazİN dil nālesidir dem benim
7. Nevberİ kıoy yazmasun bağa yetişmez derdimi
Zaĥmet-i bİ-cā çeküp dūnyāda bir ādem benim

1081

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Derde salmış cānımı ' ařđ ile cānān ey ĥekīm
Zaĥmet-i bİ-cā çeküp Şarf itme dermān ey ĥekīm

2. Mümkün olmaz derdimi itmek mu‘ ayyen nabzdan
Derd-i ‘ aşık nabzdan olmaz nümāyān ey hēkīm
3. Sīneme el urma kim her yan sitem peykānıdır
Kıruyupdur yaradan iḥrāc olan kan ey hēkīm
4. Çāre yoḥdur derdime el çek ‘ ilācımdan benim
Zahmetiñ eyler seni āḥir peşimān ey hēkīm
5. ‘ Aşkdan peydā olup pinhān dilimde bir verem
Derd-i bī-dermānıma yoḥ sende imkān ey hēkīm
6. Zāhir itdi Nevberī ilden nihān derdin saña
Sen de saḥla bu ğamı gönlünde pinhān ey hēkīm

1082

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Tāk-ı ebrū-yi ḥamıñdır bā‘ iş-i ḥam kāmetim
Secde itmekden olup yayımla bāhem kāmetim
- 336b 2. Ğamze peykānın görüp her laḥza baş egdim oña
Tā gözümünden degmesün ḥamlandı kem kem kāmetim
3. Kışsa boy olmaḥını şordım benefşe söyledi
Ḥacletimendir olup gülşende perçem kāmetim
4. Servden şordım didi bāğa gelir cānān bu gün
Görmek için ‘ arızın boylandı her dem kāmetim
5. Ḥasretiñdir eylügen mū-yi ser-i rüyım sefid
‘ Āḳibet pūça virer hicrān tenim ğam kāmetim
6. Secde zāhid eylüyor mihrāba ey Nevber benim
Tā‘ at-ı ebrū-yi ḥam kılmış dem-ā-dem kāmetim

---

^{1081/2} nabzdan: nabzıdan N1

^{1081/5} ‘ aşkdan: ‘ aşkıdan N1

1083

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Yād oldı üzüñ şevķimi sensiz güle saldım
Gül bergine feryād ile gözden güle saldım
2. Rūyında olan hāl ile gül-bergde hārı
Gördim dağı bir hālde dutġun dile saldım
3. Şahrāları Mecnūn kimi ser-geşte dolandım
Rūsivā eyelüyüp adımı dilden dile saldım
4. Ğıvrım tökülen 'arıza ef'ī kimi zülfi
Efsūnıma gelmür ki işim müşkile saldım
5. Gözyaşımı cārī eyledim reh-güzeriñde
Bu sehvidir ey gül seni yolda gile saldım
6. Nevber seni yād itdi gül-i hānde görende
Feryād eyelüyüp bülbülü min nisgile saldım

1084

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Bezm-i vaşl-ı yārda aşlā degüldir mey hārām
Vācib olmuş ol zamān pīr-i muġāna ihtirām
- 337a 2. Bezmde neyden çıhan āvāzı bilmez 'aşķı yoğ
Ķadrini ser-hoş bilir sākī elinde meyle cām
3. Mey muħabbetdir virür ġamnāk dillerçün feraħ
Dehr-i fānī ķaydını çekmez göñül her rüz u şām
4. 'Āşıķı mest eyelüyüp cānānının mey-gün lebi
Gerdiş-i devrān ġiçer rāħat ona ġüyā menām
5. Bādeni cāhillere şerħ eylemek hācet degül
'Ārif añlar mey nedir mey-hāne bir 'ālī-mekān

^{1083/2} gül-bergde: gül-bergide// hālde: hālde N1

^{1083/5} sehvidir: sehvidim N1

^{1084/1} yārda: yārıda N1

^{1084/2} bezmde: bezmide N1

6. Nevberī kadrin bilür ma‘ şūkanun mey-ḥānenün
Sākī-i gül-çehrenün pīr-i muğānun vesselām

1085

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Hevādır şanmuyun ‘aşq-ı nigār ile dolan başım
İdüpdür rütbemiz ‘ālī benim Mecnūndı yoldaşım
2. Dayandım deşt-i hayretde kenār oldu ḥalāyıqdan
Sever tenhālīkı gönlüm niçe tenhādı sırdaşım
3. Düşüpdür başıma ‘aşkın muqaddem dār-ı dünyādan
Muḥassibler ḥesāb itsün niçe ildir benim yaşım
4. Cihān gözgüsine düşmüş cünün ḥāl ile taşvīrim
Görünmüş ḥilkatim lāyıq çekilmş bile naqqāşım
5. Göñül pergālesinde ḳan bilenler sehv itmişler
O ḳan bir la‘l ü gevherdir dürr-i meknūndı gözyaşım
6. Maña şarrāflar Nevber nice kıymet virürler kim
Gerek bir gözde la‘l olsun terāzū veznine daşım

1086

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ğam ğam üsten tökülüp göñlüme ğam-ḥ̣ār oldum
Nedi bā‘ iş naẓar-ı yārda men ḥ̣ār oldum
- 337b 2. Müje peykānlarımı sīneme naşb itdi nigār
Niye men çāresi yoḥ derde giriftār oldum
3. Derdimin çāresini bilmedi āvāre ḥekīm
Bister-i ğamda ‘aceb ‘aşq ile bīmār oldum
4. Yār bilmiş kim onun ‘arızına gül dimüşem
Bu sebebdendir özüm bülbül-i gülzār oldum

^{1085/6} şarrāflar: şarrāfılar N1

^{1086/1} ğam-ḥ̣ār: ğam-ḥ̣ār// yārda: yārıda N1

5. Yāra bī-mihr diyüp ta' ne idirmiş aġyār
Bunu men bilmez idim şoñra ħaberdār oldum
6. Dimerem derd-i dili dehrde bī-ķaydlara
Yāra fāş eylemege āħiri vādār oldum
7. Baħtımı levĥe ķalem adım ile ķara yazup
Ķara günden ķutarup imdi de Nevbār oldum

1087

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cism ile cāndan giçüp tā meyl-i cānān eyledim
Ķanludan ikrāh idim āhir özüm ķan eyledim
2. Ħürr idim āsüde dil bu 'aşķa düşmezden ezel
'Aşķa düşdüm cānımı hier ile sūzān eyledim
3. Şubĥ düşdüm maĥfil-i cānānıma ĥürşidveş
Özimi bir gūşe-i ĥalvetde pinhān eyledim
4. Ħāl-i hindūsın görüp ruĥsārda bir ĥār tek¹⁷⁵⁶
Bülbül-i şeydā kimi min dād u efgān eyledim
5. Ħayret aldı cānımı gördükde şehlā gözlerin
Dırnaķ ile sīnemi çāk-ı girībān eyledim
6. Bilmedim sākī haçan virdi maña cām-ı şarāb
Nüş idünce özimi meşhūr-i devrān eyledim
7. Düşdi hardan başıma ey Nevberī sevdā-yı 'aşķ
'Āķibetde men onu ĥalkā nümāyān eyledim

1088

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 338a 1. Raķībın reşķi bā' işdir ki cānāndan kenār oldum
Perişān ĥāl-i maĥzūn dil nazarda ĥār u zār oldum

^{1086/6} dehrde: dehrde// bī-ķaydlara: bī-ķaydılara N1

^{1087/4} ruĥsārda: ruĥsārıda N1

2. Gezüp bâğ-ı gülistânı seni gülden sorak itdim
Didi gül hüsn-i yâriñdir seniñçün bî-ķarâr oldum
3. Ğam-ı hicrânıñı dilde nihân dutdum ħalâyıķdan
Gözün fikriyle men ħayrân ķalup bî-iķtiyâr oldum
4. Sirişk-i alimi gözden tóküp ruķsâra bârân tek
Belâ girdâbına düşdüm bu tûfâna dūķâr oldum
5. Eyle mestem ki men bilmem nedir bu dehr ğavĝâsı
Ħayâtım pūķdır sensiz müdâmın dil-figâr oldum
6. Libâs-ı faķrı ħoş dutdum zer-efşân taķt u tâcından
Bilâd-ı   aşķda Nevber mükemmel Şehriyâr oldum

1089

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ķalmuşam bir ĝuşede tenhâ özüm vaĥdetdeyem
Şâh idim kim ħaķ diyüp   izzetde hem Őöhretdeyem
2. Mülk-i dünyâdan ķarış yir dutmadım maĥşûşıma
Her mekânda cân virem ol yirde men ĝurbetdeyem
3. Olmadım bir kimsenün dil-tengine aşlâ rızâ
Bu sebebden hem özüm âzâde-dil fırsatdayam
4. Zindeĝanlıķ devrini sordım nice ehl-i memât
Zinde iken Şanki men ħâlâ dem-i rıĥletdeyem
5. İsterem cümle cihân maĥlûķını âzâde ħâl
Bâ' iş oldur ne belâ ne cevri ne zilletdeyem
6. Nevberâ men itmüşem her nefsi nefsimden ķıyâş
Zâlimânun zulmüne hem tuĝyânına nefretdeyem

---

^{1088/5} pūķdır: pūķıdır N1

^{1088/6}   aşķda:   aşķıda N1

^{1089/5} zilletdeyem: zilletdeyem N1

1090

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 338b 1. Dād dünyādan çıḥar kūyında feryād eylesem
Her yiri nālem dutar hicrāndan dād eylesem
2. Şād olar gönlüm düşe vaşl-ı nigārım ḥāṭıra
Nāle kıllam ney kimi hicrān demin yād eylesem
3. Leylī kabrin eylemiş bir tıfldan Mecnūn soraḳ
Bir bile dīvāneye lāyıḳdır irād eylesem
4. Mīn ili ' ömr eylesem feryād u āh u zār ilen
Birce gün besdir maña tā vaşl ile şād eylesem
5. Terk-i cān itsem de men rūḥ ile mülḥaḳḳam saña
Kāfirem sensiz dilim dünyāya mu' tād eylesem
6. Nevberī hicrān odı yandırdı iksīr eyledi
Zer-fürüşānın n'ola bey' ini kāsād eylesem

1091

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dermiş aḡyārım ki men cānāndan dūr olmuşam
Bu ḡalaṭdır men onun yanında mesrūr olmuşam
2. Mest-i dünyālar meni ser-ḥoş bilüpler sehvdır
Men özüm la' l-i leb-i yār ile maḥmūr olmuşam
3. Ṭā' at-ı cānānımı ḥükm-i Süleymān bilmüşem
Tuḥfeye cānım virüp yanında bir mūr olmuşam
4. Yār üzünden ḡayrı bir şūret gözüm görmez benim
Cümle-i ḥübāndan göz yummuşam kūr olmuşam

---

^{1090/2} hicrāndan: hicrānıdan N1

^{1090/2} ḥāṭıra: ḥāṭıra N1

^{1090/3} tıfldan: tıflıdan N1

^{1091/1} cānāndan: cānānıdan N1

^{1091/2} sehvdır: sehvidir N1

^{1091/4} ḥübāndan: ḥübānıdan N1

5. Faqr mülkün men özüm itdim taşarruf ser-be-ser
Hırğa-yı kirbāsıma mesrūr u meşkūr olmuşam
6. Bu cihān mālī nedir hūlyāsı başımdan giçe
‘Aşk-ı yāre Nevberī hilkatde me ’mūr olmuşam

1092

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 339a 1. Dile pejmürdeligi bād-ı şabādan görürem
Bu perīşānluķu ol zūlf-i dü-tādan görürem
2. Saldı bir ğam çehine hicride maḥzūn dilimi
Çāhdan baḥtımı hoş burc-i semādan görürem
3. Hālimi yār bilür ḥayli kara gün çekürem
Onda taṣvīr nedir baḥt-ı karadan görürem
4. Salmuşam gerdenine ṭavḳ-ı cünūn Qays kimi
Men bu dīvāneligi Leylī-liḳādan görürem
5. Bir belā başıma ger gelse döner min ḳat olar
Dilimün zevḳini men munca belādan görürem
6. Men cefā bilmemüşem Nevberī yārin sitemin
Onu çoḫ istedigim ehl-i vefādan görürem

1093

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Nidim ne çāre ki cānān iṣitmür efgānım
Bu ḳadri nāle ilen ‘āḳıbet çıḫar cānım
2. Nedendi vaşlını menden dirīĝ idir cānān
Bilür ki yoḫdı devā-ḥānelerde dermānım
3. Haçan o terk idecekdir bu nāz u ğamzesini
Tükendi hicr ile ‘ömrüm savruldu devrānım
4. Nigār gülşen-i vaşla firāḳı çekdi çeper
Diyor kenārda ḳalsun kim olsa diḫānım

^{1092/2} hicride: hicride// çāhdan: çāhdan N1

5. Ne başım üstüne gelmez ne bir sifārişi yoḥ
Menim de kūyına gitmek yoḥumdur imkānım
6. Ne gülde reng olu ḥamrā ne lāle ḥūnīn dil
Yetürmesem çemene eşk ile kızıl ḳanım
- 339b 7. Bilin ki Nevberī bir gün gider beḳā ivine
Ḳalar zamānına menden bu ḡamlu dīvānım

1094

Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn

1. Yetüşmez yāre feryādım niçün Ferhāda gülmüşdüm
Özüm mesrūr olan demde dil-i nā-şāda gülmüşdüm
2. Gül üzlü yār işitmez mi bu ḳadri dād u feryādım
Güle gülşende bülbüller iden feryāda gülmüşdüm
3. Cihāna ağlayan geldim hem ondan ağlayan gitdim
Disün ḳoy nāzlu cānānım ḥaçan dünyāda gülmüşdüm
4. Alupdur ḥırḳamı menden girov pīr-i muḡān mey çün
Diyorlardı alar elden libāsı bāda gülmüşdüm
5. Tūrāb-ı reh-güzārīñdır sücūda ḥāk-i pīşānım
Ḥacālet ḳoy çeküm men hem niçün zühhāda gülmüşdüm
6. Yoruldum dād itmekden yetişmez yāre feryādım
Giçen 'uşşāḳlar men tek çeken feryāda gülmüşdüm
7. Baḥurlar ḥālīme Nevber olurlar ḥande rūşādan
Niçün kim men de vaḳt ile baḥup nā-şāda gülmüşdüm

1095

Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilūn

1. Gice şabāḥa kimi vaşlūñı ḥayāl idirem
Şabāḥ olanda ḥayāli dile maḥāl idirem

^{1093/4} kenārda: kenārıda N1

^{1094/6} 'uşşāḳlar: 'uşşāḳılar N1

2. Cünün olmağımın şübhesine yoğdur esās
Meger cünün degülem ‘ağldan suāl idirem
3. Bugün bugün diyoram vaşlıña muğayyed olup
Hesābım aya yetür aylarımı sāl idirem
- 340a 4. Vücūdım âteş-i hicrān mişāl-i şem‘ yağur
Nigāra şerh-i ğam ile beyān-ı hāl idirem
5. Qoparram āh ile min Bī-sütün olan dağı
Özimi Kūhkene ‘aşğda mişāl idirem
6. Eger melāl ü ğamım kāināta kışmet ola
Hamunı şāhib-i ğam ğuşsa vü melāl idirem
7. ‘İzār-ı yār ile Nevber gülü hacil idüp
Fiğānı bülbülü nāle idende lāl idirem

1096

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bağr-ı hamrā eylüyüp Ceyğunı ħün-ābım benim
Qan dolu deryādı bu tūfāna yoğ tābım benim
2. H‘āb itmekden seni rü`yāda görmekdir ğarāz
Yoğsa gelmez şubħa dek hicrān şebi h‘ābım benim
3. Çığsa cānım kırtarar hicrān şebi efgāndan
Qat‘ olar gözden gelen eşk-i ter-i nābım benim
4. Cānımı hicrān odı yandırdı hālīş zer kimi
Qalmuyupdur būte-i gönlümde sīm-ābım benim
5. Nevberī hicrān şatur bāzār-ı ħüsnüñde ğama
Ğam olupdur imdi de cānımda erbābım benim

---

^{1095/2} ‘ağldan: ‘ağlıdan N1

^{1095/5} ‘aşğda: ‘aşğıda N1

^{1096/1} bağr: bağr N1

^{1096/2} ğarāz: qarāz N1

^{1096/3} efgāndan: efgānıdan N1

1097

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Başımın 'aşkındaki bu kıl ü kâlin bilmürem
Bu dil-i maḥzūnımın sensiz ḥayālin bilmürem
2. Az kalup maḥv eylesün hicrān ḥayāt-ı 'ömrümü
İntihāsın firqatün vaqt-i vişālin bilmürem
- 340b 3. Gice ile gündüzüm bir giçdi devr-i 'ömrüme
Āteş-i cān-sūzınun māh ile sālın bilmürem
4. Tır-i müjgānı gözün peyvend idüpdür sīnemi
Mihribānımdır velī sırr-ı cidālin bilmürem
5. Virdi cānın Nevberī cānānına tapdı ḥayāt
Ol zamān nirde koyup Lokmān kemālin bilmürem

1098

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Azm-ı bāğ itdüm görem servi qadīñ yād eylüyem
Ġuşşalanmış gönlümü bir nev' ilen şād eylüyem
2. Nergisi gördüm gözün yādıyla feryād eyledim
Mülk-i cānı istedim bi'l-merre ber-bād eylüyem
3. Şāḥ-ı gülde bülbül-i bī-çāre feryādın görüp
Ḥāzır oldum dādına feryāda imdād eylüyem
4. Qays bir dīvānedir zincire baĠlu līk men
İsterem bir mūy ilen pā-bend olup ad eylüyem
5. Bir mu' ayyen vaqt ile şād eyle bu Nevber dilin
Anıñ ile gönlümü Ġamlardan āzād eylüyem

1099

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Āh kim hicriñ ile giçdi benim eyyāmım
Bilmedi fark fīrāqıñda seḥerden şāmım

2. Her kime derd-i dil-i zārımı itdim izhār
Söyledi derd-i dil-i ‘āşıkā yoḡ encāmım
3. Rāḫat itmez giceler āteş-i hicrān tenimi
Ḥas ü ḫāşāke dönüp kupaşurudur endāmım
- 341a 4. Āb-ı kevşerdi lebiñ şehdi ‘izārıñ cennet
Men de bir müctehidem ‘aşka budur aḫkāmım
5. Bağladım silsile-i ‘aşka cünün gerdenimi
Ḥükmüne itdüm ‘amel virmelüsen en‘āmım
6. Kara zülfün kimidir Nevberī baḫt ile adım
Ṭālī‘ im ḫoşdı niçün senle çekilmiş adım

1100

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Koraḫuram āhım daşa ursam duta āteş tenim
Çaḫmaş-ı hicrānına kov mişlidir cānım benim
2. Ḥasretiñden her gice tā şubḫa dek kıllam fiğān
Āh kim yetmez saña munca fiğān u şivenim
3. Āh-ı pey-der-pey çeküp hicrān şebinde tā seḫer
Ol hevā-yı āh ilen doldurmuşam pīrāhenim
4. Berg-i sebz-i ‘ömrümü ḫuşk eyledi nār-ı firāk
Bir ḫazān yaprağı tek soldı bahār-ı gülşenim
5. Kays çöl dīvānesi kūyiñda men ḫayrān velī
Güşe-i ğam-ḫāne vü mey-ḫānelerdür meskenim
6. Bī-sütünü Kūhken fülād ile çapdı benim
Min bile dağı deler bir āh-ı serd-i āhenim
7. Çāre bulsun başına zāhid maşām-ı ‘aşkda
Nevberī men itmüşem ‘aşk ile ṭāhir dāmenim

---

^{1100/7} ‘aşkda: ‘aşkıda N1

1101

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. İsteseñ min yara bir ğamzeñ oğundan gösterim
Bī-mürüvvet sīne-i zārımda yoğdur sağ yirim
- 341b 2. Hāl-i hindūdan ciger pergālesidir dāğdār
Hicr odın şöndürmedi hūn-ābeli eşk-i terim
3. Şād olar mı dil eger dermān yoğ olsa derdine
Gūşe-i ğam-hānede ğamdan döşenmiş bisterim
4. Kesdi āhım tışesi 'ömrüm nihālin rişeden
Tökdi bergim şāheden āh-ı dilimden şarşarım
5. Fikr-i zūlfūñ gönlümü saldı siyeh hūlyālara
Kara günler çekmüşem ğuşşañ dolup devrüberim
6. Men haber dutdum seni her kimle oldum rû-be-rû
Doğru bir söz bilmedim eşk ile doldı gözlerim
7. Nezr idüpdür Nevberī cānın ide kurbān saña
Rāzīlük virseñ olar mağbūl nezrim dil-berim

1102

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Men seniñ tek dil-ber-i meh-rünü peydā kılmuşam
Terk-i hūbān-ı cihān ü terk-i dünyā kılmuşam
2. Cānım olsun ey şanem min bār kurbānıñ seniñ
Çünkü bu sevdāya men hilkatde imzā kılmuşam
3. Gül yüzünden bir varağ ğonca lebiñdendir nişān
Murğ-i dilçün gülşen-i ruhsārı me'vā kılmuşam
4. Nāleye geldim görüp gül-berg-i ter ruhsārıñı
Bülbülāsā bu dil-i mağzūnı şeydā kılmuşam
5. Çāk-ı sīne gerdişim sensiz görünce bilmüşem
Özümü illerde bir meşhūr-i rüsvā kılmuşam

6. Tāk-ı ebrū-yi hama egdim elif tek k̄ametim
Keşret-i ğamdan k̄ad-i mevzūnımı yā k̄ılmuşam
7. Pend-i zāhid Nevbere te'şir itmez virmesün
Mihr-i yār ile serim h̄ilkatde imlā k̄ılmuşam

1103

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 342a 1. Şubḥ-dem rāyiḥa-yı zülfi şabādan görürem
Merḥamet gönlüme ol zülf-i dü-tādan görürem
2. Yār cevri ni benim dutmuyun aşlā yüzüme
Rāziyem çünki onu mäh-liqādan görürem
3. 'Aşḫdan her ne belā başıma gelse nedi ğam
Vaşl-ı cānānı hemān renc ü belādan görürem
4. Ay diyüp yār üzünü görmesem 'aybım dögü bu
Yārin ay tek yüzünü mäh-ı semādan görürem
5. Cāna hicrān odını her gice cān tek basuram
'İvāz ol āteşi men nār-ı cezādan görürem
6. Kimse bilmezdi benim dildeki pinhān ğamımı
Derd-i dil fāşını men gözde bükādan görürem
7. Nevberī men dimürem yār cefā itdi maña
Tāli' imden bilürem ḫük-m-i k̄azādan görürem

1104

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zehr-i firḫat şām-ı hicrānıñda nūşımdır benim
Ḥayret üzre k̄almuşam nuḫk-ı ḫamūşımdır benim
2. Fikr-i vaşlıñdır olan maḫzūn dilin hem-şoḫbeti
Şubḥ-dem feryādlar ḫalben ḫurūşımdır benim

^{1103/3} 'aşḫdan: 'aşḫıdan N1

^{1104/2} feryādlar: feryādılar N1

3. Bister-i ğamda ħayālāt-ı ruĥ-i aliñ müdām
Ol perī-peyker teniñ āġūş-i dūşımdır benim
4. Baĥr-ı dilden keşret-i derd ü ğamıñ tuġyān idüp
Gözyaşımdan kaçreler sīnemde cūşımdır benim
5. Āh çeksem söyleme tāb itmedi hicrānıma
‘Aşķ bāzārındaki bey‘ -i fūrūşımdır benim
- 342b 6. Sözlerim çoĥ incedir deryā tehinde çün şadef
İnce güftārıñ dutan sāhilde gūşımdır benim
7. Nevberī ‘aqlım degül başımda ser-cem‘ -i ‘aşķdan
Yārime teslīm olan ‘aql ile hūşımdır benim

1105

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. ‘Umūma zāhir olup miĥnet-i ferāvānım
Ta‘ accübem ki ĥabersiz niçüñdi cānānım
2. Dutardı dil ğamını sīnede nihān ilden
Demī olardısa ārām çeşm-i girībānım
3. Şeb-i firāķıma ğamdır enīs ü mūnis-i dil
Bu derde şubĥa kimi tāb ider nice cānım
4. Ĥabībim olsa benim derdime tabīb-i dilim
Yakīn müyesser olardı maĥāl-i dermānım
5. Ĥadeng-i ğamzeni dutmuş kemān-ebrūya
Diyorla kaçlime vardır elinde fermānım
6. Daĥıldir gehī cānān olardım olsa eger
Ĥarīm-i kūyına gitmek elimde imkānım
7. Ne ĥātıra düşen oldum ne bir mūrāsele yoĥ
Yaķīnım oldu yādından çıĥupdur ‘unvānım

---

^{1104/4} baĥr: bahr N1

^{1104/7} ‘aşķdan: ‘aşķıdan N1

^{1105/7} ĥātıra: ĥātıra N1

8. Ümîd-i merhamet-i yârem âhîr ey Nevber
Terahhüm eylûyecek rahm-dildi sulţânım

1106

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hâţâ itdim ki ruhsârîñ gül-i handâna beñzetdim
Ġalaţdır zülfüñe sünbül diyüp reyhâna beñzetdim
- 343a 2. Müjeñ peykânı zaĥmından olup gül-gün gözümyaşı
Ĥabâb-ı eşk-i gül-günü dür-i ġalţâna beñzetdim
3. Göñül pervânesin men de ruĥ-i gül-nâra yandırdım
Şu' â-ı ĥüsnüñi süzân şem' ü şem' -dâna beñzetdim
4. Sitem peykânı zaĥm ile delinmiş sînemi men de
Nefes çekdikce ün virdim ney-i nâlâna beñzetdim
5. Yıĥup bir âh ile virrem yile min Bî-sütün daĥın
Dutupdur Kûhken tîşe onu nâ-dâna beñzetdim
6. Sirişkim keşreti rûkn-i vücûda raĥneler virmiş
Budur bâ' iş ki cân mülkün uçup vîrâna beñzetdim
7. Kelâmıma ħarışdırdım nigârın sözlerin Nevber
Anıñcün şi' rimi baldan dutulmuş şâna beñzetdim

1107

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Şanmuyun ser-ĥoş meni men ' aşĥ ile mestâneyem
Âteşin ruhsârına cân yandıran pervâneyem
2. Nâle vü feryâdına hem nâledir âvâz-ı ney
Neyler ile müşterek men sâkin-i mey-ĥâneyem
3. Olsa min cânım birin cânândan itmem dirîĥ
Her müjeñ peykânına bir cân viren merdâneyem
4. Mest idüpdür nergis-i mest-i ĥumâr ilen meni
Menzilim mey-ĥânedir hem rind ile hem-ĥâneyem

^{1107/3} cânândan: cânânıdan N1

5. Dime yandırdıñ tenim hâkisterimden kıl hâzer
Eskik olmaz âteş-i hâkisterim külhâneym
6. Ehl-i hâle hâzzdır yandıqca   udâsâ dilim
Lâyık-ı bezm-i nigârem tuhfe-i şâhâneym
7. Dehr seyl-âbı benim Nevber uçurmaz rüknimi
Men ribâţ-ı   aşq ile merbûţ olan kâşâneym

1108

Mef ul  F il t n Mef ul  F il t n

- 343b 1. M n c nım olsa bir bir  urb n nig ra virrem
M n gönlümü niş ne peyk n-ı y ra virrem
2. İtse meni g l ile bülbül arada munşif
G l bergini  oparram ol b - ar ra virrem
  3. İtsem eger cih nın eml kını taşarruf
Bir c r  a n b-ı la l-i çeşm-i hum ra virrem
  4. Ferh da ba  ki yo muş  hına i  tim di
M n B -s t na  h-ı dilden iş re virrem
  5. İtsem egerçi  işmet min  ays olar dilimden
  Aşq ile her birini deşt   diy ra virrem
  6. Her bir m jeñ hadengi bir c n ide temenn 
M n b r ölüp dirilsem c nım d -b re virrem
  7. C n n  amında Nevber perg le-i dilimden
Minlerce o   ı arup min  amlu yara virrem

1109

Mef ul  Mef il  Mef il  Fe ul n

1. D n gördi  emenz rda h nd n gülü gönlüm
Şeyd -dil idüp n lesine bülbülü gönlüm

---

^{1107/6} h zzdır: h zzdır N1

^{1109/1}  emenz rda:  emenz rıda N1

2. Hicriñde gönül hem-dem olup ğuşşa vü ğamla
İtdi özüne vird-i zebân yâ-hûnu gönülüm
3. Hicrânîñ ile firķatinün farkını şordım
Hicrânîñi gösterdi ki ğoyma bunu gönülüm
4. Sen ğandan ü men ğandan ü bu sevgi muħabbet
Tapdı ne zamân başına bu ğayğunu gönülüm
5. Dirler ki şöner âteşi her ğâh şuya düşse
Bu doğru degül şömedi oddan şulu gönülüm
- 344a 6. Dutmaz didiler âteş ile âb-ı mizâcı
Şönmez ne sebep yaşım ile yangulu gönülüm
7. Tûfân revişin Nûħa virüp seyl-i sirişkim
Hâlâ ki civân görsenür ondan ölü gönülüm
8. Ey Nevberî cânım ne sebep çıħmadı tenden
Ēaldı ne içün yarına cân medyûnu gönülüm

1110

Meḫ'ülü Fâ'îlâtün Meḫ'ülü Fâ'îlâtün

1. Bilmez cihânda kimse derd ü ğam-ı nihânım
Ēabr içre ğâke dönse cism ile üstüh'ânım
2. Neyde şadâ-yı nâlem meyde mizâc-ı telħim
Mey câmı ile bâhem mey-ğânedir mekânım
3. Doldı hevâ-yı 'aşķıñ cism-i za'ife ney tek
DoĒransa ney mişâli çıħmaz benim de ğanım
4. Cânım yanup kül oldu girdi hevâya âhım
Ne yirdeyem ne gökde bir yirde yoħ nişânım
5. Düşdüm tarîķ-i 'aşķa ümmîd-i vaşlıñ ile
Hey yol gider dayanmur bir yirde kârvânım
6. Bilmem niçün ğalâyıķ menden elin götürmez
Mecnün mişâl yoħdur başımda âşiyânım

^{1110/1} üstüh'ânım: üstühânım N1

7. Ey Nevberî yaq̄indir h̄alim olur diger-ḡun
Menden elin götürse ol yār-i mihribānım

1111

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Vaşlını yād eylüyüp her gice yā-hū çekürem
Şabr cāmıyla dolu başıma ağu çekürem
- 344b 2. Hansı ümmīd ile men bu q̄ara günden q̄utarum
Giceler h̄atırma z̄ulmet-i gīsū çekürem
3. Az q̄alupdur ki ğam-ı ' aşq ile cānım tükene
Menden il el götürüp men hele ğayġu çekürem
4. Bir berāber tōkürem ' arızıma eşk-i teri
Bu ' adāletdi ki men doġru terāzū çekürem
5. Ğam ğubārın gözümün yaşına q̄at eylüyüben
Tōhmetiñ daşı ile çevreme bārū çekürem
6. Āh delvin cigerim çāhına hicriñde salup
Q̄uruyan gözlerime q̄an q̄aruşuq̄ şu çekürem
7. Az q̄alupdur yetüre ' ömrümü pāyāna firāq̄
Vaşl-ı cānāna gine Nevberî arzū çekürem

1112

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dilimin derdini men sehv eylüyüp nāya didim
Aġzı yırtıq̄ ney ile derdimi dünyāya didim
2. Vaşl-ı yāre didiler elde gerek naqd ola cān
İşiden vaq̄te bunu cānımı sermāye didim
3. Pertev-i ' arızıñı mihre muq̄ābil dutaram
H̄am q̄aşñ şoġbetini bir gicelik aya didim
4. Dile dilden ki düşer söz yetüşür cānāna
Bu sebebden ğamımı h̄urd ile kübrāya didim

^{1111/2} h̄atırma: h̄atırma N1

5. 'Āķibet 'aşk meni dehrde dīvāne ider
 aysa dutdum yüzimi 'aşk-ı vālāya didim
6. Nevberī ara güne saldı siyeh urreleriñ
 Bunu maħfi olarak bir şeb-i yeldāya didim

1113

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 345a 1. a' ne daşını yıgıp çevreme senger dutdum
 Bu ışār içre dil-i zārıma dil-ber dutdum
2. Maña ser-ħoş didiler oldı aťadan da aťa
 Hūşyārem ki lebiñ bādesine ser dutdum
3. Rīşte-i cānı serüpsen yürüyen reh-güzere
 Men de şāhın dilime urfe kebüter dutdum
4. adden artu amımı bir yire cem' itmek için
 Gice gündüz de yazup bir dolu defter dutdum
5. Sözlerimden ki bile şehd-i alāvet tōkülür
 Lebiñi būs eylüyüp şehd-i mükerrer dutdum
6. Rūħım ile görüşüp rūħ-i Fuzūlī diyesen
 İftihār eyledi kim men daħı Nevber dutdum

1114

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Aılmaz uşşadan sensiz seniñle şād olan göñlüm
 Olar mı şād hicriñde ama mu' tād olan göñlüm
2. Göñül zülfüñdedir cānān niçün ondan abersizsen
 Yādıñdan ıļmasun bārī tenimden yād olan göñlüm
3. Ğamıñdan an yudup sensiz şeb-i hicrānı şubħ itdüm
 Dönüp vīrān olan mülke benim ābād olan göñlüm
- 345b 4. Ne acetdir maña tīşe ciger āhı deler dağı
 İder fülād dırnaın saña Ferhād olan göñlüm

---

^{1112/5} dehrde: dehrde N1

5. Taḥayyür ‘âlemin dutdı itirdi rāh-ı maqşūdın
Hamu gümrāh dünyāya benim irşād olan gönlüm
6. Cefā [vü] cevr-i cānānı ne bilsün çekmüyen hicrān
Onun rencin biler Nevber nigāra ad olan gönlüm

1115

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Her nefes kim çekürem bir def a yā-hū diyoram
Nazarım yārdır ol dil-bere gül-rū diyoram
2. Baḥr-ı ‘ummān cigerim dāğın şöndürmeyecek
Dilde hicrān odını şöndürene şu diyoram
3. Per-çem-i zülfiñi sal boynuma zincir kimi
Men ki zincir didim añla ki bir mū diyoram
4. Ḥotan āhūsı degül ḥaqlı gözüñ baḥşin ide
Gözü ḥayrāndı diyü men ona āhū diyoram
5. Meni dutmazdı cihān cādūgeri çerḥ-ı felek
Bu mahāretle dutan gözlere cādū diyoram
6. Nevberī ḫumrī kimi hierde şeydā-dil olup
Giceler şubḥa kimi nālede kū-kū diyoram

1116

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Dil-i āsūdemi ‘aşka düşüp ğavġāya tapşurdım
Selāmet başımı ğavġalı bir sevdāya tapşurdım
2. Güle gülzārda baḥdım ruḥ-i cānānı yād itdim
Fiġān-ı bülbül-i zārı dil-i şeydāya tapşurdım
- 346a 3. Lebiñle baḥş idüp gonça yüziñle lāle ḫahr itdim
Birin gülzāra gönderdim birin şaḥrāya tapşurdım

^{1114/6} [vü]: -y1 N1^{1115/2} baḥr: bahr N1^{1115/6} hierde: hieride N1^{1116/2} gülzārda: gülzārıda N1

4. Müjeñ peykānı geldikce dil-i zārımda yir virdim
Elimle kıatıl cānı dile hem-sāye tapşurdım
5. Ciger pergālesin ğamze oħıyla kıana dönderdim
Onu mey-gün leb-i la' l ü ruħ-i zībāya tapşurdım
6. Ğaber virsün saña derd-i nihānımdan gice gündüz
Günüz ħürşide yalvardım giceler aya tapşurdım
7. Dil-i dīvānemi Nevber salup ğisūya bend itdim
Cünün zinciridir anı dil-i rüsvāya tapşurdım

1117

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Rū'yāda men ğiçen gice cānānı görmüşem
Mürde bu cismi ħayy eylügen cānı görmüşem
2. Ğasret gözümü vaşla yetürdim bu nev' ilen
Men rū-be-rūda nergis-i şehlānı görmüşem
3. Çekdim firāk-ı yārda min ğuşsa ile ğam⁷⁹¹
Min gün firākı min gice hicrānı görmüşem
4. Ğılķat nedir sorarsa ' adū söylerem ki ' aşķ
Cism ' āleмиyle ' ālem-i rūħānı görmüşem
5. Feryādımı firākda bī-hūde şanmuyun
Şeydā-dilem ki ' ārız-ı ħamrānı görmüşem
6. Cānāndan el üzmerem ey Nevberī niçün
Dār-ı cihānda mülk-i Süleymānı görmüşem

1118

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Bi-ħamdillāh ki men nefsi-dili cānāna rām itdim
Vücūdım şāh-ı ħübāna yetürdim bir ğulām itdim

^{1117/3} yārda: yārıda N1^{1117/5} firākda: firākıda N1^{1117/6} cānāndan: cānānıdan N1

- 346b 2. Yetürdim ‘arş-i ‘âlāya serim üftāde alb ile
 Ğurūr u kibr terkyile nigāra itirām itdim
3. Getürdim gökleri amd u sipās ile ser-endāza
 Őenā-yı zıkr-i cānānı muarrer Şub u Őām itdim
4. Sa‘ ādetdir didim ey dil nigārın t‘ atı dil hem
 Didi ilkatde men rūhen onu görcek selām itdim
5. Nedir efkārı sulānın ki avġā-yı cihān eyler
 Cihān mülkünde kim söyler ki men dāim devām itdim
6. Virüp himmet elin yāri utardı Nevberī amdan
 Ser-i kūyında yir virdi güzel yirde maām itdim

1119

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Őöndümezdür cigerim āteŐini eşk-i terim
 Alavın artu idir yaş tükende cigerim
2. Bilmürem āl-i dilim ālını Şorma menden
 Şeb-i hicrānıı gör dutgilen ondan aberim
3. Őub-dem gülde nice Őeb-nem idir bergi zūlāl
 Eyle her gün cigerim dāġını bu eşk-i terim
4. Tuş itdimse dil-i zārımı ‘aşk āteŐine
 Elim ile yazılup illere aldı eŐerim
5. Mest elinden dutaca meykedede pīr-i muġān
 Ser-oŐam men dayanup önde temāŐāilerim
6. Nevberī dildeki bu derde ekerdim alemi
 Ser-i kūyında onun külen olardısa yirim

1120

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Gidirem deŐt-i otan seyrine bir āhū görem
 Gözü bezer mi saa doġru mu āyā bu görem

- 347a 2. Görmüşem nergisi men gözleriñe oğşarı var
 Īmānım var diyerem her ne ki men doğru görem
3. Meni meftūn eylüyüp sihr ile seḥḥār gözün
 Tā hirās eylemerem her ne kadar cādū görem
4. Sen yarandıñ ki benim āfet-i cānım olasan
 Men de hicrānıñ ile bir bu kadar ğayġu görem
5. Kaṭre kaṭre tōkülen eşk-i revānım sebebi
 Ona şaḥiblenürem harda ki sızkın şu görem
6. Ne kadar dilde olar Nevberī bu kayd-i vişāl
 Ne zamān başa yeter dilde olan ārzū görem

1121

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Açmuşam tevḥīde dil her laḥza cānāndır sözüm
 Mürde dillerçün benim bir āb-ı ḥayvāndır sözüm
2. Ḥaḫka mülḥaḫk olmaġa bir mīm ü lām lāzım gelür
 Mīmdir ism-i Muḥammed rükn-i ĩmāndır sözüm
3. Virmerem cāhillere aṣlā rumūz-ı 'aşkıımı
 Ğonça gülde 'ıtr tek gönlümde pinhāndır sözüm
4. Gülşene güldür hemān daġlara lāle bāġa serv
 Gülsitān-ı 'aşqda sūsendi reyḥāndır sözüm
5. Gevher-i ġaltānıdır deryāların şaḥrāya şu
 Āsümāna bir güneş dünyāya insāndır sözüm
6. 'Ārife zevk ü feraḥ cāhillere bir zehr-i dil
 Tīre ḳalbi nūr iden mihr-i dirāṣāndır sözüm
7. Gevher-i dürr-i Yemen la' l-i Bedaḥşān Nevberī
 Dehrde kem-yāb olan la' l-i Bedaḥşāndır sözüm

^{1120/3} sihr: sihr// seḥḥār: sehhār N1

^{1121/4} 'aşqda: 'aşkıda N1

^{1121/7} dehrde: dehrde N1

1122

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

- 3347b 1. Dünen gülzârda cânânı gördim
Elinde bir gül-i handânı gördim
2. Leb-i handânı hande şekkerâmiz
‘Îlâc-ı derdime dermânı gördim
3. Töküp ruhsâra zülfün her tarafından
‘Ayş-ı âlem kara dünyânı gördim
4. Dayanmış şâhe-i gülde şeb-âheng
Dil-i zârım kimi nâlânı gördim
5. Mişâl-i bülbül-i şeydâ dil açdım
O dem kim ‘arız-ı hamrânı gördim
6. Şabâdan turre-i tarrârın ‘ıtrın
Mu‘aţtar süsen ü reyhânı gördim
7. Hevâ dutmuş hevâdan bir habâbım
Özüm mişli cihânı fânî gördim
8. Habersiz mestler koy ‘ibret alsun
Ki men hüşyâr olup her yanı gördim
9. Meger iksîr olup ey Nevberî dil
Sözümde gevher-i gâltânı gördim

1123

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Eyle ser-mest olmuşam aşlâ cihânı bilmürem
Neş'edir başımdaki cism ile cânı bilmürem
2. Gözüme karşı duran bir şüret-i cânandır
Dil ferâmûş eylüyor ol mihrîbânı bilmürem

^{1122/1} gülzârda: gülzârıda N1

^{1122/3} ‘ayş: eyş N1

^{1122/8} mestler: mestiler N1

^{1123/2} cânandır: cânanıdır N1

3. Şüret-i cânânımı dutmuş gönül âyînesi
Ondan ayru şüreti ğayrı nişânı bilmürem
- 348a 4. Cânımı cânânıma virmekte bir sūd itmüşem
Tende rūḥım yoḡ diyü sūd u ziyânı bilmürem
5. Leblerinden yârimin remz-i nihânı bilmüşem
Şanmasun ol mâh-rû men bu nihânı bilmürem
6. Bilmürem kimden şorum ey Nevberî aḫvâlimi
Tâ özümden çıḫmuşam hem âşinânı bilmürem

1124

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Sehv olar mı söylesem dünyâda insândır kalem
Rûḥı yoḡdur doğrudur lâkin yazan cândır kalem
2. Lâldır yoḡdur dili nuṭḫın düzer kâğızlara
Derd-i dil zâhir iden cânâna bürhândır kalem
3. Karadır yazdıkları lâkin cehâlet nûrıdır
Merkez-i ' aql içre bir hürşid-i raḫşândır kalem
4. Qaddi küçük batnı boş bir ma' den-i dîbâ-yı dil
Min kitâbı dolduran deryâ-yı ' ummândır kalem
5. Farq koymaz şâh ile dervîşe birdir manzarı
Kim götürse destine bir şevket ü şândır kalem
6. İçdigi bir kara şu zulmâtdan âb-ı ḫayât
Ḥızır-ı devrândır özü hem âb-ı ḫayvândır kalem
7. Vaşf-ı cânânı yazar mektûba ince şavt ilen
Yaş töker Nevber kimi güyâ ki giryândır kalem

1125

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ulün

1. Tavâf eyler seni pervâne gönlüm
Diler ruḫsâr od ile yana gönlüm

^{1124/6} zulmâtdan: zulmâtıdan N1

2. Yüzüñ yād eyelüyor gülü görende
Gezer gülzârda her yana göñlüm
- 348b 3. Müjeñ peykânına sînem hevesli
Ona rağbet ider merdâne göñlüm
4. Vuḥûş ile dutar şahrâda ülfet
Dimez derd-i dilin nâ-dâna göñlüm
5. Olar şâbır hemîşe müşkilâta
Yanaşmaz bir daḥı âsâna göñlüm
6. Temennâ-yı menâl itmez ne şevket
Uyupdur mâh-rû cânâna göñlüm
7. Çeker Nevber hemîşe intizârîñ
Boyanup lâle tek al kıana göñlüm

1126

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ḥayâl-i vaşl-ı yâr ile çeker her dem nefes sînem
Dolur her laḥza âh ile boşalur pîş ü pes sînem
2. Çekir âyîne-i ḥâtır ḥayâle şüret-i yâri
Kıulaḳ dutsañ şadâ virmez nefesgâhında ses sînem
3. Siperdir âfet-i cânâ dutur sâlim dili tende
Velâkin âteş-i hicrân öñünde bir meges sînem
4. Müjeñ peykânına ḥürmet kıoyup âsüde yol virdi
Bu fevce rağbetin besler ider ḥayli heves sînem
5. Sükûta virdi feryâdım figânı bülbül efgânın
Salur deşt ü beyâbâna sesin her yana ceres sînem
6. Ba'îr-i 'aşkıdır cânım kıoyulmuş bârına min ğam
Tekâpûdan özin âḥir idüp zî-ḥün nefes sînem

^{1125/2} gülzârda: gülzârıda N1

^{1125/4} vuḥûş: vuhûş N1

^{1126/2} ḥâtır: ḥ'âtır N1

^{1126/6} 'aşkıdır: 'aşkıdır// zî-ḥün: zî-ğün N1

7. Uçupdur murğ-i dil tenden konup bir gül buțağına
Olup Nevber tenim hālî alupdur boş afes sīnem

1127

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Kim söylüyor ki 'āşıkı āsūde görmüşem
Men ki tamām-ı 'ömrümü ğayğuda görmüşem
- 349a 2. Geldim bu yirde başımı saldım belālara
Bī-mihrlık bu devre-i kec-rūda görmüşem
3. Ahtarmuşam şadāati min min ulūbdan
Tapdım disem esāb eyle uyguda görmüşem
4. Tīğ-ı cefāyı tīr-i sitemkār-ı cāngüdāz
Tīri müjeñde tīğını ebrūda görmüşem
5. Dil gūşesinde ğam tozu her laħza dem-be-dem
Ağlar gözün zülālını bir şuda görmüşem
6. Dervīş-i dil düşündi cihānın vefāsını
A' yānı aydsızları fermūde görmüşem
7. Hācet degül şikāyet-i bed-rūy Nevberī
Hadden füzūn cefāları bed-rūda görmüşem

1128

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Dil-i bī-raħmıñı dutduñ berāber daş ile bāhem
Ahtıdıñ dil ciger anın gözümdeñden yaş ile bāhem
2. Töküp gözyaşını sensiz şerār-ı āha odlandım
Bu hem bir sehvdır oydum urunu yaş ile bāhem
3. Diyār-ı 'aşda lengem maña hem-rāh idün aysı
Yetir ser-menzile rāat giden yoldaş ile bāhem

^{1127/3} ulūbdan: ulūbıdan N1

^{1127/6} aydsızları: aydsızları N1

^{1128/2} sehvdır: sehvidir N1

^{1128/3} 'aşda: 'aşıda N1

4. Ğamım ilden nihān dutdum sirişkim āşikār itdim
Nidim mümkün degül dutmağ nihānı fāş ile bāhem
5. Sücūda meyl itmezdim yüzüm mihrāba dönmezdi
Eger men dutmasam anı berāber kaç ile bāhem
6. Gözümde yoğdı bu dünyā vü ne māl ile emlākı
Yirim mey-ğāneler küncü özüm ovbaş ile bāhem
7. Şabādan şordım ağvālin perīşān zülf-i yelmārın
Didi düşvārdır ülfet yedi қardaş ile bāhem
- 349b 8. Maña il ta' ne itmezdi raқībim dūr olsaydı
Yanıñda қadrim olsaydı eger haşğaş ile bāhem
9. Mezārım üstüne koysañ ayaқıñ hayli hoş-ğālem
Diyorlar kim dutup Nevber ayaқıñ baş ile bāhem

1129

Meḫ'ülü Fa'ılātün Meḫ'ülü Fa'ılātün

1. Mey-ğāneni dolandım cānān ilen görüşdüm
Rıdvaña dāhil oldum ħūrān ilen görüşdüm
2. Şağrādan ağtarurdım feryādımın şadāsın
Ney nālesin işitdim mey-ğān ilen görüşdüm
3. Genc-i nihānı menden ol māh-rū şoruşdı
Viridim nişān dudaқın pinhān ilen görüşdüm
4. Bī-mūnis olduқumçün gönderdi ğam қelaқın
Hem-rāh-i ğuşşā oldum mihmān ilen görüşdüm
5. Gözden sitem ħadengin itmez diriğ herğiz
Cānāna çoğ teşekkür peykān ilen görüşdüm
6. Bīmārdır didim dil rağm it ' ilāc göster
Viridi nişān yañaқın dermān ilen görüşdüm
7. Nevber ne oldı ecriñ dil virmüsen niğāra
Vaşl-i niğār ' ivağdan hicrān ilen görüşdüm

1130

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Terāzū-yı muhabbetle koyulmuşdur dile daşım
Bu sengīn bārdan oldu iki gözden revān yaşım
2. Metā' -ı nengimi şatdım libās-ı 'ārı harc itdim
Dağı āsūde-ḥāl oldum cihānda ağrımaz başım
- 350a 3. Sitem daşı atulduḡca yığıp çevremde cem' itdim
Ki belki bu ḥiṣār içre giçe 'ömrüm bite yaşım
4. Göñülde var nihān ḡamlar degül fāş itmegi mümkün
Tapulmur çünkü bu dilde olan pinhāna sırdāşım
5. Cihān devrin dolandırdı benimle gecdi reftārı
Bu devrān hem olabilmez benim dil-ḥ'āh u yoldāşım
6. Dile meyden güvārādır şarāb-ı la' l-i gülfāmı
Ne cām olsun ne mey-ḥāne ne sāḡi hem ne ovbāşım
7. Şaḡın ey Nevberī girme libās-ı ḥuṣḡ-i zühhāda
Rızālanma ki odlansun ḡuru yanındaki yaşım

1131

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Mevsim-i güldi gelün seyr-i gülistān idelim
Gül-i ḡandān nazarın 'ārız-ı cānān idelim
2. Nergis-i meste baḡup şora nigārın gözüne
Muṣifāne diyelim nergisi ḡayrān idelim
3. Mey-i gülfām-ı leb-i yār ile hem cām-ı meyi
Telḡini şehd-i şekerfāmına ḡurbān idelim
4. Ḡonça-leb yār ile bir yirde baḡaḡ ḡonça güle
Öz ḡurūrından onu ḡār u peşimān idelim
5. Dil-i maḡzūnımıza şāf hevādan dutalım
Leblerin ḡasta dilin derdine dermān idelim

---

^{1130/1} bārdan: bārdan N1

6. Olu kim raḥme gele bir de güzeller güzeli
Diye bir bûseye bu Nevberî mihmân idelim

1132

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dimezdim var ğamım dilde seniñ mihmâniñ olsaydım
İzâr-ı aliñe her gün baḥup ḥayrâniñ olsaydım
- 350b 2. Rızâyem reh-güzârînda sürünsem mâr tek yirden
Gelüp devlet sarâyînda durup derbâniñ olsaydım
3. Bular dil-tenglikdendir ki merdüm mey-perest olmuş
Olardım şād eger mest-i leb-i mestâniñ olsaydım
4. Açılmış ğonçadan ey gül yüzün gül tek ṭabaqlanmış
Ne ḥoşdur bülbül-i şeydâ kimi nâlâniñ olsaydım
5. Seniñ ey kâmeti Ṭübâ dönerdim başına her gün
Eger gülzâr-ı ḥüsnünde olan diḥkâniñ olsaydım
6. Yanar pervâneler şem' in odıyla başına döncek
N'olardı şem' -i ruḥsâra dönen pervânen olsaydım
7. Ciger pergâlesin hicrân gice kınyıla doldırdı
Olar mı Nevberî vaşla yetüp şādâniñ olsaydım

1133

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Sücüdüm ṭâq-ı ebrû-yi nigâra şubḥ-dem kıldım
Ne mes' üdüm ki mihrâb-ı ḥama ḳaddimi ḥam kıldım
2. Yüzini kıbleden çekdi onuñçün egri mihrâbın
Sücüdün terk idüp men de ona ḥayli sitem kıldım
3. Yapuşdum dâmen-i yâre ona dil virdigim günden
Ġulâm-ı muḥlişi oldum özimi muḥterem kıldım
4. Pûç itdim zâhidin fikrin riyâlî gördigim günden
Ḥaḳḳat yârini buldum dile zîbâ-şanem kıldım

5. Ne fikr-i mülk ü māl itdim ne taht u t̄ac ey Nevber
Ne Cemşīd-i cihān oldum ne meyl-i cām-ı Cem kıldım

1134

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

1. Gülden ne gördi bülbül-i nā-şād bilmürem
Ġayr ez-fiġān u nāle [vü] feryād bilmürem
- 351a 2. Şīrinden ne ħadri cefā gördi Kūhken
Dāġ-ı diline oldu mu imdād bilmürem
3. Ķaysın adı cünūna dönüp 'aşġ-ı Leylide
Kām aldı mı o ħānesi ber-bād bilmürem
4. Ġamzeñ oġı aġıtdıġı ħan düşmüyor yire
Şehlerde var mı bir bile cellād bilmürem
5. Āyīne-i ħayāle düşür 'aks-i 'arızın
'Ekkāslarda var bile üstād bilmürem¹⁸¹³
6. Şeb-tā seġer ħayālime rüyındı cilveger
Ondan sivā-yı dehrde bir zād bilmürem
7. Mecnūn egerġi dehrde cevr ü cefā çeküp
Olmuş mı derde men kimi mu' tād bilmürem
8. Ey Nevberī ne itmeli bī-raġmdır nigār
Cānıñ ider mi ġuşşadan āzād bilmürem

1135

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Baġaram her yüze men 'arız-ı gül-nāra ħasem
Terk-i ħāl eylemerem gülde yatan ħāra ħasem

^{1134/1} [vü]: -i N1

^{1134/2} Şīrinden: Şīrīniden N1

^{1134/5} 'ekkāslarda: 'ekkāslarda N1

^{1134/7} dehrde: dehrde N1

2. Gül yüzüñdür sebebi nâle [vü] feryâd-ı dilim
Şâhçe-i gülde güle gûşe-i gülzâra kısem
3. Cânımı yandıraram şevk ile ruhsâr oduna
Câna hayf eylemerem yandığım odlara kısem
4. Dutaram pîr-i muğân hürmetini şeyh kimi
İçdigim bâde ile nergis-i hammâra kısem
5. Urmaram silsileni boynuma olsam da cünün
Boynumun tavkı olan turre-i tarrâra kısem
6. Cân u dilden giçerem vaşlıña yetmeklik için
Hâl-i hâzırdaki cân elde olan vara kısem
- 351b 7. Dilden ayrulmayacak Nevberî zevk-i ruh-i yâr
‘Aşk-ı yâr ile dolan başa dil-i zâra kısem

1136

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Her gice şubha kimi nâle çeküp dâd eyledim
Âh kim bilmemüsen men nice feryâd eyledim
2. Müje peykânı açup bir kapu murğ-i dilime
Açulan bu kapudan men onu âzâd eyledim
3. Aparup zevk-i ruhuñ gönlümü küy-i seriñe
Orda hem dâda gelüp nâlemi bünyâd eyledim
4. Vaşl ‘ivaızdan çekürem hier şebi renc ü melâl
Günü günden dilimi derdiñe mu‘tâd eyledim
5. Lebiñi yâd eyleyüp bâde getürdim elime
Bu firîb ile dil-i zârımı men şâd eyledim
6. Başıma tökdi felek Nevberî gam daşlarını
Çünkü men Kûhkenün ‘aşkına irâd eyledim

1137

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. H̄asretiñden gözümün yaşını kıan eylemişem
Manzar-ı rûya onun çoğ nigerân eylemişem
2. Ne hayâl ile gören Kıays düşüp şahrâya
Men ki çoğdandı ser-i kûyı mekân eylemişem
3. Güle nişbet didiler rûyını gülzâra gidüp
Görmüşem oğşarı var âh u figân eylemişem
4. Dâğ koyupdur diline lâle yüzün hasretidir
Lâle tek hasret olup bağrımı kıan eylemişem
- 352a 5. Virmüsen ğamze oğun egri kemân kıaşlarıña
Dil-i mağzûnı hemân tîre nişân eylemişem
6. Giceler şubha kimi h̄âtıra düşdücce yüzün⁸¹⁶
Yüzüme eşk-i ter-i çeşmi revân eylemişem
7. Virmediñ dâda gelen ' aşıkâ imdâd elini
H̄acletimdir bu sözü dilde nihân eylemişem
8. Sitemiñden hamuya şöbet açup dâd idirem
Ğamını miñnetiñi mûnis-i cân eylemişem
9. Nevberî eylemüsen kâm-ı dilinden mağrûm
Men hayâlât-ı dile vaşl ğümân eylemişem

1138

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Gine kıan ile açur ' arızıma eşk-i terim
Kıat olur onda gözüm yaşına h̄ün-i cigerim
2. Nâşihin pendine yir yoğdı benim başımda
İbtidâdan doludur ' aşk-ı nigâr ile serim
3. ' Arızıñ şem' ine yağ cânımı pervâne kimi
Olma râzî dutuşa hicr odına devrüberim

---

^{1137/6} h̄âtıra: h̄'âtıra N1

4. Terk-i kūy-i seriñi terk idem şāniyecek
İhtiyārın elime almağa olsa teherim
5. Bāğ-ı ʿaşk içre egüp naḥl-i ümīd-i dilimi
Āh u zār oldu onun şāḥelerinde şemerim
6. Baḥtımın yoḥdı meger burc-ı saʿ ādetde yiri
Āsümān üzre girüp yoḥsa kūsūfa kamerim
7. Nevberī vaşla yeter yāri teraḥḥum eylese
Baḡlu ḳalmaz ki benim dāimī bu baḥt derim

1139

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

- 352b
1. Men ne fikr ile gören meyl-i ruḥ-i yār eyledim
Derde saldım cānımı ʿaşk ile bīmār eyledim
  2. Ḳays şaḥrā gerdişin töhmet bilüp ʿār itmedi
Düşmedim şaḥrālara bu töhmete ʿār eyledim
  3. Başıma her yan ḳabūl itdim melāmet daşını
Ol zamān kim derdimi illerde izḥār eyledim
  4. Merdüm-i çeşmim dutur ʿaks-i ruḥ-i cānānımı
Şüretin āyīne-i dilde onun var eyledim
  5. Ğonça mişlinde lebin yād eyledim ḥandān yüzün
Bülbül-i şeydā kimi min nāle vü zār eyledim
  6. Düşdi başım bir perī-şüret nigārın ʿaşḳına
Gönlümü hicrānda derde giriftār eyledim
  7. Ṭaʿ ne-i aḡyāra tāb itdim sitem peykānına
Gönlüme şabr itmegin teklīfin ıḣrār eyledim
  8. Dāne ḥālın bilmüşem pür-piç-i gīsūnı ṭuzak
Zülfüne murḡ-i dili bend-i giriftār eyledim
  9. Saḡluyordım Nevberī pinḥān ḡam-ı cānānımı
ʿĀḳıbet şabr itmedim meşṭūr-i ṭümār eyledim

---

^{1139/6} hicrānda: hicrānda N1

1140

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cānımı dil-ber-i meh-rūya fedā itmelüyem
Şıdķ-ı dilden dilüyen nezri edā itmelüyem
2. Allāh Allāh meni bu nezr-i murādıma yetür
O zamān da saña men şükr ü şenā itmelüyem
- 353a 3. Men ğulām olmaluyam pādşeh-i ħüsn olana
Bile faħriyyeti men ilde şu' ā itmelüyem
4. Şeh-i ħübāndı meni ' aşķına doğru çağıran
Nefsimin pādşehin ana gedā itmelüyem
5. Her kim üftāde ola rütbe-i ' āliyye tapar
Minber üstünde bunu ħalka nidā itmelüyem
6. Dürd-i mey tapdaķ olur şiresini başa virür
Bile üftādeligi men ebedā itmelüyem
7. Nevberī meykedeye ķoysa eger pīr-i muġān
' Ömr-i tūlānīsine ħayli du' ā itmelüyem

1141

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Aĥdı sensiz ' arıza ey māh-rū eşķ-i terim
Çııdı gül-gün yaş ile deryā-yı dilden gevherim
- 353b 2. Ey mu' ālic it ħazer durma benimle rü-be-rü
Dışra āhımla çıĥar her bir nefesde aĥķerim
3. Ĥasret-i ruĥsār ilen öyle za' īf olmuş benim
Veznde bir mü ilen mīzān düzelder peyķerim
4. Şordı menden bā' iş-i derdim t̄abībe söyledim
Sāilin ancak virer kāfī cevābın dil-berim

---

^{1140/7} tūlānīsine: tūlānesine N1

^{1141/3} veznde: veznide N1

5. Baħrdır sīnem dürr dolu la¹ ü cevherim dürrler
Dışra virsem şervetim dürr dolar devrüberim
6. Yandısa cānān benim ruħsār odıyla cismimi
Cüŝse-i pervānecek yirde alar ħākisterim
7. Derdimi ey Nevberī pinhān dutardım ħalkdan
El alemle kāıza ayd itdi doldı defterim

1142

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 354a 1. Ğam-ı ¹ālem adarı dilde ğamım var benim
Munca ğam keşretine bir ¹ademim var benim
2. Men de rāzī degülem gelmege iŝretgehiñe
Seni ğam nāk iderem bed-ademim var benim
3. Zülmət-i şebde ruħ-i aliñi gün tek görürem
Āh tek ŝu¹ le eken dilde ŝemim var benim
4. Dil-be-dil derd-i dili söyleyebilmem öziñe
Derd ü ğam ŝerħine elde alemim var benim
5. İstiyor an vire dil gözyaşına istemürem
Çünkü men alamaa gözde nemim var benim
- 354b 6. Fevc-i ğamdır bürüyen çevremi hicrān gicesi
orħusuz pādŝhem çoħ ħıŝmım var benim
7. Nevberā ğuşşa dile yār firāında niçün
Ğuşşa vü ğam tükenen ŝād demim var benim

1143

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hicr elinden dād idüp cānāna yalvar ŝubħ u ŝām
Vaşl-ı cānāndır alan hicrān ŝebinden intıām

^{1141/5} baħrdır: baħrdır// dürrler: dürriler N1

^{1141/7} ħalkdan: ħalkdan N1

^{1142/6} ħıŝmım: ħıŝmım N1

2. Serve nişbet kim virüp ra' nâ kıad-i cânânımı
Serv bir yirde durar cânân kimi itmez hırâm
3. Bâde-i la' l-i leb-i yâr ile mey-nüş olmuşam
Vâcib olmuş eylemek pîr-i muğâna ihtirâm
- 355a 4. Çizginir başım dilim eyler tekâpû sîne
Yâdıma geldikce ol şehd-i leb-i mey-günfâm
5. Merhabâlar men kimi çeşmi humârın mestine
Kim ona fark eylemez mest 'âleminde şubh u şâm
6. Nağd-i cândır meblağı bazar-ı 'aşkın ey gönül
Yârine cân virmüyen almaz metâ' -ı vaşl-ı kâm
7. Ham-kad oldum 'aşkıda âhir yazılmış kaf tek
Mişl-i nûn Mecnûnda Leylî sözünde mişl-i lâm
8. Karadır bahtım nice kaş ile göz hâl-i siyâh
Zülf-i müşgîn rûzımın târîki çün yeldâ-yı şâm
- 355b 9. Nevberî te 'şîr-bağş olmaz sözüm câhillere
Hazzını ancak dutar bu sözlerin hâş ile 'âm

Berg-i sebzeşt tuhfe-i dervîş

Çi koned bî-nevâ hemân dâred

^{1143/7} 'aşkıda: 'aşkıda// Mecnûnda: Mecnûnda N1

^{1108/9} hazzını: hazzını N1

Bi'smi'llâhi'r-Rahmani'r-Rahîm

1144

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

- 2a 1. Men nice el götürem sen kimi bir meh-rûdan
Yüzümi dönderüm ol tāk-ı kemân-ebrûdan
2. Kaysveş men ne sebep boynuma zincîr salum
El çekim silsile-i zülf-i siyeh-gîsûdan
3. Âşiyân dutdı serin murğ diyorlar Kaysın
Yakîn âsûde imiş başı onun gaygudan
4. İtr-ı zülfüñdür alan hüşımı başdan dem-i şubh
Hûşa gelmez ki başım munca olan hoş-bûdan
5. Gözünün nişbetini virdile çeşm-i Hötana
İ'tirâf eyler eger şorsañ onu âhûdan
6. Nevberâ sen bu kadar yârîni vaşf eylemüsen
Hiç sorar mı göresen yâr seni o budan

1145

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Haberîñ olmadı bu âh-ı dil-i zârımdan
Yaş töken şâm u seher dîde-i hûn-bârımdan
2. Ne şabâ luğf eylüyüp virmedi cânân haberin
Hâtif-i gayb ne hem ol meh-i envârımdan
- 2b 3. Bir kese söylemedim men ki nigârın sözünü
Añladı il bu nihân derdimi ruhsârımdan
4. Ankebûd oldı dilim aşğ-ı nigâr itdi za'îf
Bir tük ile asılar turreşi tarrârımdan
5. Var iken men yoğ olup aşğ-ı nigâr ile varam
Kim maña mest diyir var haberim varımdan
6. Kays şahrâ dolanup dağlara düşdi Ferhâd
Bu işi men eylesem çatluyaram arımdan

7. Terk-i ‘aşk itmeyecek Nevberī cān virse eger
Cāndan el çekerem çekmerem el yārimden

1146

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Düşende ‘aşka el çekdim cihānda cism ü cānımdan
Didim el çekmerem ölsem nigār-ı mihrībānımdan
2. Dutardım derdimi dilde nihān cümle hālāyıkdan
‘Umūma āşikār itdim bu çeşm-i hūn-feşānımdan
3. Men ol Qaysen ki Leyliden el üzmem terk-i cān itmem
O Ferhādem ki el çekmem hemān Şīrīn zebānımdan
4. Menem ta‘līm iden ‘aşkın rüsūmın Qaysa Ferhāda
Çıtarup mekteb-i ‘aşkı çıhuplar imtiḥānımdan
5. Fiğān u dādımı bülbül görüpdür güllü gülşende
O hem cān-süz feryād ilen götürmüşdür fiğānımdan
6. Çıharmak ‘aşkı başımdan degül ey Nevberī mümkün
Onun iḥrācı müşkildi bu mağz-ı üstüḥānımdan

1147

‘İbret-nāme

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 3a 1. Ey dil bu fenā dār-ı cihāndan ne umursan
Bir şey’ ki fenā oldı sen ondan ne umursan
2. Min tāze binā medd-i nazardan giçürüpsen
Vīrāne iden devr-i zamāndan ne umursan
3. Min dem gam ilen bir demi rāḥat giçünürsen
Rāḥat demine zevk ü şafādan ne umursan
4. Cānān didigün cāniñ içün āfet-i cāndır
Hicrāndaki cevır ü cefādan ne umursan

^{1145/7} cāndan: cānıdan N2

^{1146/6} üstüḥānımdan: üstüḥānımdan N2

5. Sen bir seferi menzil-i uhraya misafir
Çün göçmelüsen tâ bu seradan ne umursan
6. Muhkem ne kadar olsa binâ şadmesi vardır
Maḥrûbe olan bile binadan ne umursan
7. Ma^ç lümdur ey Nevberi yoḡ dehr vefası
Nâ-mümkün olan onda vefadan ne umursan

1148

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. ^ç Aşḡ ehli olan yâre vefalı gerek olsun
^ç Aşḡa düşenün başı belâlı gerek olsun
2. Göz merdümegin kör eylesün dâr-ı cihâna
Ḥübân nazarı vizr ü vebâli gerek olsun
3. Baḡsun yüzüne şevḡ ile bir mâh-cemâlin
Tekdir dili tek mâh-cemâli gerek olsun
- 3b 4. Bed-manzar olup baḡmuya her şüret-i ḡüba
Cânânı kimi rûy-i ḡayâli gerek olsun
5. Dil birdi muḡabbet bir olar bir dile ancak
Olsa iki dil tende dü-tâli gerek olsun
6. Nevber ne biler ehl-i vera^ç ^ç aşḡ mezâḡın
^ç Āşḡık bili bu ḡâli ḡelâli gerek olsun

1149

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Besdir ey dil ḡâb-ı ḡaflet şubḡ açılmışdır uyan
El ḡoyup ruḡsârına ḡayretle dirseklen dayan
2. Fikr eyle gör sen neçün geldiñ cihân emlâkına
Bil nedir dünyâdaki insân iden sūd u ziyân

^{1147/4} hicrândaki: hicrândaki N2

^{1147/7} ma^ç lümdur: ma^ç lümdür N2

3. Sen yarandıñ hayra mı ya kim gelüpsen şerr için
Sen bunu öz nefsiñe ta' lîm idüp eyle beyân
4. Tâlib olma sepmege dehre şerâret toĥmunu
Tuş olar şerre şerâret eylüyen muṭlağ inan
5. Her ne toĥm ekseñ biter o nev' ilen ondan şemer
Dâne-i ĥardal saña ĥardal virer gül gülsitân
6. Rağbet it merdümlere laĥza göster iltifât
Bir de gelmez gitse bu dünyâ yüzine sende cân
7. Dut naşîhat Nevberin pendindedir râh-ı necât
Fâş olar bir gün saña bu remzli sırr-ı nihân

1150

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ĥadden ziyâde olsa zer ü sîmi zergerin
Ĥalĥâl eylemez onu pâyına her ĥerin
2. Şarrâf görse yoĥdı ĥarîdâr gevhere
Bâzâr-ı ilticâya burahmaz ki gevherin
- 4a 3. Fânüs içinde dutsa eger şem' şu' lesin
Pervâne yandımaz ona şavt eyleyüp perin
4. Şem' -i ruĥ-i nigâra tavâf itdigim zamân
Ruĥsâr odına yandımuşam dil şemenderin
5. Zülfün ĥayâli olmasa dutgun bir ebr-i dil
Tökmez nesîm-i âh ile ruĥsâra göz nemin
6. Tûfân-ı ĥam telâṭuma sînemde gelmese
Derdimden âgehî olabilmezdi âdemin
7. Kim bilmek istiyorsa rumûzât-ı şi' rimi
Fikr eylesün bu sâĥada ĥayli derin derin

---

^{1149/7} remzli: remzili N2

^{1150/6} telâṭuma: telâṭıma N2

8. Mecnūnıñ ‘aşkı bâhem öziyle çılıhup gidüp
Meşhūr bu zamānededir ‘aşkı Nevberin

1151

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Berg-i gül ‘ıtr dutup gül-ruḥ-i cānānımdan
Nergis ḥayretde durur nergis-i ḥayrānımdan
2. Müteessirdi dile nāle-i bülbül bu sebeb
Götürüp heng benim nāle vü efgānımdan
3. Qays Leylī ḡamını deşt ile şahrāya tōküp
Men girāmī duturam bu ḡamı öz cānımdan
4. Naḥl-i ‘aşkı quruyar şāḥesi bī-behre olar
Hicride içmese şu dīde-i giryānımdan
5. Lālenin dāḡına baḡ bil ki dilim dāḡı nedir
Āḡeh ol sen de bu dāḡ-ı dil-i pinhānımdan
- 4b 6. ‘Aşk deryāsı dilim olduğunu Qays bilür
Oda bir kaçre götürmüş benim ‘ummānımdan
7. Niye pejmürdedi Nevber dili her kim dilese
Bā-ḥaber olmalıdır zülf-i perīşānımdan

1152

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘Aşk-ı cānān yaranup ‘āşıq-ı merdāne için
Renc virmek bu kadar ‘āşıqa bes tā ne için
2. ‘Āşıq-ı ehl-i şadākat menem ol Qaysa dime
Fikriñi şarf eyleme her yeten efsāne için
3. Meni rüsvā-yı cihān eylemüsen ‘ālemde
Pend-i nāşih ne ider bir bile dīvāne için
4. Cān taleb eyleseñ al cānımı minnetdi bize
İstiḥāre eylemek bir bu kadar tā ne için

---

^{1151/4} hicride: hicride N2

5. Secde men aa idüm ıbleye zâhid ne  aceb
Baş eger resm-i arîe here bir hâne için
6. Gevher-i aş nihândır dil-i vîrânımda
Dürr ü gevher yaranup bir bile vîrâne için
7. Külhen-i kûy-i seriñ oldu temennâ-yı dilim
Cüst ü cû şâh eylesün dehrde kâşâne için
8. Bilmürem zülfidür ol yüzdeki ya av-ı cünün
Halk olupdur o yaın gerden-i divâne için
9. Urmasam hâliñe el  özrime var elde esâs
Terk-i cennet eylüyen Âdem olup dâne için
10. Şerbet-i la' l-i lebiñdir meni sır-âb eylüyen
Men onun teşnesiyem sahlama bî-gâne için
11. Nevberâ görmüyecek bu güzeli mehd-i cihân
Merhametdir ona perverde olan ane için

1153

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

- 5a 1. Gülzârlarda faşl-ı bahâr açdı yâsemen
Hoş-bü gül ile doldı hemân dâmen-i çemen
2. Gonça gelüp tebessüme görcek nigâr üzün
Âhır onu hâsed götürüp yârdı pîrehen
3. Zâhid atup ridâsını tesbîhi gizledüp
Mey-hâneye yöneldi olup tövbeler şiken
4. Seyr-i çemen tedârikine düşdü ehl-i hâl
Tefrîh için tamâm şüyûh ile merd ü zen
5. Nergis gözün görende humâr itdi gözlerin
Bülbül yüzün görende güle oldu a' ne-zen

---

^{1152/7} dehrde: dehrde N2

^{1153/1} gülzârlarda: gülzârlarda N2

6. Her naḥl-i pür-şükûfe görüp serv-ķâmetin
Ta' zîm-i yâr eylediler şâd rûy-i şe'n
7. Nevber daḥı nigârına dil açdı hoş-nevâz
Cânânı gülşen içre görüp oldı hem-süḥan

1154

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Қorḥuram 'aşkıñ meni rüsvâ-yı devrân eylesün
Deşt ü şahrâya salup Қays-ı beyâbân eylesün
2. Görmesün zülf-i siyeh bād-ı şabâdan tünd-rû
İstemem çîn çîn olan zülfüñ perîşân eylesün
3. Yanıma da' vet olur her gün ṭabîb üsten ṭabîb
Zann idürler derd-i bî-dermâna dermân eylesün
4. 'Aşķ-ı cânândır meni elden salup bî-hâl iden
Қoy bu derdin çâresin gelsün de cânân eylesün
5. Bir tebessüm yâr idüp gül gonçası itmiş ḥased
Baḥş idüp ister özün gül kimi ḥandân eylesün
- 5b 6. Ğuşşa vü ğamdır seni elden salan ey Nevberî
Ol melek-sîmâ saña bir çâre imkân eylesün

1155

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Zamândı yoḥ ḥaberim yâr-i gül-yañaķımdan
Gice günüz adı düşmez dil ü dudaķımdan
2. Basanda bağrıma cân tek ḥayâlini giceler
Gelür gül 'ıtrı dimâğa seḥer yataķımdan
3. Fezâ-yı 'aşķda yoḥ men kimi cefâya dūçâr
Ne ḥaķķı var giçe Mecnûn benim soķaķımdan
4. Düşende yâdıma yârin dudaķ-ı mey-günü
Heveslenüp öperem mey dolu ayaķımdan

^{1155/3} 'aşķda: 'aşķıda N2

5. Cefâ tikânları bitmiş başımda tük dimüyün
Çıhupdı başıma bir bir batup ayağımdan
6. Bitürdi bâğ-ı muhabbet dıraht-ı aşl meni
Asıldı Kûhken ü Qayslar buṭağımdan
7. Melâl ü miḥneti yârin yaḥamdan el götümez
Biri şolumdan asılmış birisi şağımdan
8. Diyün ki Nevberî ḥasret nigâra cân virdi
Suâl eylese her kim benim sorağımdan

1156

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Düşmüşem şahrâlara Mecnûn kimi ser-geşte men
Ḥalk-ârâ dīvânelik nâmında dilde dişte men
2. Qâfile-sâlâr olan Qaysa men oldum 'aşqda^{1156/2}
Pesde ḳaldım var iken 'aşq 'âliminde püşte men
3. Gör ne rüsvâ olmuşam ḥalkın gözünde 'aşqdan
Güşe vü bâzârda tuş olmuşam engüşte men
- 6a 4. 'Aşq-ı yâre düşmemiş bir 'âḳil-i devrân idim
Özimi rüsvâ-yı devrân eyledim bu işte men
5. Öldüren kimdir diyün maḳtûli zaḥm-ı tîğsiz
Ġamze peykân ile men bî-zaḥm oldum küşte men
6. Qışsa-yı Mecnûn olup ḥilḳatde menden ibtidâ
Bağluyanda Leyliye mihrin elinde rîşte men
7. Şâh-mâr-ı zülf ile ülfet idende Nevberî
Cân helâkın bilmedim kim var ider bu nişte men

^{1155/6} Qayslar: Qaysılar N2

^{1156/2} 'aşqda: 'aşkıda N2

^{1156/3} 'aşqdan: 'aşkıdan// bâzârda: bâzârıda N2

1157

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Neylüyem ğamlı dilim ğuşşadan āzād olsun
Yāri men hardan alum tā ki göñül şād olsun
2. Kays tek men de gerek deşt ü beyābāna düşem
Seniñ ‘aşkıñdı nidim koy maña irād olsun
3. Bī-sütünü dağıdım āh-ı şerer-bārım ile
Āferin söylüyenim ‘aşqda Ferhād olsun
4. Besdi kim munca tenim ħabse urupdur dilimi
Saña tapşurdım onu koy daħı āzād olsun
5. Uşan ilden güzelim munca ki men dād idirem
Ser-i küyüñda neçün bir bile feryād olsun
6. Terk-i mey-ħāne idüp raġbet-i mey itmemüşem
Dile te’kīd idürem la‘liñe mu‘tād olsun
7. Nevberā yāre nişān vir bile vīrān diliñi
Onu ta‘mīr eylesün ħānesi ābād olsun

1158

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. İl gözünde ey perī gerçi maña yār olmusan
Her şeb-i hicrān dil-i maħzūnıma nār olmusan
- 6b 2. Sen görüpsen ey gözüm ol māh-ı tībānın yüzün
İmdi ħasret qalmusan hicrinde ħūn-bār olmusan
3. Göñlüme sen virmüsen gül-rū nigārın mihrini
Bu seniñ ecriñdi kim muħtāc-ı dīdār olmusan
4. Derd-i ‘aşqa mübtelāsın itmüsen maħzūn dilim
Bā‘ iş-i āh-ı fiġān u zenc-i bīmār olmusan
5. Salmusan dil-i murġını zūlf-i siyāhın dāmına
‘Aybiñ olsun ey gözüm kim merdüm-āzār olmusan

---

^{1157/3} ‘aşqda: ‘aşkıda N2

6. Āşiyān dutmuş gönül murğ-i perīşān zülfüde
Bā' iş-i hemm ü melāl ü nāle vü zār olmusan
7. Ey gönül sen bu tızağ zülf-i yāri terk kı1
Vaḳti nā-ma' lūm olan dāma giriftār olmusan
8. Nevberā gözdür gören zevḳ arturan bī-çāre dil
Ortalukda sen niçün bile dil-figār olmusan

1159

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bir ' ilāc eyle gönül bir ḳadar ārām olsun
Derd-i dil çāresine belki bir encām olsun
2. Neylemişdim göresen ol felek-i kec-revişe
İstemür ol şanemün vaşlı maña kām olsun
3. Bāde-i la' l-i lebi başıma her gün çekürem
Baḫmuram her ne ḳadar şer' de aḫkām olsun
4. Zāhide ṭā' at için ḫileli seccādeni vir
Ḳoy elimde benim ol bāde dolu cām olsun
5. Tīre zülf oldu iden hicrde ḳara günümü
Ḥāhişi bile olup gündüzüm aḫşam olsun
- 7a 6. Remz-i pinhān ne güzel şeydir eger gözden ola
' Āşık-ı zāra gerek örtülü peygām olsun
7. İsteme rūḫ-i revān cismde zār olmaḳını
Olma rāzī ki ona ḫasta olan nām olsun
8. Yāriñ ' ayyār ise ey Nevberī ondan ḫazer it
Dil-ber oldur ki özü sāde dili ḫām olsun

---

^{1159/3} şer' de: şer' ide N2

^{1159/5} hicrde: hicride N2

^{1159/7} cismde: cismide N2

1160

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

1. Dile zülf-i nigārım oldu mesken
Bu zulmāta nigārımdır dil-efken
2. Gelerse yanıma cānān şeb-i tār
Dile ol gicedir gün kimi rüşen
3. Dile lāzım degül gülzār-ı dünyā
Onun cānānıdır gülzār u gülşen
4. Meni hayret durur yāri görende
Dilim ağzımda bī-güftār sūsen
5. Baḡanda men taraf ol yār-i gül-rū
Olur gönlüm güne karşı çü ḡirmen
6. Gül üzlü yār kūyında dolannam
Fiğān-ı bülbüle gülzār mesken
7. Düşünse şî'rimün remzin nigārım
Diyir ey Nevberī aḡsentu aḡsen

1161

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Qanıımı tökdi müjeñ gözleriñe nüş olsun
Heme evqāt dilim bile oḡa tuş olsun
- 7b 2. Danuşur imdi benim ol meh-i tábān sözüümü
Ġayriler şöḡbeti koy dilde ferāmüş olsun
3. Çeşmi sāḡirdi meni saldı muḡabbet toruna
Görmüyen dām-ı siyeh turreni ḡāmüş olsun
4. Vaşldan 'aşıḡa hem-mūnis olur fikr ü ḡayāl
Dil-i 'uşşāḡa bile fikr hem-āḡüş olsun

---

^{1161/3} sāḡirdi: sāḡirdi N2

^{1161/4} vaşldan: vaşlıdan N2

5. Būte-i dilde gerek hūn-i muḥabbet dolana
Āteş-i hier ile ḳan dilde gerek cūş olsun
6. Vaşldan dūr eylügen ‘ aşıkı ağıyarı olur
Onu hicrān odına şām u seḫer tuş olsun
7. Yāri inşāf eylüyüp Nevbere virmiş dilini
Ḥoş geḫür ḫāli onun tā niye mağşūş olsun

1162

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Menim dilimce şabā söyle yāre tiz gelsin
Helāk ider meni onsuz bu yara tiz gelsin
2. Melāl ü miḫneti elden salupdı ḫasta dilim
Terahḫum itmege bu āh u zāra tiz gelsin
3. Siyāh zülfi düşüp āftāb-ı ruḫsāra
Günümü eylesün bir de ḳara tiz gelsin
4. Gelür telātuma dilden gözümde ḳanlı sirişk
Bu varḫadan meni ḫeksün kenāra tiz gelsin
5. Bilür ki şām u seḫer reh-güzerde muntazıram
Gözümde ḳalmıya bu intizār tiz gelsin
6. Yataḫa saldı meni ḫasretinde fikr ü ḫayāl
‘ İlāc itmege bu dil-figāra tiz gelsin
7. Ferāmūş eyleme hergiz şabā benim sözüümü
Bu Nevberiden eyle bir işāre tiz gelsin

1163

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 8a 1. Ḥadeng-i ḡamzeden sīnem delinsün bend bend olsun
Hemān ney tek şadā-yı dil nevālansun bülend olsun

^{1161/6} vaşldan: vaşlıdan N2

^{1161/7} mağşūş: maḫşūş N2

^{1162/4} telātuma: telātuma N2

2. Dutup dīvāneñi bağla burahma deşt ü şahrâya
Selâsil boynuna zülfüñ dolandır bir kemend olsun
3. Raķîbin ta' nesi âhîr habîbe tîşe-i dildir
Teraħħum kıl habîbiñe rakîbi derdmend olsun
4. Niķâbı açma rûyıñdan niçün kim bed-nazar durmuş
Menim âh-ı dilim dūdu ona dūd-i sipend olsun
5. Lebiñ şehd-i muşaffâdır ' aselden hayli şîrînter
Hayâl itme bu lezzetde şeker ne ta' m-ı kend olsun
6. Teraħħum eyle ' uşşâka raķîbin ağzın açdırma
Rızâ virme ki onlardan habîbe rîş-ğend olsun
7. Sen ey Nevber heder bilme figānı yâr kûyında
Gerek bu dād u feryādıñ seniñçün sūdmend olsun

1164

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Toħundi sîneme peykân kemân-ebrūdan
Ne farķım oldu benim zaħmdâr âhūdan
2. Şağalmaz oldu bu yara hayât qorħusu var
' İlâc olar ona ancak nigâr-ı meh-rūdan
3. Yaķînim oldu ki yoħ çâresi eţibbâda
Marîz-i ' aşka olar mı ' ilâc dârūdan
4. El üzmek istemürem dâmen-i vişâliñden
Ġamıñ vücūdımı bârîk iderse bir mūdan
- 8b 5. Düşüpdî murğ-i dilim dâma târ-ı zülfüñde
Meges mişâli kıtarımaz bu târ-ı gîsūdan
6. Ĥarâreti dilimün şönmez oldu şâm-ı firâķ
Bu od şöner mi aħan damcı damcı bir şudan
7. Nesim-i şubħı burah şubħ-dem yataķ iviñe
Getürsin ' ıtr bize zülf-i ' anberîn būdan

8. Beşâşet ile elim kâğıza yazur şözümü
 Qalem de Nevberî tek hoşlanur bu mevzû^c dan

1165

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Belâ bu cânıma meh-rû nigârdan gelsin
 Sipâh-ı gam dilime gül-^c izârdan gelsin
2. O kadri dâd eylüyüm ^c andelîb-i gülşen tek
 Nezâre konuşularım âh u zârdan gelsin
3. Zülâli yoğ gözümün yaşı tek bulakların
 Gerek bu kaçreler ebr-i bahârdan gelsin
4. Tahayyür ^c âlemini çeşm her zamân dutmaz
 Bu hayret ana gerek intizârdan gelsin
5. Nesîm-i şubhdan allam riyâh-ı gîsûnı
 Ricâsın eylemişem kûy-i yârdan gelsin
6. Devâmı bir günedir neş³esi meyün sâķî
 Bu neş³e ^c aşîka çeşm-i humârdan gelsin
7. Raķîb reh-güzêr-i yârda durup koymur
 Ona diyün ki çekilsin kenârdan gelsin
8. İdüpdî Nevberî Mecnûn o Leylî-rûya diyün
 Muķayyed itsün onu zülf-i târdan gelsin

^{1164/8} mevzû^c dan: mevzûdan N2

^{1165/1} nigârdan: nigâridan// gül-^c izârdan: gül-^c izâridan N2

^{1165/2} nezâre: nezâre// zârdan: zâridan N2

^{1165/3} bulakların: bulaklıların// bahârdan: bahâridan N2

^{1165/4} intizârdan: intizâridan N2

^{1165/5} yârdan: yâridan N2

^{1165/6} humârdan: humâridan N2

^{1165/7} yârda: yâride// kenârdan: kenâridan N2

^{1165/8} târdan: târidan N2

1166

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 9a 1. Zülf-i müşgindir benim hâlim perişân eylüyen
Mâil-i ruhsâr idüp dil bûtesin kıan eylüyen
2. Hükmrândır gözleriñ 'uşşâka kaçışındır kıılinc
Olmuyupdur sen kimi bî-rahm dîvân eylüyen
3. 'Âşıkı sen eylediñ 'aşk 'âleminde ser-bülend
Bes niçün olduñ meni rüsvâ-yı devrân eylüyen
4. Vaşçün men hâzıram her lahza cânımdan giçem
Câna efsûs itmesün bu hâli imkân eylüyen
5. Dut meni ma' zür eger seyr-i gülistân eylesem
Ğuşşadan âzâd olur seyr-i gülistân eyledim
6. Nevberî cânâna cân bî-şübhe teslîm eylüyor
Olsa bir hâkim eger 'adl ile dîvân eylüyen

1167

Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Kime şikâyet idüm ol nigâr-ı meh-rûdan
O âhû gözlü olan zülfi 'anberîn bûdan
2. Bağanda kec tohunur ğamzedden hadengi dile
Hotan ğazâli ile farqsız bu âhûdan
3. Gözünde cezbese var 'âşıkı çekür özüne
Dutup dilini asur târ-ı zülfe bir mûdan
4. Zamâne görmüyüp aşlâ bu nev' i şayyâdı
Hadengi bir müje olmuş kemân-ebrûdan
5. Nesîm-i şubhı niçün eylüyor dilim hâmûş
Virür bu hasta dile bûy-i 'ıtr ğisûdan
6. Revândı gözyaşı tab' ım mişâli dürr kimi
Dil itdigi bu kimi ğayr-ı mümkün ârzûdan

- 9b 7. Tabībe hāceti yoḡ Nevberin ne dūrūya
Tapar mı şıḡhat onun derdi söyle dārūdan

1168

Mef'ūlü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. K̄orḡum budı sırrım açıla eşk-i terimden
Āgāh ola il dilde olan ḡuşşalarımından
2. Şabr eyle diyorlar ki döner la' le hemān daş
Bu doğrudı kat itsem ona kan cigerimden
3. Dirler ki gidüp meykedeye eyle münācāt
Tā el götüre ḡuşşa vü ḡam devrüberimden
4. Ġam sākin olup dilde ḡayālāt serimde
Dil terk-i ḡam itmür ki çıḡa fikr serimden
5. Ḥübān-ı cihān cilveger-i celb-i nazardır
Sensiz olarun cilvesi giçmez nazarımdan
6. İrsāl idirem āh-ı dilim bād-ı şabādan
Āgāh seni itdi mi bilmem ḡaberimden
7. Bir giçdi maña Nevberī farkında şeb ü rüz
Fark itmedi hicrānda şāmım seḡerimden

1169

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Memzūc ider libāsını herkes ḡül-āb ilen
Ter-dāmen itmüşem onu men de şarāb ilen
2. Vīrāneler maḡallidi gizlin ḡazīnenün
Genc-i dilim 'alāḡalı olmuş ḡarāb ilen
3. Nālem saña yetişmedi şām-ı firāḡda
Dādım nazarda olmadı çeşm-i pūr-āb ilen

---

^{1168/7} hicrānda: hicrānıda N2

^{1169/3} firāḡda: firāḡıda N2

- 10a 4. Zâhid sözün yanımnda dime rindden danış
Meşğül eyle başımı çeng ü rübâb ilen
5. Kec-devr iden felekdi onun minme çarhına
Pür-piç ider vücüdîni devrinde tâb ilen
6. Peyğâm hoşdı kâşid eger yârdan gelse
Dil-şâd olur gelse eger hoş cevâb ilen
7. Mümkün degülse yâre dimek dil-be-dil gamı
Nevber yazup melâliñi gönder kitâb ilen

1170

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Ey gönül çekmegilen bir bu kadar yâr gamın
Dut bir enzâra onun itdigi cevr ü sitemin
2. Zülfüne bağlama bil dâm-ı diliñdir o seniñ
Kaniñi tökmege ham kaşı onun itdi kemîn
3. Müje peykânlarıdır gönülüne âsîb viren
Az çekürsen mi onun cismde renc ü elemin
4. İki kat itdi seniñ kâmetiñi guşşa vü gam
Yâd itdükce onun çan töken ebrü-yi hamın
5. Gördi Mecnûn ne kadar cevr ü cefâ Leyliden
‘Aşk-ı Şîrîn ile Ferhâd düşüp derde hemîn
6. Bî-vefâlardır olan ‘âşıkça hûbân-ı cihân
Her yeten mihri yoğun mihrine çoğ olma emîn
7. Nevberâ bir ile meh-rûya gönül vir ki onun
Görmeye mişlini bu ehl-i cihân rüy-i zemîn

---

^{1169/4} rindden: rindiden N2

^{1169/6} yârdan: yâridan N2

^{1170/3} cismde: cismide N2

1171

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Melâl ü miñnetinün intihâsı oldu bugün
Dilimde kām-ı vişâlin şafâsı oldu bugün
- 10b 2. Mübeddel oldu vişâl-i nigâra şâm-ı firâk
Göñülde âteş-i hicrân hâlâşı oldu bugün
3. Musahhar eyledi göñlüm muhabbet ' âlemini
Musallağ olmağa yârin rızâsı oldu bugün
4. Göñül ki hasta idi mübtelâ-yı ' aşk oldu
Tabîb-i ' aşkdan anî devâsı oldu bugün
5. O kec-nigâh ile gözden yetürdi qahr u gâzab
Haqîki cân u dilin âşinâsı oldu bugün
6. Nihân dilimde olan ârzü-yi vaşl-ı nigâr
Elimde kâma yetişmek esâsı oldu bugün
7. Vefâlî bilmedigim yâre şübhelî zannım
Belâ-keş ' aşîka yârin vefâsı oldu bugün
8. O serv-ğaddi ki ham eylemişdi kâmetimi
Hamîde kâmetin elde ' aşâsı oldu bugün
9. Yetişdi yârine Nevber yeteydi her ' aşîk
Bu hayr-ğ'âhlara anî du' âsı oldu bugün

1172

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Yoğ bir nice gündür haber ol tâc-ı serimden
Gözyaşına kat eylemişem hün cigerimden
2. Ğam-ğâneye dönderdi dili hasret-i rüyı
El çekmedi hem guşsa vü Ğam devrüberimdir
3. Ārām-ı dil itdimse gice vaşl-ı hayâlin
Farğ itmedi hicrânda şâmım seherimdir

---

^{1171/4} ' aşkdan: ' aşkıdan N2

4. Ceng eylüyürem her giceler derd ü ğam ile
Berk berk yapuşup el götümezler kemerimden
5. Dīvāneligi il baña işbāt eylüyorlar
Fāş oldu bu hāl onlara tavr u teherimden
- 11a 6. Muḥkem özüne yir eylüyüp ḳal‘ a-i tende
Çıḫmaz heves-i ‘ aşḳ-ı ruḫ-i yār serimden
7. Ḥūn-ābeli eşkimdi meni munca saraldan
Şāḫem saralup Nevberī bu eşk-i terimden

1173

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şubḫa dek men yanuram āteş-i hicrānıñ ilen
Yanmada baḫş idirem şem‘ -i şebistānın ilen
2. Bu perişān dilimün ḫālını bilmek dilesēñ
Dut nezāre onu sen zūlf-i perişānıñ ilen
3. Dil tekellümde olur şanki seniñle danuşur
Bir nihān şoḫbeti var ol leb-i ḫandānıñ ilen
4. Ağzıña ğonça diyüm gül yüze nergis gözüñe
Gülşenün baḫşi nedir turfe gülistānıñ ilen
5. Ey gönül terk-i fiġān eyle ki bülbüller öler
Zehreçāk itmegilen onları efġānın ilen
6. Çāre bulmaz ḫükemā ‘ aşḳ ile bīmār olana
Bile bīmār şifā-yāb olu dermānıñ ilen
7. Düşüp il ağzına ey Nevberī fāş oldu ğamıñ
Danuşurlar mı gören derdiñi cānānıñ ilen

1174

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Nāle-i neydi benim her gice dem-sāzım olan
Şem‘ idir şubḫa kimi ḫānede hem-rāzım olam

2. Ğayz ile bahma güzel gerdeni gec men tarafa
Cennete lâyıķ olar ğayz-ı dile kâzım olan
3. Yâre cân naķdi viren Ğays ile Ferhâd hani
Giri dönmez daķı merhaleye ‘âzım olan
- 11b 4. Vaşl-ı şevķ ile olur ‘ârızıma eşk-i revân
Ğorhıram kim tükene ğam gününe lâzım olan
5. Derd-i dil gizli ķalar cismde dindirmeseler
Fâş iden gözyaşıdır dilde nihân râzım olan
6. ‘Âşık öz dil-berini istedi öz cânı kimi
Ol periveşdi benim dil-ber-i mümtâzım olan
7. Nevberî yaķşı degül şî‘ rimi ta‘ rîf eylesem
‘Urefâlar diyecek yoķdı bile nâzım olan

1175

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Yârdan ‘âşıkā geh ‘işve gehî nâz olsun^{1174/5}
‘Âşık ol mâhveşin nâzına dil-bâz olsun
2. ‘Âşiyânında tenin rûķ-i revân murĝ yatup
Gülşen-i yâre diler şevķ ile pervâz olsun
3. Yârdan ‘âyb eylemez bûse temennâ eylesek
Kerem ehlinden olan ķısmetimiz az olsun
4. Sînemi yardı müjeñ murĝ-i dile açdı ķapu
Bu muħabbet ivinün bâbı gerek bâz olsun
5. Meykede muṭribi öz sâzını sâz itmelidir
Nâle dilde gerek sâz ile dem-sâz olsun
6. ‘Aşķ dîvânesini Ğays nümâyân eylüyüp
Eşeri mende gerek dehrde âĝâz olsun

^{1174/5} cismde: cismide N2^{1175/1} yârdan: yâridan N2^{1175/3} yârdan: yâridan N2^{1175/6} dehrde: dehrde N2

7. ‘Aşk cānımda mekân itdi verem bağıladı dil
Onu bu derde salan yār ser-efrāz olsun
8. Bu revādır mı meger bülbul ide dād u fiğān
Gülde gülşende olan hār ile hem-rāz olsun
9. Bülbul-i bāğı ‘ivaż Nevberī zāğ itmeyecek
Gül için nāle gerek hayli hoş āvāz olsun

1176

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

- 12a 1. Gizlin bağanda rüyıñı gördim niğābıdan
Rūşen-dil olmuşam görünen āftābdan
2. Hoş manzarıñdı terk eylügen dil ‘azābını
Göster yüziñi dil kıtara bu ‘azābdan^{1176/1}
3. Ğamgīn dilimdi bā’ işi gözden gelen yaşın
Bārān yeter bu resmdi tīre seğābdan^{1176/2}
4. Doldur hevā-yı ‘aşk ile sevdālı başımı
Yandır dilim seçilmeye yanmış kebābdan
5. Cānāna söyledim meni sen derde salmusan
Sākit dayandı bunca suāle cevābdan
6. İzhār-ı derd-i dil eylüyüp çāre istedim
Şabr eyle söyledi çıhasan intiğābdan
7. Ey Nevberī vişāl saña şevk-i dil olup
Hāzz al eliñle vaşfa yazılmış kitābdan

^{1176/1} āftābdan: āftābıdan N2

^{1176/2} ‘azābdan: ‘azābıdan N2

^{1176/3} resmdi: resmidü// seğābdan: seğābıdan N2

^{1176/4} kebābdan: kebābıdan N2

^{1176/5} cevābdan: cevābıdan N2

^{1176/6} intiğābdan: intiğābıdan N2

^{1176/7} hāzz: hāzzü// kitābdan: kitābıdan N2

1177

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. El çekmürem ölünce ey mihribân senden
Ya cān yeter vişāle ya kim çıhar bedenden
2. Ölseme açup mezārım toprağ cisme bağ gör
Hicriñde dūd-ı āhım dıŝra çıhar kefenden
3. Göster o meh-cemāli hayretde koy 'umūma
Güftāra gel ki çıhsun feryād merd ü zenden
4. Cānım gelüp dudağa hasret alunca rūya
Kām almuyunca çıhar rūḥ-i revān bu tenden
5. Dil-teng olupdı gönüm dil-beste lebleriñden
Bir kelme söz işitmez ol ḥande gül dehenden
- 12b 6. Gülşen gülün görende yāda düşür 'izārıñ
Yoḥ bir merām ğayrı seyr itmegi çemenden
7. Her gün yeter meşāma gülşen gezen şabādan
Güldeñ 'izārıñ 'ıtrı zülf 'ıtrı yāsemenden
8. Ağyārdandı cānān firat düşüp araya
Taşır sende yoḥdur hem bilme anı menden
9. Nevber ne çāre itmek bu baḥt-ı nā-su'ūda
Mümkin degül utarmağ tezvīr-i Ehrimenden

1178

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. 'Umūma āşikār oldı ğamım feryād ü nālemden
İnanmur yār eger sorsun bu ḥāli ehl-i 'ālemden
2. Ruḥ-i cānānıma tal'at viren eşk-i revānımdır
Dutulmuş ğamlu gönümdeñ seḥer vatinde jālemden
3. Ne adri var ise virsün şeb-i hicrānına ğuşşa
Taşavvur itmesün 'āşık olar ğamgīn ḥevālīmden

---

^{1177/8} ağyārdandı: ağyārdandı N2

4. Meni hūşyār görmez kim naşihāt eylesün zāhid
Degül eskik leb-i la‘liñ mey-i surh-i piyâlemden
5. Kıtardım mekteb-i ‘aşkı mükemmel her fūnūn ile
Ta‘aşşuḡ aḡz idüp Mecnūn şafa görmüş risâlemden
6. Düşüpdür ‘âdetinden göz daḡı kaṭre nişâr itmez
Ta‘accüb eylüyor herkes hevâlanmış şelâlemden
7. Ba‘îr-i ‘aşqdır gönlüm melâl ü miḡnetiñ bār it
Ferâmüş itme seniñ de olan bir cüft nevâlemden
8. Maña ey kâşid-i hoş-rū getir peygām-ı cānānı
Ḥabersiz Nevberî koyma yañaḡı surh lâlemden

1179

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Şubḡın ṭulū‘ıdır şafak-ı âftâb ilen
Fırşatdı sâḡi cāmımı doldur şarâb ilen
- 13a 2. Muṭrib ayaḡı raḡsda ḡalvetdi ḡuşemiz
‘İşret demin ḡiçürmeli ‘ömr-i şebâb ilen
3. Mest ‘âleminde yâr ile hem-şoḡbet olmalı
Yoḡdur rücū‘ımız gice gündüzde ḡâbımız
4. Gönlüm olupdı zevḡ-i vişâl ile dem-be-dem
Leng eyleme yetür maña cāmı şitâb ilen
5. ‘Ömrüm tükendi başa yetişmez firâḡ-ı yâr
Açdım şabâḡı her giceler ıztırâb ilen
6. Bir nâme yazmaḡ istüyoram nâzlu yârime
Gözden aḡan firâḡdaki eşk-i nâb ilen
7. Hicrân odiyla yandı dilim Nevberî nidim
Farḡ itmedi ḡarîḡde gönlüm kebâb ilen

---

^{1179/2} raḡsda: raḡsıda N2

^{1179/6} firâḡdaki: firâḡıdaki N2

^{1179/7} ḡarîḡde: ḡarîḡide N2

1180

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gönlüm dolupdı zevk-i ruḥ-i vaşl-ı yār ilen
Mestem ḥumār-ı nergis-i mest ü ḥumār ilen
2. Geçsün gicem қaranguda resm-i ṭabī' atın
Olmuş gözüm siyāh daḥı zülf-i tār ilen
3. Virdim ṭabībe nabzımı ḥayret dutup gözün
Men ḥasta görmedim didi bu қadri ḥār ilen
4. Ārām-ı қalb dut didi teşvīş itme çoḥ
Nolmuş saña giçür nefesiñ āh u zār ilen
5. Teşḥīş itmürem marīziñ iştibāh var
Nüşḥa nice yazum saña ne i' tibār ilen
6. Rengiñ marīz-i 'aşq-ı nigāra çoḥ oḥşuyor
Ḥasret göz ile tende dil-i bī-қarār ilen
7. Bir guşşa var diliñde ki yoḥ mende çāresi
Mesken idüpdi қalbiñi çoḥ iftiḥār ilen
- 13b 8. Yā dilden it ḥamūş bu 'aşq-ı nigār odın
Yā ört nihān bu derdiñi ḥāk-i mezār ilen
9. Dermānı yoḥdı ṭıbbda Nevber bu derdinün
Bir cism neylesün ki gelüp ḡam hezār ilen

1181

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Қutarmaқ ḡayrı mümkindir dili ḡamzeñ ḥadenginden
Degül āsān ḥalāş olmaқ bile ḥün-ḥār cenginden
2. Ġalaṭ sözdür diyorlar kim dutupsan kaşıña vesme
Қurumuş қandır ebrūda olur ma' lüm renginden
3. Cününim şiddetin bilmiş meger Mecnün ile Ferḥād
Biri kūha özün virmiş biri şahrāya nenginden

---

^{1180/9} ṭıbbda: ṭıbbıda N2

4. Yüziñde dâne-i hâliñ leb-i cân-bahş ile bâhem
Girāmīterdi yanımda benim zulmât-ı senginden
5. Maña tenhâlık el virdi firâk-ı yârdan ğayrı
Göçüp hem-sâyeler gitdi dilim feryâd henginden
6. İdüp şahrâda Mecnûna teşâdüf nâke-i Leylî
Ta' accüb eyledi Mecnûn şadâ-yı nâke zengindir
7. Dime Mecnûn kimi Nevber niçün şahrâya düşürsen
Meni hayret dayandırdı onun bî-‘âr nengindir

1182

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Haberîñ yoĥdı benim âh-ı dil-i zârımdan
Yaş töken şâm u seher dîde-i hûn-bârımdan
2. Reşk-i aĝyârım olup mâni' olan kâm-ı dile
Niye rencîde olum sevgilü dildârımdan
3. Cevr-i aĝyârı çeküm ya ki raķîbin ĥasedin
Yüregimden kan aĥur aĝlamuram 'ârımdan
- 14a 4. Verem eyler cigerim ĝuşsa vü ĝam keşretine
Men ĥacâlet çekürem bu dil-i bîmârımdan
5. Çoĥ baĥur hayret ile çeşm-i mu'âlic gözüme
Diyesen el çekecek şıĥhati yoĥ varımdan
6. Nüşhanı koydı yire ĥiddet ile atdı kalem
Kesdi ümmîd elini bu dil-i nâ-çârımdan
7. Hâlet-i nez' ligim Nevberî aydıdır ona
Oldı ma' lüm ölüm ĥâleti ruĥsârımdan

1183

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. 'Aşk-ı cânân eyle kim dutdı girîbânımdan
Bu tevâzu' dı dile sevgilü cânânımdan

---

^{1181/5} yârdan: yârıdan N2

2. Bir tarafından da dutup âteş-i hicrân tenimi
Bilürem el götümez yandımasa cânımdan
3. Bister-i ğamda yaħam giçdi mu'âlic eline
'Âciz oldu o daħı derdime dermânımdan
4. Çoħ çetin oldu seħer 'âşıka hicrân gicesi
Âh kim yoħ ħaberiñ âteş-i hicrânımdan
5. Kalmadı birce nefer sâkin olan hem-sâyem
Nâleden göçdi hamu ħonşularım yanımdan
6. Meni müşkilde koyup derdime dermân dimediñ
Ĥoşlanursan mı benim nâle vü efgânımdan
7. Ĥükmüne muntazıram düşmüşem 'aşkın rehine
Zann itme ki çıħar Nevberî fermânımdan

1184

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Doyar mı merdüm-i çeşmim 'izâr-ı aliñden
Nazar götürmeyecek gül kimi cemâliñden
- 14b 2. Melâlim artuħ iden ta'ne-i raķıb oldu
Diler ki maħrûm ola dil seniñ vişâliñden
3. Sebeb ne oldu unutduñ bu zâr ü ħasta dili
Ne müddet oldu ki men giçmürem ħayâliñden
4. Ger iltifât eylüyüp ħâlimi suâl itseñ
Beyân-ı derd ü ğama 'âcizem suâliñden
5. Göz oħşadır yüziñi gülşen içre berg-i güle
Taşavvur eyledi ħârı yüziñde ħâliñden
6. Ne bâde düşkünü oldum ne rind-i mey-ħâne
Ĥarâb-ı la'l-i lebem bâde-i ħelâliñden
7. Muşahħaş itmedi derdim şabîb nabzımdan
Götürdi ħayret onu Nevberî bu ħâliñden

1185

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ey gül uşandı bülbül-i dil āh u nāleden
Şiddetli oldu gözyaşım efzün şelāleden
2. Seyr-i çemen idende görüpdür yüziñde ter
Gül bergi reşk idüp o da ter dutdı jāleden
3. Mest ü ħarāb-ı nergis-i mest olmuşam velī
Nā-fehmler bu ħāli bilürler piyāleden
4. Men eyledim qabül dile ğam ħavālesin
Maħrūm olupdı çoħları munca ħavāleden
5. La' l-i lebiñ şarābını bildi ħelāl dil
Ta' līm-i 'aşq idende götürmüş risāleden
6. Dāĝ-ı dilim cihānda nümāyāndı Nevberī
Sırrım açıldı ħalka 'ayān oldu lāleden

1186

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. 'Āşıka raħm eyle tā hicriñde nālān olmasun
Qoyma ħasret gözlerin ħāli diger-gün olmasun
- 15a 2. Ĥasret-i ruħsar idüp salma onu şahrālara
Deşt-i ħayretde qalup mānend-i Mecnūn olmasun
3. İhtiyāt it seyr iden sâ' atde bāĝ-ı zārda
Serv qaddiñ görmesün sen kimi mevzūn olmasun
4. Reşk-i ruħsarıñ koyup bir dāĝ-ı sevdā lāleye
Ġonça gül aĝziñ görüp bes nice dil-ħūn olmasun
5. Çehreñi berg-i güle gösterme ondan reng alup
Şāhesinde erguvān rengiyle gül-gün olmasun

---

^{1185/3} nā-fehmler: nā-fehmiler N2

^{1186/3} zārda: zārda N2

6. Fitneli gözle baḥup eṭrāfiña itme nazār
Menden özge nergis-i ʿ ayyāra meftūn olmasun
7. Şubḥ-dem ey māh-rū bād-ı şabādan kııl ḥazer
Tā nesīminden saçıñ ruḥsāra daḡun olmasun
8. Devlet-i ruḥsāriña yetsem ne ḥācetdir maña
Mende cāh ü salṭanat hem genci Ḳārūn olmasun
9. Nevberin manzūrıdır senden ona bir ḥoş nazār
Bir nazār sal cānın al yanıñda medyūn olmasun

1187

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Cān naḳdi seniñ vaşlıñadır zāhir ü bāṭın
Dil baḥş eylüyüp yāre yeten demde ḥayātın
2. Senden meni dūr itmeyecek ḥile-i aḡyār
Bu rābıṭanı kırmayacak ḳavm-i şeyāṭın
3. Her mū ki düşer cennet-i ruḥsāra tiliñden
Tā' yīn olunur doḡruluḡu pol-i şırāṭın
4. ʿ Aşḳın kelefin çözdelemek ḥayli çetindir
Tapmaḡ ucunu sehl degül ince ḥıyātın
5. Aḡyārdan ʿ aşḳ ehline olmaz bir eziyyet
Bilmiş dil onun ʿ aşḳa düşende ḥaṭarātın
6. ʿ Aşḳ ehline ḡam ḡuşsa nedir hier ile firḳat
Sedd olmayacak ortamıza fevc-i selāṭın
- 15b 7. Nevber nedi bu sende olan dildeki ḥülyā
Tebdīl eylügen kimdi fezānın ḳaderātın

---

^{1187/5} aḡyārdan: aḡyārıdan N2

^{1187/6} sedd: şedd N2

1188

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

1. El çek gönül maḥāl olan vaşl-ı yārdan
Göz merdümin kenār eyle bu intizārdan
2. Hicrāna tāb eyle dut eyyām-ı ḥayreti
Kūy-i ser-i nigāra ṭavāf it kenārdan
3. Her nākese uzatma temelluḡla elleriñ
İrfān yanında salma özüñ i' tibārdan
4. Āb-ı ḥayātı la' l-i leb-i yārdan gözet
Zulmātı dut ḥesāba siyāh zūlf-i tārdan
5. Bilme ki rüzgār merāmıñca devr ider
İmdād umma bu felek-i kec-medārdan
6. Çoḡ yaḡşı söylüyüp bu sözi kim diyüpdise
Minnet çeken kişi degülem rüzgārdan
7. Nevber ḡurūr ehline raḡbet çoḡ itme kim
Ġul zann idüp salar seni de iḡtiyārdan

1189

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün

1. Her yeten tîre-dile vaşlıña yetmekdi çetin
Buna sovgend ne lâzımdı ne iḡsām u yemîn
2. Dutmaram māh ile bir 'ārızıñı almış o hem
Yüzinün nūrı füzündür ona karşı bire min
3. Yüziñe karşı gözün zerresi yeter ki hemān
Çorḡuya salmış özüñ nūrda mihrin ḡamerin

^{1188/1} yārdan: yāriden// intizārdan: intizāridan N2

^{1188/2} kenārdan: kenāridan N2

^{1188/3} temelluḡla: temelluḡla// i' tibārdan: i' tibāridan N2

^{1188/4} tārdan: tāridan N2

^{1188/5} medārdan: medāridan N2

^{1188/6} rüzgārdan: rüzgāridan N2

^{1188/7} iḡtiyārdan: iḡtiyāridan N2

- 16a 4. Mihriñ ile açular ʿāşık için bāb-ı necāt
Ter ider Kevşer ile haşr demi huşk lebin
5. Sensen ey t̄āhir olan cism-i laṭīfu'l-ʿaşıb
Bize taʿlīm eyelüyen āyet-i Qurʾān-ı mübīn
6. Nevberī bāk eylemez olsa ona merḥametiñ
Ḥayli āsān giçürür haşr-ı ḥaṭarnāk demin

1190

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Gönlüm kuşu pervāz eyelüyüp cān kafesinden
Terk eyledi cān mülkünü cānān hevesinden
2. Feryād-ı dilim bir gice koymaz meni rāḥat
Efzūnter olup nālesi nāke ceresinden
3. ʿAksiñi dutar her gice mirʾāt-ı ḥayālim
Dolmuş etegim hicr şebi göz gilesinden
4. Feryād u fiğānı dilimün yāre yetüşmez
Hem-sāyelerim tenge gelüp nāle sesinden
5. Tā şubḥa kimi dād eyelüyor bu dil-i nā-çār
Çāre diliyor dādına feryād-resinden
6. Eşk-i terimi kem eylemür merdüm-i çeşmim
Ceryānı onun kem dögü rümī arasından
7. Kim görse hemān Nevberīni āh çeken dem
Bī-şübhe görür od çıḥur anıñ nefesinden

1191

Mefʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Mey-ḥānelerde neydi benim tek nevā iden
Dildārımı melāl-i dile āşinā iden

^{1189/3} nūrda: nūrda N2

^{1189/5} laṭīfu'l-ʿaşıb: laṭīfu'l-aşıb N2

2. Virmez şadā-yı nālemi Ferhād nālesi
Şahrādaki ceresdi dilim tek şadā iden
- 16b 3. Yandırdı yaḥdı cānımı ruḥsārīñ āteşi
Pervānelerdi men kimi cānın fedā iden
4. Pāmāl idüpdi guşşa tenim dürd-i mey kimi
La' liñ meni bu ḥāle olupdur rızā iden
5. Mağrūr-i ḥikmet olmasun aşlā ṭabībler
Yoḥdur marīz-i 'aşқа cihānda devā iden
6. Nevber du' ā-yı vaḳt-i seḥer müstecāb olar
Şubḥın deminde yāre sen ol ilticā iden

1192

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şu' le-i şem' -i ruḥuñ nūrānīdir meh-tābdan^{1191/5}
' Ārīz-ı rüşenterīñ ḥürşid-i ' ālem-tābdan
2. Beñzemezdir la' l hem yāḳut-i şahrā-yı Yemen
Surḥ rengin lebleriñ farḳ eylemez ' annābdan
3. Nergis-i mestiñ meni ser-mest ü maḥmūr eylemiş
Doymaram men bir bile ṭāhir şarāb-ı nābdan
4. Uyḡuda görsem yüzüñ olmuş benimle rū-be-rū
Min il olsa ol gice ṭulānī durmam ḥ' ābdan
5. Renc virmez ol ḳadar aḡyār ṭa' nı göñlüme
Āsibi artuḳ olar bir zaḥm ola aḥbābdan
6. Ḥame baṭnından ḳara ḳandır aḥan yazdıḳca ḡam
Gözlerim tek doymuyor kāḡız hemān ḥūn-ābdan

^{1191/5} ṭabībler: ṭabībiler N2

^{1192/1} meh-tābdan: meh-tābıdan// ' ālem-tābdan: ' ālem-tābıdan N2

^{1192/2} yāḳut: ya' ḳut// ' annābdan: ' annābıdan N2

^{1192/3} nābdan: nābıdan N2

^{1192/4} ḥ' ābdan: ḥ' ābıdan N2

^{1192/5} aḥbābdan: aḥbābıdan N2

^{1192/6} ḥūn-ābdan: ḥūn-ābıdan N2

7. Bile gitse Nevberī āh u figāniñ rüz u şeb
Vaşl vaqtine kimi sen de düşersen tābdan

1193

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Dil-ārā serv-қaddiñdir ferāḥ-āver yüzüñ gülşen
Dehāniñ gönça rüyiñ gül saçıñ reyḥān tiliñ süsen
- 17a 2. Gözüñ nergis kimi ḥayrān nezāreñ manzar-ı ceyrān
Hamu ḥübān saña kurbān olarun cümlesinden men
3. Kemān қаşıñ müjeñ peykān gözüñ ḥün-ḥ`ār bir cellād
Bular `aşıklarun olmuş ḥayāt-ı `ömrüne düşmen
4. Nezāket birledir cismiñ laṭif-ender-laṭif ey gül
Gerekdir berg-i gül olsun seniñ egniñde pīrāhen
5. Nice tāb eylesün gönülüm firāḳ-ı miḥnet-i hicre
Cefā [vü] cevr-i aḡyāra gerek olsun gönül āhen^{1193/5}
6. Ḥadeng-i ḡamze bir yandan `ilāve hem gözüñ ḡayzı
Ne ümmīd eylesün Nevber nice olsun dili eymen

1194

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey perīveş olmusan ḥilḳatde āfet cāna sen
`Āşık-ı bī-çāreni yandıрмаḡa hicrāna sen
2. Derdi sen viridiñ dil-i `uşşāḳa rüyiñ gösterüp
Eylediñ muḥtāc bī-`illāc olan dermāna sen
3. Sākit ü şāmit dili saldıñ figān u nāleye
Bülbül-i gülşen kimi uğratmusan eḡḡāna sen
4. Sen ṭavāf örgetmüsen şem`-i ruḥuñ eṭrāfına
Ḥükme bāc kim itmüsen `aşḡ ehline pervāne sen

^{1192/7} tābdan: tābıdan N2

^{1193/5} [vü]: -y1 N2

^{1194/3} şāmit: sāmīt N2

5. Āferīn ey Leylīveş ressām-ı şun^ç-ı ıudrete
 ıays tek itdiñ men-i ser-geşteni dīvāne sen
6. Virmediñ ağıyāra yol kūyıña ıoysun bir ıadem
 Faıır eyle kim eylediñ resm-i vefā merdāne sen
7. Vāşıl itdiñ Nevberī bezm-i vişāl-i ħüsnüñe
 Olmadiñ rāzī gele bu bezmiñe bī-gāne sen

1195

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bülbül-i şeydā olup gülşende men tek dād iden
 Gül döşünde ħārdır bī-çāreni nā-şād iden
- 17b 2. Gözlerimden rāzīyem^ç aksin dutar cānānımın
 Şüret-i cānānımı gözdür ħayāle yād iden
3. ıan ile dolmuş gözü her dem şeb-i hicrānda
 Bir ümīd-i vaşldır ħam ħuşşadan āzād iden
4. Leyliden ayru salup ıaysı ta^ç aşşuk keşreti
 Olmuyup Mecnūn kimi^ç aşş^ç āleminde ad iden
5. Gözümü her^ç uzvdan cānımda artuı isterem
 Gözlerimdir göñlümü cānānıma mu^ç tād iden
6. Ney şadāsıdır benim feryādımın āvāzesi
 Bir odur ħam-ħānede ħamgīn dile imdād iden
7. Āh olur ey Nevberī hicrān şebi cān teşnesi
 Mülk-i cānı ħuşşadır elden salup ber-bād iden

1196

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Dil tenge geldi keşret-i feryād u zārdan
 Bir merıamet görünmedi bī-raıım yārdan

^{1195/3} hicrānda: hicrānda// vaşldır: vaşlıdır N2

^{1195/5} ç uzvdan: ç uzvıdan N2

^{1196/1} zārdan: zārıdan// yārdan: yārıdan N2

2. Ferhād dağa düşdi beyābāna Qays men
El çekmedim ölünce maḥall-i nigārdan
3. Mümkün 'izārı olmadı manzūr-i çeşm-i dil
Bilmem rehā olar mı gözüm intizārdan
4. Mesken dutupdı dil özüne zülf-i perçemi
Müşkildi dil rehā ola bir bile tārdan
5. Bülbül figān u nāleni terk eylemez yaqın
Tā gül özün qutarmasa çengāl-i ḥārdan
6. Tā kim ḥarīm-i küyide dil dutmasa qarār
Rāḥatlık ummaram bu dil-i bī-qarārdan
7. Vaqt-i mu' ayyen itmedi vaşla budur sebep
Hicrān salupdı Nevberī hem iḥtiyārdan

1197

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 18a
1. Dilimin derdini ol sevgilü cānāna diyün
Cānımı yandımasun āteş-i hicrāna diyün
  2. Diyesen men de beyābān çölüne düşmelüyem
Bunu bir nev' ile siz ol meh-i tābāna diyün
  3. Ḥālī ruḥsārda bir noqṭadı düşdi dilime
Güli āgūş eylügen ḥār-ı gülistāna diyün
  4. Gicemin nālesini birce şeb-āheng bilür
Gündeki dād-ı dilim bülbül-i nālāna diyün
  5. Yārdan yaralı men şād olup aqyārlarım
Kimseden saḥlamuyun derdimi her yana diyün

---

^{1196/2} nigārdan: nigāridan N2

^{1196/3} intizārdan: intizāridan N2

^{1196/4} tārdan: tāridan N2

^{1196/5} ḥārdan: ḥāridan N2

^{1196/6} bī-qarārdan: bī-qarāridan N2

^{1196/7} iḥtiyārdan: iḥtiyāridan N2

^{1197/3} ruḥsārda: ruḥsārıda N2

^{1197/5} yārdan: yāridan N2

6. Çoḡ perīṣāndı dilim āhı dem-ā-dem çekürem
Bu dili istemürem zülf-i perīṣāna diyün
7. Nerm idüp mūm kimi āteṣ-i hicrān tenimi
Fikri bāremde nedir ol ṣeh-i ḥübāna diyün
8. Nevberin yād eylesün derde dūçār itmesini
Bir nazar itsün ona nergis-i mestāne diyün

1198

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bilmüyor cānān yaḡın ḥālim perīṣān olduḡun
Ġuşṣa vü ḡamdan ḡönül pergālesi ḡan olduḡun
2. Derdimün dermānını bilmez benim 'āciz ṭabīb
Bilmüyüp cānānda bu derde dermān olduḡun^{1198/5}
3. Dād itdüm salmadı yāre men-i bī-çāreni
Bilmedi yoḡsa ḡamı cānımda pinḥān olduḡun
4. Ṣāneni zülfe çeküp ruḡsāra tökdi tillerin
Duymadı zülfi kimi ḥālim perīṣān olduḡun
- 18b 5. Kec-niḡāḡ ile benim ümmīdime virdi ḡalel
Bir taṣavvur itmedi hicrinde nālān olduḡun
6. 'Ārızın yād eylüyüp feryāda geldim dād ilen
Eyle kim gördüm ḡülün ḡülṣende ḡandān olduḡun
7. Ol büt-i zībā meni terḡīb idir öz dīnine
Az görüpler dehrde kāfir Müselmān olduḡun
8. Kāṣ olaydı mümkinim dutmaḡ Fuzülīden ḡaber
O bilüpdür mi gören Nevber ḡazel-ḡhān olduḡun

---

^{1198/2} cānānda: cānānıda N2

^{1198/7} dehrde: dehrde N2

1199

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey perī-şüret meni ferhunde-ḥāl itmez misen
Reşk iden ağyārımı ehl-i melāl itmez misen
2. Bir günün hem olmadı aşlā ḥayālīñden kenār
‘Āşıkın hicrānda ḥālīn suāl itmez misen
3. Men marīz-i ‘aşkıñam iller bilüpler ḥālīmi
Sen benim bu ḥālīme bir kı̄l ü kı̄āl itmez misen
4. Gül yüzüñ pinhān idüp feryāda gitdiñ göñlümü
Gösterüp bu bülbül-i şeydāñı lāl itmez misen
5. Kı̄l ü kı̄ālī başımın ‘ālemlere meşhūr olup
Sen benim ḥaqqımda bir kı̄āl u maqqāl itmez misen
6. İl maña Mecnūn diyor oldum ğamıñ ser-geştesi
Vaşlıñ ile başımı şāḥib-kemāl itmez misen
7. Gül yüzüñ çün Nevberī nālān olup bülbül kimi
Ey gül-i ra‘ nā onu zīr-i nihāl itmez misen

1200

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey göñül aḥsen saña kim ‘ālem-i ma‘ nāda sen
Olmusan cānāñıña bir ğul kimi üftāde sen
- 19a 2. Bir feraḥsen cānıma kim sendedir mihr-i nigār
Her zamān cān virmege cānāñıña āmādesen
3. Dürd tek cāñıñ sıḥup tökdüñ kelām-ı ābdār
Bir güvārā mey kimi peymāne-i mīnāda sen
4. ‘Ālem-i ervāhda sen ‘aşq bāğın gezmüsen
‘Āşık-ı yār olmusan cism ile bu dünyāda sen

---

^{1199/2} hicrānda: hicrānıda N2

^{1200/4} ervāhda: ervāhıda N2

5. Yār fikri rūḥ iken dutduñ dil-i maḥzūnīña
İmdi de evvelki tek görrem hemān ḥülyāda sen
6. Olmadı maḡrūrlık sende ne fikr-i salṭanat
Kemterīn bir ḡul kimi bu devlet-i ‘uzmāda sen
7. Nevberī sa‘ y eyle ki ḥayr ile söylensün adīñ
Ġamlı ḡünde yetgilen üftādeye imdāda sen

1201

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Çetindi el götümek ol nigār-ı meh-rūdan
Nice kıutarmaḡ olar dām-ı zülf-i ḡisūdan
2. Ža‘ if sīne getürmez devāmın ol tīrin
Çıḡarsa ḡayz ile her-ḡāḥ kemān-ebrūdan
3. Ḥotan diyārına artur dilimde zevḡ ü heves
Tesellidir dile çeşmim ḡazāl-i āḥūdan
4. Kıurutdı eşk-i revān keşreti nihāl-i dilim
Bu resmdir kıuruyar naḡl keşret-i şudan
5. Ža‘ if idüp tenimi ḡasret-i ruḡ-i ali
Ki farkı yoḡ tenimün incelikde bir mūdān
6. Hemīşe ḡönlümü zülfün ḡayālī tīre idür
Neler çeküpdi başım zülf-i ‘anberīn būdan
7. Musahḡḡar eyledi cānān vücūdım ey Nevber
Kıutarmaz olmadı cānım bu siḡr-i cādūdan

1202

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 19b 1. Gözyaşım olur munca revān dīdelerimden
Cān ḡarḡa gider ‘āḡıbetin eşk-i terimden

^{1201/4} resmdir: resmidir N2

^{12016/7} siḡr: siḡr N2

2. Öyle bürüyüp her tarafım zulmet-i hicrân
Farğ eylemedi ʿ ömrüme şāmım seherimden
3. Hâl-i siyehin dânesidir dâğ-ı cigerde
Düşvâr idi bu dâğı kıparmak cigerimden
4. Toprağa eger dönse vücūdında muhabbet
Âşarı olar gül ağacı hâk-i serimden
5. Bu dehr benim başıma beytü'l- hüzn oldu
Ġamdır tükülen her tarafa devrüberimden
6. Ölse ne ġamım kıbre gider ʿ aşkı benimle
Bend eylemişem mihrini yârin kemerimden
7. Âteşkededir hicrde dil odludur ağzım
Zâhirdi sözüm Nevberî cân-süz eşerimden

1203

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Sensiz kırişur gözyaşıma kıan cigerimden
Yâkıuta döner didelerim eşk-i terimden
2. İzn olsa idi yanına baş üste gelirdim
Arturram ayaklarıma bir pâre serimden
3. Her kim meni görmek dilese şanki görüpdür
ʿ Aksimi dutar hâtıra Mecnûn eşerimden
4. Şekker getümez ney kıuruyar hem şekeristân
Bâzâr-ı cihân dolsa bu şîrin şekerimden
5. Cânân didiler söyledi gelsin seher ammâ
Yoğdur haberim hicrde şâm u seherimden
6. Göz kıaıresidir gözden ahan ya ki bir inci
Mercâdı çıhar dışra meger baır-ı tenimden

---

^{1202/7} hicrde: hicride N2

^{1203/1} yâkıuta: ya' kıuta N2

^{1203/3} hâtıra: hâtıra N2

^{1203/5} hicrde: hicride N2

- 20a 7. Dil-ber maña Nevber didi men bār virende
Her yan doludur bāğ-ı cihān tāze berimden

1204

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Ğamgīn dile gerekdir gül faşlı hoşter olsun
Bir māh-rū yanında şarṭa ki dil-ber olsun
2. Elde piyāle-i mey gözde humār-ı mestī
Muṭribde nāz rakşa hoş-ṭa' m sāgar olsun
3. Dil-ber durup ayağa rakş eylesün hırāmān
Rakşı ğurāb-ı gülşen devri kebūter olsun
4. Açsun niķāb üzünden ol māh-rūy-i devrān
Göz feyzini götürsün menzil münevver olsun
5. Pergūya tekye itsün dutsun nefes hevādan
Dil-şād yāri ile āğūş-ı hem-ser olsun
6. Kıoysun dudak dudaka kām-ı dilin götürsün
Emsin dilin nigārın kāmında şekker olsun
7. Baḡsın rakībi ginden zehrin dile dağıtsın
Nevberdeki bu ḡāli görsün mükedder olsun

1205

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Dutabilseydim eger ol şeh-i ḡubān etegin
Dışra kıoymazdım onun çekmege bir an etegin
2. Ḥāl-i hindū yapuşup 'arız-i gül-nāra nice
Kıara ğuldur ki dutup 'acz ile sulṭān etegin
3. Güle 'arz itmek için dāğ-ı dil-i bülbülü ḡār
O da gülşende dutup bir gül-i ḡandān etegin
- 20b 4. Yūsufin 'aşkı düşüp tā ki Züleyḡā diline
'Aşq dutdurmuş ona Yūsuf-i Ken'ān etegin

5. Hüdhd-i dil yetürür ‘aşqda Belkise haber
Geldi‘ acz ile duta elde Süleymân etegin
6. Yâre izhâr eylesem bu tökülen eşk-i teri
Doldurar dil-berimin dide-i giryân etegin
7. Nevberî şarf eylese genc-i sühan gevherini
Şevk ü zevk ile açar dürrine ‘irfân etegin

1206

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. ‘İşret-serâda bâde ilen câm olar yaqîn
Peymânelerde hem mey-i gülfâm olar yaqîn
2. Âvâz-ı ney alar başına bezm-i ‘işreti
Bezm-i şarabda sâde-dil ü ham olar yaqîn
3. Hâl-i siyâh dânesi yüzde firîbdir
Pür-piç-i dâm-ı zülfü ona dâm olar yaqîn
4. Büt-hânedirse evveli beytü’l-muqaddesin
Âhîr bu hâne hâne-i İslâm olar yaqîn
5. Hicrâna tâb itmegi te’kîd idün dile
Çünkü şebât u şabrda bir kâm olar yaqîn
6. Cânâna cân esirgeme hoş-hâl virgilen
Bezî-i şehâda herkese bir nâm olar yaqîn
7. Müşkil dime vişâl-i nigâra yetişmegi
Her ‘uqdeler açılmağa encâm olar yaqîn
8. Vardır nehâr hicrdeki şâm-ı firqate
Âhîr bu leyl-i tûline itmâm olar yaqîn
9. Göz girye ile Nevberî çoğ aşinâ degül
Dil şâd olan zamânda göz ârâm olar yaqîn

---

^{1205/5} ‘aşqda: ‘aşkıda N2

^{1206/5} şabrda şabrıda N2

^{1206/6} bezl: bezl N2

^{1206/8} hicrdeki: hicrideki N2

1207

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 21a 1. Gözde hasret yaşı dil pergâlesinde kanlı hûn
Cânımı derde salur gönlümde gam hâdden füzûn
2. Dil temennâsı olan vaşlıñ maḥâl ü mümteni'
Baḥt-ı nâ-mes' ud olup çarḥ-ı felekden vâjgûn
3. Mümüyânın hasreti mû mişli itmiş cânımı
Âhımı eflâke dil-i maḥzûndan eyler sûtûn
4. Dil mükedder şüretim ğamgîn ḥüzn-âver yüzüm
Keşret-i ğamdan olup bâlâ kadim mânend-i nûn
5. Âh ile her kaṭre kim ruḥsârıma gözden düşer
Dâmen-i rüsvâdadır onlar ḥabâb-ı ser-nigûn
6. Vaşla cân sermâyedir maḥşûd-i râh-ı pür-ḥaṭar
Âh kim mümkün degül bu râha bulmaḥ reh-nümûn
7. Gözleri cân kâtili kanım töken ebrûları
Nâvek-i müjgânıdır ' aşḫ ehline lâ-yerḥemûn
8. Âhımın te'sîri yoḥ bilme du' â-yı şubh ilen
Tâb itmez Nevberî bu dūd-ı âha Bî-sûtûn

1208

Mef'ûlü Fā' ilātün Mef'ûlü Fā' ilātün

1. Gördi gözüm nigârın rûyında kara ḥâlin
Müşkildi bir de başa cem' eylesün ḥayâlin
2. Mescid seniñdi zâhid mey-ḥâneler bezmiñi
Herkesden eylüyorlar öz cürmünün suâlin
3. Bülbül ki nâle eyler manzûrı gül degüldir
Gülzârı seyr idende yârin görüp cemâlin
4. Kim virse kara қаşa nişbet hilâli bilmem
Reng-i sefid itmek olmaz kara mişâlin

^{1207/3} maḥzûndan: maḥzûnıdan N2

- 21b 5. Dirsem helâldir mey cânân lebin hayâl it
Olsun vebâli menle nûş eylesen helâlin
6. Vaqt-i vişâl-i yâri taḥmîni it mu‘ ayyen
Dutma ḥesâba çarḥın devriyle mâh u sâlin
7. Hicrân devâm itmez vaşl-ı nigâra karşı
Kim şâbir olsa Nevber yârin görer vişâlin

1209

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kim ki öz cânın sevür cânân temennâ itmesün
Vaşl-ı cânân ḫâlibi tâ cân temennâ itmesün
2. Yâr cevrin çekmüyüp ḫ‘âhiş iden zevḳ-i vişâl
Gûşe-i ğam-ḫânedede efgân temennâ itmesün
3. ‘Âşıkın ḫâli kimi zülfi perîşân bilmüyen
Zülfiyle ünsiyyeti bir an temennâ itmesün
4. Virmüyen yağmalara ‘ömrün diyâr-ı ‘aşḳda
Yetmege ser-menzile kârvân temennâ itmesün
5. Yâr elinden içmüyen men tek muḫabbet bâdesin
Başını mey-ḫânedede sekrân temennâ itmesün
6. Vaşl-ı yâre yetmegi dünyâda müşkil bilmüyen
Bu maḫâli sehv ile âsân temennâ itmesün
7. Ehl-i ḫâle sözlerim derd-i dilim ‘unvânıdır
Derdsizler Nevbere ‘unvân temennâ itmesün

1210

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Meni ser-mest eylügen çeşm-i ḫumâr oldu yaḳîn
Hûşımı başdan alan sevgilü yâr oldu yaḳîn
- 22a 2. Ten düşüpdür didiler ‘arız-ı cânâna tili
Gice gündüz bir olup ‘ıyd-ı bahâr oldu yaḳîn

^{1209/4} ‘aşḳda: ‘aşḳıda N2

3. Tavḳ-ı zinciri özi salmadı öz boynuna Ḳays
Onu zincire çeken ṭurre-i târ oldu yakîn
4. Ḥasret-i ḥâl-i siyehfâm ile giryândı gözüm
Dâd u feryâda salan bülbülü ḥâr oldu yakîn
5. Deşt ü şahrâni ḳabûl eyledi Mecnûn bu sebeb
Ṭa' neden şehir onun başına dar oldu yakîn
6. Ğam ğubârı ḳurudup yaşımı gözden yüzüme
Gil iden eşk-i teri dilde ğubâr oldu yakîn
7. Nâlemi ney götürüp hicride sūzân diline
Ûn çeküp dâda gelüp men kimi zâr oldu yakîn
8. Nevberî ḳaşd-ı şikâr eyledi bir âhû gözü
Özi de dâma düşüp ana şikâr oldu yakîn

1211

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dâd [u] feryâd eylesem bülbül çıḥar gülzârdan
Gül töker bergin yire gül-berg-i ter ruḥsârdan
2. Mey tökülse toprağa mey-ḥâne bağlansa ne ğam
Men ki ser-mest olmuşam bir nergis-i ḥammârdan
3. Keşret-i ḥayret meni şûret mişâli eylese
Yoh ' aceb bir şekl tek baḥsam eger dîvârdan
4. Ḥâl-i hindû ' arıza şâyestedir yoh i' tirâz
Görmüşem gülşende gül ḥâlî degüldir ḥârdan
5. Firḳate tâb it gönül tâ ḥâşıl olsun kâm-ı dil
Çünkü âsânlık yeter her ibtidâ düşvârdan

---

^{1210/7} hicride: hicride N2^{1211/1} gülzârdan: gülzârıdan// ruḥsârdan: ruḥsârıdan N2^{1211/2} ḥammârdan: ḥammârıdan N2^{1211/3} dîvârdan: dîvârıdan N2^{1211/4} ḥârdan: ḥârıdan N2^{1211/5} düşvârdan: düşvârıdan N2

6. Kūy-i yāre gitmegi artur hemīşe zevk-i dil
Beyt-i Haqq şöhretlenür artuğ giden züvvārdan
- 22b 7. Bilmüşem ey Nevberī bā' iş nedir mihrāba ħam
Çaşa nişbetdir o hem örgermüšem mi' mārđan

1212

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Beş gün ' ömrün var gönül sen meyl-i dildār itgilen
Ārzü-yı vaşl idüp hem-şoĥbet-i yār itgilen
2. Salma elden kuvve-i cānı dem-ā-dem āh ilen
Dil ğamın cānānıña bir nev' i izhār itgilen
3. Derdi pinhān eyleseñ āĥir olar dilde verem
Dildeki esrārdan yāri ĥaberdār itgilen
4. Yaĥma cānın āteş-i hicrāna ey dil şem' tek
Öziñi pervāne tek sen māil-i nār itgilen
5. Gönlüñe ğam çekdime cānıñ olar ğamdan za' if
Az fiĝān u dād idüp feryād ile zār itgilen
6. Yād-ı ruĥsār eyleyüp her gün çemen seyrinde ol
El çeküp bu ğuşşadan sen meyl-i gülzār itgilen
7. İtme zāyi' ' aĥlıñı bī-hūde her mey-ĥānede
İtseñ mey nüşını mānend-i Nevbār itgilen

1213

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gül yüzün göster meni ĥayretde koy lāl itgilen
Ĝuşşamı dilden götür hicrānı pāmāl itgilen
2. Bir doyunca koy baĥum ol serv-ĥadd ü ĥāmete
Bu dil-i maĥzūnımı luĥf ile ĥoş-ĥāl itgilen

^{1211/6} züvvārdan: züvvārdan N2

^{1211/7} mi' mārđan: mi' mārđan N2

^{1212/3} esrārdan: esrārdan N2

3. İt meni Mecnûn kimi dîvâne hem sal çöllere
 23a 4. Cân virendir ‘ aşıkā ey dil nevâsı bülbülün
 Öziñi gülzârda sen vâkıf-ı hâl itgilen
5. Va‘ de virse bir güne bir ay hesâbın dut qarâr
 Ay hesâbıyla dise vaqtin uzat sâl itgilen
6. Cennet-i ruhsârınun terki siyeh hâl iledir
 İhtiyâţ üzre olup terk-i dile hâl itgilen
7. Her kadar cânân gamı olsa qabûl it cânıña
 Öziñe derd ü gamın evvâcını mâl itgilen
8. Şân şân olsun qoy diliñ ey Nevberî müjgândan
 Doldirup şehd-i leb-i cânândan bal itgilen

1214

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Rûbendi götür tâ ki yüzüñ hânde gül olsun
 Görsün yüzüñi bâğda şermende gül olsun
2. Bir hânde güli çâk-ı giribâniña naşb it
 Rûyîñla berâber güzelim tende gül olsun
3. Qan eyle gülün ‘ ıtrına ruhsârınun ‘ ıtrın
 Şermende olan bâğda gülşende gül olsun
4. Göz hîrelenür şa‘ şa‘ a-i mihr-i ruhuñdan
 Qoy rûyîñı bir mihr-i dirahşende gül olsun
5. Bî-‘ aybsen aç rûyîñı terk eyle niqâbı
 Qoy lâyıq olan bâğda rîş-hânde gül olsun

^{1213/4} gülzârda: gülzârıda N2

^{1213/8} müjgândan: müjgânıdan// cânândan: cânanıdan N2

^{1214/1} bâğda: bâğıda N2

^{1214/3} bâğda: bâğıda N2

^{1214/5} bâğda: bâğıda N2

6. Nevber de üzüp gülleri bir bir saña virsin
İster ki hamu gül yığışup sende gül olsun

1215

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. İbtidā dil virmüşem bir dil-ber-i meh-rūya men
Mâil itdim gönlümü ol nergis-i cādūya men
- 23b 2. Başımı bend eyledim hūlyā-yı vaşl-ı yār ilen
Salmadım bu dehrde bī-cā olan gayguya men
3. Kıbleden yüz dönderen mihrāba ham-ğad olmadım
Secde itdim rû-be-rû her gün kemān-eb rūya men
4. Vird ü zıkr-i yārimi şahir-dil ile söyledim
Çünkü ikrār itmüşem zıkr itdigüm yā-hūya men
5. Ney kimi yārin ser-i kūyında dādım arturup
Bir 'ases tek salmuşam feryādımı her sūya men
6. Gözyaşın huşk eyelüyor hicrinde āhım āteři
Geh oda tuş eyledim cān u dili geh şuya men
7. Yārimi görrem olan vařtinde başım hūşmend
Çoğ teşekkür eylerem gönlümdeki duyguya men
8. Müşğden pür-ç ıtrdır Nevber edibin sözleri
Hayli müştāk olmuşam söz muzmerinde būya men

1216

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Pāk idüpdür gözümün eşk-i teri yār ışigin
H'ābgāh itmek için gönlüme dildār ışigin
2. Sedd olupdur müjemin şafları göz kaçresine
Yumasun eşk-i terim 'arız-ı gül-nār ışigin

^{1215/2} dehrde: dehrde N2

^{1215/8} müşğden: müşğiden// pür-ç ıtrdır: pür-ç ıtrdır N2

^{1216/2} sedd: şedd N2

3. Mest-ḥālet yıḥulup kūyīña düşsem ne ‘aceb
Ser-ḥoş ister ki göre nergis-i ḥammār işigin
4. Gelmedi bes ne ‘aceb bu dil-i bīmāra ṭabīb
Tā şeref-yāb eylūye maḳdemi bīmār işigin
5. Nāleye geldi göñül ney kimi gül-rūdan öter
Nice bülbül dolanar dād ile gülzār işigin
6. Sevirem pīr-i muḡānı ki degül ehl-i vera‘
Terk kıldım bu sebeb zāhid-i dīndār işigin
7. Nevberī mest-i lebiñ itdi dime ser-ḥoş-i mey
Görmüyüpdür o hele imdi de mey-ḥ̣ār işigin

1217

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

- 24a
1. Bāḡ-ı ‘aşḳ içre ḳadiñ serv-i ḥırāmān itmüsen
Ey gül-i ra‘ nā meni ruḥsāra ḥayrān itmüsen
  2. Zülf tek dönsem n’ola men Ka‘be-i ruḥsārīña
Min benim tek ‘āşığı maḳbūl-i ḳurbān itmüsen
  3. Gül yüzüñ eṭrāfına tökdüñ perişān zülfüñi
Ḥālimi gīsū kimi her gün perişān itmüsen
  4. Bir tebessümle benim dutḡun dilim şād eylediñ
Dāimā şād ol meni bir def‘ a ḥandān itmüsen
  5. Āteş-i hicrānıñı virmek ne nişbet dūzaḥa
Bu oda nişbet onu bir bāḡ-ı rıḍvān itmüsen
  6. Dehr tedbīr eylüyüp ḥilḳat deminde mevtime
Sen de ḥāzır ḳatlime min nevk-i müjgān itmüsen
  7. Mübtelā-yı derd iden sensen ‘azīzim Nevberī
Söyle bu bīmārīña ḥāzır ne dermān itmüsen

1218

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Doymadı göz merdümi munca ferāvān yaşdan
Daş idüp hayret meni bu şu çıhar ol daşdan
2. Şüretiñ taşvīrini 'aks eylemez 'ekkāslar
Çoḡ hacāletmend olar bu bī-bedel naḡḡāşdan
3. Kūyīña men gelmesem cānān meni ma' zūr dut
'Aḡlı umma mendeki idrāksiz bu başdan
4. Çarḡ-ı kec-reftāra baḡ kim itmüyor ḡāşıl murād
Kim mürüvvet gördi bu çarḡ-ı sipihr kāşdan
- 24b 5. Vaşlıña āsān didim ḡaḡka ki çoḡ düşvār imiş
'Aḡlımı kem bil benim bu bārede ḡaşḡāşdan^{1218/3}
6. Cān virer mürde dile la' l-i lebiñ peymānesi
Men bunu aḡz eyledim mey-ḡānede ovbāşdan^{1218/4}
7. Nevberi rüsvā iden feryād u āḡ u zārıdır
Başa min töhmet yeter ḡammāz olan yoldaşdan^{1218/5}

1219

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ser-ḡoş oldum bādesiz la' l-i leb-i mey-gün ilen
Lāle tek daḡlanmuşam bir 'ārız-ı gül-gün ilen
2. Āşiyān itmiş göñül yārin perişān zūlfünü
Yoḡ rücū' ım cismimi terk eylügen bir dūn ilen
3. Giryedir sensiz işim gözden revān olmuş yaşım
Baḡse durmuş merdüm-i çeşmim benim Ceyḡun ilen

^{1218/1} yaşdan: yaşıdan// daşdan: daşıdan N2

^{1218/2} 'ekkāslar: 'ekkāsılar// naḡḡāşdan: naḡḡāşıdan N2

^{1218/3} başdan: başıdan N2

^{1218/4} kāşdan: kāşıdan N2

^{1218/5} ḡaşḡāşdan: ḡaşḡāşıdan N2

^{1218/6} başdan: başıdan N2

^{1218/7} yoldaşdan: yoldaşıdan N2

4. Şāh-mār-ı zülfüñi bilmem nice rām eyelüyem
Dutmağ olmaz qorhulu ef'ileri efsün ilen
5. Ğamze peykānın urup qanın tükürsen baqrımın
Qan ile dolmuş dilim her gün yuyursan hün ilen
6. Bir 'ilāc it bu dil-i bīmāra çārem sendedir
Ol leb-i la'liñdeki nāfi' olan ma'cün ilen
7. Murğ-i dil bende düşüp gīsü-yı 'anberfāmda
Qalmuşam hayretde men bu hālet-i eknün ilen
8. İltifāt it Nevber-i maḥzūna cānān raḥm idüp
'Āşıkı dutma berāber bir raqīb-i dūn ilen

1220

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Şu içre 'aks düşende 'izār-ı aliñden
Çekildi berg-i gülün naqşesi cemāliñden
- 25a 2. Gözüñ humarı virüp nergise çemende humār
Qoyupdı dāğ-ı dile lāle qara hāliñden
3. Lebiñ ḥalāvetini her çiçek alup başına
Dolupdı hāne-i zembūr şehd-i bāliñden
4. Olar mı 'āşıkā hoş gün giçer mi hoş sâ'at
Ḥalāş olar mı gönül miḥnet ü melāliñden
5. Murād-ı vaşl hemişe ḥayāl ilen giçünür
Ölüm sa'adet olur giçmesem ḥayāliñden
6. Ne tāb firqate yoḥdur ne tāqat-ı hicrān
Haçan müyesser olur kam-ı dil vişāliñden
7. Ḥased idüpdi felek ol kemān-ebrūya
Ḥam eyelüyüpdi hilālin her ay hilāliñden

^{1219/7} 'anberfāmda: 'anberfāmıda N2

^{1220/1} cemāliñden: cemāliden N2

8. Dutuldu şîşeye qanım şarâb tek Nevber
Ezildi dürd kimi cism-i pâymâliñden

1221

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. ‘Ayb idenler maña bu dîde-i giryânımdan
Haberî yoğlar olup sevgilü cânânımdan
2. Qaşd-i cân itmededir ol şeh-i hûbân-ı cihân
Ne idim el götümür bu dil-i süzânımdan
3. Şağın ey meh yetime göklere feryâd-ı dilim
İnciyir gökde melek âh ile feryâdımdan
4. Meni rüsvâ eylüyen şu‘le-i âh-ı dil olup
Işıqım dıŖra çıkar külbe-i aHzânımdan
5. Şöhretin Qays açup dehrde dîvânelige
Yapuşup çünki benim ‘aşqda dâmânımdan
6. H̄âhişimle virürem gârete imân u dîni
Vaşl-ı cânânım için el çekürem cânımdan
7. Nevberî öldürecek âhîri hicrân elemi
El-ğazer munca olan dildeki hicrânımdan

1222

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 25b 1. Cân yaranmış ‘âlem-i ma‘nâda bir cânân için
‘Aşq-ı cânân bir belâ olmuş cihânda cân için
2. Öldüse cânân meni ‘aşq ile qanlı dutmaram
Qâtîli her-çend kim qanlı dutarlar qan için
3. Şân şân itmiş sînemi yârin sitem peykânları
Pür ider mi lebleri şehdin gören bu şân için

^{1221/5} dehrde: dehrde// ‘aşqda: ‘aşkıda N2

^{1222/2} ‘aşq: ‘aşkı N2

4. Men hayâtı bulmuşam bir lehçesi cân baħş iden
Ol Skenderdir giden zılmâta bir hayvân için
5. Cân u dilden beslerem men bir şeh-i hûbâna mihr
Vâcib olmuş mihr-i dil bir mihrîbân sultân için
6. Aħtararlar Nevberî ‘ ifânlar dîvânımı
Birbirinden iltimâs eyler bile dîvân için

1223

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Öpseydi ol nigârın zülfi kimi ayakın
Kıymetde bir dutardım cânımla baş darağın
2. Müşkil degül ki yaşıım gözden tükenmez olsun
Âhım odı kurutmuş hicrinde göz bulağın
3. La‘ l-i lebiñ meyinden maħrûm olan zamânda
Lâzımdı mesken itmek mey-hâneler bucağın
4. Hâsret olup yüzine çekdim dem-â-dem âhı
Âhım yeliyle şöndi âħirde dil çerağın
5. Hûbân-ı dehr cümle cânânımun esîri
Zincîr idüpler onlar boynuna zülf bağın
6. Hâlî olup şikârgêh men gezdigim şikârdan
Yohsa tebeddül itmiş ol mâh-rû yatağın
- 26a 7. Mecnûndan muğaddem Nevber olupdur ‘ aşık
Rûh ‘ âleminde ‘ aşkın menden dutup sorağın

1224

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Bir od dutup yanaydı cânım muħabbetiñden
Belki ħalâş olaydı endü u miħnetiñden

---

^{1222/6} ‘ ifânlar: ‘ ifânlar N2

^{1223/7} Mecnûndan: Mecnûndan N2

2. Şām u seher tøkünce ruhsāra kanlu yaşım
Takşir yoḡ gözümde giryāndı ḡasretiñden
3. Cevr ü cefāya dözdüm aḡyār ta' nesiyle
Başım kutarmaz oldu ta' n u şemātetiniñden
4. Mihr ü muḡabbetiñ çoḡ ondan ziyāde ḡahriñ
Dil behresin götürmüş min dürlü şervetiñden
5. Ey Nevberī diyorlar dil virmüşen nigāra
Ḥayrān ḡalup ḡalāyık munca şadāḡatiñden

1225

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Saña ḡurbān ider herkes temennā eyleseñ cānım
Yoluñda şarf ider zāhid vişāle dīn ü imānım
2. Ğamıñ miḡmān olan günden tenimde istirāḡat yoḡ
Haḡandır ric' ati bilmem dilimden üzlü miḡmānım
3. Şerik-i dil midir ḡuşşa meḡer ḡilḡatde Ādemlen
Bu hem bir ḡiledir yoḡsa elinden çıḡdı Şeyḡānım
4. Melāl ü miḡnet ü ḡuşşa girībānımdan el çekmez
Yaḡamı kim tanıtmışdır eline şāh-ı ḡübānım
5. Yeterse dāmen-i vaşlı elime māh-rū yārin
Diyirdim kim açulmuşdur yüzüme bābı rıḡvānım
6. Güzeldir ' aşıkım fikri temennāsında ḡürriyyet
Sükūmı ḡayli rāḡatdır ferāḡat küncü külḡānım
- 26b 7. Kifāyetdir dile Nevber ḡadeng-i ḡamze-i mestin
Bu ḡayḡu bir sa' ādetdir ne kim ḡülyāsı dünyānım

1226

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nāle-i neyden çıḡan maḡzūn nevādan şorgilen
Derdimün dermānımı sen de devādan şorgilen

2. Dām-ı zülf içre dilim mesken dutupdur dāimā
Boynumun zincīrini zülf-i dü-tādan şorgilen
3. Ağniyâlardan suâl itme gedâlar hâlini
Ehl-i külhenden şoruş ya kim gedâdan şorgilen
4. Bî-sehâ resm-i sehâ bilmez ne hâcet iltimâs
Hâcet-i derd-i dili ehl-i sehâdan şorgilen
5. Mâh-ı nev ebrûlarıñ dutmuş yüziñden bir şafağ
Gün şua‘ ın yirde gör nûrın semâdan şorgilen
6. Koy rakībün çatlasun bağı degüldir aşinâ
Mîhr-i bûyın Nevberī ehl-i vefâdan şorgilen

1227

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Dil eyelüyor temennâ cānānımun vişālin
Āsān hesāb idüpdür bu müşkil ü maḥālin
2. Hüsünün ğurūrı yoḥsa virdür icāze yāre
‘Uşşāk-ı bî-nevāya göstermege cemālin
3. Ser- hoş meni görünce imāna raḥne urdı
Zāhid ḥarām bilmiş men içmüşem ḥelālin
4. Olsa ṭabīblerde zāten ğurūr u temkīn
Bir hoş dil ile sormaz bīmār u ḥasta ḥālin
5. Fikr eyledim ki düşsün dāma bir āhū gözlüm
Lākin çetindi dutmuş deşt-i Ḥotan merālin
- 27a 6. Geh ğayz u geh teraḥḥum olmuş nigāra ‘ādet
Men bilmedim nihāyet ol māh-rū ḥayālin
7. Rencīde olma Nevber magrūrdir nigārīñ
Ehl-i ğurūr sormaz efsürde ḥalk ḥālin

1228

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bülbülün h̄āhişidir kim gül ona yār olsun
Gül diler bülbülünü derde giriftār olsun
2. ‘Āşık ister ki göre dil-berini şubḥ u mesā
Yüz niḳābıyla dutup yāri diler zār olsun
3. Ğamze-i meste gönül virdim oḡun yaya dutup
Didi ḳoy ḳanıñ iḳen ğamze-i ḡun-h̄ār olsun
4. Saḡlıyabilmemüşem ta‘ ne daşından başımı
Didi hicrimde cihān başıña ḳoy dar olsun
5. Gine göz oldu benim ḳalbe tesellī virenim
Cümle a‘ zālarıñı hem gözünü var olsun
6. Zāhidin fikr-i keci şürbī ḡesāb itdi meni
Bir dolu cām ile o men kimi hūşyār olsun
7. Rind-i mey-ḡāne meni bezmine teklif eylüyor
Gitse ger Nevberī bu bezme ona ‘ār olsun

1229

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ne menden el götürür ğam ne men elim ğamdan
Çetindi cism ḡalāşı bu fikr-i bāhemden
2. Düşüpdü zevraḳ-ı cānım ḡaḡarlı deryāya
Çıḡar mı sāhile dil ḳorḡulu bu ḳulzümünden
3. Ta‘ accüb itme gözüm dehri virse seylāna
Maña bu irş-i pederdir ikinci Ādemden
- 27b 4. ḡarāreti dilimün yaşımı ḳurutmaz ‘aceb
ḡayāle gitmege āteş hirās ider nemden
5. Olupdı ta‘ ne daşı bir ḡişār çevremde
Çıḡar mı mihr ü muḡabbet bu ḳalb-i muḡkemden

6. Tabîbe söylemüyün derdime ‘ilâc eylesün
Biter mi ‘aşk yarası devâ-yı merhemden
7. Emândı sâķi meni demli kıl şarâb ile
Ki men de nâya virüm nâle demli sînemden
8. İraķ olanda diyir yâre derd-i dil Nevber
Velîk lâl olu yârin görende görkemden

1230

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Helâldir mey-i la‘liñ ħarâmı yoĥdur onun
Şarâb itdi ħarâm iĥtirâmı yoĥdur onun
2. Saçmı sünbüle nişbet viren ne câhildir
Şabâ pûç eyledi nazmın nizâmı yoĥdur onun
3. Rakîbi kûyiña kıyma şerefli yirdi bu yir
‘Azîz olan bu maĥalde maķâmı yoĥdur onun
4. Ne ķadri ġamzeñ oĥu tükse ķanını dilimün
Keder getürme dile intikâmı yoĥdur onun
5. Kıabül eyle ki men de ķapuñda ĥâdim olum
Ki ta‘n idüp dimesünler ġulâmı yoĥdur onun
6. Ne çoĥ muĥabbet idürsen vefâsız aġyâra
Miyân-ı ĥalkıda lâyıķ selâmı yoĥdur onun
7. Nesîm-i şubĥı dünem gözledim ĥaber getüre
Ne müddet oldu ki senden peyâmı yoĥdur onun
8. Lebiñ şarâbını men nûş eylerem dâim
Ne vardır ölçüsü anıñ ne câmı yoĥdur onun
9. Nihâni derd ü ġamın kıoy saña disün Nevber
Ne ġüni bir ġün olupdur ne şâmı yoĥdur onun

1231

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

- 28a 1. Mestem şarāb-ı nergis-i mest ü humār ilen
Dil saḥlamur 'alāqasını hūşyār ilen
2. Bir cām dut seḥer demi maḥmūr olan dile
Ser-mest eyle birde mey-i hoş-güvār ilen
3. Hem-şoḥbet itmerem özime kaydsızları
Meşgūldur hemīşe dilim zıkr-i yār ilen
4. Āhım şerārı seng-dile itmüyor eṣer
Ric'at idür özime yanur cism nār ilen
5. Bīmār gördi yār meni açdı sīnesin
İtdi işāre kim nicesen cüft enār ilen
6. Dāmen dutup ricā eyledim nāzlu yārime
Gişün mi söyle 'aşıka gün āh u zār ilen
7. Gözyaşını dayandırabilmem firāqda
Şeb tā seḥer aḥur yüzime bir qarār ilen
8. Şabr it firāka Nevberī yetsün vişāle el
Kimse murāda yetmedi ta'cıl kār ilen

1232

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Gönlüm dolanup başına pervāne koy olsun
Tīmār-ı ser-i zülfe elim şāne koy olsun
2. Bend it dilimi silsile-i zülf ile cānān
Sal çöllere bu 'aşıkı dīvāne koy olsun
3. Rindin eline virme meni mest ü ḥarāb it
Ser-hoş idenim nergis-i mestāne koy olsun

^{1231/3} meşgūldur: meşgūldur N2

^{1231/8} ta'cıl: ta'cili N2

^{1232/1} tīmār: tīmār N2

4. Koy yaralasan sīnemi müjgān oĥu her gün
Dönder dili vīrāneye vīrāne koy olsun
- 28b 5. İtme ġadeġan kūyınñı bu ʿāşık-ı zāra
Göz manzarı ol çāk-ı girībāna koy olsun
6. Ey Nevberī hicrinde onun dād u figān it
Mecnūn ġamı bu illere efsāne koy olsun

1233

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Olmasaydı sitem ü cevri eger yārimizin
Uzun olmazdı dili bir bile aġyārimızın
2. İdebilseydik eger biz de muṭahhar nefesi
Görünürdi eşeri āh-ı şerer-bārimızın
3. Daġı Ferhād çapup tökse sirişkim yoluna
Dutabilmez yolunu dīde-i ĥūn-bārimızın
4. Biz niçün el götürek ol şanem-i ĥoş-rūdan
Çünkü bir yoĥ günü var elde olan varımızın
5. Nergis-i mesti olup bizleri ser-mest eylüyen
Fikri nolmuş göresen ʿādī şarāb-ĥārımızın
6. Ĥayli müşkil kıtara gerdenimiz ġīsūdan
Bend olup silsile tek tırresi dildārımızın
7. Kıymet arturmalıdır Nevbere şarrāf-ı sūĥan
Kıadri de laʿ le dönüp sözleri Nevbārımızın

1234

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

1. Cānān idirem gönlüme pinhān ġile senden
Nolmuş diyoram ġamlı göñül bir ġüle senden
2. Gözyaşını bu āh-ı dil-i zār kırutmuş
Düşmez yüzüme bāʿ iş odur bir ġüle senden

3. Yā kim uruyup ek-i terim gzde iden
orur ki bata yolda nigārim gile senden
- 29a 4. Blbllerin efgānına glende ula vir
Bu nāle dgl ekvedir ey gl gle senden
5. Yandırısañ eger ām u seer cānımı hicre
Āırde dner cism-i za' ifim kle senden
6. abr eyle gnl dād ile feryāddan el ek
Vehm eylegilen yāriñi tenge gele senden
7. Nevber ne olar cānıñı cānānıña virseñ
urbān gide bu cānı da cānān gele senden

1235

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Rūenlik istedim dile ol ryı māhdan
Batdım araya ulmet-i zlf-i siyāhdan
2. Bar-ı muit' aa salup zevrak-ı tenim^{1234/6}
ark olmuşam elim yapuup bir giyāhdan
3. Ferhāda ba ki tie ile Bī-stn yıar
Bī-i' timād olupdı meger dilde āhdan
4. Dervī dilde o tapular bezl ü meramet
Ehl-i suāle yetmez olan luf-ı āhdan
5. Virmiş ziyānı māha muaadır āftāb
Yz dnderir mi māh bile nrgāhdan
6. Mjgān uffı salanat-ı em-i yārda
Mehrdur zamānede mukem sipāhdan

^{1234/6} feryāddan: feryādıdan N2

^{1235/1} māhdan: māhıdan// siyāhdan: siyāhıdan N2

^{1235/2} bar: bahr// giyāhdan: giyāhıdan N2

^{1235/3} āhdan: āhıdan N2

^{1235/4} bezl: bezl// āhdan: āhıdan N2

^{1235/5} nrgāhdan: nrgāhıdan N2

^{1235/6} mehrdur: mehrıdur// sipāhdan: sipāhıdan N2

7. Nevber el üzdi ehl-i vera^ç dan ne töhmeti
El çekmez oldı ^ç aşkda bāb-ı İlähdan

1236

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Nice gündür habersizdir nigār ile şabā menden
Unutmuşlar meni āyā ne görmüşler cefā menden
- 29b 2. Nizām-ı zülf-i pür-çini seher vaḳti şabā pozmuş
Onun cürmün niçün bilmem idirsen iddi^ç ā menden
3. Ğamım dünyāya fāş itdi gözüm yaşın töküp her dem
Bu rüsvālîḳ gider menle olabilmez cüdā menden
4. Şadā-yı nālemi dilden çemende bülbüle virdim
Götürdi başına bāḡı nevā ondan şadā menden
5. Firāḳı çekmüyen bilmez ḫarîḳ-i nār-ı hicrānı
Bu āteşle yanar cānım velî çihmaz nevā menden
6. Düşür şahrālara ney tek fiḡān u nāle [vü] dādım
Tamāmen deşt ü şahrālar olup mātem-serā menden
7. Bu sözler cevherin Nevber dutup bir şışeye doldur
Ḳoyulsun bey^ç a bāzāra bu ^ç ıtr-ı pür-bahā menden

1237

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Yüziñe yetmek içün dutdı elim gīsüdan
Cennetin köprüsünü çünki diyorlar mūdān
2. Secde mihrāba vücüb olduḡun ondan bilürem
İtdi mi^ç mār onun tākını ḫam-ebrüdan
3. Ḥüb-rūlar didiler cevr ü cefā itmezler
Men melāmet çekürem bes ne içün ḫüb-rüdan

^{1235/7} ^ç aşkda: ^ç aşkıda// İlähdan: İlähıdan N2

^{1236/6} [vü]: -i N2

4. Āteş-i āhı niçün şöndümüyor seyl-i sirişk
Ne cerī oddur onun qorqusu yoğdur şudan
5. İşidüp ehl-i Hotan gözlerinün hayretini
Dil tesellisin olar hem götürür āhūdan
6. Nevberī cevriñi min luṭfa berāber dutacağ
Saña bī-mihr diyenler işidüp o budan

1238

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 30a
1. Dutma güzelim gül yüziñe perdeni menden
Bu perde ayurmaz meni senden seni menden
  2. Qoyma töküle küyiña seyl-āb-ı sirişkim
Ṭūfāna virer aḥsa eger dünyeni menden
  3. Tapdum ki seni qurtaram endūh u miḥenden
Tā ref' idesen derd ü gamı guşşanı menden
  4. Sensiz kim ider bu dil-i bīmārıma çāre
Kim şād eylüyor bu dil-i efsürdeni menden
  5. Baḥdım saña men baḥdı güle bülbül-i nālān
Doldurdu fiğān bülbül ile gülşeni menden
  6. Hicrān etegimden yapuşup firqat elimden
Onlar alacağ 'āqibetin bu teni menden
  7. Almaz niçün ey Nevberī cāniñ melekü'l-mevt
Yā istemüyor ḥālī ide ülkeni menden

1239

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Rağbetim her gün olur zevk-i ruḥ-i yāre füzūn
Ḥāletimden görsenür rüyımdan āşār-ı cünūn

---

^{1238/3} miḥenden: mihenden N2

2. Kim olupdur çöllere Mecnūn düşen vaqte delil
Men tapaydım kâşki bu rāh-ı ‘aşqa reh-nümūn
3. Sibriden de acıdır şabr eylemek hicrāniña
Ana nişbet zehr olar bir şerbet-i sehlāb-gūn
4. Āh kim cānānımın vaqt-i vişālin bilmürem
Çünkü cānānım maña baḥdı hemişe vājgūn
5. Gözlerimden şordı dil bu keşret-i eşk-i teri
Didi men rūd-hāne-i Ceyḥunam u sen baḥr-ı ḥūn
- 30b 6. Nevberā cānāndan ‘acz ile itsen iltimās
Tā saña göndermesin derd ü gamı ḥadden füzūn

1240

Mefā‘ilūn Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

1. Şadā-yı ney ki ḥazindir melālidir dilimin
Özün taşavvur eyle gör ne ḥālidir dilimin
2. Şadā-yı dāireni dutgilen kulağa niçün
Bu şavt-ı şām-ı firāqa mişālidir dilimin
3. Yetişdi ağızıma cānım gamıñdan incimedim
Ümīd-i vaşl gine ihtimālidir dilimin
4. Ne tāb hicriñe yoḥdur ne tākat-i firqat
Maḥāl mümkinini vaşlñ ḥayālidir dilimin
5. Ne nehy idüpdi ki cānān ki men dutam ‘aksin
Sorun dilimce siz ondan suālidir dilimin
6. Siyāh zülfi gicemdir günümde ruḥsarı
Semā-yı fikrde qaşı hilālidir dilimin

---

^{1239/2} kâşki: kâşeki N2

^{1239/3} sebrden: sebriden N2

^{1239/5} baḥr: bahr N2

^{1239/6} cānāndan: cānānıdan N2

^{1240/6} fikrde: fikride N2

7. Melâl ü derd ü ğam u ğuşşanı virüp min kat
Bular tamâmısı Nevber helâlidir dilimin

1241

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ceresdir aĥz iden hicrânda feryâdı gönlümden
Salar şahrâlara gezdikce bu bî-dâdı gönlümden
2. Göñül feryâdı tek ondan geler âvâz-ı gûn-a-gûn
Temennâ itmüşem tâ kim ola mînâdı gönlümden
- 31a 3. Nice vüs' atlidir gönlüm dönüp deşt ü beyâbâna
Giçer min kârvân-ı ğam ser-â-ser vâdî-yi gönlümden
4. Binâsından uçurmuşdur dil-i maĥzûnımı firĥat
Nice âbâd ider cânân bile bir bâdı gönlümden
5. Vücûdımdır mı bilmem bu veyâ kim şüret-i dîvâr
Çıĥardup firĥat-i cânân benim her zâdı gönlümden
6. Diyorlar mihr yoĥ sende bu söz elbette bühtândır
Vefâ göster ki men ĥâric idüm îrâdı gönlümden
7. Eger sen Nevbere şîrîn dil ile ğüft ü ğü itseñ
Taparsañ 'aşĥda daĥlar yıĥan Ferĥâdı gönlümden

1242

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Âh kim 'ömrüm giçür hicrânda eĝân ilen
Ülfet itmek göñlüme mümkün degül hicrân ilen
2. Dil tesellî dutmuyor göñlümde hicrân dâĝı var
Cânımun reftârı yoĥ bu âteş-i sūzân ilen
- 31b 3. Hicrde gözyaşına tenhâ rızâ virmür göñül
Firĥatiñ şâmı göze imdâd idendir ĥan ilen

^{1241/7} 'aşĥda: 'aşkıda N2

^{1242/1} hicrânda: hicrânıda N2

^{1242/3} hicrde: hicride N2

4. Yandırur ruhsârîña pervâne dil bâl u perin
Ne rücû'ı var onun bu şu' lever şem' dâñ ilen
5. Merhem irmez yarasın dâğ-ı dil-i pinhânımun
'Aşğ bîmârına yoğ şıhhat bile dermân ilen
6. Men' idir zâhid kemân-ebürü sücüdından meni
Bir mekânda yoğ yiri qalbindeki imân ilen
7. Nevberâ cân virmege cânâna her dem hâzırım
Va' de virsün vaşlına hâzırdı başım cân ilen

1243

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mef'ülü Fâ'ilün

1. Sâkî maña içirdi muhabbet piyâlesin
Dışra çıhartdı cân u dilin âh u nâlesin
2. Ğam defterinde kışşa-yı Mecnûnı pûç idüp
'Unvânıma yazupdı melâlin kebâlesin
3. Her bezm-i ğamda zîkr eylüyüp derd ile ğamım
Virmür icâze açmağa Mecnûn maqâlesin
4. Gözden gerek hemîşe tökem eşk-i lâle-gün
Dışra virem dilin cigerin reng-i alesin
5. Olsa ne qadri yârda ğam u miñnet ü elem
Hâzırdı dil qabûl ide anıñ havâlesin
6. Sen tök hemîşe sîneme eşk-i ter ey gözüm
Kem eyleme seher demi gül-berg-i jâlesin
7. Ey Nevberî ayılma demî ser-hoş-ı müdâm
Qoyma yire eliñde olan mey piyâlesin

1244

Mef'ülü Fâ'ilâtün Mef'ülü Fâ'ilâtün

1. El çekmerem niğârım tâ kim ölünce senden
Yâ cân yeter vişâle ya kim çıhar bedenden

- 32a 2. Ölseñ firâkıñ ile aç kabrimi görersen
Hicriñde dūd-ı âhım dışra çıhar kefenden
3. Gülşende gül görende yād eylerem ‘ izârıñ
Gayrı hayâlim olmaz seyr itmegi çemenden
4. Ey dil şabâni gözle şadıkdı doğru söyler
Ahvâl-i yâri sormaz ‘ aşq ehli her yetenden
5. Vaşlıñ hayâli cânân tâ-şubh menle oldı
Men bilmürem ne ister müşkil hayâl menden
6. Kūy-i ser-i nigârın Nevber saña vaţandır
Toprak olunca cismiñ el çekme bu vaţandan

1245

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Yetüşüp başa ecel tayy eyledi menzili cân
Bir emân vir melegim yanına gelsin cânân
2. Gösterüp dil cigerim dâğını ‘ acz ile diyüm
Hasretiñle gidirem olsun iviñ âbādân
3. Şâyed ol mâh-liķâ raħm ide bîmâr-dile
Koymuya dilde gide kabır ivine âh u fiğân
4. Haşırde men ne diyüm dîni suâl eyleseler
‘ Arz idüm mi ki meni yârim idüp ser-gerdân
5. Yandırıpdur dilimi âteş-i hicrâna benim
Olmuram râzî onu yandıra bir de nîrân
6. Şekve kıllam o kadar miħnet-i hicrânıñdan
Nekr ü münkir de benim hâletime ağlar kıan
7. Muntazır itmegilen Nevberîni vaķt-i ecel
Olma râzî ki gide kabır ivine ol nigerân

1246

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yād-ı ruhsâr-ı nigâr eylûyek ey dil gül ilen
Biz de baḥş eylûyelim bülbül-i şeydâ-dil ilen
- 32b 2. Fikr idirdim ne için Kays düşüp şahrâya
Men de şahrânı berâber bilürem menzil ilen
3. Katre katre gözümün yaşı berâber tøkülür
Ne terâzûdı ki fark itmez ağır yüngül ilen
4. Firkat-i rûyîna men dözmez idim bir sâ' at
İmdi ḥasretti gözüm ' arıza ay u il ilen
5. Çulḳayup tîre-i ğam gönlümü rûyîndan ırak
Rûşen itmez onu min şem' yana kandîl ilen
6. Giçürün bārî meni yâr ser-i kûyîndan
Aparanda tenimi defngeh-i maḥmil ilen
7. Dilimün derd ü ğamın yoḥdı diyim pâyânı
Tükenen ğuşsa degül söyleye Nevber dil ilen

1247

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ey gönül gel gidelim yâr diyüpdür gelsin
Söylüyüpdür bunu tekrâr diyüpdür gelsin
2. Raḥma gelmiş görünür bilmiş olupdur ḥâlim
Çâresin itmege dildâr diyüpdür gelsin
3. İdecek çâre yaḳîn bu dil-i bîmârımıza
Dür gidek ey dil-i bîmâr diyüpdür gelsin
4. Söz virüp gül yüzünü gösterecek bülbülüne
Ḥârî da eylüyüp aġyâr diyüpdür gelsin
5. Müjde olsun göze kim bir daḫı bundan şora
Koymaram men onu aġlar diyüpdür gelsin

6. Nevbere bu haberi yazdı kalem kâğız ilen
Şād idüp tā onu dildār diyüpdür gelsin

1248

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 33a 1. Kıbrimün daşına bahtım tek adım kara yazun
Âh u zâr ile viren cânımı dildāra yazun
2. Cismden itdi rehā hicride murğ-i dilimi
Bülbülün ölmegini gülşen ü gülzāra yazun
3. Bir tüke bend eylüyüp zülf-i siyāh içre dilim
Kec-nigāh ile çekdi dağı dāra yazun
4. ‘Aşk derdine devā olmağı müşkildi maḥāl
Gelen ‘aşıklar için bu sözi tūmāra yazun
5. Rāzīyem men ne kadar yār cefā itse maña
Yandısun koy dilimi āteş-i ruhsāra yazun
6. Güle bülbüller ider gülşen-ārā dād u figān
Hem gülün vuşlatını ğam yemüyen ḥāra yazun
7. Cānımı aldı benim Nevberī dildār ne ğam
Bu sa‘ ādet sözünü her der ü dīvāra yazun

1249

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘İtrını bād-ı şabādır maña her dem getüren
Kırumuş naḥl-i ümīd-i dil için dem getüren
2. ‘Aşk odıyla aluşup bes ki yanupdur cigerim
Dil buḥārātı olup gözlerime nem getüren
3. Hāzırım vaşlıñ için el götürem cânımdan
Meni ḥayretde koyur vaşlıña dirhem getüren
4. Tīre dildir gözümün yaşını ruhsāra tōken
Olu pejmürde hevā gülşene şeb-nem getüren

^{1248/2} cismden: cismiden// hicride: hicride N2

5. Tāk-ı ebrū-yi hamıñ sırrını sordım didiler
Bu hemān mu' cize-i māh idi hātem getüren
- 33b 6. Sordı zāhid nedi bu āteş-i hicrān didim
Firqat-i hazret-i Havvādı ki Ādem getüren
7. Nevberā ney özü bir çüb idi sūrāḫ dili
Nāle vü āh-ı dilim oldu neye dem getüren

1250

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çizginür başım çıḫur hicrānıñ ile başa ḫün
' Āķibet ḫorḫum budur ' aşķıñ meni itsün cünün
2. Bunca ḫülyālar meni āḫir cünün eyler yaķın
Leylünün ' aşķı nice Mecnūna oldu reh-nümün
3. Nāşihin pendi ' abeş ey dil maķām-ı ' aşķda^{1250/3}
Yār bil cānānıñı fikriñden it aḡyārı dūn
4. Tāk-ı ebrū-yi ḫam ol kim ṭā' at-ı cānān odur
Terk-i mihrāb itgilen efkār-ı ' ālim vajgūn
5. Tīşe ile daḡ çapan Ferhāda töhmet virmeli
Men ḫoparram āh ile olsa eger min Bī-sütün
6. Gör ne sāḫirdir gözün bir mūya bend itmiş dilim
Yoḫ ḫuşūrı siḫrde çün ḫurtarup dārü'l-fünün
7. Derdimi kāḡızlara yazdım tükensün Nevberī
Dem-be-dem artup ḡamım oldu gine ḫadden füzün

1251

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. ' Abeş arturmadı dil bād-ı şabāya hevesin
Añluyup yārim ona ḫat eylüyüpdür nefesin

^{1250/3} ' aşķda: ' aşķıda N2

^{1250/6} sāḫirdir: sāḫirdir// siḫrde: sihride N2

2. Vādī-yi ʿaşqda sen nāleñi ey dil uca kı1
Nāḳe tek bağlagilen boynuña menzil ceresin
3. Reh-güzārına gidüp dād eyle ol mähveşin
Görelim bir de onun menzilinün penceresin
- 34a 4. Yaprakın bir bir atar toprağa gülzārda gül
Bilse kim bülbül açup anıñ içün nağme sesin
5. Sīnede sensiz ürek şāniye dutmaz ārām
Bülbülāsā dolanur çevresini dil kafesin
6. Yā Rab ʿaşıklararı sen ʿaşqda Nevber kimi it
Her bir ʿuşşāḳa yetür ʿaşqda öz dād-resin

1252

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. ʿArz idüp dildārıma cān mülkünü ḳan itmesün
Mülkünü cān u dilin hicrinde vīrān itmesün
2. Mülk-i cānı itmesün ğāret o yağma gözleri
Şubḫa dek hicrān şebi bu cānı sūzān itmesün
3. Dutmasun ebrūlara müjgān ḥadengin ğayzla
Bu dil-i bīmārımı āmāc-ı peykān itmesün
4. Bülbüle izḥār idün bī-hūdedir feryād u zār
ʿÖmri on gündür gülün bī-hūde efgān itmesün
5. Zāhidin seccādesin görcek onu şandım riyā
Söylüyün ʿaşıḳ degül daʿvā-yı imān itmesün
6. Nevberī cānānına her an cānından giçer
Ġıymuyan öz cānına tā meyl-i cānān itmesün

---

^{1251/2} ʿaşqda: ʿaşkıda N2

^{1251/4} gülzārda: gülzārıda N2

^{1251/6} ʿaşqda: ʿaşkıda N2

1253

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey güzel sen bu Hotan şahrâsınun ceyrânsan
Men seniñ hayrânıñam bes sen kimün hayrânsan
2. Ğarqa virdiñ cânımı baħr-ı muħıṭ-i ' aşqda
Yoħsa Nūħın korħulu mevc eylügen tūfânısan
- 34b 3. Çāk-ı dâmen eylüyüp saldıñ zenaħdân çâhına
Sen Züleyhâ-yı zamân Yūsuf dilin zindânısan
4. Koymusan min derd-i bî-dermânı ' aşkıñ nâmına
Derdi bî-dermân ' aşıkların dermânısan
5. Nergisi hayrân idüp gülşende hayrân gözleriñ
Şâh-ı gülde itmüsen hayrân gül-i ħandâni sen
6. Serve ruħsat virmüsen âzâdelensün bâğda^{1253/6}
Sen hamu âzâde-i dünyâlarun sulṭânısan
7. Gülşen-i yârinde var reyħân ile gül-berg-i ter
Sen bu bâğın Nevberî zaħmet-keşi diħkânısan

1254

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

1. Göster güle ruħsârıñı görsün gül açılsun
Bâzâr-ı güle ma' reke-i bülbül açılsun
2. Sünbül daħı pejmürdedi tîmâr-ı saçıñdan
Aç perçem-i gîsûlarıñı sünbül açılsun
3. Ruħsârın ile berg-i gülü bülbüle göster
Lâl eyle onu koyma güle bir dil açılsun
4. Bend it dilimi bir tüke zülf-i siyehiñde
Bu bende düşen ħayli gerek müşkil açılsun

^{1253/2} baħr: baħr// ' aşqda: ' aşkıda N2

^{1253/6} bâğda: bâğıda N2

^{1254/2} tîmâr: tîmâr N2

5. Kıoyma ğamı yanıında kıala dut maña ğönder
Ğönlümde seniñ ğamlarıña sāhil açılsun
6. Ğözyaşımı ğözden kırudar keşret-i āhım
Āmādedi ruhsārıma ğözden ğil açılsun
7. Cem^ç eyle ğam u derdiñi Nevbārıña bār it
Ser-menzile yetdikde bu ğam maħmil açılsun

1255

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Seyr-i çemen it serv-ķadiñden ğacil olsun
Ğülşende tebessüm eyle ğül ğande-ğül olsun
- 35a 2. Ten eyle ser-i zülfi yüzün devrüberinde
Bir eyle ğice ğündüzü kıoy tāze il olsun
3. Sākit dayanan bülbüle ruhsārıñı ğöster
Feryād u fiğān eylemege onda dil olsun
4. Kıat eyle benim ğözyaşıma ğamlı ğubārı
ç Ādeti ğerek çeşmede āb ile ğil olsun
5. Yandır meni hierān odına besdi diyünce
Fırķatde kıalan cānımı kıoy yirde kül olsun
6. Nezr eylemişem vaşlıña kıurbān ola cānım
Bu ç ahd-ı dil-i zārıma cānım kefil olsun
7. Ğayret meni ey Nevberī bir semte çıķartmur
Mecnün maña bu sāħada ğelsün delil olsun

1256

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. ç Ārif ol ey vāķıf-ı esrār-ı ğüsn-i yār olan
Vāķıf ol ey māil-i zevķ-i ruħ-i dildār olan
2. Meyl-i ğülzār eyleme bir ğül temennā itmeseñ
Bülbül-i şeydā-dil ol ey māil-i ğülzār olan

3. Gül nigârın rûyıdır bülbül dil-i şeydâdı bu
Bu olup ‘aşıklara ilhâm ilen izhâr olan
4. Mest-i mey ser-hoşları mey-hâneden çıhsun çöle
Ser-hoş oldur şârib-i la‘l-i leb-i gül-nâr olan
5. Bezm-i ‘aşka girmesün zevk-i ruhuñdan bî-ğaber
Dâhil olsun bezmiñe ‘aşk üzere zevki var olan
6. Göz kabağında durur min hâk ile yeksân binâ
Saltanat tahtında çoğ sultân olupdur hâr olan
7. Ma‘den-i dilden olur la‘l ile gevher sözlerim
Yoğdı dil tek genc-i pür-la‘l ile kıymetdâr olan
8. Neylesün şarrâflar ginden bağar bazarıma^{1256/3}
Girebilmez resmdir bazarâ bî-dînâr olan
- 35b 9. Tapmuram bir munşifi ey Nevberî kıymet vire
Şahib-i zevk ü heves hem mâil-i eş‘âr olan

1257

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Vaşlı h̄âhiş eylügen sevgilü cânânından
Kessin ümîd elini dehrde öz cânından
2. ‘Aşk ser-geştesinün derdine dermân ne ider
Bu maraz hâric olup hikmet-i Loqmânından
3. Zîkr-i tesbîhe şanur cenneti zâhid ne diyüm
Hâberi yoğdur onun dildeki şeytânından
4. Kzulzüm-ı ‘aşka düşen el götüsün sâhilden
Kurtarabilmeyecek cânını tûfânından
5. Men de taşdıķ idirem bâde-i engûrı harâm
Men ki mestem o mehin nergis-i mestânından

^{1256/3} ilhâm: ilhâm N2^{1256/8} şarrâflar: şarrâfılar// resmdir: resmidir N2^{1257/1} dehrde: dehrde N2

6. Ža' f-dilçün didiler menfidi hoş-ṭa' m-1 līmū
Görmüşem dil-berimün çāk-1 girībānından
7. Nevberī yār eger dindise cāndır 'ivażı
Cān bahādır bu cihān gevher-i ğaltānından

1258

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Perīšān itmüsen gönlüm nigārım şād itmekden
Uçurdup hūksār itdiñ onu ābād itmekden
2. Süründüm sāye tek yirden dalıñca āh u zār itdim
Düşüp tenge nefes āhır bu қadri dād itmekden
3. Olup hem-sāyeler dil-gīr figān u āh u zārımdan
Diyirler el götür munca 'abeş feryād itmekden
4. Apardım başımı saldım nihāyet baħr u 'ummāna
Onu ğarқ-1 belā itdim 'ivaż imdād itmekden
- 36a 5. Nedir manzūrı devrānın birin Leylī birin Mecnūn
Birin Şīrīn idüp āhır birin Ferhād itmekden
6. Seni ger müdde'ī görse bu hūsn-i dil-rübā ilen
Uşanmaz mı gören Nevber saña irād itmekden

1259

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Götürmek gözleriñ ey dil cihānın cümle varından
Uzaқ olmaқ onun dāim bezek urmuş nigārından
2. Kimi mümkindi göstermek ki devrān kām-yāb itdi
Gören mihr ü vefā kimdir onun ber-' aks kārından
3. Diseñ Mecnūnı ağızıñ yum dime Ferhād u Şīrīn
Қulaқ dutsañ gelir Leylī sesi Mecnūn mezārından
4. Ne Yūsufdur ki Mışr içre olup sulţān Ya' қubın
Gözü ḥasret қalup āhır kör oldı intizārından

5. Sepilmiş dānedir her yan kurulmuş dām-ı tezvîri
Kutarmak ğayrı mümkündür bu şayyādın şikârından
6. Fiġān kim māh-rû dil-ber perîşān eylüyüp hâlim
Ĥabersizdir günüz āhı gice feryād u zârından
7. Muĥîṭ-i ‘aşk eymendir dime ‘uşşāk hâline
Düşenlerden ĥaber dutsañ ĥaber virmez kenârından
8. Ümîd-i vaşl-ı yâr oldum ne ĥāşıl olmadı mümkün
Tevekkül ĥoşdur ey Nevber dilin ümmîdvârından

1260

Mef’ülü Fā’ilâtü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Koydum kadem diyâr-ı cünûna merāk ilen
Gezdim fezâ-yı ‘aşkda çoĥ iştiyāk ilen
2. Meyl eyledim seyâĥat-ı gülzâr u gülşene
Tapdum fiġān-ı bülbülü orda soraĥ ilen
- 36b 3. Gördim durupdı şāĥ-ı gül üstünde bülbülü
Baĥdım men ol şikeste-dile çoĥ merāk ilen
4. Āġuş-ı gülde ĥârı maña gösterüp didi
Bî-mihr-i yâre baġlama bil bu siyāk ilen
5. Koymuş meni vişâline ĥasret velîk ĥâr
Yatmış gülün düşünde nihâyet mezāk ilen
6. Men hem nihānî derd-i dilim bülbüle didim
Ĥâlîm giçür benim de seniñ tek bu çaĥ ilen
7. Cān mülkünü ĥarâbe koyup ĥasret-i nigâr
Derd ü ġamı gelüp dilime ittifāk ilen
8. Nevber şanurdu ġam ona mihmândı bir gice
El çeküyor ne itmeli üzlü ĥonaĥ ilen

1261

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gonçadır gül-gün dudağın sırrını izhâr iden
Açulup 'aşk ehlini hem vâkıf-ı esrâr iden
2. Çehre-i hamrâdaki hindü-yı hâliñdir sebab
Gül kucakın h'âbgâh-ı nâz-perver-i hâr iden
3. Ney döğül serhûd salan mey-hâne içre nâleni
Gönlümün bî-dâdıdır neyde figân u zâr iden
4. Ehl-i 'irfân mestdir mestâneni bilmez degül
Hansı meydır mest iden ya hansıdır hüşyâr iden
5. Ka' be yıhmağ sehldir rencide itmekden velî
Fikri beddir gör nice merdümlere âzâr iden
6. Kaflesin câhil sürer maħmil gider 'uqbâya boş
Mihr-i yâri maħmile 'âşık olupdur bâr iden
7. Fevt olardı Nevberî kayd-ı vişâliñ olmasa
Va' de-i vaşlıñ olup ol bî-nevânı var iden

1262

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

- 37a 1. Seher tizden durar hürşid-i rahşân yâr üzün görsün
Serâsime açup başın diler dildâr üzün görsün
2. İşitmiş ğâlibâ yarım ider 'azm-i çemen tizden
Der ü divâra yüz sürter onun gül-nâr üzün görsün
3. Gice âfâkı seyr eyler ser-â-ser şubha dek meh-tâb
Düşer bir çâha mağribde ne haddi var üzün görsün
4. Temennâ eylese 'âşık göre ruhsârı zülf ile
Gerekdir şâh-ı güllerde dolanmış mâr üzün görsün

^{1261/4} mestdir: mestidir N2

^{1261/5} sehldir: sehldir N2

^{1261/6} kaflesin: gaflesin N2

5. Çemen seyrindeyem dâim gözüm gülşende güllerde
Dilim ister ki dildârın güle oğşar üzün görsün
6. Devâsız derdimin Nevber bilür dildâr dermânın
Tabîb-i derd-i ‘aşkımdır diyün bîmâr üzün görsün

1263

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Gönça gülden lâleden dünyâyadır dâgım nişân
Bu sebep dâg-ı dilim olmuş hamu hâlka ‘ayân
- 37b 2. Sâkit itmek gözyaşım hicrânda mümkün degül
Serv ayakına gerek olsun hemîşe şu revân
3. Şerrdir başdan başa mey fitnedir ümmü’l-fesâd
Şerr yazur ol kalem yazsa şarâbı her zamân
4. Bâde-i la’l-i lebi cânândan itdim suâl
Âfiyetdir mey didi mey-gün lebiden nûş-i cân
5. Bûte-i ‘aşk içre yan ey dil firâk-ı yârda
Koy seni yâr eylesün her kadri ister imtihân
6. Hâzır ol tîz düş yola kûy-i nigâra Nevberî
Bir hatâyaya uğruyar leng olsa yolda kârvân

1264

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. El çeküpdürse eger sevgilü cânân menden
Bes niçün el götümez derde düşen cân menden
2. Düşeli ‘aşka ona cânımı kurbân dimüşem
Şâdıkam kavlime bu ‘ahdda peymân dimüşem
- 38a 3. Salmuşam habse dil-i zârımı cânımda özüm
O günâh itdi onun cürmüne zindân menden

^{1263/3} şerrdir: şerridir N2

^{1263/4} cânândan: cânânıdan N2

^{1263/5} yârda: yârıda N2

^{1264/2} ‘ahdda: ‘ahdıda N2

4. Ğoncaveş leblerini hâtıra gitdikce hayâl
Töküler seng-i sitem başıma her yen menden
5. Niçe müddet yanacaq âteş-i hicrâna dilim
Gelmüyor tenge neden sîne-i sūzân menden
6. Dil odun şöndümedi gözden ahan eşk-i terim
Kör olup hem gidecek dîde-i giryân menden
7. Çâresin bildi eger her cüre emrâzların
Bî-ğaber kaldı niçün hikmet-i Loğmân menden
8. Berg-i gül mişli olup Nevberî ruhsâr-ı nigâr
Dād u feryâda gelen bu dil-i nālân menden

1265

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Dil-i mecrûhımı koy gamzeñ oğu yarelesin
Veremin degsin onun kan çöle fevvârelesin
2. Şāneni zülfe çeküp gönlümü incitmegilen
Dil-i bīmāra degüp koyma onu pārelesin
3. ‘Āşıka eyle nazār luṭfiñi kem itmegilen
Koy rakībi keremiñ dehrde āvārelesin
4. Ğam-ı ebrūñı görüp egri çıḡur tāze hilāl
Nişbet olmak dilese ağı gerek karelesin
5. Nevberî düşse eger nazmıña ‘ārif nazarı
Ondan özge yazulan nazmı gerek pārelesin

1266

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Göñül bu naḡd-i cān mülkün sen ol meh-rūya vir gitsün
Perişān ḡātır-ı zārı siyeh gīsuya vir gitsün

^{1264/4} hâtıra: ḡâtıra N2

^{1265/7} emrâzların: emrâzılarn N2

^{1265/3} dehrde: dehrde N2

^{1266/1} ḡātır: ḡâtır N2

- 38b 2. Ğam u endüha yol virme gelüp dolsun dil-i zāra
Hevās-ı ƙalbiñi şādān olan mevzū‘ ya vir gitsün
3. Ƙaralmıř ƙanıñı dilden ƙıřart müjĝān ĥadengiyle
Bu fetvānı gözü māhir olan cādūya vir gitsün
4. Ciger pergālesin ĥasret ƙeküp ƙan ile doldurma
Diliñi merd-i merdāne kemān-ebrūya vir gitsün
5. Metā‘ -ı dehrden ‘ārī libās-ı ‘ārdan ‘ūr ol
Cihānın cümle evrāƙın müselsel mūya vir gitsün
6. Mu‘aştar bir kelām ile ƙeküp söz cevherin Nevber
Bu nazmı bezm-i ‘irfānda olan gül-rūya vir gitsün

1267

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Revnaƙı var gül yüze ƙıvrım düşen ĝisūların
Manzarın mergūb ider reyĥān gül-berg-i terin
2. Zülfiñi her yan töker ruĥsāriña bād-ı seĥer
Ebre beñzer ƙulƙayup ĝüyā ĝünün devrüberin
3. Ƙoymadı mensūĥ ola ‘aşƙ ‘āleminde derd ü ĝam
Men emīn oldum maña tapşurdu Mecnūn defterin
4. Bī-ĥařardır řanmuyun yārin kemān-ebrūları
Mīr-ĝazabdır ƙatl için ĥātır dutupdur ĥançerin
5. Tā‘ ati yoĥlar niçün ister nigārin vaşlını
Derĝeh-i yāre olar nā-ĥař açupdur ellerin
6. Şu‘le-i ruĥsāriña yanmaƙdan ötri cānımız
Yirde ƙoymaz āhımız pervāneler ĥākisterin
7. Cān bahāsına ƙoyup dirler ki cānān vaşlını
Cānadırsa vaşl eger bu Nevberindir Nevberin

^{1266/2} mevzū‘ ya: mevzūya N2

^{1266/5} dehrden: dehriden// ‘ārdan: ‘āridan N2

1268

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ' Anber-efşân zülfüñ aç kāsād ola müşg-i Hotan
Gülşene gönder onun ' ıtrın götürsün yāsemen
- 39a 2. Ğonçalıktan gözlüyor gülşende gül ruhsarıñı
İster olsun sen kimi bir ħande-leb ğonça-dehen
3. ' Ārıziñ görmüş diyü gülzāra cem' olmuş tıyūr
Nağme-ğūdur bāğda her nev' i murğān-ı çemen
4. Faşl-ı nevdır bāğda gülzār içinde gül ü çiçek
Ferş-i reng-ā-rengdir seyr-i çemen kılmağa sen
5. ' İtrıñı bād-ı şabā gitdi dil-i maħzūnıma
Dut ħesāba gönderüp Ya' kūba Yūsuf pīrehen
6. Men büründüm penbe-i dāğ-ı cünūna ser-be-ser
Zindelikle pīrehem hem ħabrde cisme kefen
7. Şiddet-i dīvānelik Mecnūnı rüsvā eylemiş
Bağladım zincir ' ivaz Nevber selāsil mūya men

1269

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Doymaz dilim firāğda āh u figāndan
Bülbül keser mi nālesini gülsitāndan
2. Zevk-i ruħuñ benimle gider defngāhıma
Çılmaz bu mihr ħabrde hem mürde cāndan
3. Rūzım olupdı şir-i muħabbet şağir iken
' Aşkıñ meni bu dāra getürmüş cināndan

^{1268/3} bāğda: bāğıda N2

^{1268/4} bāğda: bāğıda// reng-ā-rengdir: reng-ā-rengidir N2

^{1268/6} ħabrde: ħabride N2

^{1269/1} firāğda: firāğıda// figāndan: figānıdan// gülsitāndan: gülsitānıdan N2

^{1269/2} ħabrde: ħabride// cāndan: cānıdan N2

^{1269/3} cināndan: cinānıdan N2

4. Memlû olupdı kâse-i ser-mihriñ ile tâ
Çıhmaz hevâ-yı zevk-i ruhuñ üstüh⁴ândan
5. Mecnûn diyâr-ı aşğda men tek duran degül
Ferhâd kışşası dahı çıhmış miyândan
6. Cânândan haber dutun âvâz-ı nâlemi
Hicrânı ile var haberi gamlı cândan
7. Şabr eylesen firâk ile hicrâna Nevberî
Cânân yanında tâ çıhasan imtiñândan

1270

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 39b
1. Āh kim olmadı bu hâlimi ol yâre diyen
‘Āķibet öldürecekdir meni bu yare diyen
  2. Bister-i ğamda benim hâlimi yoğdur soranım
Olmadı gamlı dil-i zârıma bir çâre diyen
  3. Āh u zâr-ı dilimi her şeb-i hicrân benim
Yârime yoğdur onu yalvara yalvare diyen
  4. Seyr-i gülşen eylügen vaķte görüp hârı güli
Hâlini oğşadup ol gülde yatan hâre diyen
  5. Rû-be-rû yâr maña oldu meni dindimedi
Oğşadup şüretimi şüret-i dîvâre diyen
  6. Tâķ-ı mihrâbı görüp kaçını yâd eylemüşem
Bu muķavvesligi kim olmuş o mi‘ mâre diyen
  7. Gitgide şiddet idir kaçresi bu gözlerimün
Çeşme-i çeşmim olar âķiri fevvâre diyen

^{1269/4} üstüh⁴ândan: üstühânıdan N2

^{1269/5} miyândan: miyânıdan N2

^{1269/6} cânândan: cânânıdan// cândan: cânıdan N2

^{1269/7} imtiñândan: imtiñânıdan N2

8. 'Aşkdan başa belâ geldigini bilmemişem
Bu işe vâkıf olan olmadı Nevbâre diyen

1271

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Ne istiyor ğam u miñnet bu ğamlı göñlümden
Siyâh zülfün elinden sitemli göñlümden
2. Hâdeng-i ğamzeñ onu pâre pâre itmedi mi
Elini ğam götümezdir veremli göñlümden
3. Livâ-yı şöhret açup başıma ğamıñ fevci
Şuâ' -ı şöhret-i şehrem 'alemlî göñlümdem
4. Bilüple halk ser-â-ser ki 'aşk düşkünüyem
Haber dutupdı hâlâyık elemli göñlümdem
5. Yanur şabâha kimi dil ciger gözüm nemli
Ta' accüb itmeli od da bu nemli göñlümdem
- 40a 6. 'Aceb budur ki naşîhat virür maña nâşîh
O bî-haberdi benim bu şanemli göñlümdem
7. Soğak-ı 'aşkda ğamlar meger revâc tapup
Gelüple itmege ğam-bâr hamlı göñlümdem
8. Töküpdi yâri dil-i Nevbere ğamın haşemin
Rağîbi havfa salupdur haşemli göñlümdem

1272

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Bülbül-i bâğ olu mu men kimi feryâd eylügen
Gülü gülşende görüp şâhede min dâd eylügen
2. Deşt ü şahrâ dolanup cânını ğamdan kıtaran
'Aşq olup 'aşığı bu çöller irşâd eylügen

---

^{1270/8} 'aşkdan: 'aşkıdan N2

^{1271/7} 'aşkda: 'aşkıda N2

3. Yoğdur inşâfi onun kim dise Mecnûna cünûn
Töhmete lâyıķ olar ‘ aşıkā irād eylügen
4. Āteş-i hicie yanar ‘ aşıkın öz h̄āhişidir
Çayd-ı cānāndır onu yanmağa mu‘ tād eylügen
5. ‘ Aşķ bīmārına yoğ ‘ ilm-i ṭabābetde ‘ ilāc
Hükemādan olamaz ‘ aşıkā imdād eylügen
6. Nevberī şād eylemez seyr-i gülistān u gülşen
Vaşl-ı cānānı olar ğamlı dilin şād eylügen

1273

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Serv tek bālā-ķadim hicrān idüp mānend-i nūn
Baḫtımın cāmın felek ķahr ile itmiş ser-nigūn
2. H̄āṭırım^{1273/2}dan çıḫmıyor bir şāniye zevķ-i vişāl^{1273/4}
Bu ḫayāli firķat-i hicrānıñ eyler vājgūn
3. Kıaysa mesken bādiye Ferhāda mesken kūsār
Āh kim yoğdur men-i ser-geşteye bir reh-nümūn
- 40b 4. Ğamlarına herkesin bir vezn olar mizānda
Gönlümün derd ü ğamı endūhıdır ḫadden füzūn
5. Şāh-ı mülk-i miḫnetem ḫükmümde min min fevc-i ğam
Leşkerimdir ḫüsn tek inzārda mā yeḫherūn
6. Zevķ-i ‘ aşķ ile olup Mecnûna gönlüm pey-revī
‘ Āķibet eyler meni bu şiddet-i ‘ aşķım cünūn
7. Çekme cānāndan eliñ cānıñ da virseñ Nevberī
Bī-şemerdir yārsız çünkim ḫayāt-ı dehr-i dūn

^{1273/2} ḫāṭırım²dan: ḫāṭırım²dan N2^{1273/4} mizānda: mizānıda N2^{1273/5} inzārda: inzārıda N2^{1273/7} yārsız: yārisiz N2

1274

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Pervâne-i ruhsarıyam ol mäh-liķānın
Dil çekmez elin yandımasa şavtda cānın
2. Gül mişli yüzüñ nālesidir dilde dem-ā-dem
Bülbül eylemez gülşen-ārā terk fiğānın
3. Cem' eyleseler cümle-i hūbān-ı cihānı
Sen pādşehi olmalusan cümle cihānın
4. Hicriñde gözüm kaçresini saḡlayabilmür
Ruḡsāra töker şām u seḡer eşk-i revānın
5. Gözyaşımı gül-gün görüben itme ta' accüb
Kaḡat eyledi dil gözyaşına āh ile kaḡanın
6. Ey Nevberī sen bilmelüsen kaḡadr-i nigārı
Ağyār bile bilmeyecek kaḡadrini anın

1275

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. 'Āşık öz cānını efzūnter ister cāndan
Cān u dilden el çeker çekmez elin cānāndan
2. Bir ' ilāc er var ise cānāndandır ' āşıka
Çāresi yoḡdur eger dermān gele Loḡmāndan
- 41a 3. Yoḡ ḡabābetde onun bu derdine uygun devā
Bu maraḡ iḡrāc olup ḡikmetde her imkāndan
4. Mest-i meydür şanmuyun mey-ḡānede görmezseñiz
Līk mestem doḡrudur bir nergis-i mestāndan

---

^{1274/1} şavtda: şavtıda N2

^{1275/1} cāndan: cānıdan// cānāndan: cānānıdan N2

^{1275/2} cānāndandır: cānānıdandır// Loḡmāndan: Loḡmānıdan N2

^{1275/3} imkāndan: imkānıdan N2

^{1275/4} mestāndan: mestāneden N2

5. Vâ' izün yoḥdur ḥaḳı ' uşşâḳı tenḳîd eylesün
Eylese muṭlaḳ olar sâḳit özü îmândan
6. Gitdi Mecnûn şanmuyun ' âşîḳ tükendi dehrden
Min bile Mecnûn gide bir ḳaṭredir ' ummândan
7. Terk-i cânân eylemek ' âşîḳlara düşvârdır
' Aşḳ-ı Ḥavvâdır sebep Âdem çıḥup rıḍvândan
8. Dime kim rencîdedir ' âşîḳ ḥayât-ı vaḥdete
' Âşîḳa bir lezzet-i maḥşûş var hicrândan
9. Gâhî-geh sâkit olan feryâdîma ' öZR isterem
Ḳorḥuram yâr inciye kūyîndaki efgândan
10. Nevberâ mihr-i ruḥ-ı cânânîñi bas baḡrıña
Ḳoyma çıḥsun âteş-i hicrân dil-i sūzândan

1276

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Göñül el çek bu dünyânın vefâsız âşinâlarından
Uzaḳ ol muttaşıl ehl-i ḥasâis aḡniyâsından
2. Şarâb-ı la' l-ı gülfâmı leb-i cânândan nûş it
Meye âlûde çoḥ olma ḳutarmazsan cefâsından
3. Otur külḥen-ârâ râḥat ḡanî-dillik güzel şeydir
Selâṭîn taḥtının çoḥdur ' uḳûbatı safâsından
4. Her ' âşîḳ bir melek-sîmâ nigâr ile muḳayyedir
Muḥabbet gözleme dehrin vefâsız meh-liḳâsından
- 41b 5. Bezek meşşâṭa urmuşdur yüzine reng-i sūrḥ-âbî
Ḳızarmış gül degül onlar ki al olsun ḥayâsından

^{1275/5} îmândan: îmânıdan N2^{1275/6} dehrden: dehriden// ' ummândan: ' ummânıdan N2^{1275/7} rıḍvândan: rıḍvânıdan N2^{1275/8} maḥşûş: maḥşûşı// hicrândan: hicrânıdan N2^{1275/9} efgândan: efgânıdan N2^{1275/10} sūzândan: sūzânıdan N2

6. Ğubārı hâtırından sil gönül âyīnesin pāk it
Onu şāf itgilen dāim cehālet jeng ü pāsından
7. Naşihat-gūların pendin işit fikr eyle diqqat vir
Bilerseñ maṭlebin aşlın fehim olsañ riyāsından
8. Naşihat Nevberiden dut ki dāim ḥayr-ḥāhiñdır
Seçersen ol zamān ḥāliş zer ü sīmi nuḥāsından

1277

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Salma güzelim 'āşık-ı zārı nazarıñdan
Ağyārı kenār eylegilen devrüberiñden
2. İmdi ki meni 'aşk-ı ruḥuñ çöllere saldı
Zincīrimi de ḥāzır eyle turreleriñden
3. Sen bilme ki şahrāları āsūde dolannam
Rāḥat degülem deşde hem derd-i seriñden
4. Gül bergdeki şubḥ düşen jāleye baḥdım^{1277/4}
Manzūr-ı ḥayāl oldı göze yüzde teriñden
5. Aḥvālimi şor hicr şebi bād-ı şabādan
Her günde giçer şubḥ demi reh-güzeriñden
6. Nevberdir olan ḥasta-yı hicrān u firāқиñ
Gönder ona dārū-yı şifā ḥāk-i deriñden

1278

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 42a
1. Dehr fānīdir gönül ašlā vefāsı yoḥ onun
Min ili 'ömr eyleseñ zevḥ ü şafāsı yoḥ onun
  2. Mihr-i cānān bir dili her gāh nişīmen itmese
Beñzer ol topraқа kim āb u hevāsı yoḥ onun

^{1276/6} hâtırından: ḥâtırından N2

^{1277/3} deşde: deşide N2

^{1277/4} bergdeki: bergideki N2

3. Hoş giçen sâ' at dili kıadri ferahñak itse de
Servden bir säyedir ašlâ beķası yoĥ onun
4. ' Aşk-ı yâri başa dut koyma ide mür âşiyân
Bile herkes olmasa fehm ü zekâsı yoĥ onun
5. Mâh-rû bir dil-berin mihr ü vefâsın dut nazar
Mâil olma ana kim mihr ü vefâsı yoĥ onun
6. Kec-ĥayâl olma cihân varyiyetiyle fânîdir
Dut ĥaķıķat bârını çünkim fenâsı yoĥ onun
7. Mihribân refâr ile ur başa Nevber ' ömrüñü
İsteme ĥalkın bedin dilde rızâsı yoĥ onun

1279

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Baĥuram kûy-i ser-i yârime maĥzûn maĥzûn
Tökürem gözyaşımı ' arıza pür-ĥûn pür-ĥûn
2. Salmusan Ķays kimi deşt ile şahrâya meni
İtmüsen Leylî kimi sen meni Mecnûn Mecnûn
3. Almadiñ cânımı sen tâ kim ola ĥarzım edâ
Ķalmuşam ĥasret ile men saña medyûn medyûn
4. Ķatre ĥatre töküler gözyaşı bu resm idi kim
Baĥr-ı dildir eylügen yaşıımı Ceyĥun Ceyĥun
5. Cân dilerseñ ' ivaż-ı vaşlıña ĥazırdı bu cân
Cânı ĥurbân iderem men saña memnûn memnûn
- 42b 6. Şafĥa-yı sinede dil bûĥesi şad-pâre olup
Sen iden dem yüziñe zülfüñü daĥun daĥun
7. Nevberî kûy-i ser-i yâre yetişmez bu sebeb
Onu hicriñdir iden fikr ile yorĥun yorĥun

---

^{1278/3} servden: serviden N2

^{1278/4} zekâsı: zekâsı N2

^{1279/4} baĥr: bahr N2

1280

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Dolur dolur boşalur ğamlı qanı gönlümüzün
Yetişmür ol mehe āh u fiġānı gönlümüzün
2. Firāqın āteşidir yandıran vücūdımız
Töküldi şem' tek eşk-i revānı gönlümüzün
3. Ne vaşldan bizi maħrūm idir ne va' desi var
Miyān-ı ħavf u recādır her anı gönlümüzün
4. Enisi ğuşsa olup mūnisi ħayāl-i vişāl
Diyār-ı vaħdet olupdır mekānı gönlümüzün
5. Diyār-ı 'aşqda biz ğayr-ı resmi Mecnūnız^{1280/5}
Virilmüyüp hele ħalka nişānı gönlümüzün
6. Yetişmüyor elimiz dāmen-i nigāra velī
Ümīd-i vaşlına vardır gümānı gönlümüzün
7. Fiġān-ı bülbüle beñzer fiġānımız Nevber
Nigār kūyı olup gülsitānı gönlümüzün

1281

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Farq itmedi hicrānda şāmım seħerimden
Ruhsārıma qan yaş tökülür dīdelerimden
2. Men fikr eyledim baħtım açar bāb-ı vişālī
Muħbir döġüdüm hicrde ğavġā-yı serimden
- 43a 3. Gündüz meni nā-rāħat idir ħasret-i rūyīñ
Her şām virür āh u dilim şu' leverimden
4. Olmur güzelim kūyīña gelmek maña mümkün
Muħkem yapuşup ğuşsa ile ğam kemerimden

^{1280/3} vaşldan: vaşlıdan N2

^{1280/5} 'aşqda: 'aşkıda N2

^{1281/1} hicrānda: hicrānıda N2

^{1281/2} hicrde: hicride N2

5. Gözyaşım eger kırmızıdır itme ta' accüb
K̄at olmuş ona hier demi k̄an cigerimden
6. ' Aşkıñda hamu ehl-i cihān bildi melālim
Bir sen dimediñ hāli olum der-be-derimden
7. Dil tenge düşüp hierde müşkildi hayātım
El çekmediler derd ü gāmın devrüberimden
8. Ağyār ile biryirde görem dil-beri Nevber
Seyl-āba gider ehl-i cihān eşk-i terimden

1282

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Men ki ser-mest olmuşam ol nergis-i mestānedan
İçmedim mey-ḥānede mey çekdim el peymāneden
2. Bāde-i la' l-i leb-i mey-gün şarābımdır benim
Zāhide minnet koyup çekdim ayak mey-ḥāneden
3. Yandı cānım ḥasret-i ruḥsār-ı āteş-gün ile
Örgenüpler yanmaḳı ' uşşāklar pervāneden
4. Menzil-i vaḥdet gerek cānān üzün görmeklige
Bu sebep Mecnūn çıḥup şeh̄r ile ilden ḥāneden
5. Miḥnetiñ vīrān idüp her-çend bu cān mülkünü
Zāhir oldu gevher-i ' aşkıım hemān vīrāneden
6. Derd[e] saldiñ cānımı tedbīr-i dermān itmedin
Mümkin olmaz çāre-i derd-i dilim bī-gāneden
7. Terk-i cān ey Nevberī mümkindir ol düşvārdır
El götürmek cebr ilen ol māh-rū cānāneden

---

^{1281/7} hierde: hieride N2

^{1281/3} ' uşşāklar: ' uşşāqlar N2

^{1282/6} [e]: - N2

^{1282/7} düşvārdır: düşvāridir N2

1283

Meʿûlü Mefâʿilü Mefâʿilü Feʿûlün

- 43b 1. Güلزâr-ı melâmetde sen ey nev-gül-i hândân
İtdiñ meni düşvarda dil-i bülbül-i nâlân
2. Ruhsârıñ odı yandıdı bu cism-i zaʿîfim
Pervâne kimi bâl u perim eyledi süzân
3. Hicrânıñ ile hastalanup derde dutuldum
İtmezle tabîbân-ı cihân derdime dermân
4. Çekmem başımı deşt ü beyâbâna niçün kim
Mecnûn degülem söyleye nâ-dân maña nâ-dân
5. Güلزâr-ı cihân içre yakîn bir gül açulmaz
Sen eylemesen şubh demi çâk-ı girîbân
6. Râzî degülem birce nefes cism-i hayâta
Hicriñ tükenüp olmasa vaşlıñ dile imkân
7. Cürʻetlenüp ağıyarım açar taʻne zebânım
Koyma onu mağrûr ola sen eyle peşimân
8. Dil h̄âhiş idir vaşlıñ ile bâde-i laʻliñ
Mey dutmuyacağ Nevberî ger olsa da dermân

1284

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Muntazır koy gözümü her gice giryân olsun
Cigerim kanımı kat gözyaşına kan olsun
2. Dâgdâr eyle dil-i zârımı hicrânıñ ile
Kışmetim hicrde koy nâle vü efgân olsun
3. Şafha-yı sîne gerek dâğ ile derd ile dola
Muttaşıl gözyaşına sîne bir ʻummân olsun

---

^{1283/1} düşvarda: düşvarıda N2

^{1284/2} hicrde: hicride N2

4. Hele mey-ḥānede men dutmamuşam cām-ı meyi
Bāde-i la' l-i lebiñ derdime dermān olsun
5. Tīşedir āh-ı dilim ' ömrüme hicrān gicesi
Bī-sütün mişli göñül ḳal' ası vīrān olsun
- 44a 6. Ḥasta cānım üzülüp āḥire yetsün nefesim
Bile bīmāra gerek yāri niḡebān olsun
7. Cān viren vaḳte diyün yārime bir sāye sala
Başımun üste ki cān virmegim āsān olsun
8. Nevberī aḡlama çoḡ şavt ile hicrān gicesi
Olma rāzī ki ḡamıñ ḥalḳa nümāyān olsun

1285

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Göñül ondan ' ibāretdir sınıḳ ney tek nevālansun
Nefes virdikce dād itsün göñül mātem-serālansun
2. Gerekdir göz töke yaşın gice tā şubḥ ruḡsāra
Ḳarasın aḡa döndersün dönüp aḡı ḳaralansun
3. Yeten bī-mihre dil virme onun adın ḳoyup dil-ber
Odur dil-ber ki ' ahdinde olup şādıḳ vafālansun
4. Ne ḳadri cevr ide cānān göñül ondan kenār olmaz
Temennā eylügen vaşlı gerek yāre ricālansun
5. Ḡam-ı hicrāna tāb itsün olan ' aşıḳ ruḡ-i yāre
Tapup Nevber kimi şöhret il içre merḡabālansun

1286

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Āteşin ruḡsārīña cānım yana pervānedən
Kemterin bilme onu cān yandıran pervānedən
2. Teşnedir göñlüm seniñ la' l-i leb-i mey-güñiña
Bu sebebden doymuram mey-ḥānede peymānedən

3.   Çarşıma cânân gelür mest ‘âleminde nâz ilen
Çıhmuram bâ‘ iş budur şâm u seher mey-hâneden
4.   Hem benim başımda var dīvânelikden bir eşer
Şüretim münşakķ olup Mecnûn kimi dīvâneden
- 44b 5.   Turre-i tarrârda gönlüm esîriñdir seniñ
Bâveriñ yoħdur onu şor şubħ-demler şâneden
6.   Râhat-ı dildir maña ‘aşķ ‘âleminde ferdlik
Hıoşdı bir külhen maña sulţân-nişin kâşâneden
7.   Hâl-i hindû cennet-i rüyıñda gendüm dânesi
Çoħ hirâs eyler dilim ruhsârda bu dâneden
8.   Dildeki cânân ğamı Nevber cevâhirdir saña
Eskik olmaz gevherin dil tek uçuk vîrâneden

1287

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1.   Her gice râhat yatarđım düşmemiş sevdâya men
Şubħa dek sallam nażar ey mâh-manżar aya men
2.   Men tavâf-ı hüsnüñi pervâneden örgermüşem
Cân çıhunca hâdimem ey mâh-rû ustaya men
3.   Sâyeveş yirden gidüp bûs eylerem hâk-i derin
Kâmet-i mevzûnıña mülhâķķ ollam sâye men
4.   Mihrini dutdum dile oldu mükedder hâtırım
Zevķ-i dil bâ‘ iş olup düşdüm bile ğavgâya men
5.   Bend itdim gönlümü cânân müselsel zülfüne
Kâfir oldum şandılar virdim dîni tersâya men
6.   Her seher bir oħ dile yetdi muķarrer ğamzeden
Yaħşı hâzır itmüşem bu şervete sermâye men

^{1286/5} tarrârda: tarrârıda N2^{1286/7} ruhsârda: ruhsârıda N2^{1287/4} hâtırım: hâtırım N2

7. Fikri kecdir zāhidin ister ki senden dūr olam
Bağmaram hergiz bile bed-fikr ü bed-bināya men
8. Nevberī men bağmaram zāhidlerin kec-re 'yine
Virmerem bir müyīnī zāhirdeki dünyāya men

1288

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 45a 1. Ey gönül sen bu fenā dünyāda beş gün var isen
Bir demi şād olmadıñ hicrānda ağlar isen
2. Ka' be-i ruhsārīna her sāniye meyl arturup
Sen ne yağşı dil-ber ü meh-peykere züvvār isen
3. ' Ārız-ı cānānımın mihrini dutduñ merhabā
Hayli memnūn olmuşam kim māil-i dīdār isen
4. Āteşin bir sineden dıŝra çıłursan ey nefes
Dem dutan vaçte serin virdikde āteş-bār isen
5. ' Azm idirsen ŝevç ile kūy-i nigāra ey hayāl
Sen nice çābük-süvār ü tīz-per tayyār isen
6. Hey çekürsen āhlar ğamlı cigerden bī-ķarār
Bile kim ŝiddetlenüpsen cānımı odlar isen
7. Gevher-i dürc-i dehendir ' aşkıımı zāhir iden
Ağsen ey Nevber saña ŝiddik ki sen Nevbār isen

1289

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yād-ı ruhsār-ı nigār eylerdiñ ey dil ay ilen
Ay ğurūb itdi dağı ağlarmusan hay hay ilen
2. ŝubħa dek ħ'āb itmediñ uyĝu saña oldu ħarām
Gel elim üste seni ħ'āb itdirem lay lay ilen

---

^{1288/1} hicrānda: hicrānda N2

^{1288/6} āhlar: āhılar N2

3. H̄asret-i ruhs̄arsen gözden revān kıl yaşını
Farq koyma gülşene cārī olan bir çay ilen
4. Nālemi feryādımı efḡānımı hansın diyüm
Başa yetmez ğamlarım bir bir diyünce şay ilen
5. Her zamān bir oĝ dile yetdi mükerrer ğamzeden
Sen ferāmūş itmediñ müştāk-ı vaşlıñ pāy ilen
- 45b 6. Men gedā-yı h̄üsñüñem sen bir cihān h̄übānısan
Sen meni mesrūr it bir luḡ-i şeh-fermā ilen
7. Az degüldir derd ü ğam ey Nevberī birden diyim
Gönderüpdür üstüme derdi nigārım tay ilen

1290

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Budur qorĝum şerārı āhımın eflākı yandırısun
Tökülsün yirlere gökden ser-ā-ser h̄āki yandırısun
2. Meni ser-mest idüp yārin göz ile h̄āl-i hindūsı
Diyün Īrāniyān bengi yaĝup tiryākı yandırısun
3. İdir zāhid meni da' vet sücūda egri mihrāba
Bile 'aklı yile virsün bile idrākı yandırısun
4. Şarāb-ı la' l-i mey-günñ meyi h̄alka h̄arām itdi
Kesüp töksün yirde dihqān temāmen tā ki yandırısun
5. Nigārın ğayzı hem Nevber muĝabbet cümlesindendir
Olar mı rāzī ol meh-rū dil-i ğamnākı yandırısun

1291

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Ğonça gül tek dil-berim sen ma' den-i esrārsen
ĝayli aqdem h̄ilkatiñ bu dehr yoĝken varsen
2. Yetmüsen bir merkeze aşlā ora yetmez beşer
Sen özün mi' rāc ile gökden yire aĝbārsen

3. Dil viren ‘āşık biler yāre muḥabbet zevḳini
Cān-ı ‘ālemsen bize çoḡ mihrībān dildārsen
4. Zāhir itdiñ ‘āşıka ḥaḳḳı muṭahhar cism ile
Sözleriñ bir dürrdür aḳ nūrına izhārsen
- 46a 5. Ğāfiliñ idrākı yoḡ ḥaḳḳı ide senden kıyāş
Yoḡ lüzümü şāhidin mābeynde sen varsen
6. Egrilerçün ḥaḳ yola sensen ḥaḳıḳı ren-nümā
Tā ebed ḥükmün güzel bu ḥükme sen serdārsen
7. Müdde‘īye ḳoymadıñ bir mebhāş-ı inkār-ı Ḥaḳḳ
Ḥaḳḳ vardır şübhesiz ḥaḳḳ eyle hem sen varsen
8. Ḥamdulillāh Nevberin ḳalbinde yoḡdur şübhesi
Aḥsen ey Nevber bunu sen itmediñ inkār sen

1292

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Müsel sel zülfi her yandan düşüp rüyına ol māhın
Şufuf-i Hinddir gūyā dutup eṭrāfını şāhın
2. Ne ḥülyādır zenaḥdāniñ başımda intihā bulmaz
Ḥayālim rīştesi yetmez tehine bu uzun çāhın
3. Ḥayāl itdim ki zülfünden yapuşsam rāh-ı maḳşaddır
Mu‘ayyen menzilin bilmür ḥayālātım bile rāhın
4. Serüp seccādesin zāhid egildi egri mihrāba
Çatar mı doḡruya egri ḥayālin gör bu güm-rāhın
5. Yaḥupdur āteşe cānım şeb-i hicrānlar āhım
Niçün ey Nevberī görmür nigārım şu‘lesin āhın

---

^{1291/4} dürrdür: dürridür N2

^{1291/5} mābeynde: mābeynide N2

1293

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bilmedim maqşūdını bâremde ol cānānımın
Bu taḥammülden nedir efkārı bilmem cānımın
- 46b 2. Yāre yetmür nāle vü zārım nedendir bilmürem
‘Andelībi nāleye salmış sesi efgānımın
3. Derdimün dermānıdır men bilmüşem cānān lebi
Mümkinātı olmadı ol yārdan dermānımın
4. Bes ki tuğyān-ı ğamım tufan idüpdür sinede
Ğarḳ ider bir gün meni tuğyānı bu tufanımın
5. Gönlümün pergālesi her yan sitem peykānıdır
Kimse itmez çāresin bu derd-i bī-pāyānımın
6. Ğonça tek bağrım dolup ḳan ile ğamdan Nevberī
Fikri bâremde nedir ol ğonça-leb cānānımın

1294

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Başımızdan sāye-i zülf-i siyeh dūr olmasun
Senden özge māh-rū gönlümde manzūr olmasun
2. Ḳaydsızlar bilmesün dilde ğam-ı pinhānımı
Bu nihān dāğ-ı dilim illerde meşhūr olmasun
3. Baḫmasun sensiz gözüm bir dem cihān emlākına
Ārzūsı gönlümün emlāk-ı fağfūr olmasun
4. Ḳoy gözüm baḫsun seniñ la' l-i leb-i mey-gūnıña
Görmege dünyā vü mā-fihānı maḳdūr olmasun
5. Nāleye gelme gönül sākit dayan ğam-ḫānede
Tā şadā-yı nāleden dildār rencūr olmasun

^{1293/3} yārdan: yāridan N2

^{1294/2} ḳaydsızlar: ḳaydsızlar N2

^{1294/3} fağfūr: faḫfūr N2

6. Her seher-dem secde kıl yârin kemân-ebürsına
Ragbet artır tã' ata tâ nefis mağrûr olmasun
7. Mesken it ğam-hâneni Nevber gül üzlü yâr ilen
Āşıkın kalbi gerek dünyâda mesrûr olmasun

1295

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Cân çıhsa da çılmaz benim esrâr dilimden
Birden yoĥ olur sırr sözü var dilimden
- 47a 2. Oldu hamu hem-sâyelerim hâlîme hâli
Yârin haberi olmadı bu zâr dilimden
3. Olmazdı benim dehrde bi'l-merre melâlim
Olsaydıñ eger birce haberdâr dilimden
4. Müjgân oĥunu ĥâhiş idir kan dolu gönlüm
Gönder onu tâ kan çıĥa bîmâr dilimden
5. Ruhsârını yâd itmegimi añladı bülbül
Gülşen gülüne nâlesi oĥşar dilimden
6. Hicrân tenimi saĥladı bir âteş içinde
Her yan tökülür çevreme odlar dilimden
7. Ölseydi eger Nevberî cânın kıtarardı
Çılmazdı bile âh-ı şererbâr dilimden

1296

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Niye ünsiyet idir bilmürem âdem ğam ilen
Ġam şerîk oldu meger ĥılķate bu âdem ilen
2. Tıfl iken biz bu cihân mülküne aĥlar geldik
Āşinâdır gözümüz rûz-i ezelden nem ilen

3. Mūnisimdir giceler āteş-i hicrān u firāk
Nice reftār eylüyem yandırıcı hem-dem ilen
4. Gezerem dağ u daşı yekke vü tenhā bu sebeb
İstemem ülfet idem guşşası menden kem ilen
5. Vaşl-ı cānāna dil ü cānımı virrem bu ‘aceb
Lāyık-ı şöhret olup Hātem ‘abeş dirhem ilen
6. Nevberī hicr-i ruḡ-i yārda ḡünin-dil olup
Gice tā şubḡa kimi ḡābı olur sersem ilen

1297

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Gönlümüz sensiz nice ey ḡonça-leb ḡan olmasun
Göz ḡalup ḡasret yüze firḡatde giryān olmasun
- 47b 2. Gülşen içre kim görüp sākit dayansun bülbülü
Gül görüp ḡülzār içinde zār u nālān olmasun
3. ḡonça baḡrın ḡan ile doldurmasun gönlüm kimi
Seni görcek açılup ḡülşende ḡandān olmasun
4. Neylesün ‘āşık gice ḡisūları yād eylese
Şubḡ olanda zülf tek ḡālī perīşān olmasun
5. Gönlümüz ḡonça güle salmaz heves ey ḡonça-leb
İstemür sensiz gülü ḡülşen ḡülistān olmasun
6. İstemem āhım odı dünyānı yaḡsun Nevberī
Çünkü yārim ondadır dünyānı sūzān olmasun

1298

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Teng oldı nefes hicrde āḡir ḡam elinden
Maḡv eyledi göz nūrını munca nem elinden

---

^{1296/6} yārda: yārıda N2

^{1298/1} hicrde: hicride// maḡv: mahv N2

2. Şahrâları ser-geşte dolanmağda merâmım
Cânımı kütarmağdı benî Âdem elinden
3. Müjgân oğunun şayıca var cismde cânım
Gönlümdi şehâvetde dutan Hâtem elinden
4. Vaqtim giceler âh ile feryâd ile giçdi
Gündüzde günüm qaradı zülf-i ham elinden
5. Âsüde iken başımı saldım ne belâya
Bir ‘arızı gül zülfi siyeh perçem elinden
6. Ser-geşte beyâbân gezirem Nevberî men de
Kân yuddururam gönlüme bir hem-dem elinden

1299

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Ölssem kütarar dil dağı endüh u gamıñdan²⁰⁷⁰
Âsüde yatar kabrde cevri ü sitemiñden
- 48a 2. Hoş-hâl olaram koysañ ayakıñ gözüm üste
Şihhat taparam onda mübârek kademiñden
3. Göz merdümi tek sâkin olaydıñ gözüm içre
Havf itmez idim onda men ebrü-yi hamıñdan
4. ‘İsâ eylüyüp mürdeni ihyâ ne hünerdir
Min cân diriler merhamet-i feyz-i demiñden
5. Dîvâneligim oldı cihân ehline ma‘lüm
Başımda olan şöhet-i ‘aşk u elemiñden
6. ‘Arz eylesen Nevberî cânâniña derdiñ
Kurtarmayacağ yazmağ ile gam kalemiñden

---

^{1298/3} cismde: cismide N2

^{1299/1} kabrde: kabride N2

^{1299/5} elemiñden: ‘alemiñden N2

1300

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Qalup zılmât-ârâ gönüm seniñ zülf-i siyâhından
İdersen mi onu rüşen dem-i ruhsâr-ı mâhından
2. Degül bî-hûde bu giryem ser-i küyînda her sâ' at
Gözüm yaşın tökür itsün ğubârı pāk rāhından
3. Marîz-i 'aşkıñı salma kenâra luḡ u cûdından
Ḥabersiz olma feryâda gelen imdâd-ḡ'âhından
4. Raḡbim reşk idüp yoḡsa dimiş cân isteseñ virmez
Alan vaḡtinde cân naḡdın çıḡarsan iştibâhından
5. Dem-â-dem âh-ı sînemden şikâf-ı ḡabrimi görseñ
İdüp efsûs ḡayretde ḡalarsan bah-bahından
6. Eger küyînda cân virsem mezârım ḡâr u ḡaşâkın
Müheyyâ eylesünler ḡoy ayaklanmış giyâhından
- 48b 7. Ḗoyup ḡabr içre telḡinim viren vaḡte nigâh eyle
Ki tâ rüşen ola ḡabrim münevver ḡüsn-i mâhından
8. Ğalaḡ sözdür gice olmaz yüzüñ nûrı olan yirde
Cihân târîk olur Nevber seniñ bu dūd-ı âhından

1301

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Çıḡmaz endüh u ḡamın bu dil-i nâ-şâdımdan
Olmasa levḡ-i ḡazâ ḡâlî eger adımdan
2. 'Aşḡ dîvânesiyem Ḗays ile var râbıtamız
Tapmuşam şöhreti men 'aşḡda üstâdımdan
3. Yoḡdı gönümde benim dâr-ı cihânın hevesi
Kâm-ı dilçün ḡiçerem dehrde her zâdımdan

---

^{1301/2} 'aşḡda: 'aşkıda N2

^{1301/3} dehrde: dehrde N2

4. Gülşene var hevesim serve baħum yādîñ ile
Çıhara seyr-i çemen belki ğamım yādımdan
5. aysa Mecnūn didiler ħalka dōnūp saldı nazār
Aşl dīvāne menem yoħ ħaberim adımdan
6. Ol adar dād eyledim hicrde āħir ki benim
Gōçdi hem-sāyelerim nāle vū feryādımdan
7. Belki tedrīc ile men menzil-i maşūda yetem
Ĝafleten yāri ğorem çatluyaram şādımdan
8. Nevberī bir ğun olar şoħbet-i ħalk ğire sōzūm
Ĝuft ũ ğūdan yetūşer bir bire isnādımdan

1302

Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn

1. Şem^ç tek bir od alup āteş-i āħım serden
Eyle yandım ki yirim ħālīdi ħākisterden
- 49a 2. Yandūğum bilmediler sākīt ũ şāmit durdım
İtmedim nāle daħı incimedim dil-berden
3. Mest-i mey-ħāne olup ħumma dayaq olmamuşam
Bādeni nūş eyledim la^ç l-i leb-i aħmerden
4. Virmüyün nişbetimi ays ile Ferhāda niçūn
Onlarun adı çıħup^ç āşık olan defterden
5. Sōylüyün vā^ç ğze tā adıma bŭhtān dimesŭn
İftirā sōzlerini sōylemesŭn minberden
6. Ĝa yüzŭn kim ğorecek ğormese cānān yüzŭnŭ
Ĝormek āsāndı bize ğāib ũzŭn eźherden
7. Cānı cānānıñna vir tā bulasan zev-i vişāl
^ç Āşıkın zevi nedir ōrgen onu Nevberden

1303

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Nice kec-rev dolanur dil-ber-i meh-rū menden
Yohsa ağyārım olup yāre sūhan-gū menden
2. Hamı zincīri bilür ‘āşıka tedbīr-i cünūn
Yār luṭf ile didi silsile gīsū menden
3. Yanur āteşgede-i hicrde cānım giceler
Yataḳumdan od alur durduḳu mevzū‘ menden
4. Dil yanur hem tökülür ‘ārızıma eşk-i terim
Bilmürem odda nedir bu tökülen şū menden
5. Cevr-i cānān dilime her güne gündendi füzūn
Ḳoymuyor ḥāşıl ola itdigim ārzū menden
6. ‘İṭr-ı gül oldu nihān bergde ‘āşıḳ ḡamı tek³⁰⁷⁶
Menle hem-şoḫbet olan kimse dutar bū menden
7. Uzanup zülfi kimi ḳoymadı pā-būsī olam
Nazarında diyeseñ ḳadrlıdır mū menden
- 49b 8. Nevberā baḫr-ı belā-yı ḡama zevraḳdı tenim
Sāḫile çıḫmaḳ için çizgini her su menden

1304

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Aşḳ āsāndır dile dildarı tapmaḳdır çetin
Cānı virmek sehldir cāndarı tapmaḳdır çetin
2. Şāf itmek ‘āşıka mümkindi dil āyīnesin
Ona ḳarşu durmaga ruḫsarı tapmaḳdır çetin
3. Dil temennā eylüyor vaşla yetişmek lik men
Söylerem düşvār olan bu varı tapmaḳdır çetin

^{1303/3} hicrde: hicride// mevzū‘: mevzū N2

^{1303/6} bergde: bergide N2

^{1303/7} ḳadrlıdır: ḳadrlıdır N2

^{1304/1} sehldir: sehldir N2

4. ʿAyb dutma bülbülün gülşendeki feryādına
Gül tikansız hârsız gülzârı tapmaqdır çetin
5. Laʿl ü gevherden daḥı kıymetlidür kân-ı kelâm
Müşterî bulmak ona bâzârı tapmaqdır çetin
6. Zülfüde mesken dutup ruhsârı göz ister göre
Nevberâ zulmâtdan envârı tapmaqdır çetin

1305

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Âh şad âh benim âh-ı dil-i zârımdan
Yaş töken şâm u seher dîde-i hûn-bârımdan
2. Niye olmuş bu dilim bir bile kan ile harîş
Göz töker kaçrelerin kan ile ruhsârımdan
3. Müje peykânlarını urdı ciger pâresine
Bu yara yoḥ eyelüyor cân u dili varımdan
4. Çoḥ taʿ accübdî gönül bir bile gam guşşa ilen
Tâb-ı âsîb eyelüyüp incimedi yârımdan
- 50a 5. Niye çîḥmur tenimi guşşadan âzâd eyelüye
Ne temennâ eyelüyor bu dil-i bîmârımdan
6. Taʿ n idirler maña her anda aḡyârlarım
Yârime söylemürem men bu sözü ʿârımdan
7. Nevberâ menden alup gönlümü cânân aparup
Tâ giri istemerem men onu dildârımdan

1306

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilün

1. Dil olup ʿaşka düşen günden berî dildârımın
Oldı maḥşûşî onun cân naḫdi ile varımın

^{1304/4} hârsız: hârisız N2

^{1304/6} zulmâtdan: zulmâtıdan N2

^{1305/6} anda: anıda// aḡyârlarım: aḡyârlarım N2

^{1306/1} dildârımın: dildârımın// varımın: varımın N2

2. Maḥfil-i cānānıma bād-ı şabā itdi güzer
‘İtr-ı hoş gitdi maña müşgîn saçından yārimin
3. Dehr pūç olsa dile bir zerrece itmez keder
Olmasun bir müyü kem gīsü-yı ‘anber-bārımın
4. Şāḥ-ı gülde gül görüp bülbül ona feryād ider
Görmemiş yāri nedir dād-ı dil-i bīmārımın
5. Görseñiz gülzārda her yan saralmış yaprağı
Rengine tımşāl idün bu zerd olan ruḥsārımın
6. Her zamān bir ‘aşığın bāzārı tapmışdır revāc
Müşterisi ḥaylidir imdi benim bāzārımın
7. Tāzeterdir Nevberī bār-ı ümīdim naḥlinin
Ḥalk-ārā var kıymeti bāğ-ı cihānda bārımın

1307

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

1. Şabāḥı ney götürdi dādı menden
Salup şahrālara feryādı menden
2. Gülü sîr-âb iden yaşındır āhım
Olupdur Bî-sütün ber-bādı menden
- 50b 3. Kesilmez bülbülün gülşende dādı
Şeb-i hicrānımın feryādı menden
4. İdüp kışmet ta‘ aşşuḫ her diyāra
Ayırmış Ḳays ile Ferhādı menden
5. Ceres feryādını dutdı beyābān
Onun da dādınun imdādı menden
6. Şeb-i yeldāya ad itdim saçınđan
Ḳara zülfün götürmüş adı menden
7. Ḳara zülfün ḳara ḥālîñ ḳara göz
Tamāmen onlarun isnādı menden

---

^{1306/5} gülzārda: gülzārıda N2

8. Rızālandım vişāle cān u dilden
   İvaż alsañ da ger her zādı menden
9. Ne dem eyler göreydim şād Nevber
 Nigārım bu dil-i nā-şādı menden

1308

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1.   Aql u idrāk ummuyun Mecnūn kimi dīvāneden
 Siz onun hālın şorun Leylī dutan peymāneden
2.   Aşıkı hicrān odı yandırdı yāri bilmedi
 Örgenüpdür yanmağı şem  e yanan pervāneden
3. İtdi rüsvā-yı cihān zāhid meni ser-hoş görüp
 Bilmeyüpdür ser-hoşam bir nergis-i mestāneden
4. Āteş-i hicrān dime Ferhādı Kaysı yandırıp
 Dūd eflāke çıhar bu resmdir her hāneden
5. Qorhudan el urmuram hāl-i siyāh-i yārime
 Ādemi yād eylerem cennetdeki bir dāneden
6. Piçtāb-ı zūlf ile gīsū hadişin bilmedim
 Men gerek bu maṭlebi aḥz eyelüeydim şāneden
7. Menle gel zāhid bölek cā-yı   ibādet-hāneni
 Sen götürme Ka' beden el men der-i mey-hāneden
- 51a 8. Nevberī doğru bilür  a' atgeh-i mey-hāneni
 Sen de gel mey-hāneye āsūdelen efsāneden

1309

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Gülşende gül açıldı gelür dādı bülbülün
 Gülzārı dutdı nāle vü feryādı bülbülün

^{1307/7} isnādı: işnādı N2

^{1308/4} resmdir: resmidir N2

^{1309/1} nāle vü: nāle-yi

2. Gül şâhesinde şâm u seher eylüyor figân
Mesrûr olar mı bu dil-i nâ-şâdı bülbülün
3. Kûy-i ser-i nigârda her şâm tâ seher
Feryâd u nâle mende çıhup adı bülbülün
4. Bilmezdi dâd itmegi gülşende men kimi
Ġamgîn dilim olup dağı irşâdı bülbülün
5. Hicrân şebinde gördi şeb-âheng nâlemi
Taşdıķ itdi ħaylidir irâdı bülbülün
6. Men terk-i ħâne eyledim ol âşiyâneni
Vîrâne oldu menzil-i âbâdı bülbülün
7. Nevberledir berâber onun şubħ nâlesi
Şâma kifâyet eylemedi dâdı bülbülün

1310

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dilimde ħakk olup mihriñ ruħ-i meh-rûya and olsun
Cünün zinciri boynumda olan gîsûya and olsun
2. Büküpdür ħâmetim ħuşşâñ ħamîndır mûnis-i cânım
Egildim keşret-i ħamdan kemân-ebrûya and olsun
3. Sirişkim rûd-ı Ceyħun tek virer seyl-âba dünyâı
Yüzüñ devrindeki terden düzülmüş şuya and olsun
- 51b 4. Cihânın cümle evrâķın berâber dutmaram zülfe
Yatan şâh-mâr tek kıvrım yüziñde mûya and olsun
5. Meni teşħire bend itmez cihânda cümle cādüger
Gözüñde ħuvve-i sâhir olan cādûya and olsun
6. Mu'âlic ihtiyâcım yoħ ne lâzımdır maña dermân
Lebiñde şehdden şîrîn olan dârûya and olsun

---

^{1309/3} nigârda: nigârıda N2

^{1310/6} şehdden: şehdiden N2

7. Meni senden kenār itmez raķībın mekr ü tezvīri
Dile mezkūr olan şām u seher yā-hūya and olsun
8. Saçın ʿ ıtrı muʿ aṭṭardır Ḥotan āhūsı müşgindir
Nesīm-i şubḥdan her gün yeten hoş-būya and olsun
9. Būte büt-ḥāneye secde kaşın öñünde ʿ aybımdır
Dayannam bu kıyām ile kad-i dil-cūya and olsun
10. Nigārın kaḫrı rahmetdir cefā bilmez onu Nevber
Kaķem bu ellerim birle yazan mevzūʿ ya and olsun

1311

Mefʿūlü Fāʿilātün Mefʿūlü Fāʿilātün

1. Ḥiss eyleseydi ʿ aşık cisminde ihtiyārın
Koymazdı göz öñünden dūr olmağa nigārın
- 52a 2. Olsaydı hūşa mālİK başında fehm ü idrāk
Çekmezdi göz yolundan ol nergis-i ḥumārın
3. Feryāda men gelende sākıt olur şeb-āheng
Būlbūl de sākıt eyler gülşende āh u zārın
4. Kimdir diyen ki Ferhād Şīrine dağı çapdı
Tedrīc ile każırmış bī-çāre öz mezārın
5. Zincīre raġbet itmez Leylīye bend olan Kaķays
Boynundaki müselsel gīsūsıdır nigārın
6. Göz merdümi uşandı cānānı gözlemekden
İtmez rehā nedendir munca göz intizārın
7. Ğamgīn dili açar mı bāġ ile seyr-i gülşen
Dutġun dile ne ḫayrı gülzār u lālezārın
8. Ey Nevberī ʿ abeşdir baḫtı muķaşşır itmek
Var bir günü vişāle bī-şübhe rüzgārın

---

^{1310/8} şubḥdan: şubḥıdan N2

^{1310/10} mevzūʿ ya: mevzūya

1312

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Terk-i mey eyle gönül dildār cāmın dutgilen
Sen bu sevdāda meni bu hāle zāmin dutgilen
2. Gitme sen mey-hāneye dāhil rüsūmın bilmemiş
Evvel ol mey-hānenin resm ü nizāmın dutgilen
3. Ger şeh-i hūbāna dil virmek dilersenñ hādım ol
İbtidā sen mihribān şāhın ğulāmın dutgilen
4. Çāker-i dergāh olup fahr it gedā-yı hūşlete
Şehden aqdem yol gelüp şāhın licāmın dutgilen
5. Ey serir-i salţanat tahtında sulţānluq seven
Sen ra' iyyet-perver ol halk ihtirāmın dutgilen
6. Añla ey dil kim nefes ehlindedir mevt ü hayāt
Sa' y idüp bu hilķatin bir nık nāmın dutgilen
7. Nefsiñi ālūde it faqr ehline meyl artura
Bu şıfatla gerdişin ' āli-maķāmın dutgilen
- 52b 8. Pāk idüp jengārdan āyīne-i idrākıñı
Şüret-i cānān kimi Nevber kelāmın dutgilen

1313

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Cān naķdidir vişāle temennāsı dil-berin
Tefşire baķmuşam budı ma' nāsı dil-berin
2. Āyīne-i dilimdi dutan ' aks-i yārımı
' Aks aldı dilde ol ruķ-i zībāsı dil-berin
3. Başımdadır hemişe hevā-yı vişāl-i yār
Dilden kenār olmadı hūlyāsı dil-berin
4. Cām-ı şarābı dutmamuşam tōhmet itmüyün
Hūşım alupdı sāğar-ı şahbāsı dil-berin

---

^{1312/8} jengārdan: jengāridan N2

5. Her gün didim vişâlini ferdâya sahladı
‘Ömrüm tükendi bitmedi ferdâsı dil-berin
6. Gülzâr saldı gülleri hem surh lâleni
Şahrâya kodı ‘arız-ı hamrâsı dil-berin
7. Nevber ne kadri sa‘y idesen olmaz âşikâr
Gözde olan rumûz u mu‘ammâsı dil-berin

1314

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Yârîne yalvar gönül tâ kim seni kan itmesün
Gözünü hasret koyup ruhsâra giryân itmesün
2. Vaşl-i cânânı dile düşvâr iden agyârdır
Görüm Allâh müşkil-i agyârı âsân itmesün
3. Fikr idüp cânân dahı rahm eylesün ‘uşşâkına
Niyetinden yârimi Allâh peşimân itmesün
4. Olmasun yâ Rab görüm hârın naşîbi berg-i gül
Gonçanı bād-ı şabâ gülşende handân itmesün
- 53a 5. Hâra gül kışmetdise ‘aşk ehline mâni‘ rakîb
‘Andelîbe söylüyün ‘azm-i gülistân itmesün
6. Vaşl-ı cânân istüyen cânından el çeksün gerek
Câna efsûs eylüyen tâ meyl-i cânân itmesün
7. Kâm-ı dil cânândan Nevber naşîb olsun bize
Hasret ile ‘âşığı çâk-ı girîbân itmesün

1315

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Her günde alur şâne ferah kara tiliñden
‘İtrın dağıdur şevk ile ruhsâra tiliñden
2. Koy perçem-i gîsûnı şabâ yahşî dolansun
Çünkü aparur ‘ıtrını gülzâr tiliñden

---

^{1314/7} cânândan: cânânıdan N2

3. Görmüş saçınun nazmını sünbüller itirmiş
H̄ayret yetüşüp ey şanem onlara tiliñden
4. Geldi müje peykānı açık s̄neme degdi
Her günde yetür göñlüme min yara tiliñden
5. Faḥr eylesün çerḥ-ı felek gökdeki māha
Olmuş yüzüyün bedrde mah-pāre tiliñden
6. Dīvāne olan men kimi Mecnūndı velākin
Zincir onun boynuna Nevbāra tiliñden

1316

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Varımdı ḥayli gılayem o ḳara gözlerden
Zamāndı görmemişem bir işāre gözlerden
2. Ṭabīb derd-i dil-i zārıma ' ilāc itmez
Bu derde belki ola birce çāre gözlerden
3. Sağalmuyupdı dilimin yarası ḥadengiñden
Hirās idir göre yara dübāre gözlerden
- 53b 4. Cefā ḥadengini dutmuş kemān-ebrūya
Kime ḡamın diye bu baḥt-ı ḳara gözlerden
5. Salanda kec-nazarın cānımı alur cānān
Yürek salur özini min feşāra gözlerden
6. Sitemli oḡlar ilen s̄nemi delür ḡamzeñ
Göñül tenimde olur pāre pāre gözlerden
7. Gilaye eylemürem ' acz ile olan sözdür
Emīn men degülem ' itibāra gözlerden
8. Vefā rüsümını bilse nigār-ı meh-peyker
Yaḳīn ki Nevberi salmaz kenāra gözlerden

1317

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Bülbüldür iden şekve güle hārın elinden
Bir şekve de men itmelüyem yārin elinden
2. Mey-hāneni ney itdi hāzīn şavt ile maḥzūn
Bu nāle ona yetdi dil-i zārın elinden
3. Bir munşifi hardan bulalım kim gülü alsun
Mağrūr yatan gülde siyeh hārın elinden
4. Hem-sāyelerim göçmege âmāde olublar
Feryāda gelen bu dil-i bīmārın elinden
5. Şahrā gezirem rāḥat olam ṭa' ne-i ilden
Āsūde olam kūdek-i bāzārın elinden
6. Bir ḥacc-ı kebīr oldı bize Ka' be-i ḥüsñüñ
Bir igneye yir ḳalmadı züvvārın elinden
7. Çoḫ el uzanur dāmen-i imdādına her yan
Sen dutmalusan 'aşḳda Nevbārın elinden

1318

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Gülzārı dolandım ki gözüm bir güle düşsün
Yāda salum öz yārımı gözden gile düşsün
- 54a 2. Sındırma gönül şīşesini onda ğamıñ var
Men ḳorḫuram ol ğamlarım elden ele düşsün
3. Men yāri diyüp nāle idim güllere bülbül
Yārin maña feryādı fiġān bülbüle düşsün
4. Her-çend ğamım şiddet idir her güne günden
Zikriñ meni ḳoymaz ki işim müşkile düşsün
5. İnşāf u mürüvvetden uzaḳlarda ne inşāf
'Uşşāḳın işi maḥkeme-i 'ādile düşsün

---

^{1317/7} 'aşḳda: 'aşḳıda N2

6. Göster yüziñi güllere koy bergi saralsun
Maḥcüb olup öz ğurresine gül güle düşsün
7. Çāk eyle girībānıñı göz nūr ile dolsun
Bu şa' şa' adan cānıma bir zelzele düşsün
8. Çek bir tarafa tilleriñi devr-i ruḥuñdan
Koy 'arızınun şu' lesi dutġun dile düşsün
9. Pervāne kimi Nevberi şem' -i ruḥa yandır
Kim bahsa ona gözleri yanmış küle düşsün

1319

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gizlet yüzüñ niķāb ile aġyār görmesün
Ey ġonça gül açılma seni ḥār görmesün
2. Bir dürr isen melāḥat-ı bāzār-ı ḥüsnüde
Ebsem seni bir özge ḥarīdār görmesün
3. Mestāne süzme gözlerini seyr-i bāġda
Bu 'işveni o nergis-i ḥammār görmesün
4. Vācib bilindi mescide mihrābın olmaķı
Gösterme ṭāķ-ı ḳaşıñı mi' mār görmesün
5. Koyma şabānı zülfe toḥunsun seḫer seḫer
'İtr-ı laṭif-i ṭurre-i ṭarrārı görmesün
6. Gīsūda gizli dut dilimi pīçṭāb ide
Anı ḥadeng-i ġamze-i ḥün-ḥār görmesün
- 54b 7. Maḥv eyle cānı tā eṣer ondan görünmesün
Menden zamāne ehli bir āṣār görmesün
8. Zünnārı zülfe baġla dilim dest-ġir idüp
İl ṭa' nesıyle Nevberī āzār görmesün

---

^{1319/3} bāġda: bāġıda N2

^{1319/7} maḥv: mahv N2

1320

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ğamıñı söyle cānāna ona bir çāre göstereñ
 Ṭabīb-i derd bir çāre dil-i bīmāra göstereñ
2. Sineñde zaħm-ı peykānı açup göster o meh-rūya
 Ona dil ğamze-i ħūn-ħ̣ārdan min yara göstereñ
3. Dime bī-hūdedir bülbül figānı şāħ-ı güllerde
 Revādır mı açılsun gül yüzini ħāra göstereñ
4. Şeb-i hicrānlar ' aşık dutuşsun āteşe yansun
 Semender cānını şem'e dolansun nāra göstereñ
5. Muħabbet cāminı doldur niĝārın mey dudağından
 Mey-i engürı sākīler dutup mey-ħ̣āra göstereñ
6. Mühendis řāk-ı ebrūdan götürsün řāk-ı mihrābı
 Binā-yı mescidi ta' mīr iden mi' māra göstereñ
7. Vücūdım riştesin pūr-piç idüpdür çarħ-ı kec-devri
 Nice Nevber açup derd-i dilin dildāra göstereñ

1321

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zülf-i řarrārı idüp gündüz yüzüñ devrin kemīn
 Gice ğāret eylesün cān nağdini itmiş yemīn
2. Ğam ki cānāndan gelür dil şād olur ħadden füzūn
 Çoħ sevir gönlüm gelen cānāndan fevcin ğamın
3. Ğamzeden min nāvek-i müjĝān toħunsa sīneme
 Dilde ta' mīr eylüyor ' aşkın ħişār-ı muħkemīn

^{1320/2} ħūn-ħ̣ārdan: ħūn-ħ̣ārıdan N2

^{1320/4} hicrānlar: hicrānılar N2

^{1320/4} semender: şemender N2

^{1320/5} mey-ħ̣āra: mey-ħ̣āra N2

^{1321/2} cānāndan: cānānıdan N2

- 55a 4. oymasađ merhem eger cānān dil-i mecrūhıma
Kim virer senden sivā sōyle bu derdin merhemin
5. Fāş idūpdür derdimi illerde giryān gözlerim
Yoğsa pinhān eylüyor ilden ölünce dil ğamın
6. Men riyāyı tād atı zūhhāda tapşurdım mađa
Vācib oldu tād atı mihrāb-ı ebrū-yi ğamın
7. Cān viren vağtinde ger cānān gele baş üstüne
Nevbere ğāk-i şifā eyler ğubār-ı mağdemin

1322

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. ığdığ ey dil tāb-ı hicrān itmediğ cānımda sen
Ğam yeme ey beđtever ğisū-yı cānānımda sen
2. Ğoş ğiçür evğatığı menden sağa yoğdur haray
Yağşı ğünler görmediğ ğaldığ benim yanımda sen
3. Terk idüpsen cān ivin sen beğteversen beğtever
Ğayli zağmet çekmüsen feryād u efgānımda sen
4. Ğasret-i ruđsār olup āhir ğalāş itdiğ özüğ
Ğasreti ğoyduğ benim bu çeşm-i giryānımda sen
5. Şabr zehrin hicride ğat eylediğ dermānıma
Yağşı tedbīr itmediğ tađlīl-i dermānımda sen
6. Göñlümü aldıđ dime ey māh-rū fetğ eylediđ
Sen benim göñlümde hem cānımda hem ğanımdasen
7. Şūretiđ 'aksi benim bu çeşm-i giryānımdadır
Her şeb-i hicrān benim tā şubğa dek yanımdasen
8. Ğasret-i ruđsār ilen min derde saldığ göñlümü
oymusan pozğunluğı bu cism-i sāmānımda sen
9. Nevberī saldı nağar çāk-ı ğirībān bendine
Dimediğ ne görmüsen çāk-ı ğirībānımda sen

1323

Ḥazreti Muḥammed ‘Aleyhi’s-selāma

Ḥaşr Olunmuş Bir Manzūme

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 55b 1. İnsân mısan ey mâh-liķā yoḥsa perîsen
Yâ yir yüzünün nûrisan Allâh ḥaberisen
2. Yirden göge sensen mi olan ‘arş sûtunı
Yâ ḥâne-i Ḥaḳḳa ḳoyulan luṭf-i derisen
3. Gündür götüren ḥilḳat-ārâ nûrını senden
Envâr eylediñ nûrın ile hem ḳameri sen
4. Ey pāk u muṭahhar beden ey nûr-i İlâhî
Pāk eylemüsen tevḥîd ile ḳalbleri sen
5. Râḡıb eylediñ doḡru yola güm-reh-i dîni
İslâm eylediñ küfrde ḳalmış beşeri sen
6. Münkirlerin iḳrârı daḡı boş yire gitdi
İmâna gelen şaḥşların tâc-ı serisen
7. Nevber seni görmez dime her-çend göz ile
Ḳalbinde olan nûr-i muḥabbet eşerisen

1324

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bülbül-i gülzârdan feryâdı çoḡdur göñlümün
Ses iden ecrâsdan hem dâdı çoḡdur göñlümün
2. Dil binâsın tîşe-i âh ile gam virmez yile
Cismde tâb ü tüvân bünyâdı çoḡdur göñlümün
3. Min yire daḡun idüp peykân çeker pergâlesin
Şanma kim maḡlûb olar efrâdı çoḡdur göñlümün

^{1323/5} küfrde: küfride N2

^{1323/6} şaḥşların: şaḥşılarn N2

^{1324/1} ecrâsdan: ecrâsıdan N2

^{1324/2} cismde: cismide N2

4. Ğamlıdır dil ğuşşalı derd-i mihen hadden füzün
Bir kavî sultândır her zâdı çoğdur gönlümün
- 56a 5. Tîşe ile dağ çapup âhı unutmuş Kûhken
Bu kimi ‘ aşıklara irâdı çoğdur gönlümün
6. Kaysdan bir ders alup Ferhâddan diger birin
‘ Aşkî teknil itmege üstâdı çoğdur gönlümün
7. Zülf tek bahtım kara ğisûya nişbetdir adım
Yâr özü Nevber diyüpdür adı çoğdur gönlümün

1325

Mef'ülü Fâ'ilâtün Mef'ülü Fâ'ilâtün

1. Ğam kârvânı geldi gönlümde açdı bârın
Yârim ğama diyüpdür gönlümün i' tibârın
2. Dil pîşvâz idüpdür kârvânda sârbânı
Dil-şâd eliyle dutmuş ser-kâfile mehârın
3. Derd ü ğam u melâlin birbir kabûlin itdi
Bî-‘ özr ü bî-bahâne tapşırđı ihtiyârın
4. Bir sormadı ne yirden gelmiş ona bu tuhfe
Taḥkîk idüp ki bunlar irsâlidir nigârın
5. Ğam zülf-i yârdandır ondan yeter kara gün
Ğuşşa hemîşe cânın şâm eylüyor nehârın
6. Endûh u hemm u miḥnet bir hırkadır tenimde
Çekdirdiler belâdan bu hırқа âstârın
7. Ğamze ḥadengi deldi Nevber dilin nigârım
Yirde koyar mı şayyâd mecrûḥ olan şikârın

^{1324/4} sultândır: sultânıdır N2

^{1324/6} Kaysdan: Kaysıdan// Ferhâddan: Ferhâdıdan N2

^{1325/5} yârdandır: yâridendir N2

1326

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şormadıñ hâl-i dil-i zâr-ı perîşânımı sen
Salmusan çâresi yoğ derde dil-i zârımı sen
2. Virmediñ ' aşıkâ sen bir def a imdâd elini
Silmediñ eşk-i ter-i dîde-i giyânımı sen
- 56b 3. Eyledim mülk-i dil-i cânımı teslîm saña
Tâ kim âbâd idesen bu dil-i vîrânımı sen
4. Ey gözüm munca ki sen yaşını tökdüñ yüzüme
Bes niçün şöndümediñ bu dil-i süzânımı sen
5. Yandıdıñ cân u dili her gice hicrân odına
İtmediñ vaşla ' ivaż bir gice hicrânımı sen
6. Merhamet gözlemüşem nergis-i mestânından
Virmüsen katlim için ğamzeye fermânımı sen
7. Nağd-i cân elde olan cümlesi kurbândı saña
Gel kabûl eylegilen nezrimi kurbânımı sen
8. Nevberin çâre idebilmedi derdine hekîm
Sağlama sende olan derdime dermânımı sen

1327

Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün

1. Başa dönmek resmini örgenmüşem pervâneden
Zülfe saykal virmegin ta' lîmin aldım şâneden
2. Yâd-ı ruhsâr eylüyüp her dem dolanmağ gülşeni
Deşt ü şahrâ gezmeği Mecnûn kimi dîvâneden
3. Doymaram men bâde-i la' l-i lebinden yârimin
Koymaram dışra kadem men bir bile mey-ğâneden
4. Kâni' em dervîş tek âsûde külğen küncüne
Menzilim eydir maña kâşâne-i şâhâneden

5. Hâl-i hindû dânesi saldı dil-i zâra hirâs
Men hesap itdim onu cennetde bitmiş dânededen
6. Mest olan dem yâr uzun görrem leb-â-leb câmda
Çıkmaram mey-hânededen el çekmerem peymânededen
7. Hakk-ı Mecnûndur gören Leylî yüziñden Nevberî
Men gerek el çekmüyem Hakkı gören dîvânededen

1328

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

- 57a 1. Dil-teng olup vişâl-i cânânı gözlemekden
Göz nûrını itirdi ol cânı gözlemekden
2. Bîmâr olup yıhıldım raht-ı ecelde kaldım
Şabrim tükendi âhir dermânı gözlemekden
3. Çârem kesildi bildim yoğdur 'ilâc-ı derdim
Müşkil muqaddem oldu âsânı gözlemekden
4. Ma'lûm olundu ölmek bîmâr hâletimden
Cânânsız ne hâcet dünyânı gözlemekden
5. Bir gül kimi dayandım emrinde ol nigârın
Hidmet 'ibâret oldu a'yânı gözlemekden
6. Dâd u figân idünce bülbül kimi yoruldum
Bir yâr-i gül-'izâr ı handânı gözlemekden
7. Nevber nedir merâmıñ bî-hüde zindelikden
Âbâda gitmek eydir vîrânı gözlemekden

1329

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ol zamân kim gelmişem dâr-ı fenâ dünyâya men
Virmüşem cân u dili bir şûret-i zîbâya men

---

^{1327/6} câmda: câmıda N2

^{1328/4} cânânsız: cânânısız N2

2. Serv-ķāmet yārdan men itmerem başım kenār
Başım üzre eylerem zülf-i siyāhın sāye men
3. Gündüzüm rüşen maña hürşidveş ruhsārdan
Gicemün tārīkini itdim rücū^ç ın aya men
4. Mescidi vā^ç izlerin güftārına dutmam kılak
Tā muķayyed olmaram her şoĥbet-i bī-cāya men
5. Cānımı pūç eylesem el çekmerem cānāndan
Sa^ç y kılām tā olam cānān ilen hem-sāye men
- 57b 6. Nevber oldum yārime dünyānı dutdı şöhretim
İstedi tā kim yetem bir devlet-i ^ç uz māya men

1330

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Her-çend yāre yetmege itdim şitāb men
Aldım ^ç ivaz şitāb-ı nigāra ^ç itāb men
2. Ecrim midir veyā ki raķībün firībini
Yāri yanında döndi günāha şevāb-ı men
3. Bed-gūların maķāline bāver mi eyledi
Ĥoş geldi yāre hicr deminde ^ç azāb-ı men
4. Mey-ĥāneler ķapansa ne ġuşşa ne ġam maña
Mey-gün leb-i nigārda cām-ı şarāb-ı men
5. Gülzār-ı ĥüsn-i yārda gönüm ġurābdır
Gül şāĥesinde raķşa gelüpdür ġurāb-ı men
6. Şabrim tükenmez oldı belā-yı muĥabbete
Eyyūba nişbet oldı bu şabr ile tāb-ı men
7. ^ç İrfānlar mecālisine zīnet arturar
Lezzet virer edīb-i cihāna kitāb-ı men

^{1329/2} yārdan: yārıdan N2

^{1329/5} cānāndan: cānānıdan N2

^{1330/4} nigārda: nigārıda N2

^{1330/7} ^ç irfānlar: ^ç irfāniler N2

8. Gülzâr-ı dilde güller açup ‘ıtrdır sözüm
Pür-kıymet oldu bezmde ‘ıtr-ı gül-âb-ı men
9. Meh-rûların nezâresi teskîn-i kalbdır
Cânân firâkı cânâ olupdur ‘azâb-ı men
10. Hâk-i tenim gül açdıracağ her çemenlere
Sîr-âb ider o gülleri çeşmimde âb-ı men
11. Nevber ne oldu yârdan en‘âm u hil‘atım
Cânândan suâle ne oldu cevâb-ı men

1331

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 58a 1. Hicrânî ile şubha kimi odlanuram men
Hâl-i dilime hâlî degülseñ kanuram men
2. Şöndürmedi dil âteşini eşk-i revânım
Tökdukce gözüm yaşını artuğ yanuram men
3. İl boynuma koymağ dilüyor ‘aşk-ı nihânım
İnkâr idirem ‘aşkıımı ilden danuram men
4. Ey serv-i revân sen yürüyen yolları men de
Yirden sürünüp sâye kimi yollanuram men
5. Sensiz bu cihân hûbları kârıma gelmez
Görsem seni min dil-ber içinde tanuram men
6. Müjgân oğunu dutma kemân-kaşa dem-â-dem
Rağm eyle ki bu oğlar ile oğlanuram men
7. Cânânına cân virnüyen ‘aşık döğü Nevber
Cân virmegi hicrândan âsân şanuram men

^{1330/8} c ıtrdır: ‘ıtrıdır// bezmde: bezmide N2

^{1330/11} yârdan: yâriden// cânândan: cânânıdan N2

^{1331/5} hûbları: hûbıları N2

^{1331/7} hicrândan: hicrânıdan N2

1332

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bir niķāb ile idir cānān yüzün menden nihān
Yoħsa bilmür zülfünü murğ-i dil itmiş āşiyān
2. Şāne çekse zülfüne ruħsāra düzse tellerin
Sayķalına eylerem gözyaşını zülfe revān
3. Perçem-i gīsūları maħzūn dile ħürmet idir
Cüst ü cū-yı şāneye virimür onu ašlā nişān
4. Yoħsa cānānım bilür gönüm kuşu zülfüdedir
Ġayz ile gāhī baħar āyīnede geh miħribān
5. Allāh Allāh görmüsen bu uğrunu ħün-ħ'ār göz
Sāriķi iv şāħibi görse düşer ortaya ķan
- 58b 6. Ġamzeden peykān dutar cānān kemān-ebriūlara
Āh kim bilmür dilim olmuş onıñla miħribān
7. Ey gönül refār eyle ol turre-i tarrār ilen
Elbiri ġāretgerin sālīm ġiçürder kār vān
8. Ĥāzır ol ey Nevberī vaķt-i vişāl-i yārdır
Fırşatı fevt eyleme vaşla gerekdir naķd-i cān

1333

Mef' ulü Fā' ilātü Mef' ilü Fā' ilün

1. 'Uşşāķa raħm itmeyeni yār şanmuyun
Bī-miħr ü bī-vefāları dildār şanmuyun
2. Maħlūķdan kenāra çıħup düşdi çöllere
Şaħrāda Ķaysı mişl-i cününvār şanmuyun
3. Cānāndı cān metā' ina şevķ ile müşteri
Ondan sivā-yı cāna ħarīdār şanmuyun
4. Ĥicrān odına nār-ı cehennem degül 'ivaż
Āteş budur siz ondakini nār şanmuyun

^{1333/2} maħlūķdan: maħlūķıdan N2

5. Renc-i firāk u miḥnete aġyār olur sebeb
Bu bādenün muḳaṣşırını yār şanmuyun

6. ‘Āşıkların sülūkı ḥaḳīkatdi Nevberī
‘Āşıkları ḥaḳīr dutup ḥār şanmuyun

1334

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Hansı meh-rüya gönül dil virmüşen bend olmusan
Hansı gül-rü vaşlına sen ārzūmend olmusan

2. Yūsuf-i Ken‘ān kimi çāh-ı zenaḥdān içre sen
Bir Züleyhā şūrete şevḳ ile dilbend olmusan

59a 3. ‘Aşḳ bāzārındaki kām-ı dile sermāyesen
Ġam yeme ey beḥtever dervīş-i ḥursend olmusan

4. Deşt ile şahrāda sen dīvānelik fikrindesen
‘Āḳil iken bes niçün sen lāyıḳ-ı pend olmusan

5. Sen du‘ā-yı şubḥ-dem vird-i zebān itdiñ meger
Tā bu rāh ile gidüp dildāra peyvend olmusan

6. Dağ yıḥarsan āh ile boş eller ile tīşesiz
Hansı bir şīrīn-lebe Ferhād mānend olmusan

7. Vaşl-ı cānān Nevberī dermān-ı derdiñdir seniñ
Tūṭı mişli ṭālib-i şehd-i leb-i ḳend olmusan

1335

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Bahār faşlı nigārım idende seyr-i çemen
Açıldı ġonça gül oldu ṭarāvet-i gülşen

2. Tamām-ı nāz nezāket yolu ile sūsen ü gül
Dağıtdı gülşene ‘ıṭrın mişāl-i müşg-i Ḥotan

3. Bu ḥāle dutdı ḥaber ġonça gül nesīminden
Açıldı ḥande-gül olsun dağıtdı pīrāhen

4. Yañaqlarında olan surḥ-i lâle-gün rengi
Getürdi lerzeye servi o serv-ḳadd-i çemen
5. Ayağa saldı nigārım çemen benefşelerin
Çerāk-ı çeşm ile itdim güzergehin rüşen
6. Bu hâle ḥayli baḥup durmuşam temâşāya
Nigāra ‘ arz eyledim Nevberī dilersen o men

1336

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ey gönül sa‘y eyle mest-i leb-i gül-gün olasan
Derd ü ğamdan ḳutarup ḥâli diger-gün olasan
- 59b 2. Vādī-yi ‘ aşḳda vir yâre muḥabbet elini²¹
İl gözünde hamudan kadr ile efzün olasan
3. Tâc-ı şâhı dilüyen zâtını göstermelidir
Ger denî-ḥaşlet isen umma Ferīdün olasan
4. ‘ Aşḳ râhında ḥaṭâ çoḥdı ḥaṭâlar yoludur²²
Bu yolun şartı budur ‘ aşḳda Mecnün olasan
5. Āteş-i hirc devâm itmelüsen firḳate tâb
Tâ ki vaşla yetüşüp ḫâlî‘ i meymün olasan
6. Seyle dönder gözünün yaşını hicrân gicesi
Şeb-i iḥyâda gerek ğuşşalı maḥzün olasan
7. Nevberī sen de ğubâr ol ki hevâlar götürüp
Yazdıḳun şî‘ r kimi her yire dağun olasan

1337

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Düşdi şoḥbet gine ol ṭurresi ‘ anber-būdan
Açdı gösterdi gönül silsilesin ğisūdan

---

^{1336/2} ‘ aşḳda: ‘ aşkıda N2

^{1336/4} ‘ aşḳda: ‘ aşkıda N2

2. Şordım ondan nicedir renc-i şeb-i hicrânın
El-ḥazer eyledi dil hicrân şebi uygudan
3. Ğamze peykânı uran zaḥm saña sehl midir
Yādıma salma didi tîr-i kemân-ebrūdan
4. Şöndürer mi dimüşem dil odını eşk-i revân
Sūdı yoḥdur didi bu âteşe siz min şudan
5. Didim ol zülfe nice bend eylediñ murğ-i dili
Didi milçek asılar dāma düşende mūdan
6. İnciyürler mi didim dād ile feryādıñdan
Didi hem-sāyelerim göçmelidir yā-hūdan
7. Söyledim bildi mi il dildeki pinhân ğamiñı
Yoḥ didi Nevberī iller işidüp o budan

1338

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

- 60a
1. Ğayz ile nevk-i ğamzeni ebrūya çekmüsen
‘Āşık dilin bu vāhimedden şuya çekmüsen
  2. Şimşād el ile şāneni çekdikde zülfüñe
Āyine qarşu gönlümü ğisūya çekmüsen
  3. Cān rīştesin dolandımusan tār-ı zülfüñe
Til til düzende tilleriñi mūya çekmüsen
  4. Fettān göz ile yaka tesāhir yoluyla mı
Bend-i tılsım-ı nergis-i cādūya çekmüsen
  5. Şām u seḥer maḳāmter-i ‘ adde saḥluyup
Āḥir dilim hidāyet-i yā-hūya çekmüsen
  6. Ol vesme kim ḳaşıñdadı ruḥsār-ı māhda
Ḥaṭṭ-ı siyāhdır ki perīgūya çekmüsen
  7. Bīmār bilmüsen bu dil-i zār-ı Nevberī
Bir nüşḥa-yı vişāl ile dārūya çekmüsen

^{1338/6} māhda: māhıda// siyāhdır: siyāhıdır N2

1339

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Çekil kenāra hekimā habībi koy gelsin
     'İlāc-ı derdim olan la'li sebebi koy gelsin
2. Zāmīr-i sīnede derd-i nihānı bilmemüsen
     'İlācına sen uzağsan qarībi koy gelsin
3. Yetişmüyüpdü kemāle işin tabābetde
     Bu hāle muḥbir olan bir edībi koy gelsin
4. 'İlāc-ı derd-i dilim yoḡ kitāb-ı hikmetde
     Dilim devāsına ondan naşībi koy gelsin
5. Firīb-i dāne ilen murğ-i dil düşüp dāma
     O ḡāl-i hindveşi pür-firībi koy gelsin
- 60b 6. Fezā-yı 'aşqda muḥkem olan bu mülk-i dile²¹
     Müdellel eyle o şāh-ı necībi koy gelsin
7. Vişāl-i yār müyesser degül bu ḡasta dile
     Melāmet eylese ḡaḡdır raḡībi koy gelsin
8. Ne çāre Nevberī zāhid-i şanem-perest bilür
     Mezārım üstüne ehl-i şalībi koy gelsin

1340

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Nuḡkı yoḡdur ḡalemin derdimi izḡār eylesün
     Dil-i maḡzūndan ol yāri ḡaberdār eylesün
2. Derd elinden bu dilim çöllere şaḡrāya düşer
     Zülfüne yārim onu söyle giriftār eylesün
3. ḡayret almış gözümü uyguya gitmiş kimidir
     Ġamzeden bir oḡ atup gönlümü bīdār eylesün

---

^{1339/6} 'aşqda: 'aşkıda N2

^{1340/1} maḡzūndan: maḡzūnıdan N2

4. Ayulup hūşa gelen serserī dünyāya baħan
Başımı mest-i mey-i nergis-i ħammār eylesün
5. Qoy dirig̃ eylesün bir nice güftārī maña
Danuşup gönlümüzi vāqıf-ı esrār eylesün
6. İltimās itdim ona dil daħı imdād eylüyüp
Āhdan ħuşk gözüm yaşını ħün-bār eylesün
7. Dürr tek gözyaşını qan ile maħlūṭ eylüyüp
Onu ya‘ kūt-i Yemen lü’lü’-i şhvār eylesün
8. Yuma ey eşk-i revān keşreti Nevber adını
Defter-i ‘aşqda ser-ħaṭṭını koy var eylesün

1341

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Sāye-i serv-i qadiñ koy başa olsun sāyebān
Sāyeñi kem eyleme başımdan ey serv-i revān
- 61a 2. İltifātıñ olsa kem ağıyar ṭa‘n eyler maña
İbtidādan olmusan bāremde ħayli miħribān
3. Yād idüp ruhsārıñı gönlüm tesellī-yāb olur
Ber-ḳarār olsun onu dāim onıñla āsumān
4. Qaṭ‘-ı ümmīd olmadım miħriñ düşende gönlüme
Menzil-i maḳşūda dil yetmeklige vardır gümān
5. Şevḳ-i ħüsnüñdür iden her dem münevver gönlümü
Bu sebebden her zamān gönlümdı senden şādmān
6. Ĥam ḳadimle kūyıña geldikde sıħma gönlüñü
Ehl-i ‘aşḳın ‘ömrüne farḳ eylemez pīr ü civān
7. Şedd ḳoymuş gözlerim gönlümde qan devrānına
Yoħsa kim qanın ider yaş ile dil gözden revān

---

^{1340/6} āhdan: āhıdan N2

^{1340/8} ‘aşqda: ‘aşqıda N2

8. Gevher-i ‘aşkı gönül sīnemde pinhān sahluyor
Resmdir olsun gerek nā-ehliden devlet nihān
9. Nevberī faḥriyyeden her şāniye olmuş berī
Sāde-dil dervīşdir ne müstebid şāh-ı cihān

1342

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Dil hicre tāb eylemedi yār neylesün
Göz giryeden uşanmadı ruḥsār neylesün
2. Eşk-i revānı şöndümedi nār-ı fırqati
Ġamlar yataķı bu dil-i bīmār neylesün
3. Āġuş-i gülde mest yatar ḥār nāz ile
Dād itmesün mi bülbül-i nā-çār neylesün
4. Her şubḥ-dem şabā getirür ‘ıtr-ı zülfünü
Saldı kesāda ‘ıtrını ‘atḫār neylesün
5. Āh-ı dil oldı gözyaşına kāt iden kani
Ķanlu sirişke dīde-i ḥün-bār neylesün
- 61b 6. Tersāya virse dīnini Şan‘ān nigār için
Ma‘zürdur bu sāḥada zünnār neylesün
7. Nevber ġamın yazanda kalem geldi nāleye
Munca fiġān u nāleye tūmār neylesün

1343

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

1. Ey gül gel olma ḥāra salma meni hevesden
Dil murġı bülbül olmaz pervāz ider kafesden
2. Ey sārban kātārı şahrā-yı ‘aşķdan çek
Mecnūn şadāsı dutsun şahrāları ceresden

---

^{1341/8} resmdir: resmidir N2

^{1343/2} ‘aşķdan: ‘aşķıdan N2

3. Hicrân şebinde nâlem yetmez mi ol nigāra
Hem-sâyelerdi her gün bîzâr olan bu sesden
4. Bir mû kadarca olsa yanında i' tibârım
Olmaz dilim ricâsı dünyâda ğayrı kesden
5. Bâzâr-ı hüsn içinde kıymetlidir metâ' ın
Anıñ gözetçisin dut bir men kimi ' asesden
6. Deryâ tehinde lü'lü' öz kıymetin itirmez
Hâşıl nedir şu üzre ser-geşte hâr u hasdan
7. Bildim ki men şarâbın her kaçresinde şer var
Aldım bu pendî Nevber bir pāk-dil nefesden

1344

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Zülmâta salma dehri yüzünde niķâb ilen
Aç rûyını mübâhişe it âftâb ilen
2. Gözyaşım ile sinedeki dâğ şönmedi
Men bilmürem bu od şönü bes hansı âb ilen
3. Reşk-i leb oldı telh eylügen hummda meyi
Oldı haram halk şurûbı şarâb ilen
- 62a 4. Zülf-i siyâh hayli melâhat virür yüze
Gülzâr revnaķı olu müşgin ğurâb ilen
5. Zâhidle koymuyun meni bir yirde mescide
Ehl-i şevâbı koymuyun ehl-i ' azâb ilen
6. Dil tenge gelmek üzredî mesdûd-ı sineden
Çıhmaķ diler kenâra tenimden şitâb ilen
7. Hicrân şebinde uyguya rağbet degül gönül
Fikri ' alâķa bağlamuyor çünki h'âb ilen
8. Nevber ğamın dil eyledise yetmez âhire
Lâzım gelür ki yârine yazsun kitâb ilen

1345

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ne istiyor ğam u miḥnet bu ḥasta gönlümden
Giçürdi kaflisini deste deste gönlümden
2. Eger olaydı ğam u miḥnetin ḥarīdārı
Alardı minler ile bār-1 beste gönlümden
3. Şarāb kāselerini dönderin yüzü kıoylu
Selāmlar yetürün çeşm-i meste gönlümden
4. Kıoyup yataķ-1 ğam üzre nigār ḥasta meni
Götürmüş el ğam ivinde nişeste gönlümden
5. Ḥadeng-i ğamze idüp pāre pāre dil cigerim
Ṭaleb ne eylüyor imdi şikeste gönlümden
6. Töküldi bār-1 dilim bezm-i ' ayş-1 ' irfāna
Diraḥt-1 ' aşķa şemer yetdi reste gönlümden
7. Nigāra māil olup Nevberī ne vaķte dilim
Ḥaber dutun onu rüz-i Eleste gönlümden

1346

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Kenār eyle niķābı ' izār-1 aliñden
Göñül münevver ola şu' le-i cemāliñden
- 62b 2. Yoluñda doğrasalar bend bend eger tenimi
Elim üzölmeyecek dāmen-i vişāliñden
3. Şeb-i firāķda şorsañ nice giçür ḥālim
Cevāba muntazır olma bile suāliñden
4. Bahā-yı vaşlıña cān naķdini temennā kııl
Cevāhirāt-1 cihān giçmesün ḥayāliñden

---

^{1345/3} selāmlar: selāmılar N2

^{1346/3} firāķda: firāķıda N2

5. Ta' aşşuq artururam cennet-i ' izāra velī
Varımdı dilde hirāsım o dāne hālīñden
6. Hıtağı söylemüsem mäh-ı nev kemān kaşıña
Hesāba dut sözümin sehvinı vebālīñden
7. Hoşam ki Nevberī men bu şarābdan dürem
Niçün ki bādeni dutdum leb-i helālīñden

1347

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ba' irim dildi ğam bārım figāna dil ceres menden
Beyābān çöllerin dutmuş ser-ā-ser ğamlı ses menden
2. Heves şahrāya salmağda hıredmend-i cihān oldum
Eziyyet görmesün tā kim cihānda hıç kes menden
3. Ne ülfedir bu ey rühım ten-i bīmārdan çığ git
Tapup cānānı muhkem dut dağı bu rabtı kes menden
4. Müneccim bilmür iqbālım haçan mes' ud olar yā Rab
Ne müddetdir ki el çekmez olupdur baht-ı nehs menden
5. Hirāsa saldı mağlūkı benim dehşetli feryādım
Velī hūnin bürüz itmür kovarken bir meges menden
6. Figān u nāleme Nevber muķābil bir figān olmaz
Velī cān-süz bir neydir ki dutmuşdur nefes menden

1348

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Dil h' āhiş idir sevgilü cānān bile derdin
Cānānı gören demde getürmür dile derdin
- 63a 2. Feryādına hayrāndı onun bülbül-i şeydā
İzhār eylüyor bāğda hāndān-güle derdin

---

^{1346/7} şarābdan: şarābıdan N2

^{1347/3} bīmārdan: bīmārıdan N2

^{1348/2} bāğda: bāğıda N2

3. Dil söylemedi derd-i dilin nāzlu nigāra
Cānānı onun belki dilinden sile derdin
4. Nabzımı durdur hayret ile ba' zı tabībān
Zannen didiler çıhmağına bir ile derdin
5. Dünyāda gamı olmuyan olmaz bu yaķındır
Gönlümdür iden onlara kısmet gile derdin
6. Nevber dime bī-hūde gezüp Qays beyābān
Tāb eyledi tökdi o hem sāhile derdin

1349

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Aşkdan bīmār olan 'uşşāka dermān neylesün
Derde düşmüş gönlüme bī-çāre Loqmān neylesün
2. Ta' ne-i aġyārdır hālim perīşān eylüyen^{1349/2}
Hālet-i efsürdeme zūlf-i perīşān neylesün
3. Ğonçanun baġrın yarup reşk-i lebiñ gülzārda
Açulur hāndān olur bād-ı gülistān neylesün
4. Bir bir üste koymuyor kirpik şeb-i hicrānda
Şubha dek bed-h'āb olan bu çeşm-i giryān neylesün
5. Keşret-i ġamdan olur hicrān şebi tażyīķ-i dil
Munca dāġ-ı miħnetin āsībine cān neylesün
6. Şem' veş ruhsārīña gönlüm döner pervānevār
Yandısa bāl u perin ol şem' -i sūzān neylesün
7. Gülşen içre Nevberī görse seni gülden güzel
Olmasun mı gül kimi çāk-ı girībān neylesün

---

^{1349/1} 'aşkdan: 'aşkıdan N2

^{1349/2} aġyārdır: aġyārıdır N2

^{1349/3} gülzārda: gülzārıda N2

^{1349/4} hicrānda: hicrānıda N2

1350

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. 'Ömrüm tükendi hicrde sensiz hayâl ilen
Cânım cefâ [vü] cevri çekür mâh u sâl ilen
- 63b 2. Ebrûna meh didim didiler kaç karadır
Rencide olma men dimüşem ihtimâl ilen
3. Dīvânelik makâmına yetmez öten giçen
Mecnün tapar bu rütbeni 'aql-ı kemâl ilen
4. 'Ayb eylemez ki men çekürem miñnet ü melâl
Bâzâr-ı 'aşq-ı yâr giçir kıl ü kâl ilen
5. Çekdim hemîşe töhmet-i ağıyar hacletin
Hoş-hâl itmediñ meni kâm-ı vişâl ilen
6. Gelsün mezârım üstüne cânâna 'arz idün
Olsun vedâ' -ı âhîretim gül-cemâl ilen
7. Örtün cenâzem üstüne bir rengi kara şâl
Nâ-kâm ölerde kabre gider kara şâl ilen
8. Nevber bahâ-yı 'aşkıña cânân ne virdi bes
Mümkin vişâli olmadı gitdi bu hâl ilen

1351

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Cânân bu qalb tîresine âftâbsen
İtme gurûb itmege bir dem şitâbsen
2. Mebsûtdur dilimde hemîşe muhâbbetiñ
Ġam-hâne-i dilimde olan bir kitâbsen
3. Hicr âteşiyle yandumusan cism ü cânımı
Şöndürmege bu âteşi bir serd âbsen
4. Mihrâb tek dolandı yüzüm semt-i kıbleden
Olduñ şevâbdan sebab-i ictinâbsen

^{1350/1} hicrde: hicride// [vü]: -y1 N2

5. Doldurdu āhın yili pīrāhen ü tenim
Hicriñde eylediñ tenimi bir ḥabāb sen
6. Mest-i ḥarāb-ı nergis-i mestem ne mest-i mey
Cām-ı lebinle virmüşen ey gül şarāb sen
7. Bildiñ ḥelāl Nevberī ḳanın ne vech ile
Nā-ḥaḳ bu ḳana virmelüsen mi cevāb sen

1352

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

- 64a 1. Her-çend dehri başıma sen dar itmüsen
Şādem belā-yı 'aşḳa giriftār itmüsen
2. Yoḥ bilmüşem ḥayātımı sensiz seniñle var
Bu i' tikāda sen meni vādār itmüsen
3. Cevr ü cefā ki senden ola çoḥ heveslüyem
Şādān meni raḳıbleri ḥār itmüsen
4. Zühd ü riyānı terk eyleyüp 'aşḳı dutmuşam
Çoḥ şākirem ki sen meni dīndār itmüsen
5. Pīr-i muḡān ne faḥr eylüyor mest iden meye
Maḥmūr gözle başımı ḥammār itmüsen
6. Ey dil kenāra çıḥ seni min bār būs idüm
Meyl-i ṭarīḳ-i Aḥmed-i Muḥtār itmüsen
7. Cān virmege nigāra varındır mezāḳ çoḥ
Sen ḡāibāne meyl-i ruḥ-i yār itmüsen
8. Esdirmüsen vücūdıma bād-ı muḥabbeti
Cānım cihāna şafḥa-yı gülzār itmüsen
9. Nevber hemīşe ḡurrelenüp faḥr eyle kim
Mīhr-i nigāra ḳalbi sezāvār itmüsen

1353

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Halka fâş oldu ğamım gözden ahan yaşımdan
Ahdı ruhsâra düşen yaşım aşup başımdan
2. La' le dönderdi daşı gözyaşı kan olduçuün
Şübhede kaldı hamu kırmızı baş daşımdan
- 64b 3. Gizlede bilmeyecek bu felek-i şu' bede-bâz
Mekr ü tezvîrini bu dîde-i haşhâşimden
4. Katlime hüküm virür göz müje peykânlarına
Cân kıtarımaz özünü ğayzlı ferrâşımdan
5. Almadı behre o kim bilmedi söz cevherini
Oldı maħrûm benim sofradaki aşımdan
6. Nûh tûfanına bu gözyaşım imdâd eylüyüp
Niçe il imdi ğiçür bilmürem öz yaşımdan
7. Sırr-ı dil virmegilen Nevberî sen her yetene
Tâ haṭâ görmüyesen men kimi sırdaşımdan

1354

Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün

1. Hardan allam sen kimi bir şûret-i zîbânı men
Bilmürem mümkün degül gezsem hamu dünyânı men
2. Çoḡ çetindir gül yüzün emşâlini gülşen göre
Görmedim gönlüm kimi bir bülbül-i şeydânı men
3. 'Aybdır berg-i güle baḡş eylese gül-rû ilen
Görmüşem gülzârda berg-i gül-i ḡandânı men
4. Zülfüne beñzetmerem aşlâ cemende sünbülü
Hem berâber dutmaram zülf-i 'ıtrına reyḡânı men
5. İsterem senle ola mümkün maña bir hoş ḡayât
Göz önünde tâ görem ol kâmet-i Tûbânı men

^{1354/3} 'aybdır: 'aybıdır// gülzârda: gülzârıda N2

6. udsidendir mende bu zev-i ta' au valına
Sındırabilmem daı dil itdigi peymanı men
7. Derdi sen virdiñ maña bī-gānelerden are yo
Senden allam ' aıbet derd-i dile dermānı men
8. Nevberiden yūz dutup olma ona kem iltifāt
Virmeseñ dermānımı tā neylürem bu cānı men

1355

Mefā'ilūn Fe'ilātūn Mefā'ilūn Fe'ilūn

- 65a 1. ayāl-i valıñ olup başıma belā getüren
Olupdı asret-i rüyñ dile bükā getüren
2. Nesīm-i ub idi her dem viren tesellī dile
Odur saıñdan alup ' ıtr-ı pūr-bahā getüren
3. Ne neydi bilmürem āır nevāsı bāga düşer
Dilimdi yosa benim neylere adā getüren
4. Nigārdan maña her kim virerse ād aber^{1355/4}
Olar bu mürde dile ıat u ıfa getüren
5. Ne zev olar ne fera yārim olmuyan yirde
Maall-i yār olur ancak dile afā getüren
6. Raıb rek eylüyor istemür viāle yetem
Odur miyān-ı men ü yārda nizā' getüren
7. Mu' ālicün nedi Nevber devāsı dil amma
' İlāc-ı derd-i dilimdir o meh-liā getüren

1356

Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilūn

1. Ey gözüm bir bu adar dāmene tökdün gile sen
Niye döndermemüsen dilde ubarı gile sen

^{1355/4} nigārdan: nigārdan N2

^{1355/6} yārda: yārıda N2

2. Yanacağsan bedenim āh-ı şerār-bārım ile
Döneceksen bilürem āhri yirde küle sen
3. Hoşluyor yār seniñ nāleñi hicrān gicesi
İstemür şādlanup hurrem u şādān gülesen
4. Nazarıñ bir yiredir görmege cānān yüzüni
Yetürebilmemüsen manzarı cānān güle sen
5. Vaşla ümmīd eylediñ mende inandım sözüñe
Gine ümmīd idirem қаbrime şāyed gelesen
- 65b 6. Şoşbetiñ menle olur her gice tā şubha kimi
Ey gönül söyle kime kimden idirsen gile sen
7. Şeve berķinde sen ey çeşm-i siyeh-gün meger
Yā siyeh hūşe-i engūrda bir cüft gilesen
8. Nevberin yāri bu gün güllere gösterdi yüzün
Güle bülbül eyledi nāleni rūyi gülesen

1357

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Tār-ı zülf-i siyehiñ oldı gözüm қara iden
Gözleriñdir meni bu dehrde āvāre iden
2. Қаtre қаtre gözümün yaşı tökülmür yüzüme
Şiddet-i ğamdır onu hicrde fevvāre iden
3. Teşnedir ğamlı dilim la' l-i lebiñ bādesine
Haқlıdır töhmetini meşreb-i mey-h'āre iden
4. Fikr қoymur ki gele bir gice uyқu gözüme
Bu hayāl oldu onu māil-i seyyāre iden
5. Ham düşüpdür yüzünün devrine zülf-i siyehiñ
Bedrveş rūyiñ odur manzara meh-pāre iden

^{1356/7} engūrda: engūrıda N2^{1357/1} dehrde: dehrıde N2^{1357/2} hicrde: hicrıde N2

6. Tâ ‘ilâc eylemeseñ Nevber-i bî-çâre özüñ
Olumu sensiz onun derdine bir çâre iden

1358

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Göñlüm kuşu pervâz eyledi cân kafesinden
Terk eyledi cân mülkünü cânân hevesinden
2. Feryâd-ı dilim bir gice koymur meni râhat
Şiddetli olup nâlesi şahrâ ceresinden
3. Dil dâdı niçün sevgilü cânâna yetüşmür
Hem-sâyelerim tenge gelür nâlesinden
- 66a 4. ‘Aksini tutur her gice mir’ât-ı hayâlim
Yaşım tökülür dâmenime göz gilesinden
5. Feryâd eylüyor şubha kimi bu dil-i nâ-çâr
Bir çâre diler derdine feryâd-resinden
6. Gözyaşını kem eylemüyor merdüm-i çeşmim
Ceryânı onun kem döğü rûyı arasından
7. Kim görse hemîn Nevberî bir âh çeken dem
Bî-şübhe görer âteşi anıñ nefesinden

1359

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Mey-ğânelerde neydi benim tek nevâ iden
Bezm ehlini dilim ğamına âşinâ iden
2. Virmez şadâ-yı nâlemi Ferhâd nâlesi
Şahrâdaki ceresden dilim tek nevâ iden
3. Yandırdı cism ü cânımı hicrânıñ âteşi
Pervâne oldu men kimi cânın fedâ iden
4. Pâmâl idüpdi derd meni dürd-i mey kimi
‘Aşkıım meni bu hâle olupdur rızâ iden

5. Mağrūr-i hikmet olmasun aṣlā ṭabībler
Yoğdur marīz-i ʿaşka cihānda devā iden
6. Nevber duʿā-yı vaqt-i seher müstecāb olar
Şubhın deminde yāriñe ol ilticā iden

1360

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Şuʿle-i şemʿ-i ruḥuñ nūrānīdir meh-tābdan
ʿArīzıñ rüşenterīñ hürşid-i ʿālem-tābdan
- 66b 2. Beñzemezdir laʿliñe yākut-i şahrā-yı Yemen
Surḥ rengin lebleriñ fark eylemez ʿannābdan
3. Nergis-i mestiñ meni ser-mest ü maḥmūr eyelüyüp¹³⁵⁹
Çekmez el ʿākil olan munca şarāb-ı nābdan
4. Uyğuda görsem yüzüñ olmuş benimle rû-be-rû
Olsa min il ol gice ṭulānī durmam ḥʿābdan
5. Renc virmez ol kadar ağyār ṭaʿnı göñlüme
Āsibi artuḫ olar bir zaḥm ola aḥbābdan
6. Ḥame baṭnından aḥan ḫan ḫara yazdıḫca ḡam
Gözlerim tek doymuyor kâğız ḫalem ḥün-ābdan
7. Bile gitse Nevberī āh u fiğāniñ rüz u şeb
Vaşl-i yāre yetmüyüp sen de düşersen tābdan

1361

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Men nice el götürem sen kimi bir meh-rūdan
Yüzümü dönderüm ol ṭāḫ-ı kemān-ebrūdan

^{1359/5} ṭabībler: ṭabībiler N2

^{1360/1} mehtābdan: mehtābıdan// ʿālem-tābdan: ʿālem-tābıdan N2

^{1360/2} ʿannābdan: ʿannābıdan N2

^{1360/3} nābdan: nābıdan N2

^{1360/4} ḥʿābdan: ḥʿābıdan N2

^{1360/5} aḥbābdan: aḥbābıdan N2

^{1360/6} ḥün-ābdan: ḥün-ābıdan N2

^{1360/7} tābdan: tābıdan N2

2. Niye Mecnûn olup boynuma zincîr salum
El çekim zülf-i siyeh silsile-i gîsûdan
3. Âşiyân itdi serin murğ diyorlar Qaysın
Yakîn âsûde imiş başı onun gayğudan
4. ‘İtr-ı zülfüñdür alan hûşımı başdan dem-i şubh
Hûşa gelmez ki başım munca olan hoş-bûdan
5. Gözünün nişbetini virdile çeşm-i Hötana
İ‘tirâf eyler onu şorsañ eger âhûdan
6. Nevberî sen ki bile yârîni yâd eylemüsen
Hiç sorar mı göresen yâr seni o budan

1362

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 67a
1. Hâberîñ yoğdı benim âh-ı dil-i zârımdan
Yaş töken şâm u seher dîde-i hûn-bârımdan
  2. Ne şabâ luğf eylüyor virmege cânân haberin
Hâtif-i gayb ne hem ol meh-i envârımdan
  3. Bir kese söylemedim men ki nigârın sözünü
İl bilüpdür bu nihân derdimi ruhsârımdan
  4. ‘Ankebûd-ı dilimi ‘aşk-ı nigâr itdi za‘îf
Bir tük ile asılar turreşi tarrârımdan
  5. Var iken men yoğ olam ‘aşk-ı nigâr ile varam
Kim diyir mest maña var haberim varımdan
  6. Qays şahrâ dolanup dağı dolandı Ferhâd
Men işi men eylesem çatluyaram ‘ârımdan
  7. Terk-i yâr itmeyecek Nevberî cân virse eger
Cândan el çekerem el götümem yârımdan

1363

Mefā'ülün Mefā'ülün Mefā'ülün Mefā'ülün

1. Düşende 'aşka el çekdim cihānda cism ü cānımdan
Didim el çekmerem ölsem nigār-ı mihrībānımdan
2. Dutardım derdimi dilde nihān cümle ḫalāyıḳdan
'Umūma āşikār oldı bu çeşm-i ḫūn-feşānımdan
3. Men ol Ḳaysem ki Leyliden el üzmem terk-i cān itsem
O Ferhādem ki el çekmem hemān Şirīn dehānımdan
4. Menem ta' līm iden 'aşḳın rüsümün Ḳaysa Ferhāda
Ḳutarup mekteb-i 'aşḳı çıḫuplar imtiḫānımdan
5. Fiğān u nālemi bülbül görüpdür güllü gülşende
O hem cān-süz feryādı götürmüşdür fiğānımdan
- 67b 6. Çıḫarmak 'aşḳı başımdan degül ey Nevberī mümkün
Onun iḫrācı müşkildür bu mağz-ı üstüḫānımdan

1364

'İbret-nāme

Mef'ülü Mefā'ülü Mefā'ülü Fe'ülün

1. Ey dil bu fenā dār-ı cihāndan ne umursan
Bir şey' ki fenā oldı sen ondan ne umursan
2. Min tāze binā medd-i nazardan giçürüpsen
Vırān eylügen devr-i zamāndan ne umursan
3. Min dem ğam ilen bir demi rāḫat giçünürsen
Rāḫat demine zevḳ ü şafādan ne umursan
4. Cānān didigün cāniñ içün āfet-i cāndır
Hicrinde olan cevr ü cefādan ne umursan
5. Sen bir seferī menzil-i uḫrāya misāfir
Çün göçmelüsen tā bu serādan ne umursan

6. Muḥkem ne kadar olsa binā şadmesi vardır
Maḥrûbe olan bile binâdan ne umursan
7. Ma^ç lümdur ey Nevberî yoḡ dehr vefâsı
Nâ-mümkin olan onda vefâdan ne umursan

1365

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. ^ç Aşğ ehli olan yâre vefâlı gerek olsun
Hicrinde onun başı belâlı gerek olsun
2. Göz merdümünü kör eylesün dâr-ı cihâna
Ġayrıya nazar vizr ü vebâli gerek olsun
3. Baḡsun yüzüne şevk ile bir mâh-cemâlin
Tekdir dili tek mâh-cemâli gerek olsun
- 68a 4. Bed-çeşm olup baḡmuya her şûret-i ḡûba
Cânân yüzü tek çeşm-i ḡayâli gerek olsun
5. Dil birdi muḡabbet bir olar bir dile ancak
Olsa iki dil tende dü-tâlî gerek olsun
6. Nevber ne biler ehl-i vera^ç ^ç aşğ mezâḡın
^ç Ğşık bili bu yâr-i ḡelâli gerek olsun

1366

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Besdir ey dil ḡâb-ı ḡaflet şubḡ açılmışdır uyan
El koyup ruḡsârîna ḡayretle dirseklen dayan
2. Fikr idüp gör sen neçün geldiñ cihân emlâkına
Bil nedir bu ḡilḡat-i dünyâdaki sūd u ziyân
3. Sen yarandıñ ḡayra mı ya kim gelüpsen şerr için
Sen bunu öz nefsiñe tadrîc ile eyle beyân
4. Ṭâlib olma sepmege dehre şerâret toḡmunu
Tuş olar şerre şerâret eylüyen muṭlaḡ inan

5. Her ne toħm ekseñ biter ol nev^ç ile ondan şemer
Dâne-i ħardal saña ħardal virer gül gülsitân
6. Râğib ol merdümlere her laħza göster iltifât
Bir de gelmez gitse bu dünyâ yüzine sende cân
7. Dut naşihat Nevberin pendindedir râh-ı necât
Fâş olar bir gün saña bu remzli sırr-ı nihân

1367

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ħadden ziyâde olsa zer ü sîmi zergerin
Ħalĥâl eylemez onu pâyına her ĥerin
2. Şarrâf görse yoħdı ĥaridâr gevhere
Bâzâr-ı ilticâya burahmaz ki gevherin
- 68b 3. Fânüs içinde dutsa eger şem^ç şu^çlesin
Pervâne yandırmaz ona şavt eyleyüp perin
4. Şem^ç-i ruħ-i nigâra tavâf itdigim zamân
Ruħsâr odına yandımuşam dil şemenderin
5. Zülfe toħunsun istemürem tünd-bâdlar
Şubĥın nesîmi terpedir serin serin
6. Zülfün ĥayâli olmasa dutgun bir âh-ı dil
Tökmez nesîm-i âh ile ruħsâra göz nemin
7. Tûfân-ı ġam telâţuma sînemde gelmese
Derdimden âgehî olabilmezdi âdemin
8. Mecnûnıñ ^çaşkı bâhem öziyle çıĥup gidüp
Meşhûr bu zamâneyledir ^çaşkı Nevberin

---

^{1366/7} remzli: remzili N2

^{1367/7} telâţuma: telâţıma N2

1368

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Berg-i gül ‘ıtrın alup gül-ruḥ-i cānānımdan
Nergis ḥayret götürüp nergis-i ḥayrānımdan
2. Müteessirdi dile nāle-i bülbül bu sebeb
Götürüp heng benim nāle vü efḡānımdan
3. Qays Leylī ḡamını deşt ile şahrāya tōküp
Men girāmī duturam bu ḡamı öz cānımdan
4. Naḥl-i ‘aşkıḡm ḡuruyar şāḥesi bī-behre olar
Hicride içmese şu dīde-i giryānımdan
5. Lālenin dāḡına baḡ bil ki dilim dāḡı nedir
Āḡeh ol sen de bu dāḡ-ı dil-i pinhānımdan
6. ‘Aşk deryāsı dilim olduḡunu Qays bilüp
Oda bir ḡatre götürmüş benim ‘ummānımdan
7. Niye pejmürdedi Nevber dili her kim dilese
Bā-ḡaber olmalıdır zülf-i perīşānımdan

1369

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 69a
1. ‘Aşk-ı cānān yaranup ‘āşıḡ-ı merdāne için
Renc virmek bu ḡadar ‘āşıḡa bes tā ne için
  2. ‘Āşıḡ-ı ehl-i şadāḡat menem ol Qaysa dime
Fikriñi şarf eyleme her yeten efsāne için
  3. Meni rüsvā-yı cihān eylemüsen ‘ālemde
Pend-i nāşih ne ider bir bile dīvāne için
  4. Cān ḡalebkārisen al cānımı minnetdi bize
İstiḡāre eylemek bir bu ḡadar tā ne için
  5. Secde men ḡaşa idüm Ka‘ beye zāhid ne ‘aceb
Baş eger resm-i ḡarīḡe here bir ḡāne için

6. Gevher-i ‘aşkı nihândır dil-i vîrânımda
Dürrler meskenidir bir bile vîrâne için
7. Külhên-i kūy-i seriñ oldu temennâ-yı dilim
Cüst ü cū şâh eylesün dehrde kâşâne için
8. Bilmürem zülfidür ol yüzdeki ya tavk-ı cünün
Yoğsa o maşraf olar gerden-i dîvâne için
9. Urmasam hâle elim ‘özrime var elde esâs
Terk-i cennet eylüyen Âdem olup dâne için
10. Nevberî görmeyecek bu güzeli mehd-i cihân
Bu da bir merhamet-i Hâkktır ol ana için

1370*

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Cân terk-i cism itmeyecek yâri görmese
Zülfü siyâhı gün kimi ruhsarı görmese

1371

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

- 69b
1. Cân terk-i cism itmez cânânı görmüyünce
Tâb eylemez firâka ger anı görmüyünce
  2. Renc-i firâkdandır vaşl-ı nigâra yetmek
‘Uqbânı görmek olmaz dünyânı görmüyünce
  3. Şahrâda seyr itdiñ buldum meşâm-ı zülfüñ
Müşgin dağıtmaz âhü şahrânı görmüyünce
  4. Üstün dutardı şarrâf ince dişin şadefden
Bî-çâreye ne töhmet dendânı görmüyünce
  5. Gökde hilâle nişbet kim virdi kıra kaşı

^{1369/6} dürrler: dürriler N2^{1369/7} dehrde: dehrde N2

* Bu şiirin devamı için 69b nolu varakta altı tane nokta işareti alt alta bırakılarak bir boşluk oluşturulmuştur. Muhtemel şiir yedi beyite tamamlanmak istenmiş; fakat şiirin matla beytinden sonraki beyitleri yazılmamıştır.

^{1371/2} firâkdandır: firâkıdandır N2

- Surh-âb üzünde olmaz noḡṣānı görmüyünce
6. Mebhūt olar mı ‘āşık ḡayretde bî-tekellüm
Cānān yüzinde çeşm-i ḡayrānı görmüyünce
7. Bî-hūş ider mi ‘ākil cām-ı mey ile başın
Cānān lebinde cām u şaḡbānı görmüyünce
8. Teslīm eyle şî‘riñ ‘irfān eline Nevber
Ḳadri bilinmez anıñ ‘irfānı görmüyünce

1372

Mef’ulü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

- 70a 1. Müşkildi dil firāḡ-ı ruḡ-i yāre tāb ide
Belki gice şabāḡa dönüp bir şevāb ide
2. Ğamḡin dil ile seyr ide ‘āşık çemenleri
Yaşın töküp gül üstüne bergin gül-âb ide
3. Sen eyledikce ‘āşıḡa min erk ü nāz
Zanneyleme ki ‘āşık o nāza ‘itāb ide
4. Çekdirme āḡ ‘āşıḡa her şām-ı hicride
Görme revā ki āḡ odu göñlün kebāb ide
5. Gözyaşımı tökende yüze āḡ-ı dil onu
Çoḡ da ‘aceb degül ki dolup bir ḡabāb ide
6. Dil rāḡat olmuyor şeb-i hicriñde nāleden
Belki gözüm teraḡḡum idüp ana ḡ’āb ide
7. Yetseydi dest-i yārime cān-süz nazm eger
Ümmīdim oldur ‘āşıkını intiḡāb ide
8. Nevber ḡamın bu ḡadri yazur yāre kāḡıza
Olsun emīn ki cem’ eylüyüp bir kitāb ide

1373

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Bir nâme yazmağ istedim ol rüy-i mâhıma
Âhû bahışlı gözleri zülfi siyâhıma
2. Bî-rağmdır terağğımı yoğ yârin 'âşığa
Lâbüd gerek dutam yüzimi ol İlâhıma
3. El dergeh-i İlâhîye her lağzâ bâz idem
İtsün nağar firâğda cânsüz âhıma
4. Bu şüret ile gelse nigârım kıyâmete
Mın 'özr hâğır itmeli ollam günâhıma
- 70b 5. Mihrâba zâhid egdi başın kaçsa min sücüd
Secdem kabûli hağr olunur kıbleğâhıma
6. Ol hüsn şâhı men ona muğliš ğulâm-ı kem
Ecrim benim muğavvel olur pâdişâhıma
7. Âhım şerârı yandırı huğk ile yâbisi
Te'şir itmüyor niye ol rüy-i mâhıma
8. Nevber didim nigârıma bir 'arz-ı hâl idem
Mâni' olur bu niyyete cismimde vâhıma

1374

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dıtdı bübül bir ğülün yaprağını minğârda
Nâleye geldi çalup ğülşende âh u zârda
2. Men didim vağla yetüp eyler niçün dâd u figân
Söyledi hâtif onun fikri çalupdur hârda
3. Yâr oturmazsa benim yanımda yoğdur i' tirâğ
Ol şeh-i hüban çalar men tek gedâdan 'ârda

^{1373/2} bî-rağmdır: bî-rağmıdır N2

^{1373/3} firâğda: firâğıda N2

^{1374/1} minğârda: minğârıda// zârda: zârıda N2

^{1374/2} hârda: hârıda N2

4. Gönlümü ahtarmasun cānāna ʿ arz-ı hāl idün
Mesken itmiş murğ-i dil gīsū-yı müşğīn tārda
5. Yār dindirse meni ğam bisterinde dinmesem
Tākāt olmaz söylüyün hicrān çeken bīmārda
6. Yār üzün gizletmesün menden ki min yol görmüşem
Gül yüzi mişlinde gül her yan açup gülzārda
7. Şorsalar cānāndan vaşla hayālīñ kimdedir
Sāiline söylesün meylimdir ol Nevbārda

1375

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Cefā [vü] cevri nigārın şafadır ʿ aşıkına¹³⁷⁴
Cefā virür gine ehl-i vefadır ʿ aşıkına
- 71a 2. Düşende şöbeti yārin feraḥ virür dilimi
Raḳīb taʿnesi her dem cefadır ʿ aşıkına
3. Ne ḳadri cevri ü cefā yārdan göre hoşdur¹³⁷⁵
Bu nāz ğamzesi yārin ğazādır ʿ aşıkına
4. Ne dirhem itmez ʿ ivaż būsene ne māl-i cihān
Bahā-yı būsene bir cān bahādır ʿ aşıkına
5. Nigār ḳahrına ʿ aşık dime olar rencūr
Degül bu nāle-i hicrān şenādır ʿ aşıkına
6. Taleb iderse nigārım vişāle cānı bahā
Onun bu ḥāhişi de cā-be-cādır ʿ aşıkına
7. Şabā açur ḳapusun yāri zānnider Nevber
Şadāsı pā-yı nigārın sadādır ʿ aşıkına

^{1374/3} ʿārda: ʿārıda N2^{1374/4} tārda: tārıda N2^{1374/5} bīmārda: bīmārıda N2^{1374/6} gülzārda: gülzārıda N2^{1374/7} cānāndan: cānānıdan// Nevbārda: Nevbārıda N2^{1375/1} [vü]: -y1 N2^{1375/3} yārdan: yārıden// ğazādır: ğazādır N2

1376

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Oḥşaduplar yüziñi ḥâl ile gül-berg-i tere
Bûçe-i gülde yatan ḥârı dutuplar nazare
2. Kec-ḥayâl olduḡunu ḥalka nümâyân eylüyor
Oḥşadan ḡara ḡaşıñ ṭâḡını egri ḡamere
3. Yumsun aḡzın dimesün piste dūr-efşân dudāḡa
Genc-i dūr ü ḡuheri nişbet iden ḡuşkbere
4. Bu ḡurāmân ḡaddiñe serv diyen şarşarıdır
Serv öz durdıḡı yirden gidi mi ḡayrı yire
5. Beñzedüpler saçıñı sünbüle düzgün döḡü bu
Sünbülün kâhı neden lâzım olur esb ü ḡere
6. Sehv idüp lîmü diyen sîne de ebyaz memeñe
Ṭıfl raḡbet idimi ṭa' mda bir ziy ṭehere^{1376/6}
7. Şevḡdendir itürür başını timşâl vuran
Özi de faḡr eylüyor yazdıḡı bühtân eşere
8. Şād ol ey Nevberî ger zülfüne reyḡân diseler
Ḳorḡ o gündən ki onu oḥşada deste kevere

1377

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 71b
1. Toḡunsa bād-ı seḡer zülf-i ' anber-efşāna
Döner dilim cigerim reşkden ḡızıl ḡana
  2. Ne ḡaşılı maña bu bāḡ ile çemen gülünün
Göñül ki mihr salup bir gül üzlü cānāna
  3. Nigār kūy-i serinde ne ḡoşdı bir külḡen
Gerek degül maña taḡt u oṭaḡ-ı kāşāne

^{1376/6} ṭa' mda: ṭa' mda N2

^{1376/7} şevḡdendir: şevḡidendir N2

^{1377/1} reşkden: reşkiden N2

4. Vüṣūḳı mescide yoḥdur pozup dil ‘ādetini
Ḥoşumdı rind ile olsun elimde peymāne
5. Şarāb-ı la‘l-i nigārın lebinde māl-ā-māl
Onu hemīşe dutar şāribi ḥekīmāne
6. Müyesser olsa vişāli riyāzıdır dilimin
Zamāndı yandımuşam cism ü cānı hicrāna
7. İtirdi Nevberī göz merdümin sirişk ile
Nigārı bā‘iş olupdur bu çeşm-i giryāna

1378

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Sevdım seni ḥilḳatde bu dünyāya gelende
Cān māyem olup elde bu sevdāya gelende
2. Mecnūn meni ol vādī-yi ḥayretde görüpdür
Divāne olup deşt ile şahrāya gelende
3. Zannımca gerek olmuya Leylīde melāmet
Bu sende olan şūret-i zībāya gelende
4. Mey neş‘esi ‘aşḳ ehline tażyīḳ-i dil olmuş
La‘liñde olan bāde-i ḥamrāya gelende
5. Mecnūn ğamı efsāne olar ḥalḳ arasında
Ḥayretde ḳalar söz men-i rüsvāya gelende
- 72a 6. Göñlüm ğamınun ḳadrini bilmek zihī müşkil
Ma‘lūm olu ğisūdaki mū sāye gelende
7. Sāmi‘lere her laḥza melāḥatlıdı nālem
Gülşende olan bülbul-i şeydāya gelende
8. Nevberdir iden Ka‘be-i ruḥsārı ziyāret
Cān ḳurbān idüp gerden-i mīnāya gelende

1379

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. İtdim havāle gönlümü hicriñde ğamlara
Düzdüm cefā-yı miñnete ta' n-ı sitemlere
2. Sensiz gözümde yoğdı cihān hūb-rūları
Dil virmedim zamānede zībā şanemlere
3. Bir tek menem şufūf-ı müje gözde fevc fevc
Durmağ çetindi rū-be-rū munca haşemlere
4. Kırbāndı cānı ' aşıkıña itsen iltifāt
Gelseñ bu zārı görmege her bir kademlere
5. Āb-ı hayāt-ı la' l-i lebiñ mümkin olmasa
Nevber üzün dolandırır rāh-ı ' ademlere

1380

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Yüzüñdi Ka' be dile ta' atim ğam ebrūya
Hier mişāli siyeh-gün o ğāl-i hindūya
2. Egerçi Zemzemi var Ka' benün seniñ de lebiñ
O beñzer oldu lebiñde olan şirīn şuya
3. Onun da kırbānı var vācibātđan biridir
Meni fedā eylesen kadd-i serv-i dil-cūya
- 72b 4. Tavāfı bir def' adır gerçi Beyte hüccācın
Menim tavāfım olur dem-be-dem ser-i kūya
5. Asıldı Ka' beye örtük niķāb ' arızıña
Buķaķıñ ' ıtrı dutup müşg-i ' anberīn būya
6. Ta' accüb itmegilen titreyende kıble-nümā
Şebāhatimdi seniñle duranda rū rūya
7. Za' if idüp tenimi miñnet-i firāķ-ı nigār
Bir ' anķebūd kimi bend olandı bir mūya

^{1380/3} vācibātđan: vācibātđan N2

8. Nigârdandı benim derdime devâ Nevber
Yoĥ ihtiyaçacı bu derdin tabîbe dârûya

1381

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Düşse şabâ güzârîñ cânân olan diyâra
Menden selâm söyle ol mâh-rû nigâra
2. Ta' zîm eyle şâha muhliş olan gedâdan
Şehler ider 'ilâc-ı derd-i gedâya çâre
3. Devr eylesün ğurûrın ĥâlimden olsun âgeh
Raĥm eylesün nigârım bu çeşm-i intizâra
4. Faĥr u gedâ-yı 'âyân teslim-i cân iderler
Medfûn olar tamâmı toprak olan mezâra
5. Gül tek açup cemâlin âyîne-i muķâbil
Tenhâ ider o rûy-i zîbâsına nezâre
6. Gülşende gül açar hem âĥir sular yakîndir
Bülbül geler mi solķun bir gülçün âh u zâra
7. Şeydâ-dil oldu bülbül gül ğonçadan açanda
Yüz dutdı gülsitâna gülzâra vara vara
8. Nergisdeki teĥayyür ondan müyesser oldu
Nevber kimi baĥupdur ol nergis-i ĥumâra

1382

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mef'â'ilü Fâ'ilün

- 73a 1. Gül-ĝün dudak bâdesini tök piyâleme
Meşhûr eyle şer bölüğüm ehl-i 'âleme
2. Kûy-i seriñde izn virersen mi dâd idem
Bülbül sesin sükûta virem âh u nâleme
3. Gönder ne ķadri olsa ĝam u derd-i miĥnetiñ
Men onların tamâmını allam ĥavâleme

^{1380/8} nigârdandı: nigârdandı N2

4. Tek tek düşen ne kaçtı gözden firâkıda
Gel bağı benim hevâ-zedelenmiş şelâleme
5. Zenbūr mişli dil dolanur devr-i gül-ruhuñ
Zannımca istüyor kona bir kadri bal eme
6. Yandırma çoğ firâka meni şâm-ı hicride
Bu sîne micmerinde bile nârı kaleme
7. Cânândan gerek idesen Nevber iltimâs
Fâş itmesün bu gamlarımı ehl-i 'âleme

1383

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Şabâ tekellüm idir pîr-i mey-fürüş ile
Yetüpdî mevsim-i 'işretnevâz-ı nüş ile
2. Mesîhî demdi hevâ yeller oldı gönça açan
Gelüpdî gülşene bülbül dili hurüş ile
3. Bahâr bâdı dağı lâlenün yarup dilini
Dolupdı gönça gülün bağı 'ıtr-ı hoş ile
4. Şabâ diyor ki kelâmım şadâ-yı hâtiftir
Sözüme güş dutun fikr ü güş u hüş ile
5. Egerçi süsen açup dil uzatdı gönça güle
Ne kârger olacaqdır dili hamüş ile
- 73b 6. Nazar dutmagilen zâhidin 'ibâdetini
Piyâle devre getür peşm-i hırka-püş ile
7. İnanma Nevberî hergiz riya-yı zühhâda
Enis kıll öziñi sâde mey-fürüş ile

---

^{1382/4} firâkıda: firâkıda N2

^{1382/6} hicride: hicride N2

^{1382/7} cânândan: cânânıdan N2

1384

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Çemende lâleni gördim ruḥ-i aliñ düşüp yâde
Çemenzâr içre bülbüller ḳalup ḫayrân bu feryâde
2. Göñül ğam-ḫâneni terk [it] otur bir bezm-i 'işretde
Uzaḳ ol ğuşşa vü ğamdan yanaşma dâd ü bî-dâde
3. Ecel yanında ḫâzırdır meserretle ğiçür vaḳtiñ
Emân bir şâniye virmez inanma bile cellâde
4. Eliñde var iken fırsat şerâr-ı 'aşḳdan nüş it
Civânluḳ devrini virme hevâ-yı nefis ile bâde
5. Nigâra arturup rağbet ona besle dil ü câmı
Onu sulṫân-ı ḫübân bil danış anıñla üftâde
6. İnanma zâhidin zühdi riyâdan ḫod-nümâlıḳdır
Teraḫḫum olmasa dilde yetişmez ṫâ'at imdâde
7. Selâṫin taḫtına uyma buraḫ bu şevket-i câhı
Gider cânıñ ḳalar câh u celâliñ dâr-ı dünyâde
8. Skender nirde ḳalmuşdur hani taḫt-ı Süleymânın
Felek kec-devr-i çarḫ ile virüpdür onları bâde
9. Sen it üftâdelik sîmîn eliñde 'aşḳa sermâye
Ayaḳlan dürd-i mey mişli ḳarâr it başda çün bâde
10. Tapup bir dil-ber-i ḫoş-rû ona tapşur dil ü câmı
Bu yolda pey-revî olmaḳ gerekdir Ḳaysa Ferhâde
11. Tefekkür itme ey Nevber nigâra vir dil ü câmı
Beni nev'-i beşer virmez dilin herğiz perî-zâde

---

^{1384/2} [it]: - N2

^{1384/4} 'aşḳdan: 'aşḳıdan N2

1385

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 74a 1. Dutupdı murğ-i dilim āşiyāne gīsūda
İdüpdi rāhat özün zülf-i ‘anberīn būda
2. Dutupdı şöhreti ‘aşkı tamām-ı dünyānı
Ki ‘aşk-ı Kūhken ü Qays olupdı bī-hūde
3. Fiğān ü nālemi dilden işitmüyem kes yoğ
Tamām-ı şehrde her hānelerde her sūda
4. Nazar yetürdim aya gül yüzün hayāliyle
Ġurūb idende didi mihr yoğdı meh-rūda
5. Elim yetüşse benim dāmen-i vişāle eger
Olardım onda firākın ğamından āzāde
6. Neye virüm o muhammer gözün şebāhetini
Gören bu gözleri yoğdur Hotanda āhūda
7. Tabibe derdimi Nevber diyende söyledi kim
‘İlacı yoğdı bu derdin zamīr-i dārūda

1386

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Dil oldı vaslña t̄alib göz oldı ruhsāre
Bu iki derd-keşin sen birine kı l çāre
2. Ne bāğ bülbülü oldı ne kumrī men kimi zār
Her iki dād idenün yoğ mişāli bu zāre
3. Ġamım füzündı benim Qaysdan ki şahrālar
Qabūl idüpdür onu kalmuşam men āvāre
4. Müjeñle zülfün olup düşmeni dil-i zārın
Nişān idir biri t̄ire biri çekür dāre

---

^{1385/3} şehrde: şehride N2

^{1386/3} Qaysdan: Qaysıdan N2

5. Virürle rüyı güle hâra hâliñi nişbet
Ne hâl hâliñe beñzer ne gül bu ruhsâre
- 74b 6. Mu‘âlice ne kadar söyledim ‘ilâc-ı dilim
Didi sağalmayacak merhem ile bu yare
7. Marîz-i ‘aşksen uygun degül devâ-yı tabîb
Bu derdi Nevberî sen söyle mâh-rû yâre

1387

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Gülzârda olaydım gül-rû nigârım ile
Gül bahşini göreydim gülşende yârim ile
2. Pür-pîç-i tâb-ı zülfün çin çin töke ‘izâra
Sünbül hacîl olaydı ol zülf-i târım ile
3. Mest eylüeydi cāmı gül-gün şarâb-ı la‘li
Ser-hoş olaydı bâde çeşm-i humârım ile
4. Ğonça idüp tebessüm handân güle döneydi
Durcağ kabağ kabağa bu gül-‘izârım ile
5. Zülfi salaydı sâye gülşende başım üzre
Ferhunde-ğâl olaydım muhkem hişârım ile
6. Yüz yüzde kol boyunda kâm-ı dile yeteydim
Şükr ü şenâ ideydim perverdigârım ile
7. Nirdendi bu sa‘âdet kim sorsa ‘arz ideydim
Buldum bu câhı Nevber şabr u qarârım ile

1388

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dutturupdur dil özün ol nergis-i cādûlara
Bende düşmüş ‘arızı devrindeki gīsûlara
2. Bir hilâli gösterer her başında âsumân
Oğşadabilmür özün lâkin siyeh ebrûlara

3. Görebilmür 'arızın gündüz gözüm onçün gice
Görmek için giceler rağbetlüdür uygulamaya
- 75a 4. Cennet rüyündaki ol müşg-bū gīsuların
Nişbetin virmişdiler müşg-i Hıotan āhūlara
5. İ'tibārı yoğ ayun nā-mu' teberdir hem güneş
Bağlamak lāzım gelür dil mihrini meh-rūlara
6. Ğırma cānım rīştesin āh ile sen hicrānda
Cārī itme gözyaşın ğarğ olma bile şulara
7. Bī-şemerdir Nevberī servin nazarda manzarı
Bağ hıramān nāz ile her yan gezen dil-cūlara

1389

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Zülf-i siyehi koyma düşe 'arız-ı ale
Noğşandı bu on dörd gicelik bedr kemāle
2. Müştākın olar Yūsuf eger olsa qarīnīn
Dil-beste olar sende olan hūsn-i cemāle
3. Ğayret meni bir şūret-i dīvār eyelüyüpdür
Ğayrāndı hamu ehl-i cihān mendeki hāle
4. Bādāmī gözün neş'esine mest-i ğarābem
Başınçün ele dutmamuşam meyle piyāle
5. Olsa ne kadar cevr ü cefā miñnet-i hicrān
Eyle oları cān u dil-i zāra ğavāle
6. Mecnūn gideli Nevber olup 'aşkına vāriş
Āşār-ı cünūnlukdur olan elde ğabāle

1390

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Dilimce 'arız eyelüyün ol nigār-ı meh-ūya
Dutup esiriñi bağla kemend-i gīsūya

2. Cünün ‘aşkıña zülf-i siyāhı zincīr it
Veyā ki dutdur onu sihr-i çeşm-i cādūya
- 75b 3. Heveslidir gözüm ol serv-ķāmetiñ görsün
Özün fedā eylesün serv-ķadd-i dil-cūya
4. Nesīm-i şubħa diyün bu diyārdan gelsün
Meni ķonak eylesün zülf-i ‘anberīn būya
5. Ŧabībe ‘arz eyleyün gelmesin muşāye‘ ata
Dilimde yoħdı benim iħtiyāc dārūya
6. Düşüpdı murğ-i dilim Ŧurrenün Ŧuzakına
Ŧama‘ idüpdı yüzünde o ħāl-i hindūya
7. Getürdi ħayrete Nevber cihān edīblerin
Ta‘ accüb ile baħalar güzel bu mevzū‘ ya

1391

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Fikriñ nedir ey dil bize dildār gelende
Ķurbān kesiler resm idi bu yār gelende
2. Mihmān-ı ‘azīzin ķademi ħayli şerefdır
İv şāħibine ħoşdı ħaberdār gelende
3. Gīsūda niçün mesken idir dil dise söyle
Zülf içre üzün gizledir oħlar gelende
4. Gül bergini topraķa töker gülşen içinde
Şermende olar ‘arız-ı gül-nār gelende
5. Ser-ħoş degülem meyle velī mest-i ħarābem
Bī-ħüş oluram nergis-i ħammār gelende
6. Rind ile ħoşam pīr-i muğān oldı refīķim
Dil-gīr oluram ‘ābid u dīndār gelende

^{1390/2} sihr: sihr N2^{1390/7} mevzū‘ ya: mevzūya N2

7. Dīvâne vü ser-meste ne lâzımdı naşîhat
Bu pendî virün ‘âkıl ü hüşyâr gelende
8. Nergis niye gülşende olupdur mütehayyir
Hayret götürüp ol gözi ‘ayyâr gelende
9. Yoğdur haberîñ nâle vü feryâd-ı dilimden
Efzûnter olur dâdı şeb-i târ gelende
- 76a 10. Salma güzelim ‘arız-ı gül-nâra niğâba
Dutma yüzüñe perdeni Nevbâr gelende

1392

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Gülşen bitimez sen kimi bir gül çemeninde
Olmaz saçınun ‘ıtrı onun yâsemeninde
2. Şimşâd kadiñ gonça lebiñ ince miyâniñ
Olmaz bu letâfet dahı hürân bedeninde
3. Gönlümdür olan kûy-i seriñ hâkine müştâk
İster ki onu kabre aparsun kefeninde
4. Salma meni sen deşt ü beyâbân-ı garîbe
‘Âşık virer öz cânını cânân vağanında
5. Cevriñ dilime luğf idi ger olsa vişâlin
Gül istüyene renc olumu gül tikeninde
6. Zülfüñdi viren gül yüziñe tâb-ı harâret
Şeb-nem görünür berg-i güle ebr-i çeninde
7. Nâ-dân ne bile şi‘rdeki remz-i nihâni
Mazmûnını fehm eylüyü sâl-i küheninde

1393

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Qara gün çekdirüp ez bes ki maña zülf-i siyâh
Saralup reng-i ruğ-i alim olup zerd-i giyâh

^{1392/7} şi‘rdeki: şi‘rideki// mazmûnını: mazmûnını N2

2. Sancılıp yaralıyup sînemi müjgānîñ oĥu
Saġalan yara degül şıĥĥati Allāha penāh
3. Fevc-i ġam her tarafın çulġadı cān u dilimin
Cān ĥalāş olmuyacaġ ĥayli ġavīdir bu sipāh
4. Rīşte-i cānı üzüp tīşe-i hicrān u firāġ
Bir taraftan da üzür cānımı bu çekdigim āh
- 76b 5. Didiler derd-i dil ü cānımı cānāna velī
Salmadı bir nazārın ĥādīm-i dergāhına şāh
6. Yārdan yaralanup bir de saġalmaz ki bu dil
Bilmürem kim eylüyüp ġanımı cānāna mubāĥ
7. Men de ‘aşġa düşeli yārime dil-ber dimüşem
‘Afv olar mı göresen Nevberī bu sāde ġünāh

1394

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ol şabā kim toĥunur şubĥ demi ġīsūya
Getürür ‘ıtr meni nāil idir ĥoş-būya
2. ‘Aşġdan hansı gönül sīnede bīmār olsa
İĥtiyācı yoĥ onun merhem ile dārūya
3. ġaysı zincīre çeküp adına Mecnūn didiler
Men mülāyim dilimi bend eyledim bir mūya
4. Sehvdır ‘āġil iken ġaysa cünūn adı dimek
İtmedi çünki ‘ivaż Leylīni her meh-rūya
5. Nice sāĥirdi gözün zülfüñe bend itdi dilim
Bu müyesser dögü her sāĥire her cādūya
6. Gökde çün tāze meĥi görcek olur Nevberī şād
Nişbeti çoĥdur onun tāk-ı kemān ebrūya

^{1358/6} yārdan: yārıdan N2

^{1359/2} ‘aşġdan: ‘aşġıdan N2

^{1359/4} sehvdır: sehvidir N2

^{1359/5} sāĥirdi: sāĥirdi// sāĥire: sāĥire N2

1395

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Kim çeküp zahmet düşe dünyâda cânân 'aşkına
El hayâtından üzüp tâ düşmesün cân 'aşkına
- 77a 2. Olmasun eymen kara günden kıtarmağ cânını
Düşse hülyâ-yı ser-i zülf-i perîşân 'aşkına
3. Ğamze peykânı viren âsîbi râhat bilmesin
Düşmesün nâ-ğak yire bu derde dermân 'aşkına
4. Bilmesün Belkîs dil-i bî-hüde ta' zîmimi
Hüdhüdin ta' zîmidir hazret Süleymân 'aşkına
5. Salţanat tâcı nedir hülyâsı degsün başına
Müstebidlerdir düşen nâ-ğak yire kan 'aşkına
6. Fağr-i dilden incimez ehl-i cihân gül bergicek
Gül kimi sözler yazan Nevberdi ' irfân 'aşkına

1396

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Ey gönül gel virelim cânımızı yârimize
Göz töküp yâr bizim cân u dil-i zârımıza
2. İlticâ eylüyelim dil-ber-i sîmîn bedene
Göstere birce o gül rûyını ruhsârımıza
3. Yetmüyor dâd-ı dilim ol şeh-i hûbâna 'aceb
Ki terağğum eylüye âh-ı şerer-bârımıza
4. 'Āşık olduk ki virek yâr[e] dil ü cânımızı
Bir bile miğnet ü gam gelmedi efkârımıza
5. Göz cihândan götürüp açdık o mâhın yüzüne
Durmadı karşıda bir yâr özü enzârımıza
6. Nevber olduk ki ola kıadr ile hem kıymetimiz
Virmedi kimse bahâ eldeki Nevbârımıza

1397

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 77b 1. Gönlüm açulur şād yüzü sende görende
Mesrūr oluram dudağı ħande görende
2. Bir gice dime rāḫat olam bister-i ğamda
Dil nāle idir firḫatiñi tende görende
3. Āyine basur şūretiñi bağrına her gün
Ḥayretde ḫalır ḫüsnüñi raḫşende görende
4. Kesdiñ niye bes luḫfiñi ḫā'atlı ḫuluñdan
Şeh-rāḫım olar ḫādimini bende görende
5. Şādem yüzüñi görmege eḫrāfda ğisū
Ġam-nāk oluram zülfi perākende görende
6. Şabr it didiler Nevberī hicrān u firāḫa
Ağyāra verendir seni ferḫunde görende

1398

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Oldı cānım ḫasret-i ruḫsār ilen hem-rāḫ āḫ
Cānım ile itmedi hicrān şebi ıḫlāḫ āḫ
2. Māḫ-ı nev her gün salur yāda kemān-ebrūlarıñ
Gün cemāliñden çekür ebrūlarıñdan māḫ āḫ
3. Men yetürseydim saña ey şāḫ-ı ḫübān 'aciz elin
Āḫ çekmezdim daḫı çekmez nice kim şāḫ āḫ
4. Göz töker her dem yaşın ruḫsārımın eḫrāfına
'Ārıziñ yādıyla dil sensiz çekür geh ğāḫ āḫ
5. Çāre yoḫdur neylesün hicrān odı cān yandırır
Çoḫ ta'accübdür bu kim dil olmadı ğümrāḫ āḫ
6. 'Āşıḫın cānım üzen hicrānıdır çekdikce ğam
Tīşedir cān mülküne vallāhi ve billāḫ āḫ

7. Bu tükenmez nâleden hem-sâyeler dil-tengdir
Bilmürem nevber haçan cânân olar āgāh āh

1399

Mütefā' ilün Fe'ülün Mütefā' ilün Fe'ülün

- 78a 1. Yüregim ne çırpunursan di görüm ne var sende
Bu ne miḥnet ile ğamdır ki dutup qarār sende
2. Kime salmusan miḥnet ki firākına yanursan
Bu ne şudı gözde bilmem cigeriñde nār sende
3. Od içinde kıvrulursan gice tā seḫer olunca
‘Acabā ḫayāl-i zülfü görünür mü mār sende
4. Ebedī olupdı menzil saña sîne ḫabs-ḫāne
Ki ölünce ḫabse düşdüñ ne günāh var sende
5. Niye cânıma ‘adūsen ki hemīşe ḫan içürsen
Boşalup gehī dolursan nedi bu şı‘ār sende
6. Bile iftiḫār itme olusan ḫalāş tenden
Çürüyüp türāb olarsan olu mūr u mār sende
7. İderem seni muraḫḫaş nice Nevberī zamāna
Tükenmez ‘azāb ondan ḫalar āh u zār sende

1400

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Dil müdārā eylemür dīde-i pür-ḫün ile
Enderūnda olanun kārı ne bīrūn ile
2. Men de şaḫrā gezürem Ḳays kimi āvāre
Dilimün farkı nedir ‘aşḫda Mecnūn ile
3. Ḥırz-ı efsūngere bu zülf-i siyeh gelmeyecek
Dutmaḫ olmaz bile ef'ileri efsūn ile
4. Dehrin āsāyişini sensiz özüm istemirem
Görebilmem özümü ḫālet-i eknūn ile

^{1400/2} ‘aşḫda: ‘aşḫıda N2

5. Āhı Ferhād kıoyup tīşe urupdur daġa
Hāberi yoġmuş onun ‘aşkıda kıānūn ile
- 78b 6. Egri mihrābdan el çekmegi dutma yüzüme
Hoşdı meylim görelı kıaşıñı ġam nūn ile
7. Gırye dil-teng eylüyor Nevberī hicrān gıcesi
Yoġ tevāfüt gözünün yaşına Ceyġun ile

1401

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Yola getmür daġı bu sīne dil-i zārım ile
El-vedā‘ eylüyecekdir ten-i bīmārım ile
2. Gūşe-i ġamda gıce şem‘ ne ġācetdi maña
Menzilim rüşen olur āh-ı şerer-bārım ile
3. Fikrim oldur ki salam gerden-i mīnāya kıolum
Müttefikdir mi gören yār bu efkārım ile
4. Günüm āh ile ġıçür āteş-i hicr ile gıcem
Günümün farkı nedir söyle şeb-i tārım ile
5. İstiyor men de olam dūr ser-i kūyiñdan
Kıoymur aġyār dilim şād ola dildārım ile
6. Nevberī men ne içün bādeye ālūde olum
Başımı mest idirem nergis-i ġammārım ile

1402

Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn

1. Kıoyaydım başımı ol māh-rū cānā kıucaķında
Baġup ruhsār-ı aline vıreydim cān kıucaķında
2. Menimçün fāhrdır her geh kıabūlin itse cānānın
Disün iller ki cān virdi şeh-i ġübān kıucaķında

---

^{1400/5} ‘aşkıda: ‘aşkıda N2

^{1400/6} mihrābdan: mihrābıdan N2

3. Göñül şem^ç-i ruḥ-i yâri nice pervâne şavt eyle
Toḥun ol âteşin rūya od alup yan kucağında
4. Tenimden terk-i cān itmek seniñçün sehldir ey dil
Çıḥarsan ḥayli āsānter onun āsān kucağında
- 79a 5. Yüzinün ḥāl-i hindūsı şebāhetdir güle ḥāra
Bi-^ç aynih ḥārdır yatmış gül-i ḥandān kucağında
6. Temennā eyelüyor gönlüm dudağın şehdini çünkim
Yatar yorğun düşen arı hemişe şān kucağında
7. Çıḥardar Nevberī dilden nigārın dāğ-ı hicrānın
Mübeddel firḩate vaşlın ide bir an kucağında

1403

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Virdi nişbet ^ç arızın nā-ehl bir ḥamrā güle
Gül işitdi şermden yaprakını tökdü gile
2. Āh u nālemden gice hem-sāyeler dil-teng olup
Bu ta^ç accüb yetmedi dād-ı dilim cānāngile
3. Çekmüyün zahmet dilin merhem öñermez yarasın
Çāre bulmaz derdimün iḥrācına Loḩmān gele
4. Virmüyün ḩaysa cünün adın maḩām-ı ^ç aşḩda
Tā nefes var yetmedi Leylī firāḩından gile
5. Men ḩavāf-ı ḩüsn idüm pervâne şem^ç in devrini
Āteş-i ruḩsārdan cānım yanup dönsün küle
6. Āhsız ağlar gözüm seyl-āb-ı eşkim bī-ḩarār
Ağluyarsam āh ile düşmez gözümden bir gile
7. ^ç Arz idün cānānıma raḩm eylesün Nevbārına
Belki bir dem şād olup illerce ağlar göz güle

---

^{1402/4} sehldir: sehldir N2

^{1403/5} ruḩsārdan: ruḩsārıdan N2

1404

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Berg-i ter nāzik dudaķıñ beñziyor cānān güle
Gonçaya ağızıñ yüzüñ gülzārda ħandān güle
2. Her tarafından gülşen-i rüyıñda güldür reng reng
Sünbüle gīsūlarıñ oĥşar yüzüñ mercān güle
- 79b 3. Qāmetiñ serv-i sehī nergis gözüñ mest-i ħumār
Ĥilqatiñde Ĥālıķıñ dutmuş seni elvān güle
4. İnce teller gül yüzüñ devrinde çin çin gālibā
Deste dutmuş bāgbān kat eyelüyüp reyĥān güle
5. Gül yüzüñde dāne-i ĥāl-i siyāhıñ fi'l-meşel
Ĥārı mecbūren virüp nā-ehller miĥmān güle
6. Gonça mişli lebleriñ hem lāleveş ĥamrā yanak
Gül yüzüñdür oĥşuyan gülşende açulķan güle
7. İt taĥammül Nevberī şirīn dilersen acıya
Min tikan rencin çekür gülzārda diĥkān güle¹⁴⁰⁴

1405

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Düşdi baĥtım müşg-bū gīsūdaki tār üstüne
Çıĥmuşam gülzārda bir qorĥulu mār üstüne
2. İĥtiyār-ı cānımı aldı ĥarāmī gözleri
Bu ĥarāmī düşmesün bir gayrı deyyār üstüne
3. Serv-ķaddi salmasun bir sāye başımdan kenār
Aĥmasun bu gözyaşım bī-gāne gülzār üstüne
4. Dil Nesīmī tek diyüp dildārı Ĥaķdır ' aşıķa
Ĥaķķı işbāt eyelüyen qoysun ķadem dār üstüne

---

^{1404/1} gülzārda: gülzārıda N2

^{1404/7} gülzārda: gülzārıda N2

5. Men fezā-yı ʿaşqda elden virüp cān naḳdini
Çıḫmuşam şahrāda bir bī-rahm ṭarrār üstüne
6. Gül yüzünde ḫālını gülşen şebāhet eyledi
Çoydı güller berginün gülzārda ḫār üstüne
7. Her zamān devrān virer bir ʿāşık öz devrānına
İmdi de Nevber çıḫup ʿaşq üzre devvār üstüne

1406

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Merhem olmaz āteş-i hicr ile yanmış gönlüme
Aḫsa da ʿummānlar bu od қalanmış gönlüme
- 80a 2. Eylüyüp cān mülkünü ḡaret gözün yağmaları
Olmadı imdād iden munca talanmış gönlüme
3. Bile dirler ülfetiñ ḡayr iledir ey māh-rū
Ḥayli zaḫmetdir bu hem dillerde қalmış gönlüme
4. Ḡayrısından bir şanem menden aparmaz қalbimi
İʿtirāf eyler misen bu remzi қanmış gönlüme
5. Dün tebessüm eylediñ çoḫ mihribān gördim seni
Bes bu gün gözden gine bir oḫ dayanmış gönlüme
6. Ḥasret-i rüyñ koyup min dāḡ Nevber baḡrına
Çāre yoḫdur gelmeseñ қana boyanmış gönlüme

1407

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Göz ḫirelenür ʿarız-ı dildārı görende
Dil sāmīt olur nuṭḫdan ol yāri görende
2. Şemʿ-i ruḫ-i cānāna yanur cism-i zaʿīfim
Pervāne gönül şuʿle-i ruḫsārı görende

---

^{1405/5} ʿaşqda: ʿaşkıda N2

^{1405/6} gülzārda: gülzārıda N2

^{1406/1} ʿummānlar: ʿummānılar N2

^{1407/1} nuṭḫdan: nuṭḫıdan N2

3. Pür-pîç oluram âteş içinde bir ilan tek
Ruhsâra düşen turre-i şehmârı görende
4. Sensiz meni fevt eylese devrân ne te' accüb
Râhatlenerem hicrdeki nârı görende
5. Mey-ḥâne ne ḥâcetdi dile neme lâzım
Ser-mest oluram nergis-i ḥammârı görende
6. Peymânemi doldurdu benim sâķī-i gül-rû
Dil-teng oluram dehrde hūşyârı görende
7. Gönlümden alur dâd ile feryâdını neyler
Feryâd eylüyor tende dil-i zârı görende
8. Tüccâr-ı melâmet seni ister vire bey'e
Ta' rîf eylüyor ḥüsnüni Nevbârı görende

1408

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

- 80b
1. Gördim o kemân kaşı ayun tâze mehine
Yeldâ-yı şeb-i zulmeti zülf-i siyehinde
  2. Bî-fâidedir 'âşıka kim itse naşîhat
Min türlü mu'ammâ lebinün bir kadehinde
  3. Kıoydı meni âvâre gözün bir nazâr eyle
Çohdur dilime vâhime müjgân sipehinde
  4. Şayyâdına 'acz ile baḥar dâma düşe kuş
Bend oldu dilim zülf-i siyâhın girihinde
  5. Kışmet döğüse Yūsuf için vaşl-ı Züleyhâ
Neyçün kalup o söyle görüm çâh tehinde
  6. Bülbül de salur yâdına gülşende 'izârîñ
Bu remzi bilür 'âşıq onun câh u cehinde

---

^{1407/4} hicrdeki: hicrideki N2

^{1407/6} dehrde: dehrde N2

7. Aḥsen saña ey Nevberī mey-ḥāneye geldiñ
Nüş eylemüsen bādeni dildār rehinde

1409

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Hevā-yı ʿaşqdan başım düşüp bile temennāya
Saçıñdan bir tükü virmez tamāmen māl-i dünyāya
2. Dime sevdim seni imdi muḳaddem ḥilḳatimdendir
Meni şīr-i muḥabbetle emizdirmiş o gün dāye
3. Қаşıñ ṭāqını mihrāba berāber dutmaram hergiz
O kecdir egrini ḳoymaḳ degüldir inşāf ortaya
4. Yumulmuş ḡonca tek baḡrım dolup ḳan ile ḥavf eyler
Bilür ḡüyā dutar ḡamzeñ müjeñ peykānını yaya
- 81a 5. Meger ḥāl-i siyehfāmın bilürmüş lezzetin Ādem
Onınḡün şatdı rıḡvānı o hem bir dāne buḡdaya
6. Eger bend itse ey Nevber benim tek gerdenin müya
Cünün zincirinün olmaz lüzümü Ḳays-ı rüsvāya

1410

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ter dutan ruḡsārda ḥālīñ düşüp āb üstüne
Toḡm-ı reyḥān mişlidir tökmüşle ḳandāb üstüne
2. Perçem-i ḡisūlarıñ bād-ı şabādan bī-ḡaber
Gör nice çin çin düzüp ḳullāb ḳullāb üstüne
3. Zülfi müşginiñ durur şekker dudaḳın lezzetin
Hind ṭarrārı düşüp şahrāda erbāb üstüne
4. Gözlerimdir şu viren ḡülzār-ı ḡüsn-i aliñe
Sen de gel ey māh-rū her gün bu mihrāb üstüne

^{1409/1} ʿaşqdan: ʿaşkıdan N2

^{1410/1} ruḡsārda: ruḡsārıda N2

5. Fikr-i vaşlıñdır uran cān rīştesine min girih
Müşkil işdir getümek bu ‘ uqđeni tāb üstüne
6. Nevberin gönlündedir bir genc-i la‘ l ü dürrden
Ėafleten Nevber çıhup bu la‘ l-i sīr-āb üstüne

1411

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Mihr salma bī-vefā dehrin zer ü zībāsına
Gerdişin gözden giçür vir fikriñi uhrāsına
2. Görme zerrīn tāc ile mağrūr olan sulţānları
Farqı yoğ dervīşden düşse ‘ adem şahrāsına
3. ‘ Aşq çarhında egir zevk ile cānın rīştesin
Şarf itsünler onu dervīşler kirbāsına¹⁴¹⁵
- 81b 4. Sāde-dil ol men kimi dehri dolan başdan başa
Salma nā-ħaqq başını bir salţanat hūlyāsına
5. Sen faķire raħm idüp olma ġanīler tek ħasīs
Sa‘ y kıl sen onların tazyīk iden iħlāsına
6. Ėayr-ħāh ol herkese iħlāş ile Nevber kimi
Uyma bu dār-ı fenā devrin fenā dünyāsına

1412

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Virme dil bī-mihr olan meh-rūlara yār isteme
Mihrībān bir yāri dut bī-mihr dildār isteme
2. Mürde dillerçün demiñ ‘ Īsā kimi eyle ħayāt
Sām tek her yan esüp maħlūķa āzār isteme
3. Ėaqqı di Manşūr tek söyle ene‘ l-Ėağ yārine
Olmasañ anıñ kimi başdan giçüp dār isteme

^{1410/6} dürrden: dürriden N2

^{1411/2} dervīşden: dervīşiden N2

^{1411/3} dervīşler: dervīşiler N2

4. Gevher-i adr ol saa gevher-fürüş itsün ama[ ]
ıymeti arturmasa sevd -y1 b z r isteme
5. K my -y1 cismdir ins nlara  ft delik
Sen de o maqr r olup  r n kimi var isteme
6. Gi met [ ]-1 nengden [ ]ur ol lib s-1 [ ]ardan
İgne miqli dehrden ardınca bir tür isteme
7. Nevber  tek Őaib ol sen de an [ ] at mülküne
K hne bir elb s ile [ ]omr n giur var isteme

1413

Mef 'ilün Mef 'ilün Mef 'ilün Mef 'ilün

1. Naarg h üzre ay rım durup z lful n ken r itme
Nih n dut [ ]ariz-1 ali raibe aik r itme
2. Ged y1 raqt ile Şanma meni d d ra n -l yık
Cel le Şevket-i c ha cih nda i[ ] tib r itme
- 82a 3. Meni maz n idup itme raibimi Ő d bezmide
Cel le Şevket-i c ha cih nda i[ ] tib r itme
4. Eziyyetdir saa n lem bu adri d d u fery dım
Onu hem sofr -y1 ni[ ] met meni ordan ken r itme
5. Fir b-i dehre allanma tekebbür nefis ile maqr r
Cih n lafzında [ ]avratdır onu merdüm Şi[ ]  r itme
6. Fer gat g Őesi r hat sel t n taqt u t cından
Zel let mülküne Nevber  zii Őehriy r itme

1414

Mef 'ilün Fe' il t n Mef 'ilün Fe' ilün

1. C n n yazıldı gönül [ ]aŐınun ab sına
Muayyed itdi  z n renc   derd   n lesine

^{1412/6} nengden: nengiden// [ ]ardan: [ ]ardan// dehrden: dehriden N2

^{1413/5} lafzında: lafzında N2

^{1413/6} zel let: zel let N2

2. Görende gözlerinün āhūveş nezāresini
Öz ihtiyārını virdi gözden havālesine
3. Cem^ç itdi çevresine vahşiyānı şahrāda
Gelür terennüme bülbül çemende nālesine
4. Olupdı şehd-i lebiñ hasret ile teşne lebi
Hevesden atdı elin bādenün piyālesine
5. Qarārı yoğdı çemende ne seyr-i bāğa merāk
Ne şevki güllere düşmez ne bāğ-ı lālesine
6. Diyār-ı Qays çeker Leylīni muḥabbetine
Qatar ḥubūb-ı muḥabbet yirin nevālesine
7. Zülāl-i berq-i ruḥuñdur veyā ki morvārīd
Veyā teriñdi ki beñzer şükūfe jālesine
8. Diyār-ı ²²²⁰ aşda Qaysa muḥallid oldı dilim
Baḥupdur ^ç aşda aniñ güzel risālesine
- 82b 9. Tekellümün itirüp Nevberī dutup ḥayret
Olupdı muntazır ol mehveşin maḳālesine

1415

Meḫ^çülü Fā^çilātün Meḫ^çülü Fā^çilātün

1. Taḳsīm idem ğamımdan bir qadri kāināta
Ehl-i cihānı eyler her semtten iḥāta
2. Derv-i ruḥuñda zülfüñ müşgin ğurāblardır
Oynaqa gelmiş onlar meşğüldır neşāta
3. ^ç Uşşāka zevq-i dildir mey-gün lebin ḥumārı
Nā-ḥaḳḳdan ^ç ādet itmiş maḥlūḳ müskirāta
4. Düşdüñ sen ey dil ^ç aşqa hicrāna tābiñ olsun
Tebdıl yoğdı Ḥaḳdan gelmiş muḳadderāta

^{1414/3} vahşiyānı: vahşiyānı N2

^{1414/8} ^ç aşda: ^ç aşkıda N2

^{1415/1} semtten: semtiden N2

^{1415/2} meşğüldır: meşğülüdür N2

5. Derdini şanma düşvâr zannitme yoĥ ‘ ilâcı
İt derdini havâle ĥallâl-i müşkilâta
6. Deryâ-yı ‘ aşka Nevber ümmîd revzağın sal
Bir sâhile çıĥarsan âĥir ki bata bata

1416

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Berg-i gülün nezâketi beñzer dudağınâ
Lâle açıldı oĥşadı ĥamrâ yañağınâ
2. Evvel nazarda baĥdı gözüm serv-i ĥaddiñe
Göz mâil oldu ĥüsnüñe dil iştiyâğınâ
3. Dün gülşen içre gonça deren vaĥte men gelüp
Pervâne tek tavâf eyledim şol u şağına
4. Çoĥ nâz hem nezâket ile gülleri derüp
Sancdun birin yañaña birin de buñağınâ
5. Servi ĥadiñ ĥacil eyledi hem-çü nergisi
Maĥmûr oldu nergis-i mestin mezâğınâ
- 83a 6. Tâb ü tüvân Nevberî ol demde ĥat‘ olup
Ĥoydı yüzünü ‘ acz ile ey gül ayağınâ

1417

Mef‘ülü Fâ‘ilâtün Mef‘ülü Fâ‘ilâtün

1. Feryâd u âh u zârı itdim neye havâle
Virдим nefes dilimden salsun cihâna nâle
2. Şaĥrâlara aĥıtdım hicriñde ĥanlı yaşım
Reng aldı ĥün-i dilden şaĥrâda bitdi lâle
3. Gözden bulağ açıldı gülzâra oldu cârî
Gülşende eşkim oldu meşhûr olan şelâle
4. Her gün seĥer durursan âyineye muĥâbil
Bir günde rû-be-rû dur ĥarşumda lâ-maĥâle

5. Yād-ı ruḥuñla gön̄lüm gülden durur tesellī
Ebrūñı yād idende sallam nazār hilāle
6. Sen bāğı seyr idende bülbül güle baḥurdı
Bu ḥālī men görende düşdüm bir özge ḥāle
7. Mest ʿāleminde çeksün Nevber meni muşavver
Bir el nigār elinde bir elde mey piyāle

1418

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Nice āyinedir gön̄lüm durur ʿaksiñ ḥayāl ile
Hemān gīsū-yı ʿanber-bū hemān ruḥsār-ı al ile
2. Özümde olsa cān virmem gele min bār ʿAzrāil
Niçün fikrim yetişmekdir vişāle ḥasta ḥāl ile
- 83b 3. Tükendi āh ile ʿömrüm kesildi tāḳat ü tābım
Pozuldı revnaḳ-ı cānım firāḳıñda melāl ile
4. Delindi ney kimi gön̄lüm müjeñ peykānı zaḥmından
Dutup şahrāları her yan şadāsı ḳıl ü ḳāl ile
5. Tükendi tāḳat u şabrım şeb-i hicrānda sensiz
Müdārā eylemek mümkin degül bile leyāl ile
6. Şemersiz bilme ey Nevber cihānda naḥl-ı ümmīdi
Virer vaḳt ile öz bārın civāndır bu nihāl ile

1419

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Aşlā dimerem ḳaldı gön̄ül derd ü ḡam içre
ʿAks-i ruḥuñu saḫlayabilsem dīdem içre
2. Baḫş itse eger ḥüb-ı cihān mäh-ı ruḥuñla
Seyyāre kimi gökde olarlar ʿadem içre
3. Ağlar gözümün yaşına ʿaks itse ʿizārıñ
Gün şūreti tek görsenecek gözde nem içre

---

^{1418/5} hicrānda: hicrānda N2

4. Cānānıma bu derd-i dil-i zārı yazardım
Mümkin eylüyüp doldurabilsem kalem içre
5. Görmez dağı sen tek güzeli mehd-i zamāne
Gör gez dimüşem min büt-i zībā şanem içre
6. Şayyād gözüñden yetüşüp Nevbere oğlar
Her yan düzülüp dil cigere bu sīnem içre

1420

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Düşdi başım 'aşqda bir dil-berin hūlyāsına
Men de imzā virmüşem dīvāneler imzāsına
2. Hāyretim her şāniye tağyır-i hāl eyler meni
Göñlümü saldıım 'aceb zībā şanem sevdāsına
- 84a 3. Vaşlına māil olup düşdüm belā girdābına
Men de saldıım 'aşqda bir tahta ğam deryāsına¹⁴²⁶
4. Sūdı yoğdur şabrsız her işde ta' cīl eylese
Nā-ümīd-i vaşl olan yetmez onun uhrāsına
5. Terk-i cān itseñ de sen ey Nevberī olma ğamīn
Uyma bu çarhın dağı bī-mihr olan dünyāsına

1421

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Giceler şubha kimi dād eyledi bir nefese
Gül buçağında duran bülbüli getdim hevese
2. Dādımı ney götürüp doldudı mey-hāneleri
Deşt ü şahrāya sala nālemi virdim cerese
3. Meni rāhat eylüyor birce hayālāt-ı ruhuñ
Nālesin terk eylüyor bülbüli salsañ kafese

---

^{1419/5} gör: göz N2

^{1420/1} 'aşqda: 'aşkıda N2

^{1420/3} 'aşqda: 'aşkıda N2

4. ‘Aşk-ı cānānı dime sirķat iden kes tapula
Tapşurup yārim onu dil kimi māhir ‘asese
5. Ğarķ idüpdür tenimi keşret-i seylāb-ı sirişķ
Sāhile çıhmaq için el uzadır hār u hasa
6. ‘İtr-ı zülfün ķaruşup şubh nesīm-i sehere
Gözlüyor gönlüm onun gelmegini ese ese
7. Bilmürem Nevberī men bes nice feryāda gelem
Yetüşe tā ki dilim nālesi ol dād-rese

1422

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Zihī düşvārdır görmek güli hār ile bir yirde
Kim ister görsün aġyārı durup yār ile bir yirde
2. Fiġān-ı bülbül-i şeydā benim feryādıma beñzer
Onun feryādını gördim dil-i zār ile bir yirde
- 84b 3. Bahā-yı vaşla cān naķdin virer ‘āşık ne müşkildir
Egerçi ķoysalar naķdi hārīdār ile bir yirde
4. Ümidim naħlini hayfā ķurutdı āteş-i āhım
Bu hem bir sehvdır ķoydum onu nār ile bir yirde
5. Çemende görmüşem yārin yüzinde zülf-i müşgini
Günün şevķini kim görmüş şeb-i tār ile bir yirde
6. Görüp cānānını Nevber gören dem nuķķı lāl oldu
Ķalem şerh eylüyor hālın bu tūmār ile bir yirde

1423

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

1. Ey meh-liķā firāķıñ saldı meni ne hāle
Dilden beyāna gelmez fikr eyleseñ hayāle
2. Ğasret ķalup vişāle göz nūrını itirdi
Hicrān eritdi cānım dönderdi bir hilāle

3. Dutdum hayāle gözden ‘ aks-i ruḥuñ dem-ā-dem
Eflāke yetdi dilden feryād u āh u nāle
4. Hicriñde derd-i miḥnet başımdan açdı sensiz
Men qorḥuram bu ḥālim menle hemīşe qala
5. Derd ü ğam u melāli qoyma yanında qalsun
Yıĝ baĝla bārbend it gönder maña havāle
6. Müjgān oḡu dilimde mesken dutup ser-ā-ser
Bir merḥamet gözüyle baḡ mendeki bu ḥāle
7. ‘ Aşkın dıraḡtı Nevber dīvāne bārı virdi
Mecnūnı bir nihāle Ferhādı bir nihāle

1424

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘ Aşkdan bir od düşüp nā-geh dil-i sūzānıma²⁴
Āteş oldı muttaşıl her şām-ı hicrān cānıma
- 85a 2. Bülbül-i şeydā-dilem gül zıkr idir nuḡkımdaki
Güş dut her şubḡ-dem cān-sūz olan efgānıma
3. Saltanat taḡtın buraḡ rāḡat günü yoḡdur onun
İstirāḡat isteseñ dur gel benim külhānıma
4. Bir reyāḡındır yüzü cānānımın gülzārveş
Baḡuram gül-nār üzünde sūnbül ü reyḡānıma
5. Men şabādan rāzīyem her şubḡ-dem virsün ḡaber
Bu perīşān ḡālimi ol sevgilü cānānıma
6. Ḥālet-i pejmürdemi zūlf-i perīşānı biler
Yār bī-raḡm olmasa muḡlaḡ gelerdi yanıma
7. Qaşd-ı cān itsem yaḡın ‘ afvın qabūl itmez nigār
Men bu yüzden ‘ ācizem olsun qasem öz cānıma
8. Nevber oldum gülşen-i ‘ aşḡ içre virdim bārı
Çoḡ teşekkür eylerem rencim çeken dihkānıma

---

^{1424/1} ‘ aşkdan: ‘ aşkdan N2

1425

Mef'ülü Fā' ilātün Mef'ülü Fā' ilātün

1. Mecnün ilen görüşdüm men ' âlem-i vefâda
Menden idüpdür ' aşkın o yirden istifâde
2. Elden salup vücüdüm hicrân za' if idüpdür
Yüngül habâblar tek seyr eylerem hevâda
3. Mey-ḥâne küncü hoşdur şavt-ı ney ile bâhem
Bir yanda nâzlu cānân bir yanda cām-ı bâde
4. Ferhād dağ çapandır bir tîşe ile lâkin
Men Bî-sütünü virrem bir âhım ile bâda
5. Aşüb-ı salṭanatdan âsüde külḥen eydir
Ġavgâ ' abeşdir ey dil bu süknet-i fenâda
6. Her bir nefesde ' aşık söyler nigâra yâ-hû
Çünkim vefâ görüpdür ol yâr-i bâ-vefâda
7. Devrin sürüp gidüpdür Mecnün bilâd-ı ğamdan
Nevber ḳalupdur imdi cevr-i ğam-ı cefâda

1426

Mef'ülü Fā' ilātün Mef'ülü Fā' ilātün

- 85b
1. Berdveş tâbân yüzüñ devrindeki zülf-i siyeh
Vara vara eylüyor ol mâh-ı tâbân rûyı meh
  2. Göz virür fermân töke ḳanım kemân-ebürlara
Ḳatlı için fermân virer cellâdına gûyâ ki şeh
  3. Çâh-ı ' aşḳa düşdügüm günden nihâyet görmürem
Çoḫ derindir bu ḳuyu kim onda yoḫdur tûl-i teh
  4. ' Ārızıñ zevḳiyledir gülşende bülbül nâlesi
' Ömrü on günlük güle munca ider mi câh u ceh
  5. Külḥen-i râḫat maña hoşdur bilâd-ı ' aşḳda
Mümkin olsa itmerem aşlâ temennâ bârgeh

---

^{1426/5} ' aşḳda: ' aşḳıda N2

6. Bülbülün feryādına bā' iş yüzündür āşikār
Gül dahı nā-ħaķ yire olmuş özünden müştebeh
7. Ta' ne daşın başıma atmazdı her yandan raķīb
Ĥātırım yanıında ger manzūr olaydı gāh geh
8. Nevberī rāğīb idüp mey-ħāneye la' liñ meyi
Arħasın ĥumma dayaķ itmiş elinde bir ķadeħ

1427

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Merdüm-i çeşmim ķalup ĥasret gül üzlü yārime
Raħmı yoħdur yārimin yüz göstere aģyārıma
2. Her zamān faħrım budur gönlümdedir mihr-i ruħu
Münħaşırdır fikr-i dil her şāniye dildārıma
3. Ey gözüm bir ĥadd ķoy hicrān şebinde yaşıña
Nā-ümīd-i vaşl olan günde gelersen kārıma
4. Men ba' ir-i ' aşkıyam ' āşıklarun ser-ķaflesi
El uruplar Ķayslar Ferħādlar efsārıma
- 86a 5. Ğonçalikden bir gülü naħl-i ümīdim açmadı
Nerden esdi bilmürem bād-ı ĥazān gülzārıma
6. Terk-i kūy-i yār idüp Mecnün düşüp şaħrālara
Men cünün olsam geler şaħrāya düşmek ' arıma
7. Dağ çapan Ferħāda baħ āhında yoħmuş bir eşer
Tuş iderdim ol dağı bir āh-ı āteş-bārıma
8. Cānda rāħat bulmuyup dil mesken itdi zülfüni
Çoħ ķara gün çekdirüp zülfüñ dil-i bīmārıma
9. Tūṭi-yi ṭab' -ı dilim şekker sevendir Nevberī
Ķand ü şekker ķat olup bu nazmda güftārıma

^{1427/4} Ķayslar: Ķaysılar// Ferħādlar: Ferħādılar N2

^{1427/9} nazmda: nazmıda N2

1428

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her şeb-i hicrân hayâl ayım gezer eflâkda
Gâh olur fikrim benim göklerde gâhî hâkda
2. Mevce gelmiş şuya baḡ gör âftâbın şüretin
Şüret-i cânânımı bu dîde-i nemnâkda
3. Ka'beni zâhid şanur beytü'l-Ḥudâ bu fikrdir
Men bilen olsun gerek bu hâne alb-i pâkda
4. Miḡnet ü endüh u am ḡilatdedir câna şerik
Onlara yir virmüyün aqlâ dil-i amnâkda
5. Zînet-i ḡil' at degül dünyâda insâna şeref
Bu şeref ba' zen olur men tek girîbân-ı âkda
6. Tâb-ı hicrân itmüyüp ıḡmaḡ diler dil sîneden
Şabr yoḡdur men nidim ol âpük ü âlâkda
7. 'Âibet medfengehin bilmez ne şâh u ne gedâ
Defn olunmaz belki de göz tikdigi emlâkda
8. 'Aş sâkin dildedir gizlin veyâ kim âşikâr
Farı vardır Nevberî ancaḡ onun imsâkda

1429

Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün

- 86b
1. Toḡundı bād-ı şabâ zülf-i 'anberîn bûye
Apardı göstere deşt-i Ḥotanda âhûye
  2. Düşende zülfi yüze ḡ'âbdan uyandı nigâr
Nesîm-i şubḡ ile isû degende ül-rûye

^{1428/1} eflâkda: eflâkıda// hâkda: ḡâkıda N2

^{1428/2} nemnâkda: nemnâkıda N2

^{1428/3} pâkda: pâkıda N2

^{1428/4} amnâkda: amnâkıda N2

^{1428/5} âkda: âkıda N2

^{1428/6} âlâkda: âlâkıda N2

^{1428/7} emlâkda: emlâkıda N2

^{1428/8} imsâkda: imsâkıda N2

3. Vakâr u nâz ile durdı ayağa ol mehveş
Götürdi şāneni çeksün siyāh gīsūye
4. Muḳābil itdi yüzün göz gūyā virüp ḫayret
Düşende şūret-i meh-rū nigār gözgüye
5. Sepüp gül-āb-ı mu‘ aṭṭar ayurdı tellerini
Çemende ḳumrī gelüp nağmesiyle kū-kūye
6. Baḫurdı ḫüsnüne dil-ber çoḫ iftiḫār ile
Sitem ḫadengini dutdı kemān-ebrūye
7. Nigāra derd-i dilimden işāreler virdim
Didi gilayeñi git söyle bir aḫar şuye
8. ‘İlāc ṭıbbda yoḫ ‘aşḫ ile marīz olana
Yoḫ iḫtiyācı onun merhem ile dārūye
9. Ciger yananda tōkür gözyaşın serin yüzüne
Ta‘ accüb eyledi Nevber bile serin şuye

1430

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Hicriñde ‘ādet eyledi giryān gözüm neme
Tā şubḫ olunca saldı ḡamiñ cāna hemheme
2. Taḫsīm olanda ‘ayş u müserretle derd ü ḡam
Ḥilḳatde şāḫib oldula ‘uşşāḳlar ḡama
3. Giryān gözümden aḫdı sirişkim firāḳda
Eṭrāfi dutdı mevc-i ḡamım döndi ḳulzūme
- 87a 4. Munca cefā [vü] cevre sezāvār olardı kim
Mābeynimizde olsa ‘adāletle maḫkeme
5. Her bir müjeñ ḫadengine bir cān baḡışlaram
Göñlüm dönüpdi bezl ü seḫāvetde Ḥāteme

^{1429/5} mu‘ aṭṭar: mu‘ attar N2

^{1429/8} ṭıbbda: ṭıbbıda N2

^{1430/2} ‘uşşāḳlar: ‘uşşāḳılar N2

^{1430/4} [vü]: -y1 N2

6. Tâb eylemezdi hasta dilim firqate gice
Zülfünden almasaydı seher bûyü meşâma
7. Ey Nevberî sağın dime bî-ķayda derdiñi
Sen dem diyende söylüyecekdir fedem-deme

1431

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Çoğ teşekkür eylerem men hilķatimde tārıma
Kim muħabbet toħmını maħlûṭ idüpdür varıma
2. Ṭavķ-ı zincir-i cünün bir devlet-i ' uzmâdı kim
Boynumu ondan kenâr itmek gelüpdür ' arıma
3. Kāşlarıñdan ķorħuram müjgân şufufına kemân
Korħusu virmiş onun bir zerdlik ruħsârıña
4. Neylemek ' aşıklara endüh ile ğamdır naşib
' Aşķ-ı cānān çekdirür fevc-i ğamı bāzārıma
5. Çāre bilmez derd-i bî-dermānıma aşlā ṭabib
Hikmetin tedbiri yoğ maħzūn dil-i bīmārıma
6. Nevberî adlandırıp ' aşķında cānānım meni
Kara günden ķurtarup men Nevber oldum yārime

1432

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Her zamān faħr idirem cismdeki pīrehene
' Āķibet ' aşķım onu döndürecekdir kefene
- 87b 2. Serv-ķaddiñle dura baħşe çeküp ķāmetini
' Ār ola servilerin durduķu yirde çemende
3. Nişbet olsun yüziñe ħaķķı nedir berg-i gülün
Ġonça beñzer mi görüm sendeki ğonça dehene

^{1430/5} bezl: bezl N2

^{1432/1} cismdeki: cismideki N2

4. Degülem rāzī görem senle raķībi bu sebeb
Ne revādır ki perī göstere yüz Ehrimene
5. Müşg-bū zülfi yaķın görmüyüp āhū-yi Hıotan
‘ İırını gönder onun bād-ı seherle Hıotana
6. Yād idüp gözleriñi nergise sallam nazarım
Yüziñi hātır iden demde güle yāsemene
7. Evvel āhir vaṭanım kūy-i seriñ olmalıdır
Nevberī sa‘ y eylüyor tā yetüşe bu vaṭana

1433

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şāh-ı gülde her varaķ bir āşiyāndır bülbüle
Mevsim-i gül bāğlar bir gülsitāndır bülbüle
2. Berg açup ‘ ırın saçur gülzārda her berg-i gül
Hārı gülde görmeli āh u fiğāndır bülbüle
3. Muttaşıl dād eylese ma‘ zürdur yoħdur sözüm
Nāle-i bī-hüdesi hayli girāndır bülbüle
4. Şāh-ı gülde şubħ-dem güller açarken gonçadan
Gülşen içre her nefes bir tāze cāndır bülbüle
5. Men raķībün ṭa‘ nımı aġyārlar tezvīrini
Nice pinhān eylüyüm çünkim ‘ ayāndır bülbüle
6. Lāle bergin açmuyun dāğ-ı dilim meşhūr olar
Bile ġamgīn hāl ile hālīm beyāndır bülbüle
7. Nevberī sen bülbül-i şeydāya baħ göñlüñ kimi
Cism ü cānım bir kaşes mişli mekāndır bülbüle

---

^{1432/6} hātır: h‘ātır N2

^{1433/1} bāğlar: bāğlıar N2

^{1433/2} gülzārda: gülzārıda N2

^{1433/5} aġyārlar: aġyārılar N2

1434

Meḥ'ülü Fā' ilātün Meḥ'ülü Fā' ilātün

- 88a 1. Terk-i fiğāna itdim min bār istiḥāre
Açdım kitābı gördüm bed geldi vāre vāre
2. Meyle düşüpdi püşküm bundan şora ne bākım
Lāzım gelür ki itmek mey-ḥāneni icāre
3. Dāğ-ı dil-i derūnım pinhān ḳalardı lākin
Saldı onı sirişkim illerde āşikāre
4. Dirler ḫabībe ' arz it dāğ-ı dil-i derūnı
Yār itmese ' ilācın bī-gāneden ne çāre
5. Gül mevsimin ḡanīmet bilsün fiğānı bülbül
Giçse onun da zevḳi bir de ḳalur bahāre
6. Menden alup nigārım mihrin raḳībe virmez
Bu gence şāhib olmaḳ baḡludur i' tibāre
7. Nevber didi nigārım pozdı ḳaradan adım
Bir aḡ güne çıḡardar gözden virüp işāre

1435

Meḥ'ülü Meḥ'ülü Meḥ'ülü Fe'ülün

1. Nuḫkım dutulur ' ārıż-ı gül-nārı görende
Bir şūret-i bī-cān oluram yāri görende
2. Pür-piç oluram āteş içinde bir ilan tek
Ruḡsārdaki ḫurre-i ḫarrārı görende
3. Ağyārıma kīn beslüyürem her dem ü sā' at
Gül bergine çespīde olan ḫārı görende
4. Mey-ḫāneni men görmemişem meyden ıraḳam
Ser-mest oluram nergis-i ḫammārı görende
5. Ṭāvus kimi cilvelenür nāz ile yārim
Ḥayrān ḳaluram ondaki reftārı görende

- 88b 6. Mihrāba sücüd eylemegin giçdi zamānı
Fi' linde riyā 'ābid ü dīndārı görende
7. Fāş oldu nihān derd-i dilim ehl-i cihāna
Men nāle iden vaqte dil-i zārı görende
8. Gözyaşını gözden kurudar turfe nigāhı
Mesrūr eyelüyor gönlümü ruhsārı görende
9. Cānānım özü şādlanur bezmde hayli
Müştäkı olan 'aşığı Nevbārı görende

1436

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Olmaz dilimün dād ile feryādı ceresde
Yoş şavtı onun dilde olan hüznülü sesde
2. Pervāz eyelüyor rûḥ-i revān kûy-i nigāra
Şehbāzlarun uçmağı olmaz bu hevesden
3. Āhım odını göklere hicriñde yetürme
Te'sīri olar āh-ı dilin pāk nefesde
4. Pergāle-i dildendir aḥan ḳanlu sirişkim
Cān hardan olar ḳanı giden za' f megesde
5. Durdum yüziñe ḳarşu alışdım oda yandım
Tāḳat olu mu āteşe ḳarşu ḳuru ḥaste
6. Cānāna didim mihriñi dutdım dil-i zāra
Taşdıḳ eyledi mihrim olar zevḳli kesde
7. Taḥtü'l-ḥaneki zāhide virdim maña zünnār
Bu rütbe olar Nevberī a'yānı 'asesde

---

^{1435/9} bezmde: bezmide N2

^{1436/6} zevḳli: zevḳili N2

^{1436/7} 'asesde: ḳasesde

1437

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mülk-i dil teslîmini hükmetse gamzen nâveke
Her müjeñ peykânına düşmez dilimden bir tike
- 89a 2. Min yire taksîm idir dil mülkünü nâvekleriñ
Elde qalmaz bu yaqîn dağun olan müstemleke
3. Bâr-ı gamdır ham iden serv-i revân tek kâmetim
İ' tibâr itmek ki cân munca girân bârı çeke
4. İstedim tâ giryeden sâkit idem göz merdümin
Hiddet itdi istüyor ruhsârıma yaşın töke
5. Zülf-i müşkindir seniñ her gün ayağıñdan öpen
Kâdrimi sen dutmadıñ yanında cânân bir tüke
6. Secdeni zâhid ider mihrâba men ebrûlara
İ' tiqâdı herkesün olmuş mu' ayyen mesleke
7. 'Aşq mülkün bilmesün havf u haşarsız Nevberî
Añlasun kim kendini salmış fezâ-yı mühleke

1438

Me' ulü Fā' ilātün Me' ulü Fā' ilātün

1. 'İşret-serâda muṭrib âvâz-ı neyle bâde
Mescid qapusu bağlu mey-hâneler güşâde
2. Mihrâb-ı kec mişâli zâhid hayâli kecdir
Pîr-i muğân mülâyim qalb-i selim ü sâde
3. Ser-mestler başında zevq-i vişâl-i cânân
'Âlim-nümâ hayâli dâim olar riyâda
4. Hoş rûzgârı vardır dünyâda ağniyânın
Dervîş-i bî-nevânın hâdden gamı ziyâde
5. Yârin sitem göziyle ağıyar ta' nesinden
'Âşık mükedder olmuş qaldı gam u cefâda

6. Gül hār ilen hem-āgūş bülbül çemende medhūş
Gāhī fiġāna meşġül gülşende gāhī dāda
7. Ey Nevberī ta‘ alluġ kes bu fenā cihāndan
Yoġdur vefā niçün kim dünyā-yı bī-vefāda

1439

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 89b 1. Fiġān u nāleye gellem şeb-i hicriñde şūr ile
Doġar mı üstüme bir gün görüm sensiz sürür ile
2. Sitem peykānını gözden kemān-ebriya dutduġca
Şikāriña bahursan çoġ feraġla çoġ ġurūr ile
3. Raġībün ta‘ ne daşından dilimde şaġ yirim yoġdur
Olardı ana tāb itmek atulsaydı mürür ile
4. İtirmiş nūrını gözler firāķıñda şeb-i hicrān
Yüzüñ görmek çetindir bu dutulmuş çeşm-i kūr ile
5. Cihānı terk idüp Mecnūn düşüp deşt ile şahrāya
Vuġuşı rām idüp āġir dutup ülfet tuyūr ile
6. Temennā ‘özr idir Nevber edīb-i bezm-i ‘irfandan
Özün daġıl idüp bezme nihāyetsiz ġuşūr ile

1440

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Dün gördi gözüm serv-i dil-ārānı çemende
Dil murġı ġonup şāġına cān ġalmadı tende
2. Gül bergini her yan döşedi rüy-ı türāba
ġam oldu benefşe güzelim bāġa gelende
3. Feryādını hem terk eyledi bülbül-i nālān
Gülden gözünü çekdi ruġ-i yāri görende
4. Şayyād-ı dilim zevġe gelüp çıġdı şikāra
Düşdi özü de perçem-i ġisūda kemende

5. Olsun diyü güftârdaki lehçesi şîriñ
Eyyâm-ı tufûletde katuplar südi kande
6. Esbâb-ı şefâ' atdi maña türbet-i kûyı
Çabre apara bilsem eger anı kefende
- 90a 7. Çoysa kademın çabrim üzer şağ gözüm üste
Çalmaz gözümün hasreti ol hâk-i vaçende
8. Hayrândı gözü söylediler çeşm-i Hotan tek
Men görmemişem bu gözi âhû-yı Hotende
9. Çangın olaram olsa nigârın yüzü dutğun
Gönlüm açular Nevberî ol yâr gelende

1441

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Dil arturar muhabbet Mecnûn olan diyâre
Ordan yeter niçün kim 'aşık vişâl-i yâre
2. 'Aşka düşen gerekdir sahrâya mâil olsun
Çeksün özün hemîşe bî-çayddan kenâre
3. Hadd-i kemâle yetmez dîvâne olmuyunca
Tâ virmese vücûdın külliyyeten nigâra
4. Cân ile dil cihânda vaşl-ı nigâr içündür
Ahkâm-ı şer' e bahsañ vardır buna işâre
5. Mecnûna halk nâ-çak dîvâne söylüyorlar
'Âkildi kim yöneldi Leylî olan diyâre
6. Leylînin 'aşkı saldı sahrâya Çaysı men tek
Şîrinün 'aşkı saldı Ferhâdı kühsâre
7. Şahrâda dutdı ülfet Mecnûn behâim ile
'Akl-ı mükemmel ile lâyıkdı iftihâre

^{1440/5} güftârdaki: güftârdaki N2

^{1441/2} bî-çayddan: bî-çaydıdan N2

8. Bî-berg şâh-ı gülde bülbül taḥammül itdi
Ümîdvâr olupdur gül faşlı nev-bahâre
9. Şabr it firâka Nevber vaşl-ı nigâra tâ yet
‘Âşık yeter vişâle şabr ile vâre vâre

1442

Mef'ûlü Fâ'îlâtün Mef'ûlü Fâ'îlâtün

1. Şem' in lüzümü yoḡdur cānān olan oḡaḡa
Az nûrdan ne ḡaşıl pür-nûr olan çerāḡa
- 90b 2. Ğam bisterinde cānān gelse ayaḡa durram
Sultān gelen zamānda ḡādîm durar ayaḡa
3. Faḡrîm budur ki oldum ser-ḡoş lebiñ meyinden
Cām-ı şarâb tâ ki göstermedim dudaḡa
4. Cānānım olmuyanda ḡüftâra men faşîhem
Lâkin ḡülugîr ollam dursam ḡabâḡ ḡabâḡa
5. Sevdâ-yı ‘aşḡa Mecnûn ister şerîkim olsun
Bir boş çanaḡı ister ursun dolu çanaḡa
6. Olmazdı dil perîşân ey Nevberî nigârım
El urmasaydı her-gâh her şubḡ-dem daraḡa

1443

Mef'ûlü Fâ'îlâtün Mef'ûlü Fâ'îlâtün

1. Bîmâr-ı derd olanlar muḡtâcdır ‘îlâca
‘Aşḡın marîzi olmaz mâlik bu iḡtiyâca
2. Ḥâl-i siyâhı virmem bâc ü ḡarâc-ı hinde
Ḳârûn elinde gence ḡüsrev başında tâca
3. Hicr âteşi yürekden ḡızdırdı sîne sâcın
Mümkin degül el urmaḡ oddan ḡızan bu sâca
4. ‘Uşşâḡ naḡd-i cānım ḡâret iden ḡözündür
Yaḡmalık örḡenübdür ‘âdet idüpdi bâca

5. Virmez tabīb dermān bīmār-ı aşka çünkim
O yazdığı devālar uygun degül mizāca
6. Ey āh gel hāzer kıl şöndürme dil çerākın
Āheste çih tohunma ondan yanan çerāğa
7. Gözden gelen hadengin sīnemde revzen açdı
Sırrımı fāş kıldı ey Nevberī bu bāca

1444

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her zamān manzūr olur ruhsār-ı cānān gönlüme
Ĥasretim cārī idir ġamdan kara kıan gönlüme
- 91a 2. Derd-i cānān cünbüşe geldikçe baħr-ı sīnede
Serserī āhım salur ol demde tūfān gönlüme
3. Kıan ile yaşıñ töker hicrinde göz ruhsārıma
Cem' olupdur kırmızı la' l-i Bedaħşān gönlüme
4. Kıoymasun cerrāħ eli merhem önermez yaramı
Virmesün zaħmet çeküp bī-hūde dermān gönlüme
5. Tīre baħtım yulduzun tapmaķ zihī düşvārdır
Doġmasa ruhsārdan bir māh-ı tābān gönlüme
6. Mihriñi muħkem dutup tende ciger pergālesi
Urmuşam açulmayan bir kıufl ondan gönlüme
7. Derd ü ġam āġāh idüp cevr ü sitekler ġaylini
Birbirine söz virüp gelmişle mihmān gönlüme
8. Ol kıadar muħkem dutup ġamlar buraħmaz Nevberī
Kıoy gelüp baħsun benim cānān perīşān gönlüme

---

^{1444/2} baħr: baħr N2

^{1444/5} düşvārdır: düşvāridır// ruhsārdan: ruhsāridan N2

1445

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gülşende bülbülün baħuram āh u zārına
Şāh-ı gül üzre dād-ı dil-i bī-ķarārına
2. Feryāda gitdi bülbülü gül virdi vaşlını
Ĥandān olanda ĥārı alupdur kenārına
3. Yārın öper ayakını zülf-i semen-beri
Dutmaz yanında ķadrimi bir zülf-i tārına
4. Bārım girān menzil uzaķ rāh pür-ĥaţar
Yoħdur ümīd ķāfile-sālār varına
5. Kimdir vire ba'ire muħabbet nevālesin
Tā Leylīni dolandıra Mecnūn diyārına
6. Cānān tamām derd ü ġamı tapşırup maña
Bu 'aşıkın muħavvel olur i'tibārına
7. Vaşl isterem nigārım onu şorsa bilmezem
Müşţāk olupdı Nevberī baħsun 'izārına

1446

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

- 91b
1. Sākī emāndı ķoyma bizi intizārda
Cām-ı şarābı gerdişe vir bezm-i yārda
  2. Gülzāra döndi meclisimiz yār elinde gül
Mey nüş terk ider mi meyi nev-bahārda
  3. Ārām-ı cān u dilden olup ķaţ'ı münķaţı'
Şabr ü şekīb yoħdı dil-i bī-ķarārda
  4. Mest olmaķın gelüpdi gine başa neş'esi
Terk eylemek ne eldedi ne iħtiyārda

^{1441/1} intizārda: intizārıda// yārda: yārıda N2

^{1441/2} nev-bahārda: nev-bahārıda N2

^{1446/3} bī-ķarārda: bī-ķarārıda N2

^{1446/4} iħtiyārda: iħtiyārıda N2

5. Āvāz-ı nağme gūşe-i gönümde yir durur
Şavtın maħalli gūşda hem alb-i tārda
6. Cānān elinde cām-ı şarāb-ı arīb-i ruħ
Gül-gün şarāb hoş görünür lālezārda
7. İnşāfdan ırā idi cānān duta meyi
Nevber el atmuyup ona dursun kenārda

1447

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Serve baħmaz gözlerim serv-i revānım gelmese
Ġonça görmek istemür Ġonça-dehānım gelmese
2. Gözyaşımdır eylügen hicrānda cānım za' if
Dil daħı kuvvet tapar ' aş ile anım gelmese
3. Öyledir derdim ki dil rāzı degül bilsün abīb
Çāresi yoħdur onun tā miħribānım gelmese
4. Neyledim aġyārıma ya kim raıbe netmüsem
Şād olar mı yār eger nām u nişānım gelmese
5. Cān temennā eylüyor cānān eger ħāzırdı cān
Münkir-i va' d olmaram cāna gümānım gelmese
- 92a 6. Rışte-i enzāmda tapmazdı şöħret Nevberī
Genc-i dilden zev ile ab' -ı revānım gelmese

1448

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ġayāl-i vaşlını şöħbet iderdim öz özüme
Ne bāver itmek olar bu ħayālden gözüme
2. Yüzüñ ħayālını ger dutsa merdüm-i çeşmim

^{1446/5} gūşda: gūşıda// tārda: tārıda N2

^{1446/6} lālezārda: lālezārıda N2

^{1446/7} inşāfdan: inşāfıdan// kenārda: kenārıda N2

^{1447/2} hicrānda: hicrānıda N2

^{1447/6} enzāmda: enzāmıda N2

^{1448/1} ħayālden: ħayāliden N2

- Yürek atar özünü pīşvāz için gözüme
3. Nişār-ı maḳdemiñ olsun tamām-ı la' l ü güher
O genc şāhibine söyle gelmesün yüzüme
4. Fezā-yı ' aşḳda men yāre doğru yol gidirem
Bu yolda birce ayak Ḳaysdır ḳoyan izime
5. Getürmüşem dile adın nigār-ı gül-rūyın
Ḥalāvet artumuşam bulsan gül-rīzime
6. Ḥarīm-i kūyın dutdum ḥayāta ' işret ivi
Ne sūd ḳoydum ayak çıḳdı derd ü ğam dizime
7. Neden bilüp ki ḥalāyık ' azīz Nevberī sen
İşāre ile diyürler ki ondan el üzüme

1449

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Cānān didi mensiz saña her kim vire bāde
Bil zehrlidir bāde onu içme mebādā
2. Dut cām elimden kim odur şerbet-i la' lim
Zevḳ ile onu çek başına bā-dil-i sāde
3. İdrāk virer başına hem ḳalbe teneffüs
Mey yetmez ona neş'ede ya zevḳ ü şafāda
4. Mey-ḥāne-ārā sen öziñi eyleme rüsvā
Ser-mestligün ḥazzı olar cām-ı mināda
- 92b 5. İç bāde-i ruḥsārımı it zevḳ ile şoḥbet
Ser-ḥoş yıḳılup olma sen engüşt-nümāda
6. Cān naḳdine erzāndı vişālim ne tefekkür
Ḥikmetlidi eşyā ne ḳadar olsa bahā da
7. Terk eyle ğam u ğuşşanı Nevber dut elimden
Vaşlım saña ta' yīndi benim levḥ-i ḳazāda

^{1448/4} Ḳaysdır: Ḳaysdır N2^{1449/1} zehrlidir: zehrlidir N2^{1449/4} ḥazzı: ḥazzı N2

1450

Meʿûlü Fâʿilâtün Meʿûlü Fâʿilâtün

1. Hûn-i dil ile yazdım ol mâh-rûya nâme
Yazdıķca dil ğamını feryâda geldi hâme
2. İtdim nigâra evvel hicrândan şikâyet
Vaş eyledim temennâ düşdüm hayâl-i hâme
3. Gündüz didim firâķiñ elden kararım aldı
Hicrân oduna yandım gün arķasında şâme
4. Gîsü-yı ʿanber-efşân ruhsârîna perişân
Ey nev-gül-i gülistân hoş-ı ıtr vir meşâme
5. Gülden laţif cismin bādâm tek muķaşşer
Lâyık bile vücûda gül bergi ola câme
6. Bād-ı şabâya virdim cânânıma yetürsün
Bu Nevberin peyâmın ol cândan girâme

1451

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Dün gice menzili ħalvet eyledim yâr ile
Dutdı ârâm-ı dilim şûret-i gül-nâr ile
2. Behcetim dilde olup gözde feraĥ dilde neşâţ
Menzilim rûşen idi ʿarız-ı dildâr ile
3. Didim ey serv-i sehî dutmuyor ârâm dilim
Nedi fikriñ güzelim bu dil-i bîmâr ile
- 93a 4. Söyledi şabr eyleyüp âteş-i hicrânıma yan
İt müdarâ ğam ile dîde-i hûn-bâr ile
5. Cânımı yandıdı çoĥ âteş-i hicrân didim
Firķatiñ pûca virüp cânımı âzâr ile

^{1450/2} hicrândan: hicrânıdan N2

^{1450/6} cândan: cânıdan N2

^{1451/2} behcetim: behçetim N2

6. Sāye-i serv-ḳadiñ başıma sen itme dirîğ
Gel hekimāne yanaş sen bu dil-i zār ile
7. Umma hicrāna olan şabr u ḳarārı menden
Terk-i şabr eylemüšem āh-ı şerer-bār ile
8. Didi ey Nevberī gel men seni dil-şād eylüyem
Tā gözün görmeyecekdir meni ağıyār ile

1452

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gīsüda bağladı meni bir müy-ı muḫkeme
Tapşurdu murğ-i rûhımı bir tār-ı perçeme
2. Hicrān ğamını bār eyledim dil ba'irine
Sengīn bu bār ağızına kef geldi hemheme
3. Ser-menzile yetişmedi rāh oldı pür-ḩaṭar
Şahrāları dolandı çatup baḩr-ı ḳulzüme
4. ḩün-i cigerci ābı gidince menāzile
Müncerr olup nevālesi endūh ile ğame
5. Toḩm-ı muḩabbet ekli olup ābı gözyaşı
Ser-menzile yetünce ḳanā' at ider keme
6. 'Āşıḳdı yāre çāresi ğam bārı arḩada
Efsārını virüpdı mürüvvetlü ādeme
7. Her semte çekse başını gerden dutup gider
Hem iḩtirāzı yoḩdur onun ḩarb-ı muḩkeme
8. Nevber ba'ir-i dil nice ṭā' at-perestdir
Gerden ḳoyupdı munca girān bār-ı pür-ğame

---

^{1452/3} baḩr: bahr N2

^{1452/8} ṭā' at-perestdir: ṭā' at-perestidir N2

1453

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

- 93b 1. Yüzün hayâlile baḥdım giçen gice aya
 'İzâr-ı aliñ öñünde görüñdi bir sâye
2. Hevâ-yı zülfüne cân bâde gitse mesrûram
 Fedâ olaydı cânım turre-i semensâya
3. Qamer mişâl olabilmez kemân-ebrûya
 Hâdeng-i ğamzeñi nirden bular duta yaya
4. Süheyl gözlerinün şavkıdır düşen dilime
 Mübeddel itdi onu tende la'l-i hamrâya
5. O qara gözlerinün ser-ḥoşı ayılmayacaq
 Ne ihtiyâcı onun bâde-i muşaffâya
6. Tenimi dürd-i mey it koygilan ayaklansun
 Niçün ki bâde ayaktan yetüpdü bâlâya
7. Ne sûd görmedi Nevber cünün olan Qaysı
 Suâl iderdi niçün düşdi deşt ü şıhrâya

1454

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Ecel yetişdi diyün ölmegim nigârıma
 Virün selâmet ser-i yâr-i gül-izârıma
2. İ'âdet itmedi ḥasta olan zamânımda
 Gelüp ayakımı qoysun diyün mezârıma
3. Elini başıma qoyup qoyar mı baş daşıma
 Töker mi gözyaşını qabr-i ḥâksârıma
4. Ne ḥâle qoydı meni miḥnet ü melâl u ğamı
 Diyün bu ğamları yâr-i ğam-ğüsârıma
5. Alışdırıpdı tenim hicrinün şerâreleri
 Cânımdan âteş alar gelmesün kenârıma

- 94a 6. Dutup güzer-gehi eyledim besi nāle
 7. Bilirdi dil ğamını Nevberī o meh-sīmā
 Terahhum ile salaydı nazār ʿ izārıma

1455

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Dil ihtiyārını virdim nigār-ı meh-rūya
 ʿ İtāb itdi onu tapşurupdı gīsūya
2. Muqaşşır itdi yete her güne bir oğ gözden
 Bu hükümü tapşurdı cānān kemān-ebrūya
3. Tılsım-ı gözlerine saldırup dül ü cānı
 Dūcār idüp dilimi sihr-kār cādūya^{1455/3}
4. Sirişk-i çeşmi gözümnden tükenmezin görürem
 Niçün o servin ayakı gereklidir şuya
5. Sehāvet itmedi Hātem metāʿ -ı dehri virüp
 Gerekdi cān u dilin bezl ideydi bir mūya
6. Muqayyed itmedi hicrān meni salanda oda
 Tevekkül eyledi gönülüm müdām yā-hūya
7. Seher nesim ile cānān sifāriş itdi maña
 Qonaqdı Nevberī ondan yeten bu hoş-būya

1456

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Gönül meşgül ider fikrim hayāl-i laʿ l-i sīb ile
 Bu nevʿ ilen özün sağlar vişāle bir firīb ile
2. Degül taʿ cīl itmekden müyesser vaşl-ı ʿ uşşāka
 Ezel günden kaderlenmiş her ʿ aşık bir naşib ile

^{1455/3} sihr-kār: sihr-kār N2

^{1455/5} bezl: bezl N2

3. Maña bir turreci yârin cünûn zincîri kayd oldu
Nice şöhretlenüp Şan'ân bu yolda bir şalîb ile
- 94b 4. Nice men terk idüm 'aşkı dilimde hakk olup mihri
Emizdirmiş meni dâjem muhabetli halîb ile
5. Seni yâd eylüyor gönlüm gelende dâd u feryâda
Nedir farkı dilin ey gül figânı 'andelîb ile
6. Koyun kabrim hişârına atulmuş ta' neler daşın
Bilinsün halka bu daşlar atulmuşdur raqîb ile
7. Bañun hârın cefâsına figânı bülbül-i zâra
Necîbi düşmesün yâ Rab cihânda nâ-necîb ile
8. Bu söz kânı ne yirdendir soruşdı müdde'î Nevber
Didim hem-şoğbet olmuşdum hemîşe bir edîb ile

1457

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Firqatîñ yâd eylüyüp aşüfte-hâl oldum gine
'İşretimden el çeküp ehl-i melâl oldum gine
2. Hoş giçerdi 'ömrüme olsaydı hâşıl kâm-ı dil
Hicriñi yâd eyledim dutgun-hayâl oldum gine
3. Terk-i dünyâ eylüyüp düşdüm nigârın 'aşkına
Fikr-i vaşl-ı yâr ilen şâhib-kemâl oldum gine
4. Söylüyordım derdimi gâyet olan demde dile
Rû-be-rû durdım ona bi'l-merre lâl oldum gine
5. Deşt-i hayretten ayak çekmek maña mümkün degül
Zevk-i vaşl-i yâr ilen Mecnûn-hişâl oldum gine
6. Cennet-i ruhsârda hâle el urmağ istedim
Terk-i cennet eylüyen Âdem-mişâl oldum gine
7. Derd-i 'aşka Nevberî dermân virer mi bir hekîm
İhtiyâcım hâldir muhtâc-ı hâl oldum gine

1458

Mütefâ' ilün Fe'ülün Mütefâ' ilün Fe'ülün

- 95a 1. Nazarın yetürse hoşdur gözümüz o mäh-rüya
Ne ki şâh olup da başın sala renc-i güft ü gūya
2. Gice gündüzüm bir oldu yıgışupdı raht-ı h̄'ábım
Gözüm 'âdet eylüyüpdür tökülen bu kıanlu şuya
3. Ne cihândı bu ne cândır ki fenāya söykenüpdür
'İvaż eyle her ikisin ser-i zülf-i müşg-būya
4. Dadanupdı göz tökende yüzüme revān sirişkin
Gide yalvara ciger hem meded eylesün dumū' ya
5. Göze kıan şağıldı sensiz niye gelmediñ nigārım
Meni muntazır kıoyursan yüregimde arzūya
6. Eşiğñ türābı cānān elime teyemmüm oldu
Dağı yoğ namāza kıaydım şu ilen olan vuzūya
7. Niye ham-kad oldu Nevber diseler virün cevābın
Kıutarup kıyām-ı tã' at gidüp imdi de rükūya

1459

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Gözüm şerm itgilen munca sirişkim tökme ruhsāra
Ahan bu eşk-i çeşmimden olar mı derdiñe çāre
2. Uşan bu nāleden ey dil fiğān itmek kifāyetdi
Gidüp kūy-i ser-i yāre yanaş bir nev' i dildāra
3. Kemān-ebrūya meyl itdiñ burahdıñ tãğ-ı mihrābı
Nice āvāredir zāhid öziñ de olduñ āvāre
- 95b 4. Ne inkārı seni ser-hoş idüpdür la' l-i mey-gūnı
Ne kıadri mümkiniñ vardır eyle taqlid mey-h̄'āra

^{1457/7} h̄aldır: h̄alidir N2

^{1458/4} dumū' ya: dumūya N2

5. Yetürmez başa sevdâsın kuşûr olsa metâ'ında
     ' Abeşdir salmasun zâhid kuşûrâtını bâzâra
6. Yüzüñ Ka'be Hacer hâliñ lebiñ Zemzem saçıñ örtük
     Hudâsı yaḡşı yol virsün giden hacca bu züvvâra
7. Kâlem oynak idir elde yazarken vasf-ı cânânı
     Ferâmûş itmüyüp hâli koyar bir nokta ruḡsâra
8. Yüzüñden doymaram cânân eger terk-i ziyâ itmesem
     Ne kadri göz ki bînâdır gerek baḡsun ruḡ-i yâra
9. Seniñ yanındadır Nevber temennâ-yı vişâl eyler
     Elinde dâmen-i luḡfuñ ḡalup yalvara yalvara

1460

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Rûyiñ kimi açılmadı gül nev-bahârda
     Her yan dolanmuşam çemen ü baḡ u zârda
- 96a 2. Lâkin gözüñ şebâheti nergis gülündedir^{1460/1}
     Baḡdım ki titremek görüñdi dil-i bî-ḡarârda
3. Bir ay semâda olmadı tâbân yüzüñ kimi
     ḡaddiñ mişâli serv-i revân baḡ u zârda
4. Dil şâd olur vişâliñi yâd eylüyen zamân
     Yüz gülmüyüp firâḡıñ ile rûzgârda
5. Devr-i ruḡuñda hâl-i siyâh ile dâm-ı zülf
     ' Âşık dilin tuzaḡa salur âşikârda
6. Kûyiñda cân virerdim eger olsa mümkünim
     Cân virmek olsa rûz-i ezel iḡtiyârda

^{1460/1} nev-bahârda: nev-bahârıda// zârda: zârıda N2 bu

^{1460/2} bî-ḡarârda: bî-ḡarârıda N2

^{1460/3} zârda: zârıda N2

^{1460/4} rûzgârda: rûzgârıda N2

^{1460/5} âşikârda: âşikârıda N2

^{1460/6} iḡtiyârda: iḡtiyârıda N2

7. Dehşetlidir diyâr-ı muhabbet düşen gidir
Çoğlar virüpdî Nevberî cân bu diyârda

1461

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Şabâh olanda göz açdım gül üzlü yâr üzüne
Bağurdu gözlerim ol nergis-i humâr üzüne
2. Çemen seyâhâti dilçün ferahdı yâdîñ ile
Bağanda sünbül ü gül ü nergis bahâr üzüne
3. Siyâh dâne-i hâli beyâz yüzde 'aceb
Bu kara dürr ne yirden düşüpdî qar üzüne
4. Ğanîmet oldu şabâ tepredüp niğâbı demî
Açıldı yâr üzü bağdım men âşikâr üzüne
5. Siyâh zülfî kenâr eylese 'izârından
Şeb-i firâkı 'ivâz eylüyor nehâr üzüne
6. Ayun yüzünde leke olduķu nihân ki degül
Uşanmuyor o bağur lekkesiz nigâr üzüne
7. Yüzünde dâne 'arağdan düzülmüş inci tek
Düşüpdî yoğsa gülün şeb-nem-i bahâr üzüne
8. Gözümde Nevberî yoğ tākāt-ı nazar yâre
Odur ki kaldı gözüm dâim intizâr üzüne

1462

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 96b 1. Dâda geldim ney kimi şâm u seher ğam-hânede
Ney dilimden ün dutup feryâd ider mey-hânede
2. Yandı cânım âteş-i şem' -i ruğ-i cânân ilen
Bir bile odlanmaķı herkes görür pervânede

^{1460/7} diyârda: diyârıda N2

^{1461/2} seyâhâti: seyâhâti N2

3. Zülfünü cānān düzer gözgüye karşı şubḥ-dem
Özge bir ḥālet olur şimşād eliyle şānede
4. Tövbe itdim koymuyam mey-ḥāneden dışra ḳadem
Çünkü men görrem yüzün cānānımın peymānede
5. Ehl-i ḳadr eyler meni ilde cünūnluk ḥāleti
Ḥalk için bir dil-rübā şüret olur dīvānede
6. Ḥumma tekiye men idüm zāhid dayansun minbere
Herkes eyler ṭā' atın ḳalbi seven bir ḥānede
7. Eyledi vīrān dili cānān muḥabbet küncine
Bu meşeldir Nevberī kim genc olar vīrānede

1463

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Görsenen demde hemān nergis-i cādū gözüme
Gelmüyor cümle cihān ḳadrda bir mū gözüme^{1463/1}
2. Heves arturmaluyam yād-i göziñle Ḥotana
Görsene orda benim sen kimi āhū gözüme
3. Ārzū itdi gözüm görmege ol tāze mehi
Egri gördükde onu yād ola ebrū gözüme
4. Gözümün ḥ'āhişidir bir gice rāḥat yuḥusu
Dil ḥayālātı gele ḳoymadı uyḡu gözüme
5. Bāḡa vardır hevesim serv-ḳadiñ ḥāṭırası
Servden çün görünür ḳāmet-i dil-cū gözüme
- 97a 6. Ḳaṭ' olar tende nefes olmasa cānān nazarı
Baḡmasa luṭf ile ol 'ārızı gül-rū gözüme
7. Ḳara gün kim çekürem Nevberī ondandı bu hem
Toḡunur devr-i ruḡ-i yārda gīsū gözüme^{1463/7}

^{1463/1} ḳadrda: ḳadrıda N2^{1463/5} ḥāṭırası: ḥ'āṭırası// servden: serviden N2^{1463/7} yārda: yārıda N2

1464

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Men ki ser-mest olmuşam bir gūşe-i mey-hānede
Doymuram meyden gine qalmış gözüm peymānede
2. Cānı virmek herkese cānānına āsān degül
Bu řıfat birce olar Mecnūn kimi dīvānede
3. şem^ç-i ruhsāra yanup hākister olmağ sehlidir
Görmüşem men bu işi cān yandıran pervānede
4. İsrirāhat salţanat tahtında yoğdur gözleme
Rāhatı gel görgilen men olduğum külhānede
5. Külhan olsun meskenim küy-i ser-i cānānda
Olmasun ařlā gözüm sulţan-nişin kāşānede
6. La^ç l ü gevherle dutup genc-i dilim ey Nevberī
Qoydı vīrān yār onu kim genc olar vīrānede

1465

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Āteşin kisvet giyüp seyr-i gülistān eyleme
Lāle bağrın çehre-i aliñ kimi qan eyleme
2. ^ç Ārızın gülzārda gösterme hamrā güllere
^ç Andelībi reşkden gülşende nālān eyleme
3. Gonçaya açma dehen remz-i nihānı bilmesün
Nergis-i şehlā gözün fikr ile hayrān eyleme
- 97b 4. Hānde kıлма gösterüp rüyin çemende lāleye
Lālenün de bağrın bağrım kimi qan eyleme
5. Cevriñi kem kılm meni itme muqayyed gamlara
Āteş-i hicrānıñı cāna ferāvān eyleme

---

^{1464/3} sehlidir: sehlidir N2

^{1465/2} gülzārda: gülzārıda// reşkden: reşkiden N2

6. H̄āhiş itsen açmasun gülzârda bir gönça gül
Bâgda sineñ açup çāk-1 girîbân eyleme
7. Nevberî dil-bend idüp çâh-1 zenaḥdân
Bî-nevâya raḥm idüp Mecnûnı zindân eyleme

1466

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Toḥundı şubḥ şabânun nesîmî gîsûya
Apardı göstere 'ıtrın Ḥotanda âhûya
2. Kâmer görüpdî meger yârimin ḥam-ebrûsın
Özini beñzer idüpdür kemân-ebrûya
3. Ğazab kemânına virmiş ḥadeng-i gamzesini
Hirâsdan dilimi min def' a çeküp şuya
4. Zi bes ki ğam eridüp firqatiñde peykerimi
Ki tûl-i ' arzı onun yirleşendi bir mûya
5. Muḥabbet istedi gözden ne çâre sâde gönül
İnandı ğamze-i meste dutuldu cādûya
6. Mu' ayyen itmedi nabzım ṭabîbe derd-i dilim
' İlâcı ḳaldı onun ol ṭabîb-i meh-rûya
7. Verem ki dildedî Nevber ' ilâcı yoḥdur onun
Bu ḥasta meylini salmaz ṭabîbe dârûya

1467

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 98a 1. Mizâciñ telḥ-i kâm itme şarâb-ı telḥ-kâm ile
Ḥaḳîḳat bâdesin dutma berâber bu ḥarâm ile
2. Gönül elbette hûşyâr çekil mey-ḥâne vü meyden
Öziñi saḥla bir nev' i cihânda iḥtirâm ile

^{1465/6} gülzârda: gülzârıda// bâgda: bâğıda N2

^{1466/3} hirâsdan: hirâsıdan N2

3. Leb-i cānāndan nūş it şarāb-ı la' l-i gülfāmı
Ne kāriñ köhne küllhanda rüçü' iñ yoħdı cām ile
4. Ne kadr ' ömr iden olsañ fenā-ender-fenādandır
Çalış terk-i harām eyle ' aziz ol nık-nām eyle
5. Göñül vir şāh-ı ħübāna ricā kı l dāmeninden dut
Gulām-ı dergeh-i şāh ol du' ā-yı şubħ u şām ile
6. Refiķ-i ' arif ol ey dil uzaķ ol cehl ü cāhilden
Tariķ-i faķrı dut dāim merāk-ı zevķ-i tām ile
7. Müdebbir olan bā' iş-i cihānda nık ü bed-kāra
Buraħ ednānı ey Nevber otur ħaş ile ' am ile

1468

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Murğ-i dil saldı heves ol dāne-i hindūlara
Dutdurup āħir özün dām-ı siyeh gīsūlara
2. Cān kūtarmaķ ' aşıķa mümkün degül peykāndan
Çünkü göz dāim virür müjgān oħun ebrūlara
3. Sürme-i çeşm eylügen yārin ħubār-ı rāhını
Göz revāķın dutmuyun her şām-ı hicrān şulara
4. Gerçi rıdvāna Ħabeş girmez veli cānān virüp
Cennet-i ruhsārımı ħāl-i siyeh hindūlara
- 98b 5. Şām-ı hicrānı gice şubħ eyledim bir nev' ilen
Tekye itdim şabr ile zıkr itdüğüm yā-hūya
6. Derd-i ' aşķın çāresi ey Nevberī mümkün degül
Kim kabal-i şıħhati muħtāc ola dārūlara

---

^{1467/3} cānāndan: cānānıdan N2

^{1468/2} peykāndan: peykānıdan N2

1469

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Dil-şâd oluram 'arız-ı cānānı görende
Gönlüm açulur kâmet-i Tübānı görende
2. Ser-hoş yıhulup kūy-i serin toprağı ollam
Āhū kimi ol nergis-i şehlānı görende
3. Cānım sıhulur fırkatini yāda salan dem
Karşımda duran miḥnet-i hicrānı görende
4. Feryādıma dād artururam dādıma nāle
Bülbülde olan nāle vü efgānı görende
5. Gül-reng yüzün yāda düşer bāğ u çemende
Mecnūn oluram şūret-i Leylini görende
6. Zülfün dilimi piç eyelüyor odda ilan tek
Ruhsāra düşen zülf-i perişānı görende
7. Min renge düşür reng-i ruḥum Nevberī herdem
Ol gönça-lebi 'arız-ı ḥandānı görende

1470

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Rūyñ kimi gül var mı cihānın çemeninde
Yā kim saçınun 'ıtrı çemen yāseminde
2. Kūy-i serinün toprağı bir ḥāk-i şifādır
Vācibdir onu saḥlasañ 'āşık bedeninde
3. 'Uşşâklarun olmaz ölen vaḳte suāli
Ser-ḥattıñ eger olsa ol 'āşık kefeninde
- 99a 4. Senle çekülen adım ider vaşla kifāyet
Ḥāşıldı benim kām-ı dilim il süḥanında
5. Dutma yüzüme ṭa' ne-i aḡyārı niçün kim
'Ādet biledir renc olu her gül tikeninde

^{1470/3} 'uşşâklarun: 'uşşâkıların N2

6. Ter kaçresidir gül yüzüñ üstünde şebâhat
Şeb-nem töküler berg-i güle şubh çeninde
7. La' l-i lebinün rengi salup ' âleme şöhret
Olmaz bile bir la' l-i haţâlar Yemeninde
8. Nevber nedi bu turfe hayâlât u maķâlât
Dâim diyolar sözlerin iller deheninde

1471

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ney nevâlanmaz ona süzân dilim dem virmese
Dil figân itmez eger cânân ona gam virmese
2. Mâh-ı tâbân gürresin eflâke sığdırmaz eger
Devre-i çarh-ı felek her gün ona kem virmese
3. Gözyaşın tökmez eger hicrâna dil dâğlanmasa
Dil yanup şâm u seher her dem ona dem virmese
4. Bülbüle feryâdımı virmezdim olsun nağme-gû
O benim feryâdıma efgâni bâhem virmese
5. Yâre dil virmezdim er hilķat demi mecbûr olan
Evvel ol Havvâya dil ecdâdım Âdem virmese
6. Dilden imdâd istiyor a' zâ-yı cânım ser-be-ser
Cism ü cânı tâb olar dil onlara dem virmese
7. Nevberiden cân diler cânân vişâl-i rûyına
Ol sehvâvetden düşer cânın dem-â-dem virmese

1472

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ol zamân kim bildiler men ' aşıkam ra' nâ güle
Virdiler nişbet meni bir bülbül-i şeydâ dile
- 99b 2. Gülşen içre gül görüp yâdıñla feryâd eyledim
Oşaduplar nâlemi cân-süz nâlân bülbüle

3. Bir ḥabāb ile tenim mīzāna koysa veznde
Farḡ itmez veznimiz aṣlā ağırdan yüngüle
4. Sünbül öz nazmındadır gīsū perīṣān men kimi
Bu perīṣānı görüm kim virdi niṣbet sünbüle
5. Men nice fāṣ eylüyem derd-i dilim cānānıma
Yār ider mi bilmürem bir çāre munca müşkile
6. Micmer-i sīnemdedir ŧeb tā seḫer hicrān odı
Ḳorḫuram ey Nevberī cānım yanup dönsün küle

1473

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mihriñi dutdum dile adım düşüpdür dillere
Fāṣ olup pinhān ğamım giryān gözümnden illere
2. Cūybār-ı gülşene gösterme ' aksiñ ŧu virer
Bir nezāket hem yeter ra' nā yüzüñden güllere
3. Sünbülün nazmın dağıt cānān çemen seyrinde sen
Piçtāb-ı zülfüñü göster hemān sünbüllere
4. Gülü gördüm ' arızıñ düşdi çemende ḫātırı
Hem-dem oldum nāle vü feryādda bülbüllere
5. Her müjeñ bir oḫ kimi degdi dil-i mecrūḫıma
Men onu tuṣ eyledim sen kimi seng-i dillere
6. Reh-güzārıñdan müjem cem' eyledi gird-i rehiñ
İṣfehān ehli dutup ğüyā ki sürme millere
7. Kārvān-ı ğam gelür Nevber müheyyā kıl dilin
Senden ötri bār olup derd ile ğam maḫmillere

---

^{1472/3} veznde: veznide N2

^{1473/4} ḫātırı: ḫ'ātırı// feryādda: feryādıda N2

1474

Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Yüzün hayâli düşende gözüm revâkına
Dil az kalur özini tullasun ayağına
- 100a 2. Nigâr maqdemini pişvâz ider gönlüm
Nevâziş ile çıhar yârimün kabağına
3. Cünündı Qays yakîn geşt idüp beyâbânı
Ki tâb eylemedi Leylînün firâkına
4. Teraḥḥum ile meni yâd iderse cānânım
Geler mi gözyaşı bir de gözün revâkına
5. Ğamında giryem idem duymaram sabâḥa kimi
Gözüm karası eger dönse de göz ağına
6. Göñül diler ki eme Nevberî leb-i yâri
Ta' accüb itmelidir gönlümün mezâkına

1475

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Cānân odur ki nergis-i şehlâni göstere
Şehlâ gözünde 'âşığına cānı göstere
2. La' l-i lebinde âb-ı hayâtı virüp nişân
Her kelmesinde mu' ciz-i 'İsânı göstere
3. Gonça lebi tebessüm idüp gül tek açıla
Gül-gün yañağı lāle-i ḥamrânı göstere
4. Rūd-ḥāneni gözüm yaşına nişbet eylüyü
Dād u figāna bu dil-i şeydānı göstere
5. Göz ḥasretin gilayesini eylüyün zamân
Merdümlerine çāk-ı girîbânı göstere
6. Her kim suâl eylese aḥvâl-i 'âşığı
Devr-i ruḥunda zülf-i perîşânı göstere

7. Şîrîn şıfatlı hüsnde Leylî-mişâl ola
Ferhâda kûhı Ƙaysa beyâbânı göstere
8. Nevber dili hazîndi enzâma söz dolu
Ƙâbildi sözde la' l-i Bedaḥşâmı göstere

1476

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

- 100b 1. Haçan görer gözümüz yâr elinde bir bâde
Bu ğamlu gönlümüzü döndere dil-i şâde
2. İçüp nigârın elinden şarâb-ı gülfâmı
Harâm hamr ile bu 'aqlı virnüyek bâde
3. Dolandıraq yüzümüz 'aşıkâne mey tarafa
Nigâr leblerini câm tek salaḫ yâde
4. Ayaklar altda düşüp dürd mişli tapdaḫ olaḫ
Dönüp şarâba olaḫ kelle-i mu' allâde
5. Sürürü ḫalbe salaḫ yâr mâh rüyından
Hemîşe dilden öter ğam durupdur âmâde
6. Nigâr itnese Nevber 'ilâc-ı derd-i dile
Bil onda bâde yeter ğamlı günde imdâde

1477

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Alışdım âteşe yandım şerâr-i âh ile
Odın ne ülfeti bu huşk olan giyâh ile
2. Cerî bilür meni 'aşkıñ kıtâl-i ma' rekede
Töküpdî derd ü ğamı üstüme sipâh ile
3. O ḫara ḫaşlara men mâh-ı nev disem ne olar
Cünün gözünde ne farkı aĝın siyâh ile
4. Ta' accübem maña zâhid ne yüzle töhmet idir
Şu' urı olsa gider men giden bu râh ile

5. Gice ümîd eylüyor vaşlına olanda gice
 ‘ İvaż idir giceni tâzeden şabâh ile
6. Bilir mi hâl-i dil-i zârımı gören yârim
 Revâ mıdır öle Nevber bu iştibâh ile

1478

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 101a 1. Didim cânân müyesser kıl vişâliñ ârzümende
 Didi şabr it bu niyyetde tevekkül it Hudâvende
2. Egerçi söyledim yâre ğanî-dil dervişem lâkin
 Bu devlet devlet-i ‘ uzma gözüm vardır gine sende
3. Degül başdan çıhan aşla cihânda ‘ aşk sevdası
 Onu herkesde il görmüş degül bir sende ya mende
4. Dime şâhım hayâl eyle gedâ dervişler çoğdur
 Seni tahta muķim eyler itâ‘ atda duran bende
5. Ğurûr-ı taht u tâc olma‘ azîz-i Mısr olan Yûsuf
 Suâl it hâl-i Ya‘ kübi itâ‘ at farz-ı ferzende
6. Hayâl-i salţanatdan giç başından dūr ola ğavĝâ
 Hevâ-yı ‘ aşk ile hoşdur ferâĝat künci külhende
7. El urma dâne-i hâle itirme cennet-i hüsni
 Muşahhaşdır görüp Âdem bunu İblîs-i pür-fende
8. Şabâ yüzden kenâr eyler niķâb-ı zulmet-âsâyı
 Düşer bir şevķ hüsniñden dile çün berķ-i rahşende
9. Firâķa nâr-ı hicrâna devâm itmez dil-i Nevber
 Yanup yanında kül olsa olar bu hâle ferhunde

1479

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Asıldı perde-i gönüm nikâb tek yüziñe
 Muhabbet ebri olup âftâb tek yüziñe

2. 'Araḡ durupdı yüziñde ḡayā vü 'işmetden
Düzüldi ḡatre-i terler gül-âb tek yüziñe
3. Gözüm revâḡına göz sıḡmuyor ta' accübden
Baḡar hevâ ile dolmuş ḡabâb tek yüziñe
- 101b 4. O Őevḡler ki çıḡur revzen-i niḡâbıñdan
Ḥesâba dut onu berḡ-i seḡâb tek yüziñe
5. Ne nev' i Şabr eylüyüp baḡmasun saña Nevber
Ḳaranḡu bir gicede mâh-ı tâb tek yüziñe

1480

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ey gönül câm-ı meyi çek başa cânân 'aşḡına
Çünkü cânânıñ düşüp vaşlında bu cân 'aşḡına
2. Söz virüp cânân gele bir laḡza bezm-i 'işrete
Bâdeler nüş eylerük bu 'ahd u peymân 'aşḡına
3. Çâk idüp sineñi hicrâna cânıñ yandıma
Câm dut sîmîn-ten ü çâk-ı girîbân 'aşḡına
4. Dâima ser-mest olup hüşyârlıḡdan el götür
Dehr ḡülyâsın burah düşme bu devrân 'aşḡına
5. Hem-dem-i sâḡı olup 'ömrüñ giçür mey-ḡânedede
Serv-tek gerden-keş ol serv-i ḡırâmân 'aşḡına
6. Bâver itme zâhide soḡsun gözine ḡâ' atin
Nevberî tek düşgilen bir nâzlu cânân 'aşḡına

1481

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Bülbül-i bî-çârenün ḡülşende baḡdım dâdına
Görmedim bir ḡül yete ol bî-nevâ imdâdına
2. Bildi Şîrîn kim onun Şehd-i muşaffâdır lebi
Bes niçün zehr eyledi Şîrîn lebin Ferḡâdına

3. Şād olupdur Leylî hem kim Qaysı Mecnûn eyledi
İtdi şahrâ-yı cünûn noqşân yetürdi adına
- 102a 4. Qays taḥşîl eyledi mektebde ḥarf-i lâm ü yâ
Onu kerrât eyledi ḥatm oldı Leylî adına
5. Ğam ğam üsten gönlüme koydı belâ üsten belâ
Virmedi dil ḥâhişin cânân dil-i nâ-şâdına
6. Nevberî cânân idüp ‘aşkına rüsvâ-yı cihân
Çâresiz derde salup hem yetmedi imdâdına

1482

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Gözaltı bir nazar itdim ḥumâr-ı gözleriñe
İcâze vir ki baḥum âşikâr gözleriñe
2. Doyar mı göz yüze baḥmaq müyesser olsa ona
Hemîşe muntazıram bir qarâr gözlerine
3. Gicem firâk ile giçdi günümse miḥnet ü ğam
Ne vaqte dek qalaram intizâr gözlerine
4. Ne gelmedin ne sifâriş gelenden eylemediñ
Baḥar mı bir de gözüm ey nigâr gözlerine
5. Gice qarangu su bir yan ḥayâl-i zülf-i siyeh
Seḥer olanda düşer zülf-i târ gözlerine
6. ‘Îlâc-ı derd-i dilim ğayrıdan degül ḥâşıl
Virüpdi ‘aşqda dil ihtiyâr gözlerine
- 102b 7. Kemend-i zülfüle dutdı firîbi dâne-i ḥâl
Bu ḥasta gönlümü itdiñ şikâr gözlerime
8. ‘Aceb ki Nevberî düşdi kemend-i gîsûya
Onu kim eyledi bilmem düçâr gözlerine

1483

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Min cefā cānāndan yetse revādır gönlüme
Āteş-i hicrānı min zevk ü şafādır gönlüme
2. Kām alarsañ mı felek ger nā-murād itseñ meni
Vaşldan cānān hayāli iktifādır gönlüme
3. Olmadı derd-i dile hergiz mu' ālicden ' ilāc
Bāde-i la' l-i leb-i cānān devādır gönlüme
4. Bülbül-i şeydā benim feryādımı dutdı dile
Nāleme imdād idir çün āşinādır gönlüme
5. Yāre men dil virmüşem ey Nevberī ne i' tirāz
İbtidādan bilmüşem ' aşkı belādır gönlüme

1484

Mef' ūlü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ūlün

1. Qoyma yüziñe zülf-i siyāhıñ ola hele
Noqşān yeter on dörd gicelik bedr-i kemāle
2. Vaşlıñdır olan fikr ü hayālimde temennā
Fikrini gine saldı gönül emr-i muḥāle
3. Vaşfıñda eger olsa quşurım onu ' afv it
Nergis göziñe söylemişem rüyiña lāle
4. Dīvāne diyüp ta' ne iderler maña her yan
' Aşkıñ meni gör ' āķibetin saldı ne ḥāle
5. Ser-ḥoş didiler ḥalk maña bilmedim āḥir
Mey-ḥānede kim gördi meni elde piyāle
- 103a 6. Mecnūn gideli oldı muḳayyed ğamı netsün
Qıldı ğamını Nevbere dünyāda ḥavāle

---

^{1483/1} cānāndan: cānānıdan N2

^{1483/2} vaşldan: vaşlıdan N2

1485

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Rū-be-rū olmadı cānān yüzi ruhsārımıza
Ki nihāyet vire bu dād-ı dil-i zārımıza
2. Düşmesek çöllere biz söylemüyün ‘ayb niçün
Çöl delisi degülük işbu gelür ‘ārımıza
3. Kūhken biz degülük tīşe ile dağı çapağ
Onu biz tuş iderük āh-ı şerer-bārımıza
4. Giçdi ol gün ki gelüp girdi dağı Aşlı Kerem
Bile efsāne bizim düşüyor efkārımıza
5. Hele gindendi nażar kūy-i ser-i cānāna
Karşı durmur o mehin kāmety enzārımıza
6. İşidir nālemizi her gice ol māh-liķā
İstemür raħm eylūye dīde-i hūn-bārımız
7. Yāda salmur bizi ey Nevberī āħir nidelim
Dimiyor çāre idek guşşalı Nevbārımıza

1486

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Āsumān faħr eylüyor gökdeki egri mehine
Baħmuyupdur o meger bir bile hūbān şehine
2. Her kim ister ki bile nāle vü zārım giceler
Dutsun elbette kulağ bülbül-i gül ceh-cehine
3. Hıāhişindirse gönül ta‘ne daşın görmüyesen
Öziñi salmalusan onda zenaħdān çehine
- 103b 4. İstiyorsan olasan ‘aşķda meşhūr-i cihān
‘Aķlıñı Kays kimi virgilen ‘aşķın mehine
5. Gitdi Mecnūn velī şöreti dūnyānı dutup
Ey gönül koy ķademiñ sen dağı anıñ rehine

---

^{1486/4} ‘aşķda: ‘aşķıda N2

6. Bir temennâsı dilin dil-ber-i meh-rûdan odur
Ona dil virnüeni kıoymaya ‘işretgehine
7. Nâzı çoğdur diyecek vaşlını düşvâr saña
Nevberî dutma kulağ redd-i cevâb ü nehine

1487

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Sensiz ey dil-ber dil-i zârımda mâtemdir hele
Mûnis-i cân u dilim endüh ile gâmdır hele
2. Göz bükâdan ayrılıp dünyâya râhat bahmadı
Eşk-i terden dâmenim huşk olmuyup nemdir hele
3. Göz bulağından olur ruhsârıma eşkim revân
Mevce gelmiş sîne bir deryâ-yı kulzümdür hele
4. Munca kim şadme yetür peykân-ı gâmzeñden dile
Kal‘a-i ‘aşkıñ dil-i zârımda muhkemdir hele
5. Mihriñi dilden yumaz hûbân-ı hasret hicrde
Lezzet-i ‘aşkıñ dil ü cânımda bâhemdir hele
6. Virdiğñ gâmlar gelüp gönümde râhat buldular
Var ise gönder gâmu gönderdigün kemdir hele
7. Gâm zebûn itse eger hicrân gününde Nevberî
Vaşl fikriyle dil-i maḥzûnı hurremdir hele

1488

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. İstedim cânı virüm sevgilü cânân eline
Sehv idüp virdim onu miḥnet-i hicrân eline
- 104a 2. Derdimün çâresi var gönlü onu yahşısı bilür
Cüst ü cû eyledi çoğ düşmedi dermân eline
3. Teperem gözlerime gird ü gubâr-ı rehiñi
Öyle kim sürme düşüp ehl-i Şfehân eline

---

^{1487/5} hicrde: hicride N2

4. Dest-i cānānı görüp surh hınādan didiler
‘Āşıkı katl iden demde degüp kan eline
5. Hāl-i hindūnı koyup ‘arız-ı gül-nāra nice
Hār-ı gülşende düşer bir gül-i handān eline
6. Yār üzün gördi gözüm nāleye geldim ile kim
Gül düşüpdür diyesen bülbül-i nālān eline
7. Nevberī bāde salar şî‘ rine diğkat yetüren
Ārzū eylüyecek kim düşe dīvān eline

1489

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Nefsiñi rām itgilen mağrūrlikden eskiye
Çünkü merbūṭ olmusan hılkat deminde eskiye
2. Söyleme ecdādınun emlak u cāh ü şevketin
Hāl-i hāzırdan danış itme tefāhür eskiye
3. Maḥfice ağıyardan bağla muḥabbet yāriñe²³⁰⁹
Mihriñi gizlin dutup illerde salma ses-küye
4. Secde eyle türāb-ı küy-i ser-i dildārıña
Hılkatıñ toprağıdır hāke baş egmezsen niye
- 104b 5. Şorsalar cānānıñı kimdir dinen bu remz ile
Şüreten göster onu ‘ivaż eyle kim hāzā hıye
6. İ‘tibārın gözleme hergiz bu ibn-i Ādemin
Süd emen vaḳtinde o ağızın yetürmüşdür çiye
7. Mülk-i ‘aşkı Nevberī itdiñ taşarruf ser-be-ser
Bes niçün kām-ı dili cānāndan almusan diye

1490

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Apardı zülfünün ‘ıtrın şabā riyāhına
Dağıtdı süsen ile berg-i ‘ıtrı şāhına

^{1489/3} ağıyardan: ağıarıdan N2

2. İşitdi ğonça ki ʿ iřriñ çemen ğülüne çatup
Açulmağını koyup Őubĥ-demler āhına
3. Götürdi her çiçek öz kıřmetin olup ĥoř-bū
Biraz da ʿ işr yetişdi çemen giyāhına
4. Getürdi reřke saçıñ müřg-i nāf-i āhūnı
Batırdı reřk hemān müřgi rū siyāhına
5. Hilāl kara қаşıñ ĥātırā salur her ay
Baĥanda ğökdeki çarĥın sefīd māhına
6. Őabāĥa koyma viřāli muʿ ayyen eyle bu ğün
Ümīd ʿ ömre kim eyler ğünün Őabāĥına
7. Ne Bī-sütündı ki Ferĥād tişeden dutdı
İder ĥavāle onu Nevberī dil āhına

1491

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Mey-ğün dudak bādesini tōk piyāleye
Meřĥūr eyle řürblüğüm ehl-i ʿ āleme
2. Kūy-i seriñde koy dolanum āh u zār ilen
Bülbül sesin sükūta virüm āh u nāleme
- 105a 3. Gönder ne қадри olsa ğam u derd ü miĥnetiñ
Men onların tamāmını allam ĥavāleme
4. Hicrān şebinde saʿ y eylüyor ğözyaşın tōke
Muĥtācdır çemen ğülü her Őubĥ jāleme
5. Őöndürgilen firāk odını saқf-ı sīneden
Beyt-i muĥabbeti bile odlarda қāleme
6. Zenbūr-i dil hevesle қonar řehd-leblere
İster koyup dudak dudaka şehd ü bal eme

---

^{1490/5} ĥātırā: ĥātırā N2

^{1490/1} şürblüğüm: şürbülüğüm N2

7. Virsem eger edīb eline nazmı Nevberī
 Hāyret gözi ile diqqat ider bu maqāleme

1492

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Belālī başımın ey gül belāsı çoğdı hele
 Dolupdı yaş ile çeşmin bükāsı çoğdı hele
2. Ğamıñ enīsim olup mūnisim şeb-i hicrān
 Bu ğam-keşide dilin āşināsı çoğdı hele
3. Dime ki tenge düşüp dil melāl ü miḥnetden
 Cefā [vü] cevriñe anıñ rızāsı çoğdı hele
4. Hāyāl-i vaşl-i ruḥuñ cān ü dilde sākindir
 Gönülde şöhet-i yārin şafāsı çoğdı hele
5. Dimūñ nigāra vefāsız raqībler sözüdür^{1492/3}
 Maña muḥabbet idüpdür vefāsı çoğdı hele
6. Yetüşmüyüpdü dilim Nevberī murāda henüz
 Bu rāh-ı pür-ḥaṭarın āh u vāsı çoğdı hele

1493

Müfte'ilün Mefā'ilün Müfte'ilün Mefā'ilün

1. Gözde nigārın ' aksidir şām u seḥer her āyine
 Rū-be-rū durmasa onu dutmuyacaḫ her āyine
- 105b 2. Çarḫ-ı felekden eylesem şekveni ḫayli ḫaḫluyam
 Çünkü salupdı baḫtımı burc-ı bedin her āyine
3. Saldı meni nigār üzün gösterüp ' aşḫ derdine
 Gelmedi bes niçün gören ' aşıḫınun harayına
4. Belki nigārın ' özri var çarḫ-ı felekden incidim
 Raḫtımı salmış o benim miḫnet ü ğam serāyına

^{1492/3} [vü]: -y1 N2

^{1492/5} raqībler: raqībiler N2

5. Hâlet-i nez^ç bildiler şübhelidir hayâtımı
Dutdular ağzıma yağun olmadı hem ter âyîne
6. Kışmet idende ^ç işret derdi zamâne ehline
Nevberinün bu hişşede guşsa düşüpdî pâyına

1494

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Yârimüz her gün baħar âyinede ruhsârına
Lîk göstermez onu ħasret kalan bîmârına
2. Şâneni şimşâd eli her gün tilinde gezdire
İstemür men el uram zülf-i siyâhın târına
3. Doldurupdur bâdeni gül-gün dudağın câmına
Virmüyor bir cür^ç asın ^ç aştân olan mey-ħâneye
4. Bâverim yoħdur daħı min ba^ç d tâ bundan şora
Bir güzel sen tek gele çarħ-ı felek devvârına
5. Āteş-i hicrân benim şeb tâ seħer cânımdadır
Raħme gel bu cânımı yandırma hicrân nârına
6. Cân bahâ-yı vaşldır Nevber bilüpdür ol şanem
^ç Aşk çekmişdir onu çoħ korħulu bazarıma

1495

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Virse her kim elini sevgilü cânân eline
Eyle bilsün ki düşüp çeşme-i ħayvân eline
- 106a 2. Surħ rengindir eli berg-i ħinâdan döğü bu
Ķan töken demde degüp dil-berimün ħan eline
3. Meykede pîri meni râğıb-ı mey itmeyecek
Bâde-i la^ç lin alup bezmde cânân eline
4. ^ç Āşıkın cânı yanar âteş-i hicrâna nice
Per-i pervâne düşer bir şem^ç -i süzân eline

---

^{1495/3} bezmde: bezmide N2

5. Gönlümü bir de benim cismde cân görmüyecek
 Hayli müddetdi düşüp zülfi perîşân eline
6. Ser-i küyında gelir nâleye Nevber eyle kim
 Bülbülün şanki düşüp şahn-ı gülistân eline

1496

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Dil sâkin olup şevk ile 'aşkın şehrinde
 Bir hâdim olup ol şeh-i hübân derinde
2. Huftenligi Bağdâd sehergâhı Nişâbûr
 'Aşrında ferağ rûha nesim-i seherinde
3. 'İzzetlidi bu taht nice taht-ı Süleymân
 'Arzın yetürer yârine Hüdhdüd haberinde
4. Fahriyyedir ebrüy-i hamı arz u semâya
 Mihrâbın olup perde semânun kamerinde
5. Yoğdur bu melek-manzara men tek olan 'âşık
 Ser-geşte olan çoğdur onun devrüberinde
6. Efsûs ola kim bilmedi ol mâh-ı dil-efrûz
 Ne renc ü eziyyet var onun der-be-derinde
7. Zâ' f itdi benim incedi çoğ rîşte-i cânım
 Müşkil işiden vaqte vişâli haberinde
8. Ey Nevberî biz sâde-dil ü 'âşık-ı zârız
 Yoğdur gözümüz dehr-i denî sîm ü zerinde

1497

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 106b 1. Yetdi herkes yârine men 'âşık-ı yârem hele
 Muntazırdır gözlerim müştâk-ı dîldârem hele

^{1495/5} cismde: cismide N2

^{1496/3} Hüdhdüd: Hüdhdüd N2

2. Dāmdan tedrīc ile maḥbūslar oldu ḥalāş
Pāy-bend-i zūlf olup dāma giriftārem hele
3. İstirāḥat ḥ'ābına çoḥlar yumuqlar gözlerin
Raḥt-ı ḥ'āb-ı hicrde bed-ḥ'āb u bīdārem hele
4. Mestler hūşyār olup mey neş'esinden men daḥı
Çeşm-i mest-i yār ilen ser-mest-i ḥammārem hele
5. Āteş-i hicrāndan 'āşık ḳutarmaz cānını
Micmer-i hicrānda şeb tā seḥer varem hele
6. Mübtelā-yı derd olan şıḥḥat tapar emrāzdan
Ġam yataḳında ḳalan bī-çāre bīmārem hele
7. Ḥārı āḡuş eylüyüp gül gülşen içre nāz ile
Yār önünde Nevberī men ḥārdan ḥārem hele^{1497/1}

1498

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Müşkildi dil firāḳ-ı ruḥ-i yāre tāb ide
Belki gice şabāḥa dönüp bir şevāb ide
2. Ġamgīn dil ile seyr ide 'āşık çemenleri
Yaşın töküp gül üstüne bergin gül-āb ide
3. Sen eyledikce 'āşıḳa min dürlü erk ü nāz
Zanneyleme ki 'āşık o nāza 'itāb ide
4. Çekdirme āhı 'āşıḳa her şām-ı hicrde
Görme revā ki āh odı göñlün kebāb ide
5. Gözyaşımı tökende yüze āh-ı dil onu
Çoḥ da 'aceb degül ki dolup bir ḥabāb ide

^{1497/2} dāmdan: dāmıdan N2^{1497/3} hicrde: hicride N2^{1497/5} hicrāndan: hicrānıdan// hicrānda: hicrānıda N2^{1497/6} emrāzdan: emrāzıdan N2^{1497/7} ḥārdan: ḥārıdan N2^{1498/4} hicrde: hicrideN2

- 107a 6. Dil rāhat olmuyor şeb-i hicriñde nâleden
Belki gözüm teraḥḥum idüp ana ḥ'āb ide
7. Yetseydi dest-i yārime cān-süz nazm eger
Ümmīdim oldur 'āşıkını intiḥāb ide
8. Nevber ğamın bu ḳadri yazup yāre kāğıza
Olsun emīn ki cem' eylüyüp bir kitāb ide

1499

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Bir nāme yazmaḳ istedim ol rüy-i māhıma
Āhū baḥışlı gözleri zülfi siyāhıma
2. Bī-raḥmdır teraḥḥumı yoḥ yārin 'āşıḳa²³
Lābüd gerek dutam yüzimi ol İlähıma
3. El dergeh-i İlähıye her laḫzā bāz idem
İtsün naḫar firāḳda cānsüz āhıma²⁴
4. Bu şüret ile gelse nigārım ḳıyāmete
Min 'özr ḫāzır itmeli ollam günāhıma
5. Mihrāba zāhid egdi başın ḳaşa min sücüd
Secdem ḳabūli ḫaşr olunur ḳiblegāhıma
6. Ol ḫüsn şāhı men ona muḫliş ğulām-ı kem
Ecrim daḫı muḫavvel olur pādişāhıma
7. Āhım şerārı yandıdı ḫuşḳ ile yābisi
Te'sir itmüyor niye ğamdan sipāhıma
8. Nevber didim nigārıma bir 'arz-ı ḫāl idem
Māni' olur bu niyyete cismimde vāhıma

^{1499/2} bī-raḥmdır: bī-raḥmıdır N2

^{1499/3} firāḳda: firāḳıda N2

1500

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Cān terk-i cismin itmez cānānı görmüyünce
Vaşlına nāil olmaz hicrānı görmüyünce
- 107b 2. Renc-i firākıdandır vaşl-ı nigāra yetmek
‘Uqbānı görmek olmaz dünyānı görmüyünce
3. Şahrāda seyr idende buldum meşām-ı zülfüñ
Müşgin dağıtmaz āhū şahrānı görmüyünce
4. Üstün dutardı şarrāf ince dişin şadefden
Bī-çāreye ne töhmet dendānı görmüyünce
5. Gökde hilāle nişbet kim virdi kıara kıaşıñ
Surh-āb üzünde olmaz nokşānı görmüyünce
6. Mebhūt olar mı ‘āşık hayretde bī-tekellüm
Cānān yüzünde çeşm-i hayrānı görmüyünce
7. Bī-hüş ider mi başın cām-ı mey ile ‘ākıl
Yārin lebinde cām u şaḥbānı görmüyünce
8. ‘İrfān eline Nevber teslim eyle şi'riñ
Kıadri bilinmez aniñ ‘irfānı görmüyünce

1501

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 108a 1. Yoluñda kıoymağilen intizār olan gözümü
Gice şabāḥa dek encüm-şümār olan gözümü
2. Teessüf eyle onun dönmesün kıaraya ağı
Hemīşe girye ile eşk-bār olan gözümü
3. Kıararı yoḥ dilimin şabrımı kesüpdi firāk
Dil ile māil-i çeşm-i ḥumār olan gözümü
4. Baḥar kıalupdı serv reh-güzāra kıayrāndır
Kıutar bu ḥasret-i rüya dūçār olan gözümü

^{1500/2} firākıdandır: firākıdandır N2

5. Raķīb ta‘nesi ĥadden ziyāde renc virür
Elinde kıoyma raķībin bu ĥār olan gözümü
6. Terahĥum eyle güzel Nevbere ‘ināyet kııl
Vişāliñ eyle ĥoş it bī-ķarār olan gözümü

1502

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kıoyduñ ey gül yüziñe vālih ü ĥayrān gözümü
Bir yire yetdi ĥayālim ki durur ķan gözümü
2. Ser-i kūyiñda olan külĥeni mesken dutaram
Rāģib itmez özüne mülk-i Süleymān gözümü
3. Göñlümü açmuyacaķ sensiz olan güllü bahār
Açabilmez ki ķemen hicride giryān gözümü
4. Kıāmetiñ yādı ile serv ĥarafdır naķarım
Özine celb eylüyor serv-i gülistān gözümü
5. Maña ser-ĥoş diseler ĥalka meżemmet yiri yoĥ
İtdi mestāne gözün ĥayreti ĥayrān gözümü
- 108b 6. Kūh Ferĥāda düşüp deşt ü beyābān Kıaysa
Nevberā men idirem yāre nigehbān gözümü

1503

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Efsūs ola ĥālimden o meh bī-ĥaber oldu
‘Aşķım daģılıp ‘ālem-ārā der-be-der oldu
2. Āhım şereri ĥuşķ eyledi ‘aşķ burūcın
Bu naĥl-ı muĥabbet ķurudı bī-şemer oldu
3. Ta‘ne daşı başıma yaģdır dile her yan
Men gözledigim ĥayr mene döndi şer oldu
4. Hicrāniña tāb eylemegi sehl bilürdim
Tāb itmek ona dildeki şabrım ķadar oldu

---

^{1502/3} hicride: hicride N2

5. H̄ayret gözümün yaşını āh ile urutdı
am-h̄āne olup cān ivi h̄ūnīn-ciger oldu
6. Giryān gözümün atreleri dāmene düşdi
Dil at eyledi anını dürrüm güher oldu
7. Nevber eyleme şekve sen ol māh-liādan
Bā' iş bile avgāya azā vü ader oldu

1504

Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün

1. Gözgülüye arşu şubh-dem durdı nigār-ı h̄üb-rū
Şüreti oldu gözgüde māh-liāya rū-be-rū
2. Açdı saçın arāvete zülfüne çekdi şāneni
'İtr ile sayal eyledi şāne dolandı mū-be-mū
- 109a 3. Reşk yetürdi gönlüme şānedeki bu infi' āl
Zülfünü sayal itmege eyler idim men ārzū
4. Şām-ı firāı yatmuram fikr-i vişāl-i yār ilen
Şubha kimi benimledir dilde olan bu üft ü ū
5. Şubh yetür dimāıma bād-ı nesīm şubhdan
Yārim açanda zülfünü 'itr-ı laif-i müşg-bū
6. am dizini uçaklamak bister-i amda hicrde
Senden olupdı meramet dil amıñ ile dutdı hū
7. Dil yanur eşkbār olur merdüm-i çeşmi Nevberin
Āteş olan maallden cārī olar mı munca şu

1505

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Sensiz ey gül dil-i bīmārıma dermān olu mu
Olmasa amlı gönül gözleri giryān olu mu

^{1504/5} şubhdan: şubhdan N2

^{1504/6} hicrde: hicride N2

^{1504/7} maallden: maalliden N2

2. Kesnese merḥametın mülk-i dilin sultānı
Dil bināsından uçup cān ivi vīrān olu mu
3. Meni Mecnūnı gören görse ta‘accüble diyir
Mūy-i jülīde bile çāk-ı girībān olu mu
4. Sākit eyler dilimün nālesi bülbül sesini
Diyir Allāh bile de nāle vü efgān olu mu
5. Şübhede koydı meni vā‘izün efsāne sözü
Bu melāḥatda gören ravzada ḥūrān olu mu
6. ‘Urefā bezmine ger düşse bu nazmın güzeri
Birbire söylenecek kim bile ‘unvān olu mu
7. Nevberā çoḥdı yazan şi‘r velī bī-mazmūn
Ġayr-ı şā‘ırde bile nazmda mīzān olu mu

1506

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Fiğān ki dil cigerim firḫatiñde ḫan oldu
Dilimde derd ü ğam u miḫnetiñ nihān oldu
- 109b 2. Yumuldı ğonça kimi ḫan ile dolan göñlüm
Derūn-i sīnede göñlüm ğama mekān oldu
3. Diyolar ağzıña yoḥ şübhede koyupdı meni
Var olmaḫı maña bir zann bir gümān oldu
4. Ne nev‘i eylemesün hicrde fiğān göñlüm
Ḥayāt-ı ‘ömre bahār olmamış ḫazān oldu
5. Ta‘accüb eyleme geh geh gelende feryāda
Dilimde zevḫ-i vişāliñ zamān zamān oldu
6. Nice taḥammül idir āteş-i firāḫa dilim
Ḥaber virilmedi ana bu nā-gehān oldu

---

^{1505/7} nazmda: nazmıda N2

^{1506/4} hicrde: hicride N2

7. Firâkın odına Nevber yanar ne ‘ayb idi bu
Diyorlar halk yanup yâre cân-feşân oldu

1507

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Cünün iden meni bir Leylîveş nigâr oldu
Açıldı sırr-ı dilim halka âşikâr oldu
2. Apardı zevk ü heves fehm ü hüş u idrâkım
Bilâdı terk eyledim meskenim diyâr oldu
3. Hayâl itdim olar vaşl ile dilim mağrûr
Melâl ü miñneti yârin dilime yâr oldu
4. Yüzini yâd eyledim raht-ı h̄âb-ı hasretde
Gicem de râhat olup cism bahtiyâr oldu
5. Diyâr-ı ‘aşkda men olmuşam cefâya düçâr²¹¹²
Menim de Kays kimi şöhetim şi‘âr oldu
6. Ne Kûhkendi yıhup Bî-sütünü tîşe ilen
Bu kışşa âhı olan ‘aşk-bâza ‘âr oldu
7. Nigâra virdi dilin Nevberî olup bî-dil
Var ise mende gönül onda ihtiyâr oldu

1508

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 110a 1. Her şanem şâd eylemez sensiz perişân gönlümü
Eylemez sâlim dağı merhemle dermân gönlümü
2. Deşt ü şahrâlar gezüp ‘aşkıñda Mecnûn olmuşam
Ğuşşadan âzâd idir seyr-i beyâbân gönlümü
3. Mûm tek nerm eylüyüp hicrân şebât u şabrımı
Mû kimi bârik idüp âsib-i hicrân gönlümü
4. Çâk eyledim sînemi görsün ciğer dâğın hamu
Halka dâğın gösterir çâk-ı giribân gönlümü

^{1507/5} ‘aşkda: ‘aşkıda N2

5. Servden manzūr olur çeşmimde Tübā kāmetiñ
Vālih ü hayrān idir seyr-i gülistān göñlümü
6. Bir nazarla itmüsen teslīm dil iqlīmini
‘Aşka rāğıb eylediñ ey şūh āsān göñlümü
7. Derd özün virmiş dile iqlīm muhkemdir diyü
Yār idüp ey Nevberī zülfünde pinhān göñlümü

1509

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ham-kaşıñ vaqt-i namāzımda maña yād oldu
Hālīme şaḡne-i mihrābda feryād oldu
2. Daḡı menden dileme şabr-ı dil ü ũakat-ı cān
Tā taḡammül eylemek cismde ber-bād oldu^{1508/5}
3. Bir güzel ‘ıtr dile bād-ı şabādan yetüşüp
Şād-dil olmaḡıma bād-ı şabā şād oldu
4. Yūsifā bir bu kadar itme Züleyhāya sitem
Seniñ ‘aşkıñ diline dād ile bī-dād oldu
5. Bārver-i naḡl kimi dil ḡama ālūde olup
Bend-i ḡamdan nice bir serv-i dil āzād oldu
- 110b 6. Hamuya virdi bezek Nevberī meşşāta velī
Bir benim dil-berimün ḡusni Ḥudā-dād oldu

1510

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ey ḡuşşa besdir eyledigün ḡāne göñlümü
Döndermüsen ḡara gün ile ḡana göñlümü
2. Oldum firāḡ-ı yārda dāim enīs-i ḡam
ḡam tışesiyle eyledi vīrāne göñlümü

^{1508/5} servden: serviden N2^{1509/1} mihrābda: mihrābıda N2^{1509/2} cismde: cismide N2^{1510/2} yārda: yārıda N2

3. İtdi zi bes ki şavt-1 ruḥ-i şem^ç -i yārımı
Yandırdı yaḥdı odlara pervāne gönlümü
4. İtdim zelīl ḥasret-i ruḥsār-1 yār ilen
‘Aşḳ ‘āleminde ḳadr ile şāhāne gönlümü
5. Yandırdıñ ‘āşıḳın dilini nār-1 fırḳate
Olduñ rızā firāḳıñ ile yana gönlümü
6. Mecnūna var muḥabbet-i dil rāh-1 ‘aşḳda
Rām eyledim ṭarīḳ-i beyābāna gönlümü
7. İller içinde ‘āşıḳ idim Nevberī velī
İtdim hevā-yı ‘aşḳ ile dīvāne gönlümü

1511

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Dil telāṭumdan virür bu dīde-i ḥun-bāra şū²³³⁸
Göz ḳurutmaz yaşını ger yetse ana ḳara şū
2. Ḳan içirdir merdüm-i çeşme göñül pergālesi
Hierde gözden olur ruḥsārıma fevvāre şū
3. Fırḳatiñ bā^ç iş benim bu dīde-i ḥun-bārıma
İḥtiyāren tökmüyor göz merdümi ruḥsāra şū
4. Virmürem yol keşret-i tuḡyān dilim ṭūfānına
Yoḥsa kim daşup çıḫar bām u der ü dīvāre şū
- 111a 5. Ebr-i nīsān feyzini giryān gözümnden dutmasa
Virebilmez baḫrda bir lü ’lü ’-i şehvār şū
6. Yār bilmez ‘āşıḳun aḫvālını peyḡāmsız
Tā midād-1 ‘aşḳ ile doldurmasa ṭümāra şū
7. Ḥār-1 gülde teşnedir tāb-1 dilinden ḡālibā
Berg-i gülde şeb-nemi Allāh yetürmiş ḫāra şū

^{1510/6} ç aşḳda: ‘aşḳıda N2

^{1511/1} telāṭumdan: ṭelāṭumdan N2

^{1511/2} hierde: hicride N2

^{1511/5} baḫrda: bahrıda N2

8. Dūd-ı āhım terliyüp dilden semāya çılmasa
Ebrden yetmez dahı bir gülşen ü gülzāra şu
9. Ārzū-yı Ka' be-i rüyıñla züvvār olmuşam
Ecrini artuq alar her kim vire züvvāra şu
10. Gülşen-i rüyıñda ter olmaqdan ötri gülleriñ
Giryesiyle Nevberī her gün virer onlara şu

1512

Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün

1. Uçur göñlüm kuşu cānāna doğru
Nice bülbül gül-i ħandāna doğru
2. Yüzün görrem elim yetmez vişāle
Baħar qaldım meh-i tābāna doğru
3. Müsel sel zülfünü zünnār itdim
Baħun inşāf ile Şan'āna doğru
4. Yüzün zerrātına tāb eylemez göz
Baħulmaz ħāver-i raħşāna doğru
5. Baħar kūyına ginden ħür u ğilmān
Cahīm ehli nice rıdvāna doğru
6. Sözüm mebhūt ider ehl-i cihāna
Cehūla sehvdır ' irfāna doğru
- 111b 7. Tāma' kes Nevberī cānān dilerseñ
Nazar salma cihānda cāna doğru

1513

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ümmīd-i vaşl-ı yārim idir şād göñlümü
Bir dem melāl ü ğuşşadan āzād göñlümü
2. Virmür bahār gülleri teskīn-i dil maña
Gül-berg-i rüyıñ eyledi mu' tād göñlümü

3. Ğamdır yıhan vücūdımı toprak-ı miḥnete
Āhım şerārı eyledi ber-bād gönlümü
4. Bülbüllerin fiğānı gelür bāğ u zārdan
Tağdīm iderle güllere feryād gönlümü
5. Ğamzeñ ḥadengi birbire naşb oldu sīnede
Tā itdiler bir āhen-i fülād gönlümü
6. Yandırdı yağdı āteş-i hicrān vücūdımı
Aşlā nigārım eylemedi yād gönlümü
7. Vaşlın müyesser itmedi cānānı Nevbere
İtdi melāl ü miḥnete irşād gönlümü

1514

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Seni tapdum itidim dehrden ey yār özümü^{1513/4}
Eyledim fevc-i ğam u derde giriftār özümü
2. Hūş u idrākımı ' aşğ eyledi bi'l-merre kenār
Bilmürem dehri vü ne onda olan var özümü
- 112a 3. Olmadım çöl delisi terk-i ser-i kūyñ idüp
İtmedim Ḳays kimi dehrde bī-'ār özümü
4. Fikrimi virmemüşem dehr ile dünyā ğamına
Eyledim mihriñ ile dehrde hūşyār özümü
5. Zāhidin zūhdi riyā ṭā' atı bī-fāidedir
İl nümā eylemedim ol kimi dīndār özümü
6. ' Āşıkın her nefesi min il ' ibādetdir ona
Āgeh itdi bu nihān sırrdan ol yār özümü

---

^{1513/4} zārdan: zārıdan N2

^{1514/1} dehrden: dehriden N2

^{1514/3} dehrde: dehrde N2

^{1514/4} dehrde: dehrde N2

^{1514/6} sırrdan: sırrıdan N2

7. ‘Aşk nahlin bitirüp bâğ-ı muhabbetde nigâr
Eyledi şâhesine ‘aşkıda Nevbâr özümü

1515

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ey güneş-göz şâd-dil gönça-dehen ferhunde-rû
Eyledi ‘aşkıñ meni Mecnûn kimi jülîde-mû
2. Miñnet-i hicrânıñı menden sivâ kimdir çeken
Dut qolundan var ise qarşumda koy göster ki bu
3. Zülfüne el ursam er nâdim ider qahrıñ meni
Bes niçün her şubh-dem şâne dolanur mû-be-mû
4. Terk-i cân itmek dile cânânı vardır istemez
Terk-i cân eyler o dem ağıyâr ile yâr itse hû
5. Cism ile cândan giçer ‘aşık vişâl-i yâr çün
Cân fedâ-yı yâr ide eyler muqarrer ârzû
6. Gül degül manzûrda bülbül ona feryâd idir¹⁵¹⁴
Bâ-zebân-ı ilticâ menden nigâra derd-gû
7. Nevberin qalbindeki mihr ü muhabbetden gârağ¹⁵¹⁵
Dil-beri sensen onun ne gayrı kes ey mâh-rû

1516

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ârzû-yı dil midir vaşlıñ veyâ hülyâdı bu
‘Âlem-i hayret midir ya başqa bir dünyâdı bu
- 112b 2. Fikridir başımdaki ya kim gözümde bir hayâl
Zevk-i dildir ya heves ya gayrı bir gavgâdı bu
3. Şûret-i cânânımı dutdı gönül âyînesi
Bu nice âyînedir ne şûret-i zîbâdı bu

^{1514/7} ‘aşkıda: ‘aşkıda N2

^{1515/6} manzûrda: manzûrıda N2

^{1515/7} gârağ: qaraz N2

4. Bağluyun mey-ḥāneni rindi ḳovun mey-ḥāneden
Yārimün la' lindeki bir sāḡar-ı şahbādı bu
5. Bāḡbān serviñ ' abeş maḡrūr olur öz ḳaddine
Serv-ḳaddim yārdır bir ḳāmet-i Tūbādı bu
6. Terk-i idrāk itmüşem ḡayrān ḳalup ruḡsārıma
ḡayli sākitdir dilim ḡayretli bir şahrādı bu
7. ḡāk-i rüsvālıḡda men çevremde bī-ḡadd ḳaydsız
Söylüyorlar birbire kim Ḳaysdan rüsvādı bu
8. Yāri gördim dün gice bāhem gezür aḡyār ile
Şükr kim bīdār olup gördüm ki bir rü 'yādı bu
9. Nevberem kūy-i ser-i cānānı cennet bilmüşem
ḡūr ile ḡılmāndan şūretde çoḡ ra' nādı bu

1517

Meḡ'ülü Fā'ilatün Meḡ'ülü Fā'ilatün

1. Çıḡ pişvāza ey gül gül-rū nigāre ḳarşu
Yapraklarıñ nişār it ruḡsār-ı yāre ḳarşu
2. Ta' zīm ḳıl benefşe sen de o meh-cemāle
Nergisde ḡayret olsun çeşmi ḡumāre ḳarşu
3. Feryāda gelme bülbul ḡülden saña ne ḡāsıl
Āmāde-i fiḡān ol bu gül-' izāre ḳarşu
4. ḡülşende yār içün bir bezm-i şafā ḳurulsun
Sünbül nizāma dursun ḡisū-yi yāre ḳarşu
5. Dolsun şarāb cāma toy bezmi tek dem-ā-dem
Mezheb aradan itsün çün toyda āre ḳarşu
- 113a 6. Ruḡsār-ı yārim itsün ḡülşen ḡülini maḡcūb
ḡindū-yı ḡālī dutsun dildār ḡāre ḳarşu

^{1516/5} yārdır: yāridır N2

^{1516/7} ḳaydsız: ḳaydsız// Ḳaysdan: Ḳaysıdan N2

^{1516/9} ḡılmāndan: ḡılmānıdan N2

7. Bî-hûş olanda Nevber gîsû-yı müşg-bûdan
Bir çâre itsün ol dem cânân bu zâre karşı

1518

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Ruhsârda dil hâl-i siyehfâme dutuldu
İl bildi bunu her tarafa nâme dutuldu
2. Gündür didiler yârime gönüm yola düşdi
Yol gitdi günü çatmadı aḥşame dutuldu
3. Dil bilmedi bu kâfilenün menzil-i râhın
Bî-râha gidüp kâr-ı bed-encâme dutuldu
4. Yandım giceler âteş-i hicrâna ser-â-ser
Pervâne dilim şu' le çeken şâme dutuldu
5. Bilmem bu Ḥotan gözlü neçün gelmedi âḥir
Yohsa ki düşüp gâfleti bir dâme dutuldu
6. Bilmez mi şikârgâhdadır Nevber-i zârı
Şayyâdına tuş olmadı bir hâme dutuldu

1519

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Lebinün sırrını şordım didi peymânedi bu
Nazâr itdim gözüne söyledi mestânedi bu
2. Hâl-i hindünü görüp 'ârîz-ı alinde onun
Ḥaber aldım didi kim kırḥulu bir dânedi bu
3. Çeşm-i ḥammâra baḥup şordım onun neş'esini
Didi ser-mest eylügen 'âşığı mey-ḥânedi bu
4. Dilimün hâlini çoḥ işve ile dutdı ḥaber
Ona ızhâr eyledim hicrde ḡam-ḥânedi bu
- 113b 5. Tâḡ-ı ebrûya nazar saldım ona ḡahr eyledi
Bu sitem menba' ıdır tîr ü kemân-ḥânedi bu

^{1519/4} hicrde: hicride N2

6. Kışsa-yı Kaysı didim belki dili rahma gele
Didi yahşı bilürem köhne bir efsânedi bu
7. Söyledim Nevberî kim şem' -i ruhum şavt eylüyor
Gösterüp cânı didim başına pervânedi bu

1520

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mef'ülü Fâ'ilün

1. Yād eyledim 'izârını görcek gözüm gülü
Gitdim figân u nâleye gülşende bülbülü
2. Gördim figânı men kimidir derde mübtelâ
Salmış çemende her tarafa dād u gulğulu
3. Her yan dolandım ol çemen ü bāğı ser-be-ser
İtdim gül ile bülbüle bî-ḥadd teemmülü
4. Tā kim eşer yetürdi dile bülbülün sesi
Bir ḥāle saldı ana dil itmez taḥammülü
5. Fikr eyledim ki bāğda gül ḥaylidir velî
Bî-ḥār yoḥdur [orda] üzen kimse bir gülü
6. Gül ḥāra yār olupdusa bülbülde var zevk
Ol hem tağayyür itmedi bu hem tebeddülü
7. Nevber feraḥ gözetleme bu kec-revâḳdan
Min ḳahrı var ki yoḥdur ola bir tafazzülü

1521

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Almadiñ bir dem ele hicriñde dutgun gönlümü
İtmediñ rāḥat benim fikr ile yorgun gönlümü
2. Cānım aldıñ cismden dıḣra çıḣartdıñ rūḣımı
Murğdan ḥālî ḳafes mişlinde pozḳun gönlümü

^{1520/5} bāğda: bāğıda// [orda]: - N2

^{1520/7} revâḳdan: revâkıdan N2

^{1521/2} murğdan: murğıdan N2

- 114a 3.   Çana dönderdiñ ciger pergâlesin hicrânda
           Çamdan âzâd itmediñ bir lahza pür-hûn gönlümü
4.   Dil ta' alluğ cismden kesmiş seniñ yanındadır
           Fitneli gözdür iden bu cismden dūn gönlümü
5.   Dām-ı zūlf içre dilim maħbūs itdiñ muttaşıl
           İtmediñ bu cismden âzâd bir gün gönlümü
6.   Çam-kaşındır ' aşıkā mihrâb-ı tâ' at secdede
           Men de râğib eyledim egriye düzgün gönlümü
7.   Munca kim taẏyık var gönlümde Nevber yoğ ğamım
           Şâd ider bir gün benim dildâr-ı maħzūn gönlümü

1522

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1.   İtmedi râhat meni bir sâniye ol mâh-rū
           Raht-ı ħ'âba şubħa dek aħdı gözümde kanlu şu
2.   Giceler feryâd idüp tâ şubħa dek göz yummadım
           Olmadı ol dil-ber-i ra' nâ benimle rû-be-rū
3.   Şehd ü şekker tâlibi oldum leb-i cānāndan
           Hicr zehrin itmedi bir buse gül yüzden ħulū
4.   Ta' nelerden gönlümü âsūde ħâtır itmedi
           İl içinden çıħmadı bâremdeki bu ğüft ü ğū
5.   Şubħ tizden durmuşam cānāna ta' zīm itmege
           Dutmuşam ħūn-âbeli seyl-i sirişkimden vuzū
6.   Men çekim hicrân ğamın sen vaşlı it menden dirīg
           Bu mürüvvet dir mi ya inşâfdandır söyle

^{1521/3} hicrânda: hicrânıda N2^{1521/4} cismden: cismiden N2^{1521/5} cismden: cismiden N2^{1522/3} cānāndan: cānānıdan// ħulū: ħulū N2^{1522/4} ħâtır: ħ'âtır N2^{1522/6} inşâfdandır: inşâfıdandır N2

7. Vaşl-ı yâre yetmege ey Nevberî ümmîd var
Raḥme gelse dil-berîñ gönlünde qalmaz ârzü

1523

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Şādān yüz ile durmuş idim yâre rû-be-rû
Ḳādir lisānım olmadı güftāra rû-be-rû
- 114b 2. Ḥayret mecāl virmedi bir söz danuşmağa
Taḳşîr-kâr şanki durup dāra rû-be-rû
3. Ḥārî basupdı bağrına gül ḥālî gül yañaq
Gül bülbüle nigār men-i zāra rû-be-rû
4. Tālāna virdim 'ömrümü gâretger uğruya
Oldum o dem ki ṭurr-i ṭarrāra rû-be-rû
5. Zanneyledim gözünde ola merḥamet velî
Urdı yaralı gönlüme min yara rû-be-rû
6. Çıhdım diyār-ı 'aşqda şahrā-yı dehşete
Rāst olmuşam o qaşî kemāndāra rû-be-rû
7. Bî-hûde bilmüyen benim efgān u nālemi
Bir gül-'izār olup bu dil-i zāra rû-be-rû
8. Ḳaşd-ı ziyāret-i ruḥ-i cānān itmüşem
Ey kâş ol hem geleydi bu züvvāra rû-be-rû
9. Kim görmek istiyor meni baḥsun kelāmıma
Dursun ḳalem[l]e yazdığım eş'āra rû-be-rû
10. 'Āşîḳların melāline vāriş men olmuşam
Tapşurdılar tamāmını Nevbāra rû-be-rû

1524

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

1. Heves eyler gönül dildāra doğru
Atar cānın hemîşe yāra doğru

2. Bahâr olcağ gülistânlar açar gül
Dutar bülbül yüzün gülzâra doğru
3. Tabîb-i hoş-ka-dem gelse marîza
Şifâ yüz dönderür bîmâra doğru
4. Meni hayretde gördükde hayâl it
Bağursan şüret-i dîvâra doğru
5. Açulsun gözlerim cânân yüzine
Velâkin bağmasun ağıyâra doğru
- 115a 6. Yüzimi döndürüp mey-ğânelerün
Çevirdim nergis-i ħammâra doğru
7. Baş egdim kaşa men mihrâba zâhid
Ona egri diyün Nevbâra doğru

1525

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Āhdur mı çekdigim ya şu' leli aħkerdi bu
Sînedir mi ya ki bir âteş dolu micmerdi bu
2. Yârdır dildârdır cânân mıdır men sevdiğim
Yoħsa kim cân mülkünü ġâret iden dil-berdi bu
3. Zülfdür ya silsile ya tavğ-ı zincîr-i cünün
Ya Ĥotan müşgi veyâ pür-ıtr olan 'anberdi bu
4. Bu nesîm-i şubħdır ya kim şabânun yelleri
Büy-i zülf-i yâr ile 'uşşâka cân-perverdi bu
5. Āb-ı ħayvân Ĥızra koy zülmâtıda olsun naşîb
Şekker-i la' l-i lebi cân-baħş iden cevherdi bu
6. Dâne-i inci kimi şeb-nem düşer gül bergine
Şordum anı gül didi bülbül den eşk-i terdi bu

---

^{1525/4} şubħdır: şubħdır N2

^{1525/5} zülmâtıda: zülmâtıda N2

7. Ta' neler daşıyla men eṭrāfa senger dutmuşam
Genc-i sinemde olan gevherlere mi' cerdi bu
8. Salṭanat tahtında bir 'āşık bulundu Ḳays tek
Nevberī gösterdiler başında tāc-ı serdi bu

1526

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Ol dem ki şabā ṭurre-i ṭarrāra toḥundu
Reşkin oḥu hem bu dil-i bīmāra toḥundu
2. Zülf-i siyehin tökdi yüze ol meh-i tābān
Noḳşānı onun gün kimi ruḥsāra toḥundu
- 115b 3. Ağyār meni bülbül-i ḥār eyledi ḡamḡin
Yüz ḳarası ağyār ile ol ḥāra toḥundu
4. Bāzūya virüp zevḳ-i dilin 'aşḳda Ferhād^{1526/4}
Āḥirde onun şadmesi daḡlara toḥundu
5. Dil-gır oluram vaḳt-i seḥer bād-ı şabādan
Mensiz gidüp ol 'arızı ḡül-nāra toḥundu
6. Ağyārın eli yetmedi dildāra teşekkür
Gönlümde olan āh-ı şerer-bāra toḥundu
7. 'Aşḳın daşını tökdi etekden yire Mecnūn
Bir daşı gelüp 'aşḳda Nevbāra toḥundu

1527

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Ecel yumunca ayırmam nigārdan gözümü
Maḥāl-i emr kesem reh-güzārdan gözümü
2. Nigār reh-güzerinden nazār kesilmeyecek
Salunca mevt benim ihtiyārdan gözümü

^{1526/4} 'aşḳda: 'aşḳıda N2

^{1526/7} 'aşḳda: 'aşḳıda N2

^{1527/1} nigārdan: nigārdan// reh-güzārdan: reh-güzāridan N2

^{1527/2} ihtiyārdan: ihtiyāridan N2

3. Hevâ-yı vaşl ile mestem götürmerem gine men
Hümâr-ı nergis ü mest-i hümârdan gözümü
4. Çemen çemen dolanup gül yüzüñ hayâliyle
Müdâm kesmemüşem lâlezârdan gözümü
5. Ne terk-i va‘ deni eyler ne vaqt-i kâm-ı vişâl
Gözetçi koymuşam ana kenârdan gözümü
6. Tükenmez oldı sirişkim bahâr barışı tek
Sirişke doldudum ebr-i bahârdan gözümü
7. Firâkın âteşini gözyaşıyla şöndürerem
Kütarmuram bu sebeb eşk-bârdan gözümü
8. Hemîşe vaqt-i vişâl-i hayâl ilen giçürem
Henüz salmamuşam i‘ tibârdan gözümü
9. ‘ İlâc odur ki dutam Nevberî nigâr etegin
Kenâr itme diyüm gül-‘ izârdan gözümü

1528

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 116a
1. Dutdı her yan gül yüzüñ devrini gîsü müşg-bû
Çoğ mu‘ aţtar oldı bu ‘ ıtr ile gül-rû müşg-bû
  2. Gül gül-âbı tek yüzüñ devrinde hoş-bû kaţreler
Ne ta‘ accüb ‘ ıtrlı gülden ola şü müşg-bû
  3. Âhû manzardır gözüñ ey şâh-ı hûbân-ı cihân
Hâl-i hindûdan olup hem nâf-i âhû müşg-bû
  4. Gül yüze zülfüñ düşüp kat itdi ‘ anber rüyıña
Oldı gül-i ruhsârda ol hâl-i hindü müşg-bû

---

^{1527/3} hümârdan: hümâridan N2

^{1527/4} lâlezârdan: lâlezâridan N2

^{1527/5} kenârdan: kenâridan N2

^{1527/6} bahârdan: bahâridan N2

^{1527/7} eşk-bârdan: eşk-bâridan N2

^{1527/8} i‘ tibârdan: i‘ tibâridan N2

^{1527/9} gül-‘ izârdan: gül-‘ izâridan N2

^{1528/2} ‘ ıtrlı: ‘ ıtrılı N2

5. Söylüyorlar müşg ile yazdır muhabbet hırzını
Tâ ki râm olsun saña ol çeşm-i cādū müşg-bū
6. Düşdi müşgün telleriñ saykal demi kaş üstüne
Anıñ 'ıtr ile olup hem tāk-ı ebrū müşg-bū
7. Kāt kıl şehd-i lebiñ 'ıtrın devā terkibine
Nüş idende Nevbere olsun bu dārū müşg-bū

1529

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Muttaşıl dil eyelüyor bir yār-i meh-rū ārzū
Öyle kim bir teşne-leb dāim ider şu ārzū
2. Dāğlar pergāle-i gönümde var ondandı kim
Eylyüyüpdür her zamān bir hāl-i hindū ārzū
3. Dām-ı zülfüñe men nice saldım dil-i maḥzūnımı
Çoğdan olmuşdur ona bu dām-ı gīsū ārzū
4. Kībleden yüz dönderen mihrāba yüz döndermerem
Kībledir rüyıñdaki mihrāb-ı ebrū ārzū
5. İl ta' accüb eyelüyor teşhīre düşdüm men niçün
Dil temennāsı olup bir çeşmi cādū ārzū
- 116b 6. İgne tek terk eyelüyüp dār-ı cihānı Nevberī
Kaydı anıñ zülfüden bir rīştedir mū ārzū

1530

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Yetürme göklere āhım hāzer kıl ey meh-rū
Yüzüm semāya tarafdır dilimdedir yā-hū
2. Töker mi gözyaşını olmasa gönül rencūr
Nigārı olsa ona rū-be-rū olar hoş-rū

^{1528/4} ruhsārda: ruhsārıda N2

^{1529/2} dāğlar: dāğılar N2

3. Niķāb dut yüziñe bed-naẓarda bed-göz var
Saña zafer yetürer qorquram men ol bed-ḥū
4. Açık yüz ile naẓar kıl vefālî yāre taraf
Dilim mükedder olur ‘arıza düşe gīsū
5. Teyemmüm eylemişem ḥāk-i pāk-i dergehiñe
‘İbādet itmege lâzım degül şu ile vuẓū
6. Seḥer zamānı çekende tīmār-ı zülfe daraq
Dilim idir özini dām-ı zülfüde gizlü
7. Oturdı Nevberī bezm-i edīb-i ḥoş-ḥūda
Ona sirāyet idüpdür bu bezmden ḥoş-bū

1531

Mef‘ülü Fā‘ilätü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Bir nev‘i gösterem gerek ol yāra gönlümü
Çoḥ incidir diyem ona bu yara gönlümü
2. Bir oḥ dirīg eyleme ḥün-ḥ‘ār ḡamzeden
Luṭf ile tā gelüp toḥuna yara gönlümü
3. Taẓyīq-i dildir ‘arızıma gözyaşın töken
Şiddet idende eylüyü fevvāre gönlümü
4. Fettān gözün funūnı olup bend iden dilim
Teslīm idüpdü turre-i ṭarrāra gönlümü
- 117a 5. Raḥşān yüz ile eyle münevver sen ey güneş
Zulmāt-ı zülf içinde günü qara gönlümü
6. Nevber dilin virüp saña ‘aşka düşen demi
Bāver yoḥuñdı zülfi dara ara gönlümü

---

^{1530/6} tīmār: tīmār

^{1530/7} sirāyet: şirāyet// bezmden: bezmiden N2

1532

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Göz hayâl ile dutar ‘aksiñ fuâdım kıan olu
Ėam dolanda gönlüme onda gözüm giryân olu
2. Kûyîña gelmek diler rıdvânîñ ehli ey şanem
Nice kim ehl-i cihânım t̄alib-i rıdvân olu
3. Ey melek-sîmâ seni gönlüm çoğ eyler ârzü
Zülfîñe dil-bend iden min men kimi her yan olu
4. Kıatlime fermân viren gözdür muğabbet dildedir
Rağm iden kıatl eyelüyen fermân viren sultân olu
5. Dehre Lokmân gelse de bir çâre bilmez derdime
Derd-i ‘aşkı-ı ‘âşıķa dildârdan dermân olu
6. Cân dilerseñ vaşlıña eyler kıabûlin Nevberî
Cân bahâsına tamâm olsa gine erzân olu

1533

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 117b
1. Göñül nirden tapup bilmem seni ey dil-ber-i meh-rû
Olup kâm-ı dile mâil ona itdün mi sen cādû
  2. Ne mes‘üdem ki dil virdim saña senden seni buldum
‘Aceb t̄alî‘ olup mende dil-i mağzûnıma ârzü
  3. Dil-i bîmâra men tapdum ‘ilâc-ı Ėayy ü câvidân
Lüzümü yoğ et̄ıbbânın dile Ėâcet degül dârû
  4. Tapup bir vâdî-yi eymen oturdım fikr-i yâr ile
Ėalâyıķdan kenâr oldım başımda yoğdı bir ĖayĖu
  5. Tevekkül eyledim saldım muğîte revzaķ-ı cânım
Hele sâğil görünmezdir dilim zıkrindedir yâ-hû
  6. Şabâdan ‘ıtr gönderdi Ėotan şağrâsına zülfün
Töküp nâfin Ėacâletden kaçur şağrâlara âhû

^{1532/5} dildârdan: dildârdan N2

7. Apar ey Nevberī derdiñ mezāra ḥalkā fāş itme
O bir muḥkem binādır kim açılmaz ondaki ḳapu

1534

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Her ṭarafdan tōkülüp gül yüze gīsū gīsū
Genc-i ruḥsāra olup siḥrli cādū cādū
2. Şāne her şubḥ düzer zūlfüñü çin çin yüziñe
Ona ḥasretle baḥar ortada gözgü gözgü
3. Didim Allāh gitsün şeyḥ ta‘aşşuḳ yoluna
Ġaraż arturdi maña söyledi bed-gū bed-gū
4. Ġamzedir sīneme oḥ ḳatlime ebrū ḥançer
Zaḥmdār itdi meni her biri ayru ayru^{1534/3}
5. Olsa ‘ummān tükener āteş-i dil cūşından
Niye ḳurtarmadı bes gözdeki bu şu bu şu
6. Saçınun fikri ile başımı meşgūl eyledim
İnce ḳıldı tenimi eyledi bir mū bir mū
- 118a 7. Yār işitmez mi benim nālemi Nevber giceler
Söylerem her nefese yārimi yā-hū yā-hū

1535

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Dil yanur her dem buḥār ile çıḥardır başa şu
Göz sirişkin tulluyor müjgān oḥıyla ḳaşa şu
2. Yād-ı Mecnūn eylüyüp her dem gözüm yaşı tōker
Çünkü her ‘aşşān olan yoldaş virer yoldaşa şu
3. Odlu bir daşdır meger ey māh-rū ḳalbiñ seniñ
Şöndürebilmür tōkür her-çend göz bu daşa şu

^{1534/1} siḥrli: sihrili N2

^{1534/3} Ġaraż: ḳaraż N1

^{1534/4} zaḥmdār: zaḥmidār N2

4. Keşret-i eşk-i terim ümmîd-i nahlin huşk idüp
 Qurudar elbette kim artuğ virilse başa şu
5. Gözyaşın sensiz töker hem teşnedir merdümleri
 Virmedi kâfî kader göz dâne-i haşhâşa şu
6. Hicr elinden sahlıyabilmem dilin feryādını
 Bile gitse korhıram tâ kim başımdan aşa şu
7. Çekebilmez yârimün ‘akkâs ra‘ nâ şüretin
 Virebilmez Nevberî ol tîge beñzer қаşa şu

1536

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Firqatîñ ey mâh-rû âbâd itmez gönümü
 Hâsret-i rüyîñ dağı hem şâd itmez gönümü
2. Senden ayru dil-beri gönüm temennâ eylemez
 Hüb-rûlar hüsüne mu‘ tâd itmez gönümü
3. Ğam Ğam üsten kıoymusan endühı endüh üstüne
 İltifâtîñ bes niçün bir yâd itmez gönümü
4. Gözleriñden fitneler ebrû kemânından hadeng
 Munca düşmenler ‘aceb ber-bâd itmez gönümü
- 118b 5. Pend-i nâşihdir ‘abeş vâ‘ izlerin va‘ zı Ğalağ
 Hiçbiri bir kec yola irşâd itmez gönümü
6. Nevberâ dildârına sa‘ y ile cânıñ kııl fedâ
 Ğayrılar bu derdden âzâd itmez gönümü

1537

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dil perîşânlık sever zülfüñ perîşândır diyü
 ‘Aşğ derdin dil sever dermânı cânândır diyü
2. Ğonçalar gönüm kimi bilmez lebiñ esrârını
 Kırmızı bir gül açar gönüm benim kıandır diyü

3. Baş açuğ gün şubh-dem düşdi der ü dīvārīña
Çıhdı ser-hoş dil-berim çāk-ı girībāndır diyü
4. Baħr-ı sīnem gevherin dutsun nihān mümkin degül
Ėamlu dilden gözlerim min dürr-i efşāndır diyü
5. Rindler maħmūr olup mey-hāneden çıħmaz kenār
Nergis-i mestiñ niçün maħmūr u ħayrāndır diyü
6. Çehreni berg-i güle nişbet virenler ħaqlıdır
Gül yüzüñ tek bağda güller açılķandır diyü
7. Āteşin ruħsārīña yandırdı Nevber cānını
Yandırar pervāneni ol şem' -i sūzāndır diyü

1538

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yār benimdir bilmürem ħayli dili sādedi bu
Dil ki bu cismdedir yārime üftādedi bu
2. Mey ħarām olduķuna şer' de münkir degülem
Lebiñe mey dimüşem āhir olan bādedi bu
- 119a 3. Cennet u ħür talebkārı gider āhirete
Mey ü ma' şūķa seven kimdi bu dünyādadı bu
4. Muñşifāne baħalım serv ile cānān ķadine
O kıyāmında durup gerdişe āzādedi bu
5. Ne mübārizdi dilim ħamzeñ idüp şad pāre
Men de ħayrānam ona kim hele da' vādadı bu
6. Sen kimi bir güzeli kimse taşavvur eylemez
Bu melekdir mi gören yoħsa perī-zādedi bu

---

^{1537/4} baħr: bahr N2

^{1537/5} rindler: rindiler N2

^{1537/6} bağda: bağıda N2

^{1538/1} cismdedir: cismidedir N2

^{1538/2} şer' de: şer' ide N2

7. Nāle-i bülbülü sen dinle terennüm dile sal
Dād u feryādı onun bu dil-i şeydādadı bu
8. Kaṭre kaṭre cigerim kanı sözüm gevheridir
Kaḍrsız bilme onu örtülü deryādadı bu
9. Öyle bildim ki salup Leylī saçın boynuna Kaṭays
Götürüp baḡdım ona ʿ ādeti kıllādedi bu
10. Durma sākit dayanup şāḡede gül itme taleb
Añla ey bülbül-i dil dād ile feryādadı bu
11. Āhım ey Nevberī min dağı yirinden koparar
Āhı yoḡ men degülem kim dise Ferhādadı bu

1539

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Açmuyor sensiz cihān hūbānı dutgun gönlümü
İtmüsen derd ü ḡam u endūha uygun gönlümü
2. Koymadı bir reh-güz̄er vaşla firāḡıñ āteşi
Salmusan hūlyālara ḡayretde yorğun gönlümü
3. Süfte senden dün seḡer baḡ içre gördüm ʿ arızıñ
Ġuşşadan dūr eyledim hicriñde pozḡun gönlümü
4. İtmediñ ābād onu yüz dönderir vīrāneye
Kec-nigāhıñ eylüyor her dem diger-gün gönlümü
- 119b 5. Cemʿ kıldım başıma ḡamdan perīşān fikrimi
Topladım her bir müjeñ zaḡm ile daḡun gönlümü
6. H̄āmuş eyler dil vire cān mülkünü cānānına
Kaṗzdan āzād ide cānāna medyūn gönlümü
7. ʿ Acz ile cānānıma el çekmerem Nevber didim
ḡasret-i ruḡsārdan dutmuş benim hūn gönlümü

^{1538/8} kaḍrsız: kaḍrsız N2^{1539/6} kaṗzdan: kaṗzıdan N2^{1539/7} ruḡsārdan: ruḡsārıdan N2

1540

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ol melek-şüret meni gördükde kec dönderdi rû
Egri dutmağ gerdenin āhūlara 'ādetdi bu
2. Derdim izhār eylesün cānāna yalvardım dile
Dilde tākāt olmadı gördükde huşk oldu gelū
3. Tük degül başımdaki hār-ı muḥabbetdir bular
Kim ayakımdan batup başımda bitmiş adı mū
4. Tār olur gönülüm ivi dünyā mişāli ebrden
Her taraftan kim düşer ruhsāra zülf-i müşg-bū
5. Şabr itmek zehrdür uḫrāsı şekker tek lezīz^{1540/4}
Sehldir şabr eylemek anıñla her kim dutsa hū
6. Vaşl çoḫ düşvār olan yārin rızāsı olmasa
Muṭlaqā nādım olar kim itse vaşla cüst ü cū
7. Gözyaşın tökdüm şöne gönülümde hicrān āteşi
Bes niçün şöndürmedi ey Nevberī bu nārı şu

1541

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Saldım nevā [vü] nāleye gülşende bülbülü
Feryād idende ḥiss eyledim tende bülbülü
- 120a 2. Āğuş-ı gülde hārı görüp geldi nāleye
Gül şāhesinde kimdi gören ḥande bülbülü
3. Yād-ı ruḫ-i nigār ile men gülde 'andelīb
Ḥasret meni fiğāna salur men de bülbülü
4. Kūy-i nigāra zevḫ ü heves meyli mendedir
Görse yüzüñ kafesde salar bende bülbülü

^{1540/4} ebrden: ebriden N2

^{1540/5} zehrdür: zehridür// sehldir: sehldir N2

^{1541/1} [vü]: -y1 N2

5. Gül yaprağın ayaklara tökdi şabā yeli
Ruhsār-ı aliñ eyledi şermende bülbülü
6. Nevber figān-ı bülbüle āheste heng dut
Feryādīñ ile itme perākende bülbülü

1542

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her şeb-i hicrān gönül hem-şoḥbet eyler ārzū
Sen kimi bir māh-rū hoş-şüret eyler ārzū
2. Ālem-i ḥayretde men görrem yüzün cānānımın
Merdüm-i çeşmim gine bir ḥayret eyler ārzū
3. Vaşlña mu' tād olan gönlümden aşlā incime
Ḥilkāt-i insān olan ünsiyet eyler ārzū
4. İzdiḥāmı istemez giryān olan bu resmdir^{1542/4}
Ağlayanlar muttaşıl ferdiyyet eyler ārzū
5. İḥtiyār ister gönül āsüde gelsün küyına
Müstebidden incüyen ḥürriyet eyler ārzū
6. Ehl-i cennet küyına şevḳ ile meylin arturar
Dūzaḥın ehli nice kim cennet eyler ārzū
7. Ğamze-i ḥün-ḥār olup cānım alan ḳanım töken

1543

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şu' le-i şem' -i ruḥuñ pervāne itmiş gönlümü
Leylī-simā şüretiñ dīvāne itmiş gönlümü
- 120b 2. Kār vān-ı ḡamlarım mesken idüpdür cān ivin
Menzilini hoş görüp ḡam-ḥāne itmiş gönlümü
3. Tır-i müjgān sīnemi düzdi kemān ebrūlarıñ
Rüknden ber-bād idüp vīrāne itmiş gönlümü

^{1542/4} izdiḥāmı: izdiḥāmı// resmdir: resmidir N2

^{1543/3} rüknden: rüknden N2

4. İstikâmet gösterüp cânım şebât ü şabrda
Tâb idüp hicrânıña merdâne itmiş gönlümü
5. Şād u mesrūr eyelüyor düşdükde vaşlıñ hâtırâ
‘Aşkınun sultânına kâşâne itmiş gönlümü
6. Başımı mey-gün lebin mest eyelüyüpdür öyle kim
Meykede rindi gelüp mey-ğâne itmiş gönlümü
7. Esdirür berg-i dilim bād-ı vişâl-i şefkatiñ
Nevberâ cânân mişâl-i nâle itmiş gönlümü

1544

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Şādluğumdan ağlaram dildâre dursam rû-be-rû
Ağlamağdan doymaram ol yâre dursam rû-be-rû
2. ‘İtr-ı gül bir neş’edir peyveste rûyiñdan maña
Ey besâ mes‘ üdlik ruhsâre dursam rû-be-rû
3. Ğuşşanı derd ü ğamı hicrin töküpdür cânımı
Men ki mesrūr olmaram gülzâre dursam rû-be-rû
4. Lebleriñ cân-bağşdır çeşm-i siyâhiñ cân alan
Yağşdır kim ‘ârız-ı gül-nâre dursam rû-be-rû
5. Neye virdim bir nefes ün çekdi feryâd eyledi
Ķalbini pûç eylerem hem târe dursam rû-be-rû
6. Dînimi Şan‘ân kimi virdim çelîpâ zülfüñe
Kâfir ollam zâhid ü dîndâre dursam rû-be-rû
7. Reşk-i kaçışñdan semâ her ay düzeldir bir hilâl
Eylerem töhmet men ol devvâre dursam rû-be-rû
8. Nevberâ bu yazdığım eş‘ârda cânânım didi
Eylerem taşsîn eger Nevbere dursam rû-be-rû

---

^{1543/4} şabrda: şabrıda N2

^{1543/5} hâtırâ: hâtırâ N2

1545

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 121a 1. Munca kim cevri eyledi cânân cefâdan doymadı
Cân bu cevri yârdan zevk ü şafâdan doymadı
2. Ğayrilerden gördüğü ta' n u şemâtet bir taraf
Ĥasret-i ruhsâr olan gözler bükâdan doymadı
3. Muntazır koydı meni ol mâh-ı tâbân rüyına
Her kadar itdim ricâ dil ilticâdan doymadı
4. Bedr-i kâmil tek yüzü itmiş şulû' ı şarkdan
Ğarba gidünce gözüm mâh-ı semâdan doymadı
5. Her seher-dem bûy-i hoş zülfünden aĥz eyler şabâ
İtrına zevk artırup zülf-i dü-tâdan doymadı
6. Min belâya uğradıñ ey dil fezâ-yı ' aşkda^{1545/4}
Cânıñ aşlâ bu kadar derd ü belâdan doymadı
7. Ĥâtemiyyet irsîdir ' aşk ' âleminde ' aşıkâ
Cân virüp dildâra dil bezl ü seĥâdan doymadı^{1545/7}
8. Bülbülâsâ dil gelür ruhsârı gülçün nâleye
Ol gül-endâmım benim munca nevâdan doymadı
9. Resmdir dîvâneler boynunda zincîr-i cünün
Bu dil-i dîvâne ol zülf-i dü-tâdan doymadı
10. Ķaşâ fetvâ göz virüp kim Nevberin kanın töke
Ğayzlanmış şâh tek ĥûn-i gedâdan doymadı

---

^{1545/1} yârdan: yârıdan N2

^{1545/4} şarkdan: şarkıdan N2

^{1545/6} ' aşkda: ' aşkıda N2

^{1545/7} bezl: bezl N2

^{1545/9} resmdir: resmidir N2

1546

Meʿülü Fāʿilātün Meʿülü Fāʿilātün

1. Şad hayf kim elimden gül-rû nigâr gitdi
Cânın tükendi tâb-ı dilden karar gitdi
2. Elden burağdım ʿaşkın tîrin toğundı daşa
Saʿ yım şemersiz oldu çıldı şikâr gitdi
- 121b 3. Âhîr başımdan aldı efsârı sârbânım
Şahrânı tek dolandım tenhâ kağâr gitdi
4. Göz istemür ki bağsun sensiz bu kâinâta
Rûhım tenimden uçdı bî-ihtiyâr gitdi
5. Bî-hüş olup yııldım başımdan uçdı idrâk
Ser-hoş yııldım âhîr neng ile ʿâr gitdi
6. Menden el üzdi herkes hüş ile akrabâdan
Dağıldı âşinâlar aqvâm u yâr gitdi
7. Sevdâ-yı zülfi yârin târ itdi rûzgârım
Zulmâta düşdü bahtım rûşen nehâr gitdi
8. Ey Nevberî figân it şeb tâ seher ki senden
Rencîde-hâtır oldu ol gül-ʿ izâr gitdi

1547

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. ʿAşka tuş eylemişem ey dil-i bîmâr seni
Sen hesâb itmegilen derde salup yâr seni
2. Men uçurdum seni ey rûh-i revân cismimden
Dâm-ı zülf içre salup turre-i tarrâr seni
3. Terk-i mey-hâne idüp bâdeye meyl itmemüşem
Mest-i hammâr eylüyüp nergis-i hammâr seni

---

^{1546/3} sârbânım: sâribânım N2

^{1546/8} hâtır: h̄âtır N2

4. Zülf-i tārına özüm bağlamuşam gerdenimi
Yār yanında daḥı eylemişem var seni
5. Ey gönül eyleme ğam munca cefā [vü] siteme
‘Aşq-ı cānāndır iden derde giriftār seni
6. Dāda geldin bu kadar bülbül-i şeydā-dil olup
Māil itdi özine ‘arız-ı gül-nār seni
7. Nevberī eylegilen yāre teşekkür o hem
Eylüye gül yüzine nāil-i didār seni

1548

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 122a
1. Kızardı çehresi yārin çemende lāle kimi
Düzüldi dāne-i ter ‘arızında jāle kimi
  2. Ne beñziyor bu cihānda kemān-ebrūya
Taşavvur eylediler gökdeki hilāle kimi
  3. Onıñla oldı hemişe ḥayāl-i fikr-i dilim
Gözümde onsuz olur kāināt hāle kimi
  4. Eli yetüşmeyecek bülbülün çemende güle
Dolansa bāğı ser-ā-ser ḫona nihāle kimi
  5. Düşende ‘aşkına yārin ḥayāl-i ḥam itdim
Çetinligi başıma düşmedi bu ḥāle kimi
  6. Düşende Nevbere dutmuş na‘im-i kūt-i dili
Ba‘ir-i göñlüm onu ḥoşluyar nevāle kimi

1549

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Bir āhū gözlü bu derde dūçār idüpdi meni
Şikārgelimde durupdur şikār idüpdi meni

---

^{1547/5} [vü]: -y1 N2

^{1548/6} kūt: ğüt N2

2. Ümîd eylemürem bir dağı gelem hūşa
Hūmār gözleri yārin hūmār idüpdi meni
3. Gül üzlü görmüş onu ‘andelîb olan gönüm
Figāna tuş hemān gül-‘ izār idüpdi meni
4. Gül ‘arızında olan dāne-i siyeh hūlî
Dilime dāğ koyup dāgdār idüpdi meni
5. Firākın āteşine yandırıp şeb-i hicrān
Şabāh olıncaya dek dil-figār idüpdi meni
6. Hārîm-i kūyına yol virnüyüp men-i zāra
Na‘îm-i vaşl-ı ruğundan kenār idüpdi meni
- 122b 7. Kemende saldı dilim ince müyî gīsūda
Meges mişālî dutup zār zār idüpdi meni
8. El üzme kim dağı mümkün degüldür ey Nevber
Alup kararımı bî-ihtiyār idüpdi meni

1550

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Yāda salmaz neylüyüm ol māh-rū cānān meni
İstiyor terk eylesün hicrānda bu cān meni
2. Gül yüzün fikrinde men gül şāhesinde ‘andelîb
Bülbül-i şeydā-dilem meşhūr idüp efgānı meni
3. Saḡluyardım ‘aşkıımı bu nev‘ ile elden nihān
Şöhre-i şehir eyledi bu dīde-i giryān meni
4. Men gedā-yi kūy-i cānān olmağa oldum rızā
Eyleyüp gam mülküne cānān dağı sulṭān meni
5. Dehr itirmiş bilmüyün bir Qays tek dīvāneni
Eylüyüp ondan füzün dīvāne-i devrān meni
6. Görmege yārin yüzün müştākam ammā qorḡuram
Bir oḡa qurbān ide ebrūdaki müjgān meni

---

^{1550/1} hicrānda: hicrānda N2

7. Zahmet-i bî-câ çeküp ümmîd olma ey hekîm
Kim kabûl-i şîhhat itmez ‘aşkda dermân meni
8. Yâre yalvar Nevberî tâ derdiñe itsün ‘ilâc
Derdimün yoĥ çâresi gezdirseler her yan meni

1551

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Ta‘ accübde koyup ĥalkı nigârın ĥüsn-i zîbâsı
Cünün zincîridir anıñ siyeh zülf-i muţarrâsı
2. Yeterse ‘âşıkın desti eger cânân vişâline
Onun ma‘ mür olar muţlaĥ o dünyâsı bu dünyâsı
- 123a 3. Temennâ-yı vişâl itdim cevâbına şabâĥ aldım
Ne çoĥdur gerdiş-i dehrin mesâ ardınca ferdâsı
4. Meni ser-menzile hergiz yetürmez ĥafle-i fikrim
Hirâsım vardır ĥalsun o zinde ĥalb ĥülyâsı
5. Ne ser-mestem ki men bilmem itirdim ĥüş u idrâkım
Nedir bu dâr-ı dünyânın benimçün zişt ü zîbâsı
6. Maña nâfi‘ degül hergiz el üzmeĥ ‘aşĥ şevĥinden
Menimçün bir ĥasâretdir bile bâzâr sevdâsı
7. Meni Mecnûn göre Nevber çıĥar öz iştibâhından
Görer varmış anıñ mişli cünün şüretde hemtâsı

1552

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Öldürer âĥiri bu âh-ı dil-i zâr meni
İncidir ilde olan ta‘ ne-i aĥyâr meni
2. Olmasa âh-ı dilim eşkimi gözden ĥurudan
Ġarĥ-ı seylâb eylüyor dîde-i ĥün-bâr meni
3. Raĥt-ı ĥâbım od alur âh-ı dilimden giceler
Yandırar şubĥa kimi hicrdeki nâr meni

4. Gül yüzüñdür sebab-i nâle [vü] feryâd-ı dilim
Yâd ider gülşen-ârâ bülbül-i gülzâr meni
5. Her mu‘âlic ki gelür yanıma bir nüshâ yazar
Zannı keclerdi bilen ‘âdeti bîmâr meni
6. Deşt ü şahrâda gezüp Qays eylüyerdim özümü
İsm-i dîvânelige sevq eylemür ‘âr meni
7. ‘Aşk bîmârına yoq Nevberî hikmetde ‘ilâc
Bu marâzdan kıtarar gelse ger yâr meni

1553

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Nısf-ı şeb oldu benim meh-rû nigârim gelmedi
İhtiyâr elden gidüp şabr u kıarârım gelmedi
- 123b 2. Lâl idüp hayret meni bî-nuqq olan şüret kimi
Muntazırdır gözlerim çeşm-i humârım gelmedi
3. Men de rüsvâ-yı cihân oldum dağı Mecnûn kimi
Deşt ile şahrâları gezmekde ‘ârım gelmedi
4. Hayli ğamdır hicride mesken iden mülk-i dili
Derde saldı cânımı ol ğam-güsârım gelmedi
5. Fıfr ü zikrim yârdır vird-i zebân şubh u mesâ
Men cünûnam Qays tek Leylî-‘izârım gelmedi
6. Yandı cânım hicride şem‘-i ruha pervâneveş
Oldı hâkister benim bir âh u zârım gelmedi
7. İ‘tibâr-ı yâr idüp teslîm itdim cânımı
Nevberî dil virdigim bî-i‘tibârım gelmedi

^{1552/3} hicrideki: hicrideki N2^{1552/4} [vü]: -i N2^{1553/4} hicride: hicride N2^{1553/6} hicride: hicride N2

1554

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Öldürer cān-süz olan dildeki bu āh meni
Āh olupdur eylügen cismden ikrāh meni
2. Dilde bir munca ğam u ğuşsa-yı cānān olumu
Yandırıp eylüecek āh-ı dilim kāh meni
3. ‘Aşkı aldatdı meni dil-bere virdim dilimi
Zann itdim yetürür menzile bu rāh meni
4. Dilimi bend eyledim zülfüde bir tāra özüm
Dām-ı ğisüda dutup sahladı ol māh meni
5. Gāhī luḫ u nazār u merḫametın ğördi ğözüm
Kān töken kaşlarına tuş eyledi gāh meni
6. Geh sezāvār bilüp vaşlını bu mültemise
Eylüyüp memleket-i ḫüsnüne bir şāh meni
7. Meni maḫhūr eylügen Nevberī il ḫa‘ nesidir
Özü vāşıl eylesün maḫlebe Allāh meni

1555

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 124a 1. Bir gice şoḫbetimiz perçem-i ğisüdan idi
‘Āşıkı bende salan ḫurredeki mūdān idi
2. Müje peykānı dile bā‘ işi nolmuş toḫunur
Oldu ma‘ lüm ki bu kān töken ebrüdan idi
3. Bülbülün nālesinün vechini sordum didiler
Ġül degül bāğı gezen dil-ber-i gül-rüdan idi
4. Ġözünün şoḫbeti çoḫ ḫül-i devām itdi kelām
Āḫir āḫirde şebāḫat ona āḫüdan idi

5. Vaşfını çoğ eyledim bezmde müşgîn saçınun
Nâf-ı âhû-yi Hotan onda olan bûdan idi
6. Cân virer la' l-i lebiñ men bunu işbât eyledim
Güft ü gû zulmet-ârâ Hızr için şudan idi
7. Getdiler bāğdaki servi dağı ortalığa
Onda kim şöhetimiz kâmet-i mevzûdan idi
8. Nevberin dād-ı dili bülbül-i şeydâda olar
Kumrînün şavtı dil-i zârda kû-kûdan idi

1556

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

1. Hicrâna meni yandıran ol yâr degül mi
Bu derde salan cânımı dildâr degül mi
2. Nâlem ser-i küyında nigârın ucalandı
Şeydâ-dil olan bülbül-i gülzâr degül mi
3. Gül bergine çespîde olan hâr mişâli
Gül yüzde olan hâl-i siyeh hâr degül mi
4. Men terk-i ser-i küyîñ idüp çöllere düşsem
Mecnûn diseler adıma bu 'âr degül mi
- 124b 5. Āyîne basar bağına 'aks-i ruḥ-i aliñ
Yoḥ mu ḥaberiñ ol maña aḡyâr degül mi
6. Zülfi siyehiñ içre olur dil ḥaberiñ yoḥ
Maḥbûsîñ olup dâma giriftâr degül mi
7. Ey Nevberî sen itme bile âh u tazarru'
Derdiñden o meh-pâre ḥaberdâr degül mi

---

^{1555/5} bezmde: bezmide N2

^{1555/7} bāğdaki: bāğıdaki N2

^{1556/7} tazarru': tazarru' N2

1557

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şükr kim men tapmuşam ey mäh-rū dil-ber seni
İtmüşem 'aşk 'âleminde başıma efser seni
2. Sa'y idirdim gönlüme bir dil-ber-i meh-rū dutam
Ahtaranda tapmuşam gül-rüy-i meh-peyker seni
3. Tapşudum göz tökmesin kūy-i seriñde yaşını
Reh-güzārıñ gil idüp incitmesün ol ter seni
4. Şām-ı hicrân şubha dek min bār yansam ğam degül
Cismime cān tazelere çeşmim görende her seni
5. İhtiyar elden gidüp başımda yoğ idrāk u hüş
'Akl hem-rāhım degül tā eylüye derber seni
6. Kaysa Leylī mekteb-i 'aşk içre bir ser-meşkdir
Men de itdim dil-berim gönlümde ser-defter seni
7. 'Aşkı terk itsün dilim cānān maḥāl-ender-maḥāl
Nev-bahār 'ömrüne Nevber tapup Nevber seni

1558

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Fezā-yı 'aşkda gönlüm ğama dūçār olalı
'Udül idüpdı tenimden seniñle yār olalı
2. Cünün-ı 'aşkıñ olup düşmüşem beyābāna
Hevā-yı zevk-i vişāliñ başımda var olalı
- 125a 3. Mürīd-i meykede oldum enīs-i pīr-i muġān
Gözünde neş'e-i meyden başım ḥumār olalı
4. Ne kayd-ı salṭanatım yoğ ne fikr-i cāh ü celāl
Tenimde pīreñ-i zevk-i 'aşk var olalı
5. Unutmuşam bu cihān mülkүнün ḥayālātın
Hümām-ı 'aşk-ı ruḥuñ gönlüme şikār olalı

---

^{1558/1} 'aşkda: 'aşkıda N2

6. Yüzünde hâl-i siyâha baḡanda reşk idirem
Çemende sîne-i gül h'âbgâh-ı hâr olalı
7. Yuyup kıtarımadı eşkim ğubâr-ı hâtırımı
Revâkı gözlerimün eşke cüybâr olalı
8. Açıldı dil çemeninde şükûfum ey Nevber
Vişâl-i yâr hayâli dile bahâr olalı

1559

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Fezâ-yı 'aşkıda gönlüm ğama dūçâr olalı
'Alâka kesdi tenimden seniñle var olalı
2. Ğumâr-ı nergis-i mestin ğumâr idüpdi meni
Şarâb-ı la'l-i lebiñden gözün ğumâr olalı
3. Mu'ayyen oldı çemende zamîr-i gülde gül-âb
'İzârîñ üzre mu'aṭṭar ter âşikâr olalı
4. Oğuñ tükenmez olup pâre pâre gönlümden
Ğayâl-i zevk-i vişâliñ dile figâr olalı
5. Ne cismdir ki bu sensiz yanur firâk odına
Virüp muḡabbeti kıalbe özüñ kenâr olalı
6. Firâkıñ odına dil yandı mûm tek eridi
Gice şabâḡa kimi raḡt-ı h'âbı nâr olalı
7. Raķîb artuķ idir Nevberin melâl-i dilin
Ğesâba gelmür onun derdi bî-şümâr olalı

1560

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 125b 1. Men de bi Kıaysem özüm çâk-ı ğirîbân olalı
Gözüme Leylî-şifat yâr nümâyân olalı

^{1558/5} hümâm: ğümâm N2

^{1559/1} 'aşkıda: 'aşkıda N2

2. Dâğ-ı hicrânı dilim cân kimi dutmuş döşüne
Bileli sende ciger dâğına dermân olalı
3. Lâle tek kırmızıdır kan dolu pergâle-i dil
Şeb-i hicrânıñ ile şubha kimi kan olalı
4. Bülbülü lâl idirem men eylügen demde figân
Mütehayyirdi o hem mende bu efgân olalı
5. Melegi hayret alup qaldı tehayyürde perî
Sen kimi hilkati hoş hüsnde insân olalı
6. Gülşenim seyri yüzün hâtırâ salmaqđı ğaraž
Yâd olursan dile gül şâhede handân olalı
7. İstemem başım ola bâde ilen mest ü harâb
Ser-hoş-ı la' l-i leb ü nergis-i mestân olalı
8. Halk-ı dünyâ unudup kıssa-yı Mecnûnı dağı
‘Aşk-ı Nevber yazılup ortada dîvân olalı

1561

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Kemân-qaşında oha murğ-i dil şikâr olalı
Qazâ hadengine beñzer ki nâ-gehân olalı
2. Zamîr-i dilde oñuñ hoş görüpdi süknetini
Şarâbı gözyaş ekli cigerde kan olalı
3. Zamânedden ne şikâyet müsâ‘id olmadı baht
Raķibe kûy-i seriñ bir zamân mekân olalı
4. Bilâd-ı ‘aşqda men bilmedim bu renci henüz
Şîrîn şîrîn dil açup senle hem-zebân olalı
- 126a 5. ‘Alâqa kesdi tenimden uçupdı murğ-i dilim
Mağall-i zülf-i semensâda âşiyân olalı

^{1560/5} hüsnde: hüsñude N2

^{1560/6} hâtırâ: h̃âtırâ// ğaraž: qaraž N2

^{1561/4} ‘aşqda: ‘aşkıda N2

6. Çemende gül varağından mu' ayyen oldu gül-âb
 ' İzârîñ üzre seher-dem terîñ ' ayân olalı
7. Dilinde zevk-i muhabbet füzündı Mecnûndan
 Seniñle Nevberî hem şöre-i cihân olalı

1562

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. ' Aşıkîñ gönlünde min feryâd u efgân olmalı
 Bülbül-i gülzâr tek gülşende nâlân olmalı
2. Dâne-i hâl-i siyâh gül tek yañağın hârdır
 Ana bağıdıca seniñ gönlüñ perişân olmalı
3. Reşk-i hâl olmuş zamîr-i lâlede hâl-i siyâh
 Lâle tek bağırîñ seniñ ol hâl için kan olmalı
4. Dil gerek şeydalanup dîvâne olsun ' aşğda³⁴²⁸
 Kaysveş şahrâ-nişin çâk-ı girîbân olmalı
5. ' Aşıkun degsün gerek seng-i melâmet başına
 Töhmet-i ağıyardan rüsvâ-yı devrân olmalı
6. Bâde-i la' l-i leb-i cânâna olsun teşne-kâm
 Nergis-i hammârınun mestine hayrân olmalı
7. Derd-i dil ey Nevberî hâdden ziyâd olsun gerek
 Dil didikce el yazup âhirde dîvân olmalı

1563

' İtâb-nâme

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Şöndi gönlümde muhabbet odı hāmūş oldı
 Kelme-i yâr dağı dilde ferāmūş oldı
- 126b 2. Degdi min def' a başım ta' n-ı melâmet daşına
 Nev-' arûsi dilimin döndi siyeh-pūş oldı

^{1562/2} hârdır: hâridır N2

^{1562/4} ' aşğda: ' aşkıda N2

^{1562/5} ağıyardan: ağıarıdan N2

3. Ādemin hürmeti bu eldeki varyiyet imiş
Şāhib-i devlet olan ādeme küynuş oldu
4. Zehre çāk itdi meni başdan ayağa acı dil
Hālet-i cism hemān zehr ile mağşūş oldu
5. Vaşlın ümmīdi ile sahladı bir nev^ç ile dil
Düşdi hicrāna gine ğamla hem āġūş oldu
6. Hicr odundan yaḡasın nev^ç i kenār itmiş idi
Cāna hicrānın odı bir de gine tuş oldu
7. Lebini yād eylüyüp bādeni çekdim başıma
Bir bu peymāne maña Nevberī çoḡ nūş oldu

1564

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşl-ı yāri istemem koy yandısun hicrān meni
Koy ecel derk eylesün ne bī-vefā cānān meni
2. H̄āhiş itmür dil daḡı bī-mihrden kām-ı vişāl
Yandısun koy muttaşıl bu sīne-i sūzān meni
3. Bir maḡall-i ḡalvetim mümkün olaydı insden
Görmüyeydi dehrde bī-ḡayd olan insān meni
4. Zehr olaydı yār ile men içdigim peymāneler
Öldürüpdür bī-vefā cānāndan peymān meni
5. Eyle bed-ḡālem ḡalup aḡvālime ḡayrān ḡabīb
Tā ḡabūl itmez daḡı bir şıḡḡate dermān meni
6. Nevbere nūş eylemek ḡoşdur piyāle zehr ilen
Rāḡat itmez ḡa^ç n ile mesmūmlanmış cān meni

---

^{1563/4} mağşūş: maḡşūş N2

^{1564/2} bī-mihrden: bī-mihriden N2

^{1564/3} insden: insiden// dehrde: dehrde N2

^{1564/4} cānāndan: cānānıdan N2

1565

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 127a 1. Yârdan çarḥ-ı cefâ-kâr kenâr itdi meni
Gine endüh u ğama derde dūçâr itdi meni
2. Geldi ortaya gine miḥnet-i eyyâm-ı firâķ
Ḥasret-i rüyı onun bülbül-i zâr itdi meni
3. Saldı aġyâr bizim ortamıza tefriķanı
Gülşeninde gül idim ḥasreti ḥÿâr itdi meni
4. El ḥayâtından üzüp meyl-i 'adem itdi gönül
Öldürüp zinde iken ehl-i mezâr itdi meni
5. Nevberî besdi saña töhmet-i aġyâr uşan
Lâyık ol töhmete bu firķat-i yâr itdi meni

1566

Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün

1. İgne tek terk eyledim men bu cihânın varını
Bend-i gerden eyledim zülf-i siyâhın târını
2. Ta' nesinden el çeküp il lâyıķ-ı taḥķîr olar
Ger benim tek görseler cânânımın ruḥsârını
3. 'Ârif olmaz ḥikmet-i dünyâ bilen faḥr itmesün
Bilmese her gâh seniñ la' l-i lebiñ esrârını
4. Şüretiñ Leylîni bir Ḳays-ı beyâbân eylüyor
Germ ider Mecnûndan efzûnter öz bâzârını
5. Ḥâliñi göster güle berg-i güle ruḥsârıñı
İ' tirâf-ı sehv idüp atsun kenâra ḥârını
6. Bağlıyar mey-ḥânesin pîr-i muġân nüş eylese
Nergis-i mestânınun men tek mey-i ḥammârını
7. Mâil-i ruḥsâr ider dîndâr olan zâhidleri
Görseler cânânımın bu ' işveli refîârını

- 127b 8. Görmedim bir gül onun mergüb olan ruhsarı tek
Gezmüşem men her taraf gülşenleri gülzârını
9. Nevberî görmek çetin olmaz dağı ğârlara
Diğkate celb itseler manzûm olan eş'ârını

1567

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Gönlüm gine birdenbire ğam-ĥâneye döndi
Cân mülkü uçup raĥneli vîrâneye döndi
2. Ser-mesti olam la' l-i lebin olmadı mümkün
Yoğ çäre yüzüm bir dağı mey-ĥâneye döndi
3. Bir bir kırlup rişte-i cân reşk-i dilimden
Her şubĥ niçün zülfü onun şâneye döşdi
4. Şem'-i ruĥ-i cânânı gönül ĥatıra saldı
Cân yanmağ için 'ârıza pervâneye döndi
5. İdrâkimi başımdan alup fikr-i vişâli
Tağyîr virüp şürete divâneye döndi
6. Şeb-nem tökülüp güllere baĥş-i 'arâğ itdi
Gül yüzde terin kaţresi dürdâne döndi
7. Çün naĥş-i zamîr itdi ĥayâlim ruĥ-i ali
Maĥzûn dilimden ğuşesi kaşâneye döndi
8. Cân söyler idi Nevbere her laĥza nigârı
İmdi nedi bâ' iş ki o bî-ġâneye döndi

1568

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. 'Aşĥ 'âleminde bilmüşem ehl-i vefâ seni
Ĥübân-ı dehrden özüme âşinâ seni

^{1566/9} ğârlara: ğârlara N2

^{1567/4} ĥatıra: ĥatıra N2

^{1568/1} dehrden: dehrden N2

2. Hicrānîñ ile derde düşüp hastalanmışam
Bīmār-ı dil ‘ilâcına tapdum devāsını
- 128a 3. Dāmen dutup ricāya el açsam ne ‘aybı var
Ey dil uşanma yārime itsem gedā seni
4. Sūrāh idüpdi ğamzeñ oñu ney kimi dilim
Hoş-ğāl idir mi ondaki sūzān şadāsını
5. Dāğ-ı dil-i derūnıma ‘âciz ƣalup hekīm
Şıhhat-pezīr eylemez ondan devā seni
6. Dildir mi sende bilmemüşem yoğsa seng-i ģār
Rām itmüyor terağğuma munca ricā seni
7. Ey dil gilaye eyleme kim yoğdı dād-res
Ƙoymaz bu ğamlu günde hemān meh-liğā seni
8. Çekme diyār-ı ‘aşğdan ey Nevberī ƣadem³⁴³⁸
Āhır tapar bu sāğada zevğ ü şafā seni

1569

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Cevr-i cānāna benim gönlüm ‘itāb eylemedi
O benim gönlüm alup birce şevāb eylemedi
2. ‘Aşğ dersin men ile Ƙays berāber oğuduğ
Ƙaldı “vel-leyl”de o ģatm-ı kitāb eylemedi
3. Düşdi şahrāya ona ģalk diyüp çöl delisi
Yār kūyında olup firğate tāb eylemedi
4. Dil benimdir ki firāğ āteşine şabr eylüyor
Vaşla ta‘cīl eylüyüp kāma şitāb eylemedi
5. Āhı yoğ Kūhkene töhmetim olsun da gerek
Bī-sütünü niye bes āhı ģarāb eylemedi
6. Şu‘le-i şem‘-i ruğa yanmadı pervāne kimi
Eşğ ile reh-güzer-i yāri pür-āb eylemedi

---

^{1568/8} ‘aşğdan: ‘aşğıdan N2

7. Nevberī sen ne ‘aceb düşmediñ ol deştlere
Ya diliñ ays işini doğru hesāb eylemedi

1570

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 128b 1. ‘Aşqda gönlüm abül itmiş benim rüsvālıı
Sūd bilmişdir hemān bāzārda sevdālıı
2. Ol adar an yaş tüküp hicriñde göz ruhsārıma
Kim yañakım az idüp gül bergi tek amrālıı
3. Gülşen içre nālemi hem bülbül-i şeydā görüp
‘Ayn-ı taħsīn eyelüyüp bu dildeki şeydālıı
4. İrşdir cānān saña yoħsa melāmet Leyliden
Ya kim aldıñ şūrete Şīrinden zībālıı
5. Servi bāğ içre görüp addiñ olupdur ser-bülend
Örgedüpdür āmetiñ serve ad-i Tübālıı
6. ayret ile barmaıñ oyduñ lebiñ münşak olup
Zāhir itdiñ ‘āleme sen de yed-i beyzālıı
7. Dest-i a oydurmusan ‘aşq ‘āleminde Nevbere
Leylī örgetmiş nice aysa hemīn imzālıı

1571

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Sāı şarāb-ı nāb ile doldur piyālemi
Virsin ıvāma dilde muħabbet şelālemi
2. Ser-mest ıl piyāle-i gülfām ilen meni
Seyr-i sülükım ile gezüm men bu ‘ālemi

^{1569/7} deştlere: deştilere N2

^{1570/1} ‘aşqda: ‘aşqıda// bāzārda: bāzārıda N2

^{1570/4} Şīrinden: Şīrīniden N2

^{1571/1} ıvāma: ıvāma N2

3. Bir derde sal ki ‘āciz [ola] çāreme hekīm
İl birbirine ‘arz eylūye bu maķālemi
4. Neyler dilimden ün götürüp salsun ‘āleme
Belki diyār-i yāre yetürsün bu nālemi
5. Bād-ı şabā nigāra yetürsün selāmımı
Şabr eylemek olar mı disün bile hālemi
6. Virmez vişāl-i va‘ deni ne el çeküp gider
Havf u recāda koydı meni yoḡsa ālemi
- 129a 7. Nevber hevā-yı vaşl-ı nigār ile virse cān
Dil tāb ider mi ķabrde munca melālemi

1572

Mef‘ülū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

1. Gönlüm olupdı miḡnet ü gamlar ḡazīnesi
Cānım cefā [vü] cevr ü belālar velīmesi
2. Gözyaşı bilme gözden aḡar dürrlerdi bu¹⁴⁵
Pergāle-i dilimde nihāndır defīnesi
3. Deryā-yı ‘aşķ-ı yārda tūfāna uğradım
Ġarķa gider bu baḡrda cānım sefīnesi
4. Cānāndan yetişmez olur cevr ‘āşıķa
Ana sebebdi ġayrıların buġz u kīnesi
5. Gitmez kenāra bir oḡu şayyād gözlerin
‘Aşķ ehlinün hedefdir ona çünki sīnesi
6. Gülzārdan kesilmez olur şavt-ı ‘andelīb
Eyler iḡāta gülşeni şavt-ı ḡazīnesi

^{1571/3} [ola]: - N2^{1572/1} [vü]: -y1 N2^{1572/2} dürrlerdi: dürrilerdi N2^{1572/3} yārda: yārıda// baḡrda: bahrda N2^{1572/4} cānāndan: cānānıdan N2^{1572/5} hedefdir: ḡedefdir N2^{1572/6} gülzārdan: gülzārıdan N2

7. Nevber libās-ı faqr ile dut ‘aşk rāhını
Şāhın bilādı başına tāk-ı zerīnesi

1573

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Saldı ne hāle ey güzelim gör felek meni
İtdi dūçār derd ü gama gördi tek meni
2. Olsa eliñ elimde yakīn olmaram ‘alīl
Dut ellerimi bir tarafa bārī çek meni
3. Kırtar yağamı āteş-i hicr ü firākdan
Yandırma nār-ı firqatiñe ey melek meni
4. Saldı hirāsa gönlümü yelmār telleriñ
Havf eylüyordı görse eger bir peleng meni
- 129b 5. Bahr-ı muhīt ‘aşkıña gavvāş olmuşam
Bu bahrda hesāba dutarlar neheng meni
6. Mensūh ‘aşkıñ eyledi Ferhādın ‘aşkıñı
Mecnūndan ziyāde duta il gerek meni
7. Nevber nigāra yetmek içündür fenā rehi
Tuş itmege bu rāha gerekdir kömek meni

1574

Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün

1. Eylüyüpdür ‘arızıñ bir bülbül-i şeydā meni
Gülşen-i rüyñ idüp dād itmege peydā meni
2. Dil dutardı derdini ilden nihān göz merdümi
Katre katre yaş töküp tā eyledi rüsvā meni
3. Kışsa-yı Mecnūnı poz Ferhāda evvel çek kalem
Eylesünler ‘aşık-ı şādık bu gün imzā meni

^{1573/3} firākdan: firākıdan N2

^{1573/5} bahr: bahr// bahrda: bahrıda N2

^{1573/6} Mecnūndan: Mecnūndan N2

4. Gönlüme ğamlar dolur sensiz leyāl-i hicrde
Rāhat itmür şubḥa dek senden sarı ḥülyā meni
5. Yārdan her kim şora pā-bendi kimdir söylesin
Men emīnem gösterür barmağ ile onda meni
6. Deşt ü şahrā gerdişin gönlümden itseñ ger suāl
Söylüyor vaşlın ḥayāli gezdire her cā meni
7. Nevberī cānān ḥayāli cānıñı elden salar
Bir de қaytarmaz daḥı öz mülküne dünyā meni

1575

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil diler nüş eylesün cānān ilen peymāneni
Bağlasun aġyārına bu sırrlı mey-ḥāneni
2. Yār öñünde қoy benim bir külḥen olsun meskenim
İstemem sultān-nişin ġavġalı bir kāşāneni
- 130a 3. Cānımı yandıрмаġa men bulmuşam ruḥsār odın
Şem^ç yandırsun ona şavt eylüyen pervāneni
4. Nāşiḥe ġuş itmerem min bār eger pend eylese
Rām ider mi söylüyün ^ç āķil olan dīvāneni
5. Şiddet itmezdi ġamı gönlünde aşlā ^ç āşıkım
Қoymasaydı bezmine cānānı ger bī-ġāneni
6. Çāre yoḥdur ġuşsa vü ġamdan pozulmuş gönlüme
Vaşl-ı cānānım ider ta^ç mīr bu vīrāneni
7. Kāşki bir şubḥ-dem Nevber özü cānān ilen
Zülfüne sayķal virüp bāhem çekeydi şāneni

^{1574/4} hicrde: hicride N2^{1574/5} yārdan: yāridan N2^{1575/1} sırrlı: sırrılı N2^{1575/7} kāşki: kāşeki N2

1576

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Götür ey āh benim göklere yirden tenimi
‘Ālem-i ıudsīde men bir de görem meskenimi
2. Meni Ādem ne için getdi bu dünyā yüzüne
Pozdı ol ıudsīdeki bāğ u gül ü gülşenimi
3. ‘Ālem-i ervāhda men huld-i berīn içre idim
Ādem olmuşdu benim cān u dilimün ğanımı
4. Götürüp saldı meni ‘ālem-i nā-sūda ‘abeş
İmdi yoğdur işiden dād-ı dil ü şīvenimi
5. Öyle bir hāle salup yār firākında meni
İtidim dağda[ğā]-i vaşl ile cāh u şe’nimi
6. Dutabilmezdi meni zāl-ı felek tezvīri
Hier odı mūm kimi itdi dil-i āhenimi
7. Nevberin yāri ana virdi muħabbet donunu
Kefen-i āhıretim eyledi pīrāhenimi

1577

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Olaydı firqate tābı dilin daralmaz idi
Özini keşret-i ğamdan bu hāle salmaz idi
- 130b 2. Müyesser olsaydı kām-ı dil nigārından
Bu kıadri ğuşşalanup ğamlı günde kıalmaz idi
3. Dudağ dudaka kıoyup virmüşem neye nālem
Men olmasaydım onun nālesi ucalmaz idi
4. Sitem semūmı eger yetmeseydi gülşenime
Nihāl-i berg-i ümīdim solup saralmaz idi

---

^{1576/3} ervāhda: ervāhıda N2

^{1576/5} [ğā]: - N2

5. Ğamıñda ağlamasaydım leyāl-i hicriñde
Ciger verem getürerdi yürek boşalmaz
6. Ümīd-i vaşlıñ olup Nevbere hayāt viren
Velī dilindeki bu derdden sağalmaz idi

1578

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çoğ sevır cān u dilim ey nāzlu cānānım seni
Cāndan efzūnterīn ister dil ü cānım seni
2. 'Ayb iden bir kes ola bu dīde-i giryānıma
Şübhe yođdur görmüyüp ey şāh-ı hūbānım seni
3. Āftābın 'aksi tek bir mevce gelmiş baırda
Öyle taşvīr eylüyor bu çeşm-i giryānım seni
4. 'Aksiñi gözdür viren her dem hayāl-i qalbime
Ĥātırā her dem salur bu çeşm-i hayrānım seni
5. Şıhhat-i cān u dile 'āciz qalup nā-dān tabīb
Qayd itmez nüşhada bu derde dermānım seni
6. Derd-i 'aşkı sīnede pinhān dutardıñ ey göñül
Şöhre-i şehre eyledi feryād u efgānım seni
7. Ğam ğubārıdır dutan seyl-āb-ı eşkim rāhını
Ğarq iderdi dil-berim seyl-āb-ı tūfānım seni
8. Bī-nişān olmuşdı Nevber yazmasaydı ğamların
Vāqıf-ı hāl-i dil itdi halkā dīvānım seni

1579

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 131a 1. Yığuşup göñlüme ğam eyledi ğam-hāne meni
'Aşkıñı oldı aparān deşt ü beyābāne meni

^{1577/6} derdden: derdiden N2

^{1578/1} cāndan: cānıdan N2

^{1578/3} baırda: bahrıda N2

^{1578/3} hātıra: hātıra N2

2. Yetmedi bir def' alık zülf-i perîşâne elim
Saykalın şâne idir yandırur ol şâne meni
3. Rağbetim hâneye yoĥ deşt ü beyâbân gezirem
Bu şıfat eylüyecek âĥiri dîvâne meni
4. Bes ki şavt eyledi dil şem^c -i ruĥuñ devrinde
^c Āķibet itdi yüzüñ şavtına pervâne meni
5. Tavk-ı zincîr-i cünün boynuna bend eyledi Kays
Baĥladı yârim özi zülf-i perîşâne meni
6. Ol kadar dâd eyledim yâr ser-i kûyında
Oĥşadır ehl-i cihân bülbül-i nâlâne meni
7. Giçürün yârim olan kûçe ile tâbûtım
Sizi târı yetürün ol meh-i tâbâne meni
8. Āh u zâr-ı dilime mâni^c olur hem-sâyem
Men^c idürler bu kadar nâle vü efgâne meni
9. Gönlümün dâd-ı dil-i zârını Nevber görürem
Eylüyor teng-nefes tâ götürer cânê meni

1580

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Nice gündür görmürem ey dil-ber-i meh-rû seni
Gizledir çîn çîn düşen ruĥsârıña gîsü seni
2. Gelmiyor efsünıma yelmâr zülfüñ neylüyüm
Dutabilmez sâhir-i pür-fenn olan cādû seni
3. Gönlüme min yol didim kıl buseden kaç^c -i nazâr
Zülf ayaķından öper dutmaz ĥesâba mû seni
- 131b 4. Sehv idüpsen ey gönül virdin rızâ-yı dil göze
Evvel âĥir bir oĥa ķurbân ider ebrû seni
5. Girye itme ey gözüm merdümlelerinden kıl ĥazer
Kim yuyar bu keşret-i ĥünâbe ile şü seni

---

^{1579/7} tâbûtım: tâbûtım N2

6. Hūşa gelme bir demi bī-dārılıqdan el götür
H̱ābdan tā doydumaz cānānsız uyğu seni
7. Nāleñi dutmuş dile mey-ẖānelerde nāylar
Yād ider gülzārda hem ıkmrī-yi ḵū-ḵū seni
8. Nevberā her şubḡ-dem dutsañ şabādan ʿıtr-ı hoş
Şāma dek rāhatladır cānāndan hoş-bū seni

1581

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bülbül-i şeydā-dilin gülşende gördim dādını
İstiyor nişbet ide feryādıma feryādını
2. H̱asret ile çoḡ baḡur ẖāra gözaltı şāhedan
Nālesiyle yandırur her dem dil-i nā-şādını
3. Gül tesellidir dile yād-ı ruḡ-i cānān ilen
Berg-i gül rüyın idir ḡonça dudakın yādını
4. Dil temennāsı nedir menden ne ister bilmürem
Bilmüyor mı ʿaşḡdan ʿāşık itirmiş adını
5. Neyledi Mecnūn düşüp tenhā beyābān deştine
Kim tapupdur berrden ḡamḡin dilin imdādını
6. Āhı yoḡ Ferhād imiş daḡı çapup fülād ile
Āhıma kıllam rücūʿ ol Bī-sütün ber-bādını
7. Baḡt-ı nā-mesʿ üdımı aşlā mezemmet itmüyün
Ḵara yazmışdır ḵalem ḡilḡatde Nevber adını

^{1580/6} bīdārılıqdan: bīdārılıqdan// ẖābdan: ẖābıdan// cānānsız: cānānsız N2

^{1580/7} nāylar: nāyılar// gülzārda: gülzārıda N2

^{1580/8} cānāndan: cānānıdan N2

^{1581/4} ʿaşḡdan: ʿaşḡıdan N2

^{1581/5} berrden: berriden N2

1582

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Görmedim dehrde bir sen kimi zibā şanemi
 Ārzūsı dilimin kaldı bu yandırdı meni
- 132a 2. Penbe-i dāğ-ı cünün pīrechen oldı tenime
 Āhīri kabır ivine egnimün oldı kefeni
3. Bī-sütün dağını bu ğamlu dilim āhı yıhar
 Neylerem tīşe ile dağı çapan Kūhkeni
4. Müje peykānını men çoğ sevirem var sebebi
 Kūyūna koymuyacak menden ‘ilāve geleni
5. Pīç-i zūlf ile görüp dāne-i hāl-i siyehi
 İhtirā eylediler şayd-ı tıyūra celeni
6. Seyl-i eşkimdi yuyan dildeki bu ğam tozunu
 Terk idüp anıñ için merdüm-i çeşmim gileni
7. Nevberī açdı dilin ‘acız ile yalvardı saña
 Şāh ola ‘aşık eger yār eşigiñde dileni

1583

Fuzūliye Nazīre

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Rāğıb itdim göñlüme bir mäh-peyker dil-beri
 Dil-berimdir eylüyen bī-gānelerden dil beri
2. Dil berīdir her biten hūbānlardan ğayrı yār
 Olmuşam ol dil-ber-i meh-rūya dilden müşterī
3. Müşterī munşif ola kıymet koyar eş‘ārıma
 Onlarun yanında[dır] dürr ile gevher defteri
4. Defterini kem iden şarrāfa yoğdur ihtiyāc
 Ehl-i ‘irfāndır dutan kıymetde şif‘r-i Nevberī

^{1582/1} dehrde: dehrde N2

^{1583/2} hūbānlardan: hūbānlardan N2

^{1583/3} [dır]: - N2

5. Nevberî ta' ne daşı cāndān salup eyler helāk
 atlime hātır dutup cānānım elde hanceri
6. Hanceri cānānımın ebrūlarıdır vesmedār
 Jeng dutmuş an döküp bu hancerin devruberi

1584

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. an yaş töküben ana bilenmiş gözüm ağı
 an yaş ile memlū eyledi göz bu anağı
- 132b 2. Ruhsāra yetem dutdı elim zülfün ucından
 Hey yol gidirem ne ucu oldu ne bucağı
3. Cānānı virer 'āşına bāde ne bāde
 Cām elde dutar yārine bu sākī ne sākī
4. Til til dilimün rīştesidir şāne dışinde
 Dildār seher zülfe eken demde darağı
5. Cān ile dili itdi siyeh zülfüne māil
 Cān rīştesinün tapdı ucun am ağaqı
6. Murğ-i dilimi saldı siyeh zülfüde dāma
 Ruhsārdaki hāl-i siyeh dāne uzaqı
7. Cān naqline peyvend eyledi 'aş calaın
 Sındırmasun ol māh-liāmız bu calağı
8. Bu derd-i dilin Nevberî dermānı nedir bes
 Şıhat virecek derdiñe dildār buaqı

1585

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Virmüşem dil-berime her ne ki var cāne kimi
 Loht u 'üryān gezirem ölleri dīvāne kimi
2. Āteşin rüyına cān yandımuşam dil-berimün
 Şem'-i sūzāna yanan şavt ide pervāne kimi

^{1584/6} ruhsārdaki: ruhsārdaki N2

3. Gözümün yaşı aḥar hicrde rūd-hāne nice
Ol kadar yaş aḥıdar tā yeter ʿummāna kimi
4. Birce ölmek ayurar cānımı cānānımdan
Sāyesiyle giderem gitse de her yane kimi
5. Meclis-i ʿişretini imde de mensiz giçürür
Men de ginden baḥuram bezmine bī-gāne kimi
6. Bir daraḫ ḳadrıca yoḫ yār yanında elimin
Ḳoymadı sayḳal idem tillerini şāne kimi
7. Dil te ʾkīd idürem derdimi cānāna disün
Rū-be-rū durcaḫ ona gönlüm esīr nāne kimi
- 133a 8. Nevberī yāriñ ider şabr eyle dil çāresini
Muttaşıl ḳoymuyacaḫ gönlüni ḡam-hāne kimi

1586

Mefʿülü Fāʿilätü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Feryād kim fiḡānımı cānān işitmedi
Nālem şadāsın ol şeh-i ḥübān işitmedi
2. İtdim zi-bes ki nāle gice ʿandelīb tek
Tā şubḫ açıldı nev-gül-i ḥandān işitmedi
3. Ḳoydı ḥarābe derd ü ḡamı mülk-i cānımı
Mülk-i dilin ḥarābını sulṭān işitmedi
4. Ğarḳ eyledi vücūdımı seyl-āb-ı eşk-i ter
Bu ḥālimi cihānda bir insān işitmedi
5. Virdi fenāya cānımı cānān ḥasreti
ʿÖmrüm tükendi ol meh-i tābān işitmedi
6. Şiḫḫat nişānı tende görünmez ki Nevberī
Bīmār-ı ʿaşḳ derdine dermān işitmedi

1587

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ne belâ geldi benim başıma dildâr eyledi
Gayra ağıyarı iden cevri maña yâr eyledi
2. Koydı yolda gözümü hasret-i ruhsâr ile
Muntazır koydı meni gelmedi bîmâr eyledi
3. Miñneti derdü ğamı ğuşşanı gönderdi maña
Birini sahlamadı elde ne kim var eyledi
4. Hâlini nisbet idüp hâra güle ruhsârın
Meni şeydâ-dil idüp nâleye vâdâr eyledi
5. Allâh Allâh bu nice ovdı şikârgâha çıhup
Ovçunu öz toruna saldı giriftâr eyledi
- 133b 6. Müşk-bû zülfe özün bend eyledi Nevber-i zâr
Nağd-i cânın götürüp yâre harîdâr eyledi

1588

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ele alsaydım eger bir gice ğisûlarıñı
Saykal eylerdim üze ham tökülen mûlarıñı
2. Müje peykânına cân virmege hâzırdı dilim
Râzî itseydim eger kan töken ebrûlarıñı
3. Her tılsım olsa onu âh-ı ciger-süzüm açar
Buna dâhil eylemem nergis-i cādûlarıñı
4. Nâfin âhû-yi Hötan qahr ile tökdi yazıya
Diyeli bād-ı şabâ zülfüde hoş-bûlarıñı
5. Saña bî-mihr diyen keslerin inşâfi hani
Târı mañv itsün özi bu kimi bed-ğularıñı
6. İtirer Nevberî bu ehl-i mu' âşır seni de
İl diyir birbirine gül kimi mevzû' larını

1589

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Şordım didiler dil-ber-i meh-rū bile gitdi
Mestāne salup gül yüze gīsū bile gitdi
2. Gösterdi maña kec-yolu bir gülşene doğru
Bu remz ile bildirdi ham-eburū bile gitdi
3. Sür'atle gelüp bāğda gül-çinleri gezdim
Görcek meni gül söyledi gül-rū bile gitdi
4. Tūbā kadini yād eyledim servi görende
Şordım didi o kameti dil-cū bile gitdi
5. Nergisden onun nergis-i mestin haber aldım
İzhār eyledi ol gözū cādū bile gitdi
- 134a 6. Dönderdi onun hicri gönül mülkünü kana
Her yan didiler Nevberī kanlu bile gitdi

1590

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Güller açulup gülşen ü gülzār bezendi
Seyr eylemeğe gülşeni dildār bezendi
2. Sūsen işidüp bu haberi 'ıtr ile doldı
Elvān gül ile şahn-ı çemenzār bezendi
3. Ruhsārına gül karşı dura itdi tarāvet
Hiss eyledi kim gül kimi ruhsār bezendi
4. Bülbül bilüp ahvāli gelüp şūr u nevāya
Min nağme ile lahn-ı şeker-bār bezendi
5. Sünbül düzelüp nazm u nizām itmege durdı
Virdi özüne saykal u tīmār bezendi

^{1588/6} mevzū' larını: mevzūlarını N2

^{1589/3} bāğda: bāğıda N2

^{1590/5} tīmār: tīmār N2

6. Zülfüne siyeh-gün didiler añladı yeldā
Bā' iş budı kim kıara giyüp tār bezendi
7. Cānān yüzini vaşf eylüyüp yazdılar evşāf
Vaşf eylemeğe imdi de Nevbār bezendi

1591

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Her gice dād eyledim olmadı yārin ħaberi
Āh olabilmedi kim men nice açdım seĥeri
2. Ğarķ iderdi tenimi keşret-i ħün-ābe benim
Şükri'llāh kırudur āh-ı ciger eşk-i teri
3. Yāre virdim dilimi olmadı āsūde dilim
Hardan aldım başıma men bu kıadar derd-i seri
- 134b 4. Kıaysa Mecnūn laķabın virdile dīvāne diyüp
Yaĥşı ki görmedi o men kimi bir der-be-deri
5. Reşķ-i aĝyār meni kıoymadı cānāna yetem
Cigerim yandıranun men kimi yansun cigeri
6. Naĥl-i ümmīd-i dilim āh-ı cigerden kıurumuş
Ĥuşķ olup şāĥelerim Nevberī yoĥdır şemeri

1592

Mef' ūlü Fā' ilātün Mef' ūlü Fā' ilātün

1. Bāṭıl ṭarīķ-i ' aşķa Mecnūnıñ iddi' āsı
Feryādı olsa olmaz başında kıuş yuvası
2. Ferhāda baĥ ki kıūha dutdı elinde āhen
Āhı olan ider mi āhenden iltimāsı
3. Bīmār-ı derd-i ' aşķa netsün ṭabīb-i cānān
Vaşlıñdan el götüirse başındadır fenāsı
4. Şeb tā seĥer olunca cānāna muntazır göz
Ol kıadr girye eyler tā aĝ olar kıarası

5. Yoḥdur lebiñ lebā'-y1 eczā-y1 ḥikmet içre
Onçün şemersiz oldu Loḫmāniñ iḥtirāsı
6. Şandım vefāl1 Nevber ol yār-i bī-vefānı
Aḡyārdan da bedter bu dehrin āşināsı

1593

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

1. Terk itmerem şadāḳati terk itse cān meni
Pāmāl iderse ḥāk ile yeksān cihān meni
2. Āyine-i dilimde mu'akkasdı şüretiñ
Bu 'aks olup hemişe iden şādmān meni
- 135a 3. Bād-ı şabādan al ḥaber-i dāḡ-ı hicriñi
Gör lāle tek nice eylüyüp baḡrı ḳan meni
4. Fikriñ töküpdı üstüme fevc ile derd ü ḡam
Hicrān şebinde tapdı ḡamıñ mihribān meni
5. Yād eyledikçe gül yüziñi ḳan olur dilim
Ḥün-ābesiyle itdi gözüm erḡuvān meni
6. Gül açmu[yu]pdı şāḫede baḫtım şükūfesi
Viridi fenāya vaḳt-i bahārım ḫazān meni
7. Dil tenge geldi āḫ çeküp ḳanı yudmadan
Nā-rāḫat itdi her gice āḫ u fiḡān meni
8. 'Ömrüm yetişdi hier ile itmāma Nevberī
Bilmem ne ḳadri yārim ider imtiḫān meni

1594

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. Aldı cānın ḫasret-i rüyñda hierān devrini
Ḥāzır oldu dutmaḡa ḡam fevcı bu cān devrini

^{1592/6} aḡyārdan: aḡyāridan N2

^{1593/6} [yu]: - N2

2. Çevremi her yan dutup hemm ü melâl ü miḥnetiñ
Şanki ev şâhipleri dutmuşla mihmân devrini
3. Hâil oldı tilleriñ devr-i ruḥuñ eṭrâfına
Ebre beñzer kim dutup mihr-i dıraḥşân devrini
4. Ğamze peykânın gözüñ atdıqca sancıldı dile
Sıneme bend eyledi çāk-ı girîbân devrini
5. Tîre baḥtım mişlidir bu rûzigârın gerdişi
Gül yüzüñ dutmuş diyü zülf-i perîşân devrini
6. Şaf nizâm ile çeküp müjgân gözüñ eṭrâfına
Kara gullardır dutup gūyâ ki sulṭân devrini
7. Āteş-i ‘aşka yanan ey Nevberî pervânedir
Men kimi şavt eylüyor bir şem‘-i sūzân devrini

1595

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 135b
1. Şûretiñ yâd eylerem lâl eylüyor ḥayret meni
Ḥayretim üzre gören zann eylüyor şûret meni
  2. Zindelikden ḥaşılım ancak ümîd-i vaşlıdır
Vaşla ümmîd olmasam fevt eylüyor firḫat meni
  3. Secde itmek ‘âdetim mihrâb-ı ebrû-yi ḥama
Râgıb itdi secdeye ḥilḫatde bu niyyet meni
  4. ‘Aşk bâzârında ğam yağmaya virdi ‘ömrümü
Bu nice hem-râhdır kim eylüyor sirḫat meni
  5. Cânım aldı gice ğam gündüz cemâliñ ḥasreti
Elbir olmuş itdiler gün gicede ḫişmet meni
  6. Kūy-i cānân Ka‘bedir zâhid mezemmet eyleme
Men ṭarîḫim bilmesem ol vaḫt sen örget meni
  7. Gitdi Mecnûn ğamları aḫtardılar ‘âşık dilin
Gördiler men lâyıḫam tâ itdiler süknet meni

---

^{1595/4} hem-râhdır: hem-râhdır N2

8. Güft ü gū-yı yārdır ey Nevberī gönlümdeki
Fikr-i cāñān şākerem kim tapdı hem-şoḥbet meni

1596

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Yāre diyün men içmem gül-gün şarāb-ı nābı
Sākī elinde dutsa peymānede şarābı
2. Giryān gözümde ašlā yaşım tükenmez oldı
Gözden yaşım tükenmez dildir onun serābı
3. Bir gün maña şabādan ḥoş-dil sifāriş eyle
Şād olsa ğamlu gönlüm besdir saña şevābı
4. Devrān pozupdı sensiz cāñān esās-ı 'ayşım
Derd-i dilim tükenmez yazsam da min kitābı
- 136a 5. Yirden havāya götdi cism-i za'if-i āhım
Olmaz 'aceb götürmek yirden göge ḥabābı
6. İnşāf ḥoşdur ey yār itme meni mükedder
Ref' eyle bu tenimden hicrān viren 'azābı
7. Qanımla lāzım oldı Nevber yazam dü-bārā
Tā gelme o mehdin mektübümün cevābı

1597

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Mihr-i ruḥunu virmege cāñān meni tapdı
Tapşurcaḳ alup cānımı hicrān meni tapdı
2. Tökdi yüzine zülf-i siyeh tār-ı kemendin
Bend eylemege zülf-i perişān meni tapdı
3. Gördüm yüzini ğafleten ol māh-cemālin
Rūyında olan āteş-i sūzān meni tapdı
4. Müjgān oḥunu dutdı kemām-qaşa dem-ā-dem
Qaşdan qutaran sīnede peykān meni tapdı

5. Min bār meni başa dolandırdı niğārım
Mīnā қadine kesmege қurbān meni tapdı
6. Nevber maña bu baht müsā' id dağı nirden
Yüz viridi ki ol serv-i hırāmān meni tapdı

1598

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Eger yārin firāқı sīnede olmazdısa ğayrı ğam olmazdı*
Hevālanmazdı dil ney tek deminden göz nem olmazdı
2. Şabā itmezdisse zūlfün ' izāra dirhem ü berhem
Menim ' ömrüm günüm anın mişāli berhem olmazdı
- 136b 3. Fiğān u nāleye dādım yetürmezdimse gülzāra
Nevā-yı nağme-i bülbül ne zil ü bem olmazdı
4. Salur seccādeni zāhid қаşıñ yād ile mihrāba
Eger bī-feyz olardısa baş egmezdi һam olmazdı
5. Töküldi tīre göñlümden yüzime gözyaşı her dem
Günün ebr almasa devrin gül üzre şeb-nem olmazdı
6. Göziñden yetmese her dem dilime ğamze peykānı
Seniñçün қal' a-i dilde muһabbet muһkem olmazdı
7. Eger ağıyārdan һālī olaydı gülşen-i һüsñüñ
Yaқındır sāye-i luţfuñ başımızdan kem olmazdı
8. Ümīd-i vaşlıdır sākit iden bu қalb-i maһzūnı
Velī tāb eylüyen Nevber firāқа ādem olmazdı

1599

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Görmeseydi göz eger hardan severdi dil seni
Göz muқaşşırır idüp bu göñlüme māil seni

* Bu dizenin aruz kalıbı şöyledir: Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün
1598/7 ağıyārdan: ağıyāridan N2

- 137a 2. Adıñ olmuşdur benim gizlin dutup ruhsârıñı
Başa dek men görmedim ey mäh-rû bir il seni
3. Bâgbānam gülşen-i ruhsâra rengin bilmürem
Gonça koydum açmamış güldikde men ey gül seni
4. Sünbül eyler iddi‘ â gīsū-yı ‘ anberfām ilen
Perçem ile görmüyüp ruhsârda sünbül seni
5. ‘ Andelībün dādına zann itme kim güldür sebeb
Şāh-ı gülden sesliyor āvāz ile bülbül seni
6. Giryeden göz nūrını sensiz itirdi yāş ilen
Gelmediñ bīnā demī gelseñ göre müşkil seni
7. Bes nedir fikriñ ki sen hasret koyupsan Nevberī
Sen rızāsen ağluyam men de rızāyem gül seni

1600

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Geh tavāf-ı şem‘ ider pervāne her dem geh meni
Gönlümün pervānesi bilmiş tavāf eyler seni
2. Şem‘ i rüşen giceler gördi yüzüñ yād eyledi
Gündüzi gül tek yüzün görsün dolanur gülşeni
3. Āhı yoḡ Ferhāda men her laḡza ḡayrān ḡalmuşam
Bī-sütün pāmālına aldı eline āheni
4. Ḳays gerden-bestedir zincire bu dīvānedir
Yaḡşı ki men görmedim anıñ kimi dīvāneni
- 137b 5. Tāb-ı hicrān itmedi Mecnūn düşüp şahrālara
Leylī öñünde gerek mesken ideydi külḡeni
6. Nevberā bir pīrehen giydin fezā-yı ‘ aşḡda
Yaḡşı saḡla pīrehen içre nigāra bu teni

---

^{1599/4} ruhsârda: ruhsârıda N2

^{1600/6} ‘ aşḡda: ‘ aşḡıda N2

1601

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Çoğ dolandım ki görem mişliñi bu dünyāni
Görmedim ey güzelim yoğdı saña bir şāni
2. Gül yüzüñ fikri meni çāresi yoğ derde salup
Kim diyen yoğ dilimün derdine bir dermāni
3. Yüziñi gördi kamer mağribe dönderdi yüzün
Gün-be-günden eriyüp oldı қаşıñ қurbāni
4. Şülb-i Ādemde melek bilmedi sen tek güzeli
Bilse eylerdi ona secdesini tūlāni
5. Lebinün āb-ı hayāt olmaқını añlamadı
Gitdi zulmāta Skender ki tapa hayvāni
6. Yāri қoymaz ki çeке ‘ aşığı munca miğeni^{1601/6}
Vaşlını bezl eyelüyor olsa eger imkāni
7. Dime ey Nevberī bu guşsa yeter itmāma
Āh-ı cān-sūzuñ ider cāniñi bir gün fāni

1602

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Hāset-i rūyiñ alup dilden benim tedbīrimi
İmdi ki dīvāneñem gīsūdan it zincīrimi
2. Öyle mağv oldu tenim hicrān elinden yoğ kimi
Mümkin olmur çekmege şūret-keşe taşvīrimi
3. Senden ayrı cānımın cismimde fikrin bilmürem
‘ Özr-i қabūl yoğdı kim def eylesün taқşīrimi
- 138a 4. ‘ Aşқdan Mecnūn düşüp şahrālara tağyīr-i hāl
Orda hem durmaz göre bu şūret-i tağyīrimi

^{1601/6} miğeni: miheni// bezl: bezl N2

^{1602/2} mağv: mahv N2

^{1602/4} ‘ aşқdan: ‘ aşқıdan N2

5. Bir müneccim bilmedi hâl-i dil-i âyendemi
Dimedi başa gelen bu aşkıdan taqdîrimi
6. Âhım ey Nevber virer bir gün fenâya cânımı
İmtihân çoğ itmişem bu âh-ı âteşgîrimi

1603

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Merhem önermez oldı dâğ-ı dil-i derûnı
Şihhat-pezîr olmaz derdin giçe kurûnı
2. Müjgân hadengi kanım ağıtdı sehl bildi
Olsun emîn alarlar ondan kışâş-ı hûnı
3. Ehl-i zamâne itse gam bahşinün ziyâdın
İcmâ'sından artuk mende gamın yekûnı
4. Hâşır ile yevm-i vaşlın vaqti mu'ayyen olmaz
Ne anı itmek olmaz ta'yîn hem ne bunı
5. Cânân diler ki tiksün bir hâne-i muhabbet
Müjgân oğıyla urmuş pozğun dile rûfûnı
6. Çoğ şâmı şubh itdim her gün didi seher gel
Ömrüm tükendi âhir men bilmedim o günü
7. Nevber ta'accüb itme yandın firâk-ı yâre
Vir dil-bere tesellî rüşen ola uyûnı

1604

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ney sadâsı eylüyor sâkit dilin feryâdını
Kim virür maḥzûn dilin feryâdına imdâdını
2. Bend-i zülf itdiñ dilim oldı yanında dest-gîr
Salmusan ḥabse niçün cismin dil-i âzâdını
- 138b 3. Nâlemin şavtı eger yetmez olarsa gûşına
Dut kulağa bâğ-ârâ şeydâ-yı bülbül dâdını

^{1602/5} aşkıdan: aşkıdan N2

4. Bî-sütûn tâb eylemez bu âh-ı âteş-bârıma
Yâr-i Şîrîn-şüretim yâd eylese Ferhâdını
5. Düşmerem şahrâlara terk eylüyüp kûy-i seriñ
Alabilmem ‘uhdeme ol Qays-ı bed-nâm adını
6. Quş ne cür’et eylüyor dutsun başımda âşiyân
Vaşî bir kuş eylemez ünsiyyet âdem-zâdını
7. Qaysadır töhmet düşüp şahrâlara dîvânevâr
Ol ki bed-nâm eylüyüp illerde ‘âşık adını
8. Nevberî tuğyân idüp kıymetlü dutdı şî’ rini
Hayf ola kim bilmedi eş’ârda irâdını

1605

Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilün

1. Ol perî-şüret benim derdime dermân itmedi
Terk-i bî-dâd eylüyüp mihrin nümâyân itmedi
2. Gönlümü müjgân oğu dönderdi qan deryâsına
Kim diyer ol mâh-rû öldürmedi qan itmedi
3. Dün güzergâhın dutup gördim nigârı gâfleten
Onda cânânım yüze zülfün perişân itmedi
4. Vaşl-ı yâr ile gönül şâd oldu bir hicrân şebi
Fikr-i cânân o gece hicrânı hicrân itmedi
5. Bülbül-i bî-çârenün feryâdına dutdum kulak
Men kimi ol bî-nevâ feryâd u efgân itmedi
6. Düşmedim şahrâlara Mecnûn-i rüsvâ tek niçün
Âferînler gönlüme ‘aşkında tuğyân itmedi
7. Tîrler kim bağımun qanın töker hicrânda
Qahr idüp gönlüm ona gayzın nümâyân itmedi

^{1604/6} vaşî: vaşî N2^{1604/8} eş’ârda: eş’ârda N2^{1605/7} hicrânda: hicrânı N2

8. Terk-i cān itsün gerek kimdirse cānān ʔālībi
Nevberā cān vir müyenler ʔ ahde peymān itmedi

1606

Fāʔilātün Fāʔilātün Fāʔilātün Fāʔilün

- 139a 1. Kim tapar ey māh-rū bir sen kimi cānāneni
Āteşin ruhsārīña bir men kimi pervāneni
2. Yār öñünde meskenim külhede olsa rāzīyem
Neylerem cānānsız zīnetlü bir kāşāneni
3. Leylīveş sen gösterüp ruhsārīñi Mecnūn dile
Zülfüne bend eylediñ rüsvā olan dīvāneni
4. Tövbe itdim bādeden peymāneni itdim şikest
Meylere itdüm ʔ ivaż laʔ l-i leb-i cānāneni
5. Olmadıñ rāzī gelem var imdi birce iltimās
Olma rāzī bezmine ʔoysun ʔadem bī-gāneni
6. Öyle mest olmağ diler başım ki hūşyār olmasun
Görmesün sensiz gözüm bu devre-i vīrāneni
7. Nevberī ser-ħoş iden meydır muħabbet bādesi
Çün icāre eyleyüp mey-ħānede ħum-ħāneni

1607

Mefʔülü Fāʔilātü Mefʔülü Fāʔilün

1. Nāz ile ʔ anberīn saçını yār bağladı
ʔ İtrın götürdi dükkeni ʔ atğār bağladı
2. Mey şışeden diyerdi ki mest eylüyen menem
Ağzını dutdı nergis-i ħammār bağladı
3. Düşdi Ĥotanda zülf sözü müşğ ʔ ıtr ile
Min bend-i bār-ı müşğ ile Tātār bağladı
4. Tükden şırāğ-ı cennete söylendi bir ħadīş
Īmān bu ʔavle ʔ ābid-i dīndār bağladı

5. İllerde şübhe oldı ki yelmār olar mı zülf
Ġayz itdi yār zülfünü çün mār bağladı
- 139b 6. Ġayret dutanda Nevbere kim saldı bir nazār
Taşvīri ile şūret-i dīvār bağladı

1608

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Görmedim bir ' arız-i zībā şanem cānān kimi
Ġande bir gül bāğ-ārā la' l-i leb-i ħandān kimi
2. Teşnedir gönlüm onun la' l-i leb-i mey-günına
Öyle kim İskendere zūlmātda ħayvān kimi
3. Toprakımdan ħat idün şūret dutan āyīneye
Bağrıma her gün basum ' aks-i nigārī cān kimi
4. Şoħbeti şīrīndi çoħ ħurfe dudakından dile
Rūħ-perverdir sözü bir āyet-i Ġur'ān kimi
5. Zehr ile doldursa ger cānān benim peymānemi
Nūş iderdim men onu nāfi' olan dermān kimi
6. Berg-i gül rengindedir gül-gün ' ızārı yārimün
Ġonça mişli ağızıdır ya piste-i Demġan kimi
7. Kec dutup gerden salar Nevbāra her dem bir nazār
Yaralanmış avçıdan şāħrāda bir ceyrān kimi

1609

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Apar ey bād-ı seħer yāre dilimden ħaberi
Ġāletimden görünür ' arz eyle ölmek eşeri
2. Niye bes yād eylemür derde düşen ' aşıħını
Yoħdu mu sāye sala başıma gelmek teheri
3. Bāver itmiş mi gören sözlerine aġyārın
Ġātırından unudup imdi men-i der-be-deri

^{1608/2} zūlmātda: zūlmātıda N2

4. Naḥl-i ümmīdimi ḥuşk eyledi āhı dilimin
Saralup bergi onun gitdi şükūfe şemeri
- 140a 5. İbtidā bilse idim çāre iderdim özüme
Çekmez idim bu kadar firqat ile derd-i seri
6. Lāleni göster ona dāğımı alsun nazara
‘Āşıkın lāle kimi dāğlıdır dil cigeri
7. Nevberī bir de gelüp dehre ḥayāt itmeyecek
Ḥalk içinde olacaḡ dāimī cān-süz eşeri

1610

Mef’ülü Fā’ilātün Mef’ülü Fā’ilātün

1. Gülşen seyāhatinde gördim bu gün nigārı
Ḥayret meni götürdi gitdi dil ihtiyārı
2. Dil sīnede döyüdü avçı dili mişālī
Durmuş kemīngesinde görcek güzel şikārı
3. Gül den yüzi mu‘aṭṭar min bār nāzenīnter
Ḥasret ḡalup gözümde gönlümde ḡam ḡubārı
4. Esmē didim şabāya gülşende ḡar yoḡdur
Ginden götürme sen de bu gülşen içre ḡārı
5. Bülbülde zevḡ-i naḡme dilde müdām behcet
Yā Rab bize naşīb it her il bu nev-bahārı
6. Gül şāḡede açupdur gülşen olup reyāḡīn
Maḡlūṭ idüpdi sūsen ‘ıṭrına ‘ıṭr-ı yārı
7. Nevber ne ḡam ki vardır elde maḡām-ı firşat
Şād olgilen ki yetdi devrān-ı baḡt bārı

^{1574/3} ḡāṭırından: ḡāṭırından N2

^{1574/6} dāğlıdır: dāğlıdır N2

^{1610/6} reyāḡīn: reyāḡīn N2

1611

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Şabā dağıtdı yüze zülf-i ' anber-efşānı
Getürdi mürde dile tazedden virüp cānı
2. Tapum ne yirde gören ol meh-i dil-ārānı
Ki ana şerh eylüyüm rüzigār-ı hicrānı
- 140b 3. Şabā nesimi vefā nāmesin virüp yāre
Yazılmış idi onun gözyaşıyla ' unvānı
4. Zamāne gül varağın itdise yüze nişbet
Velī hayādan onu dutdı gonça pinhānı
5. Müyesser olmadı yetmek murād-ı vaşla nidim
Bu ' aşk rāhı tükenmez uzundı pāyānı
6. Cemāl-i Ka' be-i cānān naşīb olar mı bize
Ki cān yağandır onun qorhulu beyābānı
7. Nihān dutardı gönül mihrini raqībinden
Ahtımasaydı yüze gözlerim kızıl qanı
8. Seher çemende işitdim figānı bülbülde
İder[di] vaşf o hem Nevber-i ğazel-ğ'ānı

1612

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Giçen gice bize bir nāzlu yār gelmiş idi
Mu' ayyen oldu ki bī-ihtiyār gelmiş idi
2. Degüldi boş eli yārin gelende menzilime
Beyāz sīnede bir cüft enār gelmiş idi
3. İki tarafından açup gonça gül mişāli lebin
' Arūs-ı gülşen ü bāğ-ı bahār gelmiş idi
4. Yanımda tekye idüp bālišān-ı perğūya
Çoğ ıztırāb eylüyüp bī-qarār gelmiş idi

^{1611/8} [di]: -// ğazel-ğ'ānı: ğazel-ğhānı N2

5. Gelüp harābe olan mülkünü ide ābād
Nezāret itmege ol şehriyār gelmiş idi
6. Didim bu āhū yakīn görmüyüpdī şayyādın
Kemend-i şayd-ı kazāya dūçār gelmiş idi
7. O demde Nevbere hayli sa' ādet üz virdi
Nigāra her sözü hoş ābdār gelmiş idi

1613

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 141a
1. Hardan itdi ey güzel zevk-i ruhuñ peydā meni
Eyledi ruhsārīña bir bülbül-i şeydā meni
  2. Tavk-ı zülf ile benim zincire çekdiñ boynumu
Eylediñ Mecnūn kimi 'ālemde sen rüsvā meni
  3. Hansı 'āşık men kimi eyler nigāra cān fedā
Gösterir iller saña bu bārda tenhā meni
  4. Bend idüp zincir ile dutmağ dili mümkün degül
Bağluyupdur bir tüke ol 'arızı hamrā meni
  5. Qaysı Leylī çöllere saldı cünün adıyla hem
Deşt ü şahrāya salup bir şüreti Leylā meni
  6. Nevberiden el çekün bī-zār olupdur hāneden
Hoşluyor zī-nefsden hālī olan şahrā meni

1614

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Hāset-i rüyāñ idüp nāleye mu' tād meni
Kimse görmez dağı bu hālet ilen şād meni
2. Fevc-i ğamlardı dutan çevremi hicrān gicesi
Olmadı ğamdan iden bir gice āzād meni
3. Bülbülün dādın işit soñra meni yādıña sal
Getürüp nāleye bir şūh-i perī-zād meni

---

^{1613/6} zī-nefsden: zī-nefsiden N2

4. Āh eger lāzım ise Kūhken-i bī-āha
Bī-sütün yıhmaq için siz virün işnād meni
5. Qays fahr eylesün ‘aşqda şahrāya düşüp
Sākin-i kūy-i nigārim eylesün yād meni
6. Āh-ı serdi dilimün eyledi cismimi ḥabāb
Doldurup zevk-i ruḥ-i yārim ile bād meni
7. Nevbere söylediler yār ile aḡyār gezür
Öldüler ölmez idim birce bu irād meni

1615

Mef’ülü Fā’ilätü Mefā’ilü Fā’ilün

- 141b
1. Bī-hüdedir raqīblerin mekr ü ḥilesi
Yārin benimle oldı merām u veşilesi
  2. Reşk-i ruḥ ile şem‘ töker kaçre kaçre yaş
Kütāh olundı dem-be-dem ‘ömr-i tavīlesi
  3. Şem‘ in dilinde odlu zebāne gözünde şu
Pervānelerdi çevrede kaçm u kaçilesi
  4. Şem‘ in dilinde reşk-i yüzüñdür olan verem
Çirk-i veremden ötri koyuldı fetīlesi
  5. Pervāne yandı men kimi şem‘ e tavāfda
Çoḡ ‘ālīdir maḡāmda kaçdr u celīlesi
  6. Nevber basupdı baḡrına cānān muḥabbetin
Gizlin olupdı sīnede yārin definesi

1616

Fā’ilätün Fā’ilätün Fā’ilätün Fā’ilün

1. Yārdandır dil ten-i zārimda bī-ḡadd yaralı
Merhem irmez degmese bu zaḡme her gāh yār eli

^{1614/5} ‘aşqda: ‘aşkıda N2

^{1615/5} tavāfda: tavāfıda// maḡāmda: maḡāmıda N2

2. Gülşen-i rüyındadır yârin müzeyyen gül çiçek
Cüybâr-ı hüsnüne gözyaşdır fevvâreli
3. Vâdî-yi hayretde men oldum onun ser-geştesi
Olmadım ol mâh-rû dildâr eliyle çâreli
4. Yekke vü tenhâ Ʒalup hicrân şebîn şubh eyledim
Keşret-i endûhdan cismimde gönüm dâreli
5. Gül buƷaƷından şada gülzâra saldı ‘andelîb
Ey dirîgâ dâmen-i gülden dutupdur hâr eli
6. Ğamze peykânın dil-i mecrûhdan itmez dirîg
Himmeti hadden ziyâd olsun nigârın var eli
- 142a 7. Öyle vîrândır gönül âbâdına ümmîd yoğ
Belki bu Nevber dilin âbâd ide dildâr eli

1617

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Meşhûr idüpdi ‘âleme bir mâh-rû meni
Medhûş idüpdi zülf-i siyeh müşg-bû meni
2. Gülzâr-ı Ʒab‘-ı dilde açupdur gül erguvân
Meşhûr ider zamâneye bu ‘ıtr u bû meni
3. Hâk-i der-i nigâra teyemmüm men itmüşem
Neyler namâza Ʒâim olan dem vuzû meni
4. Her gün gelerdim ol ser-i kûya figân ilen
Mâni‘ idir irâdıma bir âb-rû meni
5. Hû dutmuşam Ğamıñla dirîg itme gönlüme
Mûnis idüpdi Ğuşşa vü Ğamla bu hû meni
6. Sensiz gelür tekellüme dil şoşbet eylüyor
Yâniñda rû-be-rû tanumur güft ü gû meni

^{1616/4} endûhdan: endûhdan N2^{1616/6} mecrûhdan: mecrûhdan N2

7. Hâm-ğaddim ile gör meni mihrâb kaçıda
Salmış ne hâle Nevberî bu kec rükû' meni

1618

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Az kalup cânım çıha ârâm-ı cânım gelmedi
Tâkat-i cânım olan ol mihrîbânım gelmedi
2. Serviden tertîb idün yârân benim tâbütümü
Hayli kaldım muntazır serv-i revânım gelmedi
3. Ğamzeden peykân yeter her gün dil-i şad-pâreme
Bu cerâhatden benim hayfa ki kanım gelmedi
4. Cânı kurbân eyledim ol mâh-rû cânânıma
Cândan evlâter şebîh âhir gümânım gelmedi
- 142b 5. Ğteş-i âhımdurur gözyaşını huşk eyelüyen
Niçe gün ruhsârıma eşk-i revânım gelmedi
6. Dün gice hayret dutup bir kadri ârâm olmuşam
Söylüyor hem-sâyeler onda fiğânım gelmedi
7. Mihrini dutdum dile anıñla şad olsun gönül
Firğat-i hicrânına tâb ü tüvânım gelmedi
8. Şarf kıldım vaşlına ey Nevberî cân u dili
Süd-mend oldum benim ondan ziyânım gelmedi

1619

Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Rûyiñ yanunda berg-i gülün yoğ nezâketi
Ğonça lebiñ şebâheti tapdı letâfeti
2. Gül Ğurresine bād-ı şabâ Ğayzın artırup
Bergin dağıtdı toprağa gösterdi âfeti
3. Lâle kazardı tâ ki ruğ-i yâre oğşasun
Tünd oldu hayli rengi pozuldu şerâfeti

^{1618/2} tâbütümü: tâbütümü N2

4. Sünbül nizâmı zülf-i perîşâna beñzemez
Pür-pîç-i tâb-ı zülfü olar mı şebâheti
5. Bâğ içre durma serve muķâbil revâ degül
Gelsin seniñle bahşę görüp serv-ķâmeti
6. ‘Âr eyledim ki düşmemüşem deşt-i hayrete
Mecnûn nice ķabûl eyledi bu nedâmeti
7. Nevber yazardı dil-berine ‘özü kâğızı
Ķorķur ki olmasun o cenâbe liyâķati

1620

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

1. Ey hâtif-i seher ğamını ol nigâra di
Bu zâr u ğam-keşide ğamın nâzlu yâra di
2. Men i’tibâra virdim ona naķd-i cânımı
Bu mendeki vefânı o bî-i’tibâra di
- 143a 3. Ser-mest küçelerde düşüp ħâk-i töhmete
Mest ü ħarâb göñlümü çeşmi ħumâra di
4. Gizlin yetür nigârıma dâğ-ı derûnımı
Ağyardan kenâra çeküp ğuşvâra di
5. Hicrân şebin şabâĥ eylemek rencdir dile
Şâm-ı firâķı merdüm-i encüm-şümâra di
6. Minberde vâ’ izin ne dise ağzı terpenür
Ger penddirse söyle onu hüşyâra di
7. Cezb eylüyüpdü bülbülü nâlem terânesi
Ey bülbül-i çemen bu sözü gül-‘izâra di
8. Dutdı murâdım ‘aksini bu çarĥ-ı kec-medâr
Nevber murâda yetmedi ol şehriyâra di

1621

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vaşlınun cānım virer bilmem kime ikrārını
Gösterür āhır kime ol māh-rū ruhsārını
2. Yandı cānım yārimün zülfüdedir gönlüm esīr
Dil hara töksün gören bu āh-ı āteş-bārını
3. Şubḥ-dem virse nefes iḥyā ider mürde dili
Şoḥbete şīrīn-lebi şekker ider güftārını
4. Göz yüze ḥasret ḳalup gönlüm olup ḡamdan melūl
Niçe gündür görmüyüp yārin ruḥ-i gül-nārını
5. 'Ārızında ter dutup bir lü'lü'-i şehvār tek
Müşterī kimdir ala bu dürr-i ḳıymet-dārını
6. Ḥāteme şöhret viren dünyāda māl oldu velī
'Āşık-ı şādık virür cānāna cān tek varını
7. Uyḡu bilmez Nevberī yazdıḳca vaşf-ı dil-beri
Yumabilmez ḥ'āb onun bu dīde-i bīdārını

1622

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 143b 1. Göz temennā eylüyor görsün güzel ruhsārını
Gönlüm eyler ārzū güftār-ı şekker-bārını
2. Mīn gül açsa gülsitān ondan ḥoş olmaz ḥātırım
Her seḥer gönlüm diler görsün ruḥ-i gül-nārını
3. Sendedir ey māh-rū dil-ber 'ilācı derdimün
Şormadıñ bir dem gelüp ḥāl-i dil-i bīmārını
4. Zülfün 'ıtrın dutmuşam bād-ı seḥerden şubḥ-dem
Bilmüşem tökmüş yüze ol müşḡ-bū ṭarrārını
5. Görmüşem ruhsārını māh ile gündendir güzel
Görmüyüpler men kimi ol 'ārız-ı envārını

---

^{1622/2} ḥātırım: ḥ'ātırım N2

6. Sen [o] leb-i şîrînün ağyāra remzin bildime
Nevberiden ğayruya fāş eyleme esrārîñi

1623

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Solup reng-i ruḥ-i alim saraldı za' ferān oldu
Meni her kim bu ḥāl ile görende bed-gümān oldu
2. Tökende merdüm-i çeşmim ḥabāb-ı eşk-i ḥünālūd
Vücūdım bu ḥabāb içre ḳalup gözden nihān oldu
3. Firāḳ-ı yāre şabr itdim cefā [vü] cevrine ṭāḳat
Uzun müddet aramızda bu nev' i imtiḥān oldu
- 144a 4. Degüp āh-ı şerār-bārım ciger dāğına her sā' at
Çıhartdı dıḣra dil ḳanın gözümde ḳatre ḳan oldu
5. Görende dil-berim servi ḥıyābānlarda bāğ içre
Ḳadiñ yādı ile gözyaşım ayakına revān oldu
6. Ser-i zülfün ḥayāliyle giçüpdür ḥal-i evḳātim
Tenim terk-i cihān itdi vücūdım lā-mekān oldu
7. Ğamım ḥadden füzün oldu melālım ondan efzūnter
Buna bā' işdir ağyārım nigārım mihrībān oldu
8. Kime 'arz eylüyüm bilmem yüzün derdin ciger dāğın
Maña Nevber bu sevdāda ḳaderden çoḡ ziyān oldu

1624

Fā'îlātün Fā'îlātün Fā'îlātün Fā'îlātün

1. Şabr idüp hicrāna dil meyl-i vişāl itmez daḥı
Vaşl çoḡ düşvārdır fikr-i maḥāl itmez daḥı
- 144b 2. Bir muḳavvā mişlidir öyle za' if olmuş beden
Cism ü cān ile gönül tā ittişāl itmez daḥı

^{1622/8} [o]: - N2

^{1623/3} [vü]: -y1 N2

^{1624/1} düşvārdır: düşvārdır N2

3. Cān yetüpdür ağızıma ister tenim terkin kıla
Elvedā' fikrindedir ğayrı hayāl itmez dağı
4. Dāğ-ı dildir cānıma rüyında hāl-i hindveş
Ölse dil bu dağ ilen yārin helāl itmez dağı
5. Men de oldum dürdveş mey-hānelerde pāymāl
Āfet-i devrān meni tā pāymāl itmez dağı
6. 'Aşk-ı cānāndır meni dünyāda ehl-i hāl iden
Neş'e-i mey hālimi tağyır-i hāl itmez dağı
7. Zevk ile cān virmüşem ey Nevberī cānānıma
Gönlümü hicrānda mesken melāl itmez dağı

1625

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Mezārımdan çıhar dışra ağan ruhsāra gözyaşı
Döner bir la' l-i hamrāya mezārım üzre baş daşı
2. Ne müddetdir diyebilmem dilimde 'aşk olup sâkin
Onun birce hesābātın biler ol günbed-i kaşı
3. Muşavvır şüretiñ çekmez nigār-ı meh-cebīnimden
Virebilmez letāfet bu laṭif endāma ol nāşı
4. Mükemmel 'aql u hüş ile özüm yol bulmuşam zāhid
Dime mey-hāneye çekmiş meni zor ile ovbāşı
- 145a 5. Düşende 'aşk rāhına maña Mecnūn olup reh-ber
Delili her kesin hayra olar hem şerre yoldaşı
6. Meni rüsvā iden gözdür ğamıñda girye itmekden
Şehāb-ı nev-bahārāsā revāndır bu gözüm yaşı
7. Lebiñ sırrın ne lāzımdır yeten bī-ķayda bildirmek
Nihān dut sen bu esrārı teessüfdür onu fāşı
8. Göñül mihriñi and ile dimez her kim suāl itse
Ķasem yād eylemez Nevber onun vardır iki başı

1626

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şeb-i hicrân gözüm yaşın ciger kanı 'ivaż kıldı
Sürürü 'işreti 'ayşu dil efgânı 'ivaż kıldı
2. Temennâ itmüyün menden güler yüzle dil-i şādān
Tamāmın guşşaya yārin bu hicrānı 'ivaż kıldı
- 145b 3. İdirdi tiz peykānın ecel şayyādı mevtimçün
Ḥadeng-i ğamze-i cānān o peykānı 'ivaż kıldı
4. Dil-i bīmārıma dermān leb-i cānānı yazmışlar
Nigārın zehr-i hicrānı bu dermānı 'ivaż kıldı
5. Fiğān u nālemi neyden suāl itdim didi menle
Fiğānı bülbülün dādı bu fiğānı 'ivaż kıldı
6. Vişāliñçün didim yāre kifāyet qadri var mālım
Didi devlet cihānındır onu cāna 'ivaż kıldı
7. 'İzār-ı aliñi görmez ne çāre eylesün Nevber
Güle beñzer cemāl ile gülistānı 'ivaż kıldı

1627

Fā'îlātün Fā'îlātün Fā'îlātün Fā'îlün

1. Şormadıñ ey mäh-rū hāl-i dil-i maḥzūnımı
Silmediñ gözden gelen bu kaṭre-i pür-ḥūnımı
2. 'Aşq ile sensen meni rüsvā-yı devrān eyelüyen
Dimediñ bir yād idim dīvāne-ser Mecnūnımı
- 146a 3. Sönmedi 'aşq āteşi göñlümde āh-ı serdden
Cārī itdim muttaşıl rūd-ḥāne-i Ceyḥunımı
4. Vird-i efsūn eyledim ol şāhmār-ı zülfüne
Bāṭıl itdi gözlerin siḥri benim efsūnımı

---

^{1627/3} serdden: serdiden N2

^{1627/4} siḥri: sihri N2

5. Ğamzeden oĝ gönderüp maĥzûn dilim ħan eylediñ
Şiŝeye dutduñ benim ey bî-mürüvvet ĥûnımı
6. ʿAql başımdan çıĥup terk eyledim idrâk u hûş
Şekk idenler Nevberî görsün ŧabʿ -ı mevzûnımı

1628

Mefʿûlü Fâʿilâtün Mefʿûlü Fâʿilâtün

1. Zülfûñ ĥayâli ile dün gözledim şabânı
Tâ kim maña yetürsün ol bûy-i cen-feşânı
2. Gülşen gülün görende yâd eylerem ʿizârıñ
Gül rûyıñı idir yâd hem ĝonca dül dehânı
3. Ķaşıñ ĥayâli dî-şeb fıkr ü ĥayâlim oldı
Yirden meni götürdi gezdirdi âsumânı
4. Sen başım üste gelsen cânım çıĥardı âsân
Ğam bisterinde ĥasret men cân viren zamânı
5. Ğayret dutup ŧabîbi gördükde reng-i zerdim
Elde dolandırardı tesbîh-i kehribânı
6. Şordı nedendi sende bu zaʿ f-ı ten marîzim
ʿArz eyledim düzeldüp ĥasret bu mûmiyânı
7. Ey Nevberî seĥer-dem vird eyle zıkr-i yâ-hû
Derde devâ bularsañ yâd eyle bu duʿ ânı

1629

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

- 146b 1. Miĥnet ü derd ü ĝama munca dūĥâr itme meni
Töĥmete lâyıĥ idüp dehrde ĥâr itme meni
2. Yüregimden giceler ŝubĥa kimi ħandır aĥan
Ğastalandırma dilim hicrde zâr itme meni

^{1627/6} mevzûnımı: mevzûnımı N2

^{1629/1} dehrde: dehrde N2

^{1629/2} hicrde: hicride N2

3. Saña bî-mihr diyen çoğdı velî men dimürem
Mağfiliñden bu sözün üste kenâr itme meni
4. Sâye-i serv-ğadiñ başım için itme dirîğ
Lâyık-ı töhmet-i il hıffet ü ‘âr itme meni
5. Olma râzî ki açım şekveli gam defterini
Salma şahrâlara sen ehl-i firâr itme meni
6. Maña Nevber dimüsen vaşlıñı bâr eyle dile
Nağl-i endüh u ğama miñnete bâr itme meni

1630

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bes benim ol mâh-rû dildâr cânânım hani
Men oniñ bîmâriyam bu derde dermânım hani
2. Nezdîr cânım benim ol mâh-rû cânânıma
Şorsa cânân bilmezem nezrim nezr-i cânım hani
3. Küfr-i zülfe olup tersâya virdim dînimi
Men müselmânem disem dîn ile îmânım hani
4. Bir zamân şâd itmedi endüh u ğamdan göñlümü
Girye göz[üm] açmadım gül-rüy-i ğandânım hani
5. Câm-ı mey mey-ğânedede bî-hüş itmez başımı
Başımı mest eylüyen ol çeşm-i ğammârım hani
6. Kâtib-i devrân yazar Nevber kelâmım deftere
Neşr olan mecmûa‘ -yı eş‘âr-ı dîvânım hani

1631

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 147a 1. Yâre men dil virmüşem men bilmürem yârim hani
Göñlümü menden alan ol nâzlu dildârım hani
2. Bend-i gerden itmüşem zülf-i siyâhın târını
Kâfiremse gösterün boynumda zünnârım hâni

3. Lâyıķı yoħdur yazum vaşf-ı mey ü mey-ħāneni
Ordan ikrāh olmuşam ol çeşmi ħammārım hani
4. Perçem-i gīsūya bu murğ-i dilim bend eyledim
Tire zülfünde olan dāma giriftārım hani
5. Tapşurum bilmem kime hicrān elinden gönlümü
Bes maña ğamlar viren ol yār-i ğam-ħ̃ārım hani
6. Bārverdir Nevberī ümmīd-i naħli herkesin
Ey benim naħl-i ümīdim řāħede bārım hani

1632

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Başımı mest eylügen meydır muħabbet bādesi
Ĥilķatimden olmuşam mey-gün lebin üftādesi
2. Dām-ı gīsūdan dil-i maħzūnımı āzād kıł
řād olar her kim olar ħürriyyetin āzādesi
3. Tavķ-ı zincīr-i cünün zülf-i siyāhıñdır dile
Gerdenimde yoħ benim mecnūnlar kıllādesi^{1632/3}
4. Görmüyüp pīr-i muġān çeşm-i ħumārın mestini
Başıma deġsün onun mey-ħā[ne]sinde bādesi
5. Kıbledir rüyıñ maña mihrāb ebrū-yi ħamıñ
Dāmen-i zülfün olar bu gönlümün seccādesi
6. Bāver itme dil-berim aġyāra yüz gösterme ħoř
Kavline řābit olar elbette ħalbin sādesi
- 147b 7. İmtiħān it 'āřıķı aġyārdan baħ görgilen
Vařlıña kimdir olan cān virmegin āmādesi
8. Reh-i 'ařķ içre gözet meh-rū muħabbet resmini
Bu yolun ey māh-rū her semte vardır cādesi

^{1632/3} mecnūnlar: mecnūnlar N2^{1632/4} [ne]: - N2^{1632/7} aġyārdan: aġyārıdan N2

9. Bir haber dut Nevberin gör hâlet-i maḥzûnını
Yoḥsa hicriñ maḥv ider gelmez kulağa şâdesi

1633

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ḥasretiñ ey mâh-rû âḥir cünün eyler meni
Fikr-i ebrû-yi ḥamiñ mânend-i nün eyler meni
2. Dönderir âhım yili cism-i za' ifin revzağın
Varṭa-yı bār-ı ğamiñ hem ser-nigün eyler meni
3. Āteş-i hicrāniñ şordum dilimden söyledi
Bu ḥarâret cismden bi'l-merre dūn eyler meni
4. Dād u feryādım töker âḥir yüzümden âb-rû
Ḥalk-ārā rüsvā idüp ḳadriñ zebün eyler meni
5. Piçtâb-ı zülfülen pinhân olan ol meh-cebîn
Maḳşad-ı rāh-ı dilimden vâjgün eyler meni
6. Vaşlıña meyl artırup şām u seḥer ğam çekme kim
Rağbetim derd ü ğama ḥadden füzün eyler meni
7. Dehr bir de Nevberī virmez cihân emlākına
Ḥâkdandır ḥilḳatim âḥir künün eyler meni

1634

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Öyle dutğundur dilim dünyâda şād olmaz daḥı
Yurdumu vîrân iden gerdūna yād olmaz daḥı
2. Zaḥm-ı tîr-i 'aşḳ ile yırtıldı ḳalbin perdesi
Cāna munca zaḥmdan tâ i' timād olmaz daḥı
- 148a 3. Men' idüpler tâ meni cām-ı şarâb-ı ḥamrdan
Bāde-i la' liñ seniñ ümmü'l-fesād olmaz daḥı

^{1633/3} cismden: cismiden N2

^{1633/7} ḥâkdandır: ḥâkıdandır N2

^{1634/2} zaḥmdan: zaḥmıdan N2

4. Āh-ı dilden huşk ol bâğ-ı bahār-ı ʿömrümün
Bülbül-i dilde yaqîn feryād u dād olmaz dağı
5. Min yirde dağun olup dil nāvek-i müjgāndan
Bu ten-i mecrūhda sađlam fuād olmaz dağı
6. Nevberī ölmüş bilen giysün ʿazāde qarasin
Qaradan artuğ olan bir renge ad olmaz dağı

1635

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Ĥarāret olmasa dilde gözüm yaşın qurutmazdı
Tökülse muttaşıl bir daş dağı daş üste durmazdı
2. Gözümü bađladı ʿaşkıñ dutuldum dām-ı gīsūya
Felek şayyādı bu dāmı maña elbette qurmazdı
3. Nigārım rağm itseydi murādım ĥaşıl olmuşdı
Şemātetle maña her dem rağıbim taʿ ne urmazdı
4. Dutup ārām-ı dil gözde revān yaşım dayansaydı
Binā-yı cismime rağne salup rüknim uçurmazdı
5. Yoruldum deşt ile şahrā beyābānlar dolanmağdan
Eger Mecnūn men olaydı benim mişlim dolanmazdı
- 148b 6. Dil-i mađzūnımı hicrān şebinde āh yandırdı
Tenim ĥākisterin āhım dayansaydı savırmazdı
7. Eger ey Nevberī cānān ĥaber dutsaydı ĥālimden
Rağıbin ĥurreli başı nihāyet yırqalanmazdı

1636

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Qan oldı dilim hicriñ ile qan olasaydı
Qoyduñ dili vırāne ki vırān olasaydı

---

^{1634/5} mecrūhda: mecrūhıda N2

^{1634/6} ʿazāde: ʿazāde N2

2. Zülf-i siyehe mâil olup oldu perîşân
Men şâd oluram çünkü perîşân olasıydı
3. Cân terk-i tenim itdigini yahşî bilürem
Cân evvel âhîr vâşıl-ı cânân olasıydı
4. Tekrâr eyledim eyle hâzer nergis-i mestden
Kâr eylemedi bir oğa kurbân olasıydı
5. Gül gönçasına maḥfî didim saḥla ‘izârîñ
İzhâr-ı ‘izâr eyledi ḥandân olasıydı
- 149a 6. Minnet maña qoyma ki yetüp vaqt-i vişâliñ
Bu müşkil işin âhîri âsân olasıydı
7. Kim söyledi bu dehre Fuzûlî gelebilmez
Nevber de onıñ mişli ğazel-ḥ’ân olasıydı

1637

Meḥ’ülü Fâ’ilâtün Meḥ’ülü Fâ’ilâtün

1. Sâķî teraḥḥum eyle doldur mey ile câmı
Yâd eylüyüm içinde ruḥsâr-ı la’lfâmı
2. Dil güşesinde çoḥdur esrâr-ı yâr-i pinhân
Zâhid dili degül bu iblîsler maḥâmı
3. Men ol zamânda kesdim ümmîdimi cihândan
Ol mâh-ı dil-rübâya cân tapşıldım tamâmı
4. Zâhid toruñ yığışdır ‘anķanı dutmaķ olmaz
Men bâz-ı ‘aşķ-ı yârem güncişke ķur bu dâmı
5. Besdir maña nigârın bir zerre iltifâtı
Sultândan ‘inâyet şâd eylüyor ğulâmı
6. ‘Āşîķ olan günümdeñ kâm-ı vişâle yetdüm
Hicrâna tâb idende fâş oldu dil devâmı

^{1636/7} ğazel-ḥ’ân: ğazel-ḥân N2

^{1637/2} iblîsler: iblîsiler N2

^{1637/5} sultândan: sultânıdan N2

7. Dışra çıharup atdım tenden libās-ı ‘arı
Terk eyledim düşende men ‘aşka neng ü nāmı
- 149b 8. Söz ma‘deni dilimdir sīnem mişāl-i deryā
Ey Nevberī muḥabbet dürr eylüyor kelāmı

1638

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gerçi zāhirde maña yārim ‘itāb eylemedi
Bāṭinen terk-i ‘itāb ile şevāb eylemedi
2. H̄ābı yoḥdur gözümün ḥayret ile göz yumuram
Dimesünler ki bu ğam-dīdeni ḥ̄āb eylemedi
3. Vaşlıña yetmege dīl istedi ta‘cīl eylūye
Kān yudup şabr eyledi vaşla şitāb eylemedi
4. Meni da‘vet eylüyor bādesine pīr-i muġān
Yoḥsa la‘liñ meyini bāde ḥesāb eylemedi
5. Bāde-i la‘liñ içüp ḥayli beşāset buluram
Keşret-i nūşı meni mest ü ḥarāb eylemedi
6. Her zamān kim güzeri rāhda gördüm yüzüni
Saña söz dimege kudret ü tāb eylemedi
- 150a 7. Levḥ-i sīnemde yazup saḥlamuşam miḥnetiñi
Nevber aġyārına bu derdi ḥiṭāb eylemedi

1639

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. H̄ālī gösterme güle seyr eylesen gülzārı
Reşk idüp gül de alar sīnesine bir ḥārı
2. Şaf nizām ile duran sünbüle gösterme saçıñ
Görmesün onda olan sayḳal ile tīmārı

---

^{1638/6} rāhda: rāhıda N2

^{1639/2} tīmārı: tīmārı N2

3. Nergis-i meste gözüñ bādesini virme nişān
Olma rāzī ki onun artuğ ola ḥammārı
4. Müşkil iş söylediler vaşl muḳayyedligini
Sehl idersen ne ḳadar olsa bile düşvārı
5. Oḥşadır berg-i gülü rüyāna bülbül diyesen
Būseler itdiğiçün ḳırmızıdır minḳārı
6. ʿUrefā bezmine ḳoy sözlerim olsun zīnet
Oḥşasunlar bile bir vezni güzel eşʿārı
- 150b 7. Bir firīb ile meni elden alan zāl-ı felek
Giri ḳaytarmayacaḳ bir de size Nevbārı

1640

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Sendedir mende olan derd-i dilin dermānı
Çāre-i derdim ile ya ki yoḡ it bu cānı
2. Āh-ı serdim getürüp baḫr-ı dilim mevce gelüp
Nūḫı mebhüt eylüyor görse bile tūfānı
3. Derd elinden aparum başımı hansı diyāra
Nā-beled geşt eylüyor resm idi bu her yanı
4. Kime yüz tutmaluyam ya kim olar irşādım
Göstere tā ki maña kūy-i ser-i cānānı
5. Sehldir mülk-i dili herkese ber-bād eylemek
İtmek ābād çetin munca dil-i vīrānı
6. Ne ḳara günde meni ḳoydı o zülf-i siyehiñ
Özi tek ḳıldı perīşān bu dil-i nālānı
7. Külḫen içre oturan dervīşe bu Nevberī tek
Bir berāber de olar ḫānegeh-i şāhānı

---

^{1640/2} baḫr: bahr N2

^{1640/5} sehldir: sehldir N2

1641

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. H̄asret-i r̄uy-i nigār itdi ‘aceb zārımı
Fırqati itdi ğam u derde giriftār meni
2. Başım üste dayanup cānım alan zāl-ı felek
Niye salmur yādına bes göresen yār meni
- 151a 3. Gice tā şubha kimi yandıdı hicrānıñ odı
Çoymadı rāhat olam bu dil-i bīmār meni
4. Rind-i mey-ḥāneye men ḥayli ‘itāb eylemüšem
Mest idüpdür diyü ol nergis-i ḥammār meni
5. Men de ḥiss eylüyürem başda cünūnluk eşerin
Ḥalka meşhūr idecek bir bile āsar meni
6. Gül yüziñden ḥaberim yoḥdı ne müddetdi benim
Gül tesellī dil olup saḥladı gülzār meni
7. Nevberī nālemi ney dutdı dil-i zārımdan
Ün çeküp ḥayli ḥazīn şavt ile oḥşar meni

1642

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gülşeni seyr eylüyüp ref‘ eyle dilden ğamiñı
İtme āh ile fenā sen bu dil-i muḥkemiñi
2. Sepgilen mezra‘a -ı ‘aşka muḥabbet toḥumun
Şu ‘ivaz cārī ile sen ona gözden nemiñi
3. Pāsbān ol gögere mezra‘ada dāne-i ‘aşk
Sa‘y eyle tā göresen sünbül açupdur zemiñi
4. Dilde endüh u ğamın şanki ḥuşūşī yiri var
Niye göstermemüsen gönlüme şādān demiñi
- 151b 5. Sehl bilme cigerim dāğını kıl çāresini
Cān bahāsına daḥı almaluyam merhemiñi

6. Dem çeken nefse gerek Nevberî bir hem-dem ola
Sen niçün bulmamusan imdiye dek hem-demiñi

1643

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Melâl ü miñnetinün intihâsı olmaz mı
Fırâka tâb idenün bir şafâsı olmaz mı
2. İştümösen mi diyorlar nigâr gül yüziñe
Gülün bu şöhbete sence rızâsı olmaz mı
3. Tapar min 'aşıkı hüsnün koyulsa bâzâra
Vişâlinün hamu dilden fedâsı olmaz mı
4. Şehenşeh oldı cemâliñ tamâm-ı hübâna
Şehim dalunca giden bir gedâsı olmaz mı
5. Muhabbet artururam miñnet ü melâl ü ğama
Dilime miñnetinün iktifâsı olmaz mı
- 152a 6. Cünün hâleti Kaysı cihânda 'ür eyledi
Mükemmel olsa şu'ürî libâsı olmaz mı
7. Bu reng-i zerdimi koy hüsninün hazânesine
Hazîne şâhibinün kehribâsı olmaz mı
8. Muhabbet ehline Nevber vefâlî yâr gerek
Bu ğam-keşide dilin dil-rübâsı olmaz mı

1644

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Dünyânı dilim sevgilü dildâra deĝişdi
Gülşen gülünü 'arız-ı gülnâra deĝişdi
2. Dil h'âhiş idir küyîña gelsün gelebilmez
Nâ-çâr kalup niyyeti gülzâra deĝişdi
3. Mey-hâneni tek eylemüsem zâhide müjde
Mey neş'esini nergis-i hammâra deĝişdi

4. Hicriñde tenim bārık olup bār-ı ğamıñdan
Taşvīrimi bir şūret-i dīvāra deĝişdi
5. Dil durmadı sīnemde görüp zūlf-i siyāhı
Rūşen günümü zūlf-i siyeh-tāra deĝişdi
- 152b 6. Gül kısmeti lāyıkdır ola bülbül-i zāra
Efsūsım odur bülbülü gül hāra deĝişdi
7. Nāşih eylesün ‘aşqda Şan‘ānı mezemmet
Tahtü’l-ħanegin ‘aşqda zünnāra deĝişdi
8. Dīvāne taleb itdigiçün devr-i zamāne
Bu devrde Mecnūnımı Nevbāra deĝişdi

1645

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Munca hicrānıñ odı ey meh helāk eyler meni
Yandırıp endāmımı āhirde ħāk eyler meni
2. Öyle rüsvāyam ki men Mecnūn cünün söyler maña
Bir taraf il töhmeti hem derdnāk eyler meni
3. Her zamān kim merdüm-i çeşmim düşer ruhsārıña
Dırnaķım yırtar yaħamı sīne-çāk eyler meni
4. Zevķ ile nüş eyledim yārin muħabbet bādesin
Cism-i dürdin yandırıp hicrānı pāk eyler meni
5. Cennet-i ruhsārıña yetsün telāş eyler dilim
Dāne-i ħāl-i siyāhı ħavfnāk eyler meni
- 153a 6. Ta‘ne-i aĝyārdan rencūrdur göñlüm henüz
Baht-ı nā-mes‘ūd-ı Nevber ħışmnāk eyler meni

---

^{1644/7} ‘aşqda: ‘aşkıda N2

^{1644/8} devrde: devride N2

^{1645/6} aĝyārdan: aĝyārıdan// rencūrdur: rencūridur N2

1646

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Düşüpdür 'arızıña zülf-i şāh-mār kimi
Açar bükür meni zülfün od içre mār kim
2. Kütarmuşam başımı meykede ayağından
Şarābım eldedir ol nergis-i humār kimi
3. Dizin dizin sürünüp kūyña yetürrem özüm
Oğ ile avçı uran yaralı şikār kimi
4. Güneş mişāli yüzün qarşıma gice dursa
Giçürrem ol giceni rüşenā nehār kimi
5. Gören zamānda yüzünde o hāl-i hindünı
Nazargehimde durur berg-i gülde hār kimi
6. Düşende hātırıma gül yüzün hayālātı
Yüzime yaş tökürem bāriş-i bahār kimi
7. Ne mende yoğdı taħammül ne sende sa' y ü şitāb
Bu bār olupdı çekilmez girān bār kimi
8. Binā-yı cānı idüpdür sirişk-i seyl hārāb
Olupdı Nevberī cān mülkü tār ü mār kimi

1647

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Göründi merdüm-i çeşme nigār sīmāsı
Yetişdi vaqt-i vişāle gönül temennāsı
2. Ferağ getürdi dilim şüret-i nigārımdan
Tüketdi dil ğamını māh-rū temāşāsı
- 153b 3. Şabāha koydı nigārım vişāl va' desini
Ne çoğdı bu felegin gerdişinde ferdāsı
4. Hirās-ı dāne-i hālī dilimdem ayrılmaz
Hayālime getürür cennet içre hānnāsı

---

^{1646/6} hātırıma: hātırıma

5. Vişâle şabr u taḥammül kefildir lâkin
‘İlede şabra kömekdir gözünde hûlyâsı
6. Vücûd-ı fakra ne hâcet libâs-ı şâhâne
Maḥall-i külḥeni hoşdur libâs-ı kirbâsı
7. Ḥayâl gözgüsine şûret-i nigâr düşer
Niçün ki yoḥdur onun ğayrı jengden pâsı
8. Melâl ü ğuşşamı yâre kalem kıılır taḥrîr
Ġama ḥitâm virüp yazdı Nevber imzâsı

1648

Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilün

1. Marîz-i ḥasta-dilem kaydıma kalan yoḥdı
Men-i şikeste-dilin ḥâlini şoran yoḥdı
2. Ne kapumu açan oldu ne bir gelüp gidenim
Ne yoḥdı düşmen-i cânım ne mihribân yoḥdı
3. Giçürdirem gice hicrân ğamını tek cânıma
Bu ğamlı günde meni yâdına salan yoḥdı
4. Töküldi üstüme ğamlar ķelakı şâmu seḥer
Menim bu ğamlarıma bir şerik olan yoḥdı
- 154a 5. Elin götürse nigârım rakîb şâd olacak
Semûm-ı ḥasret ile men kimi solan yoḥdı
6. Çekince ḥasret-i yâri tükendi şabr u ķarârı
Vişâle muntazır oldum hele nişân yoḥdı
7. Firîb ile diyoram gönlüme gelir cânân
Onun da gelmesine zann ile gümân yoḥdı
8. Kışâş hardan alar Nevberî heder ķana
Nigâr tökdüğü ķana bilür ki ķan yoḥdı

---

^{1647/7} jengden: jengiden N2

^{1648/8} heder: ḥeder N2

1649

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mest olup men de itirdim 'aqlımı tedbīrimi
İ' tirāf itmek gerek bu bârede taqşīrimi
2. Öyle za' f olmuş tenim hicriñde şüret-keş benim
Bir tüke yerleşdirer sa' y eylese taşvīrimi
3. Dil ki sındı şīşe tek peyvend olmaz bir dağı
Sınsa gönülüm şīşesi kim eylüyey ta' mīrimi
4. Men cünün-ı 'aşkıñam dīvāne zann itme meni
Zülfüden sen hāzır it dīvānelik zincīrimi
5. İbtidādan bilmedim 'aşkın melāl ü miḥnetin
Hem taşavvur itmedim başa gelen taqđīrimi
- 154b 6. Qays gitdi Nevberī men qalmuşam fikrim nedir
Bilmürem bu bârede efsūs kim te' hīrimi

1650

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Hara terpendi gönül bir oḡa qurbān oldu
Buna bā' iş diyese nergis-i mestān oldu
2. Bāde-i la' l-i lebin hātırıma gitdi ḡayāl
Nefs özün saḡlamadı dāḡil-i mey-ḡān oldu
3. Niye virdim dilimi zülf-i perīşān eline
Dil kara günde qalup ḡālī perīşān oldu
4. Dile min bār didim düşme bu sevdāya ' abeş
Sözüme baḡmadı ol imdi peşimān oldu
5. Raḡm kılmaz gözümün yaşına bī-raḡm nigār
Göze qan virdi ciğer qatırelī qan oldu
6. Āşinā eylemüšem nāy ile sūzān dilimi
Ney mişālī dilimin nālesi sūzān oldu

---

^{1650/2} hātırıma: ḡātırıma N2

7. Ol kadar Nevberî ğam yazdı ki her şâm u seher
Cem^ç idüp ğamlarını bir yire dīvân oldu

1651

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ey gönül bir dil-ber-i meh-rûya tapşurdım seni
Müşğ ü ^ç anber-bū olan ğisūya tapşurdım seni
2. Çoğ sevirsen yârdan geldikçe peykân yarasın
Men de ol ğün-ğ^hâr olan ebrūya tapşurdım seni
- 155a 3. Meyl idersen yârimün o nergis-i sehġârına
Ol sebebden siġrli cādūya tapşurdım seni
4. Deşt ü şahrâ-yı Ğotan her dem ğayâliñden ğiçer
Bir Ğotan gözlü olan âhūya tapşurdım seni
5. Ğayli zıkr itdik ğiçer yâ-hū firâġ-ı yârda^{1651/5}
İtdüğün vird-i zebân yâ-hūya tapşurdım seni
6. Nâleye geldin gönül bir bülbül-i şeydâ kimi
Nevberiden dil-ber-i gül-rūya tapşurdım seni

1652

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Bu gice yâr bize nâz ile miġmân geldi
Tökdi zülf-i siyehin gül yüze her yan geldi
2. Cüft şemmâmelerin sine-i mermerde dutup
Turfе sovġat ile ol serv-i ħırâmân geldi
3. Söyledi nâz ile kim koydı seni âvâre
Ğonça lebler açulup ^ç ârızı ħandân geldi
4. ^ç İşve-i nâz ile bir saldı gözaltı nazarın
Cem^ç kıll ħâtırını zülfi perişân geldi

^{1651/3} sehġârına: sehġârına// siġrli: sihrili N2

^{1651/5} yârda: yârıda N2

^{1652/4} ħâtırını: ħ^hâtırını N2

5. Başım üzre dayanup söyledi ol serv-i büleñd
Sen bilen müşkil işin āhırı āsān geldi
6. Āh-ı dil huşk eyledi yaşımı hayretde gine
Ġamzeden oġ toġunup gözlerime kıan geldi
7. Didim ey dil nazar it imdi ruġ-i zībāya
Ġasretin çekdigün ol nergis-i mestān geldi
8. Şükr ola Nevberī dil yetdi murādına bu gün
Yanına yāri onun çāk-ı girībān geldi

1653

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 155b
1. Girye dil-teng eyledi hicrānıñ ile sīnemi
Ġün-i dil oldı revān gözden sirişkim bāhemi
  2. Sāye tek yirden yire yüz sürmegim ondandı kim
Görmüşem devr-i ruġ-i yārimde zülf-i perçemi
  3. Dün işitdim ney sesin mey-ġāneden āvāz-ı çeng
Eyledim taġķķ kim dutmuşla 'āşık mātemi
  4. Ter durupdur 'ārız-ı cānānım üzre gūyiyā
Şubġ-dem çenle tōküp gül bergi üzre şeb-nemi
  5. Ġūrī insān bulmaġa gelmez cihān emlākına
Tapacaķdır ġūrini cennetde lākin ādemi
  6. 'Aşķlı topraķıdan 'āşık yaranmış Nevberī
Āh kim kıat itdiler bu topraġa hemm ü ġamı

1654

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Aşķa her kim düşdise hicrāndan kıan aġladı
Fırķate tāb itmedi her laġza her an aġladı

- 156a 2. İbtidâ Mecnûndan bu ‘aşk olupdur âşikâr
Men kimi çâk eyledi Mecnûn girîbân ağladı
3. Âh-1 dilden odlanup hâkistere döndi Kerem
Kühken Şîrinine şîrîn virüp cân ağladı
4. Dün dolandım gülşeni gül bergine saldım nazar
Hâlîme bülbül çeküp feryâd u efgân ağladı
5. Şanmuyun bârân düşüp gülzâr ile gülşenlere
Gözyaşımдан ıslanup bâğ u gülistân ağladı
6. Âh kim dâğ-1 dilim cânâna ma‘lûm olmadı
Nevberî ilden nihân derdine pinhân ağladı

1655

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şem‘veş ol ‘arız-1 gül-nâra yandır[d]iñ meni
Günden efvân şu‘lesi ruhsâra yandırdıñ meni
2. Fikr-i vaşlıñ başımı saldı melâl ü miñnete
Hâsret-i ruhsâr ile odlara yandırdıñ meni
3. Bâde-i la‘l-i lebiñ şevkiyle ser-mest olmuşam
Sen şarâb-1 nergis-i hammâra yandırdıñ meni
4. ‘Arız-1 gül-nârıñı bu hâsrete göstermediñ
Âteş-i hicrânıña min bâre yandırdıñ meni
- 156b 5. Bir terahhüm itmediñ derde düşen bîmârıña
Çoymusan dermânsız bî-çâre yandırdıñ meni
6. Derde saldıñ Nevberî vaqt ile dermân itmediñ

1656

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Âh kim dâğ-1 dilim cânâna izhâr olmadı
Çam dolu gönlümde o aşlâ haberdâr olmadı

^{1654/2} Mecnûndan: Mecnûndan N2

^{1655/1} [d]: - N2

2. Keşret-i eşkim meni hicrân günü ğark itmedi
Şükr-i Haqq olsun ki bu gönlümde tûfân olmadı
3. Zülfünü yarım açup her gün perişân eyledi
Nice inkâr eylüyüm gönlüm perişân olmadı
4. Her marizün derdine bir çâre mümkündür velî
Derd-i aşka tıbbda bi'l-merre dermân olmadı
5. Gördiler ser-hoş meni çıhdım der-i mey-hâneden
Her kim oldu bed-gümân tâ onda imân olmadı
6. Kıl tebessüm gonca tek gül-rüy-i handân olgilen
Hansı gonca söyle kim gülşende handân olmadı
7. Kaysa irâdım budur kuy-i nigârı terk idüp
Hiç benim gönlümde bir meyl-i beyâbân olmadı
8. Baḡş iderdi Nevberî bülbül benimle bāḡda¹⁶⁵⁶
Onda feryâdım kimi feryâd u efgân olmadı

1657

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 157a
1. Ey gönül tâ var nefes terk eyleme mey-hâneni
Elde fırsat var iken nüş eyle bu peymâneni
  2. Yâr elinden câm dut çek başına merdânevâr
Ser-hoşâne nüş kıl câm-ı mey-i cânâneni
  3. Dâmen-i dildârı dut iste vişâl-ı kâm-ı dil
Hâvf itme kim kalem ma' zür idüp divâneni
  4. İstiyorsan gönlümü vîrâne itmek ey şanem
Şubḡ-dem aç telleriñ ana dolandır şaneni
  5. İzn vir cânân ser-i kuyında olsun meskenim
Sen dirîḡ itme men-i nâ-çâra bir külhâneni
  6. Şem' -i ruḡsârîñ meni ḡâkister eyler yandırup
Ne ta' accüb âteşin yandırması pervâneni

---

^{1656/8} bāḡda: bāḡıda N2

- 157b 7. Her zamān devrinde bir dīvānedir meşhūr olan
İmdi de devrān tapup Nevber kimi dīvāneni

1658

Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün

1. Menim bu ğamlı gönlüm şād olar mı
Melāl ü ğuşşadan āzād olar mı
2. Binā-yı cānımı vīrāne koydı
Bile vīrān gine ābād olar mı
3. Olup gönlüm ğam u miḥnet yataķı
Göñül tā ' işrete mu' tād olar mı
4. Unutmuşdur meni dil-şād olan yār
Dili şādāna ğamgīn yād olar mı
5. Fiġānım ' andelībi itdi sākit
Ķalup ḥayrān bile feryād olar mı
6. Berāber dutmaram serv ile ḳaddiñ
Bile bir ḳamet-i şimşād olar mı
7. Yıḥar min Bī-sütünü āh-ı serdim
Maña nisbet olan Ferhād olar mı
8. Dilimden ney götürmüş āh u zārın
Onun betninde mensiz dād olar mı
9. Ķalup ser-geşte Nevber ğam çölünde
Maḥall-i yārine irşād olar mı

1659

Mef'ülü Mefā'ılı Mefā'ılı Fe'ülün

1. Örgetdi bize pīr-i muġān rāz u niyāzı
Ta' līm eyledi ' aşıķa her meykede bāzı
- 158a 2. Ālūde meye eylemişem ḥırķamı zāhid
İnşāf eyle gel açma bile örtülü rāzı

3. Zülf-i ham-ı ender-hamı şerh eylemek olmaz
Kûtâh eylemek hayli çetindir bu dırâzı
4. Min nev' i bize hîlesi var gamze-i mestin
Men görmemişem munca kavî şu' bede-bâzı
5. Ağyardan eylerdim ona hayli gilaye
Olsaydım eger ol şanemin meħrem-i rāzı
6. Ruhsârı açup bir kapu Beytü'l-Haķa doğru
Kıble yüzünün semtine kaşd eyle namāzı
7. Dutma gamıñı Nevberî Kays ile berāber
Farkını bilir dildi terāzū çoħı azı

1660

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Ol şem' -rūya gönlüm pervāne tek dolandı
Şavtın mükerrer itdi āħir od aldı yandı
2. Gül yüzde hāli gördim āgūş-ı gülde hārı
Bülbül kimi fiğānım ol demde ucalandı
3. Ol hūb-rū temennā gözden sirişkim eyler
Gözyaşını tøkünce gülşen gülü şulandı
4. Gördüm ki muntazırdır ağyar reh-güzerde
Bu hāle ğamgīn oldum gönlüm gine bulandı
- 158b 5. 'Uşşāk-ı zāra oldı dil dāğı kec-nigāhın
Hicrānı yād idende gönlümde od kalandı
6. Mestāne baħdı cānān hayret meni götürdi
Pīr-i muğān bu hālīm bir nūş-i meyle kandı
7. Sākī durup ayaķa doldırdı meyle cāmı
Raķķāşeler feraħla raķş eyledi dolandı
8. Vaşl-ı nigārı Nevber müşkil hesāb idirdi
Bu müşkili nihāyet cānānı sehl şandı

---

^{1659/5} ağyardan: ağyarıdan N2

1661

Münâcât

Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Meḥ'ülü Fâ'ilün

1. Yâ Rabb naşib kı1 maña vaşl-ı nigârımı
Tapşur o mâh-rûya benim ihtiyârımı
2. Göstergilen vişâlini ḥasret kalan göze
Ruḥsârı tek münevver eyle rûzigârımı
3. İtme heder fiğânımı bülbül nevâsı tek
Bî-behre itme dilde olan âh u zârımı
4. Dut bir nazarda çekdiğim âh-ı serdimi
Cârî olan onıñla yüze eşk-bârımı
- 159a 5. Âhım odıyla yandıma bu cism-i zârımı
Tuş itme câna âteş-i âh-ı şerârımı
6. Başa yeten ğam olsa diyirdim zebân ile
Nevber ne çâre tapmamuşam sırr-dârımı

1662

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ḥasret-i rûyiñ meni ey mâh-rû şâd itmedi
İşretiñ bezmi dil-i vîrânım âbâd itmedi
2. Hier odından cânımı itmek rehâ mümkün degül
Döndi cân ḥâkistere cânânım imdâd itmedi
3. Her zamân kûyiñda men feryâda geldim hierden
Bülbül-i şeydâ benim dâdım kimi dâd itmedi
4. Öyle rüsvâ olmuşam 'âlemdeyem engüşt-nümâ
Kays-ı rüsvâ men kimi dünyâda bir ad itmedi
- 159b 5. Gördi her kim yârımı tenkîdine 'özr istedi
Ḥaqq olan feryâdıma nâ-ḥaqqdan irâd itmedi

---

^{1661/3} heder: ḥeder N2

^{1662/3} hierden: hieriden N2

6. Bildi yārim ğamlıdır gönlüm firāk u hierden
Nevberin gönlün niçün ol mäh-rū şād itmedi

1663

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dil devām eyledi derdini cānāna didi
Neylesün çāresi yoğ derd-i dili cāna didi
2. Ser-i kūyında zibes eyledi feryād u fiğān
Baş koyup dergehine ' arzını sultāna didi
3. Bu perīşān dilimin hicride efsürdeligin
Kāmeti serve saçı sünbül ü reyhāna didi
4. Kāra gün çekdigini söyledi zülf-i siyehe
Āftāb üzlü olan mihr-i dıraşşāna didi
5. Başımın zevk-i ruğ-i al ile mest olduğunu
Rind-i mey-hānı koyup nergis-i mestāna didi
6. Tīre zülf içre gönül çekdigi endūh u ğamı
Dil açup şekve ile ol meh-i tābāna didi
7. Çarğ-ı kec-devr dağı Nevbere kec dutdı yüzün
Yāri rahm eyledi derdini her yana didi

1664

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Hıacālet eyledi rüyın çemende lāleleri
Getüri şevk-i lebin oynaga şelāleleri
- 160a 2. Düşende ortaya şöhet şarāb-ı la' liñden
Çevirdiler yüzü koyu yire piyāleleri
3. Helāldir maña la' liñ meyi döğüldi hārām
Giçürmüşem nazarımdan hamu risāleleri

---

^{1662/6} hierden: hieriden N2

^{1663/3} hicride: hieride N2

4. Ğamım bulunsa cihān ehline olar kāfi
Kitābet eyleseler doldurar maķāleleri
5. Yüziñde gördiğiçün dürr tek terin gerdün
Çiçekler üstüne sepdı çemende jāleleri
6. Görüpler ‘arızıñı gülşen içre bülbüller
Fezā-yı gülşeni dutdı figān u nāleler
7. Ğurāb şāhe-i gülde hevesle oynaq idir
Görüp yüziñe düşen müşg-bū kolāleleri
8. Na‘ım-i ķūt-ı dilimdir döşünde besledigiñ
Ba‘ır-i ‘aşqa vireler bile nevāleleri
9. Nigāra virmelüsen cān u dil sen ey Nevber
Düşüpdi yār eline onların ķebāleleri

1665

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kaṭre kaṭre tökürem dāmene gözden gilemi
Yār rah eylemedi men kime söylüm gilemi
2. Gözyaşın kaṭ eylüyor dilde olan ğam tozuna
Dil ğubārın dilüyor döndere yaşım gilemi
3. Ün çekür dāda gelür nālemi ağızımdan alur
İstiyor ney yetüre nālemi cānān gele mi
4. Şu‘leli bir od olup cānıma hicrān gicesi
Cānımı h‘āhiş idir döndere yoḫsa küle mi
5. Aparar ķabr ivine cānımı bu keşret-i ğam
Mübhemimdir ne diyüm ķabrime cānān gele mi
- 160b 6. Görse yār āhım idüp saķf-ı mezārımı şikāf
Olu mu ğuşşalana ḫalime ya kim güle mi
7. Nevberī bülbülü de nāleye nālemdi salan
Yārimin gül yüzüne nāle ider ya güle mi

1666

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Nefes aldıķca gelür cānıma cānān nefesi
Bu sebebdendi Һayāt itmeğe çoľdur hevesi
2. Vaşl-ı ümmīdi virür cānıma her laķza Һayāt
Yārim el çekse nolur onda başım merħalesi
3. Murğ-i rūhımdı olan bülbül-i şeydāsı onun
Dānesi ħāl şuyu eşk-i terim cān ķafesi
4. Kıoymur āhim giceler uyğuya gitsün gözümü
Şubħa dek başa çıķur ğamlı dilin helhelesi
5. Bed-nazardan yetüşer yārimine min renc ü ' azāb
Bī-ziyā olsun onun görmesün aşlā dīdesi
6. Nevberī ğamlu olan bir gün olur āħiri şād
Ağlayan şaķşların bir günü vardır gülesi

1667

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Reşkdendir baķş idir ķaşıñla ol meh pāresi
Gün-be-günden bedr olup oldu cihān āvāresi
2. Dehr sen tek bir güzel icādınun fikrindedir
Her zamān bu fikr ile ger[d]işdedir devvāresi
- 161a 3. Gün görüp ruĥsārıñı dönderdi rūyın mağribe
Ķarşu dursun ħüsnüñe tāb itmedi yoľ ķāresi
4. Yaş töker her şāmlar bezmiñdeki şam' in gözü
Öyle yanar kim onun bir de görünmez ķarası
5. Ķehreñe gül bergini nişbet idüpdür ' andelīb
Senden ötridir onun bu nāle-i gülzāresi

^{1667/1} reşkdendir: reşkidendir N2

^{1667/2} [d]: - N2

^{1667/4} şāmlar: şāmılar N2

6. Berg-i gülde şüretiñ taşvîrine cedvel çeküp
Anıñ için surhdur pergâle-i minķâresi
7. Tâli' imden bir haber aşlâ münecim söylemür
Hansı bed-burca düşüp bu bahtımun seyyâresi
8. Cem' kılmaķ bir yire Nevber dilin mümkün degül
Her müje peykânına peyvend olup bir pâresi

1668

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Düşmese âyîneye her günde gül-ruķ şüreti
Şîşe tek bî-ķadr olar illerde olmaz hürmeti
- 161b 2. Kaydsızlar dehrde âsüde 'ömr eyler velî
Birce Mecnûnıñ maña ser-geştedir var nişbeti
3. Tavķ-ı zincîr-i cünün Mecnûnı rüsvâ eyledi
Şükr ola men dutmuşam gîsü ile ünsiyyeti
4. Dil temennâsı budur zülf içre ķalsun muttaşıl
Bir tüke dil-bend olup bu câna ķoysun minneti
5. Hoş maķaldır 'aşıkā kûy-i ser-i dildârımın
Dutmaz 'aşķ ehli ona aşlâ berâber cenneti
6. Doğrudur vâ' iz diyor Nevber güzeldir cennete
Yâr üzünden bir nazar artuķdur ondan lezzeti

1669

Me'ülü Me'ülü Me'ülü Fe'ülün

1. Gönlüm giceler şubħa kimi dâd eylesün mi
Hicrân çeküben her gice feryâd eylesün mi
2. 'Aşķıñda düşüp deşt ile şahrâda dolansam
Mecnûn diyüben il maña irâd eylesün mi
3. Huşk itse eger gözyaşımı âteş-i âhım
Pergâle-i dil ķan ile imdâd eylesün mi

4. Şâne tohunun zülfünün ' ıtrın dağudanda
Bâdı seherin gönlümü dil-şâd eylesün mi
5. Ğam bisterini terk eylüyüp qanım uyansa
Ğam-dîde dilim vaşl-ı ruhuñ yâd eylesün mi
6. Görse nice gül hârı basup bağrına bülbül
Gülzârda o dâd ile feryâd eylesün mi
7. Mağbûsıñ olup zülfüde bir târiña bendem
Vaşlıñ meni bu demden âzâd eylesün mi
8. Fikriñ nedi bâremde benim ey lebi şîrîn
Şîrîn şifatuñ Nevberî Ferhâd eylesün mi

1670

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 162a
1. Nazar âyineye salduqca hayâl eyle meni
Şûretiñ yüzüne bağmağa lâl eyle meni
  2. Ser-i küyiñde gelüp hayli figân eylemişem
İncidiñse gidirem imdi helâl eyle meni
  3. Mesken it murğ-i dile serv-i revân kâmetiñi
Bülbül-i ğam-zedeyem zîr-i nihâl eyle meni
  4. Dinmüyorsan ki seniñ sırr-ı megûdandı sözüñ
Birce kelme danuşup vâkıf-ı hâl eyle meni
  5. Qoyma merhem cigerim dâğına qoy yansun ile
Sal beyâbân çölüne Qaysa mişâl eyle meni
  6. Yandurup şâm u seher her gice cân u dilimi
Bûte-i ' aşqda sen şâf ü zülâl eyle meni
  7. Bağ gözümde yüzüñe dut meni ma' zür dağı
Rağm kıl hâlime dil-şâd-ı vişâl eyle meni

---

^{1669/6} gülzârda: gülzârıda N2

^{1670/6} ' aşqda: ' aşkıda N2

8. Nuḫka gel Nevberinün nazmını vaşf eyle ki tā
Bezm-i irfānda bir ehl-i kemāl eyle meni

1671

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Neydi bu ğamlı dilin bezmde feryād-resi
Gelür ondan hamuya dilde olan dād sesi
2. Murğ-i rûhımdı uçan doğru yüzüñ gülşenine
Dil gidir yāre taraf hāl-i qalür cān kafesi
- 162b 3. Dil heveslendi görüp dāne-i hāl-i siyehi
Resmdir dāne olan semte olar kuş hevesi
4. Getürebilmeyecek mişliñi bu çarḫ-ı felek
Ne kadar gerdiş ide devr-i zamān küngüresi
5. Diyün aġyāra ‘abeş dutmuya yārin güzerin
Maña vābeste olup ‘aşḫda yārin beresi
6. Gice vü gündüz onun hādım-i derbānı menem
Menim üstümde onun oldı teraḫḫum nefesi
7. Salunupdur maña ğam bisteri merg üzre tenim
Ola heyhāt benim yanıma cānān gelesi
8. Nevberin terk-i fiġān itmesi müşkildi niçün
Onu meşhūr eylüyüp nāle iden dil ceresi

1672

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ey cihān içre hamu hūbların tāt-ı seri
Māh-ı tātān yüzüne qoyma baḫa bed-naḫarı

^{1670/8} irfānda: irfānıda N2

^{1671/1} bezmde: bezmide N2

^{1671/3} resmdir: resmidir N2

^{1671/5} ‘aşḫda: ‘aşḫıda N2

^{1672/1} hūbların: hūbıların N2

- 163a 2. Kim rızâ olsa yüze dutmuyasan günde niķâb
Yoh şerî' atdan onun zerrece aşlâ haberi
3. Men de mest eylemişem başımı gül-gün mey ile
Yıgmuşam çevreme min men kimi efsürdeleri
4. Yatmaram bir giceni ayrı hayâlâtından
Bir de görrem açılıp şark tulû' yı şehri
5. Zülfüden dışraya çek gün kimi rahşân yüziñi
Tâ şu' asından ola mâh bu gönlüm kameri
6. Seni sulţân karar itdile hûbân-ı cihân
Dolana başına tâ men kimi bir gul neferi
7. Nevberî Qays kimi deşt ile şahrâ dolanur
Qays tek onda da var çünki cünunluk eşeri

1673

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Ey lebi gonça yüzi lâle kadi serv-i sehî
Getüdiñ secdeye sen gökdeki hürşid u mehi
- 163b 2. Bir tecellâda yüzün Hâlıkı işbât eyledi
Râgıb-ı secde iden cümle-i a' yân-ı şehi
3. Şekl-i insândasan hûsn-i perî ya ki melek
Olabilmez ki olar bile şemâil şebahi
4. Bâgbân gül bitürür yadıñ ile gülşende
Bülbüle virdi yüzün vaşfi için câh u cehi
5. Sırr-ı dil söylemesün bir kese müştâkıñ olan
Ehl-i gümrâha nice şâbit ider doğru râhı
6. Seni Hâlık bu cihân mülküne şâh itmek için
Yidirüp Âdeme rıdvânda şeytân emehi

---

^{1673/3} insândasan: insânıdasan N2

^{1673/6} rıdvânda: rıdvânıda N2

7. Dutsa her kimse seni yār üzüne Nevberī tek
Şübhe yoḥdur ki onun zerrece ḳalmaz günehi

1674

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 164a 1. 'Aşḳ-ı yār ile dolan cismimdeki bu cāndı mı
Cismdir mi bu beden ya rûḫıma zindāndı mı
2. Virseler min cām meyi yār 'aşḳına nūş eylerem
Mestlikden bilmezem bu zehr ya dermāndı mı
3. Nergisi gördüm gözün ḫammārını yād eyledim
Sen de baḫ āyīnede gör men diyen ḫayrāndı mı
4. Şām-ı hicrān men çeken āhım ḳurutdı yaşıımı
Bilmedim cānım yaḫan āhımdı ya hicrāndı mı
5. Virse cānānım maña kūyında bir külḫen mekān
Ol mekānı bilmerem külḫendi ya rıḫvāndı mı
6. Zāhidin seccādesi tezvīrdır tesbīḫi mekr
Ḳalbine baḫ gör onun bir menba' -ı şeytāndı mı
- 164b 7. 'Aşḳın 'aşḳı daḫı bir doḫru yoldur kim gidür
Ḳıl taşavvur niyyetin gör ḫ'āhişi cānāndı mı
8. Pendi 'ākilden dutup ey Nevberī cāhilden öt
'Aḳlı ser-cem' şahşlar dünyāda gör sultāndı mı

1675

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Açup tökdün yüze çin çin mu'atḫar zülf-i ḫarrārı
Dil-i 'uşşāḳ için ḳurduñ tuzaḳa ḫurreden tārı
2. Yüziñde ḫāl-i hindūya ne nişbetdir onu bildim
Çemenzār içre men gördüm gül üstünde yatan ḫārı

^{1674/1} cismdir: cismidir N2

^{1674/2} mestlikden: mestilikden N2

^{1674/8} şahşlar: şahşılar N2

3. Lebiñ sırrın sivā menden dime bir kimseye cānān
Şağın nā-ehl-i dünyādan nihān saħla bu esrārı
4. Getürdi rīşte-i cānānın seni almağ diler gönlüm
Bilüpdür Yūsufın çoğdur bu sevdāda ħarīdārı
- 165a 5. Muqavves kaşlarıñdır mı veya kim tığı ħūnālūd
Lüzümü yoğdur işbāta tanuram men bu ħūn-ħ̣ārı
6. Qoyupdur nergisi ħayrān gözün gülzār u güleşende
Yañağın lālenün dağı kadın servin dilāzārı
7. Meni ma' zūr dut zāhid naşīhat dutmaram senden
Güzeldir ħalk için pende hemīn dīvān-ı Nevbārı

1676

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Eger dehrin benim tek bir ola munşif ħarīdārı
Onun bir tük kadar olmaz yanında dehr miğdārı
2. Virüpdür rīşte-i cāna gönül min tāb hier ile
Dutup elde kelef anı olup cānān ħarīdārı
3. Seniñ ey gevher-i zengin ne bilsün kıymetin cāhil
Aşağa salma kıymetden onu gezdirme bāzārı
- 165b 4. Ğam-ı hierānıñı cānān ba' irün başına qoysan
Yetürmez menzile hergiz yakın it bu girān bārı
5. Mürüvvetlü gözün şandım müjeñ ebrūya tullandı
Ħaberdār itdiler bilmem niçün ol merdümāzārı
6. Nezāket birle söylerler gülün bergin dudak ile
Ğalağ sözdür dimişler bu dolandım her çemenzārı
7. Ene'l-Ħağ söylüyor Nevber vefālı görse dildārın
Ħirās itmez Nesīmī tek gele ortaya ser-dārı

1677

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sen şabādan dut haber ol nāzenin dildārın
Şubḥ olunca şem' tek yaḥma dil-i bīmārın
2. 'Aşq-ı cānāndan gelen min zaḥmete şükr itgilen
Virgilen bir māh-rū dildāra sen efsārın
- 166a 3. 'Aşq-ı cānāndan gelen renc-i dile şükr itgilen
Virgilen bir māh-rū dildāra sen efsārın
4. Derd-i bī-dermānına iste o gül-rūdan devā
Başın üste gelmese cānān yoḥ itme varın
5. Hāl-i hindūdan götür bir noḡtanı bas baḡrına
Berg-i gülde ḥār tek mest ol giçür bāzārın
6. Dut ʔarīḡ-i 'aşqı sen virme kulaḡ vā' izlere
Boynuña bend eyle sen Şan' ān kimi zünnārın
7. Doğru yolda şābit ol egri yola ḡoyma ḡadem
Ḥaḡḡı di Manşūr tek gör başın üste dārın
8. Mişl-i Nevber 'arz ḡıl cānāna derdin bermelā
Virmezem dünyā vü mā-fihāya müşgin tārın

1678

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Göz sirişkin ser-i kūyında revān itmedi mi
Dil firāḡında özün kāse-i ḡan itmedi mi
- 166b 2. Şāne herḡün dolanur gönlümü ḡisūda tapa
Ne keşākeşdedir o onda mekān itmedi mi
3. Gül yüzün yāda salup ḡamlu dilim itdi fiḡān
Gülü bülbül görelī dād u fiḡān itmedi mi
4. Reh-ḡüzārında durup ḡamlu dil efsürde melūl
Ḥasret-i rūyın onu bes nigerān itmedi mi

5. Vaşl-ı zevkine ʿivaż oldı firâkın sitemi
Gicemi şubha kimi âteş-i cān itmedi mi
6. Müjeñ oğlarını göz virdi kemān қаşa nidim
Yaralanmış dilimi bir de nişān itmedi mi
7. Salmadı başıma bir sāye nigārım Nevber
İlleri başım için ʿtaʿ ne-zenān itmedi mi

1679

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. Ahtar ey dil tapgilan cān virmemiş cānānıñı
Sehl bilme vaşlını ger virmez olsan cānıñı
2. İkiyüzlü kâğıza esrārıñı yazma heder
Kalemün iki dilinden gizli dut pinhānıñı
3. Gonca sırrın sahlamaz gülzârlarda ʿandelīb^{1679/2}
Açma her bir nâ-kese cānān leb-i handānıñı
4. El götür seccâdeden bir rāha yüz dut men kimi
Nefsdan iḥrâc eyle ol fitneger şeyṭānıñı
5. Zāhidā gel menle dut sen de ḥaḳıḳat rāhını
İsteseñ sālīm gide ger āḫire imānıñı
6. Münḥaşırdır ḥaḳḳ söz vaḳt-i kitābet ḥā-la ḳaf
Bes niçün düşvār idirsen bu kimi āsānıñı
7. Gel saña mey-ḥānedan ḥaḳḳın bināsın gösterim
Bāde dut cānāndan tā kim gör öz rehbanıñı
8. Nevber ile sen eger ḳoysañ ḳadem mey-ḥāneye
Şübhe yoḫ sen de görürsen şūret-i cānānıñı

---

^{1679/2} heder: ḥeder N2

^{1679/3} gülzârlarda: gülzârlarda N2

^{1679/4} seccâdeden: şadcâdeden// nefsdan: nefsiden N2

^{1679/7} cānāndan: cānāndan N2

1680

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 167a 1. Men kimem bir dil-ber-i meh-şüretin mestānesi
Leylī mişlinde olan ra' nā kadın dīvānesi
2. Maḥfil-i cānānda bir şem' -i sūzānım ona
' Ārız-ı gül-nārına cān yandıran pervānesi
3. Nergis-i ḥayrānının ḥayrānıyam mest-i ḥumār
Bāde-i şīrīn leb-i mey-gūnının peymānesi
4. Şubḥ tizden baş açup gīsuların tōkdi yüze
İtdi pejmürde dilim zūlfün açan dem şānesi
5. Ḥāl-i hindūya 'ivaż ister ki alsun cānımı
Ādemi rıdvāndan dūr itdi gendüm dānesi
6. Cān bahā-yı vaşldır 'aşka düşende bilmüşem
Cān viren 'āşık olar merdāneler merdānesi
7. Nevberī vir cānıñı cānāna vaşlın kıl taleb
Cān talebkārı olar her 'āşıkın cānānesi

1681

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Tā ki göz açdım görüp dünyāda yoḥdan varımı
Eyledim taşdıḳ var Ḥāllāḳ-ı zāt-ı bārımı
2. Ḳalbde ḥis eyledim mihrin ḥabīb-i ḳalbimin
Sārbān-ı şādıḳa tapşurmuşam efsārımı
3. Ğafleti atdum dutup ser-menzile bir kār vān
Yār olan semte revān itmekde oldum bārımı
- 167b 4. Cān benimdir söylüyün cānāna itmişdir cefā
Men ki virdim yārime cān u dil ile varımı

^{1680/2} cānānda: cānāmıda N2

^{1680/5} rıdvāndan: rıdvānıdan N2

^{1680/6} vaşldır: vaşlıdır N2

5. Ehl-i 'aşka vaşldan eyler kifâyet bir hayâl
Şabra vādâr eyledim ğamgîn dil-i nâ-çarımı
6. Doğru rāha koymuşam 'aşk 'âleminde bir kadem
Pāk itdüm jengden āyîne-i ikrârımı
7. İbtidādan Nevberî cānān içündür hilkatim
'Aşkdır sevķ eyelüyen cānān taraf efkârımı

1682

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şafha-yı sīnede ğam mevce gelür baħr kimi
Gözlerim yaş aħıdur 'arızıma nehr kimi
2. Şād idüp gönlümü ey ğonça açıl ħande gül ol
Kec-nigāhıñdır olan ğamlu dile kahr kimi
- 168a 3. Künc-i vīrānede bir külħeni mesken dutmaķ
Ħayret üzre görüner 'aşıķa bir şehir kimi
4. Zehri ķand-āb kimi nüş iderem ħoş dilden
Acı dil şekker ü ħ'ārānı ider zehr kimi
5. Yāri görcek dutulur nuķım olur beste-zebān
Ķalb-i tār içre olan gözde nihān behr kimi
6. Nevberî küy-i ser-i yārda āvāre gezer
Gice gündüz dolanup gerdiş iden dehr kimi

1683

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Aħtar ey dil her zamān cām-ı mey-i mey-ħāneni
Tā baħup cām içre gör 'aks-i ruħ-i cānāneni

---

^{1681/5} vaşldan: vaşlıdan N2

^{1681/6} jengden: jengiden N2

^{1682/1} baħr: baħr N2

^{1682/4} ħ'ārānı: ħārānı N2

^{1682/6} yārda: yārıda N2

2. Zülfe bağla gönülünü dutdur zenaḥdān çāhına
Mesken itsün tā dilin ol ṭurre-i reyḥāneni
3. Cennet-i rūyında bil ol ḥāli gendüm dānesi
Ādem evlādı olan terk eylemez bu dāneni
- 168b 4. Eşk-i gül-gün la‘ lveş künc-i dilimden tuḥfedir
Yāra taḳdīm eylüyor bu tuḥfe-i şāhāneni
5. Ḥızr eger zulmātdan tapdı ḥayāt-ı cāvidān
Lebleriñde bulmuşam men ḥayy iden ḥayvāneni
6. Nevberī mey-ḥāne-i cānānıña sen koy ḳadem
Yār ile bāhem urun peymāneye peymāneni

1684

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ārzü eyler gönül ey mäh-rū didārını
Görmek ister gözlerim ol nergis-i ḥammārını
2. Şād idir gönülüm şabā ‘ıṭrın virende şubḥ-dem
Gitdigiçün müşg-bū gīsū-yı ‘anber-bārını
3. Ḳoymaram çıḥsun müjeñ peykānı hergiz sīneden
Cem‘ ḳıllam cānıma cān-süz olan oḥlarıñı
- 169a 4. Olma rāzī vaşlıña cān virmese ‘uşşāḳdan
Cān bahā-yı vaşldır erzān dime bu varını
5. Ḥayli şād ollam eger görsem ‘izār-ı aliñi
Çatluyar baḡrım görebilmez yanıñda ḥārını
6. Nevberī cānān bilür hier āteşine yandıḳuñ
Zann itme bilmüyor dilden çıḥan bu nārını

---

^{1683/5} zulmātdan: zulmātıdan N2

^{1684/4} ‘uşşāḳdan: ‘uşşāḳıdan N2

1685

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Saldı elden ey şanem şām u seher hūlyā meni
Bir de kaytarmaz saña maḥv eylese dünyā meni
2. Kūrdur zāhid meger kec-rāha döndermiş yüzün
Çoḡ ta' accübdür şanur düz yolda men a' mā meni
3. Hāl-i hindūdan dil-i maḥzūnım eyler çoḡ hirās
Zevk-i ruḡsārīñ idüp bir bülbul-i şeydā meni
- 169b 4. Bend-i gerden boynuma bir mū kifāyet zūlfüden
Bağlasam zincīr ider Mecnūn kimi rüsvā meni
5. Gencdir sīnem nihān gözden gelen ğam dürrine
' Āķibet giryān gözüm dehre ider peydā meni
6. Hoş giçür hālīm benim Nevber nesīm-i şubḡdan
' İtr-ı zūlf-i müşg-bū eyler feraḡ-efzā meni

1686

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey şabā ' arz it benim cānāna pinhān derdimi
İstemir görsün bile hicrinde cānān derdimi
2. Vir şabā yāre ḡaber dilde olan endūhımı
Bilmesin kimdir benim munca ferāvān derdimi
3. Dāmenin dut ' acz ile yalvar gül üzlü yārime
Söyle kim tā dutmuyor cismimde bu cān derdimi
- 170a 4. El çeküp menden hamu dermāna yoḡdur ihtiyāc
Gelse de bilmez benim ḡikmetde Loḡmān derdimi
5. Ğamzedir mecrūḡ iden ebrūlarıñdan sīnemi
Zaḡmlardan söylüyor cānānıma cān derdimi

---

^{1685/1} maḥv: mahv N2

^{1685/2} kūrdur: kūrıdur N2

^{1685/6} şubḡdan: şubḡıdan N2

^{1686/5} zaḡmlardan: zaḡmılardan N2

6. Nevberī çârem nedir tâb itmedi âhîr kalem
Yazdı meşhûr eyledi halka bu dîvân derdimi

1687

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Görmüyeydi kâşe ki dünyâda aşlâ göz meni
Ta' ne-i ağıyardan yandırmuyaydı söz meni
2. Gülşen-i dünyâda men handân açılmış bir gülem
Ahtar ey ' arif hemân gül şâhesinden üz meni
3. Her sözüm bir dürrdür kân-ı dilimden halk için
Cem' idüp ey müşteri cân rîştesine düz meni
- 170b 4. Olmuşam efsürde-dil vîrân olupdur cân ivi
Göz açup vîrâne de görsün gözüñ yalkuz meni
5. Gönlümü gamdır dutan zülf-i siyâh târdan
Birce ruhsâr eylüyor bu tîreden efrüz meni
6. Kimse bilmez hâlimi ne ' aşıkam fikrim nedir
Fikr kıoymur ne gice râhat ne de gündüz meni
7. Bahtımun seyyâresin Nevber müneccim bilmedi
Tâli' imden itmüyor aşlâ kabûl ıldız meni

1688

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Çâresiz kıoyşa eger bu hâl ile cânân meni
Uyğun itmez şîhâta tâ merhem u dermân meni
2. Âteş-i hicrândan cismimde süzândır ciger
Fâriğ itmez âsîb-i hicrândan Loqmân meni

^{1687/1} ağıyardan: ağıarıdan N2

^{1687/3} dürrdür: dürridür N2

^{1687/5} târdan: târıdan N2

^{1688/2} hicrândan: hicrânıdan N2

- 171a 3. Çāre-i derd-i dilim bir vaşldır cānāndan
İtmesem mümkün onu terk eylüyor bu cān meni
4. Genc-i sīnemde benim hadden füzündür dürrler
Çoğ sevür dürr ile gizlin dutan vīrān meni
5. Hāqluyam yüz dönderem bu tünd-rū devrāndan
İstemür şād eylesün bir lahza bu devrān meni
6. İbtidādan müdde‘ī olmuş benimle çarḥ-ı kec
Añluyup gūyā nefes ehlindenem insān meni
7. Nevberī mağlūb ider bir gün bu devrān cānımı
Ol zamānda yād ider her bezmde ‘irfān meni

1689

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Perīşān ḥālīmi cānān perīşān itdügün besdi
Ġamīndan her şeb-i hicrān dilim ḳan itdügün besdi
2. Şabādan sor bu aḥvāli ḥabersizden suāl itme
Men-i rüsvānı sen çāk-ı girībān itdügün besdi
3. Şarāb-ı bāde-i la‘liñ dile sākīden irsāl it
Meni mey-ḥāneler içre nümāyān itdügün besdi
- 171b 4. Gedā-yı kūyīñ it ey meh ḡulām-ı kemterīñiñ ḳıl
Firībāne ümīd eyle nigāhbān itdügün besdi
5. Dil-i mecrūḥıma peykān yetür her lahza ḳaşıñdan
Mişāl-i ḥāne-i zenbūr onu şān itdügün besdi
6. Yüzüñ fikriyle bu Nevber gezer deşt ü beyābānı
Onu dehşetli şahrāda hirāsān itdügün besdi

^{1688/3} vaşldır: vaşlıdır// cānāndan: cānānıdan N2

^{1688/4} dürrler: dürriler N2

^{1688/5} devrāndan: devrānıdan N2

^{1688/7} bezmde: bezmide N2

1690

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Açup ruhsârîñi tökdün müsessel zülf-i müşgîni
Şabâ 'ıtrın virüp oldı mu' aţtar nâfe-i Çini
2. Bahâr eyyâmı seyr itdün çemenzârı gülistanı
Mu' aţtar eyledi zülfüñ açan demde reyâhîni
3. Qonar zenbûr-i dil her dil lebiñden şîre cem' eyler
İdüp memlû-yi dil şânın dutupdur la' l-i şehdini
- 172a 4. Sitem peykânını her dem gözündür sîneme sancan
Maña mümkün degül bilmek onun mihr ile kînini
5. Yir itmez nâsihin pendî niçün göñlümde mihrîñ var
Temennâ eylemür görsün gözüm ol çeşm-i ĥod-bîni
6. Götürdi cismimi yirden havâya âh-ı cân-sûzım
İdüp mensûĥ bu âhım giçen Mecnûnın âhını
7. Özüm efsürde-i ' aşkem faķire raĥbetim çoĥdur
Dilim sormaz olup dehrin ne bayını ne şâhını
8. Ne ĥâcetdir maña Nevber cihânun mülki cânânsız
Temennâ eylemür göñlüm benim bu dehr ü câhını

1691

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. İtmerem berg-i güle timşâl men ruhsârîñi
Virmerem dünyâ vü mâ-fihâya müşgin târını
- 172b 2. ' İţr-ı ' anber-bâr idüp zülf-i siyâhıñdan şabâ
Gözliyor ehl-i ĥotan müşg ile ' anber-bârıñı
3. Seyr idersen gülşeni gül bergi rûyıñdan ĥacil
Mest olup nergis görüp ol nergis-i ĥammârıñı
4. Gördi alîn çehreñi topraķa gül bergin töküp
Nâleye ķumrî gelüp germ eyledi bâzârıñı

^{1690/2}reyâhîni: reyâhîni N2

5. Lâle cāmın doldurup meyle virüpdür nergise
Mest-i hâlet söylesün ‘ aşıklara aḥbārîñı
6. Servi ḳaddiñ bāğdan ḳovdı çeper pâyına dek
Ortadan çıḳdı görüp bu serv-ḳad reftārîñı
7. Ḳaydsızdır göñlümüz ‘ aşḳ ile sultānız neçün
Fikr-i vaşlıñdır iden bî-ḳayd bu Nevbārîñı

1692

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 173a 1. Yüzüñ cennet ḳaşıñdır ḥam egilmiş doğrudan egri
Gözüñ ğayzın bilüp ḳaşıñ olupdur ḳorḥudan egri
2. Erindi mûm tek cānım vücūdım mû tek inceldi
Ruḥuñ devrinde ḥam ḳaddim müselsel ğisûdan egri
3. Şadā-yı nālemi neyden dilimdir faş iden ḥalkā
Onu kec dutdum ağızımda delinmiş ḳarḳudan egri
4. Sirişkim cūybār ile aḥıtdım serv ayakına
Cihānı düz giden yoḥdur nice cārî şudan egri
5. Ğamıñdan çoḥ çeküp başım belānı bu müsellemdir
Ḳalem kâğızda düz gitmür yazanda ğayğudan egri
6. Didim ağıyardan ḥalvet gelüm dünyāya ses saldun
Ḳaçup şahrāda bend aldum nice kim hāy-hūdan egri
- 173b 7. Firāḳıñda olup ḳaddim dü-tā güyā kühen-sālem
Civān bu ḳāmetim oldı ğamıñda yā-hūdan egri
8. Elif tek düz giden birce ilandır öz yuvasına
O da Nevber gidir düzde yolunu ḳorḥudan egri

1693

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Seyr-i çemen itdiñ sen görcek gül açıldı
Sākit dayanan bülbüle min cūr dil açıldı

^{1692/6} ağıyardan: ağıarıdan N2

2. Birbaş Hötana doğru şabâ başın apardı
Gīsū-yı mu' atlarda girihden mül açıldı
3. Ta' zīmiñe baş egdi benefşe beri başdan
Tekrīmiñe min sūsen ile sūnbül açıldı
4. Mestāne olup nergis ayağıña dolaşdı
Rencide dü gül şākir olup yüngül açıldı
- 174a 5. Kū-kūya düşüp bāgda ıumrī girihinçe
Destgāhıña bülbül diline zābol açıldı
6. Aldı başına bāğı fiğān itmede durdı
Bāzār-ı güle ma' reke-i bülbül açıldı
7. Bir gūşede Nevber dayanup bağıdı bu hāle
Bī-çāreye ğam defteri bir maḥmil açıldı

1694

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Götürdi zevk-i ruḥuñ ḥākdan havāya meni^{1693/5}
Ḥayāl-i ḥasret-i rüyñ apardı aya meni
2. Neler çeküpdi başım miḥnet ü melālīñden
Tevellüdümde dutup ğamlı günde dāye meni
3. Yir üzre sāye görünmez vücūd-ı za' fımdan
Ḥabāb tek götürür bir külek havāya meni
- 174b 4. Ğamıñ vücūdımı sensiz eritdi mūm kimi
Yetürdi şem' -i ruḥuñ nārı intihāya meni
5. Fezā-yı ' aşğda gördüm maḳām-ı vaḥdeti hoş^{1694/1}
Cünün taşavvur idüp ıoydular du' āya meni
6. Firāḳa sehl idi dözmek gice bu şart ile
Seḥer açanda saçıñ tapşura şabāya meni^{1694/5}

^{1693/5} bāgda: bāğıda N2^{1694/1} ḥākdan: ḥākıdan N2^{1694/5} ' aşğda: ' aşkıda N2

7. Fiġān u nālemi ney fāş idüpdi dünyāya
Yaraşdırupdı fiġānım şadā-yı nāya meni
8. Çeküpdi ‘aksimi Nevber muşavvirim ser-hoş
Ne oħşadupdı gören Qays-ı mübtelāya meni

1695

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. İl görüp ‘ayb eyledi gözdeki eşk-i terimi
Oldı ma‘lüm görem yoħdı benim dil-berimi
- 175a 2. Āh yandırır sa tenim hayli sa‘ādetdi maña
Aparar bād-ı şabā kūyına ħākisterimi
3. Qatre qatre gözümün yaşına ‘aksimdi düşen
Çekmüşem ma‘reke-i ‘aşkına bu leşkerimi
4. Virdi Mecnūn gideli defter-i hicrānı maña
Gidirem men kime tapşurmaluyam defterimi
5. Cism-i bī-ħissime kim bahsa diyir şūretdir
Sāye zann eylüyecek kim göre bu peykerimi
6. Genc-i sīnemden açup bir qapu inci şaturam
Yoħdı kıymet virenim saħlamuşam gevherimi
7. Meni yād eyleseler Nevberī yārānım eger
Piş-nihād eylüyerem onlara bu Nevberimi

1696

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ney şadāsıdır olan maħzūn dilin āvāresi
Dil muħabbet şehridir gözdür onun dervāzesi
- 175b 2. Göz töker ruħsārıma dilden sirişk-i alimi
Ĥūn-ı dil rengiyledir gül-gūn yañaqın ġāzesi
3. Bend-i zincīr-i cūnūn olmaķı töhmet Qaysadır
Bī-ħaberdir resm iden yoħ elde bir endāzesi

4. Gitdi āhım göklere Ferhād ü Şirīn defterin
Her varak dağun olup muhkem degül şirāzesi
5. Qanıımı her dem tōküp peykānıñ ile tāze kııl
Çün diyirler cism için kuvvetdi qanın tāzesi
6. Nevberī ney tek dilim sūrāḡ idüp müjgān oḡı
Bu sebebdendir çıḡur cān-süz olan āvāzesi

1697

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Rind maḡmūr gözinden meyi icād itdi
Bu şı'ār ile bizi meylere mu' tād itdi
2. Dāğ-ı dil oldu benim bağrıma ḡāl-i siyehiñ
Dağa şahrāda dilim lāleni irşād itdi
3. Güle ruḡsārı didim ḡonçaya vaşf-ı lebiñi
Tōkdi gül berglerin ḡülşene ber-bād itdi
4. Neydeki şavt-ı ḡazīn ḡüznülü dil nālesidir
Bu iki qalbi sınıq birbirini yād itdi
5. Seḡer açdun saçıñı düzmege yatmışdı şabā
Qoyup aḡyārı gözü yolda meni şād itdi
6. Mū-yi jülidem ile Qaysa kıyāş eylediler
Nevberī ehl-i cihān gör kime isnād itdi

1698

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ney qulaqına didim derdimi feryād eyledi
Dudaqım koycaq onu ḡam götürüp dād eyledi
- 176a 2. Āhı yoḡmuş diyesen tīşe götürdi eline
Maña her ne eyledi 'aşqda Ferhād eyledi
3. Nālesi yoḡ ki virüp quşlara mesken başımı
Bu da Mecnūndı baḡun gör ne yaman ad eyledi

4. Sūziş-i nālemi bu dehrde bir ney götürüp
Onu çoğ var ola kim dādıma imdād eyledi
5. Cān fedā itsem eger bād-ı şabāya yiri var
Zülfün ‘ıtr ile meni şubḥ-demi şād eyledi
6. Geldi hicrānıñ ile ağzıma cān istemedim
Niye rencide olum cānımı āzād eyledi
7. Munca efsürde-dilin ḥālını menden ḥaber al
Vaşlınun fikri meni ğamlara mu‘ tād eyledi
8. Didiler yār diler vaşlına ey Nevberī cān
Ḥoş ḥaberdir bu benim gönlümü çoğ şād eyledi

1699

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Maña bu ğuşşa bu ğam dil-ber-i meh-rūdandı
Dil perişandı o hem perçem-i gīsūdandı
2. Qays zincir salup boynuna rüsvālık için
Men ki rüsvā degülem kayd maña mūdandı
3. Rāzīdir mest dilim nergis-i mestānıñdan
Gilemend olmağı bir nāvek-i ebrūdandı
4. Kūhken āhı koyup tışe dutupdur eline
Vaşl-ı cānān didi bes kuvvet-i bāzūdandı
5. Dilimün derdini bī-қaydlara söylemedim
Bilmesünler ki ğamım yār-i cefā-cūdandı
6. Qat olupdur gözümün yaşına ḥün-i cigerim
Gördi kim zann eyledi kırmızı lü’lü’ dendi
- 176b 7. Nevberī āhım odı cānımı bir gün yaḥacağ
Cigerim dāğı niçün sevgilü yāründendi

1700

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Açup töksem yüze zülf-i perişānı aġam cānı
Mu'atṭar eylüyor 'ıtrı bu dünyānı aġam cānı
2. Eger bir kec-nigāh ile idem bir albi vırāne
Daı ābād iden olmaz bu vırānı aġam cānı
3. Olup 'aşırında ger Mecnūn göre bu üsn-i zībānı
Yaındır bir de yād itmez o Leylānı aġam cānı
4. Mesihā tek duda açsam durar min mürde abrinden
Sürer mesrūr 'ömr ile bu devrānı aġam cānı
5. Tebessüm itmesem ġonça açulmaz ande-gül olmaz
Güle asret oyar rüyım gülistānı aġam cānı
6. Çekilmez zulmeti dehrin tükenmez hicri 'uşşāın
Seer-dem itmesem āk-ı girībānı aġam cānı
7. Eger Nevber vire nazmın cihānda dest-i 'irfāna
Hamu tasīn ider bile ġazel-'ānı aġam cānı

1701

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. asret-i la' l-i lebin cānımı bīmār eyledi
Bister-i ġamda oyup şuba kimi zār eyledi
2. Gör ne tedbīr eylüyüp mevtim iün zāl-ı felek
Meni de derd ü ġam-ı yāre giriftār eyledi
3. Gül durup baş-i ru-i yār ile cānānım oa
Gösterüp ālını gülşen gülünü ār eyledi
4. Müşg-bū sīnesinün üste iki ubbe-i nūr
Ser-bürehne meni de ġüyā ki züvvār eyledi
- 177a 5. Cenneti düzaı bu dehrde gösterdi maa
Vaşlı cennet eylüyüp firatini nār eyledi

^{1700/7} ġazel-'ānı: ġazel-ānı N2

6. Nevberin doldı hevā cismine gūyā ki ḥabāb
 ʿ Aşk-ı cānānı onu zinde kılp var eyledi

1702

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nāle kıl ney tek gönül doldurgilen şahrāları
 Cem' eyle eṭrāfiña her yan dil-i şeydāları
2. Cām dut sākīden it pīr-i muḡāna iḥtirām
 Kıadr ile kıymetde bil cām-ı mey ü mīnāları
3. Dāmen-i cānıñı elden burahma bir demi
 Yāre kırbān itgilen min şūreti zībāları
4. Bil ḡanīmet hicr odun her dem ḡayāl-i vaşl ile
 Ḥürmetin dut her günün ardındaki ferdāları
5. Kāfidir ümmīd ger tāb eyleseñ hicrāniña
 Sen görürsen rü 'yeten fikr itdügün ḡulyāları
6. Kıaysızlardan nedir ḡāşıl muḡayyed gönlüme
 Sūdı yoḡ doldursalar bī-kayd ile dünyāları
7. Göz dutardı eşkine hicrānda her laḡza kıan
 Āh onu ḡuşk eylüyor dutmaz daḡı sevdāları
8. Nevberī dāḡ-ı dil-i zāra eṭıbbā neylesün
 Onlarun bu bārede yoḡdur yed-i beyzāları

1703

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çııdı cānım miḡnet-i hicr ile cānān bilmedi
 Firkıat elden saldıķun ol māh-ı tābān bilmedi
2. Kıoydı vīrān gönlüme zülfi perīşān öyle kim
 Ḥālet-i pejmürdemi dünyāda insān bilmedi
- 177b 3. Görmedi luṭfun revā atdı gözünden ḡayz oḡun
 Sīneme sancıldıķun gönlümdeki kıan bilmedi

^{1702/6} hicrānda: hicrānda N2

4. Eşk-i çeşmim âh ile gökden inüp deryâlara
Dürr ü gevher olduğun deryâ-yı ‘ummân bilmedi
5. Men de bu cân revzağın saldum belâ deryâsına
Ėarğa cânım gitdigün pür-mevc tûfân bilmedi
6. Ehl-i derdi ‘ârifi mebhût idüpdür sözlerim
Şükr kim manzûrımı nâ-ehl insân bilmedi
7. Nabzdan bilmez benim hâlim tabîb-i mürde-dil
Nüşâ yazsun derd-i bî-dermâna dermân bilmedi
8. Dehr-i nâ-sûdın mâlı öz başına degsün ne sūd
Fakr elinden dutmağı dünyâda sulţân bilmedi
9. Şu‘ le-i şem‘ -i ruğı dildâra yandım Nevberî
Döndüğüm hâkistere ol şem‘ -i süzân bilmedi

1704

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Perişân itdügün besdir siyeh zülf-i perişânı
Kifâyetdir yeter dutmağ kemân-ebriya peykânı
2. Dil-i zârımdan ey meh-rû Ėam u endühiñ el çekmez
Gözün Ėâretgeri yağma idüpdür dîn ü imânı
3. Ser-i küyiñda cân virsem olardı meskenim cennet
Müşahhasdır bu dünyâdan taparlar huld-ı rıdvânı
4. Lebiñ yâdıyla mümkün yoğ mey-i hamrâdan ayrılmak
Dudağıñdan dutup sâķi leb-â-leb câm-ı şahbânı
5. Hâyâlim gözgüsü şüret dutup ruhsâr-ı aliñe
Muhabbet dil dutup gözden görende hüsn-i zibâsı
- 178a 6. Gerekmezdir maña sensiz hayât-ı Hızr-ı câvidân
Temennâ eylemür Nevber bile nâ-sūd sevdânı

1705

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil maḥall-i süknetin pīçinde gīsū bilmedi
Onda maḥbūs olduğun o çeşm-i cādū bilmedi
2. Kec-nigāhından onun her laḥza peykānlar çıḥar
Sīneme sancıldıḡun ḥūn-ḡār ebrū bilmedi
3. İncelüp bir zerre tek gözden nihān olsam n'ola
Bu ḡubārın zerresin gözden gelen şu bilmedi
4. Şūretiñ şūret-keşe çekdirdi cānānım ḡeder
Virmege ḡül-berg-i ter ruḡsārīña şu bilmedi
5. Şanmuyun Mecnūn gezüp şaḡrānı Leyliden kenār
Kim diyir Mecnūn-ı ḡamḡin Leylāyı meh-rū bilmedi
- 178b 6. İstedim derd-i dilim dildāra izḡar eylüyüm
Dutmaḡa bu şoḡbeti ol şād-rū ḡū bilmedi
7. Öyle inceldi tenim Nevber firāḡ-ı yārda
Zūlfü mesken itdigün bārīk olan mū bilmedi

1706

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ney dilimden ün dutup doldurdu tā şaḡrāları
Nāle saldı [bu] dilim hem bülbül-i şeydāları
2. Mümkin olsa ḡazdırun Ḳaysın yanında ḡabrimi
Yaḡşıdır defn eylemek bir semtde rüsvāları
3. Men diyār-ı aşḡıñı eymen ḡayāl itdim velī
Bilmedim bu sāḡada zūlfün kimi yaḡmaları
4. Zāhidin şuḡlı budur ta' rīf ḡılsun cenneti
Ondan efḡaldır maña kūy-i seriñ ḡülyāları

---

^{1705/4} heder: ḡeder N2

^{1706/1} [bu]: - N2

^{1706/2} semtde: semtide N2

5. Yārimün ruhsārını şāyed görüp bülbül nihān
O mezemmet eylüyor berg-i gül-i hamrāları
- 179a 6. Ğuşşadan dağı delüp ya tîşe ile Kūhken
Şūret-i Şīrīne ya fūlād olubsa ğuşşaları
7. Nevberī mensūh idüp Ferhād ile Mecnūn ğamın
Ĥayrete salmıř hamu miĥnet-keř-i dūnyāları

1707

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Miĥnetiñ ey māh-rū dilden nihāyet bulmadı
Dāđ-ı hicrān-ı ğamiñ sīnemde ğāyet bulmadı
2. Sīne-i zārımda dil ğamzeñ oğundan doymadı
Āferīn olsun dile sizden řikāyet bulmadı
3. Miĥnet-i hicrāndan tā řubĥa dek göz yummadım
Bir nefes ārām olup ten istirāhat bulmadı
4. Nāvek-i müjġanıñız şad-pāre kıldı ğöñlümü
Her qadar cerrāĥlar bağdı cerāhat bulmadı
5. Gül açıldı bülbülün feryādını kıldı ziyād
Nāle vü feryāddan qalbe sa' ādet bulmadı
- 179b 6. Ťa' ne daşın başıma yağdırdı her yandan raqīb
İtmesün bu şa' neni kimse zemānet bulmadı
7. Cānı teslīm eyledim cānānıma qoy il disün
Bir emānet saĥladı Nevber ĥıyānet bulmadı

1708

Mef' ūlü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Maĥzūn dilimden aldı nefes dād kıldı ney
Ehl-i cihānı dādına mu' tād kıldı ney

---

^{1707/3} hicrāndan: hicrānıdan N2

^{1707/5} feryāddan: feryādıdan N2

2. Koydum diyü dudağımı neyler dudağına
Gönlümden aldı nâlesini ad kıldı ney
3. Gamlar yatağı gönlüme âvâz u dâd ile
Dışr[a] çıhartdı guşsamı âzâd kıldı ney
4. Mey-hâne içre ser-hoş olan mey-perestleri
Şavtıyla neş'e hâlini ber-bâd kıldı ney
5. Maḥzûn firâḳ-ı yârda ḡamnâk olan dili
Fikr ü ḡayâl-i yârim ilen şâd kıldı ney
6. Virdi hevâya dil ḡamını açdı guşşadan
Ḡamgîn dile faraḡ virenün yâd kıldı ney
7. Nevber ne ḡam ki oldı daḡı dâd-res saña
Öz nâlesiyle dâdıña imdâd kıldı ney

1709

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dil gerek olsun firâḳ-ı yârda âhen kimi
Sîne endûh u ḡama vüs'at vire ḡırmen kimi
- 180a 2. İncime hicrândan âlûde ol derd ü ḡama
Yaḡşı saḡla onları cânında pîrâhen kimi
3. Âteş-i hicrâna yan şem'e şemender bâlı tek
Vir dile feryâda yol bûlbüllere ḡülşen kimi
4. Farḡ koyma cânıña kim ayrıdır cânândan
Ḥiss kıl öz cânını cân[ân] ilen bir ten kimi
5. Fikr-i kecdir salṭanat devrinde çoḡdur kıl ü kıâl
Ḳâni' ol bir menzile râḡat olan külḡen kimi

---

^{1708/3} [a]: - N2

^{1708/5} yârda: yârıda N2

^{1709/1} yârda: yârıda N2

^{1709/2} hicrândan: hicrânıdan N2

^{1709/4} cânândan: cânânıdan// [ân]: - N2

6. Mest-i mey-hâne olup hūşyār itme başını
Dehr gavgāsın buraḡ āsūde-ḡāl ol men kimi
7. Bu cihān mülkünde gör ‘ aşḡ ile bir āzāde gün
Kimse bilmez Nevberī bu remzi muṭlaḡ sen kimi

1710

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ğam-ı pinhānımı dilden sirişkim āşikār itdi
Ğamım yoḡdur didim gönlüm açup gösterdi var itdi
2. İşitdim Ḳaysı itmişdir özinden bī-ḡaber firḡat
Cünün oldu bu ḡāl ile diyārı iḡtiyār itdi
3. Heveslendim şikārına bir āhū gözlü cānānın
Ne sāḡirdir ki şayyādın dutup dāma şikār itdi^{1710/3}
4. Ne virdi va‘ de-i vaşlın ve ne ḡaṭ‘ -ı naḡar ḡıldı
Maḡām-ı ḡayrete saldı hemīşe intizār itdi
- 180b 5. Muḡabbet gizlidir dilde onu görmez ki aḡyārım
Maña her ne sitem ḡıldı ne cevritdiyse yār itdi
6. Dimün Mecnūna rüsvādır o rüsvādan degül lākin
Muḡayyed oldu Leylāya özün ilden kenār itdi
7. Düşerdi Nevberī deşt ü beyābāna nice Mecnūn
Dayandı kūy-i dil-berde bu rüsvālıḡda ‘ār itdi

1711

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Aḡsen ol Ḥālıḡa kim topraḡı insān itdi
Meleki buḡl u ḡased ḡovdudu şeyṡān itdi
2. Ḥilḡati bā‘ iş olup kevn ü mekān ḡilḡatine
Şeref arturdu ona nāzil-i Ḳur‘ān itdi
3. Yir yüzine güneşin nūrı kifāf itmez idi
Nūr-i pākinden onun mihr-i dıraḡşān itdi

^{1710/3} sāḡirdir: sāḡirdir N2

- 181a 4. Ay şikeste-dil iken nūrı olup zerd ü sefid
 Hüsni-cânânım oña nūr nümâyân itdi
5. Bağdılar gözlerine hayret ile fevc-i nücüm
 Şi' r yetürler hele de onları lertzân itdi
6. Münhaşır oldu cihân cümle onun hilkatine
 Eşrefü'n-nâs kılup server-i devrân itdi
7. Mim idüp ağrını hâ harfi dilim kıldı hulû
 Mim-i şânîşi dile mihrini şâyân itdi
8. Dal dil-i 'âşıkımı eyledi meftûn yüzüne
 Nevberî bâ' iş odur bile ğazel-h'ân itdi

1712

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Dutupdur müşg-bū zülfün mu' aţtar devr-i ruhsârı
 Kesâd oldu Hotan müşgi kapandı bey' i bâzârı
- 181b 2. Her 'âşık zülfüden bir mû salupdur boynuna men tek
 Menimce sehv idüp Şan'ân ki dutdı küfr-i zünnârı
3. Dime zindâna maĥbüsem ĥesâb itme onu ĥabse
 Odur maĥbûs kim olmuş siyeh zülfün giriftârı
4. Ene'l-Haĥ söylüyen kimse gerekdür cândan ğıçsün
 Nesimî tek baĥup görsün ĥuruplar ĥatline dârı
5. Nesimî tek olan 'âşık nesim-i şubĥ tek olsun
 Dimâĝına onun yetsün şabâdan bū-yi dildârı
6. Dıraĥtıñ 'aşĥ bāĝında gögerdi şabr kıl Nevber
 Çiçek vaĥtindedir ĥâlâ yeter vaĥti biter bârı

---

^{1711/7} hulû: hulû N2

^{1711/8} ğazel-h'ân: ğazel-hân N2

1713

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Göñül bu hilkatın bî-şekk degül bî-hüde dünyası
Müsellemdir gerek olsun onun bir vecḥ-i ma' nāsı
- 182a 2. Ḥalāyık pey-revī dāim cihān emlakına gelsin
Nedir maḳşad bu hilkatden ne olmuştur temennāsı
3. Temennādan müberrādır degül maḥlūḳına muḥtāc
İtā' atdan 'ibāretdir hemīn hilkat mu' ammāsı
4. Çoḥ 'aşıklar cefā çekdi cihāndan kāmsız gitdi
Bu Ferhād ile Mecnūnı o Şīrīn ile Leylāsı
5. Gidin Ken' āna Ya' kūbın görün ağlar gözün soñra
Gelüp Mışra temāşāya bu Yūsuf bu Züleyhāsı
6. Cihānın mülkü ey gāfil kime maḥşūş olup söyle
Öziyle kim aparmuşdur beḳāya raḥt u elbāsı
7. Bu dārı bilme bî-hüde degül bu çarḥ-ı bāzīçe
Geler bir gün olar ḥalkın nümāyān zişt ü zībāsı
8. Tīlā-yı cismiñi Nevber ḳoyar bir bütēye zerger
Yanar cismiñ gider ḳalı ḳalar ancak zer-i ḥāşı

1714

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Göñlümü ikrāh idüp mey-ḥāneden la' liñ meyi
Ġamlı dilden ün çeküp āvāze gitdim men neyi
- 182b 2. Hūş u idrākım degül sensiz başımda ber-ḳarār
Pend-i nāşih hūşmend itmez benim tek bir keyi
3. Doldurupsan başımı zevḳ-i hevā-yı 'aşḳ ile
Tā ferāmūş itmüşem dünyāda sensiz her şeyi
4. Ārzü eyler elif ḳaddim ki ḳucsun sāyeñi
İstiyor teşkil ide künuş iden demde beyi

5. Kūyîña geldim şadâ kıldım çağırdım men seni
Almadım senden ‘ivaż şavt u şadâma bir heyi
6. ‘İyd-ı Fıtr oldu açup dervâzesin mâh-ı şıyâm
Sen de vir ‘uşşâkıña bu rûz-i ‘ıyda fiṭreyi
7. İltifâtı yârdan gözle cefâ ağıyârdan
Şorsalar Nevber seniñ haqqıñda hansın diyi

1715

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Söylediñ ey mâh-rû hicrâna yandırırım seni
Keşret-i feryâddan men de uşandırırım seni
2. Şanma kim sahrâları tenhâ dolannam bir zamân
Harda olsam fikrde bâhem dolandırırım seni¹⁷¹⁴
3. Şormadıñ aḥvâlimi bir gün şabâdan şubḥ-dem
İzn virseñ men gelüp yanıñda kandırırım seni
4. Bağlanupdur söyledin zincîre boynum sehvdır
Bend olup zülfüñdeki mûya inandırırım seni
- 183a 5. ‘Āciz olma ey gözüm ruhsâra yaşıñ kıl revân
Ġam ġubârın kat idüp yoḥsa bulandırırım seni
6. Şanma kim Nevber seni dilden ferâmüş eylüyüp
Göñlüme ḥâṭırladup her laḥza añdırırım seni

1716

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Ey vücûdıñ yir ü gök ḥılḳat-i eşyâ sebebi
İsm-i pâkidir olan ‘arş-ı mu‘allâ sebebi
2. Bî-sütün ‘arş durup ism-i şerîfiñdi sebeb
Mihr-i rûyiñdır olan bu dil-i şeydâ sebebi

^{1714/7} yârdan: yârıdan// ağıyârdan: ağıyârıdan N2

^{1715/1} feryâddan: feryâdıdan N2

^{1715/2} fikrde: fikride N2

^{1715/6} ḥâṭırladup: ḥâṭırladup N2

3. Sen ne şüretsen âyâ pâk-vücûd-ı eþher
Ki olupsan bu kadar dehr ile dünyâ sebebi
4. Onca günlük güle mi bülbül ider munca figân
Yoħsa efgânınadır ‘arız-ı hamrâ sebebi
- 183b 5. Serv boy çekdi seni görmege ey serv-i revân
Şöhret arturmasına kâmet-i ra‘ nâ sebebi
6. Seniñ ‘aşkıñdı salan Kaysı beyâbân çölüne
Zâhiren dirse eger şüret-i Leylâ sebebi
7. Seni kimse tanımaz düşmese mihriñ diline
Nevberiñ mihrine bu nûr-i tecällâ sebebi

1717

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ey kaşın terkibi gerdüna her ayun gürresi
Her şeb-i yeldâyadır zülf-i siyâhın turreşi
2. Gice rüyüñdan münevver mâhdır gündüz güneş
‘Arızın nûrı ile rüşen cihânın kürresi
3. Lebleriñdir câm meyi çehren teri fâhir şarâb
Gözleriñ sâķi lebin sâġar gönül maħmüresi
- 184a 4. Görmüyüpdür göz seni lâkin dutupdur mihri dil
Sensen ol ġâib ki sen inzârlar manzûresi
5. Merħametdir Nevbere irsâl idüpsen mihriñi
Şâd olur senle onun efkârınun mefkûresi

1718

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Görse ġamġin ġâl ilen ol Kays-ı ġam-perver meni
Eylüyordı başına bî-şübhe kim efser meni

---

^{1717/2} mâhdır: mâhıdır N2

^{1717/4} inzârlar: inzârlar N2

2. Āh-ı dilden bir kadar Ferhāda virsem dağ yıhar
Bī-sütün pāmāline eyler o hem rehber meni
3. Şu‘ le-i şem‘ e dime vīrāne cānın yandırur
Āteşin ruhsār idüp pervāneden mużtarr meni
4. Ana dil-ber söylüyüp men dil oğundan yanmuşam
Eylüyüpdür āteş-i hicrānı hākister meni
5. Yārimün yanında bir külhen koy olsun meskenim
İstemem itsün cihān bir hüsrev-i hāver meni
- 184b 6. Zülfi tek koymaz öpem yārim ayağın her seher
Kādrda mūdān dutur ol māh-rū kemter meni
7. Ol zamān kim ‘aşqdan giydüm muḥabbet hırķasın
Adımı pozdı Kāradan eyledi Nevber meni

1719

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Nihān bu derd-i dil ķaşın dile dil imtinā ķıldı
Gözüm her dem tōküp yaşın onu ‘ālem-nümā ķıldı
2. Gelür oynāķa peykānıñ görende merdüm-i çeşmim
Kemān-ebrū bizim semte bu peykānı rehā ķıldı
3. Besā sa‘ y eyledim derdim cihānda olmasun zāhir
Şerār-ı şu‘ le-i āhım bu pinhānı şu‘ ā‘ ķıldı
4. Maña ağyārdan tōhmet yeter cevr ü cefā yetmez
Cefā [vü] cevri cānānım men-i zāra revā ķıldı
- 185a 5. Kālup göz merdümi ḥasret nigārın gül cemāline
Şeb-i hicrān gözüm yaşın tōküp onsız bükā ķıldı
6. Cünūnluk meşķini Kaysa diyorlar Nevber örgetmiş
Ḥalāyık ne ḥayāl itdi ne müşkil iddi‘ ā ķıldı

^{1718/6} kadrda: kadrıda N2

^{1718/7} ‘aşqdan: ‘aşkıdan N2

^{1719/4} ağyārdan: ağyārıdan// [vü]: -y1 N2

1720

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ārzū-yı vaşldan her dem dutar hayret meni
Hayretim üzre gören zann eyelüyor şüret meni
2. Şem' tek başdan yanup yetsem ayağa yoh ' aceb
Koymuyupdur bir gice hicrân odı rāhat meni
3. Bülbül-i şeydâ dilem gül tek yüzüñ gülzârına
Tâli' -i beddir koyan gül-rüyîña hasret meni
4. Görse nâsih ' arız-ı gül-nârîñı bî-şübhe kim
Onda aşlâ eylemez hem lâyıq-ı töhmet meni
- 185b 5. Dâda geldim mey kimi men güşe-i mey-ğânedede
Bezm-i ' ayş u ' işrete haşr itdiler zînet meni
6. Nevbere teskîn olan ümmîd-i vaşlıñdır seniñ
Fikr-i vaşlıñ olmasa maḥv eyelüyor firqat meni¹⁶²²

1721

Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Cânân ferâmüş eylemez aşlâ bu sesleri
Bî-dâdlar her ay eyelüyor dâd-resleri
2. Āheste koy ayağıñı topraq-ı gülşene
Kıl ihtiyât incimesün hâr u hasları
3. İncitme zî-ḥayâtı ma' išet ḥayâli var
Cânîñ kimi ḥesâb eyle bu zî-nefesleri
4. Gülşen şolar ḥazân ile âḥir unutma kim
Ḥâlî kalandı bülbül-i şeydâ kafesleri
5. Şehdi çiçeklerin tükener bergi ḥuşq olar
Zembürlarda olmaz o şehdin hevesleri

^{1720/1} vaşldan: vaşlıdan N2^{1720/6} maḥv: mahv N2^{1721/1} bî-dâdlar: bî-dâdılar N2^{1721/5} zembürlarda: zembürılarda N2

6. Nevber nazarda dutma özün şād qalblen
İnsân odur nazarda duta cümle kesleri

1722

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ney dilimden doldurup dünyāya her yan derdimi
Bildi herkes bilmedi hayfā ki cānān derdimi
- 186a 2. Her kime yüz döndürüp aḥvālimi itsen suāl
Bilürem olmaz diyen aṣlā bir insān derdimi
3. Her ṭabībe söyledim 'aşqın 'ilācın söyledi
Dilden iḥrāc eylemez merhem ne dermān derdimi
4. Giryedir fāş eylüyen gözyaşdır zāhir kılan
Saḥlayabilmür gönül sīnemde pinhān derdimi
5. Yāri görecek lāl olur güftāra gelmezdir dilim
Mümkin olmur eylemek yāre nümāyān derdimi
6. Müşkil işdir derdimin qadrin 'ayān itsün 'ayār
Hem mu'ayyen eylemez bir vezn ü mīzān derdimi
7. Derd-i 'aşqın çāresin Loḳmān disün mümkün degül
Yār bilse Nevberī eyler çoḡ āsān derdimi

1723

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Tövbe kıldım açmuyam bir de der-i mey-ḥāneni
Ġayrı kesden dutmuyam cānānsız peymāneni
- 186b 2. Ülfet-i pīr-i muḡān terki vücüb olmuş maña
Ger maña göstermese gül-rū olan cānāneni
3. Sehldir dünyāda her ābādı vīrān eylemek
Çoḡ çetin dözmek olar gönülüm kimi vīrāneni
4. Faḥr kııl ey şem' -rū her gün dolansam başıña
Tapmaḳ olmaz men kimi başa dönen pervāneni

5. aysı rüsvā itmüyün ol ākile Mecnūn diyüp
Dehr görmez tā onun mişlinde bir merdāneni
6. Cennet-i rüyüñdadır el urma olmaz hālîñe
Ĝāfil ol Ādemdi kim cennetden üzdi dāneni
7. Gizlenüpdür zülf-ārā göñlüm onu dut hātıra
Piç ü tābın açmaĝa āheste gezdır şāneni
- 187a 8. Meskenim küñhen ser-i küyında yārin Nevberī
Ārzü tā itmürem kāşāne-i şāhāneni

1724

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bülbül-i ĝam-zedenün geldi ulaıma sesi
Şāhe-i ĝülde salup bir ĝüle zev ü hevesi
2. Dolanur devr-i ĝüli ĝülşeni başdan ayaa
Ol adar nāle ılup tenge düşüpdür nefesi
3. Yandırıp dil cigerin hāl-i perişānıma ço
Men de feryāda gelüp oldum onun dād-resi
4. Zī-nefesler dayanup nāyımaza dutdı ula
Hüzñ ivi oldu o ĝün şāñn-ı çemen manzarası
5. Ĝüşeden yār ıñup ĝüllere gösterdi yüzün
Tökdi ĝül yapraını bir yire düşdi heresi
6. Dayanup serve hırāmān nazārın saldı nigār
Gine bir söz dimedi ākibet oldu gidesi
7. Ĝamze peykānı benim sīneme degdi o zamān
Ĝayzlı hālî onun oldu başım merhalesi
8. Tālî' iñden eyleme şekve sen ey Nevberī kim
Şāyed olsun ki kec fikrini o dönderesi

---

^{1723/7} hātıra: hātıra N2

^{1724/7} ĝayzlı: ĝayzılı N2

1725

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Tükendi şabr u qarârım qarârdan giçdi
 Qara günüm benim ol zülf-i târdan giçdi
2. Yetişdi zehr dile pîç ü pîç-i zülfünden
 Bu zehr gönlüme ol şâh-mârdan giçdi
- 187b 3. Kesildi tâb ü tüvânım tükendi şabr u qarâr
 Hayât-ı 'ömr dahı ihtiyârdan giçdi
4. Yetişdi faşl-ı hazânım saraldı soldu gülüm
 Saraldı berg-i nihâlim bahârdan giçdi
5. Gelüp dayandı melek başım üste cânım ala
 Mu'ayyen oldı ki gelmek nigârdan giçdi
6. Cihâna bahmadı göz hasret ile göz yumdu
 Nazara nergis-i mest-i humârdan giçdi
7. Apardı zâl-ı felek Qaysı bir de Ferhâdı
 Olar da Nevberî tek cümle vardan giçdi

1726

Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilātün Fâ' ilün

1. Dâd u feryâdım idüp bir bülbül-i şeydâ meni
 Bülbül-i şeydâ idüp bir nev-gül-i hamrâ meni
2. Nev-gül-i hamrâ meni râğıb idüpdür nâleye
 Bes ki hayretde koyup ol kâmet-i Tübâ meni
- 188a 3. Kâmet-i Tübâya men min bârlar itdim sücüd
 Secde-i zîbâ-şanem bütdür iden rüsvâ meni

^{1725/1} qarârdan: qarârıdan// târdan: târıdan N2

^{1725/2} şâh-mârdan: şâh-mârıdan N2

^{1725/3} ihtiyârdan: ihtiyârıdan N2

^{1725/4} bahârdan: bahârıdan N2

^{1725/5} nigârdan: nigârıdan N2

^{1725/6} humârdan: humârıdan N2

^{1725/7} vardan: varıdan N2

^{1726/3} bârlar: bârılar N2

4. Eylüyen rüsvâ meni pendî olupdur zâhidin
İstiyor kim eylesün öz mekrine iğvâ meni
5. Eylemez iğvâ dilim min zâhid olsa pend-gû
‘Aşkına mu‘tâd idüp bir şüret-i zîbâ meni
6. Şüret-i zîbâ meni saldı melâl ü miñnete
Ġayrlar tuş eylemez bu miñnete aşlâ meni
7. Miñnet ü endühımı görseydi Mecnûn Nevberî
Eylüyerti şübhesiz ġam çekmege hemtâ meni

1727

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün

1. Ĥadden füzûn melâliñ şabr u qarârım aldı
Zevk-i vişâliñ elden hep ihtiyârım aldı
2. Ġün gerdişin itirdim ġülyâ-yı zülfüñ ile
Yeldâ-yı zülf-i müşgin rüşen nehârim aldı
3. Dil râzîdir ney ile mey-ġâne şâhibinden
Mey ġuşşamı daġıtdı ney âh u zârim aldı
4. Dutdı zamîr-i sînem bir ‘aks şüretiñden
Ĥasret çeken gözümde hep intizârım aldı
5. Dil terk kıldı cismi dışra çıġup tenimden
Aġyâr yüz çevirmez bildim ki yârim aldı
- 188b 6. Müjġân şufûfî ġurdı ġam leşkerin dilimde
Derdiñ hücûma geldi her yan kenârım aldı
7. Ĥızdı ba‘îr-i göñlüm aġzım kef ile oldı
Ser-ġafledâr-ı ‘aşkıñ başdan mehârim aldı
8. Virdim libâs-ı nengi Nevber metâ‘-ı ‘aşķa
Ġâlib gelüp cünûnluķ neng ile ‘ârim aldı

1728

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ' Anber-efşân zülfünü cānān perişān eyledi
Hansı bir mürde-dile yetdise bir cān eyledi
2. Rūyına gül bergini oḡşatdı gerçi rūzgār
Şermden ḡonça yumup baḡrında pinhān eyledi
3. Kāşıd ile yārime bir nāme irsāl eyledim
Kāḡızın ' unvānını giryān gözüm kan eyledi
4. Yetmesem maḡşūdıma ma' zūr dut cānān meni
Hansı ' aşık bu reh-i hicrānı pāyān eyledi
- 189a 5. Mihriñi dilde nihān dutmaḡımı bildin mi sen
Gözyaşım sensiz onu izhār-ı yārān eyledi
6. Zülf ḡullābın dutup bir ḡ'āceye virsem n'ola
Dādımı alsun meni illerde destān eyledi
7. Bülbülün feryādına ḡülşende Nevber dutdı ḡuş
Bu onun te'şiridi bile ḡazel-ḡ'ān eyledi

1729

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Olu mu yā Rabb gören hicrānun āḡir sā' ati
Vaşl-ı cānān şöndüre dilden bu nār-ı firḡati
2. Kāra ḡaşa meh dimek bī-şübhe sehvimdir benim
Rengde düzgün degül terkībde var nişbeti
3. Nergisi ḡayrān idüp ḡülşende ḡayrān gözleriñ
Artuḡ olar men kimi ruḡsarı görse ḡayreti
- 189b 4. Kāşıña baş egmüyen şūfī niḡün rıḡvān diler
İstemür görsün gözüm anıñ kimi bir tıynet

^{1728/2} şermden: şermiden N2

^{1728/6} ḡ'āceye: ḡāceye N2

^{1728/7} ḡazel-ḡ'ān: ḡazel-ḡān N2

^{1729/2} rengde: rengide N2

5. Mey içen bilmez lebin cāmındaki mey lezzetin
Telh-i mey zāyi^ç ider idrākı yoḥdur ḥürmeti
6. ^çAybını zāhid gerek itsün özi medd-i nazār
Şoñra kılsun ^çaşıka lāzım bilirse töhmeti
7. Cān virende ḳorḥuram baş üste cānān gelmeye
Ḳabrime menle gide mende olan dil miḥneti
8. Söz cevāhirdir onun ^çaşık dilidir ma^ç deni
Nevberī var her sözün miḳdārıca öz kıymeti

1730

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Derd-i dilim ḥesabladılar şaya gelmedi
Dağ ḳoydular berāberine tāya gelmedi
- 190a 2. ^çUmmāndan sirişkimi şordım didi hele^{1730/2}
Sirḳatin ol ḳabakda olan çaya gelmedi
3. Meh-rū diyüldi yārime baḥdım semālara
Oldum ne ḳadri muntazır ol aya gelmedi
4. Cān naḳdini elimle apardım ḥarīdine
Bāzār-ı ^çaşka dürr-i girānmāye gelmedi
5. Çoḥ baḥdılar cihānda olan bī-nevālara
Efsürde-dil benim kimi dünyāya gelmedi
6. Sevdā-yı vaşla cānımı sermāye eyledim
Ḥayrım kenāra eldeki sermāye gelmedi
7. Dutdum ḥaber ki yār bu gün seyr-i bāğ idir
Bilmem ne oldı serv-i dil-ārāya gelmedi
8. Zevḳ ü hevesle derdi dilim eyledi ḳabül
Efsūs kim bu zaḥmetim ortaya gelmedi
9. Oldum ümmīd vaşlına yārin ḥayāl ilen
Nevber dili bir özge temennāya gelmedi

---

^{1730/2} ^çummāndan: ^çummānıdan N2

1731

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Göstermese nigārım men zāra gül cemāli
Eylər kifāyet ondan dilde onun ḥayāli
2. Cānān ḥayāli ile meşgūl olanda 'āşık
Ümmīd-i vaşl ancaḫ daḡun idir ḥayāli
3. Güلزār-ı dilde herkes naḡl-i muḥabbet ekse
Olsun emīn ki olmaz güلزārınun zevāli
- 190b 4. Dīvānelikden 'āşık şöhret tapar cihānda
Dilleredir hemīşe Mecnūn kıl ü ḳālī
5. Vir cānıñı nigāra bī-hūde söz ne ḥācet
Cān naḳdine bahādır cānānınınun vişāli
6. Bu iki göz çanaḳı dīdār merkezidir
Cānānını gören göz dilden gerek ziyālī
7. Ruḡsār-ı yāre ḥālī bir noḳtadır ḳoyulmuş
Ondan dile götürmek lāzım gelüpdi ḥālī
8. Nevber ne ḡam çekürsen vaşlın ider müyesser
Ümmīd kesme ondan bil yārini vefālī

1732

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Dil-berden özge derdimi deyyār bilmedi
Çoḡ şākirem melālimi a' yār bilmedi
2. İster gelem nihān ḡamımı ḥalḳa bildire
Dīvānı yazdı doldudı ḡumār bilmedi
3. ḡamḡin dilim salupdı hamu ḥalḳı şübheye
Her kim nezāre ḳıldı bir āşār bilmedi
- 191a 4. Dil mesken itdi perçem-i ḡsū-yı dil-beri
Devr-i ruḡuñda ḡurre-i ḡarrār bilmedi

5. Hâl-i siyâhı gülşen-i ruhsâr-ı yârda
Dâğ-ı dilim mişâl idi ruhsâr bilmedi
6. Munca ki [derd] men çekürem bâ' işem özüm
Dil yârimi görende mü güftâr bilmedi
7. Nevber diyâr-ı 'aşqda çoğdur melâl ü gam
'Âşık bu yirde câna hâta var bilmedi

1733

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Sâkî piyâle doldur mâh-ı şıyâm gitdi
Vir bâdeni ki bizden neng ile nâm gitdi
2. Giçmiş 'aziz 'ömrün vaqtin kılağ kazâsın
Mâh-ı şıyâm ucundan bî-hûde câm gitdi
3. Tövbe 'inâbe vaqti bir 'ûd mişli yandı
Başdan şu'ûr çıldı sevdâ-yı hâm gitdi
4. Kıl hırkanı meylûd meyhânelerde her gün
Ey dil dağı dayanma elden licâm gitdi
5. Mescid kapandı minber oldu gubâra âlûd
Meyhâneler açıldı ehl-i zulâm gitdi
6. Vâ' iz tamâm-ı halka gösterdi öz riyâsın
Zâhid onıñla bâhem çıldı tamâm gitdi
7. Nevber dutan tarîki dutdı edîb-i 'irfân
O gitdiği yol ile 'irfân-ı 'âm gitdi

1734

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Bilmem ki şabâ geşt eylüyor hansı diyârı
Hoş râyihası şâd eylemür bu dil-i zârı

---

^{1732/5} yârda: yârıda N2

^{1732/6} [derd] : - N2

^{1732/7} 'aşqda: 'aşkıda N2

- 191b 2. Sâkit dayan ol şâhede ey bülbül-i nâlân
İtme bu kadar gülşen-ârâ nâle vü zârı
3. Feryâd u fiğân-ı dil olupdur saña kısmet
Taқdır-i қаzâ kısmet idüpdür güle hârı
4. Feryâdıña imdâd eylûye belki şeb-âheng
Bu ma^ç reke-i gülşene cem^ç itme kumârı
5. Başımda benim sen kimidir şûriş ü gavğâ
Dil virmüşem ol yâre ki bahmar maña sârı
6. Şehlâ göz ile bahşе durup âhû göz açdı
Müşgîn saçına mâil olup müşg-i Tatârı
7. Bu hâlete sâkit dayanup Nevber-i maḥzûn
Hülyâ-yı nigâr ile giçür şâm u nehârı

1735

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Deryâ-yı ^ç aşka düşme ki yoḥdur kenâresi
Her kim düşerse ğarқ eyelüyer yoḥdı çâresi
- 192a 2. Hoşdur o dem ki ^ç aşka vire ^ç aşık öz dilin
Ḥayr işlerin tevekkül olar istiḥâresi
3. Aya bahar mı ya güne eylemez bir nazâr
Var olsa her kimin bile bir mâh-pâresi
4. Dil sînede dayanmayacaқ bir dem-i nefes
Ger olmasa vişâle gözünñden işâresi
5. Ğamze ḥadenginün dile zaḥmı yeter müdâm
Niçün ter oldu bilmürem añlarun âresi
6. Çeşmiñden al ḥaber ki meni kimdir öldüren
Mücrim ne baḥtı oldu ne ḫâlî^ç sitâresi
7. Göz nûrı tâb itmedi ḥürşid-i ḥüsnuñe
Çoḥ tizrekdi şevki gözünün gitdi qarası

8. Hâtır idüpdi Nevberî cânın vişâliñe
Cândır onun elinde olan naqd-i pâresi

1736

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Şubh-dem bād-ı seher bir güli handân eyledi
Gülü handân eyleyüp bülbülü nālân eyledi
2. Ğam helāk itdi meni şoñra bir ümmîd-i vişâl
Bir de ihyâ eylüyüp bir de gine cân eyledi
3. Dili zûlmâta salan zülf-i siyâhındı seniñ
Bile gümrâhı gözün zevki müselmân eyledi
- 192b 4. Men kemîn itmiş idim yâri şikâr eylemege
Dâm-ı zülfe o meni salmağı âsân eyledi
5. Gözünün qorhusu bir gamze hadenginden olup
Qaşa gitdi penehin başıma qalhan eyledi
6. İtmedi çâre ki dil dönmüye vîrânelere
Tîşe-i gamla onu dâimî vîrân eyledi
7. Her seher gül yüzüne zülf-i perîşanı töküp
Zülfi tek Nevberî de hâl-i perîşân eyledi

1737

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Düşmesin 'aşkıña bir kimse ne menden gayrı
Kim ider cânını qurbân sene menden gayrı
2. Baqmasun gül yüzine bülbüle pinhânî diyün
İtmesün nâle gül-i gülşene menden gayrı
3. 'Aşq şevkinde olan uğrunu gamdır bilürem
Düşmesün gam eline kimsene menden gayrı
- 193a 4. Açma ey gül yüzüñi görmesin ağıyâr niçün
Râzî çoğdur bu sözün 'aksine menden gayrı

5. Virmeyüp cân dilüyen çoḥdı vişâlini onun
Yoḥ rızâsı bu işin tersine menden ğayrı
6. Kimsenün yoḥ ḥaberi derd-i dili Nevberiden
Bunu kimlerdi diyen tâ mene menden ğayrı

1738

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Yârim aġyâr yanında meni ḥâr eylemedi
O ki aġyârım iderdi onu yâr eylemedi
2. İtmedi merḥametın sâyesini başa dirîġ
Töhmet-i ilde ḳoyup lâyıḳ-ı 'âr eylemedi
3. Laḥza laḥza nazar-ı luṭfına nâil ḳıluban
Menden öz merḥametın zerre kenâr eylemedi
4. Āteş-i 'aşḳa revâ gördi göñül micmerine
Ġayrını nâr-ı ruḥ-i ale düçâr eylemedi
5. Meni yoḥ itdise öz varına mülḥaḳ eyledi
Buna münkir degülem kim yoḥu var eylemedi
6. Ḳaysı âsüde görüp başını murġ itdi yuva
Nâlesin gör kim onun bir ḳuşa kâr eylemedi
7. Şabr ḳıl Nevberî sen şabr idi maḳşûda ḳapı
Hansı gün öz gicesin şubḥ u nehâr eylemedi

1739

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

- 193b
1. Dil-i bîmâra ol meh-rû nigârımdan ḥaber geldi
'İlâc-ı derd-i dil ḥâşıl olup ruḥsâra ter geldi
  2. Nesîm-i şubḥdan yetdi meşâma nûkhet-i zülfi
Ne ḥoş muḥbirdi 'ıtr ile dutup bârın seḥer geldi
  3. Göñül çıḥ pîşvâzına nigârın dâmeninden dut
Bilâd-ı 'aşḳa bir 'âdil seḥâlî tâc-ı ser geldi

---

^{1739/2} şubḥdan: şubḥıdan N2

4. Gice zūlmâtına ğayġu yoġumdur ħayli dil-şâdem
Güne ħürşid-i ħâver-rû şebistâna kâmer geldi
5. Gözüm rûşen ola cânân bizim semte güzer kıldı
Gögerdi naĥl-ı ümmîdim şükûfe virdi ber geldi
6. Revâķ-ı çeşmimi mesken dutup râĥat maķâm itdi
Bi-ĥamdillâĥ ki cânânım selâmet bî-ĥaķer geldi
7. Göñül ârâm dut Nevber vişâl-i yâre yetmişdir
Ferâĥnâk ol teşekkür kıl ki aġyâra zarar geldi

1740

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 194a
1. Vaşlın ne yirde kâldı ki hicrân tükenmedi
Tâb eyledi firâķıña dil cân tükenmedi
  2. Gül ħârı basdı baġrına ruĥsâr ħâliñi
Ĥasret çekenden âĥ ile eġġân tükenmedi
  3. Şaġ yir dilimde kâlmadı peykân-ı ġamzeden
Dil pârelendi ġamzede peykân tükenmedi
  4. Cân tenge düşdi miĥnet ü endüh u ġuşşadan
Ten ħâke döndi miĥnet-i cânân tükenmedi
  5. Ġonça lebin ħayâle salur gül yañaķıñı
Bu 'andelîb göñlüme destân tükenmedi
  6. Dutġun dilimde mevce gelür fevc fevc ġam
Bu baĥrdan 'acebdi ki tûfân tükenmedi
  7. Baĥr-ı dilimde çoġdı benim la' l Nevberî
Şarf eyledikce gevher-i ġaltân tükenmedi

---

^{1740/6} baĥrdan: bahrıdan N2

^{1740/7} baĥr: bahr N2

1741

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Şükr itmelüyem kim der-i mey-ḥâne açıldı
Meclis düzüp gerdiş-i peymâne açıldı
2. Dutğun dilimiz oldı ferâḥnâk dü-bârâ
Şādân gözümüz 'arız-ı cānāna açıldı
- 194b 3. Zāhidlerin 'aşk ehline fāş oldı riyāsı
Ḥalka olarun 'aybı ḥekīmāne açıldı
4. Mağrūr-ı iṭā' at-i riyā oldıla mağlūb
Göz manzarı ol çāk-ı girībāna açıldı
5. 'Aşk ehli olup sırr-ı leb-i yārine vākıf
Zenbūr-i dili şehd-i leb-i şāne açıldı
6. Gīsū-yı mu' atṭarda olan ṭurre-i çin çin
Ten düşdi yüze perçemi her yana açıldı
7. Ser-ḥoş dolanup Nevberī mey-ḥāneni gezdi
'Āşık gözi ol zülf-i perişāna açıldı

1742

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Nigārım ḥ'āb-ı nāzından durup 'azm-i çemen kıldı
Güle gösterdi ruḥsārın mizācın ḥayli şān kıldı
2. Bu aḥvāli şabā görcek toḥundı zülf-i müşgine
Yükün 'ıtr ile bār itdi sefer 'azm-i Ḥotan kıldı
- 195a 3. Bu gündür 'ıyd-ı Nev-rūzın berāber şām ile rūzı
'İzār-ı aline cānān müselsel zülfi ten kıldı
4. Açup ruḥsār-ı alinden niḳāb-ı zulmetāsāyı
Meni şād eyledi cānān raḳībi pūr-miḥen kıldı
5. Dil-i dīvānenün ḥālin firāḳında bilüp cānān
Cünün zann eyleyüp zülf-i selāsilden resen kıldı

6. Düşüp fırsat ele Nevber temâşâ kıldı ruhsâra
Gehî yâre nazar gâhî nazâra yâsemen kıldı

1743

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Gülşen ü gülzârda bir gül açulmaz sen kimi
O gülün bir bülbül-i şeydâsı olmaz men kimi
2. Seyr-i şahrâ muhtaşır taḥfif ider dilden gamı
Dil seven bir kıṭ' a yoḡ cānân olan gülşen kimi
3. Āteş-i hicrâna cān tâb eylesün mümkün degül
Eskik olmaz âteşin gizlin dutan külhen kimi
- 195b 4. Āh-ı dildir sineden daḡun iden daḡ-ı dili
Bî-sütûna şarf olan Ferhād ehl-i âhen kimi
5. Dâmen-i cānân yeter bir günde ' aşık destine
Mışrdan irsâl olan Ya' kûba pîrâhen kimi
6. Dil melâl ü miḡnete gizlin olan gencinedir
Dil maḡall-i derdidür gendümlere ḡırmen kimi
7. Şem' her maḡfilde bir pervâne cānın yandırır
Nevberin ruhsâr-ı cānânı şem' -i rüşen kimi

1744

Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

1. Cānım yetişdi aḡzıma cānân tapulmadı
Dil derdden vire melâl dermân tapulmadı
2. Hicrân odıyla yandı vücūdım dönüp küle
Aḡtardılar dilimdeki hicrân tapulmadı
3. Aḡlar ḡalup hemîşe gözüm hicr-i yârda
Ḡan aḡlayan benim kimi giryân tapulmadı

^{1743/5} Mışrdan: Mışrıdan N2

^{1744/1} derdden: derdiden N2

^{1744/3} yârda: yârıda N2

- 196a 4. Ol adri amze tırini naşb itdi onlme
Pırāhenimde āk-1 girībān tapulmadı
5. amdan helāk olmaıma itdiler az̄er
Tābūtıma yapuřmaa insān tapulmadı
6. an yaş tkp o adri ozm řām-1 hicrde
Pergāle-i dilimde daı an tapulmadı
7. Mektb yāre yazmaa aşd eyledim velī
Ser-levasına lāyıkı unvān tapulmadı
8. Bī-ayddan ekpdr zin ays ollere
Nevber sana nedendi beyābān tapulmadı

1745

Fe' ilātn Fe' ilātn Fe' ilātn Fe' iln

1. aşd-1 cān eylyen yār mana olsa şaı
Ne řekāvet eylyor onlme ol l revaı
2. İstemem l yzne morvārī tek ter dzle
ıtrı olmaz ki ln ger eklrse araı
- 196b 3. oymasun nabıma el ālet-i nez de diyn
āřıun cānı gidp mrdenn olmaz ramaı
4. Pır-i mey-āne mana yaşı naşıatler idp
Sylyor dut adei odur onun mende aı
5. aşa men secde idm zāhid o kec-mihrāba
Meni mrtedd bilr kendisini zhd-i taı
6. Zlf el seyal ider ādet-i il rfi budur
Hansı şil olmuş eli usta ayurdı daraı
7. Didi Nevber szini yazdı alem a-1 siyāh
Yazmaa lāzımım idi kāız o zer varaı

^{1744/5} tbtma: tbtma N2

^{1744/6} hicrde: hicride N2

^{1744/8} bī-ayddan: bī-ayddan N2

^{1745/3} nez de: nez ide N2

1746

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Kıoymun gele bu ĥasta-dil-i zāra şabibi
Ondan ne olar 'āşık-ı bîçāre naşibi
2. Tābūtımı ölseñ giçürün reh-güzerinden
Dil-şād eylüyün tavşiyede siz bu ġaribi
- 197a 3. Olsun hamu 'aşk [ehli] benim ta' ziyedārim
Da' vet eylüyün bezmime ' irfān ü edibi
4. Diķkat eylüyün cismimi kıoyduķda mezāra
Telķinime ta' yin eylüyün şaĥs-ı necibi
5. Şan' ān dimüyün siz maña bu ' aşk ile hey hāt
Naşb eylemeyün baş daşıma resm-i şalibi
6. Cānāna diyün olsun özi fātiĥa-ĥ' ānım
İĥsān eylesün Nevbere la' lindeki sibi

1747

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Keşret-i ġamdan yaķin bir ġün yıĥar dünyā meni
Şübhesiz mülĥaķ ider uĥrāsına ' uķbā meni
2. Men ziyādem nālede ġülşende ya kim ' andelib
Bülbülü nālān iden ġüldür yüzü ra' nā meni
3. Şoĥbetim şirindir dildāra hem aġyārıma
Tāli' im ĥoşdur sevür hem dost hem ' adā meni
4. Āĥdır hicrān ġünü cismim ĥabāba dönderen
Çün hevā-yı ' aşk ile her dem ider imlā meni
5. Yāre dursam rü-be-rü nuţķım ķalar ġüftārdan
ġaybetinde yārimin nuţķım ķalar ġüyā meni

---

^{1746/2} tābūtımı: řabūtımı

^{1746/3} [ehli]: - N2

^{1747/5} ġüftārdan: ġüftāridan N2

- 197b 6. †Ömrlerdir dutmuşam bir dil-berin dāmānını
Nevberā yād eylemür ol māh-rū †amdā meni

1748

Mef'ülü Fā'ilätü Mef'ülü Fā'ilün

1. Levh-i dile muşavvir olup yār şüreti
‡albimdedir hemīşe o ruhsār şüreti
2. Pergāle-i dilimde olan reng-i hūn ilen
Gül-gūn olupdı çehre-i gül-nār şüreti
3. ‡ible yüzinde Beyt-i Hūdā hem dilindedir
†Aşğ ehlinün yüzindedi züvvār şüreti
4. Cānāndan †azīz bilüp Hızr zinden
Bile olur mu yāre harīdār şüreti
5. Hāyretde men olanda meni halk zann idir
Bir nuḡksız bedendi bu dīvār şüreti⁶⁶¹
6. Her kim dilerse şüret-i Mecnūnı görmege
Sīmāsına şebīh olu Nevbār şüreti

1749

Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün

1. Neyle dem-sāz oldu dil dutdı figān mey-hāneni
Sākīler dil-şād olup doldırdılar peymāneni
2. Hoş-nevā muḡriblerin şavtı feraḡ virdi dile
Yıgdılar mey-hāneye min [men] kimi dīvāneni
- 198a 3. Sayḡalın eldir iden gīsū-yı †anberfāmınun
Bir bile bezme ḡoyan kimdir bu günde şāneni

^{1747/6} †ömlerdir: †ömrilerdir N2

^{1748/4} cānāndan: cānānıdan N2

^{1748/5} nuḡksız: nuḡksız N2

^{1748/6} şebīh: şebīh N2

^{1749/2} men: - N2

4. Reşkidir bu bezmimiz ‘işretde Cemşid ü Cemin
Çünkü cām içre görer ‘uşşâklar cānāneni
5. Şu‘ le-i āh-ı dile her yan gelür pervāneler
Şükrler kim yandırmuyor bu āhımız pervāneni
6. Bir hātādır dāne-i gendümveşi cānānda
Gördi Ādem min belā cennetden üzcek dāneni
7. Ey muğānnī açma gel Ferhād u Mecnūn kışşasın
‘Aşk-ı Nevberden danış yād eyleme efsāneni

1750

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

1. Şāne dolanur şām u seher zülf-i siyāhı
İnşāf olu mu ginde kalup men çekem āhı
2. Ğamze oğunun zaħmına cānımda ne tākāt
Def’ eylemegi hayli çetindir bu siyāhı
- 198b 3. Raşşān yüzüne koydı elin söyledim ana
Billūri güne karşı dutup yaħma giyāhı
4. Sersem eylügen demde gönül meh didi kaşa
Oğşatdı kara kaşlarıña gökdeki māhı
5. Mey-gün dudak üftādesiyem mest-i humāra
Mey-hāne degül hācet ü ya cām ü şurāhī
6. Hicrāna nice tāb eylüyüm tākāt-ı firķat
İnsān getümez hier odına tāb illāhī
7. Giryemde karar olmadı bir sāniye sensiz
Göz kaçresidir dilde olan nāle güvāhı
8. Ağyārlarun ta’ nesine şabr eylüyünce
Cān terk-i cihān itmesüdir cism-i şalāhı

^{1714/4} uşşâklar: uşşâkılar N2

^{1714/6} cānānda: cānāmıda N2

^{1750/5} şurāhī: şurāhī N2

^{1750/8} ağyārlarun: ağyārılarun// şalāhı: şalāhı N2

9. Göz gördi seni sevdi gönül kimdi muқаşşır
Hansı birünün ‘uhdesine düşdi günāhı
- 199a 10. Dervīş-i dile külheni hoş görmesün Allāh
Onlar dilemez salṭanatı şevketi cāhı
11. Bir raḥma gelüp Nevbere ruḥsārıñı göster
Ḥālıķ bilecek bilmese deryādaki māhı

1751

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

1. Ḥāl-i dil-i melūlimi dildār şormadı
Pergāle-i dilimde ne ğam var şormadı
2. Dil mesken itdi zūlfünü dildār bilmedi
Aḥvālını o nergis-i ḥammār şormadı
3. Şāne dolandı ṭurresini yārimin niçün
Derd-i dilimden oldı ḥaber-dār şormadı
4. Her ḳadr ḥāme derdimi yazdı sūkūt idüp
Bu derdimin devāsını ṭumār şormadı
5. Dil ḳanını firāḳda gözden sebil idüp
Veç-i ḥurūcı dīde-i ḥün-bār şormadı
- 199b 6. Ağyār bildi nālemi kim yārdır sebep
Bu nāleden murādımı ol yār şormadı
7. Nevber ‘ilāc-ı derdine gelmişdi bir ḥekīm
‘Aşķ olduḳun o ğāfil-i bī-‘ār şormadı

1752

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Virme şabāya ṭurredeki müşg-i ‘anberi
Olma rızā açılmağa bu sırr-ı defteri
2. La’l-i lebin metā‘ına şarrāfdır gönül
Kim ehl-i ḥibre olmasa gösterme gevheri

^{1751/5} firāḳda: firāḳıda N2

3. Hānçer midir qaşñ ki kesüp doğrayur töker
Men bir kılmıca görmemişem bile cevheri
4. Hübân-ı dehri cem‘ ideler senle bir yire
Hüsniñ hacil ider güzelim cümle şafları
5. Servin nedir liyâkatı kıddiñ yanında kim
Olsun başında sende olan zülf çenberi
- 200a 6. Doğmaz zamâne mâderi emşâl-i hüsniñe
Müşkildi dehr bir de göre bile duğteri
7. Yād eyelüyüp vişâliñi göñlüm dutar qarār
Yā Rab n’ola ki yāda sala yār Nevberī

1753

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Menden ey bād-ı şabā yāre yetür peygāmı
Görmürem bir niçe gündür ki o sīm-endāmı
2. Bend idüpdür dilimi zülf-i perişânında
Dām-ı tezvīr eyelüyüp turre-i ‘anberfāmı
3. Qays olan yir haradır men de ora gitmelüyem
Ona mülhâk eyelüyün men kimi bir bed-nāmı
4. Görmedim bir günümü onsız olam dil mesrūr
Ur şubha [dek] dahı rāhat ilen bir şāmı
5. Ne yaman derd imiş Allāh bu muhabbet marazı
Ki dilin ne gice ne gündüz olur ārāmı
6. Merhem irmez cigerim dāğı görünmezdi diyü
Yoğ onun dışkarıdan merhem ile encāmı
7. Nā-ümīd olmamuşam vaşlıña ey āfet-i cān
Havfim oldur ki degül ‘ömr-i cihān mādāmı
8. Rāhat ollam men eger Nevberī dildār gele
Qabrimün hākine de yetse onun aqdāmı

1754

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Dağıtdı rüya şabā zülf-i ' anber-efşānı
Yetişdi mürde dile tāzeden virüp cānı
- 200b 2. Kime diyüm ğamımı hem-nefes ki yoĥdı maña
Açup da gösterem ana bu dāĝ-ı hicrānı
3. Zamāne berg-i gül-i ĥüsnüñe idüp naşīb
Utandı saĥladı gül ğonçasında pinhānı
4. Çoĥ istedim ki yetem ' aşkımun nihāyetine
Diyürle düşme bu rāha ki yoĥdı pāyānı
5. Cemāl-i Ka' be-i dil-ber ne ' özrlen ğiçecek
Bu ĥadri ' aşkıkı pūça virüp beyābānı
6. Dutardı mihrini dil ğayrıdan nihān lākin
Bu ĥanlı yaşıml olupdur onun nümāyānı
7. Göñül ki ' aşka düşüp fikr-i vaşl-ı ĥām itdi
Gerek dutaydı nazarda ĥarīķ-i hicrānı
8. Nedendi Nevberī bilmem marīz-i ' aşķ olanun
Tapulmaz oldu vişāl-i nigāra dermānı

1755

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

1. Tökdükce şabā gül yüzüne zülf-i siyāhı
Şayınca onun men çekürem sineden āhı
2. Yanımda dilim dāĝına izār ne ĥacet
Yüz yaşı kifāyetdi hemīn dāĝ-ı güvāhı
3. Dil tekye ider nāvek-i müjĝānıña her gün
Zann eyleme bu ĥasta-dilin yoĥdı penāhı
4. Dilden olumu ref' eylemek ğamze ĥadengin
Āsān döĝü maĝlūb eylemek bile sipāhı

5. H̄am aşıña mihrāba berāber dutan ebleh
Ne cür'et idüp boynuna almış bu günāhı
6. Deryā-dil olan 'aşıa bir būseni luf it
Allāh bili bu merameti bilmese māhī
7. Sulān-ı amem Őāhib-i endūh u melālem
Cānānım özü almya menden bile cāhı
- 201a 8. Nevber gözü aybetde eker h̄usni h̄ayāle
Dil h̄āhiŐ ider görmege cānānı Őifāhı

1756

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. H̄asretiñ ey māh-rū cānımda ākat oymadı
Cānımı uŐŐañ daı cismimde rāhat oymadı
2. Secdeler ıldım seer ol ā-ı ebrū-yi h̄ama
Egriye baş egdigim mende diyānet oymadı
3. Şem'-i ruhsārīñ meni yandırdı h̄ākister ılup
Āh-ı dil daun idüp ondan 'alāmet oymadı
4. Sīnemi āk eyledim atdıñ sitem peykānını
H̄āne-i zenbūr tek bir yir selāmet oymadı
5. Minet ü endūhını gönderdi cānān cānıma
ĀteŐ-i hicrānına bir dem nihāyet oymadı
6. Men ne itdim ālī' im dūŐdi burūcın nesine
Māder-i ītī maña bir gün sa' ādet oymadı
7. Mey h̄arām oldu niün ol menba'-ı eŐrārdır
Bāde sende dil-berim zerre Őerāret oymadı
- 201b 8. Nevberī fariyyesin yazdı hamu dūnyālara
Gönlüne bir kimseden buz u beālet oymadı

1757

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Güle saldım nazâr gördim çeküp âgûşa bir hârî
Getürdim hâtıra ol dem siyâh hâliyle ruhsârî
2. Fiğân u nâleye geldim şerîk oldı dile bülbül
Nevâ-yı nağmeye saldım özümle bülbül-i zârî
3. Alışdım âteşe yandım ruḡ-i cānān ḡayâliyle
Revāk-ı gözde ' aks itdi ḡayâlim şûret-i yârî
4. Başımda zevk-i ruhsârî dilimde vaşlınun fikri
Elimde dâmen-i cānān dilimde ' acz-i güftârî
5. Alupdur hûşî başımdan nigârın nergis-i mesti
Virüp yağmaya cān naḡdin müselsel zülf-i ṡarrârî
6. Ḥotan âhûları müşgin töküpdür deşt ü şahrâya
Muḡâbil zülfüne yârin degüldür müşg miḡdârî
- 202a 7. Ta' accübdür ki ser-ḡoşlar meye âlûde olmuşlar
Bu a' mâlar niçün görmez şarâb u çeşm-i ḡammârî
8. Yüziñde dâne-i ḡâl-i siyâhiñ dām-ı tezvîri
Ona meylin salan ' âşık olar gîsü giriftârî
9. Ne mesciddir nedir minber riyādandırsa ' abdiyyet
Ona mescid dime söyle büyüte'l-merdüm-âzârî
10. Ser-i küyında baş egdim hemîşe ṡâḡ-ı ebrûya
Yâḡiñ oldı maña Nevber bitirdim ṡâ' at-i yârî

1758

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Rû-be-rû durdım saña lâl eyledi ḡayret meni
Gördi her kim şûretim zann eyledi şûret meni
2. Şûretim ḡâl-i dili taḡrîr itmez yârime
Böyle gitse şübhesiz tâ öldürer ḡasret meni

3. H̄asret-i ruḥsār-ı cānāndır iden cānım za‘īf
 Āteş-i hierān idüpdür āteşin kisvet meni
- 202b 4. Āteşin kisvet görüp zann itdiler āteş-perest
 Firḳat-i cānān idüp bu āteşe kısmet meni
5. Kısmet-i āh u fiġān olmuş mişāl-i ‘andelīb
 Saḥla ey cānān kafes küncünde pür-kıymet meni
6. Kıymeti eş‘ārımun efzūnter olmuş la‘lden
 ‘Ārifān bāhem diger çoḡ eylüyor şoḥbet meni
7. Şoḥbetim ey Nevberī zinetdi ‘irfān bezmine
 ‘Āleme meşhūr ider dünyāda bu şoḥbet meni

1759

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Baḥr tek sīnem olup cānān cevāhir ma‘deni²⁶¹
 Tīr-i müjgānıñ ona çekmiş ḥiṣār-ı āhını
2. Seyr-i gülzār eylerem yādıñla dil ārām ola
 Dil tesellī-yāb olur her dem gezende gülşeni
- 203a 3. Her [ne] ḳadr cev̄r eyleseñ aṣlā men ondan doymaram
 Ġam ḡam üstēn göñlüme göndergilen doydur meni
4. Ḳoy raḳıbin çatlasun ḡamdan ciger pergālesi
 Sen meni salma nazardan ilticādan men seni
5. Ġamze peykānın dirīġ itme dil-i şad-pāreden
 Cānıma peyvend ḳıl her semtden pīrāheni
6. Devlet-i ‘uzmādı bu ‘aşḳıñ dil-i ‘uşşāḳda
 Eylüyüp zevḳ-i ruḥuñ dilden ḡanī ‘aşḳ ehlini

---

^{1758/6} la‘lden: la‘liden N2

^{1759/1} baḥr: bahr N2

^{1759/3} [ne]: - N2

^{1759/5} semtden: semtiden N2

^{1759/6} ‘uşşāḳda: ‘uşşāḳıda N2

7. Dağ u şahrâ sevmedim Ferhâd ile Mecnûn kimi
Olabilmez Nevberin kûh u beyâbân meskeni

1760

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1. Ey mâh-rû yüziñden dūr itgilen niķābı
Gökde hacâlet eyle mâh ile âftābı
2. Gül-gün lebin şarābın vir nûş idim niçün kim
Telḡ-i mizāc-ı meyden artar dil ıztırābı
- 203b 3. Nār-ı firāķı şöndür āb-ı vişālîñ ile
Az görmüyüpdî gön̄lüm hicrānda 'azābı
4. Kānım için cigerden ḡün-ḡ'ār gözlerindir
Kān arturar diyorlar kārā ciger kebābı
5. Devr-i ruḡuñda durmuş pūr-pīç zülf ḡüyā
Gül şāḡesinde kıvrım bir ef'īdir mehābı
6. Zevķe gelüpdî oynar devr-i ruḡunda zülfüñ
Müşḡin saçın olupdur ḡülzārlar ḡurābı
7. Yārin cefā [vü] cevrin Nevber kalemle şerḡ it
Yaz bu ḡam ile doldur tekmīl kıl kitābı

1761

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mef'â'ilü Fâ'ilün

1. Çekmez tamām-ı ehl-i cihān men çeken ḡamı
Ġamdır tōken 'izārıma hicriñde göz nemi
2. Bir nev' ilen firāķ şebīn eyledim seḡer
Ḥūn-i ciger gözüm̄den aḡup eşk-i bāhemi
- 204a 3. İnci mişālî dāne-i ter tāb-ı zülfüden
Cānān yüzüñde yāda salur ḡülde şeb-nemi

^{1760/3} hicrānda: hicrānda N2

^{1760/4} ḡ'ār: ḡār N2

^{1760/6} ḡülzārlar: ḡülzārlar N2

^{1760/7} [vü]: -y1 N2

4. Rüs-vâ-yı dehr Kays idi zincîre bend olup
Ana 'ivaż men eylemüsem zülf-i perçemi
5. Ruhsâr odıyla yandı vücūdım dönüp küle
Pervâneye çetindi tavâf eylemek şem' i
6. Men terk-i 'aşk-ı yâr eylemek mümkünim degül
'Aşk ağladupdı firkat-i Havvâda Âdemi
7. Cân bezl-i yâr itmegi Nevber kabûl idüp
Şöhret degül bu Hâteme kim virdi dirhemi

1762

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Müştâkıdır gözüm göre ol gül-'izârîni
Hayli zamân gözümdi çeken intizârîni
- 204b 2. Ey dil haçan müyesser olur yâri görmegin
Şerh-i gam ile söylüyesen âh u zârîni
3. Ruhsâra hâl berg-i güle hârdır konak
Hâl-i siyâhı kara idüp rûzgârîni
4. Hicrân kesüpdi tâkatiñi şâm-ı hicride
Târ eylüyüpdi zülf-i siyâhı nehârîni
5. Hâsret kıilup za'îf teniñ âh u nâleden
Firkat alupdı elde olan ihtiyârîni
6. Nevber ne müddet oldı ki sen intizârısan
Mümkün olar mı bir göresen nâzlu yârîni

1763

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dil sevür şahrâları Mecnûn olan günden beri
Göz sirişkin saşlanur Ceyhun olan günden beri

---

^{1761/7} bezl: bezl N2

^{1762/1} müştâkıdır: müştâkıdır N2

^{1762/4} hicride: hicride N2

2. İstemür baḥsun gözüm sensiz cihān ḥübānına
Sendeki şehlä göze meftūn olan günden beri
- 205a 3. Surḥ reng ile görer dünyānı bu aḡlar gözüm
Göz revāķı giryeden pür-ḥūn olan günden beri
4. Her müjeñ peykānına bir ḥişse gönlümden düşüp
Bir yire cem‘ olmuyor daḡun olan günden beri
5. ‘Aşķ bāzārında men cānānıma cān borcluyam
Reng-i rüyım zerd olup medyūn olan günden beri
6. Lāleye her dem baḡar ruḡsāra beñzer diyü
Kān ier pergālesi maḡzūn olan günden beri
7. Terk-i mey kıldım daḡı mey-ḡāneden ekdim ayak
Bāde-i la‘ l-i lebin gül-gūn olan günden beri
8. Hī rāḡat olmuyor ārāmı yoḡdur Nevberin
‘Aşķdan ser-gešte-i hāmūn olan günden beri

1764

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Mihribāndır gözlerin vaşla emīn eyler meni
Bu muḡabbet şiddeti ehl-i yaķın eyler meni
- 205b 2. Tāķ-ı ebrū-yi ḡamıñ mihrābı kıldı vājgūn
Tā‘ at-ı ebrūların bir ehl-i dīn eyler meni
3. Raḡbetim mey-ḡāneden kesdi dudaķıñ bādesi
Ehl-i taķvā lāyık-ı şad āferīn eyler meni
4. Yetmüšem maķşūdıma ol gün ki mihrīñ dutmuşam
ḡırmeniñden niyyetin bir ḡuşein eyler meni
5. Ni‘ met-i fażlıñ meni dāim ider ehl-i şenā
İltifātıñ bir ḡulām-ı kemterīn eyler meni
6. Sözlerimden gül açup oldu mu‘ aḡtar ḡülşenim
Yandırıp ruḡsār odı hem ‘anberīn eyler meni

^{1763/8} ‘aşķdan: ‘aşķıdan// hāmūn: hāmūn N2

7. Dil binādan āh ile āb u turāb u nārdır
Bu sebep Hālīk gine mā' ile tīn eyler meni
8. Dürr-i şehvārem ki men šāhāne bezme lāyıkam
Şāhlar bu dürr ile naqş-ı nigīn eyler meni
- 206a 9. Görse Mecnūn şüretim dīvānelikden var nişān
Özüne doğru çeküp bir cā-nişīn eyler meni
10. Halk olupdur Nevberī ecdādımız rıdvānda
Mihr-i cānān bir müddet ehl-i zemin eyler meni

1765

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cem' kıldım gönlüme ol mäh-rūdan ğamları
Şöhret-i 'aşkımdutup her semtden 'ālemleri¹⁷⁶⁵
2. Derd ü ğam cānāndan bir mūnis-i cāndır maña
Gicemin hem-şoḥbetidir gündüzüm hem-demleri
3. Batn-ı māderden rehā olduḡda gözyaşın tōküp
Deşti derdim doldurup eşk-i terim kılzūmleri
4. Qays hem-derdim olup hilqat zamānı 'aşqda
Ol meşiyet kim mücessem eylemiş ādemleri
5. Vaşl-ı yāre naqd-i cān lāzım gelerken sehv idüp
Ortaya koymuş cihān tācirleri dirhemleri
- 206b 6. Yāre yalvardım tōküp gözyaşını ruḡsārıma
'Arz kıldım koymasun aḡlar gözi pūr-nemleri
7. Her zamān yād eylüyüp Ferhādı Qaysı Nevberī
Bezm-i 'aşka koymuyun aşlā mezāk-ı kemleri

^{1764/10} rıdvānda: rıdvāmıda N2

^{1765/1} semtden: semtiden N2

^{1765/2} cānāndan: cānānıdan N2

^{1765/4} 'aşqda: 'aşkıda N2

1766

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Mest eyle sākī bāde-i gül-nār ilen meni
Doydur şarāb-ı la' l-i leb-i yār ilen meni
2. Ser-mest kıl cihānı gözüm görmesün daḥı
Maḥmūr eyle nergis-i ḥammār ilen meni
3. Mest 'āleminde seyr-i tecerrüd bir özgedir
Bī-dār kılma dehrde bī-dār ilen meni
4. Mihrāb-ı kecdi ṭā' atine salmadım heves
Qoyma namāza 'ābid ü dīndār ilen meni
5. Zünnārdan boyun kaçurup bağladım tüke²⁶⁸⁹
Pā-best eyle ṭurre-i ṭarrār ilen meni
- 207a 6. Her kim nazar yetürse benim za' f ḥālīme
Farq eylemez ki şüret-i dīvār ilen meni
7. Feryādımın şadāsı yetişseydi gülşene
Taşdıḳ iderle bülbül-i gülzār ilen meni
8. Cānāndan suāl iden olsa yakīn diyir
Meşhūr idün zamāneye Nevber ilen meni

1767

Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Bezm-i vişāle şem' -i ruḥ-i yār yanmadı
Pervāne mişli gönlüm o şem' e dolanmadı
2. Tezvīr ü mekr ü ḥīlesini işledüp raḳīb
Bu ḥīle-i firībden aşlā usanmadı
3. Devrin felek mutādıma uygun dolandımur
Kec-devrden teneffüs idüp bir dayanmadı

---

^{1766/3} dehrde: dehrde N2

^{1766/5} zünnārdan: zünnārıdan N2

^{1766/8} cānāndan: cānānıdan N2

^{1767/3} devrden: devriden N2

4. Mihrâbdan dolandıra yüz zâhid didim
Ebrû-yi yâre secde ide remzi kıanmadı
- 207b 5. Seylâb-ı çeşm-i hûn-i ciger dil berâberi
Deryâya ahtdı kıan ile deryâ bulanmadı
6. Sa' y eyledim ki zâhidi vâdâr-ı ' aşkı idem
Ėafletde kıaldı h'âbdan aşlâ uyanmadı
7. İnkâr-ı ' aşkı söylediler eyle Nevbere
Şâbit kıadem görümdi ki bu ' aşkı danmadı

1768

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Gönlümü ' aşkıñ alup yâr saña virmedi mi
Ne kıadar var yoğum var saña virmedi mi
2. Ėasret itdiñ gözümü ' ârıza ağlar kıoydun
Dürrini dide-i hûn-bâr saña virmedi mi
3. Dilimi aldı seniñ turre-i ' anberfâmıñ
Getürüp turre-i tarrâr saña virmedi mi
4. İstedim men gözünün hayretin âhüya diyem
Müjdesin nergis-i hammâr saña virmedi mi
- 208a 5. Güle halvetce didim salsun ayağıña özün
Ėaberin gülşen ü gülzâr saña virmedi mi
6. Giceler âh çeküp men yola saldım kıapuña
Âsibin âh-ı şerâr-bâr saña virmedi mi
7. Vaşl gelecek araya cân taleb itdiñ ' ivazın
İbtidâ cânını Nevbâr saña virmedi mi

1769

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Miñnet ü endühına cânân nihâyet virmedi
Her kıadr dâd eyledim ana kifâyet virmedi

2. Burc-i ‘aķrebde benim yoħsa dutup baħtım ķarār
Kim bu řālī‘ baħtıma bir ğün sa‘ ādet virmedi
3. Muttaşıl baş egdigim yüz dutduķum ķıble niķün
Ecrine bu ‘ābdinün bir müzd-i řā‘ at virmedi
4. Çekdi bī-ħadd cevrler dil olmadı ikrāh-ı ‘ařķ
Ĝayrı meh-rūya ğöñül ivün irādet virmedi
- 208b 5. Fıkr ü zıkrım yār olup řubķ u mesā yā-hū didim
Ĝayrı bir zıkr-i dilim dilden řehādet virmedi
6. Almadı öz mihrini menden nigārım ‘ařķda
Ondan üz döndermeĝe ķalbim řehādet virmedi
7. Nevberī cānān ĝamın hicrinde dutdı cānına
Çekme munca ĝamı [kim] cāna ķanā‘ at virmedi

1770

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Dūķār ķıldı ĝam-ı miħnete nigār meni
İdüpdı ‘ařķda min zaħmete dūķār meni
2. Sitem ĝadengiñi dutdı kemān-ebrūya
Bu şayda baħ ki nice eyledi řıķār meni
3. Fiĝāna bülbülü ĝitdi ķemende řāħede ĝül
Salupdı nāleye bir nev-ĝül-i bahār meni
4. Zi bes ki çekdi ĝözüm ĝül cemālden ĝasret
Diriĝ maħv eylüyor munca intizār meni
- 209a 5. Dayanmadı bir ayaķ başıma sala sāye
Ne maħv itmedi cānān ne itdi var meni
6. Durup rakīblerim řā‘ ne daşı ellerde
Ki eylesünle ĝören demde sengsār meni

---

^{1769/6} ‘ařķda: ‘ařķıda N2

^{1769/7} [kim]: - N2

^{1770/4} maħv: mahv N2

^{1770/5} maħv: mahv N2

7. Çekeydi meykedelerden ayakım ey Nevber
Niçün ki mest eylüyüp nergis-i humâr meni

1771

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

1. Gülzârda gül bülbülü feryâda getüre
Bülbül sesi ğamgîn dilimi dâda getüre
2. Gülşende gülü görcek üzün yâdıma düşdi
Ğonça deheniñ remzlerin yâda getüre
3. Ser-mest-i leb-i la' lem özümden haberim yoĞ
Ser-Ğoş ki maña sâķi bile bâde getüre
4. Bilmem ğam-ı dünyâni metâ' ında gözüm yoĞ
Ğilķat meni dehr ivine sâde getüre
- 209b 5. Dîvâne menem dehrde boynum tüke baĞlu^{209b}
Ğays oldı cünün boynuma ķillâde getüre
6. Şoñ menzilime başda nolur renc ü melâlim
Cânân dile min Ğuşsa bu dünyâda getüre
7. Sâķi meni ser-Ğoş eyledi 'aşķ meyinden
Kûy-i serine Nevberî üftâde getüre

1772

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Bu ķadri dâd u feryâdım şeh-i Ğübâne yetmez mi
Yetişdi aĞzıma cânım çıĞup cânâne yetmez mi
2. Dil-i şeydâni beñzetdim fiĞân-ı bülbül-i zâra
Meger bu bülbül-i şeydâ gül-i Ğandâne yetmez mi
3. Cihânda resmdir yansun gerek pervânele şem'e
Bu rüşen nâr-ı ruşsâra dil-i pervâne yetmez mi

^{1770/7} çekeydi: çekdi N2

^{1771/1} gülzârda: gülzârıda N2

^{1771/5} dehrde: dehride N2

^{1772/3} resmdir: resmidir N2

4. Lebiñ şehdin dile dermān diyüp hoş-ḫāl itmişler
Marīz-i şerbet-i la' liñ olan dermāne yetmez mi
- 210a 5. Şeb-i hicrinde cānānun tükenmezdir ğam u miḫnet
Ḥarīk-i āteş-i hicrān meger pāyāne yetmez mi
6. Gice tā şubḫa dek hicrān günüzler āh-ı cān-süz
Hamu dünyāya fāş oldu bu şöḫbet ane yetmez mi
7. Güzergāhında cānānın yoruldum dād kılmakdan
Bu 'āciz 'āşıkın şavtı der-i cānāne yetmez mi
8. Ḥoşam kim yāre dil virdim buraḫdım dehri ey Nevber
Dilin yāre viren şahşın eli dāmāne yetmez mi

1773

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Cānān dilimi 'aşkda bir mū ile dutdı
Teshīre salup nergis-i cādū ile dutdı
2. Zincīr-i cünūn boynuna bend eyledi Mecnūn
Yārim [de] meni perçem-i gīsū ile dutdı
3. Āhū-yı Ḥotan müşgini şahrālara tökdi
Şermende kıilup zülf onı hoş-bū [ile] dutdı
- 210b 4. Ḥam eylemedim boynumu büt-ḫāne görende
Bir ḫaddi sehī-ḫāmet-i dil-cū ile dutdı
5. Eşk-i terimi gözde gören demde dil-i āhı
Ser-çeşmesini ḫudret-i yā-hū ile dutdı
6. Gül bergini topraḫa töküp 'arızı görecek
Ḫumrī onı pīşvāzda kū-kū ile dutdı
7. Deryā dilimin seyli gözümde tökülerdi
Nevber onı bir sedd ile bārū ile dutdı

---

^{1773/1} 'aşkda: 'aşkıda N2

^{1773/2} [de]: - N2

^{1773/3} [ile]: y N2

^{1773/6} pīşvāzda: pīşvāzıda N2

1774

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. H̄asret-i r̄uyiñ seniñ gözden nihāyetlenmedi
Āteş-i hicrān dil-i zārımda gāyetlenmedi
2. Ğamze bir bir sīneme düzdi sitem peykānını
Dil bu qadri zaḥımdan ašlā kifāyetlenmedi
3. Munca feryād eyledim kūyiñda imdād itmedim
H̄ādimiñ ey h̄üb-rū senden 'ināyetlenmedi
- 211a 4. Rāḥat eyler cānımı zann eyledim 'aşq-ı niğār
Dil viren günden saña bu cism rāḥatlanmadı
5. Ṭa' ne daşın çevreme cem' eyledim dutdum ḥişār
Bu ḥişār içre gine dil istirāḥatlanmadı
6. Nice bilmem saḥluyum il ṭa' nesinden başımı
Men kimi rüsvālanup Mecnūn şemātetlenmedi
7. Başım üzre salmadım bir dem 'ināyet sāyesin
Ğamlı göñlüm şād olup senden beşāşetlenmedi
8. Çoḥ dolandı Nevberī gezdi cihān emlākını
Kūy-i dil-berden sivāy bir yirde rāḥatlanmadı

1775

Mef'ülü Fā' ilātün Mef'ülü Fā' ilātün

1. Mecnūn meni göreydi dīvāne söylüyerti
Öz derdine o ḥasta efsāne söylüyerti
2. Açıydı ḡamlı sīnem görseydi ḡamlı göñlüm
Bī-şübhe munşifāne ḡam-ḥāne söylüyerti
- 211b 3. Āhım mişāli bir āh olsaydı Kūhkende
Bir āh ilen o daḡa vīrāne söylüyerti

^{1773/7} sedd: şedd^{1774/2} zaḥımdan: zaḥımdan N2

4. Şem^ç-i ruḥ-i nigârı şavt itdigim zamânda
Görseydi gülzârım pervâne söylüyerti
5. Şâne bileydi gönlüm ol zülf tek perîşân
Dâğ-ı dil-i derûnım cânâna söylüyerti
6. Kıoysaydı ney benimle bir dem revâķ revâķa
Derd-i dilim bilerdi her yana söylüyerti
7. Bî-zevķe fâş itmez ^ç aşık rumûz-ı ^ç aşķı
Fırşat taparsa derdin cânâna söylüyerti
8. Nevber dil ârzûsın âgyâra zâhir itmez
Görseydi öz nigârım merdâne söylüyerti

1776

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Cevr-i bî-pâyânıma cânân kifâyetlenmedi
Sîneden derd ü ğamı bir dem nihâyetlenmdi
- 212a 2. İl diyir kim ağlayan âhirde bir gün hem güler
Men ki dâim ağlarım bu söz ^ç alâmetlenmedi
3. Didiler vir cânıñı vaşl-ı nigârı aḥz kıł
Cânımı virdim niçün cânân seḥâvetlenmedi
4. İl meni Mecnûn bilüp engüşt-nümâ itmiş velî
Kıays-ı rüsvâ men kimi ilde şemâtetlenmedi
5. ^ç Aşķa mâlik olduķum günden el üzdüm cândan
Hiç bir kes men kimi ^ç aşķa cesâretlenmedi
6. ^ç Ārıznıñ mişlinde gül gül [üste] şâḥe görmedim
Serv sen tek boy çeküp bāğ içre ķâmetlenmedi
7. Gözleriñdir cân alan zülfüñdi cân ğâretgeri
Kimse men tek raḥmsız ṭarrâra ğâretlenmedi

---

^{1776/5} cândan: cânıdan N2

^{1776/6} [üste]: - N2

8. Kıldı zāhid ‘āşıkı taḥkīr özinden bī-ḥaber
Şabr idüp ‘āşık ona bir dem ḥaḳāretlenmedi
- 212b 9. Nevberī cānın fedā kıldı gül üzlü yārine
Südmend-i ‘aşkıdır el-ḥaḳ ḥasāretlenmedi

1777

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ğarḳ-i ḥün-āb eylügen dīde-i pür-nemdi meni
Müm tek nerm eylügen ḥasret ile ğamdı meni
2. Şūretiñ yādı salur āteş-i hicrānı dile
Yandırar şubḥe kimi od dolı sīnemdi meni
3. ‘Aşḳ deryāsı derin ‘arzı ne ṭoli tehi yoḡ
Ğarḳ-ı girdāb eylügen bir bile ḳulzüm-di meni
4. Nirdeyem añlamuram kimse sorāḳım virmez
İllere yād eylügen āh-ı dem-ā-demdi meni
5. Döndüren ḳāmetimi hicrde mihrāb-ı ḥama^{1777/5}
Ḳāmeti serv-i sehī ḳara ḳaşı ḥamdı meni
- 213a 6. Fāş iden illere bu dāğ-ı derūn-ı dilimi
İtdigim reh-güzer-i yārda nālemdi meni
7. Ḳuruyup naḥl-i dilim āh-ı şerer-bārım ile
Görse kim zānn eylüyor bir ḳurı heyzüm-di meni
8. Az ḳaludur tükene ‘ömr yete başa ecel
Saḡlayan zinde hele gül yüzü ḥurremdi meni
9. Cānımı eylemişem şevḳ ile cānāna fedā
Buna teşvīḳ eylügen ḥaşlet-i Ḥātemdi meni
10. Nevberī daşı deler āteş-i āhı dilimün
Āhı yoḡ Kūhkene ṭāy eylemek kemdi meni

^{1777/5} hicrd: hicrid N2^{1777/6} yārda: yārıda N2

1778

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şöhret-i 'aşkıım kı lup Mecnün kimi rüsvā meni
Dād u feryādım idüp bir bülbül-i şeydā meni
2. Gül yüzün yāda salup gülşende geldim nāleye
Kays iken Mecnün idüp bir şüret-i Leylā meni
- 213b 3. Cānda yoğ táb ü tüvān maḥzün dile şabr u qarār
Ĝam hücüm-āver olup görmüş diyü tenhā meni
4. 'Āqıl-i devrān iken oldum cihān dīvānesi
Halk-ārā gözden salup bu töhmete kaçma meni
5. Nāvek-i müjgānıñı dutmuş kemān-ebrūlarıñ
Her yirde pinhān olam ğamzeñ kılar peydā meni
6. Bir müşekkil şüretim men şüret-i dīvāneden
Kaysveş dīvāneyem 'ālem bilür hercā meni
7. İstiyor zāhid meni tesbīḥ ile itsün firīb
Eylesün 'abdiyyetin şābit şanur a' mā meni
8. Virmerem dil zāhidin dilden riyā-yı pendine
Tā' ata celb eylüyüp bir kāmēt-i Tübā meni
9. Nevberā derd-i dilin dildāra söyle bī-ḥazer
'Āqıbet dil-şād ider ol dil-ber-i ra' nā meni

1779

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 214a 1. Ĝamlı günde maña sen virmediñ imdād elini
Men de rencide olup dutmamuşam yād elini
2. Ol kadar şabr iderem āteş-i hicrānıña kim
Açabilmez maña bir kimsene irād elini
3. Hāklısen vir müyesen ğamlı dile maḥfile yol
Degül inşāf duta ğamlı olan şād elini

4. ʿ Aşqda Ƙays maña eyledi taʿ līm-i cünün
ʿ Ācizâne öperem bir bile üstād elini
5. Āhımı salsam eger dağı yerinden Ƙoparar
Tīşe Ƙoy būs eylesün ʿ aczli Ferhād elini
6. Ğamlıyam incimerem dutmasa cānān elimi
Şād olan dutmayacağ dehrde nā-şād elini
7. Güzelim āh-ı dil-i Nevberiden eyle Һazer
Olma rāzī ki aça göklere feryād elini

1780

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. Һasretiñ ey mäh-ı tábān ğam-ğüsār eyler meni
FırƘatiñ elden salup bī-ihtiyār eyler meni
- 214b 2. Şahīb-i derd ü ğamem mülk-i belā sulţānıyam
Fevc fevc [kim] ğamlarım bir şehriyār eyler meni
3. ReşƘ iden ađyārđır ğam gönderen ğamğın dile
Ol Һesüdi Ƙoyma kim senden kenār eyler meni
4. Һayretimden göz dutar her dem Һayāle şüretiñ
Şād olar göñlüm hemān dem bahtiyār eyler meni
5. Bir taraf hicrān odı diger taraıdan fırcatiñ
Her gice tā şubħa dek encüm-şümār eyler meni
6. Pūç olardım olmasa başımda Һülyā-yı nigār
Vaşlıña fikr-i dilim ümmīdvār eyler meni
7. Vāriş-i şavt-ı ceres hem dād-ı nāğūs olmuşam
Menzil-i mağşūda dek dil bī-Ƙarār eyler meni

---

^{1779/4} ʿ aşqda: ʿ aşkıda N2

^{1779/5} ʿ aczli: ʿ aczili N2

^{1779/6} dehrde: dehrde N2

^{1780/2} [kim]: - N2

8. Nevberā bī-mihirden ašlā šadākat gözleme
Bağlasam ümmīd ona bī-ihtiyār eyler meni

1781

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Hakkı gören göz görer pertev-i ruhsârîni
Boynuna tavq eylüyor turre-i tarrârîni
2. Varını yoğ eylemiş her iki dünyâda ol
Kim ki seniñ bilmedi dâimīdir varîni
3. Kim ki saña cānını virmedi kıldı ziyān
Bilmedi öz sūrını tapmadı bāzârîni
4. Cānına yār istüyen yārine cānānın virer
Cānîni vir yapgilen sen dağı dildârîni
- 215a 5. Zülfünü zincir ‘ivaż bağlagilen boynıña
Zühd-i riyānı burağ terk eyle zünnârîni
6. ‘Aşkıni sal başına vaşlına ümmīd olup
Yağşı düşün ferğ idüp yārdan ağıyârîni
7. Qoyma ayılsın başın mest-i müdām itgilen
Açma fenā dāra bu nergis-i hammârîni
8. Zerle berāber dutan keslerin inşāfı yoğ
Nevberī munca güzel muntazam eş‘ârîni

1782

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

1. Her kimsenün benim tek olsa güzel nigārı
Olmaz onun elinde bi’l-merre ihtiyārı
2. Şahrāya zevk salsam zann itmüyün cünūnam
Lāle salar hayāle ol şüh-i gül-‘izārı

^{1780/8} bī-mihirden: bī-mihriden N2

^{1781/6} yārdan: yāridan N2

3. Deryâ-yı ʿaşk-ı cânân vüsʿatlidir velâkin
ʿÂşık ne ʿkadri bahsa görsenmüyor kenârı
- 215b 4. Devr-i ruḥuḥda zülfüñ bir ejdehâya beñzer
Saldı hirâsa gönülüm pür-piç-i zülf-i yâri
5. Pîr-i muğâna söyle terk eyle bâde vaşfin
Taʿrife lâyıķ oldu dünyâda göz ḥumârı
6. Maʿşûka âḥir eyler ʿaşk ehline teraḥḥum
Ḳoymaz müdâm giryân bu çeşm-i eşk-bârı
7. Dâğ-ı dil-i derûnım fâş oldu kâinâta
Ġam Nevberî götürdi gezdirdi her diyârı

1783

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilün

1. Salmuşam şahrâlara yorgun ceres tek dâdımı
Tâ yetürsün yârime bād-ı şabâ feryâdımı
2. Ḳaysa taʿne eyledim Ferhâda töhmet dem-be-dem
Ḳayf ola men bilmedim ʿâlemde öz irâdımı
- 216a 3. Vaşlına virsün rızâ tâ kim raķîb olsun helâk
Menden alsun varımı dünyâdaki her zâdımı
4. Vaşlına ümmîd olup hicrânına tâb eyledim
Şâd u mesrûr eyledim her dem dil-i nâ-şâdımı
5. Râğıb itdi gönülümü pîr-i muğân mey-ḥâneye
Ḳayli taḥsîn eyledim bu sâḥada irşâdımı
6. ʿAşķ taʿlîmin baña Mecnûn virüpdür Ḳudside
Yâd kılam ḥayr ile meşhûr olan üstâdımı
7. Ḳaysa Mecnûn söylüyüp Ferhâda dirler Kûhken
Sevdiğim cânân benim Nevber Ḳoyupdur adımı

1784

Meḫ'ülü Fā' ilātün Meḫ'ülü Fā' ilātün

1. Şahrâda gezmegimdir dīvânelik nişânı
Mecnûn mişâli men de geşt eylerem cihânı
2. Gellem figân u dâda küyînda ey gül-endâm
Gül mevsimi kesilmez bülbüllerin figânı
- 216b 3. Feryâd iden zamânda ma' zür dut niçün kim
Bülbül gelir figâna gördükde gülsitânı
4. Gülşen mübârek olsun gül faşlı 'andelîbe
Olsun helâl gül için gülşende dâstânı
5. Hâtif diyor nigârım gitdi meni hayâle
Dutsun gönül bu sırrı ağıyardan nihânı
6. La' l-i lebiñ şarâbın bildim helâl câna
Giçdi şarâb-ı devri mey-hâneler zamânı
7. Nevber yetürdi yâre mensûb olan hesapı
Virdi vişâl-i yâre geldi neye gümânı

1785

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gördim ol yârin yüzün cânımda tã' at kalmadı
Ay aparmışlar kimi tâ mende hâlet kalmadı
2. Şabrımı aldı felek virdi maña yüz min belâ
Başıma yağdırmamış seng-i melâmet kalmadı
- 217a 3. Virmedi bir gün görem kâm-ı dil-i hoşnüdümü
Başa dek efsûs kim dilde beşâşet kalmadı
4. Ğam şerîk oldu dil-i maħrûbı vîrân eyledi
Ortalukda yahşî kim dâim şerâket kalmadı

5. Yāre durdım rû-be-rû kıaldı dilim taķrı[r]den
Derd ü ğam izhârına onda feşâhat kıalmadı
6. Tâ' ne daşın çevreme yığdım hişâr itdim diyü
Hâne kıaydın çekmege dünyâda hâcet kıalmadı
7. Egri mihrâba meni da' vet iden zâhid özi
Tâ' atin pûç eyledi onda diyânet kıalmadı
8. Nevberî cân virmüsen cânânıña âsüdesen
Sen emânetdâr idin sende emânet kıalmadı

1786

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Tökdüler mey-hânede peymâne içre bâdeni
Yığdılar ser-hoş yire min men kimi üftâdeni
- 217b 2. Terk-i bâde kıılmaram terk eylesem de cânımı
Çünkü men terk itmüşem zühd ü riyâ seccâdeni
3. 'Aql u hüşim başdadır idrâkım ile câ-be-câ
Añladım bildim hemîn dâr-ı fenâ dünyâ meni
4. Muğliş-i yârem velî üftâdelikden ser-bülend
Hûblar şâhı sevür men tek faķır-i sâdeni
5. Nâşihın pendi meni min râha terğib eylüyor
Fikr-i sâlim mendedir men dutmuşam bir câddeni
6. Şüretiñ gözden salup hür ile ğılmân şüretin
İstiyor hürî göre sen tek bir âdem-zâdeni
7. Nevberî itdiñ cünün zülfüden ister silsile
Bend-i gerden kıl ona ğisüdaki kıllâdeni

---

^{1785/5} [r]: - N2

^{1786/4} hûblar: hûbılar N2

1787

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 218a 1. Kimse bu aḥvālîmi cānāna izhār itmedi
Derd-i dilden mihribān yārim ḥaberdār itmedi
2. Tökmeseydi gözyaşın olmazdı derdim āşikār
Dil onu öz başına izhār-ı aḡyār itmedi
3. Virmedi aḡyāra yol varsın nigārın kūyına
Ḥayli memnūnam meni rüsvā idüp ḥār itmedi
4. Bāḡa yārim gelmedi bülbül dayandı lāl dil
Dād u feryādın kesüp hem nāle vü zār itmedi
5. 'Ārız-ı cānāndan güldür tesellî gönlüme^{1787/5}
Gül için gönlüm daḡı tā meyl-i gülzār itmedi
6. Mest-i mey hūşyār olar mey neş'esi başdan gider
Nevberî 'aşkın meyi dünyāda hūşyār itmedi

1788

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 218b 1. Gözüm müştāḡdır görsün hemîşe 'ārız-ı yāri
Onu terk eylemez inse gözine āb-ı mirvāri
2. Dimün āsāndır terk-i muḥabbet ḡan yudan dilçün
Onu zevḡın ziyād eyler nigārın rüy-i gül-nārı
3. Fiḡān-ı bülbüle gönülüm ta' aşşuḡ arturar her dem
Dili meşḡül-i zevḡ eyler gider ondan dil āzārı
4. Dile her faşldan rāḡat giçer eyyām-ı 'ıyd-ı nev
Niçün kim seyr ider cānān gülistānı çemenzārı
5. Yüzüñ sulṡāndır çeşmiñ müjeñ ḡün-riz peykānlar
Kemān-ebrūdır ol şāhın mehāretli kemāndārı

^{1787/5} cānāndan: cānānıdan N2

^{1788/2} āsāndır: āsānıdır N2

^{1788/4} faşldan: faşlıdan N2

6. Ne hâcet kaşına vesme gözüñdür sürmeli hağdan
 Kaşandı onlarun bey' i pozuldu giçdi bazarı
7. Dolanar çarh-ı devvârı giçer her ' aşkın devri
 Felek devrin dolandırdı yetişdi devr-i Nevbârı

1789

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 219a 1. Defter-i ' aşkı maña tapşdı Mecnün gitdi
 Çâresiz derde dūçâr eyledi maḥzūn gitdi
2. Cām-ı mey dutmaz elim bāde yetişmez dilime
 Meni ser-mest eyelüyüp lebleri mey-gūn gitdi
3. Cānımı zāl-ı felek almadı ğamdan kūtara
 Çün elimden benim ol kāmēt-i mevzūn gitdi
4. Kırmızı bergi kabūl eyledi güller bu sebeb
 Yār gül-gūn giyünüp gülşene gül-gūn gitdi
5. Çoğları şerḥ eyelüyüp dehrde remz-i lebiñi
 Here bir fikre düşüp min cūra maẓmūn gitdi
6. ' Aḳıbet Nevberī cān kıldı nigārına fedā
 Diyen olmaz o hem yārine medyūn gitdi

1790

Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilün

1. Şem' -i rüyñ şavt ider her dem gönül pervānesi
 Odlanup cānı olar āḥırde bir gün yanesi
- 219b 2. Kaş ile Ferhādveş gönülüm sevür şahrā [vü] dağ
 Olmuşam bir Leylīveş şīrīn-lebin dīvānesi
3. Kaşsa min raḥmet maña örgetdi ' aşkın dersini
 Leylī mişli olmalı her ' aşkın cānānesi
4. Külḥen olsun menzirim kūy-i seriñde rāzīyem
 Başına deġsūn şehin āşūblı kāşānesi

---

^{1790/2} [vü]: -y1 N2

5. Hüzni ivi 'aşk ehline zevk ü şafâ me'vâsıdır
Biledir kısmet onun hilkatde 'işret-hânesi
6. Bu perîşân gönlüme bâ' iş nesim-i şubhdur
Koymur ser-cem' ide zülfün nigârın şânesi
7. Nergis-i hammârınun mestin bilüp pîr-i muğân
Şübheden çıhmış onun kim bağlanar mey-hânesi
8. Nevberî gam çekme kim gamdır hayâtın düşmeni
'Âşıka rahm eyelüyor âhir onun cânânesi

1791

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 220a 1. Sizi târı yetürün sevgilü cânâna meni
Olmuyun râzî yanam âteş-i hicrâna meni
2. Söz düşende diyün ol mâhveş-i seng-dile
Salmasun Kays kimi deşt ü beyâbâna meni
3. Gönlümü alsun ele bir dem onu şâd eylesün
Yine mu' tâd eyelüyüp nâle vü efgâna meni
4. Atmasun gamze oğun çeşmine kılsun gadeğan
Bir de tuş eylesesün gamzede peykâna meni
5. Teng-dil oldı benim nâleme hem-sâyelerim
Töhmetâmîz çekür her biri bir yana meni
6. Ser-hoşâne dimüşem bâdeye nişbetdi lebiñ
Tâ kabûl eylemüyor bādene mey-hâne meni
7. Āh-ı dildir cigerim güşesine rahne salan
Nevberâ gam getürer 'âkıbetin cânâna meni

1792

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

- 220b 1. Dutdurupsan güzelim nergis-i hammâre meni
Bend idüpsen o siyeh turredeki târe meni

2. Viridi fetvâni gözün kaçışına dutsun müjeni
Tuş ide ğayz ile ol ğamze-i hûn-ḥ̣āre meni
3. Kec-nigâhıñdı meni dehrde ğamgîn eylüyen
Gâhî geh hoş bahışın eyledi âvâre meni
4. Çâre-i derd-i dilim sendedi iller de bilür
Koymusan bes ne için söyle ki bî-çâre meni
5. Kimdi bu yirde gören raḥm dil inşâfı olan
Derdime çâre kı lup tâ yetüre yâre meni
6. Kaysı men hardan alum derd-i dilim söylemege
Tuş iden var mı hemân mürşid-i ğam-ḥ̣āre meni
7. Bunı bir men bilürem dildedir ‘aşkın veremi
Öldürer ‘âkıbetin gizli olan yâre meni
- 221a 8. Şehirim eşki olup merhem-i dâğ-ı cigerim
Yohsa hicrân gicesi yandırar odlare meni
9. ‘Aşk Mecnûna didi imdi ki sen gitmelüsen
Aparup tapşugilan dehrde Nevbâre meni

1793

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bend-i dâm-ı zülf idüp bir dil-beri meh-rû meni
Bir tük ile bağlayup maḥbûs idüp gîsû meni
2. Kâtl u ğâret eylüyüp ebrûları yağma gözi
Dutdurupdur siḥr ile ol nergis-i cādû meni
3. Kaysdır ta‘lîm iden ‘uşşâka ‘aşkın dersini
Görmüş ol dîvânelik âdâbına hoş-ḥû meni
4. Giriyedir gönlüm açan ref‘ eylüyen ğam tîresin
Kumrî tek ârâm ider bu nâle-i kû-kû meni
5. Âh kim bilmez benim ḥâlim nigâr-ı şâd-rû
Saḥlıyar hicrân günü zıkr itdigim yâ-hû meni

- 221b 6. Eyle za' f itmiş tenim tâ olmuşam gözden nihân
 Kıoyşalar pinhân ider eṭrâfdan bir mû meni
7. Gün-be-günden Nevberî artur nigâra rağbetim
 Ondan ikrâh eylemez ger olsa min bed-gû meni

1794

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ey şabâ hâlim benim ol dil-ber-i mehrûya di
 Dil perîşân olduğun zülfe toğun gîsûya di
2. Tîr-i müjgân kıoymuyup şağ yir dil-i mecrûhda
 Dil açup bu şekveni řâķ-ı kemân-ebriya di
3. Dil dönüp dîvâneye tedbîr-i zincîr eylesin
 Bağlasun dîvânesin zülf-i siyehden mûya di
4. Lâle tek dâğ kıoymuşam hicrinde pür-ğün gönlüme
 Dâğımı gül yüzdeki ħâl-i siyeh hindûya di
5. Meni ħayretde kıoyan çeşm-i siyâhîndır seniñ
 Git bu süzgün gözlerin ħammârını âhûya di
- 222a 6. Dutdurupsan gönlümü ol nergis-i cādûlara
 Bu tılsım-ı muħkemi mâhir olan cādûya di
7. Nevberîden dil çeküp nâ-fehm olmuşdur ħekîm
 Derdini bîmârınun vaşlıñda [kim] dârûya di

1795

Meṣ' ulü Fâ' ilâtün Meṣ' ulü Fâ' ilâtün

1. Dâğ-ı dil-i derûnın gözyaşındır güvâhı
 Şabr u taħammül olmuş hicrâna dil penâhı
2. Bâb-ı teraħħum açmaz bilmem niçün nigârım
 Çoğdur yanında yoğsa bu ' aşıkın günâhı

^{1793/6} eṭrâfdan: eṭrâfıdan N2

^{1794/2} mecrûhda: mecrûhıda N2

^{1794/7} [kim]: - N2

3. Nişbetdi aşa gökde her-çend kim meh-i nev
Ağı araya tims l itmek dil iştib hi
4. Nevk-i m jen şuf fin uvvetli bilme c n n
G nl mdedir mu bil onlara am sip hi
- 222b 5. Bama a ret ile şad-p re ırasına
Virme ged ya nişbet   aşıkdır   aş ş hi
6. şanma dilimi Ferh d dutmuş elinde tışe
P -m l B -sütünü itmekte vardır  hi
7. şaqr  gezen degüldür gönlüm miş l-i Mecn n
K y-i serinde y rin geşt eylüyor şif hi
8. Bülbüllerin maalli gülşende şa-ı güldür
Bu yirde kim görüpdür z g u zaan siy hi
9. Nevber fianı y re yetmez ki  re ılsın
Alsun dilin eline ram ile g hi g hi

1796

Mef 'ilün Fe' il t n Mef 'ilün Fe' ilün

1. Götürdi bülbül-i n l n dilimden efanı
Fi n u n le ilen doldurdu g list n 
2. İşitdi derdimi Ferh d  z n virüp daa
Diy ldi aysa o hem mesken itdi şaqr n 
- 223a 3. abibe yüz evir p derdimi şoranda didim
aırmuyup gelebilmez bura Mesih n 
4. Meni muayyed-i   aş-ı nig r itmek i n
Meşiyyet oldu idem terk-i b g-ı rıv n 
5. Z m ne görmüyecek men kimi olan   aşı
Ne sen miş li güzel h b-r y-i c n n 
6. Menem ki baqlamuşam boynumu bir ince t ke
O aysdır ki gezüp av ile bu d ny n 

7. Şabāya çoḡ dimüşem zülfünü açanda nigār
Dimāğ-ı Nevbere vir ʿıtr-ı ʿanber-efşānı

1797

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Her gice yāda salur senden ʿivaż hicrān meni
Yandırar tā şubḡa dek bu āteş-i sūzān meni
- 223b 2. Virmüyüp rāḡat nefes dutmaḡı bir dem cānıma
Neylüyor men bilmürem bu ḡālet ile cān meni
3. Yoḡ muʿālicden maña bir çāre tedbīr itmüyün
Eyledir derd-i dilim ḡayy eylemez Loḡmān meni
4. Sīneme el ḡoymuyun tāb-ı ḡarāretten yanar
Şöndümez bu āteş-i cān ile bir ʿummān meni
5. Ḥāmūş eyler hicrde eşk-i terim dil āteşin¹⁷²⁵
Od elinden ḡurtarar bu dīde-i giryān meni
6. Bülbül-i gülzārda güller getürmiş nāleye¹⁷²⁹
Nāleye salmış daḡı bir nev-gül-i ḡandān meni
7. Şehlerin ḡaşrın seven göñlüm benim yoḡdur niçün
Rāḡıb-ı süknet idüp kūyındaki külḡān meni
- 224a 8. Nevberā iller meni aşlā ferāmūş eylemez
ʿĀleme meşḡūr ider bu eldeki dīvān meni

1798

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Melāl ü miḡnete cānān dūçār ḡıldı meni
Gözümü yolda ḡoyup intizār ḡıldı meni
2. Ne gelmedi ne gelenden sifāriş eylemedi
Bu intizārım ile bī-ḡarār ḡıldı meni

^{1797/5} hicrde: hicride N2

^{1797/6} gülzārda: gülzārıda N2

3. Kesilmedi gözümün kaçresiyle âh-ı dilim
‘Umūma eşk-i terim âşikâr kıldı meni
4. Bir âhū gözlü nigārın şikârı kaçdım olup
Salup kemendine şaydım şikâr kıldı meni
5. Ğam ile derdini Mecnūn gidende tökdi çöle
Tenimde sâkin olup ihtiyâr kıldı meni
- 224b 6. Gice şabâha kimi eyledim hayâl-i vişâl
Maḥall-i fikrim olan ğam-güsâr kıldı meni
7. Mu‘ ayyen olmadı vaqt-i vişâlin ey Nevberî
Ḥesâba dutmağa encüm-şümâr kıldı meni

1799

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Baş açuḡ seyr eylediñ gülşeni bâġı çemeni
‘İtra doldurdu saçıñ râyiḡası yâsemeni
2. Ḳadriñ arturdu gülün ġonçanın aġzıñla yüzüñ
Gül görüp ‘arızıñı ġonça görende deheni
3. Ḳaysı Mecnūn eylüyen şüret-i Leylîdir o hem
Görse Mecnūna döner sen kimi sîmîn-bedeni
4. Ser-i kūyında ölem ḡâk-i derin şadr-ı ḡanûḡ
Penbe-i dâġ-ı cününim ‘ivâz eyler kefeni
5. Gülü bülbüldi gören gülşen-ârâ men de seni
Men ‘ivâz eylüyoram ol kimi bir nâle-zeni
- 225a 6. Āh-ı serdim daġıdup daġı töker şahrâya
Lâyıḡ-ı töhmet idün tiş dutan Kūhkeni
7. Ser-i kūyında fiġân eylerem ol ḡadri ki men
Isladar eşk-i terim cismdeki pîreheni
8. Ney-i mey-ḡâne men-i ġam-zedeye nâle ider
Nevberâ dutdı meger pîr-i muġân ye’sse meni

1800

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün

1. İřitmediñ dilimin munca āh u nālesini
Nazarda dutmadiñ ey gül gözüm Őelālesini
2. Ğumār-ı nergis-i mestiñ görende pīr-i muğān
Serābı tōkdi yire sındıdı piyālesini
3. Fiğāna bülbül-i Őeydā gelüpdı gülşende
Seni görünce unutdı nevā [vü] nālesini
4. Miřāl-i dāne-i inci gül-‘ arızıñda teriñ
Salur Ğayāle gülün ŞubĞ-demde jālesini
- 225b 5. Őarāb-ı la‘ l-i lebi müskirāt bilmedi dil
Görüpdı müctehidin Ğükmünü risālesini
6. Melāl ü miĞneti yārin dile güvārādır
Ğabül eylemüşem onların Ğavālesini
7. Getürmeyün dile Mecnūn melāl ü miĞnetini
Danışmuyun daĞı ol bī-nevā maĞālesini
8. Ğoyupdı reşk ü Ğasedden diline dāğ-ı siyāh
Ğacīl idüpdı yüzüñ surĞ-ı bāğ-ı lālesini
9. Ğaťār-ı ‘ aşĞda Nevber olupdı ser-Ğafle
Dönüp nigārı düşünde onun nevālesini

1801

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Gören bu Ğamlı göñlüm řād olar mı
Bu vīrāne gine ābād olar mı
2. İder mi terk-i feryād u fiğānın
Neřāť u ‘ iřrete mi‘ yār olar mı

---

^{1800/3} [vü]: -y1 N2

^{1800/9} ‘ aşĞda: ‘ aşĞıda N2

3. K onar mı murġ-i dil Ő h-1 mur da
Kemend-i z lf den  z d olar mı
4. Fiġ nım s kit eyler   andel bi
Diyir y r n bile fery d olar mı
5. Fer m Ő eylüyüp   uŐŐ k  c n n
Gören h lim nig ra y d olar mı
6. Gel r hicr nda fery da gönlüm
G reydim d d ma imd d olar mı
7. İtirmiş Nevber  k y-i nig r n
Maħall-i y re bir irş d olar mı

1802

F 'il t n F 'il t n F 'il t n F 'il n

- 226a 1. B ġda bir serv yoħ  add-i h r m n n kimi ⁷³³
H yreti yoħ nergisin bu  eŐm-i h yr n n kimi
2. C n ile cismim daħı  nsiyyetinden el  ek p
H l-i dil  Ő ftedir z lf-i per Ő n n kimi
  3.  oħ ta' acc bli deg l g ft rda ger olsa dil
Sözleri bir dürrdür la' l-i d r-efŐ n n kimi
  4.  arħ yayı istiyor atsın maħa t r-i ecel
Olabilmez t r-zen peyk n-1 m jg n n kimi
  5. Sehvdir hicr n odın dutmaħ ber ber d zaħa
R himi vardır onun yoħ n r-1 hicr n n kimi
  6.  oħdı g l g lz rda elv n rengin   ömrü az
  İtr-1 hoş bir g lde yoħ g l-r y-i h nd n n kimi
  7. Sen ki ey Nevber   z n b m r-1 derd-i   aŐŐsın
Var  ab bi n derd-i b -derm na c n n n kimi

^{1801/6} hicr nda: hicr nda N2

^{1802/1} b ġda: b ġda N2

^{1802/3} g ft rda: g ft rda N2

1803

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 226b 1. Terk-i bâde kılmaram terk eylesem de cânımı
Çünkü görrem cāmda men şüret-i cânânımı
2. Hâsret-i cânân degül bu cânımı elden salan
Ta' ne-i ağıyardır her dem qaraldan çanıımı
3. Çoğ ta' accüb itmüyün arāmsız gözyaşıma
Bilmüyorsuz dildeki mevc eyelüyen 'ummânımı
4. Hâyet üzre olmakım 'ayn-ı sa' âdetdir maña
Fikr-i vaşl-ı yârdan dūr itmürem bir anımı
5. Mescid olsun vâ' izin ma' bedgeh olsun
Yâr küyün vir maña cām-ı mey-i mey-ğânemi
6. Şüretimi görmüyen bir kes olarsa Nevberî
Bilecekdir men kimem görcek benim dīvânımı

1804

Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Şabâ nigârıma ' arz it melâl ü miñnetimi
Dilimde âteş-i hicrân gözümde hâsretimi
- 227a 2. Yetişdi ağzıma cânım düşüpdi tenge nefes
O mâh-rûya diyün' acz ile vaşiyetimi
3. ' İlâcı ondadı derd-i dil-i belâ-keşimin
Terahhüm ile revâ eylesün bu hâcetimi
4. Metâ' -ı cânımı virdim menâl ü devlet ilen
Yolunda şarf eyledim mâl u cân u devletimi
5. Ne seng-dildi ki bir dem nazâr yetürmez olup
Nigâr bilmedi dilde merâm u niyyetimi

---

^{1803/1} cāmda: cāmıda N2

^{1803/2} ağıyardır: ağıyardır N2

^{1803/4} yârdan: yâridan N2

6. Cefânı terk eylüyüp luḡ eylesün ikdâm
Bilür o yahşısı benim bezlimi seḡâvetimi
7. Vişâl-i yârim olup gönlümün temennâsı
Onıñla men görürem Nevberî sa‘ âdetimi

1805

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 227b 1. Hoş görüpdür süknete hicrân gününde ğam meni
Ĝam maḡalli olmuşam bilmiş hamu ‘âlem meni
2. Derd ü ğam dağun olup Mecnûn ölen günden beri
Aḡtarup onlar tapup bir ḡal‘a-i muḡkem meni
3. Tîşe-i cân u dilim âhımdı şâm-ı hicrde^{1805/3}
Râḡat itmez bir zamân bu dîde-i pür-nem meni
4. Fıkr-i vaşlıñdır dile bir ḡadar teskînlik viren
ḡayretim ‘aksiñ dutup şâd eylüyor her dem meni
5. ‘Aşḡ ile bîmâr olan cânâ ne ḡâcettir ḡabîb
Uyğun itmez şıḡḡata dermân ile merhem meni
6. Saltanat taḡtında yoḡ ‘aşḡ ehline zevḡ ü şafâ
Maḡfilinde yâr ilen sâkin idün bâhem meni
7. Olmaz idim şöhre-i âlem men aşlâ Nevberî
‘Âleme meşhûr idüp bu dîde-i giryem meni

1806

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 228a 1. Terlemiş ruḡsârıñı yâda salur gül şeb-nemi
ḡa‘ ne eyler sünbüle reyḡâna zülfüñ perçemi
2. Gülşen-i rüyñ gerek bir çeşmeden sır-âb ola
Gözlerim cârî ider gülzârı-ı ḡüsne bu nemi

^{1804/6} bezlimi: bezlimi N2

^{1805/3} hicrde: hicride N2

3. Kārvān-ı ğam düşüp hicriñde dil şahrāsına
Hürmet ile sahlıyar senden gelen fevc-i ğamı
4. Rū-be-rū dursañ yüzüñ hūrīleri eyler hacīl
Görmüpler bir bile sīmāda sen tek ādemi
5. Ün dutupdur görmüşem her yan der-i mey-ḥāneni
Rindlerdir sahlayan bu yirde ‘āşık mātemi
6. Vaşlñ içün titriyor cismimde a‘zā-yı beden
Hem ciger tullar özün pişvāzına dil bāhemi
7. Münḥaşırdır ḥālet-i dīvānelik ruḥsārıma
İştibāhından kenār itdim men ehl-i ‘ālemi
- 228b 8. Sen ḥazer kıll Nevberī ol ğamze-i ḥün-ḥārdan
Ḥāne-i zembūr tek şān eylüyendir sīnemi

1807

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Göñlüm olmuş ey şanem zülf-i siyāhñ bestesi
Cānım olmuş ḥasret-i ruḥsār-ı alñ ḥastası
2. Gözleriñ ḥayrān ider deşt-i Ḥotan āhūların
Yüziñi görsün geler peyveste ceyrān destesi
3. Tek-be-tek müjgān oḡu cem‘ itdi dağun göñlümü
Toplamışdır bir yire tır ü kemān peyvestesi
4. Ḥancer ile kes başım men ḫanıımı itdüm ḥelāl
Çünkü şimşād eldedir ol cān-feşānñ destesi
5. Dindidim cānānımı dinmez dayandı ğālibā
Şehdilikdendir hemān şirīn dudakın bestesi
- 229a 6. Ağzıña ğonça diyüp ruḥsārıña gül-berg-i ter
Yaḥşıdır zülfe didin rüyñda reyḥān destesi

^{1806/5} rindlerdir: rindilerdir N2

^{1806/7} iştibāhından: iştibāhından N2

^{1806/8} ḥārdan: ḥāridan N2

7. Bî-ħaberdir ol ŧeh-i ħübān dil-i Nevbārdan
ŧormuyor aħvālîmi ol ağızı Demġan pistesi

1808

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Āġeh eyle ağızınun sırr-ı nihānından meni
Ĥālî kııl bāremdeki maħfî beyānından meni
2. Saldıñ iller ağızına rüsvā-yı devrān eylediñ
Bir vefā göster kıutar iller dehānından meni
3.   Aŧı için Kıays ile men dūnyāya bāhem gelmiŧik
Ayrı salmıŧ  arġ-ı dūn anıñ zamānından meni
4. Bildi cānān kim dutup zūlfünde göñlüm āŧiyān
Zaġm-ı dildir kıoymuyor bu āŧiyānından meni
- 229b 5. Adımı il  ekmese dūnyāda ġamġin olmaram
Salmasun ol māh-rū ŧirrin zebānından meni
6. Ģülŧen-i rüyında bu feryādıma dutsun kıulaķ
Kıoymasun pervāz idim bu ġülsitānından meni
7. Ne rücu' ı Nevberin āb-ı ġayāt-ı Ĥızır ilen
Yār sir-āb eylesün āb-ı dehānından meni

1809

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Men de feryād eylerem ġülzārda bülbül kimi
Dil-berimdir   ömrümün bāġındaki bir ġül kimi
2. Dil ġubārı kıat olur hicrānda ġözyaŧına
Mülk-i dilde ġhāne-i   aŧıa dutulmuş ġil kimi
3. ŧām-ı hicrāndır iden pejmürde sensiz ġhālîmi
Āfet-i devrāndan daġun olan sūnbül kimi

^{1807/7} Nevbārdan: Nevbārıdan N2

^{1809/1} ġülzārda: ġülzārıda N2

^{1809/2} hicrānda: hicrānıda N2

^{1809/3} devrāndan: devrānıdan N2

4. Olmadı mümkün bilem āhîr vişâliñ vaqtini
Şāniyem sensiz giçür hicrānda bir il kimi
- 230a 5. Dil tekellüm eylüyor gönlümle cānān şöhetin
Güft ü gūya şevk ilen nāṭıķ olan bir dil kimi
6. İl maña Mecnūn dise rüsvālıkımda ḥaqlıdır
Görmüyor onlar meni bir ādem-i kāmîl kimi
7. Neylüyüm ey Nevberī aġyārdan töḥmet oḡu
Sancılıpdur sīneme düşmen elinden mīl kimi

1810

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sākiyā doldur leb-i cānāndan peymānemi^{1809/4}
Çün o meydîr ref' iden ġamġin olan dilden ġamı
2. Mest-ḥālet 'ālem-i ḥayretde sākin kıl meni
Dilden iḥrāc eylüyüm hemm ü melāl-i 'ālemi
3. Kııl meded tā anḡarīb olsun maña vaqt-i vişāl
Kāfidir ġamġin dilim rencūr iden hicrān ġamı
4. Çoḡ ta' accüb itmüyün ġül-ġün olan gözyaşımā
Ḥūn-i dildir kim gelür ruḡsāra yaşım bāhemi
- 230b 5. Pīç-pīç oldum disem hicrān şebinde bāver it
Ḥavātır dutdum yüzüñ devrinde zūlf-i perçemi
6. Bā-ḡaber olmazdı bu pinḡān ġamımdan ḡiç kes
Āşikār itmezdi dil tā olmasaydı göz nemi
7. Şöhret almışdı dilim Nevber şebāt u şabrda^{1810/7}
Mūm tek nerm eyledi hicrān bu ḡalb-i muḡkemi

^{1809/4} hicrānda: hicrānda N2

^{1809/7} aġyārdan: aġyārdan N2

^{1810/1} cānāndan: cānāndan N2

^{1810/7} şabrda: şabrda N2

1811

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çoḡ perīşān-ḡāl idir zūlf-i perīşānıñ meni
Ḥadden artuḡ incidir āsīb-i hicrānıñ meni
2. Az ḡalup cān mülküni terk eylesün rūḡ-i revān
Cāndan ikrāḡ eylüyor ayrı olan cānın meni
3. Çāk-i dāmen eylüyüp Ḳays-ı beyābān olmuşam
Bu işe terḡīb idür çāk-i girībānıñ meni
4. Dem-be-dem gözyaşdır hicrānda rūya revān
Mest ü maḡmūr eylüyüp ol çeşm-i mestānın meni
- 231a 5. Derd ile miḡnet tapur her yirde olsam cānımı
Āḡ kim me'yūs idir bu derde dermānıñ meni
6. Şem'-i ruḡsārıñ ṡavāf eyler gönül pervānesi
Evvel āḡir yandırar ruḡsār-ı sūzānıñ meni
7. Baḡr-ı ḡamdan Nevberī müşkildi cānın ḡurtara
Bilmüşem kim ḡarḡ ider bir gün bu ṡūfānıñ meni

1812

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Perīşān zūlfüñe dil tapşuran dīvāne olmaz mı
Dolanan başıña şām u seḡer pervāne olmaz mı
2. Seḡer-dem şāneni dutma ele āyīneye ḡarşu
ṡavāf itme ki zūlfi elimden şāne olmaz mı
- 231b 3. Seniñ yanıñdaki külḡen maña rāḡatdı her yirden
Ser-i kūyıñdaki menzil maña kāşāne olmaz mı
4. Elim senden çeküp düşsem cünün tek deşt ü şaḡrāya
Tamāmen ḡış ü aḡvāmım maña bī-gāne olmaz mı

---

^{1811/4} hicrānda: hicrānda N2

5. Eger bir şem^ç tek senle ola[r]sam her gice bâhem
Gözümde kaçır-ı şâhâne uçuk vîrâne olmaz mı
6. Dutupdur dâmeniñ Nevber ona rahm it etek çekme
Terahhum eylemek sen tek şeh-i hûbâna olmaz mı

1813

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Reşk ider görcek gözüm şimşâd eliñde şâneni
Gösterende şâneye ol zülf-i ^ç ıtr-efşâneni
2. Âteşin rüyıñ meni yandırdı yoğsa bâveriñ
Şem^ç ler devrinde gör hâkister-i pervâneni
3. Cân taleb itseñ onu virmekde itmem imtinâ^ç
Öldümezler şevk ile cânın viren merdâneni
- 232a 4. Men ne Ferhâdem gezem Mecnûn kimi şahrâ [vü] dağ
Terk itmem şâniye kûy-i ser-i cânâneni
5. Saltanat tahtın vîrân tâlib olan sultânlara
Sahlayun ancak maña cânân viren külhâneni
6. Bağlayun mey-hâneni rindi kovun şahrâlara
Men ki dutdum mâh-rû cânândan peymâneni
7. Yârimindir Nevberî elde kabâle ^ç aşk-ı dil
Olmaram râzî göre cânânımı bî-gâneni

1814

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Dolupdı lebleri yârin meye piyâle kimi
^ç İzâr-ı ali kızarmış çemende lâle kimi
2. Nigâr-ı la^ç l-i lebinden dutupdı bâde gönül
İçüp de gelmedi hûşa hele bu hâle kimi

^{1812/5} [r]: - N2^{1813/2} şem^ç ler: şem^ç iler N2^{1813/4} [vü]: -y1 N2^{1813/6} cânândan: cânânıdan N2

- 232b 3. K̄ara ḡun olduğumun Şerh̄ini yazanda k̄alem
Batur k̄araya benim tek iinde n̄ale kimi
4. Niķ̄abı a ki dutar ter ȳz̄ũn ħar̄aretten
İz̄ar̄ĩn ūzre durar berg-i ḡulde j̄ale kimi
5. Ves̄aif ehli ḡoz̄ũn oĥşadır Ĥotan ḡoz̄ũne
Olar mı āh̄uda bir ḡoz bile piȳale kimi
6. Na‘im-i ķ̄ut-i dilimdir d̄üşende beslediḡun
Ba‘ir-i ḡoñl̄um onu ĥoşluyar nev̄ale kimi
7. Ne ķadri ġamzeñ oĥuñ nişbet id̄updi ĥasta dile
Ĥes̄aba gelmez olar fikrden ĥaȳale kimi
8. Seniñ yoluñda ne var yoĥ varımdı el ek̄urem
Ĥaȳat-ı cism ile c̄an Şervet ile m̄ale kimi
- 233a 9. Ḡuzeller ire seniñ ḡormedim ber̄aberiñi
Tam̄am-ı Şehri dolandım gel̄up maĥ̄ale kimi
10. Yetişmez olsa eli Nevberin viş̄ale eger
Rev̄ane reh-ḡuz̄er eyler yaşın Őel̄ale kimi

1815

Fe‘il̄at̄un Fe‘il̄at̄un Fe‘il̄at̄un Fe‘il̄un

1. Nezd̄ir ȳare benim cismim-ār̄a c̄an olalı
Őah̄ib-i c̄an deḡulem m̄ail-i c̄an̄an olalı
2. D̄aġ-ı hicr̄anı dilim c̄an kimi basmış d̄oř̄ũne
Bileli sende ciger d̄aġına derm̄an olalı
3. Dil ki ferȳad eyl̄uyor s̄akit olur b̄ulb̄ul-i b̄aġ
L̄al idir ĥayret onu men saña ĥayr̄an olalı
4. M̄umkin olmur eyl̄uyem murġ-i dil-i z̄arımı ř̄ad
Meskeni murġ-i dilin z̄ulf-i per̄iş̄an olalı

---

^{1814/6} ķ̄ut: ġ̄ut N2

^{1814/7} fikrden: fikriden N2

- 233b 5. ‘Aşk-ı Leylile özün Kays cünün itdi velī
Men de timsālem ona çāk-i girībān olalı
6. Zevk-i vaşlıñdı meni guşşadan āzād eylügen
Kāt olup mihr-i ruḥuñ kana ciger kan olalı
7. Güli men çoḡ sevirem yāda salur gül yüziñi
Elde ey Nevberī bir nev-gül-i ḥandān olalı

1816

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Muḳayyed eylesin ey gönül piyāle seni
Şarāb-ı töhmet-i ḥalka ider ḥavāle seni
2. İştümüyüp sözümi müs kirāta meyl itdiñ
Salandı iller içinde rezil ḥāle seni
3. Zekānı terk kı lup ‘aqlıñı ider zāyi‘
Cihānda ḥasret ider ‘aql ile kemāle seni
- 234a 4. Müdām miḥnetiñ artar ḥayāl-i bāde ilen
Yetüştüyende ele tuş ider melāle seni
5. Bir ayrı çāre dilin derdine ara aḫtār
Fesād-ı ümmdü bāde koyandır ale seni
6. Seni ḥarāmī kimi eylüyor ḥarāma ḥarīs
Cihānda ḥasret ider ‘izzet-i celāle seni
7. İşt bu tavşiyesini Nevberiden ey ḡāfil
Muḳayyed itmege qoyma hemīn piyāle seni

1817

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Eskik olmaz şām-ı hicrān ‘arızımdan göz nemi
Eşk-i çeşmim ısladır pīrāhenimden sīnemi
2. Kaṭre kaṭre ter durup gül-berg-i ter ruḥsārda
Şanki bir gül bergine düşmüş şabānun şeb-nemi

^{1817/2} ruḥsārda: ruḥsārıda N2

- 234b 3. Pîşvâz itmek diler gönlüm müjeñ peykânını
Çāk-i sīnemden ciger tullar özün dil bāhemi
4. Āh-ı cān-süzüm eger düşse cihān deryāsına
Def aten huşk eylüyor bile harāret kılzümü
5. Ney salar mey-hāneye dil-süz olan şavt-ı hazīn
Ġālibā pīr-i muġān dutmuşdur ‘aşık mātemi
6. Rāġıb itdün gönlümü ey şūh renc ü mihnete
Reşk ider fülād eger görse bu kalb-i mühmeli
7. Nevberī cān u dilim vüs‘atlidir ġam fevcine
Gūşesinde yir virüp rāhatladır yüz min ġamı

1818

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 235a 1. Gül-rū didiler yāre gidüp hāra yanaşdı
Nālān koyup öz bülbülün aġyāra yanaşdı
2. Men reh-güzer-i yāri dutum nāleye bülbül
Feryād u fiġān eyledi ġülzāra yanaşdı
3. Pervāneni şem‘ yandıdı ruhsār odı cānım
Birden her iki ‘aşık olan nāra yanaşdı
4. Mecnūn özine ‘aşqda şahrānı begendi
Ferhād dutup tīşeni daġlara yanaşdı
5. Yūsuf diyesen ‘aşq-ı Züleyhānı bilürmiş
Çııdı kıyudan Mışrda bāzāra yanaşdı
6. Od dutdı Kerem ‘āķibetin Aşlı ġamında
Şabr eylemedi āh-ı şerer-bāra yanaşdı
- 235b 7. Ney nālesini nālem ile saldı cihāna
Hem-dem olup ol dem ki dil-i zāra yanaşdı

^{1817/6} mühmeli: mühmeli N2

^{1818/4} ‘aşqda: ‘aşkıda N2

^{1818/5} Mışrda: Mışırda N2

8. Ğam defterini Ğays itirmişdi cihānda
Tapşırdı onu tapmaĝa Nevbāra yanaşdı

1819

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Ğamım ilden nihān dutdum aup āħir alem yazdı
Yazup dīvānı doldurdı kitābet ıldı kem yazdı
2. Sirişk-i eşmimi her dem tōküp gōzden alemdāna
uru olduca gōzyařım onu ter ıldı nem yazdı
3. Ğayāl itdim alem yazsun ' ilāc-ı derdi ūmāra
araya batdı men gōnlü devā zībā şanem yazdı
- 236a 4. avāf-ı Ka'be-i rūya mūsellemdir gerek urbān
Bu şavta cāndan urbān miřāline ĝanem yazdı^{1819/4}
5. Tūkenmezdir dilim derdi alem bī-hūde sa'y eyler
Tamām itmez ki bu derd-i dilü yūz min raam yazdı
6. Nevā [vū] nāle-i neyden gōtürdi mūsikī řer-cān
Hevā-yı ' aşkı başımda gōrünce zil ü bem yazdı
7. Didim řarrāfa vir ıymet kelām-ı Nevbere el-a
Onun her satırına ıymet bahā yūz min direm yazdı

---

^{1819/4} cāndan: cānıdan N2

^{1819/6} [vū]: -y1 N2

SONUÇ

Türk dili bugün üç yüz milyondan fazla insanın konuştuğu geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Dolayısıyla Dîvân Edebiyatı sadece Anadolu'da değil Türklerin yaşadığı hemen hemen her yerde büyük temsilciler çıkarmıştır. Özellikle Azerbaycan sahası ve Çağatay sahası bu anlamda önemli temsilciler yetiştirmiştir. Azerbaycan sahasında Fuzûlî ve Nesîmî gibi büyük şairler sadece kendi dönemlerinde değil geniş bir coğrafyada ve öldükten sonra da etkilerini sürdürmüşlerdir.

Dîvân şiiri Anadolu sahasında genel olarak 19. yüzyıldan sonra modern şiirin etkisiyle temsilci yetiştiremez hâle gelmiştir. Temsilci sayısında azalmalar meydana gelmesine rağmen az da olsa bu şiire özel ilgi duyanlar olmuş ve bu geleneği takip ettirmişlerdir. Bunlardan birisi de 1885-1967 yılları arasında yaşamış Kerbelâyî Kara Meşhedî Süleymanoğlu Aliyev'dir. Şair şiirlerinde Nevberî, Nevber ve Nevbâr mahlasını kullansa da genel olarak Nevberî ismini tercih etmiştir. Şairin kullandığı mahlas yeni yetişen meyve ve çiçeğe mensup anlamlarına gelirken şairin edebiyat dünyasına yeni ve taze şiirler yazma hedefini de ortaya koymaktadır.

Nevberî velût bir şahsiyettir. Onun sadece Dîvân'ında bin sekiz yüz on dokuz gazel bulunmaktadır. O, bir gazel şairidir. Dîvân'ının tamamı gazellerden oluşmaktadır. Nevberî Dîvânı'nda Arapça ve Farsça kökenli birçok kelime bulunmaktadır. O, zengin bir kelime hazinesine sahiptir. Şairin Dîvân şiir geleneğine hâkim olduğunu söyleyebiliriz. Dîvân şiirinin unutulmaya yüz tuttuğu bir dönemde Yahya Kemal'in tabiriyle Dîvân şiiri meşalesini taşımaya çalışan 20. yüzyıl şairleri arasına girmiştir.

Nevberî şiirlerinin tamamında aruz vezni kullanmıştır. Aruz vezni kullanmada oldukça maharetlidir. Şiirlerinin aruz veznine uygun olmasına dikkat eden şair, aruzun bozulmaması için Türkçe kelimelerde kimi zaman ünsüz ikizleşmesi ya da ses düşmesini bilinçli olarak uygulamıştır. Bu hassasiyet doğrultusunda Arapça kelimelerde ise kelimeye ünlü ses eklemeyi uygulamıştır.

Nevberî'nin hayatı ve edebî kişiliğiyle ilgili kaynaklarda yeterince bir bilgi bulunmamaktadır. Özellikle onun edebî kişiliğine yönelik tespitlerde bulunmak için şairin beyit aralarında şiire ve şaire dair söylemlerinden bazı çıkarımlarda bulunulmaya çalışılmıştır. Onun şiirinden hareketle şunları söylemek mümkündür:

Şiiri kendi değerini artıran bir unsur olarak gören Nevberî, şiirinin kalitesini anlayabilenlerin ancak arifler olduğunu söyler. Bu söylem Dîvân'ın farklı yerlerinde

birçok defa tekrar edilmiştir. Bu ifade şairin şiirinin herkes için değil yüksek zümre olan âlimler ve ariflerin anlayabileceği tarzda yazıldığına ifadesidir. Dolayısıyla Nevberî şiirinin alelade bir söylemi ve sıradan bir muhatabı yoktur.

Nevberî şiirinin en önemli özelliklerinden birisi de rumuzlu söylemdir. Başkalarını kendi şiirlerindeki remizleri çözmeye davet eden şair, zamanın şairlerine de kendisinin rehber olduğu belirttiğinden şiirde iddialı biri olduğunu söyleyebiliriz.

Şiirlerini anlamak için okuyucuyu derin tefekküre davet eden şair, şiirlerine nazire yazılmaya mazhar olduğunu söyleyecek kadar öz güveni yüksektir.

Şiirlerinde aşk membandan beslenen şair, lirik bir söyleme sahiptir. Şairin dert, tasa ve hicran temalı şiirleri eser içerisinde oldukça fazladır. Bu temalar şairin en önemli motivasyon unsurudur.

Nevberî, şiir yazmada zorlanmaz. Zengin bir kelime dağarcığı ve geniş bir hayal dünyası vardır. Nazire şiir yazmada mahir birisidir.

Sözü inci ve mercan gibi değerli gören şair, sözü süsleyen unsurun mânâ olduğuna inanır.

Klasik Türk Edebiyatının edebî anlayışına bağlı kalarak âşıkane, rindane tarzda şiirler yazmıştır. Nevberî'nin tasavvufa ait unsurlardan yararlanarak sanatkârane bir üslup doğrultusunda mutasavvıf bir eda ile yazdığı şiirleri de vardır.

Nevberî'nin şiirinin ve düşünce dünyasının oluşmasında başta Fuzûlî olmak üzere Nesîmî ve Mansur gibi şahsiyetler önemli yer tutar. Nevberî'de her üç düşünürün etkisini görmek mümkündür. Bunlar içerisinde özellikle Fuzûlî oldukça önemlidir. Fuzûlî'ye hayranlığını sıklıkla dile getiren şair, onu üstat olarak kabul eder. Fuzûlî'ye yazdığı tahmisler, Dîvân'ında yazdığı nazireler ve dize aralarında Fuzûlî'ye duyduğu hayranlık bunun göstergesidir. O da Fuzûlî gibi şiirde çığır açmanın peşindedir. Şair Hallac-ı Mansur'un özellikle ene'l-Hak söyleminden etkilenirken söz meydanında kendisine örnek aldığı Nesîmî de Nevberî'yi etkilemiştir.

Nevberî hakkında yapılan tespitler ile ortaya konulan sonuçlar elbette yeterli değildir. Fakat Klasik Türk Edebiyatı şiir anlayışına bağlı kalarak şiirlerini yazan şairin edebiyat tarihinde hak ettiği yeri almasını ve hazırlanan bu çalışmanın edebiyat tarihi araştırmacılarının istifadesine hizmet etmesini ümit etmekteyiz.

SÖZLÜK

A

Âbdâr: Zarif, güzel.

Ahtât: Yumuşak, rahat zemin.

An-karib: Yakından, çok geçmeden.

Aparmak: Götürmek.

B

Atşân: teşne, susamış.

Bah-bah: Beğenme, zevk ve neşe bildiren ifade.

Bâk: Korku, kaygı, sakınma.

Bay: Zengin, varlıklı.

Bedâ: Ortaya çıkma. Yeni bir fikrin doğması.

Behalet: Cimrilik.

Behr: Meyve, mahsul, kazanç, semere, hayır.

Behrever: Yararlanan, hissedar.

Bermelâ: Ortaya çıkarmak.

Bi'l-merre: Hiç, asla, katiyen, tamamen, büsbütün.

Birbaş: Dost doğru, aralıksız, durmadan.

Birce: Bir tek, yalnızca.

Buhak: Gerdan, çenenin alt kısmı

Bûriyâ: Hasır.

Bürûz: Aşıkâr etmek, ortaya çıkarmak.

C

Calak: Bir bitkinin başka bir bitki ile aşılma neticesinde büyümüş bölümü, aşılı kısmı.

Calanmak: Dökülmek.

Ceh-ceh: Kuşların öterken çıkardıkları güzel ses.

Cele: Tuzak.

Ceyran: Geyik cinsinden ince bacaklı hızlı koşan bir hayvan

Cisr: Köprü.

Cür: 1. Çeşit, tür, kısım. 2. Tarz, usul.

Ç

Çapmak: Balta, satır, keser vs. ile yarmak, parçalamak.

Çaşmak: Şaşırmak.

Çen: Pus, sis.

Çeper: Çit.

Çeten: Çedene

Çulkamak: Kaplamak, bürümek.

D

Daldanmak: Sığınmak, saklanmak.

Danmak: Danışmak, istişare etmek.

Danmak: İnkâr etmek, gizli tutmak.

Demğan: İran'da bir şehir adı.

Deng: Değeri çok küçük para.

Devrüber: Çevre, yöre, etraf.

Dışkarı: Dışarı.

Dîg: Kazan, tencere.

Dinmek: Konuşmak, söz söylemek.

Dögü: Değil.

Döş: Göğüs.

Dözmek: Tahammül etmek, sabretmek.

Dünye: Dünya.

E

E'laçı: 1. Bütün derslerinde pekiyi alan.

2. Kendi vazifesini en iyi şekilde yapan.

El üzme: Ümidini kesmek, vazgeçmek.

Elbir: Birlikte, beraber, ortak.

Emizdirmek: Emzirmek.

Enmek: İnmek.

Erinmek: Erimek, tembellik etmek, üşenmek, zayıflamak, incelmek.

Esginas: Kâğıt para.

Ez bes ki: O kadar.

F

Feys: 1. Naz. 2. Gurur, tekebbür.

G

Gadegan: İzin verilmeyen, yasak.

Ganem: Koyun sürüsü, koyun.

Ġeda: Bela, dert, felaket.

Gelûgîr: Boğazı tutulmak, nefesi kesilmek.

Geş: İhanet.

Gilay: Şikâyet, hoşnutsuzluk.

Gilaye eylemek: Şikâyet etmek.

Gile: Damla.

Gin: 1. Geniş. 2. Uzak

Girov: Rehin

Göynek: Gömlek.

Günüz: Gündüz.

H

Hâil: İki şey arasında veya bir şey önünde perde olan, mani olan, arayı kapayan, engel.

Hamı: Bütün insanlar.

Hamu: Kamu, bütün.

Hanut: Ölü'nün cismini çürümeyecek duruma getirmekte kullanılan ilaç.

Haray: Bağırıp çağırma, imdat, yardım.

Haray: İmdat.

Hardan: Nerden

Hedyân: Edepsizce sözler, küfür.

Helû: Boş ve تنها olmak.

Her ançı: Her şey, her şey ki.

Herc: Masraf, harcanacak para.

Here: Herkes.

Hey: Devamlı, sürekli.

Heyzüm: Kuru odun.

Hibre: Bilirkişi, ehlivukuf.

Hil: Zencefilgillerden tropik bir bitki.

Holvâri: Deli gibi, mecnûn gibi.

Honek: Güzel, serin.

Hovlnâk: Korkunç.

Hörümcek toru: Örümcek ağı.

Hörümçek: Örümcek.

Hulû: Tenha, Yalnız.

Hûşeçîn: 1. Derleyen, deren, devşiren.

2. Kendisi için her yerden maddî manevî bir şeyler alabilen.

İ

İl: El, yabancı.

İl: Yıl, sene.

İlan: Yılan.

İldız: Yıldız.

İllenmek: İl tutmak vatan tutmak.

İncimek: Küsmek, darılmak.

İtirmek: Yitirmek. Kaybetmek.

İv: Ev.

K

Karku: Kamış, kalın kamış.

Kaşı: Binaların dış yüzeyine süs için yapılan nakışlı çini.

Kayıtmak: Geri dönmek, geri gelmek.

Kelak: Tufan.

Kelef: 1. Yüzdeki benek, siyah veya kırmızı noktalar. 2. Şiddetli sevgi.

Kenîz: Hizmetçi kadın.

Kever: Uzun yapraklı, çiğ veya pişirilerek yenen bir sebze.

Key: Duygusuz, hissiz, cansız gibi.

Keyl: Ölçmek.

Kıllâde: Kılâde, gerdanlık, kolye.

Kömek dilemek: Yardım dilemek.

Kömek: Yardım.

Kûh-i Elvend: Elvend dağı. İran'da bir dağ ismi.

Küleek: Rüzgâr.

Kümeyt: Doru at.

Küniş: İş, amel, tavır, gidiş.

Kürnuş: Secde

Kürûr: Tekrarlanma.

L

Latifu'l-asib: Yumuşak huylu.

Lillenmek: 1. Bulanmak, bulanık hale gelmek. 2. Mavi boya ile boyanmak, boyalı suya daldırılmak.

M

Mâfevkter: Daha çok.

Merend: Azerbaycan'da bir şehir adı.

Mesîhî-nişân: Mesîh'e (Hz. İsa) ait alamet.

Mihek: Karanfil ağacının kurutulmuş goncalarından hazırlanan kokulu, keskin tatlı, toz şeklinde baharat.

Milçek: Karasinek.

Mirvari: Mirvarid, inci.

Morvari: Morvarid, inci.

Müft: Bedava, beleş.

Mühmel: İhmal edilmiş.

N

Nâc: Çabuk esen rüzgâr.

Nasb: Dikme, saplama.

Nehs: Uğursuz, şom.

Nisgil: Dert, keder.

Nuhâs: Bakır.

O

Ov: Av.

Ovbaş: Ayaktakımı, terbiyesiz kişi.

Ovçu: Avcı

Oyatmak: Uykudan uyandırmak.

Ö

Ötkün: 1. Geçmiş, haddinden fazla olgunlaşmış zamanı geçmiş. 2. Üstün

P

Parsa: Zahid, âbid, takva sahibi kimse.

Pelme: Kapalı, aydınlık olmayan zayıf ışık.

Pelmek: Engel olmak.

Peneh: Penah, sığınma.

Perğu: Kuğunun yumuşak tüyü.

Püşk: Kura çekme.

R

Resen: İp, urgan, halat.

Rîsmân: Halat, iplik.

S

Sağalmak: Hastalıktan kurtulup iyileşmek

Sâr: Sığırcık kuşu.

Saya gelmemek: Sayılamayacak kadar çok olmak.

Sehmnâk: korkunç.

Senger: Hendek, çukur, siper.

Ses-küy: Kavga, gürültü sesi, bağırıp çağırma. Şamata.

Sivâ: Başka, diğer, öbürü.

Siyak: Şekil, biçim, tarz.

Sorak: Arama, gezme, sorarak bilme, öğrenme, haber alma.

Sovkat: Hediye.

Söykenmek: Dayanmak, güvenmek.

Ş

Şan: Arı peteği

Şefâf: Şeffâf

Şehli: 1. Üzerinde çiğ olan, jale inmiş. 2. Mecazen, taze, canlı.

Şeypûr: Nefesli çalgı aleti.

Şil olmuş: Beddua, ilenme ifadesi.

Şil: Çolak, kolsuz, sakat.

T

Tapdak olmak: Ayaklar altında kalarak ezilmek, çiğnenmek, işgal olunmak.

Tapdak: Üzerinde çok gezmekten dolayı sıkıştırılmış, sertleşmiş toprak.

Tapmak: Bulmak.

Tapşımak: Havale etmek.

Tay: Eşit, denk.

Tehâyüf: Korku

Teher: Usul, yol, kural.

Tekye eylemek: Dayanmak, yaslanmak.

Telesmek: Acele etmek, sabırsızlık göstermek.

Tilsim: Tılsım.

Tondhu: Öfkeli, sinirli.

Toy: Düğün merasimi.

Tullamak: Bir şeyi fırlatıp atmak, yere düşürmek, yere atmak.

Tük: İnce kıl, saç.

Tüllâb: Öğrenci

Ta'ab: Yorgunluk

U

Uca: Yüksek.

Ucalmak: Yükselmek, saygınlığı artmak.

Uçuk: Yıkık, harabe.

Uğru: Hırsız.

Ü

Üz: Yüz, çehre.

Üzlü: Yaramaz, afacan, arsız, yerinde duramayan.

Üzmek: Kırmak, koparmak, kesip atmak ayırmak

V

Vâk' : Ağırbaşlılık.

Vâr: Sevgi, muhabbet.

Y

Yainki: Yahut, ya da.

Yalkuz: Yalnız, sadece.

Yanbayan: Yan yana

Yaranmak: Meydana gelme, türemek, doğmak, tesisi edilmek.

Yaraşdırmak: Yan yana dizmek, karşılaştırmak, süslemek, uygun hale getirmek.

Yelmar: Dostun, akrabanın yanında yer alan, yardım eden.

Yetmek: Yetişmek, erişmek, ulaşmak.

Yırkalanmak: Kılmıldamak.

Yulduz: Yıldız

Yüngül: Hafif.

Zâbol: Müzikte segâh ve çihârgâh makamında bir perde.

Z

Zagan: Çaylak.

Zeli: Sülük

Zil: Koyu renk.

KAYNAKLAR

- ALTAYLI, Seyfettin (1994), **Azerbaycan Türkçesi Sözlüğü I-II**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi
- DEĞİRMENÇAY, Veyis (2010), **Farsça Edatlar ve Bağlaçlar Sözlüğü**, İstanbul: Kurtuba Kitap
- DEVELLİOĞLU, Ferit (1997), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları
- DİLÇİN, Cem (1986), “Dîvân Şiirinde Gazel”, **Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Dîvân Şiiri)**, Ankara: TDK Yayınları
- DİLÇİN, Cem (2009), **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, Ankara: TDK Yayınları
- DİLÇİN, Cem (2009), **Yeni Tarama Sözlüğü**, Ankara: TDK Yayınları
- DOĞAN, D. Mehmet (2011), **Büyük Türkçe Sözlük**, Ankara: Yazar Yayınları
- GÖLPINARLI Abdülbaki (2005), **Fuzûlî Dîvânı**, İstanbul: İnkılap Kitapevi
- HACIZADE, Naile (1997), “Türk Edebî Dili Tarihinde Fuzûlî'nin Yeri”, **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, S. 3, Konya
- İPEKTEN, Haluk (1994), **Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz**, İstanbul: Dergâh Yayınları
- MACİT, Muhsin (2006), “Ses Yapısı”, **Eski Türk Edebiyatı El Kitabı**, Ankara: Grafiker Yayınları
- KANAR, Mehmet (2010), **Farsça Türkçe Sözlük**, İstanbul: Say Yayınları
- KARAAĞAÇ, Güner (2012), **Türkçenin Dil Bilgisi**, Ankara: Akçağ Yayınları
- LEVEND, Ağâh Sırrı (2015), **Dîvân Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar**, İstanbul: Dergâh Yayınları
- MACİT, Muhsin, SOLDAN, Uğur (2011), **Edebiyat Bilgi ve Teorileri El Kitabı**, Ankara: Grafiker Yayınları
- NAĞIYEVA, Cennet, NURELİYEVA, Tahire (2012), **Fuzûlî Gazellerine Tahmisler**, Bakü: Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mehmed Fuzûlî Adına El Yazmalar Enstitüsü
- ONAY, Ahmet Talat (2007), **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı**, (Cemal Kurnaz, hzl.) Ankara: Birleşik Yayınevi
- PALA, İskender (1999), **Ansiklopedik Dîvân Şiiri Sözlüğü**, İstanbul: Ötüken Yayınları

- PARLATIR, İsmail (2009), **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Ankara: Yargı Yayınevi
- REDHOUSE, S. James (2006), **Turkish and English Lexicon**, İstanbul: Çağrı Yayınları
- SARI, Mevlut (1984), **El-Mevârid Arapça- Türkçe Lügat**, İstanbul: İpek Yayınları
- SARIKAYA, Mahmut (1998), **Güney Azerbaycan Türkçesi**, Kayseri: (Basılmamış Doktora Tezi)
- Tarama Sözlüğü** (2009), Ankara: TDK Yayınları C. 1-8
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1997), **Osmanlı Türkçesi Grameri 3**, İstanbul: Alfa Yayınları
- ÜNVER, İsmail (1993), **Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler**, AÜ. DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türkoloji Dergisi, C. 11, S. 1, s. 51-89
- Yazım Kılavuzu** (2009), Ankara: TDK Yayınları
- <https://www.lexiqamus.com>
- <https://www.tdk.gov.tr>
- <https://www.vajehyab.com>

EKLER**Ek 1 Orijinallik Raporu**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	İhsan ŞEHİTOĞLU
Öğrenci Numarası	122213207
Enstitü Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Doktora
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Yrd. Doç. Dr. Sevim BİRCİ
Tez Başlığı (Türkçe)	Nevberî Divanı

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 1190 sayfalık kısmına ilişkin, 10/08/2017 tarihinde Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından Turnitin adı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 1 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Yrd. Doç. Dr. Sevim BİRCİ
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Prof. Dr. Ahmet BURAN
Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ve ilgili makale şartını sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

Ek 2. Original Metin

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ابتدا مخلوقین خلق و پر محمد صلی الله علیه و آله و سلم را بسم الله ایلد ابتدا

کامیابی دله عشق اولاد آتیمیز قورموشن یا ایشی = بر سبیل دله اولاد اولاد تا اولاد قورموشن
قدرت اظهار الیولوب قادر اولاد آتیمیز اولاد ایشی = مردم چشمی و پر و بر فیض انجمنیندن دنیا
خلقت دنیا اولوب آیلد ایشی ناک بار = آسما ندر بیستون ارضی مدور در هوا
کوندرزه کون کوندریزد شامه هلا تیریلد = آتشی هم بعضاً ایلدیر کوندر قورله اولاد
عشق بر در دایری لم کوندرده نهدن س عیسی = عاشق اولاد عاقلنده بر حیرتیندن ایشی
صورت یاری دونا کوندریزد کولم ایشی = صاف سیم انتمینه ایلدیر دل و جانیندن
عشق در ارض ایلد جانانه صادق اولدی = فوهری بر عشق دوت دله اولاد اول شخص اولاد

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

14612
1980

جمع اولاد کو کھوم کر ان کو بک سیرتشان اولاد
نور سیرتشان غلبه جو گلدہ سیرتشان اولاد

سندہ سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = سکینہ کو پلندہ سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
حق سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = شربت لعل لب جانانی اولاد جو سیرتشان اولاد
سور حصار جانانی سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
یا رقیما نونیری سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = بنا اللندہ سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد

و سیرتشان اولاد ایلد جانانی جانانی سیرتشان اولاد
جو سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد

زلف سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = دستار اللندہ سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
شرط ایلدک سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = صاف اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
عشق اولدینہ سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = جلد اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = جانانی سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
سجدہ قبا سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
نونیری سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = قوی سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد

زلفون خیاالی کو کھوم سیرتشان اولاد = اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
دل آرسیدہ سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = لطف ایلد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
جسوز سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = قوشدار خلیق سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
منک اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = ایلدی اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
جانانی سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = سیرتشان اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد

جانانی سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد

سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
باغیانلار سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = دار فریاد ایلد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
ایلد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = ریشک ایلد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
کو کھوم سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
نور سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = سیرتشان اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد
تاب سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد = سیرتشان اولاد سیرتشان اولاد جو سیرتشان اولاد

جاده خنجر قلوب نوز در نوبت منظم کیم = حصرا اولر خلقت دبی بود درده در نوبت کیم
عزیزه بیگانه کانی کور بر لفظ نوبت نایمی = کیم حلال انجمن کیم انبهاره قنا کیم سکا

عاز منگ شلی دیمه منده آچقان کل اولا
مستقیم زلف کیمی با غنیده بر سنبل اولا

دلخه وزن ایتیم کیم در دینی کولکونجی = قویا سیرانه نچون دایغ کورک کونفل اولا
بیستین دانی دیمه تاب ایله بر مختصیه = تاب ایله اووندا اکر منده کیمی دل ایشکل اولا
در ییمی بار ایلمه کیم تابه کیم کونتر = قفل لار زیمیری نچیم بار بنه مین محیل اولا
رکله رینده اولون تمه می ذوق اولون = ناکه خاک کلهزی حتم نیرمیرن کیم اولا
چوندی نچیم سولیم کور کورلی دوتونجی = قورنوز کیم بار ایله منده محمدن اولا مستقیم اولا
مشکل اکندر دیمه نوز بری خلیلی نکلر = مشکل اوله وکر اولون ذکر کیم و کونفل اولا

بر خیال ایلر افاضت وصل جانا ندان سکا
بیلدر دست نیتیم روز ازل اوون سکا

طمنه دایکنه ایتمه باغیر کیم نایز ارقیب = دیم ایرن یوزدر بیلدر حایله ایلر اکر اول سکا
سیر نوز نیتیم کیم جووان اقر ایشایمی = یاشیمی دیوان ایتیلر قورمتیلر جووان سکا

حافظت قالاری دله دلاره بند اولاندا
آرام جاننا قالماز دل یاره بند اولاندا

منج کویلم کیم طنبیه ال چله وصلی اولان = صحت نرح اولماز رخا ره بند اولاندا
ایل کل استوخیده محوره بند آلامی = پرسته اول درده از کلاره بند اولاندا
رنگ رخ قنار نرغی بی برابین = قانی صویا دوزنرش دلاره بند اولاندا
آش دوتوبی نایم اول کونجی کونکلان = پروانه سالم اولماز اولاره بند اولاندا
خال سلیله بیلدی رخا آلام نیت = بوسرخی اوله دوزیر کل خانه بند اولاندا
جان وصلی نوز حقدنری بومقدر = بر نازینی اوله طفل کور بند اولاندا

ننذر قبلیم جانجی ای ناز کونجی نایم سکا
ننذر اولوبدر خلقت اوله بوجانیم سکا

طمنه داکنیر قویان ویرانم بوجان ملکلون = نایب شیم دور تغییریمی بونقلیم بوجانیم سکا
ایشل شخات ایله بوز بوجکله ویران کولکون = شکوه اوجون ایله بوز بوجیم کیم سکا
نایمیدین قانی معنی مهر کیم دعوت ایتیم در = آکلایم کیم باغلاب دین ایله ایم سکا
سجه ایتیم نرغی رعنا سبکدن تنم = ابتدا باش ایلم اوی سر در نایم سکا

۹
عنه بنی الفی کیمی بوغدر فانی من کلمه نو = کلم بر ابر در در حقیقتند آید هر هفتاد
شادم ای نو بر و بیروم جایم هفتاد فتنه فتنه = خلق کو بیدار کیم سر کو رنده اوارا فتنه

اول کونکر دو شدم ششم اولوب آشنا مگلا
ارایتم جهاندا واریم ایله جان فدا مگلا

عالم بیلور فدا سیم اول آناه کوزلری = سخن مگلا دیر لاله کومر هجا مگلا
بانی دروطل جانیم کسندی خوش کلام = من آیتیم زمانه ده سیرت بد مگلا
هر درو جفانی ایلیویم در حیمر لیل عوض = دلتنگ اولوردا ایستیم دریم بلا مگلا
بوز و بیروم تا رفیق کور کوملم کلم = کورمه اولور مقرب اولور کلام مگلا
هر تحفه در بو حسن بو خلق بو توایت = نصرتی کیم عطا بیور در بو نوز مگلا
درده دلیمه جاره ناچو لعل از طیبیدک = درویم علمیمی کنده کی راجع دو مگلا
نوز بر سنی فارق مکرر دل ایستیم کون = جانان کور و بیوی جور جفانی اولور مگلا

کلیج نکا همیگ ای بیوی بیبر ایست جاندا مگلا
هر نه گت هر جان آلان خون نرسیمک اندر مگلا
الفی بی سیمک لوز کورده رنده بی جاندا مگلا = عار سیمک هر کلن کلین کلن مگلا

جانان اولور شرف فانیل حضوریم اولور
اولور سار دخی مغزیت دلازه حضوریم اولور

غافل دلم ارصدت اولور کمن آناه = کورمک جمال اولور با نکره شعوریم اولور
رندانه تا بقیلم با شمه فانی کوریم = صبره تحمل آیتیم قنیت کوریم اولور
حرمتلو اولور امله افتاد ایله بکلمت = به قدر نیست اولور لیم کوریم اولور
چلیم قلم جهالوت اعلالینه مناله = باقی دلم کس منله مین باین کوریم اولور
حقی نکلاه ادریم ترک ایلمک چمچا = ازور بو حقه دلازه به حد دریم اولور
سکر حضورنا بر سخیل دیدرکن اولور = خوشدوی کور لیمر لاله بی باقی کوریم اولور

اول بر کوزلرن مگلا و بیو تر شکر بار صبا
اشناق الفغنی کسیمی ندر آشنا

روینه کون کویلمک باری نور شیک کوزل = ای بی دود و خولم و تیلر اولور شمان
دوغای عقل هر حلقه ه پاری شوره = کوریم رشاده من بیو نور اولور کوا
اسف اولور تقاشه کیم تصویر ادریم کورکن = آفتاب اوشینه بیو قوز کوزون دو
ایستیم کور کون اولور افسانه کور اولور کمل = دینی بو حذر کیم کورون کور کور کور

عشق ظاهر اولما ازار عجزدن اولکل قاتن اولما
کور شکرین سفلما اولکلنده طوفان اولما

زندہ فالخر برقی بوختیتم منصف = کرمه شام مجربیه خلیای جان اولما
هر زمان بیروطه دل اوست ایبره زاری = شکر سید اولدر لایب تا جای کوز اولما
مهره بولوت شایر اولما زری چایم شوکر = خول اولوب تا بر زمان دلنک اولما
سین زاری و طینه اعلای لیا کویکیزه = چاک جامه ایویوب کوی دوران اولما
تیرک جا استیزی بجزن تیرک عایری کولکن = اللریبده لیلیه شریه عیون اولما
کوزن میانیه هر زمان لردن لری = صحیح باطلدر اگر صیاده قران اولما

اسنیب نه قدری بار حفا در صفا بجا
خواندر حفا کنی کورسه نکاریم اودا بجا

دولکدم قضای عشقیده بهر ایللی از قیسنه = مجبورن اولدو کورس هرده برهنه بجا
آغلدر می کورده جبهه همان اهلکی کورسبر = هر یان ایبرله والکفا آه ووا بجا
فانلیک بجزی قلبیه هر در فرخ دیردر = هر آتک طاعتی کلور اماریا بجا
ناج لیلک تخت لالین نه حاسنیم = افضلدی بجز لیلدن کوزن بوریا بجا

چیر لو کوزن کوزنیزم هریم سیم کسینده = شغلر آه دیک هر فرخ کوزن از صفا
شغ وشی جان یا ندر بر خا کورس آراد کانت = صو دیرن بود استیجیم کویکیزه
بی خبر در سولوب سیمار حالیدن طیب = وصل جانا سیم دل سیماره در ساهر
قطعه غلاما میده مثل سلندر کورسرم = جان نزن کلکن لیلیک هر آه جو زری
جان بهای و سلیدر آما ده قبل اینورری = صانور کمل نوز جان کورس کوزن

اولادیم خلیای بن بر دست عمیلک دلان کنار اولما
فالاریمی دلده بهر خصه پاندا عک اولما

خیم ایدر مجربین جانا خلیای اینجه سونک = دیون کلن اولدر سلک لردن خیم اولما
نوزوم یکن نه قدر آخر نوز این آشی کوزن = بجزن دیر کور صو ایدر صون هر برده ناز اولما
دلم سلفی لیریه دمی اولدنان کنار کوزن = لوزی بوندی بجزین کیره اختیار اولما
مقان نالانی کولدم شی ایلد آنگار اسیب = کوزن کوز قیلر ادا اولدر کولکلا آه اولما
خنالای کفایتد نکارین نام بجزن = دلر خلیای تسلیم ایدر وصال بار اولما
سلدر اولما از عمون نهان کوزیم خالیق = فدر قلب اولدر هر کاه رهیمه آنگار اولما
دیم شام دلا کوزن کوزن خیم ایدر = اجهایان لوزین قلبی اولدر صون بهار اولما

9
 مهر و پری به مهر در ایل صاف او نماند = بهر و نه کنی عورت الملو یوب نماند به یا منما
 را از اور کله به چو کسبیه ایلان در = ماری نی ایلد الفتنی مهر لای صمانا
 بهمان عینکی سینه ناز ایلد به اوست = دلدا یلد ایلد به اوست اوندان اوست
 ضیاع الیک می خا به طرف آفاق می بندد = دویدر کوز لگی اهل غنا به یا صالانما
 دست هر که تو یزیدی به بر چه قدر اوست = اگری طرف هر کس می نی آنجا حالانما
 هر ناری بورخ در بر نی اهل مژده = عونا نلو قوسیلک دیدر لک دیسج زار قانما
 عشق بی یو کوز لکنی به ایلد به خانه = تاب ایلد ملی مهره سینه آک اینانما

}} کل ننگ یوز لگی زلف سیاه بگ نقاب اوگلا
 گزیر بو بو خط کوزنی اولان آفتاب اوگلا

کرله خوشه کوز لمر لیز افتخار ایسر = کوز کون با خیف لولو الما قنما زوخ توغ اوگلا
 ماکون دورانی دولدو کوز لک شهر لعل المین = عاشق دیوید عشقه کلون اثر اوگلا
 مهر لری اگری با غلامی معارفان ناک = باعث بودر که سحره قنار شیشخ اوگلا
 کوز گلدهده خسته یان بو کوز لکنی قانید = ختم قد کوز لک عاشقی اینه غبار اوگلا
 عشق اهلین مهری تصفیه کنی کوزنی = بهر آنه سهر ایلد هر کوز لمر صول اوگلا

ملک مال دولت دنیا فنا دند فنا = هر قدر مهر راه اولد سنلد اولد آخر فنا
 عشرت دنیایی بیل هر زهر در آخر شمال = جان لکی دوقی اولون آخیر اولور نند جمله
 هر زمان با ده سالون بر راه عالی کوز لیم = کوز سوزن بهر کوزن عشقه سیر نظر اولد
 مال دولت مهر اولد آخیر خیار نند نفس = چوخ چینه جانک خیار کوزن اولد نند
 آگله بو دنیا به کم مخلوق در خلقی کم = کستر نی بر خول می سلا ننگ قبل انبیا
 فقر الدن و ننگان اینوزی تا کم سلا = اکسک اولد نسیل قننی اهل سخاوت نغا

}} عاشقی عاشق لک عشق لک اولوب منت اوگلا
 فلهم یوح قنندن قویوب منت اوگلا

عشق دیوانه لری چولایی اوردده کوز = بو ننگه جانانی دیووب دهریده حیرت اوگلا
 کل آچیلدی یوز لگی برونه بی کوز لک = عینچه رو بندیدد در تا کم اولد صحت اوگلا
 آتش مهر لگی کم کوبله کوز لاندی غلط = سبلا آتشده یانان عا کفر وار لرت اوگلا
 دل نخرز نخر بهر نونی نیلدریم سالت = نیلدریم نخر ننگ اوتوز دیو سوز لور امنیت اوگلا
 نوبری در دیلدر در سان دله جانان نیلدرن = شهنوشی صلح لب با دیده شیرت اوگلا

}} دنیایی دولتان بهر چه قدم اولد دایانما
 فنا نیدر اولون مکر سینه دل ویره اینانما

با یک دست هم دفی بچوان اولو بدیقبیل = یکم ریسر کنند مو بوختیم لرا نید مگلا
هر زمان هر عاشقین آدی بکلیش بچیرد = نوید عاشق دیرین دنیاده هم با ندر مگلا

صورتی تنگ بملیرم کوکلرم کوکلرم ققاش اولا
عقلیله کوزون با نوب هم قان توکن بر قاش اولا

حدیث ارا لوق دردی و کلیر تنیز از قوری لار = باش باش وزن اسلیتر دنیا عیار و ش اولا
موتنجیم اندر عم کنند بیتریدر کوکلرم = اولما راضی غلیرم اسلیتر اخیله ققاش اولا
آر شانه و خنقین هر تارک کورمه روا = ویرمه ریخت هر تینی ب استقام ققاش اولا
هر تینی بختی دکل هم خورویلی مشال = عاشق معشوقه لر لایم کلور سرداش اولا
منقبتیل ایولر کیم توهر اولون عاشقیک = کوزورینی ایله یینی چومده اولون ایلیک اولا

بار اولون هر کیم دیدر کوزورون کرک بخت اولا
فکر دنیا سر سیر سینگ کوزوقدن دی اولا

باغلیا سهر دلیق بهر ماه سهرت دلبره = هر لیزه هر تینی سالا بهر دلبره سهرتون اولا
صدق دلان دل ویره مصلح کل اولونو با نیر = عم اولونم قدا بیه بختی کوزورنه قن اولا

چهره موند کوریکلن هر ملا مگلا
موتنجی قفانه ویرمورکن هر صد مگلا

کلکون دورا باهینی نوک سیالمه = ویر نوک ایتم که تا یوره زوق و صفا بجا
کوی بر گیده ایتم اولر شهنشتم = خادیم فابولادا غلا کویزیر کدر بجا
ایلم دکن ادا لایمیزم دره جبهه کس = شاسیل ایبره لطفنی بر راه خلد بجا
بلبل ققانی شایخ کل او کونده ذکر در = اولدا ایبره قفا نید اول ب لیا بجا
باب رجا نیر ال ایچولار کسیدر لور کیم = دلچیب دیا تنبولی مگلا ایتیا مگلا
سین مگلا بو دردی تویرن پاره منده در = نویدر دیدر و صایلی کوزورونک راد مگلا

سین سیر ایبره جهان بهر تنگ اولوندر مگلا
تنگ اولان اولوندنیه بیلمیم بونه با ندر مگلا

بوخ به اولون ایچیتی کن کینز با نیرد مو قور = دلده سهرت اولما ساقا مللو بو اولوندر مگلا
ایستیکلیک تویر اینه خلی محتت سدرم = طرف بهر کلر ایدر کلکن کلکنا ندر مگلا
هر صاب اولونه اولان عکسیم مگلا بختلار = بو قدر صحر کلر وار هر فرج کیم اولوندر مگلا
سروقت دوران دکل بو محرومه مشهور اول = مکلن اول وصل الیر بو دره در اولوندر مگلا

ÖZ GEÇMİŞ

1977 yılının Temmuz ayında Van'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Van'da tamamladıktan sonra 1996 yılında yerleştiği Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 2000 yılında mezun oldu. Sekiz yıl Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda Türkçe ve edebiyat öğretmeni olarak görev yaptıktan sonra 2009 yılında Muş Alparslan Üniversitesinde Türk dili öğretim görevlisi olarak göreve başladı. Yüksek lisansını Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalında “İsmail Nâkâm Dîvânı İnceleme-Tenkitli Metin” tez konusuyla tamamladı. Hâlen Muş Alparslan Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümünde Türk dili öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır.